

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

MANDAT

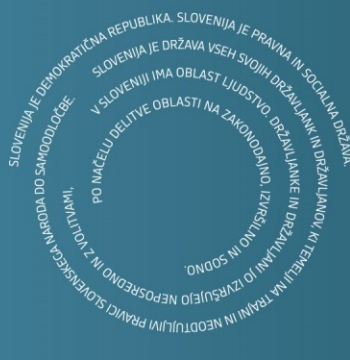
VII

SEJA

38

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 38. SEJA

(12., 13., 14., 15., 16. in 20. februar 2018)

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejdskih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejdskih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 38. seja (12., 13., 14., 15., 16. in 20. februar 2018)

ISSN 2385-9490

Pripravil: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, dr. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2018

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 38. SEJE

1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O STARŠEVSKEM VARSTVU IN DRUŽINSKIH PREJEMKIH (ZSDP-1B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2417-VII
3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZDRAVSTVENEM VARSTVU IN ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU (ZZVZZ-O), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2237-VII
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ENERGETSKEGA ZAKONA (EZ-1B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2506-VII
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNIH FINANCAH (ZJF-H), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2454-VII
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST (ZDDV-1K), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2486-VII
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O ORGANIZACIJI IN FINANCIRANJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA (ZOFVI-M), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1741-VII
8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SOCIALNEM PODJETNIŠTVU (ZSocP-A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2499-VII
9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPODBUJANJU RAZVOJA TURIZMA (ZSRT-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2373-VII
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPODBUJANJU INVESTICIJ (ZSInv), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2374-VII
11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O CESTAH (ZCes-1C), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2270-VII
12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O EVIDENTIRANJU DEJANSKE RABE ZEMLJIŠČ JAVNE CESTNE IN JAVNE ŽELEZNIŠKE INFRASTRUKTURE (ZEDRZ), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2463-VII
13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DODATNIH UKREPIH ZA ODPRAVO POSLEDIC ŠKODE ZARADI PRENAMNOŽITVE POPULACIJE PODLUBNIKOV (ZUOPŠP), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2468-VII
14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O STVARNEM PREMOŽENJU DRŽAVE IN SAMOUPRAVNIH LOKALNIH SKUPNOSTI (ZSPDSLS-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2470-VII
15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNEM NAROČANJU (ZJN-3A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2487-VII
16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠBI IN ZAVAROVANJU (ZIZ-L), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2321-VII
17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU KAZENSKIH SANKCIJ (ZIKS-1G), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2503-VII

18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POSEBNIH PRAVICAH ITALIJANSKE IN MADŽARSKE NARODNE SKUPNOSTI NA PODROČJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA (ZPIMVI-A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2421-VII

19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB (ZDDPO-2P), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2524-VII

20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O DOHODNINI (ZDoh-2V), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2525-VII

21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O NUJNI SANACIJI POSLEDIC ČEZMERNE OBREMENITVE OKOLJA NA OBMOČJU CELJSKE KOTLINE (ZSPOKCK), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2576-VII

22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O URESNIČEVANJU KOLEKTIVNIH KULTURNIH PRAVIC NARODNIH SKUPNOSTI PRIPADNIKOV NARODOV NEKDANJE SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE V REPUBLIKI SLOVENIJI (ZUKKPNS), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2585-VII

23. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O INTEGRITETI IN PREPREČEVANJU KORUPCIJE (ZIntPK-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2551-VII

24. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI VEČSTRANSKE KONVENCIJE O IZVAJANJU Z MEDNARODNIMI DAVČNIMI SPORAZUMI POVEZANIH UKREPOV ZA PREPREČEVANJE ZMANJŠEVANJA DAVČNE OSNOVE IN PREUSMERJANJA DOBIČKA (MVKPZDO), EPA 1954-VII

25. točka dnevnega reda: PREDLOG RESOLUCIJE O DRUŽINSKI POLITIKI 2018–2028 »VSEM DRUŽINAM PRIJAZNA DRUŽBA« (ReDP18–28), EPA 2502-VII

26. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE

Predlog za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajne sodnice na Okrajnem sodišču v Postojni, EPA 2577-VII

Predlog Sklepa o imenovanju člana Sveta za elektronske komunikacije Republike Slovenije, EPA 2601-VII

Ugotovitev prenehanja mandata članu Nadzornega sveta Radiotelevizije Slovenija (ni glasovanja), EPA 2599-VII

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	18
1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV	18
DR. VINKO GORENAK	18
DR. VINKO GORENAK	19
DR. MIROSLAV CERAR	19
DR. VINKO GORENAK	20
DR. MIROSLAV CERAR	20
DR. MIROSLAV CERAR	20
DR. MIROSLAV CERAR	21
DR. VINKO GORENAK	21
MIHA KORDIŠ	21
DR. MIROSLAV CERAR	22
MIHA KORDIŠ	22
DR. MIROSLAV CERAR	22
MIHA KORDIŠ	23
MAG. MATEJ TONIN.....	23
DR. MIROSLAV CERAR	23
MAG. MATEJ TONIN.....	24
DR. MIROSLAV CERAR	24
MAG. MATEJ TONIN.....	25
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER.....	25
DR. MIROSLAV CERAR	26
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER.....	26
DR. MIROSLAV CERAR	27
DR. VINKO GORENAK	27
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	27
LUKA MESEC.....	28
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	28
LUKA MESEC.....	28
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	29
UROŠ PRIKL	29
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	30
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR.....	30
LUKA MESEC.....	31
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR.....	31
LUKA MESEC.....	31
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	32
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	32
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	33
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	33
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	33
VIOLETA TOMIČ	34
ANTON PERŠAK.....	34
VIOLETA TOMIČ	35
ANTON PERŠAK.....	35
VIOLETA TOMIČ	36
MAG. ALEKSANDER KAVČIČ	36
ANDREJA KATIČ	36
IRENA MAJCEN	37
MAG. ALEKSANDER KAVČIČ	37
ANDREJA KATIČ	38
ŽAN MAHNIČ.....	38
IRENA MAJCEN	38
ŽAN MAHNIČ.....	39

IRENA MAJCEN	39
ŽAN MAHNIČ	40
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	40
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	41
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	41
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	42
EVA IRGL	42
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	42
ANDREJA KATIČ	42
EVA IRGL	43
ANDREJA KATIČ	43
MARIJA BAČIČ	43
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	44
MARIJA BAČIČ	44
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	44
BOJAN PODKRAJŠEK	45
MAG. DEJAN ŽIDAN	45
BOJAN PODKRAJŠEK	46
MAG. DEJAN ŽIDAN	46
MARKO FERLUGA	46
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	47
MARKO FERLUGA	47
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	48
LJUBO ŽNIDAR	48
IRENA MAJCEN	48
LJUBO ŽNIDAR	49
IRENA MAJCEN	49
DR. MATEJ T. VATOVEC	49
DR. ANJA KOPAČ MRAK	50
DR. MATEJ T. VATOVEC	51
DR. ANJA KOPAČ MRAK	51
MAG. BRANISLAV RAJIČ	51
ANTON PERŠAK	52
MAG. BRANISLAV RAJIČ	52
ANTON PERŠAK	52
DANIJEL KRIVEC	53
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	53
DANIJEL KRIVEC	54
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	54
DANIJEL KRIVEC	54
MAG. BRANKO GRIMS	55
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR	55
MAG. BRANKO GRIMS	56
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR	56
MAG. BRANKO GRIMS	57
MAG. MARKO POGAČNIK	57
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	58
MAG. MARKO POGAČNIK	58
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	58
LUKA MESEC	59
MAG. BOJANA MURŠIČ	59
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	60
MAG. BOJANA MURŠIČ	60
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	61
VESNA VERVEGA	61
MAG. DEJAN ŽIDAN	62
SIMON ZAJC	62
MIHA KORDIŠ	63

DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	63
MIHA KORDIŠ	64
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	64
MIHA KORDIŠ	64
VIOLETA TOMIČ	65
MAG. DEJAN ŽIDAN	65
VIOLETA TOMIČ	66
MAG. DEJAN ŽIDAN	66
VIOLETA TOMIČ	67
LUKA MESEC.....	67
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	68
LUKA MESEC.....	68
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	69
LUKA MESEC.....	69
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	69
ANTON PERŠAK.....	70
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	70
ANTON PERŠAK.....	70
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	71
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O ORGANIZACIJI IN FINANCIRANJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA (ZOFVI-M), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1741-VII	
LJUDMILA NOVAK	71
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	72
MIHA KORDIŠ	73
MIRJAM BON KLANJŠČEK	73
SAŠA TABAKOVIČ	73
JELKA GODEC.....	74
MARINKA LEVIČAR.....	75
11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O CESTAH (ZCes-1C), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2270-VII.....	
DR. PETER GAŠPERŠIČ	75
IGOR ZORČIČ.....	76
DR. FRANC TRČEK	77
MAG. BOJAN KRAJNC	77
LJUBO ŽNIDAR.....	78
MARJANA KOTNIK POROPAT	78
LJUDMILA NOVAK	79
DR. FRANC TRČEK	79
14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O STVARNEM PREMOŽENJU DRŽAVE IN SAMOUPRAVNIH LOKALNIH SKUPNOSTI (ZSPDSLS-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2470-VII	
NADA BRINOVŠEK.....	81
BENEDIKT KOPMAJER.....	81
JOŽEF HORVAT	82
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	83
DR. NEJC BREZOVAR	83
DR. NEJC BREZOVAR	84

16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠBI IN ZAVAROVANJU (ZIZ-L), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2321-VII	84
MAG. GORAN KLEMENČIČ	84
JAN ŠKOBERNE	84
DR. JASNA MURGEL	85
EVA IRGL	85
MARJANA KOTNIK POROPAT	86
JOŽEF HORVAT	86
JAN ŠKOBERNE	87
DR. MATEJ T. VATOVEC	88
DR. VINKO GORENAK	88
DR. MATEJ T. VATOVEC	89
JAN ŠKOBERNE	90
MAG. GORAN KLEMENČIČ	90
JANKO VEBER	91
DR. JASNA MURGEL	91
DR. MATEJ T. VATOVEC	93
EVA IRGL	93
ANJA BAH ŽIBERT	94
JANKO VEBER	96
DR. FRANC TRČEK	96
DR. JASNA MURGEL	96
MAG. GORAN KLEMENČIČ	97
MARJANA KOTNIK POROPAT	97
17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU KAZENSKIH SANKCIJ (ZIKS-1G), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2503-VII	98
MAG. GORAN KLEMENČIČ	98
JAN ŠKOBERNE	99
MARJANA KOTNIK POROPAT	99
LJUDMILA NOVAK	100
IRENA KOTNIK	100
18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POSEBNIH PRAVICAH ITALIJANSKE IN MADŽARSKE NARODNE SKUPNOSTI NA PODROČJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA (ZPIMVI-A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2421-VII	101
DR. ANDREJA BARLE LAKOTA	101
ROBERTO BATTELLI	101
MARJANA KOTNIK POROPAT	102
JOŽEF HORVAT	102
JAN ŠKOBERNE	103
DR. MATEJ T. VATOVEC	104
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	104
SAŠA TABAKOVIĆ	105
MARIJAN POJBIČ	106
ROBERTO BATTELLI	107
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	108
SAŠA TABAKOVIĆ	109
DR. VINKO GORENAK	109
11. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	109

DR. FRANC TRČEK	110
DR. FRANC TRČEK	110
14. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	111
16. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	111
DR. JASNA MURGEL	111
17. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	112
18. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	112
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	112
ROBERTO BATTELLI	112
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	112
1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	113
8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SOCIALNEM PODJETNIŠTVU (ZSocP-A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2499-VII	114
EVA ŠTRAUS PODLOGAR.....	114
MARKO FERLUGA	115
JERNEJ VRTOVEC	115
MARIJA BAČIČ	116
DR. FRANC TRČEK	116
MAG. BOJAN KRAJNC	117
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	118
UROŠ PRIKL	119
DR. FRANC TRČEK	119
PRIMOŽ HAINZ.....	120
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	120
DR. FRANC TRČEK	121
9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPODBUJANJU RAZVOJA TURIZMA (ZSRT-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2373-VII	121
EVA ŠTRAUS PODLOGAR.....	121
ANDREJA POTOČNIK	122
TOMAŽ GANTAR	123
MATJAŽ HAN	124
DR. FRANC TRČEK	124
MARINKA LEVIČAR.....	125
MATJAŽ HAN	126
DANILO ANTON RANC	126
MARKO FERLUGA	127
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	128
FRANC BREZNIK	128
EVA ŠTRAUS PODLOGAR.....	130
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPODBUJANJU INVESTICIJ (ZSInv), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2374-VII.....	131
MAG. ALEŠ CANTARUTTI	131
ANDREJA POTOČNIK	132
MATJAŽ HAN	132

DR. FRANC TRČEK	133
DR. BOJAN DOBOVŠEK	134
ANDREJA POTOČNIK	134
FRANC BREZNIK	135
TOMAŽ GANTAR	136
JOŽEF HORVAT	137
DR. FRANC TRČEK	138
DR. FRANC TRČEK	138
FRANC BREZNIK	140
DR. FRANC TRČEK	143
DANILO ANTON RANC	143
SUZANA LEP ŠIMENKO	144
ALEŠ CANTARUTTI	145
PRIMOŽ HAINZ	146
ALEŠ CANTARUTTI	146
JOŽEF HORVAT	147
ANDREJA POTOČNIK	149

13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DODATNIH UKREPIH ZA ODPRAVO POSLEDIC ŠKODE ZARADI PRENAMNOŽITVE POPULACIJE PODLUBNIKOV (ZUOPŠP), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2468-VII	149

MAG. MARJAN PODGORŠEK	150
SIMON ZAJC	150
VIOLETA TOMIČ	151
SIMON ZAJC	152
LJUBO ŽNIDAR	153
BENEDIKT KOPMAJER	153
LJUDMILA NOVAK	154
JAN ŠKOBERNE	154
LJUBO ŽNIDAR	155
MAG. MARJAN PODGORŠEK	155
LJUBO ŽNIDAR	157
DANILO ANTON RANC	157
JOŽE TANKO	158

4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ENERGETSKEGA ZAKONA (EZ-1B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2506-VII	159

MAG. KLEMEN POTISEK	159
IGOR ZORČIČ	159
DR. BOJAN DOBOVŠEK	160
MARJAN DOLINŠEK	161
DANIJEL KRIVEC	162
IVAN HRŠAK	162
JOŽEF HORVAT	163
DR. FRANC TRČEK	164

12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O EVIDENTIRANJU DEJANSKE RABE ZEMLJIŠČ JAVNE CESTNE IN JAVNE ŽELEZNIŠKE INFRASTRUKTURE (ZEDRZ), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2463-VII	165

MAG. KLEMEN POTISEK	165
IGOR ZORČIČ	165
VOJKA ŠERGAN	166
LJUBO ŽNIDAR	166
IVAN HRŠAK	167

JOŽEF HORVAT	167
MAG. BOJANA MURŠIČ	167

5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNIH FINANCAH (ZJF-H), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2454-VII	168

SAŠA JAZBEC	168
MAG. SAŠA JAZBEC	168
VOJKA ŠERGAN	169
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	169
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	170
JOŽEF HORVAT	170
MAG. BOJANA MURŠIČ	171
MIHA KORDIŠ	171
VOJKA ŠERGAN	172
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	173
SAŠA JAZBEC	174
MAG. SAŠA JAZBEC	174
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	174
MIHA KORDIŠ	174
MIHA KORDIŠ	175
MIHA KORDIŠ	175
MIHA KORDIŠ	175

6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST (ZDDV-1K), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2486-VII	175

VOJKA ŠERGAN	175
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	176
TILEN BOŽIČ	177
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	177
JOŽEF HORVAT	178
MAG. BOJANA MURŠIČ	179
MIHA KORDIŠ	179
VOJKA ŠERGAN	180
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	181

19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB (ZDDPO-2P), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2524-VII	181

20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O DOHODNINI (ZDoh-2V), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2525-VII	181

JERNEJ VRTOVEC	181
TILEN BOŽIČ	182
JOŽEF HORVAT	183
MATJAŽ HAN	184
MIHA KORDIŠ	185
VOJKA ŠERGAN	186
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	187
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	188
JERNEJ VRTOVEC	189
LJUDMILA NOVAK	190
MARKO FERLUGA	191
JOŽEF HORVAT	192

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	193
TILEN BOŽIČ	194
JERNEJ VRTOVEC	195
DR. FRANC TRČEK	196
JERNEJ VRTOVEC	196
JOŽEF HORVAT	196
 4. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 197
 DR. SIMONA KUSTEC LIPICER	 197
 12. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 197
 5. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 197
 6. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 197
 MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	 198
 19. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 198
 JERNEJ VRTOVEC	 198
PRIMOŽ HAINZ	198
JOŽEF HORVAT	199
DR. FRANC TRČEK	199
LJUDMILA NOVAK	199
 20. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 200
 8. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 200
 EVA ŠTRAUS PODLOGAR	 200
 9. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 200
 DR. FRANC TRČEK	 201
 10. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 201
 DR. FRANC TRČEK	 201
FRANC BREZNIK	202
ANDREJA POTOČNIK	202
MATJAŽ HANŽEK	202
DR. FRANC TRČEK	202
VIOLETA TOMIČ	203
FRANC BREZNIK	203
DR. FRANC TRČEK	204
FRANC BREZNIK	204
DANILO ANTON RANC	205
DANILO ANTON RANC	205
VIOLETA TOMIČ	205
DR. FRANC TRČEK	205
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	206
PRIMOŽ HAINZ	206
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	206
DR. MATEJ T. VATOVEC	206
MIHA KORDIŠ	207
FRANC BREZNIK	207

MIHA KORDIŠ	207
IGOR ZORČIČ.....	208
13. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	208
MATJAŽ HAN	208
24. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI VEČSTRANSKE KONVENCIJE O IZVAJANJU Z MEDNARODNIMI DAVČNIMI SPORAZUMI POVEZANIH UKREPOV ZA PREPREČEVANJE ZMANJŠEVANJA DAVČNE OSNOVE IN PREUSMERJANJA DOBIČKA (MVKPZDO), EPA 1954-VII	209
26. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.....	209
Predlog za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajne sodnice na Okrajnem sodišču v Postojni, EPA 2577-VII.....	209
MAJA ROZMAN.....	209
Predlog Sklepa o imenovanju člana Sveta za elektronske komunikacije Republike Slovenije, EPA 2601-VII	210
Ugotovitev prenehanja mandata članu Nadzornega sveta Radiotelevizije Slovenija (ni glasovanja), EPA 2599-VII	210
21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O NUJNI SANACIJI POSLEDIC ČEZMERNE OBREMENITVE OKOLJA NA OBMOČJU CELJSKE KOTLINE (ZSPOKCK), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2576-VII	210
JANJA SLUGA	211
JANJA SLUGA	211
IRENA MAJCEN	211
MATJAŽ NEMEC	212
DR. FRANC TRČEK	213
ANITA KOLEŠA.....	215
DR. VINKO GORENAK	216
DR. VINKO GORENAK	216
DR. VINKO GORENAK	216
DR. VINKO GORENAK	217
IVAN HRŠAK	217
IVA DIMIC	218
JANJA SLUGA	218
JANJA SLUGA	220
IRENA MAJCEN	222
SAŠA TABAKOVIČ	223
LJUDMILA NOVAK	224
IVAN HRŠAK	224
JANJA SLUGA	225
LUKA MESEC.....	226
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	226
IVAN HRŠAK	228
JANJA SLUGA	228
LJUBO ŽNIDAR.....	228
ANITA KOLEŠA.....	229
JANJA SLUGA	230
JELKA GODEC.....	230
ANITA KOLEŠA.....	231
VOJKA ŠERGAN.....	231

DR. VINKO GORENAK	232
ANITA KOLEŠA.....	233
DANILO ANTON RANC	233
MIHA KORDIŠ	234
JANJA SLUGA	234
IRENA MAJCEN	235
JOŽEF HORVAT	236
VIOLETA TOMIČ	237
FRANC JURŠA.....	237
BOJAN PODKRAJŠEK.....	238
JANJA SLUGA	238

22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O URESNIČEVANJU KOLEKTIVNIH KULTURNIH PRAVIC NARODNIH SKUPNOSTI PRIPADNIKOV NARODOV NEKDANJE SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE V REPUBLIKI SLOVENIJI (ZUKKPNS), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2585-VII.....	239

DR. DRAGAN MATIČ	239
ANJA BAH ŽIBERT	240
DR. MATEJ T. VATOVEC	240
MIRJAM BON KLANJŠČEK	241
ANITA KOLEŠA.....	242
MAG. BRANKO GRIMS	243
PRIMOŽ HAINZ.....	244
JELKA GODEC.....	245
JELKA GODEC.....	245
ANJA BAH ŽIBERT	245
MAG. BRANKO GRIMS	245
DR. DRAGAN MATIČ	246
JELKA GODEC.....	246
DR. DRAGAN MATIČ	247
ANJA BAH ŽIBERT	247
JOŽEF HORVAT	247
MARIJA BAČIČ	248
DR. DRAGAN MATIČ	249
MAG. BRANISLAV RAJIČ	251
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	252
SAŠA TABAKOVIČ	254
VIOLETA TOMIČ	255
DR. JASNA MURGEL	256
BOJAN PODKRAJŠEK.....	258
DR. MATEJ T. VATOVEC	258
DR. MILAN BRGLEZ	259
DR. MITJA HORVAT	259
ANJA BAH ŽIBERT	261
DR. DRAGAN MATIČ	263
ANJA BAH ŽIBERT	265
BOJAN PODKRAJŠEK.....	265
DR. DRAGAN MATIČ	265
JOŽEF HORVAT	266
ANJA BAH ŽIBERT	267
VIOLETA TOMIČ	267
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	268

15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNEM NAROČANJU (ZJN-3A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2487-VII	268

JANJA SLUGA	268
MAG. DUŠAN VERBIČ	269
DR. NEJC BREZOVAR	270
SAŠA TABAKOVIČ	270
NADA BRINOVŠEK	271
BENEDIKT KOPMAJER	271
JOŽEF HORVAT	272
MAG. BOJANA MURŠIČ	273
DR. MATEJ T. VATOVEC	273
DR. MATEJ T. VATOVEC	274
JANKO VEBER	275
JANJA SLUGA	275
LJUDMILA NOVAK	276
JANJA SLUGA	277
JOŽEF HORVAT	277
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	277

2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O STARŠEVSKEM VARSTVU IN DRUŽINSKIH PREJEMKIH (ZSDP-1B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2417-VII 278

UROŠ PRIKL	278
JELKA GODEC	279
UROŠ PRIKL	280
IVA DIMIC	280
MARIJA BAČIČ	281
MIHA KORDIŠ	281
MIRJAM BON KLANJŠČEK	282
MAG. TANJA CINK	282

25. točka dnevnega reda: PREDLOG RESOLUCIJE O DRUŽINSKI POLITIKI 2018–2028 »VSEM DRUŽINAM PRIJAZNA DRUŽBA« (ReDP18–28), EPA 2502-VII 283

MARTINA VUK	283
UROŠ PRIKL	284
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	285
IVA DIMIC	286
MARIJA BAČIČ	286
MIHA KORDIŠ	287
MAG. TANJA CINK	288
MARIJAN POJBIČ	288

3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZDRAVSTVENEM VARSTVU IN ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU (ZZVZZ-O), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2237-VII 289

JOŽEF HORVAT	289
MAG. BOJANA MURŠIČ	289
MIHA KORDIŠ	290
VLASTA POČKAJ	291
NADA BRINOVŠEK	291
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	292

23. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O INTEGRITETI IN PREPREČEVANJU KORUPCIJE (ZIntPK-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2551-VII 292

DARKO STARE	293
JAN ŠKOBERNE	293
DR. MATEJ T. VATOVEC	294
DR. BOJAN DOBOVŠEK	295
MAG. ALEKSANDER KAVČIČ	296
ANJA BAH ŽIBERT	297
MARJANA KOTNIK POROPAT	298
JOŽEF HORVAT	299
MAG. DUŠAN VERBIČ	300
LJUDMILA NOVAK	301
MAG. ALENKA BRATUŠEK	302
MAG. BOJANA MURŠIČ	303
EVA IRGL	304
JOŽEF HORVAT	305
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	306
FRANC JURŠA	309
ANJA BAH ŽIBERT	310
DARKO STARE	312
FRANC BREZNIK	317
PRIMOŽ HAINZ	317
 15. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 318
 DR. MATEJ T. VATOVEC	 318
 2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 319
 25. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 319
 23. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 319
 ANJA BAH ŽIBERT	 319
 21. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 319
 JANJA SLUGA	 319
VIOLETA TOMIČ	320
FRANC JURŠA	320
JELKA GODEC	320
DR. FRANC TRČEK	321
ANITA KOLEŠA	321
MAG. ALENKA BRATUŠEK	321
MATJAŽ HANŽEK	321
 22. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 322
 MAG. BRANKO GRIMS	 322
DR. DRAGAN MATIČ	322
PRIMOŽ HAINZ	323
MAG. BRANKO GRIMS	323
VIOLETA TOMIČ	323
 4. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 324
 DR. FRANC TRČEK	 324
KSENIJA KORENJAK KRAMAR	324
DR. FRANC TRČEK	325
JOŽEF HORVAT	325

IGOR ZORČIČ.....	326
MATJAŽ HAN	326
DR. FRANC TRČEK	326
IGOR ZORČIČ.....	327
DR. FRANC TRČEK	327
UROŠ PRIKL	328
13. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	328

Državni zbor
VII. mandat**38. seja****12., 13., 14., 15., 16. in 20. februar 2018**

Predsedujoči: dr. Milan Brglez.....predsednik Državnega zbora
Primož Hainz.....podpredsednik Državnega zbora
Matjaž Nemec.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 12. februarja 2018 ob 12.02.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovani kolegice poslance in kolegi poslanci,
gospo in gospodje!

Začenjam 38. sejo Državnega zbora, ki
je bila sklicana na podlagi prvega odstavka 57.
člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo
udeležiti naslednje poslanke in poslanci: Suzana
Lep Šimenko, Ksenija Korenjak Kramar, Anita
Koleša od 18. ure dalje, Andreja Potočnik, Irena
Grošelj Košnik, dr. Mirjam Bon Klanjšček, mag.
Tanja Cink, Zvonko Lah, dr. Franc Trček, Peter
Vilfan, Ivan Hršak, Franc Breznik, Roberto
Battelli, Ivan Škodnik, Danilo Anton Ranc, Ivan
Prelog, Marjan Dolinšek od 17. ure dalje,
gospod Igor Zorčič, Tomaž Lisec in gospod
Franc Laj.

Na sejo sem vabil predsednika Vlade, ministric
in ministre ter generalno sekretarko Vlade k 1.
točki dnevnega reda, predstavnika Sodnega
sveta k 26. točki dnevnega reda ter predstavnike
Vlade k vsem točkam dnevnega reda. Vse
prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 38.
seje Državnega zbora.

Predlog dnevnega reda ste prejeli v ponedeljek,
5. februarja 2018, s sklicem seje. O predlogu
dnevnega reda bomo odločali v skladu s prvim
odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega
zbora.

Predlogov za umik posamezne točke z
dnevnega reda oziroma predlogov za širitev
dnevnega reda seje nisem prejel. Zboru
predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni
red, kot ste ga prejeli s sklicem.

Prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance
prosim, da preverite delovanje glasovalnih
naprav.

Glasujemo. Navzočih je 60
poslank in poslancev, za je glasovalo 59, nihče
pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 59.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 38. seje
zbora določen.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA
REDA, TO JE NA VPRAŠANJA POSLANK IN
POSLANCEV.**

Postopkovno, dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Saj ni bilo tako težko, predsednik.
Glejte, jaz sem nazadnje, gospod predsednik,
opozarjal na to, da gospoda Klemenčiča ni
trikrat zapored. Takoj po tistem pa ste vi rekli, da
boste urgirali oziroma opravili tisto, kar človek
pričakuje. In predsednik Vlade je slišal, da ga
trikrat ni bilo. Jaz sem bil pa popoldne obveščen
tam iz tistih krogov pri prejšnji seji, iz
pravosodnega ministrstva, češ, ne repenči se,
če bo treba bo tudi zbolel, odgovoril ti pa ne bo.
Jaz sem bil vesel, ko ste poslali obvestilo 6. 2. iz
katerega izhaja, da bo gospod Klemenčič tu. No,
danes je pa zbolel, se pravi, da je naredil to, o
čemur so me obvestili pred mesecem dni.

Gospod predsednik, še enkrat prosim,
zagotovite prisotnost gospoda Klemenčiča in
prosim tudi predsednika Vlade, da zagotovi
prisotnost gospoda Klemenčiča, ki svojega dela
očitno ne opravlja več. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glede na
to, da je opravičilo, da je zbolel, glede tega
dejansko ne morem narediti nič. Bom pa naredil
vse, tako kot sem do zdaj, da bodo vsi prisotni.
In to ve tudi predsednik Vlade. Tako mislim, da
kaj dodatnega k temu ne morem povedati.

V zvezi s to točko dnevnega reda sem
v poslovnem roku prejel pisne prijave 27
poslanskih vprašanj. Vrstni red postavljanja
poslanskih vprašanj je določen v skladu z 244.
členom, drugim odstavkom 245. člena in 247.
členom Poslovnika Državnega zbora. V zvezi s
to točko so se za danes opravičili Boris
Koprivnikar, minister za javno upravo, Karl
Erjavec, minister za zunanje zadeve, Zdravko
Počivalšek, minister za gospodarski razvoj in
tehnologijo, dr. Maja Makovec Brenčič,
ministrica za izobraževanje, znanost in šport,
Alenka Smerkolj, ministrica brez resorja,
pristojna za razvoj, strateške projekte in
kohezijo, ter mag. Goran Klemenčič, minister za

pravosodje. Na e-klopi je objavljen pregled poslanskih vprašanj na katera v poslovnem roku ni bilo odgovorjeno.

Prehajamo na predstavitev poslanskih vprašanj. Na prva štiri vprašanja bo odgovarjal predsednik Vlade Republike Slovenije, dr. Miro Cerar.

Poslanec dr. Vinko Gorenak, imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Gospod predsednik, jaz se zavedam, da je vodenje koalicije zahtevna naloga. Sam sem to doživljal od blizu v obdobju 2004–2008. Vodenje koalicije v zadnjih mesecih je posebno zahtevna naloga ali pa težka, vodenje koalicije, če ti pa razpada, je pa verjetno nekaj še hujšega.

Čas, ki ga živimo, daje vtis, da koalicije ni več. Zato se jaz sprašujem, kako bo z vodenjem te države z vaše strani v času, ko pravzaprav vas nihče več ne posluša. Ne poslušajo vas koalicijski partnerji, ne poslušajo vas vaši poslanci, kar bom kasneje tudi utemeljil. Zdi se mi, da smo v nekem nenormalnem času in pravzaprav nevarnem času, nevarnem času, ker opravilno sposobne Vlade ni več. Jaz vas ne bom spraševal o volitvah 2014, pa o mandatu pred našega predsednika, pa o vseh tistih zadevah, to boste kasneje odgovoril vašim poslancem, ampak jaz vas sprašujem pravzaprav, kako lahko trdite, da koalicija še je. Namreč za 10 zakonov je 10 poslancev SMC v zadnjem trenutku ugotovilo, da so nujno potrebni. Ali si predstavljate? Nujno potrebni. Recimo v Celju, zakon gospe Sluga bom jaz podprl, je nujno potrebno zdajle zagotoviti 24 milijonov, kar je gospa zdajle ugotovila, zadnja 4 leta pa ni ugotovila, da bi bilo v Celju kaj potrebno. Kar 10 zakonov je iz te vaše stranke, ki so jih podpisali vaši poslanci in vložili vaši poslanci. Vi ste danes zjutraj sicer rekli, da poslanci skušajo v zadnjem času urediti posamezne probleme in da bi bilo to preko Vlade menda mesece dolgo. Ja, gospod predsednik, ja saj to ni res! To ni res! Vi lahko zakon sprejmete na dopisni seji in ga pošljete v parlament takoj. Daste nujni, hitri in ne vem kakšen postopek, pa bo marca sprejet. Tako da tisto, kar ste izjavili, ni točno. Gre tudi za druge zakone. Recimo, gospa Počkajeva, ki je nisem še nikoli slišal v tem parlamentu govoriti, je sedaj ugotovila, da nujno potrebujemo še en zakon. Imamo tudi tri zakone iz Desusa, imamo dva zakona iz SD. Vsem tem zakonom, zlasti koalicijskim iz SMC ne morete reči, da so to zakoni, ki so nujno potrebni za XY. Te zakone lahko imenujete zakon o zagotavljanju pogojev za izvolitev XY poslanca ali za njegovo novo službo. Tako bi bil pravilen naslov posameznih zakonov, vendar temu ni tako.

V tem delu prosim za odgovor na vprašanje: Kako boste zagotovili normalno funkcioniranje države v času, ki prihaja?

Seveda bom pa prosil potem tudi za naprej. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa, dr. Gorenak za vprašanje.

Koalicija ne razpada. Koalicija deluje, in to normalno. Dokaz so številni akti, številne operative dejavnosti, vse tisto, kar vsak dan delamo. Pravite, da imate, gospod Gorenak, vtis, da koalicije ni več. Jaz bi rekel, da sem bil priča mnogim vtisom vas in tudi vaše stranke SDS denimo že na prvi seji, ko sem tu nastopil kot predsednik Vlade, ste imeli vtis, da bomo takoj po imenovanju koalicije razpadli. Imeli ste vtis, da SMC ne bo preživela niti enega leta. Potem da ne bo preživela dveh let. Potem da ne bo preživela treh let. Bili ste polni vtisov, gospod Gorenjak, vi, vaši somišljeniki v stranki, člani SDS, pa tudi drugi.

Jaz bi rad povedal našim državljanom in državljanom, da se je pomembno ozreti v podatke, ne pa v vaše vtise, ki so pogosto zelo čudaški, in predvsem merijo – kam? – gospod Gorenak? Merijo v to, da bi povzročili med državljani in državljanke nek nemir, nek strah, država ne deluje, ne gre. Poglejte, vse deluje, vse gre. Res je, ta hip imamo stavke. Vendar stavke so bile, bodo, vendar potekajo po nekem normalnem scenariju. Medtem ko vse ostalo normalno deluje. Naj povem takole. Predpise sprejemamo po normativnem programu, kot je določen. Vlada jih predlaga, Državni zbor jih dobi in zato tudi ta seja Državnega zbora, ker Vlada deluje, ker je predložila predpise, o katerih boste odločali. Če predloži kakšen podpis poslanec, je to njegova legitimna pravica. Jaz nisem odrekel SDS legitimne pravice, s katero ste zavrli proces gradnje drugega tira, ko ste vložili zahtevo za referendum. Seveda od zadaj, ker se niste upali postaviti v prvo vrsto in ste gospoda Vilija Kovačiča opremljali s podpisi. Ampak zavedati se moramo nečesa. To je vaša pravica, zato sem jo priznaval. Zato tudi vi nimate nobene pravice, da ne bi priznavali pravice vašim kolegom poslancem, tudi iz vrst SMC, ki z dobro željo, da bi pripomogli k boljši zakonodajni ureditvi, vlagajo tudi nekatere zakone. Seveda jih pa vlaga tudi vlada. In če je njihova ocena, ocena poslancev, da morajo vložiti zakon sami, se pogovorite z njimi, zakaj je taka ocena. Jaz verjamem, da je to mišljeno s strani vseh poslancev, da bodo pomagali na nekih področjih.

Kadrovska politika, če omenim, poteka normalno. Mi imamo določen kadrovske načrt, po katerem kadrujemo v letu 2017, sedaj v 2018, in to ne tako, kot bi si kdo sam želel, ampak kot kažejo potrebe v javni upravi, v državni upravi. To poteka v normalnih procesih. Imamo, kot veste, res je, te tri dni stavke, ki jih obžalujem. Mislim, da niso bile nujno potrebne, pa vendar

spoštujem voljo vseh tistih, ki danes stavkajo, da povedo, kaj mislijo, da se v nadaljevanju pogajanj z njimi soočimo. Vendar tudi s sindikati, s predstavniki teh skupin vodimo ves čas konstruktiven dialog, vladna stran podaja predloge, tudi v tem času, ko pravite, da ne delujemo, pa še kako delujemo. Še prejšnji teden smo podali predloge, imeli več sestankov, srečanj s sindikati. In tako bo tudi potem, ko se bodo stavke končale.

Smo vlada dialoga, sprejeli smo do zdaj kar nekaj zavez, jih izpolnili, odpravili mnoge varčevalne ukrepe, povišali tiste zadeve, ki so prispevale k nekolikšnemu povišanju standarda, in tako gremo tudi naprej. Zagotavljamo stabilnost javnih financ tudi naprej in gospodarno upravljanje z državnim premoženjem po merilih, po kriterijih in po zakonih, ki veljajo. Spoštujemo to, da smo sprejeli fiskalno pravilo, imamo tudi ustrezen nadzor, hkrati pa smo s proračunom za leto 2018 zagotovili, da bo država ne glede na volitve in na karkoli normalno delovala. Imamo pomembne izzive. Ukvarjamo se z vprašanjem odločitve glede arbitrarne zadeve med Slovenijo in Hrvaško. Imamo druge zahtevne izzive, ki jih koalicija ves čas odgovorno in skupno naslavlja, in kadar je potrebno, kadar je to pristojnost Državnega zbora, predlagamo v sprejetje ustrezne akte. Naj vam zagotovim, gospod Gorenak, pa tudi vsem ostalim poslankam in poslancem, Vlada deluje in bo delovala do konca mandata normalno. Seveda pa to ne pomeni, da ne bodo kdaj tudi znotraj Vlade, znotraj Državnega zbora se kresala različna mnenja. To je demokratični postopek, ki na koncu pripelje po procedurah do neke odločitve. Ampak ponavljam, Vlada deluje normalno, in želim si, da bi državljani imeli ta pravi vtis, da bomo lepo do konca mandata stabilno peljali državo naprej. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec dr. Vinko Gorenak, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Predsednik, seveda delujete, zdaj bova šla skozi dva primera. Jaz se ne spomnim, da bi v tem parlamentu aktivno poslanko že vnaprej, na zalogo imenovali na direktorsko mesto. Vi ste gospo Cinkovo imenovali za direktorico VDC, Vzgojnega delovnega centra v Novi Gorici z mesecem junijem. Vidim, da gledate ministrico, ampak kakorkoli že. Vaš sekretar je tudi sporočil v Novo Gorico, »dogovorili smo se, da imenujete njo«. Glejte, ali je to kadrovanje, gospod predsednik? Ali je to kadrovanje, o katerem nič ne veste in poslušate ministrico tam zadaj?

Pojdiva v Celje, gospod predsednik. Jaz sem leta 2015 po osmih mesecih mandata pred Maximarketom srečal gospo Zakoškovo, pa je rekla: »Dober dan, gospod Gorenak!« Sem prekel: »O, dober dan, kako pa vi mene poznate?« Je pa rekla: »Jaz sem pa poslanka.«

Krasno! Glejte, v Celju ste odstavili direktorja bolnišnice, enega redkih direktorjev, ki je bil sprejemljiv za Janševo vlado, ki je bil sprejemljiv za vlado Alenke Bratušek in ki je bil sprejemljiv za mnoge druge. Pa še nekaj, eden redkih je, ki je posloval s plusom. Ali si predstavljate? Odstavili ste ga! In kaj je v nadaljevanju? SD-jev kandidat je bil neprimeren, tista kandidatka, ki bi bila daleč najboljša in zdravstvo pozna, ker je zdravstveni zavod že vodila, je dobila en glas, medtem ko po vaših navodilih je gospa Zakoškova, ki menda, glede na to, da je zelo zdrava gospa, bolnišnice še ni videla od znotraj, ona bo pa najprimernejša za vodenje bolnišnice. Vidite, tako kadrujete. In tako ni kadrovala do zdaj nobena vlada.

Jaz se strinjam s tem, da imajo poslanci pravico vlagati zakone, ampak ali ni čudno, da dva meseca pred volitvami ali pa tri mesece pred volitvami, za katere dobro veste, da jih verjetno ne bo možno ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Najprej naj odgovorim na prvo vprašanje. Poslanka, ki ste jo omenili, še ni imenovana, je pa to odločitev, ki je v pristojnosti sveta zavoda. / smeh v dvorani/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prosim za mir v dvorani.

DR. MIROSLAV CERAR: Svet zavoda je dal to soglasje. Ja, pogledajte, vi ste navajeni, da ste očitno vedno iz politike dirigirali, kako morajo glasovati. Mi tega tako ne delamo. Ja, kako pa potem čudno razmišljate? Jaz nisem v svetu zavoda, pa predstavljam Vlado. Se pravi, če svet nekega zavoda nekoga imenuje, je zdaj predsednik Vlade odgovoren za to kadrovanje po vašem, da sem jaz kadroval. Gospod Gorenak, to so pretekle prakse, vi ste jih bili vajeni, zato pa podpisujete takšne pogodbe, kot so bile, ki so koruptivne in so narobe, protipravne, zato ker ste navajeni tega dela. Tako je pri vas. Oprostite! Jaz se trudim za drugačno Slovenijo, res se trudim za drugačno Slovenijo. In jaz res upam, da bodo volivci to enkrat dokončno prepoznali, da bodo rekli, kdo je tisti, ki s prstom kaže na druge, recimo v tem primeru vi na Vlado, pa sami delate nepravilnosti.

Če grem na drug primer. Direktor bolnice v Celju, ja, mogoče je bil sprejemljiv za Janševo vlado, kot ste rekli, za vlado Alenke Bratušek. Mi smo ugotovili, torej pristojno ministrstvo je ugotovilo, da ni bil uspešen, da ni bil uspešen pri pripravi programov in da je povzročil, kolikor se spomnim iz poročila, tudi finančno škodo samemu zavodu. / nemir v dvorani/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Malo miru prosim!

DR. MIROSLAV CERAR: Ja, vi pravite dobiček. Ja, to je verjetno treba zdaj proučiti. Ampak jaz vem, spomnim se, ko sem to poročilo bral, da je bilo poročilo takšno, da je šel iz utemeljenih razlogov. Zdaj tukaj ne bi z vami razpravljaj na pamet, da ne bomo naredili krivice, ampak v spominu imam, in to lahko preverite pri finančni ministrici, da so bili še kako utemeljeni razlogi, da je moral zapustiti delovno mesto.

Lepo prosim, z nekimi takšnimi takole potegnjenimi kadrovskimi primeri, ki jih potem kar na Vlado prenesete, Vlada je kriva, da je tam v nekem kraju nekje nekdo kadrovan. Gospod Gorenak, to ni korektno. Vlada ima svoje pristojnosti in v okviru teh pristojnosti imenuje odgovorno, govorim za našo vlado, tiste osebe, za katere je prepričana, da zaslužijo takšno imenovanje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec dr. Vinko Gorenak, imate besedo za postopkovni predlog, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa. Seveda prosim za razpravo o odgovoru.

Gospod predsednik, zakaj? Zaradi tega ker vi govorite stvari, ki ne držijo, zato tudi želim razpravo. Ne morete mene farbat, to lahko farbate koga drugega, da predsednik Vlade nima nič s tem. Vaša vlada je imenovala nadzorni svet, seveda pa zdaj nadzorni svet naprej imenuje vašo poslanko. Ne govorite o teh zadevah tako. In spotikate se ob naš kredit, ki predstavlja prekršek – prekršek, eventualno prekršek. Vaše dejanje imenovanja poslanke je pa koruptivno ravnanje.

Zakaj še zahtevam razpravo? Iz temeljnega razloga, ker vi trdite, da koalicija deluje. Zdaj pa samo citiram naprej in nič več. Dejan Židan: »Zasebnik MD Medicina brez koncesije je dobil 130 operacij, UKC Ljubljana je ponudil 480, dobil 160, UKC Maribor ponudil 276, dobil 102 ... in tako naprej. Mi smo bili proti, Desus je bil proti, SMC je to sprejel.« To je tvit gospoda Židana. Zdaj ko je noter prišel, sta si pa lepo roke dela za kamere. Ali ni to lepo?! Ja, pa povejte, ali je še SD noter ali ni, ali je Desus še noter ali ni. Gremo naprej. Desus je dal isti tvit.

Potem recimo odziv gospoda Židana. Odziv na tri aktualna vprašanja. Predsednik stranke SD Židan: »Sporno je, da se ob kapacitetah javnih zdravstvenih zavodov program operacij na dopisni seji podeljuje zasebnikom.« Menda je to tudi res. Saj ne šimfam ministra Židana, ampak dejstva, ki so. Koalicija pa vi pravite, da deluje.

Sveži podatki, nov rekord, tudi ta tvit. Po podatkih na dan 1. februarja 2018 na eno od 61 zdravstvenih ustanov je čakalo 248 tisoč ljudi ali 59 % več kot v začetku vašega mandata. Od tega 63 tisoč 124 nad še dopustno mejo ali 25,4

% čakajočih. Vi podprete ministrico, pa pravite, da imate dobro ministrico, ampak prav ima gospod Židan, številke so točne.

Naprej, gospod Židan: »Drži. Na kratki dopisni seji sprejemati sporne odločitve je po njenem in večinskem mnenju okej. In ne dati dovolj dela javnim bolnišnicam, ampak raje zasebnikom, je po njenem tudi skrb za javno zdravstvo. Razočaran.« Gospod Židan. Prav ima. Ampak tako torej deluje vaša koalicija.

In tu so torej razlogi, zakaj moramo opraviti razpravo o vašem odgovoru. Ne kazati na opozicijo, opozicija ni v vladi, pa tudi to ni res, da smo mi rekli, da stranke SMC ne bo več. Tega nismo nikoli rekli. Rekli smo, da ne boste pripeljali do konca. Res pa je tisto, kar sem jaz rekel že nekajkrat, da vas bo najverjetneje za enega dobrega fičota. To je pa res. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Vinko Gorenak, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 13. 2. 2018, v okviru glasovanja.

Poslanec Miha Kordiš, imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in vpeljava solidarne javne dajatve je temeljna obljuba Mira Cerarja in njegove vlade. Ta namena uživa podporo tudi nas v Levici, ker bi delavska večina plačala manj, kot plačuje sedaj, bogati pa bi plačali več. Trenutna ureditev je ravno obratna. Dopolnilno zdravstveno zavarovanje je nesolidarno, neučinkovito in nepravilno. Nesolidarno je zato, ker vsi plačujemo tistih 28 evrov na mesec, ne glede na to, ali nekdo živi z minimalno plačo ali pa sedi v vrhu SDH za 13-kratnik minimalne plače. Neučinkovito je pa dopolnilno zavarovanje zato, ker komercialne zavarovalnice neupravičeno prestrezajo 60 milijonov evrov sredstev iz vplačil zavarovancev, ki jih kanalizirajo v svoje delovanje, namesto da bi ta sredstva krepila slovenski javni zdravstveni sistem. Dopolnilno zavarovanje je skratka ena izmed oblik legalizirane korupcije, od katere ima koristi samo zdravniško-zavarovalniški lobi in bogati, račun pa plačujejo vsi ostali. Ampak po treh letih in pol zavlačevanja se je zgodilo, da je gospod Cerar prižgal zeleno luč varianti ukinitve dopolnilnega zavarovanja in javni dajatvi, ki je najmanj solidarna in najmanj pravična od vseh možnih variant. Progresija po tem predlogu komaj da obstaja. Delavec na minimalni plači naj bi prispeval 2,5 odstotka, nekdo, ki je na direktorskem položaju, recimo direktor Luke Koper pa 2,5 promila svoje plače. Se pravi, v relativu delavec z minimalno plačo prispeva 10-krat več kot nek direktor. Kako je to pravično?

Naprej. V ta predlog tudi niso vključeni dohodki na kapital. Kdor bogati z lastništvom delnic ali pa oddaja kopico stanovanj v najem, ne bo prispeval nič. Delavec z minimalno plačo bo dal 20 evrov, nekdo, ki pobere za 4 tisoč

evrov najemnin mesečno, pa bo z naslova teh dohodkov plačal točno nič.

Na to se je odzvalo Ministrstvo za zdravje, ki se s tem, kot kaže, ni strinjalo in predlagalo uvedbo solidarnейše 7-stopenjske lestvice. Po tej bi bogati plačali 70 evrov namesto 35, 80 % zavarovancev pa bi plačalo manj kot sedaj.

Zato me zanima, gospod Cerar:

Ali boste podprli ta predlog Ministrstva za zdravje?

Kdaj lahko solidarnейšo varianto te dajatve pričakujemo v Državni zbor?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa, poslanec Kordiš za vaše vprašanje.

Gre za res zelo trd oreh in tukaj pravzaprav vsi gledamo v isto smer, k istemu cilju. Nobeni vladi v 25 letih ni uspelo bistveno reformirati oziroma spremeniti tega zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. To je trd oreh, ki smo se ga lotili in pripeljali zadevo do točke, ko bi jo lahko zdaj sprejeli. Moram reči, da četudi sam zelo želim, da bi ta predlog sprejeli še v tem mandatu, da bi prišel v Državni zbor in bi ga lahko pravočasno sprejeli, kajti strinjam se z vami, da je treba to dopolnilno zavarovanje urediti na bolj pravičen, solidaren način v korist naših državljanov in državljanov.

Novela ZZVZZ, kot se ta zakon na kratko imenuje, je bila v javni razpravi v februarju in deloma v marcu. Kot veste, je ministrica res predlagala to 7-stopenjsko lestvico v zakonu, potem je bila razprava zelo burna, čez 400 pripomb, pa moramo upoštevati, da je zakon prinesel tudi številne druge rešitve. To je zelo obsežen zakon, ki mu ne nasprotujemo, veliko dobrega je tukaj, kar je nesporno. Gre pa za to konkretno vprašanje, kako pravzaprav vzpostaviti neko čim bolj solidarno zavarovanje kot nadomestitev dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Tukaj nam je zelo pomembno, da res pridemo do neke rešitve, ki bo čim bolj solidarna in pravična, kot pravite, in je bila predlagana neka rešitev. Na koncu je prišlo po javni razpravi do tega, da se je predlagala razdelitev na tri razrede. Dejansko po tem predlogu bi sicer, kot piše tukaj, podatki pravijo, da bi več kot 90 % upokoјencev in več kot 60 % zaposlenih plačevalo manj, kot plačujejo danes za dopolnilno zavarovanje. In tukaj bi bili upoštevani le doseženi aktivni dohodki državljanov in državljanov. Vendar se strinjam z vami, da takšen predlog še ni dovolj solidaren za mnoge, kljub temu da jih veliko sprejme v objem na bolj pravičen način, zato si bom tudi sam prizadeval skupaj z ministri, predvsem z ministrico za zdravje, finance in po potrebi še s kom, da pridemo do še boljšega predloga. Na tem se sedaj dela in pričakujem v najkrajšem

možnem času, da bo Vlada to obravnavala. Predvsem je jasno, Vlada tega predloga še ni sprejela, kajti ne želim sprejeti na Vladi nek predlog in ga poslati v Državni zbor, ki bi bil premalo solidaren, premalo pravičen. Zato sedaj pričakujem, da bo v najkrajšem možnem času, ko poteka ponovno medresorsko usklajevanje, neka prava rešitev, bolj solidarna, pripravljena, da jo bomo lahko predložili v Državni zbor, kajti verjamem, da ta zakona zelo zelo potrebujemo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Miha Kordiš, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Glede na to, da se z veliko hitrostjo mandat aktualne vlade približuje h koncu, me naprej še enkrat zanima konkretnейše:

Kdaj lahko pričakujemo ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in na njegovemu mestu zares solidarno in zares pravično javno dajatev na klopeh Državnega zbora, zato da gre stvar še v temu mandatu?

Moje vprašanje glede vsebine in organizacije te solidarne javne dajatve je prav tako neposredno. Imamo Ministrstvo za zdravje, ki predlaga sedemstopenjsko lestvico. Po tej lestvici bi bogati plačali 70 evrov, po aktualnem predlogu taisti razred bogatih plačuje 35 evrov. Hkrati pa bi s predlogom Ministrstva za zdravje 80 % vseh zavarovancev prispevalo manj, kot prispevajo sedaj.

Mene zanima in bi rad slišal od gospoda Cerarja:

Ali boste tak predlog podprli in se boste za to zavzeli?

Drugi ukrep v tem organizacijskem sklopu solidarne javne dajatve so pa pasivni dohodki nekoga, torej vključitev rent, dividend iz delnic v zajem osnove, iz katere se odvajajo sredstva v Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Kot rečeno, besedilo zakona je še v medresorskem sodelovanju, v katerem se po mojem vedenju ponovno preverja tudi ta lestvica, ki ste jo omenili, vendar ta hip še ne morem dati dokončnega podatka, kakšna rešitev bo sprejeta. Vsekakor gremo v smeri večje solidarnosti, večje pravičnosti, da tisti, ki imajo več denarja, boljše dohodke, plačajo več kot tisti, ki imajo manj, ki so na minimalni plači ali kako drugače v šibkejšem položaju ter morajo plačati bistveno manj. Ravno to rešitev iščemo. Kot rečeno, zelo priganjam, da bi še ujeli te zadnje roke v tem mandatu tako da govorimo tu o tednih, ne več v mesecih. Upam in verjamem, da bo zadeva šla pravočasno skozi Vlado, da

boste, potem lahko poslanci o njej odločali. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Miha Kordiš imate besedo za postopkovni predlog, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Želim razpravo o odgovoru predsednika Vlade na temo ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in uvedbo solidarne javne dajatve. Gre za ključno obljubo Mira Cerarja, njegove vlade, zapisana je tudi v koalicijskem sporazumu, a temu navkljub se v treh letih in pol ni zgodilo nič. Predsednik Vlade pravi, da je solidarnostna varianta ukrepa v medresorskem usklajevanju. Jaz se samo bojim, da pred koncem mandata ta ukrep iz medresorskega usklajevanja ne bo prišel in da bo tam tudi ostal. In še enkrat, dopolnilno zdravstveno zavarovanje je nesolidarno, je neučinkovito in je nepravilno. Vse prevečkrat smo na vseh področjih življenja pri tej vladi videli rešitve, ki so bile takisto oziroma so še vedno nesolidarne, nepravilne in neučinkovite, zato bi se kaj lahko zgodilo, da do izpolnitve te ključne obljube na zdravstvenem področju ne bo prišlo.

In tukaj mislim, da mora poseči Državni zbor, intervenirati, odpreti razpravo o odgovoru predsednika Vlade, vsebinsko vezano na solidarno javno dajatev, in pospešiti potek stvari. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Miha Kordiš, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 13. februarja 2018, v okviru glasovanj.

Poslanec mag. Matej Tonin, imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Drage poslanke, poslanci, spoštovani predsednik Vlade, ministric in ministri, dober dan!

Zanima me prihodnost, zanima me, kako bodo naši državljani živeli jutri, in kako se bodo v tej državi počutili. Moje vprašanje, predsednik Vlade, je zelo preprosto. Nekateri pravijo, da je preteklih 10 let izgubljeno desetletje.

Moje vprašanje vam se glasi:

Kaj je vaša vlada storila za to, da je naša država Slovenija bolj pripravljena na težave in izzive, ki čakajo Slovenijo v prihodnosti? Zelo konkretni eksaktni podatki, ki ne puščajo veliko možnosti za opozicijsko interpretacijo, so podatki vladnega Umarja, OECD, Evropske komisije. Vse te tri organizacije izpostavljajo tri ključne težave in izzive, ki Slovenijo čakajo v prihodnjih letih, in to negativne demografske trende, visok javni dolg in okorno poslovno okolje. Glede negativnih demografskih trendov se žal vaša vlada ni kaj

veliko ukvarjala. V prihodnjih 10 letih bo kar 100 tisoč naših državljanov dočakalo pokojnino, kar je v redu, ampak to pomeni izjemen pritisk na pokojninsko blagajno, zdravstveno blagajno in na vse, kar za seboj potegne.

Visok javni dolg. Zdaj se je na ameriškem trgu oziroma v Ameriki se je spet zgodil nek tak manjši pretres na borzah. Kaj, če ta kriza spet pljusne v Evropo? Glede na to da v času konjunktore nismo zniževali javnega dolga, Slovenija v primeru naslednje gospodarske krize žal nima veliko manevrskega prostora. Ker v to zadnjo krizo smo prišli s 23 % BDP javnega dolga na 80 %. In še ene takšne krize Slovenija kot taka ne bi preživel.

In na koncu še okorno poslovno okolje. Pravijo zelo jasno, birokratske ovire so izjemne, predvsem pa investitorje motijo dvojna pravila. Nekaj, kar je omogočeno tujcem, našim domačim, lastnim investitorjem ni omogočeno. Torej zdi se, predsednik Vlade, da Slovenija leta 2018 ni kaj bolje pripravljena na izzive, ki naš čakajo, kot je bila leta 2014.

Prosim, dajte nas razsvetliti:

Na katerih področjih vi ocenjujete, da ste Slovenijo boljše pripravili na izzive, ki nas čakajo?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani poslanec Tonin, žal mi je, da nimam 20 minut časa, ker bi 20 minut rabil, da bi vam vse povedal, ker imamo toliko dobrih dosežkov. Ampak zdaj bom bil zelo kratek.

Prvo pravite, nismo zmanjšali javnega dolga. V letu 2014 je bil javni dolg 82 %, letos načrtujemo, da bo konec leta okoli 72 %, celo malo nižji. Mi smo za približno 10 % znižali javni dolg. In če želite podatke, vam bom povedal še en podatek – mi smo z zelo uspešno politiko Direktorata za zakladništvo pri Ministrstvu za finance bistveno prestrukturirali ta javni dolg, tako da smo tudi bistveno zmanjšali obresti. V letu 2019 se strošek za obresti iz državnega proračuna znižuje pod 800 milijonov evrov, kar pomeni več kot 280 milijonov evrov letno nižji izdatek za obresti v primerjavi z letom 2014. A veste, koliko tega smo lahko v tem času namenili v investicije, v infrastrukturo, celo v znanost, kar ima vse multiplikativne učinke? Ne pozabite, že zdaj povem – ravno to, da smo v zadnjem proračunu več namenili za znanost in infrastrukturo, pomeni, da gledamo naprej v razvoj, kajti ti dve dejavnosti imata največje množilne multiplikativne učinke na gospodarstvo. Poglejte si podatke o zaposlenosti. Jaz vedno rečem: Delo je najboljši socialni ukrep. Mi smo nezaposlenost zmanjšali s tam okoli 130 tisoč na nekaj čez 80 tisoč. Zaposlili smo veliko mladih in tako naprej. Še to bi rekel, da je tudi ta direktorat, ki sem ga prej omenil, dobil nagrado londonske revije Risk

Magazine za leto 2017 za inovativno strukturo transakcij medvalutnih zamenjav in izrazito izboljšanje profila tveganosti državnega dolga. Se pravi, tudi svet prepoznava, kako dobro smo na tem delali. Konsolidirali smo javne finance. Konec leta 2014 smo imeli bistveno čez 4 % primanjkljaja, letos bomo imeli prvič presežek v državnem proračunu. Se pravi, smo uredili javne finance, državni proračun deluje normalno. Pridobili smo nazaj državno suverenost. Gospodarsko rast imamo še enkrat višjo, kot je v Evropski uniji. To ni naključje. To ni samo stvar konjunktura v svetu in dobrega dela naših gospodarstvenikov, pač pa tudi podpornih ukrepov Vlade, številnih konkretnih ukrepov Ministrstva za gospodarstvo, promocije turizma, infrastrukture, izgradnje dodatnih železniških in cestnih modernih povezav, vlaganja v znanost, kot sem omenil. V šolstvu uvajamo nove pristope, vajeništvo in tako naprej. Povezujemo gospodarstvo s šolsko in znanstveno sfero in tako naprej, in tako naprej. To so konkretni podatki, merljivi v številkah.

Ministrstvo za javno upravo je v sodelovanju z drugimi ogromno naredilo na digitalizaciji procesov javne uprave in tudi na drugih področjih. Se pravi, kaj delamo? Izboljšujemo poslovno okolje, imamo bolj racionalno državno upravo, v kateri imamo celo manj zaposlenih kot na začetku mandata, smo jih pa nekoliko več zaposlili v javni upravi, ker si to zdaj lahko privoščimo, na področju zdravstva, sociale, šolstva, ker so to področja, ki jih rabimo. Ravno zaradi tega, to je pa res, ker smo pred izzivi staranja, torej demografskimi izzivi, širši, imamo še druge izzive. Recimo učenje veščin in podobno. Ampak če pogledate poročila OECD, Evropske komisije in Umarja, smo v večini zadev bistveno napredovali v konkurenčnosti, bančni sistem je bistveno bolj stabilen, uredili smo gospodarjenje z državnim premoženjem. To je zdaj urejeno, poteka po merilih. Meri se donosnost. Se pravi, nek gospodarsko-finančni sistem smo stabilizirali in zdaj moramo ohranjati to gospodarsko rast, da bomo lahko še povečevali tudi družbeno blagostanje. Bistvena je kvaliteta življenja, zato delamo vse to. Imate prav, če pride nova kriza, moramo zdaj narediti nek prihranek, zdaj narediti neko bolj odporno finančno shemo na ravni države in zato spoštujemo fiskalno pravilo, se pripravljamo na morebitne težke čase in zato tudi bomo naredili vse, da bomo z ustreznimi ukrepi vzdrževali stabilno gospodarsko rast. To je zelo pomembno, ker samo ta bo lahko prinesla še več kvalitete življenja za vse ljudi v Sloveniji. Demografski faktor je zelo pereč. Pripravili smo belo knjigo, sprejeli strategijo dolgožive družbe in pripravljamo se za naslednji mandat, ko bo treba izvesti naslednji korak v reformi na področju upokojevanja oziroma politike, ki zadeva starajoče se prebivalstvo. Mislim, da sem uspel nekaj zadev. Žal nimam 20 minut ... /izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec mag. Matej Tonin, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Spoštovani predsednik Vlade, upam, da se boste odzvali mojemu vabilu na kavo. Tam boste imeli definitivno več kot 20 minut časa, da boste vse te stvari razložili in podrobno pojasnili. Ampak želim eno stvar izpostaviti. Vse to, kar ste vi sedaj naštevali in govorili, se je dogajalo v času izjemno visoke gospodarske rasti. Tukaj je lahko stvar interpretacije, kdo je za to stvar zaslužen. Jaz se v te stvari ne bi spuščal. Ampak vprašajmo pa se, če kdaj, potem bi morali prav sedaj v času največje gospodarske rasti našo družbo čim boljše pripraviti na potencialne težke čase, ki prihajajo. Glede visokega javnega dolga ste pošteno povedali, vi ste zaposlili 5 tisoč dodatnih javnih uslužbencev. Pozabili pa ste povedati tudi naslednje, da smo pred to krizo imeli naš javni dolg na 23 %. Vi danes pravite, da je 70 % BDP velik uspeh. Ampak če to primerjate z državami nekdanjega socialističnega bloka, smo tukaj v zaostanku oziroma smo mnogo bolj zadolženi, odvisno iz katere perspektive gledate. Ampak še enkrat, glede na visoko gospodarsko rast, ki ste jo imeli, bi se dalo narediti mnogo več.

Glede poslovnega okolja. Včeraj sva bila skupaj na Ptuj. Očitno meni ljudje drugačne stvari govorijo kot vam, ampak zdi se, da vaša vlada v Slovenijo predvsem privablja proizvodnja podjetja, ki bodo dala ljudem plačo med 600 in 800 evri. Nič pa ni bilo konkretno narejenega, da bi v Slovenijo prišla visokotehnološka podjetja z visokimi plačami. In to bi moral biti cilj vsakršne vlade in vseh nas, da bi imeli v državi čim več dobro plačanih ljudi in da nam vsako leto ne odide 8 tisoč dobro izobraženih državljanov in državljanov v tujino, kjer imajo boljše pogoje in boljše plače.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Na kratko. Res je, imamo izjemno visoko gospodarsko rast. Vsi smo zaslužni zanjo, nekateri bolj, nekateri manj. O tem ne bomo razpravljali. Vsak ima svojo nalogo pri tem. Ampak ne morete me sedaj spraševati za čase pred letom 2014. Jaz sem vlado prevzel v vodenje v drugi polovici leta 2014. Od takrat naprej lahko govorimo o javnem dolgu in takrat je bil javni dolg 82 %, letos bo 72 % ali morda celo nekoliko manj. Zmanjšali smo obresti in tako naprej, kar sem govoril. Od takrat naprej, če skrajšam, je naša vlada državo potegnila iz krize. To je dejstvo. To je zelo pomembno dejstvo. Kljub temu smo to storili na en miren način, stabilen, odločen, ampak umirjen. Ne z nekimi turbolencami, da bi se tresle cele gore in potem na koncu bi imeli spet kakšne bančne luknje ali kaj podobnega.

Naj povem takole. Poslovno okolje smo že izboljšali. Na nekaterih segmentih celo bistveno, marsikje si še prizadevamo. Zakon o spodbujanju investicij je tu. Omogočil bo še večjo podporo domačim investitorjem. Sprejeli ste tu v Državnem zboru na predlog vlade tako imenovani gradbeno-okoljski trojček, ki bistveno poenostavlja neke ključne postopke gradnje, pridobivanja dovoljenj in tako naprej, kar bo koristilo ne samo državljanom, ampak tudi gospodarstvu. In poslušajte, tehnološka podjetja. V Slovenijo je prišla kanadska multinacionalka Magna, svetovnega slovesa, ki ima resen namen razvijati tukaj neko industrijo. To je največja greenfield investicija v samostojni Sloveniji. Če pa želite še bolj tehnološko, bom pa rekel, da se je Yaskawa odločila, da bo v Kočevju ustanovila center za svoje delovanje v celi Evropi. Zato smo tudi tam okrepili poklicno šolo za šolanje naših kadrov. Se pravi, tam se gradi neko podjetje, ki bo za celo Evropo proizvajalo najmodernejše robote in drugo. Če to ni visoka tehnologija, potem ne vem, kaj naj rečem. Lahko bi razlagal naprej. Tudi številna druga podjetja, o katerih se ne govori. Recimo, Novartis se tudi širi v Sloveniji. Ravno v času te vlade, vsaj dve širitvi imamo, ki sta zelo pomembni. Pa razna tehnološka podjetja na področju digitalnih tehnologij in tako naprej, pa spodbujanje krožnega gospodarstva.

To dela naša vlada. Zakaj? Ker krožno gospodarstvo je tista vizija, ki je trajnostna, ki ohranja Slovenijo zeleno, dela gospodarstvo bolj učinkovito, manj odvisno od surovin in omogoča več zaposlitev in več dodane vrednosti. In to je tisti cilj, ki ga imamo v tej vladi in želimo, da bi se nadaljeval tudi v naslednjih letih. Od tega ne bomo odstopili. Seveda pa so še izzivi, seveda so, ni mogoče storiti vsega v treh, štirih letih. Zato nadaljujemo. Gradili bomo tudi drugi tir in še marsikaj. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec mag. Matej Tonin, imate besedo za postopkovni predlog, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Seveda verjamem, da se v prihodnjih mesecih, ki so vam ostali še na razpolago, ne bodo zgodili čudeži, se mi pa zdi izjemno pomembno, da se politika osredotoči na bistvene strateške stvari in da se neha ukvarjati z vsakodnevnimi otrobi. Tudi zdajšnja poplava nekaterih zakonov gre v tej smeri. Zelo minorne, podrobne stvari se na nek način urejajo. Ampak mislim, da se je politika dolžna – in tudi parlament je prvi poklican, da se o teh stvareh pogovarja, da se pogovarja o tem, kje želi Slovenijo v naslednjih desetih letih. Če želimo te teme odpirati, če želimo te razprave voditi, potem se je najprej treba vprašati, kaj je tisto najtežje, kar nas čaka.

Zagotovo, še enkrat, negativni demografski trendi, okorno poslovno okolje in visok javni dolg so tri stvari, s katerimi se bo

morala vaša, naša ali katerakoli druga politika v prihodnjih petih, desetih letih soočati. Stvari najbrž ne bodo prijetne, morda bodo tudi manj prijetne, ker današnji čas visoke gospodarske rasti ni bil uporabljen tako, kot je recimo Schröderjeva vlada v Nemčiji, da bi našo družbo, naše sisteme bolj na te stvari prilagodili. Včeraj sem rekel, da sva se srečala na Ptuj. Jaz vem, da imate vi zaradi varnosti težji dostop do ljudi, jaz morda kot navaden poslanec mnogo lažjega. Ampak če ljudi vprašate, vam znajo povedati, da danes številni težko preživijo celo od svojih plač in pokojnin. Namesto da bi krepili srednji sloj, imamo čedalje več revežev in čedalje več ultra bogatih. Ultra bogati bodo vedno znali poskrbeti zase, za njih ne skrbite, oni se bodo davčno optimizirali, šli v takšne ali drugače davčne oaze, se mi pa zdi nujno, da bi se politika osredotočila na krepitev srednjega sloja. Zato stvari, ki jih je tudi Nova Slovenija predlagala, od razvojne kapice do višje dohodninske olajšave, nižje davčne obremenitve plač, te srce boli, ko te nekateri socialisti napadajo, češ, da gre za ukrepe, ki bodo pomagali bogatašem. Pa dajte, no! Bogataši bodo zase brez problema poskrbeli. Gre za to, da bi tovrstni ukrepi predvsem pripomogli k temu, da bi številni mladi, ker 8 tisoč jih je vsako leto, ostajali v Sloveniji, ker jih je ta država izobrazila, in zdaj preko naše severne meje dobijo boljše pogoje in boljše plače za delo.

In tem so ti ukrepi namenjeni, s takimi stvarmi bi se morala ukvarjati politika. Zato upam, da bo ta razprava prispevala k temu, da se osredotočimo na bistvo, ne pa na otrobe.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mag. Matej Tonin, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 13. 2. 2018, v okviru glasovanja.

Poslanka dr. Simona Kustec Lipicer, imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Spoštovani predsednik Vlade, kolegice in kolegi, spoštovani ministri zbor!

Vsakdo od nas, ne glede na to, kako izgleda, kakšnega spola je, koliko je star, kakšno izobrazbo ima, koliko zasluži, vsakdo od nas ima pravico do človeškega dostojanstva in do kvalitetnega življenja. Odgovornost države pri tem je zelo pomembna. Odgovornost države je predvsem v tem, da vsakemu posamezniku, vsakemu človeku pomaga odpirati vrata proti tej dostojanstvenosti in proti kvaliteti življenja v državi v kateri prebiva.

Pa se sprašujemo predsednik Vlade, kje smo danes glede tega v Sloveniji. Ali imajo naši ljudje resnično priložnosti, ali jim država zagotavlja takšne priložnosti. Pričakovanja, pobude, tudi zahteve številnih skupin so številne. Od upokoјencev do mladih, od zaposlenih do kmetov, kulturnikov, šolnikov,

znanstvenikov, policajev danes, jutri zdravstvenega osebja.

Predsednik Vlade, kaj v resnici imajo ljudje od države? Kaj imajo ljudje danes od pozitivnih statističnih podatkov o rasti, o zmanjševanju dolga in tako dalje? Čez nekaj mesecev bo ta vlada in ta koalicija, ta državni zbor po 10 letih prvi spet, ki bo šel na prave klasične volitve, ne predčasne volitve in sprašujem vas, predsednik Vlade:

Kaj je ta vlada v tem času naredila za ljudi?

Kako ocenjujete, kakšen vpliv je to delo imelo, ima in predvsem bo še imelo na kvaliteto življenja ljudi, na pogoje življenjskega standarda, na kakovost življenja kakršnega mora s svojim delovanjem ljudem zagotoviti država?

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa, poslanka dr. Kustec Lipicer za vprašanje.

Ja, to so zdaj stalna vprašanja, kaj smo naredili. Pravzaprav je veliko stvari, ki bi jih lahko povedal, bom izločil samo nekatere. Pomembno je to, da smo Slovenijo potegnili iz krize. To je zelo pomembno, kakorkoli ljudje so morda že pozabili, ampak leta 2014, ko smo prevzeli vodenje Vlade, je bilo bistveno drugače. Nekateri so klicali v Slovenijo trojko, nekateri so rekli ne more vam uspeti, Slovenija ni imela več polne suverenosti nad svojimi financami, številne pripombe, kritike so letele iz Bruslja, tudi iz Strasbourga na stanje človekovih pravic, tega zdaj ni nič več, ne v Strasbourgu, ne v Bruslju ni več tovrstnih pripomb. Lahko rečemo, da je Slovenija v teh nekaj letih postala spet država z ugledom, država, ki jo Evropska unija prepozna kot uspešno članico, ki jo svet vidi kot neko državo, kamor lahko mirno hodijo njihovi državljani kot turisti, kamor lahko hodijo vlagatelji vlagati, kamor ljudje radi pridejo, kjer se počutijo varne. Naj opozorim, da smo šli skozi nekaj zelo resnih varnostnih izzivov. Spomnimo se samo tudi prehoda skoraj okoli pol milijona migrantov čez Slovenijo, spomnimo se mnogih terorističnih napadov v Evropi, ko je bilo treba tudi na tem našem delu Evrope zagotoviti dodatne varnostne ukrepe in tako naprej. Vse to prispeva k temu, da k nam prihajajo turisti, smo odprta družba, lahko živimo svobodno, lahko ljudje povedo, kaj mislijo, in se ne bojijo, tako kot bi se bali v nekem drugem režimu, ki bi ga nekdo s strahom pred komerkoli tukaj želel uvajati. Jaz vem, da še ni vse tako, kot bi ljudje radi. Tudi sam bi rad dal več, ampak ne želim, da danes delimo tisto, česar ni, ker potem bomo jutri spet v krizi. Naj pa povem, da smo v tem mandatu te vlade, ki jo vodim, vsem v vseh segmentih javne uprave in gospodarstva omogočili, da imajo višje plače, omogočili smo in zagotovili višje pokojnine, tudi tiste najnižje,

omogočili smo dodatke, regres in ostalo upokojencem, česar prej niso mogli v zadnjih letih prejemati v tej meri, omogočili smo višje socialne dodatke in omogočili smo tisti socialni ukrep, ki je zame najpomembnejši: veliko več dela. Danes je mnogo več zaposlenih, mnogo manj je nezaposlenih, med mladimi je ogromno zaposlitev na srečo. In s tem moramo nadaljevati. To je tista vizija. Zato bomo gradili drugi tir. Zato pravim, da ni prav, da mečejo nekateri polena pod noge takšnim projektom. Zato smo premaknili z mrtve točke projekt tretje razvojne osi. Zato smo pripeljali v Slovenijo velike investitorje iz tujine, iz uglednih držav, s trajnostnimi razvojnimi modeli, ki bodo dali našim ljudem delo in ne minimalne plače, ampak višje plače. Kot veste, se število minimalnih plač bistveno zmanjšuje, in celo minimalno plačo smo med drugim kar znatno povečali, vsako leto, letos še posebej.

Vesel sem, da smo lahko postopno odpravili že večino varčevalnih ukrepov, tistega zloglasnega Zujfa, ki je veljal, in predvsem sem vesel, da smo uredili gospodarjenje z državnim premoženjem, da se ne ravna tukaj tako po domače. Uredili smo marsikaj na področju javnih razpisov, od zdravstva do javne uprave nasploh in tako naprej, da ljudje lahko vidijo, da mislimo resno, da mora biti javna uprava servis državljanom, ne pa neka čudna sfera, kjer nihče ne ve, kdo pije in plača. Transparentno delamo.

Veseli me, da se je bistveno povečala potrošnja. To kaže na nek znak zaupanja, tudi večjega optimizma med ljudmi, čeprav se skuša z nekimi informacijami vsak dan ljudi strašiti, kako hudo je v Sloveniji, ni tako hudo. Za marsikoga še ni dovolj dobro, zanj se bom boril z vsemi vami, upam, v naslednjih letih, da bo še bolje. Ampak poudarjam, tudi zdaj ko gledam stavke sindikatov, njihove zahteve, ne morem pristati na nerazumne zahteve, ne morejo kar milijardo zahtevati tako čez palec, ko dobro vedo, da smo napredovali na tem področju, da smo poskrbeli že za tiste najnižje plačane, t. i. J kategorija, in še za nekatere druge, da vlada izpolnjuje zaveze in tudi do njih se obnašamo še vedno spoštljivo, se pogajamo, resno jemljemo vse te njihove zahteve in jih bomo tudi v prihodnje.

Smo vlada dialoga, vlada, ki pelje Slovenijo mirno in stabilno naprej. Jaz verjamem, da to Slovenija potrebuje. Mnogo pa je treba še narediti in za to se bom trudil, če bom le imel priložnost tudi v naslednjem mandatu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanka dr. Simona Kustec Lipicer, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC):
Hvala lepa, predsednik Državnega zbora.

Bolj bo to apel predsedniku Vlade. Predsednik Vlade, pozivam vas, da delate naprej in da delate za ljudi. Prenekateri v tem

prostoru, pa tudi številni zunaj njega so se v tem času že prelevili v kuharske mojstre predvolilnih golažev in minešter. Ampak to ni odgovornost za ljudi, ki potrebujejo državo, ki jo bodo znali spoštovati, ji zaupati, jo ceniti in bodo tudi prepričani v to, da jo potrebujejo. Tisto, kar je treba delati, ne glede na to, v katerem času smo, je stalna skrb, pozornost za ljudi, da bodo ljudje lahko ne samo preživeli, ampak živeli. Takrat bomo vredni tega, da imamo svojo državo, in takrat se bodo pokazali pravi državniki, ki lahko to državo tudi odgovorno vodijo v prihodnost. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Še nekaj bi vseeno dodal. Prej sem pozabil izpostaviti še en zanimiv podatek, en zelo pomemben podatek. Kako nam gre z življenjskim standardom, je podatek o neto dohodku gospodinjstev, torej gospodinjstvo na prebivalca. Tukaj lahko tudi rečem, da primerjave z ostalimi državami v Evropski uniji kažejo, da nam gre pri tem kriteriju bolje v vsem triinpolletnem obdobju te vlade. Pri tem je zelo pomembno, da smo uspeli ohraniti dohodkovno neenakost na nizki ravni. Torej tisto, kar je bilo tudi prej izpostavljeno. Nismo bistveno povečali teh prepadov med revnimi in bogatimi. Še vedno smo družba, ki drži tukaj neko socialno vez. Poudarjam pa, in to je res pomembno, vsak državljan in državljanka, vsak človek, ki živi v Sloveniji, nam mora biti pomemben, vsak naš prebivalec, prebivalca. Bistvena je kvaliteta življenja. Te številke kažejo objektivno, da se izboljšuje. Ampak dokler ne bodo ljudje začutili pri sebi, da ti kazalci so pravi, da jih v njihovi sferi na nek način pozitivno premikajo naprej, bo treba še kar veliko delati in delamo. Ampak kvaliteta življenja je nekaj, za kar Vlada mora skrbeti, moramo pa skrbeti tudi sami. Vsak mora skrbeti tudi za svoje zdravje, za svoje izobraževanje, Vlada pa mora tukaj nuditi nek dober sistem, izobraževalni, zdravstveni, vse to.

Za to si bom prizadeval tudi v prihodnje maksimalno, verjamem, da z vsemi vami. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Predsedniku Vlade se zahvaljujem za podane odgovore.

V skladu z 247. členom Poslovnika Državnega zbora prehajamo na poslanska vprašanja, postavljena na 35. in 37. seji Državnega zbora.

Minister za pravosodje, mag. Goran Klemenčič bi moral odgovoriti na vprašanje dr. Vinka Gorenaka v zvezi s sodnim postopkom zoper nekdanjega ministra za pravosodje Aleša Zalarja in nekdanjega generalnega državnega tožilca Zvonka Fišerja, vendar je danes odsoten zaradi bolezni.

Poslanca sprašujem, če vztraja pri ustnem odgovoru ali morda želi pisni odgovor ministra.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Pisnega odgovora jaz ne rabim. Želim torej imeti ustni odgovor. Glede na to, da imam pa še nekaj časa, pa lahko povem naslednje. Gospod Klemenčič se štiri mesece izogiba Državnemu zboru, da bi prišel sem. Pred enim mesecem je v njegovem kabinetu bilo zelo jasno povedano, da na to vprašanje ne bo odgovoril. Po potrebi bo tudi zbolel. In danes je zbolel. Vem, predsednik, da ne morete narediti nič, bilo bi pa fino videti kakšno zdravniško spričevalo. Vem pa, da to ni v vaši pristojnosti.

Zakaj vztrajam pri svojem poslanskem vprašanju? Iz temeljnega razloga, ker je lansko leto gospod Klemenčič zelo jasno povedal, da bodo letele glave, če nek sodni postopek ne bo končan v določenem roku. Takega posega v pravosodje verjetno ni naredil tudi Ivan Maček Matija. Je bil bolj pameten pa bolj previden. Zato sem ministra spraševal in ga še sprašujem: Kaj je s sodnim postopkom zoper gospoda Fišerja in gospoda Zalarja? Ali bodo tudi tam letele glave? In minister se odgovoru izogiba. Sodni postopek pa je pred tremi dnevi zastaral. Pred tremi dnevi zastaral. Sodišče ima sicer še neke možnosti, da ta rok nekoliko pomakne, ampak kaj veliko pa tudi ne.

To kaže na dvojna merila ministra, zato sem hotel o tem njegov ustni odgovor. In še enkrat prosim za ustni odgovor. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Minister bo na vprašanje odgovoril ustno na naslednji seji zbora.

Sedaj bo ministrica za finance mag. Mateja Vraničar Erman, odgovorila na vprašanje Luke Mesca v zvezi s soglasjem k Letnemu načrtu upravljanja kapitalskih naložb SDH za leto 2018. Prosim.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Gospod predsednik, hvala lepa za besedo. Hvala lepa za vprašanje.

V poslanskem vprašanju se prepletata dve tematiki, eno je upravljanje z naložbo države v posameznih družbah, ki se ukvarjajo s prirejanjem posebnih iger na srečo, in drugo je vprašanje reguliranja dejavnosti prirejanja iger na srečo.

Če se najprej dotaknem slednjega. Vprašanje regulacije prirejanja iger na srečo ni vprašanje lastništva, ampak je vprašanje odgovornega prirejanja iger na srečo, ki omogoča pravo ravnotežje med opravljanjem dejavnosti igralništva pod konkurenčnimi in stabilnimi pogoji ter odgovornim igralništvom, ki naj zagotavlja tudi preventivne in, če je treba, kurativne ukrepe. Prav tako v področje reguliranja dejavnosti ne sodi zgolj Zakon o igrah na srečo, ampak tudi druge zakonske podlage, kot je na primer zakon, ki ureja preprečevanje pranja denarja. To

področje igralništva je namreč lahko bazen tudi za tovrstne kršitve. Na vseh teh področjih ministrstvo in Vlada aktivno delujeta.

Drugi del vprašanja se nanaša na upravljanje kapitalskih naložb. V zvezi s tem na področju igralništva velja Zakon o Slovenskem državnem holdingu, ki določa, da mora Državni zbor sprejeti odlok o strategiji upravljanja kapitalskih naložb države, in to se je v letu 2015 tudi zgodilo. Med drugim ta odlok uvršča družbe s področja igralniške dejavnosti med portfeljske naložbe, torej med naložbe, s katerimi Republika Slovenija poskuša doseči izključno gospodarske cilje in jih zato kot takšne lahko tudi nameni za prodajo. Ob upoštevanju te določbe strategije so letni načrti upravljanja za leto 2016, za leto 2017 in zdaj tudi za leto 2018 določali, da gre za družbe, ki so portfeljske naložbe in pri katerih se lahko načrtuje tudi izvajanje prodajnih aktivnosti. Vendar pa Zakon o SDH ni edini zakonski okvir, ki ga je treba pri upravljanju z gospodarskimi družbami, ki se ukvarjajo z igralništvom, upoštevati. Upoštevati je treba tudi Zakon o igrah na srečo, ki določa obvezen delež državnega lastništva, kar nadalje pomeni, da enega brez drugega ne more biti. Brez spremembe Zakona o igrah na srečo, ki bi dopuščal privatizacijo, tudi začetka privatizacijskih postopkov ne more biti. Zaradi tega je vprašanje, kaj bi moralo biti prej, kaj kasneje, pravzaprav nepomembno. Dejstvo je, da gre za portfeljske naložbe, vendar hkrati je tudi dejstvo, da prodajnih postopkov ni mogoče začeti in izvesti, dokler Zakon o igrah na srečo ne bo spremenjen. Naj spomnim, da je bilo noveliranje Zakona o igrah na srečo v normativnem načrtu od leta 2015 dalje, vendar žal do realizacije tega zakonskega predloga zaradi nasprotujočih si stališč ni prišlo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Luka Mesec, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo, gospod predsednik, in lep pozdrav, gospa ministrica.

Zdaj bom jasen. To, kar vi trdite o igrah na srečo, je proti duhu trenutnega zakona in proti črki trenutnega zakona. Trenutni zakon določa v 55.a členu, da delež posamezne fizične osebe v osnovnem kapitalu gospodarske družbe ne sme presegati 10 % delnic, pri čemer skupni delež fizičnih oseb ne sme presegati 49 % delnic. Zakaj zakon na tak način varuje državno in javno lastništvo iger na srečo? Ravno zaradi tega ker to ni samo stvar regulacije. Če hočemo poskrbeti za dobro regulacijo, mora biti urejeno tudi lastništvo. Nenazadnje so ti kazinoji, recimo HIT Gorica, postavljeni v bivanjska okolja, konkretno v Novo Gorico. Kot vemo iz številnih študij tujih praks in tako naprej, imajo igre na srečo lahko hude negativne posledice na lokalno prebivalstvo. Naš zakon je napisan na ta način

ravno zato, da zagotavlja delež države in delež lokalnih skupnosti pri upravljanju teh družb, zato da se njihovi negativni učinki zmanjšajo. Zato sem vas vprašal, kako lahko mimo tega zakona – pravite, da gre za navadne portfeljske naložbe, za katere naj država poišče zasebne lastnike. Jaz tega ne morem razumeti, ker se mi zdi, da ste šli v ravno napačnem vrstnem redu. Najprej bi se morali pogovoriti o tem, kakšno vlogo ima igralništvo v tej družbi in na kakšen način ga učinkovito regulirati, se pravi spremeniti Zakon o igrah na srečo, potem pa se pogovarjati, na kakšen način dopustiti, če sploh, vstop zasebnega kapitala v te družbe. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za finance mag. Mateja Vraničar Erman, imate besedo za dopolnitev odgovora.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa za besedo.

Govorimo o upoštevanju dveh aktov, ki ju je sprejel Državni zbor, na eni strani Odlok o strategiji upravljanja kapitalskih naložb, ki te naložbe določa za portfeljske naložbe, in na drugi strani Zakon o igrah na srečo. Mislim, da vprašanje vrstnega reda tu sploh ni relevantno. Dejstvo je, da brez tega, da so izpolnjeni oboji pogoji, torej da je posamezna naložba okvalificirana kot portfeljska naložba in da je hkrati tudi zagotovljena možnost odprodaje oziroma znižanja lastništva države pod 51 %, dokler ta dva pogoja nista kumulativno izpolnjena, do privatizacije oziroma prodaje kapitalne naložbe v organizacijah oziroma podjetjih, ki se ukvarjajo s prirejanjem iger na srečo, ne more priti. In še enkrat, moje čvrsto prepričanje je, da regulacija dejavnosti nima neposredne povezave z lastništvom v posamezni gospodarski družbi, ampak v reguliranju dejavnosti kot takšne. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Luka Mesec, imate besedo za postopkovni predlog, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo.

V Levici smo ravno zaradi izkušenj prepričani, da je lastništvo ključen vzvod regulacije katerekoli gospodarske družbe, in mislim, da tega enostavno ni mogoče zanikati. Zahtevam pa splošno razpravo, ker imam, sodeč po odgovorih ministrice, občutek, da bomo spet postavljeni pred izvršeno dejstvo. SDH je odlok, ki ga ni sprejel Državni zbor, ampak ga je sprejela Vlada – Državni zbor je sprejel strategijo o upravljanju državnih naložb, odlok pa sprejema Vlada. Odlok je bil umeščen v letu 2018. V njem se predvideva umik državnih deležev iz igralnic, med drugim iz Hita Nova Gorica, in moj občutek je, da bodo pogovori s potencialnimi kupci stekli, še preden se bomo sploh dotaknili zakona, ki to področje regulira. Na koncu bomo postavljeni pred izvršeno

dejstvo, ker bo Vlada prišla, ta ali pa naslednja, z nekim investitorjem in bodo rekli, evo, to podjetje je pripravljeno odkupiti Hit Nova Gorica, ampak za to pa moramo spremeniti zakon. Vsi tisti poslanci, ki zdaj temu nasprotujete, da se po nekem nujnem ali pa ne vem kakšnem postopku to sprejme, ste proti razvoju te države. Take stvari se dogajajo in smo jih že videli. V Levici vztrajamo, da mora biti vrstni red ravno obraten. Najprej se pogovarjamo o tem, ali je regulacija igralniške dejavnosti pri nas ustrezna, in šele nato, ali je sploh smiselno kakršenkoli umik lastniških in javnih deležev iz igralniških struktur.

Želim, da o tem opravimo razpravo, naše mnenje pa poznate. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Luka Mesec, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 13. 2. 2018, v okviru glasovanj.

Zdaj bo ministrica za finance mag. Mateja Vraničar Erman odgovorila na vprašanje gospoda Uroša Prikla v zvezi s plačilom za delovno uspešnost Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa, gospod predsednik, še enkrat za besedo. Spoštovani gospod poslanec, hvala lepa za postavljeno vprašanje.

V vprašanju je treba nasloviti dve ločeni problematiki. V enem delu se izplačila v zvezi z delovno uspešnostjo nanašajo na upravni odbor slabe banke oziroma DUTB in v drugem delu na izplačila, ki se nanašajo na ostale zaposlene. Iz vprašanja je namreč razbrati, da naslavljate obe problematiki. V zvezi z izplačili delovne uspešnosti za upravo DUTB oziroma za upravni odbor je treba izpostaviti, da se v skladu z Zakonom o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank določa, da se ne glede na določbe zakona, ki ureja prejemke poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije, politiko prejemkov članov upravnega odbora DUTB določi skupščina, ki je v primeru DUTB Vlada. In Vlada je politiko prejemkov članov upravnega odbora sprejela junija 2016 in ta politika prejemkov velja še danes. V skladu s 4. členom zakona Ministrstvo za finance v okviru nadzora DUTB skrbi, da pri izplačilih delovne uspešnosti upravnemu odboru ne prihaja do morebitnih nepravilnosti, torej, da so izplačila skladna z veljavno politiko prejemkov. In Ministrstvo za finance je glede na pretekla izplačila ugotovilo, da prejemki upravnega odbora ne odstopajo od izhodišč oziroma načel, ki jih določa veljavna politika prejemkov.

V zvezi z drugim delom izplačil, to so izplačila delovne uspešnosti drugim zaposlenim, pa je treba ugotoviti, da Vlada na ta izplačila nima neposrednega vpliva. Izplačila so stvar poslovnih odločitev vodstva DUTB. V te pa nimamo pristojnosti, da bi posegli neposredno. Lahko dajemo splošne usmeritve, če gre za smotnost in racionalnost poslovnih odločitev

vodstva DUTB. DUTB oblikuje prejemke za ostale zaposlene na podlagi internih aktov, ki jih sprejme sam upravni odbor.

Glede izplačil tako imenovanih dodatkov za lojalnost ali delovno uspešnost v letih 2016 in 2017 je ministrstvo že v lanskem letu zahtevalo pojasnila kakor tudi interne akte, ki jih je DUTB na tem področju sprejel. Iz pojasnil izhaja, da gre za del sistema prejemkov in nagrajevanja, ki je namenjen ohranitvi ključnih izkušenih kadrov. To je za DUTB, ki ima omejen čas trajanja, pravzaprav eden ključnih izzivov. V letu 2016 na primer je bilo predvideno, da bo dodatek za lojalnost ključnim kadrom izplačan šele ob izpolnitvi določenih pogojev, in sicer šele v letu 2017 v dveh obrokih, pod pogojem, da bo delavec takrat še zaposlen v DUTB. DUTB je v svojem pojasnilu opozorila na širši kontekst tega dodatka, ki je povezan z odhodom visokokakovostnih sodelavcev, ki jih vodstvo družbe ne želi izgubiti. Pretekli odhodi so imeli močan negativen vpliv na poslovanje družbe in uporaba dodatka je eno od orodij, s katerim vodstvo DUTB v skladu s svojimi pristojnostmi in zakoni skuša zmanjšati potencialno operativna tveganja, povezana z odhodi sodelavcev.

Ministrstvo v tem kontekstu torej ne ugotavlja kakršnihkoli kršitev ali nepravilnosti. Pričakujemo pa, da bo DUTB še naprej posloval pregledno, gospodarno, učinkovito in uspešno. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Uroš Prikl imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovani kolegi in kolegi, ministrica!

Najprej seveda hvala lepa za ta uvodni del odgovora. Morda sem res v časovni stiski nekako združil vprašanje tako za izplačila oziroma prejemke upravnega odbora kot seveda ostalim zaposlenim. Korektno ste prečitali določila 4. člena Zakona o ukrepih za sanacijo in stabilnosti bank. Jaz ne bom v nadaljevanju tega člena ponavljal in tudi nadaljeval z branjem, ampak vendarle, pogledajte, dajte zelo poenostavljeno povedati, direktna vloga skupščine vlade Slovenije, Ministrstva za finance pa vidim kot ključni dejavnik v tej vladi, ki nekako skrbite za uravnoveženost javnih financ, kako je mogoče, če se nekako osredotočim na pisanje časnika Večer, mariborskega časnika Večer, da ravno ni bilo poslovanje DUTB, slabe banke, uspešno v letu 2016, pa vendarle je bilo izplačanih za 196 tisoč evrov bruto plače prvemu med enakimi v DUTB. Poleg tega, te številke pa moram prebrati, ker jih nimam vseh v glavi, 365 tisoč evrov dodatnih nagrad plus dodatne bonitete in nagrade zaposlenim ob tem seveda, da so se najemale drage storitve zunanjih izvajalcev ob velikem številu zaposlenih na samem DUTB. Bi pa pričakoval seveda, da vendarle na nek način pojasnite, kako mislite te,

za moj okus in za moje videnje, anomalije odpraviti, po drugi strani se pogajamo, prerekamo, če že ne kaj hujšega, za nekaj 10 evrov dodatne mesečne plače gasilcem, določenim segmentom javne uprave, da ne govorim o popravi krivic upokojencem za preteklo obdobje neusklajevanj pokojnin.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za finance mag. Mateja Vraničar Erman, imate besedo za dopolnitev odgovora.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa.

Še enkrat bi rada poudarila, da je bila Družba za upravljanje terjatev bank ustanovljena kot slaba banka z namenom, da opravi določene aktivnosti in tukaj gre za aktivnosti gospodarske družbe, ne javne uprave ali državne uprave. Torej pravila, ki veljajo za določanje plač, ne morejo avtomatično biti argument za določanje plač v družbi, kot je družba za upravljanje terjatev bank. Pravila za določanje prejemkov članov posloводства DUTB so bila določena ob sprejetju zakona in se v načelu niso spreminjala, spreminjala in nadgrajevala se je politika prejemkov za člane upravnega odbora. In moja ocena je, da v tem delu trenutno veljavna politika prejemkov je ustrezna in primerna in ne potrebuje korekcij v smislu kakršnegakoli zaostrovanja. Iz preteklih podatkov je razvidno tudi, da je upravni odbor DUTB oziroma vodstvo DUTB na primeren način oziroma transparentno in gospodarno tudi nagrajevalo svoje zaposlene za aktivnosti oziroma za opravljeno delo v letu 2016. Verjamem, da se bo isto izkazalo tudi za leto 2017. Ko omenjate slabo poslovanje DUTB v letu 2016, dejstvo je, da je v izkazu za leto 2016 DUTB beležila neto izgubo v višini 7,8 milijona evrov, vendar ne smemo pozabiti, da je v letu 2016 moral DUTB nositi stroške pripojitve Faktor banke in Pro banke, da je moral nositi nenadejane stroške v zvezi z reševanjem primera Cimos in če teh izrednih dogodkov ne bi bilo, bi DUTB tudi v letu 2016 beležila dobiček. Ustrezno oziroma pozitivno poslovanje se je nadaljevalo tudi v letu 2017, kjer je že v prvem polletju DUTB v bistvu dosegel letne cilje, ki so mu bili zadani za leto 2017. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končno bo ministrica za notranje zadeve mag. Vesna Györköš Žnidar odgovorila na vprašanje Luke Mesca v zvezi z rezilno žico na meji z Hrvaško. Prosim.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Tehnično varovanje meje je sestavni del zagotavljanja učinkovitega varovanja našega dela zunanje kopenske schengenske meje. Naši ukrepi glede na to, da smo schengenska država, so namenjeni odvracanju oziroma preprečevanju nezakonitega priseljevanja za celotno schengensko območje. Začasne tehnične ovire

so na zunanjih EU oziroma schengenskih mejah vedno bolj pogosti del strategije varovanja in nadzora, kar nekaj evropskih držav se tega poslužuje, med temi našejem: Španija, Madžarska, Bolgarija, in temu sledi tudi Vlada Republike Slovenije.

Kar se tiče migracijske slike v preteklem letu, lahko povem, da v letu 2017 je slovenska policija zabeležila skoraj 80 % povečanje nezakonitih prehodov meje glede na leto poprej. Med tisoč 930 osebami, ki jih je policija obravnavala, zaradi nezakonitega prestopa meje, prevladujejo državljani Afganistana, Turčije, Kosova, Pakistana in Alžirije. Ocenim lahko, da je slovenska policija dejansko uspešna pri svojem delu, saj se je na drugi strani število vrnjenih iz sosednjih držav zmanjšalo.

Tehnične ovire postajajo vedno bolj sestavni del oziroma nadgradnja varovanja meje s policijskimi patruljami, dodatno policija tudi načrtuje pokritje najbolj pogosto uporabljenih točk za nezakonit prestop meje tudi s kamerami, oboje pa ima seveda za osnovni cilj to, da bo varovanje meje čim bolj učinkovito in s čim manjšimi kadrovskimi resursi. Da pri tem tehnične ovire služijo svojemu namenu, najbolj izkazuje dejstvo, da se sprovajalci in tujci izogibajo točkam, kjer so ograje postavljene oziroma poskušajo ograje prečkati tako, da jo poškodujejo. Treba se je zavedati, da glede na kadrovske problematiko v policiji varovanje meje s tehničnimi sredstvi in začasnimi tehničnimi ovirami predstavljajo učinkovit in racionalen način dela. Tehnične ovire se postavljajo oziroma nadomeščajo v okviru načrta Vlade Republike Slovenije, končertina se postopno nadomešča s panelno ograjo, prednostno v bližini naselij, rek, turističnih zmogljivosti in na prepoznanih migracijskih poteh divjih živali. Pri tem pa je treba izpostaviti tudi, da se intenzivno sodeluje tudi z lokalnimi skupnostmi, da se poskuša prisluhniti njihovim težavam. Tudi podatek, da je bilo doslej postavljenih že 435 vrat v začasnim tehničnim ovirah, nekako potrjuje to mojo trditev.

Glede na to, da beležimo nenehno naraščanje nezakonitih migracij in da trenutno dejansko ocenjujemo tudi, da Slovenija vodi uspešno strategijo pri omejevanju nezakonitih migracij, se tehnične ovire ne bodo odstranjevale dokler Vlada Republike Slovenije ne bo sprejela odločitve o odstranitvi, kot je tudi sprejela odločitev o postavitvi, ki pa mora biti tehtna, ki mora biti vzporedna drugim ukrepom, predvsem povečanju kadrovskega potenciala policije za varovanje meje. Če bi Slovenija dejansko v tem trenutku sprejela odločitev, da umakne te ovire z meje, bi to bil za vse migrante na zahodnobalkanski poti znak, da so se meje odprle, kar pa bi povzročilo naslednji množičen pritisk nezakonitih migracij na naše meje.

Poslanec omenja tudi problem, ki bi ga naj gasilci imeli pri dostopanju do vode, ki ga je omenil v ustni predstavitvi vprašanja. Tukaj

lahko povem, da policija o tem konkretnih informacij nima, če pa imate konkretne podatke, pa nam jih prosim posredujte, da bo lahko policija nemudoma pristopila k realizaciji dostopa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Luka Mesec, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav!

Gospa ministrica, jaz se že uvodoma ne morem strinjati z vašim opažanjem ali vašo tezo, da Slovenija, ograjena s to bodečo žico, nekako sledi evropsko-schengenskim standardom. Jaz bi prej rekel, da takšna država deluje za ljudi, ki jo gledajo od zunaj, kot kakšna histerična Madžarska, ki je pač padla v to Orbanovo neliberalno demokracijo, kot ji sam pravi, v resnici pa gre za neko novodobno obliko konservativne diktature. Upam, da se pri nas žica čim prej odstrani, da tudi sami začnemo z zgledom slediti malo drugačni viziji prihodnosti, kot to počnejo naši vzhodni sosede, kjer boste tudi našli največ primerov držav s histerično politiko in seveda z ograjenimi mejami. To je prva zadeva.

Druga, ko navajate kot opravičilo za to početje statistiko, da je lani 80 % več ljudi nelegalno prestopilo mejo kot leto poprej, bi vas spomnil, da pa je lani mejo prestopilo samo 5 % deleža ljudi, ki so jo nelegalno prestopili leta 2000 v takratni iransko-iraški krizi. Takrat smo imeli v enem letu 36 tisoč nelegalnih prestopov meje, danes jih imamo tisoč 930 na leto. Takratna vlada se ni šla histerije, ni postavljala žice, je razumela humanitarno noto takratnega dogajanja. Vaša vlada pa pristopa, kot da se soočamo z nekimi novodobnimi turškimi vpadi, čeprav so ljudje neoboroženi, bežijo pač iz nekih nevzdržnih razmer in tako naprej. Žico bi bilo treba odstraniti tudi zato, ker nas je vsa ta histerija do zdaj stala 20 milijonov evrov in ker, kot sem rekel, omejuje živali, ljudi in lokalno prebivalstvo. Praktično je ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za notranje zadeve mag. Vesna Györköš Žnidar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Ja, hvala za besedo, ponovno, predsednik.

Masovne migracije so izziv za celotno Evropsko unijo, ne samo za Slovenijo. Dejansko med strateškimi prioritetami Evropske unije najdemo politiko nadzora in omejevanja pritoka nezakonitih migracij v Evropsko unijo. Edini možni konsenz, ki je bil dosežen znotraj Evropske unije, je ta, da je treba omejevati nezakonite migracijske tokove. Temeljno vprašanje pa je, kje se bo to izvajalo. Jaz menim, da je edini pravi koncept, da se izvaja na zunanjih mejah, ker nenazadnje je varovanje zunanjih meja Evropske unije tudi dolžnost

Evropske unije, ki tudi mora imeti suveren nadzor nad nezakonitimi oziroma ilegalnimi vstopi v Evropsko unijo. Se pa strinjam, da Evropska unija dejansko ni naredila vsega tistega, kar bi morala, ni strategije zakonitih prihodov v Evropsko unijo. Menim tudi, da zaradi vsega tega deficita, ki pa je bil na nivoju evropske politike, se to vprašanje oziroma to dejstvo, da države niso bile sposobne obvladati masovnih nezakonitih prihodov v Evropsko unijo na svojih mejah, da se je to potem pretvorilo v varnostno vprašanje in da imamo še danes notranje meje znotraj schengenskega območja. Evropska unija dejansko potrebuje bolj celovito strategijo, ki je dejansko širša kot koncept mednarodne zaščite kot take, ker vemo, da je tudi Ženevska konvencija v bistvu na nek način pod migracijskim pritiskom. Treba se je več pogovarjati o jačanju prvih držav azila, treba se je pogovarjati o humanitarnih programih, o začasnih zaščiti, kar je Slovenija tudi leta 2015 predlagala, ampak žal takrat to ni bilo uslišano. Seveda pa je problem tudi v tem, da je prioriteta v tem trenutku še vedno mobilnost, kar v bistvu potem moti tudi etični odziv držav in na nek način tudi počasi pelje v razpad mednarodnega pravnega reda, ki ureja begunsko pravo.

Ne morem pa se strinjati z načinom vaše razprave, spoštovani poslanec. Ne gre za nobeno histerijo, ne gre za nobene barbarske projekte, kot vi to v svojih izvajanih govorite. Verjetno ste že pozabili tiste čase, ko je šlo čez našo državo pol milijona ljudi. To je varnostno vprašanje, kakorkoli obrnemo tudi varnostno vprašanje. Mi nikoli nismo rekli, da to ni humanitarno, ampak dejstvo pa je, da prinaša tudi varnostno dimenzijo. Nekako se ne morem izogniti občutku, da v bistvu v celoti ne poznate vseh zakonskih nalog policije. Predlagam, da si še enkrat preberete zakone, ki to področje, ker namreč nadzor državne meje je zakonska naloga policije in tudi tehnične ovire so zakonski ukrep. Z mano se o opuščanju zakonskih nalog oziroma o odpiranju meja ne morete pogovarjati, ker je to dejansko v nasprotju z nalogami in pristojnostmi, ki jih Ministrstvo za notranje zadeve ima. Ocenjujem pa, da dejansko vaše izvajanje, da gre za barbarski projekt, v bistvu predstavlja žalitev Vlade Republike Slovenije.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Luka Mesec, imate besedo za postopkovni predlog, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru.

LUKA MESEC (PS Levica): Ja, hvala za besedo, še enkrat.

Ne gre za tehnične ovire, kot jim vi evfemistično rečete, gre za rezilno žico. Rezilne žice na mejo ni postavila policija, ampak jo je postavila vlada in vlada je tudi tista, ki bi jo morala odstraniti. Kot sem rekel, ta žica nas je do zdaj stala, po navajanjih časopisa Dnevnik, že skoraj 20 milijonov evrov. Situacija ni taka, kot jo vi predstavljate. Leta 2000 je v Slovenijo vstopilo

36 tisoč ljudi zaradi iraško-iranske krize, lani skoraj dvajsetkrat manj, pa takrat nismo imeli rezilne žice, letos pa jo imamo. Ne morete me v tem kontekstu prepričati, da je pa zdaj to kar naenkrat potrebno. Glejte, pač uklonili ste se trendu, ki je prišel, sem vam povedal od kje, gospod Orban je bil človek, ki je populariziral bodeče žice v Evropi in začel govoriti o tem, da moramo zdaj s tehničnimi ovirami, kot jim pravite, tudi ohraniti neko trdo krščansko jedro te celine. In naša vlada je pač temu sledila. Zakaj je sledila? Zato, da je ugodila takratni histeriji, ki jo je zganjala desnica. Zdaj je vse to mimo, denar za to še vedno trošimo, ljudje na meji še vedno trpijo zaradi tega, ne morejo izvajati turizma, ne morejo normalno do vode, živali se zapletajo v to žico.

Zato vas sprašujem:

Zakaj te žice ne odstranite?

To je moje edino vprašanje:

Zakaj je ta žica še vedno potrebna?

Ker odgovor na to nisem dobil, predlagam, da se o tem pogovorimo v Državnem zboru. Ker to ni samo vprašanje žice, to je tudi vprašanje, kakšna skupnost v bodoče hočemo biti. V Levici ne bi radi živeli v skupnostih, ki se bodo ograjevale z bodečimi žicami, bodisi skupnosti bogatih, ki se ograjujejo od revnejših predmestij, kot lahko to vidimo v Združenih državah Amerike, bodisi držav, ki se ograjujejo pred sosednjimi državami ali pa pred ljudmi, ki bežijo iz nekih razmer in raje vidijo, da se utaplajo v vodi kot pa, da bi jim pomagali. Tako prihodnost zavračamo in zato želimo, da se pred iztekom tega mandata pogovorimo o tem, kdaj bomo ta, oprostite, barbarski projekt odstranili.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Luka Mesec, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 13. 2. 2018, v okviru glasovanj.

Prehajamo na vprašanja poslank in poslancev v prvem krogu.

Poslanec mag. Andrej Šircelj, imate besedo, da zastavite vprašanje ministrici za finance mag. Mateji Vraničar Erman.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovana ministrica!

Moje vprašanje je zelo enostavno in mislim, da že večkrat smo tudi tukaj govorili o Novi Ljubljanski banki.

Zanima me:

Kako poteka prodaja NLB?

Kako uresničujete zavezo, ki jo je dala Vlada, da bo ta banka prodana 31. decembra 2017?

Kako to počnete, predvsem zaradi tega, ker stalno tudi omenjate, da je ta dialog konstruktiven, po drugi strani pa je Evropska komisija sporočila koncem januarja, da dvomi, da je slovenski predlog v povezavi z odlogom prodaje Nove Ljubljanske banke enakovreden prvotni prodajni zavezi, in je začela poglobljeno preiskavo?

Kaj pomeni ta poglobljena preiskava v smislu, v pomenu verodostojnosti vaše politike, v verodostojnosti vašega konstruktivnega dialoga s komisarko za konkurenčnost?

Kajti informacije iz Evropske komisije, ki so javne, javno povedane, enostavno ne dajejo vtisa, še manj nas lahko prepričajo o tem, da gre za kakršenkoli konstruktivni dialog. Bojim se, da se ne razumete s to komisarko v smislu same vsebine. Ne dvomim v to, da seveda protokolarno zadeve ne potekajo na ustrezni ravni, da tudi ne potekajo ob vljudnostih, ki so namenjene v tem pogledu, vendar informacije, ki potem prihajajo za tem, nam enostavno tega ne dajo. Sprašujem zaradi tega, ker glede na zaveze, ki jih je dala Slovenija, in glede na to, da ni izpolnila teh zavez, je Slovenija danes lahko v nezakonitem položaju in lahko se zgodi, da bo morala plačati kazen oziroma povrniti ves denar, ki je bil vložen kot državna pomoč v Novo Ljubljansko banko. S tem tudi ne morem pritrditi, če grem zdaj nekoliko nazaj, na besede premierja, ki je rekel, da v Bruslju pa ni nobenih težav in smo cenjeni itn. Poglejte, ta opozorila so vsebinsko zahtevna in ta opozorila dejansko vodijo v to, da nam, kot kaže, vsi ne zaupajo.

Zaradi tega bi vas prosil, če lahko poveste:

Kakšni so nadaljnji ukrepi ministrstva oziroma Vlade?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za finance mag. Mateja Vraničar Erman, imate besedo za odgovor.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa, gospod predsednik, za besedo. Hvala lepa za vprašanje.

Kot veste, je Vlada konec decembra lanskega leta predlagala formalno Evropski komisiji spremembo zavez, ki so bile uveljavljene oziroma sprejete v letu 2013 glede dodeljene državne pomoči Novi Ljubljanski banki. Do 31. 12. 2017 sta Nova Ljubljanska banka in pa Republika Slovenija izpolnili vse zaveze, ki izhajajo iz izdane odločbe, razen zaveze glede delne privatizacije Nove Ljubljanske banke. Namreč, rok za prodajo 50 % Nove Ljubljanske banke je potekel z 31. decembrom lanskega leta. Zakaj do te prodaje v lanskem letu ni prišlo, sem na tem mestu že večkrat pojasnjevala in v tem trenutku ne bi ponavljala. Glede na to, da ta postopek prodaje do 31. decembra ni bil izpeljan, je v skladu s postopkovnikom, po katerem deluje Evropska komisija v zvezi z dodeljenimi državnimi pomočmi, potrebno, da po poteku posameznih rokov za izpolnitev posamezne zaveze Evropska komisija sproži tako imenovani postopek poglobljene preiskave. Gre torej za normalen korak v postopku presoje dodeljene državne pomoči pa tudi povsem normalen korak v postopku presoje primernosti predlagane spremembe zavez. Odgovor Evropske komisije na vladni predlog smo prejeli 26. januarja in

imamo nekaj več kot mesec dni časa, da se na navedbe oziroma na ugotovitve Evropske komisije tudi odzovemo, in Vlada namerava to tudi storiti. V vsem vmesnem času pa potekajo nadaljnji pogovori z Evropsko komisijo o iskanju rešitev, ki bi bile za obe strani sprejemljive. In v tem smislu sama konstruktivnosti dialoga ne enačim z enostavnostjo dialoga in enostavnostjo predlaganih rešitev, ampak pojem konstruktivnost razumem predvsem v smislu, da razumemo argumente obeh strani in da s skupnimi močmi iščemo pot, ki bi bila najprimernejša, da se naslovi na eni strani pomisleke, ki jih ima Evropska komisija v zvezi z zaključkom postopka dodeljene državne pomoči, in na naši strani, da se zagotovijo tiste temeljne usmeritve upravljanja s to kapitalsko naložbo države, h katerim smo zavezani pri zasledovanju našega interesa.

Vlada se ni odpovedala oziroma ne predlaga odpovedi prodaje NLB, ampak je predlagala v svojem formalnem predlogu, da se postopek prodaje lahko odloži. Seveda je tak postopek vedno povezan z določenimi kompenzacijskimi ukrepi. In sama razumem ugotovitve Evropske komisije predvsem v smeri, da moramo delati bolj intenzivno še na določitvi teh dodatnih kompenzacijskih ukrepov. Kakorkoli, kot sem že omenila, v času do konca februarja bomo pripravili formalen odziv na navedbe Evropske komisije, v vmesnem času bomo opravili še vrsto pogovorov z Evropsko komisijo in tudi po odgovoru nadaljevali z dialogom za iskanje primerne rešitve. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec mag. Andrej Šircelj, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Ja, vsekakor. Hvala lepa, spoštovani predsednik Državnega zbora, za besedo za dopolnitev odgovora.

Glejte, spoštovana ministrica, vi začenjate to tam, kjer je že Evropska komisija v svojih izjavah za javnost presegla ta odgovor. Bom citiral, Evropska komisija je zapisala: »Glede na to, da Slovenija ni izpolnila svojih zavez, državna pomoč NLB iz leta 2013 ni bila izvedena zakonito.« Kakšen dogovor? Vi se lahko zdaj dogovarjate in tako naprej, ampak Evropska komisija je že povedala v svoji izjavi za javnost, da je to nezakonito. In drugo, če govorimo o tem dodatnem predlogu, ki ste ga vi predlagali, Evropska komisija je ponovila stališče, da so preučili te alternativne ukrepe, ki jih je decembra predlagala Slovenija, in da dvomijo, da so predlagani ukrepi lahko enakovredni prvotni prodajni zavezi v okviru državne pomoči Nove Ljubljanske banke. Evropska komisija nam že pove, prvič, da smo v nezakonitem stanju, drugič, da ta alternativni predlog ni v redu in da je zdaj tu poglobljena preiskava, ne preučitev ali karkoli, ampak

preiskava, in da to ni normalen korak Evropske komisije. Glejte, normalen korak Evropske komisije je tudi kaznovanje države članice, ki ne spoštuje zavez, po vašem. In to seveda pomeni vrnitev oziroma plačilo celotne državne pomoči za Novo Ljubljansko banko.

In me zanima:

Ali imate to že vključeno v fiskalno pravilo, če bo Slovenija dejansko morala vrniti celotno državno pomoč?

Tukaj so številke, glejte, 2,3 milijarde za celoto, pa 1,5 milijarde, pa kazni in tako naprej.

Tako me zanima:

Do kje ste od tu naprej prišli, spoštovana ministrica, ne tisto začetno vprašanje?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za finance mag. Mateja Vraničar Erman, imate besedo za dopolnitev odgovora.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa za besedo.

Naj še enkrat ponovim, zdaj smo v fazi izmenjave stališč o trenutni situaciji. Nihče še ni izdal odločbe o tem, da bi bila kakršnakoli državna pomoč nezakonita. To je faza, ki bo šele sledila, če ne bo prišlo do dogovora. In kot rečeno, postopek poglobljene preiskave je sestavni del postopka ugotavljanja dovoljenosti ali nedovoljenosti državne pomoči, če posamična zaveza ni bila izpolnjena oziroma ni bila izpolnjena pravočasno. In v citiranem sporočilu za javnost se ne govori o tem, da so predlagani kompenzacijski ukrepi oziroma drugi ukrepi neustrezni, govori se o dvomu o enakovrednosti, kar pomeni, da sami po sebi niso napačni, jih je pa treba dopolniti z dodatnimi oziroma drugimi kompenzacijskimi ukrepi. O vrnitvi kateregakoli dela državne pomoči ni še nikakršnega govora in verjamem, da do tega niti ne bo prišlo. Je pa to popolnoma ločen postopek, ki sledi šele temu, da se dokončno z odločbo ugotovi, da je bila določena pomoč nezakonita. In glede na to, da je bila državna pomoč Novi Ljubljanski banki zagotovljena iz državnega proračuna tudi s samostojno zadolžitvijo države na mednarodnih finančnih trgih, plačilo oziroma vračilo dodeljene državne pomoči nikakor ne pomeni, da mora država iz državnega proračuna karkoli komurkoli plačevati. To vračilo državne pomoči, če bi že do njega prišlo, pa, kot rečeno, verjamem, da do tega ne bo prišlo, se bo ugotavljalo v naknadnih postopkih, za katere pa tudi iz preteklih primerov veste, da niso niti enostavni niti kratkotrajni. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec mag. Andrej Šircelj, imate besedo za postopkovni predlog, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik.

Jaz predlagam, da Državni zbor glasuje o tem, da se opravi o tem razprava, namreč iz samega odgovora ministrice jaz mislim, da je razvidno, da enostavno nismo dobili popolnih informacij, pa tudi, če smo dobili iz njene strani popolne informacije, mislim, da so seveda ene informacije tiste, ki so, bom rekel, za slovensko javnost, druge informacije so tiste, ki se vrtijo v tem informativnem spletu v Bruslju, in drugo je mnenje Evropske komisije, kaj o tem meni. Jaz mislim, da ni nekega sozvočja in da tukaj ni enostavno tistega, čemur bi lahko rekli konstruktivni dialog, da pa verjetno večkrat to spreminjanje stališč Slovenije in dejansko tudi to, da Slovenija ni naredila tistega, kar bi morala, čemur se je sama zavezala, enostavno ne daje verodostojnosti slovenske politike v Evropi in tudi nasploh. Drugo je seveda samo zavlačevanje. Ministrica je zdaj seveda govorila o formalnih postopkih, kako seveda vse to potekajo, nič pa o vsebini s katero Evropska komisija dejansko ni zadovoljna in seveda tudi nič o pravočasnosti, saj je Slovenija dejansko, bom rekel, v zadnjih dneh Evropski komisiji nekaj drugega predlaga in ni izpolnila tistega, kar bi morala.

Jaz mislim, da so te teme pomembne za državo Slovenijo, za slovenski proračun in tudi ne samo, če želite, za fiskalno vprašanje, ampak enostavno verodostojnost, spoštovana ministrica, verodostojnost te države v evropskem svetu, v tujem svetu, ko seveda govorimo o tem, da mora država, ki želi imeti določen ugled, izpolnjevati svoje obveze, za katere se zaveže.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mag. Andrej Šircelj, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 13. februarja 2018, v okviru glasovanj.

Poslanka Violeta Tomić, imate besedo, da zastavite vprašanje ministru za kulturo gospodu Antonu Peršaku.

VIOLETA TOMIČ (PS Levica): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Kolegice in kolegi!

Zdaj smo v času zelo hitrih sprememb, volitve se bližajo, koalicija, Vlada zelo hitro vlagajo zakone, tako da ni slučaj verjetno, da je od vložitve mojega poslanskega vprašanja prišlo do določene spremembe tudi na tem področju. Hotela sem vprašati ministra Peršaka glede obravnave novele ZUJIK, ki je bil dan v razpravo 22. januarja z rekordno kratkim časom za razpravo, se pravi do 9. februarja, in ga pozvati k umiku, kar je k sreči že storil. Ko je bilo konec tega časa za razpravo, ga je tudi umaknil, kar pozdravljam, ampak bom ta svoj termin vendarle izkoristila, da svoje vprašanje nekoliko razširim.

Zanimivo je, da je tudi velik delež v tem ZUJIK temeljil na Predlogu nacionalnega programa za kulturo 2018–2025, ki pa v Državnem zboru sploh ni bil niti obravnavan, kaj šele potrjen. Seveda je nesmiselno in nesprejemljivo oblikovati zakonodajne rešitve v

okviru strategije, ki ni sprejeta, so pa razen Ministrstva za kulturo temu predlogu sprememb nasprotovale vse zainteresirane skupine, se pravi od Nacionalnega sveta za kulturo, Sindikata Glosa, Društva Asociacija, številna stanovska združenja, nevladne organizacije in številni drugi akterji v kulturni sferi. Upam, da je postavitev mojega ustnega poslanskega vprašanja vsaj malo prispevalo k temu, da se je ta neracionalen predlog umaknil. Verjamem, da minister Peršak pri svojem kratkem mandatu ni mogel narediti vsega, kar si je želel in da je zdaj na koncu hotel neke stvari spremeniti.

Zanima me:

Zakaj je tako rokohtersko hitro hotel to narediti, ali je bil to neke vrste preizkus ali sondiranje terena ali poskus, da mogoče v teh treh mesecih nekaj spravi čez?

Ministrstvu za kulturo marsikaj ne štima, predvsem ni dovolj denarja za kulturo, pa me tudi zanima, zdaj, ko vam pravzaprav ne more nihče več nič kaj dosti škoditi, pa mi povejte:

Zakaj ta vlada kljub tej gospodarski rasti vendarle špara ravno tam, kjer ni treba, kultura je ena takih sfer, na kateri res ne gre šparati?

Kaj boste naredili zdaj do konca mandata za te obupane ljudi?

Slišali smo na seji Odbora za kulturo, Klemen Ramovš je nekako omenjal gladovno stavko, da bi lahko vsaj tako mogoče poplačal z odškodnino za eventualno smrt svoje kredite za festival.

Kaj bo z Zavodom Delak, Carmino Slovenico, skratka, kaj boste v tem kratkem času lahko naredili?

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister, izvolite.

ANTON PERŠAK: Spoštovani gospod predsedujoči. Spoštovana poslanka, najlepša hvala za vprašanje.

Najprej v zvezi s tem predlogom zakona. Naj za začetek povem, da smo se na ministrstvu odločili vložiti ta predlog nekaterih sprememb Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo, čeprav je seveda res, da iz različnih razlogov nacionalni program še ni sprejet, ampak tako smo se odločili zlasti na podlagi potreb posameznih področij, v nekaterih primerih tudi zaradi zahtev, ki so prihajale iz posameznih področij, ali pa zaradi nekaterih situacij, ki so nastale v zadnjem času. Naj povem dva primera. Kulturniška zbornica je sama ugotovila, da dejansko ne obstaja več in ne deluje več, ker je tako, je v bistvu nastala pravna praznina v zvezi z določenimi postopki, ki so v interesu zlasti stanovskih društev na področju kulture, ki smo jih želeli rešiti, in to je zadevalo tri, štiri člene v tem predlogu zakona, ki ni imel veliko členov. Drugič, člani Kolegija gledališč so na več sestankih predlagali ali tudi

vsaj soglašali s predlaganimi možnimi rešitvami v zvezi z določeno ravno minimalno, pravzaprav, fleksibilnosti, kar zadeva zaposlovanje v javnih zavodih, ker zdaj, recimo, direktorji, umetniški vodje praktično nimajo možnosti, da bi si svoje ekipe postavljali, s katerimi naj bi uresničevali program, v imenu katerega so kandidirali. Takšnih razlogov je bilo še nekaj.

Naj tudi to povem, da smo v zvezi s to predlagano novelo, s katero se je pač mudilo zaradi izteka mandata, prejeli tudi nekaj pozitivnih odzivov in stališč, velikokrat pa tudi od tistih, ki so potem na koncu nasprotovali z izjavami, češ, saj so nakazane dobre rešitve, ampak mi smo vseeno proti, ker je pač zdaj treba biti proti.

Razlogi za predlagane spremembe so bili kot rečeno nekatera dejstva, ki so se tudi v zadnjem času zgodila, predvsem pa smo želeli, pravilno ugotovljate, že začeti z nekaterimi spremembi, ki so predvidene veliko bolj daljnosežno tudi v Predlogu nacionalnega programa za kulturo, ki naj bi prinesel tako imenovano prenovno sistema. Gre zlasti za to, kako stroka sodeluje v procesih odločanja, se pravi vrednotenja programov in potem odločanja s / nerazumljivo/ in tako naprej, kar je bilo tudi eno izmed poglavij teh sprememb.

Kar zadeva dodatna vprašanja, da ni dovolj denarja. Vsi vemo, da ni dovolj denarja za kulturo. In da ne bom spet narobe razumljen, jaz sem seveda vesel, da je obseg kulturne dejavnosti v Sloveniji tak, kakršen je, ampak dejstvo je, da je v proračunu seveda odločno premalo sredstev za tak obseg dejavnosti. Samo primer, če smo želeli na razpisu, ki je bil v zadnjem času sporen, tistim, ki bodo sredstva dobili, dodeliti vsaj toliko sredstev, da bodo svoje programe lahko približno izpolnili, smo jih lahko dodelili nekako, recimo, 28, mogoče bi lahko 30, če bi ne naredili enega prenosa na drug razpis, ki je ravno tako pomemben, prijav pa je bilo 63 samo na programskem razpisu. Če bi razdelili ta sredstva na 63, bi vsak dobil 25 do 30 % tistih sredstev, ki jih dejansko potrebuje.

Zakaj Vlada varčuje? Na to temo je bilo tudi danes že nekaj slišati v tej dvorani. Rad bi pa rekel naslednje, ne glede na vse, se je proračun za kulturo letos, če gledamo odstotkovno glede na lanski proračun, je, mislim da, četrti proračun izmed ministrstev po odstotku povečanja. Res pa je, da zaradi sproščanja ukrepov iz t. i. ZUJF, gre seveda velik del tega povečanja za zakonske obveznosti, ki se jim pač ni mogoče izogniti, del, dokajšen del tega povečanja predstavljajo pa predvidena lastna sredstva, sredstva za lastno udeležbo pri evropski ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ:

Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić, zahtevate dopolnitev.

Izvolite, dopolnitev.

VIOLETA TOMIČ (PS Levica): Hvala vam za to, kar ste povedali.

Glede na to, da je tudi predsednik Vlade sam rekel, da ne uživajte njegove podpore, ste lahko popolnoma iskreni. Vaša predhodnica, pa ne bom omenjala nikogar, ki se ta trenutek ne more braniti, je, bom rekla, odletela zato, ker ni hotela sredstev za kulturo usmerjati v monitoring nekega rudnika.

Mene zanima:

Koliko vpliva imajo dejansko različni lobiji na ministrstvu in kako je z vsemi temi uradniki, ki menda obvladujejo ministrstvo, nad čemer se kulturniki kar na veliko pritožujejo?

Verjamem, da vsaka politika pripelje nekaj svojih uradnikov, in tam ostanejo. Ta vlada je tudi sprejela neko popolnoma nespametno fiskalno pravilo, ki nam nalaga, da šparamo tudi takrat, ko nam gre dobro. Naj poudarim, da je samo Levica nasprotovala temu fiskalnemu pravilu. Kajti kaj se nam dogaja? Dogaja se nam kot v zgodbi o stari babici, ki je umrla od mraza in lakote, in potem so videli, da leži na žimnici polni denarja. Danes bi lahko odvezali malho, vem, da se minister, in o tem sva se velikokrat pogovarjala, zaveda, da je investicija v kulturo zelo pomembna in da se multipicira vsak evro, vložen v kulturo, da bi lahko kultura bila tudi naš izvozni artikel, da je tudi ekološko popolnoma neoporečna investicija in da bi pravzaprav kulturo kot neko prioriteto narodovo dejavnost morali spodbujati. Žalostno je, da na prazniku kulture v Cankarjevem domu slišimo iz ust predsednika komisije toliko perečih resnic, nad katerimi bi se, sem prepričana, morali vsi zamisliti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Tone Peršak, minister, izvolite.

ANTON PERŠAK: Ja, na kratko.

Najprej naj rečem, da menim, da seveda vendarle velika večina ljudi, ki so zaposleni na Ministrstvu za kulturo, dela prizadevno, dobro in tudi dobronamerno. Seveda ima tudi vsak izmed njih, tako kot ima vsak izmed nas, nek svoj pogled na kulturo in na prioritete v kulturi, ampak upal bi si reči, da vendarle gre za ljudi, ki so lojalni. Hkrati pa je treba vendarle tudi to upoštevati, da se ministri na tem področju relativno hitro menjajo in vsak prinese nek svoj pogled na kulturo.

Lobiji. V kulturi je, recimo, ene 8, 9 vrst umetnosti, takšnih večjih, v kulturi so najmanj trije pomembni makrosektorji: umetnost, kulturna dediščina in mediji in še nekaj dodatkov, kot so verske skupnosti itn. In znotraj tega so seveda javni sektorji, nevladni sektorji, ljubiteljska kultura in nenazadnje še tako imenovani zasebni sektor, ki tudi deluje na področju kulture. Vsak ima svoj interes, vsak sebe vidi kot najpomembnejše. In vsak, lahko bi rekli, da

lobira. Čeprav jaz mislim, da pod besedo lobira razumemo predvsem tiste, ki v korist tretjega pravzaprav posredujejo pri prvem, ne v svojem interesu. Če pridejo k meni direktorji javnih zavodov, tega nekako ne razumem kot lobiranje, vsaj kar se mene tiče, razumem kot obisk, ki izhaja iz neke potrebe. In če pridejo iz nevladnega sektorja, enako. Seveda pa lahko rečem, da vsi sektorji dobijo premalo denarja. To je pač prekletstvo majhnega trga, da ne rečem majhne države in majhnega števila ljudi, ki po eni strani, če hoče enakopraven dialog z drugimi kulturami, mora po obsegu pravzaprav imeti večji obseg kulture kot kakšne večje države, proporcionalno, hkrati pa nima trga, ki bi vsaj do neke mere nadomestil javna sredstva ali pa sredstva iz drugih virov. In to je zagata, ki se potem konča, tako kot ste rekli, z investicijo v kulturo, pri čemer je pomembno, da javnost prepozna pomen te investicije. Koliko ljudi v Sloveniji verjame v utemeljenost te investicije, če je neka raziskava pokazala, da večina populacije meni, da država za kulturo daje od 5 do 25 milijonov evrov. Se pravi, da ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospa Violeta Tomić, imate postopkovni predlog.

VIOLETA TOMIČ (PS Levica): Hvala.

Seveda si želim, da bi o tem opravili razpravo.

Ko sem govorila o lobijih, nikoli nisem imela v mislih razne kulturne sekcije. Seveda govorim o lobistih izven kulturne sfere, recimo, kot so rudniki in podobne zadeve pa še bi lahko naštevali. Omenili ste verske skupnosti. Zdaj ves čas poslušam, kako so se namnožili samozaposleni, nevladniki, koliko jih je več in kako jih je težko financirati. Nikoli nobene statistike ni, koliko se je namnožilo recimo zaposlenih v različnih verskih skupnostih, ki se ravno tako financirajo iz proračuna za kulturo. Vsak samozaposleni je podvržen temu, da mora dokazovati odličnost, temu, da mora slediti cenzusu, da lahko izgubi pravico do plačevanja prispevkov. Oni pa ne. Dajmo potem postati vsaj enakopravni, kajti če damo na vago zdaj, ali je treba financirati toliko kulture ali toliko verskih skupnosti. Mislim, da je kulturnik vsaj toliko vreden, da bi lahko poskrbeli za kulturnike. Veliko jih je in ogromno jih je prisiljenih espejev, enoosebnih espejev, ki delajo v nemogočih razmerah, polovica jih zasluži manj kot minimalca, tretjina jih živi pod pragom revščine. »Slep je kdor se s petjem ukvarja«, Prešeren je aktualen. Seveda se množijo zato, ker se še vedno ne morejo zaposlovati v institucijah. Ko bomo mi enkrat odzujfali zakon, potem lahko upamo, da se bo ta sfera uredila, prej pa ne. To je zelo kompleksna tema, zato mislim, da si zasluži razpravo v Državnem zboru. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa poslanka, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri, 13. Februarja, v okviru glasovanj.

Mag. Aleksander Kavčič bo postavil vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen ter ministrici za obrambo gospe Andreji Katič.

Izvolite.

MAG. ALEKSANDER KAVČIČ (PS SMC): Hvala lepa spoštovani predsedujoči. Spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Spoštovanima ministricama gospe Ireni Majcen in gospe Andreji Katič bi želel zastaviti vprašanje v zvezi z načrtovanimi ukrepi Vlade na področju požarne varnosti, še posebej tistih objektov, v katerih se nahajajo predmeti, ki so potencialno nevarni za okolje ter zdravje ljudi.

V lanskem letu je, žal, večkrat zagorelo v objektih, v katerih so bile skladiščene odpadne oziroma nevarne snovi. Enemu izmed takih požarov sem prisostvoval tudi sam, ko sem pač bil na tem pogorišču in se tudi pogovarjal z gasilci, civilno zaščito in državljani, ki so pač tam to nesrečo spremljali. Ampak medtem ko so naravne in druge nesreče pa tudi požari sestavni del našega življenja, pa vendar te niso samoumevne in je treba sprejeti vse možne ukrepe za njihovo preprečevanje. Še posebej bi morala biti naša skrb za požarno varnost namenjena objektom, za katere vemo, da so v njih snovi ali predmeti, ki so v primeru požara še posebej problematični za okolico.

Naj izpostavim samo dejstvo, da so takrat, ko sem se pogovarjal na pogorišču te nesreče z gasilci in predstavniki civilne zaščite, le-ti izpostavljali sledeča vprašanja, ki jih nekako oblikujem sedaj vama, spoštovani ministrici, in so tekle v tem smislu:

Ali se načrtuje sprememba zakonskih ali podzakonskih predpisov ter sprejetje posebnih ukrepov za zvišanje požarne varnosti v tovrstnih objektih?

Po zakonu o požarni varnosti so inšpekcijske dejavnosti opravljali inšpektorji za varstvo pred požarom.

Bi bilo po vašem mnenju smiselno razmišljati o ponovni vzpostavitvi tovrstne specializirane inšpekcije oziroma ali razmišljate o okrepitvi Inšpektorata Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami na področju požarne varnosti?

In podredno:

Katere druge preventivne ukrepe ste že ali še nameravate predlagati?

Najlepša hvala za odgovor.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Andreja Katič, ministrica, izvolite.

ANDREJA KATIČ: Hvala, spoštovani podpredsednik. Hvala za vprašanje, spoštovani poslanec.

Najprej pojasnilo, Inšpektorat za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami ves čas pokriva tudi področje varstva pred požarom. V letu 1994 se je z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami preimenoval v Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, s tem je dobil določene dodatne naloge s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter tudi s področja varstva pred utopitvami. Če pa pogledamo statistiko, pa še vedno največ pozornosti posvečajo inšpektorji varstvo pred požarom. Če pogledamo samo v letu 2017, je bilo kar 86,2 % vseh nalog oziroma 3 tisoč 600 pregledov opravljenih na tem področju. Dodatno je bilo glede na požare, ki so jim bili priče, izvedenih še 100 nadzorov v objektih za zbiranje, predelavo in skladiščenje nevarnih odpadkov ter še 20 dodatnih v obratih, ki so opredeljeni kot vir manjših tveganj. Tudi v letu 2018 načrtujemo od 3 tisoč 500 do 3 tisoč 800 tovrstnih pregledov, se pravi prav s področja varstva pred požarom, in še dodatno so tudi inšpektorji člani v vladni intervencijski skupini, kjer načrtujejo za prihodnji dve leti, mislim, letos in drugo leto pregled cirka 700 obratov, ki imajo izdana okoljevarstvena dovoljenja. In v sklopu tega računamo tudi na dodatne tri inšpektorje, vsaj tako je predvidevala tudi pobuda s strani Ministrstva za javno upravo, kar se tiče kadrovskega načrta. Kot sem že rekla, bo z uveljavitvijo novega gradbenega zakona s 1. 6. 2018 tudi naša inšpekcija dobila še dodatne nove naloge, ki pa so že načrtovane tudi v planu dela Inšpekcije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ampak te se bodo lahko izvajale po 1. 6. 2018 naprej.

Bi pa poudarila to, da se požarna varnost sama začne že pri umeščanju objektov v prostor, potem tudi pri sami graditvi. In da Ministrstvo za obrambo oziroma Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje v okviru tudi tega, da je Državni zbor sprejel Program varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami za obdobje 2016–2022 v okviru svojih pristojnosti skrbi za sistemsko načrtovanje in izvajanje določenih ukrepov. Aktivnosti URSZR, ki bi jih izpostavila, so zlasti usposabljanje, izobraževanje pooblaščenih uradnih oseb za ukrepanje v požarih, osveščanje prebivalstva, preventiva – čemur dajemo zelo zelo velik poudarek, načrtovanje ukrepov varstva pred požarom iz odgovornosti in pristojnosti lastnika oziroma upravljavca posameznega objekta, postavili smo tudi dodatne zahteve po dodatnem usposabljanju zaposlenih za izvajanje prve evakuacije in tudi gašenja začetnih požarov. Novosti so tudi pri pregledu oziroma preizkušanju gasilnih aparatov, tudi v Pravilniku o požarnem redu so posebej določene zahteve v zvezi s površinami za gasilce, za evakuacije. Vedno, po vsakem požaru, po vsaki naravni ali drugi nesreči se naredi posebna evalvacija, kako je potekalo.

Glede na to podamo posamezne predloge za spremembo predpisov na tem področju.

Kar se tiče načrtovanih sprememb v prihodnjem obdobju, bomo predlagali spremembo na področju pregledovanja in preizkušanja vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite, ocenjevanja požarne ogroženosti strank, prav tako na podlagi požarnega varovanja, posebno pozornost pa bomo tudi v prihodnje namenjali predvsem osveščanju tako prebivalcev kot lastnikov, upravljavcev objektov, izvajanju preventivnih ukrepov pa tudi ukrepov osebne in vzajemne zaščite. Toliko iz našega resorja. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Irena Majcen, ministrica, izvolite.

IRENA MAJCEN: Spoštovani predsedujoči! Spoštovani poslanec mag. Aleksander Kavčič, hvala za vprašanje.

Na Ministrstvu za okolje in prostor smo pristojni za pripravo gradbeno-tehničnih rešitev na področju požarne varnosti, to področje je urejeno s Pravilnikom o požarni varnosti v stavbah. Ob sprejetju tega pravilnika pa so bile sprejete tudi tehnične smernice za graditev, DSG 1-001. Prav te tehnične smernice so bile že dvakrat posodobljene in tudi v letošnjem letu oziroma v prvi polovici letošnjega leta predvidevamo posodobitev teh smernic. Predvsem smo ugotovili, da za zunanje površine - gre za gradbeno-inženirske objekte - vse tehnične zahteve v tehničnih smernicah niso tako določene, da bi pri njihovem obratovanju preprečevale požare. Tako da bomo prav tej vsebini posvetili največ pozornosti pri pripravi sprememb. / opozorilni znak za konec razprave/ Morda več še v nadaljevanju.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Kavčič, boste zahtevali dopolnitev odgovora?

Izvolite.

MAG. ALEKSANDER KAVČIČ (PS SMC): Hvala lepa.

Za dopolnitev vprašanja in vaš odgovor bi želel nekaj izpostaviti. Seveda, hvala za odgovore že do sedaj. Ampak, kaj se izpostavlja? Izpostavlja se požar, predvsem zdaj v tem mojem primeru, ki ga izpostavljam, ki je podtaknjen. Seveda to vse drži, kot ste povedali, in se strinjam, absolutno podpiram. Problem pa je, ko je požar podtaknjen. Kaj se takrat zgodi? Lokalna gasilska brigada oziroma prostovoljno gasilsko društvo, ki je najbližje, prihiti najprej na pomoč, začne gasiti, pozneje pridejo še vse druge gasilske enote in vsi gasijo. V tem našem primeru se je zgodilo to, da je enostavno zgorelo 500 ton parafina, poleg tega še elektronke, kar ima za posledico izgoravanje težkih kovin.

Vemo, kaj to pomeni za okolje, in vemo, kaj to pomeni za zdravje ljudi. Kaj želim izpostaviti? Pozneje se potegne črta in se seštevajo stroški. Stroški pa pomenijo breme gasilskega društva oziroma brigade in pozneje posledično tudi lokalne skupnosti. Problem, ki ga vidim, je požig. Požig je tisti – zdaj pa dajem pobudo, vprašanje ali kakorkoli že –, kjer bi morala zavarovalnica plačati najprej odškodnino lokalni skupnosti oziroma gasilskemu društvu, brigadi, karkoli hočete, in šele potem lastniku, ki je zavaroval to nepremičnino oziroma ki mu je s požigom pogorela. To je širša oblika tega vprašanja, ki je po mojem mnenju problematična, saj so požigi v Sloveniji očitno v zadnjem času zelo pogosti. Tako bi v tem smislu prosil še za komentar.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Andreja Katič, izvolite.

ANDREJA KATIČ: Hvala.

Zdaj bi težko dala konkreten odgovor, na kakšen način bi se lahko z zavarovalnicami dogovorili oziroma kako imajo posamezne gasilske enote sklenjeno zavarovanje. Videli pa ste, kaj se dogaja, in Ministrstvo za obrambo oziroma Uprava za zaščito in reševanje se je aktivno vključila skupaj s poklicnimi gasilci v ureditev razmerja, kot rezultat tega, kar se je na žalost zgodilo v Celju. Mi bomo zadevo proučili. Zdaj iz vprašanja, ki ste ga najprej posredovali, tega ni bilo razbrati, tako da žal ne bom znala sedaj tukaj odgovoriti, vam bomo pa poslali pisno odgovor in seveda tudi v sklopu tega, če se zdaj pogovarjamo z zavarovalnicami in tudi z lokalnimi skupnostmi, ki so primarne izvajalke na tem področju, seveda v tistem delu, kar imamo GEŠP oziroma enote širšega pomena tudi Ministrstvo za obrambo lahko v to zavarovanje, če še ni urejeno, vključimo tudi ta sistem zavarovanja.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Žan Mahnič bo postavil vprašanje ministrici za okolje in prostor, gospe Ireni Majcen.

Izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, podpredsednik! Spoštovana gospa ministrica, kolegice in kolegi!

Moje vprašanje se nanaša na male hidroelektrarne. Vemo, da je v Sloveniji velik problem z gradnjo le-teh zaradi nepotrebnih birokratskih ovir, zaradi neposluha države za to področje. Veliko je govora o tem, kaj je prihodnost, kaj je prihodnost predvsem na področju energije, da potrebujemo zeleno usmerjeno energijo, da potrebujemo pridelavo energije, način pridobivanja energije, ki bo seveda okolju najmanj škodljiv. No in skladno z zahtevami Direktive 2009/28 o spodbujanju uporabe energije z obnovljivih virov ima

Slovenija zastavljen nacionalen cilj doseči najmanj 25 % . Delež OVE v končni bruto porabi energije do leta 2020 in leta 2016 je bil ta delež samo 21,3-odstoten, cilj prihajajoče zakonodaje na nivoju EU pa zaenkrat predvideva 35 % delež obnovljivih virov do leta 2030. Podatki tako kažejo, da je stanje, kar se tega tiče, pri nas katastrofalno in da zaostajamo za zavezami, ki smo si jih sami zadali. Žal seveda to ni edini primer, je tudi drugje tako. Zaostanek poskušamo zmanjšati tako, da načrtujemo projekte, kot so na primer hidroelektrarna na Muri, kateri nasprotujejo tako domačini kot naravovarstveniki in drugi zaradi njenih potencialnih negativnih vplivov na okolje. Na voljo je veliko drugih rešitev, ki so okolju neprimerno bolj prijazne, med njimi so, kot sem že prej omenil, ravno male hidroelektrarne, ki predstavljajo relativno majhen poseg v okolje, a vendar statistika beleži praktično nično rast v zadnjih letih. Kljub temu, da imamo geografijo več kot primerno za ta vir energije, ki je v tujini zelo uveljavljen tudi v razvitih državah tipa Švice in Avstrije, pri nas vlada gospoda Cerarja to področje namerno zaustavlja, saj se ne trudi poenostaviti postopkov pridobivanja dovoljenj za postavitev malih hidroelektrarn. Mislim, da je bilo leto ali dve nazaj na to temo opravljena tudi razprava na Odboru za infrastrukturo oziroma okolje in prostor in tudi po tisti razpravi stvari ne grejo v pravo smer oziroma ni videti nekega izboljšanja.

Zato, gospa ministrica, v teh treh, štirih mesecih, kolikor vam je še ostalo na položaju ministrice za okolje in prostor v vladi Mira Cerarja, me zanima:

Kaj boste storili, da se zmanjšajo birokratske ovire in da se zmanjšajo birokratske ovire in da se zmanjšajo številna potrebna dovoljenja, da se poenostavi spremembe prostorskih načrtov, kako se bo uredilo, da bi bila za ta segment cenejša posojila, da bi bilo več subvencij, predvsem pa, da bi bilo podeljenih več koncesij za male hidroelektrarne s strani Vlade Republike Slovenije?

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJČEN: Spoštovani poslanec, gospod Žan Mahnič, hvala za vprašanje.

Že v vašem navajanju se nekako lahko osredotočimo na ministrstva, ki se ukvarjamo s to problematiko. Energetika je prav gotovo tisti del Ministrstva za infrastrukturo v smislu zagotavljanja tudi teh finančnih sredstev, načrtovanja, nenazadnje je prav vladni energetski koncept rezultat njihovega dela. No in v tem konceptu so seveda obnovljivi viri energije, zapisani so v teh procentih, o katerih ste govorili, kamor seveda ne sodijo samo male hidroelektrarne, ampak številni drugi energetski objekti. Nenazadnje je seveda tudi izgradnja velikih hidroelektrarn za Slovenijo še kako

pomembna in prav ta vlada je vložila velika finančna sredstva za izgradnjo akumulacije Brežice, spodnjesavske hidroelektrarne pa so zgradile objekt za pridobitev energije, trenutno je v fazi potrjevanja investicijski načrt za izgradnjo akumulacije za hidroelektrarno Mokrice. Tako da očitati Vladi, da pri izgradnji energije iz obnovljivih virov energije ni dovolj ambiciozna, po mojem mnenju ne gre.

Kar se tiče malih hidroelektrarn, bi si mogoče na začetku za izhodišče vzela podatek, da je v Sloveniji podeljenih že približno, ni točno 600, ampak približno 600 vodnih pravic za male hidroelektrarne. In če to številko primerjamo prav z sosednjo Avstrijo, kjer je približno 3 tisoč malih hidroelektrarn, lahko ugotovimo, da glede na velikost in konfiguracijo ozemlja, smo z Avstrijo primerljivi. Male hidroelektrarne se seveda gradijo na vodotokih, kjer je prvenstveno potrebno zagotoviti dovolj vode, da je hidroelektrarna ekonomična. Pri zagotavljanju tega zadostnega pretoka vode pa na nek način naletimo tudi na z podnebnimi spremembami spremenjene okoliščine, da je precej mesecev v letu, vedno več, ko tega pretoka ni dovolj oziroma so kapacitete za vodo, za sam pretok, za dotok vode v te reke slabe, preslabe. Ta del je pa pomemben iz drugega vidika, to je iz vidika ohranjanja narave, da se v strugi vodotoka ohrani minimalni pretok vode, ki zagotavlja preživetje organizmov v tej reki. Ni zato odveč povedati, da je število vlog, obstoječih vlog veliko, da je veliko vlog, ki se nanašajo na en sam vodotok, kar pomeni, da tudi ti vlagatelji zahtev seveda niso zadovoljni s konkurenco oziroma si v pritožbenih postopkih lahko izborijo ponovitev postopka, kajti v postopkih se vsem vlagateljem zahtevkov na enem vodotoku ne morejo podeliti te vodne pravice. Res je tudi, da je v prostorskih planih treba imeti podlago za kasnejšo pridobitev gradbenega dovoljenja. Nekatere občine se s tem vprašanjem praktično niso ukvarjale in je to tudi naloga lokalnih skupnosti.

Kar se interesentov tiče, pa ne bi rada delala reklame, še enkrat povem, vlog imamo veliko, povem pa, kaj je treba pridobiti – vodno dovoljenje in vodno soglasje, to opravlja sedaj po ustanovitvi Direkcija za vode. Ko govorim o naravi, je treba povedati, da je treba pridobiti tudi naravovarstveno soglasje in okoljevarstveno soglasje. In s temi dokumenti je možno pridobiti gradbeno dovoljenje na upravni enoti. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Žan Mahnič, zahtevate dopolnitev.

Izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): No, zdaj s tem, kar ste nazadnje povedali, sva le prišla do bistva. Bom še malo več naštel, kaj je, če se fokusirava samo na male hidroelektrarne, kar je tudi moje poslanske vprašanje. Kaj je potrebno? Mnenje

Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, mnenje ribiške družine in ribiške zveze, mnenje vodnega gospodarstva, koncesija s strani Vlade, ki jo je težko dobiti, vodno dovoljenje, vodno soglasje, sprememba OPPN, gradbeno dovoljenje, obratovalno dovoljenje, status kvalificiranega proizvajalca. Gospa ministrica, to so birokratske ovire, ki so povsem nepotrebne in ki zavirajo, da bi Slovenija vendarle lahko bila nekako vodilna na tem področju, na področju zelene tehnologije, konkretno na področju malih hidroelektrarn, da ne govorim o tem, da imamo povsem nepotrebno omejitve pretočnosti vodotoka. Povsem nepotrebno omejitve pretočnosti vodotoka, ker verjetno nekdo ne bo šel postavljati male hidroelektrarne tam, kjer stvar ne bo donosna. Verjetno se vsak sam pozanima, kakšna je pretočnost vodotoka tam, kjer ima interes, da zadevo postavi, in ni potrebno, da jim dodajamo še dodatne omejitve. In s tem, ko so se postavile omejitve glede pretočnosti, se je dejansko celotno polje možnih lokacij postavitve malih hidroelektrarn zmanjšalo na nekaj rek. Zaradi tega je potem toliko vlog in zaradi tega potem tudi medsebojno izpodbijanje in problem, kot ste sami rekli, konkurence. Ko boste sprostili najprej to, da je omejitve pretočnosti vodotoka, ko boste uredili, se dogovorili za ugodnejša posojila za večje investicije oziroma subvencije vlade, predvsem pa ko boste skrajšali vse te nepotrebne postopke, kjer birokrati na Zavodu za varstvo narave namenoma nekatere stvari zavirajo, takrat se bomo pa lahko pogovarjali, da sprejemate ukrepe, ki gredo v pravo smer.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica, izvolite.

IRENA MAJCEN: Spoštovani poslanec, za delo na Ministrstvu za okolje je treba vse vidike upoštevati. Od vsega, kar ste našeli, so recimo ribiči v pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, na vsak način pa imajo ribiči že podeljene koncesije v mnogih vodotokih ali pa ribnikih in so seveda tisti, ki dajejo soglasje. Saj oba veva, če voda ne teče po strugi, ampak teče po kanalu, ki polni malo hidroelektrarno, potem v strugi ni dovolj vode in ne samo, da ne morejo preživeti ribe, ampak se okrne in ne more preživeti celoten biotop. Jaz se strinjam, s tem, za kar mora poskrbeti vlada, vendar finančna sredstva, subvencije so res stvar Ministrstva za infrastrukturo in ne naša. Za Ministrstvo za okolje in prostor pa bi povedala, da je naša skrb, torej ministrstva, da je tudi narava čim manj prizadeta. Se strinjamo in smo seveda naklonjeni obnovljivim virom energije, ampak ne na način, da se naravo ne upošteva. Mogoče toliko, hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Mahnič, izvolite, imate zahtevo za postopkovno obravnavo.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Ja, hvala, podpredsednik.

V skladu s poslovníkom predlagam, da Državni zbor opravi razpravo o odgovoru ministrice oziroma predvsem o potencialu, ki ga Slovenija žal ne izkorišča na področju obnovljivih virov energije, na področju gradnje malih hidroelektrarn.

Strinjam se s tem, kar je rekla gospa ministrica, da je treba gledati tudi naravo, treba je upoštevati tudi ribiške družine, ampak žal pa se to ne počne, ko pride do urejanja vodotokov. Mi vemo, da so nekatera vodna gospodarstva deležna hudih kritik s strani ribičev in pa ribiških družin, ker izvajajo nesorazmerne posege v vodotoke. Če primerjamo na eni strani posege, ki se jih izvaja in jih seveda podpiram, ker gre nenazadnje za preprečevanje bistveno večjih škod, ki jih lahko prinesejo stoletne vode oziroma zdaj že žal lahko govorimo o vsakoletnih poplavih na eni strani, in pa posegu v naravo, ki jo predstavlja mala hidroelektrarna, gospa ministrica, je tukaj praktično zadeva neprimerljiva. Če greste na Google in če vpišete mala hidroelektrarna, imate slike, imate primere, kako se zgledno zadeva uredi, da se lahko spelje praktično vzporedni vodotok, kjer ni nobenega problema za ribe. Kjer ni nobenega problema za ribe in verjamem, da tudi z ribiškimi družinami ni problem s soglasji. Jaz ne govorim, gospa ministrica, da je problem z ribiškimi družinami, ker sem prepričan, da če tisti, ki gradi malo hidroelektrarno, ki najprej potrebuje zemljišče, ki potrebuje potem še sprejetje v občinskem prostorskem načrtu. Če ribiški družini prikaže, da bo imela zadeva najprej pozitiven vpliv na okolje, kar ga že po definiciji mala hidroelektrarna ima, drugič pa, da ne bo negativnega okolja za ribe, pa verjetno, če bo ribiški družini rekel, da jim sponzorira še kakšen piknik na leto, nobenega problema s strani ribiških družin ne bo. Je pa problem na zavodih in ostalih organih, ki so v sestavi vašega ministrstva in ostalih ministrstev. Ja, ni vse odvisno samo od vašega ministrstva. S tem se strinjam, ampak nekako sem govoril o celem pristopu, kjer pa je poleg vašega ministrstva vključeno tudi Ministrstvo za infrastrukturo in če govoriva o podeljevanju kreditov, več sredstev za subvencije in ne nazadnje, kar pa je pri vas in pri gospodu Gašperšiču, pa je učinkovitejše, hitrejš in številčnejše podeljevanje koncesij, pa sva nekako zaobjela vsa tri ministrstva, ki so ključna.

Skratka, gre za res priložnost, gre za zeleno tehnologijo, ki bi jo Slovenija lahko izkoristila, zato predlagam razprav o tem vprašanju.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa, gospod poslanec.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri, 13.februarja.

Mag. Julijana Bizjak Mlakar bo postavila vprašanje ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc.

Izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim, spoštovana gospa ministrica!

Moje vprašanje se nanaša na odsotnost ustrezne regulacije in strokovnega nadzora, kar povzroča to, da je vse več bolnikov izpostavljeno nehumanim in neetičnim zdravstvenim obravnavam, ko bolnikom, ki ne morejo dihati brez dodatnega kisika, pripada iz obveznega zdravstvenega zavarovanja le aparat na elektriko ali pa le kisikova bomba. Manj premožni, ki si ne moremo plačati najema varnostne kisikove bombe, so zato v primeru izpada elektrike obsojeni na dihalne stiske, dušenje ali celo smrt zaradi zadušitve. Zato vas sprašujem:

Ali boste podali pobudo za razširitev pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, tako da se prepreči nehumano ravnanje s hudimi bolniki, kadar ti potrebujejo tako aparat na elektriko za dovajanje kisika kot tudi kisikovo bombo?

Neverjetno se mi zdi, kako je cel birokratski zdravstveni aparat neobčutljiv do tistih državljanov, ki zaradi revščine nimajo dostopa do pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, zato vas verjetno že stotič sprašujem:

Ali boste in kdaj boste rešili nehumano ravnanje z najbolj revnimi državljani, da bodo tudi ti deležni zdravljenja iz obveznega zdravstvenega zavarovanja?

Tudi v zadnjem predlogu Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju namreč tega problema niste odpravili, čeprav sem pogosto opozarjala, da se po nepotrebnem troši javni denar za strokovni nadzor Zdravniške zbornice, saj ga ta ne opravlja ustrezno, tega področja še vedno niste uredili, zato so nekateri bolniki deležni nehumane zdravstvene obravnave. V dopisu sem vam opisala primer neetične zdravstvene obravnave hudo bolne bolnice na Kliničnem oddelku za pljučne bolezni in alergijo UKC Ljubljana oziroma na Urgenci UKC v Ljubljani. Zanima me:

Ali boste zahtevali, da se opravi strokovni nadzor nad delom omenjenega oddelka in nad delom Urgence na UKC?

Če obrazložim podrobneje, da bo tudi javnost vedela, za kaj pravzaprav gre. Po pripovedi vnuka 80-letne bolnice, ki je pred letom dni komaj preživela hudo okvaro srčnih zaklopk in tehta danes le še 37 kilogramov, sem vas seznanila z neetično zdravstveno obravnavo, ki jo je bila deležna njegova babica. Zaradi okvar zaklopk se v babičinih pljučih nabira voda, zato mora babica vsake tri tedne

na punkcijo vode iz pljuč na Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo UKC Ljubljana. ... / znak za konec razprave/ ... Bom kasneje nadaljevala. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Milojka Kolar Celarc, ministrica, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane poslanke in poslanci! Spoštovana poslanka Julijana Bizjak Mlakar, hvala za vprašanje. Bom podala odgovor.

Najprej bom izrazila obžalovanje in zaskrbljenost, če je dogodek, ki ste ga opisali in ga nam tudi v pisnem predlogu vprašanja navedli, potekal tako, da se je povzročalo dodatne nepotrebne težave bolnici. Vsakršno nehumano ali neetično ravnanje zdravstvenega osebja nad pacienti je nesprejemljivo in ga je seveda zato treba ustrezno sankcionirati. Odkloni od ustaljenih strokovnih in etičnih meril in načel se ne bi smeli dogajati. Vsak pacient mora biti deležen kakovostne, varne in primerne zdravstvene obravnave. Zato bom glede obravnave 80-letne gospe z okvaro srčnih zaklopk, kot navajate, od UKC Ljubljana zahtevala podrobnejša pojasnila in na osnovi teh ugotovila o nadaljnjih ukrepih. Veste, da imam v skladu s pooblastili kot ministrica za zdravje možnost zahteve bodisi interni strokovni nadzor s svetovanjem ali pa tudi zunanji strokovni nadzor, izveden s strani Zdravniške zbornice.

Ne morem pa se strinjati z vami v tistem delu vprašanja, da se pač dogajajo odkloni zaradi pomanjkanja regulacije. Iz obstoječe zakonodaje izhaja, da morajo zdravstveni delavci delovati v skladu s sprejeto zdravstveno doktrino in kodeksom medicinske deontologije, se pravi s svojimi strokovnimi in etičnimi načeli, ter morajo pri obravnavi svojega dela obravnavati vse ljudi pod enakimi pogoji, na enak način in spoštovati njihove ustavne in zakonske pravice. Edino merilo prednosti je nujnost zdravstvenega posega oziroma stanja pacienta.

Kot prav gotovo veste, sem že v času mandata okrepila nadzorno funkcijo ministrstva, prav tako tudi zbornice. Kot veste, smo z novelo Zakona o zdravstveni dejavnosti uvedli novo celostno področje nadzorov, tako imenovane sistemske nadzore, ki povezujejo različne vrste nadzora, vse z namenom, da se uresničujejo pravice, ki jih imamo v skladu z zakonodajo.

Sedaj pa še glede tega medicinskega pripomočka, ki ste ga omenili. Naj povem, da v skladu z določbami Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju so pravice, ki pripadajo posameznim zavarovanim osebam, določene in podrobneje opredeljene v Pravilih obveznega zdravstvenega zavarovanja, ki jih do sedaj izdaja Zavod za zdravstveno zavarovanje. Ta pravila že sedaj določajo, da zavarovani

osebi, pri katerih je prisotna dihalna težava, v sklopu pravice do medicinskih pripomočkov pripadajo koncentrator kisika, aparat za vzdrževanje stalnega pritiska v dihalnih poteh, aparat za mehanično ventilacijo, aparat za podporo dihanja s pozitivnim tlakom ob vdihu in izdihu. Prav tako je zavarovani oseb v sklopu pravice do medicinskega pripomočka na voljo tudi možnost zdravljenja s kisikom na domu s pomočjo koncentratorja kisika ali drugega vira kisika. Tip oziroma vrsta medicinskega pripomočka je odvisna od zdravstvenega stanja posamezne zavarovane osebe in od specifik obolenja, s katerimi se zavarovana oseba sooča, oceno glede potrebe medicinskega pripomočka pa poda izbrani osebni zdravnik. V tem primeru verjetno te 80-letne gospe.

Poudariti moram še, da so po Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju v obvezno zdravstveno zavarovanje vključene vse skupine oseb, tudi tisti posamezniki, ki so bodisi socialno ogroženi ali pa nezaposleni. Veste, da za tovrstne zavarovance plačuje proračun oziroma Ministrstvo za zdravje njihove storitve. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa mag. Julijana Bizjak Mlakar, izvolite, dopolnitev odgovora.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa za dosedanje odgovore.

Moram povedati, da sem se, kar se tiče teh pravic iz obveznega zavarovanja, pozanimala pri generalnem direktorju Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in mi je izrecno povedal, da je oseba upravičena samo do enega pripomočka. Zato prosim, da to preverite, zaradi tega ker to spravijo ljudi v neznosne stiske, da se to vsaj za naprej uredi.

Kar se tiče pomanjkanja regulacije, mislim, da že to, da tisti ljudje, ki so manj premožni, zaradi tega nimajo dostopa do vseh pravic iz obveznega zavarovanja, kaže na to, da gre za pomanjkljivo regulacijo. Bi pa nadaljevala s primerom, ki sem ga opisovala, zaradi tega, da bodo ljudje vedeli, kaj se pravzaprav dogaja.

Namreč, povedala sem, da mora gospa vsake tri tedne na punkcijo vode iz pljuč. Vendar pa, ker setov za plevralno punkcijo tedaj, ko bi se moralo punkcijo opraviti, ni bilo, je klinični oddelek večkrat odpovedal izvedbo punkcije. Ko je bila nato babica zaradi poslabšanja stanja pripeljana na Urgenco UKC v Ljubljani, pa punkcije tudi tam niso izvedli, češ da primanjkuje prostih sob na oddelku. Nedopustno je bilo večkratno prevažanje trpeče bolnice v Ljubljano na klinični oddelek in na urgenco ter spet domov, namesto da bi zdravniki takoj opravili to, kar je bolnica potrebovala in kar je bilo povsem jasno razvidno iz izvidov, to je punkcijo vode iz pljuč. Tako je bila punkcija levega pljučnega krila opravljena sedem dni, desnega pa enajst dni kasneje, kot bi se ju moralo opraviti. Nedopustno

se mi zdi trpljenje, ki so ga tej bolnici povzročili zdravniki, in, seveda, hkrati so trpeli tudi njeni svojci.

Tako upam, da boste res poskrbeli za nadzor nad tem ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala še enkrat za besedo.

Kot sem že dejala, bom zahtevala od pristojnih v UKC podrobnejša pojasnila, kaj se je dogajalo, ali so navedbe točne, kakšne so bile medicinske indikacije in stopnja nujnosti glede tega, ali je bila bolnica sprejeta pravočasno ali ne.

Še enkrat bi pa povedala, da so pravice enoznačno določene v zdaj veljavni zakonodaji in pravilih za vse zavarovane osebe v Sloveniji in tu ni diskriminacije v tem smislu, ali nekdo lahko dobi enega, dva, tri take ali drugačne pripomočke. Kar je pa res z vidika ustavnosti sporno in kar rešujemo v tem novem Predlogu zakona o zdravstvenem varstvu in zavarovanju, da bi zdravstvene pravice morale biti določene in definirane v samem zakonu in ne v pravilih Zavoda za zdravstveno zavarovanje, ki jih potrjuje skupščina in se dopolnjujejo in spreminjajo tudi glede na strokovna dognanja.

Bom pa po tej poizvedbi vas obvestila, kaj je dejansko bilo pri obravnavanju te pacientke. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Eva Irgl bo postavila vprašanje ministrici za zdravje gospe Milojki Kolar Celarc ter ministrici za obrambo gospe Andreji Katič.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, poslanci, spoštovani obe ministrici, ministrica za zdravje in ministrica za obrambo!

Pred časom sem že postavila podobno poslansko vprašanje, sicer samo ministrici za zdravje, vendar se, žal, na tem področju do danes še ni nič premaknilo. Govorim o helikopterski nujni medicinski pomoči. Kot veste, prihajam iz Vipavske doline in opozarjam na težave, ki se dotikajo zlasti občine Ajdovščina in občine Vipava in tudi opozarjam na projekte, ki bi jih bilo morda dobro vzpostaviti.

Skozi naše kraje gre zelo veliko prometa, zlasti občina Ajdovščina je geografsko in demografsko zelo razgibana. Kot veste, se tudi večkrat soočamo z orkansko burjo, takrat smo tudi odrezani praktično od ostale Slovenije, zaradi tega je v izgubah večkrat letno tudi gospodarstvo, seveda so velike težave tudi z dostopom do hitre medicinske pomoči. Tukaj želim opozoriti, da se že kar nekaj časa govori o izgradnji helidroma v Ajdovščini, za vzpostavitev takšnega helidroma je praktično že vse

vzpostavljeno ali pa pripravljeno na nek način, glede na to, da v Ajdovščini je letališče. Po mojih informacijah so pred časom pridobili mnenja vseh, ki tam domujejo oziroma so vpeti v upravljanje letališča, vendar se stvar pač nikamor ne premakne. Naj omenim, da so za izgradnjo helidroma in s tem za hitro pomoč ob nesrečah v Ajdovščini tako policisti kot gasilci, gorski reševalci, letalci, za to je tudi urgentna služba Zdravstvenega doma Ajdovščina.

Zato me zdaj zanima ... Za obe ministrici imam to vprašanje, najprej z vidika hitre pomoči za ministrico za zdravje:

Ali podpira projekt izgradnje helidroma v Ajdovščini?

Za ministrico za obrambo pa enako vprašanje z vidika, ker mislim, da so, vsaj tako naj bi bilo, določena zemljišča, kjer bi se lahko to vzpostavilo, v lasti Ministrstva za obrambo.

Če podpirate ta projekt:

Zakaj se še ni s tem projektom začelo in se ga čim prej vzpostavilo?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Milojka Kolar Celarc, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Še enkrat lepo pozdravljeni.! Hvala za besedo.

Spoštovana gospa poslanka Eva Irgl, moram povedati, da razumem to kot vašo pobudo, ker žal ta informacija do mene ... Niti, da bi kdo povprašal, poklical, da želi določena skupnost imeti tudi heliport na letališču v Ajdovščini, kar seveda pomeni, da bi bil potreben, če prav razumem, še en dodaten helikopter v Sloveniji, ki bi bil, če vašo pobudo interpretiram, stacionaren v Ajdovščini.

Vi veste, da imamo sedaj dve bazi za helikoptersko nujno pomoč; ena je na Brniku, ki podpira oziroma nudi to helikoptersko nujno pomoč in tudi Gorsko reševalno službo za celo to območje zahodne Slovenije, da pa do – mislim, da – leta 2016, do našega mandata, tudi Maribor in cela severovzhodna Slovenija praktično ni imela te helikopterske nujne pomoči. Mi smo skupaj z vsemi pristojnimi resorji, tako Ministrstvom za notranje zadeve, policijo, obrambo uspeli zagotoviti tudi en helikopter za bazo v Mariboru, tako da so tudi prebivalci severovzhodne Slovenije dobili to pomoč, ki nekako po našem pravilniku pomeni, da naj bi ta odzivni čas bil okrog 10 minut.

Tako vam v zvezi s tem – in jemljem to, kot vašo pobudo –, helidromom v Ajdovščini ta moment kaj več povedati ali dati odgovora ne morem.

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Andreja Katič, izvolite.

ANDREJA KATIČ: Hvala.

Spoštovana poslanka, če bi v napovedi vašega vprašanja malce več odgovorili, bi vam lahko dala tudi bolj konkretne odgovore.

Kolikor vem, Ministrstvo za obrambo, Slovenska vojska z vsemi lokalnimi skupnostmi zelo dobro sodelujemo in tudi tekoče razrešujemo vsa odprta vprašanja, ki se nanašajo na urejanje zemljišč. Pred kratkim smo podpisali v Ljubljani z Mestno občino Ljubljana pogodbo in smo končno uredili zemljiškoknjižno stanje, kar se tiče vojašnice Edvarda Peperka. Jutri podpisujemo podobno pogodbo v Mariboru, tako da bomo tudi vojašnico v Mariboru enostavno končno uredili, kar se tiče zemljiškoknjižnega stanja. Tudi tukaj verjamem, z občino Ajdovščina, da lahko sodelujemo. Naj, tako kot vedno povem vsem županom in kot župani verjetno tudi že vedo, če potekajo kakršnikoli postopki na Ministrstvu za obrambo ali v Slovenski vojski predolgo, da se obrnejo name neposredno preko mojega elektronskega naslova in lahko v bistvu postopke pospešimo.

Bi pa glede na to, da ste izkoristili – bi izkoristila to vaše vprašanje za to, da pohvalim dejavnost Slovenske vojske in tudi same prevoze. V lanskem letu so glede HNMP in sekundarnih transportov izvedli 313 akcij, glede gorskega reševanja 141 akcij, se pravi, da je bilo vsega skupaj 454 akcij; ampak govorim, to je samo za Slovensko vojsko, ne pa tudi za slovensko policijo. Slovenska vojska iz baze na Brniku pokriva ta del Slovenije, v primeru izpada letalske policijske enote pa tudi štajerski del. Helikopterji Slovenske vojske izpolnjujejo vse tehnične zahteve po evropskih predpisih, skupaj tudi z EASA certifikati, in lahko tudi v prihodnje izvajajo reševanje v gorah, kot tudi HMNP.

Nisem pa čisto vašega vprašanja razumela v tem smislu, ali vi govorite samo o izgradnji helidroma oziroma heliporta; se pravi, kjer naj bi pristajali helikopterji. To je bilo razvidno tudi iz odgovora kolegice ministrice za zdravje, da nisva prav mogli razbrati, ali vi predlagate – in ta pobuda tudi meni ni znana –, da bi še eno fazo, tako kot je na Brniku, v Mariboru, izvedli tudi v Vipavi oziroma Ajdovščini. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Irgl, boste zahtevali dopolnitev vprašanja?

Izvolite.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Zahvaljujem se vama za ta dva odgovora, ampak vendarle moram reči, da sem ministrici za zdravje, mislim, da kakšno leto in pol nazaj ali pa celo dve leti nazaj, že postavila ustno poslansko vprašanje, vezano prav na vzpostavitev helidroma. To pa zaradi tega, ker so me obveščali tudi iz tega našega konca, da mogoče ne bi bilo slabo, da bi se vzpostavil glede na to, da imamo pač velike težave tudi že

zaradi prej omenjenih zadev in da vse prevečkrat štejejo tiste res minute ali pa sekunde, da se nekomu reši življenje. Prepričana sem, da je vsem nam v interesu, da to storimo, na kakšen način se bodo stvari odpeljale, je seveda odvisno tudi od vas, ki imate pravzaprav škarje in platno v rokah.

Kar pa zadeva samo vzpostavitev tega, pa moram reči, da mislim, da je celo – po mojih informacijah – vaš državni sekretar na Ministrstvu za obrambo povedal na občinski ravni, da naj bi se v to zadevo šlo. Zato sem spraševala, ali to drži ali ne, ker se mi zdi pomembno, glede na to, da nekateri pač že ves čas opozarjajo, da to ne bi bilo slabo, kajti prva helikopterska pomoč v takšnem smislu je pač v Šempetru pri Novi Gorici in če so razmere, zlasti kot sem jih prej omenjala, se pravi težke, zahtevne, potem pride takšna helikopterska pomoč zelo prav, če je hitra in če se zgodi čim bližje. Glede na to, da mi že imamo letališče v Ajdovščini, je mogoče pomembno v razmislek, da razmislimo dejansko o takšni vzpostavitvi. To je to. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite gospa Katič.

ANDREJA KATIČ: Hvala.

Če je državni sekretar na občinski proslavi povedal, potem ta informacija zagotovo drži. Še enkrat, moja pobuda županu občine: če smatra, da postopki predolgo tečejo na Ministrstvu za obrambo, da se neposredno obrne tudi name in zagotovo bomo lahko postopke tudi pohitrili. Vsepovsod, kjer je mogoče, Ministrstvo za obrambo, Slovenska vojska zelo dobro sodelujeta z lokalnimi skupnostmi. In prav, kar se tiče reševanja človeških življenj, pomoči – eno tretjino vseh svojih nalog letalska enota naredi v bistvu za civilne namene.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marija Bačič bo postavila vprašanje ministrici za zdravje gospe Milojki Kolar Celarc ter ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič. Gospa Brenčič je odsotna.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala za besedo, gospod podpredsednik! Spoštovana gospa ministrica!

Obžalujem, da ste danes na seji prisotni le vi, zato pričakujem od ministrice za izobraževanje, znanost in šport, da mi bo posredovala pisni odgovor.

Julija Iani je Državni zbor sprejel Zakon o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami. Zakon vzbuja velika pričakovanja staršev teh otrok, zato je treba čim prej pristopiti k uveljavitvi rešitev, ki jih prinaša. Zakon naj bi se začel uporabljati 1. januarja

2019 zaradi številnih priprav in prilagoditev, ki so pri tem še potrebne. Zato vas, spoštovana ministrica, sprašujem:

Katere aktivnosti ste do sedaj že izvedli na Ministrstvu za zdravje z namenom, da se Zakon o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami lahko začne uporabljati 1. januarja 2019?

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Milojka Kolar Celarc, ministrica, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala še enkrat za besedo in hvala tudi poslanki Mariji Bačič za vprašanje!

Na Ministrstvu za zdravje sledimo časovnici in izpolnjujemo vse naloge, ki nam jih nalaga ta zakon. Tako kot ste pravilno omenili, da se bo začel uporabljati v celoti 1. januarja 2019, je pa pred tem treba opraviti še številne naloge. Tako smo najprej za nemoten začetek uporabe Zakona o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami 13. decembra preteklega leta ustanovili Koordinacijski svet Vlade Republike Slovenije za to zgodnjo obravnavo otrok, 12. januarja letos se je ta svet že sestal na Ministrstvu za zdravje in se na svoji prvi seji dogovoril in pripravil dogovor o sodelovanju pri izvajanju zgodnje obravnave pri tem Zakonu o celostni obravnavi. Tu gre namreč za najmanj tri ministrstva in številne institucije in službe, kjer je treba uskladiti vse aktivnosti in dejanja zaradi tega, da bi prišlo do res te celovite zgodnje obravnave otrok. 10. januarja letošnjega leta je bila imenovana medresorska delovna skupina za pripravo podzakonskega akta na podlagi četrtega odstavka 10. člena tega zakona, ki bo določil organizacijo, podrobnejše naloge, način dela, postopke medsebojnega obveščanja multidisciplinarnega tima z vsemi institucijami, ki obravnavajo te otroke. Prvi sestanek te medresorske skupine je prav tako že bil 31. januarja letos.

Delovna skupina je ugotovila, da kot osnovno izhodišče za svoje delo potrebuje podatke o številu teh otrok s posebnimi potrebami v Sloveniji. Ker v predšolskem obdobju vsi otroci s posebnimi potrebami še nimajo odločb o usmerjanju, je delovna skupina ocenila, da bi bil najbolj relevanten podatek o številu teh otrok v Sloveniji z izdanimi odločbami v starosti 12 let po kategorijah usmerjanja za zadnjih 10 let. Zakaj? Zaradi tega, da bi lahko delovna skupina ocenila, kakšne so dejanske potrebe po tovrstnih aktivnostih za te otroke. Zaradi tega je skupina že zaprosila za tovrstne podatke Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Prav tako je Ministrstvo za zdravje kot koordinator projekta na podlagi javnega razpisa za sofinanciranje te celostne obravnave otrok in krepitev kompetenc strokovnih delavcev in pomoč staršem ta operativni program oziroma

pilotni projekt, ki se bo izvajal, bo financiran iz evropske kohezijske politike, še iz perspektive 2014–2020. Proces izvedbe projekta na podlagi že prej omenjenega javnega razpisa se je že pričel septembra leta 2017. Prve rezultate pričakujemo že do 30. aprila letošnjega leta. Predvsem gre tukaj za protokole o načinu sodelovanja služb, pa predvsem klinične poti obravnave teh otrok. Prav tako je delovna skupina že povabila strokovne koordinatorje izvajalcev tega pilotnega projekta, da takoj v začetku maja letošnjega leta izdelajo te protokole sodelovanja vseh služb in pa kliničnih poti. Delovna skupina bo pričela še s pripravo podzakonskega akta, takoj ko bodo predstavljene strokovne vsebine iz tega pilotnega projekta.

Torej delamo po časovnici. Veliko stvari je bilo že narejenih, prav tako teče dobro sodelovanje z drugima dvema ministricama za šolstvo in izobraževanje kot z ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Tako sem prepričana, da bomo uspeli zaključiti ta pilotni projekt in – če bo potrebno – eventualne še kakšne manjše spremembe ali dopolnitve zakona zaradi tega, da se uveljavi in da res ti otroci skupaj s starši dobijo celovito obravnavo 1. januarja 2019.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marija Bačič, zahtevate dopolnitev odgovora? Izvolite.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Lepo se zahvaljujem ministrici za ta del odgovora, ker mislim, da je večina dela že opravljenega. Vendar pa vseeno sprašujem še naprej.

V soglasju z ostalimi ministri določite javno mrežo centrov za obravnavo teh otrok in da tudi podpišete z ministri, pristojnimi za zdravstvo, vzgojo, izobraževanje in delo, tudi dogovor o sodelovanju pri izvajanju zgodnje obravnave po tem zakonu, ker vemo, da strokovni sodelavci prihajajo iz različnih ministrstev, in mislim, da je to tudi zelo potrebno. Moram pa povedati, da čeprav zdaj poteka ta pilotni projekt, da vendarle vsi otroci ne dobijo take obravnave, kot pravzaprav starši zdaj pričakujejo, ker so slišali, da bo ta zgodnja obravnava, in vsepovsod niti še ni strokovnih delavcev zaposlenih. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Bom dopolnila svoj odgovor tudi s tem dodatnim vprašanjem ali obrazložitvijo gospe poslanke.

Res je, na podlagi 19. člena je treba, da vse tri ministrice, pristojne za zdravje, izobraževanje in socialno varstvo podpišemo poseben dogovor o sodelovanju pri izvajanju zgodnje obravnave.

Naj povem, da gre v bistvu pri tem za nadgradnjo že danes tako imenovanih razvojnih ambulant, ki že obstajajo v naši javni zdravstveni mreži bodisi neke v okviru otroških dispanzerjev, neke druge v okviru pediatričnih oddelkov. Tukaj pa gre za to, da se bodo te tako imenovane razvojne ambulate okrepile z dodatnimi timi, se pravi, tudi z določenimi delavci določenih specialnosti zaradi tega, da bo to bolj integrirana in strokovna obravnava.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Bojan Podkrajšek bo postavil vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu.

Izvolite.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za dano besedo. Cenjene kolegice in kolegi, predvsem pa minister in obe ministrici!

Moje vprašanje bo za ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v Republiki Sloveniji gospoda mag. Dejana Židana glede statusa kmetic v Republiki Sloveniji.

Spoštovani minister! Oba veva, pa velikokrat sva že v Državnem zboru govorila o pomenu kmetijstva v Republiki Sloveniji. Nedavno sem to vprašanje že postavil vaši kolegici, ministrici za delo v vaši vladi. Predvsem me skrbi to vprašanje in vemo, da ni urejen status kmetice v Republiki Sloveniji. Nedavno sem zasledil podatek, da je pred dvema, tremi leti bilo teh, ki pomagajo na kmetijah – predvsem imam tukaj v mislih ženske –, okoli 33 tisoč. Seveda me zelo skrbi podatek, da približno 60 odstotkov teh ne dobiva plačila. To je približno neke od 18 do 19 tisoč teh žensk. Oba veva, da je v Republiki Sloveniji pa še okoli 67 tisoč kmetij. Seveda te ženske delajo, izjemno pomembno vlogo odigrajo na kmetiji, skrbijo za kmetijo, del kmetije, za družino, otroke, največkrat pa potem, ko ni dovolj dohodkov na kmetiji, se tudi tem dohodkom odpovejo, pa tisti procent, kot sem povedal, med 18 in 19 tisoč teh žensk dela, pa dajejo v družinsko blagajno – nič pa ne dobivajo. Zato me zanima, spoštovani minister:

Ali je že na tem področju bilo kaj narejenega oziroma je kaj v pripravi?

Hvala za vaš odgovor.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Dejan Židan, minister, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, predsedujoči. Spoštovani poslanec, tudi vam hvala za vprašanje.

Dovolite, da začnem mogoče od zadaj. V tem trenutku je v Evropi približno 30 odstotkov kmetic, ki vodijo med vsemi družinskimi kmetijami kmetije, torej vse ostalo vodijo moški. Zanimivo je, da več kmetij vodijo v vzhodnih

državah, v zahodnih, torej v ostalem delu Evrope, jih vodi manj. Mogoče dva skrajna primera: na Nizozemskem 5 odstotkov, v Latviji 47 odstotkov. V Sloveniji pa smo glede nosilcev kmetijskih gospodarstev tu neke v povprečju, 28,66 odstotka, ampak to ni odvisno od lastništva. Če pa gledamo lastništva, pa 20 odstotkov slovenskih kmetij vodijo kmetice. Podoben odstotek dobimo tudi, če spremljamo razpise. Recimo, mogoče v tem trenutku so aktualni razpisi za mlade kmete, kmetice, ki prevzemajo kmetije. Tudi znotraj tega po teh razpisih, kjer se je prijavilo in dobilo odobrene vloge 810 kmetov oziroma kmetic, znotraj tega je kmetic 158, to je slabih 20 odstotkov.

Mi generalno kmetije delimo v bistvu v dve skupini; to so kmetije, kjer so kmetice in kmetje polno zaposleni in temu v tujini rečejo profesionalne kmetije, in kmetije, kjer je kmetijstvo dodatna dejavnost, torej da so ljudje zaposleni neke druge – ali v javni upravi, gospodarstvu, mogoče še kje druge – in ob tem pa tudi kmetujejo. To je tudi pomembno. Najlažji podatek, da vidimo, koliko je v bistvu tako imenovanih profesionalnih kmetij, je, da pogledamo, koliko ljudi je zavarovanih iz kmetijstva, ker to v praksi pomeni, da niso ne pokojninsko, invalidsko zavarovani neke v svojih drugih funkcijah, ali kot učitelji ali kot karkoli drugega. V tem trenutku imamo ljudi, ki so zavarovani iz kmetijstva, 11 tisoč 905. Znotraj tega je tretjina kmetic in dve tretjini kmetov. To v praksi pomeni, da če nekoliko zmanjšamo to številko, vidimo tudi odstotek kmetij, ki so tako imenovane profesionalne, glede na vseh 70 tisoč kmetij, kjer so ljudje zavarovani iz kmetijske dejavnosti, ki je v tem trenutku v Sloveniji manj kot 10 tisoč.

Sami s kmeticami sodelujemo na več načinov. Podpiramo njihovo asociacijo, torej Zvezo podeželskih kmetic Slovenije, podpiramo finančno, podpiramo tudi na druge načine, podpiramo pa tudi takole, da so predstavnice kmetic v vseh organih, na podlagi katerih se odloča. Drugače pa na same kmetije gledamo – v resnici je treba povedati – kot na gospodarske subjekte. Tudi kmetija je gospodarski subjekt, ki pa opravlja nekatere družbene širše aktivnosti in zato tudi je sofinancirana tako preko neposrednih plačil, preko OMD plačil in preko nekaterih drugih plačil. Mi si v tem trenutku postavljamo vprašanje, nimamo pa še odgovora, in to je vprašanje, ki bo definiralo tudi novo kmetijsko politiko po letu 2020, ali podobno kakor drugod, recimo v gospodarstvu, tudi v javni upravi, ali tudi tukaj si postavimo cilj, da želimo povečati delež kmetic znotraj vse populacije, ki vodijo kmetije. Najlažji odgovor bi bil takšen, da je potem to mogoče narediti preko finančnega vzvoda, in to je, da stopnjo sofinanciranja tam, kjer so kmetice tiste, ki vodijo, nekoliko povečamo, kakor tudi to dodamo pri kriterijih.

Vem, gospod poslanec, da sedaj ne odgovarjam na tisto, kar ste vprašali že

ministrico za delo in socialo, zato ker lahko odgovarjam samo na tisto, kar je iz moje pristojnosti in kar tudi financiramo iz programa razvoja podeželja.

Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Bojan Podkrajšek, izvolite, zahteva za dopolnitev odgovora.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani minister hvala za prvi del vašega odgovora.

Nimam nobenih razlogov, da bi dvomil v vaše podatke, ki ste jih nanizali, prav gotovo so na mestu. Seveda v Sloveniji je prav gotovo mali procent, veliko manjši procent kot kje drugje, nosilcev oziroma nosilk kmetij. Ampak mislim, da se nisva popolnoma razumela in tudi pred dvema mesecema se nisva čisto razumela z vašo ministrico, vašo kolegico, ministrico za delo.

Mislim, da ni največji problem v Sloveniji, ali je nosilec moški ali ženska v tem trenutku, mislim, da ta podatek niti ni toliko pomemben. Še enkrat govorim: v Sloveniji imamo nekje 67 tisoč kmetij in tistih žensk, ki so pomagajoči družinski člani, je bilo nedavno 33 tisoč, okoli 18 tisoč tistih žensk, spoštovanih žensk, pa ne dobiva nobenih plačil, ampak daje v skupno blagajno teh kmetij. Verjetno ni največji problem, ko je ta ženska mlada, problemi nastanejo, ko je ta ženska starejša, seveda niti več ne more toliko pomagati na kmetiji, pa nima več, pa potem za svojo starost nima prihodkov.

Spoštovani minister, te ženske, kmetice, opravljajo izjemno pomembno nalogo na kmetiji: pomoč na kmetiji, seveda skrbijo za družino, za otroke – to tudi vseskozi skozi ta mandat ugotavljamo, da imamo velik del malih kmetij v Sloveniji – in ko tej manjši kmetiji ne gre najboljšo, se najprej ta kmetica odpove svojih dohodkov oziroma tistega dela, ki bi ji naj pripadal.

Zato, spoštovani minister, pa tudi vaša kolegica, mislim, da se je to vprašanje že tolikokrat pojavilo tudi s strani kmetic, da bi se ga morali ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Dejan Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Spoštovani poslanec, tudi meni je to vprašanje pomembno. V tem času, ko ste vi postavili vaše vprašanje, sem razmišljal, ali sem v času svojega mandata do sedaj dobil kakršnokoli pobudo, da bi, če dobro razumem, plačilo nekaterih prispevkov, pa verjetno, kolikor sem razumel, tudi ste nakazovali celo opravljeno delo, lahko prevzeli delno na Program razvoja podeželja. Ker verjetno je to vprašanje, ker sem jaz minister, ki je odgovoren za izvajanje Programa razvoja podeželja. Da bi jaz zaznal, do tega trenutka s strani nevladnih organizacij

tovrstne pobude ni bilo na našem ministrstvu. Torej, to pobudo sedaj slišim, če želite, brez težav pogledamo, ali bo Program razvoja podeželja tudi v prihodnje dovoljeval mogoče tovrstne posege, in če bo dovoljeval, se potem lahko pogovarjamo znotraj kmetijskega resorja, ali lahko sodeluje. Mi smo namreč imeli tudi v preteklosti nek drug ukrep, ki ima nek socialno funkcijo, in ta ukrep je bil, da ko je mlad človek prevzel kmetijo, smo njegovim staršem – ali mami ali atiji – omogočili neko vrsto refundiranja pokojnine, pa čeprav ni bila plačana v pokojninski sklad. To je bilo do tega programskega obdobja, v tem programskem obdobju več ni dovoljeno izvajati tovrstnih aktivnosti.

Ampak še enkrat, spoštovani poslanec, mene ste spodbudili, preverili bomo Program razvoja podeželja, ali daje kakšne nastavke, da se izvrši sofinanciranje ali financiranje plačila nekaterih prispevkov. Ob tem pa le moramo vedeti, da pokojninske prispevke, delež delodajalca, pa že v tem trenutku država refundira za vse primere plačevanja teh 11 tisoč v pokojninsko blagajno.

Tako če dovolite, lahko pogledamo in če želite, vam lahko tudi odgovorim s pisnim dokumentom, ali mogoče kdaj na odboru. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Marko Ferluga bo postavil vprašanje ministrici za finance mag. Mateji Vraničar Erman.

Izvolite, gospod Ferluga.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala lepa za besedo, pozdrav ministricam in ministru ter nekaj nam poslancem in poslankam.

Zadnje čase smo priča po medijih veliko govora o teh virtualnih valutah, bitcoin in tako dalje in različnih podjetjih, ki se s tem ukvarjajo. Veliko je bilo debat v raznoraznih državah, kar sem zasledil po medijih, in sicer o tem zakonskemu urejanju. Eni se nagibajo, da bi to nekako bolj strogo uzakonili, eni, da bi celo prepovedali, tudi Kitajska ima neke svoje velike pomisleke pri tem. V medijih je bila tudi s strani Banke Slovenije naslovljena za javnost tudi neka informacija. V zvezi s tem bi vas želel, spoštovana ministrica, vprašati naslednje:

Ali skupaj z Banko Slovenije in vsemi ostalimi ministrstvi, medresorsko nekako na tem področju delate na neki pravni regulaciji te zadeve? Lahko govorimo tudi o zakonih, če želite.

Je pa jasna ta zadeva, da se dejansko te kriptovalute včasih tudi uporabljajo za pranje, v navednicah, denarja, ki izvira tudi iz kriminalnih dejanj. Tukaj je zelo velika siva lisa. Vem, da smo imeli tudi pri nas ta predlog zakona o plačilnih storitvah in izdajanju elektronskega denarja in plačilnih sistemih. Ne vem pa, če je to dovolj oziroma če smo s tem nekako po vseh tistih evropskih predpisih zagotovili, da bomo

mirni. Sami dobro veste, kako je bilo s švicarskimi franki. Tam je tudi naenkrat nekako zmanjkalo, kot češ, da ni bilo dovolj jasno napisano. Tukaj je tudi siva cona, ki je zelo zelo nevarna, sploh ker vsak dan govorijo, koliko je dobička in koliko je možnosti investiranja. Bojim se, da če ne bomo mi tega nekako opredelili, kot bi morali, bomo spet imeli podobne zadeve, kot so bile pri švicarskih frankih. V končni fazi, kar je najbolj žalostno, bodo potem vsi ljudje spet kazali na državo; se pravi, država je kriva, država mora poravnati, država mora to urediti. Z moje strani gre na vas vprašanje:

Ali se to ureja kot neka regulativa in da to nekako proaktivno poskušamo reševati?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Mateja Vraničar Erman, izvolite.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa, gospod podpredsednik, za besedo. Hvala lepa za postavljeno vprašanje.

Izzivi sistemske regulacije področja virtualnih valut so predvsem v dejstvu, da je tehnologija takšna, ki ne omogoča tradicionalnega pogleda na regulacijo. Tradicionalni pogled na regulacijo je vezan na območje, na jurisdikcijo, na teritorij posamezne države ali skupnosti držav, medtem ko je tehnologija virtualnih valut, ki temelji na decentraliziranem sistemu veriženja podatkovnih blokov, na ta način neulovljiva. Večina procesov, ki potekajo pri teh transakcijah, je anonimnih oziroma so izven jurisdikcije posameznih držav. S tem v zvezi je seveda regulacija na področju posamezne države lahko relativno omejena oziroma ima lahko zelo omejen rezultat. Po mojem trdnem prepričanju je potrebna regulacija na globalni oziroma vsaj na evropski ravni in posamezni pogovori v to smer se tudi že začenjajo. Seveda pa to izhodišče ne pomeni, da ni treba pristopiti k potrebnim aktivnostim tudi na nacionalni ravni.

Kaj je bilo na tej strani v Sloveniji že storjenega? Regulacija ima tudi na tem področju več plasti oziroma več elementov. Eno je vprašanje tveganj, s katerimi se morajo soočiti oziroma na katere morajo biti pozorni tisti, ki želijo vlagati v virtualne valute. S tega zornega kota je Odbor za finančno stabilnost, ki je v Sloveniji pristojen za tovrstna vprašanja, zadevo obravnaval že 9. oktobra lani. V Odboru za finančno stabilnost sodelujejo poleg Ministrstva za finance še Banka Slovenije, Agencija za zavarovalni nadzor in Agencija za trg vrednostnih papirjev. Odbor za finančno stabilnost je objavil posebno opozorilo glede tveganj, s katerimi se soočajo deležniki shem virtualnih valut. To je prvi korak in to opozorilo ponavljamo vsi pristojni nadzorniki oziroma regulatorji ob različnih priložnostih na različne načine.

Seveda pa se je treba osredotočiti tudi na nekatere druge elemente, ki so povezani s kriptovalutami, omenili ste jih tudi v svojem vprašanju. Gre za področje preprečevanja in odkrivanja pranja denarja oziroma financiranja terorizma, virtualne valute na tem področju predstavljajo poseben izziv. V Zakonu o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma, ki je bil sprejet v Državnem zboru na predlog Vlade, je to vprašanje tudi že naslovljeno. Urad za preprečevanje pranja denarja je v tesnih stikih s slovenskimi deležniki na področju trgovanja z virtualnimi valutami in se z njimi dogovarja tudi o sistemu sodelovanja. Kar pa se same zakonske ureditve tiče, pa so s krogom zavezancev za izvajanje ukrepov za odkrivanje in preprečevanje pranja denarja tudi te osebe navedene.

Z vidika celovitejše regulacije je treba omeniti tudi, da slovenska Agencija za trg vrednostnih papirjev, ki deluje tudi v okviru evropske organizacije ESMA, intenzivno dela na pripravi tega določenega regulativnega okolja. Prav tako svoje prispeva iz svojega zornega kota Finančna uprava. Seveda govorim za zdaj o segmentih regulacije, ne pa še o celoviti regulaciji, zato, kot rečeno, bi bil primernejši mednarodni pristop, poleg tega pa mora biti pristop takšen, da ne zatre nekega razvoja sodobne tehnologije, mora pa vlagateljem zagotoviti ustrezno varnost.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Marko Ferluga, zahtevate dopolnitev odgovora? Izvolite.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala.

Samo toliko dodam, da se absolutno strinjam z vami. Se pravi, meni je čisto jasno, da je to poslovanje brezmejno, da poteka globalno, da ne upošteva nobenih ureditev, državnih niti zakonskih. Zato je treba še s toliko večjo pozornostjo delovati, da se resnično to nekako uokviri v neke normalne zadeve, ker vemo, ko trg nima vsaj nekih osnovnih okvirov, potem to nekako ponori in potem ni tih mej in potem pridejo raznorazni baloni, kakor smo jih bili deležni leta 2008. V sklopu tega pa vem, da tudi Vlada ima ta urad za elektronsko bojevanje, ki ga je gospod Božič ... in tam naj bi bili neki nastavki. Obstaja verjetno tudi neka taka možnost, da bi lahko tudi na tej zadevi nekako naredili korak naprej. Je pa absolutno potrebno, da Slovenija kot taka, ker se tudi propagira kot država virtualnega in zelo naprednega trgovanja in z vsemi temi podjetji, ki pri nas uspevajo, imajo izredne uspehe – kar je treba pozdraviti, se pravi, da je okolje pravo –, mora verjetno na eni strani tudi država imeti neko nadzorno funkcijo.

Mislím, da se oba strinjava, da je to treba potem še nekako v evropski prostor dati in v svetovnega, če želite. Tako mislim, da imamo tu enake poglede na to.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica, izvolite.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa.

V zvezi s tem bi rada samo opozorila, da področje oziroma pojem elektronski denar iz prvega dela vašega vprašanja ni identičen s pojmom kriptovaluta, kot tudi kibernetika varnost ni isto kot pa varno poslovanje s kriptovalutami. Tako moramo biti tu zelo previdni, v katero smer razmišljamo, ko govorimo o regulaciji.

Rada bi odgovor dopolnila še z informacijo, da je Vlada v novembru lani imenovala delovno skupino za pripravo akcijskega načrta Slovenija – dežela zagonskih podjetij in v tem kontekstu se išče tudi tisto pravo ravnotežje med regulacijo oziroma omejitvami na eni strani, ki zagotavljajo varnost tovrstnega poslovanja, in hkrati dovolj sproščenosti v regulaciji, da ne onemogočimo nadaljnjega razvoja teh sodobnih tehnologij.

Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Ljubo Žnidar bo postavil vprašanje ministrici za okolje in prostor, gospe Ireni Majcen.

Izvolite.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Spoštovane ministrice, kolegice in kolegi, vidim, da je ženski del ministrskega dela bolj vzdržljiv od vaših moških kolegov, tako da čestitke za to vašo vzdržljivost. Spoštovano ministrico za okolje in prostor pa bi rad vprašal naslednje.

Na mizi imamo Zakon o sanaciji posledic čezmerne obremenitve okolja v Celjski kotlini. Ta predlog je zelo, zelo podoben predlogu zakona oziroma Odloku o območjih največje obremenjenosti okolja in o programu ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini. Seveda, veliko je predlogov, sprejemamo zakone in tako naprej. Konkretno v tem zakonu za izboljšanje stanja okolja v Zgornji Mežiški dolini, pa me zanima:

Ali se ta zakon oziroma ta odlok v praksi izvaja?

Pa mogoče ministrica samo okvirno za zadnja tri leta:

Kako se ta odlok v praksi izvaja?

Sicer je ta, bi rekel, zelo kratek, določa območje v Zgornji Mežiški dolini, kjer se določata območje številka 1, območje številke 2. Potem so ukrepi za izboljšanje kakovosti okolja, kjer se navaja devet ukrepov. Seveda vsi ti ukrepi morajo biti usklajeni z lokalnimi skupnostmi, to se pravi z lokalno skupnostjo, in čas izvajanja je od 2007 do 2022, to se pravi kar za 15 let. Zdaj smo nekje v sredini oziroma nekje

med 60 in 70 odstotki izvajanja teh ukrepov. Mogoče res samo okvirno za zadnja tri leta:

Kako se ta odlok v Mežiški dolini izvaja?

Je operativen, se rešujejo stvari in tako naprej?

Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJCEN: Spoštovani podpredsednik. Spoštovani poslanec gospod Ljubo Žnidar, hvala za vprašanje.

Ta odlok zagotavlja tudi na ministrstvu zagotovitev finančnih sredstev za izvajanje programa. Ta posel izvajamo, celo omogočamo, vsaj zadnji dve leti zagotavljamo nekoliko več sredstev, kot je bilo predvideno po odloku v teh letih. Namreč, v preteklosti zaradi finančne stiske države takrat ministrstvo ni zagotovilo dovolj sredstev. V letošnjem letu lahko povem, da zagotavljamo dodatno k 750 tisoč evrov, kolikor jih je po programu oziroma po odloku treba zagotoviti, še 475 tisoč za izvajanje dodatnih nalog in izvajanje dodatnih ukrepov na tem območju.

K oblikovanju programa prispevata lokalni skupnosti, Občina Črna na Koroškem in Mežica, veliko pa k temu prispeva tudi Nacionalni inštitut za javno zdravje, ki pripravlja tudi številne smernice oziroma ukrepe, ki jih je na podlagi tudi izkušenj treba izvajati. V tem delu govorim predvsem o zagotovitvi tudi osebne higiene, ne toliko kot higiene, ampak kot skrbi za to, da se otroci pri igri v okolju, ki je seveda obremenjeno s svinco, ne igrajo oziroma se igrajo in potem se zagotovi, da se očistijo; ne samo roke, tudi oblačila. V tem delu je potrebno veliko ozaveščanja tam živečega prebivalstva.

Je pa res, da bo v letošnjem letu ob tej dodatni zagotovitvi finančnih sredstev že po samem programu Nacionalni inštitut za javno zdravje izvedel prevalenčno študijo, in sicer po enaki metodologiji, kot sta bili izvedeni v letih 2008 in 2014. Študija je zelo pomembna v smislu bolj kakovostne primerjave stanja in ocene doseženega napredka. Takšna študija omogoča več analiz v širši populaciji otrok, kar omogoča tudi trdnejše zaključke, kot vsakoletni monitoring vsebnosti svinca v krvi otrok, kjer je to število otrok, ki jih starši pripeljejo na samo testiranje, odvisno pravzaprav od njihove volje in število otrok tudi niha. Je pa res, da se prav zaradi osveščanja staršev na tem področju premika in to v pozitivni smeri; torej, vedno več je tistih staršev, ki pripeljejo svoje otroke na analizo.

V letošnjem letu bo izdelana ta študija in bo omogočala primerjavo stanja z letoma 2008 in 2013 ter primerjavo stanja v zgornji Mežiški dolini s sosednjima občinama – sem povedala, da odlok zajema samo občino Črne

na Koroškem in pa Mežico –, ko bosta pa sedaj vključeni tudi dve sosednji občini. To pomeni, da ko bo študija izdelana, bo treba v smislu odločitev, mislim, da bo to proti koncu leta, ugotoviti, ali je treba morebiti območje razširiti, ali je območje, ki je že zdaj opredeljeno, treba sanirati tudi v prihodnje.

V razgovorih z županoma smo nekako prišli do tega, da do konca tega obdobja, do leta 2022. Ministrstvo tudi zagotovi vsa tista manjkajoča finančna sredstva, ki niso bila zagotovljena v prejšnjem obdobju, bi se pa od te primerjave z zakonom o Celjski kotlini ogradila. Moram povedati po pravici, da so razlogi, da se je ta odlok sprejel, nekaj povsem drugega, kot je, recimo, Celjska kotlina.

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Ljubo Žnidar, boste zahtevali dopolnitev odgovora?
Izvolite.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovana ministrica, hvala lepa za odgovor.

Tu se meni postavlja vprašanje, ali podobne zadeve, to se pravi, v primeru Mežice in sedaj seveda tudi Celjske kotline, ali za vsak ogrožen del ali za ogroženo območje sprejemati poseben zakon ali se nasloniti na osnovni Zakon o varstvu okolja po 24. členu omenjenega zakona. Če sam nekako ocenim, je večja efektivna dejansko, če se res sprejme prav namensko za vsako takšno ogroženo območje poseben zakon. Vidim, da se stvari v Zgornji Mežiški dolini izvajajo. Letna načrtovana vrednost za letošnje leto je 750 tisoč evrov za osnovni del in pa milijon 175 za ...

Ali je razlika tistih 425 ta omenjena študija ali tudi posega v določene ukrepe osnovne dejavnosti sanacije te doline? Ali je tisto samo vrednost študij?

Mogoče toliko, če imate tu podatek, na koliko je ta študija dejansko ocenjena, kakšna je vrednost. Seveda predvidevam, da po tej študiji bo potem moč oceniti, kako se izboljšuje zmanjšanje svinca tudi v krvi otrok, ki je v tem odloku tudi predpisan, ki bi moral pasti absolutno pod 100 mikrogramov v litru. Te podatke seveda bomo dobili koncem letošnjega leta, ko bo ta študija dokončana.

Mogoče še samo ta odgovor glede same študije in seveda vaše mnenje:

Ali se naslanjate na 25. člen po osnovnem zakonu ali za vsako območje posebej?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica, izvolite.

IRENA MAJCEN: Povedala bi, da teh 475 tisoč, ki so dodatno zagotovljeni, so seveda zagotovljeni za izvajanje ukrepov. Zelo žal mi je,

ampak na pamet si ne upam zatrditi, da tu študijo Nacionalni inštitut za varovanje zdravja izvaja po svojih programih in jih se ne financira iz teh sredstev. Če je treba, vam lahko na to pisno odgovorimo.

Bi pa želela vseeno povedati, da imamo kar nekaj ukrepov, med drugim 7 območij, kjer je prekoračenost delcev PM10, ki se tudi rešujejo z odloki. Odloke sprejemajo tako občinski sveti, Vlada potem potrdi izvajanja, ukrepi pa se financirajo iz podnebnega sklada. Torej, praksa kaže na to, da se za posamezna območja, kjer se ugotovi neka okoljska obremenjenost, lahko izvajajo ukrepi z obstoječim zakonom in ni nobene potrebe po novih zakonih. Prav Zakon o varstvu okolja pa pravi tudi to, da povzročitelj plača. Seveda, ko so povzročitelji znani in ekonomsko delujejo, so dolžni poravnati okoljsko škodo.

V Mežici, to je prav tisto, kar sem že prej omenila, je bilo tako, da je Nacionalni inštitut za javne zdravje s študijo zdravja otrok dokazal, da je Rudnik Mežica tisti, ki povzroča okoljsko škodo, ampak takrat, ko je bilo to dokazano, je rudnik bil v stečaju in zato je država prevzela stroške sanacije. V Celjski kotlini je prav gotovo treba najprej ugotoviti, kaj je tisto, kar obremenjuje okolje. Po razgovorih, ki sem jih sama imela tudi s predstavniki Nacionalnega inštituta, določenih zdravstvenih problemov, ki bi odstopali, ki bi bili višji ti problemi, kot so v celotni Sloveniji, ni in je zato potem problem, kaj država plača. Tako kot je predlagano v tem zakonu, bi pa vse stroške nosila država, medtem ko po Zakonu o varstvu okolja pa, sem povedala, povzročitelj plača.

Če se zdaj obrnem nazaj še na to obremenitev s PM10 delci, viri za te obremenitve so različni. Med drugim kar precejšen vir so kurišča, zato država potem – torej kurišča smo pa mi vsi –, zato država sofinancira zamenjavo kurilnih naprav in seveda si želimo, da bi se to zmanjšanje z obremenjenostjo okolja s PM10 delci izvajalo. Je pa res, da prav pri tem onesnaževanju, na srečo ali pa ne, ampak na srečo odigrajo veliko tudi same vremenske razmere in v letošnjem letu so povsem drugačne, kot so bile lanske. Samo kot primer sem želela povedati, da je obstoječi zakon dovoljšen temelj, da se ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Matej Tašner Vatovec bo postavil vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.
Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Najlepša hvala, podpredsednik. Spoštovana ministrica. Lep pozdrav vsem ostalim.

V Levici ocenjujemo, da se družinska politika v državi izkorišča pretežno za subvencioniranje prebivalcev z nadpovprečnimi ali pa celo visokimi dohodki. Posledica tega je

na žalost to, da socialna pušča na cedilu ravno tiste, ki so najbolj ogroženi, ki bi jo najbolj potrebovali. Konkreten primer tega je politika do brezposelnih staršev; po eni strani bodo letos otroški dodatek izplačali tudi najbogatejšim družinam, zdaj po novem namreč do otroškega dodatka upravičena tudi štiričlanska družina, v kateri vsak od staršev prejema več kot 2 tisoč evrov neto plače, na ta način bodo družine, ki imajo absolutno dovolj dohodka, prejele še približno 50 evrov državne subvencije. Po drugi strani pa imamo brezposelne starše, pri katerih še vedno varčujete. Bom navedel konkretne primere.

Ženska, recimo, ki rodi v trenutku, ko je brezposelna, je upravičena do porodniškega nadomestila, če je bila v zadnjih treh letih zaposlena vsaj 12 mesecev. Ampak ta osnova znaša 55 odstotkov minimalne plače, in še to ne minimalne plače, ki je trenutno veljavna, ampak minimalne plače, ki je veljala leta 2006. Takrat je bila minimalna plača, če jo preračunamo v evre, samo 522 evrov. Torej zajamčeno nadomestilo, ki izvira iz tega preračuna, je 412 in to govorim o bruto znesku. Na to se nanaša moje prvo vprašanje. 1. decembra ste vložili novelo Zakona o starševskem varstvu in zanima me:

Zakaj niste predlagali, da bi se porodniško nadomestilo vezalo na veljavno minimalno plačo, ne pa na plačo, ki je veljala leta 2006?

Drugi primer, recimo brezposelna starša, ki še nikoli nista bila zaposlena, sta upravičena do starševskega dodatka, ta znaša 252 evrov. Torej manj kot socialna pomoč oziroma 60 odstotkov manj kot minimalni življenjski stroški. To je drugi del vprašanja:

Zakaj niste predlagali dviga tega sramotnega zneska?

Predvidevam verjetno, da je to varčevanje, ampak zato me še dodatno zanima:

Koliko sredstev je bilo lani namenjenih za brezposelne prejemnike starševskega dodatka?

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo, spoštovani poslanec, hvala za vprašanje!

Morda takoj na začetku bi želela eno pomembno dejstvo izpostaviti; za družinsko politiko po navadi poslušam kritiko, da ni socialna politika in da mora biti usmerjena k vsem družinam. To po navadi govorite, ko vlagate zakon o otroškem dodatku, medtem ko sedaj postavljate drugače; poskušate prikazati, da smo neupravičeno dajali otroške dodatke tudi družinam, ki zaslužijo več, in poskušali prikazati, da so izjemno bogati. Za družinsko politiko bi si želeli, bolj kot je danes, da postane avtonomna in univerzalna. Zgodovinsko gledano je naša družinska politika vedno imela zelo pomembno

socialno konotacijo, zato je tudi naš ključni prejemek, otroški dodatek, izjemno progresiven, torej tisti starši, ki imajo najnižje dohodke, dobijo približno 120 evrov na družinskega člana, za otroka. Medtem ko tisti, ki imajo več, dobijo 20 evrov. V tem je ta progresija in to je pač tisto. Nekateri modeli, na primer Francija ima univerzalno družinsko politiko, kjer v bistvu dobi vsaka družina, vsak otrok na primer 50–70 evrov, ne glede na premoženjsko stanje. Tako res ne bi želela ...

Tudi v resoluciji, ki jo boste v naslednjem tednu v Državnem zboru sprejemali, je v bistvu politika kakovosti življenja za vse družine in ne bi želeli izpostavljati, da na nek način damo nekaterim več, zato ker ne damo drugim. Na nek način ste želeli v svojem vprašanju izpostaviti, zakaj smo vrnilo otroške dodatke sedmemu in osmemu razredu, medtem ko nismo za brezposelne starše poskrbeli. Morda nekaj podatkov; pri nas je nadomestilo starševsko varstvo urejeno med bolj radodarnimi znotraj Evrope, to nam priznavajo popolnoma vsi, mi namreč imamo zagotovljenih bolj ali manj 365 dni dopusta, ki je razdeljen v tri dele; imamo materinski dopust, imamo starševski dopust in očetovski dopust. Vse skupaj je približno več kot 365 dni, ker je še očetovski dopust zdaj polno plačan, 30 dni.

Dejstvo pa je, da je to pravica iz zavarovanja in je višina vezana predvsem na plačilo prispevkov iz dela in je dejansko 100-odstotno nadomestilo je za tiste, ki so zaposleni, za materinski dopust. Žal je za starševsko varstvo še vedno začasno znižano na 90 odstotkov in pa očetovski dopust. Za kategorijo, ki ste jo izpostavili, je, da smo uvedli možnost, da tisti, ki so bili zadnja tri leta vsaj dvanajst mesecev zaposleni, imajo pravico, da dobijo nadomestilo v višini od 55 do 105 % minimalne plače. Vi ste izpostavili samo 55 %. Res pa je, da je bil takrat datum glede na takrat, ko je bilo določeno, je bila ta vrednost opredeljena z dne 31. 12. 2006, z usklajitvami po zakonu o usklajevanju transferjev gospodinjstvom, ta pravica je bila kot taka vpeljana leta 2002. Po drugi strani pa imajo tudi starši, ki niso zaposleni, možnost do starševskega dodatka, ki je bil leta 2012 zvišan za 20 %; iz 196,49 na 252,04 evra. To ni veliko, treba pa je povedati, da dobijo tudi otroške dodatke in druge transfere. Prosim, ne gledati samo enega transfera, ampak je treba primerjati celotno sliko družine. Naš cilj je bil predvsem umakniti varčevalne ukrepe, ki so bili v preteklosti sprejeti na področju družinske politike, sprejeti Družinski zakonik po 41 letih in pomembno je tudi to, da bo Državni zbor naslednji teden obravnaval Resolucijo o družinski politiki 2018–2028 za naslednje desetletno obdobje – Vsem družinam prijazna družba, ki tudi na tem področju, bom kasneje povedala, nakazuje določene smernice družinske politike.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Matej Tašner Vatovec, boste zahtevali dopolnitev odgovora?
Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Ja, v najavi vprašanja sem zaprosil še za dve stvari oziroma za konkretne podatke, pa bi zdaj ponovil.

Koliko je bilo v zadnjem letu – kakor so pač dostopni podatki, ali je to 2017 ali 2016 – upravičencev do materinskega in koliko do očetovskega in starševskega nadomestila po drugem odstavku 41. člena Zakona o starševskem varstvu? Koliko sredstev je bilo porabljenih za to?

Drugo me pa zanima tisto, kar sem izpostavil tudi uvodoma:

Koliko je bilo v zadnjem letu upravičenk in upravičencev do starševskega dodatka po 64. členu Zakona o starševskem varstvu?

Koliko je bilo tudi v tem primeru porabljenih sredstev za izplačilo teh dodatkov?

Mene čisto konkretno zanima:

Ali predvideva ministrstvo kakšne ukrepe za izboljšanje položaja brezposelnih staršev?

Tudi če neka brezposelna mati samohranilka pridobi vse socialne pomoči in dodatke, ki so možni, bo njena družina še vedno zelo verjetno živela v revščini; in če nima lastnega stanovanja, bo živela v skrajni revščini. Mislim, da je v teh primerih ta socialna politika nezadostna oziroma ne služi svojemu ključnemu namenu. Prosil bi še za te podatke.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Anja Kopač Mrak, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo.

Podatki so sledeči. Do materinskega nadomestila brez dopusta je bilo v letu 2017 upravičenih tisoč 147 mater, kar je skupaj zneslo približno 1,8 milijona evrov. Očetovsko nadomestilo brez dopusta je v letu 2017 koristilo 53 očetov, kar je zneslo 9 tisoč evrov; starševsko nadomestilo brez dopusta je v letu 2017 koristilo tisoč 643 mater in 23 očetov, skupni znesek je bil 4,7 milijona evrov. Do starševskega dodatka je bilo v letu 2017 upravičenih 3 tisoč 76 mater in 38 očetov, kar je skupaj zneslo 10,2 milijona evrov. Glede tega je treba v celoti upoštevati ukrepe tudi na področju enostarševskih družin; otroške dodatke, ki so bistveno višji ob tem.

Glede resolucije pa se predvideva, da je želja zvišati višino starševskega dodatka vsaj na osnovni znesek minimalnega dohodka. To je zapisano v resoluciji, ki jo boste obravnavali. Zvišati višino starševskega dodatka za določene kategorije: dijake, dijakinje, študente, študentke in aktivne iskalce zaposlitve za dodatnih 30 %. Gre za to, da je poskus in da bo želja v

nadaljevanju na tem področju predvsem za te mlajše kategorije, ki se brez statusa odločajo, da imajo otroke, da se jim ta starševski dodatek zagotovi na višjem nivoju. To je tudi zapisano v resoluciji družinske politike.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima mag. Branislav Rajič, ki bo postavil poslansko vprašanje ministru za kulturo gospodu Antonu Peršaku.

Gospod Rajič, izvolite.

MAG. BRANISLAV RAJIČ (PS SMC): Hvala lepa, gospod predsedujoči. Spoštovani gospod minister!

Umetnostna galerija Maribor že 60 let povezuje razstavne, raziskovalne in izobraževalne programe ter je po velikosti in po pomenu ena najprodornejših ustanov na tem področju. Prve pobude za galerijo po vzoru Narodne galerije v Ljubljani je podal general Maister leta 1920. On se je zavedal, da ključni del nacionalne identitete sloni na kulturi. 100 let zatem Umetnostna galerija Maribor razpolaga z zbirko, ki šteje več kot 5 tisoč 500 vrhunskih umetniških del. Izjemno zbirko nacionalnega slovesa dopolnjujeta raziskovalni center in bogat arhiv. Umetnostna galerija Maribor izvaja tudi izobraževalni program, ki plemeniti več kot 480 šol in drugih ustanov iz vse Slovenije, še posebej spodbuja in odkriva raznolikost umetniškega ustvarjanja. Umetnostna galerija Maribor je prva vzpostavila Video zbirko in zbirko novih medijev. Sodobna likovna umetnost je izjemno obsežna zaradi medijske pestrosti, števila ustvarjalcev in področnih posebnosti. Svojemu občinstvu skuša Umetnostna galerija Maribor ponuditi vsaj dve kvalitetni razstavi na leto. Ampak v drugem največjem mestu v Sloveniji bi si javno zaslužila in tudi pričakuje več kot zgolj dve razstavi. Za zdravje države pa je ključno, da spodbuja različne poglede pri dojemanju umetnosti.

Umetnostna galerija Maribor je bila vselej pomemben soustvarjalec pregledov slovenske umetnosti ter je tudi preprečila prezrtje slovenskih fenomenov, denimo robotske umetnosti. Umetnostna galerija Maribor je odmevno promovirala slovensko umetnost na Beneškem bienalu in v svojih prostorih gosti mednarodno zelo pomembne umetnike. Torej Umetnostna galerija Maribor pomaga obiskovalcem razumeti svet skozi umetnost. Ampak dokazano je presegla lokalne in tudi regijske okvire po velikosti ter tudi po doseženih rezultatih, zato bi njen status moral biti nacionalnega značaja. Nacionalno pomembna kulturna točka ob državni meji bi uvrstila geostrateški kulturni naboj. Umetnostna galerija Maribor se danes nahaja v situaciji, ki je najslabša v njeni celotni zgodovini, delno zaradi neustreznega statusa, prav tako zaradi neučinkovitega delovanja njene ustanoviteljice – Mestne občine Maribor.

Spoštovani gospod minister, na vas naslavljam vprašanje o čimprejšnji možnosti, da se Umetnostni galeriji Maribor dodeli status institucije nacionalnega pomena.

Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima minister za kulturo gospod Anton Peršak.

Izvolite.

ANTON PERŠAK: Spoštovani predsedujoči; spoštovani gospod poslanec, najlepša hvala za vprašanje!

Najprej naj odgovorim, da načeloma države izvajalcem kulturnih dejavnosti status nacionalnih muzejev, galerij podeljujejo praviloma enemu izvajalcu, tako tudi Slovenija, razen na enem samem področju. Republika Slovenija je s Sklepom o ustanovitvi javnega zavoda Moderna galerija uskladila delovanje nacionalne galerije, govorim za sodobnost, se pravi za čas od leta 1900 naprej. Moderna galerija je bila ustanovljena kot institucija nacionalnega pomena in je sofinancirana več ali manj v celoti iz državnega proračuna. V skladu s svojim poslanstvom deluje zlasti na področju dveh vsebinskih sklopov – moderne in sodobne umetnosti. V sklopu klasične umetnosti pa Narodna galerija. Država poleg državnih muzejev oziroma muzejev nacionalnega pomena, kamor sodijo tudi te galerije, podeljuje tudi status tako imenovanih pooblaščenih muzejev, ki imajo načeloma 7 nalog, med njimi so tudi te, ki jih opravlja Umetnostna galerija Maribor. S sofinanciranjem državne javne službe v pooblaščenih muzejih je zagotovljena decentralizacija izvajanja državne javne službe; skupaj s financiranjem državnih muzejev pa tudi pokritost za izvajanje vseh segmentov državne javne službe po vsej Sloveniji.

Specifičnost Umetnostne galerije Maribor je glede na njeno poslanstvo opredeljena v odloku o ustanovitvi tega javnega zavoda, ki ima vlogo regionalnega muzeja sodobne umetnosti in skrbi za izvajanje strokovnih nalog javne službe s področja kulturne dediščine za severovzhodno Slovenijo. Umetnostna galerija Maribor je v skladu s 95. členom Zakona o varstvu kulturne dediščine pridobila to pooblastilo za opravljanje državne javne službe in ga tudi izvaja. Ministrstvo za kulturo je letos namenilo Umetnostni galeriji Maribor 548 tisoč 188 evrov, in sicer večino za stroške dela, del za stroške delovanja, za materialne stroške in za odkupe v višini 52 tisoč evrov. S tem ministrstvo omogoča pet razstav in odkupe približno 140 umetniških del Marjana Remca in Ide Brišnik Remec. Naj še dodam, da Ministrstvo za kulturo zagotavlja več kot 71 % vseh sredstev za plače, materialne stroške, odkupe in investicije Umetnostne galerije Maribor; medtem ko lokalna skupnost, na območju katere galerija deluje, zagotavlja 12 % sredstev. Drugi prihodki, ki jih galerija pridobi z izvajanjem javne službe, so približno 10 % ter s

tržne dejavnosti nekaj manj kot 1 %. Glede na povedano in glede na takšno politiko, kar zadeva nacionalne ustanove oziroma tako imenovane nacionalke, in glede na status, ki ga Umetnostna galerija Maribor ima, je verjetno težko pričakovati neko spremembo, ker bi to pomenilo presedan in bi se postavilo vprašanje tudi drugih regionalnih galerij in muzejev.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Branislav Rajić, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

Izvolite.

MAG. BRANISLAV RAJIĆ (PS SMC): Hvala lepa.

Umetnostna galerija Maribor je z delovanjem dokazala, da zmore z minimalno podporo doseči izjemno veliko. V Ljubljani so javnosti na voljo Narodna galerija in Moderna galerija, arhitekturni muzej, Mednarodni grafični likovni center, Muzej in galerije mesta Ljubljane ter še nekatere, ki jih financira Ministrstvo za kulturo. Te strokovno pokrivajo sodobno likovno umetnost v mestu, ki šteje 280 tisoč prebivalcev. V Mariboru s 100 tisoč prebivalci zastopa isto področje le Umetnostna galerija Maribor. Seštejte zdaj letne proračune zgolj petih naštetih ustanov v Ljubljani in jih primerjajte s proračunom Umetnostne galerije Maribor. Takšna razlika je povsem v neskladju z zagotavljanjem enakomerne dostopnosti do kulturnih dobrin, h kateremu se je država obvezala. Decentralizacijo kulture ste načrtali tudi v osnutku Nacionalnega programa za kulturo. Odgovori, da ni sredstev, da se bo sprožil plaz podobnih zahtev drugih ustanov in da ima le ena ustanova pravico do nacionalnega pomena, ne bodo zalegli.

Minister za kulturo mora bolj kot ostali ministri imeti pretanjen čut za kulturno hrepenenje naroda in čut za človeka, ki ni le reproduktivni ali potrošniški avtomat. Mora imeti čut in preudarnost, da presodi, kdaj je čas, da instituciji, ki si je nacionalni pomen že zdavnaj dosegla, ta status tudi prizna; zlasti ko gre za dejstvo, da priznanje statusa nacionalnega pomena ne terja nujne spremembe dosedanjega razreza financiranja. Mariborčani, Štajerci pa še kdo od vas pričakujemo svetovljansko držo in njej primerno gesto. Imate to možnost, da se odgovorno postavite nad razlage svojih svetovalcev in da udejanjite svoje poslanstvo ter z lastno pestjo udarite po ministrski mizi, dokler je še vaša.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Anton Peršak, izvolite, imate besedo.

ANTON PERŠAK: Vprašanje in način, na kakršnega ste ga utemeljili, zahteva neko spremembo neke temeljne politike. Tukaj ne gre niti za neko vprašanje aktualne kulturne politike, ampak gre preprosto za vprašanje, ali bomo načeloma podeljevali status nacionalk, ki imajo

nek določen nabor posebnih nalog za pokrivanje celote nacije, kot predlagate, to je razpršeno, da bomo kot nacionalno opredelili eno ustanovo v Ljubljani, eno v Kopru, eno v Mariboru, eno mogoče še kje. Ali pa bomo vztrajali pri konceptu, ki ga večina evropskih držav pozna, da imajo status nacionalnih ustanov po ena; kar pa ne govori a priori o obsegu dejavnosti, obsegu financiranja in tudi, če lahko tako rečem, o pomembnosti posameznih segmentov, ki jih pokriva katera izmed takih ustanov. Mi poznamo tudi dodatno, da posamezni pooblaščenici izvajalci, muzeji imajo posebne posamezne zbirke nacionalnega pomena, recimo kot so turkarje v ptujskem muzeju ali recimo Maistrova knjižnica v Mariborski knjižnici. Ampak eno je, da država opredeli neko nosilno ustanovo za tisto, ki naj predstavlja vrh v nacionalnem pomenu in pokriva celoten prostor, niti ne samo Republike Slovenije, ampak skupnega slovenskega kulturnega prostora; in drugo so potem tisti izvajalci, kot rečeno, ki so nekako dodatno zadolženi za določena območja in imajo status pooblaščenih muzejev. Če se bo država odločila za spremembo tega koncepta, potem se bo verjetno na vseh področjih moralo odločiti enako, kot je že v preteklosti na enem področju bil narejen en presedan. To lahko ta trenutek odgovorim; ni mogoče tega narediti samo na enem področju, potem je treba na vseh področjih.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Danijel Krivec bo postavil poslansko vprašanje ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc.

Izvolite, gospod Krivec.

DANIJELO KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Lep pozdrav obema ministricama!

Spoštovano ministrico za zdravje Marijo Milojko Kolar Celarc sprašujem glede izvajanja helikopterske nujne medicinske pomoči. S 1. 1. 2018 je na podlagi prehodne določbe s 16. člena Pravilnika o plovnosti, letalskih operacijah, letalskemu osebju ter določenih pravilih letenja policijskih in carinskih zrakoplovov potekla veljavnost dovoljenja za opravljanje letalske dejavnosti Letalski policijski enoti. Iz tega sledi, da je dejavnost helikopterske nujne medicinske pomoči in sekundarnih prevozov nezmožno izvajati z državnimi zrakoplovi policije. Jasno je, da je vlada aktivno pristopila k temu in predvidela tudi sprejetje odloka, ki bi omogočil pravno podlago; za uveljavitev tega odloka pa je potrebno medresorsko usklajevanje in prilagoditi tudi druge predpise.

Ker smo na začetku leta, sprašujem Ministrstvo za zdravje, ki je nosilec v tej zgodbi:

Kaj je naredilo v smeri zagotavljanja helikopterske nujne medicinske pomoči, v povezavi z vsemi dokumenti, ki jih je treba sprejeti?

To pa podkrepim tudi s tem, da je po informacijah, ki so, jasno, že dlje časa v javnosti, izvajanje te helikopterske nujne medicinske pomoči z vsaj dvema helikopterjema policije samo pogojno dovoljeno oziroma sprejemljivo. Nobeden od teh dveh starejših helikopterjev ne izpolnjuje evropskih direktiv, ki nalagajo smernice glede tega. Tudi tretji helikopter, ki je bil nazadnje kupljen, ne ustreza ravno pogojem izvajanja helikopterske nujne medicinske pomoči, ker je po profilu premajhen. Še večji problem bo nastal konec leta 2018, ko je treba enemu od teh starejših helikopterjev generalno zamenjati motor, drugemu pa v začetku leta 2019. Veliko se je govorilo in tudi v programu vlade je bilo, da se v ta namen kupi dva nova helikopterja, ki bosta namensko tudi opredeljena za izvajanje nujne medicinske pomoči. Oziroma alternativni predlog in koncept je bil tudi v smeri, da se za neko obdobje najame dve plovili, ki bosta izpolnjevali vse pogoje, ki jih zahteva evropska regulativa na tem področju. Zato me tudi zanima, kaj je na tem področju storjenega, kajti s 1. 1. so dosedanje veljavne licence vsem potekle.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ministrica, izvolite, imate besedo.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana poslanka, poslanci! Hvala za vprašanje, gospod poslanec Danijel Krivec.

Res je to, kar v vprašanju navajate, da je Ministrstvo za zdravje pri urejanju področja helikopterske nujne medicinske pomoči aktivno sodelovalo in seveda še vedno sodeluje z drugimi pristojnimi ministrstvi in organi. Tukaj predvsem mislim na Ministrstvo za notranje zadeve in policijo, Ministrstvo za infrastrukturo, Ministrstvo za obrambo oziroma civilno zaščito. Verjetno ste tudi seznanjeni, da je Vlada Republike Slovenije 7. decembra lani sprejela Sklep o določitvi izvajanja helikopterske nujne medicinske pomoči in sekundarnih prevozov kot državne aktivnosti. To so medbolnišnični prevozi in prevozi nedonošenčkov v inkubatorju. In sicer je določila, kar tudi evropska zakonodaja dovoljuje, da je helikopterska nujna medicinska pomoč opredeljena kot državna aktivnost, ki se tudi po 1. januarju 2018 izvaja na podlagi nacionalnih predpisov s helikopterji policije in slovenske vojske. Odločitev o načinu izvajanja HNMP ter helikopterskih medbolnišničnih prevozih je v pristojnosti vsake posamezne države članice Evropske unije. Kajti veljavna evropska zakonodaja namreč omogoča, da se HNMP še naprej izvaja z državnimi zrakoplovi, če je ta dejavnost opredeljena kot državna aktivnost in če državni zrakoplovi dosegajo zahtevani standard in se dejavnost financira iz državnega proračuna.

Ker je Pravilnik o plovnosti, letalskih operacijah, letalskem osebju ter določenih pravilih letenja policijskih in carinskih

zrakoplovov vseboval prehodne določbe, ki so bile vezane na 31. 12. 2017, je Ministrstvo za infrastrukturo ta pravilnik spremenilo, dopolnilo 19. decembra lani in je ta pravilnik začel veljati 1. januarja 2018. Do začetka uporabe namenskih helikopterjev bosta tako še naprej slovenska vojska in policija izvajali dejavnost HNMP in medbolnišničnih prevozov na podlagi prej omenjenega sklepa Vlade. Poleg tega pa je delo vojske še v skladu s Pravilnikom o registraciji, označevanju, plovnosti ter listinah in knjigah vojaških zrakoplovov. Poleg tega je pa vlada na decembrski seji sprejela še dodaten sklep in imenovala tudi medresorsko delovno skupino, ki pa bo pripravila predlog dolgoročne ureditve helikopterske nujne medicinske pomoči in sekundarnih prevozov, kar se zavedamo, da je treba to dolgotrajno namensko urediti, tudi delno iz razlogov, ki ste jih vi navedli, glede določenih števil ur letenja določenih helikopterjev. Na podlagi te analize, ker delovna skupina že dela, moram povedati, da so se vmes pojavile tudi že nekatere alternative, povezane z norveškim finančnim mehanizmom, ki bi lahko omogočil nakup ali najem; vendar žal ta varianta oziroma kombinacija ni prišla do realizacije. Zato bo ta delovna skupina nekako do konca marca pripravila tudi predlog za dolgoročno rešitev, kako še vnaprej zagotavljati dejavnost HNMP in sekundarnih prevozov v Sloveniji. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Danijel Krivec, imate besedo, da zahtevate obrazložitev dopolnitve odgovora.
Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala ministrici za ta sklop odgovorov.

Zanima me:

Ali je bil na vladi sprejet odlok, ki pomeni pravno podlago za letošnje leto za izvajanje HNMP?

Vi ste sicer govorili o nekih usklajevanjih, vendar mi niste odgovorili, ali je ta odlok sprejet.

Ker je pilotski projekt HNMP v Mariboru nekako zaključen, kako ocenjujete ta del in s kakšnim pravnim dokumentom se zadeva podaljšuje?

Ali je ta baza ustrezna z vidika tehničnih zahtev, ki naj bi jih izpolnjevali vsi ti centri?

Po drugi strani ste pa sami nekako priznali, da se poskuša z nekimi internimi akti znotraj države zaobiti evropske direktive, ki so zelo jasne. Tudi sami veste, da nobeno plovilo v Republiki Sloveniji – ne vojaško ne policijsko – ne ustreza evropskim direktivam na tem področju. Tudi niste razrešili težav, ki nastopijo pri tem, da so to še vedno plovila v funkciji policije ali vojske, ki imajo neko prioriteto pri poletih.

Kako boste v nadaljevanju razrešili težavo, ko pride do istočasne potrebe za

policijske namene in za nek nujni prevoz; kaj v tem primerih?

To se je v praksi že zgodilo in nek medbolnišnični prevoz oziroma hitra in nujna medicinska pomoč je morala počakati, kajti policijski helikopter je po pravilih prvenstveno namenjen potrebam policije, enako velja za vojaški helikopter. S temi polovičnimi ukrepi in s sprejemanjem nekih pravilnikov znotraj države ne razrešujemo ključnega problema. In še večji problem bo nastal takrat, ko bomo dobili prepoved letenja za vsa ta plovila.

Kako boste to reševali?

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ministrica Marija Milojka Kolar Celarc, imate besedo za dopolnitev odgovora.
Izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala tudi za dopolnilno vprašanje.

Naj še enkrat povem, da vsa evropska pravila dovoljujejo dve možnosti izvajanja helikopterske nujne medicinske pomoči; ali tako, kot jo ureja Slovenija in je urejena že v odloku Vlade od leta 2006, da je državna aktivnost in jo izvajajo državni zrakoplovi. Za te namene je tudi vlada sprejela te sklepe in tudi pravilnik o izvajanju helikopterske nujne medicinske pomoči ter pravilnik o plovnosti, ki je začel veljati z 1. januarjem 2018. Evropska pravila ne določajo, da je nujno, da mora biti helikopterska nujna pomoč izvajana kot komercialna dejavnost. Je pa to seveda ena od možnosti, čeprav imajo tudi nekatere druge države to opredeljeno kot državno aktivnost. Sem pa povedala, da dolgoročno reševanje bo pripravila ta delovna skupina, ki bo tudi pripravila predlog, v katero varianto se bo šlo – ali se bo šlo v najem namenskih helikopterjev za izvajanje te pomoči, ali možnost odkupa, ali celo v nakup, da bi ustrezno rešili in zagotovili izvajanje HNMP tudi dolgoročno. Torej pravne podlage so, prepuščeno je to državi. Kot pa sem že omenila, zaradi določene dotrajanosti ali pa števila ur letenja določenih helikopterjev bo treba pristopiti dolgoročno k dopolnjeni oziroma drugačni rešitvi.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Danijel Krivec, imate besedo za postopkovni predlog.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala še enkrat za besedo.

V skladu s poslovnikom predlagam, da se o odgovoru ministrice opravi razprava v tem državnem zboru.

Niste mi odgovorili, ali je bil sprejet odlok. Govorili ste o pravilnikih. Pravilnik je stvar letalskega dela; odlok pa krovno pokrije vse institucije, ki so vpletene v to zgodbo, ne samo zdravstva. Sami veste, da ta zadeva pač ne pije vode in da lahko samo čakamo, kdaj bomo dobili s strani Evropske unije konkretna opozorila

glede tega. Niste mi odgovorili tudi na to, kaj v primeru, ko so naloge podvojene, ko morajo plovila leteti za potrebe policije. Kdo v tem primeru izvaja helikoptersko nujno medicinsko pomoč? Vemo, da je v tem primeru luknja. Rekli ste, da za potrebe zaščite, reševanja. To je druga problematika, ki jo tudi druge države rešujejo na drugačen način, vendar so odzivni časi in potrebe drugače opredeljene v evropski regulativi kot pa v primeru hitre in nujne medicinske pomoči, ki ima drugačen status. V teh primerih so lahko zrakoplovi tudi v državni lasti, vendar morajo biti ločeni od institucij, kot je policija in vojska, ki ima drugačen pravilnik glede plovnosti in poletanja ter tudi vseh ostalih meril.

Tudi ni razčiščena dilema glede dvojnosti. V vojski in policiji vedno letita dva pilota, kar pomeni še dodatno obremenitev resursov. V celotni Evropski uniji leti za helikoptersko nujno pomoč modernejši helikopter, ki potrebuje enega pilota. To vse so stvari, za katere vemo že dlje časa, ki ste jih tudi vi v določenih dokumentih zaznali; vendar jih v sklopu te vlade niste uspeli razrešiti in jih ne boste uspeli tudi do konca te vlade. Problem pa bo nastal takrat, ko bo, kot sem povedal, vsaj eden od policijskih helikopterjev, pa verjetno tudi še kakšen vojaški, neploven zaradi potrebnih večjih remontov. Takrat bo nastala velika težava, ki je nobena študija, ki jo vi pripravljate, enostavno ne bo razrešila.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 13. februarja, v okviru glasovanj.

Naslednje poslansko vprašanje bo postavil mag. Branko Grims, in sicer ministrici za notranje zadeve mag. Vesni Györkös Žnidar.

Izvolite, gospod Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Vsem prav lep pozdrav!

Balkanska pot ponovno oživlja in tok ilegalnih migrantov v Slovenijo z juga se znova močno krepi. Še poseben varnostni problem je nova južna pot, ki se je odprla preko Srbije do Velike Kladuše in potem po najkrajši možni poti preko Hrvaške in preko reke Kolpe v Belo krajino. Tam so delno postavljene ograje, kot se jim v politični latovščini reče –časne ovire; tam, kjer pa te ograje ni, pa zdaj doživljamo zanimiv pojav, ker se je ograja izkazala za izjemno učinkovito. Praktično komaj kakšen odstotek ilegalnih migrantov gre preko ograje, več kot 95 % jih gre čez mejo tam, kjer te ograje ni. Ljudje, ki so prej postavitvi te ograje aktivno nasprotovali, zdaj klicarijo v Državni zbor, naj nekaj storimo, naj se postavi dodatna ograja, naj se še dodatno poskrbi za varnost ljudi tudi na ta način. Dejstvo je, da so bili mnogi pritiski na ministrico in vlado, da se ograjo odstrani; in tukaj je treba izreči pohvalo, da se je to ograjo ohranilo. Danes se vidi, kako neizmerno neodgovorno bi bilo z varnostnega vidika odstraniti to ograjo; in to je kritika vseh tistih, ki

so to predlagali – s strani vladnega SD, po Bratuškovi in Cerarju novo komponiranega murgelskega heroja in odrešitelja Slovenije Marjana Šarca, pa tja do Združene levice, ki ima to kot dnevno temo. Vsi bi ograjo odstranili; pozabljajo pa, da je prva in temeljna naloga vseh v politiki varnost ljudi, zagotoviti ljudem varnost. Ker se je tok okrepil in ker po tej varnostno vprašljivi poti zdaj prihajajo prav tisti, ki se umikajo pred porazom ISIS, torej bojovníki, in ker predstavlja to tudi zaradi vahabitskih naselij ob poti, kjer dobivajo oskrbo pa še marsikaj drugega, dodaten problem, je torej treba dodatno zaščititi našo južno mejo.

Vprašanje se glasi:

Katere ukrepe tukaj vlada predvideva?

Drugi dodaten problem pa bodo, morda celo večji v kratkem, volitve v Italiji. Čez dober mesec dni bo Italija, kot vse ankete kažejo, dobila desno vlado, ki napoveduje, da bo naenkrat, v samo nekaj tednih nagnala ven več kot 600 tisoč ilegalnih migrantov in potem drastično spremenila migrantsko politiko. Naša meja je proti Italiji edina odprta. Francija je delno že zaprla, Švica povsem, Avstrija jo ima pod kontrolo. Tudi tam se bo zahtevalo dodatne ukrepe. / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima ministrica za notranje zadeve mag. Vesna Györkös Žnidar.

Izvolite, gospa ministrica.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Hvala, podpredsednik, za besedo. Spoštovani poslanec gospod Grims.

Vaše vprašanje je izjemno aktualno, ker migracijski pritisk ne pojenja, kot sami ugotavljate; in mislim, da bo to v naslednjem obdobju ena glavnih tem, o kateri se bomo morali zelo pogovarjati. Po zaprtju zahodnobalkanske poti, kot pričakovano, beležimo porast klasičnih ilegalnih migracij. Trend naraščanja števila ilegalnih prehodov meje kaže na to, da je bilo v letu 2017 zabeleženo 80 % povečano število ilegalnih prehodov, kar sigurno je zaskrbljujoče. Tudi modusi so vedno bolj prefinjeni. Slovenska policija stalno spremlja dogajanje na slovensko-hrvaški meji na podlagi vseh informacij, ki jih pridobiva iz različnih virov, in temu tudi prilagaja svoje operativno-taktične ukrepe glede na spremembe poti ilegalnih migracij. Izvaja se poostrena kontrola na zeleni meji ter tudi na mejnih prehodih ob izravnalnih ukrepih v notranjosti. In tukaj dejansko, kot tudi sami ugotavljate, zaznavamo povečanje ilegalnih prehodov državne meje na področju Policijske uprave Novo mesto oziroma v Beli krajini. Tukaj so bili za zaježitev ilegalnih migracij izvedeni naslednji ukrepi: zagotovljena je bila dodatna kadrovska pomoč Policijski upravi Novo mesto, odrejen je bil tudi dodaten helikopterski nadzor državne meje na območju Bele krajine, zaradi prostorske stiske pri obravnavi migrantov je v

teku tudi postavitev dveh dodatnih kontejnerjev za obravnavo oseb na Policijski postaji Črnomelj in proučujejo se tudi možnosti za postavitev dodatnih začasnih tehničnih ovir na kritičnih mestih. In kot sem danes že povedala pri prejšnjem poslanskem vprašanju in kot nekako tudi sami ugotavljate, te tehnične ovire služijo svojemu namenu, ker se tudi sprovajalci oziroma tujci izogibajo tem točkam, kjer so te ovire postavljene, kar dejansko omogoča policiji lažje obvladovanje migracijske slike.

Še vedno namenjam posebno pozornost postavljanju in vzdrževanju tehničnih ovir kljub nasprotovanju nekaterih lokalnih skupnosti. In tukaj ocenjujemo, da so območja kot na primer Bela krajina ravno zaradi tega bolj ranljiva in se tam zato gostijo ilegalni prehodi državne meje. Dejstvo je, da s temi tehničnimi sredstvi pač dopolnjujemo delo policistov, ki na zeleni meji ne morejo v celoti fizično pokriti celotne meje. Učinkovito varovanje zunanje šengenske meje skladno z veljavno evropsko in nacionalno zakonodajo ostaja cilj policije in celotne vlade. Zaradi spremenjenega operativnega oziroma političnega zemljevida šengenskega območja – vemo, da Avstrija, Nemčija, Danska, Švedska še vedno izvajajo ponovni uvedeni mejni nadzor na notranjih mejah – je dosleden in učinkovit nadzor na naši zunanji meji predvsem tudi način zagotavljanja varnosti prebivalcev naše države, ker vemo, da bistvo šengna je v varnosti.

Omenili ste tudi informacije o novih poteh, ki se odpirajo na zahodnobalkanski poti. To drži, to je tudi v medijih, tudi v hrvaških medijih se veliko piše o tem – nov koridor nedovoljenih migracij preko Bosne in Hercegovine. Zaskrbljujoče je, da so tam določene lokacije, kjer se te osebe zadržujejo in imajo tudi določeno logistično podporo. Gre za dobro organizirane nedovoljene migracije, kar je zagotovo v skladu z določenimi ocenami neposreden potencial nedovoljenih migracij tudi proti Sloveniji. Modus, kot sem že uvodoma rekla, se spreminja. Nekaj takega smo že doživeli v nedavnem obdobju, ko je bilo tudi v medijih poročano, da se pač premaguje reka Kolpa, potem pa s takojšnjo prošnjo za mednarodno zaščito. To je nek modus, ki se pričakuje tudi v prihodnje. Nedvomno je, da zaznavamo to povečanje ilegalnih migracij; veliko pa bo tudi odvisno od interesa hrvaških varnostnih organov oziroma sploh od njihovih aktivnosti na področju nedovoljenih migracij. Dejstvo je, da zunanja meja Evropske unije ne bi smela biti porozna, ker je učinkovito varovanje teh meja nujen predpogoj za dobro delovanje šengna. Vemo pa, da Slovenija ne varuje zunanje meje Evropske unije, ampak spremlja situacijo na vseh svojih mejah, tudi na meji z Italijo, kjer so tudi za primere povečanega števila nedovoljenih prehodov meje pripravljeni načrti stopnjevanja ukrepov. Morda za konec, tudi v. d. generalnega direktorja policije se je sestal z generalnim direktorjem italijanske policije, torej

direktorjem za javno varnost. Dogovorila sta se za sprotno obveščanje in tudi dogovarjanje glede nadaljnjih ukrepov, kar je zagotovo pomembno. Je pa tam struktura ljudi drugačna kot na zahodnobalkanski poti.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Branko Grims imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Še določene mednarodne okoliščine so, ki lahko to precej zaostrijo. Po eni strani je Turčija sedaj napadla Kurde v Siriji, kar je izredno slabo za nadaljnji razvoj dogodkov. Za povrh se po drugi strani bližajo volitve v Turčiji. In znova lahko kdo pride v skušnjava, da uporabi ilegalne migrante za izsiljevanje Evropske unije. Pa tudi če se to ne zgodi, se bodo očitno te zapornice bolj dvignile in že sedaj po hrvaških podatkih v Veliko Kladušo prihaja po več kot 20 ljudi na dan. Še nekaj tednov nazaj je bilo to komaj nekaj posameznikov na teden. Se pravi, da se tokovi zelo hitro krepijo in zato lahko samo ponovim, kako neodgovorno je bilo od vseh tistih, ki so nasprotovali ograji oziroma zahtevali njeno takojšnjo odstranitev; pa če je bil to vladni SD, če je bil to po Bratuškovi in Cerarju novi kvaziodrešitelj Slovenije Marjan Šarec, ki mu, žal, nasedajo tudi mnogi na desni strani; ali pa če je to Združena levica, ki ima tako neodgovorno politiko kot svoj prepoznavni znak. Gliha vkup štriha je star slovenski pregovor. In nobena stvar tako jasno ne pokaže, kdo je kdo v politiki, kot odnos do grozeče islamizacije, radikalne islamizacije in migrantske krize.

Zato se odpira vprašanje:

Ali se sedaj lažje dogovarjate z ljudmi za postavitev dodatnih tehničnih ovir?

Alternativo se žal vidi v Bolgariji, kjer je prišlo na meji tudi do streljanja. Ograja je prav zato, da deluje preventivno, da ne pride do kakšnih hujših ukrepov.

Ali se to v večji meri načrtuje tudi proti Italiji, kjer lahko v kratkem pride do zelo slabega razvoja dogodkov z vidika Slovenije in bo treba storiti vse, da Slovenija ne postane pribežališče za ilegalce?

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa ministrica, imate besedo.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Hvala lepa, podpredsednik.

Kot rečeno, policija bo prilagajala načine oziroma taktiko delovanja glede na ugotovljene informacije, glede na analize tveganja in glede na pridobljene informacije s strani tujih varnostnih organov. Načrti stopnjevanja so pripravljeni. O tem smo tudi že v lanskem letu nekaj govorili tudi na odborih. Ampak dejstvo je, da bo policija tudi v prihodnje sledila osnovnim izhodiščem, ki pa so v tem, da je treba nezakonite prestopne meje odkrivati čim

bližje vstopne točke in povečati možnost vračanja v državo, iz katere vstopajo. Težišče bo tudi na pregonu sprovajalcev in razbijanju organiziranih kriminalnih združb, kjer je bila policija v preteklosti že učinkovita. Veliki napori se vlagajo tudi v vračanje tujcev v izvirne države, ker se s tem dejansko zmanjšuje možnost ponovnega nezakonitega potovanja v regiji, kar je velik problem. Iz vašega izvajanja tudi izhaja, da zadeva na nek način presega Slovenijo oziroma ima eno mednarodno konotacijo, kar je izjemno pomembno, ker nobena država tega ne bo rešila sama.

Menim, da na ravni Evropske unije manjka odgovor na vprašanje, kako se soočiti z masovnimi premiki migrantov čez ozemlja več varnih držav. To dejansko je problem, na katerega Evropska unija še ni podala odgovora. Ker mednarodna zaščita ne more biti spodbujena samo s tem, da varnostni organi na zunanji šengenski meji, kar je njihova dolžnost, zaustavljajo migrantski tok iz druge varne države članice Evropske unije, ker tak sistem na dolgi rok vodi v razpad mednarodnega prava na področju beguncev. Če oseba zaprosi za mednarodno zaščito šele v Sloveniji, pred tem pa je prepotovala 4, 5 varnih držav, se potem marsikdo sprašuje, ali ta oseba v vseh teh državah, ki so na zahodnobalkanski poti, pa pred tem ni bila preganjana po ženevski konvenciji, kar zagotovo ne vpliva k izboljšanju kvalitete mednarodnega pravnega reda za zaščito beguncev, ki pa vsekakor mora biti. To so izzivi za v prihodnje. Evropska unija se bo morala ukvarjati tudi s tem, kako preprečevati zlorabe azilnih sistemov. Menim pa, da nikakor ne moremo pristati na sistem, da bi se celoten migracijski pritisk na Evropsko unijo reševal v Sloveniji, čeprav smo obdani s samimi varnimi državami članicami Evropske unije in dejansko tudi nismo na zunanji meji. Kar pa se tiče Italije, seveda situacijo spremljamo in bomo tudi ustrezno ukrepali, če bo to potrebno.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Branko Grims, imate besedo za postopkovni predlog.

Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Z vso odgovornostjo trdim, da nobena stvar ni dolgoročno tako usodna za vprašanje obstoja Evropske unije, Evrope, njene civilizacije kot celote in seveda nacionalnih držav s Slovenijo na čelu, kot je vprašanje radikalne islamizacije Evrope in dotoka migrantov s področja radikalnega islama. Tukaj manjka, se absolutno strinjam z ministrico, neka enotna in učinkovita evropska politika, ki bi bila radikalnemu islamu sposobna pokazati vrata. Zaradi tega pač to ogrožanje ostaja stalno, bo prisotno v naslednjih letih in prav gotovo se bodo stvari samo še bolj razširile ter bolj krepile skozi čas prihoda novih in novih ljudi in tudi zaradi spremenjenih mednarodnih okoliščin. Vse to narekuje, da bi o

tem spregovorili tudi v parlamentu, da bi spregovorili o vprašanih varnosti, vprašanih zaščite Slovenije. Pri tem se ne smemo slegiti, da se lahko zanašamo na kogarkoli drugega. Ta okoliščina v zvezi z Evropsko unijo je dejstvo, ki nam mora biti samo podlaga za spoznanje, da se lahko opremo samo sami nase, da se moramo zanašati samo sami nase in krepiti vse tisto, kar Sloveniji zagotavlja varnost. V mednarodnem prostoru pa iskati zaveznike tam, kjer so se znali temu učinkovito postaviti po robu – predvsem je to Višegrajska skupina, tudi naši sosedje –, in upoštevati spremenjene mednarodne okoliščine.

Stvari so danes precej drugačne, kot so bile pred nekaj leti. Če bi se takrat storilo vse, kar bi bilo treba skladno z mednarodnim pravom, potem se nič od tega, kar se je, ne bi zgodilo; in tudi danes bi se verjetno tukaj pogovarjali precej drugače. Ampak pred kršenjem tega prava žal ni imun nihče, tudi Slovenija ne. Čeprav je bil popolnoma korektno sprožen postopek s strani ministrstva za premestitev gospoda Ahmada Shamieha na Hrvaško, pa se on še vedno sprehaja po Sloveniji. Se pravi, da stvari niso takšne, kot bi morale biti. Tudi vprašanje spoštovanja prava; dosledno spoštovanje prava v vseh njegovih elementih, kajti samo to konstituira pravno državo kot celoto, je tisto, kar bi moralo biti, z vso odgovornostjo trdim, predmet in podlaga razprave v tem državnem zboru. Gre za vprašanje ohranitve civilizacije, gre za vprašanje ohranitve človekovih pravic in svoboščin, gre za vprašanje temeljenih vrednot, na katerih je ustanovljena država Slovenija, vključno s pravico do varnosti. Gre za vprašanje blaginje, gre za vprašanje našega razvoja in naše prihodnosti. Zato je prav, da o tem spregovorimo v Državnem zboru.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 13. februarja 2018, v okviru glasovanja.

Mag. Marko Pogačnik bo postavil poslansko vprašanje ministrici za finance mag. Mateji Vraničar Erman.

Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za dano besedo.

Spoštovana ministrica, cene naftnih derivatov pomembno vplivajo na konkurenčnost slovenskega gospodarstva; hkrati pa cene naftnih derivatov tudi pomembno vplivajo na življenjski standard vseh državljanov in državljanov Republike Slovenije. V zadnjem obdobju smo priča konstantnemu povišanju cen naftnih derivatov v Republiki Sloveniji. Verjetno k temu prispeva tudi cena nafte na svetovnih trgih, po drugi strani pa je to velik vpliv dajatev, ki jih imamo po uredbi o oblikovanju cen naftnih derivatov. Spoštovana ministrica, če pogledamo današnje cene – cena 95-oktanskega bencina v Sloveniji je 1,31 evra, v Avstriji 1,10 evra; cena nafte v Sloveniji je 1,25 evra, cena najcenejše

naftne, kar je na internetni strani, je 1,03 evra. To pomeni, da je pri bencinu ter pri nafti približno 20 centov razlike pri litru. Tisoč litrov kurilnega olja v Sloveniji – približno 980 evrov, v Avstriji 800 evrov, kar pomeni na tisoč litrov kurilnega olja 180 evrov razlike.

Mene zanima:

Kolikšna bi bila drobnoprodajna cena v evrih za liter neosvinčenega motornega bencina, 95-oktanskega; dizelskega goriva in kurilnega olja na današnji dan, če bi veljali pogoji za oblikovanje drobnoprodajne cene naftnih derivatov, ki so veljali na dan 30. 9. 2008?

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:

Spoštovana gospa ministrica, imate besedo.
Izvolite.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa, gospod podpredsednik, za besedo in hvala lepa za vprašanje.

Moram za začetek povedati, da je ta primerjava zelo hipotetična, ker, kot ugotavljate, na rast drobnoprodajnih cen naftnih derivatov vplivajo cene naftnih derivatov na borzah, poleg tega pa tudi višina posameznih javnih dajatev, ki se plačujejo na naftne derivate. Javne dajatve, s katerimi se obremenjujejo naftni derivati, niso zgolj fiskalne dajatve oziroma nimajo zgolj fiskalnega namena, ampak se zasledujejo s temi dajatvami tudi drugi nameni. Zaradi tega bodo podatki, ki jih bom navedla v nadaljevanju, zgolj hipotetični. Upoštevati je treba, da sta se v letu 2008 na neosvinčen motorni bencin in dizel obračunavala zgolj trošarina in davek na dodano vrednost, ki imata oba prvenstveno fiskalni pomen, trošarina ima v določeni meri tudi deloma okoljski namen. V letih od leta 2010 dalje pa so bile na naftne derivate uvedene še številne druge dajatve, praviloma so to namenski viri za točno določene namene. V letu 2010 je bil uveden prispevek na učinkovito rabo energije, sredi leta 2012 je bila uvedena CO₂-taksa na pogonska goriva oziroma na naftne derivate, v letu 2014 pa še prispevek za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije oziroma tako imenovani prispevek OVE.

Ob upoštevanju, da bi se na neosvinčen motorni bencin zaračunavale vse te dajatve in trošarina, kot je veljala v letu 2008, bi morala maloprodajna cena znašati 1,2 evra. Če bi se obračunavala zgolj trošarina, bi bila cena neosvinčenega bencina 1,047 evra. Pri dizlu velja podobno; če bi se obračunavale vse dajatve in trošarina, kot je bila v veljavi v letu 2008, bi bila cena dizla 1 evro, 23 centov in 4 desetinke centa; če bi se obračunavala zgolj trošarina in DDV – 1,01 evra, vendar bi se v takem primeru zaračunavale dajatve v obsegu, ki je nižji od minimalno predpisanih trošarin po evropski zakonodaji. Tudi v evropski zakonodaji so se v tem obdobju pravila obdavčevanja naftnih derivatov spreminjala. Minimalna trošarina na dizelsko gorivo se je dvignila. Trošarina po teh pravilih ne sme biti nižja od

0,33 evra na liter oziroma 330 evrov na tisoč litrov goriva. Še pomembna razlika obstaja v trošarinski politiki med letom 2008 in danes, in sicer je to tisti segment trošarinske politike, ki najbolj vpliva na konkurenčnost slovenskega gospodarstva. To je mehanizem tako imenovanega komercialnega dizla. Ta mehanizem omogoča podjetjem, ki uporabljajo dizelsko pogonsko gorivo za komercialni namen, da lahko dobijo povrnjeno plačano trošarino do minimalne trošarine 330 evrov na tisoč litrov in v sistemu DDV dobijo povrnen tudi davek na dodano vrednost. Če primerjamo shemo komercialnega dizla danes s ceno, ki so jo plačevali v letu 2008, ko te sheme nismo poznali, to pomeni, da se je v letu 2008 za komercialni namen za liter dizla plačalo 94,66 centa; medtem ko se danes v shemi komercialnega dizla plača 93,39 centa za liter dizelskega goriva. Še enkrat pa poudarjam, da gre za hipotetični izračun.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag.

Marko Pogačnik, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):

Spoštovana ministrica, jaz se vam zahvaljujem za ta odgovor, ne glede na to, ali je odgovor hipotetičen ali ne.

Dejstvo je, da bi bila cena litra bencina ali pa cena litra nafte v primeru, da bi veljale dajatve, kot so veljale ob zaključku mandata Janševe vlade, približno 20 centov cenejša po litru. Mimo tega dejstva ne gre. Dejstvo je, da je vaša vlada dvakrat povišala trošarino, da povišujete prispevke za zagotavljanje podpor proizvodnji energije, povečujete takse CO₂ in tudi povečujete dodatek za zagotavljanje prihrankov energije. Prepričan sem, da bi morala ta vlada oziroma naslednja vlada, ki bo dobila mandat, spremeniti trošarinsko politiko, kajti vsaj zame osebno je nedopustno, da je cena litra nafte ali cena litra bencina v Avstriji za približno 20 centov cenejša kot v Sloveniji; še bolj zaskrbljujoče pa je, da je cena tisoč litrov kurilnega olja v Celovcu, v Beljaku cenejša za 180 evrov kot v Ljubljani, Kranju, Škofji Loki, Murski Soboti. Spoštovana ministrica, jaz sem prepričan, da v primeru, če bi se vlada odločila, da bi nastopila z bolj konkurenčnimi cenami, bi lahko z ustrezno trošarinsko politiko, z ustreznim reguliranjem dajatev na prodajno ceno naftnih derivatov dejansko čez noč znižali cene bencina, nafte in kurilnega olja.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:

Ministrica Vraničar Erman, imate besedo za dopolnitev odgovora.

Izvolite.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa še enkrat za besedo.

Najprej bi se dotaknila kurilnega olja, ki ga v prvem delu svojega odgovora nisem naslovila z razlogom. Cena kurilnega olja se že kar nekaj časa oblikuje prosto, zaradi tega se ne spremljajo več podatki o borznih cenah kurilnega olja in primerjave niti ni mogoče narediti. Bi pa rada spomnila, da je v letu 2009 ta država sprejela novo oziroma spremenjeno politiko odnosa do posameznih kuriv, ki se uporabljajo za ogrevanje, in je z oblikovanjem podpornih shem za uporabo obnovljivih virov energije, s podpornimi shemami za učinkovito rabo energije in tudi z oblikovanjem trošarinske politike na področju kurilnega olja želela spodbuditi posameznike, gospodinjstva, da preidejo z ogrevanja na kurilno olje na druge vire, ki so do okolja prijaznejši. Kot sem omenila že prej, ne samo s trošarinsko politiko, ampak z drugimi obremenitvami, ki jih naslavljamo na pogonska goriva naftnega izvora oziroma fosilnega izvora, zasledujemo poleg fiskalnih tudi druge cilje – okoljske cilje, cilje na področju prometne politike in tako naprej. Zaradi tega ni mogoče preprosto trditi, da bi vse te cilje lahko dosegli tudi z nižjo obremenitvijo oziroma z ukinitvijo posameznih dajatev na pogonska goriva, kot je bilo v poslanskem vprašanju izpostavljeno. Ne glede na vse navedeno pa se lahko strinjam, da je treba, kot pri vsaki drugi politiki, tudi pri trošarinski politiki opraviti analize in obdobjno preveriti, ali je obstoječa trošarinska politika še ustrezna. Tovrstne analize se na ministrstvu v sodelovanju z OECD tudi lotevamo. Vsaka tovrstna sprememba mora biti premišljena in dobro načrtovana. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Luka Mesec bo postavil poslansko vprašanje ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič, ki je danes opravičeno odsotna.

Gospod Mesec, imate besedo.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo in lep pozdrav!

Ministrici bom postavil vprašanje glede zaposlovanja mladih diplomantov in diplomantk pedagogike v našem izobraževalnem sistemu. V zadnjih letih imajo le-ti vse več problemov s pridobivanjem pripravništva, dostopanjem do strokovnih izpitov ter posledično do pridobitve poklica in zaposlitve. Prej je v funkciji tega, da so lahko po končanem šolanju prišli do zaposlitve, bilo volontersko pripravništvo, ki je imelo svoje težave, bilo je neplačano, slabo plačano, ni bilo garanta za zaposlitev. Ampak od ukinitve pripravništev smo prišli do prakse razdeljevanja evropskih sredstev, ki pa je neredna, nekoherentna in marsikomu po zaključku študija onemogoča, da bi poklic pridobil. Če pogledamo zadnji razpis, ki se je imenoval Prva zaposlitev na področju vzgoje in izobraževanja leta 2018, vidimo, da je bilo v njem namenjenih 1,9 milijona evrov; a od tega samo dobra petina sredstev za vzhodno regijo, ostalo za zahodno. Poleg tega

pa je v razpisu kup omejitev, ki predstavljajo problem za velik del populacije. Prva je, da je razpis namenjen zgolj za tiste do 29. leta, kar pomeni, da starejši ne morejo več pridobiti ne pripravništva, ne strokovnega izpita in ne zaposlitve. Potem je razpis namenjen samo zavodom, čeprav je bilo že v preteklih letih število prijaviteljev zelo nizko. Iz njega so povsem izključeni pomočniki vzgojitelja, hkrati določa, da mora zavoda začetnika zaposliti vsaj do konca maja 2019 in gre zaposlitev za polovični delovni čas, pri čemer ni nujno, da gre za delovno mesto strokovnega delavca v vzgoji in izobraževanju. Ob tem je seveda treba opozoriti na prekarnost in vse s tem povezane probleme, ki se tukaj pojavljajo.

Moje vprašanje za ministrico je:

Kako se bo soočila s tem problemom in zagotovila mladim pedagogom in pedagoginjam, da bodo po končanem šolanju dejansko tudi lahko prišli do pripravništva, strokovnega izpita in zaposlitve?

Ali razmišlja v smeri, da bi za to začeli namenjati tudi sredstva integralnega proračuna; in ne zgolj evropskih sredstev?

Kaj namerava storiti za aktivno zaposlovanje tistih, ki že imajo določene izkušnje in opravljen strokovni izpit, da bi lahko dobili stalno zaposlitev?

Kdaj lahko pričakujemo sistemsko rešitev z dolgoročno strategijo na tem področju?

Prosil bi za ustni odgovor na naslednji seji. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ustni. Hvala lepa.

Mag. Bojana Muršič bo postavila poslansko vprašanje ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc.

Gospa Muršič, izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovana ministrica, spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Čakalne dobe so nedopustno dolge, to vemo že vsi, sveži podatki dokazujejo nov rekord. Po podatkih Nacionalnega inštituta za javno zdravje je na dan 1. februarja 2018 na eno izmed 61 zdravstvenih storitev čakalo kar 248 tisoč 907 oseb, kar je 59,7 % več kot 1. januarja 2014. Od tega 63 tisoč 124 oseb nad dopustno čakalno dobo ali 25,4 % od vseh čakajočih, kar pa je za 327,4 % več kot 1. januarja 2014. Tudi ukrep, ki ga je sprejela vlada v preteklem tednu, da bodo zdravniki za neupravičeno napotitev k specialistu kaznovani, tega ne bo rešil. Še več, takšen ukrep je zame nedopusten in za paciente oziroma bolnike celo škodljiv. S tem ukrepom se znajo sicer delno skrajšati čakalne dobe, ampak kaj se bo zgodilo s temi pacienti, ki ne bodo prejeli pravočasne oskrbe?! S tem bodo odhajali v zasebni sektor, seveda za ustrezno plačilo, ampak to danes ni moja tema.

Tema mojega vprašanja je področje zobozdravstva, o tem sva se že pogovarjali v letu 2015. Bolezni ustne votline so eden izmed glavnih javnih zdravstvenih problemov, iz leta v leto pa je teh problemov vedno več. Preventivnih programov tudi ni, zato je toliko bolj pomembno, če se pri pacientu ugotovi, da ima težave z zobmi, da prejme hitro in učinkovito oskrbo. Če neustrezno saniramo te ustne votline, se lahko pojavijo tudi druge kronične bolezni, ki povzročajo še dodatne stroške ne samo na področju zobozdravstva, ampak tudi vse ostalo. Ugotovitve tudi kažejo in dokazujejo, da je ta zobozdravstvena dejavnost pomanjkljivo urejena, še posebej na Štajerskem, kjer se vse več pacientov sooča s tem, da so primorani zaradi neznosnih bolečin in tudi čakanja poiskati pomoč pri zasebnih zobozdravnikih. Ti pregledi in zdravljenja pa presegajo proračune posameznikov in marsikdo se znajde v brezupnem položaju. Zaskrbljujoče je dejstvo, da v Zdravstvenem domu dr. Adolfa Drolca zasledimo zgolj enega zobozdravnika za zobne bolezni in endodontijo, ampak to še ni vse. Čakalne dobe s stopnjo nujnosti so 350 dni, s stopnjo redna čakalna doba je kar 530 dni; dodano pa je tudi obvestilo, da od 1. februarja 2018 ne sprejemajo več napotnic.

Ministrica, zanima me:

Na kakšen način in kdaj se bodo v specialistični zobozdravstveni oskrbi skrajšale čakalne dobe?

Kaj je prinesel novi Zakon o pacientovih pravicah?

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima ministrica za zdravje Marija Miloška Kolar Celarc.

Izvolite.

MARIJA MILOŠKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Hvala tudi za vprašanje, spoštovana poslanka Bojana Muršič. Spoštovani poslanke in poslanci!

Glede vprašanj, ki ste jih na koncu navedli glede čakalnih dob in stanja v specialistični zobozdravstveni oskrbi, je treba povedati, da je ministrstvo takoj, ko je bilo možno, to je po sprejetju novele Zakona o zdravniški službi, in ko je bil omogočen razpis, to je bilo konec preteklega leta, dodatno razpisalo 9 specializacij za področje dentalne medicine. Kot veste, je bilo v letih od 2011 do konca leta 2017 to razpisovanje v rokah Zdravniške zbornice, ki je v sedmih letih razpisalo vsega 46 specializacij s področja dentalne medicine. Zaradi tega je ta razpis, ki je bil objavljen še pred koncem leta, z dodatnimi devetimi specializacijami za to področje. Pri tem je bilo osem specializacij določenih za konkretne, posamezne izvajalce zdravstvene dejavnosti, kar je zdaj drugače; torej 8 jih je bilo za konkretne zavode in samo 1 specializacija za področje celotne države. Zdravstvenemu domu Ptuj sta bili določeni 2 specializaciji, in sicer iz

čeljustne in zobne ortopedije ter oralne kirurgije, za Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca v Mariboru pa je bila določena specializacija iz oralne kirurgije. Z določitvijo teh specializacij za posameznega izvajalca je, kot vemo, po zakonu zdaj zavezan, da mora v enem mesecu po končani specializaciji najmanj za enkratno časovno obdobje trajanja specializacije zaposliti tega zdravnika specialista za potrebe, iz katerih je opravljal specializacijo. S tem se je z novelo zakona zagotovilo, da v primeru, ko je razpisana specializacija za točno določenega izvajalca, tam opravi ali pa nekako odsluži tisti del kot zdravnik specialist v tem javnem zdravstvenem zavodu. Ker je v Mariboru ta zadeva nekako najbolj problematična, se bosta s tem zdravstvena domova Ptuj in Adolfa Drolca v Mariboru na tem področju okrepila, kar bo z zaposlitvijo teh dveh specializantov pripomoglo k skrajšanju čakalnih dob, ker je razlog za take čakalne dobe na tem področju predvsem pomanjkanje teh specialistov.

Zaradi odhoda nekaterih, naj povem, da sta Zdravstveni dom Maribor v maju 2015 zapustila 2 oralna kirurga, ki sta nato takoj zaprosila za koncesijo; maja je še eden dal dodatno odpoved in je tudi takoj potem zaprosil za koncesijo. Jasno pa je, da zdravstveni dom v primeru odhoda specialista ne more naslednji mesec ali pa v dveh, treh mesecih nadoknaditi ta kadrovske manko, ker specializacija le traja nek določen čas. Če pa pogledamo podatke realizacij storitev na nivoju specialistične zobozdravstvene obravnave na nivoju Slovenije v letu 2017, pa lahko ugotovimo, da nismo dosegli stototne realizacije v vseh specialističnih zobozdravstvenih dejavnostih za odrasle. Ne bi naštevala, recimo v parodontologiji, endodontiji je bila realizacija 97,5-odstotna, pri oralni in maksilofacialni kirurgiji je celo samo 94,5-odstotna. Podrobnejši pregled po izvajalcih pa pokaže, da je bila ta realizacija še nižja, ampak to predvsem zaradi kadrovskega manka. Recimo v Zdravstvenem domu dr. Adolfa Drolca v Mariboru je bila 71-odstotna, v Zdravstvenem domu Ptuj 88; predvsem zaradi odhoda že prej omenjenih specialistov.

Odgovor na vprašanje, kako smo se lotili tega problematičnega področja; predvsem s številom specializacij za točno določene javne zavode, da bodo lahko nadoknadili ta kadrovske manko, ki se je ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa, gospa ministrica.

Mag. Bojana Muršič, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, ministrica, za odgovor.

Hvala za informacije. Želeli ste še marsikaj povedati, pa boste še imeli čas, da boste lahko svojo misel dokončali. Jaz kljub

temu opažam, da ste povedali, da je za Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca v Mariboru razpisana ena specializacija oralne kirurgije, kar pa ne bo rešilo trenutnega problema. Situacija seveda ni od danes, se strinjam z vami, da ste rekli, da se specializacije niso razpisovale tako, kot bi bilo treba, zato je bil tudi spremenjen Zakon o zdravniški službi, ki zdaj to pristojnost prenaša na ministrstvo. Srčno upam, da se bodo v kratkem te stvari spremenile, kajti še enkrat, nedopustno je, da se čaka, bom zdaj izpostavila še drug, še bolj ekstremen primer, v parodontologiji, kjer je čakalna doba z napotnico hitro 360 dni, z napotnico redno 720 dni, pa še v teh rokih ne prideš na vrsto. To je še najbolj grozna zadeva. Pa tudi če se odločiš, da boš šel k privatnemu specialistu, so te storitve blazno drage. To je ena zadeva. Pa tudi specialistov na tem področju enostavno ni. V Mariboru v Dr. Adolfa Drolca se konstantno pojavlja to, kar ste navedli, da odhajajo zobozdravniki iz samega zavoda, na drugi strani pa imamo porodniške odsotnosti. Vendar se zavod mora zavedati, da je treba zadaj nekako zagotavljati ustrezen kader, in to, kar se zdaj dogaja v zadnjem času v Zdravstvenem domu dr. Adolfa Drolca, predvsem v specialistični zobozdravstveni dejavnosti, je kratko malo nedopustno. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ministrica, imate besedo, če želite dopolniti odgovor.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala.

Dopolnila bom tisto, kjer me je čas prehitel, pa tudi to, kar ste zdaj dodatno povedali. Res je, v preteklosti so bile ne glede na potrebe javne mreže predvsem v zobozdravstvu podeljene številne koncesije, seveda potem tudi razpisi specializacij za zavode niso bili opravljeni na tem področju. Zdaj se je, bom rekla, to nakopičilo in seveda so posledice tu. Zaradi tega bomo prav zdaj v spomladanskem razpisu zelo pogledali in pozivamo tudi po dvakrat javne zavode, katere specializacije potrebujejo in jim manjkajo.

Glede čakalnih dob pa bi rada povedala predvsem pri zobozdravstvu, da je za primarno raven z anketo zbiral podatke Zavod za zdravstveno zavarovanje. To spremljanje in vodenje čakalnih seznamov v zobozdravstvu je zelo neurejeno, za NAČAS so bili podatki zbrani le za oralno kirurgijo. To smo zdaj korigirali z uporabo novele Zakona o pacientovih pravicah, ki se je začela uporabljati od 21. januarja. Lahko vam povem, da številni tega še niso uredili, in zdravstveni inšpektorat že hodi, obiskuje te zavode, predvsem v tem zobozdravstvenem delu, jih opozarja, da imajo po novem zakonu predpisano, kaj in kako naj vodijo te čakalne seznime, sicer bodo morali ob naslednjem obisku pristopiti k sankcioniranju.

Do zdaj je recimo tudi pri e-Naročanju v trenutku, ko smo šli preverjat, ko smo pripravljali

tale odgovor na vaše vprašanje glede Ptuja in pa zdravstvenega doma Drolca, tako, da recimo ta dva ne poročata v sistem e-Naročanje. Seveda sta bila opozorjena, tako da bo verjetno potrebnih dva, tri mesece, da bodo vsi poročali v e-sistem naročanja in pa prečiščevali seznime.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Vesna Vervega bo postavila poslansko vprašanje dvema ministroma, in sicer ministru za javno upravo gospodu Borisu Koprivnikarju, ki je upravičeno odstoten, ter ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu.

Gospa Vervega, imate besedo, izvolite.

VESNA VERVEGA (PS SMC): Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav ministrom, kolegicam in kolegom!

Glede na to, da ministra Koprivnikarja ni, prosim, da mi na del vprašanja, ki je vsebinsko vezan na Ministrstvo za javno upravo, odgovori na naslednji seji Državnega zbora.

Moje vprašanje pa se nanaša na vzpostavitev širokopasovnega interneta na območju belih lis v Sloveniji. Po izvedeni analizi tržnega interesa in pregledu stanja omrežnih priključnih točk je Ministrstvo za javno upravo novembra leta 2017 objavilo seznam belih lis do gospodinjstva natančno. Na navedenem seznamu so tudi gospodinjstva na belih lisah na območju konzorcija haloških občin, in sicer v segmentu redke poselitve, kar znaša tisoč 920 gospodinjstev, na primer v Občini Žetale 262. V Uradnem listu je bil 26. januarja objavljen javni razpis v vrednosti 18,5 milijona za izgradnjo tako imenovanega GOŠO 3 in zajema dva sklopa, in sicer za vse regije, razen za pomursko, podravsko in koroško statistično regijo. V podravsko regijo namreč spadajo tudi vse haloške občine. Moje vprašanje je namenjeno obema ministroma.

Zanima me:

Kateri so ključni razlogi, da je za tri zgoraj omenjene regije razpis predviden znotraj Programa razvoja podeželja?

Zakaj bo ta razpis jeseni 2018?

Zaradi tega bodo omenjena območja namreč internetno povezavo dobila kasneje in bodo mogoče postavljena v nek podrejen položaj glede na druge regije.

Naslednje vprašanje je:

Ali je na razpolago dovolj predvidenih finančnih sredstev za pokritje vseh belih lis v treh zgoraj omenjenih regijah?

Po dogovoru med ministrstvi naj bi bilo iz sredstev za razvoj podeželja za gradnjo tako imenovanih OŠO namreč namenjenih 7 milijonov evrov. Ali je to dovolj sredstev?

Zanima me tudi:

Kakšna vloga se predvideva za občino oziroma lokalne skupnosti in njihov doprinos k temu?

Do javnih sredstev so namreč upravičeni izbrani operaterji elektronskih

komunikacij, ne občine oziroma lokalne skupnosti. Hvala za odgovor.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Dejan Židan, imate besedo, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, predsedujoči, in hvala tudi vam, spoštovana poslanka, za aktualno vprašanje.

Moj odgovor je naslednji. Podpora širokopasovnemu internetu se zagotavlja iz dveh evropskih skladov, iz Evropskega sklada za razvoj podeželja, marsikdo temu reče kmetijskega sklada, in sklada, pristojnega za regionalni razvoj, marsikdo temu reče kohezijskega sklada. Širokopasovni internet je sicer pristojnost Ministrstva Republike Slovenije za javno upravo in to tudi načrtuje razvoj širokopasovnih omrežij naslednje generacije do leta 2020, zato je bilo za naše ministrstvo ključno, da Ministrstvo za javno upravo kot resorno ministrstvo vzpostavi ustrezne pravne podlage, opredeli ključne pogoje za izvajanje tovrstnih naložb, saj lahko potem tudi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano z njimi uskladi vse pogoje, tako da so ljudje znotraj Slovenije znotraj enakega, v enakem položaju. Od tu naprej pa pride ena sprememba, in to je, da moramo znotraj kmetijskega sklada novim pogojem prilagoditi Program razvoja podeželja, zato je ta predlog tudi že pripravljen, kakor je tudi že v izvajanju priprave uredba, da lahko ta ukrep izvedemo.

Tukaj bi rad tudi o tem informiral, da – kakor ste, gospa poslanka, povedali – je prišlo do pregleda tržnega stanja, kar je izvedlo Ministrstvo za javno upravo, in na podlagi tega je prišlo do sporazuma med obema ministrstvom, da tri regije pokrije Ministrstvo za kmetijstvo, pomursko, podravsko in koroško statistično regijo, ostale regije pa Kohezijski sklad. V posameznih regijah je takole, v pomurski je predvideno število gospodinjstev na belih lisah tisoč 47, na podravski 3 tisoč 866 in na koroški 966, torej skupaj 5 tisoč 869. Maksimalni dovoljeni znesek javne podpore je tisoč 200 evrov in na podlagi tega je na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano znotraj Programa razvoja podeželja v resnici rezerviranih 7 milijonov 42 tisoč 800 evrov in s tem se bo gradilo širokopasovno omrežje, ki bo omogočilo priključke s pasovno širino 100 megabitov na sekundo.

Mogoče samo še, spoštovana poslanka, vpliv lokalne skupnosti. Pri posameznih razpisih je seveda treba upoštevati, da je razpis usklajen z lokalnimi razvojnimi strategijami. Ta projekt je to ministrstvo sicer že enkrat izpeljalo znotraj nekega drugega zakona in povsem verjamem, da bo enako dobro izpeljan tudi zdaj. Zamik v primerjavi s kohezijskim je pa samo zato, ker je v našem primeru kmetijskega sklada treba prilagoditi tudi Program razvoja podeželja, ki se prilagaja enkrat na leto in mora biti odobren s strani Evropske

unije. Skrb posameznih prejemnikov, skrb županov in tudi regij je seveda vedno dobrodošla, vendar v tem primeru pravne podlage so oziroma nastajajo in tudi denar je rezerviran in tudi izkušnja iz preteklosti, da smo to uspešno izvedli, obstaja. Hvala vam.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Simon Zajc bo postavil poslansko vprašanje ministru za javno upravo gospodu Borisu Koprivnikarju, ki je seveda tudi pri tem vprašanju upravičeno odsoten.

Gospod Zajc, imate besedo, izvolite.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Tudi jaz bi želel dobiti odgovor na naslednji seji ustno. Gre pa za naslednjo stvar, za dovoljenje za začasno prebivanje v Republiki Sloveniji za tiste osebe, ki živijo v državah, kjer Slovenija nima svojega veleposlaništva. V državah, kjer Republika Slovenija nima svojega veleposlaništva, namreč vse naloge, ki jih sicer opravljajo naša veleposlaništva, opravljajo veleposlaništva drugih držav Evropske unije. Tako je tudi v tem primeru: oseba, ki želi dobiti dovoljenje za začasno prebivanje, odda vlogo na enem od veleposlaništev katere od drugih držav Evropske unije, potem jo tudi dopolnjuje tam, skratka vse lahko postori na tem drugem veleposlaništvu, razen dveh stvari. In to me zdaj zanima, zakaj je temu tako in kaj lahko storimo, da bi to spremenili. Namreč, ne gre za področje Ministrstva za zunanje zadeve, ne gre za področje Ministrstva za notranje zadeve, ampak prav za zahteve, ki jih imajo, mislim da, upravne enote. In sicer, za kaj gre. Oseba lahko vloži vlogo za dovoljenje za začasno prebivanje, ko pride pa do tega, da mora oddati prstni odtis, pa se mora odpraviti na veleposlaništvo Republike Slovenije v najbližjo državo, kjer to Slovenija ima. Torej, usede se na avion, odleti tja, odda prstni odtis na našem veleposlaništvu, potem se vrne, in ko naša birokracija vse to zmelje, se mora ta oseba ponovno usesti na avion in se pripeljati zopet v to državo, kjer imamo veleposlaništvo, da osebno prevzame to dovoljenje. To se pravi, pri vseh ostalih zadevah mi dovoljujemo drugim veleposlaništvom, da uredijo zadeve za nas, razen pri teh dveh stvareh, prstnih odtisov ne more nihče drug pobrati razen nas in pošte te osebe ne more nihče drug izročiti razen naših uradnikov. Zanima me, zakaj to zahtevamo, torej kaj je logika zadaj, čemu se hočemo izogniti, zakaj je to dobro, ker mi od teh ljudi namreč zahtevamo zelo neživiljenjske stvari, morajo se usesti, morajo odpotovati, glede na to, da potem naši uradniki tudi ne dajo zelo dolgo nobene informacije, kdaj bo takšno dovoljenje izdano, niti ne morejo načrtovati tega potovanja, da bi vnaprej kupili karte, in tako naprej.

Moje vprašanje je:

Na podlagi katerega akta in kakšna je logika za tem, da ne dovolimo, da bi te osebe

opravile celoten postopek na katerem od veleposlaništev katere druge države Evropske unije, kot to velja za ostale stvari?

Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prehajamo na drugi krog vprašanj poslank in posancev.

Gospod Miha Kordiš bo postavil poslansko vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

Gospod Kordiš, izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Splošno znano je, da se domovi starejših občanov soočajo tako s pomanjkanjem kadra kot s pomanjkanjem materialnih sredstev. V zvezi s tem sem 16. oktobra lansko leto na ministrstvo naslovil poslansko vprašanje in potem je ministrstvo v odgovoru povedalo, da imajo rezerviranih samo 4,8 milijona evrov investicijskih sredstev v domove starejših občanov. Ob tem je zaposlenih premalo, pa še za te, ki so, se zahtevnost dela stopnjuje. Povprečna starost oskrbovancev se viša, prav tako se slabša njihovo zdravstveno stanje in domovi za ostarele se efektivno spreminjajo v oblike negovalnih bolnišnic, kader je pa temu primerno preobremenjen, pa za povrhu še podplačan za to, kar počne. Dodatno se stanje zaposlenih poslabšuje tudi zaradi nepoštenih ravnanj posameznih vodstev domov starejših občanov. Zelo konkretno, prišel sem v stik z eno tako prakso v enem izmed gorenjskih domov, kjer vodstvo razporeja proste dni tako, da so zaposleni, konkretno medicinske sestre, prosti na praznike oziroma dela proste dneve, torej takrat, ko itak ne bi delali, in ker se tak dan šteje kot koriščenje prostih ur, torej nadur, se zaposlenim ne izplačuje nadomestilo plače za praznike in druge dela proste dni in so medicinske sestre potem dvakrat izigrane. Najprej se njihove nadure pokurijo za dneve, ko itak ne bi delale, ko bi itak morale biti proste, oziroma se jim ne izplača tistega nadomestila plače za praznike in druge dela proste dni, če bi pač takrat delale. Na ta način si seveda zavodi znižujejo stroške, ampak na račun in na hrbtih zaposlenih, ki imajo že tako prenizke plače, če upoštevamo zahtevnost dela pa sploh. V tem kontekstu bi za zaključek spomnil še na dogovor, ki je bil sklenjen med Sindikatом zdravstva in socialnega varstva Slovenije in resornim ministrstvom 21. aprila 2009, kjer je bilo dogovorjeno, da se bo s takimi praksami presekalo.

Na podlagi vsega izrečenega povprašujem gospo ministrico:

Ali veste, kje in kako razširjena je tovrstna praksa izigravanja kadra oziroma konkretno medicinskih sester?

Kakšno je vaše stališče do tovrstnih ravnanj?

Kako boste intervenirali, kaj boste storili, da boste to preprečili? To morda ni nezakonito, je pa zagotovo globoko nepošteno.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ministrica dr. Anja Kopač Mrak, imate besedo, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, hvala za besedo, spoštovani poslanec, hvala za vprašanje.

Kot ste na koncu že zelo dobro povedali, pogledajmo z vidika, kaj je v skladu z zakonom. Z vidika ureditve splošne delovne zakonodaje je treba vzpostaviti obveznost delodajalca, da še pred začetkom koledarskega oziroma poslovnega leta določa letni razpored delovnega časa in o tem obvesti delavce in sindikate pri delodajalcu – drugi odstavek 148. člena Zakona o delovnih razmerjih. V zvezi z izpostavljenim je treba opozoriti na določbo 166. člena ZDR, ki delavcem zagotavlja pravico do odsotnosti z dela ob praznikih Republike Slovenije, ki so določeni kot dela prosti dnevi, in ob drugih z zakonom določenih dela prostih dneh. Posledično je pa treba opozoriti tudi na določbo drugega odstavka 134. člena ZDR, v skladu s katero ima delavec pravico do nadomestila plače za praznične in druge dela proste dni, ter na določbo 156. člena ZDR, ki zagotavlja pravico do tedenskega počitka. Delodajalec mora razpored delovne obveznosti pripraviti vnaprej tako, kot da ni praznikov, upošteva pa zagotavljanje tedenskega počitka. Ta se sicer lahko zagotovi tudi na kakšen drug dan v tednu, ne le na dan, ki je sicer določen kot dan tedenskega počitka, torej tudi na dan praznika. Nato delodajalec, če se delo na praznik izvaja v manjšem obsegu, določi, koliko zaposlenih mora delati na praznik, ostalim, ki so bili razporejeni na delo na praznik, pa iz tega razloga, torej odsotnosti z dela na podlagi 166. člena ZDR, ni treba delati, so upravičeni do nadomestila. Tisti delavci, ki že vnaprej niso razporejeni na delo na praznik zaradi zagotavljanja tedenskega počitka, niso upravičeni do nadomestila.

V zvezi z obravnavanim opozorimo še na odločitev Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, ki je v svoji sodbi poudarilo, da je lahko tudi neenakomerno razporejen delovni čas določen način razporeditve, ki je fiksni po svoji naravi in s tem predvidljiv, ter da splošnih potreb po delu in razporeditvi delovnega časa ni mogoče mešati. V tem primeru je sodišče ugotovilo, da praska delodajalca, ki je delovni čas dodatno prilagodil pred državnimi prazniki oziroma prostimi dnevi in le zaradi teh delavcev ni razporedil na delovno obveznost, zaradi česar jim tudi ni zagotovil nadomestila plače, ni nezakonita. Ob tem je sodišče poudarilo, da če je razporeditev delovnega časa sistemsko jasna in je vnaprej razviden način razporeditve, se

dajo tudi vnaprej določiti dnevi, na katere delavec običajno dela.

Žal s problematiko konkretnega doma iz Gorenjske, ki ga niste imenovali, nisem seznanjena, javnost pa je bila seznanjena s primerom Doma starejših občanov Novo mesto, kjer so sindikati in vodstvo doma dosegli dogovor. Vsekakor je za določitev razporeda delovne obveznosti zaposlenih v posameznem DSO, da delovni proces nemoteno poteka, odgovoren direktor, vsekakor pa je v interesu direktorjev, da se dogovorijo o razporedu časa skupaj z delavci in sindikati, s katerimi zagotavljajo optimalno izrabo, hkrati pa seveda upoštevajo tudi potrebe delavcev, ker na koncu gre namreč za kakovost opravljanja dela in zaposleni so tukaj ključno pomembni za zagotavljanje kakovostne storitve.

Kar se tiče odgovora v zvezi z navedeno 12. točko dogovora, pa vas želimo seznaniti, da med vladno in sindikalno stranjo potekajo pogajanja za sklenitev aneksa h kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva in socialnega varstva, in sicer da bi se kolektivna pogodba dopolnila s posebno določbo v zvezi z razporejanjem delavcev na praznični dan, kar bi zagotovilo enotno prakso v vseh zavodih celotne dejavnosti zdravstvenega in socialnega varstva Slovenije. Glede pravne narave dogovora, ki ste ga omenili, pa želim pojasniti, da ta ni zavezujoč delovnopравни vir, saj ne gre za pravni akt splošne narave, pa tudi ne za pogodbo kolektivne ali individualne ravni. Vendar pa poudarimo, da sta Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Sindikat zdravstva in socialnega varstva glede na izvajanje in zagotavljanje določenih delovnopравниh ugotavljanj dogovorjena v luči načela in favorem, predvsem z namenom, da delovni procesi v socialnovarstvenih zavodih potekajo tekoče, učinkovito in zakonito. Vsekakor pa je to pristojnost direktorjev, kot ministrica pa pričakujem od direktorjev javnih zavodov, da delujejo zakonito in v teh zakonitih okvirih delujejo tako, da imajo korektne odnose z zaposlenimi in sindikati, predvsem pa zagotavljajo najvišjo možno kakovost storitev svojim uporabnikom in uporabnicam.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Miha Kordiš, imate besedo, da zahtevate obrazložitev odgovora.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala.

Želel bi dopolniti. Kar je gospa ministrica povedala, vse drži. To, kar se dogaja, je načeloma zakonito, kar pa še ne pomeni, da je prav. Še enkrat poudarjam, medicinske sestre so v takih slučajih dvakrat izigrane. Takrat, ko je dela prost dan, in bi bile praviloma frej, se jim pišejo nadure, ob tem so pa oropane še nadomestila plače za dela proste dni. Tudi ta dogovor, ki je bil podpisan med sindikatom in ministrstvom nazaj leta 2009, morda res ni pravni akt, je pa zagotovo moralni akt. To, kar ni

nezakonito, še ne pomeni, da je nujno tudi prav, zato ponavljam vprašanje:

Ali veste, kako razširjena je taka praksa, torej da vodstva izigravajo in pišejo nadure medicinskim sestram takrat, ko bi itak morale biti frej, torej na dela proste dni?

Zanima me ne samo sklicevanje na zakone, ampak:

Kakšno je vaše konkretno stališče do take prakse?

Kaj boste storili, da s tovrstnim izigravanjem zaposlenih presekate?

Jaz bom najbolj zadovoljen in najbolj srečen, če se sprejme aneks h kolektivni pogodbi in se to potem tudi pravno uredi in je mogoče take malverzacije iztožiti, ampak glede na to, da jutri medicinske sestre štrikajo, tem pogovorom in tem pogajanjem ne kaže pretirano dobro. V vsakem primeru bi bilo treba po vertikali domov starejših občanov začeti delati red na način, da se spoštujejo pravice zaposlenih, tudi tiste, ki so samo moralne.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Anja Kopač Mrak, izvolite, imate besedo.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo.

Ravnanje mora biti zakonito. Pristojni so direktorji javnih socialnovarstvenih zavodov, da vodijo zavod, in so torej odgovorni tudi za organizacijo delovnega procesa. Torej ravna jo v skladu z zakonom, z dogovorom, ki je bil podpisan, ki ni pravno zavezujoč, smo pa nakazali možnost, ministrstvo za delo je vedno in večkrat že tudi javno povedalo, da želimo, da se v javnih zavodih dogovorijo, pridejo do dogovora, ki je seveda zakonit in zagotavlja, da so zaposleni zadovoljni, ker zadovoljen zaposleni v okviru zakona in zakonskih možnosti je tak, da bodo tudi uporabniki in uporabnice dobili najvišjo kakovostno storitev. Vsekakor je pa pogajanje v smeri določitev aneksa h kolektivni pogodbi, kjer bi bilo to jasneje in natančneje dopisano, da ne bi prihajalo do razlik med posameznimi javnimi socialnovarstvenimi zavodi, najboljši način za določitev tega. Sprašujete me o tem, medtem ko niti ne poveste, kateri je gorenjski zavod, ki ga navajate, ga ne omenjate, mene pa sprašujete, da naj povem, kako pogosta je ta praksa. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Miha Kordiš, imate postopkovni predlog, izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala.

Kar je bilo razbrati iz odgovorov ministrice, je, da se ni opredelila do te prakse, ali je prav ali ni, ampak se je sklicevala na dogovore med zaposlenimi in vodstvi posameznih domov starejših občanov in na to, da kar šteje, so zadovoljni zaposleni. Ampak pogledajte, zaposleni niso zadovoljni. So izigrani in so ustrahovani, kar je tudi razlog, da morda nimajo toliko močne pogajalske moči kot organizirani delavci v kakšnih drugih sektorjih, in

kar je pač naprej razlog, da v kolektivni pogodbi ali pa še kje drugje ni določeno, da vodstva ne smejo pisati nadur zaposlenih na dela proste dni, kot da so oni takrat frej, in jih na tak način izigravati. Sklicevanje na zakonodajo in na pogajanja, ki potekajo, je preprosto ovinek stran od problema, ki je pred nami, torej da se tukaj vodstva domov starejših občanov, nekatera, ne vsa, obnašajo samopašno in da varčujejo na plečih zaposlenih. Resorno ministrstvo kadrira svoje člane v svete teh zavodov in lahko urgira, lahko intervenira, lahko pogleda, kakšno je delovanje domov starejših občanov, kje prihaja do malverzacij, in temu primerno ukrepa, v skrajnem slučaju na tak način, da se taka protidelavska vodstva razrešijo. Ampak to očitno ni v agendi aktualne ministrice za delo Anje Kopač Mrak, zato ker zavrača reševanje tega problema oziroma ga sploh ne želi pripoznati.

Zato želim razpravo v Državnem zboru. Kršenje pravic zaposlenih, obvodi delovnopravne zakonodaje – morda so to popolnoma zakoniti prijemi, zagotovo pa niso pravilni in niso pravični in je treba ukrepati. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri v okviru glasovanj.

Gospa Violeta Tomić bo postavila poslansko vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu.

Gospa Tomić, imate besedo, izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS Levica): Hvala za besedo.

Minister Židan, pred 3 leti ste na neki okrogli mizi izjavili, da je prihodnost slovenske hrane odvisna od potrošnika, ki naj bi izdelke lokalne kakovosti prepoznal in jih tudi izbral. S tem ste si umili roke za odgovornost, ki jo za prihodnost slovenske hrane nosite vi kot minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, in jo preložili na prebivalce. Namreč, za kaj gre. Pred dnevi so mi slovenski kmetje v pisarno prinesli tale »teglc« kumaric. Namerno ne bom rekla kozarec, iz kozarca se pije. Skratka, prodajajo ga pod blagovno znamko enih večjih trgovcev pri nas, etiketa je opremljena z logotipom Slovenija, moja dežela. To nas napeljuje na misel, da so to slovenske kumarice, ampak ko pa pogledam deklaracijo, vidim, da jih proizvaja slovensko podjetje. In če nasledem vam, ko pravite, da smo mi vsi odgovorni za prihodnost slovenske hrane, jih bom seveda odgovorno kupila, prepričana, da s tem podpiram slovenskega kmeta, s tem da bom prispevala tudi k zmanjšanju toplogrednih plinov in tako naprej. Vendar gre za hudo zavajanje, ki ga omogoča slovenska in tudi evropska zakonodaja, ker se ne označuje porekla glavne sestavine, in to je kumaric, ampak samo poreklo končnega izdelka. Proizvajalec, ki je tukaj naveden na deklaraciji, se sam pohvali na svoji internetni strani, da je eno največjih uvoznikov

in distribucijskih podjetij za pijačo in hrano, jasno, da njega vodi profit in da bo verjetno kupil to, kar bo potem zapakiral, po najnižji možni ceni. Tukaj ne gre za kmetijo, ne gre za kmetijsko podjetje, ne gre za zadrugo, ampak gre za uvoznika.

Te kumarice tukaj notri so lahko iz Slovenije, Hrvaške ali pa celo iz Kitajske, zato me zanima:

Ali vi mogoče veste, od kod so te kumarice?

Kako naj kdorkoli ve, od kod so te kumarice, kdo jih je pridelal, kje jih je pridelal, na kakšen način jih je pridelal?

Skratka, kako naj se potrošnik odloči, da bo skrbel za prihodnost slovenske hrane, če nikakor ne more vedeti, od kod je tole. Pred dvema letoma so bili objavljeni rezultati evropske raziskave Evrobarometra, ki je ugotovila, da si kar 80 % Slovencev želi kupovati slovensko hrano ali pa vsaj poznati poreklo živil, ne želijo si vedeti, kdo je »teglc« naredil, mogoče je narejen v Sloveniji, mogoče tudi ne, ne zanima jih, kdo je nalepil etiketo ali pa zapakiral, ampak, kdo je to pridelal.

Naši pridelovalci, naši kmetje zelo težko konkurirajo na evropskem trgu, zato me zanima:

Kaj ste naredili v tem mandatu, da bi uvedli takšno označevanje, s katerim bi bilo razvidno, kdo je to pridelal?

Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister mag. Dejan Židan, izvolite, imate besedo.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Za razliko od vas, spoštovana poslanka, jaz ne mislim, da so naši potrošniki manj pametni kot vi, tudi vi ste ugotovili, da je to slovenski proizvod, zato ker je kumara bila predelana in s tem se je tudi spremenil način te kumare v Sloveniji, zato je to slovenski proizvod, ugotovili pa ste verjetno tudi, da fizično kumara kot sama ne prihaja iz Slovenije. Če vi to ugotovite, tudi potrošnik ugotovi, ne naših potrošnikov dajati v nič, kot prvo. Dejstvo je, kar ste na nek način nakazali, da sam predpis označbe hrane ni slovenski predpis, je evropski predpis. Ta evropski predpis zelo jasno kaže, kako je treba označiti meso, pri mesu tudi, če se mu spremeni funkcionalnost, kakor je recimo mleto meso, mora še vedno biti označeno poreklo mesa, pri samih proizvodih pa se ta sledljivost izgubi, razen ... Prvi razen je, razen če proizvajalec prostovoljno označuje, vsak proizvajalec, tudi slovenski, ima to možnost in v tistem trenutku, ko označuje nadstandarde, ki so predpisani, potem nekaj garantira, po drugi strani je pa deležen tudi kontrole tega, kar garantira. Naslednja možnost je možnost, da se gre v shemo. V Sloveniji smo na žalost bistveno prepozno, predolgo časa je trajalo usklajevanje, uvedli shemo Izbrana kakovost Slovenije. Izbrana kakovost Slovenije, vam je poznano, pri mlečnih proizvodih zagotavlja ne samo, da je

sterilizirano mleko narejeno v Sloveniji, ampak da je tudi surovina 100-odstotno slovenska. V podobno shemo sta stopila dva sektorja iz sektorja mleka, poznano vam je, da je v to shemo vstopil tudi sektor sadja, vendar je zaprosil, da začne izvajati leto kasneje, to pa zato, ker zaradi pozebe enostavno ni zadostnih količin sadja. V tem trenutku so zelo blizu tega, morajo pa dokončne dogovore doseči, proizvajalci vrtnin in kasneje tudi žita, s tem je potem pokrita večina relevantnih sektorjev v Sloveniji.

Ali obstaja se kakšna druga možnost po evropski zakonodaji? Ta možnost se bo odprla, ko bo sprejeta nova uredba, kot poznavalka s tega področja predvidevam, da spremljate, v kakšni fazi je nova evropska uredba o označevanju, obstaja potem teoretična možnost prostovoljnega predpisa v Sloveniji, obstaja tudi možnost pilotnega projekta, ki pa je časovno omejen. Recimo Francija je pilotni projekt najavila in notificirala konec leta 2017, mora pa ga končati konec tega leta. Sami smo se na odboru za kmetijstvo in podeželje Republike Slovenije pogovarjali, ali bi šli tudi v pilotni projekt, ministrstvo je pripravilo osnutek dveh pravnih aktov, tako za pilotni projekt kakor tudi za projekt prostovoljne označitve, vendar je bilo soglasno mnenje deležnikov v prehranskem prostoru, da dajmo počakati na rezultate Izbrane kakovosti Slovenije. Rezultati se v tem trenutku že kažejo, najbolj je vidno pri mleku, ki je prvi sektor, ki je vstopil v Izbrano kakovost Slovenije, verjetno se je tudi zaradi tega, ne pa samo zaradi tega, ker ima potrošnik sedaj tudi garancijo, da je surovina slovenska, ne samo proizvod, proizvodnja konzumnega mleka v Sloveniji lansko leto povečala za več kot 10 %, proizvodnja fermentiranih proizvodov z najvišjo dodano vrednostjo se je povečala za več kot 20 % in povečala se je, kar je zanimivo, tudi proizvodnja sira. Po tej poti gredo tudi ostali sektorji. Je pa nekaj, česar, predvidevam, spoštovana poslanka, se tudi zavedate, da vstopi sektor v shemo javno-zasebnega financiranja, to v praksi pomeni, da mora biti doseženo soglasje med tistimi, ki pridelujejo in predelujejo, in šele ko je soglasje doseženo, vstopi država s financiranjem 50 %. In to je v tem trenutku edina prava pot. Tisto, kar pa je pomembno – imam sicer občutek, da bom imel tudi kasneje še nekaj časa na razpolago – je pa intenca osnutka evropske uredbe, ki bo spremenjena. V tem trenutku dve evropski uredbi označujeta minimalne in obvezne standarde označevanja, je pa v bistvu tudi označitev surovin, vendar na prostovoljni način, kar pa je v resnici možno tudi sedaj. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Violeta Tomić, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora, izvolite.

VIOLETA TOMIĆ (PS Levica): Minister, pri shemah kakovosti je ministrstvo res zelo zelo

ustvarjalno. Imamo jih že toliko, da jih težko preštejemo, in mislim, da bi moral kupec že s priročnikom iti v trgovino, da bi vedel, kaj pravzaprav kupuje. Tukaj imamo zaščiteno označbo porekla, zaščiteno geografsko označbo, zajamčeno tradicionalno posebnost, višjo kakovost, ekološko pridelavo, integrirano pridelavo in še zadnjo pogruntavščino, ki ste jo omenili, izbrano kakovost. Ta zadnja ima potem še dve podkategoriji, prva je živila pridelana v Sloveniji, ena pa niso, in potem moraš zelo pozorno gledati, da se ne zmotiš. Najprej naj vam rečem, da jaz ne podcenjujem potrošnikov, tudi ne podcenjujem našega kmeta. Naš kmet bi bil rad konkurenčen in rad bi imel naše pridelane kumarice tukaj v tem »teglcu« notri, in zato vas tudi sprašujem.

Vem, da ste se leta 2016 dobili s slovaškim ministrom za kmetijstvo, s katerim sta se tudi dotaknila tega vprašanja obveznega označevanja porekla surovin kmetijskih proizvodov, in da so mnenja glede tega vprašanja na ravni Evropske unije deljena. Minister, vi ste izpostavili stališče Slovenije, da ima potrošnik pravico vedeti. No, tukaj se strinjava, potrošnik mora vedeti, od kod hudirja so te kumarice. Slovenija je za to pripravila dve različici pravnega predpisa, od katerih ena temelji na obveznem označevanju, kot ste rekli po vzoru Francije, druga pa na prostovoljnem označevanju po vzoru Slovaške in Češke.

Pilotni projekt ste ravnokar omenili in me zanima:

Če ima Francija res ta pilotni projekt že uveden, zakaj ga nimamo tudi mi?

Kakšna je razlika med našim prostovoljnim označevanjem in sistemom, ki ga imata ta trenutek Češka in Slovaška?

Kaj ste z vsemi temi predpisi, ki ste jih pripravljali, do zdaj naredili?

Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Dejan Židan, izvolite, imate besedo.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Slovenija je ena izmed tistih držav, ne predstavljamo pa večine, ki se na evropski ravni zavzemajo, da je za vsako surovino, poglavitno surovino se reče, ne vsako manjšo, znano tudi poreklo. Kakor sem že jaz, upam, zadosti plastično povedal, označevanje na žalost ni pristojnost posameznih držav, to je skupen enoten evropski pravni red, ker je del enotnega trga. Tukaj nismo v večini držav, ker zagovarjamo obvezno označitev surovin. Meni je jasno, da države, ki so izvozniki, zagovarjajo drugačno označitev, in to je označitev, da je surovina iz Evropske unije. To Sloveniji seveda ni v interesu. Francija je šla testirat, ampak, spoštovana poslanka, bodite pozorni na dolžino testiranja. Francija mora vse, kar je naredila, do konca tega leta tudi umakniti in prenehati tovrstno označevati. Enako velja tudi za Italijo, ki je šla po podobni poti.

Mi kot administracija, kot ministrstvo smo bili v Sloveniji pripravljeni iti ali po sistemu Francije, lahko tudi po sistemu Češke, oboje smo preučili, imeli smo tudi benchmarking na obeh oziroma treh možnih predlogih in potem smo prišli s tem vprašanjem pred, recimo temu, najbolj strokovno telo, ki obstaja v Sloveniji, ki združuje, spoštovana, predstavnike kmetov tako preko sindikatov kakor tudi preko njihove zbornice, to je kmetijske zbornice, kakor preko mladih kmetov, preko gospodarske zbornice in še marsikoga drugega, stroko, in tam je bilo enotno mnenje, da naj ministrstvo ne gre naprej ne z aktom pilotnega projekta ne prostovoljne označbe, zato ker mi glavni cilj dosežemo s sistemom Izbrana kakovost Slovenije. Trenutni rezultati pri Izbrani kakovosti Slovenije, ki se kažejo na področju mleka, so spodbudni. Sam bi si želel, da bi imeli, zato ker so vsi pravni oziroma administrativni pogoji izpolnjeni, v sistemu tudi že sektor sadje, vendar zaradi dvoletnega izpada sadja enostavno ni zadosti in zato želi sektor, in seveda bo to država upoštevala, svojo shemo preložiti na leto 2019. Na zadnjih srečanjih se je za vstopno shemo odločil tudi sektor vrtnine, to pa zato, ker so ugotovili, da samo nedvoumni znak, da je surovina slovenska, daje neko stabilno konkurenčno prednost, ki je pogojena s tem, da potrošnik išče domačo surovino.

Sam mislim, da je ta pot primerna, na žalost pa osnutek pravnega akta, ki bo uredil novo označevanje na ravni Evropske unije in ki govori tudi o označevanju surovin v prehranskih proizvodih, ponovno temelji na prostovoljnosti. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Violeta Tomić, imate besedo za postopkovni predlog, izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS Levica): Hvala za besedo.

Kot ste mi rekli, očitno gre pač vsa zakonodaja v smeri uničenja samooskrbe in spodbujanja korporacij, tako kot je bil razpis za manjše kmetije, ko tisti izpod treh hektarjev niso dobili nič. Zelenjave se na treh hektarih lahko kar precej pridela, s pametnim kolobarjem, z rastlinjakom in s čimerkoli. Skratka, jaz sem ta primer namerno prinesla, ravno kisle kumarice, ker je to kar pomenljivo, in predvsem sem govorila o zelenjavi – zakaj? Zato ker smo ravno z zelenjavo najmanj samooskrbni. Po nekih podatkih Sursa smo bili 2016 41-odstotni, kar je pravzaprav še velik porast v primerjavi z letom 2010, ko naj bi bili 30-odstotni. Če pa vprašamo kmete, in jaz se z njimi kar precej pogovarjam, je ta številka precej nižja. Oni to ocenjujejo, da je nekje med 7 in 8 %. Mogoče je še slabša tudi na račun kvazi slovenskih kumaric, za katere nihče ne more vedeti, kje so dejansko pridelane. Vse to, za kar pravite, da smo sami odgovorni, za prihodnost slovenske hrane, je nek odsev neoliberalne ideologije, ki ste jo žal Socialni

demokrati v teh 25 letih kar dobro ponotranjili. Vsak naj bo odgovoren najprej zase, potem pa za vse probleme v družbi. Tudi če to sprejemem in rečem, dobro, bom pa odgovorna in bom recimo podpirala slovenskega kmeta in slovensko hrano, ne morem biti odgovorna, ker nimam informacije, kako naj se ravnam. Skratka, eno je piar, da ima potrošnik pravico vedeti, in cel kup nekih shem kakovosti, ki se namnožijo kot gobe po dežju, ampak mislim, da vaše ministrstvo in Vlada ni naredila v tem mandatu vendarle nič, da bi potrošnikom res dala pravico vedeti, kaj jejo, kadar to kupijo, in predvsem kmetu pravico pridelovati in preživeti.

Zato zahtevam razpravo na to temo.

Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri v okviru glasovanja.

Gospod Luka Mesec bo postavil poslansko vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak ter ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču, ki je danes upravičeno odsoten.

Gospod Mesec, izvolite.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo. Lep pozdrav!

Kot rečeno imam vprašanje za oba ministra, v bistvu bolj tangira v pravosodje, ampak bom danes postavil vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Vsi se v tem mandatu še dobro spomnimo zadeve koroški dečki, ko naj bi CSD, center za socialno delo, protipravno odvzel dva otroka, in čeprav je Upravno sodišče kasneje potrdilo pravilnost odvzema oziroma ravnanja CSD, je Vlada sprejela nov Družinski zakonik, po katerem o posvojitvah, skrbništvih, rejništvih, odvzemu otrok in tako naprej ne bodo več odločali centri za socialno delo, ampak sodišča. Tu se začne moje vprašanje. Družinski zakonik je bil namreč sprejet, če se ne motim, pred slabim letom, do takrat pa po poročanju sodišč niso stekle še nikakršne priprave, kar seveda pomeni ogromno potencialnih težav. Kot prvo, sodniki so študirali pravo in ne socialnega dela ali klinične psihologije ali česa podobnega in oni niso specializirani, niso usposobljeni za to, da bi te naloge zmogli in znali izvajati. Drugi problem je število primerov, Vlada je govorila, da naj bi se na leto nekje 600 primerov s CSD-jev prevladalo na sodišča, Okrožno sodišče v Kranju, ki približno pokriva geografsko enoto Gorenjske, pravi, da je od gorenjskih CSD-jev pridobilo podatke, po katerih naj bi samo na Gorenjskem prišlo letno tisoč 500 primerov na sodišča.

Zato je moje prvo vprašanje za ministrico za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti:

Ali vas ne skrbi, da bo to sodišča preobremenilo, kako nameravate razdeliti delo med centre za socialno delo in sodišča?

Drugo s tem povezano vprašanje je, da zakon pride v veljavo 19. 4. 2019, se pravi čez eno leto.

Zanima me:

Ali izvajate kakšne ukrepe, da že sedaj CSD-ji, ki naj bi po trenutni ureditvi svetovali in odločali, tudi odločajo, ne pa, da samo čakajo, da vse skupaj pride do tega presečnega datuma, ko bo stvar prišla na sodišča?

Naslednje vprašanje je morda za vas, gospa ministrica:

Ali vas ne skrbi formalizem?

Takoj ko stvar pride s centrov za socialno delo, kjer lahko vse poteka še kolikor toliko dogovorno, na sodišča, namreč postane hudo formalizirana, vstopijo odvetniki, postopki, ki se lahko vlečejo več let, in tako naprej.

Naslednje vprašanje je za ministra Klemenčiča, prosim, da mi odgovori na naslednji seji ustno.

Zanima me:

Zakaj eno leto po sprejetem zakonu priprave na sodiščih še vedno niso stekle?

Koliko dodatnih kadrov nameravate zaposliti in kdaj?

Govorimo o vseh, od kliničnih psihologov, socialnih delavcev ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Anja Kopač Mrak, izvolite, imate besedo.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala, podpredsednik, za besedo.

Spoštovani poslanec, hvala za vprašanje in predvsem za skrb, ker gre za pomembno novost. Po 41 letih je bil lansko leto v Državnem zboru sprejet Družinski zakonik, ki ima več pomembnih novosti. Ena in bistvena je verjetno prav ta, ki ste jo povedali. Dlje časa potekajo dogovori, vi morate vedeti, da priprave potekajo od leta 2000, ko so bile narejene študije, kaj in kako, mednarodna primerljivost, in je bila sprejeta odločitev, da se prenese to področje z odločanja centrov za socialno delo na sodišče – zakaj? Predvsem zaradi pravne varnosti, sedaj namreč centri za socialno delo odločajo po Zupu, upravnem postopku, to je enako kot pridobitev gradbenega dovoljenja, če sem malce grozno banalna, medtem ko bodo sodišča o tovrstnih zadevah odločala sicer večinoma v nepravdnem postopku, ampak vseeno gre za drug nivo pravne varnosti. Zato je bila širša odločitev pravne varnosti in tudi področja socialne politike, da je prava smer, da se naredi ta prenos s centrov za socialno delo na sodišča. Ker se je ves čas vedelo, da ta prenos ne bo enostaven, je bilo že v predlogu samega družinskega zakona, ki je nastajal skupaj z Ministrstvom za pravosodje – in hkrati morajo biti pripravljeni tudi drugi zakonski akti, sprememba zakona o nepravdnem postopku, da se bodo te stvari lahko izpeljale – dogovorjeno za prehodno obdobje. Torej, Družinski zakonik, niste čisto pravilno rekli, že velja, uporabljati se

pa določbe o prenosu začnejo 15. 4. naslednje leto. Ker smo se zavedali, da bo ta prenos izjemno zahteven, je bila takoj po tem, ko je bil v Državnem zboru potrjen Družinski zakonik, oblikovana implementacijska skupina, kjer sodelujejo Ministrstvo za pravosodje, naše ministrstvo, tudi predstavniki sodišč, na primer letos imajo že predvideno, katera usposabljanja vse imajo, skratka tudi te ocene so izdelane, ta implementacijska skupina ves čas dela, odpira vprašanja, ki jih je treba rešiti. Po mojih informacijah ta dela in predvideni ukrepi, ki se morajo zgoditi, potekajo po predvidenem planu, tako da nihče ni odprl teme, da bi bil ta prenos problem.

Dejstvo pa je, da bo treba zagotoviti predvsem eksperte klinične psihologije, to, da jih bo sodišče ali sodna veja oblasti zaposlovala, ni pričakovano, to bodo zunanji sodelavci, tako kot sedaj v tem primeru. Morate vedeti, da tudi Upravno sodišče, ko je odločalo po vsebini, je seveda imenovalo klinične psihologe oziroma psihiatre, izvedence, ki so podali mnenje. Torej že danes, če pridejo stvari na sodišče, o tem odloča po kliničnih psihologih, psihiatrih, seveda bo pa tega bistveno več. Dogovarja se tudi o vlogi, kako bodo centri za socialno delo, seveda bo njihovo mnenje v tem procesu še vedno izjemno pomembno, končno odločitev pa bodo imela sodišča. Absolutno se zavedamo pomena tega prenosa, lahko rečem celotna administracija, tako Ministrstvo za pravosodje, tisti, ki so za to pristojni, kot pri nas direktorata za družino in vsi vpleteni sodelujejo v tej implementacijski skupini, na voljo imamo tudi v letošnjem proračunu rezerviran denar za izobraževanja.

Do mene ni prišla informacija, da bi bilo karkoli problematičnega, vsekakor pa bo veliko enega napora, da bodo stvari stekle, in tukaj je tisti kritični moment, da bodo stvari odločene v nekem razumnem roku, da bo torej tehtanje, pravna varnost bo mnogo višja v tem. Prav je, da se po nepravdnem postopku o teh stvareh odloča in ne po Zupu, bo pa treba zagotoviti prav to, da se bo hitro obsojalo, ker vemo, da če je pravica dolgo časa, je nepravica. Tu znotraj nas bodo kot sistem, govorim pravosodni in tudi socialo, čakali številni izzivi v naslednjem letu, ki pa se jih vsi vpleteni zelo zelo odgovorno zavedamo. Toliko.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Luka Mesec, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora, izvolite.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo.

Nekako imamo očitno drugačne informacije, vi pravite, da implementacijska skupina vse dela v dogovorjenih rokih, jaz imam po drugi strani informacije z druge strani, da se na sodiščih še nič ne premika.

Tukaj bi vas prosil za malo bolj natančno razlago:

Kakšen je načrt te implementacijske skupine, torej koliko dodatnega kadra se namerava zaposliti, koliko dodatnih kliničnih psihologov?

Vem, da niso zaposleni, ampak se jih namerava specializirati, dodeliti, da bodo sodnikom na voljo.

Kdaj se bo vse to začelo?

Prosim, če lahko malo bolj v detajle predstavite ta načrt za tiste, ki so prizadeti, pa hkrati niso obveščeni.

Naslednje s tem povezano vprašanje je:

Koliko primerov ocenjujete, da se bo s CSD-jev preneslo na sodišča ob implementaciji novega Družinskega zakonika?

Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa ministrica, izvolite, imate besedo.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: O številkah ne želim na pamet, treba je pogledati, koliko je trenutno odvzemov oziroma posvojitvev, rejništva, in pogledati številko, to je torej številka, ki se ocenjuje, da se bo prenesla, ampak v tem trenutku je na pamet ne vem, lahko jo dobimo, bom pogledala statistike, koliko imajo centri, in vam te podatke damo naknadno.

Glede sklepa o ustanovitvi, nalogah in sestavi implementacijske delovne skupine za lažjo uveljavitev izvajanja Družinskega zakonika je bilo z moje strani izdano 1. marca 2017, v to skupino so poleg predstavnikov našega ministrstva imenovani tudi predstavniki Ministrstva za pravosodje, Ministrstva za notranje zadeve in Policije, predstavniki centrov za socialno delo in okrožnih sodišč, ker gre za prenos s CSD-jev na okrožna sodišča. Vse članice in člani smo uvodoma zaprosili za posredovanje nabora vseh odprtih vprašanj, ki jih mora nasloviti ta skupina in se nanašajo na tri ključna področja, pripravo oziroma spremembo drugih predpisov v povezavi z zakonikom, torej procesna zakonodaja, podzakonski akti, tisto, kar sem rekla, predvsem Zakon o nepravdnem postopku in Zakon o pravnem postopku, kadrovska in organizacijska vprašanja, priprava in izvedba potrebnih usposabljanj. Članice in člani navedene implementacijske delovne skupine v okviru svojih organov intenzivno delajo na pripravi potrebnih predpisov, delovna skupina na sestankih rešuje odprta vprašanja in spremlja napredek pri delu posameznih organov, potekajo tako sestanki celotne delovne skupine kot tudi po posameznih podskupinah, na primer za obravnavo konkretnih operativnih vprašanj glede informacijske podpore, glede mediacije, glede izvedbe izobraževanj. Glede izobraževanj dodajamo, da bodo organizirana tudi skupna izobraževanja med strokovnimi delavci CSD in sodniki, na katerih bo predstavljeno dosedanje delo centrov za socialno delo, kako bo delo CSD-jev potekalo v prihodnje, pripravili se bodo protokoli

sodelovanja ter vzorci vlog in pisanj za sodišče. K pripravi slednjih je po naših informacijah že intenzivno pristopila tudi skupina za implementacijo Družinskega zakonika, ki je bila imenovana pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije.

Priprava na celotno implementacijo zakonika, kot mi naši pravijo, poteka v skladu s časovnico in predvidenimi nalogami. V tem trenutku mene niso obvestili, da bi bilo karkoli takega, da bi morala posredovati z vidika, da ne bi stvari potekalo tako, kot so planirane.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Luka Mesec, imate besedo za postopkovni predlog, izvolite.

LUKA MESEC (PS Levica): V bistvu nimam zahteve za postopkovni predlog za splošno razpravo, ampak postopkovno zahtevo, in sicer bi prosil, gospa ministrica, če lahko podatke, ki jih niste mogli ... /oglašanje iz dvorane/ Tako, pošljete pisno. Vztrajam pa pri ustnem odgovoru ministra Klemenčiča na naslednji seji. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Velja.

Imamo še zadnje poslansko vprašanje. Mag. Bojana Muršič bo postavila poslansko vprašanje ministru za kulturo gospodu Antonu Peršaku.

Gospa Muršič, izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo. Spoštovani minister!

Pred 3 leti sem vašo predhodnico spraševala o gradovih na Slovenskem, o ohranjanju kulturne dediščine zelo na široko. Moram reči, da je bila zelo kooperativna, in naredili sva kar nekaj skupnih korakov za ohranjanje te kulturne dediščine. Vendar moram kljub temu reči, da se v Sloveniji preveč mačehovsko obnašamo do te kulturne dediščine, ki je zelo pomembna. Namenjamo premalo sredstev varovanju, ohranjanju in razvoju kulturne dediščine, kar se kaže tudi pri tem, da ta kulturna dediščina ni javnosti dostopna.

Konkretno bom danes spraševala o gradu na Štajerskem, o gradu Viltuš v Občini Selnica ob Dravi. Ta grad vrsto let, več kot 10 let propada, Ministrstvo za kulturo pa je leta 2015 ob intervenciji opravilo nujna vzdrževalna dela, ki so obsegala popravilo strešne kritine, odstranitev ometov, varnostno podpiranje lesenih stropov, zapiranje okenskih in vratnih odprtin zaradi vdora. S pomočjo ministrstva smo v tem mandatu tudi uspešno uredili upravljanje parka pri gradu, ki je že 3. leto v zelo dobrem stanju, upravlja ga Turistično društvo Selnica ob Dravi. To društvo opravlja to delo s posluhom za krajinsko arhitekturo in tesno sodeluje tudi z Zavodom za varstvo kulturne dediščine, območna enota Maribor, ki jim seveda pri tem tudi strokovno svetuje. Rezultati so neprecenljivi, park pa je zaživel v vsej svoji veličini. Pohvale

prihajajo od domačih ljudi in tudi od turistov, ki se v parku vse večkrat zadržujejo in z veseljem sprehodijo, po parku pa so se začele dogajati tudi kulturne prireditve. Zaradi navedenega in odličnega dela domačih entuziastov se je park spremenil v pravljico in v tem je tudi Občina Selnica videla velik doprinos k turistični dopolnitvi tega kraja, zato je izrazila zanimanje za upravljanje grajskega kompleksa, dela graščine, grajske kapele, ki je v relativno dobrem stanju, pri tem pa bi dopolnila turistično ponudbo kraja.

Zanima me:

Kakšna je vizija Ministrstva za kulturo na področju ohranjanja kulturne dediščine in kulturnih objektov državnega pomena?

Kakšnim pogojem bi moral zadostiti morebitni zainteresiran ponudnik, če bi se odločil, da bi grad ali del gradu prevzel v upravljanje?

Kakšni so dolgoročni nameni ministrstva za omenjeni grad, ali ga nameravate obnoviti, prodati ali ga nameravate pustiti propadati?

Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima minister za kulturo gospod Anton Peršak.

ANTON PERŠAK: Hvala za vprašanje.

Najprej naj rečem, da me zelo veseli to, kar ste povedali v zvezi s parkom, tako kar zadeva statusno oziroma to, da smo ga predali v upravljanje, kot to, kako zdaj ta park živi. Ne bom posebej pojasnjeval, kaj spada pod investicijska, kaj pod investicijska vzdrževalna dela na posameznih objektih nepremične kulturne dediščine, rad bi rekel samo to, da je vse odvisno od razpoložljivih sredstev, ki jih ima ministrstvo za te namene.

Naj povem, da ste vprašanje postavili tudi nekoliko širše. Že tako rekoč tudi tik pred izvajanjem v naravi v zvezi s petimi projekti, ki smo jih pridobili v okviru razpisov za sofinanciranje z evropskimi sredstvi skupaj z Ministrstvom za okolje in prostor, gre za posege v prostore na gradu Štanjel, za interpretacijski center Unesco dediščine kolišča na Igu, potem za Notranjski regijski park, za obnovo Pristav in parka gradu Snežnik, za delno obnovo in oživljanje gradu Borl ter za obnovo in revitalizacijo območja nekdanje Auerspergove železarne Dvor pri Žužemberku. Skupna vrednost teh projektov je 6 milijonov 526 tisoč evrov, 80 % se dobi iz evropskih sredstev in 20 % je naše udeležbe. Poleg tega ministrstvo letos dela vrsto manjših predvsem investicijskih vzdrževalnih posegov, od sanacije podpornih zidov pri gradu Ptuj, ki se rušijo, sanacije zidu in terase na gradu Borl v sodelovanju z Ministrstvom za infrastrukturo, izgradnje objekta za transformatorsko postajo na območju gradu Snežnik, ki je pogoj za ostalo, do nujnih investicijskih vzdrževalnih del na rojstni hiši Franceta Prešerna v Vrbi, vzdrževalnih del na

rojstni hiši Frana Saleškega Finžgarja in še v zvezi z Viltušem.

Vi sami veste, da je bilo v zadnjih 20 letih vloženih približno 500 tisoč evrov, seveda je naša ambicija predvsem ta, da bi se dobil upravljavec, vendar upravljavec, ki bo izpolnjeval pogoje v skladu z zakonom. Mi smo do zdaj obravnavali dva predloga, ampak sta žal oba od tega odstopala, zato si prizadevamo tudi prenoviti zakon o kulturni dediščini, ki bi omogočil nekoliko drugačne pogoje za ta namen, od zakona o stvarnem premoženju države in lokalnih skupnosti, ki je precej ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Bojana Muršič, imate besedo, izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, minister, za vaš odgovor.

Res ste odgovarjali kar na široko, kateri gradovi bodo letos deležni nekaj dodatnih sredstev, ampak moje poslansko vprašanje se je bolj nanašalo na grad Viltuš. Ste ga sicer omenili, da sta bila dva predloga za upravljavca in da noben od njiju ne izpolnjuje zakonskih pogojev. Vendar kljub temu menim, da je vaš odgovor Občini Selnica ob Dravi, ki je podala vlogo in ima intenco, da bi dejansko vlagala v objekt, vsaj v del objekta, odgovor, da je dejansko treba poskrbeti za varnost oziroma da objekt ni varen, nesprejemljiv, kajti odgovor je bil s strani vašega ministrstva podan po dobrih 6 mesecih. Občina Selnica ob Dravi je na vaše ministrstvo naslovila vprašanje oziroma prošnjo za brezplačno upravljanje kapele meseca avgusta, odgovor je prišel šele v mesecu januarju tega leta.

Mislím, da je treba stremeti k temu, da se nekdo začne ukvarjati s tem gradom, da grad živi vsaj v tistem delu, kjer ga je možno varovano uporabljati. Glede na stanje, ki je, sama verjamem, da bi ga bilo možno tako urediti, vsaj v tistem zahodnem delu, kajti tam se dajo odpreti vrata in bi lahko ta kapela živela. Seveda bi Občina Selnica ob Dravi namenila neka dodatna sredstva, pa tudi celoten grajski kompleks bi dobil še večjo dodano vrednost, kajti kot sem omenila, park ima tisto dodano vrednost, resnično je lep in škoda bi bila, da se pa zadaj grad podira. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Peršak, izvolite, imate besedo.

ANTON PERŠAK: Hvala.

Vi veste, da sta problema tega gradu dva. Eden je ta, da je nujno potreben statične sanacije, in narejen je tudi projekt statične sanacije, in odgovornost na tem področju je prevelika, da bi bilo možno tvegati kakršnekoli nevarne dogodke. Drugo pa je, da je grad izrazito načet s posebej trdovratno hišno gobo in da se z možnostmi sanacije tega problema že

nekaj let ukvarjajo strokovnjaki, ker ne gre za običajno gobo.

Tisto, kar je pa najbolj pomembno, je pa to, da je vse to možno, če bo ministrstvo oziroma če bo država namenila za objekte te vrste neka večja sredstva. Naj vam povem, da ministrstvo letos razpolaga z manj kot 870 tisoč evri v ta namen, od tega 600 tisoč za tiste namene na področju investicijskega združevanja, ki sem jih prej naštel, približno 270 tisoč pa za tekoče vzdrževanje. Zato mi zelo podpiramo sprejetje zakona o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe, in v tem okviru je seveda Viltuš eden tistih prednostnih objektov, ki bi bili deležni najprej statične sanacije in potem naprej.

V interesu ministrstva, ki se sooča s problemom, kako reševati dediščino, je seveda to, da najde tudi upravljavce. Oviri sta pravzaprav dve. Ena je ta, da je treba zagotoviti dejansko varnost, ne samo recimo nek omejen dostop, kajti vemo, da se potem lahko zgodi marsikaj, in grad je nevaren, to je dejstvo. In drugič, da uredimo možnosti za oddajo v upravljanje oziroma najem tako, da bodo ovire, ki jih ta zakon, ki sem ga prej omenil, Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti, trenutno postavlja. Ne govorim zdaj toliko samo o tem konkretnem primeru, kjer so bolj pomembne ovire prve vrste, ampak dostikrat se kdo zanima za objekte, potem ko mu mi razložimo pogoje po zakonu o stvarnem premoženju, pa rečejo, potem me pa ta stvar ne zanima, ker čez pet let ne vem, kaj bo.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Bojana Muršič, izvolite, imate besedo za postopkovni predlog.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Ne bom zahtevala postopkovnega predloga, ampak bom zlorabila postopkovno. Prvič si bom to privoščila, ker pač želim ... Ta grad je dejansko res, kot ste sami že omenili, tako dolgo na čakalni listi za obnovo, bil je že v prodaji, pa nismo bili uspešni. Sedaj imamo potencialnega upravljavca, ki si želi vsaj del gradu upravljati, razumem tudi vašo skrb, da je treba zagotoviti varnost vseh, ki obiskujejo ta objekt, ampak morate se zavedati, da ta objekt gradu dejansko spada v grajski park, in ne vem, kam to pelje, da bo grad propadel, ker grad resnično propada, iz leta v leto propada. S tem, kar je vaša intenca, in čakamo, je prednostna naloga, ampak – kdaj bo prednostna naloga? Čez pet let? Takrat jaz mislim, da tudi ministrstvo ne bo več imelo toliko denarja, kajti v ta objekt bi bilo treba vložiti po moji laični presoji med osem in deset milijonov evrov, da bi ga v celoti obnovili. Ampak danes sem govorila zgolj o delu objekta, to se pravi grajski kapeli, in ta del bi se lahko ločil od te graščine, bom tako rekla. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Predsedniku Vlade, ministricam in ministrom se zahvaljujem za podane odgovore.

S tem prekinjam 1. točko dnevnega reda, ki jo bomo nadaljevali jutri, 13. februarja, ko bo Državni zbor v okviru glasovanja odločal o predlaganih sklepih.

Prekinjam tudi 38. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

Vsem skupaj želim prijeten večer. Hvala lepa.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 12. FEBRUARJA 2018 OB 18.21 IN SE JE NADALJEVALA 13. FEBRUARJA 2018 OB 9. URI.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Začenjam nadaljevanje 38. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: Suzana Lep Šimenko, Andreja Potočnik do 15. ure, dr. Simona Kustec Lipicer od 12.30 do 15. ure in od 16. ure do 18.30, Ksenija Korenjak Kramar do 17. ure, Urška Ban do 16. ure, Maruša Škopac, Jelka Godec od 15. ure dalje, Nada Brinovšek od 15. ure dalje, Violeta Tomić od 18.30 dalje, Zvonko Lah, Peter Vilfan, Franc Breznik, Tomaž Lisec, dr. Matej T. Vatovec do 10. ure in od 16. ure dalje, Matjaž Hanžek do 16. ure, Ivan Prelog do 17. ure, Marko Ferluga od 13. do 15. ure, mag. Matej Tonin od 16. ure dalje, Primož Hainz od 13. do 16. ure in Franc Laj. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na 7. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE DRUGA OBRABNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O ORGANIZACIJI IN FINANCIRANJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJU PO REDNEM POSTOPKU.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 19 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom.

Predlog zakona je na 41. seji 30. 1. 2018 obravnaval Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi odbor členov predloga zakona ni sprejel, je bila druga obravnava predloga zakona na seji delovnega telesa končana.

Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitev stališč.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani gospod predsednik, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Zanimivo je, da to novelo zakona obravnavamo že četrtrič, in ni upanja, da bi bila

tokrat sprejeta. Tako kot vedno do sedaj je bila zavrnjena, vendar bomo v Novi Sloveniji to novelo zakona tudi tokrat podprli. Zakaj? Ker odpravlja neustavnost. Ustavno sodišče je naložilo Državnemu zboru, da odpravi nesorazmerno oziroma nepravilno financiranje javnoveljavnih programov v zasebnih osnovnih šolah. Ko smo včeraj poslušali predsednika Vlade, kaj vse dobrega je ta vlada naredila v štirih letih, kako je izboljšala stanje v državi, kako je zmanjšala zadolženost države, je prav neverjetno, da ta ista vlada ni našla dobrih 300 tisoč evrov letno, da bi izpolnila odločbo Ustavnega sodišča. To je enostavno neverjetno. Neverjetno je tudi to, da prav ta vlada, ki jo vodi pravnik in v kateri sedi kar nekaj pravnikov, ni sposobna izpolniti odločbe Ustavnega sodišča. V Novi Sloveniji se čudimo tudi nad odnosom tega državnega zbora in vlade do vsega, kar se imenuje zasebna pobuda. Namesto da bi ljudi nagrajevali, spodbujali, da imajo nove ideje, da želijo v državo, v skupnost prinesiti nekaj novega, samoiniciativnega, prinesiti določene spremembe, v našem primeru tudi nove pedagoške pristope, se do takšnih pobudnikov obnašamo mačehovsko, jih zavrnemo kot nezaželene nepridiprave, ki odžirajo denar javnim oziroma državnim šolam. Pa te šole izvajajo samo javnoveljavne osnovnošolske programe, predpisane s predpisi države. Tukaj tudi ne gre za investicije, za investicijsko vzdrževanje, ampak samo za izvajanje javnoveljavnega programa. Te šole tudi ne smejo poslovati z dobičkom, so neprofitne, pa vendarle postavljamo pri njih dodatne ovire. Nastale so na pobudo staršev, tistih staršev, ki vidijo v takšnih drugačnih pedagoških pristopih neko bogatitev ali pa nekaj dobrega tudi za svoje otroke. Takih šol je komaj šest in samo ena od njih oziroma program je financirana 100-odstotno s strani države, medtem ko ostale le 85-odstotno. Ampak gre samo za tisti javnoveljavni program, medtem ko morajo vse dodatne dejavnosti plačevati starši s šolnino. Ko govorimo o zasebni pobudi – zakaj se je tako bojimo? Ne samo da spodbuja ljudi k večji ustvarjalnosti, samostojnosti, prinaša nova delovna mesta, ampak tudi bogati državo kot tako, kot celoto. Te nove šole, novi pedagoški pristopi so obogatili tudi javno šolstvo in nekatere metode so bile prenesene tudi v državne šole, ker so enostavno dobre. Takšnih pobud, takšnih pristopov se enostavno ne smemo bati na nobenem področju. Ne na področju zdravstva, šolstva, gospodarstva, nikjer. Takšne pobude morajo biti zaželene in dobrodošle. Samo tako bomo napredovali. In ne nazadnje so takšne šole tudi cenejše za državo. Zato ker mora ustanovitelj sam skrbeti za stavbo, jo mora zgraditi, v njej izvajati dejavnost. Samo ta pravica staršev, da lahko izbirajo, v katero šolo bodo dali svojega otroka, samo ta pravica je omogočena.

Nova Slovenija bo ta zakon podprla. Še posebej zaradi tega ker izpolnjuje odločbo Ustavnega sodišča.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanje mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsednik, za besedo. Spoštovani in spoštovani!

Členi predloga zakona na matičnem delovnem telesu niso bili sprejeti, zato je obravnava Predloga zakona o spremembi zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja na matičnem delovnem telesu končana, zato se danes o tem tudi ne glasuje več. Tu bi lahko z našim stališčem končali. Vse je namreč že bilo povedano ob prejšnjih treh neuspešnih poizkusih predlagatelja, da uveljavi interese zasebnega šolstva ter dolgoročno obuboža javno šolstvo.

A ker je razprava o vstopanju zasebnega na polje javnega za Socialne demokrate odločujoča za prihodnost te države, v nadaljevanju na kratko ponavljamo argumente, zakaj je treba taki paradigmi šolske politike odločno reči ne. Javno in zasebno se razlikujeta v interesu. Na področju šolstva se ta kaže v posebnosti zasebnega, ki je osnovano na ideoloških, svetovnonazorskih, verskih ali celo političnih temeljih. Izenačitev zasebnega in javnega bi pomenila nedopusten korak vstopanja zasebnega v javno in obratno, kar je z vidika ustanavljanja videza tako obsežne državne podpore določeni ideologiji, svetovnemu nazoru, veri ali politiki popolnoma nesprejemljivo ali neposredno v nasprotju s številnimi ustavnopravnimi vidiki. Javno in zasebno se razlikuje tudi v obsegu storitev, ki jih nudita, pri čemer so obveznosti zasebne šole v primerjavi z javno bistveno manjše. Zasebna šola mora namreč izvajati zgolj del predmetnika. Zagotavljati mora zgolj minimalna znanja. Zanje niso neobvezujoča določila o vzgojno-izobraževalnih obdobjih, o šolskem koledarju o oblikovanju razredov, o oddelkih in učnih skupinah, o izvajanju vzgojno-izobraževalnega dela, o sočasni prisotnosti učitelja in vzgojitelja v prvem razredu. Za zasebno šolo ne veljajo kadrovske omejitve o tem, kdo lahko dela v oddelkih podaljšanega bivanja, jutranjega varstva, zrahljana so tudi določila o strokovnosti kadrov in še bi lahko naštevali. Ne nazadnje javno in zasebno se razlikujeta glede odprtosti in financiranja. Zasebne šole so si v zakonodaji pridržale pravico do izbire učencev. Zakon o osnovni šoli namreč odločitev o vpisu učencev v zasebno šolo prepusti zasebni šoli. Javna šola pa mora biti dostopna vsakomur, tudi tistemu otroku, ki se želi prešolati iz zasebne šole. In prav je tako. Zasebne šole imajo poleg številnih virov financiranja tudi velikodušne podpore iz javnih sredstev, pravice zaračunavanja šolnin, ki

jih predlagano besedilo predlagatelja žal ne odpravlja.

Spoštovane in spoštovani! V minulih razpravah smo Socialni demokrati iskali odgovor na vprašanje, kje začrtati mejo med javnim in zasebnim. Kot odgovor smo oblikovali predlog spremembe ustave, s katerim bi odpravili pravno nedorečenost, ki se odraža v diametralno nasprotnih stališčih več odločitev Ustavnega sodišča. S tem bi vzpostavili primarno skrb države za javno šolstvo, pri čemer bi ohranili zatečeno delovanje zasebnega šolstva. Drugi so, neupoštevajoč ustavni pomen določila o socialni državi in posledice, iskali načine, kako mejo med javnim in zasebnim preprosto izbrisati. Ne glede na to, da dokončnega odgovora zaradi razmerja sil v Državnem zboru še ni, se je pokazala jasna razmejitev, ki nakazuje ravnanje političnih skupin v prihodnjem mandatu. Javni vzgojno-izobraževalni sistem je osrednji gradnik socialne države. Vsakomur, ne glede na okolje, iz katerega izhaja, omogoča dostop do znanja sveta, posledično pa tudi do varne prihodnosti.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da je treba takšno prihodnost zagotoviti vsem ter zlasti za šibkejšo ustvariti spodbudno okolje, ki bo to tudi uresničilo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Levica, zanjo Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Lep pozdrav!

Pred nami je četrti poskus desnice za stoodstotno financiranje zasebnih šol z javno priznanim programom. Vmes se nam je zgodila še koalicijska kompromisna polomija. V Levici smo vedno jasno zastopali stališče, da naj bosta zasebno in javno ločena, in da je javno šolstvo tisto, za katerega mora skrbeti država. Že od začetka 90. let pri nas potekajo poskusi spodnašanja temeljev javnega šolstva. Več škode je bilo narejene pri visokem, k sreči pa pri srednjem in osnovnošolskem izobraževanju manj. Argumente, zakaj zasebna in javna osnovna šola nista enaki, smo slišali v tem mandatu že stokrat. Ampak zagovornikov polnega financiranja ti argumenti ne prepričajo. Jasno, ker ne gre za argumente, ampak gre za interese in gre za ideologijo. Vemo, da so, razen ene izjeme, zasebne osnovne šole tako ali drugače povezane z Rimokatoliško cerkvijo. Kot smo lahko prebrali v medijih pa je med zadnjimi kandidati za pridobitev javno priznanega programa tudi zasebna šola Lila, ki naj bi učila po konceptih iz jogiske filozofije, ki enako upošteva telo, čustva, voljo in um. Otroci imajo v šoli na voljo samo vegetarijansko prehrano. Skratka, samo javna šola je garant za sekularen kurikulum. Tudi javna osnovna šola si zasluži kritiko, je res, ampak je ključ v tem, da to javno šolo izboljšamo, ne pa spodnašamo z zasebnimi šolami. Zasebne šole svoje učence selekcionirajo in izbirajo, javna šola vzame

vsakogar. To je bistveno zaradi zagotavljanja družbene enakosti in enakopravnosti. Kot kaže mednarodna raziskava pismenosti PIRLS, so se v Sloveniji v zadnjih 15 letih pri bralni pismenosti razlike med otroki z višjim socialno-ekonomskim statusom in tistimi s slabšim socialno-ekonomskim statusom povečale približno za eno tretjino. Zasebne šole pri nas se ustanovljajo za specifične populacije ali za posebne pedagogike, veroizpovedi ali kakšne druge nazore, ne pa za vse. V tem smislu zasebne šole na družbeni ravni delujejo ločevalno. Kjer pa bi bilo treba zares ločiti stvari, pa je strogo med javnim in zasebnim. Zato smo v Levici v tem mandatu tudi sodelovali pri poskusu spremembe ustave, ki na žalost ni prišel skozi parlamentarni mlin, da se tudi na ustavni ravni javno in zasebno šolstvo loči. Ampak temu navkljub bomo, ko socialisti prevzamemo oblast, zasebnim šolam vzeli še tisto javno financiranje, ki ga imajo, nastalo razliko pa preusmerili v javno šolo, sprememba ustave ali ne sprememba ustave.

V Levici nasprotujemo spremembam, ki jih predlaga SDS. Nasprotujemo jim, ker trdno podpiramo laično, kakovostno in vsem dostopno javno izobrazbo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo dr. Mirjam Bon Klanjšček.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Vsi prav lepo pozdravljeni!

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev glede državnega financiranja zasebnih osnovnih šol nismo usklajeni. V Stranki Alenke Bratušek smo za še boljše javno šolstvo, zato si želimo, da se financiranje javnih in zasebnih osnovnih šol uredi v ustavi. V njej bi jasno zapisali, kar tam dejansko že piše – da mora država financirati samo javne osnovne šole, zasebne pa lahko financira le, če to želi. Med državnimi in zasebnimi šolami je namreč pomembna razlika. V državni osnovni šoli otrok mora imeti mesto, zato država mora financirati javne osnovne šole, v zasebnih šolah pa otroci lahko imajo mesto, zato država lahko financira njihovo delovanje, če to želi. Tako jasno mora pisati tudi v ustavi. Če bi to zapisali v ustavi, kot smo predlagali že leta 2015, in to januarja 2015, danes za to ne bi več izgubljali časa, ampak bi že imeli rešitev.

Naj dodam, da proti zasebnim šolam nimamo nič, saj lahko tudi bogatijo šolski prostor, ne sme pa biti državno financiranje šol enako za javne in zasebne šole. To bi bila napaka. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Saša Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani!

Novele Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja so bile v parlamentarno proceduro vložene ničkolikokrat, nekatere izključno z namenom implementacije ustavne odločbe, ki jo poslanske skupine razumejo po svoje, nekatere pa so bile vložene na podlagi širšega razmisleka in razvojnega koncepta, ki je poleg ustavne odločbe naslavljal tudi zagato današnjega časa – kako pravično razkleniti javno in zasebno šolstvo na način zaščite in spodbujanja kvalititetnega javnega šolstva, zasebni pobudi pa regulirano podeliti dobrodošlo mesto kot dopolnitev možnosti izbire. Vsi ti zakonodajni procesi kažejo na to, da ima zgodba o šolstvu na Slovenskem dolgo brado in da bodo politična trmarjenja in nesoglasja rezultirala, žal, kot češnja na torti z odločitvijo Ustavnega sodišča, ki bo verjetno prisiljeno implementirati zadnjo ustavno odločbo, ne da bi se dejansko obregnilo ob družbene posledice, kaj vse to za sabo potegne. Kljub temu da je Ustavno sodišče samo postavilo v svoji odločbi ločnico med obveznim in razširjenim delom osnovnošolskega kurikulumu, kot to velja v sedanjem zakonu, ki je bil največji kamen spotike, in to je zelo slabo.

Naj spomnim. Vlada oziroma ministrstvo je pripravilo celoviti zakonodajni vpogled na odprta vprašanja, ki jih zahteva po zlitju javnega in zasebnega osnovnega šolstva odpira. Tudi Zakonodajno-pravna služba je ugotovila, da vladna novela zakona odpravlja neustavnost, to potrjujem s citatom Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora s 33. redne seje Odbora za izobraževanje, citiram: »Predlog zakona odpravlja različen obseg financiranje obveznega dela javnoveljavnih programov osnovnošolskega izobraževanja na javnih in zasebnih šolah, zato s tega vidika tudi po mnenju Zakonodajno-pravne službe uresničuje odločbo Ustavnega sodišča.« Konec citata. Vendar so bili ideološki in konceptualni okopi enostavno pregloboki. Širše politične volje, drage državljanke in državljani, da bi se zagata, ki je z določitvijo Ustavnega sodišča nastala, odpravila enkrat za zmeraj ni, in to izključno iz razloga, ker je za politični ustroj etabliranih strank enostavno preveč priročna.

V SMC smo si iskreno želeli, da strokovne in argumentirane razprave ne zamenja izključno politični jezik, ki ima lahko za sam šolski prostor in otroke, ki ga obiskujejo, najbolj neželene učinke. Žal smo v tej želji ostali bolj kot ne sami. Zato ne pristajamo na litanije o etiki in spoštovanju prava, ker je glede na teme politične odgovornosti na vseh, popolnoma vseh poslankah in poslancih vseh poslanskih skupin. To pomeni, da je odgovornost obojestranska. Priložnost, da bi jo rešili, je bila dana z vladno novelo – široko, poglobljeno, korektno in pravično. Vendar politične volje zanj ni bilo in je verjetno tudi nikoli ne bo. In to nas skrbi. Še posebej, ko beremo bombastične naslove nekaterih medijev, ker želi politika končno regulirati zasebno šolstvo, pa je ozmerjana s

strani nekaterih cenjenih pravnikov, ki so glede na javno pojavljanje izjemno politično priročni, češ, da izvaja birokratski fašizem nad izobraževanjem. Spoštovani! Birokratski fašizem je na primer to, da je država do lanskoletne spremembe novele Zakona o visokem šolstvu dopuščala, da so se zasebne fakultete ustanovljale kot gobe po dežju, pri tem da so z različnimi razpisi v preteklosti pomenljivo prejemale javna sredstva. Študentje, ki so kljub temu vplačevali šolnino, pa so se lahko po končanem študiju samo obrisali pod nosom, ker programi niso bili primerno akreditirani. Res neverjetno! To vse kaže samo na to, da kadarkoli se v politiki odprejo vprašanja razmerja med javnim in zasebnim šolstvom, se avtomatično začne tudi rožljanje z neustavnostjo, po navadi s strani tistih, ki imajo od tega največje koristi. Zaradi ideologije in denarja.

To je slaba popotnica za slovenski šolski sistem, ki kvantitativno in kvalitativno diha na škrbe. Zato še enkrat, odgovornost je vedno obojestranska. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Hvala.

Zanimivo je, kako največja vladajoča stranka govori, da ni bilo politične volje v Državnem zboru, da bi v roku štirih let odpravila protiuustavnost oziroma ustavno nepravilnost, ki se pojavlja v Zakonu o financiranju vzgoje in izobraževanja. Politična volja je na strani vladajočih strank in očitno se vladajoče stranke niso uspele poenotiti glede financiranja zasebnih šol. Naš tretji predlog, torej že tretji, sledi odločbi Ustavnega sodišča, ki jasno in glasno pove, da je treba glede na ustavo zasebnim šolam oziroma šolam, ki izvajajo javnoveljavni program, ta program financirati 100-odstotno. Ustavno sodišče je tudi decembra 2014 zapisalo, da je treba to protiuustavnost odpraviti v enem letu. Od leta 2014 do leta 2018 to je v skoraj štirih letih vladajoča koalicija tega ni uspela narediti. Mi smo trikrat vložili ta predlog, trikrat očitno bo že tretjič zavržen. Vmes pa je bil zavržen tudi predlog Vlade, tudi predlogi koalicije. Nenavadno je, da vladajoča stranka in ostale stranke v koaliciji pravijo, da so poskušale odpraviti neustavnost. Zanimivo je, da kar s tremi različnimi predlogi. Če jasno in glasno sledimo odločbi Ustavnega sodišča, potem ne moremo podati treh različnih predlogov. Najprej da se financira obvezni program 100-odstotno pa razširjeni 85-odstotno, potem celo 100-0, na koncu 100-65 in danes tukaj za tem govorniškimi odru vsi trdite, da ste poskušali oziroma da ste vsaj v vladajoči stranki SMC sledili odločbi Ustavnega sodišča. Trije različni predlogi za tako jasno odločbo Ustavnega sodišča definitivno ne morejo biti tisto, kar odpravlja protiuustavnost.

Govoriti, da s tem, da ko se bo javnoveljavni program na katerikoli šoli, ki izvaja javnoveljavni program, financiral 100-odstotno, da bo s tem zasebno prihajalo v javno, torej poseganje zasebnega v javno je, po domače povedano, larifari oziroma zavajanje volivcev. Že zdaj v Zakonu o financiranju vzgoje in izobraževanja piše, da se javnoveljavni program v šolah, ki izvajajo ta program, financira 85 %. Torej, ali sedaj ni tega prehoda? To je eno izmed zavajanj.

Drugo izmed zavajanj je, da zaradi tega, ker bi financirali zasebne šole, bi financirali elito, in da različne raziskave kažejo, da je pismenost pri tistih, ki so bolj izobraženi oziroma socialno situirani, boljša, kot je pri tistih, ki niso. To nima nobene zveze z zasebnimi šolami. To ima zvezo samo z izobraževalnim sistemom. Bolje bi bilo, da bi potem tisti, ki to trdi, pokazal statistike, ali je res, da je na zasebnih šolah boljša pismenost kot v javnih šolah. Mi imamo mrežo javnih šol, ki je dobra in je tudi zaščiten v zakonu o financiranju vzgoje in izobraževanja. Zasebna šola ne more nastati tam, kjer je ogrožena javna šola, zato tudi zasebnih šol nimamo v manjših krajih.

Kaj vam reči, vladajoči koaliciji? Nekateri od vas oziroma večine od vas tukaj na sredini vas v naslednjem mandatu ne bo, in te odgovornosti ne boste prevzeli. Prevzemali bodo verjetno drugi in žalostno je, da tako kot sta povedala bivši predsednik Ustavnega sodišča gospod Mozetič in sedanja predsednica Ustavnega sodišča Jadranka Sovdat, da zakonodajalec ni sposoben rešiti zadeve v štirih letih, in bo verjetno v prihodnosti, po mojem kar kmalu, odločilo Ustavno sodišče. Na čakanju ste pustili tisoč 200 otrok za 350 tisoč evrov letno. To je denar, ki vam ga je težko dati za otroke oziroma za šolanje otrok, ni pa problema ustanavljati novih uradov, kjer se namenja nov denar, ni vam problem vlagati zakonov, ki bodo za naprej določali nova sredstva, ko vas več sploh ne bo v parlamentu ali v vladi, torej to za vas ni problem. Je pa problem torej šolanje otrok in s tem tudi zavajanje ljudi, češ, da se bodo financirali v zasebnih šolah tudi tisti predmeti, ki so za zasebne šole posebni, recimo vera in etika, kar seveda ne drži. Ustavno sodišče je torej odločno povedalo, da je treba financirati javnoveljavne programe 100-odstotno, ne glede na to, kdo je ustanovitelj. To v Slovenski demokrati stranki še vedno zagovarjamo in bomo in verjamem, da bo Ustavno sodišče tudi tako v nadaljevanju presodilo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Desus, zanjo gospa Marinka Levičar.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala, predsednik, za besedo. Spoštovane, spoštovani, lepo pozdravljeni!

Zagotovo bo ta mandat zaznamovalo dejstvo, da nikakor nismo uspeli odpraviti po

mnenju Ustavnega sodišča neustreznosti načina financiranja zasebnih osnovnih šol. O tem, kakšna naj bo ureditev, nam je Ustavno sodišče podalo izhodišče, česar pa niti tekom postopka za spremembo ustave kakor tudi ne o vladni noveli ta zbor ni mogel poenotiti rešitve z zadostno večino. Kljub primernemu izhodišču za spremembo ustave, ki bi se morala po oceni Poslanske skupine Desus zgoditi, preden bi se materija podrobneje urejala tudi v samem zakonu, vprašanje ločnice med javnim in zasebnim na področju osnovne šole ostaja odprto za naslednji sklic državnega zbora. Žal.

Pri tem poudarjamo, da naša poslanska skupina ne bo spreminjala stališča, ki smo ga jasno izrazili ob obravnavi vladne novele zakona. Predloga SDS, da se zasebne šole v celoti, torej stoddstotno financirajo za obvezni kot tudi za razširjeni program, ne bomo podprli. Mi verjamemo v socialno državo, v skupno dobro in v javne sisteme, ki morajo biti enako dostopni za vse in kakovostni. Zasebne osnovne šole prav gotovo niso dostopne vsem šoloobveznim otrokom, kar pa javne vsekakor so. Za nas zasebne osnovne šole predstavljajo tudi neke vrste nadstandard. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. V skladu z razlago Komisije za poslovnik z dne 9. decembra 2009 Državni zbor ugotavlja, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem 7. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **11. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O CESTAH.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci!

Z novelo zakona o cestah, katere prvotni namen sta bila zlasti ureditev problematike odvoza tovornih vozil na avtocestah in hitrih cestah ter delna implementacija evropske direktive v zvezi z vzpostavitvijo sistemov za prepoznavo preobremenjenih tovornih vozil, se urejajo tudi določena vprašanja, za katera se je v praksi izkazalo, da jih je treba nujno urediti zaradi njihove nezadostne jasnosti oziroma možnosti različnih interpretacij.

Dovolite mi, da vam v nadaljevanju predstavim pomembnejše novosti tokratne novele zakona o cestah. Že omenjeni novozastavljeni sistem odvoza na avtocestah in

hitrih cestah poškodovanih ter pokvarjenih vozil ne posega v pravico uporabnikov, saj za uporabnike ne uvaja novosti, razen v delu, da bo lahko odvoz tovornega vozila opravil le tisti izvajalec odvoza vozil, s katerim bo Dars po izvedenem javnem razpisu, sklenil pogodbo. Pogodbeni izvajalec odvoza vozil bo lahko svojo storitev zaračunal v skladu s cenikom, kjer bodo določene najvišje cene, ki jih bo mogoče zaračunati za posamezno storitev. Z opredelitvijo skupnega prometnega prostora kot prometne površine se vzpostavljajo pogoji, ki bodo omogočili njegovo vzpostavitev v praksi. Gre namreč za prostor, ki je del javne ceste in je označen s predpisano prometno signalizacijo ter ga lahko sočasno uporabljajo vsi udeleženci cestnega prometa, pri čemer se z novelo zakona o cestah opredeljuje le prometna površina, medtem ko bo pravila ravnanja udeležencev cestnega prometa na tej površini določil zakon o pravilih cestnega prometa. Pomembna novost je možnost vzpostavitve poskusne prometne ureditve na državni cesti. S tem se vzpostavljajo pogoji, na podlagi katerih bo mogoče v praksi preveriti učinke prometne signalizacije, ki je sicer veljavna zakonodaja še ne pozna. Danes takšnega instrumenta nimamo na voljo, kar onemogoča preverjanje učinkovitosti novih pristopov na tem področju oziroma praks, ki so se v tujini že izkazale kot učinkovite in so imele pozitivne učinke na varnost prometa. Po preveritvi učinkov cestne prometne signalizacije se bo pristopilo k odločitvi, ali je predmetna rešitev splošno uporabljiva in kot taka primerna, da se predpiše kot obvezna. Z načelom celovite ureditve področja izrednih prevozov se iz zakona o voznikih prenašajo določbe, ki se nanašajo na usposabljanje spremljevalcev izrednih prevozov. Ob tem pa področje izvajanja usposabljanja spremljevalcev izrednih prevozov ostaja v pretežni meri enako sedanjemu. Da bi omogočili poenoteno vnašanje podatkov o kršitvah največjih dovoljenih mer in mas vozil v nacionalni elektronski register, se kazenske določbe v tej zvezi predpisujejo na način, ki je predpisan z evropsko regulativo, pri tem pa globe za kršitve v tej zvezi ostajajo pretežno v okviru sedaj predpisanih.

V skladu s 138. členom Poslovnika Državnega zbora pa predlagam, da se tretja obravnava predloga zakona opravi na isti seji Državnega zbora. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku odbora Igorju Zorčiču.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani minister z ekipo, kolegice in kolegi!

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor je na 37. seji 31. 1. 2018 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o

spremembah in dopolnitvah Zakona o cestah, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo po rednem postopku predložila Vlada.

V dopolnilni obrazložitvi je v imenu predlagatelja minister za infrastrukturo dr. Gašperšič pojasnil, da predlog zakona ureja zlasti problematiko odstranjevanja poškodovanih in pokvarjenih tovornih vozil na avtocestah in hitrih cestah, kar se je v zadnjem času izkazalo kot eden najbolj kritičnih dejavnikov, ki vplivajo na prometno varnost na avtocestah. Novozastavljeni sistem odstranjevanja poškodovanih in pokvarjenih vozil na avtocestah in hitrih cestah za uporabnike uvaja novosti zgolj v tem, da bo lahko odvoz tovornega vozila opravil le tisti izvajalec odstranjevanja vozil, s katerim bo upravljavec avtoceste ali hitre ceste po izvedenem javnem razpisu sklenil pogodbo. Pogodbeni izvajalec odvoza vozil bo lahko svojo storitev zaračunal v skladu s cenikom, kjer bodo določene najvišje cene, ki jih bo mogoče zaračunati za posamezno storitev. Predlog zakona uvaja še definicijo tako imenovanega skupnega prometnega prostora; možnost postavitve poskusne prometne ureditve na državni cesti; v slovenski pravni red se prenaša Direktiva 2015/719 v delu, ki se nanaša na vzpostavitev sistemov za prepoznavo vozil ali skupine vozil, ki sama ali skupaj s tovorom presegajo dovoljene mase; prenašajo pa se tudi določbe Zakona o voznikih, ki se nanašajo na spremstvo izrednih prevozov oziroma usposabljanje spremljevalcev izrednih prevozov. Predlog zakona predpisuje tudi kazenske določbe v zvezi s kršitvami pravil o največjih dovoljenih merah in masah vozil v cestnem prometu na način, ki bo omogočil poenoteno vnašanje podatkov o kršitvah v nacionalni elektronski register. Zaradi številnih kršitev na področju postavljanja objektov za obveščanje in oglaševanje ob državnih cestah pa se na tem področju predlaga zvišanje glob.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je pojasnila, da je Zakonodajno-pravna služba k predlogu zakona pripravila pisno mnenje, v katerem so podani nekatere konkretne pripombe k posameznim členom, ki so upoštevane v amandmajih koalicijskih poslanskih skupin. K dvema pripombama pa je predlagatelj podal dodatno pisno pojasnilo.

Predlog zakona je obravnaval tudi Državni svet, ki predlog zakona podpira, saj vsebuje nekaj dobrih rešitev, vendar ob tem Državni svet obžaluje, da predlagatelj zakona ni uspel uskladiti stališč z združenji občin glede finančnih obveznosti občin na področju gradnje državnih cest in vzdrževanja prometnih površin ob državnih cestah v naseljih.

V razpravi je kolega poslanec iz Poslanske skupine Levice dr. Trček izrazil mnenje, da obcestno oglaševanje negativno vpliva na varnost prometa, saj atraktivni oglasi privlačijo pozornost voznikov, določene barvne ali svetlobne oznake pa utegnejo biti zamenljive s prometno signalizacijo ali pa jo celo prekrivajo.

Glede na primere iz tujine, kjer so varovalni pasovi postavljeni bistveno dlje ali pa je oglaševanje ob cestah povsem prepovedano, je pozval k podpori njihovega amandmaja k 25. členu predloga zakona, s katerim bi varovalni pas na vseh državnih cestah premaknili na 100 metrov. Nasprotno je bilo s strani Poslanske skupine SDS podano, da veljavne dolžine varovalnega pasu niso problematične, bi pa bilo treba dovolj pozornosti nameniti kontroli spoštovanja varovalnega pasu s strani oglaševalcev, zato je bila izražena podpora povišanju glob kršiteljem iz tega naslova. Poleg tega so izpostavili tudi opozorila občin, ki so jih podale preko Državnega sveta.

Po razpravi je odbor sprejel amandmaje poslanskih skupin koalicije. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval še o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima poslanska skupina Levica, zanjo dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči. Lep pozdrav vsem skupaj!

Zelena Slovenija se že desetletja sooča z različnimi vrstami onesnaževanj. Ob onesnaženosti zemlje, vode, zraka se vedno bolj pojavljajo in silijo v ospredje tudi druge vrste onesnaževanj – hrup, smrad, svetlobno onesnaževanje. Eno takšnih onesnaževanj je tudi vizualno onesnaževanje z jumbo plakati in ostalimi vrstami pretirane rabe oglaševalskih panojev. Ti so vedno bolj koncentrirani ob medkrajevnih cestah in glavnih mesnih vpadnicah. Spremembe in dopolnitve Zakona o cestah so res večinoma tehnične narave in jim v Levici ne bomo nasprotovali. Odpira pa tokratno noveliranje zakona tudi zelo pomemben člen, ki ureja obcestno oglaševanje, zato smo v Levici za obravnavo na današnji seji Državnega zbora vložili amandma, s katerim želimo obcestno oglaševanje po zgledu družb in držav, ki mislijo sami sebe, prepovedati znotraj 100-metrskega pasu ob vseh kategorijah državah cest. Zakaj? Za oglaševanje se zapravlja gore denarja, da bi si ljudje večinoma želeli nepotrebne stvari in usluge. Naš namen je omejitev oglaševanja, začeniši z obcestnim oglaševanjem, najprej ob državnih cestah, nato pa še ob občinskih cestah.

Prvi najpomembnejši razlog za to je povečanje prometne varnosti. Zunanje oglaševanje je lahko dejavnik pomembno vpliva na varnost prometa. Atraktivni, prepogosti seksistični oglasi privlačijo pozornost voznikov, določena barve ali svetlobne oznake pa utegnejo biti zamenljive s prometno signalizacijo ali pa le-to celo prikrivajo. Pri jumbo plakatih in ostalih oblikah obcestnega oglaševanja gre za tako imenovane eye-catcherje. Gre za reklame, ki s svojo podobo in sporočilom pritegnejo

pozornost voznikov. Namesto da bi gledali na cesto, vozniki in voznice gledajo reklame. Posledice so lahko usodne.

Drugi razlog prepovedi obcestnega oglaševanja je spreminjanje urbane in naravne krajine na način, ki je v interesu zgolj kapitala. Gre za vizualno onesnaževanje, nekateri svetleči oglasi so tudi odvečni porabniki energije. Električna, ki jih napaja, danes prihaja večinoma iz fosilnih goriv. Poleg tega takšni oglasi povzročajo svetlobno onesnaženost, zaradi katere slabše spimo in ki nam navsezadnje zastira tudi pogled na zvezdno nočno nebo. Verjetno ni naključje, da so med prvimi, ki so omejile tovrstne onesnaževanje, vodilne države in regije na področju odgovornega sonaravnega turizma, od sosednje Avstrije in Francije do Havajev. Javno prostor, prostor vseh nas je pod vse hujšim napadom oglaševalcev.

S sprejetjem amandmaja Levice lahko zaščitimo vsaj prostor ob državnih cestah. Predlagano ni nič radikalnega, predlagano je zgolj trezni razmislek. Prepoved oglaševanja ob državnih cestah znotraj 100-metrskega pasu je že v veljavi v Avstriji. V Franciji imajo omejitve znotraj 200-metrskega pasu. Podobno ureditev imajo tudi nekatere zvezne države v srcu svetovne kapitalistične ekonomije v Združenih državah Amerike. Vse te države so prepoznale škodljive učinke obcestnega oglaševanja na prometno varnost in na kvaliteto življenja ljudi, zato so tovrstna oglaševanja omejile ali ga celo prepovedale. Ni razloga, da tega ne bi storili tudi mi v Sloveniji, zlasti če želimo, da bo, citiram: »Slovenija postala zelena, aktivna in zdrava destinacija za petzvezdična doživetja.« Konec citata. Kot je zapisano v strategiji trajnostne rasti slovenskega turizma.

Spremembam in dopolnitvam Zakona o cestah v Levici ne bomo nasprotovali. Če pa bo sprejet naš amandma, ki ukinja oglaševalsko onesnaževanje ob državnih cestah, bomo glasovali za sprejetje tega zakona. Če vladna koalicija resno misli s trajnostno strategijo rasti slovenskega turizma, potem je podpora koalicije amandmaju Levice samoumevna. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo mag. Bojan Krajnc.

MAG. BOJAN KRAJNC (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani minister z ekipo, spoštovane kolegice in kolegi!

S spremembami in dopolnitvami Zakona o cestah se uvaja nekaj pomembnih novosti, ki vplivajo na zagotavljanje zadostne stopnje prometne varnosti na avtocestah in na hitrih cestah. Ena od pomembnejših rešitev, ki jih s tem zakonom uvajamo, se nanaša na problematiko odstranjevanja tovornih vozil z avtocest in hitrih cest ter poškodovanih in pokvarjenih tovornih vozil. Uvaja se pravna podlaga, da bo lahko Dars pooblaščenega

izvajalca po pogodbi izbral z javnim razpisom in mu hkrati določil najvišje cene teh storitev. Slednje je nujno, saj je po veljavnem zakonu v pravih cestnega prometa veljalo, da mora v primeru ustavljenega vozila voznik sam poskrbeti za odstranitev vozila. To pa je posledično ogrožalo prometno varnost, če vozniki odvoza niso pravočasno uredili, kar se je najpogostejše dogajalo. V zadnjem času je bilo zaznati tudi več primerov resnih težav in zlorab tujih voznikov tovornih vozil s strani naših domačin, torej izvajalcev odvoza vozil, ki so jim za te storitve zaračunavali nerazumno visoke cene. Zato je nujno, da se te težave uredijo na način, da lahko poškodovano vozilo odstrani le izvajalec odvoza vozil, ki je v pogodbenem razmerju z upravljavcem, torej z Darsom, da se zagotovi varno in korektno postopanje v teh primerih. Poleg tega pa bo to področje na ta način tudi enotno in pregledno urejeno. Z zakonom tudi implementiramo evropsko zakonodajo, ki ureja vprašanje glede vzpostavitve sistemov za prepoznavo preobremenjenih tovornih vozil. Direktiva o določitvi največjih dovoljenih mer določenih cestnih vozil v skupnosti v notranjem in mednarodnem prometu in največjih dovoljenih tež v mednarodnem prometu namreč določa, da se prepozna vozil ali skupine vozil, ki sama ali skupaj s tovorom presegajo dovoljene in prepisane mase, izvaja z napravami za samodejno pridobivanje podatkov o masah vozil ali skupine vozil, nameščenimi ali vgrajenimi na, ob ali v vozišče državne ceste. Predviden način prepoznave preobremenjenih vozil mora upravljavec ceste vzpostaviti najpozneje do maja 2021. Z novelo se naslavlja tudi druga področja, kjer se je v praksi izkazala potreba po bolj jasni interpretaciji določil obstoječega zakona.

Za današnjo razpravo ostajata samo še dva amandmaja, vse ostale predloge rešitev je matično delovno telo sprejelo, ki se nanašata na prepoved oglaševanja ob državnih cestah.

V SMC načeloma podpiramo rešitve, katerih cilj je izboljšanje varnosti udeležencev v prometu, vendar pa amandmaja v predlagani obliki nista primerno zastavljena. Predlagana rešitve, kot jo navaja predlagatelj, bi namreč veljala za vse ceste, tudi za hitre, glavne in regionalne ceste, in ne samo za avtoceste, kot piše v prvem odstavku obrazložitve amandmaja. Prav tako se določa izjemno kratek rok za odstranitev teh objektov, kar je vprašljivo z vidika izvedljivosti ukrepa in morebitne škode, ki bi jo lahko utrpeli lastniki teh oglasnih objektov.

Zaradi navedenega amandmajev k predlogu zakona ne bomo podprli. Bomo pa v Poslanski skupini SMC podprli Predlog zakona o cestah. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, spoštovani minister s svojo ekipo, kolege in kolegi!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o cestah prinaša nekaj dobrih rešitev, vendar se predlagatelj ni uskladil z Združenjem občin glede finančnih obveznosti občin na področju gradnje državnih cest in vzdrževanja prometnih površin ob državnih cestah v naselju.

Ključni problem, s katerim se soočajo občine, je nedorečeno vprašanje sofinanciranja gradnje državnih cest in izvedba prometnih površin v samih naseljih. Ne gre samo za problem za zagotavljanje sredstev, ampak tudi za zagotavljanje odškodninske odgovornosti in ne nazadnje tudi za premoženjsko pravni vidik. Občina financira gradnjo pločnikov ob državni cesti, ga tudi vzdržuje, na koncu izgradnje pa preide v last države. Ob tem se postavlja vprašanje enakosti občin, saj se v praksi dogaja, da je obseg financiranja velikokrat odvisen od pogajalske moči ali nemoči posamezne občine. Da bi se izognili sedanjim različnim pristojnostim glede financiranja državnih cest v naseljih, bi morala biti razmejitev med državo in občino jasno in natančno določena. Predlagatelj ta segment pojasnjuje, da usklajevanje države in občine zahteva daljši čas in bi se lahko rešilo z naslednjo novelo zakona, kar pomeni, da ostanemo na stanju, kakršnega imamo sedaj. Zakon pa med drugim izboljšuje ureditev odstranjevanja poškodovanih in pokvarjenih vozil na avtocestah in hitrih cestah. Zaradi sedanje prakse zaračunavanja nesorazmerno visokih cen odvoza vozil, predvsem gre tukaj za tuja vozila, se predlaga regulacija, višina cene teh storitev. Iz Zakona o voznikih se prenašajo določbe, ki se nanašajo na spremstvo izrednih prevozov oziroma na usposabljanje spremljevalcev izrednih prevozov.

V Slovenski demokratični stranki predlaganemu zakonu ne bomo nasprotovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Desus, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, spoštovani minister s sodelavci, spoštovane poslanke in poslanci, vsem lep pozdrav!

S tokratnim predlogom zakona o cestah želi predlagatelj urediti zlasti problematiko odstranjevanja tovornih vozil z avtocest in hitrih cest ter poškodovanih in pokvarjenih tovornih vozil. Hkrati se delno implementira evropska direktiva v zvezi z vzpostavitvijo sistemov za prepoznavo preobremenjenih tovornih vozil. Urejajo pa se tudi določena vprašanja, za katere se je v praksi izkazalo, da jih je treba nujno urediti zaradi pogosto ugotovljene nezadostne jasnosti oziroma možnosti različnih interpretacij. Pri vprašanju odstranjevanja poškodovanih in pokvarjenih tovornih vozil z avtocest in hitrih cest

se uvaja takšna pravna podlaga, da bo Dars lahko pooblaščenega izvajalca po pogodbi izbral z javnim razpisom in mu določil tudi najvišje cene teh storitev. To pomeni, da bo to področje končno urejeno enotno in pregledno. V dosednji praksi je pri odstranjevanju poškodovanih in pokvarjenih vozil namreč pogosto prihajalo do precej neugodnih in neurejenih situacij. Predlagane spremembe zakona pa obenem pomenijo, da se bodo vsa poškodovana in pokvarjena tovorna vozila lahko odstranjevala s celotnega področja avtoceste in hitre ceste, torej tudi z odstavnih pasov in s počivališč.

Na seji Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor je bilo največ razprave glede oglaševanja ob prometnih cestah. Novela sicer ne prinaša sprememb glede ureditve oglaševanja ob cestah, prinaša pa nove globe pri kršitvah na področju postavljanja objektov za obveščanje in oglaševanje ob državnih cestah. Dejstvo je, da se glede oglaševanja ob cestah prerekamo že od nekdaj. Po eni strani bi želeli, da promoviramo turizem že na cestah, po katerih tujci vstopajo v državo in po njih potujejo skozi našo državo, po drugi strani pa bi omejili to oglaševanje na minimum. Na seji matičnega delovnega telesa je prevladalo splošno prepričanje, da veljavne dolžine varovalnega pasu niso problematične, treba pa bi bilo več pozornosti nameniti kontroli spoštovanja varovalnega pasu s strani oglaševalcev, zato je predlog za povišanje glob kršiteljem prejel tudi podporo naše poslanske skupine.

Podporo pa bo Poslanska skupina Desus dala tudi predlogu novele Zakona o cestah. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Nove Slovenije menimo, da je prometna varnost ključni dejavnik, ki ima pomembno vlogo v družbi, še posebej v današnjem času vsesplošnega hitenja, ki se žal odraža tudi na naših cestah. Pozdravljamo prizadevanja Vlade, da se uredi vprašanje odstranjevanja poškodovanih in pokvarjenih tovornih vozil na avtocestah in hitrih cestah, pri čemer je zaradi sedanje prakse zaračunavanja nesorazmerno visokih cen odvoza vozil, predvsem za tuja vozila, predlagana regulacija višine cene teh storitev.

Predlog zakona prinaša še nekaj drugih novosti. Med drugim se v slovenski pravni red prenaša evropska direktiva, ki se nanaša na vzpostavitev sistema za prepoznavo vozil ali skupine vozil, ki presegajo dovoljeno maso. Rok za prenos omenjene direktive je potekel že lani maja. Povečujejo se tudi globe za prekršek na področju postavljanja objektov za obveščanje in

oglaševanje ob državnih cestah. Nikakor pa se v Poslanski skupini Nove Slovenije ne moremo strinjati s predlogom Vlade, ki občinam ponovno nalaga nova finančna bremena. Opozarjamo, da je ključni problem na področju cest ravno nedorečeno financiranje med občinami in državo. Predlog namreč nalaga občinam sofinanciranje izgradnje in vzdrževanja prometnih površin ob državnih cestah. Nesprejemljivo je, da občina na primer financira izgradnjo pločnika in kolesarske steze ob državni cesti, ki potem preide v državno last, za vzdrževanje pa mora skrbeti občina. V tem času je zlasti aktualna problematika pluzenja snaga. Z državnih cest ga predvidoma odvzamejo na pločnike in kolesarske steze ob državnih cestah, za katere pa morajo skrbeti občine. V Poslanski skupini Nove Slovenije menimo, da bi bilo med državo in občino končno treba ustrezno urediti financiranje izgradnje in vzdrževanja cest. Torej država naj poskrbi za izgradnjo in vzdrževanje državnih cest in vseh površin ob teh cestah, občina pa za izgradnjo in vzdrževanje občinskih cest in vseh površin ob njih. Menimo, da je nedopustno občinam nalagati dodatna dela in finančna bremena, hkrati pa jim ne povečati povprečnine oziroma jim ne zagotoviti dodatnih sredstev za vse naloge, ki jih predlaga novela zakona.

V Poslanski skupini Nove Slovenije ne moremo mimo dejstva, da država prenaša naloge na občine brez zagotovitve dodatnih finančnih sredstev, zato predlagane novele zakona ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 12. 2. 2018.

Ker sta amandma Poslanske skupine Levica k 25. členu in amandma za novi 41.a člen vsebinsko povezana, bomo o njiju razpravljali skupaj.

V razpravo torej dajem dva amandmaja Poslanske skupine Levica k 25. členu in za novi 41.a člen.

Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.
Besedo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Glejte, bom še enkrat ponovil, kar sem že prej citiral: »Slovenija bo postala zelena, aktivna in zdrava destinacija za petzvezdična doživetja.« Tako je zapisano, to je nosilni stavek Strategije trajnostne rasti slovenskega turizma. To, kar mi zdaj tukaj predlagamo, so dejansko naredile že vse države, po katerih se lahko zgledujemo, ki se gredo kvalitetni turizem. Turizem, kjer tudi zaposleni zaslužijo ne zgolj minimalne plače, turizem, kjer minister za gospodarski razvoj, tehnologijo in tudi turizem ne bo javno izjavljal, »ah, saj v turistične šole

gredo mladi, ki na kake druge šole niso sprejeti«, kar je nedopustno, gospod bi moral tisti trenutek odstopiti, ali bi ga pa Vlada morala odstopiti. Kot sem že v stališču povedal, kako je to pri sosedih Avstrijcih. Mi predlagamo isto, stometrski pas. Francozi so prva turistična destinacija kontinentalne Evrope, ena prvih destinacij na svetu, so tukaj še bolj radikalni. Pa v osnovi ne gre samo za turizem. Zdaj ko to govorim, se spomnim, neki moj znanec se s kolesom pelje v Mariboru mimo UKC, neka gospa po 14 dneh po operaciji pride ven in mu skoči na kolesarsko stezo, ker je reklama zakrivala pogled na njo. In je ženska končala na urgenci in še tri tedne je morala biti v UKC. Bom prebral, kako je v Franciji z zunanjim oglaševanjem po zakonu o okolju, citiram: »Dovoljeno le v naseljih, izven naselij pa le na železniških postajah in na letališčih, na športnih objektih, ki imajo najmanj 15 tisoč sedežev in v neposredni bližini trgovskih središč, če to dopušča lokalni predpis o oglaševanju«. Tam imate še možnost, po domače povedano, da občine te pogoje še zaostrijo. Za mesta in kraje z manj kot 10 tisoč prebivalcev je prepoved tako imenovanih osvetljenih ali digitalnih reklam. Recimo francosko mesto Grenoble, ki je nekoč davno imelo olimpijske igre, če se prav spomnim, eden vodilnih francoskih turističnih centrov, je 2015 izdalo prepoved o zunanjem oglaševanju v mestih. To kar je še ostalo, so neki manjši oglasi, ki se vežejo na neko lokalno ponudbo. Zvezna država Vermont v ZDA je leto dni, preden sem se jaz rodil, začela s tem. Havaji to počnejo že 20 let, podobno počne tudi Aljaska, Maine od 2013. Skratka gre v bistvu za nek zelo premišljen člen in amandma. Na seji odbora recimo so še oglašali iz SDS, tipa, »joj, saj jaz pa ne bom mogel domov v Bovec, ker ne bo prometnih znakov«. To je norčevanje v osnovi, nerazumevanje tega. Saj tudi če se zapeljete po Avstriji, imate ob avtocesti dodatni nabor prometnih znakov, če se tako izrazim, ker imate zelo jasno označene neke turistične destinacije. Gre enostavno za prepoved tovrstnih onasneževanj, ki so jih, čeprav prihajam iz Levice, začela mesta, ki se gredo dosti bolj hardcore kapitalizem, kot se ga gremo mi tukaj. Ob tem je ogromno teh oglasov tudi blazno seksističnih, dajmo biti odkriti, pa ne rabite bit feminist, kaj šele feministka, da bi to opazili. S tega stališča bi tudi Nova Slovenija morala to podpreti. Če se pa dotaknem še te zgodbe občine, nova bremena, jaz že ves ta mandat v imenu Levice tulim, da mi po 25 letih nujno potrebujemo reformo lokalne samouprave, da je treba odpreti obvezne naloge občin, da je treba, dokler nimamo regij, določene tovrstne naloge centralizirati. Če greste gledat občinske proračune, neka glavna postavka so vam tam vrtci, šole in tako naprej, da je treba nehati z neko uravnalovko, razdeliti občine na tri, štiri razrede občin, glede na količino obveznih nalog. V nekih resnih družbah in državah se to naredi v dveh, treh mandatih. Mi imamo pa nekega

ministra, ki, žal moram reči, raje binglja iz helikopterja, hodi v Dubaj, gor in dol, je glavni vladni pogajalec, se ukvarja z IKT, ki si ga je prisvojil za njegovo ministrstvo, ker so tam penezi, čeprav je Ministrstvo za javno upravo, ki to pokriva, neko ministrstvo, ki ima največ nekih različnih vsebinskih nalog, ki bi jih morala ta ekipa opravljati. Čeprav smo v tem sklicu državnega zbora imeli neko idealno priložnost, upam si trditi, z najmanjšim vplivom, bom rekel, kar županskega lobija na Državni zbor, česar verjetno v naslednjih dveh sklicih ne bomo imeli. In ne da si je tu gospod Koprivnikar zaslužil cvek, tu so si ta koalicija, ta vlada in gospod Koprivnikar zaslužili po KZ – kaj? Dr. Gorenak bo to verjetno bolj ekspliciral. Ja, ja, pa ne na tisti košarkarski polodprti oddelek. Ker v tem državnem zboru tudi številni z dosti daljšo kilometrino kot jaz ali Levica, tako imenovani etablirani politiki pozabljate, da se skoraj vse, kar mi tu sprejmemo, v bistvu dobri dve tretjini, zvrne na občinsko raven. Potem pa nimamo urejenega financiranja. In, kot jaz dostikrat rečem, najtežja funkcija v tej državi je župan, ki hoče odgovorno delovati.

Če se vrnem nazaj. Tako kot sem rekel, če se resno misli s strategijo trajnostnega razvoja slovenskega turizma, potem je to nekako samoumevno, kar mi predlagamo. Če to koalicija resno misli, bi ne glede na trenutno agregatno predvolilno stanje koalicije morala to samoumevno podpreti. Če pa ne bo podprla, je pa to potem nadaljevanje neke tipične slovenske politične dvoličnosti, ki jo gledamo že četrto stoletja.

To je na kratko to. Če bodo še kaki odzivi, se bom pa odzval. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanja.

S tem prekinjam 11. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **14. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O STVARNEM PREMOŽENJU DRŽAVE IN SAMOUPRAVNIH LOKALNIH SKUPNOSTI PO REDNIEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku mag. Dušanu Verbiču. / oglašanje v dvorani/ (Ga ni.)

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Levice, zanjo ... (ni predstavnika poslanske skupine). Besedo ima Poslanska skupina Stranke

modernega centra ... (ni predstavnika poslanske skupine).

Sejo prekinjam za pet minut.
Nadaljevali bomo ob 10.15.

(Seja je bila prekinjena ob 10.08 in se je nadaljevala ob 10.16.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi,
nadaljujemo prekinjeno sejo zbora.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Nada Brinovšek.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Lepo pozdravljeni, kolegi poslanci in ostali!

Pred nami je sprememba Zakona o stvarnem premoženju države in lokalnih skupnosti, na katerega pa smo vsaj zadnja tri leta tako opozicijski kot koalicijski poslanci opozarjali, da je potreben spremembe. Vlado smo opozarjali, da obstoječi sistem načrtovanja in pa ravnanja s stvarnim premoženjem ni učinkovit. Sedanja ureditev ima za posledico razmeroma nizko realizacijo letnega načrta ravnanja s stvarnim premoženjem države, kar je bilo razvidno iz poročila o realizaciji načrtov ravnanja s stvarnim premoženjem tako za leta 2013, 2014, 2015 in tudi za leto 2016. Iz poročila smo lahko razbrali, da je bila na marsikaterem področju realizacija tudi nižja od 5 %. Seveda se nam je ob tem vedno zastavljalo vprašanje, kaj je vzrok za tako nizko realizacijo in v kolikšni meri so na tako nizko realizacijo morda vplivale subjektivne okoliščine ali pa smo tu v Državnem zboru sprejemali odloke o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države kot neko nujno zlo ali pa kot neke pobožne želje lastnikov državnega premoženja.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke menimo, da gredo spremembe zakona v pravo smer, saj se gospodarjenje s premoženjem iz posameznih organov ureja na centraliziran način oziroma se prenaša na Ministrstvo za javno upravo. Prav tako so v predlogu natančneje določeni postopki ravnanja z državnim premoženjem. No, bi rekla, do tu vse lepo in prav. Ne moremo pa nekako mimo dejstva, da je iz predloga tega zakona, ki ga obravnavamo danes, izpadlo ravnanje s premoženjem Banke Slovenije. V letu 2015 smo spremenili ta zakon na predlog Ministrstva za finance, ki je bil usklajen z Banko Slovenije. Po tej spremembi je Zakon o stvarnem premoženju države veljal tudi za Banko Slovenije, in sicer v tistem delu, ki se nanaša na določbo o načelih in postopkih ravnanja, kar pa ni poseglo v samostojnost razpolaganja z lastnim premoženjem Banke Slovenije. V predlogu zakona, ki ga obravnavamo danes, pa določb glede ravnanja s stvarnim premoženjem banke ni več, kot sem že rekla. Zastavlja se nam torej vprašanje glede postopkov ravnanja s stvarnim premoženjem v lasti banke. Zakon o banki

določb glede ravnanja s stvarnim premoženjem ne vsebuje in nehote se nam tu zastavlja vprašanje, kdo bo potem nadzoroval Banko Slovenije in na podlagi katerih zakonskih določil. Računsko sodišče ne bo pristojno, nima zakonske osnove. Torej – kdo? Zastavlja se nam tudi vprašanje, zakaj je pri pripravi obstoječega zakona v letu 2015 sodelovalo Ministrstvo za finance in Banka Slovenije, pri pripravi sprememb zakona, ki ga obravnavamo danes, pa samo Ministrstvo za javno upravo. Je Ministrstvo za javno upravo pri pripravi tega predloga zakona enostavno pozabilo na premoženje banke ali pa gre mogoče za kakšen drug, drugačen vzrok?

Rekla bi, da odgovor, ki smo ga prejeli na matičnem delovnem telesu, da je ravnanje s premoženjem Banke Slovenije izpadlo iz končnega besedila, citiram, »zaradi zagotovitve njenega neodvisnega položaja, saj bi lahko temu nasprotovala Evropska centralna banka,« kar ne pije vode. »Lahko nasprotovala Evropska centralna banka« – jaz mislim, da sta to domnevo, ki je bila predstavljena na Odboru za notranje zadeve pred dvema letoma, pretehtala tako Ministrstvo za finance kot tudi Banka Slovenije, ko sta spremembo predlagali.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke prav zaradi tega navedenega zakona ne bomo podprli, vendar pa mu tudi ne bomo nasprotovali. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Benedikt Kopmajer.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS):
Spoštovani predsednik, predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Danes imamo na poslanskih klopeh predlog zakona, ki je nastal na podlagi mnogih usklajevanj z občinami ter njihovimi združenji, kar v Poslanski skupini DeSUS seveda pozdravljamo, saj se velik del predlaganih določb nanaša na delovanje lokalnih samoupravnih skupnosti in na njihovo ravnanje s stvarnim premoženjem, zato je konsenz v največji meri še toliko bolj pomemben. Povedati je treba, da mnogo zadev v zakonu – gre namreč za popolnoma nov predlog zakona – ni povsem novih po vsebini, saj so bile le-te urejene v podzakonskem aktu, prepričani pa smo, da bo z novim načinom zagotovljena bolj jasna opredelitev. Bistveni cilj predloga zakona je prilagoditev institutov ravnanja s stvarnim premoženjem države novi ureditvi. Tu govorimo o letnih načrtih stvarnega premoženja države ter vzpostavitvi centralne evidence nepremičnin in enotnem spletnem portalu.

Razlogov za sprejetje predloga zakona je mnogo, med drugim določene spremembe sledijo zavezam Evropski komisiji, uskladitvam z določenimi direktivami kot tudi vsebinski prenovi zakona.

Predlagatelji so že natančno pojasnili cilje in rešitve predloga zakona, a naj kratko ponovim. Natančneje se ureja centraliziran način ravnanja s stvarnim premoženjem države, kjer postopki že tečejo v skladu z novelo Zakona o državni upravi, ki je določila, da se v obdobju do 1. 1. 2017 izvede prehod na centraliziran način ravnanja s premoženjem države, upravljavec tega premoženja pa postaja Ministrstvo za javno upravo. Predviden je centraliziran nadzor nad sklepanjem pravnih poslov, povezanih z nepremičninami v lasti države in upravljanjem oseb javnega prava, kot so javni zavodi, javni gospodarski zavodi, agencije in skladi, ki so upravljavci nepremičnega premoženja države. Pred sklenitvijo pravnega posla, katerega vrednost bi presegala 10 tisoč evrov, bodo morali pridobiti predhodno pisno soglasje organa, pristojnega za področje, na katerem delujejo navedeni upravljavci. Nadalje. Bolj celovito je določen postopek razpolaganja z nepremičninami. Na enem mestu se ureja problematika državnih pomoči, ureja se brezplačna odsvojitve nepremičnega premoženja, ločeno je urejena oddaja za najem nepremičnega premoženja za državo in za občine in še bi lahko našteval.

V Poslanski skupini Desus smo prepričani, da predlagane rešitve prinašajo poenostavitev postopkov ravnanja s stvarnim premoženjem ob sočasni ohranitvi ustreznega nadzora in poenostavitev postopkov sprejemanja letnih načrtov stvarnega premoženja v lasti države. Da je vsebinska prenova zakona potrebna, kažejo tudi izkušnje iz prakse. Tako s predlogom dobivamo bolj prožen sistem načrtovanja ravnanja s stvarnim premoženjem države ter samoupravnih lokalnih skupnosti. Pretekle izkušnje so namreč pokazale, da je na nekaterih področjih gospodarjenja s stvarnim premoženjem treba različno urediti ravnanje za državo in samoupravne lokalne skupnosti, predloženi zakon pa te razlike tudi upošteva.

V Poslanski skupini Desus bomo glede na navedeno predlog zakona podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani državni sekretar, spoštovane kolegice in spoštovani kolegi!

V Novi Sloveniji smo več let ugotavljali, da gre pri načrtih ravnanja s stvarnim premoženjem dejansko le za zbiranje predlogov oziroma želja posameznih predlagateljev. Tudi ob sprejemanju letošnjega odloka o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države, za organe državne uprave, pravosodne organe, javne zavode, javne gospodarske zavode, javne agencije, javne sklade smo opozarjali, da je

načrt odtujitev premičnega in nepremičnega premoženja ali oddaje v najem preskromen, sploh če upoštevamo dejstvo, da gre za odvečno premoženje. Večkrat smo Vlado pozvali, da prenovi strategijo s področja ravnanja s stvarnim premoženjem tako, da bo le ta bolj ekonomična oziroma gospodarna, predvsem pa bolj pregledna. Vsekakor bi morala biti država zgleden primer dobrega gospodarjenja s premoženjem. Odgovorni lastniki načrtujejo razpolaganje s svojim premoženjem tako, da premoženje tudi dejansko prodajo. Realizacija tako razpolaganja kot pridobivanja premoženja je namreč še vedno zelo majhna. Naj omenimo le za primerjavo. Še v letu 2014 je bila realizacija pridobivanja nepremičnega premoženja države uspešna le v 5,24 % začrtanih ciljev. Pri načrtu razpolaganja s tem premoženjem pa le 3 %, medtem ko je bilo neodplačno odsvojenega nepremičnega premoženja kar 30 %. Nekoliko boljša je bila realizacija v letih 2015, 2016 in 2017, vendar še vedno nezadostna.

V Novi Sloveniji se zavzemamo za to, da vsak posamičen upravljavec stvarnega premoženja prevzame odgovornost tako glede uvrstitve posamičnega premoženja na seznam načrtovanih razpolaganj kot tudi glede določitve načina razpolaganja. Posebno v primeru prodaj, pa tudi za določitev realne orientacijske vrednosti posamične nepremičnine oziroma premičnine.

Predlog novega zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti morda pomeni majhen korak k bolj učinkovitemu gospodarjenju z državnim premoženjem, a hkrati pušča številne pasti. V praksi govorimo o skoraj 400 upravljavcih, kar pod vprašaj postavlja preglednost ravnanja s tem premoženjem. In še nekaj skrbi. Zakon predvideva centralizacijo ravnanja z nepremičnim premoženjem države tako, da za upravljavca stvarnega premoženja državnih organov določa Ministrstvo za javno upravo. Tudi Banka Slovenije je oseba javnega prava, vendar za njo ta zakon ne velja. Argument Vlade, da gre za osebo javnega prava sui generis, ki mora biti neodvisna, ni prepričljiv. Vse lepo in prav, saj njeno samostojnost in neodvisnost določa tudi zakon o Banki Slovenije in pogodba o delovanju Evropske unije. Naj poudarimo, da je novela tega zakona leta 2015 odpravila pravno praznino in uredila načela in postopek ravnanja s stvarnim premoženjem Banke Slovenije brez poseganja v samostojnost in neodvisnost odločanja banke. V Novi Sloveniji smo prepričani, da ravno samostojnost in neodvisnost centralne banke sočasno prinaša tudi njeno veliko odgovornost za zakonito in gospodarno upravljanje in razpolaganje z njenim premoženjem. Nadzor nad poslovanjem Banke Slovenije v sistemskem zakonu o Banki Slovenije žal še vedno ni urejen.

V Novi Sloveniji bomo predlog zakona kljub nekaterim pomislekom podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsednik za besedo.

Ideja o enotnem oziroma centraliziranem urejanju nepremičninskega premoženja se je udejanjila leta 2010 ob sprejetju Zakona o javnem nepremičninskem skladu. A žal ta zakon v praksi ni nikoli začel, saj je leta 2012 s sprejeto novelo Zakona o stvarnem premoženju države in lokalnih skupnosti prenehal veljati. Tako se je decentralizacija upravljanja z nepremičnim premoženjem države še poglobila. Z izvajanjem zakona v praksi so se pokazale pomanjkljivosti, zato je ključno, da se stremi k potrebni spremembi na način, da se s stvarnim premoženjem države in lokalnih skupnosti ravna skrbno in predvsem gospodarno. Varovanje temeljnih načel ravnanja s stvarnim premoženjem sledi trenutno aktualnemu razvoju ter situaciji na trgu in potrebam tako države kot lokalnih skupnosti in upravljavcev premoženja. Trenutni neenotni in nepregledni sistem ravnanja z nepremičninami traja predolgo, s tem pa je onemogočena usklajena gospodarska nepremičninska politika, še posebej v delu, ko predstojnikom, tako neposrednim kot tudi posrednim omogoča, da praktično skoraj vse pravne posle s stvarnim premoženjem sklepajo samostojno – brez soglasja vlade ali resornega ministrstva. Takšno ravnanje je povzročalo težave predvsem pri nadzorovanju sklepanja pravnih poslov, ravnanja s stvarnim premoženjem države, ki so v upravljanju zavodov z njihovega delovnega področja.

Še posebej slabo se je v zadnjih letih izvajanja zakona izpostavilo vprašanje ustreznega obstoječega sistema načrtovanja ravnanja s stvarnim premoženjem. Na to smo opozarjali tudi poslanci pri vsakoletnem sprejemanju odlokov, načrtov ravnanja s stvarnim premoženjem posameznih uporabnikov in še posebej z letnim poročilom o njeni realizaciji. Neizpodbitno dejstvo je, da so realizacije teh načrtov nizke. Vzrokov je vsekakor več, od nizke gospodarske rasti, pomanjkanja kreditnega potenciala, nizkih cen nepremičnin, kar je odvrčalo od prodaje tako državo kot tudi lokalne skupnost, in tudi nerealnih načrtovanj razpolaganja z nepremičninami. Kot je zapisano v predlogu zakonu, nastal je dolg seznam odvečnega premoženja, v katerega so upravljavci stvarno premoženje uvrščali na zalogo.

Zakon, kot izhaja iz predloženega gradiva, se je pripravljaj vse od leta 2015, a načela ostajajo enaka sedanjemu: gospodarnost ravnanja s stvarnim premoženjem, načelo enakega obravnavanja, načelo preglednosti, načelo javnosti. Socialni demokrati ocenjujemo, da gredo predlagane rešitve tega zakona v pravo smer: centraliziran način ravnanja s

stvarnim premoženjem, centraliziran način sklepanja pravnih poslov, povezanih z nepremičninami v lasti države in upravljanju oseb javnega prava, pridobivanje soglasja organa pred sklenitvijo pravnega posla, ki presega 10 tisoč evrov. Na ravni lokalni skupnosti se uvaja nov centraliziran nadzorni mehanizem. Prav tako mora župan za pravne osebe pravne posle, katerih vrednost presega 500 tisoč evrov, pred javno objavo predhodno pridobiti soglasje občinskega sveta oziroma mestnega sveta k osnutku besedila pravnega posla. Posebnost za občine je tudi to, da lahko oddajajo v najem ali brezplačno uporabo trajno nepotrebno premoženje, da se z njim zagotovi gospodarno ravnanje z nepremičnim premoženjem. A pozor! Država te možnosti nima. Vzpostavlja se tudi bolj prožen sistem načrtovanja ravnanja s premoženjem države. Cilj pa je odprava nizke realizacije načrtovanja z nepremičnim stvarnim premoženjem, ki je vsekakor bila načrtovana nerealno oziroma na zalogo, kar je dokazovalo vsakoletno poročilo o realizaciji načrtov ravnanja s stvarnim premoženjem.

To slabo prakso je treba spremeniti in jo ustrezno popraviti, zato Socialni demokrati podpiramo ta predlog zakona. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 12. 2. 2018. V razpravo dajem 29. člen ter amandma Poslanske skupine Levica. Želi kdo razpravljati?

Besedo ima državni sekretar na Ministrstvu za javno upravo dr. Nejc Brezovar.

DR. NEJC BREZOVAR: Hvala za besedo, predsednik. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Zgolj kratko pojasnilo, ki je bilo sicer dano že na odboru glede predloga amandmaja Združene levice k 29. členu. Številka, ki je trenutno predvidena v zakonu, govorimo o znesku nepremičnine, ki presega pol milijona evrov, je nek kompromis, iskreno. Občine so želele, da omejitev ne bi bilo, medtem ko je predlog Združene levice znesek v višini 250 tisoč evrov. Po našem mnenju bi tak nizek znesek prekomerno obremenjeval občinske svete s predhodnimi potrditvami in bi na ta način popolnoma nepotrebno oviral delo občin, zato pač nasprotujemo amandmaju. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Ne. Potem razpravo zaključujem.

V razpravo dajem 65. člen ter amandma Poslanske skupine Levica. Želi kdo razpravljati?

Besedo ima zopet državni sekretar na Ministrstvu za javno upravo dr. Nejc Brezovar.

DR. NEJC BREZOVAR: Hvala, predsednik.

Tudi tukaj kratka obrazložitev, zakaj smo se osredotočili, da se lahko v brezplačno uporabo nepremično premoženje občin in države daje zgolj nevladnim organizacijam, ki imajo status v javnem interesu. To ne pomeni nobenega oženja. Trenutni termin, ki je veljaven, je bil ohlapien. Namreč, pogoj je bil delovanje v javnem interesu. Zato so se že sedaj občine obračale na Ministrstvo za javno upravo, ki je med drugim pristojno za področje nevladnih organizacij, in smo že sedaj podajali pojasnila, da pogoj delovanja v javnem interesu pomeni, da gre za nevladno organizacijo, ki ima podeljen status v javnem interesu. Tako da v praksi ta nova določba ne bo ničesar poslabšala, temveč zgolj to, kar je bilo že sedaj uveljavljeno v praksi, prenašamo v zakon. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Ne. Potem razpravo zaključujem.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločili danes v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 14. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **16. TOČKO DNEVENGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠBI IN ZAVAROVANJU V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovani predsednik Državnega zbora, hvala za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci!

Novela Zakona o izvršbi in zavarovanju, ki je pred vami, je ena obsežnejših novel tega zakona v zadnjih letih. Z njo nadaljujemo trend, ki smo ga začeli že s prejšnjo novelo tudi v tem mandatu, ki smo jo na ministrstvu poimenovali, in je bila že sprejeta, in smo jo poimenovali socialna novela, ki je v določenih delih izboljšala stanje socialno ogroženih dolžnikov. Predlagane rešitve v noveli, ki je pred vami, odpravljajo določene pomanjkljivosti veljavne ureditve, povezanih s pravnim redom Evropske unije, spreminjajo pa se tudi tista določila, ki so v praksi pomenila zastoj v izvršilnem postopku ali so prekomerno bremenila sodišča. Vendar gre tukaj, bomo rekli, bolj za tehnične spremembe.

Opozoril pa bi v tem uvodnem nastopu na dve spremembi, ki sta po našem mnenju velikega pomena. Najprej, zakon daje pravno podlago za uvedbo spletnih dražb premičnin in nepremičnin. To bo nedvomno prispevalo k boljši realizaciji prodaje premičnin in nepremičnin, kar je v

interesu tako upnikov kot dolžnikov, predvsem pa bo omogočilo tudi bolj učinkovito oziroma resnično učinkovito preprečevanje zlorab, ki danes občasno nastajajo v izvršilnih postopkih zaradi dogovarjanja med različnimi potencialnimi kupci premičnin in nepremičnin na sodišču in jih ni mogoče na drug način ustrezno oziroma učinkovito preprečiti.

Drug pomemben sklop pa je ureditev tako imenovane socialne izvršbe na nepremičnine. Z zakonom na drugačen in dolžniku bolj prijazen način urejamo primere, ko je dolg izjemno nesorazmeren s predlogom, da se ta dolg poplača iz prodaje nepremičnine, ki hkrati predstavlja tudi dolžnikov dom. Zakon v tem primeru nalaga po uradni dolžnosti aktivno vlogo sodišča v takih primerih, vzpostavlja povezavo s centrom za socialno delo, omogoča določene odločitve izvršbe in varuje posebej ranljive skupine. Treba se je zavedati, da je izvršilni postopek zmeraj spopad dveh različnih interesov, obeh legitimnih, na eni strani dolžnika, na drugi strani upnika, in da tudi niso upniki vedno tisti, ki so izjemno močni. Vedno si predstavljamo kot upnike banke, recimo, ali velike korporacije. Upniki so lahko tudi osebe, ki ne dobijo izplačila preživnine, manjši podjetniki in tako naprej. Zato je treba biti pri posegih v ta zakon izredno previden. Mislim, da smo to sredino tudi našli, kar je, verjamem, pokazala tudi dokaj obsežna razprava na matičnem delovnem telesu.

Če bodo izpolnjeni pogoji, spoštovani predsednik Državnega zbora, predlagam tudi, da se na isti seji opravi tretja obravnava predloga zakona. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo.

Za predstavnice poročila odbora dajem besedo predsedniku odbora Janu Škobernetu.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani predsednik. Spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Odbor za pravosodje je na svoji 46. redni seji 2. februarja kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju, kjer smo uvodoma ugotovili, da Zakonodajno-pravna služba ni imela več pomislekov, ker da so ustrezno upoštevani vsi njihovi pomisleki znotraj predlaganih amandmajev s strani koalicijskih poslanskih skupin. Sledila je kratka predstavitev vsebine razprav poslanke in poslancev ter zainteresirane javnosti, ki jo je predstavila predsednica Komisije za peticije ter človekove pravice in enake možnosti Eva Irgl, saj so na komisiji kot zainteresirano delovno telo obravnavali zakon, ki je danes pred vami. Prav tako je zakon v nadaljevanju podprl Državni svet. Sodni svet je sporočil, da pripomb na zakon nima. Poslanke in poslanci pa so v razpravi menili, da moramo v državi vzpostaviti

takšno socialno okolje, ki bo ljudem zagotovilo osebno dostojanstvo in varnost. Pri tem pa je treba zagotoviti spoštovanje in varovanje predvsem posameznikovega doma in v tem kontekstu mora biti izvršba na dom zgolj skrajna možnost.

Predstavnika predlagatelja sta nadalje pojasnila, da predlagani zakon v tem pogledu prinaša več varovalk za ohranitev dolžnikovega doma in opozorila, da lahko neplačani dolg ogrozi tudi – in to ni nepomembno – preživetje upnika.

V nadaljevanju je odbor glasoval o amandmajih in vseh členih zakona skupaj. Posodobljeni zakon pa je pred vami. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo dr. Jasna Murgel.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Pred nami je še ena sprememba Zakona o izvršbi in zavarovanju, ena izmed številnih sprememb, ki, kot je povedal minister, prinaša nekatere tehnične spremembe v sam izvršilni postopek, ki bodo predvsem pomagale sodiščem, da bodo počela to, kar zakon o izvršbi v bistvu zahteva od njih. To pa je učinkovita izvršba. Vendar kljub temu, kot je že bilo povedano, da gre pri zakonu o izvršbi in zavarovanju za to, da se poplačajo terjatve upnika, je v okviru tega zakona treba poskrbeti tudi za pravice dolžnika. Do določene mere je v samem zakonu o izvršbi in zavarovanju za to poskrbljeno, ampak videli smo, da v primeru Vaskrsić je vendarle Evropsko sodišče za človekove pravice, ugotovilo, da nekatere pomanjkljivosti so. Kljub temu da zakon omogoča nekatere omejitve izvršbe, je treba poskrbeti, da se v primeru, ko gre za socialno stisko dolžnika in za nesorazmerno nizko terjatev in kadar gre za izvršbo na nepremičnino, torej na nepremičnino, ki predstavlja dolžnikov dom, je vendarle treba omogočiti sodišču, da izvršbo na določen način odloži, da s tem pomaga dolžniku, ki takšno pomoč potrebuje, da pride iz tega začaranega kroga in vendarle uspe na drug način poplačati terjatev. S tem se tudi omogoči ustrezno varovanje njegove pravice do premoženja. Pomembno je, da predlog novele Zakona o izvršbi in zavarovanju omogoča sodišču, da za določen čas odloži izvršbo. Te možnosti sedaj v veljavnem zakonu ni. To spremembo smo vnesli z amandmajem na Odboru za pravosodje, in tudi da sodišče v določenih primerih, kadar je to primerno, odloži izvršbo za primeren čas. Torej da tistim dolžnikom, ki so v socialni stiski in kadar gre za nesorazmerno visoko terjatev, omogočimo odlog izvršbe, ki ni vezan na nek rok. O tem bo odločalo sodišče v vsakem posameznem primeru.

Spremembe v ZIZ se nanašajo tudi na pospešitev in hitrejši zaključek izvršilnih postopkov. Ena izmed teh je uvedba možnosti, da sodišče prve stopnje po vloženi pritožbi samo popravi lastno odločitev, če bo po vloženi pritožbi ugotovilo, da je odločitev napačna. Takšna možnost bo razbremenila pritožbeno, torej Višje sodišče in omogočila hitrejše reševanje zadev na prvi stopnji. Ena izmed dobrodošliih rešitev je, da bo zdaj možnost, da bo sodišče lahko na predlog stranke ugotovilo tržno vrednost nepremičnine, in sicer na podlagi cenitve, ki že obstaja v spisu. Veliko je takih zadev, kjer že imamo cenitve v spisu, in če ta cenitev ni starejša od dveh let, potem se lahko uporabi po predlogu te novele še enkrat, da se torej stroški izvršbe zmanjšajo, kajti stroški izvršbe se poplačujejo prednostno iz prodanega premoženja.

Zaradi vseh teh rešitev, ki se predlagajo v zakonu, in predvsem zaradi te socialne note, ki je predlagana, bomo poslanci iz Poslanske skupine SMC predlagano novelo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina SDS, zanjo gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, gospod minister za pravosodje!

V Slovenski demokratski stranki pozdravljamo nekatere rešitve, ki jih prinaša novela Zakona o izvršbi in zavarovanju. V SDS smo namreč že zelo dolgo opozarjali, da je nujno treba spremeniti zakonodajo s področja deložacij, če tako rečem. Gre namreč za izjemno pomembno tematiko in tudi zaradi tega smo na seji Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti, kot je že prej povedal predsednik Odbora za pravosodje, kot zainteresirano delovno telo spregovorili prav o tem, seveda s poudarkom na deložacijah. Dejstvo je, da se dogajajo deložacije ljudi iz njihovih stanovanj oziroma hiš tudi za zelo nizke dolgove, ukrepi pa niso sorazmerni glede na dolgovani znesek. V desetih letih je bilo preko 7 tisoč 200 izvršb na nepremičnine zaradi izterjave dolgov, nižjih od 100 evrov. Vsekakor gre za nesorazmeren ukrep, v ozadju pa v nekaterih primerih tudi za hude socialne stiske, in tem ljudem je treba pomagati, da bodo najprej dostojanstveno in dostojno živeli, da bodo lahko ohranili svojo dostojanstvo, ki jih pripada po ustavi.

Ko govorimo o deložacijah, je treba gledati vsak primer posebej. Vsaka zgodba je namreč zgodba zase. Spremembe novele Zakona o izvršbi in zavarovanju so nastale tudi zaradi primera, ki je močno odmeval v Sloveniji. Govorim o primeru Vaskrsić. Kot veste, mora sedaj Slovenija plačati odškodnino in povrniti stroške v skupni vrednosti 85 tisoč evrov zaradi rubeža in prodaje hiše v izvršilnem postopku,

nastalem zaradi osnovnega dolga v višini 124 evrov. Evropsko sodišče za človekove pravice je namreč 25. aprila 2017 objavilo sodbo o zadevi Vaskrsić proti Sloveniji, v kateri je ugotovilo kršitev 1. člena protokola, št. 1, ki govori o pravici do lastnine. Na omenjeni primer smo v Slovenski demokratični stranki ves čas, odkar se je zgodil, opozarjali, in sicer da je šlo za nesorazmeren poseg pri izvršbi na nepremičnino zaradi izterjave 124 evrov. Evropsko sodišče je v tem primeru opozorilo, da slovenska zakonodaja ne zavezuje izvršilnega sodišča, da bi moralo po svoji presoji uporabiti milejše izvršilno sredstvo ali zavrniti predlog na izvršbo v primeru nesorazmernosti med terjatvijo in vrednostjo nepremičnine. In zdaj prehajamo na tisto bistveno, pomembno spremembo novele zakona. Novi predlog zakona določa, da lahko sodišče, kadar dovoli izvršbo na stanovanje ali stanovanjsko hišo, ki je dolžnikov dom, zaradi izterjave denarne terjatve, ki je nesorazmerna glede na ugotovljeno vrednost nepremičnine, po uradni dolžnosti določi drugo, bolj sorazmerno sredstvo ali predmet izvršbe. Obenem določa, da lahko dolžnik v primeru izvršbe na dolžnikov dom za poplačilo nesorazmerne terjatve predlaga drugo sredstvo izvršbe, tudi po poteku 8-dnevnega roka po vročitvi sklepa o izvršbi.

Naj še enkrat na kratko povem, nov predlog zakona določa, da če sodišče ugotovi, da gre v primeru izvršbe na nepremičnino za nesorazmerni poseg, potem lahko po uradni dolžnosti določi drugo, bolj sorazmerno sredstvo ali pa predmet izvršbe. V Slovenski demokratični stranki bomo, kot že rečeno, to sem povedala že na Komisiji za peticije, človekove pravice in enake možnosti, potem tudi na Odboru za pravosodje, podprli ta zakon. Menimo, da gre v nekaterih delih v pravo smer, seveda pa bomo skrbno spremljali izvajanje tega zakona. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, v njenem imenu gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Spoštovane in spoštovani!

Danes razpravljamo o pomembnih spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju. V Poslanski skupini Desus menimo, da je bistvenega pomena rešitev na tem področju, v tem zakonu sprememba na področju deložacij. Deložacije so žal vsakdanji problem posameznikov, ki se znajdejo v hudih socialnih stiskah. Povedati je sicer treba, da tudi že veljavni zakon o izvršbi in zavarovanju daje dolžniku precej možnosti, s katerimi lahko odloži in prepreči prodajo nepremičnine. Tako lahko na primer dolžnik, ki mu grozi prodaja nepremičnine, med drugim že po veljavnem zakonu zahteva, da v nepremičnini, ki predstavlja njegov dom, biva še tri leta po prodaji in si v tem času poišče nadomestno bivališče. Tako imamo na eni strani dolžnika, ki

se je zaradi različnih razlogov znašel v takšni situaciji; na drugi strani pa upnika, katerega ustavna pravica je, da je poplačan. V Poslanski skupini Desus, kot že rečeno, pozdravljamo predlagano rešitev, s katero se želi preprečiti socialne izvršbe na nepremičnine, katerih temeljna značilnost je, da je dolg nizek in tako njegovo poplačilo s strani dolžnika obvladljivo.

Kaj natančno sprememba prinaša? Sodiščem se nalaga obveznost, da bodo morala med postopkom izvršbe na nepremičnino, ki predstavlja dolžnikovo stanovanje ali stanovanjsko hišo, v kateri dolžnik živi, in gre za poplačilo dolga, ki je očitno nesorazmeren glede na ugotovljeno vrednost nepremičnine, obvestiti center za socialno delo, ki bo po prejemu obvestila začel z izvajanjem nalog, ki so centru za socialno delo poverjena kot javna pooblastila oziroma z izvajanjem socialnovarstvenih storitev, namenjenih odpravljanju socialnih stisk in težav. Izvršbo nad dolžnikovim premoženjem oziroma domom bo vendarle mogoče preprečiti, kadar bo šlo za relativno nizke terjatve in kadar bo CSD podal mnenje, da bi takojšnja izvršba ogrozila eksistenco dolžnika in njegovih družinskih članov. Pa vendar je treba povedati, da se v javnosti pogosto ustvarja vtis, da pri nas deložacije potekajo masovno in brez milosti. Da temu ni tako, kaže podatek, da je bilo v letih od 2005 do 2015 približno 7 tisoč 300 predlogov za izvršbo; izvršenih pa je bilo manj kot 1,5 %. Seveda pa je treba temu nameniti veliko več pozornosti kot doslej. Deložacija iz lastnega doma je namreč zelo občutljiva zadeva za vse vpletene, zlasti ko gre za izselitev ljudi, ki so v hudi materialni stiski, posebej še ko se v njej znajdejo brez lastne krivde. Deložacija lahko pusti pri otrocih in odraslih, ki jo doživijo, trajne psihične posledice, ki lahko vodijo v zdravstvene težave. Tudi zato si je treba prizadevati, da deložacij ne bi bilo. Če pa so neizogibne za zavarovanje interesov upnikov, sta država in lokalna skupnost odgovorni, da poskrbita, da nobena oseba, ki je bila deložirana in ki si iz upravičenih razlogov ne more sama zagotoviti socialne varnosti in primerne stanovanja, ne bi ostala brez strehe nad glavo in pomoči, ki je potrebna za preživetje teh oseb.

V Poslanski skupini Desus se zavedamo težav in problemov na tem področju. Sam postopek izvršbe je za prizadete osebe zagotovo krut in neizpros. Zaradi navedenega bomo v Poslanski skupini Desus podprli predlog zakona, ki prinaša dodatno pot, po kateri bi lahko država še pomagala v neljubih, žalostnih deložacijskih postopkih. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, v njenem imenu gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Najbrž si nihče ne želi, da bi se znašel v brezizhodni življenjski situaciji, ko bi zaradi relativno nizkega zneska dolga izgubil svojo nepremičnino, ki mu predstavlja edini oziroma lastni dom. Ne pogovarjamo se o vrtoglavih dolgovanjih zneskih, ki so velikokrat plod finančnih malverzacij ali celo kaznivih dejanj. Govorimo o ljudeh, ki zaradi osebne socialne stiske, morda tudi zaradi nepoznavanja zelo kompliciranih predpisov ne zmorejo vrniti ali plačati manjšega zneska, pa kljub temu na koncu pride do izvršbe na nepremičnini, ki je veliko večje vrednosti, kot je bila glavica dolga. Vsi poznamo takšen primer – Vaskrsi. Gotovo ni edini, je pa bil najodmevnejši. Odmeval je vse do Evropskega sodišča za človekove pravice in pokazal veliko pomanjkljivost. Slovenska zakonodaja namreč ne zavezuje izvršilnega sodišča, da bi po lastni presoji uporabilo milejše izvršilno sredstvo ali pa predlog za izvršbo zavrnilo, kadar obstaja veliko nesorazmerje med višino terjatve in vrednostjo nepremičnine. Seveda pa tega tudi ne prepoveduje; torej bi sodišče v tem primeru kljub temu lahko, bi lahko, tako ravnalo, pa ni. Zato je Evropsko sodišče za človekove pravice Sloveniji dosodilo kazni, ker je kršila pravico do mirnega uživanja premoženja, ni šlo za nujen ukrep. Vaskrsi je bil dolžan 124 evrov, Evropsko sodišče za človekove pravice dosodi Republiki Sloveniji kazni 85 tisoč evrov ali 685-krat več, kot je znašal dolg.

V Novi Sloveniji poudarjamo, da je treba vedno, ko govorimo o izvršilnem postopku in o razmerju med dolžnikom in upnikom, izhajati iz dejstva, da gre za pravico upnika, da je poplačan, to je pravica do učinkovitega sodnega varstva; in za pravico dolžnika do spoštovanja njegovega doma. S tega vidika predlog današnje novele Zakona o izvršbi in zavarovanju za tako imenovane socialne izvršbe na nepremičnine prinaša prepotrebne varovalke, večjo vlogo centrov za socialno delo ter dolžnikov predlog za dovolitev drugega sredstva izvršbe ali izvršbo na drugi nepremičnini, ki ga bo lahko vložil vse do izdaje odredbe o javni dražbi. Seveda pa bo moral biti dolg na koncu plačan, saj zakon ne dopušča odpisa dolga. Ko že govorimo o odpisu dolga, vlada se s tem veleprojektom, začetim leta 2015, res ni proslavila, saj je zelo malo podjetij in občin podpisalo sporazum o sodelovanju pri pomoči najšibkejšim. Tudi kriteriji, ki so jih morali izpolnjevati dolžniki, so bili zelo visoko postavljeni in v poštev je prišlo malo prosilcev. V Novi Sloveniji upamo, da bodo centri za socialno delo pri izvajanju socialnovarstvenih storitev za odpravljanje socialnih stisk uspešnejši. Včasih ni treba veliko, da pomagamo najranljivejšim; treba pa je odreagirati takoj in s praviimi ukrepi, ki preprečijo najhujše. Mi v Novi Sloveniji bomo predlog sprememb in dopolnitev Zakona o izvršbi in zavarovanju podprli.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, v njenem imenu gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik, spoštovani kolegice in kolegi!

Ena temeljnih zavez koalicije ob nastopu te vlade je bila, da bomo skozi reformo pravosodja dosegli, da bo slednje v vseh svojih segmentih bolj učinkovito, do ljudi prijazno, predvsem pa pravično. In bolj kot se približujemo koncu, bolj lahko ugotavljamo, da so na področju pravosodja številne spremembe ta cilj tudi dosegle. Ena teh ključnih in za številne državljanke in državljane morda celo najpomembnejših, ker se v marsičem lahko, žal, najbolj tiče njihovega vsakdanjega življenja, je tudi današnja novela, ki je pred nami. Ključno je, da skozi to zagotovimo varovanje dolžnika ter tudi učinkovito sredstvo za to, da bo poplačan tudi upnik. Seveda je nesprejemljivo ali pa žalostno in si družba, kot je naša, ki spada med najbogatejše na svetu, ne more privoščiti, da bi ljudi za minorne, majhne ali nepomembne zneske metali iz njihovih domov. To ta novela ureja na način, da omogoča in nalaga sodišču, da skupaj s centrom za socialno delo v primerih – kjer je mogoče denimo tudi s pomočjo pravočasnega aktiviranja orodja enkratne denarne pomoči tovrstne primere rešiti, da do izvršbe ali tega zahtevka sploh ne pride – to tudi reši. Hkrati pa je treba odgovoriti na ključne kritike in vprašanja, zakaj predlog ne gre v zaščito dolžnika še bolj radikalno. Ker obstaja na drugi strani tudi pravica upnika, ki je lahko mali obrtnik, nekdo, ki ima espe, ki živi od svojega dela in mora prav tako plačati material, svoje zaposlene, prehraniti svojo družino. In nismo želeli in ne želimo, da bi se skozi zakone, ki so v svojem temelju namenjeni zaščiti najšibkejših, nato reševali špekulanti in tisti, ki so – kot denimo govori in se dogaja v primerih osebnih stečajev – nato ta instrument koristili najbogatejši ali pa tisti, ki so se želeli izogniti plačilu davka, poplačilu izvajalcev, plačilu materiala. In zakon, ki je pred vami, je skušal uravnotežiti ravno to in v tem je njegova ključna prednost. Na eni strani preprečuje, da bi po sami naravi stvari ljudem jemali njihove domove, izvajali deložacije za zneske, ki jih je mogoče enostavno, z nekaj truda in ob sodelovanju institucij, ki so za to pristojne in potrebne, rešiti v doglednem času; hkrati pa še vedno omogoča, da bodo dolgovni poplačani. Ker dolgovi ne nastanejo sami po sebi. In za to, kar je dolg, je nekdo moral delati in je nek material tudi moral biti plačan, da ne rečem, da je bil odveden tudi davek. In to ravnotežje smo dolžni ohranjati. Pomembno pa je, da ne posegamo v človekovo dostojanstvo. Idealen izplen tega zakona, na katerega Socialni demokrati tudi upamo, je ta, da do izvršb iz doma, ki je hkrati tudi človekov osnovno in edino prebivališče ter nepremičnina, sploh ne bi prihajalo, ker že danes obstajajo

orodja, da se to prepreči. S tem zakonom pa institucije k temu samo še močnejše zavezujemo in skozi to izpolnjujemo tudi temeljni cilj, da bodo sodišča v tej državi ne samo učinkovita in pravična, ampak tudi do ljudi, do uporabnika v tem primeru, prijazna in na njegovi strani. Socialni demokrati bomo predlog zakona seveda podprli. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima Poslanska skupina Levica, v njenem imenu dr. Matej T. Vatovec.

Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Najlepša hvala, podpredsednik. Lep pozdrav vsem!

V Levici že ves mandat opozarjamo na problematiko deložacij. Deložacije so na nek način najbolj krut prikaz socialne slike v Sloveniji in zaradi tega se tudi že cel mandat trudimo, da bi rešili ne le posledice te slike, ampak predvsem vzroke, ki do takšnih stanj pripeljejo. Stopnja revščine je visoka, socialne stiske so hude, pomanjkanje neprofitnih stanovanj je veliko. Število deložacij pa narašča. In s tem problemom se vlada pravzaprav ne spopada. Ni pripravljena dvigniti minimalne plače, ni pripravljena dvigniti denarne socialne pomoči, ni pripravljena dvigniti najnižjih pokojnin, čeprav imamo večletno gospodarsko rast in dovolj denarja, da recimo damo milijardo za Nato in oboroževanje. Vlada tudi daje davčne odpuste najbogatejšim, da izdatno financira tudi umazane investicije. 280 tisoč ljudi pa medtem živi še vedno pod pragom revščine. Pod njim je tudi minimalna plača, najnižje pokojnine ne omogočajo niti golega preživetja. Marsikdo posledično ne more plačati položnic. V času zime si marsikdo niti ne more privoščiti kurjave, na koncu pa lahko zaradi tega ostane še brez strehe nad glavo. To je preprosto nedopustno. Ne govorimo namreč o posameznikih, ki so kupili predrag avto, ali vikend na morju, ali naročili kakšno storitev, gradnjo in je potem ne morejo več odplačevati. Govorim o ljudeh, ki brez strehe nad glavo ostanejo zaradi nezmožnosti plačila elektrike, kurjave in drugih osnovnih stroškov; zaradi sto ali nekaj sto evrov dolga.

Novela zakona o izvršbi in zavarovanju naj bi med drugim reševala tudi ta problem. Preprečila naj bi, da kdorkoli ostane brez doma zaradi bagatelnega dolga. A v Levici smo prepričani, da ta zakon, na žalost, ne bo rešil ničesar. Še vedno bo možna izvršba na edini dom zaradi 50 ali 100 evrov dolga. Še vedno tisti, ki jim grozi deložacija, ne bodo deležni ustrezne pravne pomoči. Še vedno bo do deložacije zaradi popolnoma nesorazmernega dolga lahko prišlo. In vse, kar ta zakon prinaša, je to, da bo do tega prišlo le nekaj mesecev kasneje. Za nas je to absolutno premalo. In zaradi tega smo v Levici na matičnem odboru pripravili cel kup dopolnil, ki bi deložacije iz

edinega doma zaradi nezmožnosti plačevanja osnovnih stroškov preprečili. Ne le odložili, ampak preprečili. Predlagali nismo nič drastičnega. Noben od predlogov ne bi povzročil masovnega neplačevanja položnic, kot trdijo na strani ministrstva in tudi v koaliciji. Z njim bi dosegli le to, da se omeji izvršba na edini dom oziroma na primerno stanovanje, da se zagotovi, da je izvršba na edini dom zadnje možno sredstvo, da se vsem, ki jim grozi deložacija, zagotovi ustrezno pravno pomoč, da se zagotovi aktivno vlogo sodišča pri iskanju najboljše rešitve za nastalo situacijo in da se šele kot zadnja možnost, če res ni druge rešitve, izvršbo odloži.

Da bi bile takšne rešitve nujne, potrjuje tudi statistika. V zadnjih desetih letih je bilo vloženih 7 tisoč 246 izvršb na nepremičnino zaradi dolga, nižjega od 100 evrov. Zaradi dolga med 100 in tisoč evrov je bilo vloženih skoraj 50 tisoč izvršb. Dodatnih 42 tisoč zaradi dolgov med tisoč in 5 tisoč evri. In točno teh skoraj 100 tisoč primerov smo želeli ustrezno nasloviti z amandmaji, ki smo jih predlagali v Levici. Kot ponavadi so ostali brez podpore in upamo, da ste dobro premislili, ali je deložacija čez nekaj mesecev res toliko boljša od deložacije jutri. V Levici smo prepričani, da to ni dovolj; predlagamo, da se vsem, ki jim grozi deložacija, zagotovi vsaj nekaj, nek minimum, to je ustrezna brezplačna pravna pomoč. Če ne naredimo vsaj tega, v Levici tega zakona ne moremo podpreti.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženih amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 12. 2. 2018.

V razpravo dajem 20. člen ter amandma Poslanske skupine Levica. Ker vidim, da obstaja interes, vas vabim, da se prijavite k razpravi. Prijava poteka.

Kot prvi dobi besedo dr. Vinko Gorenak.

Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Jaz ne bom govoril samo o 20. členu in amandmaju, ampak na splošno o zakonu nekaj besed. Običajno smo navajeni, da iz pravosodnega ministrstva v tem mandatu prihajajo zakoni, ki jih mi večinoma, kolikor se spomnim, nismo podpirali. Razlog je seveda v vsebini zakona, ne v kakšnih pripravljavcih ali kaj podobnega. Ker vedno ravnamo na ta način, da pogledamo vsebino in skušamo podpirati stvari, ki so dobre, je bil tudi v tem primeru ta zakon deležen pri nas takšnega postopka. Moram reči, kot je napovedala kolegica Irgl, da bomo zakon podprli. Res pa je, da je materija, ki jo obravnavamo, zahtevna, ker te pravice trčijo ob vsaj dve ustavni načeli in je zelo težko na nek pameten način zbalansirati tako, da ne bi bil zakon zaradi kakšnega ostrejšega določila lahko

celo protiušten. Zaradi tega gre zakon v neki smeri, ki je za nas sprejemljiva, ki v veliko večji meri varuje ali pa vsaj poskuša varovati ljudi, ki bi bili recimo deložirani, in skuša zadeve urediti na boljši način, kot je bilo to urejeno do sedaj. Seveda pa zakon ne bo mogel rešiti vseh problemov, zlasti ne bo mogel rešiti problemov tam, kjer sodnik poleg prava, kot bi rekel Boštjan M. Zupančič, nima zdrave kmečke pameti. Saj nisem rekel, da je vi nimate, ne se sekirati. Govorim o sodnikih, saj vi ste zdaj poslanka, pa boste šele sodnica nazaj. Zakaj gre? Gre preprosto za to, kot je rekel Boštjan M. Zupančič že v primeru Vaskrsi, da mora sodnik poleg tega, da zna brati zakon in da ve, kaj tam piše, imeti še zdravo kmečko pamet in mora poleg prava uporabljati tudi zdravo kmečko pamet. Mislim, da zdrave kmečke pameti z zakonom tudi minister Klemenčič ne more predpisati, tudi mi je ne moremo predpisati, zato ne drži, kot ste rekli nekateri pred menoj, da zdaj takih primerov, kot je Vaskrsi, ne bo več. To zelo težko rečemo, da jih ne bo več. Ne bo jih, če bodo sodniki poleg zakona uporabljali še zdravo kmečko pamet, drugače pa se nam lahko to še kar naprej dogaja, saj že v mesecu decembru lanskega leta je bil en zelo podoben primer na sodišču v Novem mestu. Zelo podoben primer, ko so metali na cesto osebo, pa so si potem zadnji trenutek premislili, ker je stvar prišla v javnost. Skratka, zakon gre v pravo smer, zaradi tega naša podpora zakonu kot takemu. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Matej Tašner Vatovec. Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Hvala.

Bistvo sem povedal že v stališču poslanske skupine, rad bi samo poudaril tisto, česar zakon ne bo dosegel. Ne bo zagotovil, da do deložacij ne bo prišlo zaradi nizkih dolgov, kar je mogoče ena od glavnih težav, torej v sorazmernosti sredstev, kdaj se uporabi sploh izvršba na nepremičnino. Ne zagotavlja tega, da bi izvršba na dom bila res zadnja možnost upnika, torej ko ne obstaja nobene druge možnosti več, in ne zagotavlja niti tega, da bi zavarovali edini dom, ki ga človek ima. Kot tretje, ne zagotavlja ustrezne pravne pomoči. Vemo, da v nekaterih primerih ljudje, ki se znajdejo v finančni ali pa kakšni drugi stiski, zelo težko pridejo do pravne pomoči, zelo težko se v tej stiski znajdejo, da bi ugotovili, katera sredstva imajo na voljo. Argument vlade je bil, da imamo že v drugem zakon institut brezplačne pravne pomoči in da bi lahko uporabili tudi to. Mislim pa, da je ustrezno, da se tudi v tem zakonu eksplicitno navede to možnost, zato smo tudi predlagali ta amandma k 20. členu; in da se ljudi – ki se iz takšnih ali drugačnih razlogov znajdejo v takšnih situacijah, vsaj tisti del, ki se zaradi minornih dolgov znajde pred izvršbo, ki je verjetno popolnoma nehumano sredstvo, da se

poplača te dolgove – vsaj zaščiti na tak način, da se jim omogoči pravna pomoč, da se jim omogoči neko svetovanje. Zakon gre ravno zaradi tega v napačno smer na tem področju, ker tisto, kar ta zakon prinaša, je to, da bo o izvršbi obveščen center za socialno delo, vmes bo ta izvršba odložena, se ne bo zgodila kmalu, v nekaj dneh, ampak v kakšnem mesecu ali letu; ampak to ne spremeni dejstva – izvršba ostaja. Vmes pa se bo zgodilo to, da bodo napotili ta primer na humanitarne in nevladne organizacije, ki bodo na nek način outsourcinge osnovno dejavnost države. Zato se jaz sprašujem, kje je država v tem primeru?! Ali ni osnovna funkcija države, da tudi štiti državljane in državljane ter da opravlja vsaj to osnovno socialno in pravno funkcijo.

S tem zakonom se prelaga del odgovornosti, ki jo ima država do svojih državljanov in državljanov; in to odgovornost mora verjetno v večini primerov takšnih izvršb država prevzeti, ker pač dopušča, da ljudje v tej državi živijo v popolnoma človeku nedostojnih pogojih, ker imajo preizkušnje pogoje, ker nimajo ustreznega socialnega varstva. To za nas niso rešitve, to je enostavno prelaganje odgovornosti. Prelaganje odgovornosti na centre za socialno delo, humanitarne organizacije, nevladne organizacije, ki so zadnjih nekaj let oziroma od časa krize tiste, ki lajšajo posledice krize za ljudi, ki so potegnili najkrajšo v tej državi. Z amandmajem predlagamo res minimum, to še enkrat poudarjam. Gre za to, da se v zakon zapiše možnost, da pridobijo ljudje, ki se znajdejo v takih izvršbah, pravno pomoč, da se jim ustrezno svetuje, kakšna sredstva imajo, da se na nek način izkopljejo iz te situacije, v kateri so se znašli, in da ohranijo tudi streho nad glavo s pomočjo takšnega mehanizma. To je res, bom rekel, neka miloščina, če lahko govorimo o teh primerih, kot sem že dejal in še enkrat poudarjam, dokler imamo minimalno plačo, ki ne pokriva minimalnih življenjskih stroškov, dokler imamo kljub vsemu visoko stopnjo brezposelnosti, to, da se vedno več, tudi tistih, ki so na novo zaposleni, zaposluje v prekarnih oblikah, bomo imeli to situacijo. Čez nekaj let, ko bomo preverjali kakšen je bil učinek tega zakona, bomo verjetno ugotovili zgolj to, da ni bilo nobenega učinka. Mogoče edino to, da so se z nekajmesečnim ali pa letnim zamikom te izvršbe oziroma deložacije dejansko zgodile. Verjetno ni vprašanje, da bo še kakšen primer padel na Evropskem sodišču za človekove pravice in bo morala država še kakšno odškodnino plačati. To je res nesmiselno in tudi nerazumljivo s čisto človeškega vidika. Mislim, da je ta amandma glede na to, da gre za nek minimum, vreden podpore; opozarjam pa, da bi ta zakon lahko dosegel bistveno več.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik. Spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Vedno lahko gremo še korak dlje, vprašanje je, kako s korakom bližje enemu posežemo v pravice, dostojanstvo tudi nekoga drugega ali tretjega. V tem primeru je lahko vprašanje, ali s tem, ko preprečimo izvršbo denimo na denarna sredstva pri eni osebi v težavah, povzročimo težavo pri drugi osebi, ki ima ravno tako družino, ravno tako plačuje elektriko in ima dom, ki ga želi zavarovati. Če si to pogledamo na plastičnem primeru, nekdo v dobri veri uredi kopalnico, enemu, dvema, trem, štirim; plača svoje zaposlene, plača svoje dobavitelje, poravna davek državi, nato pa od upnika ne prejme denarja, ker se ta znajde v hudi stiski, ker ta ne želi pa morda izkoristi možnost, da se temu tako ali drugače izogne. Teh primerov v osebnih stečajih je bilo zelo veliko. Z mehanizmi, ki so namenjeni za to, da ljudi rešujemo, v resnici koga v revščino in stisko tudi pahnemo. In temu se moramo kot zakonodajalec izogniti, zato ta zakon, ki je pred nami, skuša to krhko ravnovesje obdržati. In ni povsem res, da se z zakonom zgolj odloži izvršbo, ki ostaja neobhodno dejstvo. Ne, zakon omogoča orodje, tudi po uradni dolžnosti, da dve instituciji, sodišče in center za socialno delo, v sodelovanju postopek pripeljeta na način, da pridemo do poplačila denimo tega 50-evrskega dolga nekomu, ki je svoje delo pošteno opravil, zanj odvedel davek in od tega živi; hkrati pa da se dolžnika, ki je v hudi življenjski situaciji, tudi reši.

Kot že rečeno, če gre za vprašanje dolga 50 evrov, se to lahko reši z mehanizmom enkratne denarne pomoči. In temu je to namenjeno, da preprečimo to izvršbo in da institucije, ki jih v državi že imamo za ta namen, svoje delo opravijo, ker ga pač morajo opraviti. Vprašanje brezplačne pravne pomoči je seveda na mestu. Ampak tudi v zakon o letalstvu posebej ne pišemo, da ko je letalo na tleh, veljajo cestnoprometni predpisi za vozila, ki po območju aerodroma vozijo. Zakaj? Ker pač zakon o cestnem prometu pravi, kako se ravna, kjer je omejitve 30, 50 in tako naprej. In ni treba, da posebej to zapišemo, da to velja tudi na gradbiščih, da to velja tudi na letališču in da to velja tudi v Luki Koper, če želite. Ker s tem, ko bi vsako od teh stvari zgolj vnašali v vse zakone, kamor to paše, bi ustvarili izključno in samo zmedo; tega pa ne želimo. Zakon o brezplačni pravni pomoči velja, seveda pa je spet na vseh institucijah, da ga koristijo, da ga ljudem ponudijo in da država instrumente, ki so, tudi promovira. Imate občine v državi, tudi sam prihajam iz takšne, Mestna občina Velenje, ki ima brezplačno pravno pomoč tudi za svoje občanke in občane; in jo oglašuje in jo promovira. Zakaj? Ker želi instrumente, ki so ljudem na razpolago, ponuditi, da jih koristijo, da z orodji, ki jih država daje in razpolaga,

preprečijo in preprečimo njihove stiske. In ta zakon je eden takšnih.

In dovolite mi, da opozorim še na en segment zakona, o katerem nismo veliko govorili. To so spletne dražbe. Veste, da je pri številnih dražbah, ki so se dogajale, prihajalo do dogovorjenih dražb, da je prihajalo tudi do izsiljevanj, ki jih je bilo zelo težko dokazati. Vsak, ki je skušal sodelovati na dražbi, ve, da se pred vrati sodišč zbirajo ljudje, ki povedo, da za ta in ta ter pod temi in temi pogoji sodeluješ ali ne sodeluješ. S spletno dražbo se omogoča tudi nefizična prisotnost na dražbi in s tem enakopraven dostop vseh. Predvsem se tako imenovani dražbarski mafiji onemogoča, da bi izkoriščala, izsiljevala in tako naprej. To je zelo pomemben segment tega zakona, zaradi česar je ta zakon treba in vredno podpreti. Če že ne iz drugega elementa, tudi iz tega, ker ponovno pri dražbah, ki so na izvršbi, dajemo možnost ljudem, ne samo tistim z veliko količino akumuliranega denarja, da pridejo do možnosti, da sodelujejo; in s tem rešujemo tudi upnike. V primeru tega zakona gre za to, da moramo zagotoviti pravici na obeh straneh – do poplačila upnika ter do tega, da je zavarovan dolžnik, da ni ogrožen socialno in da je ohranjeno njegovo dostojanstvo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.

Izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, podpredsednik, za besedo.

Zelo kratko. Vlada amandmajev Levice ne podpira iz naslednjih razlogov. Prvič, kot je predstavnik Levice v predstavitvi stališča poslanske skupine in kasneje povedal, da naj bi z amandmaji privedli do tega, da bi dejansko izvršba na nepremičnino postala zadnje in skrajno sredstvo. Točno to počnemo s tem zakonom. Izvršba na nepremičnino, še posebej v primeru majhnega, nesorazmernega dolga in socialne stiske, bo izjemno, zadnje sredstvo, ne bo moglo priti do izvršbe za 50 evrov, kot ste rekli. Teoretično bi lahko prišlo, vendar če bi to preživelo vse sodne instance v tem novem zakonu, potem si sodišče, ki bi to potrdilo, zasluži še eno klofuto v Strasbourgu; ampak do tega ne more priti, tako kot je zakon danes zasnovan. Ne more, ne za 50, ne za 100 evrov. To je prva stvar. Druga stvar. Zakon izrecno opredeljuje, po uradni dolžnosti mora sodišče iskati druge možnosti premožninske ali druge izvršbe, preden poseže po nepremičnini. Tega sedaj ni bilo. In to je tudi delni odgovor na vaše vprašanje glede brezplačne pravne pomoči. V enem delu varstvo dolžnika po tem predlogu zakona prevzema tudi sodišče, ki mora samo aktivno delovati v korist in zaščito socialno ogroženega posameznika, v tem primeru dolžnika. Vi ste govorili tudi o velikih številkah, tisočih, 10 tisočih. To seveda drži, toliko je bilo

vloženih predlogov za izvršbo. Vsak upnik lahko poda predlog za izvršbo, za karkoli. Običajno podajo predlog za izvršbo na nepremičnino zato, ker je to na nek način najlažje in ker nepremičnine praviloma ne moreš skriti; vendar pa je treba vedeti, da je realizacija le-teh že ob sedanjih ureditvi izjemno majhna. V zadnjih desetih letih je bila po podatkih, ki ste jih dobili tudi vi, realizacija, dejanska prodaja tovrstnih nepremičnin manj kot 2 %; konkretno 1,64 % vseh predlogov. V letu 2016 je bilo podanih takih predlogov skoraj 3 tisoč 500 primerov, samo devetkrat je prišlo do prodaje, nekajkrat dejansko tudi v situaciji, ki je bila po našem mnenju nesorazmerna in se po novem zakonu več ne bi mogla zgoditi.

In grem še enkrat na brezplačno pravno pomoč. Brezplačna pravna pomoč je urejena v svojem zakonu. Vsak dolжник, ki nima zadovoljivega premoženjskega stanja, je že danes upravičen do brezplačne pravne pomoči in pri oceni njegovega premoženjskega stanja se stanovanjska enota, v kateri biva in na katero je predlagana izvršba, ne more šteti v njegov premoženjski census. Na druge oblike izvršbe, na možnost predlaganja drugih sredstev za izvršbo ga mora že danes obvestiti sodišče po uradni dolžnosti, skladno s 169. členom Zakona o izvršbi in zavarovanju. In verjeti je, da bo tudi center za socialno delo v primeru, da bo to potrebno, predlagal takemu dolžniku, da si zagotovi brezplačno pravno pomoč. Kaj prinaša vaš predlog in zakaj mu nasprotujemo? To, da se v vsakem primeru izvršbe na nepremičnine, ne glede na velikost dolga in ne glede na socialno stisko, osebi dodeli brezplačna pravna pomoč. To je, oprostite izrazu, metanja denarja skozi okno. To ni varovanje najbolj ranljivih, ampak vsakega; vsakega. In tega ne razumem, še posebej ker prihaja iz Levice, da bo po vašem predlogu tudi nek lastnik vile, nepremičnine, jahte, če hočete, po uradni dolžnosti deležen brezplačne pravne pomoči, ker je pač dolžnik v nekem postopku. Medtem pa sedanjí zakon ureja, da brezplačno pravno pomoč lahko dobi tisti, ki je v socialni stiski; in celo več, pri tem mu pomagata sodišče ter center za socialno delo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Janko Veber.

Potem pa boste dobili priložnost, da se prijavite k razpravi še enkrat.

Gospod Veber, imate besedo.

JANKO VEBER (NeP): Hvala, podpredsednik, za besedo.

V uvodnem delu želim povedati, da se strinjam s tem, kar je povedal gospod minister, da se s tem zakonom rešuje problem majhnega dolga in da se tudi širi možnost poplačila dolga z ostalimi nepremičninami, ne samo z domom, pa vendar je to samo delna rešitev. Ta zakon še vedno omogoča deložacijo, če si lastnik doma; in to je tisto, kar je pomanjkljivost tega zakona.

In tu je tudi ta neusklajenost, če lahko tako rečem, z odločbo Evropskega sodišča za človekove pravice, kajti še vedno je omogočena izvršba nad domom. Na tej točki želim opozoriti, da se srečujem tudi z rešitvami, ki kažejo na uzakonjenje sistemske korupcije, to pa je vprašanje, na katerega želim posebej opozoriti. Zakon nalaga bankam, da bodo financirale kupcem nakup nepremičnin. Torej bankam nalaga, da kupijo nepremičnino. Zakon govori o tem, da se ta nepremičnina prodaja po polovični vrednosti, in tu je ta prostor za korupcijo – polovična vrednost. Seveda se zamegli situacijo na način, da se obvesti center za socialno delo, in potem se daje sodišču možnost, da izbere primeren čas, ko bo izvedlo deložacijo. Oprostite, to je ta princip sistemske korupcije – vključiš banko, ki financira kupcu nakup, po polovični vrednosti kupi, sodišče pa čaka na primeren čas. Ali si predstavljate, v kakšnem položaju je tisti, ki stanuje v takšnem stanovanju, pod kakšnim pritiskom je?! Pravzaprav se s tem zakonom podaljšuje agonija tistega, ki je v domu in mu grozi izvršba v svojem domu, ter tudi agonija upnika, ker tudi ta upnik ne bo prišel do poplačila, ker bo odvisen od sodišča, da bo ocenilo, kdaj bo primeren čas. To kaže samo na to, da je zakon napisan v interesu nepremičninskih špekulantov, in to je ta krog sistemske korupcije, ki se uzakonja tudi s tem zakonom. To je tista točka, zaradi katere tega zakona ne smemo podpreti. To je treba izčistiti. Žal je odbor vnesel to določbo, da sodišče oceni primeren čas za deložacijo. Oprostite, kdaj je primeren čas?! Ali mogoče takrat, ko je nekdo na smrtni postelji? Kdaj? Kdaj bo ta primeren čas? Rešitve so resnično zelo vprašljive, predvsem še vedno v odnosu do možnosti deložacije pri domu in uvajanju tega sistemskega koruptivnega procesa, ki sem ga opisal. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Spoštovane in spoštovani, prosim, da se prijavite k razpravi. Prijava poteka.

Kot prva dobi besedo dr. Jasna Murgel.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Najlepša hvala.

V okviru te prijave bom povedala nekaj na splošno in potem še o našem amandmaju, ki sicer zdaj ni na vrsti, ampak ne bom potem obrazlagala. Če se zdaj ustavim samo na teh trditvah o primernem času. Določba prenovljenega 71. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju je tista, ki bo omogočila sodišču, da izvršbo odloži za dlje od tistega roka, ki je določen v prejšnjih odstavkih. In se bo v tem primeru odpravilo tisto zagato, da bi moralo sodišče nadaljevati izvršbo po tistem času, za katerega jo je odložilo. To je samo eno orodje sodišču, ki ga zdaj nima, da odloži izvršbo, če gre za nek specifičen primer, kar bo sodišče ugotovilo na podlagi te nove določbe, in da ni omejeno in zamejeno s tem rokom, za katerega

mora po prejšnjem odstavku odložiti izvršbo. V tem je ves namen te določbe. Da pa je neka sistemska korupcija in ne vem kaj, to je fantazijski vložek za moje pojme, ker ne vem, zakaj bi bila to možnost korupcije, če sodišče s tem pomaga dolžniku. Zato sem tudi podprla ta amandma, da se za primeren čas omogoči odlog izvršbe v primerih, ko gre za nesorazmerno nizko terjatev v primerjavi z vrednostjo premoženja dolžnika. Kar zadeva pa samo izvršbo na nepremičnino, ta je, moram vam povedati, obstajala tudi v zakonu o izvršilnem postopku, ki je obstajal in je bil zvezni. In tudi v času socializma ni prišlo do prodaje nepremičnine, ker so se te določbe zelo redko izvajale, ampak je obstajala. Ne moremo je mi zdaj ukiniti in reči, da ne bomo imeli izvršbe na nepremičnino. O tem smo se tudi večinsko strinjali na Odboru za pravosodje, ko smo obravnavali ta zakon; in vprašanje je samo, na kakšen način uravnovesimo te mehanizme, elemente, pravna sredstva za upnika in za dolžnika.

Minister je že tako sam povedal glede teh podatkov, ki jih Levica navaja, 100 tisoč, tisoče izvršb ... Res prosim Levico, to je pač vaše orodje, da navajate bombastične številke, to zdaj zgleda, kot da smo vsi ... Prosim, predsednik, da opomnite kolega Trčka, da zdaj jaz govorim, da se on lahko prijavi k razpravi pa pove svoje mnenje. Skratka, to so številke, ki nam pač zbujajo vtis, kot da smo zdaj vsi v izvršbi, vsi pod deložacijo. Minister je povedal, da predlog za izvršbo lahko vloži vsak, lahko vložite proti dolžniku tudi neutemeljen predlog za izvršbo, okej, boste plačali stroške izvršbe; ampak vprašanje je, koliko teh izvršb na nepremičnine je dejansko realiziranih. Ja, vsaka deložacija, vsaka prodaja nepremičnine, izvršba na nepremičnino je huda zadeva. Nihče ne trdi, da je to zdaj, sploh pa sodišču v veselje delati, na koncu izvršitelj opravi deložacijo, ampak vseeno so to hude stvari. Ni pa jih vsekakor toliko, kot navajate kolegi iz Levice, da bi zdaj to bili stotisoči. Minister je tudi povedal, kako je z brezplačno pravno pomočjo, se jo lahko dobi na podlagi Zakona o pravnem postopku; je pa tako, da veljajo pravila pravnega postopka. Dolžnik je tudi stranka v postopku in nekatera sredstva pač ima na razpolago, jih pa sam uporabi, če to želi, ne more ga sodišče k temu po uradni dolžnosti prisiliti. Je pa omogočeno v tem postopku tega socialnega odloga izvršbe, da sodišče skupaj s centrom za socialno delo, predvsem center za socialno delo v tem postopku tudi dolžniku svetuje. Nekako celotna zadeva v teh primerih dobi bolj človeški obraz, ko se vključi center za socialno delo, da je vse skupaj bolj primerno situaciji, v kateri se tak dolžnik znajde.

Ne morem, ne da bi komentirala tistega o zdravi kmečki pameti in kako lahko sodnik zavrne predlog za izvršbo za recimo 50 evrov. Ne more, ne more, ne more, pa lahko ne vem kakšen pravni strokovnjak to trdi. Naj vidim

tistega, ki bo ustavil izvršbo ali zavrnil predlog za izvršbo, če gre za določen znesek; ter bo rekel – bom ustavil izvršbo, ne bom izvršil terjatve. Na podlagi zakona o izvršbi mu bo vsako višje sodišče tak sklep razveljavilo. In zato je ta mehanizem, ki ga zdaj uvajamo, tisti, ki pa sodniku da možnost, da izvršbo odloži. Če bo šlo za tak nizek znesek, se ga bo lahko poravnalo tudi iz denarne socialne pomoči, se bo v okviru postopka, ki ga bo tudi center za socialno delo uvedel, našel mehanizem, da se tak nizek znesek tudi poplača. In temu je to namenjeno. Neke ustavitve izvršbe ali pa zavrnitve predloga za izvršbo, zato ker se pač nam zdi, da je to prevelik znesek, te možnosti v Zakonu o izvršbi in zavarovanju ni. To vam lahko zatrdim z vsemi izkušnjami, ki jih imam na področju tega postopka. Tistega, ki bi to lahko naredil, ga ni, tistega sodnika in tistega sklepa, s katerim bi to naredil, ki ne bi bil razveljavljen. Zato pa ravno podpiram to spremembo Zakona o izvršbi in zavarovanju, ker daje to možnost. To sem tudi na Odboru za pravosodje povedala, imamo druge možnosti, ki so tudi krute; res ni sedaj najbolj zaželena stvar, da greš v osebni stečaj. Ampak ta možnost obstaja. Lahko se v tem postopku osebnega stečaja tudi dolžnik konsolidira, se naredi poseben načrt za njega, je v preizkusnem obdobju, se lahko teh dolgov po poteku preizkusnega obdobja tudi reši in zaživi neko normalno življenje, brez tistih obremenitev na transakcijskem računu, na plači, na nepremičnini. Ko enkrat prideš v to blokado z vseh strani, je zelo težko. To sem dostikrat videla in tudi marsikomu svetovala, da naj uporabi institut osebnega stečaja. In tudi tega smo popravili na ta način, da je možno čim manj zlorab v tem postopku. Povedali smo že, zakaj stvar podpiramo.

Dovolite mi, da povem še glede amandmaja, ki smo ga vložili, predlagamo nov 70.a člen. Gre za amandma, ki vpeljuje prehodno določbo glede na amandma, ki je bil sprejet na Odboru za pravosodje, in sicer da se ponovno vrne pristojnost za odločanje v zadevah, ki se začnejo na podlagi verodostojne listine. O tem sedaj odloča Centralni oddelek za verodostojno listino pri Okrajnem sodišču v Ljubljani. Trenutno je edino izključno pristojno sodišče za odločanje o pritožbah v teh zadevah Višje sodišče v Ljubljani. Do 2010 so bila vsa štiri višja sodišča za to pristojna in to ureditev smo z amandmajem vrnili nazaj, ker tudi dolžniki in upniki prihajajo iz teh področij, na katere se spori nanašajo. Prav je, da tudi višja sodišča o tem odločajo in tudi da se ne zmanjšuje število zadev, o katerih odločajo vsa štiri višja sodišča. Edini namen tega amandmaja, za katerega vas tudi pozivam, da ga podprete, je, da se omogoči prehodno obdobje enega meseca, da se Višje sodišče v Ljubljani in ostala sodišča tej ureditvi prilagodijo. Če pa ga ne bomo sprejeli, bo stvar malo hitreje potekala, ampak ni razloga, da tega amandmaja ne bi tukaj podprli, če je že bil

sprejet amandma, s katerim smo uvedli ponovno pristojnost vseh štirih višjih sodišč. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Matej T. Vatovec.
Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Nekaj odzivov.

Pod pretvezo zagovarjanja teh rešitev – ne pravim, da so vse slabe – se na nek način meša pojme. Kolega Škoberne je govoril o izvršbi finančnih sredstev in da ni možno tega odlagati ali pa ukinjati, pa o malih podjetnikih, za katere je seveda jasno, da si služijo svoj kruh s svojim delom; ampak mislim, da to ni primerljivo z izvršbo na nepremičnino. Ti mali podjetniki ali pa kdo drug ima še vedno vse možnosti, da vzame dolžniku avto, pohištvo, plačo, karkoli. Bistvo je to, pa to niti ni danes več predmet razprave, ker pač naši amandmaji na odboru niso bili potrjeni, da se izvršbo na nepremičnino, če je edina, ki jo imaš in v kateri živiš, enostavno onemogoči, ker je to res nek skrajni ukrep. Oziroma da se to jemlje kot tisto zadnjo stvar, ko nič več drugega ni možno storiti; ampak očitno je to preveč za koalicijo. Kar smo mi predlagali, kar že ves čas opozarjamo, je samo to, da ne bi prišlo do deložacij v primerih, ko obstajajo druge možnosti. In minister je povedal, da obstajajo druge možnosti. Te druge možnosti so obstajale do sedaj, ampak vemo, kako delujejo upniki, predvsem velika podjetja – ko zasledijo določen dolg, ki se ponavlja, uporabijo vse možnosti, ki obstajajo: izvršba na finančna sredstva, na premoženje, na nepremičnine in kar je še podobnega. In tisto, kar bo prej poplačalo dolg, bo izvršeno. Teoretično načeloma že sedaj ne bi smelo prihajati do teh situacij, ampak se je zgodilo, minister. Se je zgodilo in se je večkrat dogajalo. In tudi ta »teoretično« ne more biti prepričljiv. Opozarjam še enkrat, govorili smo o tem, da bi bila izvršba na edino nepremičnino ali na primerno stanovanje, če gre za najemnike, res zadnja in skrajna možnost. Teoretično lahko vi trdite, da je po tem zakonu to tako, ampak teoretično se lahko marsikaj zgodi in teoretično je ponavadi pri takšnih stvareh premalo oziroma nikakor ne more biti dovolj.

Kar se tiče brezplačne pravne pomoči, ja, imamo poseben zakon, vemo pa tudi, kako ste ga v tem mandatu zaostрили. Vemo, kakšni so pogoji, da pridobiš brezplačno pravno pomoč. Avtomatsko jo pridobijo zgolj tisti, ki so prejemniki denarne socialne pomoči; ampak ne boste me prepričali, da tisti, ki živijo z minimalno plačo, na minimalnih pokojninah in tako naprej, da pa imajo vse možnosti za to, da si pridobijo ustrezno pravno zastopstvo. Sami ste rekli, da je veliko primerov, ko se je sprožil postopek za takšno izvršbo, ampak da je realizacija majhna. Torej če je ta realizacija majhna, če dejansko pride do takšnih izvršb in je takšna številka majhna, ali ne bi bilo možno za te ljudi, sploh če gre za primere, ko gre za socialno ogrožene

državljanke in državljane, najti nekaj denarja, da se jim omogoči brezplačno pravno pomoč. Zato govorimo o minimumu. Gre za skrajne primere, za socialno ogrožene ljudi, ki si zaslužijo nek poseben ali ločen režim brezplačne pravne pomoči, ki bi bil nekoliko lažje dostopen in bi jim omogočil, da ne pride do takšnih skrajnih situacij. Tudi kolegica Murgel je govorila o pomenu te odložitve; ta odložitev za dolžnike, oprostite, pomeni samo podaljšanje agonije. Kako pa se človek počuti, ko dobi domov pismo, v katerem piše, da se je začel postopek izvršbe zoper njegovo nepremičnino; in to edino, v kateri živi. Kako pa se bo ta človek počutil, če se bo to podaljšalo, ne vem, za eno leto? Tudi to utemeljevanje s številkami, mislim, da takemu človeku nič ne pomeni statistika, da pride v majhnem odstotku ali pa v enem ali dveh odstotkih do takšnih izvršb. Nekatere od teh zagat je možno rešiti z brezplačno pravno pomočjo. Okej, je nek poseben režim, ki gre mimo osnovnega zakona, ampak ni to primerljivo s prometnim režimom na letališču ali kaj podobnega. Smo recimo dali tudi ribičem posebno državno zastopstvo, odškodnine za škode na plovilih, kar je prav; ampak mislim, da v takih primerih tudi ne gre za tako visoke zneske, da ne bi mogli najti teh nekaj tisoč evrov za rešitev teh stvari. In tega ne razumem. Zastavili ste zakon na tak način, ostali amandmaji, ki smo jih predlagali na odboru, so bili pač nesprejemljivi, ampak tu res govorimo o neki minimalni varovalki, o neki minimalni simbolni gesti, ki bi jo država dala takim ljudem. Mislim, da tu ne gre za neka izigravanja ali izmikavanja tem izvršbam, ampak da gre res za tiste situacije, ko se pač odloča o tem, ali bo imel človek na koncu streho nad glavo ali ne.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Eva Irgl.
Izvolite.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, gospod minister!

Jaz sem že uvodoma v stališču Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke povedala, da bomo podprli to novelo Zakona o izvršbi in zavarovanju. Menimo namreč, da nekateri poudarki ali pa rešitve vendarle gredo v pravo smer. Sem pa tudi povedala, da bomo skrbno spremljali, kako se bo izvajal ta zakon. To pomeni, da bodo morala zlasti sodišča res skrbno pretehtati – skrbno pretehtati – in se odločiti modro in pravično v primeru deložacij. Dve ključni zadevi sta znotraj tega zakona, ki predstavljata nedvomno neko rešitev. To je, da gre za bolj sorazmeren ukrep glede izvršbe na nepremičnino v primerih, ko je dolg dolžnika izjemno nizek. Že prej sem povedala, da je bilo v tej državi v desetih letih približno 7 tisoč 200 ali 7 tisoč 300 primerov izvršb na nepremičnine, kjer je bil dolg nižji od stotih evrov. To je seveda zaskrbljujoče. Vem,

da bo zdaj minister povedal, da ni prišlo do vseh izvršb. Res ni prišlo, ampak že da gre v postopek izvršbe toliko zadev za dolg, ki je nižji od stotih evrov, to pomeni, da imamo en hud problem v državi. In ta hud problem je povezan s hudo, neprimerno in slabo socialno sliko te države. Za to pa je zadolžena v prvi vrsti ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, posledično tudi minister za pravosodje, nenazadnje pa celotna vlada in predsednik Vlade. Danes smo mi v situaciji, ko žal, čeprav se to želi drugače prikazati, še vedno skoraj 300 tisoč ljudi živi pod pragom revščine; v najhujših stiskah in situacijah so zlasti ženske, stare nad 65 let, vdove, te se srečujejo s težkim položajem, ki potem prehaja tudi v tako imenovano socialno izključenost. Tukaj govorimo o socialni pravičnosti, spoštovani poslanke in poslanci. Ali smo dejansko kot socialna in pravna država, kar imamo v Ustavi zapisano, dejansko tudi socialno pravična država.

20. februar obeležujemo dan socialne pravičnosti. In dobro bi bilo, da se vsi skupaj vprašamo, ali dejansko izpolnujemo te pogoje, da lahko rečemo, da smo socialno pravična država. Mislim, da ne. Zato sem se jaz tudi odločila, da kot predsednica Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti skličem sejo prav z omenjeno problematiko. Potekala bo 23. februarja prav glede socialne pravičnosti, glede socialne izključenosti, glede revščine med starejšimi, to smo sicer že večkrat obravnavali na naši komisiji, in tudi glede tako imenovane energetske revščine, na katero ves čas opozarjam, že odkar se dogajajo te socialne stiske posameznikov. Torej jaz pozdravljam prvo rešitev, ki je vezana na bolj sorazmeren ukrep glede izvršbe na nepremičnino. Pozdravljam tudi ukrep, ki je vezan na centre za socialno delo. Izhajam iz preprostih ugotovitev, prav na komisiji za peticije sem takrat, ko smo govorili o tem zakonu kot zainteresirano delovno telo, med drugim povabila tudi predstavnike centrov za socialno delo. Tam so jasno povedali, da pride do deložacij ali pa do postopkov deložacij, o katerih centri za socialno delo ne vedo nič oziroma so o teh deložacijah obveščeni pet minut pred dvanajsto, če tako rečem. Tukaj ne gre za nek primeren odnos, ki bi ga pričakovali, ko želimo reševati neko stisko ljudi, reševati posamezne primere. Zagotovo je vsaka zgodba zgodba zase. Verjamem, da imamo tudi v teh primerih mogoče koga, ki na nek način lahko izgrava zakonodajo, ki malo nateza elastiko sem ter tja, nič ne rečem, ampak globoko pa verjamem, da je veliko število ljudi, zlasti glede na podatke, ki jih imamo od statističnega urada, takšnih, da so, ko pride do takšnih izvršb na nepremičnine, sami v zares hudih socialnih stiskah. In tem ljudem je treba pomagati.

Prej sem v stališču poslanske skupine povedala, da je treba ne samo zagotoviti funkcionalno, socialno in pravno državo, kot je zapisana v Ustavi Republike Slovenije, ampak

moramo zagotoviti tudi dostojanstvo. Dostojanstvo pa je tudi ena od tistih temeljnih človekovih pravic, zapisanih v najvišjem pravnem aktu. In zaradi tega jaz v tem odnosu pozdravljam ta korak naprej, nedvomno; seveda se pa zavedam, da bo treba še marsikaj postoriti najprej v ozadju glede socialne slike, vzpostaviti takšno socialno okolje, kjer ljudje ne bodo prihajali v tako hude stiske, da bi potem imeli 7 tisoč 200 primerov izvršb na nepremičnine; ampak da bomo to hitreje in bolj uspešno reševali že prej, tam, kjer se problem začne. Začne pa se čisto drugje, ne pri sami izvršbi. Začne se pri tem, v kakršnem stanju se posamezniki znajdejo; in to, kot sem že povedala, ni dobro in na to jaz ves čas opozarjam bodisi kot poslanka bodisi kot predsednica komisije za človekove pravice. In seveda bom tako delala še naprej. Prej sem omenila centre za socialno delo. Dobrodošel se mi zdi popravek znotraj novele Zakona o izvršbi in zavarovanju, in sicer da bodo sedaj centri za socialno delo nemudoma obveščeni, ko bo prišlo do postopkov deložacij. To se mi zdi dobro, ker le usklajeno delovanje lahko prinese boljše rezultate.

Prej sem omenila primer Vaskrsi. Zakaj ga tolikokrat omenjam? Ne zaradi tega, ker bi obstajal samo ta primer, ampak zato, ker nam je tudi Evropsko sodišče za človekove pravice jasno povedalo, da smo kot država tu kršili prvi protokol o človekovih pravicah, ki govori o pravici do lastnine. In seveda mora biti to neka zgodba, nek nauk, iz katerega se moramo vsi skupaj nekaj naučiti. Jaz ugotavljam, da je, hvala bogu, v tem primeru vlada ali pa ministrstvo vendarle sprejelo ta nauk in se odločilo, da neke stvari popravi. Primer Vaskrsi zagotovo kaže, v kakšen položaj je potisnjen posameznik v boju z državo, ko nima več drugih možnosti, in potem vloži vlogo na Evropsko sodišče za človekove pravice. Tam pa nam Evropsko sodišče pove, da je bil ukrep nesorazmeren glede na višino dolga, torej 124 evrov, in zato mora sedaj država plačati 85 tisoč evrov. Upam, res upam, da smo se vsi skupaj iz te zgodbe nekaj naučili. V Slovenski demokratični stranki bomo podprli ta zakon, ker menimo, da v teh delih, ki sem jih zdaj omenila, zagotovo gre v pravi smeri; bomo pa skrbno spremljali, kako se bo izvajal. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Kolegice in kolegi, ali želi še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ja, zato vas vabim, da se prijavite k razpravi. Prijava poteka.

Besedo dobi gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo.

Pred nami je dopolnjen predlog Zakona o izvršbi in zavarovanju. Lahko bi rekli – končno. Lahko bi tudi rekli, koliko gorja je moralo preteči v tej državi, da smo naredili netežek korak naprej, pa vendar bo glede na stanje ljudi v tej

državi še kako pripomogel. Seveda nam je moralo tudi Evropsko sodišče pokazati, kaj moramo narediti. To je tista žalostna plat, da enostavno v tej državi sami nismo ugotovili, da ta zakon potrebuje spremembe. Zakon se dotika deložacij. Vendar pa se konkreten zakon dotika predvsem deložacij, ko gre potem za izvršbo na nepremičnine, na lastniške nepremičnine, ko posameznik zaradi določenega dolga lahko pride tudi ob svoj dom. Slišati je bilo številko, da je bilo v postopku okoli 7 tisoč 200 izvršb; pustimo, kaj se je zaključilo. Vendar pa mislim, da je danes ta trenutek pravi, da govorimo še o tistih drugih izvršbah, ko govorimo o stanovanjih, ki jih uporabljajo kot neprofitna stanovanja, spoštovani. Neprofitna stanovanja so ravno za tiste, ki naj bi živeli na robu oziroma težje in bi jim bilo to nekako v pomoč. Tu pa imamo vsaj nekatere številke, čeprav me čudi podatek, da država teh števil sploh ne zbira in z njimi ne operira. Ampak samo stanovanjski sklad Ljubljana, Maribor in državni stanovanjski sklad, če ga tako imenujem, vsako leto deložira približno 100 ljudi iz neprofitnih stanovanj. Zdaj pa prestejmo, spoštovani, še tiste, ki živijo v profitnih stanovanjih. Mi imamo v tej državi res velik problem. Res velik problem in o tem delu redko kdo govori. Redko kdo govori. Še najbolj tragično pa je, da nimamo niti podatkov, ki bi bili na kupu.

In zakaj te ljudi deložirajo? Predvsem zato, ker niso sposobni plačati položnic. Najemnina za neprofitno stanovanje s položnicami vred ne dopušča več neki družini z, ne bom rekla, nekoliko nad minimalno plačo, njim je še celo težje kot tistimi z minimalno plačo, ker ne dobivajo raznih socialnih transferov, da bi redno plačevali svoje obveznosti. In pride do deložacij. Prej je kolega Vinko Gorenak glede trenutne obravnave zakona, ko govorimo o tako imenovanih deložacijah na lastniška stanovanja, govoril o zdravi kmečki pameti. Seveda bo ta potrebna tudi odslej. Že zdaj je bila, pa vidimo, da so se pač sprejemale odločitve, kjer je Evropsko sodišče reklo: Ne, narobe ste ravnali. Torej so druge možnosti. Ampak tudi zdaj, kajti sam minister je prej povedal, teoretično je še vedno možnost, da posameznik izgubi nepremičnino za nekaj 10 evrov. In tukaj je pomembno, kaj bo sodnik potem storil, katere vse ukrepe bo pred tem izkoristil, preden se bo odločil za takšen ukrep. Sicer je prej bilo nekako rečeno, da država tukaj ne zagotavlja pomoči glede na to, da je na drugi strani kriva za slabo stanje. Temu se delno pridružujem, vendar v tistem delu, ko govorimo o humanitarnih organizacijah, kot je na primer Karitas, ki dejansko svoja sredstva zbira s pomočjo državljanov in državljanov ter pomaga tudi takšnim, ki so pred deložacijo, ki ne morejo plačevati svojih obveznosti in bi se lahko znašli pred deložacijo. Ne morem pa reči tega, ko se vključijo centri za socialno delo in nekatere nevladne organizacije, kajti le-te dobivajo denar iz proračuna Republike Slovenije. Tu gre za

državni ukrep, samo iz druge vreče, malha je pa končno ena in ista. Problem pa je, zakaj takšnih stvari res nismo počeli že prej.

Mene je prizadel podatek, da centri za socialno delo izvedo o posameznih deložacijah pet pred dvanajsto. Jaz bi že zdaj pričakovala od takšnih centrov, da imajo neke preglede in da nekoliko bolj spremljajo socialno sliko v okolju. Kajti pet pred dvanajsto lahko narediš dejansko bore malo. V redu, to se zdaj s tem zakonom popravlja. Popravlja se tudi to, da upamo, da bo prevladal v sodni veji razum in da se bo ta sorazmernost tudi upoštevala na tak način, da bo to res postalo znosnejše; zato v tem delu zagotovo zakon podpiramo. Je pa res tudi to, kar je rekel prej poslanec Veber, da je treba izničiti vsako možnost o korupciji na tem področju. To, da korupcije ni, lahko danes ne vem komu prodajate, otrokom v vrtcu ne, ker že dobivajo zloženke o korupciji. Korupcija je, korupcija se pokaže ne samo na tem področju, spomnite se. Zamaške zbiram za zdravljenje otrok, ker je v zdravstvu korupcija, ne zato, ker ni vedno dovolj denarja, ampak zato, ker se dogajajo žilne opornice in tako naprej. In tudi tukaj je treba paziti in biti res zelo pazljiv, zato tudi upam, da boste podprli amandma Slovenske demokratske stranke, v katerem predlagamo, da vsake dve leti Državni zbor opravi na to temo glede na pridobljene podatke, poročilo s strani ministrstva, tudi pregled, kaj se dogaja, da lahko zadeve konkretno spremljamo in da vidimo, ali se stvari izboljšujejo. Če se ne, kaj lahko naredimo še naprej? Mislim, da je to odgovorno; razen neke ideološke odločitve, češ Slovenska demokratska stranka pa ne, za vsako ceno, dejansko ne vem, kdo bi lahko bil proti takšnemu amandmaju. Kajti gre za to, da tudi Državni zbor v tem delu prevzame svojo vlogo in da bdi nad tem.

Kar se tiče brezplačne pravne pomoči, ne vem, jaz sem amandma pogledala, tukaj jasno govori o tem, da kadar gre za deložacijo na nepremičnino, ki predstavlja dolžnikov dom. Če predstavlja dolžnikov dom, potem verjetno bi mu prevzeli jahto, minister. Mislim, da tukaj ne govorimo o ljudeh z jahtami. Jaz jih sicer niti ne poznam; ampak dejstvo pa je, da govorimo o teh, ki se jim bo vzel dom, stanovanje, streha nad glavo. Tudi če se potem kakšna stvar spremeni v premožninski dolg, je še kako pomembno, da imajo takšni ljudje pravi nasvet. Pravi nasvet. Tudi to je lahko del korupcije. Jaz ne mislim več dolgoveziti, kot rečeno, spremembe zakona podpiramo, meni je žal, da smo morali prej dobiti klofuto tudi pred evropskim sodiščem, da toliko in toliko ljudi še vedno trpi v tej državi, ker izgubijo streho nad glavo in bi se lahko nekatere stvari rešile prej; da moramo še vedno skrbeti in pomagati državljanom na način zbiranja zamaškov in drugih oblik, ki se jih spomnijo državljani sami, da rešujemo otroke pred operacijami in tako naprej, ki niso potrebne in se potem iščejo alternativne rešitve. To vse v javnem zdravstvu,

da ne bo pomote. Razmislite tudi o deložacijah tistih, ki nimajo lastništva, ki nimajo ničesar, ki so v neprofitnim stanovanjih pa morajo leteti na cesto. Tudi o teh je za razmisliti in tudi glede teh moramo iskati pomembne rešitve, kajti dejstvo je, da so številke velike, državi pa očitno ni v interesu, da bi izbirala. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Janko Veber.
Izvolite.

JANKO VEBER (NeP): Hvala za besedo.

Samo še en odziv glede na to, ali pomeni primeren čas res dobro rešitev ali ne. Že iz same razlage zakona lahko preberemo, da so tisti, ki so v finančni stiski, pravzaprav v šoku, otopijo, tako je tudi v obrazložitvi zapisano. In ko jim odlagamo ta postopek, ta agonija lahko traja zelo dolgo in s tem nekako trpinčimo dolžnika in upnika, da pride do svojega poplačila. Rad pa bi pridobil še podatek, ki ga na Odboru za pravosodje nismo uspeli, ko smo zakon obravnavali. Minister takrat ni razpolagal z vsemi podatki, koliko izdanih odredb o prodaji nepremičnin je že, zato bi izkoristil to priložnost, če so mu sodelavci ta podatek že priskrbeli, da vemo, za koliko primerov, ki so že v postopku, bo ta zakon veljal. Kajti zakon bo veljal za tiste, ki ne bodo vključeni v krog že izdanih odredb. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Franc Trček.
Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

V bistvu se nisem nameraval oglašati, ampak sem bil sprovociran. Neka govorka pred mano je rekla, da redko kdo o tem govori. Pa jaz o tem govorim že tri leta, pa sem se v glavnem z glavo zabijal v zid. Gospa Murgel pravi, da imamo mi iz Levice neke takšne in druge podatke. Očitno gospa Murgel in jaz prihajava iz dveh različnih Mariborov. Številne podatke, ki jih imam, mi jih v bistvu povedo nekdanji sodelavci, sodniki in sodnice iz Maribora. Tudi se spomnimo, ko smo v Državni zbor pripeljali gospoda Krabonjo, ki poskuša te zadeve reševati v Mariboru. Spomnim se, ko je resorna ministrica iz Socialnih demokratov govorila, kako smo v Levici zastareli etatisti – ne statisti, hvala – in navajala njene profesorje, ki so boljši kot moji nekdanji; in je celo rekla, da se bo s socialno blaginjo v Sloveniji ukvarjal nevladni sektor, pa je preživela. Poslušal sem ta hvalospev Slovenske demokratske stranke. Političarke in politiki z daljšo kilometrino, etablirani, imate podobno težavo, kot jo imajo bančniki na komisiji, ki jih zaslišujemo – izgubite spomin. Kako smo mi prišli v kulturo dolga v Sloveniji, če tako rečem? Najprej nam je razpadel LDS, potem smo imeli 2004–2008 zadnjo konjunkturo, takrat se je izvedel tretji,

četrti val tako imenovane tajkunske privatizacije, kjer je tedanja vlada delodajalcem odvzela kar nekaj davčnih obveznosti, tudi zmanjšala davek na dobiček. Če dandanes poslušate delodajalce, oni govorijo tako, kot da bruto plačo delavcu oni podarijo, kot da je delavec ne pridela. Plača je plača, plača je cela. Spoštovana gospoda, tukaj so izhodišča. Izhodišča so v tem, da ta država nikoli ni imela resne stanovanjske politike, pa ste eni, drugi, tretji vedrili na oblasti.

Gospa Irgl, vi ste od leta 2004 v parlamentu, če sem prav gledal. Malo pa bi se bilo treba za nazaj spomniti, kako pridemo do tega. Minister, ki je zdaj odsoten, je govoril »v teoriji, teorija«. Tukaj je tudi razlika, če hočete, v teoriji, v ideologiji, v vrednotah. Miro Cerar je igral v bandu Alan Ford in očitno je njegov najljubši lik Superhik, ki jemlje revnim in daje bogatim. Socialna demokracija je skrenila na tretjo pot. Če jaz slišim ministra, koga iz izvršilne veje ali koga iz koalicije, da je realizacija majhna – Halo, a je kdo doma?! O kakšni realizaciji, o čem se pogovarjamo. Ampak to najbolj čista ideologija, ki govori v bistvu skozi politična usta. Naloga politike je, da odpravljajo razloge za to. In velika večina ljudi ni v tem pristala zaradi lastnih barabij, bodimo odkriti. Ni greh biti reven; greh pa je, da politika ne odpravi razlogov za revščino. In to se ni zgodilo od začetka in tudi ta koalicija, ki nam je tri leta obljubljala, kako bo našla systemske rešitve, jih ni našla, ker je preveč ljudi v politiki, ki pač hočejo biti v politiki, pa niso sposobni systemskega mišljenja, zelo preprosto. Mi se niti ne dotaknemo tega, zakaj smo prišli v kulturo dolga, kako bomo obrnili zgodbo. In potem berete, ne vem, zakon o spodbujanju nekih investicij, ki je spet nastavek za neko prihodnjo in naslednjo korupcijo. Treba je misliti na cel niz zadev in se začeti dejansko ukvarjati z odpravljanjem razlogov; ne pa da bomo poslušali nekega novega ministra ali ministrice, ki bo rekel ali rekla, da je to teoretično v redu, ljudje bodo pa še vedno odvisni na, če parafraziram ministrice Kopačevo, nevladnem sektorju. Hvala za besedo.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Imamo eno repliko.

Dr. Jasna Murgel, izvolite.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa, predsedujoči.

Mislím, da me je kolega Trček malo narobe razumel. Jaz nisem rekla, da izvršb ni ali kakorkoli; rekla sem samo, da podatke, ki se navajajo o vloženih predlogih za izvršbo, razlagate na en ali drug način. Levica to počne največkrat na ta način, da reče 100 tisoč, v velikih številkah govori; ne pove pa tega, koliko je dejansko realiziranih izvršb, sploh teh na nepremičnine. Rekla sem tudi, da je vsaka deložacija, vsaka izvršba na nepremičnino postopek, ki ni lahek, še najmanj za dolžnika, da so to zelo hude situacije in da jih razumem. Zakon o izvršbi in zavarovanju je pač namenjen

poplačilu terjatev. Sedaj uvajamo tudi to možnost, da ima sodišče možnost odloga izvršbe v posebnih okoliščinah, kadar gre za nesorazmerno terjatev, nesorazmerno v primerjavi z višino vrednosti nepremičnine. S to spremembo dajemo možnost, da sodišče ukrepa na ustrezen način. V obstoječem zakonu ta možnost ni tako izdelana, kot je v noveli. Zakon o izvršbi in zavarovanju je sicer zelo kompleksen, ampak točno daje navodila, kdo sme kaj predlagati, kdo česa ne sme, kakšne so pristojnosti sodišča in jih sodišče tudi ne sme preseči. Tukaj pa mu recimo dajemo možnost, da izvršbo dovoli po uradni dolžnosti na drugo sredstvo.

Če bi to bilo v primeru Vaskrsić, tam je osnovni očitek, da sodišče ni dovolj hitro dovolilo izvršbe na drugo sredstvo; o socialnem primeru tam ne morem govoriti, ampak dobro. Številke si lahko tolmačimo – sploh v izvršbi, kjer so ogromne, to so najštevilčnejši postopki na sodiščih – na različne načine. Če želimo predstaviti, kot da je zelo veliko izvršb na nepremičnine, izberemo tisto, kar nam ustreza, to sem vam želela povedati. Enako je z odredbami za prodajo nepremičnine. Tudi če dobite podatek o tem, to ne pove, da so to vse izvršbe, kjer bo dejansko prišlo do izvršbe na nepremičnino, da se bo dejansko nepremičnina prodala, kajti odredba o prodaji se objavi mesec dni pred prodajo in se lahko vmes zgodi še marsikaj. Lahko tudi upniki predlagajo odlog, v tem primeru je potem tudi uporabljen instrument odloga izvršbe in se bo vključil center za socialno delo in tako dalje. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo dobi minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič, za njim gospa Marjana Kotnik Poropat.

Izvolite, gospod minister.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, podpredsednik.

Saj bom kratek. Malce smo se oddaljili. Najprej bi rad povedal, kar upam, da se vsi zavedamo. Danes se pogovarjamo o Zakonu o izvršbi in zavarovanju. Ta se pogosto ukvarja s posledicami, ne pa z vzroki. Strinjam se, da so vzroki izjemno pomembni, vendar niso predmet današnje razprave. Druga stvar, dr. Trček, sedaj pa vi odhajate; ker sem s svojo besedo, da je teoretično še vedno mogoče, da bi se to zgodilo, sprožil vašo zanimivo reakcijo, bi rad rekel sledeče. Razen če zakon ne bi izrecno rekel, da so izvršbe na nepremičnine prepovedane, je v vsakem primeru možno, da pride do kakšne anomalije. Moja naloga, naloga vlade, verjamem, da tudi naloga tega državnega zbora pa je, da sprejme ukrepe in zakonske rešitve, ki bodo tovrstna tveganja omejili. Mi verjamemo, da s tem predlogom to storimo na način, ki je ustrezen, primeren in ki varuje socialno šibkejše, ki so se v teh situacijah znašli zaradi različnih stvari. Vendar to ni predmet in marsikateri od teh

razlogov je res povezan s sistemskimi težavami, ki nedvoumno v tej družbi in državi obstajajo. S tem zakonom dejansko predpisujemo, da mora sodišče in tudi drugi, ki so poklicani za to, uradne institucije, kot so centri za socialno delo – centri za socialno delo niso nevladne humanitarne ustanove, ampak so državne ustanove –, sodišče in centri za socialno delo morajo storiti vse, da je izvršba na nepremičnino poslednje, zadnje sredstvo.

Prej je dr. Vatovec v odgovoru na poslanca Škoberneta rekel, da potem lahko gredo na avto. Točno to predpisujemo, če je karkoli drugega, je treba iti po uradni dolžnosti z izvršbo na premičnino, denarna sredstva, se tudi potruditi, da se to identificira. V primeru, da to ni mogoče, se vključiti center za socialno delo, izvršba se lahko odmakne. Ja, v tistem času seveda visi Damoklejev meč nad posameznikom, to so izjemno težke situacije; ampak na drugi strani imamo samo to možnost, da v zakon napišemo, da izvršba na nepremičnino ni mogoča. Tu pa se bomo vsi strinjali, da tega ne moremo storiti. V najboljši veri, z mislijo na socialne nepravilnosti, na težko situacijo posameznikov smo pripravili ta predlog; mislimo, da predstavlja dobro vmesno varianto zavarovanja enih in drugih legitimnih interesov. Treba bo spremljati njegovo izvajanje, ne moremo se sicer strinjati, da na način, kot je z amandmajem predlagala Slovenska demokratska stranka; to pa zato, ker te postopke vodijo sodišča in zato ne moremo kot Ministrstvo za pravosodje poročati Državnemu zboru o tem, ampak bi to k večjemu lahko storila sodišča. To sem hotel reči. Če bo zakon sprejet, sem prepričan, da učinek bo, učinek bo takojšen. Da pa se ne bo v prihodnosti teoretično zgodila kakšna nepravilnost, ljubi bog, vi lahko z boljšimi bravurami, kot znam jaz to povedati, dr. Trček, mi seveda nasprotujete, ampak sem pač toliko pošten in korekten, da rečem, da ta zakon ne bo in ne more rešiti vseh težav. Bo pa pomemben korak v pravo smer, za katero mislim, da se tukaj čisto vsi zavzemamo. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Marjana Kotnik Poropat, imate besedo.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik.

Tudi sama bi želela še nekaj povedati v zvezi z obravnavano vsebino Zakona o izvršbi in zavarovanju. V stališču poslanske skupine sem veliko govorila o izvršbi na nepremičnine, predvsem kar se tiče izvršbe dóma, tega edinega prostora, kjer družina ali posameznik živi. In se je zgodilo v zadevi Vaskrsić, kot smo danes že slišali nekajkrat, da je bila hiša, dom družine prodan zaradi bagatelnega dolga, ki ga je Vaskrsić dolgoval upniku. In strinjam se z ugotovitvijo, ki jo je spoštovana poslanka Eva Irgl prej povedala v svoji razpravi, da ji je žal, da je morala država Slovenija dobiti kľofuto

Evropskega sodišča za človekove pravice, ker se je to zgodilo. In to ni edini primer, da je morala naša država nositi posledice Evropskega sodišča. Mislim, da je skrajni čas, da začnemo posvečati več pozornosti človekovim pravicam pri sprejemanju zakonodaje v naši državi. V stališču pa nisem omenila dražbe na spletu, ki je tudi zelo pomembna novost tega zakona, ker menim, da bo onemogočeno, da prihaja v teh dražbah do raznih nepravilnosti, da se na primer ponudniki med sabo dogovarjajo in tako naprej. Sedaj bodo ponudniki anonimni in bo lahko ta nepremičnina, ki se bo prodajala na dražbi, dosegla višjo ceno, kar tudi ni nepomembno. Ne nanaša se direktno na ta zakon, ampak danes je bilo večkrat povedano tudi o socialni pravičnosti, pa bi tudi jaz ponovila, da je res velik problem pri nas, ko ta država ni socialna država, tako kot je zapisano v Ustavi. Omenjeni so bili upokoјenci, tu imamo velike probleme, ko dobivajo minimalne pokojnine, omenjene so bile ženske, stare nad 65 let, ki ostanejo same ali pa živijo v enogospodinski skupnosti. Ko poravnajo vse obveznosti, jim ne ostane za hrano. In mislim, da bo tu treba nekaj narediti, da se bodo morali centri za socialno delo tudi na tem področju več potruditi za reševanje teh problemov.

Potem bi opozorila tudi na to, kar mi da misliti ta minimalna plača, ki je degradiranje človekovega dela, da dela 7, 8 ali pa še več ur na dan, kar se tudi dogaja, ko se izkoriščajo delavci, za minimalno plačo. Kakšne pokojnine bodo imeli šele ti ljudje nekoč, ko bodo dosegli to starost. V Rdečem križu, kjer tudi delujem, sem se srečala s problemom visoko izobražene državljanke, ki ima 12 let staro hči in je brez zaposlitve in že več let ne dobi zaposlitve. Mati in hči živita s pokojnino po pokojnem očetu oziroma možu – 70 evrov pokojnine mesečno. Tudi to je velik problem, ker ta mlada deklica, ki hodi v šolo, živi pod pragom revščine, da mati živi pod pragom revščine, da temu otroku ne more nuditi tega, kar mu pripada. Mislim, da bi tukaj morala naša država več pozornosti posvetiti staršem, otrokom in vsem nezaposlenim. Pa še na eno zadevo bi rada spomnila, ki tudi ne spada sem, ampak mislim, da je pomembno, da jo tukaj obelodanim. V teh dneh sem slišala informacijo glede delavcev migrantov, ki živijo v Sloveniji in delajo v Sloveniji, odvajajo vse prispevke, kot pač naši delavci. Ko pa ti ljudje ostanejo brez zaposlitve, pa ne dobijo nadomestila za brezposelnost; in to zato, ne boste verjeli, ker nimajo stalnega bivališča v Sloveniji. Ko pa plačajo vse prispevke, pa ni pomembno, da nimajo stalnega bivališča. Tudi tu je naša socialna država zatajila in mislim, da bo morala naša ministrica tudi na tem področju uvideti probleme, predvsem ta problem, in ga tudi rešiti tako, kot se spodobi.

Za zaključek bi povedala, da ta zakon podpiram, kot sem povedala že v stališču. Sem vesela, da ga je minister in ministrstvo predložilo v obravnavo in da ta zakon rešuje stvari, ki so vnebovpijoči problemi, ko nekdo ostane brez

doma zaradi bagatelnega dolga; in da je ta rešitev, da sodišče po uradni dolžnosti poskrbi, da se postopek odloži, in da pozove center za socialno delo, da se vključi in pomaga reševati problem in da se najdejo tista sredstva, da se potem ta mali dolg poplača; in da je človek rešen problema, da ne izgubi svojega doma. Ta zakon bom podprla, kot tudi naša poslanska skupina. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAZ NEMEC: Kolegice in kolegi, želi še kdo razpravljati o 20. člen in amandmaju? Ugotavljam, da ne, zato tudi zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 70. člen ter amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne; zato zaključujem razpravo.

V razpravo dajem amandma skupine desetih poslank in poslancev s prvopodpisano dr. Jasno Murgel za novi 70.a člen. Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne; zato zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj.

S tem tudi prekinjam 16. točko dnevnega reda.

Prehajamo na 17. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU KAZENSKIH SANKCIJ.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, in sicer ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču.

Izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovani podpredsednik, hvala lepa za besedo. Poslanke in poslanci!

Novela Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij, ki je pred vami, je zelo obsežna. Novela spreminja preko sto členov in je plod širokega strokovnega usklajevanja, ki je potekalo od leta 2016 in celotno lansko leto. Vsebuje rešitve, ki omogočajo bolj enotno in sistematično izvrševanje kazenskih sankcij ter dajejo prostor za spremembe na področju izvrševanja in sklepanja mednarodnih pogodb in sporazumov glede prestajanja kazni zapora v Sloveniji za osebe, katere obsodijo mednarodna kazenskega sodišča. Šest ciljev bom izpostavil, ki so zasledovani v tem zakonu in ki jih zakon nastavlja. Prvi cilj je ureditev izvrševanja nadomestnega zapora in s tem povečanja pravne varnosti ob upoštevanju načela sorazmernosti posega v svobodo posameznika, ki ni obsojen za kaznivo dejanje. Povedano na kratko. Kot veste, je bil z odločitvijo Ustavnega sodišča pred tremi leti ukinjen oziroma kot

protiustavno spoznana ureditev tako imenovanega uklonilnega zapor. S spremembo Zakona o prekrških, ki jo je potrdil ta državni zbor v tem sklicu, je bil uzakonjen tako imenovani nadomestni zapor kot skrajno sredstvo za tiste, ki ne plačajo določenih glob za prekrške. Z Zakonom o izvrševanju kazenskih sankcij določamo, na kakšen način se ta izvršuje kot dejansko najbolj skrajno in zadnje sredstvo. Drugi cilj, kot sem že omenil, je zagotovitev normativne podlage za sprejetje sporazuma med Republiko Slovenijo in Mednarodnim kazenskim sodiščem. Tretji cilj je celovito in enotno urediti namestitve obsojencev, s tem povezanih pravic posameznikov, ki prestajajo zaporno kazen v odprtem, polodprtem ali zaprtem oddelku. Gre za zakonsko udejanjanje vrste priporočil Varuha človekovih pravic in Komiteja za preprečevanje mučenja pri Svetu Evrope. Ta del je še posebej kot pozitivno izpostavil tudi Varuh človekovih pravic, kot vam je mogoče znano, na pristojnem odboru.

Četrty cilj je zagotovitev vsebinske podlage za izvrševanje nalog na novo uvedenega probacijskega sistema. Zakon o probaciji je bil s strani tega državnega zbora potrjen lansko leto, v celoti začne delovati s 1. aprilom, zagotovljena imamo finančna sredstva. Na probacijsko službo prehajajo določene nove pristojnosti, ki so bile zdaj v domeni Uprave za izvrševanje kazenskih sankcij, primarno hišni zapor, delo v splošno korist in varstveno nadzorstvo, ki se ustrezno črtajo in prenašajo v Zakon o probaciji. Peti cilj je prenos določb evropske zakonodaje s področja pravic, podpore in zaščite žrtve kaznivih dejanj. Če navedem plastično, zakon določa pravno podlago in obvezo zaporske administracije, da so žrtve recimo v primeru pobega osumljenca ali izpustitve osumljenca posebej nasilnih kaznivih dejanj o tem tudi obveščene in da pri tem ni več ovira varovanje osebnih podatkov. Šesti cilj pa je zagotavljanje ustrežnejše pravne podlage za normiranje na podzakonski ravni. Povedano po domače, na zakonski ravni urejamo pooblastila pravosodnih policistov, ki so bila v preteklosti v preveliki meri urejena s podzakonskimi akti. Ker so izpolnjeni poslovniški pogoji, predlagam, da se na isti seji opravi tudi tretja obravnava predloga zakona. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku odbora gospodu Janu Škobernetu.

Izvolite.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik. Gospod minister!

Odbor za pravosodje je na 46. redni seji obravnaval predlagani Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij. Uvodoma je

podobno predstavitev, kot ste jo ravnokar slišali, izvedel minister Klemenčič. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe ni izrazila posebnih zadržkov; prav tako je sodelovanje pri pripravi zakona in zadovoljstvo z zakonom izrazil Varuh človekovih pravic. Ker s strani poslank in poslancev ob tem zakonu ni bilo razprave, smo potrdili vse predlagane amandmaje, ki so bili vloženi samo s strani koalicijskih poslanskih skupin, in s tem je bila obravnava zakona na odboru zaključena. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Zahvaljujem se za besedo, spoštovani podpredsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Predlog sprememb in dopolnitev zakona, ki ga imamo danes na poslanskih klopeh, je nastal predvsem na podlagi predlogov varuhinje človekovih pravic ter Uprave za izvrševanje kazenskih sankcij. Na pobudo varuhinje se med drugim skrajšuje maksimalno dopustna namestitve v primeru premestitve obsojenca v samsko sobo, ta doba bo namreč po novem bolj sorazmerna z razlogom in namenom takšne namestitve, omejitev trajanja pa se tudi bolj jasno veže na zdravstveno stanje obsojenca.

Del predlaganih sprememb je povezan z že sprejetim Zakonom o probaciji, ki se bo začel uporabljati 1. aprila 2018, in sicer predlog, ki ga obravnavamo, ustrezno upošteva spremembe na področju probacije v delu izvrševanja hišnega pripora, dela v splošno korist ter instituta varstvenega nadzorstva. Pomembna je tudi novost, povezana s področjem prekrškov, predvsem glede instituta nadomestnega zapor. Pri tem se dodatno uvaja plačilo globe tudi v času, ko se že izvršuje prisilna privedba na prestajanje nadomestnega zapor. Po novem bo tako osebam, ki so na poti v nadomestni zapor, dana še ena možnost, da poravnajo globo, s tem pa se izognejo zaporu. To spremembo v Poslanski skupini Desus vsekakor podpiramo. Iz poročila Uprave za izvajanje kazenskih sankcij namreč izhaja, da se je sicer prostorska stiska v slovenskih zaporih lani zmanjšala, a kljub temu so še vedno več kot 100-odstotno zasedeni. Seveda si v Poslanski skupini Desus želimo, da bi tudi z nedavno sprejetim Zakonom o probaciji dosegli dodatne pozitivne učinke na tem področju ter zmanjšali število ljudi v zaporu. Pomembna novost, ki jo prinaša obravnavani predlog zakona, je tudi obveščanje oškodovancev glede izhodov ali prebeglega obsojenca. Sodišče bo oškodovanca obvestilo o nastopu kazni obsojenca, na tej podlagi pa bo oškodovanec lahko podal zahtevo, da želi biti obveščen o izhodih, izpustu ali pobegu obsojenca.

V Poslanski skupini Desus nas še posebej veseli, da je Ministrstvo za pravosodje prisluhnilo Upravi za izvrševanje kazenskih sankcij ter upoštevalo njihove predloge in pripombe, kajti njihovo osnovno poslanstvo je izvrševanje kazenskih sankcij in pripora s ciljem zagotavljanja za družbo, zaprte osebe in za zaposlene varne zapore, ki zagotavljajo možnost resocializacije zaprtim osebam. Kaj je treba na tem področju postoriti, najboljše vedo prav izvajalci sami.

Na podlagi navedenega bomo predlog zakona v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Ljudmila Novak bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Lep pozdrav vsem!

Predlagane spremembe in dopolnitve zakona prinašajo nekaj dodane vrednosti, še vedno pa nimajo rešitev za vse probleme izvrševanja zakona v praksi. V Novi Sloveniji smo že lansko leto ob sprejemanju Zakona o probaciji opozarjali, da bo vzpostavitev urada za probacijo zahtevala zaposlitev 56 javnih uslužbencev. Samo v 4 letih bo urad potreboval 8 milijonov evrov, kasneje pa 2 milijona in pol evra letno. Strinjamo se, da je resocializacija in reintegracija storilcev kaznivih dejanj potrebna, vendar ni odveč primerjalni podatek, da javni dolg, ki ga nalagamo mladim generacijam, znaša 32 milijard evrov oziroma 80 % slovenskega BDP. Medtem ko štiričlanska slovenska družina nosi krepko čez 60 tisoč evrov javnega dolga, se nam ne zdi smiselno ustanavljati novih javnih uradov, ki bi skrbeli za poglobljeno obravnavo storilcev kaznivih dejanj. Izvrševanje hišnega zapor, dela v splošno korist in varstvenega nadzorstva zdaj poteka v okviru zakonskih pristojnosti sodišč, policije in centrov za socialno delo. Skratka, dejavnost probacije naj bi zaživela 1. aprila letos, vendar je po naših informacijah premestitev 24 zaposlenih iz centrov za socialno delo v probacijske enote še vedno vprašljiva.

Pri institutu nadomestnega zapor, ki je bil uveden z zadnjo novelo Zakona o prekrških, imamo pomislek glede nove možnosti, da oseba, potem ko je že na poti na prestajanje nadomestnega zapor v spremstvu policista, ki po odredbi sodišča izvršuje prisilno privedbo, medtem plača globo in se s tem izogne odvzemu prostosti. Prepričani smo, da oseba, ki do takrat globe ni plačala, je tudi zadnje minute pred izvršenim dejstvom ne bo. Glede dela v splošno korist smo v Novi Sloveniji tudi že opozorili na to, da nekatere manjše občine v Sloveniji, predvsem na podeželju, ne morejo zagotavljati del, ki bi jih bilo mogoče opravljati v splošno korist. Kot vemo, se taka dela

najpogosteje opravljajo v domovih za upokojence, zavodih za invalidno mladino, komunalnih podjetjih, zelo redko pa v gospodarskih družbah. Manjše občine, ki nimajo takih institucij, tako ne morejo zagotavljati takih del ali vsaj ne dovolj takšnih del. Prav v podeželskih občinah pa se srečujemo z večjo stopnjo brezposelnosti in dejansko nezmožnostjo plačila globe. Dobrodošla pa je novost, da bo žrtev zdaj obveščena o obsojenčevem izpustu ali pobegu, če obstaja nevarnost, da bi ta lahko ponovno povzročil škodo, vendar bi moral to biti avtomatizem, ne pa da je prepuščeno žrtvi, da bo sama zahtevala, če želi biti o tem obveščena.

V Novi Sloveniji predlogu zakona ne bomo nasprotovali.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Irena Kotnik bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

IRENA KOTNIK (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, spoštovani minister, spoštovani kolegi, kolegi!

Danes obravnavani Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij je del kaznovalnega prava, zato je vsebinsko vezan na določbe prav vseh kazenskopravnih zakonov. Rešitve, ki jih ponuja predlagana novela, so usmerjene zlasti v to, da se normativni okvir za zagotavljanje izvrševanja kazenskih sankcij prilagodi nekaterim drugim spremembam: spremembam, ki so nastale na področju prekrškov, ustanovitvi uprave za probacijo ter ugotovitvam Varuha človekovih pravic v letnih poročilih in odzivom Evropskega odbora za preprečevanje mučenja.

Predlagana novela obsega dokaj obširne spremembe, najpomembnejše pa so zagotovo določbe, ki zagotavljajo ustrezno izvrševanje instituta nadomestnega zapor, enotno in sistemsko ureditev namestitve obsojencev, ureditev vprašanja pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj. S predlaganimi spremembami bo tako tudi preglednejša ureditev področja prostovoljstva. Glede na to, da je vizija organa, ki v Republiki Sloveniji izvršuje kazenske sankcije, to je Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij, razvijati sodoben, human in resocializacijsko usmerjen zaporski sistem, smo v Poslanski skupini Stranke modernega centra še posebej zadovoljni. S predlogom zakona so upoštevani vsi predlogi, ki jih je uprava pri pripravi sprememb podala.

Poslanke in poslanci Stranke modernega centra podpiramo predlagane rešitve, saj bodo vplivale na izboljšanje obstoječega normativnega okvira, s tem pa bo zagotovljena ustrežnejša pravna podlaga za izvrševanje kazenskih sankcij v Republiki Sloveniji. Zaradi vsega naštetega bomo v Poslanski skupini Stranke modernega centra

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Glasovanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj.

S tem tudi prekinjam 17. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **18. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POSEBNIH PRAVICAH ITALIJANSKE IN MADŽARSKE NARODNE SKUPNOSTI NA PODROČJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, in sicer državni sekretarki na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport dr. Andreji Barle Lakota.

DR. ANDREJA BARLE LAKOTA: Najlepša hvala. Spoštovani poslanke in poslanci!

S predlagano spremembo zakona ne razrešujemo temeljnih konceptualnih vprašanj, ampak predvsem natančneje opredeljujemo tiste določbe zakona, ki so potrebne za izvedbo sedaj veljavnih modelov izobraževanja. Pri tem natančneje določamo predvsem tri stvari, in sicer najprej obveznost države pri zagotavljanju pedagoških študijskih programov, zato da se izobražujejo strokovni delavci, ki potem izvajajo tovrstne programe. Drugo so obveznosti države za zagotavljanje razvojne službe, ki skrbi za razvoj navedenih modelov, in tretje je, da se določa znanje jezika za učitelje. Pri določitvi znanja jezika za učitelje smo sledili izvedbenim navodilom, ki jih je sprejel strokovni svet Republike Slovenije že v letih 2002, 2005, 2011 in tako naprej.

V razpravah ob tem zakonu so se pojavila tudi nekatera konceptualna vprašanja o obstoju različnih možnih modelov. Zavezali smo se, da bi ta konceptualna vprašanja v prihodnje res lahko natančneje pregledali, vendar na osnovi strokovnih gradiv. Zato je ministrstvo že v letu 2017 razpisalo razvojnoraziskovalne projekte, ki bi natančneje proučili tovrstna odprta konceptualna vprašanja. S predlaganimi spremembami torej želimo samo urediti nekatera izvedbena vprašanja, ki so se pojavila v javnosti.

V skladu s 138. členom Poslovnika Državnega zbora predlagam, da se tretja obravnava predloga zakona opravi na tej seji. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Predlog zakona je obravnavala Komisija za narodni skupnosti kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila komisije dajem besedo predsedniku komisije gospodu Robertu Battelliju.

ROBERTO BATTELLI (IMNS): Gospod predsedujoči, predstavnici Vlade oziroma ministrstva, kolegice in kolegi, dober dan!

Komisija za narodni skupnosti je na 9. seji 2. februarja 2018 obravnavala ta predlog zakona, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Komisiji je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, mnenje Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti, mnenje Obalne samoupravne skupnosti italijanske narodnosti, mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev in mnenje Združenja občin Slovenije z dne 30. januarja 2018. V poslovniškem roku so bili vloženi amandmaji poslanskih skupin koalicije k 1., 2., 3., 4., 7., 8., 9., 12., 15., 16., 17., 18., 19. in 23. členu. Vsi so sledili mnenjem Zakonodajno-pravne službe.

Predstavnica predlagatelja državna sekretarka na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport dr. Andreja Barle Lakota je podobno kot sedaj v svoji uvodni obrazložitvi povedala, kje so vzroki za potrebo za to noveliranje zakona. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe Mira Palhartinger je predstavila pripombe k tistim določbam, h katerim amandmaji niso bili predlagani ali jih ti ne odpravljajo v celoti. Komisija Državnega sveta za državno ureditev je v svojem mnenju, ki ga je na seji odbora predstavil predstavnik Državnega sveta Marjan Maučec, uvodoma podala v premislek, da bi bilo treba poenotiti oba modela, po katerih poteka proces izobraževanja na narodnostno mešanih območjih. To je seveda naloga, ki nima temeljev niti v praksi niti v ustavi. Dejal je, da je prednost predloga zakona v tem, da se poenoti različnost, vendar je kot problematično navedel oceno, da se s predlogom zakona omejujejo možnosti zaposlovanja zlasti na območju, kjer živi madžarska narodna skupnost, saj se kot nov pogoj za zaposlovanje določa pogoj dokončane dvojezične osnovne šole. Kar seveda, menim, ni noben nov pogoj. Ferenc Horvath, predstavnik Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti, je uvodoma izrazil razočaranje, ker je bilo kljub dobremu sodelovanju z Vlado pri pripravi predloga zakona v javnosti in mestoma zaslediti obtožbe, da so pri določanju pogojev diskriminatorni. Poudaril je, da madžarska narodna skupnost podpira spremembe.

V razpravi je državna sekretarka dr. Andreja Barle Lakota najprej dodatno pojasnila, da so bile nekatere pripombe ZPS k členom, ki niso zajeti v predlogih amandmajev, zavestno opuščene, da se omogoči nemoteno delo v vzgojno-izobraževalnem procesu v danih okoliščinah, kjer se ministru prepušča možnost,

da prepozna specifične in nanje ustrezno reagira. Dr. László Göncz je poudaril, da je predlog zakona plod obsežnega strokovnega dela in izjemnega razumevanja problematike s strani ministrstva. Dejal je, da sta pri pripravi predloga zakona sodelovali obe krovni organizaciji avtohtonih narodnih skupnosti. Tudi on je opozoril na negativno percepcijo dela javnosti, ki je nekatere spremembe v predlogu zakona razumela v smeri krepitve madžarske prisotnosti v vzgojno-izobraževalnem procesu, a o tem opozoril, da je bilo v zadnjih 60 letih premalo naporov vloženih v razvoj ustrezne jezikovne kompetence madžarske narodne skupnosti.

Komisija je na podlagi 131. in 53. člena Poslovnika Državnega zbora odločala o amandmajih in jih je sprejela. Amandma komisije k 1. točki 12. člena je komisija po prekinitvi na podlagi razprave sprejela, s tem je postal amandma k 1. točki 12. člena predlagatelj koalicije brezpredmeten. Ob koncu so članice in člani komisije glasovali o vseh členih predloga zakona in jih sprejeli. Pri tem je bilo na podlagi 53. člena Poslovnika Državnega zbora podano tudi soglasje obeh poslancev narodnih skupnosti. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovane in spoštovani!

Italijanska in madžarska narodna skupnost v Republiki Sloveniji sodita v skupino tako imenovanih zgodovinskih narodnih skupnosti, ki jim ustreza določen model manjšinske zaščite s strani države. Celovita pravna ureditev oziroma njen temelj je urejen z Ustavo Republike Slovenije v 5., 11., 61., 62. in 64. členu. Njun položaj in način uresničevanja pravic so podrobneje urejeni v področnih zakonih in drugih podzakonskih aktih, tudi v občinskih statutih in odlokih in tudi v meddržavnih pogodbah ter mednarodnih konvencijah. Trenutno zagotovljeno varstvo pravic narodnih skupnosti na našem teritorialnem ozemlju je po oceni Poslanske skupine Desus na zmerno visoki ravni in večina drugih držav članic bodisi iz vrst Evropske unije bodisi iz celotnega svetovnega zemljevida si lahko našo državo vzame za zgled odličnosti pri zagotavljanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin s področja manjšin.

Danes je pred nami predlog novele enega izmed mnogih zakonov, ki urejajo manjšinsko varstvo. Gre za zakon, ki je po naši oceni eden ključnih predpisov, ki vplivajo na manjšinsko skupnost, saj gre za področje vzgoje in izobraževanja. Natančneje, pri tem zakonu gre za opredelitev pogojev, ki jih morajo izpolnjevati strokovni delavci in vse ostalo

zaposleno osebje v vzgojno-izobraževalnih zavodih na dvojezičnih območjih. Da se jezik narodnih skupnosti lahko kvalitetno ohranja in da so določila ustave s tem dosledno spoštovana, je potrebno tudi kvalitetno izobraževanje, kar se seveda implicira tudi v ustrezni stopnji znanja jezika narodnosti tistih, ki poučujejo. S tem se v Poslanski skupini Desus absolutno strinjamo. Vendar pa predlog zakona, ki ga imamo na mizi, poraja precej negotovanja in bojazni tako na lokalnem nivoju med civilnim prebivalstvom, predvsem večinske narodnosti, ki je seveda slovenska, kot tudi stroke. Govorim o Prekmurju, saj tam za razliko od Primorske velja precej drugačen model izobraževanja. Nemalo je pobud, da bi bilo dobro, da bi bila oba modela poenotena, pri čemer gre seveda za želje, da se dvojezičnost v Prekmurju opusti in naj se izobraževalni sistem zbliža takemu, kot ta velja na narodnostno mešanem območju, kjer živi italijanska skupnost. Seveda ta intenca ni nova, ki bi nastala v času, ko je nastal danes obravnavani zakon, ampak se o tem po naših informacijah govori že vsaj 10 let.

Moram priznati, da smo bili poslanci in poslanke v Poslanski skupini Desus zaradi vseh pomislekov – in teh ni bilo malo – ki so nam bili predstavljeni iz konkretnega lokalnega okolja, do predloga zakona na začetku precej skeptični in v dvomih glede podpore. Je pa do danes, ko je zakon v zaključni fazi sprejetja, doživel nekaj, dovolite, da tako rečem, blažilnih detajlov glede na prvotno precej visoko zahtevano raven znanja madžarskega jezika. Glede slednjega smo bili zaskrbljeni tudi v poslanski skupini, saj smo sklepali, da bodo nastale težave pri zaposlovanju kadra iz vrst večinskega prebivalstva, oziroma povedano drugače, da bodo imeli na dvojezičnem območju izključno prednost zaposlitve pripadniki manjšine. Že v fazi obravnave zakona na matičnem delovnem telesu so se zahteve le nekoliko znižale, tako da so po oceni večine poslank in poslancev Poslanske skupine Desus kriteriji znanja sedaj, vključno z amandmajem Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti, bolj sprejemljivi. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovana državna sekretarka, dragi kolegice in kolegi, draga kolega Roberto Battelli in kolega dr. László Göncz!

Zakaj oba posebej nagovarjam? Zato ker brez njunega soglasja takšen in podobni zakoni ne morejo biti sprejeti. Nova Slovenija – krščanski demokrati in sam osebno smo za absolutno ustavno varstvo italijanske in madžarske narodne skupnosti. Sam prihajam iz tega okolja, vsi pa smo poslanci večinskega naroda in tudi vsi smo poslanci italijanske

narodne skupnosti in madžarske narodne skupnosti. Veliko mi je do sožitja, do tistega sožitja, ki se piše z veliko začetnico. Tega sožitja ni, če neke pretenzije ali prehitavanja uveljavlja večinski narod, in tega sožitja ni, če kakšne pretenzije, nerazumne, nezakonite, neustavne, uveljavlja narodna skupnost, ena ali druga. Kolega Battelli je korektno povedal v poročilu komisije, da je na terenu na nek način zavrelo, da so različna mnenja. Moram reči, da je po mojih informacijah ta zakon nastal na predlog Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, ampak na pobudo Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti.

Zanimivo ureditev imamo in na nek način jo človek težko razume – ustavna zaščita enaka, kar zadeva izobraževanje, različno. Ministrstvo in pedagoška stroka se strinjata, da je dvojezično izobraževanje v Prekmurju – samo tam ga imamo – zelo naporno, stroka dodaja, da je neučinkovito. Pomurska madžarska narodna skupnost je dala neko intonacijo temu zakonu. Zelo jasno povem, in to je eden mojih najtežjih nastopov, ker bo najbrž padalo po meni, ampak naj pada, zagovarjam pa sožitje in samo sožitje, ne prehitavanja večinskega ne manjšinskega naroda. Bistveni problem predlaganih sprememb zakona se odraža pri določanju pristojnosti madžarske narodne skupnosti. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je na 9. seji Komisije za narodni skupnosti Državnega zbora Republike Slovenije izpostavilo, da so spremembe potrebne zaradi zagotavljanja ustreznega kadra. Vi ste dobili, kolegice in kolegi, eno ali več pisem tudi strokovne javnosti in ugotavljate, da predlagane spremembe zakona govorijo v prid krepitvi vloge madžarske samoupravne narodne skupnosti pri sprejemanju vzgojnih in izobraževalnih programov, krepitvi vloge madžarske samoupravne narodne skupnosti pri določanju ravni znanja madžarskega jezika in za zaposlene na dvojezičnih vrtcih in šolah, krepitvi vloge madžarske samoupravne narodne skupnosti pri preizkusih znanja madžarskega jezika ter podeljevanju in odvzemanju javnega pooblastila za izvajanje preizkusov, krepitvi vloge madžarske samoupravne narodne skupnosti pri strokovnem delu na področju dvojezičnega šolstva. Da gre za izrazito slabo pripravljene spremembe zakona, priča dejstvo, da je vladni predlog vseboval 24 členov, Zakonodajno-pravna služba, naša, Državnega zbora, ga je raztrgala in podala pripombe na kar 17 členov.

Kolegice in kolegi, naj zaradi omejitve časa strnem. Predlagane spremembe zakona ne temeljijo na strokovnih, ampak na političnih temeljih. Jaz bi si želel, ampak zelo hitro, na začetku tega mandata, da bi vložili vse napore in realizirali to, kar pravi ministrstvo za izobraževanje – da je ta model dvojezičnega izobraževanja preživel. Da pa tu nekatere rešitve, verjemite, gredo v spodkopavanje dvojezičnega šolstva, spodkopavanje – kdo bo s

tem zadovoljen?! Ne večinski narod, najbrž pa še manj Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost. Predlagane spremembe zakona izrazito povečujejo vpliv in moč madžarske samoupravne narodne skupnosti, saj – boste zasledili v zakonu, če še niste – ne gre več za mnenje, kot je bilo to doslej, ampak za soglasje, torej možnost veta na program in tako dalje in tako dalje. Res je, hvala bogu je Zakonodajno-pravna služba naredila veliko popravkov v smeri izboljšave.

Če bi zakon, kot ga je pripravila Vlada, bil danes tukaj, bi mi strogo nasprotovali. Danes smo na tem, da ga pač ne podpremo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jan Škoberne bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik. Državna sekretarka, spoštovani kolegice in kolegi!

Ustava Republike Slovenije v svojem 3. členu govori, da je Slovenija država vseh svojih državljanek in državljanov in ne opredeljuje posebej, kako ravna v odnosu želja večinskega ali manjšinskega tega in onega. Govori o tem, da je ta država postala samostojna, neodvisna in da je tu za vse svoje državljanke in državljane. V tem kontekstu gledamo in moramo gledati tudi zakon, ki je pred nami, in moramo presojati njegovo vsebino tudi skozi prizmo ustavne norme, ki govori o tem, da imamo v tej državi dve avtohtoni narodni skupnosti, ki – da ne bo kakorkoli ostalo v zraku – nista breme, ampak sta kulturni, družbeni, politični in ekonomski doprinos naše skupnosti in naše države. Sožitje seveda pomeni, da moramo vsem državljanom in državljanom omogočiti, da imajo kvalitetno izobraževanje, da lahko uresničujejo svoje kulturne, jezikovne in kakršnekoli že drugačne predispozicije, življenjska načela, pa najsi gre od vzgoje do zaposlovanja in ustvarjanja eksistenčnega okvira.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je, vsaj tako ocenjujemo Socialni demokrati, več kot očitno skušalo slediti načelom uresničevanja tako prej omenjenih ustavnih členov kakor tudi želje, da bi se dvojezičnost, kulturna raznolikost na območjih, kjer to v Sloveniji imamo, ne le ohranili, ampak tudi spodbudili, ker pomenita nekaj, kar je vredno ohraniti in kar je vredno spodbujati. Tisti, ki ste in smo zakon podrobneje prebrali, boste ugotovili, da so številni strahovi, predvsem taki, ki govorijo o ekspanzionizmi in podobnih samostalnikih, zgolj in predvsem odveč. Posodobljena kategorizacija tega, kaj je učna raven jezika, iz zakona, ki je trenutno veljaven, v zakon, ki je danes pred vami, pomeni, da v resnici standard znižujemo. Skrb, ki je bila, da uveljavljamo učni jezik za strokovne sodelavce, za tehnično osebje, in podobni strahovi so, vsaj tako se je

izkazalo skozi zakonodajni postopek, postali kot vsak strah – znotraj jih ni, okoli pa so votli. Državni zbor bo največji prispevek k sožitju in k temu, da izkoristimo priložnosti, ki jih raznolikost kultur na obmejnem območju prinaša, naredil seveda s tem, da bo izpustil povsem nepotreben diskurz med večinskimi in manjšinskimi narodnostnimi skupnostmi, ker kot že rečeno, v 3. členu je ta država država vseh svojih državljanek in državljanov. Ne glede na narodnost se soočamo z istimi vprašanji, tiskami in hrepenenji, pa najsi gre za vprašanje, kako svojega otroka spraviti do kruha, kako imeti dostojno življenje, kako si zagotoviti, da se reši stanovanjski problem, in tako naprej in tako nazaj.

Zakon, ki je pred nami, v resnici rešuje nekaj, zaradi česar je Slovenija eden izmed pozitivnih primerov, tudi svetilnikov v svetovni politiki, ki vedno bolj skuša biti ujeta v nepotrebne nacionalizme in iskati razlike in spore tam, kjer jih v resnici nimamo. Naš temeljni konflikt v družbi je konflikt med tem, da nekateri imajo vse, drugi pa se celo življenje borijo za to, da bi preživel. In če je prispevek tega zakona, da bomo na nekem območju ohranili dvojezično šolstvo, ki bogati, ponudili izobraževalnim institucijam možnost, da vsem, ki so del tega izobraževanja, ponudijo kvalitetno izobraževanje, zaradi katerega bodo imeli celo več možnosti in priložnosti, kot jih imajo tisti, ki ne živijo na dvojezičnem območju, potem je tak zakon vredno podpreti.

Na koncu ga je vredno podpreti samo zato, da jasno povemo, da nacionalizem nobene vrste in s strani nikogar ni dobrodošel v naši državi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Levica, zanjo dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Hvala, predsednik.

Vprašanja manjšin in njihovih kulturnih pravic so del temeljnega razmisleka o enakopravnosti in vključujoči družbi, zato si že od začetka tega mandata v Levici prizadevamo za urejanje pravic manjšin, pa ne le za avtohtoni narodni skupnosti, ampak za urejanje pravic tudi romske skupnosti, recimo, ali pa pravic narodnih skupnosti bivše Jugoslavije. Zato smo se v Levici tudi odločili, da sopedpišemo zakon, ki bo naslovil področje uresničevanja kolektivnih kulturnih pravic narodnih skupnosti iz bivše SFRJ, kljub temu da bi bila vključitev pravic manjšinskih skupnosti v ustavo edina nediskriminatorska, celovita in seveda tudi pravno ustrezna ureditev njihovega statusa, kar še vedno zagovarjamo.

Čeprav je poseben status romske skupnosti opredeljen v ustavi, pa po drugi strani ta manjšina niti slučajno ni deležna zadostne pozornosti in podpore. Romska skupnost, varuhinja človekovih pravic, romske organizacije

in društva tudi mednarodne organizacije že desetletja opozarjajo na pomanjkljivo zagotavljanje osnovnih življenjskih pogojev na področju bivanja, izobraževanja in zaposlovanja romske skupnosti v Sloveniji. Vse to so posledice neustrezne in zastarele zakonodaje. V Levici smo tudi skupaj z romsko skupnostjo pripravili zakonski predlog za izboljšanje njihovega položaja in za finančno razbremenitev občin, a ta zbor predloga ni podprl.

Na drugi strani pa imamo za italijansko in madžarsko narodno skupnost postavljeno ustrezno ali pa vsaj približno ustrezno pravno varstvo pravic, in to zrcali tudi predlagana novela, ki posebne pravice teh dveh narodnih skupnosti ureja celo področno, torej posebej na področju vzgoje in izobraževanja. S tem zakonom, ki se prenavlja po 17 letih, se urejata dva modela izobraževanja. Za italijansko območje se urejajo šole z italijanskim učnim jezikom, za madžarsko pa dvojezične šole, kjer se med poukom prepletata tako slovenski kot madžarski jezik.

V Levici ocenjujemo, da tako veljavna kot predlagana rešitev glede pogojev za zaposlovanje učiteljev v dvojezičnih šolah nista nikakor sporni. Polemika glede teh pogojev, ki se je razvila na matičnem delovnem telesu, se nam zdi prenapihnjena, mestoma celo sovražna in v prvi vrsti izključujoča. Končana osnovna oziroma srednja dvojezična šola kot pogoj zaposlitve strokovnega delavca na dvojezični šoli v zakonu ni opredeljena kot nujna, temveč kot zadostni pogoj. To pomeni, da bodo na teh šolah lahko poučevali tudi tisti, ki bodo zadostno znanje madžarskega jezika izkazali tudi drugače. Torej recimo s certifikatom oziroma s preizkusom znanja na Državnem izpitnem centru. V Levici smo vedno podpirali večje uresničevanje dvojezičnosti, zato opozarjamo, da je treba doseči nekakšno soglasje, da se upoštevajo enake pravice in enaki kriteriji tudi na obeh straneh meje. Ampak to je, seveda, drugo vprašanje od tega, ki ga danes obravnavamo.

Če želimo dejansko biti vključujoča družba, živeti v sožitju, kot smo prej poslušali, moramo opraviti z eno, prvo stvarjo, in to je pač nacionalizem, izgovarjanje na večinski narod, ki je seveda fantom, mit, in na nek način dejansko zaživeti to različnost, ki nas plemeniti, in to sožitje tudi dejansko, ne samo v besedah, začeti izvajati. Seveda ne samo z avtohtonima narodnima skupnostma, ampak z vsemi, ki živijo v tej državi, ki so naše sodržavljanke, naši sodržavljan. Le na tak način bomo lahko presegali te delitve, ki so v prvi vrsti v glavah in temeljijo na praznih strahovih.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti, zanjo dr. László Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospa

državna sekretarka, kolegice in kolegi, ostali prisotni!

Veljavni Zakon o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja vsebuje določbe, ki jih je praksa zaradi objektivnih okoliščin v okviru permanentnega procesa razvoja vzgojno-izobraževalnega dela že zdavnaj preoblikovala oziroma so se razmere prilagodile dejanskemu stanju. Poleg tega je sedaj veljavni zakon pomanjkljiv tudi z vidika strokovnega spremljanja izobraževalnih sistemov narodnih skupnosti ter odgovornosti pristojnih državnih ustanov glede izobraževanja primernih strokovnih kadrov, ki so za normalno izvajanje izobraževanja italijanske narodne skupnosti na obali ter izvajanja dvojezičnega izobraževalnega modela na narodnostno mešanem območju v Prekmurju, kjer živi madžarska narodna skupnost, nujno potrebni. V okviru sedanjega modela se je pred leti uspešno uvajalo tudi tako imenovano sprotno opismenjevanje v slovenskem in madžarskem jeziku, kar je tudi treba implementirati v veljavno zakonodajo.

Predvsem omenjeni motivi so prejudicirali potrebo po spremembi obravnavanega zakona in s tem sta se strinjali tudi obe narodni skupnosti. K pripravi spremembe zakona je pristojno ministrstvo pristopilo strokovno primerno in transparentno in v preteklih treh letih se je dogovarjalo z vsemi dejavniki, ki so vpeti v sistem tako imenovanega narodnostnega šolstva. Najbolj intenzivni pogovori so potekali z izvajalskimi ustanovami, zato je predlog spremembe zakona v največji meri rezultat konkretnih dogovorov prav z njimi. Kot najtrši oreh se je pokazal tisti del spremembe, ki se v okviru dvojezičnega modela v Prekmurju nanaša na jezikovne kompetence strokovnih delavcev, predvsem kar se tiče ravni obvladanja madžarskega jezika. Pri tem je treba poudariti, da je v tem delu razprave v zadnjih mesecih bilo prisotne tudi nekaj neargumentirane, precej posplošene interpretacije omenjene vsebine, ki ni temeljila na dejanskem besedilu zakona in je bila oziroma je usmerjena predvsem k ustvarjanju nepotrebnih trenj med večinskim narodom in madžarsko narodno skupnostjo.

Predlagane spremembe zakona tega nikakor ne prejudicirajo, ker se raven obvladanja jezika v primeru strokovnih delavcev praktično ne zaostuje, kar se tiče madžarskega jezika, niti se ne nanaša na že obstoječi kader v sistemu dvojezičnega izobraževalnega modela. Lahko rečemo celo, da je v dosedanjih dogovarjanjih »popuščala« prav madžarska narodna skupnost in so predlagane določbe zgolj doseganje že veljavne zahtevne ravni, pri čemer so pa omogočena tudi odstopanja glede obvladanja madžarskega jezika, ki jih v zakonu, ki naj bi zagotavljal v naslednjih letih primerne strokovne kadre, torej za naprej govorimo, skorajda ne bi smelo biti. Med drugim se omogoča, da se

zaradi nemotenega izvajanja izobraževalnega procesa brez ustrezne izobrazbe, torej brez ustrezne izobrazbe, lahko v treh letih zaposli tudi oseba, ki predpisanih pogojev ne izpolnjuje. Še več, če niti po treh letih ni primernih kadrov, je možnost, da pristojni minister tudi potem odobri začasno zaposlitev kandidata z neustreznimi jezikovnimi kompetencami. Naj pa še dodam, da se madžarska narodna skupnost ne pripravlja na sesutje tega modela – ker to žal nekateri še vedno poudarjajo – čeprav ta oblika izobraževanja zanjo morda res ni najbolj idealna. Ampak v tem primeru ni govora o tem, niti ni ustavne podlage zato. Treba je jasno poudariti, da dvojezični model že zdavnaj ni takšen, kot je bil teoretično zamišljen in kot to misli širša strokovna in laična javnost, torej da se v okviru tega oba jezika enakovredno uveljavita. Prisotnost madžarskega jezika pri strokovnih predmetih marsikdaj ne dosega niti 20 % in so zgolj izjeme tiste, kjer je dejansko prisotna dvojezičnost.

Kljub omenjenim pomanjkljivostim pa sprememba zakona celovito gledano le prinaša dodane vrednosti, ker bolj jasno opredeli skrb pristojnih ustanov za dolgoročno izobraževanje primernih kadrov za potrebe obeh skupnosti ter nadgradi permanentno skrb pristojne strokovne ustanove, torej Zavoda za šolstvo. Na koncu naj še povem, da smo zgolj zaradi vsebinske in pa stilistične nadgradnje omenjenega 12. člena vložili amandma, ki je plod sodelovanja ministrstva, pristojnih inštitucij in pa tudi naše poslanske skupine.

Zato bova midva tako predlagani amandma kot tudi predlog zakona podprla. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo Saša Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovane, spoštovani!

Do sedaj veljavni Zakon o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja iz leta 2001 ni v zadostni meri zagotavljal podpornega okolja za izvajanje izobraževalne dejavnosti avtohtonih narodnih skupnosti, zlasti v delu zagotavljanja ustreznega kadra zaposlenih v vzgojno-izobraževalnem procesu. Model dvojezičnega poučevanja, ki ga poznamo v Prekmurju, je zahteven model. Programsko je bil v preteklosti že nadgrajen, vendar vse do sedaj ni bilo rešeno vprašanje zagotavljanja ustreznega kadra v tovrstnih programih. Zato imamo danes na mizi spremembo zakona o posebnih pravicah narodnih skupnosti, ki je plod obsežnega strokovnega dela, razumevanja problematike s strani pristojnega ministrstva in več kot dveletnega procesa usklajevanja, v katerem sta sodelovali obe krovni organizaciji avtohtonih narodnih skupnosti. Njegov osnovni namen je slediti spremembam v praksi v

manjšinskem šolstvu v Republiki Sloveniji ter zagotoviti večjo kakovost dvojezičnega šolstva v Prekmurju oziroma šolstva v italijanskem učnem jeziku na Obali. Predlog zakona jasneje določa stopnje znanja za zaposlene na dvojezičnih šolah, izražena je tudi jasna zaveza države, da bo financirala programe v jezikih avtohtonih narodnih skupnosti na visokošolski ravni, kar bo imelo pozitivne posledice na zagotavljanje ustrezne jezikovne kakovosti bodočih učiteljev na šolah na narodnostno mešanem območju.

Žal so se glede predloga zakona v zadnjem času pojavljali določeni pomisleki na strani večinskega prebivalstva, predvsem na območju Lendave, a zastavlja se vprašanje, v katere čevlje se postavimo ob sprejetju zakona. Ko so pred dobrim letom na avstrijskem Koroškem oblasti želele omiliti pogoje glede pogoja in zahtevanja stopnje znanja slovenskega jezika za tamkajšnje ravnatelje, niti ne učitelje, temveč ravnatelje, ki nimajo tako neposrednega stika z učenci in dijaki, so nekateri v spoštovanju in skrbi za pravice manjšin menili drugače, kot menijo v primeru, ko omogočamo uresničevanje pravic druge narodne manjšine pri nas. Nad takšnim ravnanjem se je treba zamisliti; ne samo na emotivni, zgodovinski ravni, ampak tudi na politični. Zato sem med stališči nekaterih poslanskih skupin, ki nekaj dajo na kulturno raznolikost, v resnici tudi pozitivno presenečen.

V Poslanski skupini SMC se bomo zavzemali za korektno izpolnjevanje pravic ustavno priznanih narodnih manjšin in bomo predlog zakona tudi podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovani!

Vzgoja in izobraževanje za pripadnike italijanske in madžarske narodne skupnosti je sestavni del sistema vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji in poteka na podlagi predpisov, ki urejajo področje predšolske vzgoje, osnovnošolskega izobraževanja, nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja, srednjega strokovnega oziroma tehniškega ter srednjega splošnega izobraževanja. Pogoje za opravljanje ter način opravljanja in financiranja vzgoje in izobraževanja ureja Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Posebnosti dela vzgojno-izobraževalnega sistema in uresničevanje posebnih pravic pripadnikov narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja ureja ta zakon. Tako podrobneje ureja posebne cilje vzgoje in izobraževanja za pripadnike italijanske in madžarske narodne skupnosti, posebnosti organizacije, mrežo vrtca in šol, prilagajanje javnoveljavnih programov, določa pa tudi posebne pogoje za strokovne delavce v vrtcih in šolah, dvojezično poslovanje, financiranje graditve vrtcev in šol. Osnovni razlog, kot je bilo danes že večkrat povedano,

za spremembo zakona je slediti spremembam prakse v manjšinskem šolstvu v Republiki Sloveniji ter zagotoviti večjo kakovost dvojezičnega šolstva v Prekmurju oziroma šolstva v italijanskem učnem jeziku na Obali. Dejstvo je, da sta oba manjšinska šolska modela, tako dvojezični model kot model šol v italijanskem učnem jeziku, stara že več kot 50 let, v vsem tem času do nekih bistvenih sprememb k modelu ni prišlo.

Zaradi navedenega je nujno potrebno določene rešitve v obstoječem zakonu uskladiti s trenutno veljavno zakonodajo, predvsem pa jih prilagoditi trenutnim dejanskim razmeram in posledično potrebam manjšinskega šolstva v Republiki Sloveniji. Zakon o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja temelji predvsem na načelu dostopnosti vzgoje in izobraževanja za predstavnike narodnih skupnosti v njihovem jeziku. Novela zakona prinaša nekatere novosti: zakonske spremembe k obstoječim področjem vzgoje in izobraževanja, na katerih imajo pripadniki italijanske in madžarske narodne skupnosti posebne pravice, dodajo višješolsko strokovno izobraževanje ter vzgojo in izobraževanje otrok, mladoletnikov in mlajših polnoletnih oseb s posebnimi potrebami. Novela tudi določa, da morajo biti na dvojezičnem območju učni načrti, katalogi znanj in izpitni katalogi objavljeni dvojezično ter da se za učence in dijake dvojezičnih šol zagotovijo dvojezične naloge za vsa tekmovanja iz znanja, razen slovenščine in madžarščine, ki so sofinancirane iz javnih sredstev. Zaradi zagotavljanja dostopnosti šol z italijanskim učnim jezikom oziroma dvojezičnih šol se omogoča pravica, da lahko starši otroka vpišejo v šolo z italijanskim učnim jezikom oziroma v dvojezično šolo, tudi če živijo izven šolskega okoliša. Predlog zakona je plod obsežnega strokovnega dela in sodelovanja obeh krovnih avtohtonih narodnih skupnosti in Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členu in vložnem amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vložnega amandmaja z dne 12. 2. 2018.

V razpravo dajem 12. člen ter amandma Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Roberto Battelli.

ROBERTO BATTELLI (PS IMNS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Hotel sem povedati to, da Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem že vrsto let aktivno sodeluje s slovensko manjšino v Republiki Italiji, izraz tega je bilo večletno sodelovanje z Univerzo v Trstu, Università degli Studi di Trieste, Facoltà di Scienze della Formazione, tako se v Italiji imenuje pedagoška fakulteta, ko so visokošolski učitelji in sodelavci Univerze na Primorskem sodelovali pri študijskem programu Corso di Laurea di scienze della formazione primaria, to pomeni pač diplomiranje iz pedagoških veščin, in izvedli predavanja in vaje pri sedmih predmetih v slovenskem jeziku. Izobraževanje je financirala italijanska vlada, prvenstveno pa je bilo namenjeno študentom slovenske manjšine navedenega študijskega programa ter vzgojiteljem in učiteljem v vrtcih in šolah s slovenskim učnim jezikom na Tržaškem. To, da imamo mi na Obali šole z italijanskim učnim jezikom, je posledica povojnih traktatov, povojnih sporazumov, urejanja odnosov na slovenski zahodni meji. Tako pride šele sredi sedemdesetih let do rešitve mejnega vprašanja z Osimskimi sporazumi. Osimski sporazum ima člen 8, ki povzema specialni statut, ki je priložen Londonskemu memorandumu, kjer je obveza Jugoslavije, torej zdaj Slovenije, ker je naslednica, ustanavljanje šol z italijanskim učnim jezikom in je zaveza Italije ustanavljanje šol s slovenskim učnim jezikom v Furlaniji - Julijski krajini. Če ne bi imeli teh šol, to je mednarodna obveznost, ne vem ... Dvojezično izobraževanje v Prekmurju nastane kasneje in v sedemdesetih letih, prvih sedemdesetih letih – ker nekateri smo bili zraven, ko so se te razprave dogajale oziroma smo bili priče tem razpravam, nismo bili vključeni – so pa hoteli na Obali narediti dvojezično šolstvo. Seveda to ni bilo mogoče ravno zaradi mednarodnih sporazumov in spoštovanja mednarodnih sporazumov.

Ampak v letu 2017 je Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem uspešno kandidirala na razpisu za izbor zunanje izobraževalne agencije za slovenske šolnike na Tržaškem in izvedla osem modulov, namenjenih vzgojiteljem in učiteljem v vrtcih in šolah s slovenskim učnim jezikom na Tržaškem. Navedeno usposabljanje je bilo organizirano v okviru načrta stalnega strokovnega izpopolnjevanja za šolnike v obdobju 2016–2019 v okviru zakona dobra šola s strani ministrstva za šolstvo Republike Italije, Piano per la formazione dei docenti 2016-2019 la Buona Scuola, Ministero dell'Istruzione in tako naprej. In se bo predvidoma nadaljevalo vse to tudi v prihodnjih letih. Italijanska vlada je v državnem stabilizacijskem zakonu predvidela tudi sredstva za slovensko narodno skupnost v Italiji in sredstva so namenjena tudi skrbi za slovenski jezik v šolah. To poteka že kar nekaj let in bo potekalo tudi v prihodnjih letih.

Tako da tukaj se res postavlja vprašanje, vsi mi, ki smo starši, ali pa tudi tisti, ki nismo, katero stopnjo znanja jezika slovenščine bi mi želeli, da obvladajo tisti, ki predavajo v srednjih šolah. Stopnjo, ki predvideva tudi izobraževanje v slovenskem jeziku na univerzi, ker je to pogoj. Visoka in višja izobrazba je sploh pogoj za to, da nekdo uči v šoli. Bi se vi zadovoljili s tem, da je to znanje na nivoju srednje šole? Ali bi želeli tako, kot velja v celi državi, da je to usposabljanje, da je to znanje, da je ta izobrazba višja oziroma visoka? Ker če se nič ne naredi za to, da se – v prid, seveda, narodnih skupnosti – zagotovi določena raven, strokovna raven obvladovanja učnega jezika, potem je nemogoče uresničevati vse, kar je potrebno, zato da jezik in kultura ene manjšine obstoji. Razen če ni tako velika, da se sama na nek način reproducira naprej. To pa ni naš primer. Ker mi smo se v nekaj letih, recimo doli pri nas, spremenili z 98-odstotne prisotnosti na 1,5-odstotno, 2-odstotno. In ti ljudje niso šli stran zaradi tega, ker so poslušali radio. Torej je malo problematično zdaj, kako postaviti stvari skupaj, se pravi spoštovati tisto, kar je civilizacijsko in tudi mednarodnopravno urejeno, in vse to preleti v neko stvarnost, ki je zelo šibka. Je zelo šibka in je postala toliko bolj šibka, ker se namenoma desetletja nihče ni ukvarjal dejansko – razen volontersko in tisto, kar je pač lahko nastalo – s kvaliteto kadrov.

Rešitve, ki so v tem predlogu, omogočajo, da se zakon pametno uporablja za to, da se kvaliteta učnega jezika v teh zavodih in za ti narodni skupnosti pripelje skozi čas vsaj do neke dostojne ravni, civilizacijsko dostojne. Ti pa, ki so sedaj zaposleni v teh zavodih – in mnogi od njih so naredili vse, kar so mogli v lastnem življenju, za to, da bi res obvladali učni jezik tako, kot je treba, in mnogo je takih – njim se pa nič ne spremeni. 1. člen v prehodnih in končnih določbah tega teksta pove, da ti ljudje pač obvladajo učni jezik, saj so to verjetno tudi dokazali doslej. Problem je, kako zagotoviti te stvari za v bodoče. Nič se ne rešuje na plečih tistih, ki so sedaj v šolah, ampak se poveča skrb za kvaliteto poučevanja v jezikih narodnih skupnosti za v bodoče, tisto, kar bi moralo obstajati že od vsega začetka. Ker to, recimo, da specialni statut pove, da morajo vsi učitelji oziroma to, kar so zdaj, strokovni kader obvladati materni jezik učencev, to izhaja iz tiste procentne situacije, o kateri sem prej govoril. Tiste norme se nanašajo na situacijo, ko je na lokalni ravni manjšina večina. Ampak to je bilo sprejeto, obe strani sta to sprejeli, zato da se je tudi civilna uprava vrnila v bivšo cono B oziroma za Italijo v bivšo cono A Svobodnega tržaškega ozemlja. To so mednarodni sporazumi in to je 8. člen Osimskega sporazuma in pacta sunt servanda, kajne? Ali »pacta su ena veranda«, zunaj, tako, z visečo mrežo? Velja za vse. In je treba te stvari tudi uresničevati. Ne moremo mi govoriti, da imamo nivo specialnega statuta, in potem ne uresničevati ničesar od tega, ampak

govoriti vsemu svetu, da imamo pa te norme. Izvaja se pa ne nič oziroma se izvaja celo nasprotje! Tu je treba zastreti malo to, kako bi rekel, ta misterij, ki je dejansko tisto, kar lahko, vsaj nekateri, vidimo, da obstaja.

Želel bi se samo še enkrat zahvaliti ekipi ministrstva, ker je ta ekipa, kljub temu da – saj veste, pobudnik vsega tega ni bila ravno madžarska samoupravna skupnost v tem mandatu, ampak so bili nekateri drugi pobudniki že mnogo let nazaj, tudi pri enem ministru, ki je bil član neke koalicije, ki je vladala od 2004 do 2008, in ki je razumel to zadevo, ampak potem ni bilo moč te zadeve odpreti. Pravzaprav so nastavki za to, da se skrbi za kadre, že v obstoječem zakonu. Problem je v tem, da so tudi naši šolniki tako navajeni ne biti aktivni in požreti vse, kar se dogaja okoli njih, in se znajti potem v takih situacijah, da niso nikoli zahtevali, da se ta že zdaj obstoječi 23. člen tudi uresničuje. Kjer je zaveza države, da se izobražujejo učitelji v jeziku narodne skupnosti, ker pač potem učijo ali v dvojezični ali v enojezični šoli, ki je namenjena tudi ohranjanju jezika in izobraževanja manjšincev v njihovem jeziku. Torej niso imeli nikoli tega poguma. Zakaj ga niso imeli, je pa spet lahko stvar za doktorsko disertacijo, zakaj so bili navajeni ne imeti stališč in iniciative in sploh. Upam oziroma sem prepričan, da bo ta zakon danes sprejet, ker se vsi zavedamo, da bi bil skrajni čas, da naredimo nekaj na tem področju. Še enkrat hvala za izjemno sodelovanje in predvsem za visoko strokovnost ekipe ministrstva, ki se je teh problemov in tako občutljivih stvari lotila na izjemno kompetenten način. Hvala lepa še enkrat.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. László Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Naj nadaljujem tam, kjer je kolega Roberto končal. Dejansko se moramo zahvaliti za ta strokovni pristop, ampak se zahvaljujem tudi za današnja stališča poslanskih skupin, ker so res poskušali v širšem kontekstu osvetliti potrebo po spremembi tega zakona. Menim, da so razprave oziroma stališča šla v tisto smer, kot je Roberto na koncu poudaril, da bo zakon danes sprejet.

Naj zgolj poudarim še nekatere stvari. Prvič, kar se amandmaja tiče, ker konec koncev razpravljamo o amandmaju, ta amandma, ki je vložen, je zgolj zato vložen, ker smo na seji Komisije za narodni skupnosti v naglici glede besedila, predvsem stilistično gledano, sprejeli nek tekst, za katerega smo že takrat rekli, da ga bomo nadgradili pred samo plenarno sejo. Ta amandma pravzaprav nič drugega ne počne, kot zgolj nekje popravlja besedilo in pa uporablja tiste izraze, ki dejansko veljajo po ZOFVI in po drugih predpisih.

Samo en stavek o modelu dvojezičnega šolstva. Ta model ni plod želja

madžarske narodne skupnosti, v nasprotju s tistim, kar je Roberto poudaril, kar je za njih prejudicirala mednarodna pogodba, to je Londonski memorandum in pozneje potem ostali nižji akti. Za nas, madžarsko skupnost, to ni nič prejudiciralo, zato so, bom kar poudaril, z dekretom CK-ja uvedli dvojezični model leta 1958 in potem uveljavili 1959. Ampak tako je sedaj, v 60. letih se je ta model ustalil in moramo priznati, da v tem trenutku madžarska narodna skupnost ni celovito gledano pripravljena na nikakršen drug model, ker preprosto za to nimamo resursov in pa potenciala, in nočem se zdaj v to poglobljati. Tako da mi moramo stremeti k temu, da se ta model čim bolj nadgradi in se čim bolj konkretno izvaja po členu zakona.

Znanje jezika. Tukaj je bilo tudi povedanih nekaj netočnosti ali pa zgolj posredne točnosti, moramo poudariti, da ta predlog zakona v nobenem svojem stavku ne govori o narodni skupnosti kot o tisti populaciji, ki uživa prednost. Prejšnji zakon, torej sedaj veljavni zakon, je še omenjal neko »favoriziranje« pripadnikov narodnih skupnosti, zdaj ta zakon to izrecno postavlja na raven poznavanja jezika. Kdorkoli, ki je kompetenten glede jezika, je lahko zaposljiv v teh ustanovah. Kar se tiče soglasja, narodna skupnost je do zdaj tudi imela soglasje, 24. člen veljavnega zakona jasno določa soglasje pri podzakonskih aktih in tudi drugje, tako da soglasje ni nič novega. Moram poudariti, da to soglasje ne velja za konkretno zaposlovanje v sistemih našega šolstva, ampak velja zgolj pri pravilnikih, kjer se pa normalno dogovarja o neki vsebini. Moramo tudi to poudariti, da so se ob pripravi tega predloga zakona že pripravljali tudi predlogi pravilnikov. Vse te predloge pravilnikov so praktično pripravile dvojezične izobraževalne ustanove, ne narodna skupnost ne poslanec ne kdorkoli drug, ampak izrecno izvajalske ustanove.

Skratka, jaz zgolj prosim vse nas, da poskušamo tukaj pristopiti v duhu, kot je bilo tudi do sedaj predstavljeno. Menim, da tukaj ne gre za nikakršno dviganje ravni, kot sem že v stališču poudaril, prej gre z vidika madžarske skupnosti, če smo zelo iskreni, za nekoliko znižanje te ravni oziroma bom drugače rekel, za več možnosti, da se izogne določbam, kjer navajamo toliko alternativ, da praktično brez ... Če po treh letih in po naknadni odobritvi ministra še vedno kdo ni usposobljen za ta model, potem se res moramo vprašati, ali je sploh smiselno kakršnokoli tovrstno določbo sprejemati. Na koncu naj končam s tem, da jaz menim, da je sožitje zelo dragocena stvar, in to sožitje se zelo težko vzpostavlja. Menim, da je kljub vsem težavam, kljub vsem našim drugačnim videnjem in mnenjem v Pomurju dejansko vzpostavljena neka raven sožitja. Ta zakon res z ničemer ne posega v rahljanje tega sožitja, zato tudi vse nas prosim, da poskušamo predvsem stremeti za tem, da pomagamo pri izvedbi sedaj sprejetih določb ali pa čez nekaj ur sprejetih določb, in

predvsem, da skrbimo vsi skupaj, tako da lahko madžarska skupnost razvije svojo kulturo in jezik, kot tudi da ima večinski narod od tega neko dodano vrednost. Ker dejansko, kot so že tudi drugi poudarjali, je prisotnost narodne skupnosti bogastvo tistega območja. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Saša Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

Rad bi se navezal na stališče naše poslanske skupine in bi tudi rad izrazil svoje mnenje v okviru predvsem znotraj amandmaja zaradi nemira, ki se je zgodil na področju Prekmurja, predvsem v Lendavi. Ali je dvojezični sistem vzdržen ali ne? Že sama beseda vzdržnost je pri tej tematiki preobčutljiva beseda in tudi lahko zelo pomenljiva, vsekakor pa je to vprašanje stvar širše razprave, ki mora biti kvalitetna, korektna in predvsem objektivna in temeljiti na ustavnih in mednarodnih zavezah, ki jih je treba spoštovati zato, ker so takšne, kot so, z razlogom. To pomeni, da se mora vsakršna razprava, najsibo to razprava, ki se dotika samega dvojezičnega sistema ali tudi sprejemanja novele, tako na lokalni ravni kot tudi na državni ravni, vsekakor ogniti nekemu diskurzu, ki bi mejil oziroma posegel v diskurz nacionalizma. Zdi se mi, da so takšne razprave zagotovo nek lakmusov test zrelosti naše družbe.

Seveda se zavedam, da je zgodovina zelo kompleksna stvar, še posebej zato, ker je večkrat percipirana oziroma utemeljevana tudi skozi nek emotivni moment. Zato je še posebej slabo, kadar se zgodovinski spomin izgublja, in tudi takrat, kadar se želi nek zgodovinski spomin izrabljati oziroma izkrivljati za vsakodnevne politične potrebe. Še posebej takrat, kadar kontekst od zunaj želi takšen diskurz v politiki narekovati, pa najsibo to s strani večine ali pa tudi manjšine. V luči tega smo se na odboru dogovorili oziroma je prišlo do konsenza predloga amandmaja k 12. členu, ki je bil sprejemljiv tudi za predstavnika narodnih skupnosti, hkrati je pa ta amandma naslavljal pomisleke, ki smo jih lahko slišali tudi v razpravi v Državnem svetu. Vloženi amandma, kot sta že dejala moja predhodnika, samo vsebinsko še bolj natančno definira pristojnosti države, vsekakor pa se, kot rečeno, vsebinsko ne odmika od konsenza, ki je bil sprejet na samem odboru, zato bomo tudi ta amandma v Poslanski skupini SMC podprli.

Bi pa rekel nekaj za konec. Osebnostno menim, da drži ta rek, da več znaš, več veljaš, in da znanja zagotovo bogatijo. Lahko se tudi strinjam, da ni nujno, da se to na tekočem računu vsakokrat pozna, zagotovo pa verjamem v bogastvo duha. In ko gledam svojega otroka – večjezičnost je bogastvo. To mi lahko verjamete. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Ne. Potem zaključujem razpravo.

O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 18. točko dnevnega reda in 38. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 14. uri in 25 minut.

(Seja je bila prekinjena ob 13.52 in se je nadaljevala ob 14.27.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora.

Preden preidemo na postopek glasovanja, vas želim obvestiti, da bo Državni zbor glasovanje opravil po naslednjem vrstnem redu: 11., 14., 16., 17., 18. in 1. točka dnevnega reda.

Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev.

Poslanke in poslance prosim, da preverijo delovanje glasovalnih naprav.

Postopkovno, dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Predsednik, glede na to, da je bil minister včeraj bolan, danes je prišel v Državni zbor, pa imamo ravno to točko dnevnega reda, številka 1, se pravi poslanska vprašanja, predlagam, da naredite izjemo in da omogočite, da daste besedo gospodu ministru, da mi po štirih mesecih odgovori na poslansko vprašanje. Vem, da boste rekli: »Poslovnik to, tisto, ono,« ampak omogočite mu. Saj po mojem poslanci ne bodo proti, če boste to izjemo naredili, zaradi tega ker ga pač ni, ker se skriva. Zdaj pa je prišel pa bi mogoče res odgovoril na to vprašanje pri poslanskih vprašanjih. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dobro veste, kakšen bo moj odgovor, zaradi česar ga niti ne bom dal.

Nadaljujemo s prekinjeno 11. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestah v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 12. 2. 2018.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Levica k 25. členu. Amandma Poslanske skupine Levica k 25. členu je vsebinsko povezan z amandmajem za novi 41.a člen. Če ta amandma ni sprejet, postane amandma za novi 41.a člen brezpredmeten.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Levica, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Bom ponovil, kar sem v razpravi in v stališču povedal. V Strategiji trajnostne rasti slovenskega turizma piše, je nosilni stavek, citiram: »Slovenija bo postala zelena, aktivna in zdrava destinacija za petzvezdična doživetja.« V tem zakonu se je odprl člen, ki omogoča, da se resno pogovorimo o oglaševalskem onesnaževanju. Vse neke resne turistične destinacije, ki se hočejo iti tovrstni turizem, kot ga ubesedi ta stavek, ki sem ga prebral, so že določena desetletja nazaj zelo omejile oglaševanja na nekih jumbo plakatih, svetlobnih, digitalnih plakatih oglaševalskih teles. V razpravi sem navedel celo vrsto teh držav, celo v deželi najbolj popularnega slovenskega zeta, ameriškega predsednika, je kar nekaj zveznih držav, ki so že – recimo prva je začela s tem že leta 1968, eno leto pred mojim rojstvom. Skratka, mi se tukaj nekako zgledujemo po sosedih in predlagamo omejitve v pasu 100 metrov od roba cestišča.

Če resno mislite s to strategijo, o kateri bi se dalo tudi govoriti, pričakujem vsaj, da bo vsa koalicija podprla ta naš predlog. Ker dejansko ob nekih klasičnih oblikah onesnaževanja, kot je onesnaženost prsti, Cinkarna Celje, o čemer bomo v petek razpravljali, kar je onesnaženost zraka, kar tulim že cel mandat, kar je onesnaženost voda, obstaja še cel drugi niz onesnaževanj, hrup, smrad, svetlobno onesnaževanje ... Eno od teh vrstnih onesnaževanj je onesnaževanje s pretirano oglaševalsko propagando, ki zaseda prostor, ki spreminja kulturno krajino. Ni naključje, da so Francozi šli kot prva turistična destinacija v Evropi zelo daleč v tem. Oni celo omogočajo, da so lokalne skupnosti, občine še strožje od državne zakonodaje. Recimo eden bivših krajev, kjer smo imeli zimske olimpijske igre, Grenoble, je leta 2015 to zelo omejil, ker se dovoli predvsem zgolj oglaševanje manjših formatov za neke lokalne, regionalne zadeve. Francozi imajo celo v zakonodaji, da mesta, ki imajo manj kot 10 tisoč prebivalcev, nimajo svetlobnega ali digitalnega tovrstnega oglaševanja.

Če resno mislite s turizmom, o katerem vsi tako zelo radi na splošno govorite, je to lep lakmusov papir, da testirate zadevo, in upam, da boste vsi to podprli. Mi bomo seveda glasovali za. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 10, proti 49.

(Za je glasovalo 10.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Ker amandma Poslanske skupine Levica k 25. členu ni bil sprejet, je postal amandma istega predlagatelja za novi 41.a člen brezpredmeten.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih.

S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona.

Ker v drugi obravnavi amandmaja k dopolnjenemu predlogu zakona nista bila sprejeta, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Levica, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo.

Žal slovenska politika še vedno boleha za epidemijo dvoličnosti. Po eni strani se lapa o nekih občin mestih, v praksi se pa ne misli – upam, da se bo to z naslednjim sklicem izdatno spremenilo. Mi smo že napovedali, da če naši amandmaji ne bodo sprejeti – razložil sem, v čem je poanta – bomo pri glasovanju vzdržani.

Tukaj je nekaj dobrih tehničnih rešitev, ki jih prinaša ta zakon, ampak če se že odpira zakon, je seveda treba misliti tudi onkraj. In čeprav nas največkrat nabijajo, kaj pa ta Levica in gospodarstvo gor, dol, večina nas se ni svaljkala v politiki 40 let in žal zgolj edini mislimo v tej družbi in državi odgovorno gospodarstvo, ne na način nekega ministra za gospodarstvo, ki je zdaj na napol turističnem obisku down under 12 dni, ali pa ministrice, ki ima štrajk jutri, pa je na olimpijskih igrah, kot da ona tekmuje. V nobeni resni državi minister ali ministrica 14 dni ne moreta biti okrog v tujini na službeni poti. Moral sem to povedati. In seveda ne more biti minister za gospodarski razvoj in tehnologijo nekdo, ki izhaja iz turizma in reče: »Ah, nizke plače v turizmu so zaradi tega, ker v turistične šole hodi tista mularija, ki kam drugam ne bi bila sprejeta.« In reči sočasno: »Ja, bomo pa manko delavcev dopolnjevali z uvodom delavcev ...« Veste, turizem, ki je zapisan v strategiji, se ne more furati s takim ministrom, ki bi ga fural z ljudmi, ki bodo imeli 400 evrov plače.

Vzdržani bomo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo, če niste opazili, o Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestah. Za vsak slučaj povem.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 51, proti 4.

(Za je glasovalo 51.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem 11. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 14. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o stvarnem premoženju

države in samoupravnih lokalnih skupnosti v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 12. 2. 2018. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Levica k 29. členu.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslanek in poslancev, za je glasovalo 7, proti 45.

(Za je glasovalo 7.) (Proti 45.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Levica k 65. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslanek in poslancev, za je glasovalo 6, proti 57.

(Za je glasovalo 6.) (Proti 57.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih ter z drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandmaja k dopolnjenemu predlogu zakona nista bila sprejeta, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslanek in poslancev, za je glasovalo 52, proti 5.

(Za je glasovalo 52.) (Proti 5.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem 14. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 16. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 12. 2. 2018.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Levica k 20. členu.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslanek in poslancev, za je glasovalo 22, proti 38.

(Za je glasovalo 22.) (Proti 38.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 70. členu.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslanek in poslancev, za je glasovalo 16, proti 45.

(Za je glasovalo 16.) (Proti 45.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju skupine 10 poslanek in poslancev s prvopodpisano dr. Jasno Murgel za novi 70.a člen.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra, dr. Jasna Murgel.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa.

Na seji Odbora za pravosodje smo sprejeli amandma k noveli Zakona o izvršbi in zavarovanju, s katerim smo dali pristojnost za odločanje o pritožbah v zadevah, ki se izdajajo na podlagi verodostojne listine, vsem višjim sodiščem v Sloveniji, torej štirim višjim sodiščem in ne samo izključno višjemu sodišču v Ljubljani. Pred nami je odločanje o amandmaju, ki je samo izvedbeni amandma, ki omogoča prehodno obdobje enega meseca, da se prilagodi delo na sodiščih temu že sprejetemu amandmaju.

Zato bomo glasovali za. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 65 poslanek in poslancev, za je glasovalo 38, proti pa 7.

(Za je glasovalo 38.) (Proti 7.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih.

S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona in je predlagatelj predloga zakona v uvodni obrazložitvi predlagal, da zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona, prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslanek in poslancev, za je glasovalo 61, proti pa 1.

(Za je glasovalo 61.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Ugotavljam, da je zbor v drugi obravnavi sprejel amandma za novi 70.a člen dopolnjenega predloga zakona. Na podlagi tretjega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora sprašujem kvalificirane predlagatelje, ali nameravajo k temu členu vložiti amandmaje.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na seji matičnega delovnega telesa oziroma Državnega zbora v drugi obravnavi, predlog zakona neusklajen.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslanek in poslancev, za je glasovalo 58, proti pa 1.

(Za je glasovalo 58.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem 16. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 17. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij v okviru rednega postopka.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 46, proti pa nihče.

(Za je glasovalo 46.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.. S tem zaključujem 17. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 18. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vložnem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 12. 2. 2018. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti k 12. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti, dr. László Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

V primeru tega predloga amandmaja gre za izboljšanje besedila, ki je bilo konsenzualno sprejeto na seji Komisije za narodni skupnosti. Ko smo določali kriterije poznavanja slovenskega in madžarskega jezika, smo poiskali tiste skupine, kjer je znanje madžarskega jezika na določeni ravni nedvomno potrebno, ampak ker niti izrazi pa tudi sam jezikovni kontekst v tisti ad hoc rešitvi niso bili najbolj naravnani, smo se že tam dogovorili za nadgradnjo besedila z vložitvijo amandmaja na plenarni seji. Zdaj v tem primeru počenjamo prav to. Torej tu ne gre za vsebinsko spremenjeno vsebino, zgolj za stilistični popravek že prej omenjenega konsenzualno sprejetega amandmaja na matičnem delovnem telesu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 60 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, nihče proti.

(Za je glasovalo 48.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmaju.

S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, je predlagatelj predloga zakona v uvodni obrazložitvi predlagal, da Državni zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 60 poslank in poslancev, za je glasovalo 55, nihče proti.

(Za je glasovalo 55.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Ugotavljam, da je Državni zbor v drugi obravnavi sprejel amandma k 12. členu dopolnjenega predloga zakona. Na podlagi tretjega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora sprašujem kvalificirane predlagatelje, ali nameravajo k temu členu vložiti amandmaje.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona.

Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na seji matičnega delovnega telesa oziroma Državnega zbora v drugi obravnavi, predlog zakona neusklajen.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Pred glasovanjem vas želim opozoriti, da se v skladu z drugim odstavkom 141. člena Poslovnika Državnega zbora zakon, ki zadeva uresničevanje v ustavi določenih pravic in položaja zgolj narodnih skupnosti, sprejme s soglasjem poslancev narodnih skupnosti. Šteje se, da je soglasje dano, če sta poslanca narodnih skupnosti glasovala za zakon.

Poslanca Roberta Battellija in dr. Lászla Göncza zato sprašujem, ali soglašata z navedenim predlogom zakona, torej ali bosta glasovala za zakon. Prosim.

ROBERTO BATTELLI (PS IMNS): Jaz bom glasoval za zakon, predsednik. Hvala.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Tudi jaz bom podpri zakon.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala.

Ugotavljam, da oba poslanca soglašata s predlogom zakona.

Glasujemo. Navzočih je 60 poslank in poslancev. Za je glasovalo 50, nihče proti.

(Za je glasovalo 50.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem 18. točko dnevnega reda.

Prehajamo na prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je na Vprašanja poslank in poslancev.

Glasovanje bomo opravili na podlagi pregleda predlogov sklepov poslanke in poslanca za razpravo o odgovorih predsednika Vlade, ministrice in ministrov z dne 12. 2. 2018, ki je objavljen na e-klopi.

Prehajamo na odločanje o predlogih sklepov.

Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje dr. Vinka Gorenaka glede upravljanja države s strani Vlade do volitev v Državni zbor.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 18, proti 40.

(Za je glasovalo 18.) (Proti 40.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje Mihe Kordiša v zvezi z ukinitvijo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 22, proti 42.

(Za je glasovalo 22.) (Proti 42.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje mag. Mateja Tonina v zvezi s pripravljenostjo Republike Slovenije na morebitno prihodnjo gospodarsko krizo.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 18, proti 42.

(Za je glasovalo 18.) (Proti 42.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Na glasovanje dajem naslednji sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za finance mag. Mateje Vraničar Erman na poslansko vprašanje Luke Mesca v zvezi s soglasjem k letnemu načrtu upravljanja kapitalskih naložb SDH za leto 2018.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 23, proti 43.

(Za je glasovalo 23.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Na glasovanje dajem naslednji sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za notranje zadeve mag. Vesne Györkös Žnidar na poslansko vprašanje Luke Mesca v zvezi z rezilno žico na meji s Hrvaško.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 15, proti 49.

(Za je glasovalo 15.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Na glasovanje dajem naslednji sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za finance mag. Mateje Vraničar Erman na poslansko vprašanje mag. Andreja Šircija v zvezi s prodajo NLB, d. d.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 18, proti 48.

(Za je glasovalo 18.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Na glasovanje dajem naslednji sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za kulturo Antona Peršaka na poslansko vprašanje Violete Tomić v zvezi z umikom novele Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 12, proti 43.

(Za je glasovalo 12.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Na glasovanje dajem naslednji sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za okolje in prostor Irene Majcen na poslansko vprašanje Žana Mahničarja v zvezi z nerazumnimi birokratskimi ovirami pri gradnji malih hidroelektrarn.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 19, proti 39.

(Za je glasovalo 19.) (Proti 39.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Na glasovanje dajem naslednji sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za zdravje Milojke Kolar Celarc na poslansko vprašanje Danijela Krivca v zvezi s helikopterskimi prevozi za dejavnost nujne medicinske pomoči.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 20, proti 42.

(Za je glasovalo 20.) (Proti 42.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Na glasovanje dajem naslednji sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za notranje zadeve Vesne Györkös Žnidar na poslansko vprašanje mag. Branka Grimsa v zvezi z zaščito državljanov in državljanov Republike Slovenije na meji z Republiko Hrvaško in Republiko Italijo.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 21, proti 47.

(Za je glasovalo 21.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Na glasovanje dajem naslednji sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anje Kopač Mrak na poslansko vprašanje Mihe Kordiša v zvezi z neplačevanjem nadomestila za praznike v domovih starejših občanov.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 23, proti 38.

(Za je glasovalo 23.) (Proti 38.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Na glasovanje dajem naslednji sklep:
Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana na poslansko vprašanje Violete Tomić v zvezi z označevanjem porekla surovin na predpakiranih živilih.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 25, proti 36.

(Za je glasovalo 25.) (Proti 36.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

S tem zaključujem 1. točko dnevnega reda in prekinjam 38. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 13. FEBRUARJA 2018 OB 14.57 IN SE JE NADALJEVALA 14. FEBRUARJA 2018 OB 9. URI.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Začenjam nadaljevanje 38. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: Iva Dimić do 12. ure, dr. Simona Kustec Lipicer od 10. do 14. ure, Vesna Vervega, Nada Brinovšek, Jelka Godec, mag. Marko Pogačnik, Zvonko Lah, Peter Vilfan, Tomaž Lisec, mag. Matej Tonin od 15. ure dalje, Ivan Škodnik, Igor Zorčič, Tomaž Gantar od 15. ure dalje, Franc Laj, od 17. ure dalje pa bom odsoten tudi sam. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **8. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SOCIALNEM PODJETNIŠTVU PO REDNEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo Evi Štravs Podlogar.

EVA ŠTRAVS PODLOGAR: Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke in poslanci, dobro jutro! Hvala lepa za besedo.

Ob robu socialnega vrha držav članic Evropske unije lani novembra je Slovenija dobila enoletni mandat predsedovanja skupini 14 evropskih držav, aktivnih na področju razvoja socialne ekonomije, za leto 2018. Soglasna podpora slovenskemu predsedovanju je rezultat prizadevanj države, da še okrepi in dalje razvija področje socialne ekonomije in socialnega podjetništva kot njenega pomembnega dela. Sprememba zakonodaje na tem področju je eden od korakov, s katerimi želimo odpraviti tiste

zakonske pomanjkljivosti, ki poslovne subjekte v praksi odvrčajo od registracije in ohranitve statusa. Govorimo predvsem o omejitvah glede izvajanja dejavnosti ter omejitvah, ki socialna podjetja ločujejo na tip A in B, pri čemer praksa kaže, da so številna že registrirana socialna podjetja mešanega tipa, saj istočasno izvajajo tako zakonsko opredeljene dejavnosti kot tudi zaposlujejo najbolj ranljive skupine na trgu dela. Glede na odpravo omenjenih dveh omejitev se posledično odpravljajo tudi administrativne ovire, ki se tičejo letnega poročanja o številu in strukturi zaposlenih ter doseženih prihodkih iz naslova opravljanja dejavnosti.

Z novelo zakona se približujemo evropskim praksam, ki obravnavajo širši kontekst socialne ekonomije, katere del je tudi socialno podjetništvo, s tem da posamezne pojme jasno opredeljujemo ter posledično širimo svet za socialno podjetništvo v svet za socialno ekonomijo, strategijo razvoja socialnega podjetništva pa v strategijo razvoja socialne ekonomije. S tem želimo horizontalno povezati več delovnih področij, ki jih pokrivajo različna ministrstva. S približevanjem širšemu kontekstu socialne ekonomije se z novelo zakona odpira možnost, da za status, če želijo, lahko zaprosijo tudi pomembni deležniki socialne ekonomije, ki doslej te možnosti niso imeli. To so invalidska podjetja in zaposlitveni centri, ki dobijo svoje predstavnike tudi v svetu za razvoj socialne ekonomije. Na novo uvajamo popolno omejitev izplačila dobička, s čimer želimo poudariti načelo nepridobitnosti ter doseganje družbenih učinkov. To seveda ne pomeni, da socialna podjetja niso tržno usmerjena. Prav nasprotno, socialna podjetja so v bistvu podjetja, ki delujejo po tržnih načelih in ustvarjajo prihodke na trgu. Omenjeni družbeni učinki v predlogu novele prihajajo v vidnejše ospredje, saj so prav ti tisti, ki ločujejo socialna podjetja od drugih gospodarskih subjektov. Z Uredbo o merjenju družbenih učinkov želimo doseči, da socialna podjetja natančneje določijo in letno javno poročajo o treh družbenih učinkih, ki jih zagotavljajo z izvajanjem svojih dejavnosti. S tem želimo povečati njihovo razumevanje in prepoznavnost. Novela zakona je nastala na osnovi predlogov, ki so jih v zadnjih dveh letih naslavljali predstavniki socialnih podjetij, zainteresirana javnost, ministrstva in različni področni strokovnjaki. Prepričani smo, da je vsebina novele v skladu s pričakovanji in potrebami socialnih podjetnic in podjetnikov. Hkrati pa tudi skladna s ključnimi evropskimi smernicami iz tega področja. S podporo novele zakona boste, spoštovane poslanke in poslanci, omogočili zmanjšanje administrativnih in drugih ovir, s katerimi se socialna podjetja srečujejo danes, izboljšali možnosti za njihovo preživetje s ciljem, da se ta še okrepijo v svojem družbeno koristnem delovanju, ter spodbudili bolj povezano in učinkovitejše sodelovanje različnih ministrstev pri implementaciji ukrepov za socialna podjetja.

Če bo sprejetih amandmajev manj kot k desetini členov, predlagamo, da se je tretja obravnava zakona opravi na isti seji Državnega zbora. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku odbora Marku Ferlugi.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Pozdrav državni sekretarki in ekipi in vsem ostalim!

Odbor za gospodarstvo je na svoji 32. seji 30. 1. 2018 obravnaval omenjeni predlog zakona. Odboru je bilo posredovano naslednje gradivo: mnenje Zakonodajno-pravna službe, mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, opredelitev Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo do mnenja Zakonodajno-pravne službe in mnenje Zavoda invalidskih podjetij Slovenije. V poslovniškem roku sta amandmaje k predlogu zakona vložili poslanski skupini SMC in Desus. Predstavnica Zakonodajno-pravna službe je pojasnila, da je precej pripomb službe upoštevanih z amandmaji poslanskih skupin SMC in Desus. Opozorila pa je, da z vidika načela legalitete iz drugega odstavka 120. člena Ustave ostaja sporna ureditev iz sedmega odstavka 7. člena in četrtega odstavka 23. člena, ki določa odločitev organov, ki dodeljujejo javna sredstva ter postopkov, virov javnih sredstev in kriterijev za izbiro opravičencev do spodbujanja v programskem aktu Vlade namesto v zakonu.

Predstavniki Državnega sveta je predstavil razloge, zaradi katerih Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance predlaganega zakona ne podpira. Na seji sta sodelovala tudi direktor in predstavnica Zavoda invalidskih podjetij Slovenije, ki sta izrazila nezadovoljstvo nad predlaganimi rešitvami. Na seji je bila prisotna tudi predstavnica Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, ki je izrazila nestrinjanje s širitvijo socialnega podjetništva na področje gospodarskih dejavnosti.

V razpravi so nekatere članice in člani odbora izrazili nasprotovanje predlogu zakona, in sicer z vidika širitve socialnega podjetništva na vse področja gospodarskih dejavnosti. Menili so, da socialno podjetništvo in tržna naravnost nista kompatibilna. Izraženo je bilo tudi mnenje, da je predlog zakona premalo domišljen ter da se rešitve niso usklajevale z vsemi socialnimi deležniki. Nasprotno pa so nekateri razpravljavci menili, da so predlagane rešitve dobre, saj dajejo podlago za zaposlitev nekaterih ranljivih in težko zaposljivih skupin. Izražena je bila podpora rešitvam, ki bi omogočile delovanja socialnih podjetij ob hkratnem doseganju določenih družbenih učinkov. Odbor je obravnaval amandmaje

poslanskih skupin SMC in Desus in jih sprejel.

Odbor je nato glasoval še o vseh členih predloga zakona in jih prav tako sprejel.

Glede na sprejete amandmaje je pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerem so vključeni sprejeti amandmaji. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov zanj gošpod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Kolegice in kolegi, en lep dober dan!

Z novelo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o socialnem podjetništvu se odpravljata dve zahtevi, in sicer da mora socialno podjetje v roku enega leta od registracije zaposliti vsaj eno osebo ter da mora socialno podjetje v roku dveh let od registracije zaposliti vsaj dve osebi. Odpravi teh obveznosti v Novi Sloveniji sicer ne nasprotujemo. Invalidska podjetja in zaposlitveni centri se do zdaj niso mogli registrirati kot socialna podjetja, novela tega zakona pa jim omogoča, da tudi subjekti pridobijo status socialnega podjetja. Glede te novosti opozarjamo na možnost težav in nejasnosti, ki jih lahko prinese podvajanje statusa invalidskega in socialnega podjetja. Novela zakona odpravlja tudi delitev socialnih podjetij na tip A in tip B. Socialna podjetja tipa A so status socialnega podjetja pridobila iz naslova izvajanja poslovne dejavnosti, ki je v predpisih opredeljena kot dejavnost, ki zagotavlja pozitivne družbene učinke, socialna podjetja tipa B pa so pridobila status socialnega podjetja iz naslova zaposlovanja določenega deleža težje zaposljivih oseb.

Po odpravi delitve na dva tipa socialnih podjetij se bo od socialnega podjetja zahtevalo zagotavljanje pozitivnih družbenih učinkov iz naslova poslovne dejavnosti ali iz naslova zaposlovanja težje zaposljivih oseb. Novela zakona prinaša tudi spremembo opredelitve dejavnosti, kje je mogoče izvajati socialno podjetništvo. Do zdaj je zakon našteval, v katerih dejavnostih je mogoče izvajati socialno podjetništvo. Kot primer naj navedem le socialno varstvo, družinsko varstvo, varstvo invalidov. Predlog pa določa, da se lahko socialno podjetništvo opravlja na vseh področjih gospodarskih in tudi negospodarskih družb. V zvezi s širitvijo polja socialnega podjetništva pa v Novi Sloveniji opozarjamo tudi na njegovo osnovno poslanstvo. To je predvsem v spodbujanju in pomoči najranjivejšim članom družbe. Menimo namreč, da bi se moralo socialno podjetništvo omejiti in osredotočiti na svoje najpomembnejše poslanstvo v okviru dejavnosti, ki imajo izrazito javno koristen in socialen značaj. Preširoko zastavljeno področje socialnega podjetništva nekaterim podjetjem povečuje možnosti za črpanje javnih sredstev,

na drugi strani pa se te možnosti za socialna podjetja z najtežje zaposljivimi delavci zmanjšujejo. Širša kot je opredelitev, manj ostane za tiste, ki pomoč resnično najbolj potrebujejo.

Kolegice in kolegi! Iz navedenih razlogov v Poslanski skupini Nove Slovenije Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem podjetništvu ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, spoštovana državna sekretarka z ekipo, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Pred nami je predlog zakona, ki naj bi glede na zaveze iz koalicijske pogodbe predstavljal eno izmed prioritet te vlade. Področje socialnega podjetništva in socialne ekonomije naj bi skupaj s spodbudami za razvoj ekonomske demokracije pomenili tudi priložnost, da slovensko gospodarstvo postane bolj odporno na krize, predvsem pa vključiti večji delež ranljivih skupin na trg dela. To usmeritev smo Socialni demokrati vedno poudarjali. Ne nazadnje je bil veljavni zakon pripravljen in sprejet v mandatu socialdemokratske vlade. Tedanja poslanka dr. Andreja Črnak Meglič je kot prvopodpisana predlagateljica zakona o socialnem podjetništvu za ureditev tega področja namenila veliko svojega znanja in truda.

Socialno podjetništvo pomeni posebno vrsto gospodarstva in gospodarjenja. Gre za organizacije, ki skušajo s podjetniškim tržnim pristopom reševati družbene probleme, pri čemer je na prvem mestu pozitivni družbeni učinek, imperativ dobička in nizkih stroškov pa je na drugem mestu in podrejen družbenim učinkom. Socialno podjetništvo je izraz, s katerim skušamo opredeliti tovrstna prizadevanja in organizacije. Jasna opredelitev je pomembna predvsem zato, da lahko socialna podjetja ločimo od ostalih in vzpostavimo sistem pomoči, ki je primeren zanje. Tistega, kar bi ta zakon po našem mnenju moral urejati, to so stabilni viri financiranja socialne ekonomije, v predlogu žal ne zasledimo. Kar namreč v obstoječi urediti manjka, so sredstva za stabilno in dolgoročno financiranje, ki pa jih je do sedaj vedno primanjkovalo. Tudi novi zakon, žal, ne prinaša novih in stabilnih finančnih sredstev za spodbude socialnim podjetjem. Prav tako smo lahko v razpravi na pristojnem odboru ugotovili, da predlogu nasprotujejo ravno tisti, ki naj bi jim predlog koristil. To pa so invalidska podjetja. Pravilno vrednotiti in meriti vse mnogotere učinke socialnega podjetništva je zahtevna naloga. Ta del trenutno res ni optimalno urejen. Sedaj veljavni zakon je namreč opredelil socialna podjetja glede na njihov družbeni učinek. Pod tako imenovani tip B je uvrstil tista

socialna podjetja, katerih učinek je neposreden za poslovanje ranljivih skupin. Pod tip A pa je uvrstil vsa druga socialna podjetja, katerih pozitivni učinek merimo drugače. Zakon je tako zagotovil osnovni okvir za prepoznavanje in vrednotenje socialnih podjetij, izpostavil pa je tudi oblike pomoči zanje. Kljub temu da sistem merjenja učinkov socialnih podjetij tipa A ni bil dodelan, lahko preko tipa B vsaj prepoznamo njihov pomen skozi zaposlovanje tistih, ki sicer težje najdejo zaposlitev. A prav ta način prepoznavanja njihovega učinka se sedaj s predlogom zakona nadomešča z nedorečenim sistemom, ki naj bi ga v prihodnje uredila vladna uredba.

Spoštovani! V Poslanski skupini Socialnih demokratov smo bili vedno naklonjeni razpravam o tem, kako izboljšati pogoje za razvoj socialne ekonomije. Strinjam se, da veljavni sistem merjenja njihovih učinkov ni dovolj razdelan, da je število socialnih podjetij prenizko in še ta premalo svojih prihodkov pridobijo iz tržnih dejavnosti. Vendar rešitev teh vprašanj ni v tem, da taka podjetja tako rekoč vržemo na trg. Rešitev je v tem, da priznamo, da socialna podjetja v mnogočem niso kot druga podjetja, zato potrebujejo posebne spodbude ter pogostokrat ustrezno mero premišljenosti in potrpežljivosti. Socialni demokrati menimo, da je prav opozoriti na nekatere specifične lastnosti socialnega podjetništva in z njimi povezane izzive, za katere pa zakonski predlog ne ponuja optimalnih rešitev. Zato pričakujemo dodatna pojasnila oziroma zagotovila predlaganega zakona. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Levica, zanjo dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči. Lep pozdrav sem skupaj!

V Levici Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem podjetništvu ne bomo podprli. Ne zato, ker ne bi prepoznavali potenciala socialnega podjetništva, ampak ker predlagana novela ne prinaša prepotrebnihih sprememb, ki jih socialno podjetništvo potrebuje. Namesto tega želi na področje vnesti še več podjetniške logike in ga popolnoma podrediti silam prostega trga. Socialno podjetništvo je besedna zveza, ker je pridevnik »socialno« neločljiv od samostalnika »podjetništvo«. Ne gre oziroma ne bi smelo iti zgolj za malo drugačno podjetništvo, ampak bi socialno podjetništvo moralo postati nov model gospodarjenja. Gospodarjenja, ki temelji na večanju družbenih koristi, v prvi vrsti zaposlenosti in ne na večanju profita. V Levici prepoznavamo potencial socialnega podjetništva, vendar se ta potencial ne izpolnjuje. V nekaterih primerih socialno podjetništvo tako, žal, postaja tudi priložnost za različne politično nepovezane ali povezane klike, ki želijo bogateti s pomočjo države. Lahko pa

smo tudi kritični do socialnega podjetništva. Zakaj? Ker gre v grobem za to, da država outsourca, izvozi reševanje socialnih vprašanj, ki jih povzroča divji, v slovenski obliki pajdaški kapitalizem na zunanje izvajalce. Ti se morajo nato tako ali drugače znajti na trgu. Zaradi tega splošnega okvira je vloga države še toliko bolj pomembna. Ključno je, kakšno skupnostno gospodarstvo država spodbuja. Predlog zakona, ki je danes pred nami, pa namesto socialnega poudarek daje na podjetništvo in tržnem delovanju. Hkrati novela odpravlja ločevanje na tip A in tip B podjetij, kar lahko tistim, ki zaposlujejo posebej ranljive dele prebivalstva, zmanjša možnosti za državno podporo in posledično preživetje. Predlog očitno tudi ni usklajen s ključnimi deležniki. Nasprotuje mu Zavod invalidskih podjetij. Prinaša sicer tudi nekatere koristne manjše popravke, nikakor pa ne tistega, kar je koalicija obljubljala. Če se še spomnite, vlada Mira Cerarja je obljubljala, da bo projektna vlada. V koalicijsko pogodbo je pod številko 9 med ključne projekte zapisala, citiram: »Spodbujanje razvoja socialnega podjetništva, zadružništva in ekonomske demokracije.« V sklopu projekta so naštet: nova strategija, medresorsko sodelovanje, vpetost v lokalnih okoljih in podobno, skratka velik zagon oblik gospodarjenja, ki na prvo mesto postavljajo družbeno korist. In kaj smo od projekta številka 9 dobili? Današnjo novelo in zaposlitev bivšega poslanca v kabinetu premierja Cerarja. Pod črto, praktično nič. Na področju socialnega podjetništva, zadružništva in ekonomske demokracije bi koalicija SMC, Desus in SD v osnovni šoli v prvi triadi, si upam dodati, dobila oceno nezadostno 1. In zopet smo poslušali iz ust tokrat državne sekretarke neke klasične izgovore te koalicije in vlade: evropske smernice, administrativne ovire, najbolj takšna, ne morem drugega reči kot bučke, bi bila, da če bomo to sprejeli, bomo spodbudili sodelovanje med ministrstvi. Pa pri Zevsu in tristo kosmatih rosomahih – kaj je Državni zbor? Mediacijski center, ki bo spodbujal sodelovanje med ministrstvi? Pa saj to je opis del in nalog, ki jih v bistvu ministrstva morajo početi. In če je tu SMC bos, kot je večina strank zgolj novega obraza, pa nove politike, ima vsaj SD bogato tradicijo v tem, kar nekako je pred menoj izrekala gospa, ki je brala njihovo stališče. In tu je tudi soodgovornost stare politike, da se to nikamor ni premaknilo. Da ne omenjam Desusa, ker navsezadnje v neki starajoči se družbi je to model, ki bo moral reševati cel niz zadev, cel niz potreb, da bomo podaljševali avtonomijo starajočega se prebivalstva in kvaliteto njihovega življenja.

Moj strokovec bi moral dobiti oceno dve, ki mi je osnovo tega pripravil, ker je še ena previsoka ocena za to, kar ste na tem področju storili v tej koaliciji. Mi tega zakona ne moremo podpreti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo mag. Bojan Krajnc.

MAG. BOJAN KRAJNC (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana državna sekretarka z ekipo. Spoštovane kolegice in kolegi!

Koalicijske partnerice smo se v koalicijskem sporazumu v poglavju Gospodarstvo zavezale h krepitvi socialnega podjetništva z oblikovanjem primernega okolja za njegov razvoj skladno z evropskimi predpisi in dobro prakso drugih držav. Za uresničitev te zaveze je bil opredeljen vladni strateški projekt številka 9 Spodbujanje razvoja socialnega podjetništva, zadružništva in ekonomske demokracije, katerega strateški cilj je, da sektor socialne ekonomije v letu 2027 doseže primerljivo raven razvitosti z EU28, kar pomeni 6,5 odstotka zaposlenih in 7 odstotka udeležbe v BDP. Njegov operativni cilj pa ureditev zakonodaje na področju socialne ekonomije. Z namenom identificiranja predlogov za noveliranje zakona o socialnem podjetništvu so bile v sklopu izvajanja vladnega strateškega projekta vzpostavljene vladne projektne skupine, v katerih so sodelovali tudi predstavniki sektorja socialne ekonomije, ki so prav tako identificirali predloge potrebnih sprememb Zakona o socialnem podjetništvu. Poleg tega so predlogi sprememb usklajeni z normativnimi ureditvami primerljivih evropskih držav in z usmeritvami, ki jih je na področju spodbujanja razvoja socialnega podjetništva pripravila Evropska komisija.

Ključni cilji sprejetja novele Zakona o socialnem podjetništvu so naslednji: okrepiti delovanje socialnih podjetij po načelu tržne naravnosti; povečati število registriranih socialnih podjetij; povečati število delovnih mest, ki jih zagotavljajo socialna podjetja; povečati pozitivne družbene učinke, ki jih z izvajanjem poslovnih dejavnosti zagotavljajo socialna podjetja; povečati BDP; odpraviti administrativne ovire pri postopkih registracije; omogočiti pridobitev statusa socialnega podjetja tudi invalidskim podjetjem in zaposlitvenim centrom.

Ključna novost je odprava delitve socialnih podjetij na tip A in tip B. Delitev je namreč v praksi prinesla več negativnih kot pozitivnih posledic, od dodatnih zahtev za poročanje do prevladujočega splošnega mnenja, da so socialna podjetja predvsem podjetja, ki zaposlujejo ranljive ciljne skupine, torej socialna podjetja tipa B, in kot take potrebujejo pomoč države.

Želimo spodbuditi delovanje socialnih podjetij v smeri zagotavljanja trajnosti poslovanja predvsem preko delovanja po načelu tržne naravnosti. To je poslovanje po tržnih zakonitostih preko proizvodnje in prodaje proizvodov ali z opravljanjem storitev na trgu, pri čemer lahko socialna podjetja še vedno zaposlujejo najbolj ranljive skupine na trgu dela.

Z novelo se ukinja možnost izplačila dobička ter omejitve plač, na novo pa se uvaja vladna uredba, v kateri se podrobneje opredelijo standardi, merila in kazalniki za merjenje družbenih učinkov. Njen namen pa je dokazovanje smotrnosti in pomembnosti delovanja socialnih podjetij ter prikaz razlikovanja socialnih podjetij od »klasičnih« podjetij.

Amandmaja Poslanske skupine SDS k 5. členu ne bomo podprli, ker se želimo s širjenjem opravljanja socialnega podjetništva na področja vseh gospodarskih dejavnosti približati splošno veljavni evropski opredelitvi socialnega podjetja, v kateri je opredeljeno socialno podjetništvo brez omejitev glede na dejavnost poslovanja socialnega podjetja. To pa je tudi praksa v nekaterih evropskih državah, kot so Združeno kraljestvo, Nemčija, Belgija, Nizozemska. Glede na to da morajo socialna podjetja poleg generiranja prihodkov na trgu pod konkurenčnimi pogoji z načelom tržne naravnosti dodatno zagotavljati tudi širše družbene učinke v skladu z načelom družbenokoristnega delovanja ter upoštevati še vsa ostala načela socialnega podjetništva, posebej izpostavljam 100-odstotno omejitev pri izplačilu dobička, vključevanje deležnikov v odločanje, skupno sprejemanje odločitev ne glede na vloženi kapital, so pravzaprav še v bistveno težji situaciji od drugih klasičnih pridobitnih gospodarskih subjektov, ki teh omejitev nimajo.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra bomo podprli amandma poslanskih skupin SMC in Desus k 7. členu, ki sledi mnenju Zavoda invalidskih podjetij, da invalidska podjetja in zaposlitveni centri predstavljajo različne oblike usposabljanja in zaposlovanja invalidov pod posebnimi pogoji, zato je treba v svet za socialno ekonomijo imenovati enega predstavnika invalidskih podjetij in enega predstavnika zaposlitvenih centrov na predlog pristojnih strokovnih institucij s področja socialne ekonomije. Podprli pa bomo tudi novelo Zakona o socialnem podjetništvu v celoti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Lepo pozdravljeni vsi prisotni!

Spremembe Zakona o socialnem podjetništvu, ki je danes pred nami, naj bi glede na besede predlagatelja odpravljale zakonske pomanjkljivosti, ki v praksi odvrčajo od registracije statusa socialnega podjetja in ki socialnim podjetjem otežujejo ali onemogočajo, da svoj status obdržijo. Prav tako se s predlagano spremembo želi okrepiti delovanje socialnih podjetij po načelu tržne naravnosti. Na matičnem Odboru za gospodarstvo pa je bilo opazno, da zakon ni usklajen s tistimi, ki se jih

zakon najbolj dotika, kar ni dobra popotnica za sprejetje sprememb zakona.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke se nikakor ne moremo strinjati z novo definicijo socialnega podjetništva, ki ga predlagatelj razširja na področje vseh gospodarskih in negospodarskih dejavnosti. Menimo, da je prav, da se dejavnosti socialnega podjetništva opravljajo zgolj v dejavnostih, kot je veljajo do zdaj, torej na področju socialnega varstva, družinskega varstva, varstva zdravja, varstva invalidov in zagotavljanja socialne vključenosti. Delovanje t. i. socialnih podjetij na prav vseh gospodarskih področjih je neprimerno in nerealno. Cilj socialnih podjetij ne more biti pridobivanje dobička, saj storilnost ljudi, ki so zaposleni v socialnih podjetjih, ne more biti primerljiva z ostalimi zaposlenimi. Pojavlja pa se tudi večja zmeda glede možnosti preoblikovanja invalidskega podjetja v socialno podjetje. Več kot očitno takšno preoblikovanje ne bo smiselno tudi v prihodnje. Pogoj za ustanovitev invalidskega podjetja je 40 % zaposlenih invalidov. Invalidska podjetja po zakonu prejemajo velik del državne pomoči, tako preko kritja do 75 % stroškov plač kot tudi za strokovne delavce, nabavo prilagojene opreme in tako naprej. Izven tega pa invalidsko podjetje ne sme pridobiti drugih ugodnosti, saj so že prejemniki t. i. državne pomoči. Izhajajoč iz tega dejstva, invalidska podjetja ne bodo mogla kandidirati na razpisih namenjenih socialnim podjetjem, saj bi dejansko šlo za podvajanje državnih pomoči.

V Slovenski demokrati stranki ne želimo, da se bodo posamezniki ali posamezne skupine ljudi okoristile na račun najranljivejših državljanov. V prihodnje lahko pričakujemo kar nekaj razpisov evropskih sredstev, z olajšavami in različnimi spodbudami na tematiki t. i. socialnega podjetništva. S socialnim podjetništvom se bo lahko ukvarjal kdorkoli, izkoristil bo finančna sredstva, zaposlil ranljive ljudi. Največ seveda za kratko časovno obdobje. Kaj pa potem? Če evropska sredstva več ne bodo na voljo, bo to za najbolj ranljivo skupino ljudi predstavljalo še večjo težavo. Druga bojazen pa je, da se bo denar koristil za razne ekspertize, mentorstva, razno administracijo, ti posamezniki pa verjetno že stojijo nekje v krogu t. i. krožnega gospodarstva po Cerarjevo.

V Slovenski demokrati stranki smo pripravili amandma, ki se nanaša na spremembe opravljanja dejavnosti socialnega podjetništva, ki naj ostanejo takšne, kot so danes, in se ne širijo na vse gospodarske dejavnosti. Cilj pravnih oseb s področja socialnega podjetništva namreč ni pridobivanje dobička, pač pa so ustanovljene pretežno z namenom trajnega opravljanja socialnega podjetništva ali drugih dejavnosti z namenom zaposlovanja najbolj ranljivih skupin na trgu dela. Dobiček, ki se ustvari v takšnem podjetju, se ne deli med zaposlene, temveč je namenjen za dejavnost socialnega podjetništva ali druge nepridobitne namene.

Če naš amandma ne bo prejel podpore, predloga zakona o spremembah v socialnem podjetništvu ne bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Spoštovane kolegice in spoštovani kolegi!

Jaz bom predstavil stališče Poslanke skupine Desus. Zakon o socialnem podjetništvu oziroma samo socialno podjetništvo je področje, ki v Sloveniji na žalost do zdaj ni povsem zaživelo ali pa ni zaživelo tako, kot bi mi to pričakovali. Da gre za perspektivno in pomembno tematiko, govori dejstvo, da se je aktualna vlada lotila urejati to področje prioriteto in v okviru strateškega projekta, kar je zapisano v t. i. koalicijski pogodbi. Pravno podlago za izvajanje dejavnosti socialnega podjetništva imamo oziroma jo poznamo od leta 2011 in je zapisana v Zakonu o socialnem podjetništvu. Poglavitni cilj celotne ideje okoli razvoja socialne ekonomije je ustvarjanje, poudarjam, družbene koristi in ne dobička, kar v Poslanski skupini Desus ocenjujemo kot rešitev, ki jo našo gospodarstvo nujno in neobhodno potrebuje. Ali je predlagana ureditev primerna, bolje povedano, ali so nekatere nove definicije predloga tega zakona dovolj jasne, predlagani pogoji pa bolj enostavni in pravični, pa si v Poslanski skupini Desus nismo povsem enotni oziroma ne delimo identičnega mišljenja. Ali gre za dodano vrednost ali zgolj za kozmetične korekture, pa se bo izkazalo šele tedaj in po določenem času ko in če bo zakon dejansko sprejet in zaživel.

Leta 2016 je bilo za zagon socialnih podjetij in mladinskih zadrug namenjenih 1,9 milijona evra. Za nekatere velik denar, za to področje pa po našem mnenju bistveno premajhen. Ker pa ustanavljanje novih socialnih podjetij pomeni tudi ustvarjanje novih delovnih mest, je treba vložiti še mnogo več napora, da se čim bolj približamo evropskemu povprečju. Evropa namreč zaposluje okoli 6 % ljudi na tem področju socialnega podjetništva, pri nas v Sloveniji pa se vrtimo plus, minus na okoli 1 % vseh delovnih mest. Prostora za napredek je daleč več, kot kaže trenutna situacija. Najbolj aktualne zaposlitve se kažejo v proizvodnji in predelavi lokalne hrane ter energetske samooskrbe. Socialno podjetništvo je tako v neposredni soodvisnosti oziroma povezanosti z lokalnim okoljem, kar je nadvse pozitivno. V naši poslanski skupini smo bolj osredotočeni na perečo trenutno aktualno problematiko tam, kjer je vse več potreb in te vedno znova naraščajo. Gre za zagotavljanje storitev za starejše občane oziroma dejavnosti socialnega varstva. In prav tukaj vidimo veliko nišo oziroma priložnost za zaživetev oziroma zagon socialnega podjetništva na polno. Koncept zadružništva je bolj aktualen

v primerih reševanja ali oživljanja zdravih jeder podjetij, ki so se znašla v likvidnostnih težavah. Inicativo največkrat prevzemajo kar delavci sami, in to ne zgolj iz tistega, recimo temu sebičnega razloga, da ohranijo svoja delovna mesta in povrnejo svoj input, temveč ker verjamejo v osnovni koncept in poslovniško idejo samega podjetja. V Sloveniji so uspešne zgodbe že od nekdaj vezane na dejavnost kmetijstva. Potrebne so pa tudi prilagoditve novim modelom, kot so stanovanjske ali pa storitvene zadruge. Tudi ta segment je treba nadgraditi v okviru širšega koncepta razvoja socialne ekonomije ali socialnega podjetništva, če hočete, ki je po našem mnenju ostal v dobršni meri nedodelan. Po oceni Poslanske skupine Desus ostaja ustvarjanje in razvoj kakovostnih, kvalitetnih delovnih mest ključni izziv na področju socialnega podjetništva, socialnega gospodarstva. Predlagana novela gre v smeri odprave vseh do sedaj ugotovljenih ovir in pomanjkljivosti, ki bodo prinesle večjo zaposljivost še zlasti bolj ranljivih skupin na trgu dela ter povečale, kar je bistveno, družbeno solidarnost in kohezivnost. Sprašujemo pa se in hkrati pričakujemo, če hočete, zahtevamo dodatna pojasnila in zagotovila, da ta novela zakona ne bo ostala mrtva črka na papirju oziroma zgolj teoretičen prispevek, temveč da bo tudi kos vsem konkretnim izzivom in razmeram, ko so prisotne na trgu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajih z dne 13. 2. 2018.

V razprav o dajem 5. člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Mi seveda tega ne bomo podprli. V obrazložitvi amandmiranja 5. člena SDS zapiše: »Cilj pravnih oseb s področja socialnega podjetništva namreč ni pridobivanje dobička, pač pa soustanavljanje pretežno z namenom trajnega opravljanja socialnega podjetništva ali drugih dejavnosti z namenom zaposlovanja najbolj ranljivih skupin na trgu dela.« In tako naprej. Tu gre za neko bistveno ideološko razliko med Levico in na drugi strani SDS. Poglejte, če se spomnimo obljub Cerarjeve vlade na začetku, obljuba je bila ekonomska demokracija. Ker imam relativno malo časa, bom prebral, kako je bilo z ekonomsko demokracijo pod Cerarjem. Vlada je zaostрила pogoje sodelovanja zaposlenih pri upravljanju bank in zavarovalnic. Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju, ki smo ga vložili v Levici, je zavrnila. Prenovljen zakon. Čeprav je imel podporo sindikalnih central, Združenja svetov delavcev

Slovenije. SD je pripravil osnutek zakona o delavskih odkupih, pa se je pacal na MGRT več kot leto dni, sedaj smo tik pred volitvami. Nič. Cerar je celo preprečil delavske odkupe, če se spomnite Adrie Airways tehnike. Delavci so zbrali in peneze in poroštvo, pa je SDH raje podjetje prodalo neki, dajmo biti vljudni, pa bom rekel sumljivi poljski firmi. To je nekako tako v praksi. Ko človek to posluša, bi mislil, da sta Desus in SD v opoziciji, pa potrebujete več informacij o tem. Veste tista risanka Hugo: »Hallo, ali je kdo doma?« Desnice ta tema očitno niti kaj bistveno ne zanima. Kolega Prikl je korektno povedal, kje so ti odstotki pri nas, kje so ti odstotki v EU. SD pa v stališču pove, citiram: » ... s podjetniško tržnim pristopom reševati socialne probleme.« Mi bi morali socialne probleme drugje zgrabiti in odpraviti razloge za njih. Ko sem poskušal na seji matičnega telesa razpravljati o tem, se je čez čas oglašil Han in rekel, da sploh ne ve, da mu ni več jasno, kaj jaz govorim. Seveda sem jaz relativno gostobeseden, ampak izhajajoč iz te neke vednosti, ki jo imajo Socialni demokrati, preden so skrenili na Lukšičevo tretjo pot, bi lahko kar dosti povedali o tem. Predsedujoči seji malo zavija z očmi pa ima tak obraz, ampak je res, tukaj je cvek za to vlado na tem področju, ker očitno vlada in koalicija Mira Cerarja je vlada in koalicija Superhika – jemlji revnim, daj bogatim. Kar se je vedno znova izkazalo v treh letih in pol. In potem tisto, kar smo nekaj malo z Hainzom vpila, ki bo za menoj govoril, tudi kavo kdaj skupaj spijsa. Seveda je bil tisto hec, ki bi ga vsaj Desus lahko razumel. Moji strokovci si od 1 in strokovke do 10 zaslužijo 11. V večini strank strokovke ali strokovec, ki tematsko pokriva, pripravi osnutek, potem ga pa poslanci spilimo. Če gremo brat vaša stališča ali stališča Levice, se vidi, da pri vas malo manj punc to počne, pri nas pa cela ekipa to dela. So pa strokovke v Desusu zelo dobre, samo jih vi premalo upoštevate. To je pa tudi res. Po treh in pol letih lahko to rečem, če se že moramo tako pingpongirati. Veste, vsebinsko kvalitetnega poslanca ali poslanke ni brez močne ekipe tako v poslanski skupini kot brez močne ekipe številnih ljudi v tej hiši, ki imajo pre nizke plače. Jaz sem mogoče neetabliran poslanec pa v teh treh letih in pol človek, ki 20, 30 let dela v tej hiši, ti v treh, štirih stavkih da kakšno informacijo. Zdi se mi, da bi ti ljudje z menoj dosti bolj pa s strokovkami tako iz Levice kot iz Desusa tudi kateremu Fulbrightovcu iz SD napisali dosti dosti boljši zakon o tem, kot je to, kar sedaj predlaga vlada oziroma očitno zgolj SMC. Me pa to ne čudi, ker gospod Počivalšek je gospod deregulacije. On bi vse dereguliral, da bodo ubogi delavčki še slabše živeli, da to prevedem v ljudem razumljiv jezik. Če kaj ne potrebujemo v naslednjem mandatu, ne, da ne potrebujemo, take ljudi moramo poslati na smetišče politične zgodovine.

Kot sem že prej povedal, mi tovrstnega amandmiranja s strani SDS ne bomo podprli.

Stanovske organizacije – saj to vam je dala ena stanovska organizacija, ne bom jih sedaj imenoval, tako obrtna kot gospodarska kot tako naprej, ne bom imenoval katera je bila – pa se morajo vprašati, kaj je njihov namen. Njihov namen je, da dajejo podporo članom in da jih razbremenijo vsega, kar ni njihova ključna bazična temeljna dejavnost. Toliko za enkrat, se bom še oglašil, če bo kakšna replika. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Primož Hainz.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Sam moram reči, predlog Vlade prihaja z ministrstva, za katerega nismo bili doslej navajeni tako socialnega razmišljanja. In to je moje osnovno izhodišče, če so že šli v neko varianto, da bi bilo treba to podpreti. Sam sem veliko bolj navdušen nad zadružništvom že od prvega dne. Štiri leta smo razlagali, da bi ga bilo treba podpirati, pa nikakor nismo s tem prodrli. Cela kopica priložnosti zadrug, ko so ljudje hoteli odkupiti oziroma sodelovati pri lastništvu, pa jim nekako država ni prisluhnila. Banke preprosto niso pod vplivom politike dale tistega denarja, da bi lahko te stvari zaživele, pa je bila vrsta pobud, ne bom zdaj tega našteval, ker smo o tem pred leti veliko govorili.

Pri tem zakonu poznam nekatere dileme. Predvsem vprašanje odnosa med invalidskimi organizacijami in socialnim podjetništvom, da ta črta ni popolnoma jasna oziroma da so nekatere težave. Ampak potem je tudi zato amandma, ki smo ga predlagali. Dejstvo je, da sam kot član Desusa, ki vedno podpira nižje socialne sloje, pa ne bom spet, seveda so to upokojeenci, medicinske sestre oziroma tista J-kategorija vseh poklicev, ki veste, da ne morejo preživeti z lastno plačo. Ti so deležni naše stalne podpore. In če bo socialno podjetništvo na tej točki naredilo vsaj malo, potem mislim, da je treba tudi ta predlog zakona podpreti.

Glede te najine diskusije z dr. Trčkom pa bova res pri kavi končala, strinjam se pa s tem, ko je lepo popravil to glede te ocene strokovcev. Mislim, da so strokovci v tej hiši pri vaši in naši poslanski skupini res kvalitetni. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Je še interes za razpravo? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo.

V Slovenski demokratični stranki bomo amandma, ki smo ga vložili, tudi podprli. Zakaj se nam zdi to pomembno? Ker se enostavno ne moremo strinjati s tem, da se dela sprememba na področju dejavnosti socialnega podjetništva, in sicer da se lahko le- to opravlja na vseh

področjih gospodarskih in pa negospodarskih dejavnosti. Kot že rečeno, v našem stališču predlagamo, da dejavnost socialnega podjetništva ostaja na področjih, kot so socialno varstvo, družinsko varstvo, varstvo invalidov, varstvo in promocija zdravja, zagotavljanje socialne vključenosti, spodbujanje zaposlovanja in poklicnega usposabljanja oseb, ki so brezposelne ali jim grozi brezposelnost. Kot je bilo že prej rečeno, s podobno pobudo je prišla tudi Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in na tej točki se moramo z njimi strinjati. Dejansko socialno podjetništvo naj ostane na teh področjih, ki se tičejo samega socialnega podjetništva. Seveda podpiramo zmanjšanje raznih administrativnih ovir, ki so tudi v spremembi tega zakona, ampak ta člen se nam zdi tako sporen, da če naš amandma ne bo podprt, tega zakona tudi mi ne bomo podprli. Kakorkoli, ne moremo enačiti socialnega podjetništva kot vse ostale dejavnosti. Nekako se nam zdi primerno, da tako, kot je bilo to urejeno do sedaj, ostane tudi v prihodnje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Je še interes za razpravo? Torej prosim za prijavo.
Besedo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo.

Poglejte, mi imamo tukaj problem, ker si, kar je bilo vidno na matičnem delovnem telesu, to zelo različno predstavljamo. Ta debata potem malo tako plapolja, kaj je sploh socialno podjetništvo, ali bi ga bilo treba ločiti od tako imenovanega omejeno profitnega. Jaz razumem ideologijo SDS, a žalosti me, da Desus tega ni začel govoriti vsaj dve leti prej, pa šel iz te koalicije, če je videl, da ne bo mogel delati, kot je recimo Prikl zelo korektno povedal. Energetska samooskrba. Mi, ki živimo v Mariboru, se samo tam na hrib malo pripeljemo na mejo pa pogledamo čez. Vsaka občina ima tam to že urejeno. Razen redkih izjem, dr. Golob malo o tem govori, trenutno ni v interesu slovenskega energetskega lobija. Lokalno pridelana hrana, samooskrba. Ravno predvčerajšnjim sem bral primer francoskega mesta, ki bi bil po velikosti že občina srednjega ranga v Sloveniji, kjer so se odločili, da bodo v vseh treh osnovnih šolah, ki jih imajo, imeli 100-odstotno bio, eko hrano. To, kar smo nekoč jedli, ko sem bil jaz star 7 let. In so v tem zelo uspešni. Občina je rezervirala in odkupila čez 100 hektarjev pa so zmanjšali tudi metanje hrane v smeti in tako naprej. Lahko bi navajal zdaj še cel niz zgodb. Lahko bi govoril o t. i. Preston modelu. Neko industrijsko mesto v Angliji, ki totalno kolapsira, pa se prime za ušesa, pa se ne gre tega, kar Tonin pravi, da dajmo vse privatizirati, ampak nazaj vzamejo v lastništvo skupnosti, v lastništvo mesta, v lastništvo občine in zmanjšujejo na ta način tudi zneske na položnicah, kar je tudi odgovorna naloga politike. Zbornice se pa najraje ukvarjajo

s tem, kar počne vsaka avstrijska zbornica. Poznam gospo iz njihove kmetijsko-gozdarske zbornice, katere naloga je, da se na dva meseca oglasi pri 120 družinskih kmetijah, ki jih ima pod seboj in gleda samo finančno bilanco, da se kmet ali kmetovalka lahko ukvarja s kmetovanjem, in svetuje, glej, to se ti, to bo šlo, to ne bo šlo. Dama je v podporo v marketingu in v kreditih in tako naprej. Desnico šolate v Nemčiji, pa ste kdaj pogledali, kakšna je struktura nemških bank. Ko že na Brnik greste, vidite, kdo je lastnik in kako je lastnik. To so vse zadeve v širšem smislu, o kateri bi se morali pogovarjati tukaj. Ampak prej bom jaz izpadel iz Državnega zbora kot šalabajzarji, ki se o tem niso sposobni pogovarjati. Prej sem gledal tukaj: 5 nas zija v papirje, 15 vas je bilo na geretih. Dobro jutro! Jaz bi to prepovedal, jaz bi imel kot v italijanskem parlamentu, lahko si pokličeš strokovca, pa gerete ven. Še motilec bi dal tukaj v to dvorano, da jih ne bi mogli uporabljati. Jaz uporabljam esemese, zato da mi strokovci podatke preverjajo in pišejo. Eni pa gledate, da kupujete čevlje. To je neka izkrivljena oblika socialnega podjetništva.

In to, kar je govorila Suzana, o kleptokratstvu, o koruptivnosti in tako naprej. Vaš vidni član, ki sedi v prvi vrsti, mi je vašo stranko opisal tako: veš, saj mi v bistvu nismo stranka, mi smo privatna firma enega človeka. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati?

Tudi če želi, očitno tega ne bo pokazal, tako da razpravo zaključujem.

V razpravo dajem še 7. člen ter amandma poslanskih skupin SMC in Desus. Želi kdo razpravljati? Tudi to je že bilo konzumirano. Tako da zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali jutri v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 8. točko dnevnega reda.

Prehajamo na 9. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPODBUJANJU RAZVOJA TURIZMA V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo gospe Evi Štravs Podlogar.

EVA ŠTRAVS PODLOGAR: Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke in poslanci, hvala za lepa za besedo.

Ker gre za drugo obravnavo predloga novega zakona o spodbujanju razvoja turizma, vam bom v kratkih poudarkih predstavila predvsem novosti, ki jih prinaša. Predlog zakona

celovito ureja področje spodbujanja razvoja turizma na državni ravni in na ravni turističnega območja, določa način načrtovanja in aktivnosti za izvajanje strategije trajnostne rasti slovenskega turizma, opredeljuje vlogo države, občin, ponudnikov turističnih storitev, civilne družbe ter določa za to potrebna sredstva oziroma vire financiranja. Zakon določa, da bo naloge povezane z trženjem in promocijo celovite turistične ponudbe Slovenije, na nacionalnem nivoju še naprej izvajala javna agencija Slovenska turistična organizacija, ki bo za učinkovitejše izvajanje svojih nalog na področju promocije slovenskega turizma v tujini pridobivala dodatne finančna sredstva iz naslova posebej v ta namen uvedene promocijske takse. Predlog zakona ureja podeljevanje javnega pooblastila kot možnost za sodelovanje drugih pravnih oseb pri izvajanju posameznih ukrepov in aktivnosti na področju spodbujanja razvoja turizma. Na novih temeljih se ureja tudi podeljevanje statusa pravne osebe v javnem interesu na področju spodbujanja razvoja turizma. Načrtovanje in izvajanje spodbujanja razvoja turizma na ravni turističnega območja ostaja še naprej v pristojnosti občin, zato so določeni namenski viri financiranja spodbujanja razvoja turizma, kot sta turistična taksa in del koncesije od iger na srečo.

Predlog zakona glede na uveljavljeno ureditev prinaša vrsto novosti. Naj omenim najprej dvig zneska turistične takse in uvedba nove promocijske takse. Turistična taksa je namenski vir za izvajanje turističnih dejavnosti in storitev v javnem interesu, od informacijske turistične dejavnosti in razvoja ter trženja celovite ponudbe do razvoja in vzdrževanja skupnih turističnih infrastrukturnih objektov ter naravne in kulturne znamenitosti. Višino turistične takse bo tudi v prihodnje določala občina samostojno. V zakonu smo omejili le zgornjo mejo, to je največ 2,5 evra. Občine bodo višino turistične takse določale odvisno od razvojnih ambicij posamezne občine in dogovora s turističnim gospodarstvom. Pri določanju višine bodo upoštevale vrsto in kategorijo nastanitvenih obratov, pridobivanje v sezonskem ali zunajsezonskem obdobju ter obseg in ugodnosti storitev, ki jih brezplačno zagotavljajo turistom. Zakon predvideva tudi kategorijo oseb, ki so oproščene plačila turistične takse, in oseb, ki so deležne polovične oprostitve. Občine lahko z lastnimi predpisi glede na svoje ciljne skupine določijo dodatne oprostitve plačila turistične takse. Način zaračunavanja za lastnike počitniških hiš in počitniških stanovanj ter plovil v turističnih privezih se bistveno ne spreminja, predlog zakona določa lestvico za plačilo te takse in njen najvišji možni znesek.

Promocijska taksa pa je novost v zakonu. Promocijsko tako bodo gostje plačevali skupaj s turistično. Določala se bo v višini 25 % na zaračunano višino turistične takse. Promocijska taksa bo neposredni prihodek Slovenske turistične organizacije. Namenjena bo

za načrtovanje in izvajanje trženja ter promocijo celovite turistične ponudbe Slovenije, kar bo vplivalo na povečanje turističnega prometa po vsej Sloveniji. Nadalje bi želela izpostaviti prenovno pogojev za organizacijo in prodajo turističnih paketov, ki so glede na veljavni zakon zelo poenostavljeni. Predlog zakona upošteva EU direktivo in določa tudi izjeme, za katere zahteva za pridobitev licenc ne bo veljala, kar bo zelo olajšalo organiziranje izletov pa tudi turističnih paketov, ki jih pripravljajo šole in društva. Poklic turistični vodnik ostaja reguliran, prav tako tudi poklic lokalni turistični vodnik, dereguliran bo le poklic turistični spremljevalec oziroma vodja poti. Z novelo zakona smo želeli spodbuditi nekaj ključnih elementov za nadaljnjo rast slovenskega turizma, ki že četrto leto zapored beleži rekordne rezultate in predstavlja 13-odstotni delež v družbenem bruto proizvodu, zagotoviti dobro poslovno okolje, vzpostavitev aktivnega partnerstva med vsemi deležniki na nacionalnem, destinacijskem in lokalnem nivoju.

Spoštovane poslanke in poslanci, predlagam, da na osnovi predstavljenih argumentov predlog zakona podprete. Če bo sprejetih amandmajev manj kot k desetini členov, predlagamo, da se tretja obravnava predloga zakona opravi na isti seji Državnega zbora. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici Andreji Potočnik.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Predsednik, hvala za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi iz Vlade, kolegice in kolegi iz Državnega zbora!

Odbor za gospodarstvo je na 54. nujni seji 30. 1. 2018 kot matično delovno telo obravnaval omenjeni predlog zakona. Na seji je predstavnica Zakonodajno-pravne službe pojasnila, da vloženi amandmaji koalicijskih poslanskih skupin odpravljajo večino pripomb iz pisnega mnenja. Odprti ostajajo pomisleki službe k 12. členu, in sicer glede pogojev za dodelitev javnih sredstev brez javnega razpisa, ter k tretjemu odstavku 16. člena, ki se nanaša na obveznost plačila turistične takse lastnikov počitniških hiš ali stanovanj.

Na seji je sodeloval tudi predsednik Turistične zveze Slovenije in Odbora za turizem pri Skupnosti občin Slovenije, ki je izrazil načelno podporo predlaganemu zakonu in pozitivno ocenil rešitev samostojnega določanja višine turistične takse s strani občinskih svetov. Na seji je sodeloval tudi predstavnik Popotniškega združenja Slovenije, ki je predstavil argumente za znižanje turistične takse za nočitev mladih v nastanitvenih objektih, ki so vključeni v mednarodno mrežo mladinskih prenočišč. Na seji je bila prisotna tudi predstavnica Turistično-gostinske zbornice Slovenije, ki je izrazila podporo predlaganemu

zakonu ter predstavila argumente za predlagano znižanje turistične takse za nočitev v kampih.

V razpravi so članice in člani poudarili pomen turizma kot gospodarske panoge z velikim potencialom rasti in opozorili na potrebo po izvedbi učinkovitih ukrepov za promocijo in trženje slovenskega turizma. Večina razpravljavcev je bila mnenja, da predlagani zakon prinaša ustrezno podlago za financiranje in izvedbo sistemskih ukrepov ter rešitev na področju turizma, medtem ko je poslanec iz vrst opozicije opozoril na vrsto dilem in nerešenih vprašanj. Mnenja članic in članov odbora so se glede ustrezne višine turistične takse v posameznih vrstah prenočišč in glede odstotka promocijske takse razhajala. Ob tem je bilo izpostavljeno, da je treba zagotoviti porabo promocijske takse v promocijske namene, kar je po mnenju nekaterih razpravljavcev v predlaganem zakonu ustrezno urejeno. Odbor je na koncu glasoval o vseh členih predloga zakona in jih tudi sprejel.

Glede na sprejete amandmaje je pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerih so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjeni predlog zakona je sestavni del poročila odbora.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ker je zbor na 37. seji opravil splošno razpravo o predlogu zakona, predstavitev stališč poslanskih skupin ni možna.

Prehajamo na razpravo o členu in vloženemu amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 13. 2. 2018.

V razpravo dajem 18. člen ter amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Tomaž Gantar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala.

Sprejeli smo precej ambiciozno strategijo razvoja turizma. Ambiciozno v smeri, da že v naslednjih treh letih predvidevamo, da bomo prihodke z naslova turizma povečali za milijardo do milijardo in pol, povečali tudi število zaposlenih na področju turizma za okrog 4 tisoč dodatnih ljudi in povečali tudi število nočitev, in sicer več milijon nočitev na leto. To pomeni v resnici ambiciozen načrt, ki pa potrebuje za to, da ga lahko realiziramo, konkretne ukrepe in možnosti razvoja turizma. Zato ocenjujem ta predlog zakona kot potreben in tudi kot smisel. Verjamem, da se večina s temi rešitvami ne strinja, da so lahko nekatere stvari morda sporne in da je zakon tudi prešel tisto začetno problematiko, ki se je začela z reševanjem problema teh turističnih aranžmajev oziroma skozi strani šol, ki jih pač ne moremo obravnavati na enak način kot turistična potovanja, in da je ta rešitev logično bila pričakovana v tem zakonu. Potem pa so se začele dodajati vsebine, ki se vsaj meni zdijo dokaj smiselne. Ta, dajmo reči, turistični bum, ki

smo mu priča, ima več razlogov znotraj države. Vsi se strinjamo, da živimo v res lepi državi, s številnimi naravnimi, kulturnimi in ostalimi znamenitostmi, na drugi strani pa se je treba le zavedati, da je tudi v vsa ta obremenjena področja treba precej vlagati, pa naj bo to infrastruktura, od komunalne do vodooskrbe, pa tudi do ustreznega urejanja teh obremenjenih krajev.

Tu bi se obrnil predvsem na vprašanje možnosti povišanja turistične takse in uvajanja tudi promocijske takse. Sam živim v občini, ki iz naslova turistične takse veliko zasluži, mislim, da največ v državi, to je preko 2 milijona evrov letno. Piranska občina je zelo obremenjena oziroma je še vedno med najbolj turističnimi, če ne najbolj turistična občina v Sloveniji, ki se tudi, podobno kot nekatere druge, sooča z res velikim in vedno večjim obiskom. To pa terja znatna vlaganja v turizem in v omogočanje razvoja tega kraja in predvsem, da bo ta turizem nekako tudi prebivalcem, dajmo reči, prijazen na nek način, kar pomeni, da je treba veliko vložiti. Sama občina brez turistične takse enostavno ne bi uspela temu slediti. Tako tudi sama taksa, glede na to da država praktično ne vlaga v ta del, ne zadostuje. Pa kljub vsemu, zato se mi zdi toliko bolj primerna možnost dviga turistične takse, tudi na vrednost 2 evrov in pol. Tu se mi zdi bojazen nekaterih, da bi pretirano obremenili tudi samo turistično gospodarstvo oziroma zmanjševali s tem prihod tujih gostov, na nek način odveč. Sigurno ne more biti dvig turistične takse predmet neke lahkomišelnosti odločitve, ampak je to običajno lahko vsaj v takšnih občinah odločitev, ki je nekako v dogovoru, v sodelovanju tudi s turističnim gospodarstvom, in namenjena doseganju točno določenih ciljev na tem področju. Zato takšno odločitev kljub mnogim pomislekom podpiram. Verjamem, da se bo obnesla. Verjamem, da se tudi ne bodo brezglavo te takse dvigovale. Tudi v drugih občinah, navsezadnje tistih, ki imajo manjši obisk, dvig turistične takse na maksimalno vrednost ne more zelo veliko prispevati in pomeniti, če obisk ni zelo velik, in potem iz tega naslova tudi zelo veliko ne moreš narediti. Tu tudi ne more biti nobene dileme glede nadzora nad porabo denarja, pridobljenega iz tega naslova. Mislim, da je nadzor Računskega sodišča in ne nazadnje tudi interes same lokalne skupnosti in turističnega gospodarstva dovolj jasno izražen, da ni problema in velikih možnosti zlorab, da ta denar ne bi šel v prave namene.

Drugo je vprašanje promocijske takse, ki naj bi predstavljala 25 % zneska celotne turistične takse. Ali je ta odstotek velik ali majhen, jaz osebno še vedno mislim, da je nekoliko večji, kot bi po mojem lahko bil. Po drugi strani pa je Slovenija država, ki ima navsezadnje relativno omejene možnosti gospodarskega razvoja. Del, kjer smo lahko dobri, in kjer, kot sem v uvodu rekel, imamo velike ambicije, koliko želimo zaslužiti v naslednjih letih z naslova turizma, v tem delu

vidim določen smisel tudi promocijske takse. S tega naslova bo pridobila Slovenska turistična organizacija. Jaz verjamem, če bo njeno delo uspešno in bo ta denar vložen v primerno in dobro promocijo na premišljen način, potem se to po mojem mnenju tudi splača sprejeti. Bo pa treba zagotoviti, da bo v resnici poraba tega denarja tudi z naslova STO v bodoče dovolj racionalna. Tu se mi zdita dve ključni postavki, s pomočjo katerih lahko naredimo korak naprej tudi na področju turizma v naši državi in korak naprej pri doseganju zastavljene strategije.

Smiselne so tudi nekatere druge stvari, ki jih ta zakon vključuje in o katerih smo manj razpravljali. To je deregulacija poklica za turističnega vodnika, ki sicer ostaja reguliran, predvsem pa za spremljevalca, ki pa ne zahteva in niso potrebni takšni kriteriji, kot so pri turističnem vodniku. Mislim, da so to rešitve, ki gredo v pravo smer in odpravljajo nekatere pomanjkljivosti, ki so bile prisotne. Zato se mi zdi, nekako skušam in gledam pozitivno na predlagane spremembe v smislu doseganja tega, kar želimo na področju turizma.

Jaz tak zakon zaradi teh razlogov tudi podpiram in verjamem, da gre v pravo smer. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, predsednik.

Tomaž nas je malo rešil, govorim kompletan državni zbor, ker je govoril o zakonu, mi sicer govorimo samo o tem amandmaju, ampak da je vsaj malo časa porabil, ker vidim, da se je v tem državnem zboru v bistvu nehalo delati oziroma ta evforija v pisanju zakonov se je, bom rekel, spravila v pisarne, vsi pišejo zakone, noben več ne sodeluje pri normalnih točkah, kjer se pogovarjamo. In situacija je zelo zelo zanimiva.

Mi pa danes govorimo v bistvu samo o amandmaju k 15. členu, kjer v bistvu znižujemo te takse, in sicer v višini 50 % za osebe od 7 do 18 let starosti in pa osebe od 18 do 30 let starosti, ki prenočujejo v nastanitvenih obratih, vključenih v mednarodno mrežo mladinskih prenočišč, se pravi v hostlih. Mi to seveda podpiramo.

Moram pa eno stvar vendarle povedati. Zaradi vse te gužve, zaradi vsega hitenja sprejemanja zakonodaje sem v tem času tudi jaz opravil razgovore z določenimi ljudmi, ki menijo, da bi morali še kje znižati to takso. Tudi avtodomarji so prišli do nas, pa jim ne moremo sedaj pomagati, ker nismo mogli vložiti amandmaja pravočasno. Jaz mislim, da bi tudi oni morali imeti ta odpustek 50 %, ker so specifični gostje in mi jih lahko na tak način s tako visoko takso – seveda se zavedam tega, kar je rekel Tomaž, da bi občine same regulirale takso – tudi odženemo. So pa to na nek način specifični gostje, ki imajo poseben odnos do narave, do turizma, in so tudi ljudje, ki imajo

veliko denarja. Sedaj boste rekli, da to ne gre skupaj, nizka taksa in veliko denarja. Vendar, veste, ti so na kolesih, lahko se odpeljejo mimo in gredo na drugo destinacijo in tako izgubimo en tak del gostov. V glavnem, žal smo zamudili. Jaz upam, da s to povečano takso ne bomo naredili tistega negativnega učinka, ki si ga v turizmu ne želimo in si ga turizem tudi zasluži. Mi smo v zadnjem obdobju, to gre zahvala tam gospem, naredili velik korak naprej, izkoristili smo geostrateško pozicijo Slovenije, izkoristili smo to, da imamo varno državo, da imamo lepo državo, da imamo 200 kilometrov od Alp do morja. Vendar turizem, pravijo, so ljudje. Turizem je zgodba in upam, da zaradi mogoče prevelikih oči pri pobiranju raznih taks in denarja ne bomo turista izgubili.

Jaz bom ta amandma podprl. Podprl bom tudi zakon. Ampak glede na to, da v tem mandatu se več ne bo dalo, če bomo videli, da trend gostov pada, bomo morali kaj verjetno spreminjati, zato se tudi zakoni spreminjajo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Bom vseeno si dovolil poslovniško pojasnilo. Najprej ustaljena poslovniška oziroma parlamentarna praksa je, da se pri 1. členu pri takšnih stvareh dopušča širša razprava, kar omogoča tudi javnosti seznanjanje z vsebino in ne s posameznimi detajli, ki ji najverjetneje javnost ne more slediti. Vse drugo kar je bilo pa opisano, pa je tako ustavno kot poslovniško možno in mogoče, ne dogaja se nič izjemnega v tem. Lahko se dogaja izjemno, če to primerjate s prejšnjimi izkušnjami. Jaz te izkušnje nimam, da bi jih lahko primerjal. Primerjam s tistim, kar je zakonsko določeno.

Besedo ima gospod dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo. Lahko bi šlo tudi brez gospod. V veliki meri se strinjam s tem, kar je kolega Han rekel, ne strinjam se pa s tem, da ne delamo. Jaz verjetno celo preveč tukaj delam, in to v škodo lastnega zdravja. In res je pa tudi to, da imamo neko noro situacijo. Človek skoraj ne more več na WC iti, da ti kakšen poslanec ali poslanka iz SMC nek zakon ne tišči v roke.

Dotaknimo se teh taks. Izhajajoč iz pozicije Levice, pravično bi bilo, da se taksa obračunava glede na kategorizacijo. Potem bi se pa malo bolj resno morali dotakniti kategorizacije turističnih objektov. Poglejte, zakaj. Veste, da v tem sklicu največ govorimo o penezih. In jaz sem preračunaval. Recimo da bi šel gejevski ali lezbiški par, ki ima enega otroka od prej, enega najstnika iz Bangladeša, begunca je posvojil, za deset dni na dopust, če si to lahko privoši, v občino, ki bi si dovolila maksimalizacijo tega: 2,5 pa 25 % za nacionalno promocijo in pridemo do zneska 93,75 evrov. Otroke sem za polovično računal. Skratka, tri odrasle. Da bi neka turistična občina, kolega Tomaž, ki je bil župan iz občine z največ, kot je povedal, rekla, dobro,

gremo mi na 1,7, pa nas ta preračun plus 0,25 pripelje na 63,75 evrov. To niso mali penezi za denarnico neke konkretne familije. Tukaj nas je relativno malo, pa nas je nekaj, ki se na turizem kar spoznamo. Dobro, Han je šel, imamo tri župane, dva iz turističnih občin, Marko je delal v turizmu, jaz sem zaganjal neko družinsko turistično podjetje, človek bi lahko rekel, da sem delal na črno, od čiščenja WC do peke palačink, do tega koliko, ko kakšnemu angleškemu turisti poči zračnica na Belopeških jezerih pa mu moraš drugo kolo dostaviti, itn. Same takšne takse sem rekel. Pravične bi bile takse po kategorizacijah. Drugače vedno pridemo do tega, o čemer je govoril Matjaž, eni so bolj lobistično spretni, na ene malo pozabimo, eni začnejo potem vpiti, ko je dejansko prepozno.

Če se dotaknemo samega turizma, moram spet tisto ponoviti, kar je rekel gospod Počivalšek, da v te šole gredo otroci, ker za kaj drugega niso bili sprejeti. Veste, v turizmu je včasih manj lahko tudi več. Vsaka izvršilna oblast, vlada samo neke številke kaže. Tisti, ki se malo spoznamo na turizem, vemo, da je glavna gumerabika število nočitev in koliko penez bodo pri nas pustili. Veste, saj v osnovi je turizem zelo preprost: nasmeh, bodi pošten do ljudi, garaj v sezoni tudi po 18 ur na dan, ne nateguj ljudi in potem ti bo človek znotraj tega, koliko ima špage, toliko denarja pustil. Pa če si zelo dober, ti bo pustil še 10 % več, ker si bo rekel, glej, tukaj se imam pa lepo, bom pa tisto še nekako pokril. To je bistvo. Jaz sprašujem ta mandat o Pohorju. Kaj je bil odgovor? Prvi odgovori so bili, ja, skoraj nič ne bomo naredili, potem ministrica mi je brala neke stare evropske projekte, ki so jih delali, potem pa smo prišli dobesedno, ne do norčevanja iz mene, do norčevanja Maribora in Štajercev, ko sem dobil odgovor Vlade in so mi navedli vse objekte na Pohorju, pa kdo ima kakšne kočice v najemu, pa kdo ima kaj privat, pa kaj je pod Telekomom, pa so rekli, glej, saj večinsko na Pohorju so pa lastniki ti, ni pa na slabi banki. Mi imamo zdaj že tretjo sezono, pa če vam že neka omica umre in če tri leta nihče v hiši ne živi, približno veste koliko je ura. Tako da ni nekih blagih razlogov za zahvalo.

Če se pa dotaknem delavski pravic, je to neko področje, kjer se gara za definitivno prenizke plače. Včeraj smo imeli obravnavo nekega zakona, državne ceste, in je nekdo rekel, češ, kaj ima pa to s turizmom. Pa sem zelo jasno povedal, kaj bi bilo tam treba narediti, oglaševanje in tovrstno onesnaževanje. Ker pa je predlagala Levica in Trček, se to povozi. V strategijo lahko napišemo karkoli, pa zaprite mene za teden dni, jaz vam bom napisal strategij do konca življenja. Pa bodo zelo dobre, ker sem to že četrto stoletje nazaj delal. Ampak drugo je, kako to prevesti nekam. Dejstvo je tudi, da je s turizmom povezana reforma lokalne samouprave. Nehajmo se slepiti, takse, tudi če bodo takšne, teh penez bo vedno premalo. Tomaž bi lahko govoril ali pa kolega Dani iz

nekih predelov, ko bomo mi verjetno še pomrli, pa Vrščič pozimi ne bo prevozen. To ni ravno izstreliti se na Mars. A veste, mi dejansko rabimo v dveh mandatih regije, kjer se bo potem tudi preneslo in mišljenje infrastrukture in dejansko mišljenje turizma in tudi onemogočati ljudi, ki si ta turizem privatizirajo na način monopolizacije. Na začetku tega mandata smo imeli eno debato o turizmu, ko sem jaz to govoril – kaj se je zgodilo? Časopis Dnevnik je moje izjave iztrgal iz konteksta in je napisal »Trček turistično o turizmu«. Zakaj? Ker sem govoril o monopolizacijah. V enem koncu Slovenije gospod Petan to monopolizira, v drugem koncu HIT, v tretjem koncu ne vem kdo. Marko bo lahko povedal, kdo je pa na Primorskem raz... turizem. A veste, ko meni v Kranjski gori HIT skače v ceno apartmaja, pa dobro jutro! Kolega Breznik bo tudi kaj iz mednarodnih izkušenj nedvomno povedal. Tako se je treba lotiti zadev o turizmu. Žalosti pa me, da nihče tukaj resno ni bral neke člene, kjer si je pa, jaz temu rečem, odhodni Počivalškov zakon, kjer imamo zelo tako napisano pri kateri infrastrukturi država in s koliko procenti lahko sofinancira, in to brez nekih resnih varovalk, kako bo s tem. To je kot tisti podobni zakon, ki ga bomo pozneje obravnavali, o spodbujanju investicij, ko se noter zapiše, da bo minister ali ministrica »po prosti presoji«. Pa, mislim, dobro jutro! V 21. stoletju, po 25 letih tega, kar ludeki v Mariboru imenujejo kraja. Na tak način ne moremo pisati zakonov in potrebujemo dosti močnejše varovalke. Pa ne glede na to, če bi Luka Mesec to pisal na ministrstvu na tak način, bi isto ropotal. Ta vlada v odhajanju, zlasti njen SMC del piše zakone, ki nekim bodočim, ki pridejo do korita, pa bo Šarec ali Jarec ali kdorkoli, nastavlja potencialno koruptivnost. In to je veselje od nove politike, ki jo je Cerar obljubljal.

Tukaj se bom ustavil. Bomo pa ta amandma podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Marinka Levičar.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala lepa, predsednik, za besedo. Lepo pozdravljeni vsi skupaj!

Kot veste, sem jaz že ob prvi obravnavi tega predloga zakona kot tudi na matičnem delovnem telesu imela pripombo na višino turistične takse, predvsem na promocijsko takso. Jaz mislim, da bi morala za promocijsko takso prispevati turistična podjetja, hoteli, ki bodo nekaj od tega imeli. Veste, da so hoteli v Sloveniji, vsi ti glavni in največji hoteli so v glavnem v lasti tujcev. Za vso promocijo, da bo več turistov tudi v teh hotelih, bo moral plačati turist sam, potrošnik. To se mi vsekakor ne zdi prav, in mislim, že na delovnem telesu sem to predlagala, da bi to drugače razporedili, ampak žal ni šlo. Tako turistična taksa ostaja taka, kot je, torej povišana, kar mi ni všeč, ampak vsekakor pa se mi zdi dobro vsaj to – upam, da

bo sprejet ta amandma, ki smo ga predlagale koalicijske stranke – da se znižana taksa zaračunava otrokom in mlajšim turistom, to je turistom do 30. leta, ki so člani te popotniške zveze, ki torej prenočujejo v teh hostlih. Rada pa bi videla, da bi bila ta taksa znižana tudi za tiste, ki letujejo v raznih turističnih kampih, vendar tudi s tem so me na matičnem odboru ostali poslanci prepričali, so imeli pač drugačno mišljenje, da je dandanes bivanje v kampih tudi neke vrste luksuz in da tam bivajo ljudje, ki imajo dovolj pod palcem, in lahko plačajo normalno, torej to povišano turistično takso. Tudi s tem se jaz ne strinjam. Jaz mislim, da je mnogo tudi takih, ki so v kampih zato, ker nimajo toliko denarja za hotele, je vseeno cenejše, kot je v hotelih in privatnih turističnih namestitvah, poleg tega pa so rajši tudi v naravi, kar je tudi prav in bolje za zdravje. Vsaj takšno je moje osebno mišljenje. Vsekakor bom ta predlog amandmaja podprla, ker se mi zdi, da je vsaj to sprejeto, če že ni več to, kar si tudi sama želim.

Ker je pa danes možna tudi neka taka splošna razprava o predlogu tega turističnega zakona, pa bi rada povedala še to. Jaz bi si želela, da bi bilo tudi več nadzora nad namensko porabo teh sredstev, in sicer tako, da bi te občine, ki pobirajo to turistično takso, vseeno poročale pristojnemu ministrstvu, kako so ta sredstva porabile. Jaz mislim, da ne bi bilo prav nič narobe, če bi imelo ministrstvo nek pregled nad stanjem, kako se je izboljšala vsa ta turistična infrastruktura in ponudba glede na to, da bo sedaj turistična taksa višja in tudi ta promocijska taksa.

To so moja stališča v zvezi s tem zakonom. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Postopkovno, gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Kljub temu, predsednik, da vas spoštujem, pa mi ni dalo miru. Saj sem mislil, da bom tiho, pa ne morem biti. Samo, da razjasnim. Če imamo ta poslovnik v roki, prej sem rekel – mi imamo danes samo en amandma in realno in prav je, da bi samo o tem amandmaju govorili. Nič drugega. Ker, samo hipotetično, če ne bi bilo tega amandmaja, mi danes ne bi imeli razprave. Bi imela Vlada pet minut, matično delovno telo pet minut in bi šli domov. / oglašanje iz dvorane/ Ne, domov ne, ampak verjetno bi eni šli v pisarne, drugi bi šli pa pisat zakone. Toliko o tem, kaj lahko govorimo in česa ne. Hvala lepa. Je pa to od 134. člana Poslovnika naprej.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vsak drugi člen ima parlamentarno prakso v ozadju, ki je ostala od začetka tega mandata nespremenjena pri takšnih zadevah, in ne vidim razloga, da bi jo ožil zadnje tri mesece. Pri kakšni drugi zadevi sem pa eksplicitno povedal, kdaj bo do takšnega zožanja prišlo, da omogoča normalno delo v parlamentu, se pa nanaša

predvsem na to, kako se zadeve uvrščajo na dnevni red parlamentarnih zasedanj Državnega zbora.

Je še razprava? Ja. Najprej še Danilo Anton Ranc, potem pa še enkrat odprem možnost razprave.

Besedo ima gospod Danilo Anton Ranc.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

Moram dati pripombo, da se ne strinjam s kolegom Hanom, da bi omejevali neko parlamentarno demokracijo in možnost razprave, posebej o vsebinah, o dobrih vsebinah in pa tudi o amandmaju, o katerem bom sedaj govoril. Da ne bo kaj pomote.

Govorim o amandmaju, ki ga v celoti podpiram, seveda si pa pridržujem pravico, da v okviru tega amandmaja tudi spregovorim o uspešnem projektu Ministrstva za gospodarstvo, to je turizem, ki je z dobrim delom in menedžerskem pristopom, projektnim pristopom ministra za gospodarstvo in tehnologijo, ki prihaja iz turizma, in je uspel v praksi udejanjiti dobre prakse na področju turizma, ki tudi s tem zakonom, tudi s tem amandmajem, ki ga bom sedaj tudi podrobno utemeljil, zakaj ga podpiram, daje nove priložnosti in postavlja turizem v naši državi na mesto, ki mu tudi pripada in vsem nam ustvarja neko dodatno blaginjo. To govorim zato, ker v preteklih vladah smo imeli kup strategij, ki jih nismo znali praktično udejanjiti. Danes tudi s tem amandmajem, ki ga podpiramo, udejanjamo pravno prakso, ki omogoča razvoj turizma. Mi smo namreč sprejeli v okviru Ministrstva za gospodarstva ministra Počivalška strategijo trajnostne rasti razvoja turizma, v katerem smo prepoznali naravne danosti narave, okolja in tudi postavili cilj pospeševanja turizma, cilj dvig realizacije potovanja s 3,7 na 4 milijarde, potem povečanje turističnih obiskov na 5 milijonov nočitev, potem od 16 do 18 milijonov nočitev, obiskov 5 milijonov turistov. Tako da govorimo mi o eni novi obliki organiziranosti turizma. S tem amandmajem in tem zakonom dajemo pravni okvir, da se ta strategija v turizmu tudi udejanji v praksi in da turizem postane ena izmed najuspešnejših panog v našem gospodarstvu. Ne pozabimo, kaj pomeni turizem, da generira delovna mesta, da spodbuja razvoj infrastrukture, regionalni razvoj, trajnostni razvoj in da to ni bilo slučajno. Ministrstvo tudi s povečanjem sredstev za promocijo, tudi s pripravo tega zakona, ki ga v celoti podpiram, povečuje sredstva za promocijo. Tudi danes govorimo v tem amandmaju o povišanju sredstev, kajti ne moreš ti neke strategije v praksi udejanjati, če nimaš virov. Vemo, da smo pri delitvi proračunov tako oklestili to ministrstvo, skoraj najbolj, zato so se morali zorganizirati, znajti in sprejeti zakon, ki je prinesel nek dodatni vir za promocijo.

Turizem seveda predstavlja 12,8 % družbenega produkta in pomeni tudi proizvodni multiplikator: 1,75, daje 45 tisoč delovnih mest ter je v zadnjih 25 letih ogromno povečal število nočitev in pa tudi prihodke. Tako da danes, kot sem že omenil, tem strateškim dokumentom dodajamo s tem amandmajem in tudi s tem zakonom izvedbeno zakonodajo, kar je bila hiba preteklih vlad, ki so sprejemale neke strategije, ki so obležale v predalih, ni pa bilo operativnega zakona, ki bi to udejanjal v praksi. Naj ponovno poudarim, da gre primer dobre prakse sektorskega pristopa Ministrstva za gospodarstvo, ki se je začela že z ustanovitvijo Slovenske turistične agencije, njene avtonomnosti. In rezultati so seveda tu. Ne morem pa mimo nekaterih uspešnih projektov, ki so konkretno bili izvedeni. Primer Lipica, ki po dolgem obdobju nekega hiranja, životarjenja, postaja uspešen projekt. Ta zakon in ta amandma bosta to verjetno še dodatno omogočila, ker bo možno za promocijo in druga sredstva v okviru zbiranja tega denarja dodati dodatna sredstva. Seveda ne bi zanemaril tudi kulturnega turizma in tehnične kulturne dediščine, tudi tu vidim priložnosti. Naj omenim podzemlje Peca na Koroškem, ki je v bistvu opuščen rudnik, ki je postal odlična destinacija. V zadnjem času razmišljamo tudi o centru industrijske zgodovine in kulturne dediščine, ki bi lahko postala dodatna vsebina tega uspešnega projekta in vodenja turizma s strani Ministrstva za gospodarstvo.

Naj še enkrat poudarim, da ta amandma v celoti podpiram. Tudi javno povem, da lahko ocenjujem Ministrstvo za gospodarstvo kot eno najuspešnejših, pa tudi ministra, ker z dobrimi praksami uvaja neke strateške usmeritve, ki dajejo dobre rezultate. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Domnevam, da želi še kdo razpravljati, zato se, prosim, prijavite.

Besedo ima gospod Marko Ferluga.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo.

Prijatelj Han je začel zelo ostro, meni se pa vseeno zdi, / smeh/ da glede na to prakso, ki je vrsto let v Državnem zboru, ko vsi »lapajo« o vsem, in mislim, da tudi pri tem ni važno zdaj, kateri člen je, ampak se govori o raznoraznih zadevah. Tako ne bi o tem dosti govorili. Je pa res, da je ta hiperprodukcija zadnje čase malček, bom rekel, smešna.

Naj se vrnem na točko razvoja turizma. To je ena takih zanimivih debat in zakonov. Jaz sem skozi celo svoje bivanje tu zagovarjal turizem. Koraki, ki so bili narejeni, so v pravi smeri, stvar je treba le dodelati. Tudi ta zakon bo zagotovo treba še malo spiliti, da bi bil, kot je treba. Je pa ena zadeva, ki je pri turizmu, in kar si rekel tudi ti, Han – turizem smo ljudje. In pri nas so ljudje zelo veseli lepega denarja, ki pride od turistov, ko bi morali kaj dati, je pa že

problem. Pri nas je ta turistična taksa, Marinka verjetno ni seznanjena, da turistične takse ne dobivajo hoteli, dobivajo jo občine in potem one delijo naprej. Občine pa potem včasih bolj kot za promocijo, bolj kot za investicije v infrastrukturo ali pa investicije v turistični del infrastrukture dajo raje za raznorazne zadeve; ampak to so druge debate. Hotel sem povedati, da je v naših glavah veliko problemov. Recimo, ne boste verjeli, naši severni sosedje, ena majhna lokalna skupnost je tako zainteresirana, da vsi dajo nek denar v promocijo, od frizerja, gostilničarja do trgovine in podobno, pri nas je pa to že neka tabu tema. Če bi se to nekako opredelilo, da v turističnih občinah vsak gospodarski deležnik da svoj del v to promocijo, bi bil cel halo in ogenj v hiši. Zdaj je bil s tem dosežen nek tak, bom rekel, kompromis, enim je prav, drugim ni prav, ampak če mi hočemo delati velike korake v turizmu, tako kot so tudi zastavljeni cilji zelo ambiciozno, da pridemo do teh nesrečnih 3 milijard, se je treba zelo potruditi in oglaševati, ne na tistih naših klasičnih trgih, kjer so nekje do 500 kilometrov, ampak iti tudi dlje – do Indije, do Kitajske itd. Za to so potrebno sredstva, da se ti promoviraš. Ja, da greš skupaj, tako kot se je delalo sedaj s hrvaško skupnostjo. Da pa se promoviraš kot nekaj od destinacij, je pa treba spremeniti celo razumevanje in koncept tega. Slovenija dela turizem 365 dni na leto, Hrvaška dela v glavnem poletni del. Mi, če hočemo biti celoviti in če hočemo biti neka butična država, butični predstavniki turizma – ja, se strinjam, je veliko dela in je treba še ogromno narediti, tukaj so šele začetni koraki. Jaz sem se zavzemal in še vedno se, tudi ministru sem povedal, da sem zagovornik ministrstva za turizem, ker mislim, da bo to eno ministrstvo, ki bi res lahko igralo neko vodilno vlogo v Sloveniji napram vsem ostalim ministrstvom, ki jih imamo. Je pa stvar razmisleka, kako se bo to opredelilo. Če bomo imeli to kot res eno teh glavnih razvojnih panog, bo treba podrediti šolstvo in izobraževanje, da bo temu primerno, in tudi plače delavcem, ki so precej na nizkem nivoju, glede na to, da vsak posameznik, ki dela v turizmu, obvlada najmanj tri do pet jezikov. In to sploh ni cenjeno. Da sploh ne govorimo o tem, da delajo ob sobotah, ob nedeljah, ob praznikih, svetkih in petkih. Ta populacija, ki dela v gostinstvu in turizmu, je do neke mere zanemarjena, in tukaj, če hočemo narediti nek višji nivo, če hočemo spraviti ta turizem v Sloveniji na neko višjo raven, se bo treba precej potruditi in zavhati rokave. Ti nastavki, ki so dani v tem zakonu, kažejo neko željo po tem, da se to dela.

Upoštevani so bili tudi predlogi, kar je nekoč poskušala že Nova Slovenija za te vzgojno-izobraževalne ustanove, ki so izvajale strokovne ekskurzije. Tukaj se je nekako šlo na roko, da se to ne opredeljuje kot neke turistične zadeve.

Kar se tiče teh turističnih vodnikov. Tukaj so prišli tudi do nekega dobrega kompromisa. Tudi te zadeve je treba dodelati, se

pravi, da ne bodo tujci vodili pri nas, če hočemo delati nek višji nivo. Veliko debate je o tem, kako in za kaj se bodo te turistične takse uporabljale. Jaz mislim, da je to dober nastavek, da gremo v neko pravo smer in da sledimo nekim ciljem. So pa tukaj še dodatki, kjer imamo rezerve v zakonu o igrah na srečo, kjer je opredeljeno, da se bi del prihodkov od iger na srečo moral dajati v turistično infrastrukturo sploh v teh turističnih občinah. Tukaj je neskončno možnosti, kako to dodelati. Sedaj je samo stvar vlade in neke vizije nadaljnjih usmeritev, kaj si želimo narediti iz tega turizma. Ali bomo cepetali ali bomo bolj odločni? Treba je tudi jasno in glasno povedati, da je to ministrstvo in tudi ta vlada, kar se tiče turizma, naredilo več korakov naprej, tako da je tudi povečevalo ta sredstva, ki so bila potrebna za oglaševanje. Rezultati so pozitivni, trendi so pozitivni, se pravi, se gre v pravo smer, da bodo prihodki do 3 milijard, kar je bil nekako cilj, kar je tudi minister povedal. Ta turistična taksa je eden od elementov, kako priti do tega.

Veliko stvari je tukaj še treba povedati. Je pa tako kot z vsemi zakoni, tudi ta zakon se da popravljati. Tukaj je veliko tega. Avtodomi, ja, je tudi stvar debate, kaj bomo s tem naredili. Mislim, da je to najprej strokovna debata, šele potem pride v parlament. Mislim, da ima ta zakon neko možnost dodajanja, razvijanja, brušenja, tako kot sem že prej rekel, in nastavki so pravi. Jaz mislim, da tej usmeritvi je treba slediti. Vse te zakone je možno popraviti, dodajati in odzemanje v skladu s tem, kar tudi stroka zahteva, kar turistična branža zahteva, in tukaj nimam kaj drugega, kot to podpreti, ker dejansko gremo v to pravo vizijo, ki si jo želimo. Se pravi, turizem naj bi bila ena od vodilnih panog v Sloveniji. Mislim, da imamo vse možnosti, vse nastavke, ki so temu primerni. Stvar je samo, da se vsi nekako zavedamo, kaj želimo narediti, in da ne ostanemo na tem, da cepetamo na mestu in eden drugemu mečemo polena pod noge, ker to nima smisla. Je pa tu velika možnost glede na vse naravne danosti, glede na vse možnosti, ki jih imamo, da se še en velik del ljudi in zaposli, prezaoposli, dodela. Je pa tako, kot sem že prej rekel, debata o tem, ali je ta poklic dovolj dobro ovrednoten, je pa še ena širša debata. Absolutno sem za to, da se to podpre. Pomisleki pa bodo tako kot pri vseh zadevah. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. László Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Moja kratka razprava bo v prvem delu striktno se držala določbe poslovnika, v drugem delu pa se bom naslanjal na parlamentarno prakso.

Kar se tiče amandmaja, menim, da sledi tistim predlogom, ki so prihajali tudi s strani mlajše populacije in nekaterih organizacij, ki pač

pokrivajo interese mladih in razen oseb od 7. do 18. leta starosti sedaj pač išče ali pa tudi najde ta amandma neko rešitev za tiste med 18. in 30. letom starosti. Morda še vedno ni to področje ali ta vsebina celovito pokrita, ampak vsekakor je pa nek korak k iskanju rešitve in zato bom ta amandma podprl.

Kar se pa tiče zakona v celoti, zgolj dve pripombi ali stališči, če želite. Stališče je to, da dejansko ta predlog zakona ima osnovo nekega krovnega zakona na področju turizma in prinaša nekatere rešitve in neka osnovna elementa, na katerih se potem lahko dolgoročno dejansko turizem gradi. S tega vidika je to za pozdraviti. To smo tudi mi storili v okviru naše poslanske skupine v okviru prve obravnave tega zakona.

Kot drugo, in s tem tudi zaključujem, pa nam je res žal, da naša amandmaja nista bila podprta, ki bi vnašala v to besedilo neko kulturno raznolikost območij, kjer živita dve avtohtoni narodni skupnosti. In ker tukaj ne gre, in v našem primeru amandmajev ni šlo, za neko izrecno poudarjanje nacionalne pripadnosti, ker ni bil to nikakršen vzrok vložitve naših amandmajev, ampak predvsem popestritev kulturne ponudbe in pa kot neka nova priložnost v tem kontekstu, za nas ni razumljivo, da so bili ti amandmaji zavrženi in to vsekakor obžalujem.

Kot sem že rekel, nas veseli, da je ta zakon prišel in da so nekateri vzvodi pravilno nastavljeni. Žal pa pri tako dokaj minimalnih možnih korekcijah pa ni bilo posluha niti za to, da se o tem sploh dejansko spregovori, ker je bil kontakt v fazi priprave amandmajev dokaj minimaliziran. Žal ta grenak priokus sem moral poudariti v okviru te razprave. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Spoštovani kolegi! Spoštovani predsednik!

Kolega Han nas je opomnil, da naj pač govorimo o amandmaju. Torej, bil je postavljen samo en amandma, ki govori o neki olajšavi za ljudi, za mlajše pripadnike, ki prihajajo v Slovenijo, da si jo ogledajo v obliki hostlov. Lahko rečemo, da se v nekih zadevah strinjamo. Verjamem, da ljudje, ki študirajo, ki iz celega sveta prihajajo tudi v Slovenijo kot biser, da si ogledajo, morda bodo ravno tudi ti ljudje neke pozitivne poglede na Slovenijo, na njene lepote, na njeno prijaznost prenesli po svetu kot neki bodoči intelektualci, po vsej verjetnosti bodo k nam prihajali tudi v kasnejših poznih letih, kar se mi zdi sprejemljivo.

Seveda pa, ker govorimo o turizmu, spoštovani kolegi, sam imam popolnoma drugačen pogled na Slovenijo kot turistično destinacijo; pogled s tega vidika, da Slovenija mora prestopiti, predstaviti dve prestavi višje, začeti se moramo ceniti in postavljati turizem in ga pozicionirati popolnoma na drug nivo. Zaradi česa? Zaradi tega, ker ko gledam naše pakete, cene, vse ostalo, mi si ne moremo privoščiti

nekega masovnega turizma, nizkocenovnega, s katerim ne bomo nikoli mogli plačati ljudi pošteno, s katerim imajo ljudje v turizmu mizerne plače, kot ugotavljate mnogokateri kolegi, tudi poklici v turizmu – razen redkih izjem – imajo izredno slab imidž tudi med mlajšimi, ki se odločajo za vzgojno-izobraževalni proces v turizmu. V vseh teh letih, ko sem v parlamentu, sem nakazal nekaj dobrih praks iz tujine. Poglejte, Slovenija ima, lahko rečemo, v tem trenutku več kot 150 gradov, ki bi jih lahko ponudili vsem svetu. Lahko bi jih dali za 1 evro, ponudili izredno bogatim ljudem na svetu in tukaj bi lahko začeli popolnoma nov cikel; prvič, restavracije teh gradov, izgradnje teh gradov, popravila teh gradov, vnašanje naše lesne predelovalne industrije preko stavbnega povišanja v te gradove. Seveda za temi ljudmi prihajajo tudi iz njihove socialne mreže izredno – popolnoma druga zgodba ljudi. To bomo nujno potrebovali, ko se bo ta cikel gospodarski zaključil in kjer se že nakazuje in kjer bo naše gradbeništvo ali pa del gradbenega sektorja lahko šlo v sanacije teh gradov. Slovenija, ki iz Ministrstva za kulturo jemlje denar in s pomočjo tudi delno evropskih sredstev financira ali pa vzdržuje vsaj nekaj gradov; glejte, to je na dolgi rok uničujoče. To je uničujoče, to je brezglavo, to ni dodelano, gradovi so za bogate ljudi, ki so v življenju uspeli, tako tudi naj ostane. Tistih nekaj gradov, ki jih pač ima Slovenija v svoji lasti, ki jih je obnovila, v katere je zmetala, lahko rečemo, velika sredstva, pač si naj obdrži, vse ostale gradove pa se lahko prenese, naredi se mednarodni tender in se jih ponudi širokemu polju ljudi na svetu, ki imajo zadosti denarja, morda tudi na destinacijah, o katerih je kolega Ferluga govoril, ki jih še nismo obravnavali. To delajo ostale države, ne bom rekel ravno na področju gradov – recimo Kanada. Lahko pride nekdo v Kanado, dobi tudi pasoš, zato da vloži 3, 4, nekaj milijonov evrov; glejte, tega si jaz želim.

Nekdo je govoril o Lipici. Lipica je tipičen primer nadaljevanja neke socialistične miselnosti; prvič, Lipica nima zveze s Slovenijo, Lipica je habsburška zgodba in Lipico smo mi pač na neko silo vzdrževali v tem času, tako kot je. Lahko se zahvalimo nekaj entuziastom v Lipici, da so obdržali nekaj hlevov, da smo obdržali nekaj lipicancev, morate pa vedeti, da zaradi komunizma v Slovenijo po drugi svetovni vojni nismo dobili vrnjene – večinoma – elite dele črede, skoraj 300-glave črede. Prišlo je samo 17 lipicancev nazaj v Lipico. Lipica ima tretjo ligo lipicancev, da boste vedeli, živel sem na Dunaj, želel bi si kaj več, lahko govorim celo zgodbo o Lipici od časov Napoleonovih vojn, ko je bila čreda umaknjena, lahko govorim o drugi svetovni vojni, v Hollywoodu obstaja celo film *The miracle of the white passion*, kjer govorijo o lipicancih, kjer govorijo tudi o generalu Pattonu, kako je reševal lipicance samo zato, da iz ruskega, torej iz češkega dela, da jih umakne takrat na Dunaj in takrat so jih tudi umaknili.

Jugoslavija je kot takrat neka, lahko rečemo, socialistična država, še tako prvi dve leti po vojni kot nek satelit Sovjetske zveze dobila, lahko rečemo, skoraj najslabši del črede, 17 lipicancev, mogoče 20, pa se ne bom držal teh števil. Potem so nadaljevali s socialističnimi poskusi; ob 400. obletnici tudi so na silo naredili dva hotela, ki sploh nista niti arhitekturno spadala tja v Lipico, v to lepo kraško pokrajino s temi lepimi konji. Grand Hotel, Hotel Klub je seveda totalno propadel že nekaj let. Bil sem pred nekaj leti gost Hotela Maestoso, v nadstropju, kjer je tudi soba v spomin na kraljico Elizabeto, ki je obiskala Lipico, stopim na balkon – na drugi strani na balkonu zagledam dobesedno na štrikih obešeno spodnje perilo delavcev in dele oblačil in to je podoba tega real-socializma še vedno v Lipici! Upam, da je to zdaj odstranjeno.

Kolegi, jaz si želim, da mi naredimo nekaj več. Želel bi, da bi si Slovenci želeli, da bi imeli nek večji turizem. Mi smo s kolegi pred dvema letoma pripeljali polo turnir v Rovinj. Lahko bi ga pripeljali v Lipico, če bi bila Lipica neka zgodba. Imam mogoče objavljeno, lahko vam pokažem nekaj slik z Ivano Trump, s kompletno elito, evropsko elito, familije Bismarck, Habsburg, ki so bili vsi v Rovinju. Na žalost mi ni uspelo, da bi jih pripeljal v Lipico, da bi tak turnir naredili v Lipici, in da bi, lahko rečem, jet set Evrope, tudi sveta, začel prihajati v Slovenijo. Torej Hotel Klub obvezno takoj predati v mednarodni tender po podobnem načinu, kot danes vlada v Postojnski jami, velikemu privatniku, ki ima svojo socialno mrežo. Predlagal sem celo takojšnje pogovore s Hotelom Sacher na Dunaju, ki ima hotel Sacher na Dunaju in hotel Sacher v Salzburgu, da Lipica da za en evro oba hotela in da postavijo petzvezdični luksuzni hotel, da razširijo golf igrišče in da postavijo potem tudi štirizvezdični – obnovijo ta drugi del hotela Maestoso. Mi tega ne zmoremo. V tem mandatu ste tako imenovano Lipico turizem, ki je v popolni izgubi, ki bi morala že davno propasti in jo postaviti na nove temelje, ste dobesedno priklopili nazaj na javni zavod. Danes ti ljudje, ki so nesposobni preživeti na trgu, vlečejo javni denar iz proračuna, ki prihaja v Lipico, ki je za razvoj lipicancev, za razvoj zdravih lipicancev, zato da izboljšamo tudi naše genske pogoje naših lipicancev, in vlečejo ta denar, dobesedno lipicancem kradejo ta denar in si financirajo svoje nesposobnosti. V svoj real-socializem. Pa kam smo mi prišli, spoštovani kolegi?

Ja, se strinjam, s takso Avstrija, Nemčija, Švica, vsi rešujejo turizem. Kaj pa občine? Prihodek občin? Kaj pa občine, ki nimajo razvitega turizma, imajo pa velike potenciale. Od kod bodo dobile v tem trenutku? Občinam ste naložili ne vem kakšne naloge vse, ne vem, grozovite naloge, po drugi strani pa jim zdaj kot nek mali bombonček daste ta zakon. Poglejte, s tem se ne strinjam. Da ne nadaljujem, da potrebujemo popolnoma drug

šolski sistem, privatno šolstvo. Bil sem v Švici v teh hotelirskih šolah privatnih, v Sloveniji imamo nekaj takšnih privatnih iniciativ, naredili smo lep korak v slovenski gastronomiji, imamo nekaj vrhunskih kuharjev – jim želim, da dobimo nekaj Michelinovih zvezdic v naslednjih letih –, prepričan sem, da smo sposobni. Tukaj je bil en korak naprej narejen, vse ostalo pa še nadaljevanje brezidejnosti, totalna brezidejnost, življenje v neki škatli realsocialistični. Poglejte, iz tega ne bomo nikoli, ker ne bo dodane vrednosti, mogli financirati te infrastrukture. Propada nam Pohorje, Maribor ima pokazati vse, kar je Kangler naredil, ko Kanglerja ni več, Maribor nima česa pokazati. Pohorski turizem danes bi dobesedno propadel. Mi potrebujemo novo progo do Ruš. Kolegice in kolegi, ki so iz tega območja, kaj ste naredili? Nič! Potrebujemo zgodbo. Zlate lisice čez nekaj let ne bo več, ker če ne bo proge v Ruše, tukaj pač klimatske razmere več tega ne dopuščajo, bo tudi zgodba high society, top tekme, ki je tekma klasična v primerjavi tudi skoraj s Kitzbühlom, bo propadla. Z vsem ostalim, kar delate, kažete na svojo kratkovidnost in cel ta mandat se vidi poglede popolne neambicioznosti, brezidejnosti in držanje nekih pozicij, nekega realsocializma, kako bomo mi nekaj preživeli. Poglejte, če bomo mi izpustili, če se bomo obdali z boljšimi ljudi od sebe, z bogatejšimi ljudmi od sebe, bo Slovenija živela popolnoma drugo življenje in upam, da bo ta čas nekoč prišel, drugače bomo pa oaza realsocializma, kjer bomo v turizmu lahko kazali komunistične spomenike, partizanske proslave, pa nizkocenovni turizem za 11 evrov – kopanje skupaj s kosilom –, kjer ne boš mogel vzdrževati, niti klora več ne boš mogel kupiti za te bazene v termah. To je ta vaš model. Upam, da če ljudje to podpirajo še naprej, naj podpirajo, pač se bomo tisti morali zdaj umakniti iz te države, ampak meni gre na jok, ko to poslušam, in s tem bom tudi zaključil svojo razpravo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Tudi nam gre na jok.

Besedo ima gospa Eva Štravs Podlogar, državna sekretarka na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo.

EVA ŠTRAVS PODLOGAR: Hvala lepa za besedo. Spoštovani poslanke in poslanci, hvala lepa za vaše komentarje in predloge!

V slovenskem turizmu oziroma na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo smo si s sprejeto strategijo res zadali visoke cilje, kako v nadaljevanju razvijati slovenski turizem z velikim poudarkom na večji dodani vrednosti, kar pomeni tudi ustvarjanje boljših produktov. Da smo kljub vsemu na pravi poti že zadnjih nekaj let, nam pove tudi podatek, ki smo ga včeraj dobili s strani Banke Slovenije, da smo v letu 2017/2017 2017 za 9 % presegle tudi prilive iz naslova potovanja, kar pomeni 2,4 milijardi v letu

201 oziroma 200 milijonov več kot pa v letu 2016.

Ampak, če se sedaj vrnem k amandmaju oziroma členu zakona, ki opredeljuje turistično takso kot primaren namenski prihodek občin za razvoj in pospeševanje turizma skupaj z delom zbranih sredstev od koncesije od iger na srečo, potem bi želela še enkrat poudariti, da je višina same turistične takse, ravno tako prerazporeditev te takse med sezono, izven sezone, med ciljne skupine gostov, po kategorijah nastanitvenih obratov v rokah občin oziroma lokalnih skupnosti, ki lahko to določijo z odlokom. Omenjeni so bili na primer avtodomi. V trenutku, ko se občina resno odloči, da vstopa kot prijazna občina do avtodomov, potem naredi najprej parkirišče za avtodome, v prvih letih je ta taksa minimalna, nato izkomunicira z gosti in gospodarstvom, da bo taksa višja zato, da bo to parkirišče naslednje leto, ko ga bodo obiskali, že deležno nove, dodatne infrastrukture. V bistvu je ta način, ki je sicer veljal že do sedaj, vendar bo glede na višjo turistično takso sigurno pospešil tudi vzpostavitev aktivnega partnerstva tako med lokalno skupnostjo, turističnim gospodarstvom, destinacijami, nacionalnim nivojem, ker jasno je, da bo lahko samo skupaj v sodelovanju tukaj narejen en napredek.

Morda je prav povedati tudi, da so v trenutnih razmerah v Sloveniji tuji lastniki hotelskih namestitev še bolj izjema kot pravilo. Skoraj 40 % slovenskih hotelskih podjetij je še v lasti države in seveda, je tudi tukaj eden od izzivov, ki ga je naslovila tudi strategija rasti slovenskega turizma, kako najti prave lastnike za razvoj slovenskega turizma.

Želela bi tudi poudariti, da se na ministrstvu zavedamo, da je zaščita manjšinskih skupin seveda izjemno pomembna in nujna, vendar pa smo ocenili, da je ravno zaradi tega, ker je ta tema že vključena tako v Ustavo Republike Slovenije kot tudi v druge zakone, nekako v tem delu to pokrito. Sam nadzor pobrane turistične takse ... Želimo si, da poleg nadzora porabe proračunskih sredstev, občinskih, ki ga seveda vrši Računsko sodišče, da bodo neke vrste nadzor opravljali tudi tako gospodarski subjekti kot pa lokalno prebivalstvo in lokalna skupnost tam, kjer si želijo toliko bolj posvetiti turizmu. Od 212 občin, na primer, jih kar 50 sploh nima odloka o pobiranju turistične takse, približno 50 občin jo pobere do tisoč evrov, nadaljnjih 50 občin pa do 10 tisoč evrov. Res so samo tri občine v Sloveniji, ki imajo nad milijon turistične takse, nato sledijo štiri, ki jo imajo od pol milijona do 800 tisoč, in nato 21 občin, ki jih ima od 100 tisoč do pol milijona. Vse te občine bodo seveda na predlagani način ob sprejetju zakona seveda pridobile dodatna razvojna sredstva, namenska sredstva za razvoj in spodbujanje turizma v lokalnem območju. In še enkrat, uspešno bo lahko, samo če bo to naredila skupaj z vsemi deležniki v kraju. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Ne, hvala lepa. Potem zaključujem razpravo.

O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali jutri, torej 15. februarja, v okviru glasovanje.

S tem prekinjam 9. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **10. TOČKO DNEVNEGA REDA, to je na DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPODBUJANJU INVESTICIJ v okviru rednega postopka.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade. Gospa Eva Štravs Podlogar, državna sekretarka Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo bo to opravila. Se pa opravičujem ... Dobro, zadnji trenutek.

Mag. Aleš Canttarutti, državni sekretar, izvolite.

MAG. ALEŠ CANTARUTTI: Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke, poslanci!

Pred vami je Predlog zakona o spodbujanju investicij, ki bo sistemski zakon s področja spodbujanja investicij.

Preden pa se dotaknem samega predloga zakona, mi dovolite še kratek skok v zgodovino. Že atenski ekonomist in filozof Ksenofont je pred približno 400 leti pred Kristusom v knjigi O prihodkih nagovarjal Atence k maksimizaciji prejemkov državne blagajne. Njegov predlog pa ni šel v smeri podpiranja ali vojaških osvajanj, kot je bilo takrat običajno, ampak se mu je zdelo primernejše večanje trgovinske in investicijske dejavnosti Aten, tudi s privabljanjem tujcev, ki obvladajo bodisi trgovino ali obrt. Zapisal je, da bo le-to prineslo večje blagostanje vsem Atenam in Atencem. Skoraj dve tisočletji in pol kasneje je jasno, da so prav investicije za nacionalno ekonomijo eden najpomembnejših dejavnikov pri pospeševanju gospodarskega razvoja.

S predlogom zakona, ki je pred vami, zato želimo spodbuditi investicijsko dejavnost v Sloveniji, ostati konkurenčni v primerjavi z drugimi državami pri privabljanju investicij in ne nazadnje ustvariti enostaven in predvidljiv sistem dodeljevanja investicijskih spodbud. Predlog zakona, ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela 16. novembra lani in ga posredovala Državnemu zboru v sprejetje po rednem postopku, je bil že izboljšan z amandmaji, kar bo pripomoglo k lažjemu izvajanju in doseganju ciljev predlaganega zakona.

Dovolite mi, da naštujem nekaj ključnih rešitev predlaganega zakona. Naprej, zakon izenačuje ukrepe spodbujanja investicije tako za domače kot tuje investitorje. Po trenutno veljavni

zakonodaji Zakon o spodbujanju tujih investicij in internacionalizacije podjetij so namreč do spodbud upravičena le tuja podjetja oziroma tuje investicije, kar postavlja domače investitorje v neenakovreden položaj.

Dva. Določa tri oblike investicijskih spodbud: subvencije, spodbude v obliki kredita, garancije in subvencionirane obrestne mere ter možnost nakupa nepremičnin v lasti občin po cenah, ki so nižje od tržnih. Seveda na podlagi neposredne pogodbe, kar v primerjavi z obstoječo zakonodajo poenostavi postopek in skrajša čas, potreben za izvedbo postopkov. Pri tem naj poudarim, da so pri odločitvi za prodajo nepremičnin pod tržno ceno občine avtonomne.

Predlog zakona opredeljuje tudi strateško investicijo in določa nov razlastitveni namen za izvedbo strateške investicije, če je izkazana javna korist. Ta je izkazana, če so nepremičnine predvidene v prostorskem aktu tako natančno, da jih je mogoče prikazati v zemljiškem katastru in če investicija doseže 70 % točk pri merilih v postopku ocenjevanja. Razlastitveni upravičenec je lahko samo občina, za sam postopek razlastitve pa se uporablja Zakon o urejanju prostora. Naj na tem mestu še enkrat poudarim, da vsi strahovi o masovnem ... in možnosti razlašanja kmetijskih zemljišč in podobnega so povsem neupravičeni in seveda izven konteksta.

Določa seveda naprej predlog zakona splošne aktivnosti spodbujanja investicij in internacionalizacije, vzpostavlja register podjetij z visoko dodano vrednostjo in register inovativnih zagonskih podjetij za zagotavljanje ažurnega nabora podjetij, ki imajo glede na gospodarski interes države pomembno mesto. Registra bosta lahko podlaga za sprejetje različnih ukrepov za izboljšanje konkurenčnosti. Minimalno posega v že veljavno zakonodajo, saj vse ugodnosti za podjetja, ki so že v veljavi, ostajajo.

Torej, slovensko gospodarstvo potrebuje sodoben krovni zakon s področja spodbujanja investicij, kjer ne bo razlik med spodbujanjem domačih in tujih podjetij, kjer bodo podjetjem na voljo primerne sodobne investicijske spodbude. Verjamemo, da bomo s tovrstnim pristopom, ki pomeni postopno izboljšanje poslovnega ter podpornega okolja, uspeli tako zadržati v Sloveniji že prisotna podjetja in jih spodbuditi k nadaljnji širitvi svojega poslovanja kakor tudi privabiti nove investitorje. To bo nadalje vplivalo tudi na vzpostavljanje pozitivne investicijske klime in optimizma, kar lahko pomeni nov razvojni impulz za Republiko Slovenijo. Predlagam, da predlog zakona zato podprete.

Pa še to, če bo sprejetih amandmajev manj kot k desetini členov, predlagamo, da se tretja obravnava predloga zakona opravi na isti seji Državnega zbora. Najlepša hvala za pozornost.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Računalnik ni preklopil na 10. točko. / oglašanje v ozadju/ Se opravičujem, ker nekaj z računalnikom ... Aha, zdaj pa bo.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici gospe Andreji Potočnik.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Predsedujoči, hvala za besedo. Državni sekretar s kolegi, kolegice in kolegi!

Odbor za gospodarstvo je na 32. redni seji 30. 1. 2018 obravnaval omenjeni predlog zakona.

Amandmaje k predlogu zakona so vložile poslanske skupine SMC, Desus in SD in Poslanska skupina NSi.

Na seji je predstavnica Zakonodajno-pravne službe pojasnila, da je bila večina njihovih pripomb upoštevanih tako z amandmaji kot s predlogi za amandmaje odbora.

Glede preostalih vprašanj pa je pristojno ministrstvo podalo večinoma ustrezna pojasnila. V mnenju so bile med drugim izpostavljene nejasnosti pri opredeljevanju vloge investitorja in prejemnika spodbude. Določene nejasnosti so bile tudi glede normativne opredelitve strateške investicije. Iz pojasnil ministrstva bi bilo mogoče razumeti, da se lahko strateškemu investitorju omogoči zgolj projektno vodenje, a se v tem primeru vseeno zastavlja vprašanje, zakaj mora investitor v svoji vlogi tudi v tem primeru priložiti elaborat z utemeljitvijo javne koristi in zakaj se mora samo zaradi projektnega vodenja s pogodbo zavezati, da bo investicijo ohranil v regiji vsaj 10 let z določenim številom delovnih mest, hkrati pa predložiti še bančno garancijo za ustrezno izvedbo pogodbenih obveznosti.

Glede 8. člena predloga zakona pa je treba omeniti, da kljub vložnemu amandmaju še vedno ni jasno, kako se bo določila višina nadomestila za stavbno pravico.

Na seji je sodeloval tudi predstavnik Državnega sveta in je predstavil nekatere dileme in mnenja razpravljavcev ob obravnavi predlaganega zakona na pristojni komisiji Državnega sveta, ki je predlog zakona sicer podprla, vendar je imela določene pripombe, predvsem glede višine sredstev za tovrstne subvencije, saj sta proračuna za naslednji dve leti že sprejeta.

Kar se tiče samoupravnih lokalnih skupnosti se je komisiji pojavil pomislek glede predlagane rešitve, da bi se nepremičnine investitorjem prodajale po netržnih cenah ali pa celo brezplačno. In končno, komisija podpira predlog Trgovinske zbornice, da bi se med dejavnosti, za katere se lahko dodelijo spodbude za investicije, vključilo tudi dejavnost trgovine. Predstavnica Trgovinske zbornice Slovenije je nato povzela vsebino njihovih pripomb, zlasti glede vprašanja, ali naj se tudi dejavnost

trgovine umesti med dejavnosti, ki bodo upravičene do spodbud pri investiranju.

Predstavnik Umanotere kot ene od članic mreže nevladnih organizacij Plan B za Slovenijo pa je poudaril, da je v predlogu zakona nesistemske urejen nov razlog za razlastitev, ki bi moral biti urejen v nedavno sprejetem Zakonu o urejanju prostora. Menijo, da predlog zakona namerava dopustiti ukrep razlastitve že z obljubo gospodarske rasti kot vnaprej negotovo zagotavljanje javne koristi.

V razpravi so članice in člani na splošno izrazili podporo predlaganim rešitvam, ki naj bi z različnimi spodbudami izboljšale trenutno poslovno okolje v Sloveniji. Posebej pohvaljena pa je bila zlasti osnovna intenca predloga zakona, ki izenačuje status in ugodnosti, ki so jih deležni tako domači kot tuji investitorji. Vseeno pa je bilo izraženo mnenje, da je ta predlog pravzaprav slaba vest Vlade zaradi nedavno sprejetega lex Magna. Med temeljnimi določbami predloga zakona pogrešajo močnejšo socialno noto. Nekatere je zmotila tudi ureditev novega nesistemskega razlastitvenega razloga javne koristi v primeru strateške investicije. Opozarjali so še na slabe, medijsko odmevne primere tudi neposrednih investicij v Sloveniji.

Odbor je glasoval o amandmajih ter na koncu vseh členih predloga zakona in jih tudi sprejel.

Glede na sprejete amandmaje je pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti vsi amandmaji. Dopolnjen predlog zakona je sestavni del poročila odbora. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospod Matjaž Han bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov. Izvolite.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Državni sekretar, kolegice in kolegi!

Eno od velikih vprašanj, ki je v tem mandatu zaposlovalo slovensko politično, gospodarsko in drugo javnost, je bilo seveda vprašanje realizacije tako imenovane strateške investicije podjetja Magna v Hočah pri Mariboru. Ta primer, hočeš nočeš, je razgalil dejstvo, da v Sloveniji pri tem nismo imeli strategije nekega sistematičnega pristopa k privabljanju in izvedbi večjih zasebnih investicij. Prav tako smo slabo lovili ravnotežje med pomočjo zasebniku in varovanjem javnega interesa. Še posebej moteče pri veljavnem sistemu je bila njegova usmerjenost k privabljanju tujih investitorjev, medtem pa se je pozabilo na potencial mnogih domačih potencialnih investitorjev, ki so med nami še sedaj. Samo spomnimo, kaj se je dogajalo z gospodom Pečečnikom. Da bi bilo mogoče narediti korak naprej, je bilo potrebno priznati, da država mora aktivno igrati vlogo pri

pridobivanju novih investicij, ki pomenijo razvoj, nova in kakovostna delovna mesta ter večjo blaginjo vseh. Tu potrebujemo aktivno državo in ne samo prostega trga, kot nekateri radi rečejo. Takoj, ko začne država igrati to svojo vlogo, pa trčimo v nova vprašanja in nove dileme – vprašanje enakosti pred zakonom oziroma zakaj na enak način ne pomagamo vsem investitorjem, tudi domačim; vprašanje varovanja javnega interesa in zasebne lastnine, v katerih se soočajo interesi zasebnega investitorja, države oziroma lokalne skupnosti ter vseh ljudi, ki so prebivalci ali pa lastniki na predvidenem območju investicije. Tretjič, vprašanja spoštovanja doseženih okoljskih, delavskih in socialnih standardov, ki jih pa kot Socialni demokrati želimo ne le ohraniti, temveč tudi nadgrajevati. Za realizacijo prve tovrstne investicije v tem mandatu je bilo tako potrebno sprejeti poseben zakon, ki je opredelil pogoje za izvedbo ene velike investicije na območju, ki sicer ni bilo namenjeno za to, po postopkih, ki so enostavnejši od zdajšnjih, ob skrajni možnosti razlastitve lastnikov zemljišč, ki bi z nerazumnimi zahtevami ovirali izvedbo investicije. Naj pa posebej opozorimo, da v tem primeru te skrajne možnosti, hvala bogu, niso bile uporabljene.

Ob obravnavi tako imenovanega lex Magna smo Socialni demokrati sočasno s podporo zakonu izpostavili tudi potrebo, da se to področje uredi v celostnem pravnem okvirju, da bodo pogoji in omejitve v prihodnosti enaki za vse in sorazmerni tudi z želenimi učinki. Predlog zakona, ki prinaša tak pravni okvir, je danes pred nami.

Tisto, kar se je v obravnavi tega zakona pokazalo kot občutljivo, so morebitni posegi v zasebno lastnino navadnih ljudi, ki so lastniki nepremičnin na območju investicije. Enako občutljivo področje je tudi varovanje pravic, na katere bi lahko vplivali okoljski, socialni ali pa drugi stranski učinki izvedene investicije, zato je bilo za nas kot Socialne demokrate pomembno, da se javno opredelijo splošni pogoji, velikosti in cilji posamezne investicije, ki je nato lahko deležna pomoči v takšnem zakonu; da je jasno ugotovljena, obrazložena in pa tudi utemeljena prevlada javnega interesa, zaradi katere je mogoče v skrajni fazi celo poseči v zasebno lastnino ljudi. Samo tako je mogoče zagotoviti, da pri podpori investicijam resnično zasledujemo tudi interese ljudi, države in javnosti, ne pa samo interese zasebnega investitorja.

Socialni demokrati menimo, da je bilo v razjasnjevanje teh vprašanj vloženih veliko prizadevanj, zaradi katerih imamo danes pred seboj relativno dober predlog zakona. Ta zakon pomeni jasno priznanje, da so tudi zasebne investicije, ki bodo prinašale nova in kakovostna delovna mesta z visoko dodano vrednostjo, v javnem interesu, če so izpolnjeni določeni pogoji in potekajo pod budnim očesom javnosti. S tem jih postavljamo ob bok drugim večjim, predvsem infrastrukturnim velikim projektom, kjer tudi velja, da interes skupnosti prevlada pred interesom

posameznika. Tisto, kar je v primeru investicij drugače, pa je dejstvo, da investitor, zasebni kapital, ki investira v lastno korist, javna korist oziroma interes pa sta posredna.

Zato je izjemno pomembno, da se bo jasno opredelilo in v vsakem posameznem primeru preverilo, ali in kako zasebna investicija zasleduje tudi javni interes, ki se kaže predvsem v novih kakovostnih delovnih mestih. Na tak način se zagotavlja, da meje, ki nam jih je načrtala naša ustava, pri spodbujanju investicij ne bodo prekoračene. Odstopi od sistemskih ureditev, ki jih v določenih primerih uveljavlja ta zakon, so po našem mnenju sorazmerni s cilji, predvsem pa s tem zakonom.

Verjamemo, da bodo v konkretnih postopkih ob aktiviranju zainteresiranih prebivalcev in prebivalcev določila zakona uporabljena z ustrežno skrbnostjo, da interesi kapitala ne bodo povzročili volje, pravic ljudi. Zaradi vsega navedenega in zaradi vsega tega, kar sem zdaj povedal, bomo zakon Socialni demokrati tudi podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Franc Trček bo predstavil stališče Poslanske skupine Levica. Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Predzadnjič hvala za besedo danes.

Predlagani zakon, ki je posledica seveda lex Magna, lahko preimenujemo v zakon o neomejeni pristojnosti tujega kapitala in njegovih interesov. Gre za kronski dragulj ministrov gospoda Počivalška, zasebnemu profitu se pripiše javni interes in v Levici bomo glasovali proti zakonu. Zakaj?

Prostorski in okoljski standardi ter pravice iz dela niso same sebi namen in niso investicije ovirajoči nebodigatreba – Počivalšek bi rekel ekoteroristi in podobno – so izraz družbenega konsenza. Ti standardi so tu zato, da gospodarstvo ne bi bilo destruktivno za okolje in ljudi, V 74. členu Ustave Republike Slovenije piše, citiram, »gospodarska dejavnost se ne sme izvajati v nasprotju z javno koristjo.« V 67. členu pa, citiram, »zakon določa način in pridobivanje lastnine tako, da je zagotovljena njena gospodarska, socialna in ekološka funkcija.«

Predlagani zakon formalno sicer res izničuje domače in tuje kapitaliste, vendar je jasno, da gre predvsem za tuje investicije, želja po privabljanju tujih investicij v državo sili k sprejemanju za večino državljanek in državljanov škodljive zakonodaje, tekma med posameznimi državami postaja tekma v nižanju delavskih pravic, na primer z deregulacijo poklicev, kar je priljubljen pristop te vlade in koalicije, z nižjo ceno delovne sile, rahljanjem okoljskih standardov in zniževanjem ali celo odpravo davkov za kapital in dobiček. Vse to niža življenjski standard celotnega prebivalstva in davčno breme prenaša na pleča delavstva. Delavci za razliko od kapitala ne morejo

pobegniti na Ciper ali v Republiko Srbijo. Živimo v globaliziranem svetu, kjer je kapital skoraj brez ovir. Za delovne ljudi je v kapitalizmu edina stvar hujša od tega, da kapital iz njih izsrkava profite, samo to, da jih ne, da so brezposelni.

Pridobivanje investicij na način, ki ga uvaja zakon, je dirka do dna za celotno državo. Predlog zakona je škodljiv tudi neposredno. Glavni problem je uvajanje novega razlastitvenega namena za razlašanje lastnikov nepremičnin za izvedbo strateške investicije. Posega v ustavno pravico, ki se lahko odvzame le v javno korist, zato v Levici tudi predlagamo črtanje tega člena. Razlastitev ni edina problematična točka tega zakona. Kriteriji strateških investicij in dodeljevanja subvencij kažejo, država nima jasnega koncepta gospodarskega razvoja, saj naj bi MGRRT, minister ali ministrica, kot piše v zakonu, po prosti presoji predlagal, predlagala, kdaj država s finančni injekcijo spodbudi investicijo. In Vlada bo to potem – kaj? Potrdila mimo Državnega zbora? Kar je primer protiustavne ugrabitve pristojnosti Državnega zbora s strani izvršilne veje oblasti. Toliko o transparentnosti in novi politiki, ki jo je obljubljal gospod Cerar.

Še bolj problematična so merila, ki se nanašajo na okolje in prostor. Ta merila so namreč že upoštevana v procesu prostorskega načrtovanja, ker pa so pri dodeljevanju spodbud upoštevana še enkrat, se s tem odpira možnost za spremembo rabe zemljišč tudi z izsiljevanjem in ali politično trgovino.

V predlogu zakona se tudi nikjer ne pojavi odgovor, kako se bodo varovali interesi dela, delavstva. Nikjer ni varovalke, ki bi zagotavljala, da se spodbuja investicije, od katerih bodo ljudje lahko dostojno živeli, za delo prejemalej ustrezno plačo ter seveda imeli tudi možnost sindikalne organiziranosti. Bomo proračunsko podpirali investicije, ki bodo nadaljevale politiko izžemanja delavstva?

Nikjer se ne omeni tudi spodbujanje zaposlovanja mladih. Bomo še vedno brez politik za mlajše od 40 let?

Prag za dodelitev subvencij je tako visok, da v veliki meri onemogoča zakon domačega slovenskega gospodarstva ali podjetja, če hočete. Koalicija in tudi desni del opozicije ima polna usta industrijske revolucije 4.0. Sočasno pa ta zakon evidentno kaže, da ne razumete dejstva, da bodo v prihodnosti delovne organizacije številčno manjše, a se bodo povezovale in grozdile, tudi v novih oblikah združništva. Kje je to v zakonu? Nikjer!

Glede na vse povedano je jasno, da v Levici zakona ne bomo podprli; ne moremo podpreti! Danes bomo slišali še visoko leteče besede, ki pa jim ne smemo nasedati. Ko na eno stran postavimo kapital, na drugo pa okolje in ljudi, bi morala biti politična odločitev zelo enostavna, ker nam to veleva, kot sem že citiral uvodoma, naša ustava. Hvala za besedo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Bojan Dobovšek bo predstavila stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev. Izvolite.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NeP): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Investicije so vsekakor gonilo razvoja in so zelo pomembne za vsako družbo in zato predlog zakona prinaša nekatere pozitivne spremembe, še posebej izenačenje tujih in domačih investorjev. Vendar opažamo pri predlogih nek vzorec: sicer gre za dobro zamisel, podrobnosti pokvarijo to zamisel, ne vemo, pa katere interesne skupine stojijo za temi podrobnostmi in kakšni so njihovi interesi. Saj veste, po tistem pregovoru, da vrag se skriva v podrobnostih. Navede se pri takem predlogu neka evropska direktiva, nujnost posodobitve zakona, finančne posledice, ki sledijo – v negativnem smislu –, če se to ne bo sprejelo. In potem se skriva notri še nekaj tehničnih podrobnosti in tisto, kar je najbolj pomembno: interes nekoga, da bo zaslužil. Še dobro, da imamo Zakonodajno-pravno službo, interesne skupine, Državni svet, ki opozorijo na napake. Vendar bi jih bilo treba tudi upoštevati.

Nomotehnično lahko izpostavimo, da so povzete nekatere uredbe in določbe Evropske unije. Vendar ne v celoti, ker pod vprašaj postavlja pravno varnost. Gre za posege v lastninsko pravico: konflikt med kapitalom in na eni strani ljudmi in okoljem. Že kapitalizem je spoznal, da je šel v svoji predatorski inačici predaleč. Gre na škodo ljudi in na škodo okolja in je tudi kapitalizem v tranziciji v neko novo sodobno obliko. In ravno teh sodobnih oblik skandinavskega modela ta predlog zakona ne omogoča, ne omogoča varovalk za ljudi in okolje.

Nejasne so opredelitve glede državne pomoči, nejasne so odgovornosti investitorja in pa, kaj bo s problemi, če bo treba vrniti pridobljena sredstva, kako se bo to izvajalo.

Se pravi, poudarjam, problematično je izvajanje predloga in finančne posledice. Zaradi tega v poslanski skupini predloga ne bomo podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Andreja Potočnik bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani!

Republika Slovenija je v času vlade dr. Mira Cerarja in ministrovanja Zdravka Počivalška na področju privabljanja tujih investicij dosegla zavidljiv uspeh. Skupaj nam je uspelo privabiti nekaj velikih imen svetovnega gospodarstva. Domača delovna sila, infrastruktura, kvalitetna povezava s tujimi trgi in

kvaliteta življenja, ki ga uživamo državljani Republike Slovenije, dela naše gospodarsko okolje vse bolj zanimivo. Prepričani smo, da ji je z Yaskawo uspelo pridobiti visoko tehnološko trajnostno naravnano investicijo, in to v Kočevje. Yaskawa bo z odprtjem novega proizvodnega podjetja za izdelavo robotov v Sloveniji zadostila okoli 80 % evropskih potreb po robotih. Prepričani smo, da Magna kljub številnim zapletom in političnim zakulisnim igricam privablja največjo investicijo v zgodovini Republike Slovenije. V tem procesu smo dosegli veliko za Slovenijo ter ogromno za Maribor z okolico in največ za delovnega človeka, ki želi delati v svoji domovini.

Kaj bodo od investicij imeli še državljani Republike Slovenije? S prihodom investorjev predvsem upamo na večje povpraševanje po delovni sili ter s tem pritisk na višanje plač, kar je povedal tudi minister Počivalšek za Sobotno prilogo, poleg vseh ostalih posrednih učinkov. Za domače gospodarstvo je pomembno še, da bomo tokrat prvič izenačili domače in tuje investitorje. Postavili smo pogoje in merila, zapisana v zakonu, ki jih bo moralo izpolnjevati podjetje, če bi želelo pridobiti eno izmed oblik pomoči države, ki jo predvideva zakon. Dejstvo je, da so osnovni pogoji, ki jih zakon predvideva za strateško investicijo, visoki. Med drugim mora investitor zagotoviti minimalno 40 milijonov evrov v predelovalni ali storitveni dejavnosti oziroma 20 milijonov evrov v razvojno-raziskovalni dejavnosti. Strateški investitor mora ustvariti in ohraniti 400 novih delovnih mest v predelovalni ali storitveni dejavnosti oziroma 200 novih delovnih mest v razvojno-raziskovalni dejavnosti. Investicija pa mora v Sloveniji ostati najmanj 10 let.

Predlog zakona o spodbujanju investicij in razlastitev v primeru strateških naložb predvideva skrajni ukrep za pridobivanje nepremičnin, potrebne za te vrste investicije. Hkrati predlog zakona predvideva, da mora biti jasno določen razlastitveni namen za strateško investicijo, če bo za to izkazana javna korist. Pomembno je tudi to, da zakon predvideva, da investicijo potrdi s sklepom Vlada Republike Slovenije, ki med drugim vsebuje seznam nepremičnin z zemljiškimi parcelami, ki so lahko predmet razlastitve. Vlada bo tako po predlogu zakona morala opraviti tehtanje upravičenosti posega v zasebno lastnino ter hkrati utemeljeno izkazati ugotovitev, da je strateška investicija v javnem interesu, ki pospešuje gospodarsko rast in zaposlovanje, skladen regionalni razvoj, ki bo vseboval utemeljitev, da je razlastitev sorazmerna s posegom v zasebno lastnino.

V Poslanski skupini SMC smo dodali še amandma, s katerim smo med temeljna merila uvrstili tudi prispevek investicije k prehodu v krožno gospodarstvo na osnovi naravnih virov, ki povzročajo nižje emisije toplogrednih plinov in omogočajo proizvodnjo z nižjim ogljikim odtisom. S tem sledimo trendom na področju nižanja emisij toplogrednih plinov in zavezam k

usmerjanju v odgovorno politiko, vključujoč vsebino strategij, sprejetih v Republiki Sloveniji. Pričakujemo tudi, da bo naš predlog amandmaja tudi del vsebine uredbe, kjer bodo točkovani posamezni parametri za dodelitev investicije.

V Poslanski skupini SMC seveda podpiramo dolgo pričakovani Predlog zakona o spodbujanju investicij. Ob tej priliki bi rada čestitala ministru in ministrski ekipi za veliko vloženega truda za vse te investicije, ki smo jih uspeli pridobiti v tem mandatu. Hvala.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Franc Breznik bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi!

Pred nami je zadnja tretjina tako imenovanega trojčka absurdnih realsocialističnih zakonov. Tukaj imamo sedaj tretjega. To je Zakon o spodbujanju investicij. Vlada Mira Cerarja se je, lahko rečemo, skoraj do izteka tega mandata trudila, da čim bolj poslabša slovensko poslovno okolje. Visoki DDV, dohodninski razredi, dodana vrednost, torej velike dohodninske lestvice, po drugi strani nenormalne birokratske ovire, večanje teh birokratskih ovir, država, ki ima 20 tisoč zakonov in podzakonskih aktov, vlada, ki je zaposlila zadnje leto in pol skoraj 8 tisoč 500 ljudi v javnem sektorju in širila slovensko birokracijo v času, ko cel svet govori o umetni inteligenci, vstopu v četrto industrijsko revolucijo, povezavi podatkov, kjer vsak normalen ekonomist pozna prvi stavek, ki govori o vitki državi, govori o zmerni porabi javnih in državnih financ za potrebe države ali pa upravljanja države, po drugi strani pa razvoj podjetništva. Vse to so znamenja, ki kažejo na to, da ima ta država izredno slabo poslovno okolje z več vidikov. K temu lahko naštejemo popolnoma monopoliziran položaj vzgojno-izobraževalnega procesa, ki ne da na trg kadrov, ki bi zadovoljevali potrebe novonastajajočih tehnologij, tako bionike, mehatronike, nanotehnologij, inženirstva. Ta vlada je popolnoma izmaličila zakon o dualnem šolskem sistemu, imamo samo štiri poklicne skupine, imamo 54 podpisanih pogodb o dualnem šolskem sistemu, v celem svetu okrog nas, predvsem Avstriji, Nemčiji in Italiji, izredno dobro funkcionira dualni šolski sistem. Sedaj pride na koncu, ko je vse uničeno, z nekim zakonom, ki bo samo tiste, ki bodo, lahko rečemo, požegnani, jim bo dal posebne pogoje za neko investicijo.

Jaz bom potem, ker ne bom imel toliko časa, povedal, kakšen je bil postopek glede Magne. Kakšen dobesedno pravno sporni postopek, ustavno dobesedno sporni postopek so tudi pripeljali pri sami Magni. Do zdaj tega nisem govoril, zdaj vam bom pa dobesedno dokazal, gre za zlorabo, to je ustavno sporno,

popolnoma povoženje vseh zakonskih členov, tudi kar se tiče urejanja prostora in vsega ostalega. Potem boste rekli, da sem proti Magni. Človek je hotel pripeljati Magno že 2012, ni proti Magni, gre pa za posebne postopke, ki jih zlorabljuje. To je tipičen primer, kjer se bo spet zlorabljuje postopke – to, kar je tudi kolega ... Kar je absurdno, se strinjam z Združeno Levico ali pa sedaj z Levico, ker je to res. Torej, v tem trenutku, ko je poslovno okolje uničeno, pa mi dobesedno, po drugi strani, slovenske delavce strašimo s tem, da bomo še bolj poceni delovno silo z juga, bivših nekdanjih republik pripeljali. Torej Slovenija bo znana po popolnoma, lahko rečemo, zaprtem delu, po eni strani, zaradi slabših poslovnih pogojev, po drugi strani bomo pa uvažali nizko cenovno delovno silo. In to je naša dodana vrednost!

Še dva zakona pred tem govorimo vsi o socialnem podjetništvu. Pa ljudje božji, milijardo evrov dajemo v šolski sistem zato, da bo naš končni produkt socialno podjetništvo! Ja, socialno podjetništvo kot dodatek nekemu resnemu gospodarskemu sistemu. Poglejte, Zakon o spodbujanju investicij – to je celo upravno sporno. O tem govori tudi Zakonodajno-pravna služba, 69. člen Ustave, govori, ni popolnoma razjasnjeno ta razlastitev, ki se bo zgodila. Kot je nekdo pred menoj danes rekel, ja, ta zakon pa tudi dovoljuje slovenskim podjetjem. Katerim podjetjem? Katera podjetja imajo toliko kapitala, ki stojijo danes pred slovensko vlado in govorijo, da bodo investirala v slovensko poslovno okolje in zaposlovala toliko ljudi? Koliko malih podjetnikov ima toliko denarja, da bo v ta zakon prišlo? Koliko malih podjetnikov pa danes, če bi jim dali boljše pogoje, če bi jim dali, bi zaposlili mogoče dva, tri ljudi, pa bi bilo 10, 20 tisoč takih malih podjetnikov, pa bi na koncu bilo to 40 tisoč novih delovnih mest lahko v nekem relativno srednjem roku. Pa morda bi bili to podjetniki, ki bi bili bolj v IT sistemih, v nanotehnologijah – vse to, kar govorim –, pa bi ti ljudje lahko danes zaposlovali ljudi, kjer ne bi bila minimalna plača, kjer bi se pogovarjali o daleč preko tisoč evrov neto plače in tako naprej. Tukaj se začne! Začne se z dobrim poslovnim okoljem, z debirokratizacijo, z liberalizacijo, s prodajanjem tistega državnega premoženja, ki ga ne potrebujemo – seveda institucijam, ki so, lahko rečem, v neki verigi ali pa v isti branži. Tukaj se začne!

Da pa na koncu minister za gospodarstvo, ki ni imel nobene moči v tej vladi, na koncu reče, sedaj pa bomo mi sprejeli ta zakon o spodbujanju investicij – pogledajte, to pa je absurd! Poslovno okolje ste uničili in Slovenska demokratska stranka ravno zaradi tega vsega, kar sem naštel, tega zakona seveda ne bo podprla. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Tomaž Gantar bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije. Izvolite.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa, predsedujoči. Lep pozdrav vsem!

Pred seboj imamo predlog zakona, o katerem imamo v Poslanski skupini Desus deljena mnenja. Vsi se lahko strinjamo z osnovnim namenom zakona, s katerim želi predlagatelj spodbuditi in pospešiti investicijsko dejavnost in odpraviti, seveda, tudi nek dosednji neenakopraven položaj investorjev oziroma razlikovanje med domačimi in tujimi investitorji. Na vsak način želimo spodbuditi to investicijsko dejavnost in ohraniti Slovenijo konkurenčno pri privabljanju investicij in zagotavljanju nadaljnje gospodarske rasti.

Predlog zakona sledi obenem zavezam, ki so bile dane ob obravnavi zakona o strateškem razvojnem območju Hoče-Slivnica, ko je prevladovalo mnenje, da je nujno potrebna sistemska ureditev v spodbujanju investicij in to s tem zakonom na nek način urejamo. Z namenom spodbujanja investicij se kot investicijska spodbuda uvaža tudi možnost nakupa nepremičnin v lasti države ali samoupravnih lokalnih skupnosti pod ocenjeno vrednostjo in na podlagi neposredne pogodbe, kar nedvomno omogoča krajše postopke in več fleksibilnosti. Vendar v Poslanski skupini Desus ob tem opozarjamo na previdnost in ustrezen nadzor, da ne bi ob tem prihajalo do zlorab in nepravilnosti. Če bodo domača in tuja podjetja izpolnjevala pogoje, določene v predlogu zakona, bodo lahko deležna dodatnih spodbud v obliki subvencij, ugodnih posojil, garancij in subvencioniranih obrestnih mer. Sredstva bodo zagotovljena v proračunu ter iz drugih domačih in mednarodnih virov, predviden pa je multiplikativni učinek, s katerim naj bi se glede na analizo Ministrstva za gospodarstvo na ta način vložena sredstva v nekaj letih večkratno povrnila v državni proračun preko davkov in prispevkov. Velika pozornost bo ob tem potrebna pri pripravi vladne uredbe, s katero bodo določeni podrobnejši pogoji za dodeljevanje finančnih spodbud.

V Poslanski skupini Desus pozdravljamo tudi podporo trajnostno naravnanim investicijam in zavzemanju za aktivacijo degradiranih območij, ki jih je v Sloveniji preko tisoč. Na teh območjih bo država spodbujala naložbe in jih posledično zato tudi lažje sanirala. Mnogo več pomislekov pa vzbujajo razlastitveni namen za strateške investicije, ki naj bi prispevale k javnemu interesu in javni koristi iz gospodarskih vidikov razvoja. Kot javni interes šteje pri tem le izvedba strateške naložbe v javno korist z namenom pospeševanja gospodarske rasti, ustvarjanja novih delovnih mest in zagotavljanja skladnega regionalnega razvoja. Splošni razlastitveni zakon, to je Zakon o urejanju prostora, takšne možnosti ne predvideva. Ob tem se velja zavedati, da

javnega interesa ne predstavljajo zgolj investicije, ampak tudi varstvo okolja, varstvo voda in ohranjanje narave, kar pa je cilj trajnostno naravnane prostorske politike, ki se bo slej ko prej znašla v koliziji z gospodarskim vidikom razvoja. Temu smo bili že priča v primeru Magna.

Zato menimo, da bi bilo takšno možnost razlastitve bolj smiselno urediti in predvideti v Zakonu o urejanju prostora, ki smo ga nedavno sprejeli. Predvideni način razlastitvene možnosti za strateške naložbe pa vseh v naši poslanski skupini ne prepriča in je predvsem iz tega razloga predlagani zakon za nekatere med nami nesprejemljiv. Zato bo naša podpora k predlogu zakona neenotna. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanskih demokratov. Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod državni sekretar, kolegice in kolegi!

Da bi bilje razumeli stališče Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanskih demokratov glede tega Predloga zakona o spodbujanju investicij, mi dovolite, da na začetku zelo na kratko predstavim programska izhodišča za gospodarski razvoj Slovenije, ki jih je pripravil Gospodarski klub Nove Slovenije.

Gotovo ima ta zakon, ki ga obravnavamo, dober namen, gotovo bo danes dobra razprava, in si jo mi želimo v Novi Sloveniji, o gospodarskem razvoju Slovenije. Vizija Nove Slovenije je aktiven posameznik, ki sprejema odgovornost in ki upa, da bo uspeh nagrajen brez nepotrebne spotikanja in zavisti. Ključni vzvod za to, da ne bomo zgolj cepetali na mestu in nemo opazovali, kako nas prehitevajo do nedavnega manj razviti narodi oziroma države, ampak da bomo soustvarjali spremembe, odprti za ideje, za investicije, za vlaganje v razvoj ter stimuliranje uspešnejših in marljivejših. Naši predlagani ukrepi za nižje davke in večjo produktivnost so usmerjeni k povečanju konkurenčnosti, spodbujanju posameznika, da s svojimi aktivnostmi ustvarja svojo in s tem tudi dodano vrednost skupnosti. Vzpostaviti želimo sodobno, socialno in družinsko politiko, utemeljeno na olajšavah, ne na subvencijah. Prizadevamo si za pošteno in pravično razdelitev bremen in povečanje učinkovitosti državne birokracije. Gospodarski program Nove Slovenije temelji na zdravih konservativnih temeljih krščanske demokracije, ki omogočajo uspeh najbolj izvirnih rešitev. Čas je za stremženje, čas je za gospodarsko politiko, ki je ukoreninjena v stoletni izkušnji slovenskega človeka in ki teži k poštenemu in uravnoveženemu gospodarjenju z dobrinami, ki jih je ustvaril. Spodbujamo državljane, da prevzamejo odgovornost nase in je ne prelagajo na vsakem koraku na državo.

Zavedamo se odgovornosti, ki jo imamo v tem trenutku zgodovine do slovenskega naroda in do državljanov Republike Slovenije. S svojimi dejanji potrjujemo verodostojnost besed, ki jih izrekamo. Naš kompas je socialno-tržno gospodarstvo, naša vizija je pošteno podjetniško delovanje in pozitivno vrednotenje podjetništva, naše prepričanje - Slovenija zmore več, naša zaveza - brez pretiranih davčnih obremenitev, naša obljuba - omejili bomo pretirano birokracijo, naše načelo - proračunska uravnoveženost in Gospodarski klub Nove Slovenije, ustanovitelji podjetij, vizionarji in izumitelji so del naše družbe.

Kolegice in kolegi, rešitve, ki so znane, ki jih prinaša ta zakon o spodbujanju investicij, niso v skladu z našimi pogledi na razvoj Slovenije. Mi nismo za subvencije. Zakaj ne? Kakorkoli že pogledamo, katerakoli vlada, ampak dogaja se, morda ne generalno, so pa posebni primeri, ko se subvencije delijo političnim pajdašem. Tukaj, na tem vztrajamo in pri tej trditvi vztrajamo, zato je potrebno te anomalije in subvencije zmanjšati na minimum. Smo pa mi, kot že povedano, za optimalne, stimulative, če hočete, davke. Predlog določa državne pomoči samo za nekatere investicije. Torej le za investicije, ki imajo dovolj veliko vrednost. Tukaj se bojimo, da hrbtenica slovenskega in evropskega gospodarstva, to so pa mikro, mala in srednja podjetja, najbrž vedno ne bodo mogla priti do teh spodbud, ki so na razpolago. Seveda gre tudi za investicije, ki se bodo podpirale, spodbujale, ampak samo tiste, ki prinesejo dovolj veliko število delovnih mest.

Negativni vidiki tega zakona, gledano skozi optiko našega gospodarskega programa, gospodarskega programa Nove Slovenije so naslednji. Prvič, gre pravzaprav le še za en ali pa nov lex Magna zakon. Tak zakon je dokaz, da nimamo delujočega poslovnega okolja. Potrebujemo ugodno poslovno okolje za vse, ne pa le subvencije za določene. Boljše kot subvencije, še enkrat, so davčne olajšave oziroma optimalna davčna oziroma stimulaturna davčna politika. Z vidika varstva lastninske pravice je sporna tudi možnost razlastitve za uveljavljanje zasebnih interesov investitorja. To in še veliko več je razlogov, zaradi katerih mi zakona ne bomo podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jih bomo opravili na podlagi pregleda z dne 13. februarja.

Amandmaja Poslanske skupine Levica k 7. in 24. členu sta vsebinsko povezana, zato ju bomo obravnavali skupaj. Torej, v razpravo dajem 7. in 24. člen ter amandma Poslanske skupine Levica. Želi kdo razpravljati? Prosim, če se prijavite.

Dr. Franc Trček, izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): / izklopljen mikrofon / Priklop!

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Ne, saj gre.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Aja, bo. Okej, hvala.

Tudi tehnologija včasih nagaja. Imam kar dosti časa, dosti iztočnic in si bom kar nekaj časa vzel.

Naši amandmaji ... Predlagamo brisanje tistih členov, ki so sporni z 69. členom Ustave. Tukaj se, glejte, celo celotna opozicija kljub raznolikim pogledom na gospodarstvo strinja in večji del Desusa, če prav razumem.

Ampak začnimo pri Atenah, kjer je začel državni sekretar. Ne vem, če je zelo dobra iztočnica, čeprav vem, da je bila dobronamerna. Veste, Atene niso bile pretirano demokratičen sistem, tudi v času njihove formalne demokracije. Bile so podobne temu, kar se je v Sloveniji dogajalo 25 let – bolj pajdaško-kleptokratskem plenjenju. Ampak za razliko od nas je tam obstajala tako imenovana črepinjska sodba ali ostrakizem. Na košček črepinje so napisali, koga bodo izločili iz demokratičnega procesa. V ustavni parlamentarni demokraciji so to volitve.

Dotaknimo se te nesrečne Magne. Nesrečne na način, kot je bila izpeljana. Veste, mi, v tej družbi smo vedno v nekih zatečenih stanjih. Zdaj se vlada blazno hvali s tem. Za razliko od svojega soimenjaka iz SDS, ne razlagam, koga vse poznam. To, da je nekdo poslanec Levice, še ne pomeni, da nima dostopa do nekih pomembnih informacij glede gospodarstva. Dejstvo je, da je Magna najprej sama prišla na občino, pa da niti ni bil nek blazen interes v Ljubljani, potem ste pa zavohali, potem ste pa planili, zdaj se pa blazno hvalite s tem. Potem je pa še naš Fištrek zraven planil in se vsi hvalite s tem.

Ampak, kje je tukaj v izhodišču problem? Magna na leto obrne skoraj toliko denarja, kot je naš BDP – 38 milijard je nek zadnji podatek, ki ga imam. Človek bi se moral vprašati, seveda, izhajajoč iz ustave: opa, Cefizelj, kako se bomo mi z nekom takim pogajali. Katera znanja imamo, katerih znanj nimamo? Kje jih bomo dobili? Vsaj izhajajoč iz tistega TEŠ 6 bi lahko to vedeli. A veste, ker na eni strani imate neko odvetnico iz Mozirja, na drugi strani imate pa tri vodilne, globalne, če hočete, pravniške korporacije. Dobro jutro, Slovenija!

Kako je ta zakon spisan? Mogoče bi se celo en delček strinjal z gospodom Breznikom. Realsocialističen je v tistem delu, da bo neka ozka vrhuška, ki bo pri koritu, sama odločala o teh investicijah. Veste, take investicije morajo iti čez parlament. V Levici nismo ravno ... Smo proti načinu financiranju drugega tira, kot ga rinate v SMC, pa še drugi. Ampak lahko odkrito povem, Madžari so mi rekli: »Ja, veste, saj moram v parlamentu opravičiti tistih 200 milijonov.« Tukaj se bo te peneze tako: malo jih bo vlada požegnala in nekako gremo naprej.

Avtonomija občin, ki jo je omenjal državni sekretar ... Veste, lokalna samouprava je avtonomna, ko ima avtonomne peneze. Na tak način, kot je ta zakon izpeljan, recimo, boste imeli ne vem, dve občini pa pol, kjer bo neka flaha, kjer se bo hotelo investirati, nekdo bo v koaliciji, nekdo ne bo, potem boste pa županu zvijali hrbet. Neka tuja korporacija, ki ima milijarde seveda, kaj je njim dati dva ali tri milijone za piar, za lobiranje in tako naprej. Tako da mislim, nehamo se hecati okrog nekih takih resnih zadev, gre za popolno derogacijo dela Državnega zbora, kar že dejansko vidimo v tem sklicu. Pa da ne bo pomote, a veste, kdorkoli bo v vladi, v koaliciji, seveda je gospodarska podstat bistvena katerekoli družbe. Včeraj sem se pogovarjal na nekem sprejemu z enim slovenskim bančnikom pa z enim gospodarstvenikom in sem rekel takole; glejte, če gledamo razvoj Slovenije, pa sem omenil tri firme, Domel, Krka, Kolektor. Zakaj? Domel Železniki – dolgoletna direktorica gospa Jožica je šla zdaj v penzijo, če po domače rečem –, kraj, od kjer prihaja naš Luka, je primer, kako se privatizira. Zaposleni, bivši zaposleni so 100-odstotni lastniki uspešne firme. Pa še kakšni drugi primeri so. Ja.

Pa bomo imeli v petek Cinkarno Celje pa to problematiko. Že konec 80. let se je vedelo, da je tam onesnaževanje, v procesu privatizacije bi moral solastnik ostati lokalna skupnost in iz dividend bi lokalna skupnost potem lahko – vse šlo v sanacijo. Skratka, tisti, ki ste bili »na ablasti«, kot bi rekel gospod iz Žalne, bi morali to že v devetdesetih narediti. Zakaj ne Krka? Sam sem srednjo šolo delal v Novem mestu, Krka še malo pa bo imela že 50. Krkine nagrade, Krka ima že 50 let poštmano pozitivno kadrovanje, kar je problem te družbe in države dobrih 25 let. Gospodu Omanu se pripisuje tisto: Saj ni važno, kakšen je, važno, da je naš. Verjetno je malo iz konteksta iztrgano. Zakaj Kolektor? Seveda mi kot levičarju ni všeč način privatizacije Kolektorja, ni mi tudi všeč, da sta se dva tam igralca iz tiste grape med sabo kregala, Petrič-Cvetlik, mi je pa v bistvu dejansko všeč, da se ni v idrijskem koncu zgodil kolaps kot v Mariboru. Idrijski konec je zaradi rudnika neki konec Slovenije, ki ima najdaljšo tehnično tradicijo in znanje in se zagotavlja čez 260 visoko izobraženim ljudem in več kvalitetno delo in tudi vzor na način, kako v bistvu razprši dejavnost. Zakaj to govorim? Zato, ker se te zadeve lotevamo na napačnem koncu, ker politična kasta slovenska v četrto stoletje ni bila sposobna ene resne debate o – kot sem jaz nabijal gospoda Počivalška – strategiji pametne specializacije. V ljudskem jeziku povedano, zmeniti se, kaj bomo mi sploh tukaj počeli, da bomo bolje živeli. In to bi morala biti neka debata, ne seveda na način, kot je v tisti pro forma strategiji na pisnem, bomo delali pametno, ovo, ono, tretje, peto. Tako jaz včasih cinično rečem, kdo bo pa delal neumno, eno, drugo, tretjo, peto. Veste, druga zgodba, če gremo

gledat znanost. Koliko smo mi financirali znanost v zadnjem času? A veste, to je ta povezava, strategija pametne specializacije, znanost, vključno s financiranjem bazične znanosti, šolstvo, tudi vloga sindikatov, tudi vloga stanovskih organizacij, drugih in seveda davčna politika. Mi imamo še vedno davčno politiko, ki v osnovi temelji na trošarinskemu delu, ker tisti, ki so že reveži, še bolj kratko fašejo, po domače povedano. Mi bi potrebovali neko drugo, drugačno pametno davčno politiko, ki v bistvu stimulira različne razvoje in skozi davčno politiko omejuje ekscese. Tudi v tem smislu je ta mandat nekako zapravljen mandat.

Sedaj, če grem v bistvu še naprej, kot sem že rekel tudi v stališču, v tem okrušku predloga zakona nimamo nekih jasnih izhodišč, ki morajo izhajati iz ustave o vseh treh dimenzijah, zlasti o pravicah iz dela in tudi okoljski dimenziji. Kakšna bodo tovrstna izhodišča, ko bo država sofinancirala neka nova kvalitetna delovna mesta? Veste, reči, ah, saj to se bo v nekih pravilnikih, podzakonskih aktih uredilo – vemo, kako je s tem! Mi imamo bogato tradicijo formalnopravnega uničevanja v smeri kleptokratskosti, ko se vam neko področje se bo iz sistemskega zakona razbilo na tri zakone, pa boste dobili toliko podzakonskih aktov, toliko pravilnikov, potem pa krapo v tej mlakuži se prisesejo na javne peneze, če se tako izrazim. To so nekako ti problemi. In v tem kontekstu je seveda ta zakon pisan z neke ideološke pozicije, kot je rekel Bojan, katere interesne skupine so zadaj, ki je, blago rečeno, slab. Seveda Slovenija ne more rešiti vseh težav tega sveta, mora se pa truditi, dokler smo v Evropski uniji, dokler ostaja zmanjševanje socialnih razlik tudi v smeri socialne unije in mora misliti sama sebe. Ta zakon, kot je tako spisan, je nekako zakon za nekega tujega investitorja, ki bo prišel v Slovenijo, seveda z njegovimi lastnimi interesi, predvsem maksimalizacijo profita, in bo imel to olajšano na škodo velike večine nas. Mogoče bo kakšen politik, ki bo takrat pri koritu, lahko zaposlil otroka, kakšni piarovci, bodo lobisti dobro služili, kakšni odvetniki. Tu se počasi že neha. Potem bo korporacija izvedla davčno ali kakšno drugo optimalizacijo in bomo dobili spet zgodba Henkla Maribor, ki eno leto daš v blagajne milijone, drugo leto pa samo zaradi tega, ker nekaj knjižiš na Nizozemskem, ne pa v Mariboru, to pade na eno desetino predhodnega zneska. Tudi iz tovrstnih zgodb globalizacije bi se morali naučiti neko zgodbo, da moramo sami poskrbeti zase in da moramo spodbujati domače gospodarstvo, tudi v različnih mešanih lastniških strukturah.

Seveda v Levici smo za to, da tisti, ki delajo, imajo tudi znotraj ekonomske demokracije pravico do solastništva, da imajo pravico do solastništva tudi lokalne in regionalne skupnosti. Veste, potem imate pa ministra resornega, ki reče – Kaj je rekel pred kratkim? –: Kdor ne dela, naj ne je. Mislim sedaj, če bi bil ciničen, lahko rečem, počakajte, gospod

Počivalšek, sedaj down under, ne vem, na Novi Zelandiji, če trenutno ne dela, ne je. Mislim, taki ljudje, pa jaz sem tudi tako hiter na jeziku, ampak nekdo mora vseeno malo paziti, kaj lapa, ne morem v bistvu druge besede, žal, povedati.

Nekako velika debata je, tisti, ki ste v politiki že daljši čas kot Levica, pa saj mi smo v bistvu napol davčna oaza. To se je zgodilo za časa Janševa vlade 2004–2008, ko je bil, kar so tudi v Novi Sloveniji pozabili, finančni minister njihov, konec z davkom na izplačane plače, kar po taki, bom rekel, zelo restriktivni metodi pomeni izpad okoli pol milijarde na leto, ki ga moramo pokrivati v pokojninski blagajni. Obdavčitev dobička v Sloveniji je dosti nižja kot v nekih primerljivih državah, učinkovito, potem so še neke olajšave, še to pade dol. Veste, saj po tej logiki bi morali vsi k nam dreti, pa ne derejo. Tudi obremenitev plač, veste, pred kratkim je en sindikalist dobro povedal. Če poslušate slovenske delodajalce, ti bodo nekako razlagali, kot da tisto razliko med neto prenizko plačo in bruto plačo oni iz neke lastne štumfe ven »skefajo«. Ne! Plača je plača; plača ima bruto del, plača ima neto del, in tisti, ki dela, ki rinta, si jo zasluži. Pika! Konec! In delodajalci v Sloveniji so zelo zelo malo obremenjeni. Dajmo tudi to enkrat odkrito povedati. Je pa res, da so skozi tranzicijo in vsaka tranzicija je, če dobro ne pazite tudi kraja, od Sumercev naprej, prišli v lastniške strukture ljudje, ki se ne znajo iti ogovornega lastništva, ki ne znajo narediti tisto, kar rečejo Ribničani, ribiški evro. Pa gospod Tanko ve več o tem kot jaz, kako iz enega narediti dva. To je ključni problem. Ključni problem je tudi, kot bi rekli kje južno, kjer so se »uhljebili« in se jim ni treba niti učiti. Lep primer tega je SMC v parlamentu. 35 glasov, in so prevedrili štiri leta, razen redkih izjem, da bi se kaj dosti učili. Kar se jasno vidi. Mislim, meni je nerodno za ta mandat, pa ni mi nerodno, jaz sem mogoče še preveč delal v škodo lastnega zdravja, saj v štirih letih se nič bistvenega ni nič zgodilo. Dobili smo – napol zmazek – prostorsko zakonodajo, kjer so arhitekti povozili vse druge. Kaj je bilo? Malo se premetal poroštevni zakon za poročstva pri Darsu, zelo zelo malo sociale smo reševali vmes, in to je bolj ali manj v štirih letih vse, kar je naredila ta nova politika. Prosim? / oglašanje iz dvorane/ Ja... In to je nekako to.

Potem, recimo, desnica rada govori, dualni šolski sistem ali – če hočete – vajeništvo. Seveda ne vajeništvo na način, da bo tam mladi človek izkoriščen. Pri 14 letih ga bomo poslali delati in delal bo do 67. leta. Primate žico v roke, pa jo 50 let cvikajte – čez koliko časa vam bo počila? Dualni šolski sistem z nekim resnim mentorstvom! Kolega Breznik bo potrdil, v Avstriji vajenec prvo leto dobi 600 evrov, drugo leto 900, tretje leto jurja 300. Ampak, potem morate politiko misli tudi – evo, če se vrnem k svoji priljubljeni temi, k lokalni energetski samooskrbi. Imate seveda finance za to na nacionalni ravni, imate na deželni ravni in je

zgodba zelo preprosta, saj vsaka malo večja avstrijska vas kuri neka drva, po domače povedano, nam pa gniyejo. Imate 10, 20 metrov, vsak vloži 30 jurjev, vse lastništvo imate, solastništvo občine imate, sofinanciranje z deželne ravni in zgodba špila in so položnice nižje. Saj ni treba vedno, bom rekel, neko toplo vodo odkrivati – si pustim malo časa za kakšno repliko.

Krščanska demokracija pravi Nova Slovenija. Veste, trenutno je edina resna krščanska demokracija Levica v tem parlamentu. Pa Nova Slovenija, ki ji želim vse dobro, ker rabimo eno konservativno stranko, drugače jo bom sam naredil, naj gre v knjižnico Državnega zbora, pa si poišče knjigo Franca Trčka o združništvu iz 30-ih let, pa naj si jo prebere, potem pa bomo nekako začeli komunicirati in v bistvu se pogovarjati. Seveda, ko se bere tiste postavke, kdaj so strateške investicije, je zelo jasno, da v Sloveniji s poštenim denarjem boste težko, glede tudi na to – tukaj se strinjam s kolegom iz Nove Slovenije – s podtikanji in zavistjo, bomo v Sloveniji zelo težko seštrikali toliko penez skupaj, da sploh pride ta zakon v poštev. A veste. Neko prejšnjo točko dnevnega reda smo imeli, združništvo. Kolega Prikl je navajal, pa tudi socialno podjetništvo, kje smo mi tukaj. ZDA ima več združništev, kot ga ima Slovenija, pa smo imeli močno in bogato tradicijo dejansko tega.

Na začetku tega tedna sem se malo pogovarjal o avstrijski ekonomiji, pa mi je en znanec iz Maribora rekel, a veš, saj v Avstriji je v bistvu ekonomija dogovora. V osnovi to, kar mi zagovarjamo v Levici, pa to imenujemo demokratični socializem, ker drugače ga tudi ni. Eni ste za to, da bi pač malo popravili kapitalizem, glejte, že takšni resni ljudje, ki so bolj prokapitalistični, so začeli vpiti, da se to dejansko ne da. Kaj sedaj to pomeni? Neka dogovorna ekonomija seveda pomeni, da v neki regiji – v ljudskem jeziku – denar kroži, da zagotavljaš ljudem neke zaposlitve, v katerih lahko živijo, ne pa, da na račun znižanja stroškov dela, na račun – to, kar sem govoril o neto bruto plači – nekako stigmatiziraš ljudi. Nek delavec, ki tam pusti dušo in srce, je kako kriv, ker je predrag, ni pa kriva napačna politika v Državnem zboru, niso krivi nesposobni menedžerji, niso krivi prodani odvetniki in bankirji in tako naprej, ki so to družbo 25 let uničevali. Tudi neke nove politične silnice, da bodo rekle, jaz sem pa za gasilce – izhajam iz familije, ki je gasilstvo vzpostavilo v Sloveniji – pa, da mladi živijo v coni udobja. Prosim vas lepo, kdor to reče, bi ga morali mediji uničiti v sekundi. Ta družba in država nima resnih politik za mlajše od 40 let.

V takem zakonu bi pričakoval tudi kak člen, kjer bo pisalo tudi kaj o tem, kjer bo pisalo tudi o sistemu mentorstva, kako bo nekdo, ki ima znanja – tudi neformalna znanja – odhajajoč v penzijo, ki si ga zasluži, prenašal ta znanja na mlade in kako bomo tovrstne zadeve spodbujali

in investirali iz skupne štumfe, da bomo vsi bolje živeli. Tega nič tukaj ni. Tudi zato, ker se je ta zadeva lotila na napačnem koncu, ker v kar dolgem času tega premisleka ni bilo. Sredi naslednjega mandata bomo imeli 30-letnico Slovenije in se bojim, žal, da tudi takrat tega premisleka ne bo. Bom pa zelo srečen, če se glede tega motim. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa, gospod Franc Trček.

Gospod Franc Breznik, izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala.

Nisem zamerljive sorte. Lahko rečem vsaj na začetku, sedaj imam malo nekaj več časa, da bom obrazložil nekaj, nakazal nekaj vpogledov, ki jih imamo tudi v Slovenski demokratični stranki, kar se tiče boljšega poslovnega okolja in kar se tiče neke strategije tujih investicij.

Prva je zadeva, s katero se lahko strinjamo, da ima Slovenija, kar smo ugotovili tudi v zadnji krizi, premalo lastniškega kapitala. To je golo dejstvo v finančah in da potrebujemo tuje investicije. Tuje investicije niso samo to, da nekdo sem pripelje, da svoj nek kapital in odpre neko podjetje. Za nas je pomembno, v kakem rangu je to podjetje: ali je to podjetje visokotehnološko, ali je to podjetje primerno za nek naš imidž tudi naše države, ki jo po eni strani razgllašamo za zeleno državo, za izredno državo, ki ima izredno lesno biomaso, ali je tudi na koncu ta investicija takšna, po kateri bomo mi tudi lahko osvajali neka nova znanja, ki jih v Sloveniji nimamo, ki so potrebna, kjer se, lahko rečemo, ta spopad nadaljuje.

Seveda pa vsak, ki se odloča za neko investicijo v državo, ki ima relativno dober geostrateški položaj, ima pred seboj nekaj različnih vpogledov. Prvič. Trenutno moramo pogledati, kaj sploh se dogaja v Evropi, kaj se dogaja v državah, na katere smo pač tudi strateško vezani ali pa smo del njihovih visokih multinacionalnih podjetij. Nemčija ima probleme, predvsem ima probleme z delovno silo. Res, da prihaja in da že večina podjetij njihovih, vsaj večjih, ki jih poznate po blagovnih znamkah – predvsem avtomobilske industrije –, njihovi notranji procesi vsi potekajo v industriji 4.0. Pomeni, da so popolnoma kompatibilni, da potekajo v tako imenovanemu internetu stvari. Pomeni, da poteka od zunanje logistične verige preko notranje mehatronike, robotov, humaniziranih robotov, vseh tekočih trakov, skupaj s krmilniki, najnovejšimi, predvsem Simatic ali Mitsubishi, je vse potegneno v verigo skupaj z notranjimi informacijskimi sistemi, skupaj tudi z razvojem, skupaj s svojo dobaviteljsko verigo. Vse skupaj poteka v nekem procesu in ta proces se potem nadaljuje v outputu tega podjetja; torej, ko stranka dobi nek izdelek ali pa storitev tudi na dom.

Zakaj in kaj mora narediti Slovenija v prvi fazi, če želi postati, imeti visoko dodatno

vrednost v industriji, ki jo delno lahko prenaša? To je investicija. Slovenija, prvič – lahko ponavljamo vse tiste fraze, ki jih ponavljamo v desnici – spodbudno davčno okolje, stimulatивно davčno okolje.

Tisto, kar je najtežje v Sloveniji, kar tudi zakon govori in kjer zakon priznava, so birokratske ovire v Sloveniji. Popolna zbirokratiziranost okolja, ki pa je posledica dolgoletne birokratske miselnosti, po drugi strani pa posledica našega šolskega sistema. Zato, gospe in gospodje, ker smo zadnjih 20 let proizvajali kader, ki ga nobeden na trgu, lahko rečemo, sploh ni potreboval in ta kader ni našel pozicije na trgu. Ena in druga politika je odpirala nenormalno neke institucije v Sloveniji, ki jih nobeden ni potreboval, in zaposlovala ta kader v teh institucijah. Izmišljevala si je celo vrsto zakonov, podzakonskih aktov in širila, lahko rečemo, javni sektor v nedogled. Zaradi tega ima danes tudi javni sektor velik problem. Po eni strani so institucije, ki jih država nujno potrebuje, največkrat se tu pogovarjamo o zdravstvenem sistemu, o podhranjeni vojski, ki je pred razpadom, policiji, o ostalih sistemih, predvsem regulatornih, agencijah, ki so potrebne na nekaterih področjih. Po drugi strani pa imamo celo vrsto agencij in javnih zavodov, ki pa jih noben človek na svetu ne potrebuje, ki so, lahko rečemo, nonsens v tem prostoru in uničujejo vsakršen relativno hiter postopek pri številnih investicijah.

Kolega Trček je prej govoril o dualnem šolskem sistemu. Žal mi je, da ne morem večkrat govoriti o tem. Sam sem bil mentor, ko sem bil v Avstriji, v številnih podjetjih ali pa vsaj deloma mentor, kjer so prihajali tudi vajenci v sistem izobraževanja. Kako tam to poteka? Torej, tam nekdo podpiše pogodbo z dobrim podjetjem, z dobrim privatnikom, ki ima ime, ki ima imidž, ima ime na trgu, ki ima izredno znanje in mu trg ta znanja dopušča. Kaj je pri nas? Pri nas še vedno želi slovensko ministrstvo za šolstvo na vseh področjih imeti popoln monopol. Torej, ti z njimi podpišeš neko pogodbo ne s privatnikom. In zdaj, pogledajte, je nonsens ta zadnja izvedba tega zakona o srednjem strokovnem izobraževanju, ki govori o dualnem šolskem sistemu, kjer so podpisali nek pilotni projekt za neke štiri poklicne skupine, zdaj bodo to širili. Poklicne skupine, ki so po eni strani, po moje, nepotrebne zaradi tega, ker se številni poklici v dualnem šolskem sistemu na novo postavljajo. Imate tudi vajence v bioniki, imate vajence v mehatroniki, imate vajence v nanotehnologijah, imate jih v notranjih sistemskih orodjih v številnih podjetjih, ki prihajajo v četrto industrijsko revolucijo. Torej imate celo vrsto novih atraktivnih poklicev, ki gredo v vajeništvo. Zdaj pa ta predznak vajeništva, da gredo v to nekateri ljudje, ki pač niso preveč brihtni, ki imajo slabše ocene in tako naprej. Ravno obratno! Pridete v BMW in tam vas pričaka predsednik uprave, ki je začel v BMW kot vajenec – kot vajenec, spoštovani

kolegi! Zdaj govorim pa o naslednji fazi šolskega vzgojno-izobraževalnega sistema, ki govori o tako imenovanem vseživljenjskem učenju; torej od vajenca, mojstra. Mojster ima priznano kot neko gimnazijo, lahko preide takoj na študij na eno izmed fakultet in ta študij se lahko zaključi z doktoratom, podoktorskim študijem, morda potem preide v nek nov študij, NBA, lahko gre tudi v druge verige in tako naprej. Avstrija ima približno 30, nekoč celo 40 % populacijo v dualnem šolskem sistemu.

Zakaj o tem govorim, kaj nam rešuje vse to? Torej, nekdo spoznava ta poklic, če mu ne odgovarja, če ugotovi, da to ni poklic za njega, lahko pri 18 letih, recimo, prekliče pogodbo in gre v neko drugo zadevo, da se najde. Potem je to demografski način. Pogledajte, mi imamo katastrofalno demografsko sliko. Če bodo ljudje začeli pri 16. letih že delati, spoznavati svoj poklic, bodo plačevali del prispevkov; to mora zanimati slovenske upokoјence. Mi imamo celo vrsto populacije, ki bo do 30. leta ali pa še dlje študirala, potem pa ugotovila, da jih to ne zanima, pa da imajo neprimerno izobrazbo za zadeve, ki se dogajajo na trgu. Potem bo obstala in šla kot nek strukturni brezposelnik in bo tam v nekih številkah na zavodu za zaposlovanje. In ironija, tam te vzgajajo v tem, da jim pokažejo, imajo tečaje za pisanje CV-jev in tako naprej – za ljudi, ki imajo magisterije, ki imajo diplome in tako naprej! Torej, popolnoma zgrešen koncept že od starta! Mi potrebujemo dualni šolski sistem zato, da nam rešuje demografsko sliko, da nam da prave kadre, ki jih v tem trenutku gospodarstvo potrebuje. Preko dualnega šolskega sistema moramo demonopolizirati vzgojno-izobraževalni proces v Sloveniji, zato ker je zastal in ker ne gre s časom; in čas, ki je pred nami, čas industrijske revolucije, o katerem govorim leta in leta, lahko rečem, da sem pionir na tem področju, cela vrsta poklicev bo izumrla, če ne bo konkurence na tem področju, če ne bo hitrih sprememb tudi na vzgojno-izobraževalnem, ne bo, in ne bo tudi tujih investicij.

Vse to govorim – zakaj? Mi moramo sprejeti poseben zakon, ker podporno okolje in resnim investicijam, visoko tehnološko zahtevnim investicijam ni ... za njega polega davkov, ki so nestimulativni, poleg birokratskih ovir, je tudi kadrovski bazen neprimeren. Neprimeren kadrovski bazen. Pogledajte, kaj dela Amerika, pogledajte, kaj delajo tuje države, kaj dela Avstrija s strukturno brezposelno. Zakaj imajo 70 tisoč ljudi na borzah zdaj? Zakaj te ljudi ne pošljemo skupaj z evropskimi sredstvi v preizobraževalne procese? Takoj! Vsak človek, ki je več kot dve leti na borzi, njegova znanja so padla na polovico, mora iti takoj v preizobraževanje. V preizobraževanje v Nemčiji gredo tudi ljudje, ki imajo fakultete končane, pa gredo s fakultet nazaj v, lahko rečemo, del vajenca ali pa vsaj del tega procesa zato, da gre čisto v nek drug poklic. Morda se potem v podjetju najde in s tistimi znanji, ki jih ima s

fakultete, potem lahko naredi tudi neko kariero in gre za popolnoma nove, tudi poslovne modele v tem procesu, ki bodo potekali. Torej, gre za izredno dinamičen proces, ki eksponentialno raste. In Slovenija je popolnoma zastala.

Poglejte, govorimo, v Davos gre Miro Cerar in govori o krožnem gospodarstvu. Ljudje božji, krožno gospodarstvo lahko nastane čez 30 let, ko bodo vsa podjetja na isti platformi! Ne da so tukaj podjetja, ki imajo še 40 let stare strožnice, sporne stroje, ki so tudi okoljevarstveno nesprejemljivi, ali pa naprave, in danes bodo povezani ti. Kako? Imamo nekaj podjetij, ki so na visokem tehnološkem nivoju, ki imajo, lahko rečemo, digitalizirano popolnoma notranje procese, po drugi strani pa nekatera podjetja, ki imajo dobesedno proizvodnjo na ravni druge industrijske revolucije. V krožnem gospodarstvu, če želimo izrabiti maksimalno surovine in vse to, kar govorite, potrebujemo podjetje, ki so na isti platformi. To je nekaj takega, kot da mi komuniciramo. Jaz komuniciram z najbolj pametnim telefonom, kolega iz SMC komunicira z Nokio 6300 iz leta 1996, kolega Trček pa ima Iskrin Eta telefon, ki je bil nagrajen za dizajn leta 1985 ali 1982. Na kakšnem nivoju lahko mi komuniciramo med seboj? Točno na takem nivoju, na najnižjem nivoju najšibkejšega člana, to je Trčkov telefon v tem primeru. Hočem povedati, hipotetično govorim, zardi česa sem proti takšni zakonodaji. Ko je minister Počivalšek prišel na to funkcijo – moje spoštovanje do njega, kar je naredil na področju turizma, predvsem termalnega turizma. Takrat sem ga vprašal kot poslanec na hearingu, ali imate zagotovilo predsednika Vlade, da boste tretji najbolj pomemben minister te vlade, da boste, poleg vas, finančnega ministra, tretji minister. Je rekel: »Mislim, da imam.« Ni imel, poglejte. Ni imel. Ni ga imel! In nikoli nisem kritiziral. Lahko tudi državni sekretar Cantarutti pove, da smo marsikateri zakon podprli, soglasno, Magno in vse ostalo, pa smo mižali, ker smo videli ... Tukaj imam, poglejte, celo vrsto papirjev za Magno, za prostorske plane. Celo vrsto, lahko rečemo, ustavno spornih dejanj, ki ste jih naredili na tem področju. Mogoče ne vi, na Ministrstvu za okolje in tako naprej; občina in vse ostalo. Pa nočem zdaj posegati v Magno pa rušiti projekt, da ne boste mislili; ampak problem je, da boste to peljali s takim zakonom naprej, da se bodo OPN sprejemali preko ene občine v drugo občino. Neka občina bo z OPN zopet šla v tri občine, tako kot je šla tu: v Miklavž je šla pa še v Rače. Čez noč. Da ne govorim o zadevah, ki so tudi ustavno sporne, in to je problem takega zakona. Vi s tem zakonom o tujih investicijah, ki jih sedaj širite na podjetja v Sloveniji, ki jih je pa zelo malo takih, ki bodo lahko stopila v ta zakon, torej skoraj jih ni. Mi imamo še manjša podjetja na nižji razvojni stopnji, tistih nekaj boljših IT podjetij pa je že šlo med tem časom v tujino, spoštovane kolegice in kolegi. In zdaj delamo iz teh posvečenih prvorazredne in tudi drogorazredna

podjetja in podjetništvo; torej posvečene in neposvečene ljudi. Tak zakon je lahko tudi razlog za koruptivna dejanja. Hočem povedati, obstaja nek vrstni red pri vsem tem, spoštovane kolegice in kolegi. Obstaja nek vrstni red pri vsem tem, spoštovane kolegice in kolegi. Obstaja vrstni red: prvo, poslovno okolje, kadrovski bazen, stimulatивно davčno okolje in vse ostalo, zato da vsaj nekaj ljudi pridobimo v Slovenijo. Potem pa se lahko začne graditi vse ostalo. Zdaj pa, vse ostalo uničiti, potem pa priti s takim zakonom in samo posvečeni, pa boste šli. Zakon je tako absurden, da celo napiše, da vas bo podjetniška agencija celo peljala skozi vse birokratske ovire. To je meni, glejte, kot neka mafija. Vi mi plačate nekaj, torej, če vas bomo sprejeli noter, potem bom pa vse to zrihtal na vseh ministrstvih. Oprostite, vsak podjetnik v Sloveniji, ki je zaposlil sebe, je nekaj vreden zame. Vsak podjetnik bi moral imeti točno tako obravnavo. Imamo na tisoče espejev v Sloveniji brez socialne varnosti. Zakaj ti ljudje ne morejo dobiti take obravnave? To so tista vprašanja. Ta zakon zajema relativno zelo malo podjetij. To je največji problem. To je drugi problem, to pa je zadnji problem, ki ga imamo.

To so vsi moji pomisleki, zakaj pa a priori, dobesedno, hočem povedati, sem pa zdaj proti. Ne nasprotujem ministru Počivalšku in državnemu sekretarju, ki je danes tu z nami. Mislim, da smo dobro sodelovali v tem mandatu, ne smem reči. Nasprotujem vladi Mira Cerarja s kompletno birokratsko miselnostjo in z vzdrževanjem monopolnega položaja določenih subjektov v tej državi. To ni vaša kazen, to je kazen vlade, vi pa ste bili žrtveno jagnje v nekih teh zadevah. Dosti ste pokazali na svojem področju pri vsem takšnem metanju polen pod noge, kot ste jih imeli v lastni koaliciji. Ne v opoziciji. Se strinjate? Ravno zaradi tega si želim, da to spremenimo in da začnemo delati po normalnem vrstnem redu, ki je potreben, zato da sprostimo tuje investicije, predvsem tiste visokotehnološke. Zato, ker bo visoka dodana vrednost prišla, zato, ker bodo dali malo boljše plače, ker se ne bomo rabili pripraviti za 625 ali pa 650 evrov. Zato, ker mene zanima tisoč, tisoč 500 evrov, da nek delavec dobi za nekim strojem četrte industrijske revolucije, pri katerem bo pa lahko delal v zdravem okolju. Samo to je zgodba Slovenije! Mi v tem zdravem, lepem okolju ne moremo graditi nekih realsocialističnih podjetij s srbsko delovno silo, to, kar ste zdaj nazadnje začeli. Ampak, spoštujem Srbe, vse, ampak želim, da imajo slovenski delavci, delavke boljšo plačo. Jaz te prakse, govorim iz sebe, govorim, ker sem jih doživel, ker sem jih soustvarjal, in verjamem, da smo mi tega sposobni, ker so vsi ti naši ljudje, mojstri, inženirji v tujem okolju lahko, poglejte, tako uspešni. Same uspešne zgodbe iz tujine. Tukaj pa se zavira.

Na koncu, da končam, ker sem predolg, bom rekel samo še eno stvar ... Največji problem slovenske tranzicije, spoštovane kolegice in

kolegi, je bilo uničevanje, predvsem pa, lahko rečemo, degradiranje slovenske tehnične inteligence. Po juniju 2018, če zmaga SDS, bo prvo veljavo v Sloveniji dobila slovenska tehnična inteligenca. Tista, ki je dala največ, zaradi česar imamo danes izvoz, ki se je najbolj dokazala in je naredila največ za to državo – od vajenca, mojstra, tehnika do tistega zadnjega vrhunskega inženirja. Tu je ta potencial, ki se skriva, vsi ostali pa se bodo morali temu enkrat priključiti.

Ko bo slovenska tehnična inteligenca dobila svojo veljavo, pa bo ta država postala tudi smiselna – več bo zdrave pameti in tako naprej. Tudi v zakonodaji. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Prosim, če se prijavite. Da vidimo, če ta reč zdaj deluje. Spet ne. Dobro ... Zdaj pa? No, prosim, če se prijavite.

Dr. Franc Trček, izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, še enkrat.

Sem mislil, da bo kolega Ranc prvi dobil besedo. Pa dajmo pokuriti čas do konca, če že razpravljamo.

Govora je bilo tudi o šolskih sistemih. A veste, zelo lahkotno reče politika, ah, ta mladi, poklici se bojo spreminjali, na novo se boste morali izumljati, gor in dol.

Če se dotaknem tehnične inteligence ... Vsi poslanke in poslanci smo vabljeni na tisti dan Inženirske zbornice, pa sem bil dvakrat sam tam, noben drug ni prišel, lani pa nisem mogel iti, pa mi je bilo zelo žal, ker sem imel nekaj drugega v tujini. Zelo pogosto se sliši, ker sem sam družboslovec, čeprav sem po osnovni izobrazbi naravoslovno-matematični tehnik, smer uporabna matematika. Da je preveč družboslovcev; v bistvu ni, premalo je v Sloveniji kritičnega mišljenja. To je treba razvijati, to smo se zjutraj pogovarjali okrog Erasmusa ob osmih, ko verjetno večina še spi. To je nek problem, recimo, to je neka zgodba, ki jo v bistvu že prej omenjena Krka zelo dobro pelje, ker pol mojih sošolk ali sošolcev je delalo tam ali v bistvu še dela tam.

Problem je seveda tudi v tem, ker ste si stare politike razparcelizirale zadevo, ker niste bile v bistvu dovolj odgovorne. Tukaj je tudi SMC zelo hitro prišla na okus, bodimo odkriti, najprej pol leta niste vedeli, kaj bi počeli, zdaj pa imate, moram reči, pa bom rekel je SDS zelo daleč od mene, da je SMC skoraj po vehementnosti prekosil, po načinu kadrovanja, ki se ga greste zadnje leto. Če je to nova politika – ne vem, potem smo res dejansko gotovi. Strinjam se pa tudi glede tega vajeništva, a veste. Saj mi v politiki smo tudi vsi vajenci, en mandat si lahko malo boljši ali malo slabši vajenec, nekateri so v tej politiki zelo dolgo, pa so še vedno vajenci, niso prišli do statusa mojstrstva, to je Richard

Sennett, pravilo 10 tisoč ur. Včasih si 10 tisoč ur bil vajenec, potem si šel delat mojstrski izpit, ampak potem so ti pa povedali, da boš moral pa še ene 30 tisoč ur delati, da boš res mojster postal. To vedno svojim študentom povem, kjerkoli predavam ali sem predaval. Jaz jim vedno rečem, glejte večina vas bi bilo verjetno dosti boljših od mene, ampak jaz sem v to vložil že toliko pa toliko deset tisoč ur, vi pa niste še. To so neki robni pogoji, ki jih določa politika. Gospodarstvo, kakor se je zapeljalo v Sloveniji v 25 letih, in prevladujoči vpliv v Gospodarski zbornici Slovenije bo sam tuljenje, da so stroški dela previsoki. Politika mora določiti robne pogoje, kam se bomo premaknili, politika v tej državi, ker je pač v tem pajdaškem plenjenju odgovarjalo, tega v skoraj 27, če hočete 30 letih, ni storila in to je v bistvu odgovornost neke politike. In šele potem lahko sprejemamo neko ustrezno zakonodajo in ta zakon je samo lep primer, da v teh štirih letih politika tega ni počela, da je pomemben resor dobila neka stranka, ki niti ni imela izkušenj niti ji se kaj dosti gre za solidarnost. To je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. To ministrstvo se resno ne ukvarja niti z gospodarskim razvojem niti s tehnologijo in tukaj je problem. Problem je tudi, da mi v tej državi skoraj ne moremo najti več enega resnega finančnega ministra ali ministrice, ki bi vso to zgodbo dejansko razumel in tudi skozi ustrezno davčno politiko peljal.

Skratka, iščejo se ljudje, drugi in drugačni za MGRT in še kaj. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Danilo Anton Ranc.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, kolegice, kolegi, spoštovani državni sekretar gospod Cantarutti!

Mogoče bom razpravo spet vezal na zakon in na neko sistemsko urejanje zadev v našem parlamentu in tudi sprejemanje zakonodaje, ki postaja vse bolj aplikativna ali pa konkretizira neke strategije. Že prej sem v razpravi govoril, da je bila hiba prejšnjih vlad sprejemanje ogromnih bukev strategij pa raznih dokumentov strateških, ki so bili nekje odloženi v predalih in sami sebi namen. Mislim pa, da prihajamo v tem mandatu vse bolj v zakone, ki skušajo te strategije umeščati in jih izvajati z zakoni in prenašati to strategijo v sistem, operativno prakso. Ker napisati nek špeh, ene filozofske razprave ali pa sanjati o neki strategiji v Evropi in tako naprej, če ni potem spodaj zakonov, ki bi to udejanjili. Tako tudi ta zakon vidim v tej luči, predvsem odpravlja eno diskriminatornost, tako kot bi se bali domačih lastnikov, da bi investirali. Ta zakon odpravlja to napako preteklih zakonov, ki so to urejali, ki so bili samo spodbuda za tuje investitorje. Jaz ne vem, domač denar, je tudi denar. Tako da tu je ena takšna pomembna zadeva. Uvaja tudi

okolje, prijazno za investitorje, in to mislim, da je s tem zakonom to Ministrstvu za gospodarstvo zelo uspelo.

Še nekaj bi pa tudi poudaril – ta okoljski vidik. Tu se s kolegi z Levice večkrat ujamemo, celo včasih tudi podpremo iste vsebine s področja okoljske problematike. In ravno ta zakon ponuja te rešitve, kako v državi Sloveniji spodbuditi investicije v neke naravne vire. Prej smo razpravljali o turizmu, to smo nekako uspeli prepoznati, ampak tudi tu se odpirajo možnosti po tem zakonu.

Dotaknil se bom še emisij toplogrednih plinov in zniževanja emisij in pa porabe energije na enoto. Ta zakon omogoča ravno to, ker določa možnost, da se v okviru dodeljevanja teh sredstev uvede sistem točkovanja, ki stimulira te tako imenovane nizkoogljične investitorje in investicije, ki bazirajo na domačih virih. Konkretno mislim tukaj seveda predvsem na les in hlodovino, ki jo zdaj izvažamo. Ta zakon ponuja priložnost, da se v sistem točkovanja vnese kriterije, po katerih bodo imele investicije, ki imajo ugodnejši vpliv na okolje ali na krožno gospodarstvo in prispevek v nizkoogljični družbi ali pa nizkoogljičnemu gospodarstvu, večje možnosti za dodelitev teh sredstev. In tu vidim ravno to strateškost tega zakona, ki usmerja investicijske priložnosti v tiste naravne vire, ki jih pač v Sloveniji imamo.

Mislim, da je prav tudi to, da je zakon točno razmejil, da določene panoge ... v prejšnji zakonodaji je bilo tako, da je bila vezana ta pomoč na dodano vrednost na zaposlenega. Mi poznamo zadeve, da nekatere dejavnosti pač ustvarjajo nizko dodano vrednost zaradi svoje specifičnosti ali pa nižjo. Ta zakon postavlja izhodišče, da se upošteva dodana vrednost v neki specifični panogi. To seveda pomeni priložnost tudi za lesno industrijo kot takšno, ker sama po sebi se težko primerja z neko elektronsko dejavnostjo ali kakorkoli, ampak ta zakon pa seveda to omogoča.

Tako da ne glede na nekatere razprave, ki so bile dokaj kritične, če pogledamo droben tisk tega zakona pa njegove cilje, mislim, da je dober in da predvsem ponuja priložnosti investitorjem pa tudi državi, da neka sredstva v spodbujanju investicij usmeri v tiste dejavnosti, ki jih imamo v Sloveniji v izobilju. In prav tu mislim omeniti, da izločujemo pa energetske potratne panoge, primer Kidričevo, in pa druge dejavnike, ki bazirajo na plastiki, ki bazirajo na virih, ki jih uvažamo, in ki so energetske potratne in ne bazirajo na naših virih. Tako da tu vidim eno veliko novost tega zakona. Seveda pa tudi to, kar sem prej omenil, da izenačuje tudi domače investitorje in da dobesedno vabi investitorje in podpira tiste, ki bodo investirali v okoljsko prijazne tehnologije. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Suzana Lep Šimenko. Izvolite.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Ja, seveda, kdo pa ne bi bil za to, da bi imeli nek enoten zakon za spodbujanje investicij, in kdo ne bi bil za to, da bi imeli posledično več delovnih mest. Tukaj vse lepo in prav, ampak če povzamem besede mojega predhodnika – strateškost zakona. On vidi tukaj pač veliko strateškost zakona. Jaz pa vidim problem ravno tam v tistem delu, ko se začnejo strateške investicije.

In če najprej pogledamo, kdaj govorimo o strateških investicijah. Gre za investicije v vrednosti 40 milijonov, kadar gre za predelovalno ali storitveno dejavnost, oziroma 20 milijonov, kadar gre za razvojno raziskovalno dejavnost in kadar bi se naj v prihodnjih 10 letih ustvarjalo vsaj 400 delovnih mest v predelovalni ali storitveni dejavnosti in 200 v razvojno-raziskovalni dejavnosti. Težave se pa začno zato, ker 7. člen tega zakona uvaža tudi možnost razlastitve v korist zasebne investicije, s čimer pa se nikakor ne morem strinjati. Namreč, Zakon o urejanju prostora nenazadnje tudi določa, da je razlastitev dopustna le takrat, kadar gre v javno korist. Boste rekli, ja, seveda, saj to smo tudi predvideli v tem 7. členu zakona, in drži. Tukaj je lepo zapisano: »Šteje se, da je javna korist za nepremičnine izkazana, če je seveda to predvideno že v prostorskem aktu občine. Če pa ne, če pa ta akt ni pripravljen z ustrežno natančnostjo, pa potem občinski svet za konkretno nepremičnino sprejme sklep, s katerim ugotovi, da je gradnja objekta nujno potrebna in v javno korist.« Torej, kaj si lahko predstavljamo? Seveda vse občine, posebej tiste manj razvite občine iz območij, kjer dejansko primanjkuje delovnih mest, občine, iz katerih ljudje zaradi tega odhajajo nekje v večje centre, in glede na to, kako imamo že tako ali tako Slovenijo centralizirano, si bo seveda vsaka občina prizadevala, da čim več in čim hitreje dobi kakšnega investitorja. Ampak če občina ne bo imela ustreznega prostora, župan večinoma v občinskem svetu ima večino, bodo pa lahko nenazadnje potem tudi v korist nekega zasebnika razlaščili posameznike, kar pa se mi dejansko zdi resnično sporno. In jaz mislim, da bi ta člen bilo nujno potrebno iz tega zakona umakniti. V praksi bo več kot očitno to izgledalo tako, investitor si bo izbral lokacijo, potem bo pa župan skupaj z občinskimi svetniki na vsak način seveda poskušal to spremeniti, prostorske akte, da bodo ustrezali. Potem posledično bodo sledile tudi razlastitve posameznikov, kar je pa resnično resnično sporno. In jaz vseeno apeliram na vas poslance, to je tisti člen, ki bi ga dejansko morali dati ven, ker je popolnoma neprimeren. Upam na malo zdrave pameti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima državni sekretar na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo mag. Aleš Cantarutti.

Izvolite, imate besedo.

MAG. ALEŠ CANTARUTTI: Hvala lepa, predsedujoči.

Bom poskušal odgovoriti na nekaj dilem oziroma zastavljenih vprašanj. Najprej hvala vsem poslancem, poslankam za vašo razpravo.

Najprej, zakon, še enkrat poudarjam, ni nadaljevanje Lex Magna. Nasprotno. Mi smo začeli s pripravo tega sistemskega zakona, kot sem uvodoma dejal, še preden se je Magna zgodila in nas je, to pa priznam, lovilo na levi nogi, kot se reče, ali pa nepripravljene, ker nismo imeli še vsega razdelanega. Pri pripravi tega zakona smo se zgledovali po številnih rešitvah v primerljivih državah, predvsem v naši sosesčini ali pa znotraj Evropske unije. Smo pa tisto, kar smo se naučili pri tako imenovanem Lex Magna, seveda poskušali umestiti sedaj v to, da se nam ne bi zgodbe ponavljale, da ne bi še kdaj bili prisiljeni s kakšnimi takšnimi ad hoc zakoni reševati podobne situacije. In tukaj smo upoštevali to možnost razlastitvenega manevra, da tako tudi rečem. Ampak naj takoj razložim. Poglejte, zelo jasno je, kdaj, ob kakšnih pogojih lahko pride do razlastitve. Najprej, kar se tiče dileme, da bi to moralo biti zapisano v Zakonu o urejanju prostora. Mi smo na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo v postopku medresorskega usklajevanja MOP dali predlog, da se doda pripomba oziroma zagotavlja tudi zaradi sistemske obravnave inštituta razlastitve, se pravi v ZUreP doda nov razlastitveni namen, ki bi se nepremičnina lahko razlastila tudi iz razloga izvedbe strateške investicije. Odgovor iz MOP je bil zelo jasen. To so zvarili z argumentacijo, da je ZUreP krovni zakon za področje razlastitve, vendar to ne preprečuje, da bi katerikoli drug zakon določal dodatne razlastitvene namene, in ZUreP izredno napotuje na to, da razlastitvene razloge uredijo posebni zakoni. In zato smo potem seveda ta zakon za izvedbo strateške investicije oziroma namen umestili v ta predlog zakona. Mislim, da je tu popolnoma jasno, da nismo povzili nobenega zakona. Nasprotno, to je šlo v sodelovanju s kolegi z MOP, ki so zadalženi za okolje oziroma ZUreP. To je eno.

Drugič, ko rečete, da mora bgiti investicija tako velika in toliko delovnih mest, zato da lahko pride do potencialne razlastitve. Tu pozabljate še na nekaj – da mora ta pobuda, investicija, zagotavljati ali pa imeti, biti ocenjena z vsaj 70 točkami, na podlagi meril, ki so v 5. členu zapisana zelo jasno, najvišje so ocenjene in med drugim govorijo o vplivu investicije na okolje, dodani vrednost na zaposlenega, stopnji tehnološke zahtevnosti investicije, tudi nenazadnje o družbeni odgovornosti in tako naprej. 14 oziroma 15 kriterijev, meril je zelo jasnih. In investicija, ki jih ne izpolnjuje, ne pride v nadaljnji postopek obravnave na ministrstvo in tudi ne naprej na Vlado. To je tudi odgovor tistim, ki ste govorili, mislim, da je bil dr. Trček, da gre za prosto presojo ministra. Ne gre za

prosto presojo ministra, ker 5. člen zelo jasno določa, kakšne investicije so upravičene do pomoči, do podpore.

Pa še to bi rekel glede 7. člena ali tega, da bi se to zlorabljalo. Tudi v tem predlogu zakona jasno pišemo o degradiranih oziroma tistih območjih, ki so ... Kako je točno zapisano? Torej: »umeščenost na razvrednoteno območje z ustrezno namensko rabo«. Tu zasledujemo cilj, ki ga imamo na ministrstvu, da v teh tisoč 81 degradiranih območjih spravimo in da sem osredotočimo, fokusiramo investicije, ki bodo prišle v prihodnje. Zato še enkrat poudarjam, da je tukaj možnost razlastitve zelo majhna, samo za zares izredne primere, kjer je ta javni interes močno izražen, kjer je investicija tako velika, tako da tu strahov, da bi prišlo do nekega razlastnjenja, absolutno ni nobenih. Tu resnično s tem le prenašamo to izkušnjo, ki smo jo imeli s primerom Magne, v ta zakon.

Pokomentiral bi še to, komu je pravzaprav zakon namenjen. Grešite, ko pravite, da zelo malo podjetjem. Poglejte, zakon je namenjen vsem podjetjem, zdaj po novem tudi slovenskim, ne boste verjeli, slovenskim in tujim, ki izpolnjujejo naslednje pogoje: pod ena, vsaj milijon evrov v predelovalni dejavnosti, 500 milijonov v storitveni dejavnosti, govorim o vrednosti investicije, novih 25 delovnih mest, 10 v storitveni dejavnosti in tako naprej. Potem pa se to nadgrajuje do strateške investicije, ki, kot ste pravilno povedali, zahteva 40 milijonov investicije in 400 delovnih mest. Drugače je pa tudi že milijon tisti prag, preko katerega ta zakon velja in na osnovi katerega lahko podjetje zaprosi za pomoč. Tako da je zgrešeno to, da se zelo redko koga dotika ta zakon. Nasprotno, mi imamo v tem trenutku na ministrstvu približno deset slovenskih podjetij, ki čakajo ta zakon. Drugo je, koliko sredstev imamo v tem trenutku na razpolago. To pomeni, da imajo izdelane projekte, da ustrezajo vsem merilom in kriterijem, da zaprosijo za pomoč tudi po tem zakonu.

Za tiste, ki pa ne pridejo morda v ta merila in te kriterije, pa bomo imeli na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo v letošnjem letu razpisanih v skupni vrednosti 265,7 milijona evrov razvojnih spodbud, od tega večino za SME, torej za srednja in mala, velika podjetja. Tu je pravzaprav ključni vir sredstev, za katera lahko podjetja kandidirajo in zaprosijo za finančno pomoč.

Kar se tiče finančnih spodbud, še to bi rad pokomentiral, stališče Nove Slovenije, češ, da preveč dajemo neposrednih finančnih spodbud, torej denarja, da rečem po domače. Tu je vendar trend zelo jasen, zmanjšujejo se te neposredne finančne spodbude, ker je to tudi politika Evropske unije, ki ji mi sledimo. Zmanjšala se je že možnost, recimo, deleža sofinanciranja za zahod Slovenije, ki je bolj razvit, s 15 % lani na letošnjih – velja od 1. januarja – samo še 10 % od upravičenih stroškov. In tudi naša ambicija je, da

zmanjšujemo pravzaprav te, bom rekel, neposredne spodbude v obliki financ, ampak iščemo druge načine. Tudi načine, da podjetjem omogočimo in jih peljemo za roko od postopka do postopka, to, kar je bilo rečeno, kar je zapisano, tudi v tem zakonu daje možnost. Drugače pa je to tako ali drugače urejeno skozi nov koncept točk Vse na enem mestu, ki smo ga uvedli letos in ga zdaj pravzaprav testno uvajamo in velja za vsa podjetja: za espeje, za mikro, za male, za vse. Tukaj je nov koncept, torej nov pristop k urejanju tega problema. Jaz sem na odboru resnično malce na daljše in široko opisal, da je ta zakon samo en delček celotne zgodbe ukrepov, da tako rečem, s katerimi res skušamo narediti to poslovno okolje prijazno, učinkovito tako za domače kot tudi za tuje investitorje.

To so ti ključni pomisleki. Res je, premalo je kritičnega mišljenja. Se strinjam, tukaj pa ja, z dr. Trčkom, tudi v tem, kje je trenutno naša družba, gledano iz perspektive ljudskega reka Kdor ne dela, naj ne je.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Imamo še enega prijavljenega razpravljavca.

Gospod Primož Hainz, izvolite, imate besedo.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Jaz seveda moram reči ob tem predlogu zakona, da mi je ena stvar nedvomno nekako blizu, namreč Vlada je končno spoznala, ta vlada, ki je prevladujoča, žal, včasih pred glasovanjem neoliberalna, in je spoznala, da tržna ekonomija sama od sebe ne deluje, ampak da mora država vendarle poseči v nekatera področja in jih urediti. To je seveda nedvomno dobro.

Tisto, kar pa meni nekako ni blizu, to pa moram reči, je pa seveda vprašanje, kako en privatni interes narediš za skupnega, javnega in seveda povoziš množico privatnih interesov drobnih ljudi. To pa seveda je moja težava. Ne bom razglabljal, ker vsi poznamo problematiko, vemo, zakaj gre. Tu seveda pa sem malce občutljiv. Namreč, mi imamo zelo različne investicije, s katerimi smo imeli težave, kot so nekateri navajali, recimo, Magna. Ampak pri Magni vas moram spomniti, pri Magni je bil osnovni problem zemljišče, kako na kmetijsko zemljišče. Takrat smo sprejeli neko izjemo in smo rekli enkratno. Pri Magni je bil to osnovni problem, če se spomnite. Yaskawa ni imela nobenega problema v Kočevju, kolikor jaz vem. Skratka, zadeva je prišla, bila je razpravljana in se je uveljavila. Tisti, ki se bolj podrobno ne ukvarjamo z gospodarstvom, sploh nismo vedeli, kar naenkrat je bilo blizu realizacije.

Pečecnik, ki ste ga tudi omenjali, to pa je seveda poseben problem. Tu pa je seveda kopica interesov ne samo kulturnih, tudi vrtičkarjev iz tistega bloka in tako dalje, stvra je tam veliko bolj problematična.

Vprašanje, ki se mi pa pri tem zakonu postavlja, pa je vprašanje derogacije Državnega zbora, kot jo je omenil dr. Trček, ker Vlada pravzaprav sama o teh rečeh nekako odloča. In pa tisto, kar pa definitivno manjka na nek način, je pa seveda odnos do tega, kar sem danes že omenil, pa večkrat omenjam, namreč, vprašanje zadružništva, ki pa ga mi nikakor ne vpeljemo v ta naš gospodarski sistem, je pa to tisto, kar je tradicionalno nekako živelo na Slovenskem in nočemo pod nobenim pogojem tega obnoviti, pa je nekako imanentno naši družbi in vem, da bi zelo hitro začelo delovati.

Tisto, kar je vprašanje subvencij. Torej, da mora država nekaj narediti, je dejstvo. Ampak na drugi strani pa seveda nihče ne omenj in nekateri so, seveda, proti subvencijam, recimo, SDS so danes zelo nastopali proti subvencijam in prostemu trgu in kako bo to delovalo, ampak pri Revozu nihče, tudi v času njihove vlade, nihče ni omenjal, da je tam ogromno subvencij. Pa jih imajo. Zakaj? Zato, ker imamo preprosto zaposlene ljudi in te subvencije nadaljujemo iz vlade v vlado. Nobene diskusije ni bilo.

Tako da moram reči, da nekatere razprave so me spodbudile, da nekaj misli danes povem. V vsakem slučaju se pa najmanj strinjam s tistimi, ki ste razpravljali v tem smislu, da je pa treba te velike mehanizme razbiti, subvencije ukiniti in narediti male delavnice, po možnosti petih, sedmih ljudi in to bo pa potem delovalo na Slovenskem in da je to edina rešitev za slovensko gospodarstvo. Skratka moram reči, da osnovni princip, torej tisto, kar me najbolj moti in zato ima s tem zakonom velike težave, je to, da en privatni interes seveda prevlada množico majhnih interesov in po kratkem postopku seveda vsili svoje stališče. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima državni sekretar mag. Aleš Cantarutti.

Izvolite.

MAG. ALEŠ CANTARUTTI: Hvala lepa.

Bom samo na kratko to pokomentiral, ker imate prav, v osnovi so problem zemljišča. Drži. In s tem problemom smo se soočili pri Magni. In ravno zaradi tega, da se to ne zgodi več, smo tudi v ta zakon umestili toliko varovalk, da mislim, da dejansko tukaj ni dileme. Poglejte, javna korist – zdaj govorimo o razlastitvenem namenu – če je izkazana javna korist, ampak ta je izkazana najprej, če so nepremičnine predvidene v prostorskem aktu, torej, recimo občinskem prostorskem načrtu, tako natančno, da jih je mogoče prikazati v zemljiškem katastru. Torej pomeni, da ne moremo posegati na kmetijska zemljišča, ne moremo posegati na zemljišča druge namembe kot za neko gospodarsko dejavnost. Tukaj je velika varovalka. Ja, lahko rečete, bo pa občina potem spremenila OPN. Ne gre. Tudi v primeru Magna ni šlo tako hitro, to veste, in to seveda ne gre skozi. Mislim, da tukaj res ni strahu. Še enkrat poudarjam, drugo, kar smo jasno zapisali pri

merilih, je tudi ta kriterij degradiranih zemljišč, ki ima prednost in je pomemben dejavnik v tem kontekstu. Mislim, da smo res kar nekaj varovalk zapisali zelo jasno, da ne posegamo v tista zemljišča, ki niso namenjena industrijski oziroma gospodarski dejavnosti.

Glede odločitev v Državnem zboru oziroma Vlade bi rekel naslednje, od leta 2008, ko velja zdajšnji zakon o spodbujanju tujih neposrednih investicij, je ta pristojnost v rokah Vlade, in to je pravzaprav tudi praksa Evropske unije. Zato v tem predlogu zakona, ki je zdaj pred vami, tega nismo spreminjali. Torej za te investicije velja to, da ima končno besedo ali pa odloči Vlada na predlog Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo. Kot rečeno, tukaj sledimo praksi Evropske unije.

Kar pa se tiče spodbud, dovolite, bolj za šalo kot za res, če sem začel s Ksenofontom v antični Grčiji še ta zanimivost, kaj je on zapisal in razmišljal o tem, kako spodbujati prihod tujih investorjev oziroma tistih, ki so lahko kaj gospodarsko pridodali državi Atenam. Takole piše: »Bilo bi tudi dobro in lepo, če bi bili počaščeni s častnimi sedeži v gledališču ...« Torej tisti, ki pridejo. »In bi jim kdaj pa kdaj izkazali gostoljubje. S takšno počastitvijo bi hiteli k nam ne samo zaradi koristi, ampak tudi zaradi ugleda in k prijateljem.« Jaz bi se strinjal s tem, da jim damo kakšno dobro mesto v našem gledališču, saj je dobro.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat.
Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani državni sekretar, kolegi in kolegi!

Kot sem uvodoma povedal, bi si res želel, da bi se tukaj razvila ena poglobljena razprava o gospodarskem razvoju Slovenije. To razpravo potrebujemo in takšna razprava bi morala dati odgovore na vprašanja, kakšna bo Slovenija leta 2030. Čas tako hitro teče, da lahko rečemo, 2030 bo že jutri. Jaz se tudi z mnogimi tezami, ki jih je povedal oziroma prebral gospod državni sekretar, ki ga mimogrede izjemno cenim, strinjam. Ja, tudi pred 2 tisoč leti so že pametni ljudje napisali stvari, ki držijo za vse človeštvo še danes, v začetku tretjega tisočletja. Ja. In se pod njo podpišem oziroma lahko samo pritrdim. Seveda se tudi strinjam, da samo ta zakon nikakor ne more biti edini ukrep oziroma edini zakon, ki bi spodbujal domače in tuje investicije. To je pravzaprav, če pogledam na vlado, zelo medresorsko vprašanje. Tudi vprašanje stanja duha v naši državi, vprašanje stabilne davčne politike. Kdo bo v Slovenijo investiral? Tukaj naslavljam to vprašanje na domače in tuje investitorje, za mene so praktično vsi enaki, enake pogoje morajo imeti vsi. Kdo bo investiral, če ne ve, kakšen bo jutri DDV v Sloveniji, če ne ve,

kakšen bo jutri davek od dohodka pravnih oseb, če ne ve, kakšna bo dohodninska lestvica? In še več, kdo bo v Slovenijo investiral, če se lahko nekoč zgodi, da bo ta državni zbor sprejel nek zakon, pa boste takoj ugotovili, na katerega mislim, ki bi morda učinkoval retrogradno in investitorje udaril za deset let nazaj? Zato ponavljam, naš kompas je socialno-tržno gospodarstvo. Socialno pomeni, da je človek v ospredju. In ko hodimo po terenu poslanska skupina in vodstvo stranke, imamo nešteto primerov, kjer nam lastniških družinskih ali drugih podjetij ali pa direktorji povedo zelo jasno: Moj ali pa naš največji kapital so ljudje. Seveda so tudi zlorabe, da me ne bo zdaj takoj kdo šimfal, da sem zagovornik izključno delodajalcev. Ni res. Tisti, ki pač ne ve, ne pozna, kaj pomeni socialno-tržni model gospodarstva, si pač mora majčkeno tudi kakšne učbenike prebrati ali pa še bolje videti, kako v praksi ta model živi, kako deluje nenazadnje v najmočnejšem evropskem gospodarstvu. In tukaj smo v tem mandatu že neštetokrat rekli, če delodajalec, če lastnik podjetja želi ob koncu leta delavce, ki so njegov največji kapital, nadgraditi z božičnico, z 14. plačo ali karkoli, potem tukaj država ne sme biti pohlepna. Nekaj smo na tem področju naredili, vsaka čast koaliciji, da nam je vsaj majčkeno prisluhnila kar se tiče dohodnine, vsaj majčkeno. Ampak ne sme biti država pohlepna pa reči, opa, tam pa delavci dobijo to, kar so pravzaprav čez leto ustvarili, en del participirajo, zdaj pa se še država na to usede in postavi relativno veliki lonec pod ta finančna sredstva. To ni prav. Poglejte, to ni prav. Mi smo nekoč že v mandatu 2004–2008 sprejeli zakon, ki bi naj urejal udeležbo delavcev na dobičku, na žalost se ta zadeva ni ali pa še ni dovolj dobro prijela, kar ne pomeni, da je zakon slab, ampak enostavno mi moramo enkrat razumeti, kaj pomeni ta socialno-tržni model gospodarstva. Mi smo tudi predlagali, se spomnite, socialno kapico, pa smo rekli razvojna kapica. Sem vesel, da danes tudi nekateri iz levega političnega spektra o tem govorijo, da bodo to naredili. Me veseli, ni važno, ker Nova Slovenija sama tega ne more narediti, to more narediti neka večina v tem državnem zboru, gotovo ne v tem mandatu, ki se zaključuje, ampak, upam, v začetku naslednjega mandata, ker tudi to je spodbujanje investicij. Kdo bo prišel k nam investirati, ko ve, da mora dobrega razvojnega inženirja toliko in toliko plačati, ampak, da je bruto ali pa bruto bruto takšen, da enostavno potem to načne konkurenčnost tega podjetja. Saj topla voda je odkrita, zgledi so, dobre rešitve tečejo, so uveljavljene v nekaterih razvitih državah. Zakaj jih ne bi mi povzeli? Ne da se vse kopirati po principu copy-paste, ker smo pač neko drugačno okolje, kot je recimo v Nemčiji ali pa v Avstriji, kot je okolje v nekih starih evropskih demokracijah, ampak na nek način pa se vsaj ideja da prenesti in se da prilagoditi na slovenske razmere. Mi pač trdimo in nekako dajemo našo zavezo, na tem področju smo tudi

delali in to je tudi naša zaveza za prihodnost, trdimo in se zavezuje, da ne bo pretiranih davčnih obremenitev. Pretirane davčne obremenitve niso dobre, zato ker včasih pravimo Kapital je plaha ptica. Veste, tudi podjetnik danes brez večjih težav gre in odpre podjetje v sosednji državi ali pa v katerikoli drugi državi. To sploh ni problem. Še več, če ne bomo imeli dobrega poslovnega okolja doma, če ne bomo takoj zaustavili tega eksodusa, predvsem mladih, izobraženih ljudi, se tej državi slabo piše. Že sami ugotavljamo, tudi Evropska komisija ugotavlja, da smo v Evropi družba, ki se najhitreje stara, kar med drugim pomeni tudi izjemno velik fiskalni izziv oziroma fiskalno tveganje. Danes imate agencije, ki delujejo zelo močno v Sloveniji in spodbujajo in vabijo ljudi, da pridejo delati v Avstrijo. Sam dobim – ne vem, kje so me našli – na mail praktično vsak mesec po dva, tri takšna povabila. Agencije vabijo, snubijo. Očitno smo Slovenci pridni tudi v očeh naših severnih sosedov in drugih. Očitno je to. Verjamem, da imajo naši diplomanti dobra in visoka znanja, in takšen kader je iskan. Zakaj jih ne bi zaposlili doma? Res je, da imamo še vedno težave z javnimi financami, še vedno je strošek obresti za državne kredite previsok. Izražam priznanje vsem tistim, ki so uspeli na kakršenkoli način ta strošek zmanjšati, ampak kljub vsemu, blizu ene milijarde 800 milijonov, približno, za obresti vsako leto je fantastičen strošek in fantastična razvojna cokla te države. Tega se preprosto ne da rešiti čez noč. To nas bo teplo, na žalost, še kar nekaj časa. Zato ker smo ali so nekateri naredili napake ali pa, bolj točno rečeno, barabije, mislim seveda na bančne luknje.

Slovenska birokracija je prehuda. Kdo bo investiral, kdo bo investiral v Sloveniji, če, kot nam pravijo podjetniki, potrebuješ pet let časa, da dobiš gradbeno dovoljenje za širitev neke hale, ne daj bože, za neko morda kmetijsko zemljišče? Pa sem prvi med tistimi – in Nova Slovenija veste, kako je ravnala glede Magne – mi smo prvi med tistimi, ki govorimo, da je potrebno kmetijska zemljišča zaščititi, ker je to osnovni resurs za proizvodnjo hrane. Nenazadnje delnic, dividend, denarja ne moremo jesti, pa tudi naši zanamci ne. Ampak ne vem zakaj, najbrž, to je moja diagnoza, najbrž se je ta državni aparat tako razbohotil, da je potrebno, da mora nek dokument ali neko vprašanje, reševanje nekega postopka teči skozi preveliko število vrat, pa se potem podaja od ene pisarne do druge, do tretje, in tako naprej. Seveda je potem potrebnih pet let, da dobimo, kot sem povedal, gradbeno dovoljenje. Ja, nekaj se je naredilo na tem področju, da ne bom kritičen. Nočem biti kritičen kar tako, vse počez. Nekaj se je naredilo, ampak človek bi pričakoval več. Ko bi te birokratske ovire zmanjšali, že to bi bil velik signal investitorjem, domačim in predvsem tujim, da se splača priti v Slovenijo. Ker tisti, ki želi investirati, tisti želi investirati

danes in jutri, želi, da se ta investicija vrača. Saj to je vsa logika in je zelo preprosta.

Velikokrat imam občutek, da so delodajalci enostavno kot da neko družbeno zlo. Ko želimo neke majčkene rešitve za njih, ko želimo ... Ampak na tem področju pa res nismo nič naredili, na področju delovnopravne zakonodaje. Škoda, da ni tu zdaj ministrica, bi še dlje časa govoril. Delodajalci si preprosto ne upajo zaposliti novih ljudi, ker je to preveliko tveganje. Ta tveganja smo z našimi zakonskimi rešitvami želeli in jih še želimo, ni še konec, Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju imamo v parlamentarni proceduri. Tu bi šli vsaj majčkeno naproti delodajalcem, da se dejansko ne bi zgodilo to, da pride do neke nesreče na gradbišču, da bo bolj plastično, ob tem, da je delodajalec naredil vse in čisto vse, kar mora narediti, da je tega delavca zavaroval, da ga je oblekel v zaščitne obleke, da mu je na glavo dal čelado, na roke rokavice in tako naprej, da ga je izobrazil s področja varstva pri delu, ampak zgodi se nesreča. Ampak zgodi se lahko potem tudi to, da ta delodajalec, ta samostojni podjetnik izgubi celotno premoženje, ki ga je ustvarjal 30, 40 let. Ali je to prav? Ni prav. In je logično, da tukaj nekaj mora narediti zakonodajalec, da bi potem morebiti lahko zavarovalnice s svojimi zavarovalniškimi produkti prišle naproti in zavarovale tovrstne nesreče. Tega danes ni, ker je preveliko tveganje. Aja, za zavarovalnice je preveliko tveganje, za delodajalca pa ni? Tukaj bi mi morali imeti več tega občutka. In še enkrat, ker vem, da bomo o tem še veliko govorili, sploh ne gre za zniževanje nekih varnostnih standardov na delovnem mestu. Ne, smo proti zniževanju standardov. Naj ostanejo, naj se še višajo. Ampak če je neka nesreča pa delodajalec absolutno ni kriv, ponavljam, je vse naredil, ne moremo potem vsega obesiti nanj. Če mu izstavimo položnico za 100, 150 tisoč, ne vem, če ima kdo v žepu, da lahko to kar tako plača.

Mi smo pričakovali, da bo ta Zakon o spodbujanju investicij mogoče manj baziral na subvencijah. Saj ni edini ukrep, ja, so tudi drugi, so garancije, so krediti, so subvencionirane obrestne mere in tako dalje. Ampak tukaj pri subvencijah, roko na srce, tisti, ki to morda dalj časa opazujemo, boste hitro našli primer, da se pač po nekih simpatijah potem te subvencije delijo, kljub temu da so stroga pravila, strogi kriteriji in tako dalje. Ampak glejte, na koncu je človek, ki reče: »Dobiš.« Ali pa: »Ne dobiš.« Ali pa: »Si izpadel.« Ste že slišali, kdaj za primer, da je nekdo izpadel, kot pravijo na simbolni ravni, zaradi napačno postavljene vejice ali pike? Ja, to se dogaja. Ja, kriteriji pač morajo biti, do centa natančno, ko so neke vrednosti in tako dalje, ampak ta občutek je slab. On je dobil, ta pa ni dobil. Ta morda nima toliko sposobnih sodelavcev, ki bi lahko vlogo za to investicijo oziroma za subvencijo kvalitetno napisali, pa bo pač izpadel, drugače pa zna delati fantastične proizvode za kakšno avtomobilsko

multinacionalno, ima zadovoljne delavce in tako naprej, ampak ta pa pač izpade. Moram reči, da je tukaj slaba volja. Bolje bi bilo, če imamo, ne vem, 500 milijonov za neke subvencije, da znižamo za vse davčne obremenitve za 500 milijonov. Kje je tu problem? Za vse. Kje je tu problem? In smo tudi pri dohodnini predlagali davčno olajšavo v višini praga tveganja na letni ravni za enočlansko gospodinjstvo, ker se nam zdi, da ni moralno, da država obdavči tisti dohodek, ki je potreben, da državljan preživi leto. Da preživi. Ampak so rekli računovodje na Ministrstvu za finance, hah, to pa ne gre, to bo izpad 490 milijonov. Ne smemo gledati računovodsko, moramo gledati razvojno. Zakaj bi jemali teh 490 milijonov? Zakaj ne bi pustili pri ljudeh? To je tudi naša politična agenda, naša politična vizija, da je vsak svoboden tudi pri tistem denarju, ki ga zasluži, in naj ga zasluži čim več. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati?

Ja, prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Andreja Potočnik.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC):
Predsedujoči, hvala za besedo.

Ne bom preveč dolga, ker smo že kar nekaj časa govorimo o tej tematiki, čeprav imam občutek, da danes govorimo o vsem drugem, samo o tem zakonu, ki ga imamo na mizi ne.

Kolega Jože, pred mano, ki ga ravno tako jaz tudi zelo cenim in zelo dobro sodelujeva na Odboru za gospodarstvo, je omenil, da imajo naši kadri dobra in visoka znanja in zakaj jih ne bi zaposlili doma, ne pa da odhajajo v tujino. Zato, s tem predlogom zakona jih želimo zaposliti doma, ker strateška investicija, ki je opredeljena v tem zakonu govori, da mora investitor zaposliti novih 400 delavcev oziroma 200 delavcev, če govorimo o razvojno-raziskovalni dejavnosti.

Jaz osebno bom podprla ta zakon, ker si želim, da takšni kadri ostanejo doma. Sigurno ta zakon ni dovolj, da bodo zdaj kadri ostajali doma, je pa delček k temu.

Veliko je bilo govora o Magni, enkrat je bil celo komentar, da to, kar je bilo namenjeni Magni, bolje da bi dali delavcem kot socialno podporo. A res?! Si želimo dajati delavcem socialno podporo ali jim želimo dajati delovna mesta, da si bodo lahko sami zaslužili za kruh in mleko.

Potem je bil komentar, da je občutek slab, ker nekdo dobi na razpisu, nekdo pa ne dobi na razpisu. Žal ali normalno je, da pač nekje se postavi meja in kriteriji, da pač nekdo dobi subvencijo, nekdo pa je ne dobi. Ne moremo delati kar malo po čez ali pa mogoče celo bolje – zdaj je Jožef sicer zapustil dvorano – kaj, da bi malo po občutku, uradnik na ministrstvu, tale mi je všeč, temu bomo dali subvencijo, tale pa mi ni toliko pri srcu, ta pa ne

bo dobil subvencije. Pač nekje je treba potegniti mejo.

Nekaj je bilo govora, da v bistvu našemu slovenskemu gospodarstvu ne gre dobro. Zdaj, danes imam v roki članek iz Financ oziroma od včeraj, 13. 2., kjer se govori, da imamo presežek tekočega računa, se pravi razlika med izvozom in uvozom je 2,81 milijarde evrov, kar je največ do zdaj. In tukaj se komentira, gospod Bojan Ivanc iz GZS komentira, da je to največji presežek ob Nizozemskem in Nemčiji. Jaz mislim, da je to zelo spodbudno. Kaj pa komentira še naprej? Pravi, da je presežek navadno znamenje velike konkurenčnosti gospodarstva, kaže tudi to, da smo s ceno in kakovostjo izdelkov in storitev konkurenčni v primerjavi z našimi glavnimi tekmeči v EU. V prihodnjih četrletjih v Sloveniji pričakujemo dvig investicij in zasebne porabe, kar bo lahko vodilo tudi v rast uvoza blaga, to pa lahko vodi v zmanjšanje presežka. Po naši oceni bo ta letos med štirimi in petimi odstotki BDP, to še vedno pomeni, da kot celotno gospodarstvo zmanjšujemo zunanji dolg oziroma neto odplačujemo obveznosti do tujine. Z vidika stabilnosti finančnega sistema in bonitete države je tak presežek v plačilni bilanci zaželen, prizadevati si moramo, da ga ohranjamo tudi v prihodnje. Jaz mislim, da podatki, ki jih nekateri navajajo, niso tako slabi in jih seveda absolutno zavračam. Verjamem in vem, da je vlada dr. Mira Cerarja delala in bo do konca mandata še delala, še vedno delal dobro in da da imamo vzpodbudne podatke na strani gospodarstva. Sigurno bomo z domači in z tujimi investicijami, ki še sledijo, te podatke skušali obdržati na takšni ravni.

Kolegu Francu Brezniku, ki je imel precej dolg govor, pa sporočam, da ta zakon govori o domačih in tujih, ne samo o tujih investitorjih, tako da bi prosila, da si bolj konkretno prebere zakon. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali jutri v okviru glasovanja.

S tem prekinjam 10. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **13. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O DODATNIH UKREPIH ZA ODPRAVO POSLEDIC ŠKODE ZARADI PRENAMNOŽITVE POPULACIJE PODLUBNIKOV V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za

kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Marjanu Podgoršku.

MAG. MARJAN PODGORŠEK: Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Naravne ujme so bile v gozdovih vedno prisotne in so sestavni del naravnega cikla, ki ga je treba upoštevati tudi pri gospodarjenju. Slovenska gozdarska stroka je na področju usmerjanja razvoja gozdov razvila uspešne pristope, ki temeljijo na trajnostnih in sonaravnih načelih prav z namenom, da se kar najbolj zmanjša tveganje pri gospodarjenju z gozdovi, ki ga prinašajo naravne ujme. Uspešnost takšnega pristopa nam priznavajo tudi gozdarski strokovnjaki na območju Evrope pa tudi širše. Kljub tem so naravne ujme v slovenskih gozdovih v zadnjih letih povzročile veliko škodo, posledice žleda v letu 2014 so bile 20-krat večje od posledic žleda v letu 1980, ki je dolgo veljal za največjo ujmo na Slovenskem. Tudi lanski vetrolom je bil dvakrat večji od vetrolomov v zadnjih desetletjih, podobno velja za posledice prenamnožitve podlubnikov, ker sanacija gozdov v zadnjih treh letih že presega 6 milijonov kubičnih metrov lesa. Takšnega obsega prizadetih gozdov na območju Slovenije v zadnjih 100 letih ni bilo zabeleženega in zagotovo se danes srečujemo z povsem drugačnimi razmerami v okolju, ki pa so se zgodile v izjemno kratkem času. Takšne spremembe pa zahtevajo tudi drugačne ukrepe pri gospodarjenju z gozdovi in predvsem hiter odziv z namenom zmanjševanja škod in ponovne obnove prizadetih gozdov. Že dosedanja zakonodaja, ureditev iz področja gospodarjenja z gozdovi omogoča učinkovit odziv na pojav škode po naravnih ujmah, vendar so ukrepi v njej usmerjeni predvsem v zagotavljanje učinkovite obnove prizadetih gozdov, s tem lastnikom gozdov omogočamo, da imajo čim manjše stroške pri sami obnovi gozdov in da se obnova zagotovi v čim krajšem času. Ko pa govorimo o izjemnih razsežnostih posledic naravnih ujem v gozdovih, ki smo jim priča zadnja leta, pa se moramo zavedati, da to izjemno škodo občutijo tudi lastniki gozdov. Njihova gozdna posest je prizadeta na bistveno večji površini, na bistveno večjem obsegu, kot je bilo pri dosedanjih ujmah, pri tem še posebej izstopa škoda zaradi prenamnožitve podlubnikov, ki so v gozdovih praviloma posledica ekstremnih vremenskih razmer ali škod, ki so jih povzročile predhodne ujme. Prav zaradi tega s predlogom zakona, ki ga danes obravnavamo, določamo dodatne ukrepe za odpravo posledic neposredne škode zaradi prenamnožitve populacije podlubnikov pa tudi škode na ujmah, ki lahko povzročijo prenamnožitev podlubnikov. Namen zakona je, da bi lastnikom omogočili še hitrejšo sanacijo njihovih gozdov, ki je pogoj za ponovno krepitev biotskega ravnovesja v gozdovih, in da bi jim vsaj v manjši meri zmanjšali stroške, ki jih imajo

s sanacijo. Ob tem je treba poudariti, da se ukrepi same obnove gozdov, zlasti zagotavljanje sadik gozdnega drevja ter sofinanciranja stroškov del pri obnovi, že uspešno izvajajo.

S predlaganim Zakonom o dodatnih ukrepih za odpravo posledic škode zaradi prenamnožitve populacije podlubnikov določamo: izjeme pri odreditvi sanitarne sečnje; skrajšanje rokov za izdajo soglasij, dovoljenj in drugih aktov državnih organov in nosilcev javnih pooblastil; izjeme pri pridobivanju soglasij za gradnjo gozdnih prometnic; povračilo stroškov pri zaporih državnih in občinskih cest zaradi izvedbe varstvenih del zaradi prenamnožitve populacije podlubnikov; posebno ureditev glede zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete iz zakona o pogojih, po katerih se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane. Verjamemo, da bodo ti dodatni ukrepi prispevali k še bolj učinkoviti sanaciji in s tem hitrejši obnovi gozdov, ki so v korist nam vsem. Zato tudi predlagamo, da se opravi tudi tretjo obravnavo tega zakona na tej seji, kar je možno po 138. členu Poslovnika Državnega zbora. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku, gospodu Simonu Zajcu.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala, gospod predsednik. Lepo pozdravljeni vsi v dvorani!

Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je obravnavani predlog zakona obravnaval na 28. seji 1. februarja 2018.

Odbor se je seznanil z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, ki je podala nekatere konkretne pripombe k členom predloga zakona; pretežni del teh je bilo upoštevanih v amandmajih koalicijskih poslanskih skupin, ki jih je odbor tudi sprejel. Odbor se je seznanil z mnenjem Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki predlog zakona podpira.

K predloženemu predlogu zakona so amandmaje vložile Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, Poslanska skupina SDS in koalicijske poslanske skupine.

V razpravi je sodeloval direktor Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije, ki je predstavil nekatere vsebine, za katere zbornica ocenjuje, da bi jih bilo treba v predlogu zakona še dopolniti. Tako zbornica predlaga, da bi Zavod za gozdove ocenil poleg škode zaradi prenamnožitve podlubnikov tudi škodo, ki je nastala lastnikom gozdov zaradi naravne nesreče iz decembra 2017. Nadalje, oprostitvev plačila dohodnine iz 3. točke 26. člena Zakona o dohodnini (ZDoh-2), zmanjšanje ali odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete po zakonu o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani

prispevki štejejo za plačane. Dodatno povračilo trošarine za nakup pogonskih goriv za gozdarsko mehanizacijo. Zbornica tudi predlaga, da se minimalni pogoj za upravičence, ki lahko uveljavljajo posamezni ukrep iz tega zakona, ki sicer kot prag določa potrebno obnovo gozda na več kot 20 % gozdne posesti posameznega lastnika gozda, zniža na 10 % gozdne posesti posameznega lastnika gozda. Zbornica tudi meni, da morajo državni organi in nosilci javnih pooblastil izdati soglasja, dovoljenja in druge akte, ki so potrebni za izvedbo ukrepov za odpravo posledic škode, v sedmih dneh od prejetja zahtevka. Predlagano je tudi, da bi lahko zavarovanec na pristojni davčni organ vložil zahtevo za odpis ali zmanjšanje prispevkov v dveh letih od izdane odločbe o sanitarni sečnji zaradi škode in da se sredstva za dodatne ukrepe za odpravo posledic škode poleg sredstev iz proračuna Republike Slovenije zagotovijo tudi iz solidarnostnega sklada Evropske unije. S temi predlogi Zbornice sta se v razpravi strinjala tudi predstavnika Zveze lastnikov gozdov Slovenije in Sindikata kmetov Slovenije.

V razpravi je sodeloval tudi direktor Zavoda za gozdove Slovenije, ki predlog zakona podpira, s tem da zavod pričakuje, da bo predlog zakona naslovljen tudi na druge ujme, ki se in se še bodo v prihodnosti pojavljale kot posledica klimatskih sprememb v gozdovih.

V razpravi so člani odbora predlog zakona sicer podprli, saj naj bi pripomogel k hitrejši odpravi posledic škode v gozdovih zaradi podlubnikov. Večina članov odbora pa se je strinjala z opozorili, da bi bilo treba problematiko naravnih nesreč v kmetijstvu in gozdarstvu urediti sistemsko, še posebej, ker je v prihodnje zaradi posledic podnebnih sprememb pričakovati še več podobnih nesreč. Izpostavljeno je bilo tudi, da je odbor v zadnjih letih večkrat obravnaval problematiko odprave posledic naravnih nesreč, ki se vrstijo od leta 2015 dalje. Sprejeti so bili številni sklepi, katerih namen je bila čimprejšnja sanacija škod v gozdovih. Sprejeta je bila tudi novela Zakona o gozdovih, ki naj bi zagotovila čim hitrejšo izvedbo sanitarne sečnje. V letu 2014 je bil sprejet Zakon za odpravo posledic žleda med 30. 1. in 10. 2. 2014, ki pa bi ga po mnenju nekaterih lahko uporabili tudi za interventne ukrepe, ki se sedaj predlagajo v predlagani noveli zakona oziroma bi lahko novelirali krovni zakon za odpravo posledic naravnih nesreč, namesto da ponovno sprejemamo poseben zakon za odpravo škode zaradi podlubnikov. Nekateri člani odbora so se strinjali z mnenjem Kmetijsko gozdarske zbornice, da bi bilo smiselno s tem predlogom zakona urediti tudi vprašanje škode, ki je nastala v decembru 2017.

Po zaključeni razpravi je odbor sprejel amandmaje koalicijskih poslanskih skupin, ni pa sprejel amandmajev poslanskih skupin Nove Slovenije in SDS. Do nekaterih amandmajev se ni opredelil, ker so postali brezpredmetni.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval še o vseh členih predloga zakona in jih sprejel.

Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjeni predlog zakona je sestavni del poročila odbora. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima poslanska skupina Levica, zanjo Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS Levica): Hvala za besedo, spoštovani predsednik.

Februarja 2018 sprejemamo Zakon o dodatnih ukrepih za odpravo posledic škode zaradi prenamnožitve populacije podlubnikov. V obrazložitvi zakona lahko preberemo: »Temeljni cilj, ki se ga želi doseči z zakonom, je zagotoviti pravočasno in učinkovito izvedbo sanitarnih sečen in preventivnih varstvenih del v gozdovih.« Sedaj pa si pogledajmo kronologijo naravne nesreče, ki se ji reče prenamnožitev podlubnikov. Žledolom, zahvaljujoč kateremu je prišlo do napada podlubnikov, smo imeli leta 2014. Do namnožitve podlubnikov je prišlo že leta 2015. Prvo nujno sejo državnoborskega odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano na temo podlubnikov smo imeli septembra 2015. Do takrat je zaradi napada podlubnikov Zavod za gozdove že evidentiral skoraj 850 tisoč kubičnih metrov s podlubniki napadenih iglavcev in potem smo imeli vsaj še štiri seje Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, na katerih se je zopet glasno opozarjalo na problem podlubnikov in apeliralo na ministrstvo, naj vendar kaj stori. No, zdaj gremo že proti koncu februarja 2018, Vlada pa predlaga Zakon za zagotovitev pravočasne in učinkovite izvedbe sanitarnih sečen. To bi bilo res smešno, če ne bi bilo resnično, tako pa je predvsem tragično in absurdno. Sicer je treba priznati, da zakon, ki ga danes obravnavamo, ni prvi zakon, ki ga sprejemamo zaradi podlubnikov in da sprejetje tega zakona niti ne bi bilo potrebno, če ne bi šlo za politični prestiž in zasluge, ki jih želi Vlada s sprejemom tega zakona. To v tem državnem zboru, še posebej za področje kmetijstva, ni več nič nenavadnega in zdi se, da bomo za vsako naravno nesrečo sprejemali poseben zakon. Zaradi namnožitve podlubnikov smo že sprejeli eno novelo Zakona o gozdovih, že leta 2014 je bil sprejet Zakon o ukrepih za odpravo posledic žleda med 30. januarjem in 10. februarjem 2014, ki bi ga lahko kot to tudi opozarja Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora, uporabili tudi za interventne ukrepe, ki se sedaj tukaj predlagajo. Lahko bi, kot predlaga Zakonodajno-pravna služba, novelirali tudi krovni zakon o odpravi posledic naravnih nesreč, ampak ne, mi spet sprejemamo čisto poseben nov zakon za sanacijo posledic naravne nesreče, torej

prenamnožitve podlubnikov. In to kar štiri leta po žledolomu, ki je razlog, da je do takšne namnožitve sploh prišlo, in tri leta po tem, ko je prišlo do prve prenamnožitve, za katero se je že takrat vedelo, da bo podrla vse prejšnje rekorde. Vse skupaj je seveda absurdno. Ampak samo dokler se ne spomnimo, da smo v predvolilnem času in da bomo zdaj očitno tekmovali v tem, kdo bo vložil boljši interventni zakon, s katerim bo reševal državo. In, a ni fino, da so volitve ravno konec pomladi, da bodo verjetno lahko heroji spet reševali slovenske kmete zaradi posledic mogoče celo spomladanske pozebe, verjetno celo prej, kot bo znano, kdo bo upravičen do državne pomoči zaradi posledic lanske pozebe.

Ampak naj se vrnem na podlubnike. Dolgo časa je zgledalo, da je strategija te vlade pri soočanju s podlubniki ta, da se podlubnike izstrada. Skratka, pustimo jim požreti vse smreke, potem pa naj kar umrejo od lakote. No, zdaj, ko zgleda, da smo s to strategijo skoraj že na cilju, pa Vlada predlaga zakon o dodatnih ukrepih za odpravo posledic škode zaradi prenamnožitve populacije podlubnikov. Tragično in absurdno. Zakon prihaja z vsaj triletno zamudo, pa vendar bomo morda, poudarjam, morda s sprejetjem tega zakona ohranili vsaj še kakšno smreko v tej državi.

Zakon naj bi pospešil preventivna dela v gozdovi. Bistveno je, da prinaša tudi davčne olajšave za kmete, ki jih je namnožitev podlubnikov najbolj prizadela. Predvsem zato bomo v Levici predlog zakona podprli, ne glede na zamudo, s katero prihaja, in ne glede na odstop od sistemskih rešitev. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Simon Zajc.

SIMON ZAJC (PS SMC): Spoštovani!

Državni zbor in pristojni Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sta v tem mandatu večkrat obravnavala problematiko odprave posledic naravnih nesreč, ki se vrstijo od leta 2014 dalje in so prizadejale gozdovom veliko škodo, najprej zaradi žledoloma, posledica slednjega je bila prenamnožitev podlubnikov. Konec lanskega leta pa je po gozdovih pustošil še orkanski veter in je povzročil vetrolom. Poškodbe v gozdovih zaradi vetroloma so največje na Kočevskem, Notranjskem in Koroškem. Močno poškodovana območja gozdov so tudi na Jezerskem in Solčavskem in v Zgornji Savinjski dolini ter v Dravski dolini. Do poškodb je prišlo tudi v nekaterih drugih predelih Slovenije. Po zadnjih ocenah iz 18. 1. 2018 je skupaj poškodovanih za skoraj 2,2 milijona kubičnih metrov drevja. Po nekaterih strokovnih ocenah lastniki skorajda 30 let zaradi povzročene škode ne bodo mogli pričakovati ustreznih donosov iz dohodka od gozdov, zato je lansko leto Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije v sodelovanju z Zvezo

društev lastnikov zasebnih gozdov podala pobudo za pripravo predloga zakona o ukrepih za odpravo posledic škode zaradi prenamnožitve populacije podlubnikov in pripravila tudi besedilo interventnega zakona, ki ga je potem preoblikovalo in dokončno uredilo pristojno resorno ministrstvo.

Cilj zakona je zagotoviti čimprejšnjo obnovo poškodovanih in napadenih gozdov. Z novim zakonom se bo definiral pojem naravne nesreče v gozdu, za katero bo potrebnih 400 tisoč kubičnih metrov poškodovanega lesa. Želi se zagotoviti in spodbujati pravočasno in učinkovito izvedbo sanitarnih sečenj in preventivnih varstvenih del zatiranja in preprečevanja širjenja podlubnikov v gozdovih in poenostaviti nekatere postopke. Uvaja se izjeme pri pridobivanju soglasij za gradnjo gozdnih prometnic, skrajšanje rokov za pridobitev mnenj in soglasij za gradnjo gozdnih prometnic, zagotovi se tudi povračilo stroškov pri zapori državnih ali občinskih cest. S tem zakonom se predlaga tudi odstopanja od postopka za zmanjšanje ali odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete po zakonu ob pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane s ciljem, da se kmetom, ki so utrpeli škodo po podlubnikih, omogoči zmanjšanje ali odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

V Poslanski skupini SMC se zavedamo, da predlagani zakon predstavlja odstopanje od sistemske ureditve, saj sistemski zakon, ki ureja naravne nesreče, ne prepoznava prenamnožitve populacije podlubnikov kot naravne nesreče, zato v tem trenutku ni niti pravne podlage za dodeljevanje nujno potrebne pomoči iz državnega proračuna prizadetim lastnikom gozdov, ki so utrpeli veliko škodo zaradi razrednotenja vrednosti gozdov in izpada dohodkov, niti ni mogoče koristiti evropskih sredstev iz Programa razvoja podeželja za 2014–2020.

Poleg tega bo zakon s sprejetimi amandmaji naslovil tudi druge ujme, ki so se lani decembra, torej vetrolom, in se še bodo v prihodnosti pojavljale kot posledica klimatskih sprememb v gozdovih. Zakon bo torej veljal tudi za zadnjo omenjeno ujmo in za naprej za naravne ujme, kot so snegolom, vetrolom, žledolom, poplava, snežni ali zemeljski plaz ter drugi naravni pojav, ki povzroči poškodovanost oziroma fiziološko oslabilenost dreves v gozdu. Zavedamo se, da se bo s tem vzpostavil dodatni sistem določanja in urejanja odprave posledic naravnih nesreč v gozdovih. Kljub temu smo se odločili, da bomo zaradi dimenzij škode, navedenih utemeljenih razlogov in najbrž tudi, o tem smo lahko samokritični, prepoznega odziva Vlade oziroma pristojnega resornega ministrstva, podprli ukrepe za zmanjševanje škode oziroma za pomoč poškodovancem in zakon podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranka, zanjo gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, spoštovani predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je 1. februarja letošnjega leta obravnaval Predlog zakona o dodatnih ukrepih za odpravo posledic škode zaradi prenamnožitve populacije podlubnikov, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada. Žledolom pa se je zgodil v zadnjih dneh januarja in v prvih dneh februarja leta 2014. To je pokazatelj o neki ažurnosti delovanja Vlade in nenazadnje tudi samega ministrstva. Vmes se je zgodilo ogromno sej Odbora za kmetijstvo, kjer se je obravnavala navedena problematika s hitrejšo sanacijo po tem žledolomu iz leta 2014. Tudi zdaj je zakon spisala Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, že skoraj eno leto nazaj in je zakon namesto hitre procedure nekje obstal v predalih na ministrstvu. Danes pa se predlagatelj želi prikazati kot veliki rešitelj problematike podlubnikov tik pred volitvami. Skratka tri leta prepozno in, kot opozarja Zakonodajno-pravna služba, z nesistemskim pristopom. Res smo ves čas zadnjega mandata vlade poslušali, da je treba vse zakone reševati sistemsko. Ta vlada zavrača zakon opozicije z argumenti, da so nesistemski in da bo sama pripravila sistemske rešitve, po tem pa dobimo na mizo omenjeni predlog, ki je seveda nesistemski.

Sicer se v Slovenski demokrati stranki strinjamo, da so potrebni dodatni ukrepi pri sanaciji slovenskih gozdov, ki so posledica žledoloma in podlubnikov. Na to opozarjamo že tri leta. Strinjamo se, da se želi zagotoviti in spodbujati pravočasno in učinkovito izvedbo sanitarnih sečenj in preventivnih varstvenih del zatiranja in preprečevanja širjenja podlubnikov v gozdovih, poenostaviti nekatere postopke ter zagotoviti ohranitev in krepitev biotskega ravnovesja v gozdovih. Na osnovi navedenega se postavlja vprašanje, ali se pristopa k navedeni problematiki pravočasno, sistemsko ali dovolj strokovno. Smo pa v Slovenski demokrati stranki z vložitvijo amandmajev, seveda tu se zahvaljujemo tudi Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, želi v ta zakon vključiti tudi zadnji vetrolom iz konca leta 2017. A tudi ti predlogi na seji odbora niso bili sprejeti, amandmaji opozicije, ki bi reševali vetrolom in uredili to naravno nesrečo bolj sistemsko. Do zdaj je bilo zaradi podlubnikov posekanih ca 4,2 milijona kubikov lesa. Če k tej številki prištejemo še ostale neugodne vremenske razmere v zadnjih letih, nesreče po deževju, poplavah, sušo in zadnji vetrolom, je dejstvo, da se očitno na Ministrstvu na kmetijstvo še vedno ne zavedajo širine problematike oziroma kaj se obeta slovenskim gozdovom. Ministrstvo se na veliko ubada s podjetjem Slovenski državni

gozdovi, kjer več čas poslušamo dejstvo, da je les naše veliko naravno bogastvo. Zaradi prepočasnega, neustreznega ukrepanja ministrstva nas je v Slovenski demokrati stranki strah, da vladne strategije o tem, kaj bomo počeli leta 2030 do leta 2050, da takrat gozdovi ne bodo imeli takšne teže kot sedaj, kajti les bomo v glavnem izvozili, deloma pa izgubili zaradi napačnih strategij pristopa k reševanju in ohranjanju te biotske naravne vrednote.

V Slovenski demokrati stranki kljub vsem opaženim pomanjkljivostim zakonu ne bomo nasprotovali, saj v tem primeru velja načelo Bolje prepozno kot nikoli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Benedikt Kopmajer.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, spoštovani predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi, vsem lep pozdrav!

Naravne nesreče v zadnjih letih vedno pogostejše pustošijo po naši državi. Z njihovimi posledicami pa se soočamo in ubadamo še mnogo let kasneje. Eden takih primerov je žled iz leta 2014, ki je v kombinaciji s kasnejšimi ugodnimi vremenskimi razmerami povzročil pretirano razmnožitev populacije podlubnikov. Decembrski vetrolom je ponovno uničil ogromno količino gozdov, predvsem iglavcev, kar pomeni, da se bomo letos zagotovo spet srečali s prenamnožitvijo podlubnikov, če poškodovana drevesa ne bodo pravočasno odstranjena. Zato je namen tega zakona, da bi se omogočili ukrepi za pravočasno in učinkovito izvedbo sanitarnih sečenj in preventivnih varstvenih del v gozdovih. S predlogom zakona naj bi se zagotovila tudi pomoč lastnikom gozdov, saj naj bi se kmetom, ki so utrpeli škodo, med drugim omogočilo zmanjšanje ali odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. S predlogom zakona naj bi se tudi skrajšali roki za izdajo soglasij in dovoljenj državnih organov in nosilcev javnih pooblastil.

Verjetno se vsi strinjamo, da bodo naravne nesreče v prihodnje v luči podnebnih sprememb vse pogostejše. Zato bi se morali kot država na to vnaprej pripraviti, saj vsakič znova ugotavljamo, da odprava posledic naravnih nesreč sistemsko ni dobro urejena, zato moramo sprejemati nesistemske zakone, kot je današnji.

V Poslanski skupini Desus nas veseli, da je predlog zakona nastal na pobudo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Zveze društev lastnikov zasebnih gozdov v sodelovanju z državnim zavodom za gozdove ter pristojnim ministrstvom. Zato upamo, da bodo lastniki gozdov, pa naj bo to država ali zasebni lastniki, tokrat hitreje odstranili poškodovana drevesa in da podlubnik letos ne

bo imel takšne možnosti za razvoj, kot jih je imel v zadnjih treh letih.

Poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus bomo predlog zakona podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Spoštovani, lepo pozdravljeni!

Zakon, ki ga obravnavamo, prihaja, žal, prepozno. Veliko prepozno. V Novi Sloveniji na nevarnost prenamnožitve podlubnikov glasno opozarjamo že od časa, ko je žled ukleščil in polomil drevje na Slovenskem. To je bilo pozimi, februarja 2014. Prvo nujno sejo Odbora za kmetijstvo smo zahtevali že konec leta 2014, takoj ko so se začele kazati rjave lise in ko je bilo jasno, da razvoj in namnožitev podlubnikov po žledolomu pri nas postaja zelo hud problem, ko je bilo jasno, da je velika količina poškodovanega lesa po žledolomu in bo težavna sanacija oziroma odvoz lesa iz gozdov. Takrat smo govorili o približno 9 milijonih kubičnih metrov lesne mase v zasebnih in državnih gozdovih. Danes Vlada govori o približno 4,5 milijonov kubičnih metrov posekanega lesa v letih 2015 in 2016. Podatka za 2017 pa v predlogu zakona ministrstvo ni navedlo. Jasno je torej, da je veliko te lesne mase ostalo v gozdovih. Strokovnjaki so opozarjali in še vedno opozarjajo, da je eden izmed glavnih vzrokov za veliko namnožitev podlubnikov dejstvo, da lastniki gozdov niso pospravili poškodovanih iglavcev dovolj hitro.

V Novi Sloveniji smo s sklicem obeh nujnih sej želeli opozoriti na težave, s katerimi se srečujejo lastniki gozdov, ki jih je v Sloveniji približno 460 tisoč. Predlagali smo tudi številne ukrepe in spodbude, s katerimi bi Ministrstvo za kmetijstvo lahko pomagalo tudi zasebnim lastnikom gozdov pri hitrejši in bolj učinkoviti sanaciji, pa žal tudi tukaj nismo bili slišani. Predlagali smo na primer, da bi se dvignila količina goriva, porabljenega pri spravi tega lesa, kot povračilo trošarine za lastnike gozdov. Obenem pa bi se obračunaval nižji katastrski dohodek za lastnike gozdov, ki imajo poškodovane gozdove po žledolomu, posledično pa tudi škodo zaradi prekomernega razvoja podlubnikov. Za tiste z največjo škodo pa smo predlagali oprostitev plačila za 25 let.

Po podatkih Zavoda za gozdove Slovenije je bilo širjenje podlubnikov zaznano tako v nesaniranih sestojih kot tudi po žledu v saniranih sestojih, dejstvo je, kot smo v Novi Sloveniji že večkrat opozorili, da ukrepanje ni bilo dovolj hitro. Lahko bi pogledali, kako se te zadeve lotijo v sosednjih državah, kjer so tudi bili soočeni z žledolom in prekomerno namnožitvijo podlubnikov. Drugo nujno sejo smo zahtevali

leta 2016, žal, spet brez posluha Ministrstva za kmetijstvo oziroma Vlade.

Dobronamerno smo k temu zakonu za obravnavo na odboru vložili številne amandmaje, ki jih je pripravila Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, pa ministrstvo ni zmoglo upoštevati lastnikov gozdov, ki so utrpeli škodo. Ti ljudje najbolj izgubljajo zaradi sedanjega stanja, ko se je lubadar že prenamnožil, cena lesa pa se je že prepolovila. Kdo ima od tega korist?

Sicer bomo poslanci Nove Slovenije ta zakon podprli, čeprav prihaja veliko veliko prepozno.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani predsednik, državni sekretar, kolegice in kolegi ob tej gneči!

Zakon, ki je pred nami danes, je posledica bistveno večjega problema, bistveno širših razsežnosti, ki ga imenujemo globalno segrevanje in dolgoletno večdesetletno umanjkanje trajnostnega upravljanja z viri in življenja preko zmožnosti in možnosti, ki jih ponuja ta planet vsem, ki na njem živimo. Zato je treba poudariti, da seveda tudi, če hibridne vrste zakoni med interventnim in sistemskim v bodoče ne bodo dovolj, da bi lahko rešili bistven problem, in to je, da se je s podnebnimi spremembami okolje, v katerem živimo, bistveno spremenilo in da v resnici lahko na težave lastnikov gozdov in na izzive, ki jih prenaša, denimo, namnožitev podlubnikov, odgovorimo samo z povsem prenovljeno in drznem si reči radikalno okoljsko politiko in da v bistvenem delu naslovimo vprašanje našega lastnega trošenja virov in s tem povezano redefiniramo tudi cilje in usmeritve, ki jih kot država imamo na področju varovanja okolja in trajnostnega razvoja. Dejstvo je namreč, da se stoletne poplave, vročinski vali, žledolomi in vetrolomi zdaj pojavljajo bolj praviloma kot izjemoma. In ena izmed možnosti, ki jo imamo je, da ugotavljamo vsako leto znova, da bi nekdo interventno moral ukrepati že prej, kljub temu, da ukrep, ki ga imamo danes, ni prvi. Ob tem pa ne zastavljamo vprašanja, kako in na kakšen način sami s prekomerno porabo energije prispevamo h globalnemu segrevanju, ki je resnični razlog za to, da se danes soočamo z namnožitvijo podlubnikov. V tem pogledu je treba kritično presojeti tudi predloge, ki so bili na mizo prineseni z namenom izboljšati ta zakon in pomagati lastnikom gozdov. Eden slednjih je zmanjšanje trošarin za pogonska goriva, večja potrošnja pogonskih goriv pa seveda je eden izmed ključnih deležnikov in sogradnikov pogojev za globalno segrevanje, ki so temeljni razlog za to, da moramo danes sprejemati zakon, ki je nekaj med sistemskim in interventnim.

Če se osredotočim na sam zakon. Seveda, tudi če z zamikom kakšnega dneva prihaja na pobudo tistih, ki ga bodo koristili in ki ga najbolj potrebujejo, zato da bodo izvedli nujna sanacijska dela in zato, da naslovimo ne le vprašanje ekonomske škode, ki je nastala in bo nastala zaradi namnožitve podlubnika, ampak predvsem zato, da zagotovimo sanacijo gozdov, da zagotovimo, da ne bo prišlo do povečane ogroženosti habitata in da se življenjski prostor, ki ni samo ekonomski in socialni, ohranimo, nadgradimo in predvsem zavarujemo. Zato je pomoč lastnikom gozdov, ki so v pomembnem delu že prispevali k sanaciji, hkrati pa bi marsikdo lahko naredil tudi več, v tem, da jim odpravimo dobršen del birokratskih ovir, s tem da omogočimo dostop do evropskih sredstev in da jim na eksistenčnem delu pomagamo solidarno, nekaj, kar je v resnici nemogoče ne podpreti.

Socialni demokrati bomo zakon, ki gre naproti tistim, ki od tega, kar gozd ponuja, živijo, podprli. Hkrati pa opozarjamo na to, da ta zakon ne more biti in ni interventne narave, samo s sporočilom, da je treba sanirati in pomagati, ampak je resnični odgovor na potrebo po tem zakonu nekje drugje, in to je v radikalni spremembi okoljske politike in v bistvenem bistvenem zmanjšanju energetske požrešnosti ne le naše države, ampak družbe kot celote. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi Pregleda vloženi amandmajev z dne 13. 2. 2018.

V razpravo dajem 1. člen in amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Razpravo zaključujem.

V razpravo dajem 4. člen in amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Besedo ima gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo pripravili amandma, da izboljšamo oziroma nekako pomagamo tistim lastnikom gozdov, ki so dejansko utrpeli škodo, in sicer s tremi dodatnimi ukrepi. Pa jih naj navedem: gre za davčno oprostitvev po Zakonu o dohodnini za parcele za gozdna zemljišča, na katerih je bila dejansko škoda; nadalje oprostitvev plačila dohodnine za zemljišča izven gozda, ki so bila poškodovana pri sanaciji, ker je šlo za sanacijo gozdov; nadalje je predlog našega amandmaja za dodatno povračilo trošarin za nakup pogonskih goriv, kajti vemo, da bo veliko več dela in s tem tudi veliko več stroškov za pogonska goriva pri sanaciji gozdov. In ne glede na določbe, ki urejajo davek na nepremičnine, da se davek za leti 2018 in 2019 na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije odpiše za

prizadete gozdove. Zakaj to predlagamo? Kajti dejansko se v osnovi postavlja vprašanje, ali res vse te naravne nesreče, ki se dogajajo v kmetijstvu, reševati po osnovnem zakonu. In nadalje se dejansko postavlja tudi vprašanje, kaj dejansko v kmetijstvu je naravna nesreča. Kajti določene vremenske neugodnosti, ki jih kaže vreme, se iz leta v leta ponavljajo. Določene je moč predvideti. Vsako leto pade večja količina padavin, se lahko predvidi, ne vem, poplave, se lahko z določenimi ukrepi ta škoda, s pravimi ukrepi, s pravočasnimi pristopi ta škoda omili. Ravno tako je s pozebo. Pozeba se dogaja tako rekoč skoraj vsako leto in z določenimi pravimi ukrepi se lahko ta vremenska nevšečnost, ki povzroča škodo v kmetijstvu, tudi omili. Imamo pa naravne nesreče, na katere ne moremo vplivati. To je vetrolom, snegolom in seveda se dejansko bistveno ta škoda razlikuje od tistih, katere bi lahko omilili oziroma jih s pravimi ukrepi v veliki meri tudi zmanjšali. In vsled tega, kajti vetroloma in žledoloma res ni moč ne preprečiti ne preventivno s pravimi ukrepi pristopiti, skratka tu gre res za tisti pravi pomen naravne nesreče, na katero človek nima vpliva niti s preventivno niti s predhodnimi ukrepi. Tako da ta naš amandma sledi, da dejansko tem oškodovancem, seveda z razliko od vrste škode, katere res ni moč nekako omiliti, da jim s subvencijami in z omejitvami pri dajatvah na ta način pomagamo v večji meri kot ostalim prizadetim, na katere pa bi lahko s ukrepi tudi vplivali. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državni sekretar na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, mag. Marjan Podgoršek.

MAG. MARJAN PODGORŠEK: Hvala, predsedujoči.

Vlada dopolnila v delu, ki se nanaša na zadnje 4 alineje, to je namreč vsebina dopolnila, ne podpira, saj, če grem po vrsti, po alinejah, davčna oprostitvev za katastrski dohodek na parcelah, kjer se vrši obnova gozdov, je že omogočena. Namreč 18. točka prvega odstavka 73. člena Zakona o dohodnini določa oprostitvev za katastrski dohodek zemljišč, ki se pogozdijo, in to za obdobje 30 let po pogozditvi. Predpisi o gozdovih ne določajo pojma pogozditve, je pa to izraz, ki se že vrsto let nespremenjeno uporablja za davčne namene kot sinonim za novo zasaditev gozda, tako v primeru nove zasaditve na do tedaj kmetijskem zemljišču kot v primeru nove zasaditve zaradi obnove gozda po goloseku, na primer iz razloga sanitarne sečnje. Torej v skladu z določbo je že sedaj mogoče tudi v primeru obnove gozda zaradi opustošenja, ki ga je povzročil podlubnik, uveljaviti oprostitvev dohodnine ob pogoju, da je bil izveden golosek na celotni površini prizadete parcele ali njenega dela. Oprostitvev je namreč vezana na dejstvo, da je zaradi nove zasaditve dreves na goloseku ali nove zasaditve na do tedaj kmetijski površini

lastniku oziroma uporabniku gozda omogočeno dosegati dohodek iz gospodarjenja z gozdom, in to za obdobje, ko je gospodarsko koriščenje spet mogoče. Zakon o dohodnini 2 določa, da po obdobju 30 let po novi zasaditvi. Smiselno je mogoče oprostitev priznati tudi na površinah z golosekom, za katere se z odločbo Zavoda za gozdove naloži naravna obnova gozda, saj je tudi v teh primerih pridobivanje dohodka za določeno obdobje onemogočeno. To v zvezi s prvo izmed 4 predlaganih alinej.

Glede druge bi pojasnili sledeče, da so lastniki že oproščeni dohodnine plačila za gozdarsko-okoljske in podnebne storitve ter ohranjanje gozdov, ki vključuje tudi sredstva za sofinanciranje dolgoročnih vlaganj v obnovo gozda. Na podlagi veljavnih določb 26. člena Zakona o dohodnini je danes že oproščena dohodnina plačila za gozdarsko-okoljske in podnebne storitve ter ohranjanju gozdov, ki vključuje tudi sredstva za sofinanciranje dolgoročnih vlaganj v obnovo gozdov, gozda z okoljsko komponento, to je v zvezi s sedmo alinejo druge točke 26. člena ZDoh-2, ter plačila iz naslova ukrepov kmetijske politike pridobljene v zvezi z dolgoročnimi vlaganji v osnovno gozdarsko dejavnost v povezavi s tretjo tečko 26. člena ZDoh-2. Torej so sredstva za obnovo gozdov v primeru, da se obnova izvede kot pogozditev na goloseku, torej nova zasaditev na enotni površini, že na podlagi veljavnih določb oproščena dohodnine, saj jih je mogoče obravnavati kot plačila, pridobljena v zvezi z dolgoročnimi vlaganji.

Glede tretje alineje, v zvezi s trošarino, bi pojasnili sledeče. Višina trošarin se je že uredila s Pravilnikom o dopolnitvi Pravilnika o vračilu trošarine za energente, ki se uporabljajo za kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo. Ministrstvo za finance je obljubilo dopolnitev pravilnika in 30. 1., mislim da, je bil sprejet Pravilnik o dopolnitvi Pravilnika o načinu vračila trošarine za energente, ki se uporabljajo za kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo, in je tudi seveda med drugim povišana količina, ki se prizna na 60 litrov za hektar gozda, kar prej, mislim da, je ena od sogovornic omenila, da je tu težava, te težave ni. Je povečano. In v zvezi s tem je bilo seveda v Uradnem listu številka 8/2018, dne 9. 2. 2018 objavljen navedeni pravilnik o načinu vračila trošarine za energente, ki se uporabljajo za kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo.

Glede zadnje alineje, v kateri pač predlagatelji predlagajo, da se ne glede na določbe zakona, ki ureja davek za nepremičnine, davek za leti 2018 in 2019 na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije odpiše za prizadete gozdove. Nekako nam ni jasno, na kaj je mišljeno. Zakon o obdavčitvi nepremičnin namreč ni v veljavi. Je sodba Ustavnega sodišča njegovo izvajanje razveljavila in je zato tudi takšna določba v zakonu ne bi imela smisla.

Na podlagi navedenega ocenjujemo, da amandma, kot je predlagan, ni potreben

oziroma ne bi bil ustrezen, saj bi podvojil vsebino drugih zakonov, ki že urejajo to področje na predlagani oziroma želeni način, kot ga tudi predlagatelji sami želijo.

Mogoče še ob tej priložnosti nekatera pojasnila na predhodna vprašanja. Če lahko, predsedujoči? Glede reakcij, bi bilo potrebno na ravni nesreče pojasniti najprej glede količin, ker se večkrat pojavljajo nejasnosti. Žled je povzročil nekje za okoli 9 milijonov kubičnih metrov škode v gozdovih, podlubniki po zaključenem stanju za leto 2017 približno 6 milijonov, vetrolom po podatkih, ki so precej dokončni, torej vetrolom iz začetka decembra 2017 pa 2,2 milijona kubičnih metrov. Večkrat je bilo omenjeno, kakšno je stanje v drugih državah in kako se je Slovenija spopadala. Ministrstvo za kmetijstvo je v sodelovanju s strokovnimi institucijami opravilo mednarodno primerjalno analizo. To je ena prvih, ki je v tem območju, zajemala je pet okoliških držav in rezultati analize kažejo, da smo primerljivi oziram v vrhu tistih, ki so se spopadali s podlubniki glede učinkovitosti, in imamo tudi precej primerljivo normativno ureditev. Analiza, ki je daljša, je tudi dostopna na spletnih straneh ministrstva, mislim, da tudi gozdarskega instituta. Glede samega odziva na škodo po žledolomu je treba povedati, da je bil 7. 3. 2014 sprejet Zakon o ukrepih za odpravo posledic žleda med 30. januarjem in 10. februarjem 2014. Torej, Vlada je hitro reagirala na sam žledolom, ki pa je v posledici, seveda, danes to vemo oziroma tako se pač strokovno ocenjuje, v veliki meri povečal obseg napada podlubnikov. Glede samega sistema obrambe je sedanja zakonodaja, kot sem že v predstavitvi povedal, iz vidika organizacije Zavoda za gozdove in aktivnosti, ki so potrebne za bolj hitro spravilo lesa, dosti ustrežna in imamo tukaj zgolj dve manjši dopolnitvi v tem zakonu, ki sicer pomagajo, ampak da bi pa zdaj bistveno spremenile potek, bi bilo pretirano reči. So pa v tem zakonu nekateri ukrepi, ki omogočajo predvsem, da se lažje izkoriščajo evropska sredstva. Definiran je pojem naravne nesreče tudi za ta sklop ukrepov, kar nam omogoča dostop do sredstev evropskih skladov, ki so bila do sedaj omejena samo na področja z žledom. S tem zakonom pa bodo tudi na škodo, ki je bila povzročena s podlubniki in tudi z njimi povezanimi naravnimi nesrečami oziroma takšnimi, ki bi lahko povzročile namnožitev podlubnikov. Podlubnikov je 90 vrst, se nekako ocenjuje. Tako da gre za precej širok sistem, ki bo omogočal po tem zakonu odpravo posledic oziroma v manjšem delu tudi preprečevanje precej širokemu sklopu naravnih nesreč. Pomembnost tega v podrobnostih je tudi omeniti, da bo omogočalo veliko hitrejšo izdajo dokumentov. Glede tega je pristojno ministrstvo, malce smo ponosni, no, ker nam je uspelo doseči to izjemo, ki jo je drugače zelo težko doseči v, bomo rekli, interdisciplinarnem in tudi interesnem usklajevanju z drugimi strokami, predvsem z interesi iz področja okolja, kjer

nekako neradi dajejo roke, ki so krajši od 60 dni, in so bile glede tega tudi v preteklosti težave. Zakon sedaj zahteva, da se vsi ustrezni dokumenti izdajo v petnajstih dneh, kar bo omogočilo učinkovit boj tudi na področjih, ki še nimajo zgrajenih prometnic, saj bo s tem zelo olajšana izgradnja vlak in gozdnih prometnic. Toliko za sedaj. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani državni sekretar, za vaše odgovore.

Seveda vaši odgovori držijo, imava pa oba en problem. Danes razpravljamo o sistemsko nesistemskem zakonu. Vemo, da bi lahko to naravno ujmo iz leta 2014 reševali po osnovnem zakonu, ampak ni se zgodilo nič ali pa, bi rekel, se je zgodilo, ampak zelo zelo malo. Premalo, da bi ti ukrepi obvarovali nadaljnjo širjenje škode v gozdovih. Zdaj smo iz osnovnega zakona nekaj izdvojili, nismo pa vsega. Zdaj samo za ta segment. Pa imava oba vsak svoj prav, naš amandma pa je samo to, da dejansko izdvojimo vse. To se pravi, tudi te dodatne ukrepe, ki so že itak zajeti v osnovnem zakonu. Vem, da so. Ampak zdaj je pa vprašanje, kako se pa to v praksi izvaja. Ali to funkcionira ali to ne funkcionira? Zdaj, če bi v praksi vse delovalo, potem tudi tega dodatnega zakona samo za to ujmo ne bi potrebovali, ker bi itak lahko že po osnovnem zakonu to problematiko rešili. Ampak praksa dejansko pokaže, da tisti sistemski zakoni, ki so, bi rekel, zelo široki, ne opredeljujejo točno vsake ujme posebej, v praksi ne funkcionirajo. Zaradi tega dobivamo na mizo nesistemske predloge, ki rešijo en segment pa drug segment v neki tretjini, polovici, četrtini in tako naprej. Se ne rešuje kot celoto, v tem je zdaj dejansko ta težava. Naš amandma samo povzema še tisti preostanek, ki ga že itak ima osnovni zakon, da se dejansko ta naravna ujma iz leta 2014 obravnava oziroma v tem zakonu še doda tudi tisto, če smo že nekaj povzeli, dajmo povzeti vse. Samo to je bil naš namen in naš pristop, da dejansko poskušamo zaokrožiti neko celovitost, samo to je bil dobromeren namen, ker smo šli v dejansko sistemsko nesistemski zakon, da to stvar na nek način uredimo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Danilo Anton Ranc.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovani državni sekretar in nas nekaj poslancev!

Sicer ni danes štrajk, ampak zelo malo nas je tu, tema je pa zelo pomembna.

Jaz bom tudi ponovil svojo razpravo, ki jo vlečem že 4 leta tu v parlamentu. Večkrat sem opozarjal na naravne ujme, ki so posledica globalnega segrevanja ozračja. S tem bo treba začeti živeti in tudi zato je toliko razprav na temo

ujm ali pa lubadarja v gozdu. To je v bistvu postal del našega vsakdana, temu se ne bomo mogli izogniti. Poglejte, tam v Davosu zadnjič, koliko je bilo snega. Mi živimo v neki družbi, ki ima globalno pregreto ozračje, tega bo vedno več in sledijo posledice, žledolomi, vetroolomi, v končni fazi pride pa lubadar, ki je pač potem zelo aktiven v gozdu, sam državni sekretar je omenil, da jih je že okrog 200. Sam je tudi seštel številke in v zadnjih nekaj letih pridemo na to, da je okoli 15 milijonov lesa tako ali drugače poškodovanega, ki napade v gozdu in tam ostane, seveda se nam lubadar pa širi. Jaz tu seveda razumem neko reakcijo ministrstva, da je pripravilo zakon, se odzvalo na nek ukrep, ki je seveda potreben, v bistvu pa rešuje posledico nekega stanja, ki se nam v nedogled ponavlja in smo v nekem začaranem krogu. Prej smo govorili, ko smo obravnavali Zakon o spodbujanju investicij v Sloveniji, sicer na drugem ministrstvu, sem tudi poudaril to, da potrebujemo sistemske rešitve, ki bodo na dolgi rok po neki lastni inerciji preprečile, da bi morali vsako leto neke zakone sprejemati. V tem primeru tega, ki je. Seveda jaz razumem, odziv je, prav, da je, ampak, če bi pa mi imeli sistemsko rešitev, to pa vidim predvsem v tem, da je treba to stanje izkoristiti kot poslovno priložnost in ta napadli les, ki nam ga napade vsako leto zaradi različnih ujm, nekam porabiti. Kmet, če mu les podre, če se to ponavlja, vzpostavi neko industrijo ali pa lesno verigo, ki bi to predelovala, potem se v bistvu bi po sami inerciji poveča povpraševanje, vzpostavi se višja cena za ta les. To bi v bistvu samo po sebi stimuliralo čiščenje gozdov in posledično bi bilo pa potem seveda v končni fazi manj lubadarja.

Temu zakonu jaz ne morem nasprotovati, ker rešuje neko akutno situacijo, ki je pa posledica tega, da na žalost Slovenijo deset milijonov ali pa, recimo, prirastka na leto ne vzpostavimo lesne industrije, ki bi ta les pridelala in bi imeli dobesedno počiščene gozdove, ne bi bilo tega. Tudi zadnjič sem bil priča nekemu dogodku v Avstriji, kjer nas prepoznajo po hlobovini. Zdaj želijo tam graditi nek logistični center za izvoz hlobovine. Tudi to sem že večkrat rekel, da postajamo kolonija za druge države. Zato vidim strateškost ukrepov in zakonov, ta zakon o gospodarjenju z državnimi gozdovi je takšen sistemski zakon, ki predpisuje vzpostavljanje centrov za zbiranje in predelavo lesa. To bi bil tisti pravi ukrep, ki bi na dolgi rok preprečil, da bi morali vsako leto sprejemati zakone, ki jih je zdaj res veliko.

Svojo razpravo bi v tej smeri zaključil, da zakon seveda podpiram. Pravim pa, če bi sistemsko vzpostavili potrošnike tega lesa v Sloveniji, takih zakonov ne bi bilo treba sprejemati, ker bi po neki lastni inerciji les predelali, gozd očistili in lubadar se ne bi mogel več tako intenzivno razvijati. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Tu imamo primer, ko je Vlada prišla z novim, dodatnim zakonom, ki ureja neko področje, in tu se vidi, da ta mantra o »sistemsko«, »celovito«, ne vem, »dokončno«, »popolno« pade tudi na Vladi, in to pri enem takem problemu, ki se mu reče reševanje posledic sanacije prenamnoženih podlubnikov. Tisto, kar ste več ali manj v vseh razpravah vedno, kadar smo mi vložili kakšen zakon, zahtevali od nas, ste zdaj to demantirali in prišli z novim zakonom. To je, prvič, kritika vsem tistim, ki, kadarkoli mi kaj predlagamo, nasprotujete tej rešitvi, zato ker ni sistemska, ker ni celovita, ker ni ne vem kakšna, ko z isto napako pride Vlada, ki pa je dolžna bistveno bolj kot katerakoli opozicijska stranka priti s sistemskim, celovitim, pravočasnim in tako naprej, pa gre kar gladko čez, ni nobene težave v razpravah, ni nobenih kritik, nobeden ne bere vladnih mnenj in gradiv in tako naprej. To je dvolično. To je eno.

Drugo, kar je, bi pričakovali, da so vsaj ukrepi povzeti v tem delu tako, kot bi morali biti. Ne da imamo za sanacijo prekomernih škod po podlubnikih zadeve zajete v štirih zakonih ali pa petih. Lahko bi v enem zakonu pripravili, če bi šli sistemsko. In tisti, ki je udeležen tam, bo videl vse ukrepe, ki mu sledijo iz tega nabora. Noben problem. Ampak to je zdaj tako, nekaj najdeš v tem zakonu, nekaj v prejšnjem zakonu, nekaj morda pri dohodninskem zakonu, nekaj pri Zakonu o katastrskem dohodku in tako naprej, vse razmetano. In od nekega kmeta, poljedelca, gozdarja, karkoli že je, pričakujete, da bo to sistematično in sistemsko obdeloval. To je težko. In tudi pristop, po moje, ni v redu.

Drugo, kar je, je pa problem v naslednjem. Tisti hip, ko se začnemo ukvarjati ali pa pogovarjati o problemih podeželja, in ko predlagamo neke dobre ukrepe, se vedno najde neka blokada, razlog, opravičevanje: »To ni možno.« Pa naj gre za kmečke pokojnine, naj gre za plačevanje prispevkov kmetov, naj gre za upoštevanje dela na kmetiji, naj gre za olajšave po tem, ko se jim zgodijo elementarne nesreče, škode in tako naprej, vedno se najdejo neki omejitveni ukrepi. Vsi tisti, ki se z gozdom nekoliko bolj resno ukvarjate, veste, da 30-letna olajšava za uničen gozd ni nič. Ekonomska raba gozda, uničenega po elementarni nesreči, se bo začela čez 50 let. Do takrat ekonomska raba skoraj ni možna, ker imaš tako drevje, nimaš takega. Zato me tudi čudi, da Ministrstvo za kmetijstvo prihaja z ukrepi, ki so polovico od tistega, kar je normalna doba, da se začne sploh ekonomska raba gozda. To se mi zdi, bom rekel, neobičajno. In do tega, da se karkoli kmetom omogoči, tudi ko so doživeli kakšno elementarno nesrečo, da imate tako, bom rekel, defenzivno stališče, je pa sploh problem. Če bi danes tu govorili o migrantih in žepninah, bi to zlahka zletelo ven z vladno podporo, koalicijsko podporo, tiskovne konference bi bile, tamle v sobi 117 bi 4 predstavniki ali pa 3 koalicijskih

strank, pa še neko civilno združenje, stali in bi govorili, kaj vse se je na tem področju naredilo. Zdaj, ko pa se pogovarjamo o problemih slovenskega kmeta in slovenskega podeželja, pa tudi ukrepi, ki so pravzaprav normalni, pridejo težko čez. In ni razumevanja za te stvari. To me, moram reči, zelo čudi.

Olajšave, ki jih imajo kmetje, recimo, v primerih elementarnih nesreč, so po moje relativno nizke, celo problem plačevanja zavarovalnih premij se pojavlja pri določenih kmetijskih produktih oziroma proizvodnji. Vse možne omejitve se najdejo, da se nekaj ljudem ne zagotovi. Pa gre za našega človeka in za našo slovensko zemljo in za to, da bo stala ta krajina obdelana, da bo nekdo kmetoval na tej zemlji, da bo gospodaril z njo in da bo z njo tudi preživel. Najdemo pa tisoč razlogov, da financiramo vse okrog sebe, vse neproduktivne dejavnosti in tako naprej. V tem primeru ne gre za neko socialno podjetništvo ali pa tudi, ker so cene nizke, ali pa če se ne da, ampak gre za nekaj, iz česar na koncu nekaj nastane. In mene zelo žalosti, to moram povedati še enkrat, da se tako parcialno pristopa do urejanja problemov, ki so povezani s slovenskim podeželjem, s kmetstvom, z razmerami na kmetijah in tako naprej.

Jaz bi vseeno predlagal, spoštovani predstavniki Vlade, da ta naš predlog amandmaja podprete, tako kot je kolega Žnidar povedal, da bodo vsaj v enem členu sistemsko ali pa celovito zajeti vsaj ukrepi, ki se namenijo za pomoč pri tej elementarni nesreči. To je minimalni standard. Tudi z vidika preglednosti zakona, preglednosti ukrepov, z vidika normativne ureditve je to najbrž normalno in pričakovano. Mislim, da ni v interesu nikogar, da se te stvari drobijo na, ne vem, 5 postavk, da se pol prepiše, pol spusti in se potem takoj postavi vprašanje, kaj velja – Ali tisto, kar je bilo prej in je bilo tako, ali to, kar je ta polovica, ki je zdaj tukaj? Kaj velja potem? Če se sprejema nek zakon, ki je predvidel neke ukrepe, potem pa še dodatne ukrepe in med temi dodatnimi ukrepi jih polovica manjka. Vi bi morali tudi naslov zakona spremeniti. To niso dodatni ukrepi, ampak so to dodatne omejitve pri izvajanju ukrepov za sanacijo podlubnikov. Ker ukrepe ste črtali, 4 ukrepe ste črtali iz prejšnjega zakona. In to niso dodatni ukrepi, ampak so kvečjemu dodatne omejitve, dodatne blokade, dodatni zadržki, da do nekih realizacij na tem področju ne bo prišlo.

Jaz bom naš amandma podprl, bom pa tudi podprl zakon. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Potem razpravo glede tega člena in amandmaja zaključujem.

V razpravo dajem še 13. člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Ne. Potem, ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali jutri v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 13. točko dnevnega reda in tudi 38. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 14. FEBRUARJA 2018 OB 14.29 IN SE JE NADALJEVALA 15. FEBRUARJA 2018 OB 9. URI.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Začenjam z nadaljevanjem 38. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: Nada Brinovšek, Erika Dekleva, dr. Simona Kustec Lipicer od 16. ure do 18.30, Andreja Potočnik od 16. ure dalje, Tea Ljubič od 15. do 19. ure, Vojka Šergan od 15. ure dalje, Iva Dimic, mag. Marko Pogačnik, Zvonko Lah, Benedikt Kopmajer, Peter Vilfan, Tomaž Lisec, Uroš Prikl do 12. ure, Janez Janša, mag. Bojan Krajnc do 15. ure, mag. Dušan Verbič do 14. ure in Franc Laj.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **4. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ENERGETSKEGA ZAKONA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za infrastrukturo mag. Klemnu Potisku.

MAG. KLEMEN POTISEK: Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke in spoštovani poslanci!

Dovolite mi, da vam predstavim glavne poudarke predloga sprememb in dopolnitev Energetskega zakona. Republika Slovenija je od Evropske komisije prejela uradni opomin zaradi nepravilnega prenosa drugega odstavka 13. člena Direktive o energetske učinkovitosti stavb. Za zagotovitev izpolnitve obveznosti iz direktive je treba dopolniti 336. člen Energetskega zakona tako, da obveznost namestitve energetske izkaznice velja tudi za lastnike in najemnike stavb, v katerih se pogosto zadržuje javnost. Z novelo zakona se v skladu z Direktivo o energetske učinkovitosti dodaja pomen izraza »učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje«, ki pomeni sistem daljinskega ogrevanja ali hlajenja, pri katerem se uporablja vsaj 50 % energije iz obnovljivih virov, 50 % odvečne toplote, 75 % toplote iz soproizvodnje ali 50 % kombinacije toplote iz najmanj dveh prej navedenih virov. Ustavno sodišče Republike

Slovenije je leta 2016 izdalo odločbo o neustavnosti osme alineje prvega odstavka 59.a člena Energetskega zakona. Omenjena alineja je določala, da se kot pravica graditi šteje tudi izjava investitorja, da je vročil lastnikom zemljišča ponudbo za sklenitev pogodbe o pridobitvi lastninske pravice ali stavbne pravice v javno korist. Glede na odločbo Ustavnega sodišča je treba dodati še postopek pridobitve plačila ustrezne denarne odmene, to je odškodnine, za čas dejanske uporabe nepremičnine zaradi gradnje energetske infrastrukture do izdaje odločbe o razlastitvi ali ustanovitvi služnosti v javno korist oziroma pridobitve pravice do posesti v razlastitvenem postopku. Gre za spremembo 475. člena Energetskega zakona.

Nadalje, potrebna je uskladitev s Smernicami za državno pomoč za okolje in energijo za obdobje 2014–2020. Evropska komisija je objavila nove smernice za državno pomoč za okolje in energijo za obdobje 2014–2020, ki določajo, da je zgornji prag za zagotovljen odkup omejen za elektrarne z močjo do 500 kilovatov. V Sloveniji trenutno še velja ureditev, da se podpora zagotavlja za naprave z nazivno močjo do enega megavata. Nadalje, s Predlogom uredbe Evropske unije o upravljanju energetske unije bo del energetske politike v Sloveniji tudi državni energetsko-podnebni načrt, v katerem bodo določeni cilji in prispevki na področjih razogljičenja, energijske učinkovitosti, energetske varnosti, notranjega trga energije in raziskav. Sestavni del državnega energetsko-podnebnega načrta bodo tudi konkretne naložbe v infrastrukturo. Z novelo zakona se uvaža pristojnost enovitega vodenja in krmiljenja 110-kilovoltnega omrežja. Rešitve so danes različne in so odvisne od dogovora med sistemskim operaterjem in elektro distribucijskimi podjetji. S spremembo zakona pa bo pristojnost določena v zakonu samem. In končno, delovanje elektroenergetskih podjetij je neločljivo povezano z delovanjem družbe sistemkega operaterja distribucijskega omrežja, zato v noveli Energetskega zakona predlagamo, da se pred odločitvami na skupščinah elektrodistribucijskih podjetij, za katere je sicer pristojen SDH, pridobi mnenje pri ministru, pristojnem za energijo, saj te družbe dejansko izvajajo gospodarsko javno službo. Skladno s 138. členom Poslovnika Državnega zbora predlagam, da se tretja obravnava zakona opravi na isti seji. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Igorju Zorčiču.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor je na 37. seji 31. 1. 2018 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo po skrajšanem postopku predložila Vlada. Kolegij predsednika Državnega zbora je na 117. seji 15. 1. 2018 sprejel odločitev, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku. V dopolnilni obrazložitvi je v imenu predlagatelja državni sekretar mag. Klemen Potisek poudaril, da so glavni cilji predloga zakona predvsem prenos nekaterih določb iz dveh evropskih direktiv in s tem odprava neskladnosti s predpisi Evropske unije, odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije in uskladitve s Smernicami za državno pomoč za okolje in energijo za obdobje 2014–2020. Izpostavil je, da je Evropska komisija Republiki Sloveniji poslala uradni opomin zaradi nepravilnega prenosa drugega odstavka 13. člena Direktive 2010/31/EU. Za zagotovitev izpolnitve obveznosti iz omenjene direktive je treba dopolniti 336. člen Energetskega zakona tako, da obveznost namestitve energetske izkaznice velja tudi za lastnika in najemnika stavb, v katerih se pogosto zadržuje javnost; ne glede na to, ali so te stavbe v lasti javnih organov oziroma jih le-ti uporabljajo. V nadaljevanju je bila izpostavljena odločba Ustavnega sodišča, zaradi katere je treba dodati še postopek pridobitve plačila ustrezne denarne odmene, to je odškodnine, za čas od dejanske uporabe nepremičnine zaradi gradnje energetske infrastrukture do izdaje odločbe o razlastitvi ali ustanovitvi služnosti v javno korist oziroma pridobitve pravice do posesti v razlastitvenem postopku.

Kot zadnjo od pomembnih sprememb je izpostavil že v uvodu omenjeno uskladitev s Smernicami za državno pomoč za okolje in energijo za obdobje 2014–2020. 372. člen Energetskega zakona določa, da se podpora v obliki zagotovljenega odkupa proizvedene elektrike izvaja za proizvodne naprave z nazivno močjo do enega megavata. EZ-1 je bil sprejet marca 2014, tri mesece kasneje pa je Evropska komisija objavila nove smernice za državno pomoč za okolje in energijo, kjer je prag za zagotovljen odkup omejen za elektrarne z močjo do 500 kilovatov. Glede na navedeno se v naš pravni red prenaša to določilo Evropske komisije. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je pojasnila, da izpostavljenim pripombam sledijo amandmaji koalicijskih poslanskih skupin. Predsednik Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je pojasnil, da komisija predlog zakona podpira. V daljši razpravi je bil pri 2. členu, ki spreminja 20. člen EZ-1, s strani poslanke in poslanca Stranke modernega centra predlagan in kasneje izglasovan amandma za amandma odbora, s katerim se omejuje javne dajatve in nadomestila, ki jih plača koncesionar za hidroelektrarne z inštalirano močjo, večjo od

10 megavatov, in sicer za največ 14 % njihovega prihodka iz prodaje električne energije.

Po obrazložitvi amandmaja naj bi zamejitev dajatev pri velikih proizvajalcih obnovljivih virov energije omogočilo ustvarjanje sredstev, s katerimi bi lahko v smislu uresničevanja novih investicij v obnovljive vire energije pripomogli k doseganju v prvem odstavku 20. člena predvidenih zavez ter tudi doseganje okoljskih ciljev razogljičenja. V zvezi z 8. členom, ki spreminja veljavni 74. člen EZ-1, ki opredeljuje plačilo systemske storitve, je poslanec Poslanske skupine Levica poudaril, da predlagana sprememba po njihovem stališču postavlja temelje za plačevanje storitev primarne regulacije, ki trenutno ni opredeljena kot systemska storitev, ki bi bila plačljiva. Pojasnil je, da se bodo tako preko dviga omrežnin ti stroški prenesli na pleča odjemalcev električne energije, kar je po mnenju Poslanske skupine Levica neupravičena subvencija investicije v šesti blok TEŠ, zato so predlagali črtanje te določbe. Enako se je s poslancem Levice strinjal tudi predstavnik Fokusa, društva za sonaravni razvoj; in predstavnik Greepeace v Sloveniji. Direktor družbe Eles je povedal, ker slovenski končni porabniki za uporabo prenosnega omrežja trenutno na leto plačujejo približno sto milijonov evrov, zaradi predvidenega dodatnega 1,5 milijona evrov za dajatev iz primarne regulacije ne bo treba povečati tarife za uporabo prenosnega omrežja. Odbor je v nadaljevanju sprejel amandmaje koalicijskih poslanskih skupin in tudi omenjeni svoj amandma k 2. členu. Glasoval je tudi o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, v njenem imenu dr. Bojan Dobovšek.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Pozdravljeni vsi, ki spremljate to sejo!

Pred nami je predlog Energetskega zakona. Če pogledamo raziskave, kaj so gonilni dejavniki razvoja Evropske unije – energija in transport, zato je pred nami še kako pomembna tema. Sprejemamo pa jo po skrajšanem postopku. Zakaj skrajšani postopek? Ne moremo obravnavati zadeve temeljito in analitično, ne more se vključiti javnost, stroka. Kakšna je kvaliteta predlaganega zakona? Kakšne bodo posledice? Se bo zakon dal izvajati? Kako bo vse skupaj vplivalo na finance? To je nejasno. Konkretno za ta zakon, gre za vzorec, da imamo neke evropske direktive, ki jih je nujno treba prenesti. Pod spremembo se skriva še nekaj tehničnih podrobnosti; ampak kaj je pa dodatno, kaj je zraven in je skrito. Seveda sta tukaj elementa strahu in hitrosti, plačali bomo penale in vse skupaj je treba hitro izvesti. Kaj je vlada delala

do sedaj? Če pogledamo, kaj je skrito? Skrita je omrežnina za TEŠ 6, na kar je opozoril tudi Državni svet. S TEŠ 6 bomo imeli še veliko problemov, kajti čakajo nas emisijski kuponi, katerih cena vztrajno raste. Takšne investicije na primer Nizozemci že zapirajo. Kaj pa je jedro problema in ga sploh ne vidimo? Energetski zakon je podlaga za Energetski koncept Slovenije, ki bo šele prišel v obravnavo in je že v razpravi. Zopet bomo imeli na zadnji seji pred seboj Energetski koncept Slovenije, za katerega se bo zelo mudilo. Tak koncept, kot je predlagan, je zastarel, ni po skandinavskih modelih, še daleč od tega, in bi moral imeti cilje, ukrepe in kazalnike, ki pa jih nima. Zato se v tem konceptu predvideva, da se bo izgradil.

Navaja se uredba o upravljanju energetske uniije, ki je v razpravi. Šele pogajanja potekajo med Svetom Evropske unije in Evropskim parlamentom, mi pa ta del že implementiramo. Zakaj? Ker se mudi, ker je Energetski koncept Slovenije, kot je predlagan, zastarel in bo pokril vse zastarele naložbe. Ne sledi modernim evropskim smernicam in če bi ga sprejeli kasneje, potem kot takšen ne bi dobil odobritve Evropske komisije. Zato se mudi. In kakšen vzorec je pred nami? Enak kot vzorec pri zakonu o drugem tiru. Jaz sem opozoril poslance koalicije, naj ne sprejmejo zakona o drugem tiru, ker ga ne potrebujemo. Izvede se projekt, kandidira se za evropska sredstva in začne graditi. Ne! Parlamentu se je predlagal zakon, zato se drugega tira ne gradi. Zakon je bil predlagan zato, da se odgovornost prevale na poslance. Ravno tako bo tu s to energijo. Imamo star koncept; predlog zakona, ki ga boste potrdili, je podlaga za zastarel Energetski projekt Slovenije. S tem zakonom bomo zopet dali osnovo, da se bo vlada sklicevala, saj ste poslanci sprejeli takšen zakon, ki daje nadaljnjo podlago; vi boste odgovorni, vlada pa se bo rešila odgovornosti. Moramo razmisliti, kaj sprejemamo, kako sprejemamo. Če je treba implementirati evropske direktive, da, potem črtajmo ostale člene. Plačajmo tisto, kar moramo plačati Evropski uniji, in pripravimo sodoben koncept, ki je po vzoru razvitih evropskih držav. Standardi, ki se sprejemajo in bodo sprejeti v okviru Evropske unije do konca leta v tako imenovanem zimskem energetskega načrtu, bodo bolj rigorozni ter bodo boljši za človeka in okolje. Ali želimo živeti v takšni državi v prihodnosti, kjer bo okolje uničeno, ali pa bomo imeli obnovljive vire energije?

Zaradi navedenega v Poslanski skupini nepovezanih poslancev ne bomo podprli zakona. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, v njenem imenu gospod Marjan Dolinšek.

MARJAN DOLINŠEK (PS SMC): Hvala, predsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim v dvorani!

Razlogi za novelo Energetskega zakona (EZ-1) so predvsem uskladitev z dvema direktivama in odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije ter Smernicami za državno pomoč za okolje in energijo. Veljavni Energetski zakon je začel veljati 22. marca 2014, ko se je v celoti prenesel obsežen tretji energetski sveženj, to je vsebina desetih direktiv in posamezne določbe petih uredb Evropske unije, predvsem glede določitve nadzornega organa in kazenskih sankcij. Pri izvajanju Energetskega zakona 1 ni bilo ugotovljenih večjih težav, so pa bile prepoznane nekatere pomanjkljivosti, ki jih ta novela izboljšuje na način, da uvaja bolj jasne določitve obveznosti za posamezne udeležence na energetske trgu ter odpravlja nekatere nedoslednosti pri implementaciji veljavnih določb. Evropska komisija je izdala uradni opomin zaradi nepravilnega prenosa drugega odstavka 13. člena direktive. Za izpolnitev obveznosti iz direktive se veljavni zakon dopolnjuje na način, da obveznost namestitve energetske izkaznice velja tudi za lastnike in najemnike stavb, v katerih se pogosto zadržuje javnost. Pravilnik o metodologiji izdelave in izdaje energetske izkaznice stavb bo v skladu s to spremembo zakona dopolnjen s točnimi klasifikacijami objektov, na katere naj bi se dodatna obveznost nanašala.

Druga uskladitev s pravom Evropske unije se nanaša na 2. člen Direktive o energetske učinkovitosti. Dodaja se nov pomen izraza, ki navaja, da učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje pomeni sistem daljinskega ogrevanja ali hlajenja, pri katerem se uporablja vsaj 50 % energije iz obnovljivih virov, 50 % odvečne toplote, 75 % toplote iz soproizvodnje ali 50 % kombinacije toplote in najmanj dveh prej navedenih virov. Pomen izraza, ki je določen v direktivi, je manj zahteven, kot je bilo to preneseno v Energetski zakon 1, kar s to novelo usklajujemo. S predlogom zakona se rešuje neskladnost z Ustavo, saj je Ustavno sodišče odločilo, da je bila osma alineja prvega odstavka 59.a člena Energetskega zakona v neskladju z Ustavo, ker zakonodajalec ni predvidel plačila ustrezne denarne odmere za čas od dejanske uporabe nepremičnine zaradi gradnje energetske infrastrukture do izdaje odločbe o razlastitvi ali ustanovitvi služnosti v javno korist oziroma pridobitvi pravice do posesti v razlastitvenem postopku. Ta protiustavnost se v tej noveli odpravlja. Predlog zakona se usklajuje tudi s Smernicami za državno pomoč za okolje in energijo 2014–2020. Med drugimi vsebinsko pomembnimi dopolnitvami Energetskega zakona je še znižanje praga za podeljevanje podpore v obliki zagotavljanja odkupa iz enega megavata na 500 kilovatov, kjer gre za uskladitev Energetskega zakona in na njegovi podlagi uvedene podporne sheme za elektriko iz obnovljivih virov energije.

Omeniti je treba tudi pomembno dopolnitev, ki določa, da se pred odločitvami na skupščinah elektrodistribucijskih podjetij, za katere je pristojna SDH, pridobi mnenje ministra, pristojnega za energijo. Ne gre za izdajanje soglasij, kar bi bilo dejansko nedopustno in bi posegalo v pristojnost SDH ter bi bilo tudi v neskladju z načeli lastniške ločitve; vendar pa gre za neko izraženo mnenje ministra, ki je odgovoren za sistemsko obvladovanje tega področja. V dosednji praksi ločenega upravljanja družbe Sodo s strani vlade in resornega ministrstva na eni in elektrodistribucijskih družb s strani SDH na drugi strani se je namreč izkazalo, da je komunikacija med obema upravljavcema nujna, kar je tudi cilj te spremembe. Krepitev te komunikacije in vzpostavitev bolj sinhroniziranega delovanja je namen te rešitve. Prav tako se je v praksi tudi izkazalo, da so se pri odnosih med Elesom in elektrodistribucijskimi podjetji pogosto pojavljale težave, zato se z zakonom uvaja pristojnost enovitega vodenja in se podeljuje sistemskemu operaterju. Ta rešitev je s tehničnega vidika najustreznejša, zagotavlja bolj racionalno upravljanje, zlasti glede stroškovne učinkovitosti; in jo zagovarja tudi stroka.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra bomo predlog zakona podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, v njenem imenu gospod Danijel Krivec.

DANIJELO KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Pred nami je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona. Ponovno, kot je bilo že opozorjeno, po skrajšanem postopku, brez širše razprave. Vsi smo pričakovali, da bo pred spremembami energetskih zakonov sprejet tudi Energetski koncept Slovenije, pa tega ni. Večina spremembe Energetskega zakona se dotika opozoril s strani Evropske unije, opozorjeno je bilo na opomin, ki ga bomo prejeli, če ne bomo svoje regulative uredili; zato je ključni namen tega zakona, vsaj v osnovi, bil prenos direktiv, ki še niso bile ustrezno prenesene, in odprava neskladnosti s predpisi Evropske unije. Ob tem pa se upošteva tudi odločbo Ustavnega sodišča, ki je opozorilo na neskladja pri pravicah posesti v razlastitvenem postopku, ki so bila v veljavnem zakonu. Zakon usklajuje tudi nove smernice za državno pomoč za okolje in energijo za obdobje 2014–2020, kjer postavlja prag za zagotovljen odkup do višine 500 kilovatov moči elektrarn, prej je bil en megavat. Poleg tega pa je ta zakon prinesel kar nekaj novih dopolnil, ki niso bila najavljena oziroma niso bila pričakovana. Gre za plačevanje primarne regulacije v sistemu, kar je do neke mere verjetno tudi možno za pokrivanje izgub v Termoelektrarni Šoštanj.

Druga zadeva je predhodno mnenje ministra pri odločitvah na skupščinah elektro podjetij, kar tudi ni v skladu z obstoječo zakonodajo glede korporativnega upravljanja. Največjo težavo pa je povzročil amandma, ki ste ga sprejeli na odboru, kjer je bilo predlagano plačilo dajatev in nadomestil, ki naj bi jih plačeval koncesionar v primerih novih objektov, ki naj bi se določil v največji višini do 14 % od prihodka iz prodaje električne energije. Mi smo na odboru opozorili, da je treba to opredeliti, da gre za predvsem nove objekte, nad močjo 10 megavatov, vendar koalicija ni poslušala in amandma je ostal v taki obliki, kot je. To pa s pravnega vidika pomeni, da lahko posega tudi že v koncesije, ki so bile podeljene, in zato je tudi s strani skupnosti občin in s strani lokalnih skupnosti veliko opozoril, da bo ta zakon verjetno v Državnem svetu doživel veto. Ta poseg za nazaj v pravice koncesionarjev je nedopusten. Glasovanje, ki je bilo na odboru, je bilo nepotrebno, kajti intenca predlagateljev amandmajev je bila, da je to pomoč pri gradnji novih objektov, ne pa da posega tudi v razmere na tem področju za nazaj.

Zato v naši poslanski skupini tega zakona ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, v njenem imenu gospod Ivan Hršak.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovani državni sekretar s sodelavko, spoštovani kolegice in kolegi!

Pred nami je druga obravnava predloga novele Energetskega zakona, s katero se določajo pravne podlage za bolj jasne določitve obveznosti za udeležence na energetskem trgu in odpravljajo nekatere nedoslednosti. Novela na novo prinaša plačljivo primarno regulacijo, ki jo morajo elektrarne, priključene na prenosno omrežje, že sedaj obvezno izvajati. Storitev primarne regulacije je namenjena temu, da je v regulacijskem območju vsak trenutek zagotovljeno ravnotežje med proizvodnjo in porabo, tudi v primeru izpadov proizvodnih enot ali večjih porabnikov. Primarno regulacijo bodo izvajale tiste elektrarne, ki bodo izbrane na javnih razpisih sistemkega operaterja. Prav na tej točki je bilo na seji matičnega delovnega telesa slišati največ pomislekov, češ da gre za dodatno finančno pomoč Termoelektrarni Šoštanj. Na te pomisleke smo tudi v naši poslanski skupini že v času nastajanja zakona opozorili pristojnega ministra, hkrati pa nas je zanimalo, ali se bo to poznalo na položnicah končnih odjemalcev. Minister za infrastrukturo nam je zagotovil, da ne gre za nov obvod za financiranje TEŠ in da se storitev ne bo poznala na položnicah. Hkrati je naša država ena redkih, ki primarne regulacije še nima urejene, zato Eles

zaenkrat ne more naročati storitev primarne regulacije, kadar bi bilo to potrebno.

Na seji odbora nas je direktor Elesa seznanil tudi z dejstvom, da so za izvajanje primarne regulacije najbolj primerne hidroelektrarne ter da je edina elektrarna, ki te storitve ne more zagotavljati, Nuklearna elektrarna Krško. Zato nas v Poslanski skupini Desus toliko bolj čudi takšno nasprotovanje določenega dela politike nadaljnji gradnji verige hidroelektrarn na srednji Savi, kot je zaznati v zadnjih dveh letih. Predlog zakona prinaša še kar nekaj drugih sprememb, kot na primer to, da se bo moralo pred skupščinami elektrodistribucijskih podjetij, za katere je pristojen Slovenski državni holding, pridobiti mnenje ministra, pristojnega za energijo, čeprav le-to ne bo zavezujoče. Z novelo se bo tudi znižal prag za podeljevanje pomoči elektrarnam z obnovljivimi viri energije in samostojnimi proizvodnimi enotami za pridobivanje toplotne in električne energije v obliki zagotovljenega odkupa.

Glasovanje poslank in poslancev Poslanske skupine Desus ne bo enotno. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, v njenem imenu gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Namesto uvoda, kolegice in kolegi, naj spomnim, da je Evropska unija že marca 2007, to je pred enajstimi leti, sprejela tako imenovani energetske-klimatski paket. To je bila zaveza trikrat dvajset, torej 20-20-20. Šlo je za to, da naj bi države članice za 20 % zmanjšale emisije, za 20 % povečale obnovljive vire energije in za 20 % povečale tudi učinkovito rabo energije, in vse to do leta 2020; še dve leti imamo časa. Javna obravnava novele Energetskega zakona, ki ga danes obravnavamo, se je zaključila že lani marca. Danes, skoraj eno leto kasneje pa predlog obravnava Državni zbor. V Poslanski skupini Nove Slovenije se sprašujemo, zakaj Vlada potrebuje toliko časa, da predlog zakona preda v parlamentarno proceduro. Je zavlačevanje naključje ali premišljena predvolilna odločitev? V Poslanski skupini Nove Slovenije pozdravljamo uskladitev s Smernicami za državno pomoč za okolje in energijo za obdobje 2014–2020, ker se v skladu s temi smernicami znižuje prag za podeljevanje podpore v obliki zagotovljenega odkupa električne energije iz obnovljivih virov energije ter sproizvodnjo toplote in električne energije z visokim izkoristkom z enega megavata na 500 kilovatov.

Nikakor pa se ne moremo strinjati s predlaganim 8. členom predloga zakona oziroma s spremembo 74. člena veljavnega zakona. Po našem mnenju je vlada z vključitvijo

primarne regulacije k plačljivim storitvam omogočila dodatno financiranje Termoelektrarne Šoštanj. Minister in tudi predstavnik Elesa vztrajno zatrjuje, da se le-to ne bo poznalo na položnicah; poslanci Nove Slovenije menimo, da trenutno mogoče res ne, dolgoročno pa lahko. Vsak evro, ki ga še vložimo v TEŠ, je za našo poslansko skupino nesprejemljiv oziroma se nam tako ravnanje zdi nedopustno. Kogelice in kolegi, če je državna Nova Ljubljanska banka sinonim za bančno luknjo, potem je TEŠ 6 sinonim za energetske luknje. Žalostno pa je, da moramo obe luknji zakrpati davkoplačevalci. Mi, Nova Slovenija, tega ne bomo dovoljevali več. V Sloveniji moramo zagotoviti zanesljivo, varno in konkurenčno oskrbo z energijo na trajnostni način, s prehodom v nizkoogljično družbo ter s tem spodbudno okolje za potrebne aktivnosti, investicije ter kakovostne energetske storitve za prebivalce in gospodarstvo. Obnovljivi viri energije v primerjavi z uporabo fosilnih goriv zagotavljajo okolju prijaznejšo, čistejšo, predvsem pa trajnostno energijo. V Sloveniji imamo relativno dober potencial obnovljivih virov energije v vseh oblikah – v energiji vode, vetra, biomase in sonca. Zaradi strožjih kriterijev pri določanju ekološko sprejemljivega pretoka in drugih težav pri umeščanju infrastrukturnih objektov v prostor število malih hidroelektrarn ne narašča oziroma lokacije nekdanjih mlinov in žag, ki so bili postavljeni na ugodnih lokacijah za izkoriščanje hidroenergetskega potenciala, niso izkoriščene. Koriščenje vodne energije je lahko dober in zanesljiv element gospodarskega razvoja Slovenije. Z gradnjo malih hidroelektrarn se odpirajo nova delovna mesta, ki imajo velik vpliv na BDP, saj je preko 90 % investicijske vrednosti narejene v Sloveniji.

V osnutku Energetskega koncepta Slovenije in okoljskega poročila, ki ga čakamo že cel mandat in je končno v javni razgrnitvi do 2. marca 2018, javna obravnava pa je potekala včeraj, je navedeno, da naj bi do leta 2020 dosegli 25 % iz obnovljivih virov energije. S takim tempom, dragi kolegice in kolegi iz koalicije, žal tega cilja ne bomo dosegli. Na problematiko izgradnje malih hidroelektrarn smo poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije opozorili že v preteklem letu s sklicem nujne seje odbora. Stroka se je strinjala, da je umeščanje infrastrukture v prostor nemogoče in prezahtevno. Ministrstvo za okolje in prostor ter Ministrstvo za infrastrukturo imata zgolj še dva meseca časa, da poiščeta možnosti za dodatno poenostavitve postopkov, potrebnih za pridobitev dovoljenj, in izvedeta dodatne aktivnosti, ki bodo pripomogle k povečanju deleža proizvodnje energije iz malih hidroelektrarn v okviru doseganja ciljev obnovljivih virov energije.

V Poslanski skupini Nove Slovenije ne moremo mimo dejstva, da želi vlada s predlogom zakona omogočiti dodatno financiranje Termoelektrarne Šoštanj, zato

predloga zakona ne bomo podprli. Glasovali bomo proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Levica, v njenem imenu dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči. Lep pozdrav vsem skupaj!

Naj kar na začetku povem, da v Levici tega in takšnega zakona ne bomo podprli. Najkrajša razlaga tega zakona bi bila – lažejo in še kradejo. Lažejo o namenih pa še kradejo prihodnost, zlasti Mariboru, in uničujejo Dravske elektrarne. Članek v današnjem Večeru – Namesto za občine denar za šesti blok v Šoštanj: Na predlog Stranke modernega centra bodo poslanci v četrtek odločali o zmanjšanju koncesnin, ki jih hidroelektrarne plačujejo tudi občinam. Sicer je nek drug članek, ampak dovolj nam je. To je na kratko to. Že videno, v bistvu zgodba, ko se neka evropska direktiva, tudi neka uzanca iz Ustavnega sodišča zlorabi, da se potem potihoma pripelje nekaj notri. Hudič je vedno v detajlih oziroma bog je v detajlih, je rekel Mies van der Rohe. Mi imamo težave s TEŠ 6 in v tem mandatu bi mi morali odgovoriti na vprašanje, kaj narediti s TEŠ 6; pa se dejansko to ni storilo. Že 2014 je takratna Združena levica imela v tej dvorani javno razgrnitev mnenj o področju energetike. Obljuba je bila, da bomo dobili koncept 2015. Vsi rabimo energijo, v vsaki približno normalni državi in družbi si energetski lobi ne piše zakonov in konceptov sam, to je odgovornost te hiše, te bajte. Očitno se je nekdo odločil, da bo uničil Dravske elektrarne. Uničilo se je že energetski potencial v veliki meri Zasavja, očitno je sedaj treba uničiti še Podravje. Seveda tudi v energetiki potrebujemo neko določeno stopnjo solidarnosti. Nismo Štajerke in Štajerci na ta način avtarkično lokalistični. Potrebujemo tudi neko pozitivno diskriminacijo, da nekdo nekje dobi več, če razvojno zaostaja; ne pa da se to dogaja na način izčrpavanja, v tem primeru izčrpavanja Dravskih elektrarn.

Verjetno vas je večina že pozabila, da smo nekje na tretjini mandata vse poslanke in poslanci iz Maribora z okolico – jaz sem edini v opoziciji, drugi ste vsi v koaliciji – imeli neko skupno izjavo, da ne dovolimo več izčrpanja Dravskih elektrarn Maribor in da se uresniči obveza nekih prehodnih politik o prenosu sedeža HSE v Maribor. Kaj se je potem zgodilo? Na Štajerski gospodarski zbornici smo imeli sestanek in poslanka Stranke modernega centra je začela neke pravne floskule, ker so bili esemcejevci tepeni v Ljubljani; in iz tega vse skupaj ni bilo nič. Jaz lahko odkrito povem, da sem to noč bolj malo spal, ker so maili laufali 500 na uro. Bom prebral samo enega od njih, citiram: »Razmislite, prosim, da živite v lokalnem okolju, kateremu s tem predlogom odrekate nujno potrebna sredstva za razvoj infrastrukture.

Če želite kaj napraviti za občane, volivce v lokalnem okolju, takoj ustavite takšen predlog.« S tem se popolnoma strinjam. Če se dotaknemo še primarne regulacije, če ste dobro poslušali gospoda Mervarja, je povedal, da imamo mi zelo dober, zelo stabilen energetski sistem. Na podlagi tega, kako to goni vlada pa zlasti Stranka modernega centra, bi človek mislil, da smo mi tik pred tem, da nam bo vse skupaj crknilo. Pa imamo ta sistem za neplačljivo primarno regulacijo. Nehamo se zafrkavati, bodimo odgovorni. Človek se nekako sprašuje, kaj je Maribor, kaj smo mi. Ali smo mi zdaj nek pašaluk, ki se ga bo molzlo, Cerar je rabil tretjino mandata, da se je sploh prilimal k nam v Maribor, pod vlado Alenke Bratušek so bili sprejeti neki sklepi o razvojni pomoči Mariboru in regiji – zakon, točno, se oglašja Alenka, res je –, pa se je na to pozabilo, kot da to ne velja več. Pa še nek prejšnji sklic nas je tepel z Janševo vlado. Zdi se mi, da se moramo na našem koncu vprašati, komu bomo sploh še namenili pristop v politiko.

Takšen zakon, vsa opozicija se v bistvu tukaj strinja, se ne more sprejemati po skrajšanem postopku. Včeraj sem se pogovarjal z enim ambasadorjem, ki je rekel, da bere – tudi SMC je podaljšal, bom jaz tudi – neko zgodovino ameriške politike, ko je en predsednik tik pred koncem mandata naredil celo vrsto sprememb, pa je uletel Jefferson, ki je te spremembe povozil. Takrat je rekel predsednik njihovega vrhovnega sodišča, da če se česa ne dela, se ne sprejemajo tovrstne zakonodaje konec mandata. Dajte si vi lepo pospraviti skupaj, domov. V Stranki modernega centra si že na veliko iščete nove šihte, tukaj ste presegli vse dosedanje politike, dajte naslednji vladi in koaliciji, v kateri, resno upam, bo Levica, možnost, da začne resno nekaj delati; ne pa da bo polovico mandata pospravljala sranje za vami, potem bo evropsko predsedovanje, na katerega nismo pripravljeni in potem bo naslednja kriza. Skrajno neodgovorno od vas.

Mi bomo seveda glasovali proti. Če ne bo dovolj pameti v Državnem zboru, pa upam, da v Državnem svetu izglasuje veto. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ne, nisi bil zelo vljuden, ampak vseeno.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 19. in 20. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 4. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **12. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O**

**EVIDENTIRANJU DEJANSKE RABE
ZEMLJIŠČ JAVNE CESTNE IN JAVNE
ŽELEZNIŠKE INFRASTRUKTURE, V OKVIRU
REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za infrastrukturo mag. Klemenu Potisku.

MAG. KLEMEN POTISEK: Spoštovani predsednik, spoštovani poslanke in poslanci!

S predlogom zakona se vzpostavljajo pravila in sistem za evidentiranje dejanske rabe zemljišč, ki pripadajo javni cestni infrastrukturi, gre torej za državne in občinske ceste, ter javni železniški infrastrukturi v zemljiškem katastru. Predvsem zaradi množičnega vrednotenja nepremičnin morajo biti vsi tovrstni podatki pravočasno ustrezno zajeti in evidentirani. V ta namen je bila pripravljena novela Zakona o evidentiranju nepremičnin, s katero je ta zakon neposredno povezan. Sprejetje tega zakona je prvenstveno potreben zaradi izvedbe množičnega vrednotenja nepremičnin, saj bo prispeval k boljši kakovosti podatkov o vrednosti nepremičnin. Podatki bodo uporabni tudi pri urejanju stvarnopravnih razmerij pripadajočih zemljišč infrastrukture. Zakon ureja pristojnosti in način evidentiranja podatkov ter varstvo pravic lastnikov zemljišč. Predlog zakona se ne nanaša na urejanje premoženjskopravnih razmerij v zvezi z zemljišči javne cestne in železniške infrastrukture; bodo pa lahko upravljavci infrastrukture, zlasti upravljavci občinskih cest, lažje pristopili tudi k urejanju stvarnopravnih in premoženjskih razmerij. Iz vzpostavljene evidence bo razvidna natančna lega pripadajočih zemljišč ne glede na mejo zemljiških parcel.

Predlog zakona vzpostavlja tudi pravno podlago, da bodo upravljavci lahko pridobivali osebne podatke, ki jih potrebujejo za urejanje še neurejenih zemljiškoknjižnih razmerij z lastniki zemljišč, po katerih poteka javna infrastruktura. Podatki bodo v zemljiški kataster prevzeti iz evidence dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture. V matično evidenco pa bodo vsi pristojni upravljavci infrastrukture posredovali podatke v zvezi z infrastrukturo, ki jo upravljajo. Za podatke bodo odgovorni upravljavci, ki bodo v tehničnem postopku uskladitve, to je pred uvedbo upravnega postopka, reševali morebitne zahteve lastnikov zemljišč. Evidenca bo v organizacijsko-informacijskem smislu vzpostavljena v treh mesecih po uveljavitvi zakona. Za zajem podatkov je predviden skrajni rok 1. junij 2019. S tem rokom se sledi časovnici, ki jo je predvidela novela Zakona o evidentiranju nepremičnin. Tudi lokalne skupnosti razumejo potrebno po evidentiranju in v tem vidijo možnost za lažje urejanje premoženjskopravnih razmerij v zvezi z zemljišči.

V skladu s 138. členom Poslovnika Državnega zbora predlagam, da se tretja obravnava zakona opravi na isti seji. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Igorju Zorčiču.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor je na 37. seji 31. 1. 2018 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o evidentiranju dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo po rednem postopku predložila Vlada. V dopolnilni obrazložitvi je v imenu predlagatelja minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič pojasnil, da se s predlogom zakona vzpostavljajo pravila in sistem za evidentiranje dejanske rabe zemljišč, ki pripadajo javni cestni infrastrukturi ter javni železniški infrastrukturi v zemljiškem katastru. Trenutno ti podatki še niso ustrezno evidentirani; zlasti zaradi množičnega vrednotenja nepremičnin pa morajo biti vsi tovrstni podatki pravočasno ustrezno zajeti in evidentirani. V ta namen je bila pripravljena novela Zakona o evidentiranju nepremičnin, s katero je predlog zakona neposredno povezan, kar pomeni, da je sprejetje tega zakona potrebno prvenstveno zaradi izvedbe množičnega vrednotenja nepremičnin, saj bo prispeval k boljši kakovosti podatkov o vrednosti nepremičnin. Podatki bodo uporabni tudi pri urejanju stvarnopravnih razmerij pripadajočih zemljišč in infrastrukture.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je pojasnila, da je služba k predlogu zakona podala pisno mnenje, v katerem so izpostavili nekatere konkretne pripombe k posameznim členom, ki pa so ustrezno upoštevane v vloženi amandmajski koalicijški poslanski skupini. Mnenje k predlogu zakona je podala tudi Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, ki predlog zakona podpira in meni, da bo vzpostavitev evidence dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture pripomogla tudi k reševanju problematike neurejenosti lastništva kategoriziranih občinskih in državnih cest, ki potekajo preko zasebnih zemljišč. V razpravi je bilo postavljenih nekaj vprašanj. Postavljeno je bilo tudi vprašanje, ali evidentiranje po tem zakonu pomeni zgolj evidenco dejanske rabe, ali pa se predvideva tudi izvedba geodetske odmere. Bilo je izraženo mnenje, da je v primeru izvajanja geodetske odmere zastavljen rok nedosegljiv. Minister za infrastrukturo je pojasnil, da namen predloga zakona ni urejanje lastniško pravnih razmerij, ampak samo evidenca dejanske rabe, ki se ne bo odmerjala z geodetskimi postopki, torej ni predvidnih postopkov parcelacij. Po razpravi je odbor sprejel amandmaje koalicijških poslanskih

skupin. Glasoval je tudi o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, v njenem imenu gospa Vojka Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani državni sekretar s sodelavcem, kolegice in kolegi!

Ob pripravi prvega množičnega vrednotenja nepremičnin v Republiki Sloveniji je bilo ugotovljeno, da so za kakovostno vzdrževanje sistema množičnega vrednotenja nepremičnin potrebni pravilni, ustrezni in tekoči podatki o nepremičninah v javnih evidencah, ki ustrezajo dejanskemu stanju. Ugotovljeno je bilo tudi, da so velik problem v zvezi s temi podatki v zemljiščih, ki pripadajo javni cestni oziroma javni železniški infrastrukturi; in sicer celo v takem obsegu, da v mnogih primerih iz podatkov v javnih nepremičninskih evidencah, to so zemljiška knjiga, zemljiški kataster, zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture, teh podatkov sploh ni zavedenih. Trenutno se v uradnih nepremičninskih evidencah sploh ne vodi podatka, da je določeno zemljišče po dejanski rabi zemljišče javne železniške infrastrukture; zato iz vpogleda v zemljiško knjigo, zemljiški kataster ali register nepremičnin ni mogoče ugotoviti, da gre za nepremičnino, ki pripada javni železniški ali javni cestni infrastrukturi. Še več, v mnogih primerih, predvsem pri občinski javni cestni infrastrukturi ni urejeno ali vpisano niti lastništvo občine na zemljiščih, ki pripadajo javni cestni infrastrukturi, prav tako pa v zemljiški knjigi tudi ni vpisan status grajenega javnega dobra.

Vlada Republike Slovenije je zato v letu 2016 naložila Ministrstvu za infrastrukturo, naj zagotovi metodologijo evidentiranja dejanske rabe javne cestne in javne železniške infrastrukture, in usklajeno z Geodetsko upravo Republike Slovenije delujoč sistem evidentiranja dejanske rabe občinske prometne infrastrukture. Prav slednje se ureja z novim zakonom o evidentiranju dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture. Z zakonom se vzpostavlja sistem evidentiranja dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture, ki bo zagotovil ažurne uradne podatke o dejanski rabi zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture v zemljiškem katastru ob zagotavljanju varstva pravic lastnikov nepremičnin, pri katerih se podatki o dejanski rabi spreminjajo. Sistem evidentiranja dejanske rabe teh zemljišč se vzpostavlja z enotno informacijsko evidenco, ki jo na podlagi zakona vzpostavi Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo. Metodologijo, podatkovni model za vodenje evidence ter izmenjevalni format določi Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo in jih objavi

na svoji spletni strani. Podatke v evidenci pa vzpostavijo vodje in vzdržujejo pristojni upravljavci infrastrukture. Na ta način se vzpostavlja celovit in enoten sistem vodenja evidence dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra bomo predlog zakona podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, v njenem imenu gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani kolegice in kolegi!

Z zakonom se vzpostavlja sistem evidentiranja dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture, ki bo zagotovil ažurne podatke o dejanski rabi zemljišč v zemljiškem katastru. Obstoječa banka cestnih podatkov, ki jo vodi Direkcija za infrastrukturo, vsebuje zgolj tehnične podatke o javnih cestah in cestnih objektih, ne pa tudi pripadajočih zemljišč, zlasti cestnega sveta, kar je ključno za določitev dejanske rabe infrastrukture. Predlog zakona je nujen za izvedbo množičnega vrednotenja, česar se v Slovenski demokrati stranki zavedamo. Zakon se ne nanaša na urejanje premoženjskopравnih razmerij, v zvezi z zemljišči cestne in železniške javne infrastrukture bodo pa upravljavci, zlasti občinskih cest, lažje pristopili tudi k urejanju stvarnopравnih in premoženjskopравnih razmerij, saj bo iz vzpostavljene evidence razvidna natančna lega pripadajočih zemljišč, ne glede na meje zemljiških parcel. Najbolj izpostavljene so tu občine, ki pričakujejo, da bo država za načrtovane dodatne obveznosti občinam zagotovila dodatna finančna sredstva v okviru izračuna povprečnine in kadrovske okrepitve ali tudi pomoči tehnične opreme. Po mnenju predlagatelja zakona ne gre za novo nalogo, saj sodi ta aktivnost v okvir upravljanja dejanskega občinskega premoženja.

Zdaj pa pogledimo, kako ta zadeva poteka v praksi na lokalni ravni. Občina ima vsako leto v proračunu določen procent sredstev za katastrsko in lastniško urejanje javne cestne infrastrukture, kar je tudi za naprej prikazano v Načrtu razvojnih programov, ki so sestavni del proračuna za naprej, za obdobje pet ali celo tudi deset let. Ta zakon pa nalaga evidentiranje do 1. 6. 2019. Dobro leto je do naslednjega junija, gre za izjemno kratek rok, ampak tudi poznamo dejstvo, da gre tokrat samo za evidentiranje. Razumemo, da se v tem letu ne bodo delale zakoličbe, ampak posnetek cestnega telesa, kar pa lahko naredi samo geometer. Posebno v določenih primerih, kjer gre za mejne primere, kjer je treba natančno določiti, ali cestno telo posega v sosedno mejno območje ali ne. Tudi ortofoto s katastrom prihaja do zamikov. Edino geometer lahko določi dejansko realno stanje. Tega ne bo mogel določiti noben uradnik na

nobeni občini. To lahko stori samo geometer. Glede na oceno, da gre za ureditev več kot 23 tisoč kilometrov javnih cest, ki dejansko nimajo urejenega statusa, se dejansko postavlja pod vprašanje, če je ta rok dobro leto za določitev samega evidentiranja dovolj dolg oziroma ali je mogoče v tem letu to narediti; če je to dejansko realno ob potrebi kadrovskih resursov, to konkretno pomeni geometrov, da bodo lahko to izvedli.

V Slovenski demokratiški stranki predlaganemu Zakonu o evidentiranju dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture ne bomo nasprotovali. Opozarjamo pa na primere v praksi, ki bodo zahtevali veliko dela, angažmaja, tudi potrebe po kadrovskih resursih, po geometrih, in tudi po povečanem stroškovnem obsegu, kar je s predvidenim stroškom dobrih dveh milijonov za celo Slovenijo absolutno podcenjen strošek.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, v njenem imenu gospod Ivan Hršak.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Lep pozdrav vsem!

V naši državi poznamo pet dejanskih rab zemljišč, ki so urejene v različnih zakonih. Dejanska raba za na primer kmetijska in gozdna zemljišča je že urejena v Zakonu o kmetijskih zemljiščih. Dejanska raba vodnih zemljišč je urejena v Zakonu o vodah; ni pa še urejena dejanska raba cest in železnic, kar se uvaža s tem novim zakonom, ki je pred nami. Ko bo, če seveda bo, ta predlog zakona sprejet, bodo podani pogoji, da se bo lahko v celoti začel izvajati 23. člen Zakona o evidentiranju nepremičnin, ki v drugem odstavku določa, da podatke o vrstah dejanskih rab zemljišč posredujejo v zemljiški kataster upravljavci evidenc posameznih vrst dejanskih rab zemljišč, ki se vodijo na podlagi zakona. Upravljavci javne cestne infrastrukture so na primer Dars, občine; javne železniške infrastrukture pa je podjetje Slovenske železnice –Infrastruktura, d. o. o. Treba je poudariti, da zakon ne posega v lastniško pravna razmerja, temveč zgolj v evidentiranje dejanske rabe. To se bo urejalo s posebno metodologijo, ki jo bodo upravljavci, torej tudi občine, lahko uporabili; pripravila pa jo bo Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo.

Ker gre po naši oceni zgolj za izvedbeni zakon, ki ne bo spreminjal lastništva in velikosti parcel, bomo v Poslanski skupini Desus predlog zakona podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, v njenem imenu gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani državni sekretar, drage kolegice, dragi kolegi!

Obravnavamo predlog novega zakona o evidentiranju dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture, ki je še eden od predlogov zakonov, ki naj bi bili podlaga za izvajanje Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin. Pa res potrebujemo še en nov zakon?! Če vlada vztraja pri sprejetju tega zakona, naj nam vendarle da tehten razlog za sprejetje. Sprejetje posebnega zakona samo zato, da bomo podatke iz evidence dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture prenesli v zemljiški kataster in na Direkcijo Republike Slovenije za infrastrukturo dodatno zaposlili deset javnih uslužbencev, je za našo poslansko skupino nesprejemljivo. Kaj nam pomaga prenos podatkov iz ene evidence v drugo, če nimamo rešenega osnovnega problema; osnovni problem pa je lastništvo javnih cest. Da bo vlada lahko v polni meri izvajala Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin in nato tudi Zakon o davku na nepremičnine, mora rešiti ključni problem – lastništvo javnih cest. Po podatkih Državnega sveta je kar 23 tisoč kilometrov kategoriziranih cest neodmerjenih ali zemljiškoknjižno neurejenih. 23 tisoč kilometrov! To je približno 57 % vsega javnega cestnega omrežja. Rešitev tega problema v tem predlogu je za nas dovolj tehten razlog, da bi predlog soglasno podprli. Menimo, da je to zelo zaskrbljujoč podatek, ki se ga vlada ne zaveda oziroma tej problematiki v tem mandatu ni posvetila dovolj pozornosti. V Poslanski skupini Nove Slovenije se ne moremo strinjati s predlogom vlade, ki občinam ponovno nalaga nova finančna bremena. Opozarjamo, da je nalaganje novih finančnih bremen občinam nedopustno, če se jim ne zagotovijo dodatna finančna sredstva za izvajanje predloga zakona, torej novih nalog. V Sloveniji imamo 212 občin, ki imajo različen obseg infrastrukture in različno urejenost stanja na tem področju.

V Poslanski skupini Nove Slovenije menimo, da sprejetje Predloga zakona o evidentiranju dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture ne rešuje ključnega problema, torej ureditve lastništva javnih cest, zato predloga zakona ne bomo podprli. Glasovali bomo proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, v njenem imenu mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsednik, za besedo. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Predlog zakona o evidentiranju dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture vzpostavlja pravila in sistem za evidentiranje dejanske rabe zemljišč, ki pripadajo javni cestni infrastrukturi, državne in občinske ceste, ter javni železniški infrastrukturi;

ter bo omogočil vzpostavitev realnega stanja v zemljiškem katastru. Že ob prvem množičnem vrednotenju nepremičnin je bilo namreč ugotovljeno, da je nujno imeti pravilne in tekoče podatke o nepremičninah v javnih evidencah, ki ustrezajo dejanskemu stanju. Zakon ureja tudi varstvo pravic lastnikov zemljišč, ne nanaša pa se na urejanje premoženjskopравnih razmerij v zvezi z zemljišči javne cestne ali javne železniške infrastrukture. A kljub temu bodo lahko upravljavci, zlasti upravljavci občinskih cest, lažje pristopili k urejanju stvarnopravnih in premoženjskopравnih razmerij, saj bo iz vzpostavljene evidence razvidna natančna lega pripadajočih zemljišč ne glede na meje zemljiških parcel. V času zakonodajnega postopka se je z amandmaji koalicijskih poslanskih skupin odpravilo pripombe Zakonodajno-pravne službe. Zakon podpira tudi Komisija Državnega sveta.

Ker verjamemo, da zakon na ustrežnejši način ureja evidentiranje dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture, kot je bilo to v dosednji praksi, ga bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Glasovanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 19. in 20. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 12. točko dnevnega reda.

Prehajamo na 5. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNIH FINANCAH PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za finance mag. Saši Jazbec.

MAG. SAŠA JAZBEC: Spoštovani poslanke in poslanci, lepo pozdravljeni!

S predlaganim Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih financah se v pravni red Republike Slovenije dokončno prenaša Direktiva Sveta 2011/85/EU o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic. V okviru Evropske unije je bil novembra 2011 sprejet paket zakonodajnih predlogov petih uredb in direktiv, katerih namen je bil okrepiti fiskalno disciplino držav članic in njihovo ekonomsko upravljanje. Direktiva je bila v slovenski pravni red delno prenesena z Zakonom o fiskalnem pravilu; dokončno pa bo

pravno implementirana z danes obravnavanim zakonom, saj Zakon o fiskalnem pravilu v več določbah, povezanih s srednjeročnim načrtovanjem fiskalne politike, napotuje na ureditev v zakonu, ki ureja javne finance. Tako se določata dva dokumenta, na podlagi katerih bo načrtovanju prioritet države posvečena bistveno večja pozornost. Prvi je Državni program razvojnih politik, ki vsebuje razvojne usmeritve in tiste prioritete vlade, ki so ključnega pomena za razvoj. Vlada ga sprejme vsako leto do 30. novembra. Do sedaj so se ti načrti oblikovali spomladi ob pripravi Nacionalnega reformnega programa in Programa stabilnosti; v okviru predlaganega postopka pa se čas priprave proračunskih dokumentov za naslednja štiri leta začne že jeseni, ko resorna ministrstva oktobra pripravijo prioritete s svojih področij. Na podlagi le-teh služba, pristojna za razvoj, in Ministrstvo za finance pripravita Predlog državnega programa razvojnih politik, ki ga novembra sprejme Vlada. Poleg ključnih prioritet in razvojnih usmeritev dokument vsebuje usmeritve za predvidene strukturne reforme in ostale institucionalne spremembe; ob hkratni zahtevi, da morajo biti finančne posledice skladne z omejitvami, ki izhajajo iz Zakona o fiskalnem pravilu. Državni program razvojnih politik bo tako postal ključni dokument, ki bo predstavljal osnovo za pripravo finančnih načrtov proračunskih uporabnikov.

Drugi dokument je Srednjeročna fiskalna strategija, to je dokument Vlade, kjer se opredeljuje in začrta smeri fiskalne politike na srednji rok. Vsebuje vrsto elementov, ki služijo kot podlaga za ugotovitev ustreznosti konsolidacije javnih financ. Na zahtevo Evropske komisije je dodana obveznost, da fiskalna strategija vključuje tudi kvalitativne in kvantitativne opise ukrepov, s katerimi se bo dosegal ciljni saldo sektorja država, poleg tega še analizo občutljivosti ob različnih predpostavkah rasti bruto domačega proizvoda in obrestnih merah ter odgovornost ministra za finance za pripravo okvira. V Zakonu o javnih financah je bilo treba določiti tudi ukrepe za primer, če se srednjeročna uravnoveščenost ne izvaja v skladu z Zakonom o fiskalnem pravilu ali če Slovenija prejme priporočilo oziroma poziv Sveta zaradi odstopanja od določb Pakta za stabilnost in rast. Predlagani zakon za tovrstne primere ministru za finance podeljuje pooblastilo, s katerim lahko, prvič, dovoli prevzemanje obveznosti samo na podlagi njegovega predhodnega soglasja; drugič, predlaga Vladi sprejetje predpisov, s katerimi se zmanjšajo izdatki proračunov sektorja država; ali tretjič, prepove razporejanje pravic porabe. Isti člen določa tudi obveznost priprave predloga spremembe okvira, če je to potrebno za zagotovitev spoštovanja srednjeročne uravnoveščenosti javnih financ. Predlagani zakon določa tudi, da mora Fiskalni svet na dve leti opraviti analizo kvalitete oziroma nepristranskosti napovedi makroekonomskih

agregatov, ki jo pripravlja Umar. To je zahteva direktive; s predlaganim amandmajem pa se na način, da je ureditev še skladna z zahtevami Komisije, sledi pripombam Fiskalnega sveta. S predlaganim zakonom se določa še način izračunavanja in uporabe presežkov institucionalnih enot sektorja država, hkrati pa se na podlagi izrecne zahteve v Zakonu o fiskalnem pravilu določa tudi, v katerih primerih lahko ustanovitelj institucionalne enote zahteva vplačilo presežkov v proračun ustanovitelja. Posledično se ta ureditev črta iz zakona o izvrševanju proračunov. Ob upoštevanju povedanega smo ustrezno prilagodili tudi določbe zakona, ki določajo vsebino proračunskega memoranduma, hkrati pa za pripravo najzahtevnejših dokumentov določili prehodno obdobje. Pripomba Združenja občin Slovenije v delu, ki se je nanašala na pristojnost ministra za finance oziroma vlade, da posega na višino izdatkov občin, je bila z amandmajem upoštevana; medtem ko se določba o možnosti povečanja premoženja institucionalnih enot sektorja država ne nanaša na občine.

Spoštovani poslanke in poslanci, glede na dejstvo, da je predlagani zakon popolnoma usklajen s ključnimi deležniki, predlagam, da ga podprete. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsednici odbora gospe Vojki Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Poročilo Odbora za finance in monetarno politiko k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih financah. Odbor je na svoji 47. seji kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih financah, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje po skrajšanem postopku predložila Vlada. Odbor je poleg predloga zakona prejel še dopis Fiskalnega sveta, mnenje Zakonodajno-pravne službe, mnenje Združenja občin Slovenije in mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. V skladu s Poslovníkom Državnega zbora so amandmaje k posameznim členom predloga zakona vložile koalicijske poslanske skupine. Seje odbora so se udeležili predstavniki Ministrstva za finance, Zakonodajno-pravne službe, Umarja in Fiskalnega sveta. V uvodni dopolnilni obrazložitvi je državna sekretarka na Ministrstvu za finance pojasnila cilje in namen predloga zakona ter predstavila poglobljene rešitve, ki se nanašajo predvsem na prenos Direktive Sveta 2011/85/EU o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je povedala, da so

pripombe iz pisnega mnenja ustrezno upoštewane v vloženi amandmaji.

Uvodoma je predstavnica Državnega sveta predstavila pisno mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance ter povedala, da Državni svet predlog zakona podpira ter se zavzema za čim prejšnje sprejetje novega zakona o javnih financah. Predstavnik Fiskalnega sveta je uvodoma povedal, da je imel le-ta nekaj vsebinskih pripomb, ki pa so bile usklajene z Ministrstvom za finance ter so vključene v predlagane amandmaje. Direktor Umarja je v uvodu opozoril na skrajšanje rokov za pripravo jesenske in spomladanske gospodarske napovedi. V razpravi je bilo izpostavljeno vprašanje glede prenosa direktive in zamude pri tem ter ali je s tem predlogom zakona omenjena zamuda odpravljena. Prav tako je bilo postavljeno vprašanje glede vsebinskih rešitev predloga zakona in glede morebitnega poseganja v pristojnosti Agencije za trg vrednostnih papirjev ter Agencije za zavarovalni nadzor. Postavljena so bila vprašanja glede priprave novega zakona o javnih financah. Med razpravo je državna sekretarka na Ministrstvu za finance odgovorila na zastavljena vprašanja in podala dodatna pojasnila. Ob tem je povedala, da bo s predlogom zakona zamuda odpravljena in kazni za Slovenijo ne bo. Pojasnila je tudi še odprta vprašanja pri pripravi novega zakona o javnih financah. Odbor je v skladu s Poslovníkom Državnega zbora obravnaval vložene amandmaje Poslanske skupine Stranke modernega centra, Desusa in SD ter jih sprejel. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, v njenem imenu mag. Andrej Širčelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Spoštovani predsednik, spoštovana državna sekretarka, kolegi in kolegice!

Že v poročilu odbora k Predlogu zakona o javnih financah je bilo samo omenjeno tisto, kar je na nek način zelo pomembno za ta zakon – prenos te direktive kasni za več kot štiri leta. 31. 12. 2013 bi morala biti sprejeta ta direktiva v slovenske javne finance. Zakon o javnih financah kasni za več kot štiri leta in tega Ministrstvo za finance in Vlada Republike Slovenije v tem štiriletnem mandatu ni naredila. In ker Slovenija ni prenesla v svoj pravni red direktive, nas Evropska komisija toži. 7 tisoč evrov na dan krat 4 leta pa še nekaj mesecev znese več kot 11 milijonov. Tako dela ta vlada domače naloge, za katere je zavezana, da jih bo dejansko naredila. Ker pa niso v ta zakon vključene določbe, ki se nanašajo na fiskalno disciplino, ki se nanašajo na srednjeročno

načrtovanje, usklajenost proračunov in tako naprej, je pa posredna škoda za državne finance še večja, ki jo verjetno ne zna nihče izračunati. To je zdaj izhod v sili, ko želi v zadnjem trenutku ta vlada vključiti v naš pravni red neko direktivo, ki bi morala biti vključena že pred štirimi leti; in tega ni dejansko naredila. Glede same vsebine težko čemurkoli nasprotujemo glede te direktive, vprašanje pa se pojavlja glede odgovornosti.

Glede odgovornosti so bila postavljena številna vprašanja na Odboru za finance in monetarno politiko. Med drugim tudi, lahko to ponavljam, ker ni bilo odgovorjeno, kolikokrat je ministrica za finance pisno vložila zakon o javnih financah na Vlado. Pisno s podpisom. In zakaj Zakona o javnih financah ni? In zakaj imamo zaradi tega, ker ga ni, manj transparentne javne finance in zaradi tega se nad ministrstvu vrši pomanjkljiv nadzor ali pa manj natančen nadzor, predvsem ni vsebinskega nadzora nad porabo sredstev posameznih ministrstev; katerihkoli, od šolstva, ministrstva za delo in tako dalje. Ali je ta proračunski denar, denar davkoplačevalcev dejansko ekonomično porabljen? In ker tega ni, kot kaže, tej vladi ni v interesu, da bi vsebinsko bdela nad porabo in nadzorom proračunskega denarja. To je rezultat finančnega poslovanja te vlade. Od državne sekretarke nisem prejel informacije o tem, ali je bil zakon o javnih financah dejansko poslan s strani ministrstva, s strani ministrice na Vlado, celoten zakon o javnih financah, ki bi moral biti narejen že pred leti. Kdo je za to odgovoren – ministrica za finance ali predsednik Vlade? Tudi nimamo podatkov o tem, kolikokrat je predsednik Vlade pozval ministrico, naj poda celoten zakon o javnih financah. Niti nimamo podatka o tem, zaradi katerih ministrstev ta zakon o javnih financah ni usklajen; ampak ni usklajen. Verjetno gre tukaj za to, da je interes nekaterih, predvsem tistih, ki si ne želijo transparentnih javnih financ, ki si ne želijo večjega in poglobljenega nadzora, vsebinskega nadzora nad javnimi financami, večji od tistih, ki si želijo imeti red v javnih financah.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, v njenem imenu gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Vsem prav lep pozdrav!

Skoraj vsak predlog zakona terja določene finančne posledice, ki so večinoma odvisne od državnega proračuna, zato je pri načrtovanju ocene finančnih posledic, ki jih predvideva uveljavitev posameznega ukrepa ali rešitve, treba skrbeti, da bodo le-te ostale znotraj finančnega okvira, kot ga določa fiskalno pravilo. Javne finance so torej kompleksna in zahtevna materija, ki terja jasna in konkretna pravila pri oblikovanju javnofinančne politike države. Nedavna raziskava je odkrila, da se

naša država uvršča precej visoko po transparentnosti proračunskega procesa. Med priporočili, ki so izpolnjevani konkretno za Slovenijo, je omenjena zgodnejša javna obravnava proračunskega memoranduma, več jasnih informacij za javnost o vladnem proračunskem predlogu in bolj informativno poročilo o izvrševanju proračuna. Nekaj je tudi priporočil pri zunanjem nadzoru in reviziji, med katerimi je izpostavljena zunanja ocena učinkovitosti dela Računskega sodišča, precej več pomanjkljivosti pa je pri sodelovanju javnosti. V Poslanski skupini Desus smo mnenja, da ni nikoli dovolj previdnosti in skrbnosti, ko gre za porabo proračunskega denarja. Proračunska disciplina mora veljati za vse enako, ne glede na to, o katerem proračunskem uporabniku je govora. Da bi bila priprava proračuna čim bolj učinkovita in predvsem skladna z zahtevanimi predpisi Evropske unije, pa predlagana novela nadgrajuje nekatere zakonske določbe. Tako bomo po novem imeli dodatna dva proračunska dokumenta, ki opredelujeta prioritete vlade in sledita Strategiji razvoja Slovenije. Implementacija evropske direktive je tako terjala celotno novo poglavje, ki bo dodatno okrepilo fiskalno politiko.

Poslanke in poslanci v Poslanski skupini Desus bomo predlagano novelo soglasno podprli. Kot smo že povedali, ko gre za nadzor nad porabo proračunskih sredstev, smo mnenja, da bi morala veljati nekoliko bolj stroga in jasna pravila, saj očitno obstaja še dovolj prostora za napredek, zato bi bilo vredno razmisliti tudi o sprejetju popolnoma novega zakona. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, v njenem imenu gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovana gospa državna sekretarka, spoštovani kolegi in kolegi!

Novi zakon o javnih financah je bil predan v javno obravnavo 29. januarja 2016. Minili sta torej dve leti. Javna obravnava je potekala do konca februarja 2016, torej se je zaključila pred skoraj dvema letoma. Mi v Novi Sloveniji smo angažirali naš strokovni odbor, naše strokovnjake, ki se razumejo na javne finance, zbirali smo pripombe in se pripravljali na resno razpravo o tako resnem zakonu, kot je nov zakon o javnih financah. Pa nič. Zdaj smo že na koncu mandata in če bi danes prišel ta novi zakon o javnih financah v obravnavo, bi ga zavrnili zaradi tega, ker se tako pomembni zakoni, velja tudi za nekatere druge, ne obravnavajo 5 minut pred volitvami, ko dejansko koalicije de facto ni več. To je neodgovorno od te vlade in zelo preprost sklep je – če nimamo moderniziranega zakona o javnih financah, potem tudi ne moremo imeti urejenih javnih

financ. To je dejstvo in to je ključna tema danes. Ta vsebina mikrospremembe, ki jo prinaša ta Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih financah, je sicer potrebna, ampak želeli bi si, da bi v tem mandatu, ampak takrat, ko je bil čas, sprejeli nov zakon o javnih financah.

Samo en primer, ki je vnebovpijoč, mi smo sprejeli Zakon o fiskalnem pravilu, tam smo definirali Fiskalni svet. Operacionalizacijo delovanja Fiskalnega sveta mora urejati in bi ga naj tudi urejal nov zakon o javnih financah; ampak tega ni. Fiskalni svet nekako deluje po svoje in upam vsaj, da dobro deluje; nima pa neke zakonske osnove v Zakonu o javnih financah. V Poslanski skupini Nove Slovenije bi tukaj želeli opozoriti zgolj na mnenje Združenja občin Slovenije, v katerem je le-to opozorilo na možnost posega v avtonomijo lokalne samouprave. Če bi vlada zahtevala zmanjšanje odhodkov v napovedih, to po njihovem mnenju omogoča tudi poseg v proračun, ki se že izvaja. Prav tako Združenje občin opozarja na nekatere druge nejasnosti. Zakon sicer prinaša obveznost srednjeročnega načrtovanja fiskalne politike, vzpostavlja se obveznost priprave dveh novih dokumentov, prvič, Državnega programa razvojnih politik, ki ga do konca novembra tekočega leta sprejme Vlada in vsebuje razvojne usmeritve in prioritete Vlade, ki izhajajo iz Strategije razvoja Slovenije ter so ključnega pomena za razvoj Slovenije. In drugič, Srednjeročna fiskalna strategija, ki jo predstavljata združena Okvir za pripravo proračunov sektorja država in Program stabilnosti.

Zaradi navedenega in še veliko razlogov, ki jih nismo navedli zaradi pomanjkanja časa, v Poslanski skupini Nove Slovenije predloga novele Zakona o javnih financah ne moremo podpreti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, v njenem imenu mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa ponovno za besedo, spoštovani predsednik.

Ko smo morali v Sloveniji uvesti ustavne omejitve v obliki fiskalnega pravila, so te močno omejile možnosti države in drugih odgovornih za javne finance. Naj spomnimo, da te omejitve pomenijo obvezno zmanjševanje javnega dolga, izravnano proračuna in zahtevi, da se javni dolg zniža pod 60 % bruto domačega proizvoda, ustvarjeni presežki pa se v tem obdobju namenijo primarno za zmanjševanje dolga. Pomemben del uvedenih sprememb je vezan tudi na proračunsko načrtovanje. Le-to je postalo dvoletno in poteka v več fazah, pri katerih se na podlagi makroekonomskih napovedi najprej določijo proračunski okvirji in zgornje omejitve porabe; nato pa se v skladu s tem razporejajo odhodki in prihodki. Uveden je tudi Fiskalni svet, ki ima v tem procesu

pomembno vlogo, predvsem zaradi presoje skladnosti proračunskih dokumentov z načeli evropskega pakta stabilnosti ter zaradi vhodnih podatkov pri zagotavljanju, pri katerih sodeluje. Posledica je dolgotrajen postopek proračunskega načrtovanja, ki zelo oži manevrski prostor države, žal pa to pomeni tudi velikanske količine gradiva in kratke časovne roke pri odločanju. Oblikovanje proračunov je postal proces, v katerem so največjo moč dobile vlade; pa še te morajo strogo upoštevati napovedi finančnih in fiskalnih institucij. Namen vsega tega je, da bi javne finance ostale obvladljive in da se ne bi ponovno znašli v situaciji izpred nekaj let, ko mnogi niso več verjeli, da bo Slovenija znala in zmogla premagati krizo brez tujih trojk. Vse države Evropske unije so z direktivo in drugimi obsežnimi pravili zavezane, da svoje javnofinančne sisteme prilagodijo tem omejitvam. Od sprejetja fiskalnega pravila dalje v Sloveniji proračunske dokumente sicer načrtujemo skladno z določili evropskih direktiv, a jih še nismo prenesli v nacionalno zakonodajo. Zaradi tega je Evropska komisija proti Sloveniji že sprožila postopke, zato bo sprejetje tega zakona pomenilo tudi odpravo te zamude.

S sprejetjem predloga se tako uzakonja način sprejemanja proračunov, kakor smo ga že navajeni v preteklih letih. Določajo se faze in postopki oblikovanja proračuna ter način pridobivanja podatkov o napovedi gospodarskih gibanj, ki so v zadnjih letih postala osnova za oblikovanje vseh z javnimi financami povezanih odločitev. Opredeljujejo se roki za predložitev in obravnavo predlogov posameznih proračunskih dokumentov ter vloga institucij, kot sta Fiskalni svet in Umar, v posameznih fazah oblikovanja, izvajanja ter nadzorovanja proračuna. Spremembe niso vezane le na državni proračun, temveč tudi druga javna sredstva in blagajne, vključno z občinskimi proračuni, v katerih se nahaja znaten del javnega denarja. Spoštovani, v tem mandatu je bil način upravljanja javnih financ v marsičem zelo spremenjen. Želeli bi si, da bi danes lahko namesto zgolj osnovnih prilagoditev zakonske ureditve evropske direktive razpravljali o predlogu bolj celovite prenove Zakona o javnih financah; a je to, kot kaže, projekt, ki bo moral počakati na naslednji sklic Državnega zbora.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih financah podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Levica, v njenem imenu Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Evropska unija je projekt jedrnih držav kapitalizma na stari celini, s katerim si le-te zagotavljajo svojo hegemonijo, svoje dobičke,

gladko delovanje kapitalističnega aparata. Ko je bil ta red ogrožen, so v njegovi obrambi vpoklicali trojko, strašno trojko – Evropsko komisijo, Evropsko centralno banko in Mednarodni denarni sklad. Ta trojka je delovnim ljudem, državljanom, zlasti po državah evropske periferije, odvzela pravico do demokratičnega odločanja in jim vsilila razreševanje krize, krize kapitalizma, ki je delovni ljudje niso ustvarili, so jo pa močno pospešili bankirji na plečih delavskega razreda. In ko so ti državljanke in državljani rekli – ne, ko so rekli – pri nas vlada demokracija, ne bomo plačali vaše krize; so te države periferije, v prvi vrsti Grčijo, uničili. Uničili. Uvedba fiskalnega pravila naj bi preprečila tak scenarij pri nas, v Republiki Sloveniji. Ampak ali ga bo res? Morda k nam ne bo zaradi fiskalnega pravila prišla trojka Evropske komisije, Evropske centralne banke in Mednarodnega denarnega sklada; ampak trojka Vlade, Fiskalnega sveta in Umarja zato ni nič boljša – trojka je še vedno trojka! Po predlaganem zakonu namreč ti organi določajo okvir; Državnemu zboru, izvoljenemu organu pa ostanejo samo lepotni popravki. Ob tem se vsako politično pravilo, tudi fiskalno pravilo, uporablja selektivno.

Lahko pogledamo na primer vojaške izdatke. Evropska komisija od vseh držav, tudi od Slovenije, zahteva, da zmanjšajo javni sektor. In če se ozremo v Program stabilnosti, bomo videli, da so leta 2016 naši javni izdatki znašali 4,5 % BDP. Toliko je znesel obseg našega javnega sektorja, torej plač javnih uslužbencev, pokojnin in socialnih prejemkov. Po načrtih vlade naj bi se javni sektor do leta 2020 skrčil na 41,9 % BDP, ampak to napovedano varčevanje ne velja za celoten javni sektor, ne. Te omejitve veljajo za zdravstveni sistem, za pokojnine in za izobraževanje; ne veljajo pa za vojaške izdatke. Zelo konkretno, Cerarjeva vlada nas je, torej Slovenijo, decembra vključila v evropsko vojaško unijo ali PESCO. Eden od glavnih pogojev za vključitev v PESCO pa je, da se vojaški proračun države realno poveča vsako leto in da vsako leto zrastejo tudi izdatki za nabavo orožja. Torej fiskalno pravilo velja za zdravstvo, šolstvo, velja za penzije in socialne izdatke; ne velja pa za nakupe orožja in subvencioniranje tujih vojaškoindustrijskih kompleksov. Po eni strani bo Cerarjeva vlada zmanjšala obseg javnega sektorja kot celote, ampak bo znotraj tega napihnila vojaške birokrate in nabavo orožja. Vidimo, kam pelje tako fiskalno pravilo. Omejuje se razvoj države in blaginja državljanov, hkrati pa se krepi represivni aparat. Med drugim naj bi za izgradnjo dveh bataljonskih skupin, ki k obrambi naše domovine prav ničesar ne prispevata, prispevata pa kot pomožni sili vojaških operacij Nata na tujem, zapravili 1,2 milijarde evrov. To je toliko denarja, kot je vreden cel drugi tir. 1,2 milijarde evrov bo za vedno, za vekomaj izgubljena recimo za investicije v medicinsko opremo, v znanost, v razvoj civilnih tehnologij.

V Levici na tako politiko kategorično ne pristajamo, zato bomo tudi pri tem zakonu glasovali proti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, v njenem imenu Vojka Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovana predstavница Vlade, kolegice in kolegi!

Danes obravnavamo predlog novele Zakona o javnih financah, s sprejetem katere bomo v slovenski pravni red dokončno implementirali direktivo Sveta, ki govori o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic. V okviru Evropske unije je bil namreč že v letu 2011 sprejet paket zakonodajnih predlogov petih uredb in direktive, katerih namen je okrepiti fiskalno odgovornost držav članic in okrepiti njihovo ekonomsko upravljanje. Slovenija je že v letu 2013 sprejela Ustavni zakon o spremembi 148. člena Ustave Republike Slovenije, kar pomeni, da se je na ustavni ravni zavezala, da bodo prihodki in izdatki proračunov srednjeročno uravnoteženi brez zadolževanja ali pa da bodo prihodki presegali izdatke. Potem smo v letu 2015 z dvotretjinsko večino vseh poslancev sprejeli Zakon o fiskalnem pravilu, ki podrobneje določa izvedbo 148. člena Ustave Republike Slovenije. V tej že sprejeti zakonodaji je večina določb direktive implementiranih, za dokončno implementacijo pa je treba sprejeti še danes predlagane spremembe Zakona o javnih financah, ki vsebujejo obveznost srednjeročnega načrtovanja fiskalne politike. V ta namen je predvidena priprava dveh novih dokumentov, in sicer Državnega programa razvojnih politik, v katerem bodo vsebovane prioritete vlade, ki so ključnega pomena za razvoj Slovenije in izhajajo tudi iz Strategije razvoja Slovenije. Gre torej za dokument, ki bo v prihodnje predstavljal osnovo za pripravo finančnih načrtov proračunskih uporabnikov. Drugi novi dokument pa je Srednjeročna fiskalna strategija, v katerem se opredeli smer fiskalne politike na srednji rok in vsebuje vrsto elementov, ki služijo kot podlaga za ugotovitev ustreznosti konsolidacije javnih financ.

V postopku sprejemanja omenjene novele smo bili seznanjeni tudi s pripombami, ki jih je oblikoval Fiskalni svet. V naši poslanski skupini smo se zavzeli za to, da se pripombe Fiskalnega sveta upoštevajo, saj bodo prispevale k večji preglednosti in kredibilnosti proračunskih dokumentov. Hkrati pa zagotavljajo tudi večjo transparentnost in povečujejo možnost izpolnjevanja fiskalnih pravil. Veseli nas, da sta Ministrstvo za finance in Fiskalni svet vse pripombe skupaj proučila in so rešitve ustrezno vključene v predlog zakona. Zelo pomembno je, da Slovenija dosega visoko raven transparentnosti proračunskega procesa. Na podlagi zadnje raziskave, ki jo izvaja nevladna organizacija International Budget Partnership iz

Washingtona in je bila objavljena pred kratkim, je Slovenija med 115 državami zasedla 17. mesto. Globalno povprečje kazalnika proračunske preglednosti znaša 42 točk. Za Slovenijo se je kazalnik proračunske transparentnosti v primerjavi z letom 2015, ko je bila raziskava nazadnje izvedena, zvišal z 68 na 69 od možnih 100 točk. Kljub visoki oceni so bile tudi tukaj identificirane še nadaljnje priložnosti za izboljšave, predvsem v prizadevanjih za večjo participatornost proračuna in oblikovanje k ciljem usmerjenega predloga proračuna. Delno se bo proračunska transparentnost po naši oceni povečala tudi na podlagi rešitev, ki jih prinaša ta novela. Tukaj predvsem mislim na dva nova dokumenta, ki sem ju že omenila, in tudi na javno objavo informacije o tem, ali bo država v naslednjem letu v obdobju podpotencialne ali nadpotencialne ravni BDP.

Na podlagi teh rešitev in rešitev Zakona o fiskalnem pravilu se bo sledilo določbam Ustave, da bodo prihodki in izdatki proračunov države srednjeročno uravnoteženi, brez zadolževanja; ali pa da bodo prihodki presegli izdatke. Ker bodo rešitve Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih finančah omogočile zagotoviti zakonski okvir za učinkovito upravljanje javnih financ ter omogočile zagotoviti makroekonomsko stabilnost, trajen in stabilen narodnogospodarski razvoj, bo Poslanska skupina Stranke modernega centra ta predlog podprla. Na koncu naj še pohvalim Ministrstvo za finance za vsa prizadevanja, ki so jih vložili v pripravo novega zakona o javnih finančah, pa čeprav žal ni bil deležen zadostne politične podpore, da bi ga predložili Državnemu zboru že v tem mandatu. In nadalje jih pozivam, da nadaljujejo s svojimi prizadevanji, saj nujno potrebujemo nov, posodobljen zakon o javnih finančah, torej zakon, ki na nek način ureja vse, ki imajo posredne ali neposredne veze z javnimi financami. Stari zakon ima namreč letnico, če se ne motim, 1999. Verjetno pa bo pravi čas za tovrstno razpravo na začetku naslednjega mandata. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členu in vložnem amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 14. 2. 2018.

V razpravo dajem 2. člen ter amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Havla lepa, spoštovani predsednik.

Jaz ne nasprotujem amandmaju, ki ga je predlagala koalicija, s katerim se beseda »scenarij« v množinski obliki spremeni v besedo »scenarij« v edninski obliki. To je pač ta amandma. Formalnopravno, tudi poslovniško

zadovoljuje vsem določbam, ki so. Bi pa želel, spoštovani predsednik, ker sem ravno pri besedi, dopolniti še tisto, kjer sem prej končal, ko sem rekel, da ni bilo informacije o tem, kako je ta zakon potoval z Ministrstva za finance na Vlado in kdo je odgovoren za to zamudo. Med sejo sem dobil pismo državne sekretarke na Ministrstvu za finance mag. Saše Jazbec – to pismo mi je včeraj poslala tudi po pošti, vendar ga danes še nisem prejel –, v katerem je zelo jasno razvidno, kaj vse je Ministrstvo za finance naredilo v letih 2016, 2017 in 2018. Med drugim tudi piše, da je bila 25. 10. 2017 sprejeta odločitev, da vrh koalicije obravnava ta zakon, pri čemer je sklenil, da se pripravijo samo spremembe in dopolnitve Zakona o javnih finančah, ki pomenijo prenos direktive. Z drugimi besedami, vrh koalicije je določil, da še kako nujnega zakona, celovitega Zakona o javnih finančah, ki bi zagotovil večjo transparentnost in tudi večji nadzor nad javnimi financami, ne bo v tem mandatu. Vrh koalicije – gospod Cerar, gospod Erjavec in gospod Židan, jaz razumem, da je to vrh koalicije, ki jim ni v interesu, da se finance uredijo. In tu lahko iščemo tudi odgovornost, zakaj nimamo zakona o javnih finančah in zakaj imamo tožbo Evropske komisije za okoli 11 milijonov evrov, 7 tisoč evrov na dan. Verjetno bodo sedaj, ko bo zakon sprejet, evropski organi na nek način odločili, vendar da ne bo Slovenija plačala, tega še nikjer ne piše. Gre pa tudi za verodostojnost države, ki zamuja štiri leta s prenosom neke direktive, ker se enostavno mečka in se noče sprejeti celovitega ukrepa, zakona o javnih finančah, v katerega bi bila vključena tudi ta direktiva; pa se zdaj samo spreminja stari zakon o javnih finančah. In za to je odgovoren vrh koalicije – gospod Cerar, gospod Erjavec in gospod Židan, jaz razumem, da je to vrh koalicije. Se opravičujem, če kdo drug vodi to koalicijo ali če kdo drug predstavlja vrh koalicije, potem se tem gospodom opravičujem, morda tudi to nekje drži.

In zdaj imamo odgovorne za netransparentnost javnih financ in za potencialno obveznost Slovenije v višini 11 milijonov evrov in za posredno škodo, ki se s tem dejansko lahko zgodi. To je kot nek zaključek te koalicije na področju javnih financ, zaključek zaradi tega, ker bodo kmalu volitve, ker verjetno se še kakšni bistveni zakoni s področja javnih financ ne bodo sprejeli; ampak to je ta zaključek. Zaključek, da bomo po štirih letih sprejeli, ali pa boste sprejeli, nujno direktivo, da ne bomo plačali kazni 11 milijonov evrov, ostalega pa nič, kar bi moralo biti narejeno in kar je v normativnem programu te koalicije ali pa te vlade, ker so verjetno v tej vladi isti gospodje, kot so v vrhu koalicije – gospod Cerar, gospod Erjavec in gospod Židan. To je, če želite, za nekatere slaven; za druge neslaven zaključek te koalicije, tega vrha koalicije in te vlade.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državna sekretarka na Ministrstvu za finance mag. Saša Jazbec.

MAG. SAŠA JAZBEC: Hvala lepa za besedo.

Želela bi dati repliko na tole razpravo gospoda Šircelja. Koalicija je prvi korak prenosa direktive storila s sprejetjem Zakona o fiskalnem pravilu. Zakon o fiskalnem pravilu je bil zelo težek in tudi zelo dolgo usklajevan zakon, ker je bila za njegovo sprejetje potrebna dvotretjinska večina. In en del direktive je bil prenesen s sprejetjem Zakona o fiskalnem pravilu. Drugo dejstvo, na katerega bi rada opozorila, je, da je tudi Zakon o javnih financah, kot smo zelo obširno razpravljali na odboru, težek zakon, ker posega na različna področja ali pa na vsa področja javnih financ; in je enotno razumevanje teh zadev zelo težko doseči med deležniki, oziroma vemo, da pač tega ne bomo nikoli dosegli. Bi pa ob tem vseeno poudarila, da je smiselno, da vlada sprejme zakone v prvi polovici mandata, da lahko potem v drugi polovici spremlja to izvajanje, da lahko ex post ocenjuje, kaj se dogaja, kaj sprememba zakonodaje prinaša; ne pa da zakon sprejmeš na koncu in ga na nek način potem vsiljuješ novi vladi v ureditev. Ob tem pa naj res ne pozabimo omeniti tudi tega, da se večji del določil, ki jih zahteva direktiva oziroma ta šestorček o fiskalnem upravljanju, v praksi uporabljajo. Mi pač imamo transparentne javne finance, mi imamo objave na spletnih straneh za centralno in za lokalno raven, mi imamo en kup zelo ažurnih podatkov, tako da so to stvari, glede katerih nas Mednarodni denarni sklad, Evropska komisija, bonitetne agencije pohvalijo, ker so zadeve transparentne. Kot je povedala tudi gospa Šergan, v mednarodni neodvisni raziskavi je Slovenija spet zasedla zelo visoko mesto pri transparentnosti proračuna. Mislim, da nas za samo transparentnost proračuna ni treba tako zelo skrbeti glede kazni, ki ste jih omenjali; to ne gre za 11 milijonov, kazni bi nastopila šele takrat, če bi prišlo do pravnomočnosti sodbe. Sodbo je Evropska komisija vložila ob koncu lanskega leta, do 27. marca imamo rok za pojasnilo, za notifikacijo. Če bo zakon zdaj sprejet, bomo samo obvestili Evropsko komisijo in tukaj ne govorimo o štiriletni zamudi. Niti neposredna niti posredna škoda ne nastaja iz razlogov, ki sem jih že prej omenila.

Mogoče pa bi vseeno povedala še tole, da fiskalno pravilo ali pa fiskalno upravljanje velja za vse vrste izdatkov, fiskalno pravilo ne omejuje državljanov na eni strani, da bi druge vrste izdatkov pa lahko gledali z drugačnimi očali. Gre enostavno za to, da imamo različne mednarodne zaveze, ta zaveza do obrambnih izdatkov je pač ena mednarodna zaveza, potem pa imamo tudi druge vrste izdatkov, ki so vezane na bruto domači proizvod; in le-te v času naraščanja bruto domačega proizvoda v nominalnih zneskih potem naraščajo. Drugače pa je fiskalni okvir toliko robusten, da je treba

upoštevati v njem vse vrste izdatkov, in se mogoče na en način vseeno tudi kaže neke vrste nekonsistentnost, ker so recimo notri tudi investicije. V končni fazi tudi investicije potem prispevajo k javnofinančnemu saldu. Če želimo povečati gospodarsko rast, če želimo povečati produktivnost, potrebujemo investicije na eni strani in po drugi strani te iste investicije oziroma vsi izdatki vplivajo oziroma se vštevajo v zgornjo mejo izdatkov. Tukaj bo imela Evropska komisija pri nadaljnjih postopkih tega ekonomskega oziroma fiskalnega upravljanja bo imela še dovolj dela, da ta pravila naredi po eni strani enostavnejša in po drugi strani konsistentnejša. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa. Hvala lepa tudi spoštovani državni sekretarki za to pojasnilo.

Zakon o fiskalnem pravilu ne nadomešča Zakona o javnih financah, tisto je posebna tema, to verjetno ve mag. Saša Jazbec in verjetno še kdo drug. Zaradi tega je zadeva povezana, ni pa takšna, da bi lahko karkoli glede tega nadomestili. In zdaj glede kazni in prejudiciranja tega, kaj bo odločila Evropska komisija. Evropska komisija je tožbo sprožila in tudi če ne bo denarne kazni, v političnem svetu, v politični Evropi to nekaj pomeni za Slovenijo, pomeni nekaj negativnega, po mojem osebnem mnenju. Pomeni, da nismo verodostojni, pomeni tudi to, da morda besede predsednika Vlade, ki jih je izrekel v ponedeljek, kako nimamo nobenih težav z Evropsko komisijo in tako naprej; če je tukaj neka tožba, verjetno imamo kakšne težave z Evropsko komisijo. On je govoril v nekem drugem kontekstu, vendar je na splošno povedal, da nimamo nobenih problemov. In če se koalicija odloči, da ne bo sprejela neke zakonodaje, ki jo najprej da v normativni program ali pa vrh koalicije in ki je obvezna zato, da se sprejmejo direktive, to seveda nekaj pomeni, nekaj negativnega in vsekakor je to slab vtis in dejansko slabo dejanje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sprašujem, če želi še kdo razpravljati. Ja.

Besedo ima Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

V Levici tega zakona ne bomo podprli iz dveh razlogov. Prvič, že zaradi tega ne, ker a priori nasprotujemo fiskalnemu pravilu. Fiskalno pravilo je obvod demokratičnih mehanizmov v neki državi, kako zategovati pas veliki večini državljanov in državljanov, delovnih ljudi ter kako peljati neko razvojno pot izključno po parametrih neoliberalne mantre. Torej kako ugajati finančnim trgov, mednarodnim finančnim institucijam, kako se podrežati direktivam tujih centrov moči in obiti kakršnekoli demokratične,

socialne in druge aspiracije lastnih državljanov. To je na najbolj načelni ravni, zakaj smo proti temu zakonu. Drugič je pa jasno, da se fiskalno pravilo izvaja in se namerava izvajati selektivno, zmanjševal naj bi se obseg javnega sektorja v celoti, hkrati naj bi pa znotraj tega naraščali vojaški izdatki, kar samo potrjuje mojo prejšnjo poanto. Špara se na socialni, na zdravstvu, na penzijah, na vseh izdatkih javnega dobra, na vseh kategorijah, ki prispevajo k blaginji državljanov in državljanke, navadnih ljudi, če želite; hkrati pa se povečuje sredstva za represivni aparat. Za patrije bo, za penzije ne bo. Za mednarodne misije na tujem, za obleganje Rusije recimo, se bo našel denar, ga bo šlo še več; socialne pomoči pa še vedno ne pokriva ravni minimalnih življenjskih stroškov.

In kako štorasto se predlagatelji lotevajo tega zakona, je razvidno tudi iz obrazložitve, ki so jo podali glede vpliva na proračun. V tej obrazložitvi piše takole: »Predlagani zakon nima finančnih posledic na državni proračun, saj se v praksi vsa predlagana ureditev že izvaja.« Če se vsa predlagana ureditev že izvaja, potem iz tega lahko sledi samo dvoje. Prvič, da je zdajšnja praksa nezakonita, ker poteka brez zakonske podlage. Drugič, da je predlagani zakon pravzaprav nepotreben, ker predlagana ureditev že obstaja in zakonska podlaga je že. Kaj od tega dvojega je res? Najbrž šele tretja varianta. Na ministrstvu samo napol vedo, kaj počnejo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Samo en faktičen popravek. Obstajalo je zgodovinsko obleganje Stalingrada, obleganja Rusije pa še ni.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Postopkovno.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno, Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala, predsedujoči.

Se moram odzvati na to, ker mislim, da je bila vaša intervencija nepotrebna. Bila pa je tudi netočna. Nato ima že 25 let zelo jasno strategijo ekspanzije na Vzhod. Vzhodna meja Nata se je premaknila za tisoč kilometrov proti Rusiji, proti vzhodu po kolapsu Varšavskega pakta; čeprav je bila obljuba po razpustu Varšavskega pakta, da se to ne bo zgodilo. Sploh v zadnjih letih tudi lahko spremljamo stopnjevanje teh napetosti, ki prihajajo s strani zahodnih ideologov. Konec koncev, zakaj je Slovenija poslala svoje fante in dekleta na rusko mejo?!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Kakorkoli bova, tem zadevam nikoli ne bova prišla do konca, ampak dejstvo je, da obleganja Rusije ni. Lahko se pogovarjamo o drugih zadevah, ampak to pa ni obleganje. Te besede se ne bo uporabljalo na tako preprost način.

Zaključujem razpravo. / oglašanje iz dvorane/ Ja, zaključil sem razpravo.

Imate pa postopkovno, gospod Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Mislim, da je bila tudi ta druga intervencija, prvič, nepotrebna in, drugič, nekorektna. Lahko proces, ki ga spremljamo že 25 let in še posebej intenzivno v zadnjih letih, odenete v tak ali drugačen označevalec, ampak dejstvo je, da Nato in še posebej Zahod s svojimi centri moči namensko, sistematično zateguje zanko okoli Ruske federacije. To je dejstvo. Od poskusov barvnih revolucij do udarov, od Gruzije do Ukrajine in tako naprej. Z prikazovanjem ruskega medveda kot neke nevarnosti globalnemu miru, razpošiljanjem zahodnih vojsk na ruske meje in tako naprej, to so vse zelo jasne, empirične potrditve tega, da se obleganje Rusije – oziroma recite temu vi, kakor želite – dejansko dogaja, da se stopnjuje. In šele te aktivnosti Zahoda ogrožajo evropski, potencialno svetovni, mir.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Bom odnehal, ker se res nima smisla pogovarjati o literarni komparativistiki in mednarodnih odnosih hkrati. / oglašanje iz dvorane/ Ne zato; ampak zaradi tega, da lahko dokončamo zadevo.

Torej zaključujem to točko. O amandmaju bomo v skladu ... / oglašanje iz dvorane/ Ne, zaključil sem jo že prej. / oglašanje iz dvorane/ Res sem jo zaključil, preden je dobil zadnjo postopkovno. / oglašanje iz dvorane/ Ja, prej bi se morali javiti glede na vse skupaj. Ker ne želi nihče več razpravljati oziroma ker pravočasno ni želel več nihče razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 19. in 20. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 5. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **6. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 19 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom.

V zvezi s tem predlogom zakona Odbor za finance in monetarno politiko predlaga Državnemu zboru sprejetje sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Besedo dajem podpredsednici odbora gospe Vojki Šergan za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Še enkrat lepo pozdravljeni!

Poročilo Odbora za finance k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o

davku na dodano vrednost, druga obravnava. Odbor za finance in monetarno politiko je na 47. seji 1. 2. 2018 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom. Seji odbora so prisostvovali predstavnice in predstavniki predlagatelja zakona, Ministrstva za finance, Zakonodajno-pravne službe, Državnega sveta, Obrtno-podjetniške zbornice in Gasilske zveze. Odbor je bil seznanjen z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, ki je predlog zakona proučila z vidika skladnosti z Ustavo, pravnim sistemom in z zakonodajno-tehničnega vidika. Služba je podala pripombe k posameznim členom, in sicer k 3. in 7. členu predloga zakona. Uvodoma je predstavnik predlagatelja zakona pojasnil cilje predlaganega zakona. Glavni cilj predlaganega zakona je uvedba druge, nižje stopnje DDV v višini 5 %. Cilj predlaganega zakona je tudi znižanje stopenj DDV na predkrizno raven, s čimer bi razbremenili državljane, predvsem tiste, ki imajo najnižje prihodke, hkrati pa bi s tem spodbudili tudi potrošnjo, kar bi ugodno vplivalo na gospodarsko rast ter konkurenčnost in s tem v končni fazi tudi na prihodke v državnem proračunu. Državni sekretar na Ministrstvu za finance ugotavlja, da je bil 20. decembra 2017 Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje že predložen Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost, prva obravnava, EPA 2365-VII s strani istega predlagatelja, v katerem se je s 1. januarjem 2018 predlagalo enako znižanje veljavnih stopenj DDV ter enako predlagala uvedba dodatne nižje stopnje v višini 5 % za iste izbrane dobave blaga in storitev, od katerih se po trenutni ureditvi plačuje DDV po stopnji 9,5 %. Vlada je že takratnemu predlogu zakona nasprotovala, zakon pa tudi ni bil deležen podpore v Državnem zboru, zato je bil zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. Pojasnil je razloge, zaradi katerih Vlada tega predloga zakona ne podpira, in navaja predvsem dejstvo, da rešitev ni sistemski ter da je problematičen tudi z vidika upravljanja z javnim dolgom. V nadaljevanju je predstavnica Zakonodajno-pravne službe pojasnila, da je služba dala pisno mnenje in da na danih pisnih pripombah vztraja, posebej glede 7. člena, ki govori o začetku veljavnosti, kjer je treba upoštevati 155. člen Ustave.

Odbor je s 7 za, 4 proti sprejel naslednji sklep: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost, ZDDV1-K, druga obravnava, EPA 2486-VII, ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo dajem predstavniku predlagatelja predloga zakona mag. Andreju Šircelju za predstavitev

stališča do predloga matičnega delovnega telesa.

Mag. Šircelj, izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

Poslanci in poslanke Slovenske demokratske stranke smo predlagali znižanje stopenj davka na dodano vrednost, in sicer na predkrizno raven, z 22 na 20 % splošna stopnja in z 9,5 na 8,5 znižana stopnja. Poleg tega smo predlagali tudi obdavčitev nekaterih izdelkov in storitev z močno znižano 5-odstotno stopnjo, predvsem tistih, ki so nujno potrebne za življenje ljudi. Odbor pravi, da ta predlog ni sistemski. V čem ni sistemski? To je izmišljotina. Ta predlog je sistemski, ker sta tudi sistemsko pred krizo veljali dve tovrstni stopnji. In tudi uvedba tretje, močno znižane, stopnje je sistemski, v skladu z direktivami Evropske unije, če želite. 19 držav Evropske unije ima močno znižano ali pa eno tretjo stopnjo – ali je to močno znižana stopnja, ali je to vmesna stopnja, ali je to minimalna stopnja, kakorkoli jo že imenujemo, ima tudi tretjo stopnjo. In kaj je nesistemskega v tem, da bi po ocenah lahko ljudje imeli 350 do 400 evrov več denarja na leto? Kaj je v tem nesistemskega? Da bodo ljudje imeli večji letni dohodek, to kaže, da je za to koalicijo nekaj nesistemskega. Še kako sistemski je to, da imajo državljani več denarja, in še kako sistemski je seveda tudi to, da s tem, ko imajo državljani več denarja, imajo večji standard in imajo večjo kvaliteto življenja. Če mislite, da je nesistemski to, da upokojeanci ne morejo potegniti prvi dan meseca z zadnjim, s tem bi ga pa lažje, potem ste v zmoti. In potem tukaj sploh ne govorimo o sistemskosti ali ne, ampak mene prav zanima, kaj je pa tisto sistemski, kar je pomembno za ljudi. Pogledajte, to so neke izmišljene fraze, ki se tukaj pojavljajo, po katerih mislijo nekateri ali pa nekateri odbori, ker odbor tako sklepa, da so še učeni, ampak so popolnoma neživljenjski. Popolnoma življenjsko je, da bodo ljudje imeli na podlagi tega predloga zakona več denarja. Popolnoma sistemski. Ne bodo ga imeli manj, v nobenem primeru ga ne bodo imeli manj, imeli ga bodo kvečjemu več, kajti nižje stopnje v tem primeru pomenijo več denarja. Pomeni pa tudi, da bodo posledično imeli tudi večje pokojnine pa večje plače, tiste nizke plače. To zagotavlja ta predlog. To sistemskost zagotavlja ta predlog. Posledično pomeni tudi to, da bo gospodarstvo zaradi tega bolj konkurenčno, bo več delovnih mest, bodo višji dohodki. To je tisto, kar je sistemski, če želite. Na podlagi tega, ker bodo ljudje imeli več denarja, se bo povečala tudi potrošnja in ne nazadnje bo tudi država od tega imela več. Vsi bodo imeli več, ampak kot kaže, za to koalicijo je nekaj nesistemskega, če bodo imeli ljudje več. Potem je to nesistemski. Omenjeno je bilo, da je Slovenska demokratska stranka že drugič ta zakon predlagala v sprejetje. Ja, verjetno ga bo še tretjič, pa četrtič, pa petič. Kot kaže, je tukaj

morda na mestu tisti pregovor, ki pravi, ponavljanje je mati modrosti, ali pa se bo morda tudi še kdo iz koalicije zavedal tega, da je to sistemsko, če imajo ljudje boljšo kvaliteto življenja in več denarja.

V Slovenski demokratiški stranki seveda podpiramo ta zakon, podpiramo tudi to, da bomo stopnje spravili na raven pred krizo, kajti ta koalicija, ta vrh koalicije, če želite, Cerar, Erjavec, Židan, govori o tem, da krize ni več. Če krize ni več, potem tudi ne potrebujemo več kriznih višjih stopenj davka na dodano vrednost.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Za predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa dajem besedo predstavnici Vlade in sicer ... predstavniku Vlade.

Gospod Tilen Božič, državni sekretar na Ministrstvu za finance, imate besedo. Izvolite.

TILEN BOŽIČ: Hvala za besedo, predsednik.

Lepo, da ste me naslovili z nežnejšim spolom glede na to, da je bila tudi moja kolegica pri predhodnih točkah prisotna. Kar se tiče stališča Vlade do predloga, ki ga je vložil SDS, bi že uvodoma povedal to, da Vlada temu predlogu nasprotuje, tako kot je bilo tudi že predstavljeno na Odboru za finance in monetarno politiko.

Tam so se tudi – se zahvaljujem poslancem, ki so pripoznali ta dejstva, ki smo jih tudi predstavili – odločili, da zavrnejo ta predlog. Zakaj je temu tako? Vlada si postavlja relativno enostavne in jasne cilje. Prvi, najpomembnejši, ki izhaja tudi iz tistega, kar smo se tukaj skupaj dogovorili, in to je fiskalno pravilo, je, da bomo konsolidirali javne finance do leta 2020. Pod ta cilj, ki je krovni cilj, spadajo pa tudi ostali cilji. Na področju davčne politike gre tukaj za tri; eno je davčno prestrukturiranje, v okviru možnosti smo tukaj nekaj potez potegnili, druga zadeva, debirokratizacija na področju davkov in tretja zadeva, dvig uspešnosti pri pobiranju davkov, kar lahko tudi sami opazate in spremljate skozi nekatere ukrepe, ki smo jih sprejeli oziroma ste jih oziroma smo jih potrdili tudi v tej hiši. Učinki takšnega predloga so v tem trenutku ocenjeni na preko pol milijarde evrov na letni ravni, če bi bili sprejeti. Del, približno 270 do 280 milijonov oziroma če bi trajno veljal ta predlog približno 300 milijonov na letni ravni, na račun znižanja stopenj z 22 na 20, del pa tudi na račun znižanja z 9,5 na 8,5. Nadalje, kar je pa tudi močen učinek, tam bi se našlo preko 200 milijonov evrov izpada na račun posebno znižane stopnje.

V tem predlogu, ki ga je dal tudi predlagatelj, bi veljalo opozoriti na to, da za nekatere znižana stopnja ni mogoča že po direktivi. Tu govorijo tudi oni o otroški obutvi in oblačilih, o šolskih potrebščinah, tudi o opremi za gasilce, to so vse tiste zadeve, ki so zagotovo tudi nam zanimive, ampak v evropskem pravnem redu to ni dopustno, ravno zaradi tega se poslužujemo drugih ukrepov, običajno s subvencioniranjem, oblikovanjem razpisov in

tako naprej, ki potem k tem žlahtnim ciljem tudi pripomorejo. Sočasno bi omenil tudi naslednjo reč, da trenutno na evropski ravni potekajo zelo živahne razprave s področja DDV, tako z vidika, kako naj bi izgledal dokončni sistem DDV, kot tudi z vidika, kako bi se reformirale davčne stopnje oziroma sistem stopenj DDV. To je tisti del, kjer je tudi Slovenija s svojimi predstavniki zelo aktivna, si prizadeva; glede na to, da smo na področju davka na dodano vrednost, pobiranja, delovanja sistema in tako naprej eni izmed boljših v Evropi, smo tudi tisti, ki si želimo, da bi tudi v prihodnje kar največ naših predlogov in zamisli končalo v tej evropski ureditvi.

Kot rečeno, verjamem, da bo takrat, ko bodo te zadeve dozorele, ponovno čas za razpravo o tem, kaj narediti s stopnjami, kako jih oblikovati in tako naprej, vendar v doglednem času Vlada ne vidi priložnosti za znižanje ali pa zvišanje stopenj DDV glede na to, da so prioritete druge. Na davčnem področju, ko se pogovarjamo o prestrukturiranju, govorimo predvsem o tem, da smo nekonkurenčni. Prva nekonkurenčnost, ki jo jemljemo kot pomembno, je zagotovo v obremenitvi dela, in tu je Vlada marsikaj naredila v zadnjih dveh letih, po statičnih izračunih približno 130-milijonsko znižanje na letni ravni, ko govorimo o obremenitvi plač, se pravi predvsem področje dohodnine, in po drugi strani je cilj tudi, da bi se v prihodnosti to prioriteto obravnavalo. Se pravi, da se najprej posvetimo temu, potem pa morebiti gremo še na nekatera druga področja. Je pa dvig stopenj DDV, bi rad ponovno izpostavil, bil že leta 2013 skomuniciran z Evropsko komisijo, takrat kot trajni ukrep in ne kot začasni ukrep. Res je, da je bil v začasni zakon zapisan, vendar v končni fazi je bil potem, tako kot se to spodobi, vnesen tudi v svoj matični zakon, v Zakon o davku na dodano vrednost.

Kot rečeno, Vlada takšnemu predlogu nasprotuje zaradi zelo velikih učinkov, ki so s tem povezani. Ne smemo pozabiti tudi tega, da sta proračuna za leti 2018 in 2019 že sprejeta. In če bi prišlo do tako drastične spremembe, bi morali na odhodkovni strani potegniti zelo hude reze, prav tako pa verjetno to kombinirati z dvigom davkov na kakšnem drugem področju. Kot rečeno, Vlada temu predlogu nasprotuje. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Še enkrat vsem prav lep pozdrav!

Predlagani zakon o davku na dodano vrednost je brez dodatne vrednosti – tako bi lahko opisali vnovičen poskus predlagateljev za, upala bi si trditi, skoraj izsiljevalske načine za

dosego svojega namena, ki je v prvi vrsti predvolilna kampanja, saj komu se ne zdi ideja o nižjih davkih preprosto genialna? In drugič, gre za idealno priložnost, da ponovno s prstom pokazete na sedanjo vlado, kako nič ni naredila za svoje državljane, ter prepričate javnost, da je rešitev za njihovo boljše življenje in odpravo vseh finančnih skrbi zgolj v nižji obdavčitvi. Da gre za način vlaganja zakonskih postopkov, ki bi po mnenju pravne teorije lahko vodil tudi do zlorabe procesnih pravic, je opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora v svojem mnenju. Sprenevedanje glede finančnih posledic predloga zakona je postalo praksa neresnega ravnanja predlagateljev, saj kot že večkrat rečeno, smo v Poslanski skupini Desus prepričani, da se takšnega izpada ne more nadomestiti samo in izključno iz naslova večje osebne porabe. Znižanje stopenj davka ne pomeni avtomatičnega znižanja denimo cen nafte ali elektrike kar čez noč, kot je predlagatelj trdil ob prejšnji obravnavi. Prav tako se ne bodo kar čez noč spremenile potrošniške navade.

V Poslanski skupini Desus se strinjamo, da je davek na dodano vrednost tisti davek, ki še bolj povečuje dohodkovne razlike med zavezanci, kajti velja predpisana enaka stopnja za vse. Tako bosta 22-odstotni davek plačala enako tisti, ki ima 100, in tisti, ki ima 10 evrov v denarnici. Izhajajoč iz te preproste logike, je edina smiselna progresivna obdavčitev, ki pomeni nič drugega kakor manj davka za tiste najbolj osnovne dobrine, ki jih dnevno potrebuje čisto vsak izmed nas, in več davka na luksuzno dobro, kar je vse bolj rezervirano zgolj za posameznike. V Poslanski skupini Desus smo za pravično obdavčitev zavezancev, vendar ne na račun najšibkejših. Še vedno menimo, da je davčno blagajno treba napolniti z davčnimi prihodki tistih, ki ustvarijo nadpovprečno, ne pa na račun tistih, ki nimajo niti za preživetje. In takšnih je, žal, čedalje več, kljub okrevanju gospodarske rasti. Mednarodne primerjave, kot smo že večkrat ugotovili, lahko vsak razlaga po svoje, odvisno od tega, kako argumentira predlagani ukrep. Drži, da je Slovenija nad povprečjem Evropske unije glede obremenitve dela, je pa pod povprečjem, ko govorimo o obdavčitvi dobička podjetij. Tudi ta segment je treba malo bolje pogledati, zakaj je temu tako in kje še imamo prostora, da bi vsak podoben predlagani ukrep lahko spravili v finančno ravnovesje.

Poslanke in poslanci v Poslanski skupini Desus bomo vnovič pritrdili negativnemu sklepu matičnega delovnega telesa. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa. Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani državni sekretar Tilen Božič, kolegice in kolegi!

V Novi Sloveniji smo se na dvig stopnje davka na dodano vrednost ostro odzvali že ob napovedi povišanja leta 2013, se pravi pred petimi leti. Dvig stopnje z 20 na 22 % ter dvig nižje stopnje DDV z 8,5 na 9,5 % smo seveda razumeli kot ukrep, ki je v nasprotju s krščanskodemokratskim konceptom in našim političnim programom. Zato je popolnoma jasno, da predlog zakona, ki prinaša povrnitev višine stopnje davka na dodano vrednost na prejšnjo raven, podpiramo. Slovenija sodi med države z nadpovprečnimi stopnjami davka na dodano vrednost. Tudi poročilo Svetovnega gospodarskega foruma ocenjuje, da so za poslovno okolje v Sloveniji poleg neučinkovite državne birokracije najzahtevnejši in najtežavnejši faktor prav visoke davčne stopnje. V Sloveniji sta nadpovprečno obdavčena predvsem delo in potrošnja. Prav zato smo v Novi Sloveniji v preteklosti že predlagali znižanje stopnje davka na dodano vrednost na nemško raven, zmanjšanje prispevkov z uveljavitvijo razvojne kapice in socialnega copatka ter povečanje splošne dohodninske olajšave na 7 tisoč evrov. V skladu z našim predlogom spremembe Zakona o dohodnini bi zaposleni s povprečno plačo na mesec prejeli dobrih 80 evrov več kot sedaj. Žal vladna koalicija našemu predlogu za višje plače ni prisluhnila, ampak raje povečuje proračunske odhodke.

Obžalujemo, da Ministrstvo za finance ravna kot računovodstvo Republike Slovenije. Mi verjamemo, da tam so kvalitetni kadri, tudi s tukaj prisotnim državnim sekretarjem vred, ki ne razmišljajo zgolj računovodsko, ampak tudi kreativno, razvojno. Če bomo zgolj z računovodskimi pristopi gledali na spremembe v davčni politiki, ne bomo prišli nikamor, pardon, šli bomo nazaj. Nenavadno je, da leva vladna koalicija, kot je aktualna, ne podpre zmanjšanja stopenj DDV. Gre namreč za davek, ki najbolj prizadene najrevnejše državljane, saj ti največji delež svojega dohodka porabijo za potrošnjo izdelkov, ki jih potrebujejo za preživetje. Na drugi strani pa premožnejši državljani večji del dohodka privarčujejo, kar pomeni, da se ta del njihovega dohodka z davkom na dodano vrednost ne obdavči. V nasprotju z zadržanostjo Vlade za znižanje davkov pa lahko vidimo, da je ta veliko bolj pogumna, ko gre za jemanje iz proračuna. V letih od 2016 do 2019 Vlada predvideva povečanje proračunskih odhodkov za skupaj 700 milijonov evrov. Kje je tukaj fiskalno pravilo, ki ga tolikokrat omenjate, spoštovani kolegi iz koalicije? Način vodenja državne fiskalne politike kaže predvsem na to, da se Vlada preslabo zaveda dejstva, da se denar ustvarja v gospodarstvu. Sadove rasti BDP in posledično širitve davčnega proračuna pod vodstvom obstoječe vlade žanje le odhodkovna stran proračuna. Podjetja, ki skupaj s svojimi zaposlenimi skrbijo za proračunsko širitev, pa zaman čakajo, da bi se svojih bremen vsaj nekoliko razbremenila.

Zmanjšanje obremenitve davka na dodano vrednost bi gotovo povečalo tudi potrošnjo, spodbudilo gospodarsko aktivnost in izboljšalo pogoje za poslovanje gospodarskih subjektov. Politika visokih davkov izkazuje veliko nezaupanje do sposobnosti državljanov za upravljanje z denarjem, ki ga sami zaslužijo. Le politika, ki ne zaupa svojim državljanom, od njih zahteva plačevanje previsokih davkov, da bi namesto njih s temi sredstvi upravljala. Krščanski demokrati tako politiko odločno zavračamo. Očitek koalicije, da je ta novela Zakona o davku na dodano vrednost nesistemiški pristop, je neutemeljen, gre za neutemeljen očitek, je nestrokovno in milo rečeno neroden.

Ker je zmanjšanje davčne obremenitve izjemno pomemben del usmeritve gospodarskega programa Nove Slovenije, novelo Zakona o davku na dodano vrednost seveda podpiramo, torej bomo glasovali proti predlogu sklepa Odbora za finance in monetarno politiko. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Bojana Muršič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo.

Danes moramo ponovno ponoviti nastope izpred meseca dni, ko smo opravili razpravo o predlogu uvedbe nove dodatne znižane davčne stopnje davka na dodano vrednost. Govorili bi lahko o zlorabi postopka. Identičen predlog zakona je bil namreč pred manj kot dvema mesecema že vložen, obravnavan in tudi zavrnjen. A glede na druge predloge in argumente, ki jih isti predlagatelj uporabljajo, ko ocenjujejo slovensko davčno okolje glede na bližino volilnih odločitev, in glede na globoko razširjenost prepričanja, da so davki previsoki, njihovo znižanje pa bo koristilo vsem, se očitno tem razpravam ne bo moč izogniti. Državni zbor je seveda pravo mesto za razprave o predlogih, kako izboljšati obstoječi sistem in kako razbremeniti ljudi. Ne nazadnje je prav DDV tisti, ki ga vsi občutimo. In manj premožni med nami ga res občutijo bolj. Prav tako je tudi res, da so bile povišane stopnje DDV uvedene kot protikrizni ukrep, ki je zaradi stabilnosti javnih financ postal trajen. A prav tako je res, da moramo, če želimo ljudi razbremeniti, najti tudi način, kako se zmanjšani prihodki nadomestijo. Država brez možnosti ukrepanja, brez virov za svoje delovanje ne more opravljati svojega poslanstva in ne poskrbeti za vse javne storitve in transferje, ki smo jih iz njih in prav teh davkov deležni vsi, ki jih plačujemo.

Prav pri obravnavi prejšnje točke smo govorili o javnih financah in o fiskalnem pravilu. Naj spomnim tudi na to, kdo je bil najglasnejši zagovornik fiskalnega pravila, celo njegove zlate, najbolj ostre različice. To so bili današnji predlagatelji znižanja davkov. Zato moramo

spomniti, da fiskalno pravilo zahteva zniževanje javnega dolga, in še več, zahteva se presežke usmerjati v ta cilj. Resnično nenavadno je, da isti predlagatelji, ki se predstavljajo kot največji zagovorniki fiskalne discipline, vedno znova in znova predlagajo nove in nove ukrepe, ki bi zlomili možnost države, da se discipline drži. Ker vedno znova govorimo o davkih, povzemamo tudi podatke, o katerih se strinja večina ekonomistov – da so slovenski davki po večini v okvirih, kot jih poznajo tudi druge razvite države, da so nadpovprečno obremenjeni dohodki iz dela, podpovprečno pa premoženje in dobički iz kapitala, da ni prostora za večja davčna znižanja in da bi morali v teh primerih za izpade prihodkov najti nadomestila. Odgovoren predlagatelj bi tako skušal Državni zbor in javnost prepričati s predlogom, ki bi pojasnil tudi del enačbe, kako bomo pokrili primanjkljaj, ki bi ga s tem povzročili. Če bi imeli resen namen, bi lahko hkrati s tem predlagali tudi povišanje obdavčitve kapitalskih dobičkov ali premoženja ali drug, konkreten ukrep, pa je iz njihovih siceršnjih razprav jasno razvidno, da tudi na področju obdavčitve kapitala vidijo Slovenijo kot davčni pekel. O nasprotnem jih očitno ni moč prepričati, zato ostajajo slepo zaverovani v svoj prav, da bo za vse bolje, če bodo davki nižji.

Mi mislimo, da se o tej temi ni mogoče pogovarjati na takšen način, zato v Poslanski skupini Socialnih demokratov delimo mnenje s pristojnim delovnim telesom, ki meni, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Miha Kordiš bo predstavil stališče Poslanske skupine Levica.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Poslanci Levice se zavzemamo za znižanje DDV in trošarin, ampak z enim bistvenim pogojem – izpad davka na dodano vrednost je treba nadomestiti z dvigom davkov na visoke dohodke, na kapital in na premoženje velike vrednosti. Brez tega, če samo znižamo DDV, ne pa hkrati dvignemo davke na kapital in premoženje, se nam v proračunu navrta 300 milijonov evrov težka luknja vsako leto. A že sedaj nam primanjkuje denarja za višje minimalne plače, za dostojne socialne prejemke in za razvojne projekte. Zato ta zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Predlagatelj, SDS, je v tem mandatu isti zakon predlagal že večkrat, ampak še zdaj kljub neskončnim pozivom še vedno noče odgovoriti na osnovno vprašanje – kdo bi pokrnil 300-milijonsko luknjo, ki bi nastala zaradi znižanja DDV? Oziroma če upoštevamo še predlog SDS za znižanje dohodnine za 200 milijonov evrov, je vprašanje toliko težje – kdo bi pokrnil polmilijardno luknjo v proračunu? Ali bi ta izpad kompenzirali z znižanjem pokojnin, socialnih prejemkov in plač? Kar je naredila

Janševa vlada z Zujfom. Ali bi ga kompenzirali z zniževanjem prihodkov občin? Bi odpovedali infrastrukturne projekte, kot sta tretja razvojna os ali drugi tir? Tudi obljube, da bi zaradi zniževanja DDV in dohodnine podjetja začela množično kar zaposlovati, so nerealne. Sprememba DDV ima od vseh davkov najmanjši učinek na gospodarsko dejavnost oziroma če hočete čisto empirično, se ozrite denimo v Bosno, v Bolgarijo in v podobne periferne države, kjer se zlahka pokaže, da zniževanje davkov ne povečuje zaposlenosti niti ne zmanjšuje revščine. To je pač neka neoliberalna ideološka mantra, ki nima osnove v življenju. Ljudem je treba odkrito povedati, znižanje DDV bi na dolgi rok lahko prispevalo k znižanju maloprodajnih cen. Nikakor pa ne drži, da bi se zaradi znižanja DDV cene znižale čez noč temu primerno, daleč od tega. Podjetja večinoma ne bi šla v zniževanje cen, ampak bi si povečala zaslužke. Znižanje DDV bi na kratek rok koristilo kapitalu, ne pa potrošnikom.

Ko razpravljamo o davkih, nas predlagatelji po navadi sprašujejo, zakaj je recimo kurilno olje v Avstriji cenejše kot v Sloveniji. Seveda je dražje zato, ker imamo v Sloveniji višje trošarine, DDV in okoljske dajatve, ampak iz tega še ne sledi, da imamo v Sloveniji nasploh, kar povprek in čez previsoke davke. Ravno nasprotno. V Avstriji zberejo bistveno več davkov, kot jih zberemo v Sloveniji. Konkretno, pri nas je tega za slabih 39 % BDP, v Avstriji za skoraj 44 % BDP. Torej problem pri nas ni v davkih nasploh, ampak v tem, da ti davki niso pravično razporejeni. Pri nas morajo ljudje plačati visok DDV in trošarine na elektriko, plin, gorivo, hrano in drugo blago, zato da na drugi strani lahko lastniki kapitala in bogati nasploh plačujejo izjemno nizke davke na dobiček, na kapital in na premoženje velike vrednosti. Revna oziroma delavska večina, ogromna večina državljanov in državljanek Republike Slovenije, dobesedno in neposredno subvencionira bogate razrede te države. Posledica? 10 % najbogatejših v Sloveniji si lasti že skoraj polovico vsega premoženja v naši državi, a na drugi strani najrevnejših 20 % zgolj 5 promilov. Zato prioriteta Levice ni znižanje DDV, ampak dva druga ukrepa. Prvič, na strani prihodkov pravična obdavčitev kapitala, visokih dohodkov in premoženja velike vrednosti. In drugič, na strani odhodkov ustavitve zapravljanja denarja za nove patrie oziroma druge zaveze do Nata in podobne nepotrebne stroške. Ko naredimo ta preokret, pa lahko znižamo tudi davek na potrošnjo. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Vojka Šergan bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Skupina poslancev SDS je ponovno vložila v postopek v Državnem zboru

spremembe Zakona o davku na dodano vrednost, s katerimi so želeli, da bi stopnje davka na dodano vrednost vrnil na prejšnje stanje zgornje stopnje z 22 % na 20 % in spodnje stopnje z 9,5 na 8,5 %. Prav tako predlagajo uvedbo dodatne nižje stopnje v višini 5 % za izbrane dobave blaga in storitev, od katerih se po trenutni ureditvi plačuje DDV po stopnji 9,5 %. Glede obstoječe ureditve davka na dodano vrednost je treba ponovno poudariti, da je bil kot trajni ukrep dvig DDV sprejet pod vladno Alenke Bratušek. Maja 2013 se je takratna vlada zavezala, da bo dvig DDV trajni ukrep v programu stabilnosti, ki je bil predložen Evropski komisiji. Seveda razumemo trajnost ukrepa zaradi tega, ker je prejšnja vlada povečala dolg države in ustvarila velik primanjkljaj zaradi sanacije bančnega sistema. Vsekakor lahko ocenimo, da zaradi spoštovanja danih zavez ne moremo tega razveljaviti, izpada DDV tudi ni mogoče nadomestiti.

Javnofinančni položaj daje možnosti za znižanje stopenj DDV brez hkratnih ukrepov na prihodkovni in odhodkovni strani. Teh ukrepov s strani poslancev SDS ni bilo. Tako so predlagali amandmaje, ki so razporejali odhodke državnega proračuna v višini skoraj 19 milijonov evrov. Glede na to, da je proračun vezan na skoraj 90 % zakonskih obveznosti, predlogi niso bili izvedljivi. Proračun je treba uravnotežiti, teh ukrepov poslanci SDS niso predlagali. Tukaj se sprašujem, ali bi zaradi znižanja DDV v SDS predlagali zmanjšanje socialnih transferjev, uvajanje novih zujfov. Z Zujfom je bilo privarčevanih 800 milijonov, večino teh ukrepov smo odpravili. Znižanje DDV pomeni 550 milijonov evrov izpada davčnih prihodkov. Lahko pričakujemo znižanje investicij v zdravstvu ali kaj drugega? Prav tako ne bomo v Poslanski skupini Stranke modernega centra pristajali na to, da se ponavljajo napake iz obdobja 2006–2008, ko je takratna vlada z davčno politiko prispevala k pregrevanju gospodarstva.

Glede spodbujanj potrošnje pa je treba omeniti, da znižanje stopenj DDV še ne pomeni, da bi sorazmerno prišlo do znižanja končnih cen blaga ali storitev, kajti glede maloprodajnih cen, ki bi jih zniževali ponudniki, je vprašanje – bi jih znižali ali pa tudi ne. Glede spodbujanja potrošnje je treba omeniti, da smo k temu pristopili z mini davčno reformo v letu 2016, ki je tudi omogočila dvig praga dodatne splošne olajšave za 300 evrov, s tedanjih 10 tisoč 866,37 evrov na 11 tisoč 166,379, kar se bo v letošnji dohodninski napovedi že nekako ljudem poznalo, ter z izvzetjem dela plače za poslovno uspešnost iz davčne osnove dohodka iz delovnega razmerja ter z nekolikšno spremembo dohodninske lestvice za zaposlene nad 1,6-kratnikom povprečne plače. Prav tako spodbujamo potrošnjo z ukrepi novega davčnega paketa, ki je bil sprejet novembra 2017 v Državnem zboru. Take rešitve novega Zakona o dohodnini omogočajo višje dohodke selektivnim skupinam. Sprememba načina

določanja dodatne splošne olajšave omogoča določenim davčnim zavezancem pod povprečno plačo povečanje neto plače. Učinek uvedbe te olajšave bi povečal tudi neto dohodke določenim zavezancem bolj, kot bi jim pomenilo morebitno znižanje stopnje DDV. Isto lahko govorimo o vplivu olajšave za delovno uspešnost na socialni položaj za določene delavce, ki so zaradi uvedbe te olajšave dobili božičnico oziroma 13. plačo. Prav tako zvišanje posebne olajšave za dijake in študente poveča njihove neto zaslužke. Vse to bo pozitivno vplivalo na potrošnjo, brez da bi ogrozilo javne finance. Glede nižje stopnje DDV za gasilsko opremo pa je treba povedati, da ni mogoče uporabljati nižje stopnje DDV. To seveda drži. Kljub temu pa je treba tukaj poudariti, da se gasilce tudi financira preko proračuna in z olajšavo za donacije gasilskim društvom.

Zaradi vsega navedenega bomo v Poslanski skupini Stranke modernega centra podprli sklep, da Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Andrej Šircelj bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovani podpredsednik Državnega zbora. Državni sekretar, kolegi in kolegice!

V Slovenski demokratski stranki bomo seveda podprli ta zakon, predvsem zaradi tega, ker pomeni ta zakon dobrobit za ljudi, predvsem zaradi tega, ker pomeni zvišanje njihovih neto prihodkov oziroma njihove možne neto potrošnje. Kot sem že omenil, med 350 in 400 evri na leto ocenjujemo, da bi lahko prišlo do zvišanja. Nič nenavadnega ni, da se vrnejo stopnje na predkrizno raven, predvsem zaradi tega ne, ker nismo več v krizi. To zagotavlja ta koalicija. Popolnoma običajno je, da se to pozna na žepih pri ljudeh. Tukaj bi rad odgovoril na še nekaj vprašanj, ki so se pri tem odprla, pa so morda premalo jasna ali pa jih nekateri moji kolegi in kolegice ne želijo slišati.

Pa še enkrat – od kod nadomestitev izpada? Prihodki državnega proračuna in ostalih 2 blagajn so se v letu 2017 glede na leto 2016 povečali za milijardo evrov, kar je za polovico več, kot je bilo načrtovano. Vlada je slabo načrtovala in višji so prihodki in tukaj imate že celotno pokritje. Iz tega zornega kota sploh ni nobenih težav. Če ste jih pa morda namenili komu drugemu za tekočo potrošnjo te vlade, potem pa nastane težava. Ampak prihodki so v letu 2017 glede na leto 2016 bistveno, za nekaj 100 milijonov presegli načrtovane prihodke. In zaradi tega ni tukaj nobenega manjka in predlagatelji ne načrtujemo nobenega znižanja, nobenega znižanja pokojnin, nobenega znižanja plač in tako naprej, kar tukaj nekateri, ki nimajo

dovolj informacij, bom kar rekel, natolcujejo. In odgovarjam na to. Nobenih znižanj. To, da so v večini odhodki že, da tako rečem, določeni z zakonskimi ukrepi, nekateri omenjate 90 % – spoštovani, Državni zbor je tisti, ki lahko spremeni zakonske okvire. To ni argument v Državnem zboru, saj smo mi zakonodajni organ! Kdo pa lahko v tem državnem zboru spremeni zakonske okvire?! Državni zbor. Zaradi tega ni argument, da je že 90 % odhodkov zakonsko določenih.

Še enkrat, ta rešitev, ki jo bomo v Slovenski demokratski stranki podprli, ki smo jo predlagali, ki jo bomo verjetno še enkrat predlagali ali pa še dvakrat, zato da se bo bolj prijelo, zaradi tega da boste morda tudi nekateri kolegi in kolegice videli dobrobit tega predloga, to bomo podprli v Slovenski demokratski stranki. Tukaj ne gre za nobene negativne prognoze o kakršnemkoli pregrevanju gospodarstva in tako naprej. Tukaj jaz verjamem, da lahko iz petnih žil vlečete argumente, zakaj ste proti, ker pravih argumentov ni. Gre za dobrobit ljudi. Ljudje bodo imeli v povprečju, ocenjujemo, 400 evrov neto dohodka na leto več. To je predlog Slovenske demokratske stranke. In vi ste proti temu. Vi ste proti temu. Vi nasprotujete temu, da bi ljudje imeli več denarja. In zato jaz mislim, da bo še v letošnjem letu, če ne prej, pa v jesenskem delu, ta predlog dejansko sprejet.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

O predlogu sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanja, pol ure po prekinjeni 19. in 20. točki dnevnega reda.

S tem tudi prekinjam 6. točko dnevnega reda.

PREHAJAMO NA 19. IN 20. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB IN NA PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O DOHODNINI.

Predloga zakonov je v obravnavo zboru predložila skupina 6 poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom. V zvezi s tema predlogoma zakonov je skupina 10 poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev obeh predlogov zakonov dajem besedo predstavniku predlagatelja, in sicer gospodu Jerneju Vrtovcu.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani kolegice in kolegi, lep dober dan!

Danes obravnavamo predloga zakonov, ki se dotikata področja, ki je na takšen ali pa drugačen način – torej ta naša dva predloga – blizu skoraj vsaki Slovenki in skoraj

vsakemu Slovincu – šport. In še enkrat šport. Namreč šport na slovensko družbo vpliva na različne načine zelo pozitivno, bogati življenje, prinaša zabavo, povezuje ljudi in krepi naše zdravje. Prav športniki, slovenski športniki nam polepšajo dneve, nas združujejo v navijanju, v nas vzbujajo domoljubje, predstavljajo navdih ter so zlasti zgled mladim, mlajšim generacijam. Slovenski športniki so tudi zagotovo najboljši ambasadorji naše države in na njihove dosežke smo res lahko zelo ponosni. Ampak, gospe in gospodje, žal pa se morajo naši športniki, zlasti v mlajših letih svojega razvoja, pogosto znajti v neustreznih razmerah, ki so v veliki meri posledica finančne podhranjenosti športa v Sloveniji. Sedaj je tudi na nas, na tem državnem zboru, zlasti to, ali bomo le ponosni na naše športnike, z njimi navijali in se veselili njihovih uspehov ali bomo na drugi strani mi kot zakonodajalci zmožni danes narediti korak naprej in tudi mlajšim športnikom, tistim, ki se šele razvijajo, omogočiti nemoteno delovanje.

Tudi Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2023 ocenjuje, da programskega dela nacionalnega programa športa ne moremo uresničiti brez ustreznih podpornih mehanizmov države. Nadalje določa, da država uresničuje javni interes z vodenjem spodbudne davčne politike za razvoj športa. Krščanski demokrati nacionalnemu programu v tem delu pritrjujejo, za spodbujanje financiranja športa so bolj kot državne subvencije primerne davčne olajšave. Ampak žal od 2. aprila 2014, ko je bil Nacionalni program športa tudi sprejet, na področju podpore športu v okviru spodbudne davčne politike ni bilo narejenega pravzaprav nič. Prav zato smo k reševanju tega problema pristopili v Novi Sloveniji in predlagali novelo Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb ter novelo Zakona o dohodnini. Predloga uveljavljata novo olajšavo za donacije športnim društvom, ki delujejo v javnem interesu na področju športa, in športnim društvom, ki so izbrana za izvajanje letnega programa športa tako na državni kot tudi na lokalni ravni ali so izbrana za izvajanje letnega programa športa Fundacije za šport. Zavezanec, ki namenil torej donacijo takemu športnemu društvu, je upravičen do znižanja davčne osnove za dvakratni znesek plačane donacije. Donacija je lahko namenjena le za organizacijo ali za sodelovanje na športnih prireditvah ali vlaganje v osnovna sredstva in opremo, ki jo športno društvo potrebuje za svoje delovanje.

Izvajanje športnih aktivnosti je namreč pogosto povezano z visokimi stroški, športna društva se na različne načine trudijo za zagotavljanje finančnih sredstev, ob tem pa jim davčna zakonodaja ne ponuja veliko orodij, ki bi jim bila lahko v ponos in v pomoč. Institut davčnih olajšav za donacije, kot ga tudi pozna obstoječa zakonodaja, zmanjšanje davčne osnove omejuje za znesek 0,3 % obdavčenega prihodka, družba z dobičkom na primer 10 tisoč

evrov lahko torej po obstoječi ureditvi za donacijo v šport uveljavlja največ 30 evrov znižanja davčne osnove, kar pomeni znižanje davka le v višini okrog 6 evrov. Po spremembah zakonodaje, ki jih predlagamo v Novi Sloveniji, podjetja pri doniranju ne bi bila več omejena z višino donacije. Če bi bila torej družba z dobičkom 10 tisoč evrov športnemu društvu donirala tisoč evrov, bi se takemu podjetju davčna obveznost znižala za 360 evrov. Država bi se torej odpovedala 360 evrom davka, slovenski šport pa bi ob tem pridobil kar tisoč evrov več podpore. Finančno ministrstvo bi sicer nekaj davka izgubilo, vendar pa bi slovenski šport pridobil skoraj trikrat toliko. Krščanski demokrati smo ob tem prepričani, da bi vnos takega mehanizma v slovensko davčno ureditev pomembno doprinesel k razvoju športa pri nas. Slovenski šport in slovenski športniki si to po vseh uspehih, ki jih žanjejo, zagotovo tudi zaslužijo.

V Novi Sloveniji smo veseli, da ta dva predloga zakona obravnavamo prav v dneh, ko tudi z nestrpnostjo pričakujemo nastope naših športnikov na zimskih olimpijskih igrah, in prav zato vse poslanske skupine še posebej vabimo h konstruktivni razpravi o predlaganih določbah. Krščanski demokrati smo pripravljeni prisluhniti različnim argumentom in v kasnejših fazah obravnave predlogov poiskati rešitev, ki bo sprejemljiva tudi za ostale poslanske skupine. Najlepša hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Za dopolnilno obrazložitev obeh predlogov zakonov dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za finance gospodu Tilnu Božiču.

TILEN BOŽIČ: Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovani poslanke in poslanci, ponovno pozdravljeni!

Predloga zakonov, o katerih bo tekla skupna razprava, določata novo, dodatno davčno olajšavo, in sicer v dveh zakonih, Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb in Zakonu o dohodnini. Gre za olajšavo za donacije športnim društvom, ki delujejo v javnem interesu. Zavezanec, ki bo namenil donacijo takemu društvu, bi bil, v skladu s predlogom predlagateljev, pod določenimi pogoji upravičen do znižanja davčne osnove za dvakratni znesek plačane donacije, ki je lahko namenjena za organizacijo ali sodelovanje na športnih prireditvah ali vlaganje v osnovna sredstva in opremo, ki jo društvo potrebuje za svoje delovanje.

Uvodoma Vlada poudarja, da se zaveda pozitivnih učinkov športa, zato je treba opozoriti na ukrepe različnih politik, ki se že izvajajo, nadalje na zakonodajne akte, ki jih je sprejela ali so v pripravi, in druge svoje aktivnosti, pomembne za zagotavljanje ugodnega okvira za področje športa. Ukrepi davčne politike so odvisni od konteksta splošne

ekonomske politike, dogovorjenih prednostnih nalog, razvoja ter siceršnjih družbenih razmer v družbi in državi. Z davčnimi ukrepi se lahko zasledujejo usmerjeni cilji, vendar ob hkratnem zagotavljanju poštenega in učinkovitega obdavčevanja. Vse navedeno pomeni, da je treba na posamezne predloge gledati celovito, ne samo z vidika enega ukrepa, ene skupine ali enega področja. V veljavnih Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb in Zakonu o dohodnini je že določena olajšava za donacije za tako imenovane nepridobitne namene, med drugim tudi športne. Zaradi zagotavljanja skladnosti z zakonodajo EU se lahko uveljavlja tudi za donacije v državah članicah Evropske unije in Evropskega gospodarskega prostora. Po podatkih obračunov za davek od dohodkov pravnih oseb je v letu 2016 to olajšavo uveljavljalo nekaj manj kot 10 tisoč zavezancev in približno 4 tisoč 500 zavezancev za dohodnino od dohodkov iz dejavnosti. Pri tem ni mogoče izločiti zavezancev, ki so uveljavljali le olajšavo za donacije za športne namene, temveč je to podatek za vse nepridobitne namene. S to olajšavo so zavezanci zmanjšali davčno osnovo od dohodkov pravnih oseb za 21 milijonov evrov, kar pomeni v znesku davka okoli 4 milijone evrov. Davčno osnovo za dohodnino pa so zmanjšali za manj kot milijon evrov, kar pomeni v višini davka približno 300 tisoč evrov. Dodatno je v 142. členu Zakona o dohodnini za namene financiranja splošno koristnih namenov, tudi za šport, določen institut namenitve dela dohodnine do 0,5 %.

Vlada poudarja, da ti ukrepi niso izkoriščeni v celoti. Vlada opozarja tudi na druge ukrepe, ne zgolj davčne olajšave, v okviru obeh zakonov, ki za zavezance pomenijo ugodnejšo obravnavo, na primer v Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb izvzemanje določenih prihodkov iz osnove, možnosti prenašanja izgub ter druge splošne olajšave, vključno z ugodno davčno stopnjo. Davčne olajšave morajo biti določene tako, da je njihovo uveljavljanje enostavno. Dodatni pogoji, kot je na primer pogoj, da se donacije pri športnem društvu uporabijo le za točno določena vlaganja oziroma za organizacijo in sodelovanje na športnih prireditvah, nadalje vezanje na javni interes in drugi, terjajo posebno preverjanje in dokazovanje, kar je povezano tudi s stroški, dodatno administrativno obremenitvijo in pravno varnostjo oziroma v takšnem primeru pravno nevarnostjo. Vlada posebej poudarja, da Finančna uprava lahko nadzoruje davčne ukrepe, nadzor nad vračili donacij, če niso porabljene za zahtevane namene, pa ne sodi med njene pristojnosti.

Pri določanju davčnih ukrepov, katerih uveljavljanje je vezano na številne dodatne pogoje, je treba določiti tudi pravila za zaščito pred izogibanjem davkom. To dela sistem bolj zapleten, dražji, manj odporen na davčne stranpote in s tem tudi manj pravičen. Predloga zakonov nista oblikovana tako, da bi jasno in

nedvoumno določila razmejevanje do veljavne olajšave za donacije. Tudi z vidika višine se ukrep kaže kot nesorazmeren v primerjavi s splošno olajšavo za donacije. Opozoriti je treba tudi na zanemarjanje drugih nepridobitnih ciljev, kot so splošnokoristni, dobrodelni, humanitarni, invalidski, religiozni in tudi drugi. Vlada meni, da je kombinacija ukrepov ob upoštevanju postopne javnofinančne konsolidacije zagotovo prava pot do trajnega in primerne okolja, tudi za delovanje in razvoj športa. Ta dva predloga pa teh ciljev žal ne zasledujeta.

Glede na navedeno Vlada Republike Slovenije predlogov zakonov ne podpira. Za dodatna pojasnila in razpravo sem tukaj na razpolago s sodelavcema. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovani državni sekretar, dragi kolegice in kolegi!

Večkrat si gotovo vsi postavljamo vprašanje, zakaj športniki oziroma mi, navijači, velikokrat izžvižgamo politike, ko se recimo ti pojavijo na kakšnem sprejemu športnikov, recimo tukaj na Kongresnem trgu. Zakaj je bila lansko leto izžvižgana ministrica, pristojna za šport, ko je Slovenija sprejela zlate košarkarje? Ali imamo vsi odgovore za to? Mi imamo, v Novi Sloveniji. Zato ker se politiki, predvsem ta visoka politika, ministri, zelo radi slikajo s športniki, ko pa je treba na konkreten način športu v Sloveniji pomagati, potem pa ostane zgolj figa v žepu. Danes bi mi želeli ne toliko, da se pogovarjamo o davkih, o olajšavah, o denarju in tako naprej, da se dejansko prvenstveno pogovarjamo o tem, ali pri nas še vedno velja stari latinski rek, Mens sana in corpore sano, ali bolj točno, če celoten latinski rek navedem, Orandum est ut sit mens sana in corpore sano, kar v prevodu pomeni, upajmo, da je v zdravem telesu tudi zdrav duh. Ta dva naša predloga, ta dvojček dveh sicer davčnih zakonov, dejansko gre v smeri našega političnega programa, političnega programa Nove Slovenije – krščanskih demokratov, kjer med drugim dajemo poseben poudarek odnosu do narave, če hočete stvarstva, in poseben poudarek zdravemu načinu življenja, pa lahko se temu smejete ali kakorkoli že.

Kolegice in kolegi, pri tej točki dnevnega reda obravnavamo dva zakona Nove Slovenije, ki po svoji formi spadata na področje financ, po svoji vsebini oziroma problematiki, ki jo rešujeta, pa zakona spadata na področje športa. Izvajanje športnih aktivnosti je pogosto povezano z visokimi stroški. Tukaj se najbrž strinjamo s to trditvijo. Ob nesporno ugotovljenih pozitivnih učinkih športa na najrazličnejših področjih v Novi Sloveniji opozarjamo, da

potrebujemo okrepitev spodbude za financiranje društev, ki v naši družbi v veliki meri skrbijo za izvajanje športnih dejavnosti in razvoj kulture športa. Prav davčne olajšave za donacije v športu so gotovo dober način za izboljšanje njihovih finančnih zmožnosti ter posledično za krepitev pozitivne vloge športa v slovenski družbi. Predloga zakona uveljavljata nove davčne olajšave za donacije športnim društvom, ki delujejo v javnem interesu na področju športa, in športnim društvom, ki so izbrana za izvajanje letnega programa športa tako na državni kot na lokalni ravni ali so izbrana za izvajanje letnega programa športa Fundacije za šport. Zavezanec, ki nameni donacijo društvu, ki spada v navedene kategorije, je upravičen do znižanja davčne osnove za dvakratni znesek plačane donacije. Donacija je lahko namenjena le za organizacijo ali sodelovanje na športnih prireditvah ali za vlaganje v osnovna sredstva in opremo, ki jo društvo potrebuje za svoje delovanje.

V Novi Sloveniji s predlogom teh rešitev sledimo Nacionalnemu programu športa v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2023, ki v poglavju Podporni mehanizmi za šport ocenjuje, da programske dela Nacionalnega programa športa ne moremo uresničiti brez ustreznih podpornih mehanizmov države. Nadalje določa, da država uresničuje javni interes z vodenjem spodbudne davčne politike za razvoj športa. Ta dva zakona sta točno to. Točno to. Predlog zakona z novimi olajšavami vnaša sistem simbioze med gospodarskimi subjekti in opredeljenimi športnimi društvom, kar ima pozitivne posledice tako na področju gospodarstva kot na področju športa. Mehanizmi, ki jih prinašata predloga zakonov, krepijo načelo subsidiarnosti pri financiranju športnih dejavnosti. To pomeni, da s predlogom zakonskih rešitev omogočimo, da se financiranje športnih aktivnosti v čim večji meri samodejno opravi v civilni sferi z omejitvijo vpletanja državne oblasti v potek teh procesov. Verjamemo, da tako podjetniki kot opredeljena športna društva predstavljajo družbene subjekte, ki lahko z medsebojnim sodelovanjem in s spodbudo davčnih olajšav dosežejo pomembne premike na področju razvoja športa.

Za nekoliko bolj plastično predstavlo o tem, kaj naš predlog prinaša, si lahko ogledamo primer konkretne gospodarske družbe. Če bi družba z dobičkom 10 tisoč evrov športnemu društvu namenila tisoč evrov, bi se v skladu z našim predlogom takemu podjetju davčna obveznost znižala za 360 evrov. Država bi se odpovedala 360 evrom davka, vendar pa bi slovenski šport ob tem pridobil kar tisoč evrov podpore. Upam, da je ta aritmetika, računstvo vsem jasno. Če ne, lahko tudi ponovim. Državni proračun bi sicer nekaj priliva izgubil, to je res, vendar pa bi slovenski šport pridobil skoraj trikrat toliko. Krščanski demokrati smo prepričani, da državljan od parlamenta pričakujejo, da prisluhnemo težavam in potrebam športa ter društvom pri pridobivanju sredstev, ki so nujna

za njihovo delovanje, omogočimo uporabo novih instrumentov v obliki davčnih olajšav.

Ker v Novi Sloveniji slovenskemu športu privoščimo izboljšanje pogojev delovanja, bomo Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb in Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o dohodnini seveda podprli. Kolegice in kolegi, Mens sana in corpore sano.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Matjaž Han bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Z velikim zanimanjem sem poslušal kolega pred mano, ker tudi meni šport veliko pomeni, mi je pa žal, da se ne srečujemo večkrat na kakšnih tekmah, kjer navijamo vsi skupaj za Slovenijo ali pa za kraj. Jaz zelo malo poslancev vidim, da kupijo karto in gredo navijat za društvo. Seveda, danes je pa fino govoriti, ker so olimpijske igre, kaj je pomembno za šport narediti. Eni smo bili v tako imenovanem prejšnjem življenju tudi funkcionarji v kakih športnih klubih in smo, bom rekel, tako kot rečemo v Sloveniji, rihtali denar in vemo, kako težko se financira šport in kako težko je na igrišča dobiti mlade nadobudne športnike. Pred nami sta dva predloga zakonov, katerih namen je zagotoviti večje financiranje športa in športnih organizacij – pazite – ki delujejo v javnem interesu. Da ne boste imeli zdaj občutka – Hokejski klub Jesenice, ki se vsak dan bori za to, da preživi, ne bo deležen te zgodbe, pa je hokejski klub, hokej je včeraj premagal Ameriko, Slovenija; hokejski klub z najdaljšo tradicijo ima neizmerno velike težave preživeti, na Jesenicah. Njegova ključna rešitev sloni na predlogu uvedbe davčne olajšave za podjetja in zasebnike, ki vlagajo v športne dejavnosti in organizacije. Konkretno je predlagano, da bi – to se zdaj že ponavljamo – donacija, dana športnemu društvu, ki deluje v javnem interesu ali je izvajalec letnega programa športa, za dvakratnik svojega zneska povečala davčno olajšavo donatorja. Podjetje je posameznik, ki bi denimo, to, kar je rekel Jože, doniral 500 evrov in bi svojo davčno osnovno lahko znižal za tisoč evrov. To velja pozdraviti, vsa ta prizadevanja, ki bi seveda zagotovila, verjamem, bolj stabilno financiranje športnih in tudi drugih programov v javnem interesu. Spodbude, ki bi zagotavljale večji pritok tudi zasebnih sredstev, bi lahko bile dober dodaten način financiranja takšnih programov. V tem primeru morajo seveda imeti tudi firme in lastniki firm in direktorji firm občutek, kaj pomeni šport, ker vsi pa gledajo skozi nek marketing in kaj jim bo nazaj povrnil. Žal.

Ne glede na dober namen pa se sprašujemo, ali so tako zastavljene rešitve tudi dobre in izvedljive. Postavlja se namreč precej vprašanj, javnofinančne posledice pa so le eno izmed njih. Opozoriti moramo namreč, da

predlagatelji niso natančno opredelili negativnih finančnih posledic, to sami priznavajo. Sicer so rekli, da pri teh tisoč evrih gre 360 evrov manj v državni proračun, a so z zamikom začetka veljavnosti zakona – in to pa zamerim – preprosto ta zakon naložili naslednji vladi. Pred nami so volitve, dajmo sprejeti vse zakone, naslednja vlada bo pa že reševala to finančno zagato ... To ni najboljša popotnica in to za moje pojme tudi ni dobronameren predlog. Prav tako ni jasno, da bi tovrstne donacije bilo treba na kakršenkoli način omejiti, na primer za skupno višino, saj bi v nasprotnem primeru lahko prišlo tudi do zlorab in umetnega prelivanja sredstva, da bi se izognili davčnim obveznostim. Vi se spomnite, zakaj to govorim. Vsi, ki smo se kdaj ukvarjali s športom, in vsi, ki smo bili dobronamerno kakšni funkcionarji, vemo, da so v lokalnih zadevah tisti, ki ne podpirajo športa, rekli, tam se pa nek denar pere. To moramo tudi vedeti.

Poleg izpostavljenega se porajajo tudi druga vprašanja, povezana s takšnim modelom financiranja športa. Omeniti je treba zlasti preverjanje porabe sredstev in preprečevanje zlorab, saj zakon ne predvideva načinov za njihovo odkrivanje. V primeru nenamenske porabe sredstev bi bilo treba ta sredstva vrniti, prav tako pa bi moral donator doplačati davčne obveznosti, saj bi že dodeljeno olajšavo izgubil. V Poslanski skupini Socialnih demokratov smo zaskrbljeni, da ta del zakona ni najbolj dobro dodelan, in menimo, da bi ga bilo v tem delu težko dopolniti tako, da bi bil izvedljiv tudi v praksi. V zvezi z namensko porabo se postavlja še dodatno vprašanje, in sicer v kolikšni meri lahko donator zahteva in preverja, kako so bila porabljen sredstva, ki jih je dal v ta klub. Donacija po navadi pomeni prispevek brez pričakovanja konkretne koristi ali dejanja, zato bi bilo pri obravnavi zakona nujno preveriti tudi ustavno skladnost predlagane ureditve. Ob tem naj poudarimo, da so za Socialne demokrate zasebna sredstva v športu in drugih dejavnostih v javnem interesu seveda zaželena in so nujno potrebna in so tudi nepogrešljiva, predvsem v programih za dostopnost športa, spodbujanje zdravega in aktivnega življenjskega sloga ter vzgoje otrok in mladine. Ta del športa bo vedno ostal v javnem interesu, in torej je pomembno to, da je za ta del odgovorna država, in tudi občina. Samo stabilna javna sredstva lahko zagotovijo, da bodo programi izvajani kakovostno in da bodo predvsem dostopni vsem, ki se hočejo ukvarjati z raznimi športi.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo splošno razpravo izkoristili predvsem za to, da bomo prisluhnili vsem argumentom, da bi nato lahko sprejeli odločitev, ki bo premišljena v tej smeri, da se resnično slovenskemu športu pomaga na pravi način, ker to, se strinjam z vami, si slovenski šport absolutno zasluži. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Miha Kordiš bo predstavil stališče Poslanske skupine Levica.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Identični predlog, kot je aktualni, smo obravnavali že na 28. redni seji Državnega zbora kakšno slabo leto dni nazaj. V Levici ga takrat nismo podprli in tudi tokrat ga ne bomo podprli. Namenu spremembe je resda težko nasprotovati, ker je krepitev finančne podpore športa vsekakor pomembna, sploh je pa v politiki problematika športa vse preveč podcenjena. Zagotovo pa lahko ugovarjamo načinu oziroma metodi, s katero naj bi dodatno financiranje omogočili. Ta je klasično neoliberalno sekanje davkov bogatim, ki jim pusti, da si prigrebejo še več, v vrečo financ za šolstvo, zdravstvo in socialo pa se na tak način navrta še ena luknja. Ta predlog se propagira kot ukrep za šport, a v resnici gre za ukrep še večjega bogastva bogatih.

Podvojene davčne olajšave so močno vprašljive z vidika dejanske učinkovitosti, še bolj problematične pa so z vidika davčne pravičnosti in nasploh davčnih učinkov. Treba je še enkrat ponoviti, dohodninska davčna olajšava za športna društva že obstaja. V 66. členu Zakona o dohodnini piše, da zavezanec lahko uveljavlja znižanje davčne osnove za znesek izplačil v denarju ali v naravi za humanitarne, invalidske, socialnovarstvene, dobrotelne, znanstvene, vzgojno-izobraževalne, zdravstvene, športne, kulturne, ekološke, religiozne in splošno koristne namene v višini 0,3 % obdavčenega prihodka. Takšna olajšava, ki je določena v Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb, velja tudi za podjetja.

Današnji predlog torej prinaša podvojeno davčno olajšavo. Govorimo o stoodstotnem bonusu, ki ga ali posameznik ali podjetje obdrži. Z drugimi besedami, gre za nov davčni odpustek. Že zelo enostavna matematika nam pove, da je predlog davčno nepravilen. Tudi če bi deloval, bi omogočal podjetjem in tistim najbogatejšim, da plačajo manj davkov. Težko bi pričakovali, da bo nekdo s povprečnimi, kaj šele nizkimi dohodki lahko podaril del svojih prihodkov za športne klube, ki delujejo v javnem interesu. Seveda pa smo potem spet pri vprašanju proračunskih prihodkov. Kljub koncu krize še vedno vladata dve mantri, na ravni »izdatkov zategovanje pasu«, lepše rečeno konsolidacija javnih financ, na ravni prihodkov, »ne smemo obremenjevati gospodarstva«, in to kljub temu da imamo že štiri leta solidno oziroma celo visoko gospodarsko rast, da so obeti dobri in da gredo korporativni dobički v nebo. Izgube, ki bi jih proračun imel, če bi bil predlog sprejet, ne bi bile usodne. Vlada Mira Cerarja je denimo z davčnimi odpusti pri dohodninski lestvici 10 % največjih plač podarila mnogo mnogo več. Ampak je zgrešena in škodljiva že sama logika, ki jo z današnjim predlogom propagira desnica:

razbremenjevanje koristi bogatim in kapitalu, na dolgi rok pa so oškodovani vsi ostali, ker morajo bodisi plačati dodatne davke bodisi dobijo manj in slabše socialne storitve, pa ceste, pa izobraževanje, pa zdravstvo in tako naprej. Odgovor, ki ga ponujamo v Levici, je seveda popolnoma drugačen. Država naj pobere davke tam, kjer je denarja veliko, bogati in kapital to zagotovo so, in ga prerazporedi tja, kjer so potrebe. Med potrebami pa zagotovo najdemo tudi športne postavke.

Drugo vprašanje je, koliko bi ta predlog sploh koristil športnim klubom. Največji imajo podporo velikih podjetij, če so vpeti v lokalno okolje. Če jih privatiziramo in prodamo, na primer kakšnim kobiličarskim skladom tveganega kapitala, potem si šport podpore ne more ravno obetati. Največji sponzorski podporniki so še vedno podjetja v državni lasti. Če neoliberalna desnica želi dobro športu, potem bi morala obrniti svoja stališča do privatizacije. In ker tekom obravnave tega predloga ta desnica izkazuje afiniteto do latinskih rekov, naj jim še vrnem z enim latinskim rek: Hic Rhodus, hic salta. Tu je Rodos, tu skoči.

Izpostavimo še dva druga vidika glede športa in politike. Prvič, koliko država letno nameni za šport. Šport je utopljen v postavkah za izobraževanje, na resornem ministrstvu so športu in rekreaciji v lanskem letu namenili nekaj čez 10 milijonov evrov, predvsem zaradi pritiskov opozicije, tudi Levice, bo ministrstvo naslednje leto povečalo proračun za športno infrastrukturo za 2 milijona evrov. Ministrica Maja Makovec Brenčič bo zdaj skoraj štirinajst dni na dopustu na Olimpijskih igrah v Pjongčangu. Kaj je v svojem ministrovanju naredila za športnike? Pripravila je Zakon o športu, ki je vnesel dodatno prekarizacijo ne samo med športnike, ampak tudi med športne delavce. Proračunska sredstva za šport so istočasno padla.

Drugič. Šport ni samo spektakel, ni samo vrhunski šport in niso samo velika tekmovanja. V prvi vrsti je šport množični rekreativni šport. Rekreativni šport je pomemben z zdravstvenih vidikov, z vidika kakovosti življenja in kakovostnega preživljanja prostega časa. Pomemben je tudi v boju proti neenakosti, proti rasizmu in drugim oblikam podrejanja, a hkrati je rekreativni šport tudi baza za vrhunski šport. Tu se vse začne in tudi razmislek o financiranju bi se moral začeti iz tega športa za vse, a prav v nasprotju s tem v šport vse bolj in bolj vdira komercialna logika. Klubi morajo delovati zmeraj bolj tržno, športni del se vedno česčeje podreja ekonomski logiki. Država je svojo podporo bolj kot ne že umaknila, razvojne vizije nima. Mogoče bo preživelo nekaj največjih klubov in športnikov, manjši pa že zdaj komaj ostajajo pri življenju. Kar je seveda dolgoročno neumno, ker bodo propadli temelji, iz katerih izrašča vrhunski šport in njegovi rezultati.

Čeprav se na prvi pogled današnji predlog zdi všečen, ga v Levici ne bomo podprli. Z davčnim bombončkom ne bomo pomagali športu. Predlog ni škodljiv samo z vidika davkov in proračuna, ampak tudi zato, ker korenini v zgrešeni logiki kapitalizma, ki športu nikakor ne koristi. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Vojka Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Spoštovani, hvala za besedo. Spoštovani predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

Skupina poslancev je v zakonodajni postopek vložila Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb in Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o dohodnini, s katerima predlaga olajšavo za donacije z namenom investiranja v društvo, ki deluje v javnem interesu na področju športa. Poglavitna rešitev, ki jo prinaša predlog zakona, je uveljavitev nove olajšave za donacijo športnim društvom, ki delujejo v javnem interesu na področju športa, in športnim društvom, ki so izbrana za izvajanje letnega programa športa tako na državni kot tudi na lokalni ravni ali so izbrana za izvajanje letnega programa Fundacije za šport. Zavezanec, ki nameni donacijo takemu društvu, je po predlogu predlagatelja upravičen do znižanja davčne osnove za dvakratni znesek plačane donacije, ki je lahko namenjena le za organizacijo ali sodelovanje na športnih prireditvah ali vlaganje v osnovna sredstva in opremo, ki jo društvo potrebuje za svoje delovanje.

Vsekakor je treba omeniti, da se zavedamo pomembnosti področja športa, je pa treba tudi reči, da se predlaga dodatna davčna olajšava za donacijo z namenom investiranja v društvo, ki deluje v javnem interesu na področju športa. Omeniti je treba, da je v Zakonu o dohodnini v 66. členu in v 59. členu Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb določeno, da zavezanec lahko uveljavlja znižanje davčne osnove za znesek izplačil v denarju in v naravi za humanitarne, invalidske, socialnovarstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojno-izobraževalne, zdravstvene, športne, kulturne, ekološke, religiozne in splošno koristne namene, in sicer le za takšna izplačila rezidentom Slovenije in rezidentom drugih držav članic EU, razen poslovnim enotam rezidentov držav članic EU, ki se nahajajo izven držav članic EU, ki so po posebnih predpisih ustanovljeni za opravljanje navedenih dejavnosti kot nepridobitnih dejavnosti do zneska, ki ustreza 0,3 % obdavčenega prihodka zavezanca v davčnem letu. Zavezanec lahko uveljavlja poleg znižanja davčne osnove iz prejšnjega stavka dodatno znižanje davčne osnove do zneska, ki ustreza 0,2 % obdavčenega prihodka zavezanca v davčnem letu, za znesek izplačil v denarju in v naravi za kulturne namene in za takšna izplačila

prostovoljnimi društvom, ustanovljenim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki delujejo v javnem interesu za te namene.

Glede na navedeno je torej olajšava za donacije za športne namene že določena v Zakonu o dohodnini in Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb. Za določen znesek izplačila za te namene si zavezanec lahko zmanjšuje davčno osnovo, dodatno pa je v 142. členu Zakona o dohodnini za namene financiranja splošno koristnih namenov ter političnih strank in reprezentativnih sindikatov, med katere se uvrščajo tudi društva, ki delujejo v javnem interesu na področju športa, določen institut namenitve dela dohodnine. Vsak rezident lahko zahteva, da se do 0,5 % dohodnine odmerjanja po ZDoh-2 od dohodkov, ki se vštevajo v letno davčno osnovno, namenijo za financiranje teh namenov. Prav tako je treba omeniti, da 9. člen Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb določa oprostitve davka za dohodke iz nepridobitne dejavnosti, tako imenovane nepridobitne organizacije, tudi društev. Donacije predstavljajo za društvo dohodek iz opravljanja nepridobitne dejavnosti, torej se pri društvu kot prejemniku ne vključujejo v davčno osnovo. V navedeni 9. člen Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb 2 spadajo tudi športna društva, ustanove, zavodi. Vsi drugi ukrepi, ki za zavezanca po tem zakonu pomenijo določeno spodbudo, olajšavo ali ugodnost, veljajo tudi za društva na področju športa, tako davčne olajšave za investiranje, zaposlovanje, možnost prenašanja davčne izgube kot izvzeti prijetih dividend iz davčne osnove.

Vsekakor razumemo namen predlagatelja, da se povečajo sredstva na področju športa, vendar povečanje olajšav oziroma dodatne olajšave za donacije na področju športa še ne pomenijo, da bi bilo več donacij za področje športa. Vsekakor ne more biti odločitev za donacijo samo davčnih olajšav, lahko rečemo, da je treba gledati ukrepe na področju športa z vseh strani. Ena od teh je davčna politika, o kateri govorimo sedaj. Podatki kažejo, da olajšave za donacije uveljavlja le malo davčnih zavezancev in celo ne izrabijo tega v celoti. Vsekakor ne moremo sklepati, da je glavna motivacija za donacije davčna olajšava, je pa treba pogledati spodbujanje športne dejavnosti z vidika ukrepov državnega proračuna. V letu 2018 znašajo sredstva za šport 20,5 milijona evrov, od tega za športno infrastrukturo 2,8 milijona evrov. Glede na leto 2017 se sredstva povečujejo za slabih 27 %, in sicer predvsem na račun integralnih sredstev. Tako bo Vlada s proračunskimi sredstvi v letih 2018 in 2019 podpirala razvoj vrhunškega športa preko sofinanciranja priprav ekip in posameznikov na največjih mednarodnih tekmovanjih, sofinancirali in spodbujali bodo šport otrok in mladine ter športno rekreacijo, sofinancirali razvojne in strokovne naloge športa ter skladno z Nacionalnim programom športa 2014–2023 sofinancirali programe športa

invalidov, športa starejših, pilotske programe povezovanja športnih, invalidskih in dobrodelnih organizacij ter pilotske športne programe za krepitev zdravja in dobrega počutja.

Vsekakor lahko povemo, da je pomembno za športno dejavnost, da sta se v mandatu te vlade tudi odprla dva vrhunska športna objekta, to je Nordijski center Planica in Gimnastični center Ljubljana. Ministrstvo je oba projekta sofinanciralo iz lastnih in evropskih sredstev. Prav tako je treba omeniti, da je bil maja 2017 sprejet Zakon o športu, ki pomembno vpliva na razvoj športa. Zakon zagotavlja pogoje, da se bodo prebivalci Slovenije več in bolj kakovostno ukvarjali s športom in gibalnimi dejavnostmi za ohranjanje zdravja. Z zakonom se bo povečala dostopnost do športa in gibalnih dejavnosti, večja bo kakovost strokovnega dela, povečalo se bo varovanje pravic športnikov preko instituta Varuha športnikovih pravic, omogočilo se bo svobodno udejstvovanje v tekmovalnem športu vsem amaterskim športnikom ter povečala transparentnost namenske rabe javnih sredstev s poenotenjem strukture ter sistem razpisov in meril za sofinanciranje na državni in lokalni ravni ter pri fundaciji za šport, kar bo omogočalo večji pregled nad porabo sredstev.

Kot rečeno, v poslanski skupini podpiramo bistvene ukrepe, ki bodo spodbujali športne dejavnosti, bomo pa glasovali proti temu, da sta Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb in Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o dohodnini primerna za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Andrej Šircelj bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Danes se pogovarjamo o davkih in o športu. Verjetno se bomo pri tem zakonu pogovarjali več o športu kot o davkih, pa vendar, gre za predlog, ki pomeni dodatno davčno olajšavo za tiste, ki bodo namenili dodatna sredstva za šport, za športna društva, tam, kjer se ljudje ukvarjajo s športom. Seveda lahko danes govorimo o športu, kako je to pomembno za zdravje, kako je to pomembno za gibalno dejavnost, za dobro počutje in tako naprej. Ne nazadnje se vsi nekako ukvarjamo s športom, vsak na svoj način. Vsekakor pa se, mislim v relativnem smislu, največ ukvarjajo s športom mladi, mladina, otroci in za te otroke je treba šport plačevati. Zelo enostavno, če otroci hodijo v društvo, katerokoli športno društvo, potem dobimo starši ali dedki ali babice položnice, da se to plača. Plača se zaradi tega, ker imajo te športne organizacije določene stroške, in na drugi strani zaradi tega, ker imajo enostavno premalo denarja. Premalo denarja dobijo ali od

lokalne skupnosti ali od države, premalo denarja dobijo tudi od donacij fizičnih ali pravnih oseb. Ta zakon, ta predlog spremembe zakona bo dal možnost, da podjetja in posamezniki namenijo za šport več denarja. V bistvu namenijo za šport več svojega denarja, da poenostavljeno rečem, podjetja bodo to dala iz dobička, medtem ko bodo posamezniki dali iz svojega, da tako rečem, neto prihodka. To seveda pomeni, da bo glede na posameznikovo odločitev ali odločitev podjetja, kjer pa podjetja spet vodijo posamezniki, odvisno, koliko več denarja bodo športne organizacije dobile tako za rekreativni namen kot za profesionalni namen. In od tega je odvisno tudi – posledično lahko – koliko bodo nižje položnice, ki jih bodo plačevali starši za otroke.

V tem pogledu je ta predlog zakona smiseln. S strani države, s strani Vlade in s strani političnih strank pa je pri davčnih olajšavah osnovno vprašanje naslednje: Ali Vlada ali pa, če želite, koalicija, posamezna politična stranka da posamezniku možnost, da bo bolje investiral svoj denar kot država? To je temeljno vprašanje. To se pravi, ali Vlada pri tem misli, da bo fizična oseba, posameznik, podjetje bolj pametno, bolj pravično, bolj smotno namenilo ta denar nekomu, kot bi to naredila država. V mnogo primerih posameznik ali posameznica to naredi bolj smelo kot država. Skratka, posameznik je za svoj denar boljši gospodar kot država, kajti če te olajšave ne bi bilo, potem bi država to zajela s splošnim davkom, ne bi bilo olajšave, ni olajšave, pobrala bi davek in ta denar, pobran od davkov, namenila za tisto, kar bi država menila, da je najprimerneje, najučinkoviteje, najbolj pravično in tako naprej. In tukaj smo pri osnovni težavi, pri osnovni težavi v tem, da država tukaj ni gospodarna, ni učinkovita, ni ekonomična. Analize kažejo, da je država manj gospodarna in manj učinkovita kot posameznik, številne analize, da je posameznik boljši investitor, boljši vlagatelj kot država. In zaradi tega je seveda treba dati večjo možnost posamezniku, da bo ta denar namenil tja, kamor bo on mislil, da bodo imeli oni ali kdo drug določene koristi. V tem so dejansko celotna poanta in razlogi za davčne olajšave. Če potem tukaj namenimo tudi olajšave za šport in vse tisto, kar so moji predhodniki in predhodnice že govorili, o zdravem duhu v zdravem telesu in tako naprej, jaz mislim, da bi s podporo tega predloga najbrž nekoliko povečali tudi zdrav duh v Državnem zboru in da bi podpora temu zakonu šla dejansko v to smer. Seveda tukaj vsekakor ne izključujemo tudi zdravih teles.

V Slovenski demokratični stranki bomo ta predlog zakona podprli, predvsem zaradi tega, ker menimo, da so posamezniki boljši investitorji, boljši vlagatelji kot sama država. In zaradi tega menimo, da je treba posameznikom dati večjo možnost, da svoj denar namenijo za šport. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Še enkrat hvala za besedo, gospod podpredsednik. Vsem pa prav lep pozdrav!

Glede na to, kako hitro se približujemo parlamentarnim volitvam, je bilo pričakovati polno poslanskih predlogov zakonov, ki naj bi uspeli zdrsni na zadnje seje Državnega zbora ter uspešno prestatu uveljavitev že v tem mandatu. Ni realno pričakovati, da bodo prav vsi predlogi uspešni, bodo pa lahko uporabljani kot izvrsten temelj za nadaljevanje političnih programov v naslednjem mandatu, seveda če predlogi ponudijo kvalitetno vsebino, sveže rešitve in nujne popravke. Definitivno pa to ne more biti zgolj še ena kopija predloga zakona, ki ne nudi popolnoma nič novega ali drugačnega od vseh prejšnjih verzij iste tematike. Čisti primer sta današnja predloga, za katera bom ponovila skupno stališče Poslanske skupine Desus, ki se od zadnje predlagane spremembe, torej od marca lani, ni spremenilo.

Težko je napovedati, ali bi se število zavezancev, ki bodo izkoristili dodatno davčno ugodnost v obliki olajšave, zvišalo in s tem povečala sredstva, ki so namenjena izključno investiranju v šport. Poleg tega pa se zastavlja vprašanje, ali ni namen donacij nesebično ravnanje posameznika za neko skupno javno dobro, ne da bi za to početje pričakoval protiuslugo, kot je to konkretno prihranek iz naslova davčnih olajšav. Tisti, ki so doslej imeli iskrene namene pomagati športnim društvom, bodo po vsej verjetnosti to počeli tudi v prihodnje ne glede na davčne olajšave. Ne nazadnje imajo to možnost že po sedaj veljavni ureditvi. V Poslanski skupini Desus smo še vedno kritični do tega, da predlagatelji niso ponudili niti približne ocene finančnih posledic ali pa vsaj dodatne rešitve, ki bi upravičila takšen izpad državnih sredstev. Poslanska skupina Desus se je vseskozi strinjala, da bi država morala nekoliko več pozornosti nameniti financiranju športna ne glede na to, o kateri obliki športa govorimo. Naj ob tem spomnim, da je izključno na pobudo naše poslanske skupine bilo doseženo, da je Vlada sprejela sklep, s katerim bodo v letih 2018 in 2019 omogočeni nekoliko višji zneski potrebnih sredstev znotraj pristojnega resorja, ki bodo namenjeni športu.

Zaradi vseh navedenih razlogov v Poslanski skupini Desus menimo, da oba predloga zakona nista primerna za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev o obeh predlogih zakonov. Kot prva dobi besedo gospa Ljudmila Novak.

Predstavnik predlagatelja, gospod Jernej Vrtovec, izvolite, imate besedo.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSI): Spoštovani kolegice in kolegi, najlepša hvala za vašo razpravo.

Najprej nekaj osnov. Cilj tega zakona je resnično pomagati športu. Na eni strani, ko vidim tiste, ki temu zakonu najbolj nasprotujejo, ki jih v tej parlamentarni dvorani sedaj ni, dobim občutek, da po vsej verjetnosti ob tej uri spremljajo olimpijske igre iz Južne Koreje. V redu. Ko zmagajo naši športniki, smo res mi, politiki, tisti prvi, ki gremo na Prešernov trg, na Trg republike, kamorkoli, in se gremo lepo kazat. Saj potem nas itak izžvižgajo, kot so na primer ministrice za izobraževanje ob uspehu naših košarkarjev. Ključno je, kaj lahko mi kot zakonodajalci naredimo, da pomagamo slovenskemu športu. V Novi Sloveniji imamo rešitev, ključna poanta je ta, da lahko s tem, ko se država odpove na primer 360 evrom ob donacij 10 tisoč evrov, ko se temu v bistvu majhnemu znesku država odpove, pripelje več sredstev na drugi strani v sam šport. Gre samo za obvod, lažji obvod, kako bolje, na boljši način pomagati slovenskim športnikom.

Zdaj se bom ustavil pri tej diskusiji glede javnega interesa, čemu je naš zakon namenjen, koga se tiče in tako dalje. Zdi se mi, da imamo v tej parlamentarni dvorani ob razumevanju našega zakona eno težavo, in sicer da mnogi, ki ste v imenu poslanskih skupin prebrali svoja stališča, zakona niste prebrali, ali pa vaši strokovci. Resnično ne. Zaradi tega ker naš zakon ne govori samo o vlaganju, financiranju, spodbujanju glede opreme in infrastrukture, kar je bilo zdaj na koncu rečeno s strani stališča Desusa, ampak govori tudi o dejavnosti, o organizaciji prireditelj, tudi to opredeljujemo. Matjaž Han je govoril glede javnega interesa in hokejskih klubov – mi lahko to stvar v nadaljnji obravnavi tega zakona zamandmiramo, lahko zakon še izboljšamo. Nihče ni rekel, da je naša oblika, ki jo zdaj obravnavamo, najbolj možna oziroma najboljša, lahko dodamo še kaj, kar bo pomenilo boljši zakon. Tudi glede velikih klubov. Veliki klubi, velike športne organizacije imajo težave s financiranjem, zlasti določene panoge, ki so zelo drage. Spomnimo se zlasti zimskih športnikov, športnic, ki so imeli hude težave, kako pridi do finančnih sredstev, da lahko izvajajo priprave, da lahko izvajajo turnirje, organizacije tekem. Tudi glede infrastrukture imamo v Sloveniji silne težave.

Zlasti pa je problem pri manjših klubih. Ne tam, kjer so milijonski vložki, ampak pri mlajših klubih, na primer vaških nogometnih klubih, kjer je 20 tisoč evrov že veliko denarja in pomeni to celoten letni proračun. V eni majhni občini je do tega denarja zelo težko priti. V Novi Sloveniji tukaj dajemo v bistvu resnično priložnost, da se tudi manjši klubi lažje financirajo, da je neka spodbuda, ta naša

olajšava, donatorjem, da lažje vlagajo finančna sredstva v obstoj in razvoj klubov. In kdo se na podeželju ali pa v manjših klubih najbolj ukvarja s športom? Zlasti mladi. Tukaj pridemo do ene druge težave – da se mladi danes premalo ukvarjajo s športom, da so mladi predvsem v stanovanjih, v hišah, da imajo pred seboj telefonske naprave, računalnike, igrice in da imajo spodbud za ukvarjanje s športom premalo. Četudi se mladi želijo ukvarjati s športom profesionalno, da morebiti želijo delati profesionalne kariere ali pa da imajo željo po športnem udejstvovanju, to ni več zastoj. Članarine za športne klube so okvirno 50 evrov na mesec za enega otroka, in to ni mala številka denarja, to ni majhna vrednost. Ključno pri tem zakonu je načrt ali pa sistem, da se bomo več ukvarjali s športom, da bomo bolj zdravo živeli, da bomo šli ven in se organizirano ukvarjali s športom in da bi bilo kasneje tudi privarčevano na osnovi zdravljenja več denarja. Izpostavil bi še glede ciljev tega zakona ... Aha, še prej do gospoda Hana, ki je govoril glede spodbujanja za donatorje, dodatnih pogojev za doniranje, kot so pogoji, da to velja samo za določena društva, in omejitve. Velja izpostaviti, da je namen za uporabo donacije točno določen, zato da bi morda preprečili katerekoli zlorabe, da na primer ne bi vsako podjetje ustanovilo svojega športnega društva in se začelo športno udeleževati zgolj z namenom, da bi se tja prilival denar in bi na ta način znižalo svoje davčne osnove. Zaradi tega smo mi dali to varovalko v sam zakon, da onemogočimo morebitne zlorabe.

Kar pa se tiče delovanja športa in športnikov, javnega interesa, kar smo mi zapisali, pa smo tukaj odprti, da bi to razpravo morebiti lahko razširili in na ta način zakon sprejeli skozi nadaljnjo proceduro. Mi smo še vedno odprti za pogovor. Še enkrat pa poudarjamo, premalo je biti le ponosen na slovenske športnike, če za njih v tem državnem zboru nič ne naredimo, država pa ob tem ni pravzaprav nič prikrajšana. Lahko gre ministrica v Južno Korejo, lahko navija, lahko se ima tudi super fino, ampak če ob tem nič ne naredimo za slovenski šport, na katerega smo tako ponosni, ne pomaga nič. Dolgoročno gledano je šport, športno udejstvovanje in signali države, da se športno udejstvovanje splača, tisto, kar na dolgi rok pomeni eno pozitivno stvar. Vse pa se začne in konča pri denarju. Ta obvod, ki ga dela Nova Slovenija z davčno olajšavo, je najbolj pozitivna stvar, zaradi tega ker pomeni več denarja, ljudje, donatorji, zlasti na podeželju, pa bodo lažje donirali v športno infrastrukturo, v svoje otroke, ki se športno udeležujejo, brez da bi država ta denar pobrala.

Pričakujem razpravo, ki bo šla v smer tega, da ta zakon spustimo v nadaljnje branje, kjer se lahko še dodatno pogovorimo, kaj je treba spremeniti, da bi bil zakon še boljši, še bolj optimalen in v prid slovenskemu športu.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Ljudmila Novak, pripravita naj se gospod Marko Ferluga in gospa Iva Dimic.

Gospa Novak, izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni!

Uspehi športnikov nas navdušujejo, navdihujejo, motivirajo. Vsi smo veseli in zadovoljni, ko slišimo, da je Slovenija osvojila medaljo, naslov prvaka, skratka kadar smo dosegli pomembne zmage in uspehe. Slovenci smo pravzaprav fenomen v športnem svetu, saj ugotavljajo, da na število prebivalstva dosežemo zelo velike uspehe in spadamo med najboljše narode po športnih uspehih. Vsak velik športni dosežek motivira številne mlade ljudi, otroke, mladostnike, da se tudi sami začnejo ukvarjati z nekim športom. Živim v občini Moravče, kjer smo pred leti imeli velikega skakalca, Primoža Peterko – koliko mladih je navdušil, pa ne samo pri nas v Moravčah, ampak tudi po Sloveniji in nastale so nove generacije športnih skakalcev, ki nas še sedaj navdušujejo! Ampak da pride nek športnik do tja, da ga mi opazimo in vidimo, mora preteči kar veliko časa, opraviti mora veliko treningov, veliko časa za to financira, da ne govorimo o stroških, ki največkrat padejo na družino, na posameznike, potem pa klube, ki imajo seveda vedno premalo denarja.

Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji 2014–2023 je bil sprejet 2. aprila leta 2014. Tam piše, da država uresničuje javni interes z vodenjem spodbudne davčne politike. Spodbudne davčne politike. Ampak od takrat, od leta 2014 do 2018, pa ni bilo narejenega ničesar, da bi sprejeli takšno spodbudno davčno politiko na področju športa. Zato Nova Slovenija predlaga te zakone, da bi spodbudili gospodarstvo, ki že tako v precejšnji meri financira šport, da bi bilo še bolj motivirano. Če tukaj nekdo govori: »Ja, gospodarstveniki hočejo samo od tega nek profit, nek dobiček, ne vem kaj,« ja, zagotovo mora biti nekdo motiviran, da svoj denar nameni nekemu športnemu klubu, nekemu športniku, da bi ta lažje nekaj dosegel, mora biti motiviran. Zakaj bi pa sicer to delal? Dodatna motivacija je pa zagotovo ta, da bo tudi imel nek povratni učinek, tako da bo nekaj dal in potem bo imel tudi zato neko davčno olajšavo. Zagotovo bo več takih, ki bodo svoj denar namenili za delovanje športnih klubov, če bodo pri tem tudi dodatno motivirani in spodbujeni. Ne zdi se mi prav govoriti tukaj, naj država od teh bogatašev pobere še več, da bo potem država delila. To ni pošteno, to ni pravično. Zakaj tisti, ki ustvarja, ne bi sam do neke mere odločil, komu želi nameniti določen del svojega denarja ali pa svojih žuljev? Seveda poleg tega, da mora plačevati davke in prispevke, kar je seveda normalno. Ampak žal pri nas ti velikokrat niso normalni.

Ker šport tudi veliko stane, preden nek otrok in mladostnik pride do velikih rezultatov, največkrat te stroške prevzame prav družina,

družinski proračun – tisti, ki to zmorejo, pri tistih, ki ne zmorejo, žal tudi ni veliko možnosti, da bi njihovi otroci napredovali, saj je delovanje v nekaterih športih izredno drago in potegne za seboj zelo veliko stroškov. Tukaj smo govorili o našem predlogu zakona, ki smo ga že lansko leto vložili, pa je bil zavržen, in ne boste verjeli, dan ali dva po tem, ko je bil naš zakon zavržen tukaj v Državnem zboru, je bila neka okrogla miza o karieri po športni karieri športnikov, na kateri sva istočasno sodelovali tudi z ministrico za izobraževanje in šport. Kaj mi je takrat rekla? »Ja, imate prav, nekaj moramo narediti, nekaj bomo skupaj naredili na tem področju.« Zato sem pravzaprav danes začudena ali pa še bolj razočarana, da ni prišla spodbuda oziroma ta ministričina želja, namen do poslancev največje vladne stranke. Verjamem, da zakon ni popoln, saj redkokdaj sprejmemo zakone, ki so čisto popolni, ampak ga vedno imamo možnost dopolniti. Zato imamo prvo obravnavo, da gre stvar naprej, da se dopolni, da se izboljša. In danes imamo vsi to možnost in priložnost, da to naredimo. To bi lahko bila zmaga za vse, za nas poslance in tudi za športnike. To bi lahko bilo naše darilo športnikom, ki nas tolikokrat razveseljujejo in navdušujejo. Navdušujejo pa mlade, srednje, stare, upokoјence, zaposlene, šolarje in vse.

Poznam kar nekaj starejših gospa, ki vstanejo tudi ponoči, da si ogledajo kakšno pomembno tekmo slovenskih športnikov, in navdušeno navijajo, ko človek ne bi pričakoval, in si včasih mislimo, da je to samo za mlade in mlajše in ne za starejše. Pa kako so navdušeni, kako smo ponosni! Ne samo, da je ukvarjati se s športom zdravo, povezovalno, ampak ne nazadnje naši športniki povečujejo ugled naše države v svetu. Torej res ima delovanje, udejstvovanje v športu veliko veliko prednosti. Če odmislimo vse težave, ki jih imajo športniki po končani športni karieri, ko velikokrat ne uspejo dokončati šolanja, da bi bili potem lažje zaposljivi ali dobili boljše službe, velikokrat imajo hude zdravstvene težave, ki jih čutijo celo življenje, mi pa se navdušujemo ali pa priznavamo samo uspehe, tiste največje uspehe. Ko pa so malo manjši ali pa ko nekomu več ne gre, pa hitro zamahnemo z roko in ga pozabimo. Vse to znamo premalo ceniti. Zato hvala bogu, da imajo nekateri posluh za šport, športnike, tako da dajo tudi iz svojega denarja za spodbujanje delovanja klubov, športnikov, in pa tudi različna podjetja namenjajo za to veliko veliko denarja. Tukaj je zdaj priložnost, da jih nagradimo oziroma spodbudimo, da bodo za to delovanje pripravljeni dajati še naprej ali pa še več. In kot sem že dejala, morajo biti motivirani. Nikomur ne moremo naložiti, naj to naredi, če pač ni zainteresiran. Če dodatno motiviramo, pa je tudi več možnosti, da se za to odločijo.

Pomislek, ki smo ga imeli v Novi Sloveniji, je bili ta: Zakaj pa samo šport, zakaj pa ne kultura? Osebnost sem tako pripadnica športa kot tudi kulture, pa ugotavljamo, da žal v

Sloveniji še nimamo strategije za javni interes v kulturi, da je sicer predlog pripravljen, pa nihče ni z njim zadovoljen, da na tem področju še nismo osnovnih problemov rešili; potem pa tudi zakon o uveljavljanju javnega interesa v kulturi, ki je tudi zelo pripravljen, pa vendarle ne odgovarja na potrebe časa. Zato smo se potem odločili, pa naredimo vsaj nekaj na področju športa, dajmo to možnost, ker vemo, da se tukaj vrti veliko potrebnega denarja, ampak tam, ko pa nekdo lahko od tega živi, to pride šele kasneje, ko je že veliko veliko vložil denarja, časa, energije, svojega zdravja, da je lahko prišel do teh najvišjih, najboljših rezultatov. Zato pravim, da podpora temu zakonu pomeni zmago za vse. Za nas poslance, da bomo lahko mirno pogledali ali pa bolj mirno – ker gotovo še nismo naredili vsega, kar je treba – pogledali športnikom v oči in rekli, smo naredili nekaj, pripomogli bomo k temu, da bo za področje športa več denarja. Zmaga za vse je lahko tudi na ta način, da poslanske skupine pripravite amandmaje in ta zakon tudi izboljšamo.

No, slišali smo očitke, zakaj pa nismo predvideli finančnih posledic, zakaj pa mi zdaj hočemo to naložiti drugi vladi. Ja zato ker sta proračuna za lansko leto, letos sprejeta in ne moremo, ker mi nismo vlada. Lahko pa v prihodnje to naredimo. Žal je prav s strani vladnih strank veliko pobud, s katerimi želite obremenitve naložiti prihodnjim vladam, pa to kar mirno spregledate. In to velike obremenitve. Tukaj, pravim, lahko sodelujemo vsi, lahko zakon izboljšamo in lahko skupaj zmagamo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marko Ferluga, pripravi naj se gospod Žan Mahnič.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Pozdrav državnemu sekretarju z ekipo!

Ta tematika je zelo zanimiva za vse naše foteljaške športnike in športnice in navijače in navijačice, podpornike športa in vseh ostalih. Mi smo en tak zelo mazohističen narod, zelo radi se z vsem tem hvalimo, delamo iz enih malenkosti čudeže. Mi smo praktično svetovna velesila glede na to, da smo Američane, ki imajo 2500 profesionalnih igralcev in ne vem koliko še zadaj, premagali z okrog 200 fanti, ki delajo čudeže. Ko pa pridemo v to debato, ki so jo danes pri Novi Sloveniji odprli, se pa takoj začnejo, žalibog, znotraj Slovenije velikanski problemi, kako to narediti, če je to sistematično, če je kaj denarja, če ni kaj denarja, vsi veselo navijamo za naše, ko pa pridemo enkrat do te točke, da zdaj pa se je treba odločiti, ali bomo kaj naredili sistematično za šport, tu se pa potem ustavi in začnemo že neke politične igrice in ne vem kaj.

Za razliko od svojih strankarskih kolegov imam drugačno razmišljanje. Imam razmišljanje, ki je zelo blizu Nove Slovenije, ne glede na to, kar je moj kolega državni sekretar

povedal, ki ga tudi izjemno cenim in spoštujem, ampak mislim, da je enkrat treba na določeni točki to presekat in dejansko se res, če želimo to, če ta država želi vlagati v šport – glede na vse te rezultate, ki jih imamo, smo fenomenalna država in v športu se obrača veliko denarja, očitno pa v Sloveniji ni nekega takšnega interesa, da bi se to sistematično začelo delati tako, kot se spodobi, na nek profesionalen način. Ampak to krpamo, malo ministrstvo za šport, malo ta, malo tisti, ni pa neke rdeče niti, sistematičnega financiranja tega športa s tem, da bi tisti, ki bi dal denar, imel neke olajšave in vse ostale zadeve. Tudi nisem bil naklonjen temu, kar je moj kolega Möderndorfer takrat – tisti zakon, kjer se lahko točijo alkoholne pijače in to, kjer je bilo rečeno, da se bodo iz tega tudi športna društva in ne vem kdo financirali in to – meni se je to zdel napačen pristop. Meni je bližji pristop, ki ga imajo v Novi Sloveniji.

Ta način financiranja bi bil en korak naprej. Je vreden razmisleka. Ne glede na to, kar je tudi državni sekretar povedal, mislim, da bi se morali skupaj usesti za dobro in zavoljo slovenskega športa. Treba je dati tudi temu segmentu nek nov zagon, neko novo moč, vsi, ki imamo sinove, otroke v športu, vemo, da vsa bremena več ali manj visijo na starših, in s financiranjem in vsemi ostalimi zadevami. Včasih se tudi delovanje športnih društev na takšen ali drugačen način zlorablja za lokalno politično delovanje in za ostala delovanja, tako da tukaj je veliko stvari, ki so odprte. V teh 25 letih očitno ni bilo volje, želje, da bi se dejansko stvari sistematično uredile. Ostajamo spet kot pri vsaki stvari v Sloveniji vedno na nekem statusu quo, to je očitno vsakemu interes, ni pa nekega interesa, da bi se zainteresirana javnost in vsi deležniki, pa tudi politične stranke, tudi Ministrstvo za finance kot odgovorno za proračun, usedli in naredili neke finančne analize in vse ostalo, kako bi se dalo to urediti, da bi nekdo imel voljo in željo vlagati in da bi imeli tisti, ki bi to vlagali, naj so to podjetja ali posamezniki, nekaj od tega. Mislim, da je to nek normalen odnos, ne pa da mižimo pred tem, da ljudje nočejo dajati denarja zato, ker so davki in vse ostalo preveliki. Mislim, da to vsi vemo, saj je šport ... V prejšnjem sistemu je to po partijskem načelu moralo delovati in so vse te firme dajale sredstva, ker so bile pač državne, dandanes se je sistem spremenil, se pravi, treba je najti neko pravilno politiko, strategijo, kako temu priti naproti. Meni je žal, da danes ni ministrice za šport, ki je tudi v enem delu odgovorna za to, da bi se našla neka solucija. Da bomo zdaj čakali na medresorsko usklajevanje in vse ostale zadeve, je iluzorno.

Pa spet po drugi strani, ko človek razmišlja, je to dober, vendar tudi politično všečen predlog, saj smo tik pred volitvami. Kar se mene tiče, bom to podprl, ker se mi zdi prav, da gre naprej in da razmišljamo v tej smeri, kako najti neke pametne solucije in rešitve, ker drugače bežimo od vseh teh stvari. Ko bodo

volitve, nova vlada in vse to, bodo imeli spet kup drugih problemov in potem se nikoli ne reši, ampak se samo odlaga na stranski tir, tako kot vse ostale zadeve pri nas. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat, nato bo na vrsti mag. Andrej Šircelj.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

»Všečen predvolilni« – kolega Marko, tukaj smo bili v dilemi. Da nam ne bi tega očitali, smo zapisali, kdaj zakon velja, ta dvojček, s 1. 1. 2019. Veste, takrat bodo že vsi pozabili, kdo je ta zakon vložil, bodiva iskrena. Kolega Matjaž Han pa se s tem ne strinja, on pravi, da naj bi zakon veljal takoj, ne pa da bremeni neko naslednjo vlado. Zato je nujno potrebno, kolegice in kolegi, da gremo v nadaljnjo obravnavo, da gremo na odbor, na pristojni odbor. Še več, ne samo odbor za finance. Se strinjam s kolegom Markom, imamo narobe državo. Ko se je sprejemal Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji 2014–2023, je bila prisotna ministrica, minister, ki je pristojen za šport. Tam ni bilo ministra, ministrice za finance. Danes imamo obrnjeno situacijo. Ampak predlagatelji nimamo te moči, da bi povabili tudi ministrico, pristojno za šport, in bi bilo dobro danes slišati tudi njeno mnenje. Ja, smo poslušali mnenje Vlade, kar je korektno, ampak to mnenje Vlade, sicer ne vem, ampak trdim z gotovostjo, da ga je napisalo Ministrstvo za finance, Vlada ga je zgolj odkljukala. Imamo narobe svet!

In še enkrat, mi s tem dvojčkom, s tema davčnima zakonoma, sledimo Nacionalnemu programu športa v Republiki Sloveniji 2014–2023, ki ga je Državni zbor sprejel. Ta nacionalni program ima tudi poglavje, ki nosi naslov Podporni mehanizmi za šport. Tu se ocenjuje, da programskega dela Nacionalnega programa športa ne moremo uresničiti brez ustreznih podpornih mehanizmov države. Nadalje določa, da – citiram iz tega dokumenta – »država uresničuje javni interes z vodenjem spodbudne davčne politike za razvoj športa.« Kaj sta ta dva zakona? Ali sledita temu dokumentu ali ne? Dajmo se o tem dogovoriti najprej. Ali pa drugače vprašam: Kogice in kolegi iz koalicije, kaj ste naredili vi, da bi država uresničevala javni interes z vodenjem spodbudne davčne politike za razvoj športa? Mi smo vas čakali in smo prišli enkrat in smo prišli zdaj drugič. Pa še nekaj, ko kličem za več zdravega duha v Državnem zboru, kličem tudi k izpraševanju vesti tistih, ki ste rekli, da je ta zakon identičen kot tisti, ki smo ga vložili pred letom. Veste kaj? Dovolj visoko, dovolj dobro smo plačani, da preberemo teh nekaj strani zakonskih predlogov Nove Slovenije. Takšno govorjenje tukaj, pred vesoljno Slovenijo je zavajanje in ni vredno poslanca. Oprostite, da

tako govorim, ampak stojim za temi besedami. Potem pa: »Vsi so isti. Vsi so isti. Nekaj govorijo, pa sploh ne preberejo.« Halo? Čakajte malo. Kam smo prišli? Jaz nisem pravnik, zato sem si pridobil nekaj pravniških priročnikov, kjer sem se podučil, kaj je donacija in kaj je sponzorstvo. Ta dva zakona govorita izključno o donatorstvu. Izključno o donatorstvu.

Na tej točki mi dovolite, da predstavim, kako na podeželju ta zadeva že deluje, ampak brez davčnih olajšav. Imate nek podeželski nogometni klub ali kakšno športno društvo – kako to društvo zbira denar? Najprej gre obiskat vse obrtnike. Ali je tako? Je. In jih prosi, ker je pač neka fikcija, da imajo obrtniki največ denarja in so na nek način po defaultu dolžni pomagati gasilcem, športnikom, kulturnikom in tako naprej, in okej, prav je. Obrtniki to danes že delajo, že donirajo. Nekateri imajo sponzorske pogodbe. To je drugo poglavje. Ampak zakaj ne bi država rekla: »Ej, bravo, čestitamo.« Če ti spodbujaš športno dejavnost, da se mladi razvijajo, da se mladi tam zaposlijo, da se ne bodo zaposlovali kje drugje – veste, na kaj mislim – potem mora temu donatorju reči bravo, lahko mu da zaradi mene tudi neko papirnato plaketo, ampak država ima tu mehanizem ugodne davčne politike. Nekateri ste rekli v stališču, pa ne bom imenoval, da ti zakonski rešitvi nista pogoj, da bo to res donatorje motiviralo, da bodo pa zdaj več dajali za šport. Lepo vas prosim! Potem ukinite tudi davčne olajšave za raziskave in razvoj podjetij. Ukinite. To, kar smo mi uvedli že za časa ministra za finance dr. Andreja Bajuka.

In donatorska pogodba: »Dejanja doniranja so med donatorjem in prejemnikom opravil z ali brez donatorske pogodbe.« Lahko je pogodba, lahko ni pogodbe. »Če donator uveljavlja pravico do davčne olajšave, je pogodba nujna.« Se strinjam. Se strinjam. »Donatorska pogodba je mešani tip pogodbe. Kot pogodba je dvostranski pravni posel, vendar ne gre za obojestransko oziroma vzajemno korist. Donacije so izplačila za humanitarne, znanstvene, vzgojno-izobraževalne, športne, ekološke in religiozne namene. So namenska sredstva za podporo določenih nepridobitnih dejavnosti in projektov. Gre za nepovratna izplačila v naravi ali s finančnimi sredstvi.« Tukaj zdaj govorimo seveda o finančnih sredstvih. Lahko bi šli celo dlje, ker zdaj bo morda kdo rekel: »Aha, zdaj bo pa nekdo zlorabljal in si bo priredil ali pa zlorabil previsoko davčno olajšavo.« Mi smo rekli: »Davčna osnova se zmanjša za dvakratnik donacije.« Naprej: »Če je donator pravna oseba ali samostojni podjetnik, mu lahko donacija zniža osnovo za plačilo davka na dohodek pravnih oseb.« To zdaj delamo. »Pri tem mu osnovo manjša le tista donacija, ki je izplačana rezidentu v Sloveniji (pravna oseba), ki je ustanovljen za opravljanje kulturnih, dobrodelnih, znanstvenih, športnih in drugih z zakonom določenih dejavnosti in hkrati ne presega 0,3 % obdavčenega prihodka te pravne osebe v njegovem davčnem obdobju.« Tu je nek

limit, to lahko damo v zakon, ampak za to potrebujemo drugo obravnavo. Če ima pač kdo bojazen, da bi pa zdaj te donacije oziroma manjšanje davčne osnove šlo v nerazumljive vrednosti oziroma da bi se to zlorabljalo. Sicer pa vsak lahko to prebere na spletni strani, če seveda ima voljo.

Res obžalujem, da ko govorimo o športu, o tem, da bi mlade nagovarjali, da se čim bolj zdravo razvijajo v tisti najboljši življenjski dobi, pa tudi sicer da bi se s športnimi dejavnostmi zaposlili – ali je to kaj slabega? Ali je to kaj slabega? In vidim vašo stisko, nekateri kolegice in kolegi, ki ste v imenu poslanskih skupin tukaj predstavljali stališča, ste imeli sklonjeno glavo in je potem, kar večina njih, ki temu nasprotuje, kar pobegnili iz dvorane. Toliko o slovenski športni naciji. Gre za drobiž. In če tega zdaj ne moremo narediti ... In to, kar je kolega Han izpostavil, jaz ne vem, kakšen status ima Hokejski klub Jesenice, dajmo se usesti pa v drugem branju razširimo seznam upravičencev do donacij ali pa zožimo, ampak mora iti parlamentarna procedura naprej. Tega ne moremo narediti na tržnici. Tukaj to lahko naredimo. Če pa me bo kdo prepričal, da se bo zaradi teh davčnih olajšav pravnih oseb, ki donirajo za šport, sesul državni proračun, potem smo pa res na robu prepada.

Ta računovodski pristop mi enostavno ni všeč. Ni mi všeč, da vedno govorimo, ko opozicija, predvsem desni del opozicije predstavlja neke davčne olajšave – ja, za naše ljudi, za koga pa?! Za naše ljudi gre, za dobro gre, za dobro te nacije, za športno nacijo v tem primeru. Da potem pridejo vladni računovodje in rečejo: »Hop, smo izračunali, da je izpad takšen in takšen.« In si jaz lahko mislim, joj, to bo pa res pogubno za državo. Kolikokrat po sto milijonov je ta in katera druga vlada vrgla skozi okno in nihče ne sedi zaradi tega? Zelo blizu smo, pravzaprav. Tiste resne stvari, ki so bile izpostavljene, so: nabor upravičencev, ki donacije lahko dobijo, ali razširimo ali zožimo, in datum veljavnosti zakona. Kaj drugega konkretnega, resnega mi enostavno nismo zaznali.

Zato res še enkrat pred odločanjem v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije vabim k razmisleku. To, kar je kolega Šircelj povedal, če kdo, potem je on gotovo v tej dvorani med poslanci tisti, ki najbolj davke obvlada, in z njegovo trditvijo, da je posameznik za svoj denar boljši gospodar kot država – to je dejstvo, to je resnica, ki jo takoj podpišem. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Andrej Šircelj, izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Kolegice in kolegi!

Jaz bom podprl ta zakon, in sicer da bo šel v smeri nadaljnje obravnave v Državnem

zboru, v nadaljnjo obravnavo seveda tudi s tem, da je možno določene določbe spremeniti, predvsem zato, da se morda odpravijo kakšne nejasnosti, pa tudi zaradi tega, da bo po drugi strani bolj jasen glede vseh tistih pomislov, ki so tukaj navedeni.

Ne razumem pa Vlade. Berem mnenje Vlade in Vlada pravi, da sedanja davčna olajšava, ki ni v celoti izkoriščena, predstavlja znižanje prihodkov iz naslova davka od dohodkov pravnih oseb v višini 4 milijone evrov. 4 milijone. 10 milijard so prihodki približno proračuna. V zadnjem odstavku pa pravi, proračunski položaj in zahteva po javni finančni konsolidaciji ne dajeta možnosti za dodatne davčne olajšave brez hkratnih ukrepov na prihodkovni in/ali odhodkovni strani, teh pa predlagatelji ne navajajo. Ta vlada nima 4 milijone. Ta vlada nima milijona, če bodo nastajale dodatne olajšave. Zraven je pa zaposlila 8 tisoč ljudi, kjer bo na mesec dala nekaj 10 milijonov. Glejte, jaz se ob tej trditvi, ki jo tukaj navaja Vlada, sprašujem, ali ni ta vlada dejansko pred finančnim kolapsom ob taki trditvi. Prvič se ne ve, koliko bodo posamezniki in gospodarstvo dali dodatno za šport, to tudi pravijo in predlagatelji, zaradi tega ne morejo dati točno finančnih učinkov, in tudi Vlada pravi, da to ni in potem daje statistiko iz preteklega leta, kjer pravi, da je bilo davka od dohodkov pravnih oseb manj za 4 milijone, ta davek pa znaša nekaj 100 milijonov, več kot 500 milijonov. Vi boste natančno vedeli, koliko znaša. In 4 milijone je bila sedanja davčna olajšava, ta naj bi morda prinesla še, tudi če še enkrat toliko za vse namene, pa ne bo, vam jaz povem, da ne bo, pa še za leto 2019, to bo, ampak tukaj pravi, ne ne, glejte proračunski položaj, javnofinančna konsolidacija, ministrica pravi za proračun 2018–2019, glejte, proračun je izravnal, presežek imamo in tako naprej, po drugi strani pa zahteva Vlada dodatne ukrepe na odhodkovni strani. Ja kakšne pa? Kaj za 500 tisoč? Ali je ta vlada pred totalnim finančnim kolapsom, da to piše tukaj notri? Veste, to so enostavno prepisane neke besede, neke fraze iz nekega obdobja, morda pred ne vem koliko časa in se naredi copy-paste. In potem, ko naredijo pač zaposleni ta copy-paste, verjetno na Vladi noben takega mnenja ne prebere in ga politika enostavno potem – Vlada je namreč politika – sprejme. Ampak poslušajte, predsednik Vlade bi moral zdajle tukaj biti in se ob teh trditvah dejansko spraševati, ali ta vlada dejansko še lahko živi ali ne more živeti, če imamo take trditve. Govorim o tej trditvi, še enkrat jo lahko preberem, če temu ne verjamete. Jaz ne vem, kako lahko ministri potujejo po svetu, če Vlada nima toliko denarja, da bi, če bo nekdo dal nekaj dodatnega denarja, da se bo to znižalo za par 100 tisoč ali pa za par 10 tisoč evrov, od kje ministri potujejo danes, če ni toliko denarja? Ali potujejo brez dnevnice? Ne vem, ena ministrica je v Južni Koreji, drugi minister je na Novi Zelandiji, tretji v Dubaju. Glejte, jaz ne vem, ali na puf potujejo, če ni

denarja? Tako vi pravite, vi pravite: Javnofinančna konsolidacija in proračunski položaj ne dajeta možnosti za dodatne davčne olajšave. Tukaj gre pa za davčne olajšave nekaj 10 tisoč evrov morda in to v letu 2019. Zdaj pa res ne vem jaz, v kakšni državi tukaj živim. Ne vem, ne vem, kako lahko to piše v tem mnenju. Jaz ne vem, kje smo. Ali nam tukaj eni ministri pripovedujejo druge zgodbe kot drugi ministri? Glejte, ne vem, kaj je treba tukaj ... Ne. Veste, to je nek lažni argument Vlade zato, da se to ne sprejme. To je lažni argument. Jaz vam dokažem, da ima Vlada dovolj denarja, da sprejme v finančnem smislu to olajšavo. Dobila je 500 milijonov več v letu 2017 kot v letu 2016. 500 milijonov, na kar sploh niste računali. In zdaj Vlada tukaj pravi, da tega nima. In ne zavajajte poslank in poslancev. Ne zavajajte poslank in poslancev. Toliko denarja ima. In zaradi te davčne olajšave, če gre ta zakon v nadaljnjo obravnavo, se popolnoma nič ne bo zrušilo v tej državi. Če pa se bo to združilo, potem bi morali tukaj sedeti vsi ministri in predsednik Vlade, če to drži, kar vi tukaj pravite. Jaz dvomim, da to drži, ampak ta ista vlada enostavno to pravi. Tako da tukaj je veliko peska v oči, ker pač nekateri niti dobro ne preberejo, kaj pišejo. Na eni strani pravijo, vse skupaj je to 4 milijone učinka pri davku od dohodka pravnih oseb in zdaj teh 4 milijonov od 10 milijard ta vlada nima. Ma, ne. Glejte, ne podcenjujte poslank in poslancev. Ta vlada naj neha podcenjevati poslanke in poslance s takimi lažnimi izjavami, ko tukaj dejansko to govori. To je najmanj, za kar gre tukaj. Ja in ta olajšava je upravičena zaradi tega, ker so ljudje boljši gospodar kot ta vlada, boljši gospodar s svojim denarjem. Če te olajšave ne bo in bo Vlada tako ali tako pobrala to z davkom, katerikoli davkom, davkom od dohodka ali pa dohodnino, bo pobrala ta denar in ga zafrčkala. Ne vem zakaj. Lahko rečemo za potovanje, za karkoli. Po drugi strani bodo pa ljudje za svoje otroke še vedno plačevali iste položnice ali pa višje, za šport, za plesne dejavnosti, za kulturne dejavnosti, za katerekoli dejavnosti. V tem je point in tega tukaj zdaj ne razumete in tukaj boste govorili, država bo propadla zaradi tega. Ne bo nič država propadla, pa ne zaradi tega, ker je danes ta vlada, zaradi tega ker so bile morda prejšnje vlade veliko bolj uspešne, da so zagotovile tudi to, da ob takem gospodarjenju te vlade ta država ne bo propadla.

In jaz podpiram ta zakon.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na sklepni del splošne razprave, v katerem dobita besedo še predstavnik Vlade in gospod Jernej Vrtovec. Torej najprej predstavnik Vlade gospod Tilen Božič, državni sekretar.

Izvolite.

TILEN BOŽIČ: Hvala za besedo.

Jaz bom to izkoristil tudi za par kratkih odzivov na nekatere trditve, ki so bile podane: da bi zaradi 4 milijonov evrov država propadla, da tako ali tako Vlada denar zafrčka in tako naprej. Jaz to ostro zavračam iz več razlogov. Ta vlada, morda je to za koga neobičajno, si je pač postavila prioritete. In v skladu s temi prioritetami dela. Kolikor smo mi imeli manevrskega prostora na davkih, to se pravi prvi cilj, javnofinančna konsolidacija, kot smo tudi povedali. Kjerkoli je bilo manevrskega prostora, smo ga uporabili pri prestrukturiranju, in to je bilo znižanje stroškov dela in tega je za približno, kot sem že prej povedal, 130 milijonov na letni ravni, če gledamo statično oziroma v tem letu na 7 letih seveda nekaj več. In na tem se bo delalo tudi v prihodnje. Vi ste si pač izbrali v skladu s svojo politiko, s svojim razmišljanjem en cilj, za katerega mislite, da bi ga bilo dobro zasledovati, da ga na primeren način naslavljate. In gre samo za to, da se pač v tej točki ne strinjamo. Ne gre za to, da bi šlo za ne vem kakšen eksodus ali pa da se zgolj spravljamo na vas zaradi tega, ker je to pač vaš predlog, ampak gre za neskladje med tistimi cilji, ki si jih je postavila država, in tistimi, ki se izvajajo, in tudi z vidika pristopa. Zakaj z vidika pristopa? Z vidika pristopa zaradi tega, ker tudi, če boste šli gledati, je bilo rečeno, da poslanci tako ali tako niso nič glede tega naredili. To ne drži. Zaradi tega, ker tudi ko se je sprejemal proračun za leto 2018 in 2019, če boste šli gledati razrez proračuna, boste opazili, da primerjalno glede na leto prej, se ta sredstva, ki so namenjena v proračunu, v razrezu dvigujejo za približno 2 milijona evrov. In če boste gledali konkretne postavke, gre tukaj predvsem za investicije v športno infrastrukturo. Se pravi, je bil nek pogled. Tudi vi ste rekli, vaš ukrep, ocenjujete, da bi boljše naslovil ta vidik, se pravi investicije v infrastrukturo, ampak se s tem pač ne strinjamo. Ampak je bila pa za to, da se ta cilj skuša doseči, po našem mnenju, na bolj pameten način, predvidena sprememba v proračunu, kjer se poveča sredstva za investiranje v športno infrastrukturo. Če gledamo realizacijo za leto nazaj, 2017, mislim, da je bilo tu nekje 700, 800 tisoč evrov, zdaj je planirano 2,8 milijonov evrov za leto 2018 in enak znesek za leto 2019.

Tako da od tukaj naprej, ko gremo še pogledati, recimo, to preprečevanje zlorab. Ta člen je zastavljen na tak način, da bi ga bilo verjetno izjemno težko pripeljati do tega, da do zlorab ne bi prihajalo, pri čemer bi, ko bi ga začeli spreminjati oziroma ga skušali spremeniti, verjetno ugotovili, da ste ga predelali do takšne mere spoznavnosti, da bi postal neuporaben, kar se tudi rado zgodi včasih v naši zakonodaji. Če gremo pogledati, kaj imamo že trenutno v zakonu o olajšavah z vidika podjetij, espejev, to, kar je teh 0,3 % obdavčljivih prihodkov, ugotavljamo, da je med tistim, kar bi lahko zavezanci uveljavljali, in tistim, kar dejansko uveljavljajo, razmerje 1 proti 10. Se pravi, imajo

kar nekaj še manevrskega prostora, da že obstoječo rešitev izkoristijo.

Druga reč, ki bi jo tukaj tudi posebej izpostavil, je pa, da v tistem primeru, ko zavezanci sploh nimajo nobene izgube zaradi takšne odločitve, in ta odločitev je namenitev 0,5 % dohodnine fizičnih oseb za te namene, se tudi ugotavlja, da se približno polovica teh sredstev, ki so razpoložljiva, dejansko nameni delovanju tovrstnih društev, polovica pa ostaja neizkoriščena. Se pravi, je verjetno težava tudi še kje drugje. Tudi zaradi tega se vedno tehta med tem, ali je boljše neposredno spodbujanje z javno določenimi cilji ali pa nek splošen pristop preko davkov, pri čemer smo mi vedno bili in bomo mnenja, da je davčna politika ena izmed politik, ki lahko bolj ali manj uspešno podpre neko drugo politiko. Se pravi, če je postavljena neka politika na področju športa, je treba pogledati, na kakšen način se davčna vklaplja notri. Trenutno se vklaplja s tem, da obstaja določena olajšava za te namene in da obstaja tudi možnost namenitve dela dohodnine v ta namen. Tako da tukaj vseeno mislim, da so določene rešitve, ki kažejo, da verjetno s takšno nadgradnjo ne bi prišlo do, recimo, ni nujno, da bi bili cilji doseženi oziroma ocenjujemo, da ne bi bili, vsaj v tem smislu, kot jih vi predstavljate. In od tukaj naprej lahko tudi pogledamo na to, kaj pa bi s tem spodbudili. Se pravi, vedno imamo to, kaj neka rešitev prinese in h kakšnemu ravnanju spodbuja zavezanca. In v tem primeru, če gremo gledati raven espejev, ko pridejo v lestvico, če seveda niso pavšalisti, zato ker pavšalisti takšne olajšave tako ali tako ne morejo uveljavljati, pridemo v situacijo, ko ima nekdo mejno stopnjo obdavčitve, eni imajo 27 %, eni imajo 34 %, eni 39 %, eni celo 50 %, dvojno prepoznavanje tega stroška, se pravi, pri 50 % pomeni, da sploh nima nobenega stroška s tem, ampak se založi država. Pri 39 % 78 % založi država, pri 34 % je to 68 %, pri 27 % je to 54 %, se pravi, so ta razmerja tako zanimiva. Tudi s tega vidika, ker razmerja med nekim podjetjem in društvom, v preteklosti so bile s tem nekatere težave in je bil povzet marsikateri ukrep, da se je to normaliziralo. V tem primeru pa dejansko, ko vi poveste, za kakšne namene, je, prvič, to izjemno težko nadzirati, drugič, je težko priti do tega izvedbenega vidika. Vi ponujate rešitev, če nekdo odsvoji neko naložbo v infrastrukturo prej kot v treh letih, mora on vrniti, se pravi to društvo, nekemu podjetju, ki mu je to dalo. In se postavlja vprašanje, kako je takšna reč izvršljiva, posebej pri društvih, ki običajno, veste, dihajajo, če tako rečemo, predvsem na škrge. In pri neki porabi teh sredstev na neprimeren način, tudi v povezavi med društvi, podjetji in tako naprej pridemo v situacijo, ko se postavlja vprašanje, ali bomo res pomagali tistim, ki jih imamo v mislih, ali pa se bo zadeva nekoliko izrodila. Ravno iz tega razloga je denar na razpolago za tiste zadeve, ki so v skladu s prioriteta Vlade, tudi na športu so prioriteta in tudi na športu se je delež

sredstev, namenjen športu, povečal. In temu ste skozi potrditev proračuna pritrdili tudi poslanci.

Iz vseh teh razlogov Vlada predloga ne podpira, se je pa vedno dobrodošlo o takšnih stvareh pogovarjati. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSI): Najlepša hvala.

Jaz resnično ne razumem diskusij, ki nimajo res nobene osnove ali pa kaj bo, če bo, je govoril državni sekretar. Bom najprej rešil te zlorabe. Zlorabe se na različnih področjih v tej državi dogajajo, mnogi ljudje so goljufi in zato imamo v tej državi pristojne institucije, ki te goljufe preganjajo, ki zlorabe preprečujejo. In zaradi tega si želim tudi močnih inšpekcijskih služb. In govoriti o tem, da ta zakon bo povečal zlorabe s tega področja, namesto o tem, da ima zakon namen, prvotni namen, kako pomagati športu, je brez osnove in tratenje vaših 8 minut časa. Gospod državni sekretar, ta zakon, smo že na začetku povedali, vsebuje ključne varovalke, da potem tudi podjetja ne bodo ustanavljala svojih društev. Ima varovalke. In govoriti kar tja vsepovprek – če pa prihaja do goljufij, so tukaj inšpekcijske službe, ki reagirajo. Ne more pa biti ključna poanta, da se ta zakon zavrne, že kar neka preddispozicija, da v tej državi živijo sami goljufi, ki bodo naredili obvod in ta zakon je zaradi tega brezeven, ker bodo goljufi na račun tega zaslužili. Ja, potemtako lahko vsakemu zakonu s takim argumentom nekdo nasprotuje. Nima smisla sploh več, da imamo drugo razpravo, ker ljudje pač izbirajo bližnjice, vsekakor. Goljufije so, ampak te bodo vedno, zato pa imamo pristojne organe, da se te goljufije preprečuje.

In dovolite še enkrat eno osnovo. Zakaj smo mi ta zakon vložili? Pobuda za ta zakon ni prišla iz vrst nas poslancev, čeprav se zavedamo problematike v športu, ampak zlasti s strani staršev otrok, ki čutijo potrebo, da se razvija športna dejavnost, športna infrastruktura, športno vlaganje, prirejanje športnih iger in tako naprej, in ker je prišlo tudi s strani športnih organizacija, ki živijo na škrge. In zdaj dajmo ločiti eno stvar. Veliki športniki, dam primer tukaj, ne vem, Peter Prevč, Ilka Štukec, močni nogometni klubi, nimajo težav s sponzorji, nimajo težav. Ti bodo preživeli, sicer ne tako, kot na primer v tujini, ampak bodo dobili tukaj Gorenje na glavi, na kapi, tukaj je Petrol, državne firme, ja, to ni problem. Ampak ti športniki so tržno zanimivo blago, so tržno zanimivi, zaradi tega pridejo podjetja, sponzorji torej oglašujejo, se tržijo tudi na uspehih tega športnika. Problem so manjši športni klubi, manjše organizacije, športniki, ki niso tako uspešni, pa se udejstvujejo. Vam dam primer Nogometni klub Vipava, ogromno otrok trenira v tem nogometnem klubu in hodijo od Poncija do Pilata, da bi jim pomagali po 10, 20 evrov, da bi

lahko šli na kakšno tekmo. Kako tem pomagati, ki niso zanimivi? Tukaj pa gre za donacije. Povejte mi, zakaj bi vi – vi ste imeli podjetje, gospod državni sekretar – zakaj bi že dali neko donacijo 10 tisoč evrov nekemu športnemu klubu, ki ne žanje nobenih uspehov, pa vaše podjetje ob tem ni vidno. A vidi kdo kakšen razlog? Jaz ga ne. Zakaj bi nekdo dal 100 evrov, če se mu to nikoli ne vrne, razen zaradi nekega posluha do športa. Ja, za to gre. Ker ima to podjetje posluh do športa, do športnega udejstvovanja. Na nas kot odgovorni politiki v Državnem zboru pa je, da se vsaj nekako približamo temu podjetniku, ki ta denar da kot donacijo, da se mu približamo in da mu tukaj damo zmanjšanje davčne osnove, da je davčna olajšava tista protiutež, s strani države tisti »hvala lepa, ker spodbujaš šport, ker spodbujaš zdrav način življenja, športno udejstvovanje, da ima naša mladina kje igrati nogomet, bi rekli v Vipavski dolini, namesto da zabušavajo, tratijo čas po stanovanjih in igrajo igrice, da se raje športno udeležujejo«. Za to gre. Kajti sicer se nobenemu ne splača dati 10 tisoč evrov donacije v en majhen nogometni klub, recimo, ker nikjer to ni vidno, ker nikoli tega ni na televiziji, ker noben LPP nima oznak tega podjetja. Tako pač je. Dajmo pomagati tem športnim klubom, tem društvom, ki dnevno bijejo bitke za svoj obstoj, saj varoval, da v tem primeru ne bi prihajalo do zlorab, ta zakon vsebuje dovolj.

Če zaključim. Glejte, brezpredmetna je razprava o tem, kako smo mi ponosni na naše športnike in športnice. Super. Zdaj teče Jakov Fak, strelja in baje da mu gre odlično. Jaz upam, da je ta dvorana zdaj prazna zato, ker vsi gledate Jakova Faka. Ampak dajmo še nekaj narediti za tiste mlade, ki želijo biti nekoč Jakov Fak.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Drugi je, medalja je.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Drugi je, medalja je. Čestitamo Jakovu Faku! Ponosni smo nanj! Dajmo narediti, da bomo imeli več teh mladih, ki se bodo imeli priložnosti tako udeleževati, da bodo vrhunski športniki, pa tudi če ne bodo vrhunski športniki, da bodo zunaj in se ukvarjali s športom. Če je kaj na nas v tem Državnem zboru ali pa če imamo slabo vest, da v štirih letih nismo naredili nič konkretnega, imamo, gospod državni sekretar, z vami na čelu, zdaj priložnost, da na koncu mandata tudi zaradi svoje lastne vesti rečemo: »Nekaj, v tem parlamentu pa bomo naredili za slovenski šport in v naslednjo proceduro bomo spustili zakon Nove Slovenije, ki niža davčne olajšave za donacije za ta podjetja, da jim na veliko, na stežaj odpiramo vrata, da bodo vlagali.« Če je komu do športa, bo ta zakon pomagal sprejeti, da gre v nadaljnjo proceduro. Poudarjam, v Novi Sloveniji pa smo za naprej odprti, da zakon še izboljšam. Najlepša hvala za priložnost.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Vsi razpravljavci ste dobili besedo, tisti, seveda, ki ste jo želeli, čas pa še ni potekel. Ali želi še kdo razpravljati? Dobro, potem seveda opozarjam tudi predlagatelja in predstavnika Vlade, da se lahko prijavita. Prosim, da se prijavite k razpravi.

Gospod Jožef Horvat, izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Čisto na kratko. Gospod državni sekretar, nekdanji kolega, gospod Tilen Božič, za govornico sem povedal, da cenim vašo strokovnost. Na nek način se mi smilite, da morate tukaj artikulirati mnenje Vlade, ki ne sodi nikamor. Jaz vem, če bi vi govorili iz srca, bi govorili povsem drugače. Danes imate tukaj med nami najbolj nehvaležno nalogo. Nam govoriti o 0,5 % dohodnine, kam to lahko namenimo ... tisti espejevec, na katerega ste vi mislili, je 0,5 % dohodnine namenil Karitasu, tisti, na katerega sem pa jaz mislil, pa je namenil prostovoljnim gasilcem. Kako zdaj naj še športnikom? Ne more, ker je to že odločeno.

In glejte, tudi tistim, ki ste rekli, da niti nismo bili sposobni dati ocene finančnih posledic predloga zakona, enega in drugega, ta oba zakona imata vse elemente, ki jih zahteva predlog zakona, ker drugače ne bi danes bila uvrščena na sejo Državnega zbora. Toliko o tem.

Kako je Ministrstvo za finance prišlo do 4 milijonov izpada, jaz preprosto ne vem. To se ne da izračunati. Ministrstvo za finance pravi, 4 milijone bo izpada. SMC pa pravi, ja, vprašanje, če bo ta davčna olajšava motivirala donatorje. Čakajte malo, dajte se potem zmeniti, kaj boste govorili.

In nekaj, res, in s tem zaključujem, kolegice in kolegi, ker jaz si želim in mi v Novi Sloveniji vsi, da bi le ta dva zakona prišla na matično delovno telo, to je na Odbor za finance in monetarno politiko. Jaz lahko dam predsednici Urški Ban pisno izjavo, da, če bo na ta odbor povabila, kar je moja želja, tudi ministrico pristojno za šport in če bo ta ministrica, jaz mislim, da moramo njeno mnenje slišati, če bo ta ministrica rekla in argumentirala, da ta dva zakona nista v skladu z Nacionalnim programom športa v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2023 in da ne uresničujeta tega, kar piše: »Država uresničuje javni interes z vodenjem spodbudne davčne politike za razvoj športa«, potem bom jaz prvi, ki bo na odboru glasoval proti tema dvema zakonoma. Ampak hočem slišati ministrico, pristojno za šport, da to izjavi, da sta ta dva zakona brezveze in da to tudi argumentira. Pri nas beseda velja. Jaz bom besedo držal. Ampak dajmo to možnost. Ali je problem, če ta dva zakona gresta v drugo obravnavo? In tam se dogovorimo in dejansko odpravimo pripombe, ki so bile tukaj korektno izpostavljene – Zakaj je datum veljavnosti šele

1. januar 2019? Smo razumeli zakaj ne prej. Še enkrat, mi smo želeli to premakniti na leto 2019 zato, da nam ne bi nekdo odčital, da je to predvolilni bombonček. Ne rabimo, nismo za to in se tudi zavedamo, da je proračun za 2018 pod streho, rebalans v 2019 je pa možen, torej 1. 1. 2019 je realni datum. In še korektna pripomba, da je nabor prejemnikov donacij preozek, nekateri, da je preširok – dajmo se o tem uskladiti. Kakšnih drugih pripomb nisem zaznal, mi nismo zaznali.

Jaz predlagam, kolegice in kolegi, da pokažemo slovenski naciji, da mi verjamemo, tukaj v Državnem zboru, da je slovenska nacija športna nacija. Morda bo pa ta srebrna medalja, če sem prav slišal, Jakova Faka danes komu premaknila en čip v srcu in v glavi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Zaključujem splošno razpravo. O predlogih sklepov bomo odločali čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 19. in 20. točko dnevnega reda ter 38. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanji nadaljevali ob 14.20.

(Seja je bila prekinjena ob 13.49 in se je nadaljevala ob 14.22.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje, nadaljujemo prekinjeno sejo zbora.

Preden preidemo na postopek glasovanja, vas želim obvestiti, da bo Državni zbor glasovanje opravil po naslednjem vrstnem redu: 4., 12., 5., 6., 19., 20., 8., 9., 10., 13., 24. in 26. točka dnevnega reda.

Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev.

Poslanke in poslance prosim, da preverijo delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo prekinjeno 4. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona po skrajšanem postopku.

Za postopkovni predlog dajem besedo dr. Simoni Kustec Lipicer, vodji Poslanske skupine Stranke modernega centra.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Hvala lepa, predsednik.

Na podlagi današnje razprave napovedujem vložitev amandmaja k prehodnim določbam za tretje branje pri tem zakonu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ugotavljam, da je k predlogu zakona za tretjo obravnavo napovedan amandma, zato prekinjam 4. točko dnevnega reda, ki jo bomo s tretjo obravnavo nadaljevali v torek, 20. 2. 2018, po končanih glasovanjih.

Nadaljujemo prekinjeno 12. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o evidentiranju dejanske rabe zemljišč, javne cestne in javne železniške infrastrukture v okviru rednega postopka.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 46, proti 13.

(Za je glasovalo 46.) (Proti 13.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem 12. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 5. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih financah po skrajšanem postopku.

Nadaljujemo z drugo obravnavo, to je z odločanjem o vloženem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 14. 2. 2018. Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 2. členu.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti 5.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 5.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmaju in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega postopka. Ugotavljam, da je Državni zbor v drugi obravnavi sprejel amandma k 2. členu dopolnjenega predloga zakona. Sprašujem kvalificirane predlagatelje, ali nameravajo k temu členu vložiti amandmaje.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona.

Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih v drugi obravnavi, predlog zakona neusklajen. Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 49, proti 4.

(Za je glasovalo 49.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem 5. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 6. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: »Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost ni primeren za nadaljnjo obravnavo.«

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke mag. Andrej Širčelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovani kolegi in kolegice!

Jaz bom glasoval za to, da se bo sklep glasil, da ta zakon je primeren za nadaljnjo obravnavo. K temu seveda vabim tudi kolege in kolegice, predvsem zaradi tega, ker daje veliko pozitivnega ljudem, daje jim nižjo stopnjo in nižje stopnje ter seveda s tem njihov višji neto dohodek, s tem seveda krepi tudi potrošnjo in v končni fazi tudi državne finance.

Davek na dodano vrednost je asocialen davek, z drugimi besedami, bremeni bolj tiste, ki imajo nižje dohodke, glede na svoje prihodke, kot tiste, ki imajo višje prihodke. Zaradi tega so v sedanjem času, ko ne govorimo več o krizi, ti predlogi upravičeni. Upravičeni so tudi zaradi tega, ker so bile višje stopnje davka na dodano vrednost pred leti sprejete zaradi krize začasno, in to začasnost je treba odpraviti ter zato znižati davek na dodano vrednost na 20 %, kar je bilo pred krizo, sedanjih 22 % dejansko pomeni krizni davek. Treba je seveda tudi uvesti dodatno nižjo davčno stopnjo, s katero bodo obdavčeni predvsem tisti izdelki in tiste storitve, ki so najbolj nujne za življenje ljudi.

S tem davkom se povečuje kvaliteta življenja ljudi, zagotavlja se jim večji dohodek. In enostavno ni nobenih razlogov, da ne bi podprli predloga, da gre ta zakon v nadaljnjo obravnavo.

V Slovenski demokratski stranki bomo seveda glasovali dejansko proti temu sklepu oziroma vsebinsko to pomeni, da smo za to, da gre zakon v nadaljnjo obravnavo in da se ga nenazadnje na koncu tudi sprejme.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti pa 18.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 18.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem 6. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 19. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o davku o dohodku pravnih oseb.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: »Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o davku o dohodku pravnih oseb je primeren za nadaljnjo obravnavo.«

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Obrazložil bom tudi naslednji zakon Nove Slovenije. Torej šport in še enkrat šport in prav te dni smo lahko zelo ponosni na slovenske športnice in športnike, ki se uspešno borijo na zimskih olimpijskih igrah, včeraj zmaga nad Združenimi državami Amerike v hokeju, danes srebrna medalja Jakova Faka. Kmalu bodo prišli ti naši športniki pa bomo vsi ali pa naši predsedniki strank, predsednik Vlade in tako naprej romali in te športnike, ki se bodo vračali, sprejemali na Prešernovem trgu, na trgu Republike, kjerkoli že. Ampak kaj je naloga nas kot politikov obenem, da naredimo? Da naredimo korak naprej pri vlaganju v šport, ne samo, da te športnike spremljamo, jim zmoremo čestitati, ampak tudi da nekaj naredimo na finančnem področju. Zaradi tega je Nova Slovenija vložila noveli Zakona o davku o dohodku pravnih oseb in o dohodnini. Kaj to pomeni? Gre za splošno olajšavo. Približno pri vložku podjetja 10 tisoč evrov določenemu športnemu društvu, bi ta splošna olajšava znašala 360 evrov za tega donatorja, za to podjetje. Torej gre za to, da krepimo šport, športno udejstvovanje skozi to davčno olajšavo, ki jo predlaga Nova Slovenija. Kajti podjetjem se potemtakem ne splača vlagati v športna društva, športnikom. Zakaj bi nekdo vlagal v šport, če od tega nima nič, rečejo. Zlasti pa so tukaj ti mlajši športniki, neprofesionalna športna društva, ki težje pridejo do finančnih sredstev. Tisti donatorji, ki dajejo donacije, torej ne sponzorstva, donatorji, ki dajejo športnim društvom, bi bili na ta način vsaj malce bolj nagajeni. Zlasti v manjših krajih, kjer hodijo športna društva od enega podjetnika do drugega, do nas politikov in nas prosijo za denar, za njih pomeni 10 tisoč evrov že skoraj letni proračun. Dajmo mladim, zlasti na podeželju in drugod, omogočiti, da bodo imeli tudi pozitivne finančne bilance in da bodo lahko svoj prosti čas porabili za športno udejstvovanje. Smo se pa v Novi Sloveniji pripravljene tudi v nadaljnjih branjih usklajevati, da lahko pridemo potem v nadaljevanju do še boljše zakonske podlage, ki bi pomenila korak naprej, kako pomagati našemu športu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo ... pardon, prekinjam, obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Primož Hainz.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Jaz sem pozorno poslušal to razpravo danes pa moram reči, da so nas hoteli predlagatelji speljati na tanek led, kdo je za šport in kdo je proti športu. Mislim, da ta način razprave ni najbolj korekten. Sam mislim, če bi oni malce sledili svojemu ministru Bajuku, ki je uvedel, če se prav spomnim, mislim, da je bila

celo njegova ideja 0,5 % olajšava, potem bi seveda predlagali 1 % olajšavo in potem bi vse tisto sledilo, o čemer so govorili, da veš kam gredo sredstva in tako dalje in tako dalje, ampak deležni bi bili tega seveda vsi, ne samo športniki. Jaz sam sem športnik, ne vem, 58 let, ampak mislim, da so ravno toliko vredni gasilci, da so vredna kulturna društva, da so vredna upokojenska društva, skratka, ravno tako bi takrat vedeli, kam ta denar gre, kar naj bi bila ena izmed pomembnih točk tega, o čemer so danes govorili. Če bi to predlagali, bi jaz seveda gladko podprl, tako pa mislim, da šport vendar ni edina dejavnost, s katero se ukvarjajo mladi danes na Slovenskem. Hvala lepa. In bom proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik.

Ne bom polemiziral, čemur smo bili ravnokar priča, govoril pa bom o obrazložitvi svojega glasu, kar pomeni po vaše, gospod predsednik, da se bom ukvarjal z lastnim glasom.

Podprl bom sklep, da je ta zakon in da je ta dvojček davčnih zakonov primeren za nadaljnjo obravnavo.

Tu pač ni gasilcev, in dobrodelnih organizacij, mi samo sledimo, če bi nas poslušali, mi samo sledimo Nacionalnemu programu športa v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2023. To je menda to obdobje, v katerem živimo, a ne? Tukaj, v tem nacionalnem programu imamo tudi poglavje, pomenljivo poglavje, ki ima naslov Podporni mehanizmi za šport. V tem poglavju piše, citiram: »Država uresničuje javni interes z vodenjem spodbudne davčne politike za razvoj športa.« Mi pač ta program beremo, Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji beremo in smo po nareku predsednika Vlade prišli z rešitvami. Rešitev je pred vami. Iz današnjega glasovanja se bo videlo, ali ta državni zbor res misli, da smo Slovenci športna nacija ali pa nismo. Mi mislimo, da smo in da želimo tudi ostati.

Zaradi tega moj glas za predlog sklepa, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo.

Nisem se mislil oglasiti, ampak se moram ... Jaz sem pubec iz vasi, jaz sem krave pasel, pa kolcal, nisem se ukvarjal s športom, ampak seveda si želim, da bi se tudi na vasi ukvarjali s športom. Zdaj, podobno sem kot kolega, ki se je prej oglasil, poslušal to razpravo. Zdaj, neka stranka, predlagateljica, ki se ima za

krščansko demokracijo, neka glavna besedna zveza, ki jo uporablja, je Splača se/Ne splača se. Smo ljudje, ki smo v življenju dali že peneze ali pomagali kje ali pa počeli kaj volunteersko, pa tega nismo pripenjali na veliki zvon. Tudi številni podjetniki to počnejo, tudi kolega Han je o tem govoril v razpravi. Seveda je v teh dneh o športu razpravljati in ne biti patetičen zelo težko, zato je bolje o tem ne razpravljati. Zdaj, kako pa bo več penez tudi za šport, to bo pa z neko drugo in drugačno gospodarsko politiko, ki ne bo izčrpavala ljudi, in ne s takimi zakoni, kot ga bomo danes obravnavali, o pospeševanju investicij, ampak z nekim premislekom, kaj bomo dejansko v tej družbi in državi počeli, da bomo vsi bolje živeli. Zelo po domače povedano: To, kar ne more generirati tisoč 200 bruto na zaposlenega, je treba ugasniti, razen tiste infrastrukture, ki jo moramo imeti, tam je pa treba proračunsko te zadeve z ustrežno kontrolo subvencionirati. Na ta način bomo prišli tudi do več penez za šport in na ta način se bo tudi neko ministrstvo, ki ima predolgo ime, ukvarjalo in bo imelo samo ime Ministrstvo enakih možnosti. Pika.

Glasoval bom proti. Amen.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu, gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): V Novi Sloveniji zelo spoštujemo delo drugih ljudi in napore, ki jih naši športniki vlagajo v to, da smo lahko na koncu nanje vsi ponosni. Da pa do tja, ko smo lahko nanje vsi ponosni, pridejo, pa je potrebno ogromno časa, zdravja, denarja, spodbud, motivacije in tako naprej. In da bi lažje prišli do teh uspehov oziroma da bi še več mladih lahko prišlo tako daleč, da bomo nanje ponosni, ker vsi smo tudi domoljubi, potrebujejo klubi denar. In da bo gospodarstvo oziroma tisti, ki ga imajo, motivirani, še bolj motivirani, da dajo še več denarja za to, da bomo mi še bolj ponosni, predlagamo določene davčne olajšave. Mislim, da s tem ni nič narobe, kajti vsi želimo, da bi bila naša mladina, naš narod bolj zdrav, bolj aktiven, da bi se bolj ukvarjali s športom in da bi na koncu dosegali tudi boljše športne rezultate.

Zato Nova Slovenija predlaga ta dva zakona. Kajti, vsi pravimo, da šport spodbujamo, da ga podpiramo, ampak konkretno nočemo nič za to narediti. Sedaj pa imamo priložnost. Zato bom glasovala za.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev? Ne.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 27, proti 43.

(Za je glasovalo 27.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem 19. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 20. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o dohodnini.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: »Predlog zakona o dopolnitvah zakona o dohodnini je primeren za nadaljnjo obravnavo.«

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 25, proti 44.

(Za je glasovalo 25.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem 20. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 8. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem podjetništvu v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 13. 2. 2018.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 5. členu.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 17, proti 48.

(Za je glasovalo 17.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo še o amandmaju poslanskih skupin SMC in Desus k 7. členu.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti 1.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih ter drugo obravnavo predloga zakona.

Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona in je predlagatelj predloga zakona v uvodni obrazložitvi predlagal, da zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona, prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, proti 16.

(Za je glasovalo 48.) (Proti 16.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Ugotavljam, da je zbor v drugi obravnavi sprejel amandma k 7. členu dopolnjenega predloga zakona. Na podlagi tretjega odstavka 138. člena Poslovnika sprašujem kvalificirane predlagatelje, ali nameravajo k temu členu vložiti amandmaje.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona.

Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev. Ker pa je predlog zakona zaradi sprejetih amandmajev v drugi obravnavi na seji matičnega delovnega telesa neusklajen, je Vlada pripravila uskladitveni amandma k 22. členu, ki je objavljen na e-klopi. O uskladitvenem amandmaju dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo gospe Evi Štravs Podlogar.

EVA ŠTRAVS PODLOGAR: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Ob sprejetju amandmajev na matičnem delovnem telesu je prišlo do notranjih neskladij v Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem podjetništvu, zato Vlada predlaga uskladitveni amandma, ki se nanaša na sprejeti amandma k 22. členu novele zakona. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želite besedo poslanke in poslanci? (Ne.) Ker ne želi nihče razpravljati, razpravo zaključujem.

Prehajamo na odločanje o uskladitvenem amandmaju.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 45, proti 16.

(Za je glasovalo 45.) (Proti 16.)

Ugotavljam, da je uskladitveni amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona v celoti.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 46, proti 19.

(Za je glasovalo 46.) (Proti 19.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem 8. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 9. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spodbujanju razvoja turizma v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 13. 2. 2018.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 18. členu.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 59, proti nihče.

(Za je glasovalo 59.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmaju in drugo obravnavo predloga zakona.

Ker so bili v drugo obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona in je predlagatelj predloga zakona v uvodni obrazložitvi predlagal, da zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena

Poslovnika zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona, prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 46, proti 4.

(Za je glasovalo 46.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Ugotavljam, da je zbor v drugi obravnavi sprejel amandma k 18. členu dopolnjenega predloga zakona. Na podlagi tretjega odstavka 138. člena Poslovnika sprašujem kvalificirane predlagatelje, ali nameravajo k temu členu vložiti amandmaje.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na seji matičnega delovnega telesa oziroma Državnega zbora v drugi obravnavi, predlog zakona neusklajen. Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Levca, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Ta zakon in naslednja točka dnevnega reda sta tako imenovana dva poslovilna zakona gospoda Počivalška in njegove ekipe. Seveda je potreben razvoj turizma, ampak če nimamo spomina zlate ribice, moramo pogledati nazaj 25 let zgodovine te države, ker se je dogajalo nekaj, čemur navadni človek reče kraja, v malo bolj resnem jeziku se pa temu reče pajdaško kleptokratsko koruptivno fevdaliziranje Slovenije. In če kaj, potem bi človek pričakoval v zakonih, da bi imeli zadostno varovalo, varovalke ne glede na to, kdo pride na pozicijo izvršile oblasti, ki bolj vlada, si bolj jemlje kot izvršuje to, kar bi sprejemal Državni zbor, ampak tega ne v tem zakonu ne v naslednjem zakonu ni. Tukaj se je v glavnem zapenjala okrog takse, kjer je nekje problem. Če bi neka občina sprejela to najvišjo možno zadevo, sem v razpravi govoril, bi to pomenilo, recimo, da gre par lezbijk s posvojenim najstnikom iz Bangladeša pa z eno punčko, ki jo ima ena iz zakona, deset dni na dopust, čez 90 evrov turističnih taks. Zato je bil seveda nek predlog Levice, ki sem ga ubesedoval v imenu Levice, da bi se takse računale glede na kategorizacijo. Nekaj časa smo celo razmišljali, da bi vložili ta amandma, ampak, žal, v tem sklicu Državnega zbora to ne bo šlo skozi. Bolj problematične so neke druge zadeve, ki sem jih očitno le jaz bral v tem zakonu v imenu Levice. Ne vem, ali smo gledali različne zakone? Verjetno ne. Je kar nekaj členov, kjer piše, kdaj vstopi država in subvencionira neko turistično infrastrukturo, s

čimer seveda ni nič narobe, je pa zelo narobe, da ni nekih ustreznih varoval, da se to nekako ne zlorablja. Enkrat, kot v ljudskem jeziku rečejo, pride bademajster, drugič mogoče pride nekdo drug na to pozicijo in potem bo nekaj napeljeval v svojo smer, brez ustrezne varovalke.

Zaradi tega bomo mi glasovali proti temu zakonu. Naslednji zakon, ki ga pa obravnavamo, je pa še dosti hujša šlamastika, ki bi moral pa še bolj pasti, pa bo verjetno padel na ustavnem sodišču. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Je še kakšna obrazložitev glasu? (Ne.)

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 40, proti 7.

(Za je glasovalo 40.) (Proti 7.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem 9. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo prekinjeno 10. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spodbujanju investicij v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi Pregleda vloženih amandmajev z dne 13. 2. 2018.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Levice k 7. členu. Amandma je vsebinsko povezan z amandmajem istega predlagatelja k 24. Členu. Če ta amandma ne bo sprejet, postane amandma k 24. členu brezpredmeten.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Levice, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo.

Gre za problematiko, ki preči 69. člen Ustave, skratka, problematiko, kdaj so razlastitve upravičene. Razlastitve so upravičene v javno dobro. Tu se pa hoče nekako nek kapitalski interes prikazovati kot javno dobro. Sam državni sekretar je v neki oddaji povedal: »Smer razvoja Slovenije določa kapital.« Konec citata. Državni sekretar bi moral poznati ustavo. V ustavi, ko govorimo o gospodarski dejavnosti – in je seveda potrebna gospodarska podstat za razvoj družbe –, je zelo jasno opredeljeno, da gospodarska dejavnost ne sme prečiti javnega dobra, biti v nasprotju z javnim interesom, in da ima tri dimenzije, dve dimenziji, na kateri ta sklic Državnega zbora, z izjemo Levice, pozablja; dobro, zdaj pred volitvami se je malo Desus spomnil na to, SD niti ne toliko; ima socialno pravico, skratka, pravica do dela in pravica iz dela, in ima tudi okoljsko, ekološko. Mi, skratka, s tem amandmajem dobesedno brišemo neko možnost tovrstnih lahkotnih razlastitev, ki bi si jih po prosti presoji, kot piše v zakonu, privoščil nek minister ali ministrica na položaju MGRT, in to bi žegnala neka ekipa petih ljudi, od katerih bi štirje ljudje bili z ministrstva, tisti peti bi pa verjetno bil nek dobro plačan svetovalec, ki ste ga plačevali

vse vlade. Mislim, to je koruptivnost par excellence, tu bi moral KPK tako noreti, da bi gorela Ljubljana, pa se nič ne dogaja.

Zato bomo glasovali dejansko proti zakonu, če naš amandma ne bo sprejet, ker ne moremo kar na tak način tega početi in ker bomo imeli jutri obravnavo Cinkarne Celje. Resen zakon o investicijah bi rekel takole: Če nekdo pride in je zemljišče lokalne skupnosti, občine, se to zemljišče ovrednoti in lokalna skupnost postane solastnica in lokalna skupnost participira tudi na dobičku, nekaj iz tega ima, in tudi če je treba kaj sanirati, recimo, se nam zgodi, kar se nam je zgodilo na Vrhniki, lokalna skupnost od tega ima peneze. In to bi morala odgovorna politika storiti, ko ste privatizirali državno premoženje, ker že konec osemdesetih se je vedelo, kakšno stanje je v Celju, kakšno stanje je v Mežiški dolini, v kakšnem stanju je Krupa v Beli krajini in še kje. Ampak mišljenje ni naravno stanje, kot pravi najbolj znana slovenska lakanovka.

Upam, da boste naše amandmaje podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala.

Kolegice in kolegi, da je nekaj hudo narobe s tem zakonom, se bo pokazalo zdaj, da je tudi Slovenska stranka za ta amandma, ki ga je pripravila Združena levica ali Levica, zdaj se opravičujem za ime, in da je nekaj hudo narobe. Po našem mnenju gre za popolno kršitev ustave, neizkazan, pravno neizkazan interes za razlastitev zemljišča, torej neka posvečena grupa ljudi bo rekla, to bomo razlastili. Mislim, da vam je tudi Zakonodajno-pravna služba opisala in napisala. Na žalost moram priznati, da ustavni pravnik, ki je bil nekoč ali bo mogoče še naprej ustavni pravnik, vodi to vlado in toliko kršitev ustave ali pa izkazanje kršitev ustave in tudi zakonov, kot je bilo v tem mandatu, ni bilo. Tudi tukaj, sem prepričan, da ta izkazan državni interes ni niti argumentiran niti ni opisan, niti niso temelji tega opisani, gre za popolno kršitev Ustave.

Zaradi tega bomo v Slovenski demokratski stranki prav tako podprli amandma Levice. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine? Ja.

Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine Stranke modernega centra gospa Andreja Potočnika.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Najlepša hvala za besedo.

Ja, se strinjam, na ta 7. člen je treba dati poseben pomen, je pa uporaben v izjemnih

primerih. Z veliko skrbnostjo je treba v tem primeru ravnati, to je tudi zapisano v zakonu – strateško investicijo potrdi Vlada. V tem sklepu je treba tehtati upravičenost posega v zasebno lastnino. In le na ta način, ko bo izkazana javna korist, ki mora biti res utemeljena, bo pač možno takšno strateško investicijo potrditi.

Naj vas samo spomnim, da nam večkrat očitata, da SMC oziroma koalicija premalo naredi za gospodarstvo. V tem primeru gospodarstvo, Gospodarska zbornica, Slovenian Business Club podpira ta zakon, tako da se lahko vprašamo, zakaj vi, ki vedno tako podpirate gospodarstvo, v tem primeru tega zakona oziroma v tem primeru govorimo o tem amandmaju ne podpirate. SMC se zavzema za gospodarstvo, SMC in koaliciji je za nove investicije, tako domače kot tuje, in to se s tem zakonom potrjuje.

Tako da tega amandmaja ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine? Ne. V lastnem. Bom sprožil prijave, ker jih je zdaj že pet. Prosim, da se prijavite.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (NeP): Hvala lepa, predsednik.

Jaz bom zelo kratek in seveda bom glasoval za amandma oziroma tudi proti zakonu, če to ne bo sprejeto, iz enega drugega vidika.

Če se spomnite, pred časom smo vložili zakon o romski skupnosti, pa je bil vik in krik, ko smo dali neke predloge o nastanitvah in reševanju bivalnega prostora za Rome. Bil je vik in krik, ker so se nekateri bali, da se bodo razlastninila nekatera zemljišča in so kričali o tem, kako je ustavno sveta privatna lastnina zemljišča in da tega mi ne moremo narediti. In je seveda zakon padel. Ko pa pride nek gospod mimogrede skozi Slovenijo z mošnjo denarja, se pa v trenutku pozabi na ustavno zaščito zemljišča. To so takšne dvoličnosti in vsi veseli so v tej vladi, če bo nekdo prinesel denar, zato ker je šlo za denar, pa bo mogoče celo kaj dobil. Ko pa gre za ljudi in njihova življenja in za reševanje njihovih bivalnih prostorov, je pa seveda čisto popolnoma drugo. To je seveda v skladu z obstoječimi vrednotami, da človek ni vreden nič, samo tisti, ki prinese cel kovček denarja, je pa vreden vse in mu lahko tudi državo prodamo navsezadnje.

Hvala lepa. Glasoval bom seveda za amandma in proti zakonu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo.

Obstaja še ena velika težava tega zakona, ki izhaja nekako iz prakse te koalicije in te vlade, ki jo vodi ustavni pravnik, dolgoletni svetovalec Državnega zbora za ustavnopravna vprašanja. Zakaj? Nimamo težav v Levici, pa verjetno noben od resnih poslancev, da se iz skupne malhe proračunsko financirajo kvalitetna delovna mesta. Tudi v osnovi nimamo težav, če pride tujec s penezi, ki to hoče početi, ampak, da upošteva naš ustavni in pravni red, da omogoča sindikalno organiziranost, da omogoča soudeležbo delavcev pri dobičku, da omogoča vključevanje lokalne skupnosti in še bi lahko našteval. Če pa beremo ta zakon, se pa dogaja to, kar gledamo že 3 leta in pol – derogacija dela Državnega zbora oziroma v bolj ljudskem jeziku povedano, Vlada se vede na način, kaj nam pa morete, saj vi ste tukaj malo za okras, opozicija bo nekaj bentila, koalicija pa, če ravno krivo ne padejo na nos, bodo pa požegnali karkoli predlagamo. In to derogacijo smo si sami dovolili, v veliki meri jo je dovolila SMC. In jaz upam, da po naslednjem sklicu noben ne bo imel niti 20 poslanskih glasov, da bomo malo začeli razmišljati. Ta zakon dejansko predlaga, da neko veliko sofinanciranje iz državne malhe požegna Vlada mimo Državnega zbora, kar je pa skregano z osnovo mišljenja ustavne parlamentarne demokracije. In drugo, verjetno ne rabite biti niti ustavni pravnik na način, kot hočete peljati razlastitve, da ugotovite, da je to grob protiustavni poseg v avtonomijo lokalne samouprave.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu, Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS Levica): Hvala za besedo.

Jaz bom seveda podprla oba naša amandmaja, predvsem, da se 7. člen črta. V tem primeru, če ne dobimo podpore, bom proti temu zakonu.

Kajti to je zakon, ki se ne bi smel znajti sploh tukaj na naši mizi, nikoli. To je popolna razprodaja, predatorstvo, plenjenje in razlaščenje vseh in vsakogar v imenu velikega kapitala. Kot so že predhodniki rekli, mi smo seveda za delovna mesta, seveda, če spoštujejo naše okoljske in socialne standarde, so ljudje dobrodošli. Nikakor pa ne, da kdor ima 40 milijonov in pride na naša vrata, lahko dela kar hoče in razlasti karkoli se mu zdi všečno tisti trenutek. Glede na stališče Stranke modernega centra mislim, da bi KPK moral skočiti do neba ta trenutek in se močno zamisliti.

To, da smer razvoja Slovenije določa kapital, kot je rekel državni sekretar, je tudi nekaj, zaradi česar bi morala marsikatera inštitucija v tej državi skočiti do neba, kajti to pomeni, da smo popolnoma nepotrebni tako Državni zbor kot vse druge inštitucije. Skratka, ni čudno, da smo v tem mandatu priča popolni deregulaciji vsega in vsakogar, tako delovnih

mest, cen bencina do česarkoli. Zdaj imamo pred sabo razlastitev državljanov v imenu kapitala. Absolutno tega ne smemo dovoliti, kajti javni interes se tukaj ne zoperstavlja interesu kapitala, ampak javni interes je tista zdrava pamet, ki tega nikakor ne more dovoliti. Kapital zanima samo čim cenejša delovna sila, ne zanima jih, kakšno okolje bodo pustili in kaj bomo zanamcem puščali.

Absolutno bom podprla najina amandmaja in bom proti temu škodljivemu zakonu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu, gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Ja, tudi sedaj še enkrat opozarjam na kršitev 69. člena Ustave. Ko nekdo govori, da ga bodo oni s skrbnostjo preučili. Glejte, to ni ustavna kategorija, niti te dikcije ni v pravnem jeziku, zato je to popolnoma zgrešeno.

Neka družba nekih birokratov, ki si je dva meseca pred volitvami naredila neko stranko, zdaj govori o nekem poslovnem okolju. Česarkoli so se dotaknili, so poslabšali poslovno okolje – pri birokratskih ovirah, pri davkih, pri, kakorkoli, vse, karkoli je bilo. In potem sprejmejo nek specialen zakon na koncu, da si pripravijo neke kriterije, zato da bodo potem politično živeli na račun tega dela tukaj v parlamentu. Njim se fučka za ustavo. Kršili so, odvzemali so mandat, je padlo na Ustavnem sodišču, hoteli so zaobiti tako imenovano ustavno zavrženo dejanje, kot so rekli ustavni pravniki za Mira Cerarja in njegovo ekipo glede financiranja zasebnega šolskega sistema. Glejte, Zakon o drugem tiru je na Ustavnem sodišču dobesedno padel. Je padel, ker je Ustavno sodišče povedalo, kakšno navodilo je dalo Vrhovnemu sodišču. Česarkoli se dotaknete, kar se tiče ustave, ste zavozili in niti v enem primeru ni obveljala tista vaša. Po tem se vas bodo zapomnili čez tri mesece, ko bo konec vašega mandata. Česarkoli se dotaknete. Danes se vam mora prižgati rdeča luč, da sta Levica in SDS celo za nek skupni amandma in proti temu. To pomeni, da je res nekaj hudo narobe, spoštovani kolegice in kolegi. Jaz opozarjam, ne bi rad želel kot poslanec kršiti ustave. Sem za investicije, ampak oprostite, ko pa gre za razlastitve, kjer nimate utemeljenega interesa, kaj je to sorazmerni poseg v neko zadevo, kjer sploh nimate argumentov, ne morete o tem govoriti. Tu gre preko vsake meje. To je eklatantno kršenje. Da pa ne govorim, kaj se je dogajalo po lex Magni, kakšni netransparentni postopki so se potem vodili, kljub temu, da smo SDS in vsi ostali potrdili lex Magna, potem pa lopovščina na kvadrat, dobesedno. Zato opozarjamo.

Kot sem prej rekel, sem istega mnenja kot poslanska skupina. Podprli bomo amandma Levice. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev? Ne?

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 32, proti 32.

(Za je glasovalo 32.) (Proti 32.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Ker amandma Poslanske skupine Levica k 7. členu ni bil sprejet, je postal amandma istega predlagatelja k 24. členu brezpredmeten.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker k drugi obravnavi amandmaja k dopolnjenemu predlogu zakona nista bila sprejeta, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Kaj? / oglašanje iz dvorane/ Prekinjam. Obrazložitev hoče. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Levica, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Ja, hvala za besedo.

Obstaja še en velik problem, ki ga nismo omenili. Sem mislil, da ga bo kolega Breznik omenil. Načeloma govorite, da je seveda to zakon, ki izenačuje domače in tuje investicije. Na veliko nekateri, tako malo počez, govorite o industrijski revoluciji 4.0. Če greste gledati, kako visoko je postavljen ta prag, dejansko skoraj izključuje domače investicije. Jaz nimam težave s kapitalom. Če bi državni sekretar nadaljeval ta stavek: ... izhajajoč iz ustavne podlage, v skupno dobro in nekršeč delovnopravno zakonodajo in tako naprej. Kaj je problem Slovenije po 25 letih, ki ga je celo zelo težko povedala gospa iz Gospodarske zbornice Slovenije, pa zato ni kriva Levica? Donosnost na kapital v Sloveniji. Slabši od nas so v Evropski uniji samo Ciper, iz nekaj drugih razlogov, in Bolgarija. Niso problem delavci, ki se zgarajo preko lastnih možnosti. Problem so tisti, ki so pogosto dobili kakšne nagrade menedžer leta. Če imate nekoga, ki pa zna oplemenititi kapital, potem pa kaj? Preko SDH z nekimi naročenimi študijami, če povem samo en primer na Madžarskem, hočete sesuvati Krko. Mislim, dober dan. Vas bi bilo treba po KZ nekam v bistvu zapreti. Tako kot je, kakšna Vesna Godina bi rekla, da je to poklon neoneokolonializmu. V ljudskem jeziku je to dobesedno tako, če pride nekdo z novci, bomo spustili hlače pa rekli, delajte nam, kaj hočete.

Tega seveda noben odgovorni politik ne more podpreti in zaradi tega bomo v Levici glasovali proti. Ostale pa pozivam, da se spomnijo 82. člena Ustave. Nobeden od nas ni

vezan na to, kar nam ukazuje partija ali kdorkoli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine? Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS, gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Ja, pogledajte, protiustavnega zakona seveda ne bomo podprli. Pa ne gre samo za protiustavni zakon, zdaj lahko obrazložim tudi, da gre za zakon, ki deli tuje in slovenske podjetnike med prvorazrede in drugorazredne. Slovenija je polna manjših podjetij, manjših posameznikov, in ti posamezniki imajo marsikdaj know-how tudi za velike multinacionalke, so zajahali neke tržne niše in delajo. Če bi poznali slovenski gospodarski sistem, bi vedeli, da Slovenija v bistvu nima multinacionalk, mogoče razen Gorenja, Krke, vse ostalo so pa srednja podjetja, večinoma pa vse manjša podjetja. Manjša podjetja nimajo kapitala, da bi lahko sploh prišla v ta zakon. In kaj se zdaj dogaja? Torej prvorazredni in drugorazredni v okolju, ki ste ga v treh in pol letih dodatno uničevali. 8 tisoč 500 ljudi v letu pa pol pride v javni sektor, in to v času četrte industrijske revolucije, v času, ko se kompletne baze podatkov s pomočjo umetne inteligence združuje, kjer vsako delo, ki je monotono, ki se ponavlja, dobesedno ne bo več potrebovalo delovne sile. Davki ostajajo na predkrizni ravni, na 22 %, dohodninske lestvice, ki so nestimulativne za vrhunske inženirje, da bi prišli v Slovenijo. Slovenska tehnična inteligenca popolnoma odrinjena od javnega odločanja. Slovenska tehnična inteligenca odhaja v Nemčijo, Avstrijo, Švico, v Ameriko, kjer imajo dobro poslovno okolje. In na koncu, ko je vse uničeno, pridete z zakonom, ki bo požegnjal dobesedno naše in vaše, in potem bo dobil denar, tako kot za Magno 40 milijonov, potem bomo še malo zadaj barantali in še razlašali. Taki politiki moramo reči ne!, odločen ne!, in takim zakonom. To je tipičen zakon, kot bi rekel KPK, kjer je pripravljena podlaga za tipično sistemsko korupcijo. To je tipični zakon za sistemsko korupcijo. Podjetništvo lahko diha enako in mora imeti enak zrak, enak prostor, da lahko zadiha in da se lahko razvija. In v Sloveniji se podjetništvo v birokratski miselnosti, v podjetniški nesvobodi, v šolskem monopolu, ki se sploh ne prilagaja, ki ga držite na statusu quo, ki sploh ne daje kadrov, ki bi jih resna podjetja potrebovala, vi na koncu tega mandata želite še en tak zakon, ki bo posvetil nekaj par vaših podjetnikov. In kdo so v večini veliki podjetniki v Sloveniji? Največkrat tisti, ki so pokradli družbeno premoženje, največkrat tisti, ki so že neka podjetja, pokradli delavstvo in so danes na strani slovenske izrojene levece. To je najhujše. To niso manjša družinska podjetja, ki jih je zelo malo, da bi se razvila do statusa, kjer bi lahko stopila ali pa imela sploh pogoje za tak zakon.

Zato na to opozarjamo ves čas v Slovenski demokratični stranki in zato bomo proti takemu zakonu, ki je protiusustaven in ki na koncu daje neko potuho nekim posvečenim ljudem in daje tudi podlago za sistemsko korupcijo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev v imenu poslanske? Obrazložitev v imenu Poslanske skupine SMC, gospod Danilo Anton Ranc.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): predsednik, hvala za besedo.

Jaz bi rad malo razpravo obrnil v smer razmišljanja ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu prosim.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Bom, bom.

Za uvod samo to. Kar se tiče zakona, mislim, da ga bom tudi jaz kot poslanec pa tudi poslanska skupina podprla.

Predvsem razmišljamo v tej smeri, da je treba spodbujati investitorje, predvsem pa tudi to, da izenačujemo domače in tuje. Ne vem, zakaj smo zmeraj imeli zakon za spodbudo tujih investitorjev, sedaj govorimo o domačih, evrov je vendar evro, domač ali pa tuj. Seveda to pomeni dodatni izziv, da se domači investitorji odločijo za strateške naložbe. In kaj je pri nas strateško? Kdor je podrobno bral ta zakon, vidi tudi to, da ta zakon ponuja tudi možnosti za investicije v okoljsko prijazne tehnologije, da ta zakon predvideva pravilnik, s katerim bo možno s točkovanjem spodbujati investicije na osnovi naravnih obnovljivih virov. Toda ne razumem, zakaj takega zakona ne podpiramo. Mislim, da to je tista dolgoročna pravilna usmeritev. In tudi ko govorimo o novih delovnih mestih, ne razumem tu kolegov iz Levice, ki se zavzemajo za nova delovna mesta, ko pa sprožamo, ustvarjamo pogoje za domače investitorje in spodbujamo naložbe tudi v panoge, ki do zdaj mogoče niso imele priložnosti, na primer panoge, ki zmanjšuje nižji ogljični odtis, okoljsko prijazne, energetske manj potratne.

Tu vidim bistveno prednost tega zakona in pozivam vse, da ga podprete, kakor ga bo tudi Poslanska skupina Stranka modernega centra. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev v imenu poslanske? Ne. Obrazložitev glasu v lastnem imenu Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS Levica): Hvala za besedo.

Koalicijski glasovalni stroj, ki ima tukaj največ gumbov, bo spet izglasoval protiusustaven zakon. Najpomembnejše seveda je, koliko imajo denarja, medtem ko socialna in okoljska komponenta pa očitno nista pomembni, tako tudi javni interes ni pomemben. In ni pomembno,

koliko hrupa, smrada, okoljskih izpustov v zemljo, v vodo bodo te vaše investicije prinesle. In tudi ni pomembno, kar je pa najbolj žalostno, da polno zaposleni delavci živijo pod pragom revščine in da se s težavo preživajo skozi mesec, da ne morejo dostojno preživeti. Tudi to ni pomembno.

Jaz absolutno glasujem proti takemu zakonu. Zdi se mi nedopustno, da koalicija izglasuje kaj takega. V redu, SMC, kot sem že večkrat rekla, je stranka brez vonja, barve in okusa, ampak da Desus in SD to podpirata, se mi zdi grozno. Več ko delate, več škode naredite. In kot je kolega Trček v eni od prejšnjih razprav povedal, naslednja vlada bo imela ogromno dela, da bo popravila to, kar boste vi naredili sedaj pred volitvami s temi tipkami, ki so vam jih državljani podelili, preveč. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo.

Ko nek zakon poskuša na nekem področju nekaj sistemsko urediti, da uporabim ljubo besedo SMC in te koalicije, potem mora zakon vsebovati tudi te dimenzije. Če imamo mi tri dimenzije podjetništva, ki izhajajo iz ustave, bi morale biti vsebovane v tem zakonu. V tem zakonu ni nobene varovalke glede pravice iz dela in nobene resne varovalke glede ekološke komponente. Reči, da se bo to urejalo v nekih pravilnikih, veste, mi imamo prebogato tradicijo, kako se skozi ministrstva, mimo Državnega zbora z lobiranjem skozi neke pravilnike zgodi marsikaj. Lahko se spomnimo tiste zgodbe, ko se je norelo, ko je hotel komunalni lobi zlobirati, da se ne sme več zamaškov zbirati. Pa bi se morali vprašati, zakaj zbiramo zamaške – za neke operacije ali kaj takega.

Še neka zadeva je, ki si je absolutno redni profesor prava ne bi smel privoščiti – da premešča neko materijo iz enega področja na drugo. Razlastitve so področje prostorske zakonodaje. Tudi če ne bi bile protiusustavne, se tam to ureja, ne pa da se kar malo premetava v neke druge zakone. Ker potem imamo – kaj? Kaj imamo? Imamo vse malo premetano, imamo cel niz nekih področij, kjer se je sistemski zakon razcepil na dva, tri zakone. Imamo nek majhen milijon pravilnikov. Sočasno boste pa tulili, kako ste vi nova politika, ki je zelo za zmanjševanje birokratskih bremen. Pa vi, se opravičujem, neke osnovne logike na ravni prve triade osnovne šole pogosto nimate. Jaz ne bi rad bil žaljiv, ampak po treh letih navsezadnje, saj ste imeli največ penez za šolanje od vseh poslank in poslancev, si kaj takega ne bi smeli privoščiti, pa tudi če bi bili sami prostorski sociologi pa enega pravnika med vami ne bi bilo. Tudi zato bom glasoval proti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev? Še. Prosim za prijavo. Obrazložitev glasu v svojem imenu, gospa mag. Julijana Bizjak Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo.

Sama tega zakona ne morem podpreti, ker je veliko razlogov za to, da se ga ne podpre. Govorim o razlastitvah, govorim o tem, da se jih predstavlja, kot da gre za javni interes, kar pa ne moremo biti javni interes. Govorim o tem, da se lahko brez javnega razpisa podeljuje sredstva, da se lahko prodaja javno infrastrukturo po cenah, ki so bistveno nižje od tržnih. Skratka, razlogov za to, da se glasuje proti, je ogromno, in ti razlogi so pač takšni, da je ta zakon v nasprotju z javnim interesom.

Zakona ne bom podprla. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v svojem imenu gospod Primož Hainz.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Moram reči, da tega zakona ne bom podprl. Gre za to, da mi nek majhen interes privatnika, če hočete, popolnoma zanemarimo in proglasimo nek javni interes, nek veliki kapital za splošni interes in potem povozimo človeka. Zelo preprosto, zelo preprosto. Mi smo seveda imeli neke primere v zadnjem času, jasno, Magna je tista, ki nas ves čas obremenjuje, ampak pri Magni, vas moram spomniti, je šlo za to, da je bil problem v tem, da smo mi povozili najlepše kmetijsko zemljišče, zato smo takrat rekli, to naj bo izjema, ne pa pravilo. Seveda jaz mislim in vztrajam na tem, da je to izjema. Zato bi Magno pozabil, čeprav je ves čas vzor, kako je bilo to učinkovito, kako je bilo dobro. Imamo pa, recimo, Yaskawo, ki je pa izjemna investicija, kjer pa ni bilo nobenega problema, ker so se oni držali naših pravil igre, če hočete, investirali so tam, kjer je to bilo mogoče. Zato sem proti temu, da malega človeka, mali privatni interes posameznika povozimo za nek, recimo, širši interes.

Kar se tiče derogacije Državnega zbora, to, kar je naš problem od prvega dne te sestave, pa me ne zadovoljuje odgovor, ki sem ga dobil včeraj, da je to evropski vzor in to vlade delajo drugje. Mislim, da tega vlade drugje ne delajo; mislim, da lahko v Evropi, da, pri nas pa za to jaz preprosto nisem, zato ker gredo nekatere stvari preveč mimo nas kot izvoljenih poslancev na marsikaterem področju. Tudi tu bi radi, da bi šlo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v svojem imenu mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik.

Jaz tega zakona ne bom podprl.

Čeprav moram po drugi strani povedati, kar sem tu že večkrat povedal, da podpiram vsa vlaganja. In tu sem verjetno večkrat doživel tudi očitek, da zagovarjam neoliberalno politiko, večkrat očitek, da naj bi prišel kapital v Slovenijo in tako naprej. Dejansko to podpiram. Vendar v tem trenutku lahko mirno povem, da tudi kapital ima meje. In če si sam ne ustvari meje, potem je za te meje odgovorna in mora postaviti te meje države. In te meje so, da ne more ta kapital preseči, če želite, majhnega človeka in mu vzeti tistega, kar dejansko še ima, ker ta lastnina je tudi njegova pravica. Tukaj je poseg na človekove pravice. In vi, ki zagovarjate takšne rešitve, posegate v človekove pravice. In če kdo, potem bo kapital omejila država z ustavnim redom, kar smo naredili, in z zakonodajo. Tako dela cel svet. In to delajo vse razvite države. In zaradi tega, če mi spadamo med razvite evropske države, bomo naredili to tudi sami, ne pa da bomo prekršili z neko zakonodajo neko ustavno načelo o zasebni lastnini. In to dejansko delamo. To ni neoliberalizem, to je, gospe in gospodje, neokolonizem. To so včasih delale države, ki so bile pod kolonijami. In Slovenija si takšnih rešitev ne zasluži. Slovenke in Slovenci niso izbrali poslank in poslancev zato, da bi rešitve, ki mejijo neokolonizem, dejansko tukaj sprejemali.

In jaz bom odločno proti tej zakonodaji.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Koliko je še interesa za obrazložitev? Obrazložitev glasu v lastnem imenu ... / oglašanje v dvorani/ Jaz pač moram svojo funkcijo izpolniti, tako kot vsakdo drug. Obrazložitev glasu v lastnem imenu dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Hvala.

V bistvu bi bilo treba še enkrat poudariti tisto, kar je že kolega Breznik, kar je seveda alarmantno, torej, da se strinjamo na nek način tako v SDS kot Levici glede določenih vidikov. Moram priznati tudi, da se strinjam z zadnjim delom obrazložitve glasu kolega Šircelja. Seveda, tu ne govorimo o ničemer drugem kot o neokolonizizmu. Gre za to, da dobesedno s tem, če boste pritisnili tipko »za« za ta zakon, boste odprli vrata dobesedno razprodaji, ampak ne to tisti navadni razprodaji, ki smo ji priča že desetletja, ampak k temu, da greste še proti ustavi razlaščati ljudi in zemljišča. Zato smo ta zakon v Levici prekrstili v »lex Magna za vse«. Videli smo, kaj je Magna prinesla, ne gre za nobeno greenfield investicijo, gre za umazane investicije, ki prihajajo iz držav, ki takšnih proizvodnih procesov nočejo peljati na svojem ozemlju. Zdaj imamo v bistvu nadgradnjo tega modela, ki je bil pripravljen za eno podjetje, na celotno Slovenijo. Torej odpiramo vrata ne za greenfield investicije, ne se slepiti, ampak seveda za umazane investicije na račun tistih, ki bi radi takšne investicije speljali neke drugje. In to je kolonializem, to govori o tem, da če tak

zakon ta Državni zbor sprejme, oprostite izrazu, smo res banana republika, da smo se pripravljeno oziroma ste se pripravljeno prodati za nekaj milijonov in predvsem narediti škodo svojim soprobitalkam in soprobitalcem te republike.

Glede na to, da ta naš amandma ni bil sprejet, da ta določba še ostaja v tem zakonu, jaz seveda apeliram na zdrav razum in tako, kot je prej Franc povedal, na to, da razmislite, kakšne so vaše tudi ustavne pravice kot poslanci, torej da ne glasujete »za« zato, ker ste del glasovalne mašinerije, ampak vsaj enkrat, no, glede na to, da prihaja dejansko konec tega mandata, vklopite, ne bom rekel razum, ampak vest in tega zakona ne podprete.

Jaz bom absolutno proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prosim, da se prijavite.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Že vsaj tri leta torej eksplicitno, odkar se je začel mandat aktualne vlade, lahko spremljamo eno in eno samo gospodarsko strategijo. Socialni dumping, okoljski dumping, plačni dumping, gremo posekati vsemogoče standarde, ki varujejo naše okolje, ki varujejo plače naših ljudi, ki varujejo socialno varnost vseh, najbolj najrevnejših in delavskih družin. Zakaj to počne neka politika, boste vprašali. Ja, z željo ugajati multinacionalnim korporacijam, da preselijo svojo proizvodnjo sem in na naših ljudeh in izkoriščanju naših naravnih virov kujejo dobičke. Nam, ostane sama svinjarija, ostanejo zlomljeni delavski hrbti in ostane prazen državni proračun, iz katerega pa se financirajo instance javnega dobra. To ni razvojna strategija, to je antirazvojna strategija, bolgarski razvojni model, če želite. In zakon, o katerem bomo glasovali zdaj zdaj, se umešča v to nerazvojno strategijo. Torej za drobtinice prodati vse, kar je tudi dobrega, neki multinacionalni korporaciji, ki pride mimo s kufrom denarja. Ampak slovensko ministrstvo za gospodarstvo pod to vlado očitno drugega sploh ne zna. Lobistov na ministrstvu sploh ne rabijo zaradi tega, ker njihov največji prijatelj sedi vrhu tega ministrstva, njihovi drugi največji prijatelji so pa njegovi sodelavci na tem ministrstvu. To ni ministrstvo za gospodarstvo, ki bi delalo za visoko dodano vrednost za splošne družbene učinke ali pa za delavnico sosedovega Janeza, ki je obrtnik, ne, to je ministrstvo, ki dela za multinacionalne korporacije, in želi, da bi se vsi njim udinjali na isti... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Še nekaj zadev moramo razložiti. Jaz sem prej razlagal, kako ste dobesedno poslabšali ali pa skoraj uničili slovensko poslovno okolje, zaradi tega bodo vse investicije, ki bodo tudi prišle, če bi ta zakon uspel, večinoma investicij, kjer bomo mi lahko ponujali ceneno delovno silo, to ne bodo neki razvojni centri tukaj na tem področju, ker je ta delovna sila, v bistvu je že skoraj nimamo, po drugi strani pa je preveč obdavčena in vsako resno, tudi večje podjetje, ki ima visoko dodano vrednost, je zadaj cela vrsta birokratskih ovir. Ta zakon je glejte neustaven. To je nemogoče pred Ustavnim sodiščem ubraniti. Razlastnitvenje za neko podjetje, ki bo zaposlilo mogoče nekaj 5 ali pa nekaj 10 ljudi, to je nemogoče braniti, resda lastninska pravica ni absolutna kategorija, morate pa vedeti, vi razlastnite ljudi zaradi neke avtoceste, vodovoda, zaradi nekih pomembnih cest, ki se tičejo na tisoče ljudi v enem delu neke države, ki so posebej pomembne za razvoj, posebej pomembne za zdravje ljudi, varnost in vse ostalo. Tukaj pa, spoštovani kolega, gre za nekaj, tudi samo za nekaj 10 delovnih mest, ki bi se zgodila. To je nemogoče ubraniti in zagovarjati nek sorazmeren poseg v lastninsko pravico, kjer jo boste razlastnili, ni mogoče. Glejte, jaz sem se pogovarjal z nekaj mojimi kolegi, vrhunskimi ustavnimi mednarodnimi pravniki, to je nemogoče, to je protiuslovni zakon. Dobili bomo bombo nazaj, poleg vsega, kar zadaj sledi, kar so povedali. Tu se strinjam tudi z kolegom Širceljem, gre za neokolonizem, to nima nobene zveze več z nekim resnim kapitalizmom, ki ga zagovarjamo v Slovenski demokratični stranki, kjer je zadaj tudi še vedno neka močna socialna država. In pogledajte si investicijo, Magna je sem pripeljala samo lakirnico v prvi fazi, ker čakajo, ali bo slovensko poslovno okolje boljše, Yaskawa je pogodba kolega Tanka in Ribnice, potem, ko je tam uspela, je šla v neko okolje zato, ker je tam dobro poslovno okolje, ker so ga ohranili v Ribnici, ki ni imela ničesar.

Zato vas pač prosim, da glasujete proti, ker gre za veliko zmoto glede tega zakona. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno gospod Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala.

Prej nisem hotel svojih omejenih minut v obrazložitvi glasu zakuriti za to, ampak se moram pač zdaj oglasiti. Glejte, mislim tukaj so zlasti koalicijski poslanci, vrsta treh nas je bila za obrazložitev glasu, in ti vstanejo s svojih iz svojih stolov in začnejo čakati tako, da jih je cela dvorana polna, mimo mikrofona. Pa kako naj človek dva resna stavka skupaj spravi, če še svojih lastnih misli ne sliši? Predsedujoči, prosim, če opozorite poslance, da se malo umirijo in te obrazložitve glasu z glasovanjem lahko gredo mirno naprej, ker takole ne gre.

Mislím, čakate kakor zadnja klop v tretjem razredu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mislím, bil sem v številnih parlamentih in sem videl, kako tam zadeve pravzaprav izgledajo, in tole je še kar mirno. / oglašanje iz dvorane/... Ja, ampak ničesar ne bo pomagalo. Če bomo zdajle nadaljevali z postopkovnimi, bomo takoj prekinili zadevo, zato bi prosil, da speljemo to zadevo do konca ali pa se malo pomirimo. Pomirimo se pa lahko tudi na ta način, da naredimo premor.

Nadaljujemo sejo ob 15.45.

(Seja je bila prekinjena ob 15.34 in se je nadaljevala ob 15.46.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke, spoštovani kolegi poslanci, gospe in gospodje! Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora.

Imamo še eno obrazložitev glasu in potem bi glasovali, če je možno. Obrazložitev glasu v lastnem imenu, gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala lepa. Spoštovane kolegice, kolegi!

To vprašanje tega 7. člena, ki se izpostavlja, je na mestu. Jaz se strinjam z nekaterimi, da je diskutabilno, ali je razlastitveni namen, se pravi izgradnja neke tovarne, tisti namen, ki opravičuje razlastitev. Če se pogovarjamo o neki neustavnosti, smo seveda vsi seznanjeni s tem, da je Ustavno sodišče tisto, ki pravi, ali je ta namen pravi ali pa gre za nek prekomeren poseg v lastninsko pravico. Jaz ne želim tega prejudicirati.

Razumem pa ta zakon kot takšen, zasnovan na ta način, da je razlastitev skrajni ukrep. Jaz sem prepričan, da si nihče od tujih investitorjev ne bo privoščil, da bo šel s pomočjo Vlade in ostalih institucij v razlastitev, ne da bi najprej poskusil odkupiti določena zemljišča.

Kar želim izpostaviti je to, kolega Šircelj je govoril o mejah, ki jih ima kapital. Jaz pravim tako, kapital ima meje na naši zunanji meji, meji Republike Slovenije. Ko pride ena firma, ko pride možnost 200 milijonov za drugi tir, mi pravimo ne. Mi vedno pravimo ne. Ko pa gre kapital ven iz države, takrat pa ni meja. Jaz se sprašujem, če se bomo na ta način obnašali, če bomo na ta način pričakali vse potencialne investitorje, koliko takšnih investicij, kot smo jih mi uspeli pridobiti v tem mandatu, bomo v nadaljevanju sploh še dobili. In potem se ne čudimo, da ni ne delovnih mest, ne razvoja, ne neke družbene blaginje.

Jaz nimam nobenega dvoma o tem, ali ta zakon podpreti ali ne. Če je potencialno kakšna neustavnost, se bo o tem izreklo Ustavno sodišče. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 34, proti 31.

(Za je glasovalo 34.) (Proti 31.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem 10. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 13. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o dodatnih ukrepih za odpravo posledic škode zaradi prenamnožitve populacije podlubnikov v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev iz dne 13. 2. 2018.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 1. členu.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 61, proti nihče.

(Za je glasovalo 61.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 4. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 17, proti 45.

(Za je glasovalo 17.) (Proti 45.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo še o amandmaju Poslanske skupine SDS k 13. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 16, proti 46.

(Za je glasovalo 16.) (Proti 46.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih ter drugo obravnavo predloga zakona.

Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona in je predlagatelj predloga zakona v uvodni obrazložitvi predlagal, da zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona, prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 53, proti 9.

(Za je glasovalo 53.) (Proti 9.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Ugotavljam, da je zbor v drugi obravnavi sprejel amandma k 1. členu dopolnjenega predloga zakona.

Na podlagi tretjega odstavka 138. člena Poslovnika sprašujem kvalificirane predlagatelje, ali nameravajo k temu členu vložiti amandmaje. Besedo ima gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa.

Ker so mene določili, da moram prebrati to zadevo, bom kar prebral. Saj veste, zmeraj se kaj spusti, ampak v imenu poslanskih skupin koalicije napovedujem, da bomo v tretji obravnavi predloga zakona vložili amandma, s katerim se bo uskladilo besedilo četrtega in petega odstavka 1. člena in se bo dodalo manjkajočo besedo »dreves«, ki je pomotoma izpadla. Gre torej za neke vrste redakcijski popravek. Hvala vam lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Državni zbor bo tretjo obravnavo predloga zakona opravil v torek, 20. 2. 2018, po končanem glasovanju.

S tem prekinjam 13. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **24. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI VEČSTRANSKE KONVENCIJE O IZVAJANJU Z MEDNARODNIMI DAVČNIMI SPORAZUMI POVEZANIH UKREPOV ZA PREPREČEVANJE ZMANJŠEVANJA DAVČNE OSNOVE IN PREUSMERJANJA DOBIČKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal.

Prijavljenih k razpravi ni.

Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejel nobenega amandmaja, amandmaja na seji zboru ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslanecev, za je glasovalo 56, proti nihče.

(Za je glasovalo 56.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem 24. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **26. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.**

Prehajamo na obravnavo **Predloga za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajne sodnice na Okrajnem sodišču v Postojni.**

Sodni svet je Državnemu zboru predložil predlog za izvolitev mag. Manice Kodrič v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajne sodnice na Okrajnem sodišču v Postojni.

Za dopolnilno obrazložitev predloga dajem v imenu Sodnega sveta besedo okrožni sodnici gospe Maji Rozman.

MAJA ROZMAN: Spoštovani gospod predsednik, spoštovani poslanke in poslanci!

Na razpisu za prosto sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču v Postojni s predvideno razporeditvijo na civilno področje je Sodni svet izbral mag. Manico Kodrič in jo predlaga Državnemu zboru v izvolitev.

Na Okrajnem sodišču v Postojni se je namreč v letu 2017 število sodnikov znižalo iz 4 na 3, s tem je ostalo eno sodniško mesto okrajnega sodnika, za katerega so proračunska sredstva zagotovljena, nezasedeno. In ker je obremenjenost ostalih treh sodnikov na Okrajnem sodišču v Postojni polna, Okrajno sodišče v Postojni posledično trenutno nima sodnika, ki bi reševal civilne zadeve.

Na obravnavani razpis se je prijavilo 34 kandidatov, od tega so tri kandidatke svoje candidature umaknile. Izbirni postopek na Sodnem svetu je potekal, kot vedno, v več fazah, s postopnim izločanjem kandidatov. Znanje in sposobnosti ter osebnostno primernost kandidatov je Sodni svet ugotavljal na podlagi listinske dokumentacije in ustnih razgovorov z izbranimi kandidati. Upošteva je zakonsko določene kriterije je Sodni svet v drugi fazi izbirnega postopka opravil oceno primernosti kandidatov, pri čemer je poleg različnih kvalifikatorjev, kot so podatek o doseženem uspehu pri fakultetnem izobraževanju, o doseženem uspehu na pravniškem državnem izpitu, preteklih delovnih izkušnjah, pridobljenih akademskih nazivih, upošteval tudi dokončno mnenje predsednice Okrožnega sodišča v Kopru. Ob upoštevanju navedenega je Sodni svet na ustni razgovor nato povabil 14 kandidatov, ki so bodisi po izpostavljenih kvalifikatorjih bodisi na podlagi mnenja predsednice Okrožnega sodišča izstopali. Na podlagi tako izvedenega izbirnega postopka je Sodni svet ocenil, da mag. Manica Kodrič celostno gledano najbolje izpolnjuje pogoje, ki jih Zakon o sodniški službi določa kot potrebne za opravljanje sodniške službe.

Mag. Manica Kodrič, rojena 1981 je diplomirala na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani s povprečno oceno 8,92 ter diplomsko delo zagovarjala z odliko. Pravniški državni izpit je opravila leta 2008 s povprečno oceno 9,50. Na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani je nato leta 2016 pridobila še naziv magistric znanosti. Od opravljenega pravniškega državnega izpita dalje je zaposlena na Višjem sodišču v Ljubljani kot strokovna sodelavka na Civilnem oddelku. Hkrati pa se je med opravljanjem dela na Civilnem oddelku seznanila tudi s področjem izvršilnega in gospodarskega prava. V svojem dokončnem mnenju predsednica Okrožnega sodišča v Kopru ugotavlja, da mag. Manica Kodrič ustreza pogojem za zasedbo razpisanega sodniškega mesta, in ob tem posebej izpostavlja, da je kandidatka v razgovoru s predsednico izkazala dobro znanje civilnega prava in splošno poznavanje delovanja sodstva kot tudi poznavanje kodeksa sodniške etike. Tudi iz mnenja vodje Civilnega oddelka Višjega sodišča v Ljubljani izhaja, da je kandidatka odgovorna, ima sposobnost samostojnega odločanja in pravni pogum, je sposobna hitrega prepoznavanja bistvenih pravnih in dejanskih vprašanj ter logičnega sklepanja. Pri delu izkazuje ustrezno kritičnost in

dobro strokovno znanje. Vse zadolžitve opravi v postavljenem roku.

Podatki o dosedanjem delu mag. Manice Kodrič tako kažejo, da kandidatka že več kot 9 let odlično opravlja delo strokovne sodelavke. Skozi dolgoletno zaposlitev na Višjem sodišču v Ljubljani je izkazala nadpovprečno delovno storilnost, kar je potrjeno z ocenami njenega strokovnega dela. Svoje zelo dobro pravno znanje je pridobila že v času študija in ga z dodatnim izobraževanjem nadgrajuje. Izpostaviti gre tudi njeno poznavanje tujih jezikov, saj aktivno obvlada angleški, nemški in španski jezik ter na osnovnem nivoju italijanski in hrvaški jezik.

Mag. Manica Kodrič je izredno uspešno opravila tudi razgovor s člani Sodnega sveta. Na njem se je še dodatno potrdilo, da ima poglobljeno pravno znanje iz civilnega področja, na katerem bo predvidoma izbrani kandidat opravljal svoje delo. Na zastavljena vprašanja je odgovarjala suvereno in ob tem izkazala tudi zelo dobre sposobnosti ustnega izražanja. Njene sposobnosti analitičnega in logičnega razmišljanja je mogoče oceniti kot odlične. Zato jo Sodni svet predlaga Državnemu zboru v izvolitev na sodniško funkcijo za razpisano prosto mesto okrajne sodnice na Okrajnem sodišču v Postojni. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je Državnemu zboru pisno poročala.

Prijavljenih k razpravi ni.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajne sodnice na Okrajnem sodišču v Postojni izvoli mag. Manica Kodrič.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in posancev, za je glasovalo 47, proti 1.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o imenovanju člana Sveta za elektronske komunikacije Republike Slovenije.**

Predlog sklepa je v obravnavo Državnemu zboru predložila Mandatno-volilna komisija.

Prijavljenih k razpravi ni.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se za člana Sveta za elektronske komunikacije Republike Slovenije za preostanek mandata izmed različnih strokovnjakov s področja elektronskih komunikacij imenuje mag. Simon Sirc.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in posancev, za je glasovalo 45, proti nihče.

(Za je glasovalo 45.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Ugotovitve o prenehanju mandata članov nadzornega sveta Radiotelevizije Slovenije.**

Damjan Damjanovič je 22. 1. 2018 Državnemu zboru posredoval odstopno izjavo iz mesta nadzornega sveta Radiotelevizija Slovenija. Na podlagi navedenega Mandatno-volilna komisija predlaga Državnemu zboru, da se na podlagi sedmega odstavka 26. člena Zakona o Radioteleviziji Slovenija in 112. člena Poslovnika Državnega zbora seznani z naslednjim sklepom: »Ugotovi se, da je Damjan Damjanovič odstopil z mesta člana nadzornega sveta Radiotelevizija Slovenija, zato mu na podlagi sedmega odstavka 26. člena Zakona o Radioteleviziji Slovenija preneha mandat člana nadzornega sveta Radiotelevizija Slovenija.«

Ugotavljam, da se je Državni zbor s sklepom seznani.

S tem zaključujem 26. točko dnevnega reda in prekinjam 38. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 11.uri.

Že zdaj pa našim športnikom čestitam za uspehe in se jim zahvaljujem za optimizem. Obenem pa ugotavljam, da ustava še vedno velja, neodvisno od tega, kakšne zakone sprejmemo v tem državnem zboru.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 15. FEBRUARJA 2018 OB 16.01 IN SE JE NADALJEVALA 16. FEBRUARJA 2018 OB 11.03.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 38. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: mag. Bojana Muršič, gospa Marjana Kotnik Poropat od 14. ure dalje, mag. Julijana Bizjak Mlakar od 13. ure dalje, gospa Suzana Lep Šimenko, gospa Vesna Ververga, gospa Andreja Potočnik od 11.30 ure dalje, gospa Irena Grošelj Košnik od 13. ure, gospa Urška Ban, gospa Iva Dimic od 15. ure dalje, gospod Zvonko Lah, gospod Peter Vilfan, gospod Tomaž Lisec, gospod Janez Janša, gospod Marijan Pojbič, gospod Jan Škoberne, mag. Bojan Krajnc od 15. ure dalje, gospod Marjan Dolinšek, gospod Ivan Prelog, gospod Žan Mahnič, mag. Matej Tonin, od 14. ure pa bom odsoten tudi sam.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **21. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O NUJNI SANACIJI POSLEDIC ČEZMERNE OBREMENTVE OKOLJA NA OBMOČJU CELJSKE KOTLINE.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 32 poslank in poslancev s prvopodpisano gospo Janjo Sluga. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 10 poslank in poslancev s prvopodpisano gospo Janjo Sluga zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici predlagateljke gospe Janji Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Malo miru prosim!

JANJA SLUGA (PS SMC): Spoštovane kolegice, dragi kolegi!

Pred vami je Predlog zakona o nujni sanaciji posledic čezmerne obremenitve okolja na območju Celjske kotline. Zakon je rezultat skoraj dveletnega dela, usklajevanja na terenu in bi po mojem mnenju in mnenju mojih poslanskih kolegov v Stranki modernega centra lahko služil kot vzročni primer reševanja takšnih okoljski bremen po celi Sloveniji in bi ga lahko Ministrstvo za okolje in prostor, ki ga sedaj problematizira, vzel za podlago za svoje ukrepanje, za katerega trdi, da bi bilo potrebno, če bi to potem za ministrstvo bilo sistemsko. Opozarjam, da letos mineva že 5. leto, odkar so izpolnjeni pogoji za sprejetje aktov o sanaciji Celjske kotline. 5. leto! Zakaj to trdim? Zato, ker je bil že avgusta leta 2013 spisan odlok, ki je med drugim po vsebini služil tudi kot podlaga za dokument, ki ga imate danes na svojih klopeh. Ta odlok je doživel tudi eno spremembo. V avgustu je bila prva verzija, v oktobru 2013 druga verzija, pa žal ne prva in ne druga nista bili podpisani s strani pristojnega ministra niti nista doživeli svojega nadaljevanja v prihodnjih mandatih.

Pa če se skoncentriram na samo vsebino predloga zakona. Zakon vzpostavlja soodgovornost države, lokalnih skupnosti in tudi glavnega onesnaževalca, da pripravijo, izvajajo in financirajo program ukrepov za sanacijo Celja. Zakon predvideva, da se za posamezno koledarsko oziroma proračunsko leto najkasneje do konca oktobra tekočega leta sprejme letni načrt izvajanja ukrepov, ki vsebuje seveda spisek, opis in prioritete posameznih ukrepov za naslednje koledarsko leto, skupaj s finančnim ovrednotenjem in tudi protokolom. Zakon pravi, da letne načrte ukrepov pripravi Ministrstvo za okolje in prostor v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje in Ministrstvom za kmetijstvo ter seveda obema občinama na področju Celjske kotline, to sta Mestna občina Celje in Občina Štore, ter onesnaževalcem in da ta program predloži Vladi Republike Slovenije v sprejetje. Kot sem rekla, gre za območje občin Celje in Štore in to območje se glede na stopnjo onesnaženosti deli na 3 podobmočja, ki so onesnažena s

kadmijem, cinkom in svincem. Podobmočje 3 je tisto podobmočje, ki je najbolj onesnaženo in se pred izvajanjem ukrepov opravljajo zgolj hitri pregledi onesnaženosti, ki kasneje služijo monitoringu. Na podobmočju 2. stopnje se najprej opravijo predhodne meritve, ukrepa pa se šele, ko se ugotovi onesnaženje na poseljenih območjih oziroma na najkakovostnejših kmetijskih zemljiščih. Na podobmočju 1. stopnje pa je ukrepanje prepuščeno diskrecijski pravici sodelujočih akterjev. Naj poudarim, da so kot prednostne obravnave naloge, ki se nanašajo na sanacijo vrtcev, otroških igrišč. Določbe zakona tudi podrobneje opisujejo splošne in specifične ukrepe za sanacijo, kot sem rekla, s poudarkom na onesnaženi zemlji na otroških igriščih in pa dodatno še tisto, kar se mi zdi zelo pomembno, spremljanje zdravstvenega stanja otrok.

Sam zakon je obravnaval Svet za varovanje okolja pri SAZU. Podporo zakonu sta izrazili obe lokalni skupnosti, varuhinja človekovih pravic, Alpe Adria Green, Civilne iniciative Celja, Razvojni center Celje, krajevne skupnosti in mestni četrti, sveti staršev posameznih vrtcev in tako naprej. Poenotile so se tudi svetniške skupine Mestnega sveta Mestne občine Celje. Predvsem pa je pomembno, da so podporo zakonu izrazili starši za njihove otroke, saj vendarle, drage kolegice in kolegi, zaradi teh ljudi sedimo tukaj. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade, ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

IRENA MAJCEN: Spoštovani!

Skupina poslank in poslancev je v Državni zbor Republike Slovenije vložila Predlog zakona o nujni sanaciji posledic čezmerne obremenitve na območju Celjske kotline. Po navedbah predlagateljev je temeljni namen predloženega zakona po skoraj 30 letih zagotoviti izvajanje ukrepov za zmanjšanje posledic okoljske škode, predvsem kot posledice dolgoletne metalurške dejavnosti, in izboljšati kakovost naravnega in grajenega okolja ter zdravstvenega stanja prebivalcev na območju Celjske kotline.

Vlada Republike Slovenije se zaveda problematike sanacije degradiranega okolja, pri čemer meni, da je treba k reševanju te problematike na območju celotne Slovenije, torej tudi na območju Celjske kotline, pristopiti sistematično, z jasnimi končnimi cilji, metodologijami in postopki. Vlada podpira zahtevo po sanaciji degradiranih območij, obenem pa nasprotuje sprejetju predlaganega zakona za posamičen primer. Takšen pristop namreč ruši veljavno sistemsko ureditev na področju sanacije degradiranega okolja in jo v pomembnih vidikih poslabšuje, pri čemer pa ne vsebuje nobenih novih rešitev in seveda tudi ne

sistemskih rešitev za bodoče primere reševanja problematike sanacije v preteklosti onesnaženih območij. Zakon je v vrsti predlaganih rešitev tudi neizvršljiv ali pa je izvršljivost povezana z dodatnimi predpisi in ukrepi, ki pa jih zakon ne predvideva.

Vlada se zaveda nekaterih pomanjkljivosti veljavne ureditve sanacije degradiranih delov okolja, zlasti v primeru, ko gre za območja, ki so bila onesnažena v preteklosti. Zaradi tega je Ministrstvo za okolje in prostor v osnutku prenovljenega Zakona o varstvu okolja, ki je že bil v javni obravnavi, vključil tudi posebno poglavje o sanaciji v preteklosti onesnaženih območij. Novi zakon bo sistemsko podrobneje uredil ta vprašanja, zlasti odgovornost za onesnaženje, postopek določitve onesnaženega območja, prioritetni vrstni red sanacije in njeno izvedbo ter sistemske finančne vire. Osnutek prenovljenega Zakona o varstvu okolja med v preteklosti onesnažena območja šteje poleg opuščeni industrijskih območij tudi opuščena odlagališča odpadkov in onesnažene podzemne jame. Ena od pomanjkljivosti veljavne ureditve je prav določitev prioritete vrstnega reda sanacije v preteklosti onesnaženih območij. Ta je potreben zaradi zagotavljanja enake obravnave pred zakonom in enakopravne porabe sicer omejenih javnih sredstev. Sanacija določenega območja naj ne bi postala predmet nesistemskega pristopa oziroma pritiska različnih formalnih ali neformalnih skupin. S tem v zvezi Vlada opozarja na Resolucijo o nacionalnem programu varstva okolja, ki vsebuje tudi poglavje o sanaciji degradiranih območij, med katere primeroma našteva poleg Mežiške doline tudi urbano območje Celja, Šaleško dolino, Zasavje, območje Idrije, Anhovega in še nekatera druga manjša okoljsko problematična območja. Tudi iz drugih dostopnih podatkov in dokumentov je razvidno, da so v Republiki Sloveniji tudi druga, v preteklosti onesnažena območja. Tako je nujna sistemska obravnava področja, saj bi sledeč logiki predlagateljev za vsak nadaljnji primer sanacije posamičnega, v preteklosti onesnaženega območja morali sprejemati posebne zakone.

Pri pripravi prenovljenega Zakona o varstvu okolja je bila upoštevana tudi primerjalna ureditev v nekaterih državah članicah, v Nemčiji, Avstriji, Poljski. Tudi v teh državah je uveljavljena sistemska ureditev sanacije v preteklosti onesnaženih območij.

Predlog zakona tudi nejasno opredeljuje posamezne ukrepe, ki so predvideni, saj obravnava zgolj sanacijo tal, ne pa tudi drugih prekomerno onesnaženih sestavin okolja, ki prav tako negativno vplivajo na okolje in zdravje ljudi. Najpomembnejši del predloga zakona, izvedba programa ukrepov, je nedorečen, saj poseben protokol, ki bo opredelil postopek izbire najprimernejše tehnologije in načina izvajanja programa ukrepov glede na izvedljivost, učinkovitost, ceno ter trajnostni vidik

varovanja okolja, še ni narejen. Takšen protokol bi moral biti pripravljen ob sprejemanju zakona, da se zagotovi transparentnost sprejetja zakona. Okoljske in zdravstvene ukrepe je treba predhodno uskladiti in natančno opredeliti konkretne naloge pristojnih ministrstev.

V primeru, da bo zakon sprejet, bosta v Republiki Sloveniji za enake primere uveljavljeni dve različni pravni ureditvi. Sanacijo degradiranega okolja v nekaterih primerih določa predpis Vlade, izdan na podlagi Zakona o varstvu okolja, v drugih primerih pa samostojen zakon. Pri tem ostaja popolnoma odprto, ali bo zaradi sprejetja predlaganega zakona v bodoče tudi za vse druge primere sanacije onesnaženega okolja treba sprejemati posebne zakone. Problematičnost dvojne ureditve je še posebej očitna prav v primeru Celja. Izboljšanje kakovosti zraka na območju Mestne občine Celje je namreč predmet vladnega odloka, sanacijo tal pa naj bi urejal predlagani zakon. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Matjaž Nemec.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Spoštovane kolegice, dragi kolegi!

Predlog zakona o nujni sanaciji posledic čezmerne obremenitve okolja na območju Celjske kotline je eden tistih poslanskih zakonov, ki so se sedaj, samo nekaj mesecev pred državnoborskiimi volitvami, znašli na naših klopeh. Samemu namenu in cilju predloga zakona človek gotovo težko nasprotuje in verjamemo, da je bil s strani poslancev in različnih strank vložen v dobri veri, ker želijo, da se stanje v Celjski kotlini še v času mandata tega državnega zbora začne izboljševati. Da je reševanje te problematike nedvomno potrebno, priča tudi široka, pestra podpora zainteresiranega lokalnega prebivalstva in tudi okoljevarstvenikov ter strokovne javnosti. V tej luči je tudi današnja razprava dobrodošla in koristna.

Kljub temu pa razumemo tudi pomisleke Vlade Republike Slovenije, ki s svojim mnenjem opozarja, da se sicer zaveda problematike sanacije degradiranega okolja, pri čemer pa meni, da je treba reševanje te problematike na območju celotne Slovenije, torej tudi na območju Celjske kotline, pristopiti sistematično, z jasnimi končnimi cilji in metodologijami ter postopki. Prav tako kot Vlada tudi Socialni demokrati podpiramo vsa prizadevanja po sanaciji degradiranih območij, vendar enako kot Vlada ocenjujemo, da pristop, ki so ga uporabili predlagatelji tega zakona, ruši veljavno sistemsko ureditev na področju sanacije degradiranih okolij in jo v nekaterih vidikih žal tudi poslabšuje, pri čemer ne vsebuje nobenih

novih rešitev, s katerimi bi celostno pristopili k reševanju problematike sanacije okoljskih degradiranih območij.

Vlada nas tudi opozarja, da je zakonski predlog v vrsti predlaganih rešitev tudi neizvršljiv in da je izvršljivost povezana z dodatnimi predpisi in ukrepi, ki pa jih zakon ne predvideva. Predlagani zakon vzpostavlja tudi dvojno pravno ureditev tega področja.

S podobno problematiko kot na Celjskem se soočajo tudi v Mežiški dolini, vendar se za reševanje tamkajšnje problematike Državni zbor ni odločil in sprejel posebnega zakona, temveč se ta problematika rešuje na podlagi vladnega Odloka o območjih največje obremenjenosti okolja in programa ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja. Bolj ključno kot sama pravna podlaga za reševanje okoljskih problematik pa je seveda časovna dinamika uresničevanja posameznih ukrepov, s katerimi se primarno blaži negativne posledice onesnaženosti oziroma se daje podpora preventivnim programom in ozaveščanju prebivalstva. Omenjena dinamika pa, vsi vemo, je odvisna zlasti od vlaganja zadostnih sredstev v te namene. Na našo skupno žalost pa Celjska kotlina in Mežiška dolina nista edini območji v Sloveniji, ki se soočata s čezmerno obremenitvijo okolja. Vse od Anhovega, Trbovelj, Šaleške doline in do Vrhnike so prebivalci, žal, soočeni z negativnimi učinki onesnaženosti okolja, ki so neposredna posledica nezadostno pretehtanih odločitev ter neodgovornih človeških ravnanj.

Socialni demokrati smo torej prepričani, da v Sloveniji potrebujemo trajnostno uravnotežen sonaravni razvoj, ki mora predstavljati okolju prijazno, varovalno in razvojno strategijo celotnega gospodarjenja in življenja ter ki prevzema odgovornost za naravo, človeka in družbo kot celoto. V luči iskanja takšnih rešitev tudi razumemo ta zakonski predlog. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Levica, zanjo dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Upam, da bo med stališčem tišina, ker do prej ni bila. Je kar daljše stališče oziroma manjši elaborat, ker je potrebno.

Že uvodoma bom povedal, da bomo v Levici seveda podprli ta interventni zakon. To je interventni zakon za neko območje. Sistemski zakon imamo. To je ZVO, kjer bi treba odamandmirati tisti člen o umazanih tehnologijah, ki smo ga oziroma ste ga zaradi TEŠ 4 notri dali. Čisto tako za uvod. Veste, vsa sta sedaj blefiranja, ki se jih vi greste proti koncu mandata, kažejo na vašo absolutno politično nezrelost.

Stališče. V Celjski kotlini, posebej v mestu Celje in nekaterih okoliških naseljih gre za

dolgoletno vztrajno kršenje pravice do zdravega življenjskega okolja. Celje je zastrupljeno mesto in zastrupljenje se nadaljuje. Ni praktično nobenih resnih ukrepov za odpravo strupa v tleh, zraku in vodah. Težke kovine, predvsem kadmij in svinec, ter plinasti izpusti, žveplov dioksid, žveplov vodik in drugi presegajo vse dovoljene vrednosti v tleh in v zraku. Zdravstvene statistike so nedvoumne. Obolenost in obolenost prebivalstva je izrazito nad povprečjem Slovenije. Bolezni so težke: rak, bolezni ledvic, pljuč. Pomenijo težko življenjsko situacijo bolnikov ter njihovih družin in svojcev. Pomenijo ne le visoke stroške za državo, pomenijo tudi predvsem izdatno znižanje kvalitete življenja in tudi, seveda, visoke stroške za bolnike in njihove družine za zdravljenje, da o prezgodnjih smrtih, ki jih to onesnaženje povzroča, niti ne govorim. Vse te težke kovine in strupeni plini se v Celjski kotlini niso znašli kar sami od sebe. Vir onesnaženja je znan – težka industrija, pri čemer daleč največjo odgovornost nosi Cinkarna Celje, podjetje, ki ima predvsem v zadnjih letih rekordne dobičke. Dobički, ki so se dolga leta, poleg izkoriščanja delavcev, kovali predvsem na račun eksteralizacije stroškov, njihove umazane proizvodnje, ki jih še danes plačujejo vsi prebivalci Celjske kotline.

Politika se problema onesnaženosti Celjske kotline že zelo dolgo zaveda. Najmanj od leta 1989, bom še enkrat prebral, od leta 1989, ko so bile narejene prve resne, bolj poglobljene analize onesnaženosti tal. Te so že takrat kazale na visoke vsebnosti kadmija, svinca in cinka v tleh. Kasnejše raziskave, tako onesnaženosti tal kot zraka, so te rezultate samo še vedno znova potrjevale in kazale vse hujšo sliko onesnaženosti, v kateri so prisiljeni živeti prebivalci Celjske kotline. Ena zadnjih takšnih raziskav je raziskava podjetja Environ, ki jo je naročila in plačala sama Cinkarna Celje. Raziskava je pokazala alarmantno visoke koncentracije strupenih snovi na območju cinkarne. Najbolj v nebo vpijoči so bili vzorci vsebnosti cinka in bakra. Te so v zemlji skorajda še enkrat višje, kot so vsebnosti cinka v cinkovi rudi, ki se komercialno uporablja za pridobivanje cinka. Podstrešni prah in onesnažena zemlja okoli cinkarne sta pravzaprav kvalitetna cinkova ruda. Analiza mivke z igrišč otroških vrtcev so leto kasneje zopet pokazale, da se otroci igrajo v onesnaženih tleh, saj vsebnosti težkih kovin presegajo opozorilne vrednosti. Ker ne presegajo kritičnih, je bilo to potem zbanalizirano; ah, saj se igrajo samo na onesnaženih tleh, ne pa na močno onesnaženih tleh. Mestna občina Celje pa je v sodelovanju s strokovnjaki pripravila protokol ravnanja pri igri otrok v peskovniku. Tako se pri nas soočamo z onesnaženjem tal.

Politika je v spregi s kapitalom vse do danes ostajala gluha na pozive in moledovanja prebivalcev, ki morajo živeti v tej strupeni, nevarni nesnagi. Prebivalce, ki morajo dihati onesnažen zrak, ki imajo prepoved pridelave in

uživanja lokalno pridelanih vrtnin in katerih otroci se morajo igrati v peskovnikih, katerih vsebnost težkih rakotvornih kovin za nekajkrat presega mejne opozorilne in kritične vrednosti. Gluhost in imunost politike na obup ljudi zadnja leta najbolj odsevajo poročila Varuha človekovih pravic, kjer se to vedno znova izpostavi. In se izpostavi tudi, da od enega do drugega sestanka predstavnikov celjske civilne družbe in predstavnikov Ministrstva za okolje in prostor ne zgodi popolnoma nič na izvedbeni ravni. Že najmanj pet let mineva, odkar so bili izpolnjeni vsi pogoji za sprejetje aktov o okoljski sanaciji Celjske kotline, kot je bilo že z odlokom storjeno za območje Mežiške doline. Ampak med Mežiško dolino in Celjsko kotlino obstaja pomembna razlika; Rudnik svinca in cinka v Mežici v času sprejetja odloka ni več obratoval, onesnaževalci v Celjski kotlini pa še vedno nemoteno obratujejo naprej. Vse to seveda v spregi z lokalno in državno izvršilno oblastjo. Zaradi vse hujših medijskih pritiskov se je tu in tam odpeljalo nekaj tovornjakov zemlje, navozilo nove, kar je sicer v redu, a zgolj kozmetični popravek. Že leta 2013, pred petimi leti, je takratno Ministrstvo za kmetijstvo in okolje pripravilo Odlok o programu ukrepov za odpravo posledic čezmerne obremenitve okolja na območju Celjske kotline. Pet let že ta odlok leži v predalu. Edini razumen razlog za to, da ta odlok še ni sprejet, je, da v izvršilni oblasti ni volje oziroma ni bilo volje za takšno potezo, vse ostalo so izgovori. Raziskav o onesnaženosti je toliko, da jih je že težko prešteti, celo raziskave, ki jih naroči sama Cinkarna Celje, potrjujejo alarmantno situacijo. Ampak očitno birokrati na ministrstvu za onesnaževanje okolja in degradacijo prostora še naprej ščitijo umazano industrijo; še huje, pred dvema letoma je Ministrstvo za okolje in prostor dalo v javnost osnutek uredbe o stanju tal, s sprejetjem katere bi postale dovoljene vrednosti nevarnih snovi v tleh dvakrat višje od sedanjih veljavnih mejnih vrednosti.

Konkretno, navedem vam primer, mejna vrednost, torej vrednost, pri kateri so učinki ali vplivi na zdravje človeka ali okolja še sprejemljivi, je bila za kadmij v stari uredbi 1 miligram na kilogram suhe snovi, ne glede na to, ali gre za tla v gozdu ali industrijski coni. Po novem predlogu bi stanje tal v otroških vrtcih bilo še dobro, če vsebnost kadija tam ne bi presegla 2 miligrama na kilogram suhe snovi. Torej še enkrat več, kot je veljavno v starih, poleg tega pa vsaj za 400 % več od prisotnosti v naravnem okolju. Podobno za nikelj. Na kmetijskih zemljiščih, stanovanjskih območjih in tako naprej bodo te vrednosti v primeru, da bo ta nova uredba sprejeta, še precej višje, pa ni šlo le za povečanje dovoljenih vrednosti težke kovine, šlo je tudi za več stodstotno povečanje dovoljenih vsebnosti pesticidov, herbicidov in drugih nevarnih snovi. Stvar je preprosta, kako si jo predstavljajo na tem ministrstvu za onesnaževanje okolja in dodatno degradacijo

prostora: dvignimo sprejemljive osebnosti težkih kovin v tleh – na primer v vrtcih, parku, poljih – in Celje ne bo več onesnaženo. Ignoranca, neodzivnost in pišmeuhovski odnos vseh dosedanjih vlad, bom ponovil, vseh dosedanjih vlad in koalicij do katastrofalnega stanja okolja in prebivalcev Celjske kotline je šla čez vsako dopustno mero. Pika! Klicaj!

Zato v Levici pozdravljamo Predlog zakona o nujni sanaciji posledic čezmerne obremenitve okolja na območju Celjske kotline in ga bomo, kot sem že uvodoma povedal, podprli. Očitamo mu zgolj eno temeljito pomanjkljivost, stroške sanacije okolja boste po predlogu zakona nosila predvsem občina in država. Cinkarna Celje naj bi plačala zgolj in samo okoljsko škodo na območju Cinkarne Celje. Ne slepimo se, dobro vemo, od kod so prišli kadmij, svinec in titan, ki se nalagajo na tleh Celjske kotline. Onesnaževanje se ne konča ob ograji cinkarne in nista občina in država povzročili onesnaženost tal in zraka s težkimi kovinami, čeprav bi lahko verjetno Ministrstvo za okolje in prostor obtožili vsaj soudeležbe pri tem kriminalnem početju; ne le v tej sestavi, tudi v predhodnih. Zakon o varstvu okolja je zelo jasen, pravi, da je povzročitelj obremenitve okolja odgovoren za preprečevanje in sanacijo okoljske škode in da tudi nosi vse stroške teh ukrepov. Šele če njegovo premoženje za pokritje stroškov ne zadošča, krije preostanek stroškov države. In tako mora biti tudi v tem primeru in zato bo Levica v nadaljnji obravnavi zakona vložila tudi amandma, s katerim bomo to doslednost prenesli v tudi ta interventni zakon, ki ga obravnavamo in pri katerem računamo na široko podporo vsaj celotne opozicije, če že koalicija nima toliko odgovornosti, da ne rečem pameti. Predvsem pa na podporo ministrice za okolje in prostor, ki je v odgovoru na poslansko vprašanje Levice v zvezi s tem, kdo bo plačal stroške okoljske sanacije v Celju, pred dvema letoma nedvoumno odgovorila, citiram, » da je v Zakonu o varstvu okolja predvideno in to je tudi v skladu z evropsko usmeritvijo, da povzročitelj plača.« S tem bomo poslali jasno sporočilo tako Cinkarni kot tudi vsem drugim onesnaževalcem, od sežigalnic, če hočete, do avtomobilskih lakirnic, da državljani ne bomo plačali za svinjarije, ki jih ti obrati povzročajo oziroma tovrstnih svinjarij niti ne smemo dovoliti več, če vsebinsko beremo Ustavo.

Zakon bomo podprli. Vložili bomo amandma in seveda v bodočem sklicu bomo potrebovali še nekaj tovrstnih interventnih zakonov. Anhovo je bilo že omenjeno in še kaj. Potrebovali bomo seveda tudi bolj aktivno izvedbo odloka za Mežiško dolino in seveda potrebovali bomo tudi politiko, ki bo soodgovorna do državljanov in državljanov, ne pa, da jih bo zastrupljala. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Anita Koleča.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovani predstavniki Vlade, spoštovani kolege in kolegi!

Posledice onesnaženega območja v Celjski kotlini, ki izrazito ogroža zdravje ljudi, nikakor ni problem od danes ali včeraj. Na to že 30 let z glasnimi alarmi opozarja stroka, krajani, predstavniki nevladnih organizacij, zavodov in društev, ki skrbijo za okolje in prostor, in tisti, ki se tako ali drugače ukvarjajo z zdravjem ljudi. S tem problemom je bilo soočenih več okoljskih ministrov in sedaj v letu 2018 smo priča zatečenemu stanju, ko konkretni premiki v smeri sanacij degradiranega območja še vedno niso narejeni. Poslanci SMC ugotavljamo, da imamo s strani stroke zbrane vse potrebne podatke, študije, analize in kompetentno oceno stanja na področju onesnaženja tal Celjske kotline, ker pomeni, da se zatika le še na izvedbeni ravni. Ob tem je zanimivo, da je Ministrstvo za okolje in prostor leta 2013 dobilo in analiziralo rezultate za to ustanovljene delovne skupine in, tako kot je bilo že ugotovljeno, pripravilo besedilo odloka za sanacijo Celjske kotline menda celo v dveh različnih verzijah a ta predpis nikoli ni bil sprejet.

Zato smo v Poslanski skupini Stranke modernega centra ocenili, da je situacija tako kritična s stališča pripravljenosti premakniti se iz zatečenega stanja, da ni druge rešitve, kot da se zadevno področje uredi z zakonom, ki ga na pobudo naše poslanke in s podporo Poslanske skupine SMC obravnavamo danes. Predlog zakona o nujni sanaciji posledic čezmerne obremenitve okolja na območju Celjske kotline ima en sam temeljni namen. In sicer, da se po skoraj 30-ih letih začne izvajanje ukrepov za zmanjšanje posledic okoljske škode predvsem kot posledica dolgoletne metalurške dejavnosti ter s tem izboljša kakovost naravnega in grajenega okolja ter zdravstvenega stanja prebivalstva na območju Celjske kotline. Predlog zakona vzpostavlja odgovornost države in lokalnih skupnosti za pripravo in izvajanje ter financiranje programa ukrepov za izboljšanje kakovosti posameznih delov okolja na območju Celjske kotline, hkrati pa v finančno konstrukcijo vpeljuje tudi načelo: povzročitelj plača, ki sorazmerno in smiselno del stroškov in odgovornosti za sanacijo nalaga povzročitelju onesnaženja. Pri tem bi želeli poudariti tudi na problematiko onesnaženosti tal v Celjski kotlini neuspešno opozarja varuhinja človekovih pravic. Ta že vrsto let v svoje poročilo vnaša javne pozive k ukrepanju. Naj preberem izsek iz poročila Varuha človekovih pravic iz leta 2011: »Varuh že dlje časa, zlasti na podlagi pobud Civilnih iniciativ Celja in informacij, podanih in pridobljenih na srečanjih s civilno družbo, obravnava problematiko onesnaževanja Celjske kotline. V konkretnih zadevah je varuh pospešil inšpekcijske in tudi nekatere druge upravne postopke, ki so bili v določenih primerih zelo dolgotrajni. Ugotavljamo, da bi bilo za celovito rešitev obravnavane problematike potrebno hitro

in učinkovito medresorsko sodelovanje številnih organov.« Konec navedka.

Varuh človekovih pravic v tem istem poročilu poziva vse pristojne organe, da čim prej usklajeno, sistematično in učinkovito s sprejetjem ustreznega predpisa začnejo reševati problematiko onesnaženja Celjske kotline. Tako varuh leta 2011. In tako v vseh letnih poročilih in vsakič znova opozorila, da je potrebno ukrepati hitro tudi zato, da se pravočasno zagotovijo sredstva za sanacijo degradiranih in prekomerno onesnaženih območjih. S strani Ministrstva za okolje in prostor pa dlje od analiz stanja tal nismo prišli in glede na ponesrečen poizkus uveljavitve uredbe o stanju tal v lanskem letu, ki še danes ni sprejeta, konkretni ukrepi še vedno niso v planu. Krivdo za nesprejetje je ministrstvo pripisalo civilni iniciativi.

Zakon, ki ga predlagamo, definira tako splošne kot specifične ukrepe za izboljšanje okolja in nalaga Vladi sprejetje programa, po katerem se bodo ti ukrepi tudi dejansko izvedli. Zelo nas žalosti, ker pristojno ministrstvo ne deli našega mnenja. Postavlja se v vrsto tistih odgovornih ministrov za okolje, ki so na prebivalce Celjske kotline hote ali brezbržno pozabili. Poslanci SMC, ki smo vodilna stranka v tem parlamentu, tega preprosto ne moremo dopustiti. Cel mandat smo si tako ali drugače prizadevali, na čelu s predlagateljico zakona, da bi prišli do vladne rešitve, a očitno je postalo, da se iščejo zgolj razlogi, zakaj ne, in ne, zakaj da. Nikakor ne moremo razumeti, da ministrstvo ni našlo niti enega odgovora v podporo zakonu ali pa pač v podporo katerikoli drugi aktivnosti, katere cilj bi bil naš skupni, to pa je začeti sanacijo močno onesnaženega področja v Celjski kotlini. Še več, beremo, da zakon ne vsebuje nobenih novih rešitev in ne sistemskih rešitev za bodoče primere reševanja problematike sanacije v preteklosti onesnaženih območij.

Dovolite, spoštovani, da vas samo primeroma seznanim z nekaj splošnimi ukrepi iz zakona, ki se bodo uporabili pri sanaciji posledic onesnaženega okolja. Šestnajst jih je naštetih v zakonu, pa samo nekaj za boljše razumevanje: nadzorovana sanacija javnih zelenic, nadzorovana zamenjava onesnažene zemlje na otroških igriščih, določitev lokacij za varno vrtnarjenje, vzpostavitev in izvajanje obveščanja in ozaveščanja prebivalcev o varni in varovani prehrani, sistematično spremljanje zdravstvenega stanja otrok, monitoring ali pa specifični ukrepi, med katerimi je tudi na primer pranje in izpiranje reaktivne in pasivne pregrade, ki nastajajo zaradi upravljanja voda ali preprečevanja poplav na porečju Savinje. Zgolj kot primer konkretnega ukrepanja, navedenega v zakonu. Če se ti ukrepi že izvajajo, če niso nič novega, kot pravi ministrstvo, zakaj se potem nič ne spremeni? Zakaj je stanje okolja v Celju še vedno tako porazno? Zakaj se občina Celje tako izgovarja na državo? Zakaj Cinkarna skrbi samo

za svojo piar podobo in je nihče ne opomni, da posluje po evropskih okoljskih standardih?

V Poslanski skupini SMC menimo, da je potrebno zdravje ljudi tudi v dejanski postaviti na najvišjo raven družbenih vrednot in odgovornost države je tu povsem jasna. Ne moremo se zavzemati za čisto in zdravo okolje zgolj tam, kjer so naravne danosti za takšne pogoje enostavno dosegljivi. Ne moremo prisegati na skrb za zdravje ljudi samo s skrbjo za boljše zdravstveno varstvo in oskrbo bolnih. Država se pač mora soočiti tudi s stanjem, ki so ga povzročili menedžerji, ki so izrazito preferirali ekonomski interes gospodarskih družb na račun zdravega življenjskega okolja, mora se spopasti s težavo pometanja pod preprogo problemov, ki so zato z leti postajali večji in obsežnejši in odgovorni ministri na oblasti, se, hočeš nočeš, ne smejo skupaj s problemi skriti pod te preproge, da jih pokrije prah nakopičenih težav. Enkrat mora nekdo reči: Konec je, začnimo ukrepati. In ta zakon je takšen ukrep.

Spoštovani! Žal mi je, da smo čakali tako dolgo in šele v zadnjem obdobju tega mandata vložili zakon. Razlogi za to so v neizpolnjenem pričakovanju, da bomo skupaj z Vlado, skupaj z Ministrstvom za okolje in prostor prišli do ustrezne rešitve. Ker te rešitve ni, imamo danes v Državnem zboru zakon, ki ga moramo sprejeti, in naša poslanska skupina trdno stoji za to odločitvijo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Imamo koalicijo. Kajne? Imamo Vlado? Imamo, kajne. Ali delata? Ne, ne delata! Sicer sem si nekaj pripravil tule na tem papirju, ampak bom to raztrgal, pa bom skušal povedati tisto, kar vam gre. Glejte, v osnovi govorimo o Celjski kotlini, zakon ima pa občino Celje pa Štore. Nima niti občine Šentjur, kjer je doma gospa Koleča, pa tam iz Bukovžlaka smrdi tudi do Šentjurja – kajne? Tak zakon ste skupaj spravili. Celjska kotlina sega tam od Savinjskih Alp pa do Boča in hrvaške meje, če želite. In Celjska kotlina nista Celje pa Štore. Ampak vseeno, moram reči tako, zelo sem bil vesel tega zakona, ko sem ga zagledal, pa sem rekel, končno bo tudi moje Celje nekaj dobilo, saj sem največ časa preživel v Celju. No, zdaj pa poslušam stališča Vlade, Vlada je proti. Ali je to naša vlada ali je to vaša vlada? Ali ni to vaša vlada? Ali ne boste takoj vložili interpelacije zoper lastno ministrico? Ne? Ja, mislim, da bi to morali narediti, če ste jo dve leti prosili, naj pripravi zakon, pa ga ni hotela pripraviti ... / oglašanje v dvorani/ Še bolje bi bilo ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prosim! Prosim!

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): ... tako je, gospod Han, če bi zamenjali gospoda Cerarja. Tudi to bi bilo bolje, ja. To bi bilo pa sploh najbolj koristno za to državo, absolutno, zaploskam vam, ja. Ker bi bilo to koristno za državo. Ampak, pogledajte, pogledajte to neumnost – to, da se ga dve leti pripravlja, je bla, bla, bla. Ne govorite bedarij. Ne govorite bedarij, ker to jaz spišem v eni noči, ne pa dve leti pripravljati tako zadevo, na ministrstvu pa to spišejo še prej. Ampak, pogledajte zdaj absurdno situacijo. Ko sem zagledal ta zakon, sem rekel, krasno, moje Celje bo nekaj dobilo. Ja, pa me gospa Sluga ni povabila k podpisu! Pa sem na osebni ravni za – stališče poslanske bom povedal. Saj konec koncev me ne rabite povabiti, vi ste dobili 3 tisoč 800 glasov, kajne. Ali si predstavljate? Zadnje dni sem hodil po Celju, pa vsak drugi Celjan govori o Janji Sluga. Mislim, da bodo na Šlandrovem trgu postavili spomenik Janji Sluga – zdaj po novem. Ampak vi se zajebavate, vi se zajebavate! Vlada je proti. Ali je to naša vlada? Ne, ni, to je vaša vlada! Hecate se še kje drugje. Na sindikalnem štrajku vi govorite – ja, saj štrajkajo zoper vas, ne zoper nas! Ali ni to narobe svet? Popolnoma narobe svet! In zakaj sem včeraj imel obisk treh poslancev SMC, mi še povejte! Vsi trije so prišli k meni: da ja ne boste podprli zakona Janje Sluga ... / smeh iz dvorane/ Pogledajte, pogledajte tamle noter! Vsi trije so ga pa podpisali. In danes pravi gospa Koleča, da trdno stojite za zakonom. Krasno! Ja, zakaj pa vaši poslanci hodijo k meni pa prosijo, naj ga mi ne podpremo?! / oglašanje iz dvorane/ Evo, vidite! Torej, poslanci SMC, ki ste to podpisali, hodite tudi k SD, naj ne podprejo. Ja, pa kaj bi vi radi? / smeh iz dvorane/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ali bi bilo možno malo ta nivo razprave dvigniti na raven stališča poslanske skupine?

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): To je stališče poslanske skupine, gospod predsednik. Naredite pa red v dvorani pa v svoji stranki, saj ste vi tudi podpisali zakon. Bomo videli, kako boste glasovali v torek.

Skratka, zakaj igrate – kako rečemo, da bom na nivoju, kot pravi gospod predsednik – zakaj igrate majmuma? Oprostite, zakon podpišete, potem hodite okoli nas, hodite okoli SD, da naj zakona ne podprejo. Zdaj sem zmeden. Zdaj ne vem, ali gre za zakon o sanaciji Celjske kotline ali gre za zakon o poskusu ponovne izvolitve Janje Sluga. Za kateri zakon zdaj gre? / oglašanje iz dvorane/ Verjetno reševanje vojaka Ryana, ja, ki je sicer ženskega spola, da ne bo spet gospod Tabakovič imel kaj povedati.

Glejte, v takih razmerah je popolnoma jasno ... Torej, jaz naj Celjanom jasno povem, da zakon podpiram na osebni ravni. Ker pa že pol leta načrtujem potovanje v tujino, me v torek na glasovanju žal ne bo. Letalska vozovnica je plačana, ne morem biti tukaj. Poslanska skupina, ki je pa resna

poslanska skupina, se bo pa verjetno morala uvesti in oceniti situacijo, pa reči, kje sploh smo, pa kam sploh gremo, ker ne nazadnje je res tudi to, da nimamo samo Celja, imamo še kaj drugega tudi v Sloveniji. Ampak jaz sem za zakon gospe Janje Sluga, ampak v danih razmerah pa res ni mogoče normalno funkcionirati v tej državi, ni mogoče normalno funkcionirati. Konec koncev ste vložili 10 zakonov v enem mesecu, v treh letih in 9 mesecih ste pa vložili – koliko? 19 smo včeraj slišali na POP TV! Zdaj ste pa jako produktivni postali! Jako produktivni! Od tega, da ima gospod Matić tisti zakon za zagotovitev njegovega delovnega mesta, do tega, kar imamo danes, in tako dalje in tako dalje. V takih razmerah bo poslanska skupina se usedla, pa proučila situacijo in videla, kaj je. Ker res ne vem, pričakujem še kak obisk takega poslanca iz SMC. Pisarno imam tukaj čez. Pridite, pa še malo prosite za to, da ga mi ne podpremo. Vi pa trdno stojite za njim, a ne da? Do 3. julija. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Veste, kaj? Tole je bil pa ... Mislim, marsikaj sem že videl, ampak v tem mandatu česa takega še nisem videl. Zato, da se malo pomirimo, bom za 5 minut prekinil. / oglašanje iz dvorane/ Veste, kaj? Zdaj ste pa postali osebno nesramni, zato vam izrekam opomin. / oglašanje iz dvorane/ Nadaljujemo ob 11. uri in 55 minut.

(Seja je bila prekinjena ob 11. 48 in se je nadaljevala ob 11.57 uri.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci! Nadaljujemo prekinjeno sejo Državnega zbora. Postopkovno dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa. Upam, da ste se zdaj kaj pomirili. Gospod predsednik, vi ste meni dali nek opomin, jaz nisem mogel odgovoriti, ker pač niso bili moji, ampak vaši mikrofoni vključeni. Situacija je takšna, povedal sem mnenje poslanske skupine, ki je v veliki meri tudi moje mnenje. Ampak, povejte mi, prosim, eno stvar, kjer sem bil žaljiv – v svojem nastopu govorim –, ali eno stvar, kjer sem govoril neresnico. Če boste na to odgovorili, povedali, se pravi žalitev ali neresnico v nastopu za govornico. Tega ni bilo. Oprostite, tega ni bilo. Res pa je, da ne berem listkov, tako kot jih berete vi in kot jih berejo vaši poslanci. Jaz pač nastopam iz glave, celo tisti list, ki sem ga imel pripravljenega, sem vrgel stran. In za ta nenavaden nastop ste vi preprosto rekli, da je to nenavaden nastop, da je to ne vem kaj. Zato sem vam rekel tisto, kar sem vam pa rekel na osebni ravni. Ampak, pogledjte, gospod predsednik. Vi greste pa z opominom. Zavračam vaš opomin! Za klobuk si ga dajte, jaz

ga ne rabim. Tako ali tako bom vedno povedal svoje mnenje. Vedno!

Zato vas prosim, gospod predsednik, to pa je proceduralni predlog, da ga umaknete; častno umaknete to zadevo. Umaknite to zadevo. Namreč, ker do zdaj v tem Državnem zboru še ni bilo enega predsednika, ki bi meni dal opomin. Vi ste šli pa preko vseh normalnih demokratičnih meja in ste to naredili. Jaz tega ne bi nikoli naredil, če bi šlo za osebno zadevo. Da jaz tam sedim, pa nekdo nekaj meni osebno pove ... Že iz načelnih razlogov ne bi šel z vidika moči, ker predsednik Državnega zbora ima moč. Zato vam predlagam, da sporazumno umaknete zadevo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Najino razumevanje kulture izražanja in vsega ostalega pač nikoli ne bo isto in sem na to ponosen.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Ivan Hršak.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovana ministrica s sodelavko, spoštovani kolege in kolegi!

Pred nami je eden iz poplave solističnih zakonov iz Poslanske skupine SMC. Pred nami pa je seveda predlog zakona poslanke SMC Janje Sluga, ki predstavlja nesistemijski poskus reševanja ukrepov za sanacijo posledic čezmerne obremenitve okolja na območju Celjske kotline. Zakaj pravim nesistemijski? Zato, ker gre za odstop od načina, s katerim se v naši državi lotevamo sanacije onesnaženih okolij. Krovni zakon za to področje je Zakon o varstvu okolja, ki predstavlja podlago za sprejetje odlokov, s katerimi se pristopa k sanaciji onesnaženih področij. Eden izmed znanih odlokov je Odlok o območjih največje obremenjenosti okolja in o programu ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v zgornji Mežiški dolini. Ukrepi se izvajajo že od leta 2008, njihovo izvajanje pa je predvideno do leta 2022, ko naj bi bila dosežena kakovost okolja, ki bo prebivalcem zgornje Mežiške doline omogočala običajno zdravo življenje. Hkrati je treba povedati, da je Vlada poleg že omenjenega Odloka o območjih največje obremenjenosti okolja in o programu ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v zgornji Mežiški dolini leta 2017, to se pravi lansko leto, sprejela še sedem odlokov o načrtih za kakovost zraka na območjih mestnih občin Ljubljana, Maribor, Kranj, Murska Sobota, Novo mesto, tudi Celje in pa na območju zasavskih občin.

Seveda se vsi zavedamo problematike sanacije degradiranega okolja, vendar pa v naši poslanski skupini menimo, da je treba k reševanju te problematike na območju celotne Slovenije, tudi na območju Celjske kotline, pristopiti sistemsko, z jasnimi končnimi cilji, metodologijami in postopki.

V Poslanski skupini Desus torej nasprotujemo sprejetju predloga zakona za

posamičen primer, saj po naši oceni takšen pristop ruši veljavno sistemsko ureditev na področju sanacije degradiranega okolja in jo v pomembnih vidikih celo poslabšuje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovana ministrica, spoštovani predsednik, spoštovani poslanke in poslanci!

V 72. členu v Ustavi je zapisano: »Vsakdo ima v skladu z zakonom pravico do zdravega življenjskega okolja. Država mora skrbeti za zdravo življenjsko okolje. V ta namen zakon določa pogoje in načine za opravljanje gospodarskih in drugih dejavnosti. Zakon določa, ob katerih pogojih in v kakšnem obsegu je povzročitelj škode v življenjskem okolju dolžan poravnati škodo.« Torej, vsak državljan ima pravico do zdravega okolja, ne glede na to, iz katerega dela Slovenije prihaja in živi. Če država želi biti pravična do vseh državljanov, pravična do vseh državljanov, mora vsem omogočiti to pravico enakovredno.

Če bi bilo temu tako, danes ne bi obravnavali tega predloga zakona, ker bi bila sanacija končana že pred leti. Po besedah predlagateljice je obseg površin in stopnja dolgotrajne onesnaženosti tal s kadmijem, s svincem in cinkom na tem območju zelo izstopajoča. V Poslanski skupini Nove Slovenije nas še posebej žalosti dejstvo, da za te ali pa za to onesnaženje vemo že vsaj nekaj let in da to onesnaženje vpliva na vse nas, na naše življenje, na naše otroke, otroke, ki obiskujejo tudi vrtce v tem delu onesnažene Slovenije in se niti ne zavedajo, v kako onesnaženem kraju živijo. Seveda pa poudarjam, da živijo taki otroci in ljudje živimo tudi v drugi delih Slovenije, kjer je potrebna tudi čimprejšnja sanacija.

Ker si v Poslanski skupini Nove Slovenije zelo prizadevamo za zdravo in čisto okolje, zakon terja razmislek o podpori. Vseeno pa ne moremo mimo dejstva, da to ni pravi način za reševanje tovrstne problematike. Če bomo za vsak onesnažen del Slovenije, za vsako katastrofo, ki se nam pripeti, sprejeli poseben zakon, bomo lahko delali samo še to. Strinjamo se, da je treba onesnažene dele primerno sanirati, ampak zato moramo uporabljati druge prijeme. Na primer, Zakon o varstvu okolja omogoča oziroma določa, da Vlada sprejme odlok za sanacijo degradiranega območja. V naši poslanski skupini težko verjamemo, da je zgolj naključje, da predlog zakona obravnavamo ravno sedaj, tik pred volitvami, pa čeprav je predlagateljica dejala, da se je zakon pripravljala dve leti, ampak smo praktično tik pred volitvami.

Ljudje se žal ne zavedamo, da s svojim načinom življenja nehoti obremenjujemo naše okolje. Vsa onesnaženja in odpadki, ki jih s svojim načinom življenja povzročamo, so ogledalo naše družbe. Da pa so te sanacije tako

dolgotrajne, pa je zagotovo to ogledalo vlad in seveda Ministrstva za okolje in prostor.

Kot že rečeno, v Poslanski skupini Nove Slovenije bomo predlog zakona podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Besedo ima predstavnica predlagateljica gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Najlepša hvala.

Pa se bom najprej odzvala na kolega Gorenaka. Kolega Gorenak, vem, vsi že vemo, napovedali ste, kandidirali boste v Celju. Seveda je vaša razprava v okviru stališča poslanske skupine odraz te napovedi in tega dejstva. Vem, da tudi vi imate radi na terenu močne kandidate, in da je verjetno vaša največja bolečina, da je tokrat to ženska. Zadnji članek, ki je bil o vas objavljen v lokalnem časopisu čez celo stran, je govoril o tem, kako ste odprli poslansko pisarno. Jaz imam to poslansko pisarno že 4 leta in članki, ki govorijo o meni, govorijo o tem, kaj delam, ne pa, kaj odpiram, toliko samo za začetek.

Seveda moram reči nekaj na temo tega, kako je ministrica za okolje in prostor posredovala Vladi mnenje, ki so ga spisali na ministrstvu v sprejetje. Način je namreč tak, da se lahko zgražamo: Celjani in Celjanke niso vredni niti tega, da bi o njihovem zdravju in o njihovem življenju Vlada razpravljala na redni seji. Niti tega! Vi ste seveda spretno izkoristili poznane politične manevre in se ognili redni seji Vlade, ki je bila 7. februarja, in naslednja včeraj, 15. februarja; se pravi, še vedno pravočasno in ste svoje mnenje posredovali Vladi dopisno, dan po kulturnem prazniku, ko je bila večina ministrov odsotnih. Tukaj moram resno izraziti svoje nezadovoljstvo, da se o Celjankah in Celjanih, o prebivalcih Štor ni niti razpravljalo.

Kar zadeva vaš očitek, da moj zakon naslavlja samo problematiko nevarnih snovi v tleh. Tako je! Če se pravilno spomnite, sem vam v zvezi s tem zastavila eno poslansko vprašanje, v zvezi z izvajanjem Odloka o kakovosti zraka, in vaš odgovor na to moje poslansko vprašanje je bil, da sprejeti odlok in novelacija odloka funkcionira, da se bo novelacija sprejela na podlagi vsega tega, kar je bilo že izvedeno in da je zadeva dostojno urejena, da se na podlagi tega odloka o kakovosti zraka ne samo za Celje, pač pa še za nekaj drugih občin, ki so bili sprejeti v 2017, – in tukaj vas lahko pohvalim, da so v 2017 resnično bili sprejeti ti odloki, sedem, če sem jih prav preštela. Se pravi, ta zadeva funkcionira in to je tudi moj odgovor na tisti smrad v Šentjurju. Odlok je tisti, ki to ureja. Če se naslonim na tisti odlok, ki ga je pa v 2013 pripravilo ministrstvo, veste, tudi tisti odlok ni urejal zraka. Tudi tisti odlok ni urejal odlagališč nevarnih odpadkov po Celju, ampak je vseboval enako vsebino, kot jo zdaj vsebuje predlog

zakona. In naj povem, da imam tukaj eno vabilo, kako so takrat bili predstavniki ministrstev, Inšpektorata, Arsa, Inštituta za okolje in prostor, Mestne občine Celje in tako naprej povabljeni, da se udeležijo operativnega sestanka za pripravo ukrepov za sanacijo Celjske kotline – predstavitev osnutka, verzija oktober –, odloka, kjer bo predstavljen terminski plan za aktivnosti na področju izvajanja ukrepov za odpravo posledic čezmerne obremenitve okolja. Vsebina tega odloka pa je bila takšna, kot je vsebina tega zakona. In tako kot sem prej rekla, prva verzija odloka je bila spisana v avgustu 2013 in druga je ta, za katero sem zdaj prebrala to vabilo. Zato tudi sprašujem, zakaj se ta odlok ni uporabil tudi v vseh teh štirih letih, v času tega mandata. Kakšni so razlogi za to? In ne pristajam na to vašo obrazložitev, kjer se ves čas sklicujete na to, da veljavna uredba o tleh ni primerna podlaga. Veljavna uredba o tleh je bila primerna podlaga za pripravo vsebine tega odloka, ki ni bil podpisan. Veljavna uredba o tleh je bila tudi primerna podlaga za to, da je ena prejšnjih vlad razvrstila Mežico v območje največje onesnaženosti. Je bila primerna podlaga! Se pravi, za Mežico je primerna podlaga, za Celje pa ni. Ugotavljam, da imate tudi težave potem z ustavnim načelom enakosti, če se na ta način potem pogovarjamo. Imate tudi težave s tem, da ste kot ministrica dolžni izvajati obstoječo zakonodajo, to je Zakon o varstvu okolja, ki vas napotuje na to, da morate v tem primeru ukrepati in da bi v štirih letih lahko vzeli ta odlok in ga vrnili v življenje.

Če grem naprej. Ministrica navaja v svojem mnenju, da predlagani zakon ruši opisano sistemsko ureditev, določeno v 23., 24., 25. in 26. členu Zakona o varstvu okolja, ker bi s tem uveljavili dve različni pravni ureditvi. In da pri tem ostaja popolnoma odprto, ali bo zaradi sprejetja treba sprejemati posebne zakone. Še enkrat poudarim in to sem navedla tudi v sami obrazložitvi predloga zakona: strinjam se, strinjam se, Zakon o varstvu okolja pravi, da Vlada, Ministrstvo za okolje in prostor bi moralo sprejeti ta odlok. Ko sem napovedala vložitev tega zakona, sem prejela klic iz Ministrstva za okolje in prostor, kjer se mi je ponujalo, da naj zakona ne vložim, ker boste pripravili ta odlok. To informacijo sem pozdravila. Napisala sem, da sem takoj za in bom zakon umaknila tisti trenutek, ko bo na odloku podpis ministrice. Tisti trenutek! Ne pristajam pa na to, da se mi ponujajo neke rešitve, da se bo pripravilo, pa saj veste, treba je še v pogajanje in ne vem kaj še vse, ki bodo trajali nadaljnji mandat ali dva. Na to pa ne pristajam. Zato imamo danes ta zakon na mizi. Ne zato, ker jaz ne bi želela, ampak zato, ker vi ne želite. Zato se o tem pogovarjamo. Svet za varstvo okolja na SAZU je zapisal točno to. Vi veste, da na tem svetu sedijo strokovnjaki, tisti strokovnjaki, ki so bili v preteklosti vključeni v delovne skupine, ki so pripravljale analize o stanju v Celjski kotlini. Taisti strokovnjaki so zapisali v svoje mnenje,

»Pozdravljamo zakon kot interventen prav zaradi neukrepanja ministrstva,« citiram iz njihovega mnenja, »prav zaradi neukrepanja ministrstva in akutnosti problemov,« še nadaljujejo na SAZU-ju, »prioriteta je sanacija vseh vrtcev v Celju, kjer se otroci igrajo na zastrupljenih igriščih.« Tako so zapisali. In to so ljudje, ki vedo, o čem govorijo. Tega si nisem jaz izmislila.

Nadalje je mnenje Varuha človekovih pravic. Bom tukaj mogoče kar malo citirala, kaj je napisal Varuh človekovih pravic. Bilo je že prej izpostavljeno v stališču poslanske skupine, kako dolgo že varuh opozarja. Tukaj je že varuh sam v svojem stališču napisal, »že vse od leta 2011 večkrat smo terjali pospešitev sanacije.« Piše tukaj. »žal pa tudi za leto 2017 ne moremo poročati o napredku ...« Potem je tukaj navedeno, kaj se je dogajalo, kaj se ni dogajalo in Varuh človekovih pravic zaključuje, citiram, »menimo, da kronologija aktivnosti Ministrstva za okolje in prostor ne potrebuje posebnega komentarja, saj sama po sebi kaže, da zadeve potekajo absolutno prepočasi, saj ni videti bistvenih premikov v želeni smeri. Dojemamo vezanost na dokončanje nekaterih postopkov, vendar pa razumnih razlogov za neaktivnost na ostalih področjih ni videti.« Konec citata.

Tudi Mestna občina Celje že vrsto let opozarja, da se zadeve ne premikajo. Bilo je izpostavljeno tudi s strani predstavnikov Mestne občine Celje, da so ves čas v stiku z Ministrstvom za okolje in prostor – seveda, teh nekaj sestankov je bilo izvedenih tudi v tem mandatu – in da dejansko nobenega napredka ni. Zato tudi Mestna občina Celje podpira ta zakon.

Tukaj bi kljub vsemu se morala, seveda, pomuditi še pri tem očitku nesistemskega. Tudi danes je že bilo izpostavljeno in tudi strokovnjaki so si tukaj enotni: sistemski zakon je Zakon o varstvu okolja. Jaz kot poslanka ne morem pripraviti sistema zakona, se pa naslanjam nanj. Ampak to zaradi tega, ker ga ministrstvo v štirih letih ni pripravilo. Samo zaradi tega! In nisem videla, včeraj smo ravno glasovali o zakonu o podlubnikih. Jaz nisem videla, da bi za ta zakon vaše ministrstvo nasprotovalo zaradi nesistemskega. Nisem tega videla. Tu imamo mnenje Zakonodajno-pravne službe za zakon o podlubnikih, pa bom citirala, kaj je Zakonodajno-pravna služba tukaj izpostavila. Moram pa posebej poudariti, da je ta zakon Poslanska skupina SMC podprla zaradi dimenzij škode, zaradi utemeljenih razlogov, lahko smo tukaj samokritični, lahko si priznamo, da je bil sprejet prepozno, ker ga je sedaj treba sprejeti celo za nazaj – tukaj niste imeli težav. Zakonodajno-pravno ... /oglašanje iz dvorane/ Dovolite? Dovolite? Dovolite? /oglašanje iz dvorane/ Niste imeli pripomb. Niste imeli pripomb. Nisem vas slišala ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mir v dvorani, prosim!

JANJA SLUGA (PS SMC): ... da bi v primeru sprejemanja tega zakona kričali, da gre za nesistemični zakon. Nisem vas slišala. Naj navedem nekaj opozoril Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora za ta pričujoči zakon. »Ne nazadnje bi s predlagano materijo lahko dopolnili sistemski zakon o odpravi posledic naravnih nesreč, saj predlog zakona določa, da se prenamnožitve populacije podlubnikov šteje za naravno nesrečo. Če jo opredelimo kot tako, situacija prenamnožitve podlubnikov sodi pod režim naravnih nesreč, kot ga določa Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč.« Nadalje Zakonodajno-pravna služba opozarja, »... da se posamezne določbe predloga ponavljajo ne le v Zakonu o odpravi posledic naravnih nesreč, pač pa tudi v Zakonu o gozdovih, Zakonu o ukrepih za odpravo posledic žleda« in tako dalje. In da je interventnost tega zakona razvidna zgolj in samo iz enega člena predloga zakona. Zakaj to govorim? Zato, še enkrat ponavljam, ker tukaj pa niste glasno izražali svojega nestrinjanja, da bo sprejet nesistemični zakon. In ker je očitno dovoljeno prinašati v Državni zbor nesistemske zakone samo ministrom, poslancem pač ne. In da smo sprejeli nesistemični zakon zaradi varovanja gozdov, zaradi varovanja življenja in zdravja Celjank in Celjanov pa ga očitno ne smemo. Tako si jaz to predstavljam.

Kar zadeva, tule pišete v mnenju Vlade, da v zakonu ne urejam sodelovanja javnosti. Naj vas obvestim, da sem v času priprave tega besedila verjetno izvedla več sestankov z javnostjo, strokovno, s civilnimi iniciativami in z lokalnimi skupnostmi, kot ste jih vi v celotnem mandatu, in opravila v bistvu vaše delo. To je razvidno tudi iz vseh pisem podpore, ki smo jih prejeli; se pravi, da je ta naloga z moje strani bila opravljena. Vaše mnenje seveda obsega te štiri strani, tule pa imam cel kup stališč, ki smo jih prejeli poslanke in poslanci, so tudi v sistemu, si jih lahko pogledate, s kom vse so stvari usklajene in kdo vse zadeve podpira.

Seveda je ena izmed bistvenih težav, ki ste jih navedli v vašem stališču, tudi financiranje same sanacije. V mnenju pravite, »opozarjamo, da predlagani zakon Ministrstvu za okolje in prostor, Ministrstvu za zdravje in Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje, Območni enoti Celje, nalaga nove naloge,« in zdaj, »za izvajanje katerih bi bilo treba zagotoviti dodatne kadre in s tem povezana finančna sredstva«. Mislim! Upam, da ste to mnenje prebrali, preden ste ga tudi podpisali, no. Res upam. Zaradi teh nekih dodatnih nalog zdaj zahtevate dodatne kadre na dveh ministrstvih in na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje! Naj se to sliši!

Kolega Žnidar vam je v ponedeljek postavil eno poslansko vprašanje na to temo. Zelo pozorno sem poslušala, kaj ste na to vprašanje odgovorili, in vas bom zdaj citirala. »V Celjski kotlini je prav gotovo treba najprej

ugotoviti, kaj je tisto, kar obremenjuje okolje. Po razgovorih, ki sem jih sama imela tudi s predstavniki Nacionalnega inštituta, določenih zdravstvenih problemov, ki bi odstopali, ki bi bili višji ti problemi, kot so v celotni Sloveniji, ni. In je seveda zato potem problem, kaj država plača, tako kot je predlagano v tem zakonu, bi pa vse stroške nosila država.« To je vaš odgovor, medtem ko po Zakonu o varstvu okolja povzročitelj plača.

Zdaj bi pa res rada, res rada, ker sem iskala, temeljito, slišala en primer v Sloveniji, ko je ministrstvo doseglo, da je povzročitelj plačal. Tudi v Mežici ni tak primer. Res bi rada za tak primer slišala. Namreč, zakaj? Zato, ker je bila to moja največja zagata, ko se je to besedilo pripravljalo. Absolutno se zavedam tega načela, zavedam se, da je to pravilo tudi znotraj Evropske unije, da povzročitelj plača in se vsi strinjamo, verjetno. Mora plačati! Ampak, sama izvedba tega v praksi – tega pa ni! In verjetno ni problem poslanca, kako bo država to izvedla oziroma dosegla uveljavljanja tega – povzročitelj plača – in sem odprta tudi za vaše predloge, zakon je danes v prvi obravnavi. Res pričakujem, da bom dobila kakšen vaš predlog, na kakšen način naj to vnesem noter v besedilo, da bomo lahko dosegli uveljavljanje tega načela. Res! Bi si želela in tudi s Poslansko skupino Levice smo se točno o tem pogovarjali in tudi Poslanska skupina Levice dela na tem in upam, da bomo našli neko rešitev, s katero bomo tudi to lahko popravili.

Se pa strokovnjaki strinjajo in na to moram opozoriti kljub vsemu, ker to so strokovnjaki, ki se dolga leta ukvarjajo s to problematiko, da je v bistvu razsežnost problema takšna, da tudi oni menijo – in zato je tudi takšna rešitev v zakonu, ne glede na to, da ste vi v odgovoru na poslansko vprašanje zatrdili, da samo država plača. Ni res. Ni res, v zakonu piše drugače! Strokovnjaki menijo, da zaradi obsežnosti sanacije in zaradi višine finančnega vložka v to sanacijo je najprimerneje razporediti breme med onesnaževalce, lokalne skupnosti, pa tudi državo, da nikakor ne bi bilo primerno, da bi prelagali odgovornost samo na enega izmed teh deležnikov, ker vsak dejansko nosi svoj del krivde. Sicer pa so sami stroški, ki jih zdaj problematizirate, povzeti iz dela delovne skupine, ki je svoje delo opravila po naročilu Ministrstva za okolje in prostor in je te ukrepe že spisala in jih v tej delovni študiji tudi razporedila že med državo in občino. To nikakor ni bilo problematizirano leta 2013, ko je ravno na teh strokovnih podlagah nastal ta osnutek odloka, ki je bil pripravljen za podpis, takrat to ni predstavljalo nikakršnega problema. Poleg tega je bilo tudi stališče Sveta za okolje na SAZU, da način reševanja, kot je v Mežici, kjer država nosi vse breme, ni primeren, in bi bil tak način, kot je zdaj v zakonu, primernejši, in je nastal ravno na podlagi pripomb na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti.

Ta navedba fiskalnega pravila, da se mora torej zdravje Celjank in Celjanov in Štorčanov podrežati fiskalnemu pravilu, to namreč piše v stališču Vlade. Naj vas opozorim, da vi tu navajate Odlok o okviru za pripravo proračuna sektorja država, ki velja do leta 2020, na ta odlok se namreč v svojem stališču sklicujete. Pa bi vas opozorila, da moj zakon predvideva začetek financiranja v 2020, torej se ne pokriva s tem odlokom.

Naslednja točka, ki jo mnenje Vlade problematizira, so karte, ki so vključene v predlog zakona. Nad tem sem pa resnično izjemno presenečena in res ne vem, kdo je pisal to stališče Vlade. Zakaj? Ker sem karte pridobila iz vašega ministrstva. Ker so karte, ki so bile v prvem osnutku predloga zakona, povzete iz projekta, ki je nastal na podlagi delovne skupine, in sem bila na Svetu za varovanje okolja opozorjena, da te karte niso primerne. Nakar sem opravila telefonski klic na Ministrstvo za okolje in prostor in pridobila karte, ki so zdaj vključene; se pravi, pripravili ste jih pri vas in so bile podlaga za tisti odlok, ki je bil že pripravljen v preteklih mandatih na ministriji mizi za podpis. In takrat te karte niso bile problematizirane. Zato se čudim, resnično. Pomudila bi se še pri trditvi, da je nesistemska neposredna določitev izvajalca monitoringa kot Nacionalnega inštituta za javno zdravje, Območna enota Celje, kot smo zapisali v ta predlog zakona. V stališču Ministrstva za okolje in prostor piše, da »je takšna določba v popolnem nasprotju s svobodno gospodarsko pobudo in prostim pretokom storitev na notranjem trgu Evropske unije.« Ugotavljam, da gre tu ponovno za neutemeljeno razlikovanje med Mežico in Celjem. Popolnoma neutemeljeno! Ravno zadnjič, v ponedeljek, pri odgovoru na poslansko vprašanje kolega Žnidarja ste razložili, kaj vse opravlja v okviru sanacije Mežiške doline Zavod za zdravstveno varstvo Ravne. Kaj vse, pa da ne bom naštevala, ker je tega kar precej. In jaz predlagam v tem zakonu popolnoma isto, da Nacionalni inštitut za javno zdravje opravlja biomonitoring in da tudi spremlja zdravstveno stanje otrok. Ne nazadnje, Nacionalni inštitut za javno zdravje je nazadnje bil še javna služba. Jaz se seveda zavedam, da v 23.a členu Zakona o zdravstveni dejavnosti piše, da izvaja oziroma spremlja zdravstveno stanje prebivalstva na nacionalni ravni, s tem se strinjam. Vendar pa ministrstvo pozablja, da v nadaljevanju piše tudi, da Nacionalni inštitut za javno zdravje lahko opravlja tudi druge naloge na področju javnega zdravja, če je to določeno s posebnimi predpisi. Ta zakon, ki je danes na mizi, je ta poseben predpis. Če bi te navedbe držale, potem ugotavljam, da je tudi v primeru Mežiške doline ravnanje oziroma izvajanje Nacionalnega inštituta za javno zdravje nezakonito, ker krši svobodno gospodarsko pobudo. Ne vem, če je temu res tako. To piše v

mnenju, ki ste ga spisali na Ministrstvu za okolje in prostor.

Predvsem pa sem razočarana in moram reči, da sem potrta in žalostna zaradi vaše zadnje trditve, ministrica, ki so jo izrekli ravno tako v okviru odgovora na poslansko vprašanje, in sicer: »V Celjski kotlini je prav gotovo treba najprej ugotoviti, kaj je tisto, kar obremenjuje okolje. Po razgovorih, ki sem jih sama imela tudi s predstavniki Nacionalnega inštituta določenih zdravstvenih problemov, ki bi odstopali, ki bi bili višji, ti problemi, kot so v celotni Sloveniji, ni.« In je zato problem, kaj država plača. Na to sploh ne vem, kaj naj rečem. Znanstveni dokazi kažejo, da so arzen, kadmij in nikelj človeku genotoksične, rakotvorne snovi. To je znanstveno dokazano. Če navedem strokovno mnenje, ki je vsebovano tudi v EU direktivi: »Kadmij je ena najbolj strupenih snovi na svetu, saj preprečuje delovanje številnih encimov v telesu, encime pa uporabljamo za kompletno delovanje vseh procesov.« Izjava dr. Fazarinca, če ste jo mogoče zasledili, on je specialist nefrolog, ki je izjavil: »Epidemija raka in vseh bolezni, povezanih z onesnaženim okoljem, nas v Celju šele čaka. Ko bo izbruhnila, je ne bo mogoče zaustaviti, saj gre za rakotvorne toksične in genotoksične snovi, ki počasi zastrupljajo nas in naše potomce.« To sem citirala, tega si nisem izmislila. Zato me ta vaša izjava tako žalosti. To vašo izjavo demantirajo tudi vse raziskave, ki so bile izvedene. Prva je bila že leta 1999, Robert Šajn, Geokemične lastnosti urbanih sedimentov na ozemlju Slovenije, druga leta 2002, tretja leta 2006. Vsa znanstveno ugotovljena dejstva v raziskavah dr. Lobnika, dr. Špesove, Uranjek-Domitrovičeve, Grčmana, Žibreta, Šajna, Cvetke Ribarič Lasnik in tako naprej. Kot je bilo danes že enkrat izpostavljeno, podstrešni prah vsebuje stokrat več kadmija in petdesetkrat več ostalih polutantov, kot je slovensko povprečje. Podstrešni prah okoli Cinkarne Celje je kvalitetna cinkova ruda in tako naprej.

Še mogoče tukaj en citat iz enega mnenja Nacionalnega inštituta za javno zdravje iz leta 2012. »Iz analize zemljin in prašnih usedlin je razvidno, da so v okolju prisotne številne težke kovine (kadmij, arzen, krom, nikelj, svinec, titan). Meritve so opravljene v zemljini in prašnih usedlinah in kažejo na obremenitev okolja z nevarnimi snovmi in posredno človeka. Vsebnost težkih kovin v zemljini predstavlja vir prašenja v okolici in s tem onesnaženja zunanjega in notranjega okolja. V primeru onesnaženja prihaja do suspenzije in resuspenzije suhe snovi oziroma prašnih delcev zemljine, onesnažene s težkimi kovinami. Tako podatki posredno kažejo na izpostavljenost populacije v okolju s težkimi kovinami. Menimo, da je glede na prisotnost rakotvornih snovi v okolju potrebna celovita sanacija že onesnaženega okolja in sprememba tehnoloških postopkov, ki povzročajo onesnaženje okolja. Težke kovine vstopajo v telo predvsem preko

dihal in prebavil. Vnos preko prebavil je možno s prepovedjo uporabe onesnažene hrane in vode preprečiti. Tako ostaja vnos preko dihal najpomembnejši in tisti, ki ga brez obsežne sanacije ne moremo preprečiti.»

Zaradi vsega tega ne pristajam na to, da se reševanje tega problema prenaša na naslednje mandate, pogojuje s sprejetjem ne vem kakšnih vseh novih predpisov in da to že ni bilo storjeno. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za okolje in prostor, gospa Irena Majcen.

IRENA MAJCCEN: Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

Mogoče bi pri tem svojem izvajanju vseeno začela z navedbo, da je ministrica, ne vem ali sprocesirala ali pa zahtevala obravnavo gradiva, ki je bilo pripravljeno na našem ministrstvu, sprejela ga je pa Vlada na dopisni seji. Sama niti slučajno nimam moči, da bi določala obravnavo gradiva ali pa točke dnevnega reda na seji Vlade. Ali je bila to odločitev zaposlenih, generalnega sekretariata Vlade ali predsednika, ne znam povedati, ker se v te postopke z ministrskega stola ne vpliva, mogoče kdaj kdo vpliva, sama nisem še za nobeno točko. Tako to vašo navedbo ostro zavračam in mi je žal, da imava takšen način razgovora, še posebej zato, ker si je v pogovarjanju treba pustiti včasih tudi nekaj več prostora kot zgolj pri priškrnjenih vratih.

Druga zadeva, na katero se bom obrnila, je zakon o podlubnikih, ta zakon je spisalo Ministrstvo za kmetijstvo. Razumem, da je treba neke stvari očitati, je pa včasih vseeno dobro, če se ve, kaj se očita. Zakaj se sploh na to odzivam oziroma navajam? Zaradi tega, ker potem v nadaljnjih očitkih gre nekaj v tej smeri, torej samo, da se očita, pa ni pomembno kaj. Ni mi težko priznati in vem, da smo hitro po imenovanju ustanovili skupino, ki bi na odloku iz leta 2013 delala naprej, torej pripravila takšen program, takšno uredbo, kot je za Mežiško dolino. Tukaj prisotna generalna direktorica Direktorata za okolje je to skupino vodila. Zdaj v teh razgovorih mi je povedala, da z njene strani z vami ni bilo posredovanih nobenih gradiv, ampak, če bi bilo potrebno, zakaj pa ne. Saj naše delo je za javno vedno odgovorno, pripravljeno izvajati. Ko smo imeli pripravljeno to delovno skupino, je potem bil naslednji korak, da se pripravi nova uredba o tleh, ki bi času primerno, torej leto 2015, 2016 predpisane količine dovoljene, opozorilne in vse te vrednosti nevarnih elementov v tleh opredelila. Če govorimo za okolje dejansko največ predpisov ali pa takih segmentov ureja evropska zakonodaja, pa je na ravni določanja teh vrednosti okolju neprijaznih elementov pravzaprav že Evropska unija se umaknila.

Zakaj je temu tako? Vem, da bom spet deležna očitkov, da seveda nisem noben

strokovnjak in se tega zavedam, res nisem. Zaradi tega, ker so nekateri elementi težkih kovin v tleh odraz okolja, v katerem je zemljina skozi tisočletja nastajala. Prav za uredbo o tleh smo z Biotehniško fakulteto, katedro za tla, prosili, torej imeli tudi seveda pogodbo, da so pripravili vse te normative. Naša želja je dejansko bila – v sedaj sprejeti uredbi oziroma uveljavljeni uredbi tega ni, so samo eni parametri, za katerakoli tla, mi smo pa želeli, da se ločijo zemljine ali pa tla, kjer se izvaja ali izobraževalna dejavnost ali varstvo otrok, torej predšolskih otrok, ali otroška igrišča. Ta tla bi morala imeti najnižje vrednosti elementov. Potem je druga skupina, torej tam, kjer je bivalno okolje, potem so posebej bili določeni s strani strokovnjakov ti parametri za tla, ki se uporabljajo za kmetijsko proizvodnjo, in potem v tem zadnjem segmentu seveda tudi za tla, kjer je dejavnost industrije podjetij. Po objavi tega akta, akt smo pripravili pri nas, torej naši sodelavci, medtem kot strokovne podlage pa je podala Biotehniška fakulteta, je neupoštevajoč naše in njihove, torej razlago Biotehnične fakultete, strokovnjakov, se je – pustimo druge – na mene vsul plaz, da neodgovorno ravnam s takim aktom. Mi smo ga umaknili, mi je pa zelo žal, da tudi nevladne organizacije niso bile pripravljene skozi dialog ugotoviti skupaj z nami in s strokovnjaki Biotehniške fakultete, kako naravnati te parametre.

Zakaj je to pomembno? To je pomembno predvsem za mene iz razloga, ker je pri sanaciji kateregakoli degradiranega območja v Sloveniji – razumem, da zakon govori o Celju, s pozicije ministra pa je treba gledati na celotno Slovenijo – je treba le vedeti, do kakšne vrednosti je treba zemljino na degradiranem območju čistiti. Zemljino dejansko s kemičnimi postopki se da stabilizirati oziroma te nevarne elemente tako stabilizirati, da je varnost višja, je pa to postopek, ki ne samo da ni enostaven, je zelo zahteven. V spominu imam to sanacijo zemljine, ki jo upravljala in seveda tudi sredstva zagotovila Občina Celje, kjer smo mi v odgovoru Evropski uniji na poizvedovalni postopek razlagali, da ta kemični proces oziroma to nalogo težko upravljajo predvsem zaradi tega, ker je bilo tisto leto nekaj več vetrovnih dni in takrat je bilo treba prekiniti te postopke. Tako je lepo povedati, dejansko pa mislim, da so tudi številni prebivalci Celja ugotovili, kaj taka sanacija pomeni. Seveda za sanacijo je pomembno, do katere vsebnosti elementov se bo treba te sanacije lotiti, zato je prav to nesprejetje uredbe o tleh tudi pri mojih sodelavcih – priznam pa, tudi za mene – bil pravzaprav glavni povzročitelj, da ta delavna skupina ni zaključila z delom. Zavedam se, da takoj po Celjski kotlini pridejo na vrsto druga območja v Republiki Sloveniji.

Okoli zdravstvenega varstva sama ne bom podajala izjav, nisem nobeden strokovnjak, se pa tudi že vam navedla, da sem takrat imela razgovore z gospodom Erženom. Prav gotovo je

Nacionalni inštitut za javno zdravje prava institucija, ki lahko podaja relevantne podatke, sama jih res ne morem. Dejstvo je, da so občine v celotni Sloveniji opravile analize tal na območju vrtcev in šol, ne samo v Celju, torej v celotni Sloveniji, in marsikatera analiza je pokazala, da je potrebno zemljino zamenjati in so občine to tudi izvedle. To govorim predvsem zaradi tega, da ne bi bil razlog, da je ta zakon treba sprejeti zato, da se bo ta proces izvedel ali nadaljeval in tudi Občina Celje je seveda to izvedla.

Torej okoljsko škodo plačati, da v primeru Vrhnik, ta zadnji primer in seveda je podjetje dolžno poravnati stroške tisti aktivnosti, ki jih je treba izvesti, da se ta okoljska škoda sanira.

Nimam težav, da ste vi kontaktirali z zaposlenimi na ministrstvu, pravzaprav sem vesela. Očitno imate več uspeha, kot ga imam sama. Bi pa vseeno povedala, da kar malce dvomim, da ste imeli toliko uspeha v kontaktiranju pri pripravi tega zakona, ker če bi ta njihova pripravljenost bila tolikšna, kot mi skušate sedaj navajati, bi ga pripravili oziroma bi pripravili na ministrstvu uredbo. Res je, da se bo ta postopek tako – ali z zakonom ali z uredbo – nadaljeval, sama pa kot ministrica zagotavljam, da ga ne bo moč nadaljevati na način, da se bo obravnavala samo Celjska kotlina, ampak na način, da se bodo obravnavala degradirana območja v celotni Sloveniji. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Saša Tabaković, pripravita naj se gospa Ljudmila Novak in gospod Ivan Hršak.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

Predlog Zakona o nujni sanaciji posledic čezmerne obremenitve okolja na območju Celjske kotline, ki smo ga vložili poslanci s prvopodpisano kolegico Janjo Sluga, temelji predvsem na objavljenem poročilu o okolju v Republiki Sloveniji iz leta 2017. To poročilo sicer poudarja, da se stanje v Republiki Sloveniji zagotovo izboljšuje, pa vendar se poročilo precej manj posveča stanju okolja na posameznih regijah, kjer je situacija zaskrbljujoča predvsem glede kakovosti zraka ali onesnaženosti tal. To so predvsem območja, kjer se je oziroma se izvaja povečana rudniško-topilniška ali metalurška dejavnost. Torej ta območja, ki jih sicer poznamo kot degradirana območja, kar Celjska kotlina zagotovo je. Obsežnost površin in stopnja onesnaženosti zlasti zemljišč je v tem delu izstopajoča. To smo lahko slišali tudi v prejšnjih razpravah. Zagotovo zahteva neko prednostno obravnavo in tudi neko interventno reševanje. Na to so nas opozarjali ne samo stroka, tudi različne civilne iniciative, ampak tudi različne medijske objave. Če se spomnimo samo ob zadnji sanaciji vrtčevskega igrišča, ki se je vlekla kot jara kača. To so seveda vse zagate, ki so enostavno takšne, kot

so, zaradi tega ker interes lokalne politike pri reševanju teh vprašanj žal ni vedno v sozvočju z državo. Zato se mi zdi prav, da se določene zaveze in interes – in zagotovo lahko govorimo o javnem interesu in tudi seveda neki javni koristi – enostavno končno zapišejo v zakon.

Predlog zakona vzpostavlja odgovornost države in lokalnih skupnosti, pa tudi onesnaževalce. Na njih se v predlogu zakona ni pozabilo. Se pa strinjam, da se lahko ta del zagotovo tudi dopolni, da pripravijo in financirajo programe ukrepov za izboljšanje kakovosti posameznih delov okolja na območju Celjske kotline. Območja se bodo glede na raven onesnaženosti predvsem s kadmijem, cinkom in svincem razvrstila na tri podobmočja, ki bodo potem na ta način obravnavana tudi prioriteto. Tukaj moram reči, da sem zelo zadovoljen, da predlog zakona to prioriteto prepozna; poleg območja stare cinkarne in naselja v bližini predvsem območja otroških igrišč, šol, vrtcev, zelenjavnih vrtov in kmetijskih zemljišč z boniteto 60 in več.

Prednost zakona se mi zdi tudi v tem, da se poleg različne uporabe sodobnih tehnologij in načinov za sanacijo tal, od nadzorovane zamenjave zemlje, varnim ravnanjem z odlagališči odpadkov, omejevanjem emisij prašnih delcev v zraku ob gradnji objektov, potem tudi mokrega čiščenja cest na mestih, kjer so ugotovljene presežne vrednosti nevarnih kovin v cestnem prometu, da se kot prioriteta, predvsem kot neka zaveza s predlogom zakona uvaja tudi dodaten humani biomonitoring na vsebnost nevarnih kovin na prebivalcih. Še posebej se bo ta monitoring spremljal, torej zdravstveno stanje se bo spremljalo na otrocih, kjer se bo lahko potem tudi končno potrdilo, koliko so vsi ti ukrepi, ki jih danes s predlogom zakona tudi uvajamo oziroma še bolj utemeljujemo, uspešni in dejansko pripomorejo k boljšemu zdravju in počutju ljudi. To pomeni, da se na nek način s predlogom zakona predlog za sanacijo ne konča, ampak se v resnici šele začne.

Kar se tiče stroškov programa sanacijskih ukrepov, zdi se mi, da ti po oceni predlagatelja sicer znašajo okvirno 24 milijonov, pa vendar bodo ta sredstva razporejena v obdobju 10 let. Mislim oziroma osebno laično ocenjujem, da je to verjetno v tem trenutku dovolj, ker potem govorimo seveda o sredstvih cca 2,5 milijona na leto. Je pa seveda prav, da so ta sredstva urejena in da se jih sprejme v soglasju z vlado, lokalno skupnostjo in tudi povzročitelji onesnaževanja.

Glede na to, da se po skoraj 30-ih letih dejansko zagotovi izvajanje ukrepov za zmanjšanje posledic okoljske škode, predvsem kot posledic dolgoletne metalurške oziroma tudi lahko rečem gospodarske dejavnosti, in da se izboljšuje naravno okolje in zdravstveno stanje prebivalcev Celjske kotline, da je res verjetno skrajni čas, da se zakon podpre. Še posebej, kot rečeno, glede na zakonske prioritete, ki se

dotikajo tudi okolja, s katerim se mlajši, za katere ponarodelo pravimo, da so naše največje bogastvo in prihodnost, da pravzaprav ti mlajši s tem okoljem prihajajo v nek neposreden stik.

Se pa moram tudi sam odzvati na izvajanje kolega Gorenaka v svojem stališču. Moram mu replicirati, glede na to, da me je tudi v svojem stališču omenil. Sicer ne vem, kako se kdo sprehaja po tem državnem zboru, me v resnici tudi ne zanima, jaz sem zakon podpisal in ga bom tudi podprl, te humorne vložke pa prepuščam tudi verbalnemu talentu kolega Gorenaka. Je pa tako; teh koluarnih zgodbic je v Državnem zboru ogromno, ogromno. Tudi o kolegu Gorenaku, tudi o Poslanski skupini SDS in tudi o vseh tistih poslancih, ki so se ob nastopu kolega Gorenaka veselo hahljali. Pa se mi zdi enostavno nedopustno in nedostojno, da bi možnost pozicije, ki jo poslanci imamo, izrabljali za tovrstne javne nastope, argumentacije in razprave. Da ne bo pomote, prav je, da so poslanci kritični, da nosijo žar kritičnosti v sebi, tega ne oporekam nobenemu od poslancev, najsibo koalicijskih ali opozicijskih, to celo spoštujem in cenim, se mi zdi pa vseeno prav, da pri izvajanju nekako pazimo na nek okvir, okusen okvir izrečenega.

Sicer pa, kot rečeno, zakon bom podprl in mu želim v nadaljnji obravnavi vse dobro. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Ljudmila Novak, pripravila naj se gospod Ivan Hršak in Luka Mesec.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Hvala za besedo in vsem lepo pozdrav!

Ta zakon razumem kot nezaupnico Vladi. Poslanka Janja Sluga je naredila veliko delo, ko je pripravila, ne vem s pomočjo koga vse, ta zakon, se posvetovala s strokovnjaki, z ljudmi na terenu in ugotovila, da ne more zaupati lastni vladi, da ga bo uresničila, zato ga bo vložila sama. Ima vso pravico. Jaz to pozdravljam. In bom tudi zakon podprla, čeprav verjamem, da ni sistemski, čeprav verjamem, da ne rešuje vseh problemov, ampak zaradi tega, ker razumem, da je potrebno nekaj narediti na tem področju, da bi Vlada, katerakoli, tudi za nazaj, morala nekaj narediti, pa ni nič naredila.

Najmanj neokusno se mi zdi, da ministrica tukaj našteva, česa ta zakon vse nima, kaj bi moral vse vsebovati. Pa, gospa ministrica, žal, pač vi niste svoje naloge opravili. Vem, da imate težak resor, vem, da je veliko problemov, pa vendarle; četrto leto zasедate to mesto, bi lahko bilo narejeno precej več, predvsem je pa problematika huda in pereča. Kdaj bomo začeli sanirati ta območja? Kdaj? Ali res takrat, ko nam bo popolnoma zmanjkalo kmetijske zemlje, ki jo tako veselo prodajamo? Sedaj bomo še lastnike razlastnili in na njih gradimo velike trgovske centre in Magne in tako naprej. Kmalu pa ne bomo več vedeli, kje lahko pridelujemo hrano, ki je za vsako državo in ljudi

strateškega pomena, še posebej v negotovih situacijah.

Zato govoriti o sistemskem pristopu; seveda, nekje je pač treba začeti in kolegica poslanka Janja je tukaj začela. Verjamem, da jo skrbi za okolje, v katerem živi. Tudi meni ni vseeno za celo Slovenijo in za ljudi, ki živijo v Sloveniji, in imamo takšne in drugačne okoljske probleme. Mislim, da imate tudi izdelan elaborat, kako se znebiti azbesta v Sloveniji, pa se tudi na tem področju, izgleda, ne bo nič nadaljevalo, ali pa bi me zanimalo, kaj bo ministrstvo na tem področju v prihodnosti naredilo.

Tudi beremo, da Cinkarna Celje, največji onesnaževalec, je imela lani 25 milijonov dobička. Nekdo pije, vsi bomo pa to plačali. Seveda ima pomembne deleže tudi država v Cinkarni Celje. In beremo, ali bo cinkarna delila dobiček med lastnike ali bo gradila novo tovarno – najprej naj prevzame stroške sanacije okolja, ki ga je degradirala. In ne samo to! Vse analize kažejo, da to dejansko škoduje zdravju ljudi, posledice bomo pa lahko šteli v milijonih čez nekaj let, ko bo prebivalstvo še bolj zbolevalo za rakom, kar je na žalost v Sloveniji že zelo prisoten problem. Zato onesnaževalci naj plačajo! Vemo, da se lastniške strukture lahko hitro menjajo, da se novi lastniki morda ne bodo strinjali ali karkoli. Jaz sem za to, da plača tisti, ki je takšno onesnaženje povzročil. Država je pa tista, ki pripravi zakone, odloke, uredbe ali ne vem kaj še vse, in zagotavlja oziroma nekako primora onesnaževalce, da ta problem sanirajo in ga rešijo.

Kar precejkrat sem slišala, ko smo govorili o pokopu žrtev iz Hude jame in so mnogi želeli, da bi se pokopali v spominskem parku Teharje, pa smo slišali tam ni mogoče, potrebna je sanacija, tam je bilo odlagališče smeti, Cinkarna Celje in tako naprej in tega ni mogoče. Mislim, no, ja, saj mogoče pa res bomo kmalu pristopili k temu problemu in se bodo stvari rešile; ampak očitno ni tako. Zato ta zakon pozdravljam, čeprav verjamem, da ni popoln, ampak predstavlja pa začetek reševanja nekih hudih problemov onesnaževanja okolja in problemov, ki škodijo zdravju ljudi. Zato ga bom podprla, ker ga tudi razumem kot nezaupnico Vladi, ki ni nič naredila na tem področju.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Ivan Hršak, pripravi naj se gospod Luka Mesec in gospod Jani Möderndorfer.

Gospod Hršak, izvolite.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsedujoči!

Danes je bilo že veliko rečenega o tej problematiki v Celjski kotlini. Podan je bil tudi podatek, da ta zadeva nekako traja že 30 let. Mi, tudi Janja Sluga, smo v tem Državnem zboru že štiri leta. Ta predlog zakona pa je vložila zdaj, nekaj mesecev pred volitvami. To je tipičen predvolilni zakon. Seveda, če bi resno mislila, bi

to lahko storila že v prvem, drugem ali tretjem letu, ampak je čakala do tik pred zdajci. Da ne bo pomote, jaz podpiram vsako sanacijo degradiranih območij kjerkoli v Sloveniji, tudi v Celjski kotlini, tudi tam, da me ne bo kdo zdaj napadel, da ne, ampak ne na podlagi tega nesistemskega zakona, kot ga je vložila poslanka Janja Sluga. Če bo ta zakon sprejet, potem bomo od tistega dneva naprej, ko bo sprejet, državljani ločeni na dva nivoja – za ene, ki bodo imeli težave z degradiranjem na svojem območju, bo država reševala na podlagi odloka, v Celjski kotlini bo pa reševala na podlagi zakona. Pri tem, da smo že slišali, da se Mežiška dolina, ki je pa res največji problem v Sloveniji, rešuje na podlagi odloka iz leta 2008, če se pravilno spomnim. V lanskem letu je država sprejela že sedem drugih odlokov, da ne bom govoril o svojem Zasavju in vseh drugih mestnih občinah, med drugim tudi za Celjsko kotlino, za Mestno občino Celje. Ne glede na to, da se tam rešuje varstvo zraka, so tam tudi ukrepi, ki rešujejo problematiko tal. Ampak očitno za nekatere seveda to ni dovolj. Moram reči, da se v Mežiški dolini s tem načinom, kot se danes hoče, se pravi, s sprejetjem tega nesistemskega zakona, ne strinjajo in se počutijo drugorazredne. Na primer, tule je pismo župana Občine Ravne na Koroškem, ki pravi, da ne podpirajo zadeve na osnovi različnih pristopov; za nekatera okolja bo odlok, za druga bo zakon, ki ne zagotavljajo enakopravne obravnave degradiranih območij, predlagajo pa sprejetje enotnega sistemskega zakona, ki bi vključeval vsa degradirana območja, ki so potrebna sanacije, se pravi, na osnovi enega zakona za vso Slovenijo, se pravi, tam, kjer je to potrebno. Tudi za moje Zasavje, konec koncev! Zakaj smo pa Zasavčani manj vredni kot Celjani, za Zasavje je dober odlok, za Celjsko kotlino bi bil pa zakon. Skratka, s tem se absolutno ne strinjam, in to sem moral tudi povedati.

Povrh tega je bilo rečeno, da je ta zakon nesistemski, da je v določenih točkah neizvršljiv, da ne vsebuje nobenih novih rešitev, čeprav je Janja Sluga govorila, kako njen predlog zakona daje napotek oziroma vodilo, kako bi reševali takšne in podobne primere v bodočnosti. Seveda to ne drži, to je tudi Vlada v svojem mnenju povedala.

Nadalje, ne glede na to, da je kolegica Janja rekla, da je vključila v pripravo predloga zakona javnost, smo slišali, tudi ministrica je jasno povedala, kako te zadeve gredo. Ne samo, da se boš z nekom pogovarjal, ampak na drugačen način; skratka, ta javnost je bila izvzeta, ni bila prisotna, bi pa morala biti na podlagi 11. člena Zakona o varstvu okolja.

Janjo Sluga ta problematika zelo zanima in tik pred volitvami je šla v to, da bi zadevo nekako uredila. Vzporedno s tem pa v Državnem zboru poteka tudi moja aktivnost glede Zakona o hidroelektrarnah na srednji Savi; tudi ta zadeva se že 13 let ni nikamor premaknila. Od junija, ko sem vložil ta predlog,

ne vložil, predlog zakona sem predstavil Poslanski skupini SMC in po koalicijskem protokolu bi v petih dnevih morali odgovoriti, ali ga sprejemajo ali ne; sopodpisništvo ali ne. No, v 226 dnevih tega odgovora nisem dobil, danes smo že 16. februarja, že 240 dni ga še ni. Skratka, toliko o tem, kdo koga podpira, kaj razume.

Bi pa rekel še tudi to, tukaj je kar dosti napadala našo ministrico, to ni v redu, ono ni v redu. Jaz bi se vprašal, kaj pa dela gospod minister Gašperšič na svojem področju. Mi vemo, če se spomnimo, da je rekel glede izgradnje drugega tira, rekel je, če ne bo lopata zasadi v letu 2017, bo odstopil. Jaz nisem videl, da je kje to lopato zasadi in tudi o odstopu nisem nič slišal. Toliko o tistih, ki se zdaj očitno delimo, iz katere kvote kateri minister prihaja; ali je iz Desusa, seveda s tem je vse narobe, če prihaja iz SMC, s tem je pa vse dobro, čeprav ni.

Skratka, tega predloga zakona iz vseh teh navedenih razlogov, kot sem jih navedel, ne bom podprl. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima predstavnica predlagatelja gospa Janja Sluga.

Izvolite, imate besedo.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Moram se na tole odzvati. Kolega Hršak, res predlagam, da vprašate gospoda Šuštarja, koordinatorskega civilnih iniciativ Celja, in dr. Cvetko Ribarič Lasnik iz Inštituta za okolje in prostor Celje, kdaj je nastal prvi osnutek predloga, ki ga imate danes na mizi, in oba vam bosta potrdila, da smo se trudili skoraj dve leti, da smo do tega prišli.

Zakaj Celjska kotlina, zakaj samo Celjska kotlina? Zato, ker samo Celjska kotlina poleg Mežice, žal, ima narejene strokovne podlage za sprejetje takega predpisa. Zelo bi bila vesela, da bi tudi ostala območja v Sloveniji imela take strokovne podlage, ampak to je naloga vaše ministrice. In to, da naroči strokovne podlage, tega pa, žal, jaz kot poslanka namesto nje ne morem narediti, žal tega pa ne morem narediti. Da vam še povem, da je Mežica zaradi težav pri financiranju že leta 2011 zahtevala tudi zakon; torej tudi zakon, ne odlok.

Rešitve, ki so v tem zakonu, so bile, sem povedala, nadgrajena osnovna verzija zaradi pripomb, ki jih je posredovala meni in kolegu Marjanu, ki je pomagal pisati ta zakon, skupina z akademiki iz Slovenske akademije znanosti in umetnosti. To korespondenco imamo vso spravljeno in vam jo lahko pokažem. To so rešitve, ki so jih predlagali strokovnjaki.

Kar pa zadeva hidroelektrarne na Srednji Savi, tukaj se pa moram z vami strinjati; res je, 13 let že stoji, in vi kot poslanec Desusa bi se s svojo ministrico, Desusovo, lahko o tem že zdavnaj dogovorili.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Luka Mesec, pripravita naj se gospoda Jani Möderndorfer in Ljubo Žnidar. Gospod Mesec, izvolite.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo.

Jaz sem načeloma proti posebnim zakonom za posebne situacije, kot je lex Agrokor, lex Magna, lex drugi tir in tako naprej. V tem primeru bom naredil izjemo in tudi naša poslanska skupina jo bo, in sicer iz preprostega razloga. Mi sistemsko ureditev, h kateri pozivate tisti poslanci, ki tej ureditvi nasprotujete, imamo, reče se ji Zakon o varovanju okolja. Po njem naj bi se sprejemali odloki, ki naj bi poskrbeli za to, da se območja, kakršno je Celjska kotlina, Mežiška dolina, Zasavje, Jesenice in še kakšno vam lahko naštejem v Sloveniji, sanirajo po načelu Onesnaževalec naj plača. Torej naj, po navadi je to podjetje, podjetje, ki je odgovorno za onesnaženje nekega območja, tudi poskrbi za njegovo sanacijo. Ampak, ali se ta sistemski zakon izvaja? Malo sem pobrskal po internetu. V Zasavju je obolenost za rakom veliko višja od povprečja v Sloveniji, v Mežici in v Črni na Korškem ima vsak peti triletnik višjo stopnjo svinca v krvi, kot je dovoljeno, v Celju, poslušamo, imamo previsoke vsebnosti kadmija, titana in svinca, enih izmed najbolj strupenih snovi, ki povzročajo raka in tako naprej. Ta zakon zato razumem ne samo kot neko ad hoc padalsko rešitev za Celjsko kotlino, ampak predvsem kot klofuto ministrstvu glede postopanja s temi območji.

Meni je žal, da smo v tej situaciji, ampak očitno smo prišli do točke, kjer bo treba nek izreden ukrep sprejeti, ne samo zato, da se po več kot 30 letih stvari v Celju in okolici premaknejo naprej, ampak tudi zato, da opozorimo na neizvajanje in nezadostno izvajanje Zakona o varovanju okolja. Slišali smo, da imamo Cinkarno Celje, ki ustvarja po 25 milijonov evrov dobičkov in tako naprej. Ampak denarja za sanacijo škode, ki jo je to podjetje v preteklosti s svojim onesnaženjem prizadejalo prebivalstvu, pa se nekako na najde. Mislim, da je čas, da se začnemo o tem pogovarjati. Zdaj se tudi s predlagatelji ne strinjam o tem, da odgovornost za sanacijo v večji meri prelaga na državo in na občino, in če pride zakon do druge obravnave, bomo sledili ureditvi, ki je zapisana v sistemskem zakonu, torej Onesnaževalec naj plača, v tem primeru Cinkarna Celje naj plača; ampak me veseli na nek način, da smo prišli do tega, da se začnemo pogovarjati o tem, kaj je narobe z izvajanjem tega sistema zakona in kako bomo prišli do tega, da začnemo Mežiško dolino, Celjsko kotlino, Zasavje, Jesenice in tako naprej končno sanirati.

Upam, da bo ta zakon, ne glede na to, kakšna bo njegova usoda – mi v Poslanski skupini Levica ga bomo podprli –, zdramil ministrstvo za okolje, da začne sprejemati resne ukrepe na tem področju. Toliko za zdaj. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Jani Möderndorfer, pripravita naj se gospod Ljubo Žnidar in gospa Anita Koleča. Izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC):

Dober dan vsem prisotnim!

Tema je ena tistih, ko poslanci pričnemo vlagati zakone, in takrat vedno pride do te svojevrstne nenavadne diskrapance, ko se pojavi kolega dr. Gorenak in reče, poslušajte, pa za to je vaša vlada, govorite proti svoji lastni vladi. Seveda se malce igra s temi besedicami, ker dobro pozna in ve, kako to izgleda, ko so lahko v podobni situaciji, razen seveda, če vrhovni šef ni tako močen, da jim to prepove, ampak kakšna taka ugledna persona znotraj stranke, kot je dr. Gorenak, kadar bi se za to odločil, ga verjetno niti vrhovni poveljnik ne bi mogel ga zaustaviti, da ne bi odložil zakona. Ja, ampak takrat bi se zgodil isti pardsoks.

Pa pojdimo zdaj na bistvo. Tisto, kar je bolj pomembno, in današnja tema je – namreč to sem danes prebral v časopisu, 16. 2. je bilo objavljeno, govorimo pa o članku z naslovom Ministrica krivi nevladnike. Tema je Celjska kotlina in samo onesnaženje in v tem tekstu, da vam ne dolgovezim, je sicer tričetrt teksta, ki niti ni toliko pomemben, pomemben je pa en delček, ki ga sicer nisem najbolj razumel, kaj je hotela s tem povedati, vendar danes v razpravi, ko poslušam, pa vedno bolj in bolj razumem, kaj je pravzaprav želela s tem povedati. Pa da bomo vsi razumeli, naj vas popeljem v to kratko zgodnico, ki bo pravzaprav zelo nazorno pokazala, kje pravzaprav imamo problem.

Namreč, citiram: »Ministrica predlog zakona zavrača tudi z očitkom, da gre za nesistematično reševanje težav.« Čemu je potem Mežiška dolina k sreči le izjema? Tam so ugotovili previsoke vrednosti svinca v krvi otrok. Za primer Celja pa je takratni direktor Inštituta za javno zdravje dr. Ivan Eržen, sicer tudi sam Celjan, pojasnil, da v Celjski kotlini ni odstopanja, ki bi statistično gledano lahko tudi dokazovalo, da je kakršnokoli obolenje prebivalcev v tej kotlini večje od drugod v Sloveniji, ga je povzela ministrica. Potem pa danes v njeni razpravi slišim naslednji stavek. NIJZ je institucija, ki ji pa pravzaprav moramo verjeti. Smo že pozabili Kemis? Kaj se je dogajalo ob Kemisu? Kdo je takrat zatajil? NIJZ! Najprej z obveščanjem, potem z motoviljenjem in tako daleč smo prišli, da sem ga celo pozival, da naj že odstopi dr. Eržen, ko je vodil oziroma saj ga še vedno, žal, vodi Nacionalni inštitut za javno zdravje. Ni znal niti povedati, koliko jih je tam zaposlenih. Na spletni strani je napisano, da jih je med 300 in 500 zaposlenih, in potem mi govorimo, da zaupamo osebi, ki daje izjave, ki so neverjetne.

Zakaj se je kolegica poslanka odločila, da vloži zakon? Zato, ker ima vsega dovolj. Zelo preprost odgovor. In to veste vi vsi; tisti, ki ste neposredno evolvirani, ki tam živite, tisti, ki ste

se s to problematiko ukvarjali vrsto let, in tisti, ki to samo bežno spremljate ali pa spremljamo. Ker za razliko od kolega Hrška jaz nisem ne Celjan, nimam tam ne sorodnikov, nič nimam tam, pa vseeno podpiram, da se ta tematika rešuje, in nisem tak; češ, če se pri meni doma nečesa ne bo rešilo, potem tudi ne privoščim, da se kje drugje kaj rešuje. Lepo vas prosim! Takšno nastopanje poslanca je nedostojno, ker poslanci smo po ustavi, poslanci Republike Slovenije, poslanci vsega prebivalstva v Republiki Sloveniji, nismo zavezani samo tistemu svojemu volilnemu okraju – ali kako že to gre. Ali se to res pokaže samo zadnji mesec ali pa ko se odpirajo volilne pisarne?

Namreč, problem je nekje drugje. Namreč, v Celju je Mestna občina Celje naročila to poročilo oziroma to analizo – ki vemo, kdo ga je delal – Poročilo o analizi vzorcev tal na območju otroških igrišč vrtcev ter vrtov v Celju in okolici. To je bilo leta 2005. 2005! Ne 2016 o tistem, kar bomo potem govorili, ko še NIJZ celo odgovarja, s tem istim šefom NIJZ dr. Erženom, za katerega imam včasih občutek, da niti več ne ve, kdaj je kakšno izjavo rekel in izrekel. Namreč, v tej analizi leta 2005 imamo podatke, da je svinca v vrtcu, če so mejne vrednosti 85, opozorilne vrednosti 100, kritične vrednosti do 530, je samo v vrtcu Gaberje bilo tisoč 100 enot svinca. Kadmija v vrtcu Gaberje, če je mejna vrednost 1, opozorilna vrednost 2, kritična vrednost 12, v tem vrtcu pa je bila 14,4! Še enkrat: 2005. Mi smo pa danes 2017, nobena vlada od 2005 pa do 2017 ni premaknila tega koraka naprej. Vsi se strinjamo, da bi bilo fantastično, če bi za celo Slovenijo uredili na enoten in enak način in kaj ti jaz vem, kaj še vse. Ko bo ta zakon sprejet, ker verjamem v to, da mora biti sprejet, bo vsaka naslednja vlada hitela s poenoteno rešitvijo za celo Slovenijo, ker bo morala to narediti, ker je to njena dolžnost.

To so dejstva, in včasih je treba tudi to smer ubrati, ne pa, da poncicipilatovsko rečemo, inštitut NIJZ je pa ja institucija, ki bo povedala, kaj je prav in kaj ne. Če bomo zelo natančni, če bom še naprej poslušal dr. Eržena, kaj je govoril glede lanskega primera v imenu NIJZ – lahko samo se zgrozim! Namreč, on je dal navodilo Mestni občini Celje, kaj naj naredijo v primeru otroškega igrišča vrtca Hudinja. Noter seveda napiše, da je to nevarno, bla, bla, bla, da vas vse ne obremenjujem s temi dolgovezni teksti, in na koncu pa vendar zapiše in potem še da navodila, kaj vse je treba narediti za to, da se otrokom ne bo karkoli kaj zgodilo, da se jih pravilno zaščiti. In celo tako reče, da bo zemlja, ki jo boste uporabili za preplastitev, neonesnažena, je potrebno upoštevati, da se pokrije s folijo, treba nove plasti nanositi, kaj jaz vem kaj še. Skratka, resni posegi. Ampak veste, pod ta dokument, uraden, ki ga je poslal Mestni občini Celje, je podpisan on. V izjavi tega istega meseca lansko leto pa reče naslednji stavek, citiram, »Kakšna je količina te snovi v zemljini ...« Namreč, kaj vse je treba narediti, kakšna je

količina, je treba ... – išče samo izgovore. »Kakšna je količina te snovi v zemljini in kakšna je količina zemljine, ki pride v telo, je treba najprej preveriti. Nadalje je treba upoštevati, kolikšen delež te škodljive snovi v zemljini se raztopi v telesnih sokovih na poti skozi prebavni trakt.« In z vsemi temi neumnostmi utruja, zato da deluje, kako konsistentno in strokovno se je lotil celotne zadeve, češ, kaj vse je treba prej preveriti, zato da izločimo faktorje. Na koncu pa izjavi stavek, s katerim pove – naj ponovno rečem naglas, da ne sme več biti direktor Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Reče: »Izmerjene vrednosti tudi takrat še zdaleč niso bile pomirjujoče,« vendar Eržen je javnosti takrat zagotovil, da tveganje za zdravje otrok ni povečano, saj otroci zemlje, poenostavljeno rečeno, v resnici ne jejo.

To je eden glavnih razlogov, zakaj pravzaprav ni treba tako grozno skrbeti, ker ni treba niti ukrepati. Vi veste, kaj vse otroci dajo v usta in zakaj vse otroke vlečejo na urgenco, da jih rešujejo, in v katere odprtine vse tlačijo otroci zaradi radovednosti stvari. In to reče nekdo, strokovno usposobljen, za katerega je težko reči ali pa noro reči, da tega ne ve. Ker če ne bi vedel, oprostite, potem tam niti ne sme sedeti. Zato, ministrica, sklicevati se na izjavo dr. Eržena, je bodisi beg v sili, nerazumevanje ali pa kaj tretjega, kar meni ni jasno, boste pa imeli možnost pojasniti.

Razumem, da so edino uradne institucije tiste, ki lahko dajejo določene izjave, vendar to je preseglo vse meje. Pa je to, glejte, samo en delček, govorim samo o vrtcih, kje je še vse ostalo.

Danes je bilo kar nekaj povedanega tudi o teh mejnih vrednostih, ki jih presegajo, in ljudje, ki se s tem ukvarjajo in opozarjajo venomer, že zdavnaj presegle vse razumne meje. Mi preprosto vemo vsi, kje je odgovor, zakaj so se vse vlade bale oziroma na nek način niso hotele odpirati teme. Vsaka vlada ima svoje cilje in projekte, ki jih hoče izpeljati. Na koncu pa jim nekdo zelo jasno pove, če hočeš izpeljati ta projekt, rabiš toliko in toliko denarja. Ker gre pri sanaciji za velik, resen problem in ne nazadnje tudi resna sredstva, sistematično dolg rok in ne nazadnje problem, ali bo vse to plačala država, ali bo vse to plačala občina, ali bomo ta denar uspeli dobiti tudi od tistih, ki so pravzaprav tudi ustvarili pogoje za to, da se moramo danes pogovarjati o sanaciji. Ali imamo temu primerno zakonodajo, da to sploh lahko dosežemo? Mimogrede, kako mi danes od Cinkarne Celje lahko dobimo denar zaradi onesnaževanja, razen tam, kjer je ona lastnica? Kje imamo pravno podlago? To so vse problemi, s katerimi se je treba preprosto ukvarjati. Vendar govoriti, da bo takrat nastopil trenutek resnice, ko se bo NIJZ zbudil in rekel, zdaj je pa postalo tako nevarno, da je življenje v tej kotlini nezdravo, ogroženo in tako naprej. Oprostite, v Sloveniji imamo preprosto en problem: s problemom se začnemo ukvarjati takrat, ko prvi umre, ko prvi

pade ali pa ko pride do prve resne tožbe. Do takrat se ne zgodi nič! Poslanke in poslanci smo dolžni reagirati ... / oglašanje iz dvorane/ ... kakšna bo pa končna odločitev – kolega Hršak, tvojih pet minut je že poteklo, tako pusti mene pri miru! –, kakšna bo pa odločitev od nas, je pa od poslanev odvisno.

Zato se mi zdi nujno, da damo jasno sporočilo tudi naslednji vladi, kaj pravzaprav jo čaka. Ena resnih težav je, da se mora ukvarjati prej s preventivo, ko pa preventivo zamudi, pa hudo resno s kurativo. Ker na koncu, mislim, da je eno življenje preveč, kaj šele vse ostalo. Pa ne govorim, da mora kdo umreti, lahko tudi zbolijo, lahko ima slabšo kvaliteto življenja, znižajo se vrednosti nepremičnin; skratka, tisoč razlogov je, zakaj je to treba narediti.

Tako, ministrica, predlog: ne dajajte več pohval NIJZ, ker še nikoli ni naredil nič za vašo korist, ampak prej proti vam kot pa kaj za kakšno korist. Zdaj sem že drugič dobil – primer Kemis, Celjska kotlina. Vam povem, ta tretjič bom pa stal pred NIJZ pa čakal, kdaj bo dal odpoved ali pa bo razrešen.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Replika gospod Ivan Hršak.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, predsedujoči.

Mislim sem, da boste kolega Janija opozorili. Malo je nervozen, mislim, je razpravljaj z malo povišanim tonom. No, ampak mi smo od njega že navajeni tega. Očitno je malo nervozen. Ta zadeva zdajle pred volitvami ... Razumem, razumem, da je.

Rad bi povedal, da me je napačno razumel oziroma ne da me je napačno razumel, ampak očitno ni hotel povedati tega, kar sem rekel. Jaz sem jasno povedal, da podpiram sanacijo degradiranih površin kjerkoli v Sloveniji za vse enako, ne podpiram pa nesistemskega reševanja. Še posebej sem rekel, da me v Celju, v Celjski kotlini ne bojo narobe razumeli, da tega ne podpiram, ampak na podlagi odloka, na enak način, kot je že zdaj v 2017 tudi bil sprejet.

Potem bi rekel še to ... Glede te poplave teh vloženih zakonov s strani SMC. Pogrešam odziv finančne ministric. Toliko vloženih zakonov, ki seveda imajo finančne posledice, ampak ministrica za finance se ni niti enkrat oglasila. Ko je imel Desus neke zahteve glede upokojencev, neke manjše zahteve, o, takoj je rekla, da tega denarja pa ni! In potem je moral Desus malo bolj pritisniti, da se je denar našel. V tem primeru seveda ni. Pa tudi predsednik Vlade se ni nič oglasil. Meni se zdi, če bi iz moje stranke, če bi bil jaz predsednik vlade, pa da tako neresno vsakodnevno po nekaj zakonov vlagajo, bi rekel, da to je pa neresno, in s svojo avtoriteto bi to seveda preprečil. To je neresno. V samostojni Sloveniji takšnega načina vlaganja zakonov, kot je zdaj, še ni bilo in noben tega ne pomni in Zakonodajno-pravna služba je zatrpala s temi

pravnimi mnenji, da še za tiste resne zakone ne vejo, kdaj bojo izdelali pravno mnenje. Toliko. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Janja Sluga, predstavnica predlagatelja, imate besedo.

Izvolite.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Želela bi samo malo popraviti kolega Hršaka. Ja, odlok o kakovosti zraka je bil sprejet za Celje. Zraka! Celje ima tri vrste problemov: eno je z zrakom, drugo je s tlemi in tretje je z odlagališči odpadkov. Odlok pa je bil sprejet za zrak.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Ljubo Žnidar, pripravita naj se gospa Anita Koleča in Jelka Godec.

Gospod Žnidar, izvolite.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Spoštovana ministrica, kolegi in kolegice!

Res je, da ima problematika onesnažene Celjske kotline že kar dolgo brado, če tako rečem, in sam naj kar na začetku povem, da podpiram vsakršno prizadevanje za sanacijo, posebej v tem delu Celjske kotline, kjer gre za onesnaženje s kadmijem, cinkom in svincem. Tudi podpiram ta predlog zakona, ki ga ni pripravila kolegica Janja Sluga, ampak ga je pripravila Občina Celje. Občino Celje izjemno cenim, izjemno cenim njenega župana, gospoda Bojana Šrota in tudi vse naloge, ki jih je občina že izvedla na okoljskem delu. Lahko rečem, da je Občina Celje okoljsko med najbolj ozaveščenimi občinami v Republiki Sloveniji, kajti Občina Celje je prva zgradila glavne kanalizacijske kolektorje s čistilno napravo s kohezijskimi evropskimi sredstvi, z minimalno udeležbo svojih sredstev, kar je seveda za lokalno skupnost izjemno dobro. In Občina Celje je prva, ki je dolgoročno uredila sistem odlaganja odpadkov v Republiki Sloveniji. Tu gre res zahvala vodstvu in Občini Celje in tudi ta zakon je seveda osnovala sama občina. Vemo pa, kako pristopiti k realizaciji določenega zakona v tem lokalnem okolišu z državnimi sredstvi, je pa več možnosti.

Zdaj je tu dilema, ki se v razpravah pojavlja: zakaj zakon, zakaj ne odlok? Ampak meni je ta odgovor čisto jasen. Poglejte, osnovni Zakon o varstvu okolja pooblašča Vlado Republike Slovenije, da lahko del okolja ali posamezno območje s predpisom določi kot degradirano okolje. To lahko naredi Vlada in Vlada sprejme odlok. Primer Mežiška dolina, to je sprejela Vlada Janeza Janše v letu 2007 in ta odlok funkcionira, Mežiška dolina se postopoma sanira in dejansko ta zadeva teče. Zakaj imamo pa danes na mizi zakon? Jaz pa zelo dobro vem, ker imamo nesposobnega premiera, ki ni sposoben, da bi izpeljal to preko Vlade in potem

ne bi bilo nobenega dvoma, kajti danes je ta zakon in ta odločitev, ali se bo Celjska kotlina sanirala ali ne, prepuščena poslancem. Pa v tem momentu nisem siguren, ali bo ta zakon sprejet ali ne bo; upam, da bo. Premier ima pa dejansko v Vladi, v resorju ministrstev, tri mesece pred volitvami je Vlada v razsulu, če bi imel soglasje vladnih ministrov, bi to sprejel preko Vlade na način sprejema odloka, tako kot je sprejet za Mežiško dolino. Zaradi tega imamo danes zakon na mizi, ker premier ni tega sposoben izpeljati. Tako je danes nekorektno, da danes letijo kritike na ministrico za okolje in prostor, češ da je ona kriva, da te zadeve ni izpeljala. Premier ima možnost, naj sprejmejo vladni odlok pa to reši! Zakaj pa tega ni naredil? Pa ne bi danes bilo nobene razprave, pa nobene debate, pa ima Vlada možnost, da to sprejme v obliki odloka – primer Mežiške doline. To je jasen dokaz, da je Vlada v razsulu in da premier ni sposoben tega izpeljati, kajti Zakon o varstvu okolja v osnovni obliki to dopušča in to pristojnost za takšno ogrožena območja ima Vlada. To bi Vlada na eni četrtkovi seji sprejela, pa ne bi bilo danes te razprave danes tu. Ampak premier tega ni sposoben, ni sposoben v tem času tri mesece pred volitvami.

Seveda pa moram še tole enkrat omeniti; s strani opozicije v preteklih treh letih je bilo vloženih dve tretjini vseh predlaganih zakonov. Če konkretno še s številkami podkrepim: SMC je v treh letih vložil 19 zakonov v vseh treh letih, v zadnjih treh mesecih pa 12. Naše je vedno zavračal, da niso sistemski, zdaj pa sam tri mesece pred volitvami pa vlaga vse zakone po vrsti nesistemske. No, to je stvar etike, bi rekel, določene stranke, v to se ne bom spuščal, ampak to je zelo jasen pokazatelj. To je zelo jasen pokazatelj, to samo toliko, malo za spomin pa da se ve, kje smo in kakšna je etika določene stranke.

Seveda upam, da bo zakon sprejet in da bo tudi Celjska kotlina zadihala v bolj zdravem okolju, tako v zemlji, zraku in vseh vidikih, ki jih onesnažujejo v tem delu.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Anita Koleča, pripravi naj se gospa Jelka Godec in gospa Vojka Šergan.

Izvolite.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Ne bom prispevala k polemčnosti te razprave v zvezi z vlaganjem zakonov, odgovornostjo ali sposobnostjo premiera in podobno, se pa seveda zelo strinjam, da bi imela tudi sama veliko raje, če bi bil vložen odlok, ampak verjetno vsi tukaj v tej dvorani, pa tudi tisti, ki nas poslušajo in spremljajo, zelo dobro vedo, kdo mora ta odlok predložiti Vladi in premierju, da je to pač Ministrstvo za okolje in prostor.

Ministrica je sama povedala nekaj razlogov, zakaj pač tega odloka ni vložila. Rekla

je, tudi v javnosti smo prebrali, da gre za krivdo civilne iniciative. To bom prepustila njej, da bo obrazložila, zakaj in kako. Vedelo se pa je, da bo vložen zakon, če tega odloka ne bo. Sama sem spremljala neko genezo tega zakona, seveda tudi iz razloga, ker sem deloma na tem območju degradiranem doma. Sicer res ne posega v občino Šentjur. Vse te strokovne podlage so bile narejene za občino Štore in Celje, zato tudi takšna vsebina zakona. Tisti zrak, ki ga dihamo, se na nek način rešuje resnično tudi z ustreznim pravnim predpisom. Upajmo, da bomo do nekih konkretnih učinkov prišli tudi sedaj, ko predlagamo ta zakon.

Res se čudim, kako lahko nekdo govori o tem, da neko območje je zanemarjeno, drugo pač ni in da to opravičuje z nesprejetjem tega zakona. Mislim, da ta odlok, ki je bil sprejet za Mežico, kot sem že omenila, da je dober, korak k temu, da se začne neka sanacija, ampak ne morem pa razumeti, da lahko potem nekdo reče, saj Celjani pa naj ostanejo na suhem. Če ne sprejmemo nekih ukrepov – in ta zakon ima določene ukrepe za to –, potem se tu premaknilo v izboljšanje takšnega onesnaženega okolja na področju Celjske kotline ne bo.

Spoštovani moj predhodnik, govorili ste o tem, da je Občina Celje pripravila ta zakon. Občina Celje ni pripravila tega zakona. Občina Celje sicer podpira ta zakon, zelo podpira. Je tudi sodelovala v določenih pogovorih, posebej v pogovoru s SAZU, ki je, kot veste, zelo podprl vsebino tega zakona. In verjetno, ne vem, ampak verjetno bi tudi občina bila bolj za to, da bi se morda sprejemal, recimo, takšen odlok, kot je odlok za Mežiško kotlino oziroma za Mežico.

Mogoče bi to vaše zelo dobro mnenje o županu, gospodu Šrotu. Mogoče bom malo omilila to vaše mnenje s podatkom, da je leta 2002 gospod Šrot sklenil eno pogodbo oziroma brezplačni prenos poslovno nepotrebnih sredstev iz Cinkarne na Mestno občino Celje in verjetno naredil dober biznis. Dobil je nepremičnine, za katere je Cinkarna izjavila, da na območju, ki je predmet primopredaje, ni nevarnih snovi. Vsi stroški v zvezi s posestjo te nepremičnine so od dneva dalje, torej primopredaje dalje, bremenili prevzemnika. Vi pa veste, kaj se je zgodilo potem. Zemlja je bila zelo onesnažena, občina je imela milijonske stroške s tem, da je sanirala del zemljišča te brezplačno prejete nepremičnine, menda kar okoli milijon 300 tisoč je stal ta poseg, plačilo izvajalca, ki je zemljo predelal. In v tem primeru se človek res malo sprašuje o tem, s kakšnimi nameni je bilo takrat to brezplačno preneseno na Občino Celje. In kako lahko nekdo sprejme izjavo o tem, da je na takšnem degradiranem območju, torej tako onesnaženem območju, neka določena zemljina pa brez odpadkov, brez onesnaženja. Če ne drugega, četudi bi morda verjeli še tej izjavi, bi pa morda bilo dobro se takrat vsaj prepričati o tem. Tu mogoče nimate čisto prav.

Glede vseh teh grozljivih podatkov, ki smo jim bili priča tako v preteklih, resnično 20, 30 letih, bi rekla, da bi nas vse moralo tukaj zelo zelo zaskrbeti in ne bi smeli tako brezbrizno govoriti o tem, ali je zdaj zakon potreben ali ni potreben, ali je treba pristopiti k sanaciji ali ne. Te analize vzorcev, ki so bile danes že predstavljene, so resnično narejene, in jaz moram reči še enkrat, da se izjemno čudim, kako lahko ministrica reče tisto, kar je bilo vam odgovorjeno, gospod Žnidar, v poslanskem vprašanju. Namreč v Celjski kotlini je prav gotovo treba najprej ugotoviti, kaj je tisto, kar obremenjuje okolje. Ja, halo! Jaz ne vem, 30 let raziskav, študij, odvzemov vzorcev, dokazovanj državnih, mednarodnih, neodvisnih inštitucij – ali to pa nič ne pomeni? In ne nazadnje ne govorimo samo 20, 30 let nazaj, ampak pred, mislim da je bilo leta 2014 rečeno, da se bo Cinkarna Celje prodala, in je Environ, podjetje, ki opravlja takšne raziskave, ugotovilo marsikaj, kar bi nas resnično moralo skrbeti. Recimo, da so te težke kovine tudi recimo na odlagališču sadre v Bukovžlaku podtalnici močno presežene, koncentracija težkih kovin je izrazito previsoka. In jaz ne vem, to ni bilo tako daleč nazaj. Cinkarna, ki je to naredila, bom rekla, na svoje stroške, je to morala narediti, ker je to tudi zahteva evropske zakonodaje in tudi slovenske. Ampak ministrstvo, ne vem, ali je samo obkljukalo, da je to bilo pač narejeno, nekih posegov, nekih aktivnosti v zvezi s tem pa potem ni bilo. To zagotovo ni dobra popotnica nobenemu ministrstvu, ki mu je skrb za okolje prepuščena oziroma je odgovorno za to.

Še enkrat bi poudarila, da je bil zakon narejen v strokovnih krogih. Res ga ni kolegica Janja pisala sama, je pa seveda izjemno veliko truda vložila v to, da bi bil zakon uresničljiv, da bi se dal uresničevati na način, da bi zagotovil ta cilj v nekem določenem obdobju sanirati to strašansko degradirano okolje. Jaz lahko samo rečem, da sem nekako razočarana nad tistimi, ki se bolj kot ne norca delate iz tega vprašanja, namesto da bi o njem govorili tako, kot bi si zaslužili. Ja, ne moremo dovoliti, da bi se z zdravjem ljudi igrali takole mimogrede. Več let in desetletij poslušamo o tem in ne vem, če sploh lahko razumemo, da se je tako zelo malo premaknilo na tem področju. Zato bi pozvala vse tiste, ki še imate namen razpravljati, dajte govoriti o tem zakonu, dajte povedati, kako bomo reševali problem onesnaženja Celjske kotline, ker to je namen tega zakona. Ni namen to, da bomo govorili o, ne vem, vloženi zakonih SMC. Konec koncev koliko vlad pa je dočakalo štiriletni mandat, da bi lahko rekli, da je ta primer, ki smo mu zdaj priča, tako zelo poseben. Mislim, da je bila to samo ena vlada po osamosvojitvi. Jaz moram reči, da sem sama zelo zadovoljna s tistimi predlogi, ki sem jih tudi sama podpisala. V bistvu ne gre za pretirano velike zakone. Morda je ta zakon še eden najbolj vsebinsko res zahtevnih in takšnih, ki zahtevajo od vseh nas tudi malo bolj

poglobljeno razpravo. Vsi drugi zakoni na nek način samo v enem delu popravljajo kakšne napake iz preteklosti, ki so bile narejene, ali pa želijo pripomoči k izboljšanju stanja v naši državi. Jaz bom ta zakon z veseljem podprla. Srčno upam, da bomo v tej razpravi našli še kakšne predloge, ki bi pripomogli k boljši kakovosti zapisanega. Če bo tako, bomo podprli tudi tisto, kar bo kot predlog posredovano v poslanske klopi. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima predstavnica predlagatelja Janja Sluga. Izvolite.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Jaz sem zdajle ugotovila, da imam še 24 sekund, pa jih bom uporabila za odgovor kolegu Žnidarju.

Jaz bi mu rada povedala, da Mestna občina Celje ni sodelovala pri samem pisanju tega zakona, da pa je mestni svet Mestne občine Celje že leta 2011 sprejel sklep, da Celje potrebuje zakon, a od leta 2011 ni bilo s strani nobene vlade narejenega nič za to.

Pa še moj odziv na to, kako bi predsednik vlade moral namesto ministrice ... Jaz upam, da kolega Žnidar kot poslanec ve, kaj so pristojnosti posameznega ministra in da drugi ministri, niti predsednik vlade... / izklop mikrofona/ ne morejo namesto določenega ministra opraviti ...

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Jelka Godec, pripravita naj se gospa Vojka Šergan in dr. Vinko Gorenak.

Izvolite, gospa Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala.

Neverjetno je poslušati Poslansko skupino SMC, da je to edini zakon, ki je najboljši sistemski zakon, do zdaj še noben takšen ni bil vložen, Vlada ga pa ne podpira. Tukaj se jaz s tem ne morem strinjati, če že Vlada sama pravi, da ni sistemski. Vlada je dala mnenje, da ni sistemski. Torej očitno tukaj nekaj ne štima z izjavami. Potem pa te izjave, da enkrat je občina Celje sodelovala, drugič pa ni. Dajte se zdaj zmeniti. Jasno je, da sta tukaj največjo vlogo odigrali občini Štore in Celje in pa oba župana. To je dejstvo. To je dejstvo in ne se sprenevedati, da ni res.

Kar je pa najbolj boleče, je pa to. Poslanci iz sosednjih občin bi morali biti kritični do tega zakona iz tega razloga, ker Celjska kotlina, o kateri vi govorite, se ne konča na mejah celjske in štorske občine. Celjska kotlina sega tudi v šentjursko občino, če hočete, na vzhodu na črti Grobelno–Ponikva na Voglajnsko gričevje, na drugi strani konjiške Karavanke, in tako naprej. Tisti, ki ste iz okoliških občin, govorite samo Celjska kotlina, ne poveste pa, da gre v zakonu samo za občini Celje in Štore. Ni Šentjurja, ki meji z Bukovžlakom. Tam, kjer je odlagališče Teharje, to meji. Kadmij v tleh v

Proseniškem in Blagovni nima nobene razlike po vrednosti, kot jo ima točno tam v Bukovžlaku. Nihče od vas poslancev, gospa Koleča, tudi vi ne, niste kritični do tega zakona, ker ne obravnava Občine Šentjur v delu Bukovžlak oziroma Proseniško-Blagovna, vodnih virov, ki so tam onesnaženi. Vemo, koliko je tam jezer. Onesnaženost je velika. Ljudje povedo, da od kar je cinkarna, rastejo druge rože. Pa še nekaj, zdaj sem se spomnila, tudi iz Šentjurja, prebivalci Blagovne so hodili do poslanskih pisarn gospe Sluga in gospe Koleča. Zaman. Pri uradnih urah. Gospod je prišel k meni in je rekel: »Smo hodili iz civilne iniciative. Nikogar nikjer, samo vas smo dobili.« Toliko o delu v poslanskih skupinah. Da ne bom narobe razumljena. Jaz ta zakon v delu, o katerem govori Janja Sluga in ima vso legitimno pravico, da je ta zakon vložila in da se bori za celjsko občino, podpiram. Definitivno. Zadeve je treba rešiti v Celju. Ne podpiram pa ga v delu, kjer niso zajete tudi druge občine oziroma druga področja. Tu pa ne morem podpreti. Enostavno ne. Še enkrat, ker ni notri dela Šentjurja, kjer se po vrednosti kadmijska ne razlikuje. To je žalostno, da končate tam na meji v Bukovžlaku in konec. Včeraj, ko sem se peljala, še kilometer, ko je že šentjurska občina, je smrdelo po žveplu. Ponovno. Nihče mi ne bo rekel, da tega vpliva cinkarne oziroma odlagališča v Bukovžlaku ni tudi v tem delu do Goričice. Jaz zato tega zakona ne morem podpreti. Se Strinjam, za celjsko občino, Štore je treba zadeve rešiti, ampak ne samo do meje, ostale pa – kaj nas briga. In če bi bilo to, kar ste dejali, da se zavzimate za vse državljane, da imajo pravico do zdravega življenjskega okolja, potem me zanima, zakaj res niste vložili za celotno Slovenijo, za vsa področja, ki so ogrožena. Torej je jasno, zakaj je ta zakon tik pred volitvami. Nihče me ne bo prepričal, da gre samo za skrb za ljudi, gre za skrb za naslednji mandat, tudi med drugim. In ta boj proti ministrici danes, kot sem ga že označila na Twitterju, je domač izraz babji ravs. To je bilo neverjetno, kakšen napad na ministrico. Vi ste v koaliciji ali kako? Premier je pred tednom dni ali kdaj rekel, da koalicija deluje super. Gospo Milojko Kolar Celarc SMC tako brani, pa že spet bom karikirala, zaradi dolgih čakalnih dob bo umrlo več ljudi kot zaradi tega zakona. Pa jo branite do konca. Jaz se strinjam, verjetno gospod kolega Žnidar bolj ve, kako gre s tem na Vladi, ker je bil v Vladi takrat, ko je bil sprejet tudi ta odlok za Mežico. In verjetno ve, da bi se dalo tudi, če bi bil na Vladi ta odlok sprejet, lažje zadeve reševati.

Pravim še enkrat, jaz ta zakon v smislu tega reševanja problematike okolja v Celju in Štorah podpiram, ne podpiram pa zato, ker niti z besedo niso omenjene ostale občine, primerjave, ničesar. Žal zaradi tega ga ne gre sprejeti, bi pa pričakovala s strani vladne poslanke, da bi se za to tudi malo bolj zavzemala. Je pa verjetno krivda delno tudi na naši občini. Ne samo zdaj v tem mandatu, tudi v

prejšnjih mandatih, da se ni potrudila, da bi takšne zadeve prišle tudi do teh raziskav. Meni je zelo žal. Pa tudi to, ko je bilo rečeno, da gre samo za sanacijo tal, ne pa vode, zraka in tako naprej, po moje kaže na to, kar je govorila ministrica. Jaz se tu moram, žal ali ne žal, strinjati z mnenjem Vlade, mislim, da prvič v tem mandatu. Jaz tukaj že vnaprej povem, če ne bo v torek priložnosti, da bom glasovala kvorum, samo iz tega stališča, ker se niso zajele sosednje občine. Predvsem pravim ta šentjurski del na Blagovni oziroma v Proseniškem.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Anita Koleča, imate repliko, izvolite.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Najprej v zvezi z nekimi, ne vem, insinuacijami, da bi naj nikogar od naju ne dobile civilne iniciative ali nekaj takega. Prosim, če mi lahko gospa Jelka pove, kdo me je iskal, kje me je iskal, ker v štirih letih še nikoli nihče ni rekel, da me je iskal, pa me ni našel. Tako da tega sploh ne razumem.

Potem glede Šentjurja. Povedala sem, točno tako je, strokovne podlage so bile narejene za občino Celje in občino Štore. Zakaj niso bile narejene za občino Šentjur, ne vem. Če bi bile za občino Šentjur, bi bil ta del tudi v zakonu, vendar na žalost strokovna podlaga je osnova za zakon in zato tukaj ni dileme. Seveda je pa popolnoma jasno, ker tako kot se zrak ni ustavil na mejah med Šentjurjem in Celjem, tako se tudi podtalnica ni in še kaj drugega. Zato bo reševanje teh problemov v Celju, v Celjski kotlini, v Štorah bistveno vplivalo tudi na bistveno boljšo situacijo glede onesnaženja, morebitnega pač, ker strokovnih podlag ni, tudi v Šentjurju. Tista ponovna trditev, da občina Šentjur, ne Šentjur, ampak občina Celje in občina Štore sta dobesedno neke vrste lastnik tega zakona, sploh ne vem, v čem je problem. Nista sodelovali, sodelovali sta samo v tistem delu, v katerem je predlagateljica povedala, pa tudi ne vem, bilo bi zelo dobro, da bi, in sploh ne razumem, v čem je tu poanta. Toliko na trditve gospe Jelke Godec.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Vojka Šergan, pripravi naj se dr. Vinko Gorenak in gospod Danilo Anton Ranc. Izvolite, gospa Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo.

Ja, prav je, da se je pravzaprav z tem zakonom omogoča, da se bo sanirala Celjska kotlina. Seveda bi se pa tu rada navezala na to, pravzaprav sem presenečena, da ministrstvo v mnenju ni navedlo, kaj vse bi bilo treba storiti za odpravo posledic časovno. Zaradi tega ker se mi zdi, da bi morali v nadaljevanju pristopati tudi k vsem drugim območjem v Sloveniji, ki so degradirana industrijska območja, takšno je seveda tudi v Zasavju, s sistemskim pristopom in z zakonom, ki bi urejal sanacijo teh površin. V Zasavju bodo degradirane površine, ki jih je

uporabljal rudnik, praktično sanirane s tem, ko se rudnik zapira in bodo ta zapiralna dela. Seveda pa glede na samo industrijsko onesnaženost posameznih zemljišč, ker mi smo vendarle imeli v Zasavju tako imenovano težko industrijo, bi zato na tem območju morali opraviti najprej raziskave in sem prepričana, da bi Ministrstvo za okolje in prostor tudi na tem področju moralo k temu pristopati. Je pa res, da zakon, ki odpravlja te posledice v Celjski kotlini, je mogoče kot dobra praksa, ki bi se lahko pozneje tudi na druga območja Slovenije prenesla.

Ob tej priliki bi rekla, da ministrstvo naj vendarle pripravi v bodoče sanacijski program za vse degradirane površine, tako za Zasavje kot tudi drugje v Sloveniji. To se mi zdi, če drugega ne, je to tudi spodbuda, en pogled na to, da se v prihodnosti na ta način rešujejo tudi težave drugih območij. Vsi prebivalci Slovenije si na nek način zaslužijo zdravo okolje in k temu je treba pristopati strokovno. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Vinko Gorenak, pripravita naj se gospod Danilo Anton Ranc in gospod Bojan Podkrajšek.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Ne vem, gospoda Brgleza ni, verjetno čaka pred mojo pisarno, da bi me prepričal, da glasujemo proti zakonu. Verjetno, bom potem pogledal.

Kar se tiče njega, je treba reči naslednje. Jaz sem ga prej v proceduralnem predlogu vprašal, v čem sem bil žaljiv ali če sem povedal kaj netočnega. Odgovoril je, da različno dojemava demokracijo. Seveda, kaj šele kaj. Še dobro, da je ne bova dolgo skupaj takole.

Pojdimo po vrstnem redu. Gospa predlagateljica, gospa Janja Sluga, jaz se vas sploh ne bojim v volilnem okraju. Nobenih težav nimam. Nobenih težav! Še najmanj z vami. Res je, da se borite za vstop v fičota in vas razumem. Vas razumem, pač želite priti v tistega fičaka, ki bo še pripeljal poslance SMC sem. V tem kontekstu vas seveda razumem. Sicer pa ne razumem, zakaj ste sedaj tako hudo delavna postala. In to tri mesece pred volitvami. Prej pa ni bilo nič kaj dosti od vas. 21 poslanskih vprašanj ste skupaj spravili za državljane, ko je treba kaj vprašati, v štirih letih. Jaz sem jih 404. Toliko, koliko delava kaj za državljane. Vsa moja poslanska vprašanja pravzaprav izhajajo iz vprašanj in pobud državljanov. Toliko o mojem delu za državljane in o vašem delu za državljane. Jaz sem soavtor ali avtor 54 zakonov, ki smo jih vložili v parlament v tem mandatu, vi pa ste sedaj vložila prvega, sopodpisali ste jih pa še 19. Toliko o delavnosti vsa in mene. Sicer pa tisti, ki bo imel več glasov na volitvah, če boste imeli več glasov od mene, vas povabim na kosilo in častim. Ja, saj lahko odklonite, mi bo pač tisti denar ostal. Prav. Ga bom pa dal v dobrotelne namene, to pa tudi obljubim.

Gremo naprej. Gospod Möderndorfer se ukvarja z mojim šefom, namesto da bi se s svojim. Saj tam je problem vaš šef, ne naš. Vaš je problem. Seveda podpira zakon, ker želi vstop v fičota ali pa išče novega šefa, tega še ne vem.

Ministrica se pa meni smili. Zdaj je tukaj ni. Jaz vem, kako je tam sedeti in te pol dvorane obtožuje. Vem, ker to je interpelacija. Ampak to, kar vi danes počnete, je pa interpelacija lastne ministrice. Tega pa še nisem videl. To pa je zdaj čista novost v vsem času, kar jaz spremljam delo parlamenta ali kar delam v tem parlamentu. Ja, to je pa res nekaj neverjetnega. Čista interpelacija ministrice je to, kar vi poslanci SMC govorite. Ja, zakaj šimfate svojo ministrico, gospa Sluga? Odstavite jo. Odstavite jo, če je slaba. Vi bi lahko zahtevali odstavek ministrice, predlagali sami sebe za ministrico, sprejeli bi zakon potom vlade. In bi to šlo. Ali pa koga drugega. Zakaj, zakaj pa potem šimfate njo? Ja, dajte, za boga, interpelacija, tresk, bum pa bo šla. Ne gre, ne, ker potem bo Jurša vas tresk, bum. Ja, pa še prav bi imel. Ja, še prav bi imel. Nimamo kaj.

Gospod Tabaković mi govori kolega. Jaz nisem vaš kolega, gospod Tabaković, niti si vas ne želim za kolega. On je pač gospod Tabaković in naj bo. Jaz bom sam odločil, kdo bo moj kolega, kdo ne bo. Jaz nimam nobene težave s tem.

Poglejte, ko zagovarjate zakon, gospa Koleča, načelo biti tiho je včasih bolj modro, kot pa veliko govoriti. Mene bi bilo sram, razumete, da bi podpiral nek zakon, ki bi se končal na Halarjevem bregu, saj veste, kje je to, to je meja tam med Šentjurjem pa Celjem. Ja, smrdi tudi v Šentjur, vode tečejo tudi v Šentjur, podtalne. To je tam, kjer ste bili vi izvoljeni s fantastičnim odstotkom. Zdaj pa podpirate nek zakon, ki bo sosedom nekaj prinesel, vam, torej tistim, ki pa stanujejo na območju Šentjurja, pa seveda nič. To lahko razume samo Sveti Peter. On verjetno ima razumevanje za takšna stanja ljudi.

Gospa ministrica se je zdaj vrnila. Poglejte, gospa ministrica, jaz se zavedam, da imate danes pravzaprav interpelacijo. Ampak od svojih. Vidite, to pa je žalostno. Od svojih ste doživeli interpelacijo. In to je nenavadna zgodba, to je popolnoma nenavadna zgodba. Kje pa ste še videli, da koalicijski poslanci šimfajo svojo lastno ministrico? Jaz sem rekel, da naj vas odstavi, če tako mislijo, pa naj bo gospa Sluga ministrica, pa bo potem vse rešeno. A veste, ona to zmore. Saj veste, dve leti se je tako trudila za ta zakon, da je že skoraj obnemogla. V resnici pa smo slišali, da ga je napisal nekdo drug, da je ona samo sem prinesla pa podpisala, zato da bi vas malo zajebavala. In zato sem ta zakon imenoval »zakon o podpornem okolju za izvolite gospe Sluga«. Tako kot bomo imeli naslednjo točko dnevnega reda, kandidat že čaka, gospod Matić, za nov zakon, »zakon o zagotavljanju delovnega mesta gospodu Matiću«. Ja, saj to je pa naslednji zakon. Poglejte, kaj delate! Poglejte, kaj delate! Tega ni počela nobena

koalicija. No-be-na. Prav nobena. Ampak veste, zakaj to počnete? Zaradi tega ker ste žleht. Ker hočete državi pa bodoči koaliciji, kakršnakoli že bo, škodovati. Zakaj? Sprejeti neke separatne zakone, ki bodo nekemu okolju nekaj prinesli, pa da ne bo pomote, jaz zakon podpiram, za Celje gre, gospa Sluga. Veste pa točno, da tukaj ne boste sedeli in da ne boste v vladi. Se pravi, to je pa žlehtnoba. To je pa žlehtnoba. V SD, jaz jih razumem, oni so neka etabliрана stranka, razumete, ki ima neke korenine in ve, za kaj se gre, pa Desus tudi, vi pa ne veste, za kaj se gre. Veste, to je tako kot v eni hosti za mojo hišo, ko jeseni potegne veter, pa naredi kup listja. Evo, to je pa zdaj SMC. Ko bo prišel nov veter, bo pa tisto listje odneslo. In ne biti tako nesramni do države, do lastne vlade, če želite. Potem pa predsednik vlade trdi, kako koalicija obstaja in kako posamezni poslanci rešujejo probleme posameznih okolij. Ja, pa ja! Kje ste le-to videli? Nič od tega ni res. Res je to, da rešujete svojo kožo na račun davkoplačevalcev in bodočih sestav parlamenta in vlad. Mi tega nismo nikoli počeli. Nikoli. Kako bi pa izgledalo, če bi leta 2008 začeli poslanci SDS vlagati vsak svoj zakon? Kako pa bi to izgledalo? En tak zakon ni bil vložen. Pa ne vem, če je bil pri Pahorju ali pa pri Bratuškovi. Ne vem. Ne vem, mogoče je bil, ampak spomnim pa se tega ne. To, kar pa vi počnete, pa počnete točno zato, kar sem rekel – rešujete svojo kožo in škodujete državi in bodočim parlamentom in bodočim vladam. Veste, to ni korektno, to ni pošteno, in to ni odgovorno. To ni odgovorno. Če pa že greste v takšno zadevo, pa verjetno kaže imeti koaličijsko podporo. Ne pa tako, da sploh ne vem, kaj je povedal predstavnik SD, saj sploh ni povedal, kako bodo glasovali, bomo potem videli. Desus je relativno jasno povedal svoje mnenje, drugi pa tudi. Pri vas pa trdite eno, namreč, kako zakon podpirate, potem pa hodite okoli nas, pa nas prosite, da naj zdaj mi glasujemo proti. A, pa, porkaduš! Kje ste to videli? Mene bi bilo sram, da se podpišem pod nek zakon, potem pa vas prosim, da ga vi minirate. Glejte, res je nemogoče stanje. Koalicije definitivno ni več, vlade pa tudi ne. Vlade pa tudi ne! In prav bi bilo, tako kot je rekel gospod Han prej, da bi spokal predsednik vlade. To bi bila edina rešitev v tem trenutku. Za torek sem pa naročil izpisek glasovanja, mi ga bodo poslali v tujino, pa vam bom kaj povedal v torek. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Replika, gospa Anita Koleča.

Izvolite, imate besedo.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Ker me je gospod Gorenak ponovno omenil, bi še enkrat povedala, da ta zakon v nekem določenem smislu pomaga tudi občini Šentjur. Zakaj ni omenjena, sem tudi povedala. Teh strokovnih podlag za občino Šentjur ni. Za Proseniško so določeni podatki znani, so bistveno manjši, kot so tisti, ki so podlaga za ta zakon. Moram pa reči, da mi je

popolnoma jasno to nelagodje SDS in tudi gospoda Gorenaka, ki ga izraža zdaj s takšnim načinom razprave, kot jo je začel in tudi nadaljeval v teh poslanskih klopih. Jasno je, da se do sedaj za Celje ni zgodilo pravzaprav nič. Lahko bi se, žal mi je, da se ni. Če se bo s tem zakonom, bom izjemno vesela. Gospod Gorenak, verjemite mi, tega zakona se ne da napisati v dveh urah. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dovolite mi, da preberem še vse najavljene razpravljalke in razpravljalce. Naslednji je gospod Danilo Anton Ranc, za njim, če bo želel, ima še 6 sekund, gospod Bojan Podkrajšek, gospod Miha Kordiš in gospa Janja Sluga kot zadnja.

Besedo dajem gospodu Danilu Antonu Rancu.

Izvolite.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani predsedujoči! Lep pozdrav ministrici, kolegicam in kolegom!

Jaz se bom malo vrnil k vsebini današnjega zakona, da ne bi kdo dobil občutka, da smo na občinskem svetu občine Celje, pa bom šel takoj na vsebino.

Vlada je leta 2017 sprejela kar 7 odlokov v skladu z Zakonom o varstvu okolja. To pomeni, da na nek način ministrica le poskuša aplicirati ta sistemski zakon za varovanje okolja. V Sloveniji ne govorimo samo o Celju pa Mežiški dolini, zdaj bom razpravljaj kot poslanec v Državnem zboru in skušal razumeti celo Slovenijo kot državo in nekatere kraje, ki so tudi ogroženi in bi zaslužili podobno obravnavo: Jesenice, Trbovlje, Hrastnik, Kidričevo, Anhovo, Pivka, Idrija, Mežiška dolina pa sem rekel nazadnje, ampak vseeno bom pa pokomentiral, kaj je v bistvu mišljeno po tem odloku za sanacijo Mežiške doline. Gre za zgornji del Mežiške doline, Mežico in Črno, kjer je potekala dolga leta ta dejavnost proizvodnje svinca, ki je bil med drugim najčistejši v Evropi, na štiri decimalke. In tudi sam sem sodeloval večkrat pri gašenju požarov v tej dolini, ki je bila dolina smrti. Ker praktično veliko požarov povzroča erozijo, zemlja se je odlagala v dolini, in to je ozka dolina, specifična, ki je gosto naseljena s prebivalci, mi ne govorimo o neki veliki površini, tako da s tega vidika je zagotovo Mežiška dolina, predvsem zgornji del, ena izmed najbolj degradiranih v Sloveniji. Tudi zato je bil sprejet odlok, v katerem je bilo jasno določeno, kako izvajati te ukrepe. To je Vlada sprejela v skladu z Zakonom o varstvu okolja in s tem v zvezi upravljamo tudi meritve v krvi otrok. Tu je zdaj ta bistvena razlika. Mežiška dolina ni samo potencialno dokazala onesnaženosti v zemlji, temveč mi eksplicitno ugotavljamo, da imajo triletni otroci, 20 % procentov populacije, kar preokračene vrednosti. To je tista alarmantna situacija, ki na nek način razlikuje ta področja v Sloveniji.

Ne glede na to, da prihajam iz Mežiške doline in zagovarjam to rešitev, kakršna je, bi pa si drznil to reči, da si ne predstavljam, da bomo imeli v Sloveniji v kratkem 15 zakonov za neke občine, enkrat ta okolja, druga okolja, mi bomo prišli v neko razširjeno reprodukcijo zakona na tem področju. S tega vidika jaz v celoti podpiram mnenje ministrice, s tem tudi Vlade, da imamo mi sistemsko zakonsko ureditev, ki jo je treba aplicirati v praksi. Jaz sem razbral iz ministričinega poročila, da te aktivnosti izvajajo, sprejela je nekaj odlokov v zvezi z zrakom, med drugim za Celje celo ta odlok rešuje delno sanacijo prašnosti cest in tako dalje. Prav tako sem pa iz njene razprave razbral, da je v procesiranju odloka, ki naj bi se podobno realiziral za Celjsko kotlino, prišlo do velikih nasprotovanj civilne iniciative, ki je po svoje tudi zavirala te postopke. Verjetno bo na tem nekaj resnice. Tu gre za določene, bom rekel, eko biznis strokovnjake, ti tudi določene zadeve širijo v Mežiški dolini, ki niso vredni nekih doktorskih naslovov in tako dalje.

S tega vidika zagovarjam predvsem enotno sistemsko rešitev, uvedbo odloka za Mežiško dolino. To se da sprejeti, ministrica naj predlaga meritve, naj naredijo meritve na krvi otrok in Vlada bo sprejela sklep in bo lahko ta zadeva takoj realizirana praktično še v tem mandatu. Da ne bom predolg, čeprav prihajam iz okolja, kjer me dnevno zasipajo s tem vprašanjem in želim, da bi podobno, kot se rešuje Mežiška dolina, rešili tudi druga degradirana področja v Sloveniji, da bomo s tem prišli do hitrejših, bolj učinkovitih rešitev. Zakaj je pa prišlo do teh oviranj oziroma mogoče celo da župan Mestne občine Celje v tem procesu ni bil dovolj proaktiven, v Mežiški dolini so župani proaktivni in so sodelovali pri oblikovanju tega odloka in ukrepov in ne bi smelo zdaj izpasti, da imamo župana, ki je v bistvu bil najmanj kooperativen, je najmanj naredil za okolje, da bi ga nagradili z nekimi finančnimi viri.

Tako da tu pričakujem enake vatlje, enake kriterije po vsej Sloveniji. Jaz še zmeraj vidim, tudi sama kolegica Sluga je rekla, če bi prišli z odlokom, takoj podpiše to rešitev. Jaz bi v tej smeri podprl stališče vlade, tudi ministrice, navsezadnje je to naša vlada in je treba tudi zaupati v neko strokovno delo in tudi opozoriti na tiste, ki mogoče s svojimi aktivnostmi na nek način niso dovolj kooperativno sodelovali z ministrico, da bi lahko ta odlok, ki ga je imela, kakor jaz razumem, pripravljenega, prišel v proceduro. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Miha Kordiš, za njim pa še kot zadnja gospa Janja Sluga.

Gospod Kordiš, izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

O onesnaženosti Celjske kotline se ve vsaj že 30 let. 30 let se ve, a zgodi se nič. Delajo

se študije, tu se pa stvar tudi ustavi. Obolelost z rakom narašča. Ljudje dihamo zastrupljen zrak, njihovi otroci se igrajo v zastrupljeni zemlji, a zgodi se nič. Nasprotniki aktualnega zakona za sanacijo Celjske kotline pravijo, da je treba za stvar zagrabit sistemsko, da že imamo zakonsko ureditev, ki bi lahko omogočila to sanacijo. A zakaj se potem ne zgodi nič? Zakaj ta vlada in vse ostale vlade pred njo že 25, 30 let ne ukrepajo? Zakaj so opustile intervencije za to degradirano območje in za ostala degradirana območja? Tukaj imam, vam bom prebral, odlomek iz besedila Friedricha Engelsa o položaju delavskega razreda v Angliji. To besedilo je ugledalo luč sveta več kot 150 let nazaj, 1845. leta, a se bere, kot da je bilo narejeno posebej za to razpravo. Bom začel: »Če poškoduje posameznik drugega na telesu, in sicer tako poškoduje, da poškodovanec umre, imenujemo to uboj. Če je storilec naprej vedel, da utegne biti poškodba smrtna imenujemo njegovo dejanje umor. Če pa družba na stotine proletarcev spravi v tak položaj, da morajo nujno umreti prezgodnje in nenaravne smrti, smrti, ki je prav tako nasilna kot smrt z mečem ali kroglo, če tisočerm odtegne potrebne življenjske pogoje in jih postavi v razmere, ki v njih ne morejo živeti, če jih z močno roko zakona prisili, da v teh razmerah ostanejo, dokler ne nastopi smrt, ki je nujno posledica teh razmer, če ve, le predobro ve, da morajo ti tisoči postati žrtve takih pogojev, in vendar teh pogojev ne odpravi, to je prav tako umor, kot če bi ga storil posameznik, samo da je to skrit, zahrbtni umor, umor, ki se proti njemu ne more nihče braniti, ki na videz ni umor, ker ne vidimo morilca, ker so morilci vsi in nobeden, ker je smrt klavne žrtve na videz naravna in ker greh družbe ni toliko o storitvi kot v opustitvi.« Kdor bo danes glasoval o tem zakonu in v nadaljevanju še naprej nasprotoval njegovemu sprejetju, je sokriv tega umora, tega zahrbtnega umora, umora, ki se proti njemu ne more nihče braniti, ker na videz ni umor, ker ne vidimo morilca, ker so morilci vsi in nobeden, ker je smrt klavne žrtve na videz naravna in ker greh družbe ni toliko o storitvi kot v opustitvi. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Janja Sluga.

Izvolite.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Kar težko bi temu izvajanju še karkoli dodala. Mislim, da je bilo v več razpravah izpostavljeno dovolj zelo tehničnih razlogov in da je evidentno, zakaj se danes o tem zakonu pogovarjamo. Ljudje, ki nas gledajo in poslušajo, Celjanke in Celjani, prebivalci Štor pričakujejo, da bo ta zakon s strani poslancev, ki smo tukaj zaradi teh ljudi, tudi podprt.

Jaz bi vseeno kot odziv na nekatera izvajanja nekaterih kolegov iz posameznih poslanskih skupin, ki so dejali, da tega zakona ne bodo podprli, prebrala nekaj stališč njihovih bivših ministrov, pa sedaj poslancev, njihovih

poslancev, ki jih mogoče več ni in pa njihovega ministra, ki je še vedno minister.

Najprej naj začnem s kolegom Gantarjem, ki je leta 2013 kot minister za zdravje zapisal. Najprej je naročil projekt Onesnaženost okolja in naravni viri kot omejitveni dejavnik razvoja v Sloveniji, potem pa v spremno besedo zapisal: »Kot minister za zdravje sem trdno odločen v okviru Vlade Republike Slovenije podpirati ukrepe v korist izboljšanja stanja okolja zaradi zdravja ljudi, saj, kot ugotavlja Svetovna zdravstvena organizacija, je kar 25 % vseh bolezni mogoče pripisati vplivom okolja.« In če še nadaljujem s citiranjem kolege Gantarja na položaju ministra za zdravje: »Medresorska delovna skupina državnih sekretarjev je že pripravila podpis prekomerno obremenjenih območij, ki jih bo v prihodnje treba postopno, kolikor mogoče hitro sanirati.« To je bilo leta 2013. Kolikor mogoče hitro ...

Potem bi mogoče prebrala še kaj je za spremno besedo napisal takratni minister za kmetijstvo in okolje, zdajšnji minister za kmetijstvo mag. Dejan Židan, citiram: »Rezultati raziskav iz posameznih področij, ki so zbrani v tej publikaciji, so podali celovit pregled stanja okolja na območju celotne Celjske kotline, s čimer so podani temelji za pripravo odloka in sanacijskega programa starih bremen s ciljem, da se prebivalcem izboljša kakovost življenja. Delovna skupina, ki jo vodi Ministrstvo za kmetijstvo in okolje in je sestavljena iz vseh resorjev, ki sodelujejo v procesu čistega in zdravega okolja, bo do konca leta 2013,« bo do konca leta 2013, »pripravila odlok in celovit načrt sanacije omenjenega območja ter tako aktivno pristopila k sanacijskim postopkom že v letu 2014.« Čisto okolje potrebujemo vsi. To je dediščina, ki jo moramo skrbno varovati. To je tukaj, kjer so zbrane vse strokovne podlage za sanacijo Celjske kotline.

In še en prispevek, ki mi je padel v oči, malo starejšega datuma, kolegice mag. Andreje Rihter, poslanke SD v Državnem zboru med leti 2008 in 2012. V tej publikaciji, ki je rezultat prve delovne skupine, ki jo je naročilo Ministrstvo za okolje, se nahaja članek z naslovom, pod katerega je podpisana SD poslanka mag. Rihter: Zakaj potrebujemo zakon za sanacijo Celjske kotline? Tako se glasi namreč naslov tega prispevka. Njegov zaključek pa se glasi: »Zaključki konference bodo osebno vodilo meni kot poslanki v državnem parlamentu, da nadaljujem začeto delo. To je priprava in sprejetje zakona za sanacijo naše kotline. Dala sem besedo, da bom naredila vse, kar je v moji moči, da bomo prebivalci Celja dobili zakon, ki nam bo omogočil človeka dostojno in varno življenje v čistem in za zdravje neškodljivem okolju. Poslanska kolegica SD še nadaljuje: »Obljuba dela dolg, pravijo, in meni je to prijetna naloga za izpolnitev, saj z njo pridobimo vsi prebivalci Celja in Celjske kotline.« S tem zadnjim se seveda močno strinjamo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobi besedo še predstavnica Vlade, in sicer ministrica za okolje in prostor Irena Majcen. Izvolite.

IRENA MAJČEN: Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo.

Mogoče bi jaz tudi nekaj stvari predstavila za gledalce. Mogoče bom celo preveč poenostavljala, pa naj mi ne bo zamerjeno. Dejstvo je, da ko govorimo o čistem okolju, govorimo o vsem, kar nas obdaja. Sicer pa je res tudi, da so za osnovno življenje bistveni trije elementi: zrak, voda in zemlja. Če se obrnem najprej na zrak. V uvodu sem že povedala, in sicer je kar nekaj razpravljavcev ponovilo, za sedem okolij v Sloveniji so sprejeti odloki na način, da se občine in država zavezujejo ukrepati in zagotavljati finančne vire za vse tiste posege, ki bodo zmanjšali onesnaženost zraka. Ministrstvo za okolje in prostor preko Eko sklada subvencionira kurilne naprave. Vemo, da smo sedaj sprejeli tudi odloke, ki bodo z nekim zamikom zagotavljali omejitev hitrosti, da bi bilo manj onesnaženja z vozili pa tudi tehnologija vozil je vedno boljša, vedno čistejša so ta vozna sredstva, tako da po izvedbi projekta Senica, po katerem bodo te merilne naprave širom po Sloveniji, bo mogoče potrebno še kakšno okolje na ta način opredeliti in nuditi pomoč pri razreševanju tega problema. Ko govorimo o podnebnih spremembah oziroma govorimo o zraku, je zrak medij, ki ga ni mogoče obvladovati in potuje ne samo med občinami, ne pozna meja občin, meja držav, niti ne kontinentov, ne nazadnje nam tudi iz Sahare včasih z vetrom prenese pesek. Tako da tudi Celjska kotlina, če zdaj konkretiziram na to današnjo temo, je glede zraka rešena z uredbo.

Potem imamo naslednji medij. To je voda. Izredno pomembna je kvaliteta pitne vode, sicer govorim res po spominu, ampak po zagotovilih župana je pitna voda v Celju zagotovljena. Mora pa nedvomno biti zagotovljena povsod po Sloveniji, ne nazadnje tudi načrt za upravljanje voda in redno spremljanje kvalitete pitne vode zagotavlja, da to bogastvo, ki ga Slovenija z vodo ima, tudi ohranjamo. Je pa tudi voda, vendarle manj, v naravnem okolju tisti medij, ki zapušča pravzaprav to svojo pot, torej voda teče, in onesnaženost voda se še kako se prenaša z njenim tokom, zato je tudi ta izgradnja čistilnih naprav v Sloveniji prinesla veliko, da se je življenje v reke vrnilo. Veliko bo še treba narediti, ampak analize teh zadnjih obdobij potrjujejo, da je stanje mnogo boljše, kot je bilo pred leti. Če se sedaj spomnimo na žalost Vrhnike, seveda prav ob tem dogodku je bil ta vodotok uničen in ga je bilo treba sanirati in povzročitelj je imel nalogo, da ga sanira.

V Celju je ob sami strugi prav gotovo tudi zemljina onesnažena s temi težkimi kovinami. Po svojem današnjem vedenju, kolikor

ga imam, si ne znam predstavljati, kako te vodotoke v Celju čistiti. Ali morebiti brežine vseh vodotokov prevleči z materialom, ki ne bi dopuščal spiranja težkih kovin v vodotoke?

Zdaj smo pri tem zadnjem mediju, torej zemlji. Zemlja je specifična, razni elementi so v zemljini manj ali bolj topni, manj ali bolj dostopni. Če govorimo o težkih elementih, je seveda njihova topnost različna. Naloga sanacij v teh zemljinah pa bi morala biti deležna posebne pozornosti tudi pri današnji razlagi. Zakaj? Za Mežiško dolino bom povedala, da je ta rudnik svinca in prevoz jalovine, ostankov rude pri izkopu po celotnem območju te doline povzročil, da se predvsem s prahom ali pa stikom s to jalovino ta svinec prenaša v telo. Gre predvsem za nečiste roke, torej z direktnim vnosom v telo, in to povzroča velike zdravstvene težave. Zato so v Mežiški dolini ukrepi, ki so vezani na sanacijo, vezani predvsem na utrjevanje teh cest z asfaltom, gre tudi za čiščenje površin in za ukrepe osveščanja ljudi.

Ko se sama obračam na ta zakon, se opravičujem, ampak jaz si sanacijskega ukrepa glede zemljine v Celju ne znam razložiti. Pa to sicer nič ne pomeni. Kar mi predstavlja še več težav, pa to zdaj jemljem nase, to res ni mnenje Vlade, to je moje mnenje, je naslednje. Razpravljavci so omenili, da je občina v sanacijo izkopane zemljine, to pa je tisto, kar pravzaprav v tem mediju tal povzroča onesnaženje oziroma nevarnost za ljudi, izkopi, ki jih povzroči človek, je v ta izkop tiste zemljine investirala 1,3 milijone, mogoče je podatek malo drugačen, ampak velike razlike tudi ni, velikih odstopanj ni, da se je tista zemljina sanirala. V predlogu zakona, priznam, da zjutraj v napovedniku sem slišala, da obsega vrednost 50 milijonov, mogoče sem si tudi slabo zapomnila, ampak mislim, da je predlagateljica govorila o vrednosti 25 milijonov, priznam, ali je ena ali druga številka, si sama ne znam predstavljati, kako to zemljino s tako skromnimi sredstvi sanirati, ko pa ne nazadnje govorimo ne o 100 hektarjih, ampak nekaj 100 hektarjih. In mene pot pelje ponovno v tisto strokovno podlago, o kateri sem že govorila, torej uredbo o tleh, ki bi elemente, ki jih je treba spremljati in zasledovati pri različnih rabah tal, bilo treba ponovno določiti. Ko je takšna podlaga dana, potem se tudi uredba o tleh brez dodatnih analiz glede obsega da pripraviti. Vrednost priprave tega sanacijskega programa pa si upam trditi, da za Celjsko kotlino, osredotočeno samo za tla, smo povedali, zrak imamo reševan, voda je res drug medij, je še dodatna težava, ampak če gremo v reševanje onesnaženosti samo tal v Celju, ne v Sloveniji, v Celju, pa je vrednost dosti višja, kot je tukaj predstavljena. Prav zato je ta uredba o tleh za prihodnjo sestavo vlade nujno potrebna in tako kot za PM10 delce, tako kot je ta vrednost svinca, ki je zelo obremenjevala ne le prebivalce, ampak se je predvsem osredotočilo na otroke v Mežiški dolini, ni šlo za tla kot tla, ampak za to vrednost je prav za tla, kot je

pripravljeno, nujno sprejeti najprej uredbo o tleh in potem se da sanacijski program koncipirati potem na vrednosti, ki bi bile na tak način ponovno določene.

Jaz se zahvaljujem za možnost, da sem lahko to predstavila. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi še kdo na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora razpravljati. Ugotavljam, da ja, zato vas prosim, da se k razpravi prijavite. Prijava poteka.

Gospod Jožef Horvat, imate besedo kot prvi.

Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovana gospa ministrica, gospa Irena Majcen, spoštovane kolegice in kolegi.

Večkrat me, seveda razumete zakaj, zanese na spletni stran Ministrstva za zunanje zadeve. Tam so dosjeji, tam so deklaracije, resolucije, ki jih je ta parlament sprejel in zavezujejo države članice Organizacije združenih narodov ali drugih asociacij. Na tem portalu med drugim piše: »Države so dolžne državljane zaščititi pred degradacijo okolja v nacionalnem okviru, ki neposredno vpliva na pravico do življenja in zasebne lastnine.« Govorimo o pravici do življenja in pravici do zasebne lastnine.

Ko smo mi v poslanski skupini razpravljali o tem predlogu tako imenovanega poslanskega zakona, smo se najprej spraševali, kaj se dogaja, saj to je koalicijska poslanka. Za kaj gre? Potem smo se dejansko vprašali kot pri praktično vsakem zakonu, ali je ta zakon škodljiv za državljane Republike Slovenije. Odgovor je bil: ne, ta zakon ni škodljiv za državljane Republike Slovenije. In ker je ta zakon lokalni zakon, gre za Celjsko kotlino, smo se vprašali, ali je ta zakon morebiti škodljiv za državljane Celjske kotline. Odgovor je bil: ne, ta zakon ni škodljiv za državljane Celjske kotline. Jaz ne bom v svoji razpravi kritiziral ministrice, nisem te sorte. Vem, da danes ne bi bil rad v njeni koži, ker doživlja stisko in tako naprej. Jaz gledam zdaj zakon in naša poslanska skupina, ki si močno prizadeva za varovanje okolja, za varovanje narave, za varovanje stvarstva, ni kar tako indiferentna do tega zakona. Tega zakona ni vrgla v koš, pa rekla: »Kaj nas pa briga, saj to je ena poslanka, pa še nekaj podpore je okrog nje.« Glejte, gre za to, da imamo problem z življenjskim okoljem v tej celjski kotlini. In lahko samo verjamem statističnim podatkom, ki so tukaj v predlogu zakona navedeni. Ne nazadnje so to neke organizacije, neke institucije naredile meritve, ki nekaj veljajo v tej državi ali pa jih bo treba izbrisati.

Seveda smo se tudi vprašali, kaj pa druga okolja? Kaj pa Mežiška dolina? Dolina smrti, je prej povedal spoštovani kolega Danilo Ranc. Kaj pa to? Smo študirali, ali se da zdaj tudi Mežiško dolino kako pripeti k temu zakonu, pa smo ugotovili, da ne. Kar se tiče finančnih bremen te sanacije, ki je tukaj predvidena, mi stojimo na stališču, in to je konstantno stališče Nove Slovenije, preprosto rečeno, da tisti, ki je umazal, mora tudi počistiti. To je preprosta logika in pri tem mi vztrajamo. Mi ne moremo kar tega problema nekako socializirati, kot smo socializirali bančno luknjo ali pa energetsko luknjo TEŠ 6. Ta šele pride. Malo jo že čutimo, ampak že prihaja, je že blizu. Ampak to zdaj ni tema.

Spremljam poslovne rezultate Cinkarne Celje in se sploh ne sprašujem, kakšna je lastniška struktura. Ampak tisti, ki je umazal ali pa morda še onesnažuje, ta mora tudi počistiti. In, hvala bogu, čestitam poslovodstvu, ima dobre rezultate in poslovodstvo se sprašuje, ko berem v časopisju, ali milijone razdeliti lastnikom v obliki dividend, to je za lastnike zelo fino, ali pa zgraditi novo tovarno, najbrž še bolj čisto in tako dalje. Na žalost bo to podjetje, pa vi veste, kakšno je naše stališče do gospodarstva. Ampak to podjetje bo moralo plačati to sanacijo, ni debate, več kot je tukaj predvideno. In, ja, ta zakon ne škoduje. Treba je očistiti ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Violeta Tomić.
Izvolite.

VIOLETA TOMIĆ (PS Levica): Hvala za besedo.

Seveda kot socialisti podpiramo ta zakon, kako ga ne bi. Vesela sem, da se strinjamo celo z Novo Slovenijo, kjer se glede mnogih tem po navadi ne. Ta zakon nikomur ne škoduje, zelo pa pomaga prebivalcem v Celjski kotlini, kajti vsi imamo pravico do zdravega življenjskega okolja. Res je, da zakaj bi si tisti, ki onesnažujejo naše okolje, delili dividende in bogateli, tukaj pa puščali umazano okolje, degradirana območja in predvsem bolne ljudi, ki ostajajo na proračunu nas, državljanov. Seveda se strinjam s svojim predhodnikom, kdor je umazal, mora počistiti za sabo. In zakaj tako nasprotovanje temu zakonu? Verjetno zato, ker se bolj ukvarjamo s tem, da smo v predvolilnem času in kdo je kaj predlagal, kdo bo zdaj zaradi tega zakona izvoljen in kdo ne. Problem Celjske kotline ni od včeraj. Obstaja, kot vemo, že dolgo in nobena vlada se ni lotila, kot bi rekla tale koalicija, sistemsko reševati tega problema. Mogoče je res, edino kar obžalujem, je, da je mogoče kolegica Janja prinesla ta zakon pozno zdaj te tri, štiri mesece pred volitvami. Mogoče bi bilo lažje, če bi bil prej. Vendar ko razmišljamo o finančnih bremenih, ki jih bo prinesla sanacija Celjske kotline, bi jaz rekla, da prav nobeno finančno breme ne odtehta življenja ljudi,

življenja in zdravja teh ljudi, ki tam živijo. In to ne pomeni, da zaradi tega ne bomo sanirali Mežiške doline ali katerekoli druge. To se ne izključuje. Mogoče lahko postavimo vzor, kako reševati ta problem naprej.

Mi kot ekososialisti se ves čas, in ne samo v času volitev ali predvolitev, ukvarjamo s temi problemi. Ena takih zanimivih reči, ki veže nase težke kovine in je popolnoma ekološka možnost sanacije takšnih degradiranih območij, je ena rastlina, ki se ji reče *miskantus*. *Miskantus* je neinvazivna rastlina, ki zraste iz ene same palčke, bi rekla, travice okrog pol metra. Njena lastnost je, da s koreninskim sistemom vleče ven težke kovine, iz nje se lahko naredijo sekanci, briketi in se uporabi kot energent. Potem pa se pepel tega odlaga na določeno odlagališče. Je popolnoma ekološka možnost, ko ni treba izkopavati zemljine. Treba je razmišljati ravno o teh možnostih, ki bi po eni strani spodbudile gospodarstvo in reševale okolje. Na žalost več čas razmišljamo samo o tem, kako spodbujati umazano industrijo in na koncu koncev ne imeti dovolj denarja za reševanje problemov, ki jih ta umazana industrija za sabo pušča. V štartu moramo spremeniti način razmišljanja in nekako bolj zdravo, bolj ekološko postaviti tudi subvencije na področju gospodarstva ali pa kmetijstva. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Franc Jurša.
Izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Predsedujoči hvala za besedo.

Nisem mislil o tej temi razpravljati, ampak glede na to, kaj je bilo vse izrečeno v tem državnem zboru sem se enostavno in preprosto moral odločiti, da bom na koncu, ko bom dobil to možnost tudi povedal nekaj povedi, ki bodo zelo kratke, jasne in nedvoumne.

Da se bomo razumeli, jaz podpiram sleherno sanacijo zemlje, podzemlja, zraka, vode, vse, kar teče na tej zemeljski obli. Kajti to zagotavlja dejansko zdravo življenje nas, ki živimo v tem prostoru. Ampak ta predlog zakona, ki je bil vložen s strani poslanke, je na nek način izpisana interpelacija proti lastni ministrici oziroma ministrici iz naše kvote. Spoštovane kolegice in kolegi koalicijske največje stranke s 36 poslanci, izvoljenimi na volitvah, tako se stvari ne delajo! Mi smo imeli priložnost v interpelaciji izraziti naše prepričanje, pa smo zaradi koalicijske pogodbe to zadevo drugače sprejeli. Zelo mi je žal, da ne bomo imeli več priložnosti, da vam s polno mero to zadevo tudi vrnemo. Poglejte, imate predsednika vlade, imate ministrico za finance, imate večino ministrov v vladi, zakaj ta isti predsednik ni zahteval od ministrice za okolje, da pripravi program sanacije? In bi sanirali vse povprek. Ampak za to je treba zagotoviti denar. Ministrica za okolje in prostor te moči nima. Predsednik vlade, ministrica za finance, večina v

vlađi pa to ima. Dragi moji, če je ta vladā z vašimi ministri imela to možnost in je izglasovala povečanje plače direktorjem, doktorjem, da ste proti minimalni plači, da ste proti dvigu penzije, poslušajte, potem bi gladko malo lahko naredili tudi to. Pa tega ni naredila. In vi ste se s poslanskim zakonom lotili te zadeve zaradi tega, ker hočete reševati svojo kožo na volitvah. S tem, verjemite, iz nekih izkušenj vam to govorim, ne bo šlo.

Koliko zakonov ste vložili, dragi moji? Izgledate, kot da ste v peskovniku, da se igrate v pesku. Tudi mi smo jih nekaj vložili. Ampak pogledjte naslove zakonov in vsebino teh zakonov, zakaj smo jih vložili, kateri razlogi so bili, da smo jih vložili. Ali smo zakon o demografskem skladu vložili zaradi tega, ker smo izsiljevali? Ne, ker smo imeli v koalicijski pogodbi zapisano, da to zgodbo zaključimo dejansko v tem mandatu in da naredimo tak zakon, ki bo vreča z neko vsebino, ne pa prazna vreča, ki ne more stati. Ministrici čestitam, dejansko ji čestitam za držo, ki jo je držala v tem državnem zboru v teh urah, ko ste izvajali interpelacijo nad njo.

Zelo se mi je dopadlo, pa moram reči, tokrat bom govoril o prleški snahi Godčevi Jelki, dala vam je pravo lekcijo. In hvala ti, poslanka Jelka Godec, da si naredila tudi nekaj namesto nas.

Je to res, da prosite SDS, da glasuje proti temu predlogu, na eni strani pa ste to spisali? Je to prav? Ni prav. Če pa to počnete, potem pa boste mogoče res skupaj s SDS to tudi rešili tako, kot si želite.

In še ena stvar. Kolega Ljubo vam je tudi povedal, na kakšen način bi se lahko to vprašanje reševalo. Obstoječi zakon o varstvu okolja to omogoča, odlok bi se lahko tudi sprejel in bi se na tak način zadeve razreševale tudi v Celjski kotlini. Ampak, veste kaj, rešujete dejansko vprašanje, ki je odprto ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jurša, čas se vam je iztekel.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek. Izvolite.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, hvala za besedo. Cenjena ministrica z državno sekretarko, kolegice in kolegi!

Seveda nikogar ni v tem državnem zboru, ko gre za okolje, predvsem okolje, ki je obremenjeno z nesnago, v katerem koli delu Slovenije, da bi bil proti temu.

Spoštovani kolega Jurša, seveda ste mnogo starejši poslanec kot jaz, ampak ker govorim sedaj iz opozicije, smo v opoziciji od vas pričakovali že med mandatom kakšen takšen nastop, kot je bil sedajle. Temu bi lahko rekel: dobro jutro!

Ko govorimo danes o tem zakonu, sem dobil dva klica. Eden me kliče, da je spregledal, kdaj je bila napovedana interpelacija, in če je še možno vložiti amandma, da bi, kot je kolegica Jelka govorila, s tem zakonom zajeli tudi območje, pa jaz mislim, da sedaj ni pomembno ime občine, ampak okolje, v katerem ljudje živijo, to je občine Šentjur. Dva meseca nazaj sem bil na enem srečanju v Celju in mi je en predstavnik občine rekel takole: »Pripravili smo zakon za Celjsko dolino. Poslanka Janja Sluga ga bo pa vložila in pričakujemo vašo podporo.« Vsak dan se vozim skozi Celje ali sem v Celju, tudi ministrica se vozi vsak dan skozi Celje. Jaz mislim, da če bi bil dober namen, bi ministrica verjetno danes drugače nastopala. Ampak kaj najbolj skrbi? V preteklosti sem bil v vaški skupnosti, bil sem v krajevni skupnosti, bil sem v občinskem svetu, v tem mandatu sem poslanec v Državnem zboru. Kot nas ljudje gledajo, danes pri tej točki niti za vaško skupnost nismo. Kaj vse poslušajo že dve uri!

Zakon, ki je na mizi, ni usklajen ne v največji poslanski skupini, ni usklajen v koaliciji, ni usklajen z ministrstvom, niti s predsednikom vlade, z nikomer. En prijeten film slovenski je, ki se dotika mladih, Gremo malo po svoje. Pogledjte, da je nekdo tri leta in pol v državni politiki, koaliciji, v največji poslanski skupini, kjer je predsednik te stranke predsednik Vlade, pa ni moč to uskladiti niti v poslanski skupini, niti v koaliciji, niti z ministrstvom. Jaz ne bom zdaj gospe Janje krivil, jaz mislim, da ima dober namen, ni nobenega dvoma, ker živi v tem okolju, ampak današnji dan je pokazatelj, da je gospodar te države na vseh točkah odpovedal. Na vseh točkah. Mi niti več za vaško skupnost nismo. To je pokazatelj predloga zakona in današnje razprave, predvsem pa napadanje poslanke, ki je v skupini najmočnejša, do ministrice. Sam sem bil v tem mandatu večkrat kritičen in sem na nekih točkah do ministrice, ampak ne glede, da smo blizu doma, tukaj pa ji prav gotovo moram stopiti malo ob stran.

Glejte, mi nismo v vaški skupnosti, mi predstavljamo vse državljane in državljanke Republike Slovenije. Naj bo ta današnja točka nek poduk, da tega več ne počnete v tem mandatu. Boljše je da se zmenite v koaliciji, da se skrajša mandat ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Janja Sluga. Izvolite.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Bom še enkrat povedala tisto, kar sem tudi povedala že danes večkrat v razpravi. Tudi jaz sem za to, da se sprejme odlok, jaz sem takoj za to. Jaz to idejo pozdravljam, ampak naj se sprejme. Takoj. Ne čez dva mandata ali pa čez tri mandate. Naj se sprejme. Če bom videla, v tistem trenutku, ko bom videla ta odlok podpisan in sprejet na Vladi, umaknem zakon z mize. Takoj.

Povedala sem tudi že, da dejansko mi je žal, da lahko na ta način rešujemo samo omejeno območje. To pa zato, ker je samo za to območje pripravljena podlaga, ker so pripravljene analize. In tudi to je naloga Ministrstva za okolje in prostor. Zato, kolega Podkrajšek, dajte vašo prošnjo, da bi se tudi za Šentjur in za ostala območja pripravile podlage, na podlagi katerih bi lahko sprejeli takšne predpise, nasloviti na ministrico, ker pa poslanci teh podlag ne moremo naročiti. Jaz lahko zakon napišem, ne morem pa naročiti priprave podlag za sprejetje takšnih predpisov. Tega pa ne morem narediti.

Kolegica Violeta, ja, zelo dobra je ta informacija o nekih določenih rastlinah, ki iz tal dejansko vežejo težke kovine. Tudi sama sem ta podatek zasledila in sem se posvetovala tudi z nekaterimi strokovnjaki na to temo. Pravijo, da na nekaterih področjih ta zadeva deluje, da pa za Celjsko kotlino ne pride v poštev, ker so koncentracije težkih kovin previsoke in ker ne govorimo o eni sami težki kovini, ampak o nekem koktajlu strupov, na ta koktajl strupov pa boja nobena rastlina ne deluje na tak način, da bi se to v Celjski kotlini dalo uporabiti.

Kolega Jurša, jaz vem, da denarja za takojšnje ukrepanje v tem mandatu ni, zato je tudi v zakonu, ki sem ga pripravila, in tako bi se lahko glasil tudi odlok, torej ministrstvo bi lahko v tem mandatu pripravilo odlok in predvidelo prvo financiranje v letu 2020 in dalje, tako kot smo zdaj storili, ker se zavedamo omejitev proračuna, ki ga ima to ministrstvo in tudi ostala ministrstva.

Nazadnje, če se lahko odzovem na to oceno stroškov, ki je vsebovana v samem predlogu zakona. Tudi tam notri je napisano, da je to neka splošna ocena. To splošno oceno so naredili strokovnjaki v okviru delovne skupine, ki jo je naročilo to ministrstvo in ministrstvo za zdravje in ministrstvo za kmetijstvo. Ta delovna skupina je delala po naročilu. V svojem zaključku je predvidela ukrepe, je predvidela njihovo vrednost, je predvidela tudi izvajalce. Jasno pa je, da se bo šele, ko se bo začela zadeva izvajati, natančno videlo, kaj je treba narediti, kje je treba, v kakšnem obsegu in tako dalje. Ampak vendarle, ta ocena stroškov ni nastala v moji glavi, ampak so jo podali strokovnjaki, ki se že vrsto let s temi področji ukvarjajo, in predvidevam, da se na to spoznajo. Zakaj bi jih drugače ministrstvo angažiralo? To se potem sprašujem, če ni realna, če jo izpodbijate, če pravite, da to ni to. Jaz druge ocene ne morem dati kot to, kar so naredili. Se pa strinjam, da je verjetno realna vrednost lahko nižja, lahko višja, videlo se bo pa sproti.

Če zaključim. Tako kot so že nekateri danes ugotovili, moji nameni s tem zakonom so iskreni in so dobri za ljudi in ne škodujejo nikomur. Še enkrat apeliram na kolege poslance in poslanke – razmislite in prepričana sem, da lahko ta zakon podprete. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Saša Tabaković, postopkovno možnost imate.

Zaključujem splošno razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v torek, 20. februarja.

S tem prekinjam 21. točko dnevnega reda.

PREHAJAMO NA 22. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O URESNIČEVANJU KOLEKTIVNIH KULTURNIH PRAVIC NARODNIH SKUPNOSTI PRIPADNIKOV NARODOV NEKDANJE SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE V REPUBLIKI SLOVENIJI.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 36 poslank in poslancev s prvopodpisanim dr. Draganom Matičem.

V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 13 poslank in poslancev s prvopodpisanim dr. Draganom Matičem zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnitev obrazložitve predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagateljev dr. Draganu Matiću.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Ko govorimo o današnjem predlogu zakona, je treba v prvi vrsti izpostaviti, da se s tem zakonom izpolnjuje politična zaveza Državnega zbora, izhajajoča iz Deklaracije o položaju narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji, ki je bila z dvotretjinsko večino v slovenskem parlamentu sprejeta leta 2011. S predlogom zakona, ki je pred nami, se vzpostavljajo institucije, način financiranja ter način organizacije narodnih skupnosti, ki bodo omogočili izvrševanje zavez iz deklaracije. Za zgornje namene predlog zakona vpeljuje tri ključne rešitve: ustanovitev urada za narodne skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ, ustanovitev sveta Vlade Republike Slovenije za vprašanja narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ ter sistemsko financiranje uveljavljanja kolektivnih kulturnih pravic.

Ustanovitev sveta kot stalnega posvetovalnega telesa vlade naslavlja zavezo po stalni skrbi, ki je zapisana v deklaraciji. Članstvo svetu na strani ministrstev je dvignjeno na raven državnih sekretarjev, svetu pa predseduje minister za kulturo. Svet bo imel enako število tistih članov, ki predstavljajo državne organe, in tistih, ki predstavljajo narodne skupnosti. Predstavniki narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ bodo v svet imenovani s strani njihovih reprezentativnih organizacij. Dodan je še pogoj

o številu članov, ki je pomemben za primere, kadar bi posamezna narodna skupnost imela več zvez društev, vendar se ob tem ne bo preštevalo članov narodne skupnosti, temveč članstvo v zvezi društev.

Veljava reprezentativnih organizacij je zelo pomembna tudi z vidika spodbujanja sodelovanja, združevanja in dogovarjanja znotraj posameznih narodnih skupnosti. Novoustanovljeni urad za narodne skupnosti pripadnikov nekdanje SFRJ bo imel nalogo, da pri svojem delovanju sledi predlogom vladnega sveta. Urad bo izvajal javne razpise in javne pozive namenjene financiranju ukrepov za uresničevanje kolektivnih kulturnih pravic teh narodnih skupnosti. Javni razpisi urada za vsebinske projekte bodo tako namenjeni izključno tem narodnim skupnostim, kar je tudi njihovo pričakovanje.

Drugo pomembna rešitev je, da bo urad lahko izvajal tudi javne pozive. Na njih bodo lahko reprezentativne in druge organizacije zaprosile za sredstva za podporo njihovem delovanju in redni dejavnosti. To pomeni, da bo urad lahko financiral tudi infrastrukturo ter morebitne zaposlene. Zadnja ključna rešitev predloga zakona je zagotavljanje sistemskega financiranja delovanja urada ter izvajanja njegovih nalog, kar vključuje sredstva za javne razpise in javne pozive. Predvideno je, da bo imel urad samostojni finančni načrt v proračunu Republike Slovenije. Predlog zakona določa tudi način razdeljevanja sredstev, ki so namenjena javnim razpisom in javnim pozivom urada. Koliko sredstev bo preko razpisov in pozivov dodeljeno organizaciji in posamezne narodne skupnosti, bo odvisno od dogovora na svetu, pri čemer pa bo ta dogovor moral biti potrjen z dvotretjinsko večino članov sveta, torej soglasjem Vlade in soglasjem predstavnikov narodnih skupnosti. Naslov in vsebina predloga zakona se eksplicitno osredotočata na uresničevanje kolektivnih kulturnih pravic, tako je jasno, da ne gre za podeljevanje nikakršnih političnih pravic. Povedano drugače, namen zakona je vzpostavljanje infrastrukture, ki bo skupnostim omogočila lažje uresničevanje pravic, ki jih že izvajajo, ter izpolnitev politične zaobljube, ki izhaja iz deklaracije, ko jo je, kot rečeno, leta 2011 Državni zbor sprejel z ustavno večino.

Iz naštetih razlogov in glede na to, da po sedmih letih od sprejetja deklaracije ni bilo bistvenih premikov v smeri njene implementacije, vas pozivam spoštovani kolegi, da zakon podprete.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Dr. Matej T. Vatovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Levica.

Postopkovno? Se opravičujem, dr. Vatovec.

Izvolite, Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Sem čakala do zaključka predstavitev predloga zakona, zdaj bi pa želela, predsedujoči, da mi poveste, kaj je z Vlado. Zdaj naj bi imela predstavitev svojega mnenja Vlada. Vlade ni. Ne vem, na kakšen način naj nadaljujemo delo. Že prej smo videli, da je v tej hiši vse narobe, sploh več ne vemo, kaj je koalicija, kaj je opozicija, kdo vlada v tej državi. Jaz vas res prosim, da zagotovite prisotnost Vlade, ker dejansko ne vemo, kakšno je stališče Vlade.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Po Poslovniku pri poslanskem zakonu stališče Vlade oziroma prisotnost Vlade ni obvezna.

Izvolite, dr. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Hvala, podpredsednik.

Je pa v predvidenem časovnem poteku te seje in tudi žalostno je, da Ministrstvo za kulturo ni prisotno pri tej točki oziroma da ni nobenega predstavnika Vlade, ampak, recimo, da kaže to tudi na odnos do tega vprašanja.

1. februarja letos je minilo natančno 7 let, od kar je z več kot dvotretjinsko večino Državni zbor sprejel deklaracijo o položaju narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji. Po več kot dve desetletji dolgem boju skupnosti Albancev, Bošnjakov, Črnogorcev, Hrvatov, Makedoncev in Srbov za ureditev njihovega položaja in statusa je sprejetje deklaracije na žalost edina stvar, ki se na tem področju sploh zgodila. Da bi se stanje izboljšalo, in da bi država tudi izpolnila svoje zaveze, smo si v Levici prizadevali že ves mandat. Za nas je še vedno najprimernejša rešitev ta, da se dopolni ustava. Takšna rešitev je nakazana tako v sprejeti deklaraciji kot k njej podanemu mnenju Zakonodajno-pravne službe. V prizadevanju za ustrezno, predvsem pa na simbolni ravni izjemno pomembno priznanje statusa manjšin, smo v Levici za to pripravili že omenjen predlog za dopolnitev ustave.

Skladno s predlogom bi se v ustavo zapisalo, da so Albanci, Bošnjaki, Črnogorci, Hrvati, Makedonci in Srbi, ki živijo v Sloveniji, manjšinske narodne skupnosti ter da se njihov položaj in kolektivne kulturne pravice urejajo z zakonom. Za ta korak na žalost ni bilo dovolj posluha ali pa politične volje. Ta ključni korak, ki bi na simbolni ravni pomenil, da je država v celoti in dokončno realizirala lastne in tudi mednarodne zaveze, tako ostaja še vedno neizpolnjen. Ker so vprašanja manjšin in njihovih kulturnih pravic del temeljnega razmisleka o enakopravnih družbenih oblikah, smo v Levici prispevali podpise pod zakonsko rešitev, ki jo obravnavamo danes.

Zakon, ki bo naslovil področje uresničevanja kolektivnih kulturnih pravic narodnih skupnosti iz bivše Jugoslavije, je namreč korak v pravo smer, kljub temu da bi bila vključitev pravic manjšinskih skupnosti v ustavo

edina nediskriminatorna, celovita in pravno ustrezna ureditev njihovega statusa. Gre torej le za delno in upam da začasno ureditev vprašanja, na katerega odgovor predstavniki manjšinskih narodnih skupnosti nekdanje SFRJ čakajo že več kot 20 let. Za ureditev katerega si zveza zvez konstitutivnih narodov nekdanje SFRJ prizadeva vse od svoje ustanovitve. Gre torej za minimum, ki zagotavlja in omogoča ustrezno skrb za ohranjanje, razvoj in spodbujanje identitete teh narodnih skupnosti.

Zakon ne prinaša nikakršnih privilegijev, nobenih posebnih pravic. Ureja le kolektivne kulturne pravice in način njihovega uresničevanja, predvsem pa zagotavlja stabilnejši vir financiranja ter nosilca tega uresničevanja. Ne gre torej za nobeno izstopanje, pač pa zgolj za izvrševanje pravic, ki jim jih na splošni ravni že sedaj zagotavlja sama ustava. Le možnosti uresničevanja teh pravic so zaradi nesistematične in razdrobljene ureditve trenutno silno otežene. Govorimo o pravici do ohranjanja in razvoja identitete, do gojenja kulture, ohranjanja kulturne dediščine, do uporabe maternega jezika in pisave in do negovanja stikov z matičnimi narodi. Za dejansko izvrševanje teh pravic je nujno potrebna nekakšna sistemska ureditev, ureditev, po kateri bosta za uresničevanje skrbela urad za narodne skupnosti pripadnikov nekdanje SFRJ ter svet za vprašanja narodnih skupnosti pripadnikov nekdanje SFRJ.

To bo torej omogočilo, da bo prej omenjene pravice možno tudi dejansko izvrševati. Da ureditev v Sloveniji ni zgledna, izhaja že iz primerjalnega pregleda ureditve v drugih državah, predvsem v ostalih državah nekdanje Jugoslavije. Bosna in Hercegovina na zakonski ravni ščiti 17 narodnih manjšin, vključno s Slovenci. Črna gora zagotavlja manjšinske pravice vsaki skupini državljanov, ki je po številu manjša od večinskega prebivalstva. Hrvaška nacionalne manjšine ureja na ravni ustave. Izrecno ščiti 21 nacionalnih manjšin, vključno s Slovenci. V skladu z makedonsko ustavo gredo posebne kulturne pravice vsem skupnostim, ki ne dosegajo 20 % prebivalcev. Tudi Srbija kot manjšino priznava vsako skupino prebivalcev, ki so v dolgotrajni vezi z ozemljem države ter posedujejo obeležja, kot so jezik, kultura, narodna in etnična pripadnost ali poreklo.

Večina naštetih držav priznava manjšinam širši krog pravic, kot jih prinaša ta zakon. Ne gre torej za nič drugega kot za nujno potrebno izboljšanje trenutnega stanja, za odpravo težav, s katerimi se pripadniki narodnih manjšin soočajo vsakodnevno. In predvsem za minimum, ki izhaja iz mednarodnih in predvsem lastnih zavez, ki jih je Slovenija dala.

Predlog zakona, ki bo omogočil uresničevanje kolektivnih kulturnih pravic narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ, bomo zaradi vsega navedenega v Levici jasno podprli. Predvsem

zaradi dejstva, da je vprašanje manjšin in njihovih kulturnih pravic del temeljnega razmisleka o enakopravnih družbenih oblikah. V Levici smo za odprto, strpno in nediskriminatorno družbo, družbo vključevanja in ne izključevanja, družbo, ki ne tolerira nestrpnosti, družbo, ki spoštuje človekove pravice, in ta zakon ni nič drugega kot prvi korak v to smer.

Še vedno smo sicer prepričani, da je dopolnitev ustave edina ustrezna rešitev, ki bo dejansko pomenila dosledno izpolnitev zavez. Zaveza, h katerimi izpolnitvi zavezuje deklaracija, ki jo je sprejel ta Državni zbor. In zaveza h kateri izpolnitvi se je zavezala država že takoj po osamosvojitvi. Za to si bomo v Levici prizadevali tudi po sprejetju tega zakona, da se bo stvar uredila dokončno in verjamemo, da se bo to zgodilo že v naslednjem mandatu.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Mirjam Bon Klanjšček bo predstavila stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

Izvolite.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Vsi prav lepo pozdravljeni!

Res sem vesela za to današnjo razpravo. Vesela sem, da bomo končno spregovorili o državljankeh in državljanih, ki jih žal vse prevečkrat spregledamo. O tistih naših sodržavljanah, ki so vse prevečkrat tarča zmerljivk in stereotipiziranja. Res je za to razpravo že skrajni čas. Prepričana sem sicer, da mimo grobih opazk na njihov račun ne bomo zmogli niti na današnji seji. Sovražna nastrojenost do nekaterih je v slovenski družbi še prisotna in je je na žalost nekaj zaneslo tudi sem v parlament, kjer bi se vsi morali zavedati enakopravnosti in enakovrednosti. Nestrpnost, o kateri govorim, se je nazadnje pokazala ob razpravi o tem, kdo lahko nosi slovensko zastavo na otvoritveni slovesnosti letošnjih Olimpijskih iger.

Preden nadaljujem, dragi Jakov, iskreno ti čestitam za srebrno medaljo.

Ta nestrpnost se je pokazala tudi ob osvojeni zlati medalji na evropskem prvenstvu v košarki. Zmagali smo, a je bilo pri tem nekaterim še bolj pomembno to, kdo je zares Slovenec in kdo ni, kdo sploh sme to izkazovati in čutiti, kdo so starši ali stari starši igralcev, kje imajo korenine. Očitno se je treba spomniti, kje živimo oziroma kje si vsaj želimo živeti. Živeti želimo v prijazni družbi, ki je demokratična, civilizirana. V družbi, ki napak iz preteklosti ne ponavlja, ki spoštuje dostojanstvo človeka in zagotavlja vsem enake pravice, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, veroizpoved in druge osebnostne okoliščine. Pa je vseeno podpihovanje domnevne manjvrednosti nekaterih naših sodržavljanov takrat podpora imelo tudi pri nekaterih velikih političnih

strankah. Čeprav torej pričakujem nekaj te gnojnice tudi v današnji razpravi, sem prepričana, da je razprava nujna. Pričakovala sem jo že prej, če ne prej, vsaj pred enim letom, ko smo skupaj s še nekaterimi poslanci preštevali, ali lahko zberemo dovolj podpisov za ustavno spremembo, kot so jo predlagali v Zvezi društev narodov nekdanje SFRJ. Takrat današnjih predlagateljev, torej poslancev stranke SMC ni bilo zraven. Podpisov za začetek ustavnih sprememb niso hoteli dati. Danes, nekaj deset dni do volitev pa poslanec te iste stranke predlaga zakon, ki podeljuje in priznava pravice pripadnikom narodov nekdanje skupne države. Tudi to je na nek način podcenjujoče delovanje, ker ne gre za načelnost, ampak trgovino, kako na volitvah dobiti kakšen glas več. 212 tisoč posameznikov iz nekdanje Jugoslavije je pač veliko število potencialnih volivcev. Ampak prav, to je kupčija, ki jo gre podpreti. Za tiste, ki morda še ne razumete zakaj, bom to ponazorila s primerom, preko katerega boste morda sprevideli.

Predstavila bom primer, preko katerega se boste morda lahko vsaj približno poistovetili s pripadniki narodnih manjšin v Sloveniji. V Državnem zboru vsako leto gostimo dogodek, ki se imenuje Vseslovensko srečanje. Na to srečanje pridejo slovenski izseljenci, celo daljni potomci izseljencev, izseljenci druge in tretje generacije Slovencev. S Slovenijo oni nimajo prav veliko, pa se vseeno z njimi radi družimo poslanci in novinarji, ponosni smo na to, da se slovenski jezik in kultura ohranjata tudi v tako oddaljenih deželah, kot so na primer ZDA, Argentina in podobno. K njim napotujemo učitelje slovenskega jezika, financiramo njihove radijske postaje in ostale medije. Vse za to, da bi jim približali našo domovino. Tu pri nas pa tega istega ne privoščimo našim sodržavljanom, izseljencem drugih narodov, ki živijo v Sloveniji, pri čemer velja poudariti, da oni morda sploh nikdar niso bili tujci, ampak so tu zato, ker je tukaj nekoč bila Jugoslavija, ker je to bila skupna država nas in pripadnikov narodov nekdanjih republik Jugoslavije. To so dvojna merila. Rezultat dvojnih meril pa je vedno krivica. Prav zato sem to razpravo pričakovala prej. Pa je pred enim letom za možnost spremembe ustave zmanjkalo 11 podpisov poslancev. Premalo nas je bilo pripravljenih zagovarjati dodatek k Ustavi, da so, citiram: » ... Albanci, Bošnjaki, Črnogorci, Hrvati, Makedonci in Srbi, ki živijo v Sloveniji, manjšine narodne skupnosti, njihov položaj in kolektivne kulturne pravice ureja zakon.« Konec citata. Pozivi, naj to uredimo, so prihajali tudi iz Urada varuha človekovih pravic in Evropske komisije za boj proti rasizmu in nestrpnosti.

Predlagani zakon, o katerem razpravljamo danes, je sicer korak v pravo smer, a dopušča možnost, da postane samo še eden tistih, ki se ne izvajajo. Bolje in bolj prav bi bilo, če bi pravica do kolektivnih kulturnih pravic narodnih skupnosti izhajala iz ustave, z zakonom pa bi določili kako se ta pravica izvaja.

Zato sva skupaj s kolegico Alenko Bratušek in kolegom Francem Lajem pred približno enim letom dali podporo začetku postopka spremembe ustave, a kot sem že povedala, podpore takrat ni bilo dovolj. Želim si, da bi v torek sprejeli vsaj ta zakon.

V naši poslanski skupini bomo predlog zakona večinoma podprli, čeprav je pred nami prepozno in čeprav verjamemo, da bi bilo treba te pravice urediti tudi v ustavi. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Anita Koleča bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

Izvolite.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Lep pozdrav, gospod podpredsednik. Kologice in kolegi, tisti, ki smatrate, da ste moji kolegi, lepo vas pozdravljam!

S predlogom zakona o uresničevanju kolektivnih kulturnih pravic narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje Socialistične federativne Republike Jugoslavije v Republiki Sloveniji se izpolnjuje politična zaveza Državnega zbora, izhajajoča iz deklaracije Republike Slovenije o položaju narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji, s katero se je država leta 2011 zavezala, da bo narodne skupnosti o njihovih ciljih organizirano podpirala v večji meri kot doslej ter da jim bo zagotovila stalno skrb za ustvarjanje možnosti ohranjanja in razvoja identitete. Z zakonom se torej vzpostavljajo institucije, način financiranja ter način organizacije narodnih skupnosti, ki bodo omogočili izvrševanje zavez iz deklaracije. Deklaracija je nastala na podlagi upoštevanja priporočila Sveta Evrope, Organizacije združenih narodov, Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi ter Evropske unije, ki vsi poleg individualnih poudarjajo tudi ustvarjanje možnosti za uveljavljanje kolektivnih pravic narodnih skupnosti. Deklaracija je nastala tudi upoštevajoč dejstvo, da so bili pripadniki teh narodnih skupnosti ob osamosvojitvi in konstituiranju Slovenije kot samostojne neodvisne države postavljeni v objektivno nov in drugačen narodnostno manjšinski položaj. Visoki politični dokument je tedaj podpisalo kar 63 poslank in poslancev Državnega zbora, torej dvetretjinska večina. Vse do predloga zakona, ki je pred nami, pa omenjena deklaracija ni imela realnih implikacij. Vse do danes ni bil urejen pravni okvir za izvajanje in financiranje zavez o negovanju kultur in jezikov, o katerih deklaracija govori. V stranki SMC menimo, da je po več kot 25 letih od osamosvojitve in po sedmih letih od sprejetja deklaracije napočil čas za urejanje kolektivnih pravic narodnih skupnosti, da bi se z njimi lahko trajno zagotavljajo ohranjanje njihove kulturne identitete in jezika ter čas za odločitve za vzpostavitev stalne institucije, ki ne bo

odvisna od aktualne politike oziroma od posameznih vlad.

Glede na vse navedene razloge bomo v stranki SMC predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Mag. Branko Grims bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani! Vsem prav lep pozdrav!

Danes obravnavamo en poseben zakon, ki pa ima napačen naslov. Pravilno bi se imenoval zakon o nebrzdanem dodatnem zaposlovanju propadlih kadrov SMC in drugih strank vladajoče koalicije po naslednjih volitvah.

Tisto, kar naj bi bila vsebina tega zakona, se pravi pravice manjšin, urejajo že obstoječi zakoni, ščiti slovenska ustava, ščiti posebna deklaracija in v praksi dokazuje cela vrsta zakonov, ki jih je sprejel ta državni zbor, s katerimi so bile narodnosti oziroma narodi nekdanje Jugoslavije posebej zaščiteni, njihovi člani tukaj privilegirani pri posameznih rešitvah in na sploh. To se pravi, se odpira vprašanje, zakaj je ta zakon sedajle tukaj. Odgovor ste povedali že nekateri sami. Zato, ker se bližajo volitve. Žal vam je predvolilni šov danes klavarno propadel, kajti Vlade Republike Slovenije danes tu ni. In to veliko pove. Prvič, po eni strani pove o odnosu vaše vlade do parlamenta, pa tudi do teme, ki je danes pred nami. Po drugi strani je, saj veste, v politiki tudi molk neke vrste sporočilo. Odsotnost vlade lahko razumemo zelo preprosto, da vlada ni hotela priti sem in povedati, da takega zakona ne potrebujemo, ter se potem konfrotirati s predlagatelji. In so se enostavno skрили. Se pravi, stališče vlade v tem trenutku ni, da zakon podpira ali ne podpira, ampak vlada se skriva. Krasna koalicija in krasna vlada, moram reči.

Pri posameznih rešitvah, ki so tukaj, se vprašajmo, ali je za to zakon potreben. Vsako od teh pravic, z vso odgovornostjo trdim, vsaka od teh narodnosti oziroma njihovi pripadniki, ki živijo danes na ozemlju Republike Slovenije, uresničujejo že v celoti. Prihajam iz Kranja, kjer obstaja cela vrsta kulturnih društev pripadnikov narodnosti nekdanje Jugoslavije, se financirajo, dobro delujejo, sodelujejo z občino, sodelujejo z drugimi republikami, sodelujejo s svojimi nekdanjimi domovinami, danes domovinami njihovih narodov. Nobenega problema ni, gospe in gospodje. A problem je pa nekje drugje! Bližajo se volitve in gospe in gospodje poslanci sedaj nekateri že bežite, kakšna poslanka SMC je sedaj iznenada postala direktorica bolnice, kakšna druga kakšne druge institucije in tako dalje in tako naprej. Saj vemo, kdo najprej zapusti ladjo. Sedaj pa pripravljate mehak teren za trd pristanek, ki bo na volitvah, ker veste, da bo trd pristanek. O ja, to pa bo! In je treba ravnati birokratsko. Kaj pa je pravzaprav SMC?

To je zanimiva zgodba. Poučna tudi za naprej. Imeli smo nekoč LDS, ki je postala praktično v nekaj mandatih institucionalizirana birokracija. To je tisto najslabše, kar se lahko zgodi državi. Ko birokracija postane politično organizirana, kar je levičarska bila iz prejšnjega režima in potem še zraven z levičarskim potencialom oziroma poudarki. Ampak bistvo je, da je to birokracija. Potem se je to prelevilo k Pozitivni Sloveniji, pa potem k Alenki Bratušek, danes je to SMC in v naslednjem mandatu bo to Lista Marjana Šarca, ki se tako kot nekoč SMC prikazuje kot vse kaj drugega. Ampak to je bistvo te zgodbe. Zato so potem vsi ukrepi, ki se sprejemajo, ukrepi take narave, da se povečuje zaposlovanje v javnem sektorju, da se dodatno bremeni podjetništvo in da se s tem ovira razvoj, razvojni potencial Republike Slovenije, ki je zagotovo bistveno večji, kot se kaže danes.

Kdor dvomi v to vlogo, naj malo pogleda posamezne rešitve, ki so bile sprejemane v tem obdobju, pa boste videli, da ga ni zakona, ni rešitve, ki ne bi bila tako izvedena, da je na koncu povzročila dodatno zaposlovanje, birokracije torej, v javnem sektorju, dodatno obremenila podjetništvo. In to gre v nedogled. Začarana spirala, ki jo lahko prekinemo samo volivci, če enkrat za spremembo ne nasedejo novim obrazom in s tem mimogrede poskrbijo tudi za lastno varnost. Saj je znano, da je najnovejši murgelsko komponirani novi obraz že javno razglasil, da hoče najprej podreti vse varovalne ograje in spustiti ilegalne migrante neovirano na ozemlje Republike Slovenije. Ampak to je tudi poudarek, ki je povezan s politično organiziranostjo birokracije najbrž. Igra, ki se jo greste, je tudi nevarna. Kajti igra, in tudi to je najbrž danes razlog, da danes vlade ni tukaj, je v tem, da potem hočete dokazovati, da so nekateri veliki branitelji pravic in zagovorniki narodov in narodnosti nekdanje SFRJ, drugi jim pa nasprotujejo. To seveda ni res, gospe in gospodje. In to vsi zelo dobro veste. Gre pa za vprašanje, čemu in na kakšen način dajemo prednost – ali dajemo prednost lastnim državljanom in državljanom v vsem na enak način in z enakimi merili, ali pa se forsirajo samo točno določene skupine. In to vi počnete. »Pumpati« eno narodnost proti drugi je pa ekstremno nevarno početje. Zelo zanimivo, da se tega lotevate v predvolilnem obdobju. To veliko pove o vas, pa tudi o času, v katerem živimo. Seveda je to popoln nesmisel. Deklaracija, o kateri govorite, je bila sprejeta s praktično zelo visoko stopnjo soglasja. To vsi veste. Tudi večina tistih zakonov, ki so udeleženi posamezne rešitve, je bila sprejeta z visoko stopnjo soglasja, ker je šlo za rešitve, ki so temeljile na predhodnih zavezah, obljubah, na ustavi, na pravicah. Ko gre za uresničevanje pravic katerekoli od teh, ki so tu našteje, ni nobene ovire. To so pravice, ki so zajamčene s slovensko ustavo, z zakoni in z mednarodnimi predpisi. To se pravi, je tak poseben zakon je popolnoma nepotreben. Tu gre za vprašanja

financiranja posameznih projektov. Vsi dobro veste, da tudi to že teče na več nivojih. Nekatere stvari financira država, nekatere financirajo lokalne skupnosti, in to zelo dobro in zelo uspešno. Torej je tudi s tega vidika zakon popolnoma nepotreben. Tole razpihovanje ali pa, če hočete, metanje karbida na žerjavico je problem. Je problem za vse, ki v tem sodelujete, zato je zagotovo tudi zelo jasno sporočilo, zakaj vlade ni tukaj. Zakon, tak, kot je, je nepotreben. Verjamem pa, to je človeško, da si želite tudi po volitvah imeti dobre zaposlitve na račun davkoplačevalcev, pa mesta v raznoraznih kolektivnih organih, kjer boste vlekli mastne sejnine in tako naprej. To pa verjamem. To je človeško. Ni lepo, je pa človeško. In to rešujete torej na birokratski način. Ustanovili bomo še nekaj, pa malo bomo predelali, da bomo potem na novo volili direktorja. To bo mogoče kakšen, ki mu bo ime Dragan, in tako dalje, in tako naprej. Stvari so prozorne, če jih pogledaš s strani in če ne nasedeš. Jaz upam, da temu res ne bo nihče ne nasedel.

Vsekakor pa v SDS tega zakona, ker je nepotreben, do pripadnikov narodov nekdanje SFRJ pa tudi poniževalen, žaljiv, ker jih jemlje kot tiste, ki ne bodo spregledali te igre. V SDS tega vsekakor ne bomo podprli.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanj gospod Primož Hainz.

Izvolite.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa, gospod podpredsednik, za dano besedo.

Dovolite, da vas seznanim s stališčem Poslanske skupine Desus k Predlogu zakona o uresničevanju kolektivnih kulturnih pravic skupnosti pripadnikov narodov nekdanje Socialistične federativne republike Jugoslavije v Sloveniji.

Sam moram reči, da je poslanska skupina imela v teh letih, pa tudi že prej, kot slišim, vrsto razgovorov s predstavniki narodnih manjšin v Sloveniji in poznamo zelo dobro te probleme. Seveda pa je treba reči, da prve zahteve so bile zahteve po spremembi ustave in za vzpostavitev dvojezičnosti. Ni bilo sicer popolnoma jasno, na kakšen način, ampak vendar, to so bile zahteve. Te zahteve pa niso šle znotraj stroke. To moram posebej poudariti. Ni bilo toliko vprašanje tega, ali je politika tukaj klonila ali ni klonila oziroma kot so nekateri interpretirali, preprosto znotraj stroke je bil odklon premočan, in so se pobudniki morali zaustaviti. Sedaj pa imamo predlog za kulturne pravice, kjer se individualne pravice spreminjajo v kolektivne pravice. Moram reči, da tu Vlada ima svoj organ, torej Svet Vlade za vprašanja narodnih skupnosti pripadnikov, ki deluje in se tudi financira. Moram reči, da razumemo to pobudo predvsem v tem smislu, da matične države premalo financirajo te narodnosti in je

zato pritisk na državo Slovenijo, da bi v večji meri financirala manjšine, kar je popolnoma legitimno v teh časih, ki niso prav lahki za nikogar. Žal pa ta predlog zakona sproža več vprašanj kot odgovorov, in sicer vprašanje, kaj je z migrantskimi skupinami v Sloveniji, kaj je z Nemci v Sloveniji, kaj je z Avstriji v Sloveniji, kaj je z Judi v Sloveniji, kaj je z Jugoslovani v Sloveniji. Ne pozabiti, zadnje štetje je bilo leta 2002. Takrat so bili še Jugoslovani deklarirani, danes ne vemo, ne moremo prešteti in tudi številka, ki je bila navajana, lahko rečemo, predlog je 10 %, ampak številke, ki se navajajo, danes je ena kolegica govorila o 212 tisoč, to je izmišljen podatek, ga ni, ker štetja že toliko časa ni bilo, da ni več resno, ampak pustimo. Vrsta vprašanj je in se potem postavlja tudi vprašanje, kje bo potem tista meja med klasičnimi avtohtonimi narodnostmi, Italijani in Madžari. Ampak vendar, pustimo. Gre za to, da so vprašanja nerazčiščena. Kaj je bistvo, če lahko tako rečem? Imamo stališče Vlade. Po računalniku je Vlada poslala svoje stališče oziroma ga predstavila, mislim da danes, ampak nimamo mnenja Ministrstva za kulturo, nimamo mnenja Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, nimamo mnenja Urada Vlade za narodnosti, nimamo mnenja Urada Vlade Slovence v zamejstvu in po svetu, nimamo mnenja Službe za kulturno raznolikost in človekove pravice, nimamo mnenja Službe Vlade za zakonodajo nimamo mnenja Inštituta za narodnostno vprašanje, ki se profesionalno cela ekipa ukvarja že desetletja s tem vprašanjem, kar dr. Matić dobro ve. In seveda tudi nimamo, to je pa treba reči, mislim, da je bilo celo omenjeno, da niti Skupnost občin niti Združenje občin niti Združenje mestnih občin Slovenije niso bili pozvani, da bi povedali, kaj mislijo, pa je velik del teh problemov na njih, financiranje in še bolj realizacija. Tako mislim, da je težko odločati in prevladati vso znanje in vedenje in nevedenje na poslance. Zato mislim, da bi bilo treba umiriti to razpravo, če lahko tako rečem, mislim, da bi jo morali vrniti na strokovno podlago, pridobiti vsa ta mnenja, ki sem jih naštel, si vzeti čas za premislek in ne uporabljati predvolilne nervoze za težka vprašanja, ki lahko resnično povzročajo tudi nekatere težave.

Kar se tiče štetja, sem že omenil, številke so približne, torej recimo 10 %. Zadnje štetje je bilo leta 2002. Ampak glede ideje, da bi pa te narode bivše Jugoslavije organizirali v posebnem uradu, moram pa sam kot Desus pa vendar dati še eno pripombo. Tudi če gre za 200 tisoč ali pa 10 % prebivalcev, na drugi strani imamo 612 tisoč upokojencev. V koalicijski pogodbi smo imeli oblikovanje urada za starejše. Ta vlada s finančnim ministrstvom in predsednikom vlade ni dovolila organiziranje tega urada z nekim izgovorom, da denarja ni.

Ker se pojavlja več vprašanj kot odgovorov, bomo poslanci naše poslanske skupine pozorno poslušali razpravo in nato glasovali po vesti. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Jelka Godec, ste želeli postopkovno? Izvolite.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala.

Moj predlog je naslednji: prekinitev seje, da pridobite mnenje Vlade, predsedujoči. Kolega je zdajle povedal, da je Vlada dala mnenje o takšnem vprašanju. Jaz mislim, da bi ga morala.. Jaz zdaj že ves dan gledam tu na e-klop, a tega mnenja ni nikjer. Če kdo od vas mnenje ima oziroma prosim, predsedujoči, da se to mnenje pridobi, se seja prekine. Glede na to, kaj se je zdaj že začelo govoriti, je to ključno, je vprašanje, o katerem je treba razpravljati in ni kar tako. Tako da bi jaz prosila za prekinitev seje do pridobitve mnenja Vlade. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sem pričakoval to vprašanje, ker je tudi mene zanimalo, če dejansko je to mnenje Vlade. Strokovne službe trdijo, da ga ni in ga najverjetneje tudi ne bo. Bom dal besedo podpredsedniku, ker pravi, da je na portalu Vlade, ampak strokovne službe mi trdijo, da tega ni.

Kar se pa tiče prekinitve seje, kot je že drugi podpredsednik prej dejal, se Vlada ni dolžna izrekati o tem in zato ni podlage, da bi prekinili sejo, zato ne morem sprejeti vašega predloga in bomo nadaljevali s sejo. Bom pa, samo trenutek, če mi dovolite, povprašal podpredsednika glede izjave, ki jo je podal. / medsebojno pogovarjanje/ Mnenja Vlade v Državnem zboru nimamo, gospa Jelka Godec, to je gotovo, ampak želite besedo.

Izvolite, postopkovno.

JELKA GODEC (PS SDS): Jaz še enkrat predlagam prekinitev seje in prosim vas, dajte pridobiti mnenje Vlade. Vlada očitno ima mnenje, nahaja se na portalu Vlade. Državni zbor je samostojni organ, ki mu Vlada mora dati mnenje, mora, vi ste rekli zdaj, da v tem primeru ni treba. Ampak če Vlada ima mnenje in zdaj naj cel Državni zbor vsak poslanec za sebe išče mnenje Vlade? To je točka, o kateri moramo vedeti, kakšno je mnenje Vlade. Gre za zakon, ki ureja manjšino oziroma njihove pravice. Jaz mislim, da bi bilo dobro predlagatelj, gospod Matić, da imate mnenje Vlade, da vidimo, kakšno je stališče torej ministrstva oziroma same Vlade. Dajte prosim, predsedujoči, prekiniti in dajte dobiti to mnenje, če že Vlada ne more biti prisotna. Jaz mislim, da to je pa nedopustno.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ker vidim, da je še interes postopkovnih, mi dovolite, da dam dokončen odgovor. Gradiva ni, Vlada ni dolžna podati predloga in zaradi tega mi nimamo nobene podlage, da prekinjamo sejo, tako kot je že v tretje bilo in je rečeno. Zato predlagam, da nadaljujemo s podajanjem stališč poslanskih

skupin. Ali ima kdo še kakšen predlog ali pa postopkovni predlog? Vidim, da ja.

Začnemo z gospod Anjo Bah Žibert, izvolite, imate besedo. Ampak poudarjam, ne bomo prekinili seje, ker za to ni podlage.

Izvolite, Anja Bah Žibert..

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala, predsedujoči.

Lahko rečete, da ni podlage, vendar vi jo lahko prekinete in tudi pozovete lahko Vlado, da poda mnenje. Zdaj vam bom pa povedala, v čem je problem. pogledjte, zdajle smo nekje na polovici stališč. Mislim, da vsako stališče do zdaj je praktično vsebovalo termin trenutna ureditev je diskriminatorna. Na nek način sem imela že občutek, da je protizakonita celo, če ne bi že kdo hotel reči, da je protiustavna. Jaz dejansko potrebujem mnenje Vlade, ki do zdaj ureja to vprašanje. Vemo kje, vemo katero ministrstvo, vemo, v kateri postavki, in me zanima njihovo mnenje. Ker sicer govorimo vsi skupaj tukaj na pamet. Mi nimamo enega podatka s strani Vlade, ali gre za diskriminatornost, ali gre res za kršitve omenjenih pripadnikov narodnosti in tako naprej. Kako naj razpravljamo povsem na pamet, ne da bi dobili tudi neke konkretne odgovore o tistih, ki to področje do sedaj urejajo. Samo zato, predsedujoči. In jaz vas osebno pozivam, vi lahko prekinete sejo. Gre za to, da se pogovarjamo tukaj na pamet. Če gre za to, da se bo tukaj razplamtela neka, ne vem, ideološka tema, se ne bo, predvidevam, da se ne bo, ker ne vem komu bi bilo to v korist. Če kdo želi, da bi se tukaj začelo govoriti o problemih, ki jih v tej državi ni in ljudje zelo lepo živijo kot sosede, kot prijatelji in kot znanci, jih ni. Ampak če pa so nekateri konkretni, o katerih so govorili, da gre za diskriminatornost, da nekateri niso mogli na nek način delovati v skladu z zakonom, pa potrebujemo tiste, ki so v izvršilni veji oblasti.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Anja Bah Žibert, že kot prva ste sprožili to dilemo in vam je bilo odgovorjeno. Imamo še predvidene tri ure in pol. Lahko se dajemo s postopkovnimi, ampak jaz seje ne bom prekinil, ravno tako tudi moj kolega ne bo prekinil seje. Lahko se preigravamo s postopkovnimi še tri ure in pol ali pa nadaljujemo z razpravo. Rekel sem vam, Vlada ni podala mnenja. Jaz pa nimam podlage, da bi prekinil sejo in je tudi ne bom, zato nadaljujemo razpravo.

Mag. Branko Grims, izvolite, imate besedo.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Poglejte, ne samo da je samostojen organ Državni zbor, parlament je po ustavi zakonodajalec, je samostojna veja oblasti. Dokler Vlada Republike Slovenije bodisi neposredno s poročanjem na seji Državnega zbora ali posredno s tem, da uradno pošlje en tekst v Državni zbor, ne more sporočiti svojega stališča. Tako da v tem delu se

s predsedujočim strinjam, da stališče Vlada o tem za Državni zbor uradno ne obstaja.

Tisto, kar pa je problem, gospe in gospodje, in bi tudi zato predlagal, da prekinemo sejo in pridobimo posebno mnenje, ekspertizo pravne službe, je pa pomanjkljivosti, ki so v tem zakonu. Ne samo to, na kar je opozoril podpredsednik, da se je pozabilo na, recimo, kočevske Nemce, ki tukaj živijo 500 let, pa še mnoge druge. Povedal je še nekaj, kar bi moralo vse vas zaskrbeti, da kršite v tem trenutku tudi lastno koalicijsko pogodbo. Da je koalicijska pogodba imela zavezo, da se bo za upokojence, za 600 tisoč slovenskih upokojencev oblikoval poseben urad, pa Vlada tega ni dovolila iz varčevalnih razlogov. Torej na upokojencih se bo varčevalo. Tukaj, ko pa gre za narodnosti, za katere obstaja poseben vladni organ, ki financira, tako kot je bilo povedano, jaz sem povedal, da to teče, in teče ne samo na vladni ravni, ne samo na državni ravni, ampak tudi na ravneh lokalnih skupnosti, in to dobro in nemoteno ves čas obstoja samostojne Slovenije, sedaj uveljavljate neko rešitev, ki je sporna. Zaradi tega bi bilo to treba preučiti s pravnega vidika, z vidika skladnosti s preostalimi pravnimi akti, ki urejajo naše delo, in tudi z vidika pravnih posledic, če se to sedaj sprejme.

In še nekaj lahko ugotovite, gospod podpredsednik, in to je moj predlog, da zagotovo ni naključje, da danes vlada tukaj manjka. Sram jo je.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Postopkovno, dr. Dragan Matić, izvolite.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Gospod predsedujoči, jaz vam predlagam, da nadaljujete sejo normalno po poslovniku. Vlada pač ni dolžna dajati mnenja. Gre za prvo obravnavo. Tudi pri prvi obravnavi Zakonodajno-pravna služba ni dolžna podati mnenja. Mi bomo danes opravili to, kar je naša naloga, soočili bomo stališča, poslušali bomo mnenja vseh poslanskih skupin. Tista, ki bodo konstruktivna, jih bomo z veseljem vzeli na znanje. Do druge obravnave na pristojnem delovnem telesu Državnega zbora je še nekaj časa. Do takrat bo Vlada dala stališče. Zakonodajno-pravna služba pa prav tako. In takrat, ko se bomo pogovarjali o konkretnih rešitvah od člena do člena, bomo tudi izboljšali vse tisto, kot je zmeraj v navadi. Na prvi obravnavi se razpravlja o najširšem možnem vidiku, opozori na domnevne nepravilnosti ali pa dejanske nepravilnosti v predlogu zakona, predvsem pridobi mnenje Zakonodajno-pravne službe in na delovnem telesu to naprej tudi odpravlja.

Tako da jaz ne vidim razloga, zakaj se gospoda iz opozicije danes bojijo tako zelo te razprave, v čem je danes tak problem. Vsi poslovniški pogoji so izpolnjeni, da seja poteka normalno. Zdaj pa ne vem, razen, če se gredo neko posebno vrsto obstrukcije, da zdaj sprožajo proceduralna vprašanja, ki to

pravzaprav niso. Jaz vam predlagam, da normalno nadaljujemo sejo v skladu s poslovnikom.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prav je, da se pogovorimo o tem. Ker vidim, da je še interes, dajem besedo gospe Jelki Godec. Izvolite, imate besedo.

JELKA GODEC (PS SDS): Predsedujoči, jaz vem, da ste izrazili že svoje stališče glede prekinitve. Ampak še enkrat, gospod Matić je zdajle govoril o tem, da se ugotavljajo nepravilnosti, diskriminacija in tako naprej. Da imamo neke podatke, prej je kolega Hainz govoril v stališčih, koliko je takšnih opredeljenih, ki se opredeljujejo za druge narodnosti po letu 2002. Leta 2002 se ni bilo več obvezno izjasniti o svoji narodnosti. Torej tudi tej podatki niso pravilni. V mnenju Vlade pa je dostikrat oziroma vedno so napisani tudi statistični podatki, na kaj se Vlada opira pri svojem mnenju. Meni se zdi nedopustno, da predlagatelj zakona že vnaprej govori o diskriminaciji, o nepravilnostih na tem področju pri manjšinah, ne da bi imeli mnenje Vlade. Glede na to, da je bilo izrečeno s strani podpredsednika, drugega podpredsednika gospoda Hainza, da je mnenje Vlade in očitno so ga nekateri poslanci prebrali, drugi pač ne, ker ni prišlo uradno v Državni zbor, tako kot je rekel kolega Grims, še enkrat predlagam, vi imate to možnost, da sejo prekinete, da Vlada uradno pošlje mnenje Vlade, da lahko razpravljamo potem konec koncev, da vidimo, kaj je notri, če so konkretni podatki, da vemo, kakšno je mnenje Vlade, kakšno je mnenje tega ministrstva, ki se s tem področjem ukvarja, ali res gre za kakršnokoli diskriminacijo, ali res gre za nepravilnosti na tem področju. Jaz bi bila vesela, da dobimo zadeve, da vemo tudi ostali poslanci, ne se delati neumnega, gospod Matić, ne se delati neumnega!

Tako da jaz še enkrat, predsedujoči, jaz mislim, da imate možnost, jo imate, da prekinete sejo, mislim, da več kot 15 minut ne rabi Vlada, da pošlje uradno mnenje v Državni zbor in da zadeve zavedejo, da dobimo na klop to mnenje, da lahko o teh stvareh razpravljamo. Ne glede na to, da je to prvo branje, ne glede na to! Kako naj odločam potem? Kako boš glasoval? Zdaj bo razprava tekla kar tako nekaj. Oni so prebrali mnenje Vlade, mi ga pa nismo. Ker oni imajo zveze, ker je njihov minister iz Desusa, mi pač ne. Ja, glejte no! Ne se nore delati! Dajte nam poslati mnenje Vlade, dajte pridobiti, pa bomo šli naprej. Saj ni problem zdaj, ampak dajte mnenje Vlade, prosim, predsedujoči, še enkrat, jaz še enkrat predlagam, da se zadeva uredi v tem smislu, da se pošlje, da se pridobi ...

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Jaz sicer osebno nisem ničesar prejel in ničesar videl. Ampak ja, razumem in je to vse možno vključiti v današnjo razpravo, pa razpravo, ki bo prišla na

dnevni red na prihodnjih točkah. Vidim, da je še en postopkovni predlog.

Dr. Dragan Matić, izvolite, imate besedo.

DR. DRAGAN MATIČ (PS SMC): Moj postopkovni predlog bi bil, gospod predsedujoči, da poskušate opomniti gospo Jelko Godec, da v svoji razpravi naj se trudi biti dostojna in naj neha zmerjati druge z izrazi, da je neumen. No, ravnokar je rekla, da sem »pritegnjen«. No, take imamo s strani SDS. Dobro bi bilo, ko bi se malo naučili kulture, saj konec koncev govorimo o zakonu, ki je s področja kulture. Hkrati bi pa rad še posebej poudaril, da jo opozorite, da jaz v svojem nastopu nisem uporabil nobenih izrazov o diskriminaciji. Jaz nisem izjavil nič takega. Tako da mislim, da je tole tukaj nek teater, ki ga izvajajo kolegi iz SDS, ampak povsem po nepotrebnem. Imamo povsem običajno sejo, stališča Vlade ni in ga tudi ni treba po poslovniku. Dajmo se držati, gospod predsedujoči, nekega dostojnega tona. Poskušajte normalizirati potek te seje, to je moj dobronameren postopkovni predlog.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Spoštujem vaše mnenje, ampak se sprašujem istočasno, ali ste del rešitve ali pa del problema, ker ste se ravnokar oglasili, dr. Matić. Niste mi v nobeno pomoč.

Gospa Anja Bah Žibert, kot odgovor.

Izvolite, imate besedo, vam jo moram dati.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

Bom pač izkoristila v zagovor kolegice. Naj nam ne pridiga nekdo, ki v Državnem zboru eno poslansko skupino nagovarja z »gospoda«. Po Slovarju slovenskega jezika pojdite pogledat, kaj to pomeni. Poniževanje najnižje stopnje, vsaj kar se tiče v tem smislu, kaj smo v Slovenski demokratični stranki in česa se zavedamo.

Zdaj pa drugo. Glejte, predsedujoči, predlog zakona je na mizi, berem, »zaradi zagotovitve večje učinkovitosti in kakovosti pri opravljanju nalog, ki jih trenutna Služba za kulturno raznolikost in človekove pravice ima.« Jaz nimam podatkov, ali je ta služba neučinkovita in neakakovostna, ker mi ni nihče povedal, kaj je do zdaj storila in česa do zdaj ni storila, koliko sredstev je bilo razdeljenih, koliko projektov je bilo, komu je bilo zavrženo in komurkoli je bilo karkoli kršeno. Zato je težko o tem razpravljati. Če res želimo vsebinsko razpravo o tem, potem rabimo podatke. Če pa želi nekdo tukaj šov ali pa novo delovno mesto, potem pa nam povejte, ker grem rajši domov, pa grem rajši tamle pomagat eni mamici, ki je morda tudi iz kakšne bivše republike, zato da bo jutri bolje živela. Resno vam povem. Če se gremo tukaj, da bo nekdo dobil delovno mesto, potem povejte. Zaključimo z razpravo. Če pa

želite, da dejansko razpravljamo, če gre za problematiko, potem nam pa dajte podatke, kje je bila ta služba neučinkovita in neakakovostna.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Če bi bilo možno prekiniti sejo in pridobiti podatke danes, bi to storil. Ampak Vlada je jasno sporočila, da danes mnenja Vlade ne bo, zato predlagam, da nadaljujemo s stališči poslanskih skupin in skozi razpravo ugotovimo v tem delu, kaj je in kaj ni za dodati ali pa odvzeti.

Zato mi dovolite, da dam besedo Poslanski skupini Nove Slovenije – krščanskih demokratov, katere stališče bo predstavil gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Ta turbulenca, ki je nastala, je logična in razumljiva in zakuhalo jo je Vlada. To je zelo občutljiv zakon, je zelo občutljivo vprašanje, ki pa se ga sploh ne sme v parlamentu obravnavati pet pred dvanajsto, pet pred volitvami. Jaz vem, da bo zdaj strahoten napad na vse moje besede, ki jih bom tukaj izrekel in bom deležen marsičesa, ampak začel bom pri naslovu.

Spoštovani predlagatelji, naslov je napačen. Imam predlog. Dajte v naslovu navesti, za katere narodne skupnosti gre. Da gre za Albance, da gre za Bošnjake, Črnogorce, Hrvate, Makedonce, Srbe, Jude, je bilo rečeno, Nemce in tako naprej. Ker Jugoslavije ni več, smo rekli na dan plebiscita. Ali pa ga moramo še enkrat ponoviti? Jaz tega imena enostavno ne sprejemam, bi pa predlagal, da gre amandma, ker bo šla najbrž zadeva naprej, tudi v tej smeri, da se ime zakona spremeni.

Jaz zelo rad živim in zelo rad bi živel v neki mirni skupnosti, kjer živimo skupaj z vsemi temi pripadniki narodnosti, pa mi v Prekmurju skupaj z Madžari, pa z Italijani in tako naprej. Ampak bom danes začel pravzaprav o tem, da pa se v tem mandatu sploh nismo pogovarjali o kulturnih pravicah oziroma o kulturi večinskega slovenskega naroda. Nekdo je prej povsem napačno rekel, kako Slovenija skrbi za Slovence v zamejstvu in po svetu. Veste, kako skrbi? Tako, da je bila parlamentarna delegacija v metropoli največjega, najmočnejšega gospodarstva v Evropi in so nas tam učiteljice, še ena novinarka je bila, pustimo zdaj, kdo je bil tam, veleposlanik ali ne, ampak tudi ona, so nas prosili, če lahko kaj pomagamo pri slovenskih založbah, da učbenike še nekako imajo, ampak da je pri delovnih zvezkih problem. Sem obljubil in realiziral. Sem šel od Mladinske knjige do založbe Rokus, hvala njim, nekaj so mi častili, nekaj sem častil jaz, in učbenike poslal tja. Tako to deluje. Ko sva z Jankom Vebrom, ko je bil predsednik Državnega zbora bila v Porabju, sva tja na dvojezične šole nesla vsak eno košaro knjig in bilo mi je lepo pri srcu. Malo je treba paziti, kako se na pamet govori oh in sploh.

Jaz sem se z velikim veseljem srečal s prijateljem, ki je prvi med hrvaškimi društvi v tej državi, sva prijatelja, sva tudi topničarja Lendavskega gradu, kolega László ve, kaj je to, in sva govorila v moji poslanski pisarni o kulturnem udejstvovanju. In sem jaz razumel v kontekstu tega pogovora, da je treba v finančnem smislu bolj podpreti hrvaška društva. In tudi druga, razumem. Če gre za to, mi damo iz proračuna na leto za ljubiteljsko dejavnost približno 4 milijone evrov. Prvi med predlagatelji, dr. Matić, to številko najbrž še bolje pozna. Gre za slovenska društva in tudi za hrvaška, srbska, bosanska in tako naprej. Ni veliko. Dajmo se zmeniti, da to dvignemo za faktor 2. Dajmo se zmeniti. Ampak včasih pa potem tukaj Vlada pravi, da ni absorpcijske sposobnosti. Vsi priseljenci, ki pridejo v Slovenijo, so dobro sprejeti, ne samo s strani Nove Slovenije, s strani vseh. Je tako?! Je tako! Priseljevanje v Slovenijo je bilo prostovoljno, vsak se je pač odločil, kje bo živel. Tako kot se naši mladi odločajo, recimo 8 tisoč na leto, da gredo nekam ven, prostovoljno. Ti priseljenci so dobro sprejeti in so enakovredni del naše družbe, družbe Republike Slovenije. In zdaj se že vidi čisto na začetku. Vlade ni, začeli smo se že prepirati in bojim se, da bo rezultat tega zakona, pri katerem pošteno povem, bi tudi mi radi sodelovali, če bi nas kdo kaj vprašal. In najbrž tudi Vlada, če bi jo kdo kaj vprašal. Zdaj pa je skupina poslancev, kapo dol pred njimi, ruknila ta zakon v parlament, češ, zdaj pa imate. To je vprašanje, ki zadeva, ja, tudi opozicijo, če še kaj da kdo na opozicijo.

Če jaz in mi v Novi Sloveniji dobro razumemo ta zakon, naj bi se del službe za kulturne raznolikosti in človekove pravice na Ministrstvu za kulturo preoblikoval v urad za narodne skupnosti pripadnikov nekdanje SFRJ, ki bi bil zadolžen za izvajanje javnih razpisov in pozivov, namenjenih za financiranje ukrepov uresničevanja kolektivnih kulturnih pravic teh skupnosti. Ne mi zameriti, ampak jaz zdaj razumem, da se ta urad ustanavlja na račun kulture večinskega naroda. Morda se motim, me boste zradirali, popravili in tako naprej. Lahko rečem, da je pri nas v Sloveniji vprašanje dveh avtohtonih narodnostnih skupin dobro, še več, odlično urejeno na evropski ravni, lahko smo za zgled. Ampak gre za dve avtohtoni narodni skupnosti, vemo, kaj je avtohtona narodna skupnost, torej madžarska in italijanska. Vprašanje je, kot je bilo že prej izpostavljeno, ali smo tukaj v ta nabor zajeli vse, ali pa zdaj res mislimo samo pripadnike nekdanje SFRJ. In še enkrat, z naslovom se sploh ne strinjam.

Že ko smo obravnavali predlog spremembe ustave, ki ni dobil zadostne podpore, smo se mi v Novi Sloveniji in tudi sam sem se spraševal v neki televizijski pogovorni oddaji, kaj imamo mi večinski narod, da pripadniki teh narodnih skupnosti nimajo. Kje je razlika? Bi prosil, da mi kdo da ta odgovor. Ali jih država, jih Vlada zatira? Jih zato morda ni tukaj?

Jaz tukaj nisem prepričan. Nimam tega občutka. Vsi imamo svobodo delovanja, uporabe jezika, materne, v zasebnem življenju. In integracija zagotavlja enakopravnost.

Kdor hoče dobro Sloveniji in tukaj živim ljudem različnih narodnosti, ne samo večinskemu narodu, ta tega zakona ne more in ne sme sprejeti. Spoštovanje in mirno življenje brez delitev, za to smo mi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marija Bačič bo predstavila stališče Poslanske skupine SD. Izvolite.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani kolegi in kolegi!

Prvega februarja 2011 je Državni zbor z ustavno večino sprejel Deklaracijo o položaju narodnih skupnosti pripadnikov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji. V njej so predlagatelji, prvi med njimi naš nekdanji poslanec Miran Potrč, jasno izrazili zavezo, da Republika Slovenija ne le priznava, temveč tudi spodbuja ohranjanje kulture Albancev, Bošnjakov, Črnogorcev, Hrvatov, Makedoncev in Srbov. Z njo smo se kot država zavezali tudi k uveljavljanju pravnih okvirov, ki bodo takemu delovanju omenjenih narodov zagotovili materialne in druge oblike podpore. Razlogi za sprejetje so bili dolgoletna prizadevanja ter dobra organiziranost konstitutivnih narodov nekdanje SFRJ, ki so vseskozi izražali prizadevanja za določitev organa, v katerem bi lahko imeli organiziranega sogovornika s strani države. Na njihov položaj je v več poročilih opozarjal tudi varuh človekovih pravic, ki je izdal priporočila za oblikovanje in sprejetje strategije urejanja kolektivnih pravic manjšin, ki v ustavi niso posebej opredeljene. Ne nazadnje deklaracija je bila tedaj tudi odgovor na priporočila in opozorila mednarodnih nadzornih teles za varstvo človekovih pravic in pravic manjšin, ki so v preteklosti Slovenijo že večkrat opozorila na neustrezno urejenost področja. Četudi deklaracija ni vsebovala sistemskih ukrepov, kar ni niti namen dokumenta kot izjave volje zakonodajnega telesa v določenem vprašanju, je na Vlado naslovila konkretno pobudo. Državni zbor je namreč menil, da bi k cilju zagotavljanja stalne skrbi za ustvarjanje možnosti ohranjanja in razvoj identitete veliko prispevala odločitev Vlade za ustanovitev posebnega posvetovalnega telesa Vlade, ki bi obravnavalo vprašanje, zahteve in predloge pripadnikov obravnavanih narodnih skupnosti ter sprejemalo stališča do predlogov odločitev Vlade in ministrstev, ki bi se nanašala na tematike teh narodnih skupnosti. V posvetovalnem telesu naj bi enakopravno sodelovali predstavniki teh narodnih skupnosti, kar bi pripomoglo k usklajenemu delovanju za urejanje omenjenih vprašanj. Tedanja vlada Boruta Pahorja je tako le nekaj mesecev po

sprejetju deklaracije sprejela sklep o ustanovitvi, sestavi, organizaciji in nalogah Sveta Vlade Republike Slovenije za vprašanja narodnih skupnosti, pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Sloveniji. Svet deluje še danes, četudi je bil vmes med vlado Janeza Janšo ukinjen. S predlogom zakona se tako izvršuje sicer pravno nezavezujoča volja Državnega zbora, vloga posvetovalnega telesa se formalno ureja na zakonski ravni, zagotavlja pa se tudi stalno sistemsko financiranje delovanja urada znotraj ministrstva za kulturo ter izvajanja njegovih nalog, kar vključuje sredstva za javne razpise in javne pozive.

Spoštovane in spoštovani! V Poslanski skupini Socialnih demokratov se zavedamo pomena krepitve prijateljskih odnosov z narodi nekdanje Jugoslavije. Verjamemo, da bomo z zagotavljanjem bolj enakovrednih pogojev za njihovo življenje v Sloveniji naredili pomemben korak tudi k izboljšanju odnosov v regiji na sploh. Ti so zlasti zaradi notranjepolitičnih potreb dela politične javnosti vselej na preizkušnji. Predlog zakona bomo v prvi obravnavi podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Besedo ima dr. Matić kot predlagatelj.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Ker je bilo iz niza postopkovnih videti, da nekateri ne razumejo ali pa se delajo, da ne razumejo, zakaj pri vsej stvari gre, in so poskušali zamešati raznorazne tematike, je primerno, da na začetku nekoliko razčistimo zadeve. Najprej geneza, kako je sploh prišlo do današnjega predloga zakona. Po razpadu Jugoslavije so znotraj meja neodvisne Slovenije ostale narodne skupnosti iz ostalih republik bivše SFRJ. To se pravi, to so narodne skupnosti iz nekdanje skupne države. Zato so v procesu osamosvajanja nastali dokumenti oziroma predpisi, v katerih se je tem narodnim skupnostim zagotavljalo, da se jim bo zagotovila pravica do vsestranskega kulturnega in jezikovnega razvoja. Ti predpisi so: Temeljna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, Ustavni zakon za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti, Zakon o plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije in Izjava o dobrih namenih. Po osamosvojitvi se z narodnimi skupnostmi iz nekdanje SFRJ država Slovenija ni posebej ukvarjala, vsaj v pozitivnem smislu ne, njihovi pripadniki pa so bili deležni celo kršenja človekovih pravic v primeru izbrisanih, ko je bilo več kot 25 tisoč 600 posameznikov nezakonito izbrisanih iz registra prebivalstva in so se jim odvzele človekove pravice, na primer do šolanja, stanovanja in dostop do zdravstva. Nekateri so bili izgnani iz države, posamezne družine so bile razdružene

leta in leta. Epilog te zgodbe je znan, veliki senat Evropskega sodišča za človekove pravice je odločil, da je bil izbris kršitev človekovih pravic.

Ves ta čas po osamosvojitvi so sledila tudi opozorila Varuha človekovih pravic v Sloveniji in mnogih mednarodnih organizacij, naj slovenski organi oblasti vendarle začnejo dialog s predstavniki manjšinskih narodov in uredijo njihove pravice. Ne bom omenjal vseh teh mednarodnih inštitucij, ker so bile danes že omenjene. Vsa ta opozorila, poleg opozoril Varuha človekovih pravic v Sloveniji, so ob pobudah predstavnikov narodnih skupnosti nekdanje SFRJ, ki so sami naslavljali željo po dialogu z oblastjo, pripeljala do priprave deklaracije o položaju narodnih skupnosti pripadnikov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji. Ta je bila sprejeta leta 2011 v Državnem zboru s 63 glasovi poslancev. Deklaracija vsebuje pet stališč, ki predstavljajo usmeritve za bolj konkretno politiko na področju varstva kolektivnih pravic narodnih skupnosti nekdanje SFRJ. Od vseh teh je bilo realizirano le eno, in to je ustanovitev Sveta Vlade za vprašanja narodnih skupnosti nekdanje SFRJ kot posvetovalnega organa. To je bilo leta 2011. Ta svet je bil torej dejansko ustanovljen, vendar ga je vlada Janeza Janše že junija 2012 preprosto ukinila, dasiravno so tudi poslanci SDS eno leto prej glasovali za deklaracijo.

Na podlagi vsega povedanega in torej vsega tega sosledja dogodkov od osamosvojitve do danes je povsem jasno, da je treba stališča, usmeritve in zaveze iz deklaracije jemati bolj resno. Zlasti stališče številka 3, ki med drugim pravi: »Pripadniki narodnih skupnosti imajo posebej pravico do lastnega narodnega samopoimenovanja in samoorganiziranja, s čimer lahko uživajo in razvijajo kulturo svojega naroda, negujejo svoj jezik in pisavo, ohranjajo svojo zgodovino,« in tako dalje. Posebej je pomemben pasus, ki se glasi, citiram: »Republika Slovenija ne le priznava, temveč takšno dejavnost tudi spodbuja, hkrati pa si bo prizadevala za uveljavitev pravnih okvirov, ki bi zagotovili materialne in druge oblike podpore njihovem delovanju.« Konec citata. To je zaveza deklaracije, sprejeta v Državnem zboru s 63 glasovi podpore, in danes nekateri poslanci pravijo, da ne vedo, na kateri podlagi je ta zakon tukaj nastal. In govorijo o tem, da je treba zraven priključiti še Nemce, Jude in ne vem še koga. Ta zakon temelji na deklaraciji. Verjamem, da imajo nekateri zelo slab spomin, zato teh tudi v tej dvorani ni. Tudi gospod Grims, ki je glasoval za to deklaracijo, je očitno ostal malo slabega spomina in več ne ve ali pa takrat ni dobro bral deklaracije in ni vedel, za kaj glasuje.

Iz preteklih negativnih izkušenj, ko na primer ena vlada lahko gladko razpusti svet, ki je edini uradni komunikacijski kanal med oblastjo in narodnostnimi skupnostmi, je postalo jasno, da je sama deklaracija sicer solidno izhodišče in temelj za reševanje problematike narodnih skupnosti, vendar je sama po sebi brez

izvedbenih aktov oziroma predpisov premalo oziroma je neučinkovita. Zato smo se odločili, da vložimo predlog zakona, ki sistematično ureja izvajanje kolektivnih kulturnih pravic ter končno ureja stanje na področju, ki je že več kot 27 let neurejeno. Na to opozarjajo mednarodne institucije in naš Varuh človekovih pravic, nekateri danes pa tukaj ne vedo, o čem sploh govorimo, in želijo mnenje Vlade, da se jim to razloži, in se sklicujejo na avtonomijo Državnega zbora, sam državni zbor je pa s 63 glasovi povedal, da je treba to stvar urediti in na kakšen način je treba urediti.

Mi v SMC in vsi tisti, ki so sopodpisniki, od Levice, SD in do nekaterih v Desusu, verjamemo, da je v interesu Republike Slovenije in slovenskega naroda, ki je z osamosvojitvijo, ko je dobil svojo državo, postal nacija, to, da tudi narodnostne skupnosti, ki niso del večinskega naroda, dobijo svoje kolektivne kulturne pravice. Nacija je širša skupnost vseh pripadnikov državljanov ne glede na njihov etnični izvor, jezik in kulturne posebnosti. V interesu države je, da so posamezne narodne skupnosti dobro integrirane v družbo, ne pa, da se jih potiska v asimilacijo. Predpogoj za to pa je, da se narodnostim, ki niso del večinskega naroda, omogoči, da ohranjajo svojo identiteto, svoj jezik in kulturo, kar predlog zakona, ki ga danes obravnavamo, omogoča. To je torej razlaga, zakaj je ta zakon potreben in na kakšni osnovi smo ga predlagali. Pa bi to že marsikdo, ki je danes tudi razpravljaj in se sprenevedal, da ne ve, kje so te osnove, moral vedeti, ker je glasoval za deklaracijo. Tam vidim prazne stole. Marsikdo od njih je tam glasoval za to deklaracijo, pa danes več ne ve oziroma noče vedeti oziroma se noče spomniti, da je to naredil.

Zdaj pa nekaj odzivov na predstavitev poslanskih skupin oziroma neke trditve, ki so bile izrečene s strani Mirjam Bon Klanjšček – zakaj nismo prispevali glasov za začetek postopka vpisa v ustavo in da je zmanjkalo le 11 glasov. Mi trdimo, da ni zmanjkalo samo 11 glasov. Bistveno več jih je zmanjkalo. Cilj je 60 glasov. To se pravi, dvotretjinska večina, da se ta vpis v ustavo doseže. Jaz osebno temu ne nasprotujem, in tudi marsikdo v Poslanski skupini SMC temu ne nasprotuje, vendar jaz trdim, da danes teh 60 glasov in v tem mandatu teh 60 glasov v tej sestavi ni bilo. Treba je znati šteti, kot bi znala povedati gospa iz Nove Slovenije, in teh 60 glasov pač ni bilo. Vnaprej voditi nek postopek z vnaprej znanim izidom se nam ni zdelo smiselno.

Branko Grims je nadaljeval neko medijsko pleteničenje s strani medijev, ki jih plačuje oziroma nadzira SDS, češ da gre za to, da je ustanovitev in namen zakona v tem, da se ustanovi urad, v katerem se bo zaposlil Dragan Matić. Tukaj pred kamerami izjavljam, da se ne nameravam zaposliti na uradu za narodne skupnosti nekdanje SFRJ niti kot direktor niti kot kakršenkoli uslužbenec kateregakoli ranga. S

tem upam, da je ta tema zaključena, da ne bo treba vsakemu poslancu SDS znova in znova namigovati oziroma voditi insinuacij v to smer. Kako razlagati molk Vlade? Načeloma že od rimskih časov velja, da tisti, ki molči, pritrjuje. Ampak Vlada bo imela priliko, da to svoje pritrjevanje, ki ga pričakujem, še pisno in dodatno obrazloži do seje pristojnega matičnega telesa.

Govoričenje gospoda Grimsa, da vsaka od teh skupin pripadnikov uresničuje svoje pravice v celoti, da je financiranje v redu, da on to vidi, ker živi v Kranju in tam pozna neke ljudi, da je tam vse lepo in da je to enako tudi v vsej državi – jaz priporočam gospodu Grimsu in gospodi iz SDS, da se pogovorijo s pripadniki teh narodnih skupnosti. Naj si vendarle najdejo toliko časa in jim bodo oni predstavili svoje poglede na primernost tega financiranja in na primernost te podpore, ki prihaja s strani države. Kolega iz Levice je danes lepo povedal, kako je sistemsko in zakonsko to urejeno po republikah nekdanje Jugoslavije, v Sloveniji noben zakon trenutno ne ureja statusa pripadnikov narodnih skupnosti iz nekdanje SFRJ. Trenutno nimamo nič, kar se tiče financiranja, smo pa financirani samo iz Javnega sklada za kulturne dejavnosti, kjer se nekatera od njihovih društev lahko prijavijo na razpise, in če so uspešna, dobijo nekaj denarja. To seveda ni sistemsko financiranje, še najmanj pa je to pravni okvir, ki ga je deklaracija v točki 3 predvidela in katerega so uspešno z dvotretjinsko večino tudi s podporo SDS izglasovali v parlamentu leta 2011. Glede dodatnega zaposlovanja, ki je bilo že sproženo – če je nekdo prebral zakon, vidi, da dodatno zaposlovanje ni predvideno, gre za preoblikovanje že obstoječe službe. Potem ... Ja, to je ta bravura gospoda Grimsa, ki je hvalil deklaracijo, da temelji na širokem konsenzu in tako naprej, in pravi, da razen njenih obstoječih zakonov – jaz ne vem, katere je mislil, naj jih pove – ni treba nič drugega in da so že neke mednarodne konvencije in splošni akti zadosti velika garancija oziroma zagotovilo, da je vse lepo in prav in urejeno, kar se tiče narodnih skupnosti nekdanje SFRJ.

Gospod Hainz, svet pri Vladi ne financira ničesar. Svet pri Vladi je samo posvetovalni organ Vlade, nobenih pristojnosti nima, da bi karkoli financiral. Tam je to posvetovalno telo, pripadniki narodnih skupnosti se pa pritožujejo, da na sejah tega sveta sodelujejo uradniki nižjega ranga, ki nimajo nikakršnih pooblastil, da bi prevzemali kakršnokoli odgovornost, da bi bilo mogoče sprejeti kakršnekoli zavezujoče sklepe, ki bi lahko izboljšali položaj narodnih skupnosti. To je realnost tega sveta. Za financiranje sem pa prej povedal, kje je edini vir financiranja, ko/če prepričajo s svojim programom, da dobijo na razpisu določen del sredstev za delovanje kulturnih društev. Kje bo meja, ste spraševali, gospod Hainz, med sedanjimi avtohtonimi manjšinami in temi novimi manjšinskimi

skupnostmi. Če bi prebrali zakon bolj natančno, bi vam bilo povsem jasno. Politične pravice. Ta zakon ne prinaša nobenih političnih pravic. Nobena narodna skupnost iz nekdanje SFRJ ne bo imela ne poslanca ne občinskega svetnika, kar imajo recimo Romi, nič od tega. Imela bo samo urejen način financiranja svoje dejavnosti, da lahko ohranijo svojo identiteto, ker se ne želijo asimilirati. Po vseh mednarodnih konvencijah imajo pravico do tega, da se jim ni treba asimilirati, in država je z deklaracijo izrekla svojo namero do te njihove težnje po tem, da se ne asimilirajo, ampak ohranjajo svojo kulturo, identiteto, da jih bo podprla. Toliko, kar se tega tiče, kje je meja. Ni nobene zabrisanosti med enimi in drugimi, nikakršne. To ni problem, lahko ste popolnoma mirni, gospod Hainz. In kar se tiče Nemcev ali Judov, tu govorimo o deklaraciji, še enkrat. Vsi, ki ste govorili proti temu zakonu, se obnašate, kot da deklaracije ni, kot da je to nekaj, kar ne obstaja, pa je z ustavno večino bila izglasovana. Če bi bili Nemci v tej deklaraciji, bi jih tudi zakon danes obravnaval, verjamem pa, da bo prišel čas tudi za njih in za ostale manjšinske skupnosti, kar jih je. Občine, zakaj se one niso izjasnile? Enostavno zaradi tega, ker to ne spada v delokrog občin, gospod Hainz. Zakonodajno-pravna služba bo dala svoje mnenje, ko bo čas. Ne prehitvajmo. Razumem, da je v Desusu očitno precejšen del poslanske skupine, ki temu zakonu želi nasprotovati iz takšnih ali pa drugačnih pobud. Tudi iz predhodne točke dnevnega reda, ko je gospod Jurša razpravljal, je bilo videti, da nastajajo neke zanimive povezave med poslanskimi skupinami v Državnem zboru, ampak pustimo to.

Gospod Horvat, ki je seveda povedal, kar je imel, in je odšel, on pa po mojem sploh ne ve, da deklaracija sploh obstaja. Potem pa tudi to, mislim, da tega zakona sploh ni prebral, ker je spraševal, kot da je padel z nekega planeta in se je spraševal, zakaj je tak naslov, je razlagal, da Jugoslavije ni več. To so res take, bom rekel, »modre« ugotovitve. Da Jugoslavije ni več, se vsi strinjamo, že 27 let je ni, ampak so pa narodne skupnosti iz Jugoslavije, ki so sem prišle ne tako, kot je želel razložiti gospod Horvat, da so to neki prišleki, migranti, ki so prišli zaradi boljše službe, oni so bili del te države, to je bila njihova država Jugoslavija, in potem ko je razpadla, so se brez svoje krivde ali kakršnekoli namere naenkrat znašli v neki tuji državi, za mejo. To je tista zadeva, kjer se najde temelj, zakaj so posebej obravnavani s to deklaracijo. Ker niso prišli od nikoder. Oni so bili tu v svoji državi in potem jih je pač zgodovina dogodkov postavila v neko novo realnost. To novo realnost se pač rešuje na ta način, kot jo želimo danes reševati.

Toliko zaenkrat, kar se tiče teh uvodnih razmišljanj, da nekoliko razpihamo meglo, ker jo pač nekateri želijo spuščati. Nekoliko želimo vendarle razjasniti, kakšni so bili motivi, kakšni so temelji za današnji predlog tega zakona, o katerem razpravljamo, in seveda da zavrnemo

lažniva podtikanja o nekaterih željah, da bi preko tega zakona zaposlovali sedanje poslance, z mano načelu. Zaenkrat hvala, se bom pa še oglasil.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Branislav Rajić, pripravita naj se dr. László Göncz in gospod Saša Tabaković.

Izvolite, mag. Branislav Rajić.

MAG. BRANISLAV RAJIĆ (PS SMC): Hvala, gospod predsedujoči.

Dvanajsti ukrep koalicijskega sporazuma v poglavju Politični sistemi in človekove pravice veleva, da bo treba narediti ureditev kolektivnih pravic narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji v skladu z že določeno deklaracijo, ki je ugledala luč dneva leta 2011. Organizacije, ki se ukvarjajo in ki združujejo pripadnike narodov bivše skupne države, bodo to podporo izražale s pomočjo tega zakona v večji meri kot doslej in na bolj organiziran način. Poskrbljeno bo tudi za stalno skrb za ustvarjanje možnosti ohranjanja in razvoja identitete teh narodov. Zakon prav tako operacionalizira izvrševanje zavez iz deklaracije, ujava urad, o tem je bilo že veliko rečenega, in tudi svet, ki je posvetovalno telo Vlade in skrbi ravno za to stalno skrb, če parafraziram deklaracijo. Treba je še enkrat povedati, da ne gre za podeljevanje novih pravic, nikakor ne političnih pravic ali nekih drugih pravic, in ne gre za dodatna sredstva, ker je znotraj kulturnega programa Ljubiteljska kultura na Ministrstvu za kulturo za leti 2018 in 2019 predvideno po 4 milijone za vse, od tega samo 4 % za ta namen po tem zakonu, torej nekje 160 tisoč evrov na leto.

Spomnil bi rad, da je bilo na popisu leta 2002 prešteto oziroma so se je izjasnili, in sicer 39 tisoč državljanov kot Srbi, 35 tisoč Hrvati, 32 tisoč Bošnjaki in Muslimani, 6 tisoč Albanci, 4 tisoč Makedonci in 2,7 tisoč Črnogorci. Popis iz leta 2011 pa ni prešteval po tem kriteriju, zato tega podatka ni, ampak raziskovalci navajajo, da gre za 12 % populacije, okrog 240 tisoč državljanov Slovenije. Rad bi tudi spomnil na mnenje Sveta Evrope, ki pravi, da dosedanjí ukrepi niso dovolj, da bi večinsko prebivalstvo v celoti cenilo raznovrstnost slovenske družbe. Ena desničarska revija pa poroča, da je poslanec vložil zakon. Ilustrira to z bombastično napovedjo, »sin jugooficirja in poslanec SMC vlaga zakon«, zamolči pa, da je sin jugooficirja sin slovenske matere, zamolči tudi, da je doktor zgodovine in za povrh specialist za manjšinska vprašanja. Moram to povedati kot ilustracijo pristopa, kako se o zadevah, ki so čisto normalne, sporoča. Mislim, da je najlepši povzetek stanja v sedanjí družbi, ko gre za to zadevo – ni problematično, mi nimamo tu napetosti – dal Dnevnik 3. februarja v tekstu »Baklava je zakon! Ustava je gibanica«. Pravi:

»Nekateri Jugoslovani več dimenzij svoje kulturne identitete poudarjajo bolj ali manj. V vsakdanjem življenju ti elementi niti niso pomembni, v ugodnih okoliščinah so vir zabavnih anekdot.« Konec navedbe.

Naša družba je torej dobra. Dobra je tudi do pripadnikov narodov bivše skupne države, in če se spomnimo ali če hočemo rezimirati, v novejši zgodovini sta ostali le dve neprijetni epizodi v kolektivnem spominu. Prva je tista veljaka SDS o trenirkarjih in druga je čisto nedavna, nasprotovanje, da Jakov Fak nosi slovensko zastavo na zimskih olimpijskih igrah. To je vse, če dodam samo še to, da je rešeno vprašanje ali da je popravljena krivica veliko tisoč izbrisanim. Vsi tisti, ki pripadamo tem narodom, tej skupini, smo vpeti v dve ali če hočete tudi v več kultur. Zase lahko rečem, da je moja identiteta multikulturna, čeprav mi tukaj nihče ne reče vojvoda, v Beogradu, ko se srečam s sošolci, pa me kličejo Janez. V drugih državah bivše Jugoslavije so za vse narodne manjšine ali nacionalne manjšine poskrbeli z zakonom ali z ustavo. Gre torej za en civilizacijski standard, ki ga v Sloveniji še nimamo, ampak smo zreli, da ga dosežemo. In od tod ta zakon. Ko govorimo o strukturi ljudi, ki so predmet ali ki bodo predmet tega zakona, ne gre samo za migrante, gre tudi za ljudi, ki so tukaj rojeni, ampak če hočete samo migrante, eni so prišli pred šestdesetimi leti, eni so prišli pred desetimi leti in so največkrat delovni migranti, ali športni. Veliko njih, veliko nas smo ljubezenski migranti, in to je verjetno kvaliteta, ki se je ne da spregledati. Zakon bo torej dal jasen signal Svetu Evrope, dal bo signal tudi ljudem, posebej tistim, ki so pol-pol, od srbskega otca, denimo, in slovenske matere, predvsem pa tistim, ki na polno ne znajo, ne zmorejo ali ne upajo živeti svoje kulturne in etične dvojnosti. Zakon bo seveda tudi uredil sistem financiranja in organiziranje teh organizacij, kar je zelo dobro, posebej v nekaterih primerih, ki slonijo na ljudeh, ki pod pretvezo skrbi za narodno kulturo udeležujejo samo svoj lastni interes. Zakon razumem kot izraz zrelosti naše družbe, da bobu reče bob. Še enkrat želim poudariti, da ne gre Eritrejce ali Islandce, gre za državljane Slovenije, ki s svojimi, če hočete, tudi geni zagotavljajo pestrost in genetsko raznovrstnost materiala, ki je tako potreben sodobni civilizaciji. Gre za ljudi, ki so tukaj doma, in za nas, ljudi, ki vemo, da lepše države od te na planetu ni. Zaradi lastne zgodovine in zaradi primarne distance lahko rečem tudi, da se tega zagotovo bolj zavedamo kot tisti čisti-čisti.

Ali veste, kdo je povedal naslednje, »jaz ne morem biti večji Slovenec kot nekdo, ki je rojen v Sloveniji, ampak s svojimi dejanji lahko dokažem, koliko sem se pripravljen boriti za to«? To je povedal športnik, ki so mu hoteli odreči pravice, da nosi slovensko zastavo na olimpijskih igrah, športnik, katerega priimek so uporabili kot angleško sintagmo za način, da se ga znebijo, Jakov Fak, fuck on, fuck off. Veliko

ljudi v Sloveniji je začutilo njegovo bolečino in ta bolečina ima podobne elemente kot tisto, kar družijo Srbe, Hrvate, Bošnjake, Albance, Makedonce, Črnogorce po 26 letih nepriznanih statusnih pravic tem slovenskim državljanom. Napočil je čas, da se nedokončano poglavje kulturnih kolektivnih pravic velikega števila državljanov sklene na družbeno sprejemljiv in civiliziran način. Brez karbida in brez sprenevedanja tipa radi jih imamo, pravic jim ne damo. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. László Göncz, priprava naj se gospod Saša Tabaković in gospa Violeta Tomić.

Izvolite, dr. Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani kolegi in kolegice!

Za uvod nekaj splošnih stališč ali pa ugotovitev. Menim, da je največje bogastvo ali eno od največjih bogastev tega prostora prav narodno-jezikovno-kulturna raznolikost. To bogastvo bi morali res vsi spoštovati in s tem tudi v bodoče živeti tako, da bo to dodana vrednost za celotno območje. Žal pa je v zadnjih 100 letih, da ne posegam bolj nazaj v zgodovino, prav ta kulturna raznolikost marsikdaj pomenila ogromno gorja v tem prostoru, tako v ožjem kakor v širšem smislu. Ampak predvsem hočem za uvod zgolj poudariti to, da po nekih ostrih časih 20. stoletja menim, da je res čas, da – zdaj že proti drugi petini 21. stoletja – poskušamo nekatere negativne stereotipe prejšnjega obdobja opustiti. To bi bilo res zaželeno. Vem, da je težko vprašanje, ker vsi imamo predsodke, vsi imamo negativna izkustva v zvezi s tem, ampak kakorkoli, jaz menim, da bo to zelo pomemben izziv za ta prostor Evrope.

V tem splošnem uvodnem delu naj povem še to, da so predvsem Slovenci v preteklosti v veliki večini tega obdobja zmogli visoko stopnjo tolerantnosti do reševanja tovrstnih vprašanj. Menim, da je s tega vidika ta zadeva postala vrednota v širšem evropskem prostoru, s čimer bi bilo treba nadaljevati tudi v bodoče. Ker to je res neka dodana vrednost, ki, če sem zelo racionalen, v gmotno finančnem smislu zelo malo stane, pomeni pa ogromno glede humanosti in pa celovitosti človeških vrednot. Zato ta uvod, sicer pa vedno ugotavljamo, da če se pogovarjamo o neki manjšinski zadevi, takšni ali drugačni, smo takoj v nekih zagatah in takoj imamo neke negativne stereotipe, kot da bi manjšine ogrožale večino, in tako naprej in tako naprej. Skratka, menim, da temu ni tako in da se tega vsi zelo dobro zavedamo in zato je pomembno, da se ta nek pozitiven pristop Republike Slovenije, po čemer dejansko slovi v Evropi, kar se formalnih oblik zaščite manjšinskih pravic tiče, obdrži. Zda se v to ne bom spuščal, ker pri drugih zadevah pa

govorimo o tem, kako je v praksi potem težko implementirati in sprovesti zadeve. To je res, imamo seveda tudi veliko težav, ampak kar se načelnega političnega pristopa tiče, jaz menim, da je tu res neka taka vrednota in pa osnova, ki je vredna omembe in tudi podpore. Ampak zdaj se bom bolj fokusiral na sam predlog zakona.

Moram poudariti, da bom ta zakon podprl. Bilo bi zelo nenačelno, če ravno pripadnik neke narodne skupnosti ne bi dajal podpore drugim predstavnikom narodnih skupnosti. Seveda imam tudi neke opazke, ki so ali nomotehnične ali vsebinske narave, vendar menim, da je sam pristop pravilen, tudi deklaracija, ki je bila tu danes večkrat omenjena, napotuje na to. Edino, kar mogoče res ni najbolj posrečeno, je čas. Čas je malo prepozen glede na vse te dogodke, ki se zdaj dogajajo na koncu mandata. To zdaj ni slabonamerna pripomba, ampak saj vidimo – in to je vedno tako, ne samo v Sloveniji, vsepovsod, kjerkoli pogledamo po Evropi, v zadnjih mesecih mandata je to nekaj več ali manj navadnega, žal. S tega vidika samo omenjam, da morda ni najbolj posrečen ta termin za tako občutljivo in pa hkrati pomembno vsebino, kot je ta zakon. No, ampak smo tam, kjer smo. Zakon je vložen.

Gospod Matić je ocenil, da v tem zakonu morda – pa ne samo gospod Matić, tudi drugi, ki ste v stališču podajali mnenja – manjkajo nekatere narodne skupnosti in pa skupine. To je dejstvo. Ampak tukaj moram tudi sprejeti izhodišče, da se te rešitve nanašajo izrecno na določbe deklaracije, in tam so bile našteje tiste skupine, ki so v tem zakonu našteje. To poudarjam zgolj zato, ker bi jaz res zelo rade volje zdaj že podprl tudi zakon, ki ureja vprašanja Nemcev, židovske ali judovske skupnosti ali kakorkoli želite ali pa še koga, ki je omembe potreben. Mimogrede omenjam eno zadevo, ki posredno sodi tudi v ta zakon, pa je bila spregledana že v času sprejemanja deklaracije, zato sem jo tudi danes že omenil gospodu Matiću in pa še nekaterim drugim, ki ste ta zakon pripravljali. Torej če na primer gledamo konstitutivne narode nekdanje Jugoslavije, vključno z dvema avtohtonima nekdanjima pokrajinama, so izostali vojvodinski Madžari. Takrat smo se sicer malo lotili tega vprašanja, ampak zelo površno in predvsem se je k tej zadevi pristopilo tako, da kjer je že urejenost zaščite manjšin z vidika avtohtonih manjšin urejena, bi bilo nekoliko vprašljivo ali pa čudno, če bi tudi v tem zakonu ali pa takrat še v deklaraciji omenjali madžarsko skupnost kot tako. Vendar pa danes trdim nekoliko drugače. Menim, da – mogoče sicer ne v tem kontekstu naštevanja, ampak v tem zakonu, torej v besedilu, v okviru neke določbe ali alineje ali kakorkoli že – je pa treba omeniti situacijo, da jih je od tistih nekdanj več kot 400 tisoč Madžarov, potem pozneje je njihovo število padlo na okrog 300 tisoč, veliko prišlo tudi v Slovenijo in živijo v Sloveniji. Sicer niso organizirani kot ostale južnoslovanske in pa albanska skupnost, nimajo

teh krovnih institucij, ampak imajo pa neka društva. Menim, da bi bili omembe vredni, in zato bi morali v fazi sprejemanja oziroma pri obravnavi tega zakona v drugem branju najti neko rešitev. Jaz bom to vsekakor poskušal predlagati, seveda v sodelovanju s pripravljavci zakona. To vprašanje je bilo torej neke spregledano. Moramo pa poudariti, da oni niso, bom rekel v narekovaju, »avtohtoni«, kot so avtohtoni pripadniki iz Prekmurja. Gre za neko drugo skupino. Sicer je res, da so danes oni v Ljubljani na primer v nekih društvih že pomešani, torej je zelo občutljiva zadeva. Nočem jaz nič prejudicirati, hočem zgolj poudariti, da je v tem zakonu verjetno treba vsaj omeniti, da obstaja tudi taka skupina. Naprej ne bom nič predlagal, ker niti še sam nimam čisto dokončno strnjenih misli ali pa predlogov v zvezi s tem.

Morda še dve stvari. Različna raven zaščite različnih narodnih skupnosti. V nekaterih državah so našteje te skupnosti, samo moramo pa vedeti – in tega verjetno marsikdo, tisti, ki se s tem ožje ne ukvarja, ne ve – da priznavanje neke narodne skupnosti še ne pomeni raven zaščite na določeni ravni v neki državi. Torej, to pomeni, če pogledamo samo Slovenijo, da imamo v našem primeru doslej tri ravni, imamo avtohtone narodne skupnosti v klasičnem smislu, torej Italijani in Madžari, imamo romsko skupnost, ki je neka specifika, je nekaj vmes, bom rekel, in so ostale skupine, ki se pa zdaj rešujejo. V nekaterih naštetih državah je pa kar naštet, da jih je 13 ali 18, ampak poglejte, tam je status precej drugačen in tudi rešitve so drugače. Ker v primeru avtohtonih narodnih skupnosti v Sloveniji so pravice formalnopravno vezane na teritorij, tudi jezikovne pravice. Zdaj pri teh rešitvah jezikovne pravice niso tako vezane v vseh državah, naj ne bo napak razumljeno, torej so zelo različne rešitve in zato je pomembno, da se posebej poudari, da gre v primeru Slovenije za različne ravni. To ne pomeni prioritete, ne pomeni, katera manjšina je bolj pomembna ali pa manj pomembna, jaz tega nikoli ne bi upal uporabljati, torej ni bolj pomembne pa manj pomembne manjšine, ampak različne so po svoji strukturi, po svoji identifikaciji in pa sploh po svojih zgodovinskih izkušnjah in doživljanju manjšinskosti. Po tem so različni, niso pa nič bolj ali pa nič manj vredni, ker to je zelo pomembna zadeva pri tem.

Skratka, jaz zato menim, da so v tem konkretnem primeru ti nastavki v veliki večini dobrodošli in pravilno naravnani, morda se še kakšna niansa lahko popravi. Tudi pri danes največkrat izpostavljenem vprašanju nekega ustanavljanja ali pa preoblikovanja te službe v okviru Ministrstva za kulturo jaz menim, da moramo biti res precizni že tudi zato, ker je ta, ne vem, oddelek ali služba bila doslej zadolžena tudi za ostale narodne skupnosti, in seveda zakon mora točno opredeliti tako razmejitev, da iz tega ne bo nastalo kakršnokoli nesoglasje ali pa kakršnakoli težava. Ampak ne vidim pa tega kot velik problem, to se eventualno še bolj

konkretno posveti temu vprašanju. Zato bi bilo res dobrodošlo – in to ni kritika, jaz kot nevtralen poslanec tega niti nočem potencirati, ampak – bi bilo res prav, da je pri takih procesih pristojno ministrstvo zraven, ker bi bilo marsikatero vprašanje precej lažje reševati, precej bolj neposredno. S tega vidika se moram strinjati s tistimi, ki ste izražali kritike, da ministrstva ni zraven, ne vem, kljub temu da gre mandat proti koncu, to še ni razlog, da se do konca ne dela vsebinsko karseda najbolj korektno. Ampak to je zdaj po mojem lahko tudi neupravičena kritika, ker tudi ostala ministrstva so marsikdaj podobna pri pristopih, tako da tu ne gre konkretno samo za kulturo, vendar zdaj pri tem zakonu občutimo ta manko.

Na koncu je tukaj moj prijatelj in kolega gospod Rajič poudaril ali pa, ne vem, celo gospod Matič, ne vem kateri, eden je pač rekel, pol-pol pri ... /oglašanje iz dvorane/ Gospod Rajič je bil, hvala lepa. Jaz tukaj, veste, vedno trdim, da to ni pravilni pristop, če jemljemo to evropsko identiteto v širšem kontekstu. Ni pol-pol, ampak ima dvojno identiteto ali pa ima trojno identiteto, in zaradi tega je lahko bolj bogat, tudi ne več ali pa manj, ampak bolj bogat s tega vidika, in to dajmo kot neko dodano vrednost tretirati, ker s tem spodbujamo k bolj humani vsebini poimenovanja tega vprašanja. Velikokrat tudi pripadnikom naših skupnosti v Prekmurju poudarjam, da to ni dobra primerjava, če poveš, jaz sem napol Slovenec, napol Madžar, napol Hrvat, ker potem v neki situaciji – kaj sem jaz? Potem samo napol? Ne, nisi napol, ampak si lahko v celem tudi to pa tudi tisto. Torej, to je kot dobronameren predlog. Sicer se ta zakon neposredno ne loteva tega vprašanja, samo ker se v tem širšem kontekstu v prvem branju zakona pogovarjamo o vseh možnih vsebinah, se mi je zdelo to vsekakor potrebno omeniti. Da ne bom še česa pozabil ...

Predvsem želim poudariti, da bom jaz ta zakon podprl. Upam, da bo tudi nadgrajen v naslednjih fazah. Kar se pa tiče z mojega vidika izpostavljenega vprašanja, vojvodinskih Madžarov, ki so bili kot nek osmi narod, v narekovanju, seveda spet ne številno, ampak če ostale primerjam, torej od Albancev do Srbov, potem moramo najti neko rešitev, ki bo glede na njihovo specifiko morda ne istovetna s tem, kar je tukaj naštet, ampak vsekakor izpuščeni pa ne bi smeli biti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Saša Tabaković, pripravi naj se gospa Violeta Tomić in dr. Jasna Murgel.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo.

Pravzaprav bi se navezal na svojega predhodnika. Res je, v Republiki Sloveniji imamo dve zgodovinsko gledano tradicionalni narodni manjšini, italijansko in madžarsko skupnost, ki z

Ustavo Republike Slovenije uživata visoko raven varstva, kar se mi zdi, da je tudi ta cenjeni državni zbor dokazal pred kratkim s sprejetjem zakona, ki izboljšuje njihov položaj na področju vzgoje in izobraževanja. Sicer pa so zagotovo to osebe, ki pripadajo tem manjšinam, osebe, ki uživajo številne individualne pravice, določeno stopnjo neodvisnosti in kolektivnih pravic, ki jih uveljavljajo v samoupravnih skupnostih. Ravno tako, kot je bilo že rečeno, je z ustavo varovana romska skupnost, ki je sicer v preteklih letih doživela vsaj na politični ravni s strani države, recimo temu, nek določen napredek, neko skrb s sprejetjem strategije 2017–2021. Vseeno pa moramo reči, da njihov položaj zagotovo še ni urejen scela in tako, da bi lahko bili z njihovim položajem, tako oni sami kot tudi mi, zadovoljni. Zdi se mi, da je ta zagata zagotovo tudi del nekih polemik, kako naj bi v končni fazi izgledala neka primerna politika integracije romske skupnosti.

Sicer pa Ustava Republike Slovenije ne vsebuje določil, ki bi se neposredno nanašala na posebno varstvo pripadnikov narodov nekdanje SFRJ, ki seveda razpršeno, in če se že ne moremo točno uskladiti glede številke, zagotovo lahko rečemo, da v večjem številu živijo v Republiki Sloveniji. Če pogledamo malo historiat, dejstvo je to, da je Evropska komisija za boj proti rasizmu in nestrpnosti v svojem poročilu iz leta 2006 pozivala slovenske organe, da morajo ti urediti kolektivne pravice teh skupin, da bodo njihove potrebe na področju ohranjanja kulturne identitete primerno zadovoljene. Ravno tako je Varuh človekovih pravic v svojih poročilih večkrat pozival tako Vlado kot tudi Državni zbor, da naj to vprašanje reši, še posebej je bilo to poudarjeno v poročilu leta 2009. In zato je v končni konsekvenci tudi Državni zbor leta 2011 z upoštevanjem vseh priporočil, pozivov in določenih analiz, ki so bile na to temo narejene, sprejel deklaracijo, ki sicer ni pravno zavezujoč dokument, mislim pa, da politično zagotovo. Namreč ta deklaracija je bila sprejeta, kot je bilo že rečeno, z dvotretjinsko večino in tudi s strani tistih, ki so do obravnave tega vprašanja recimo bolj konzervativno zadržani.

Zdi se mi, da je s sprejetjem te deklaracije Državni zbor nekako utemeljil dejstvo, da Republika Slovenija ne le priznava individualne in kolektivne pravice narodov ex Yu, ampak da njihovo udejanjanje spodbuja in da si tudi prizadeva za uveljavitev nekih primernih pravnih okvirov, ki bi zagotovili materialne ali druge oblike podpore njihovem delovanju. To je v resnici tudi bistvo predlaganega zakona. Moram povedati, da se nikoli ni govorilo o diskriminaciji, ampak da se s predlaganim zakonom enostavno želi omogočiti razvoj ohranjanja narodne identitete in tudi zagotavljanja boljše in bolj enakopravne integracije, to bi želel še posebej poudariti, pripadnikov narodov nekdanje SFRJ, če se lahko tako izrazim.

Z zakonom se torej urejajo kolektivne kulturne pravice, kot je bilo že rečeno, se ne urejajo posebej politične pravice, v tem trenutku so te posebej uveljavljene s skupinami, ki so posebej zaščitene v ustavi, pri samem predlogu zakona pa, kot rečeno, gre za uveljavljanje kolektivnih kulturnih pravic na način, da se ustanovi urad za narodne skupnosti nekdanje SFRJ, ki bo v sestavi Ministrstva za kulturo, s katerim se bo tudi zagotovila večja učinkovitost in kakovost pri opravljanju nalog tega urada. Kar se tiče Sveta Vlade za vprašanja narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ, se bo enostavno preoblikoval v stalno posvetovalno telo Vlade, s čimer se bo, po mojem mnenju, zagotovo tudi opolnomočila neka zaveza po tem stalnem dialogu in pravnem okviru, ki je bila sprejeta s samo deklaracijo. Predstavniki narodnih skupnosti bodo v ta svet imenovani s strani svojih organizacij na način reprezentativnosti. To se mi zdi še posebej pomembno, namreč reprezentativnost se uvaja v 5. členu zakona, kjer so tudi normativno zapisani pogoji načina pridobitve statusa ter samega vodenja njihovega registra s strani novega urada. To se mi zdi še posebej dobro, namreč tudi s stališča, da se bo odgovornost za kvaliteten dialog enostavno prenesla na obe strani. To pomeni ne samo na stran države, ampak tudi na stran pripadnikov omenjenih narodnih skupnosti.

S predlogom zakona se bo zagotovilo tudi sistemsko urejeno financiranje, vključujoč sredstva za javne razpise in javne pozive, kot je že povedal kolega Matič, je to res v tem trenutku urejeno izključno preko Javnega sklada za kulturne dejavnosti, na podlagi katerega se potem različna društva prijavljajo na razpise, in je potem odvisno tudi od tega, kako so planeti postavljeni, ali potem na teh razpisih ta sredstva dejansko dobijo ali ne. Mislim, da je takšen način reorganizacije bolj transparenten in tudi bolj inkluziven, to pa zato, ker bodo morali biti finančni načrti sprejeti s strani vseh reprezentativnih organizacij, kar bo te narodne skupnosti še dodatno na področju kulturnih in tudi nekih recimo jezikovnih projektov spodbujalo k medsebojnemu sodelovanju in dogovarjanju.

Bi se pa naslonil še na to, kar je govoril gospod Göncz, da pravzaprav ta zakon tudi odpira neko ravnino, ki se ukvarja z vprašanjem identitete. Ko se pogovarjamo o posameznikovi identiteti, to razumevanje identitete lahko razumemo zelo različno, ker smo si seveda tudi med seboj zelo različni. Mislim, da ima lahko človek zelo različne točke, na katere se potem nekako nasloni in na podlagi njih gradi svojo identiteto. Mislim, da je jezik zagotovo eden od temeljev, ni pa to verjetno edina ravnina, na podlagi katere bi lahko nek posameznik potem gradil svojo identiteto. Lahko govorimo o načinu čustvovanja, ne vem, razumevanju sveta, vrednotenja različnih situacij, v glavnem, to so vse neke ravnine, na podlagi katerih potem

posameznik popolnoma samostojno, avtonomno gradi svojo identiteto. Zdi se mi prav, da pravzaprav tudi v luči ne samo človekovih pravic liberalnosti, predvsem v luči neke primerne integracije država naredi nek korak, da posamezni narodni skupini, ki je še posebej zgodovinsko vpeta v naš prostor, pripozna neko pravico, da lahko ta skupina uživa kolektivne kulturne pravice, ki povezujejo potem njihovo narodno entiteto na način, kot si jo verjetno želijo tudi sami in kot jo sami čutijo, seveda na nek minimalen standard, kot to lahko uživa in čuti tudi večinski narod. Zakaj to poudarjam? Zato ker se pri tovrstnem pripoznanju zagotovo zgodi nek recipročen proces, da se posameznik ne glede na to, kako razume svojo identiteto, čuti v družbi razumljenega in zaželenega, in se mi zdi, da na podlagi tega ti pojmi, ki se tičejo državljanstva in pripadnosti državi, na ta način tudi rastejo. Mislim, da je na podlagi tudi izrečenega lahko potem pojmovanje domoljubja, ki ne sme mejiti izključno na nekem nacionalizmu, veliko boljše in lažje.

Jaz sem glede tega prepričan in bom zakon s tega stališča podprl. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Violeta Tomić, pripravita naj se dr. Jasna Murgel in gospod Bojan Podkrajšek.

Gospa Tomić, izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

V Levici smo se že pred volitvami zavzemali za dosledno spoštovanje človekovih pravic, za strpno in nediskriminatorno družbo in proti vsakršni nestrpnosti. Ravno tako smo se tudi zavezali, da bomo po svojih najboljših močeh skušali urediti položaj narodnih skupnosti, ki so nastale po razpadu bivše skupne države. Pa ne zato, ker bi nam bilo tako zelo pomembnih tistih njihovih 200 tisoč in še nekaj glasov, ampak tudi zato, ker je tako prav. Ker je to naša moralna, civilizacijska zaveza, da ne govorim, da je tudi politična in mednarodna zaveza. Kajti kot smo že prej rekli, že v slovenskih osamosvojitvenih dokumentih, v zakonu o plebiscitu iz leta 1990, smo sprejeli to zavezo. In kaj se je zgodilo? Namesto da bi dano zavezo spoštovali, se je zgodil izbris državljanov, in to kar 25 tisoč 600, ki so ostali brez vsakršnih pravic, brez socialnega zavarovanja brez možnosti šolanja, življenja in česar koli.

Spoštovani in spoštovane, ko nam je potem Evropsko sodišče naložilo odškodnino, smo vsi davkoplačevalci plačali napako skrajnih nestrpnostev, danes pa od njih poslušamo, kdo bo plačal za pravice teh na račun večinskega prebivalstva. To je naša zaveza in ne gre za plačilo. Ne bo tukaj nobenih dodatnih stroškov. In ko poslušam osebo, ki je ne bom imenovala, svojega kolega, to je Branko Grims, ki ga tukaj ni, je rekel, da so bili privilegirani pri posameznih rešitvah in nasploh. Kje nasploh? A takrat, ko je

njegova stranka ljudi izbrisala? To je bil privilegij? »Pumpati eno narodnost proti drugi je ekstremno nevarno.« Da, kolega Grims, pa kako se strinjam. Beremo v njihovih medijih, da nas je vse na -ič treba strpati v živilske vagone in pognati nazaj, da nam je Slovenija dala ne vem kakšno gostoljubje. Poslušajte, rodila sem se slovenski materi izven ozemlja Slovenije. Preden so mi dali ime, so me klicali Slovenka. Nikoli si nisem mislila, da bo polovica strešice, ki sem jo dobila po svojem očetu, stigma v svobodni državi Sloveniji. In ko hodim okrog, veste, in mednarodnim organizacijam govorim, da je polovica strešice v Sloveniji lahko kot židovska zvezda včasih, se čudijo in ne morejo verjeti. Ogromno sem delala s koroškimi Slovenci. Oni so bili deležni podobnega pritiska, pa so zdržali kot Slovenci. Ampak mnogim so spremenili priimke. Tudi mi bi lahko brez težav dali celo strešico. Jaz sem se celo, zavedena od otroštva, podpisovala s trdim č-jem, ker sem se naučila pisati tukaj in v abecedi ni drugega.

Vendar mi ne moremo reči, ali imajo pripadniki narodnosti in narodov bivše Jugoslavije enakopravnost. Treba je vprašati njih, kako se počutijo ob teh izpadih, kako se počutita Dragič, Dončić, kadar ju zmerjajo s trenirkarji, kako se počuti Jakov Fak, ko živi za Slovenijo in se bori, pa ni dovolj dober, da bi nosil njeno zastavo. Veste, absolutno je pomembno, da spoštujemo vse ljudi, in ravno ta multikulturalnost je nekaj, kar moramo ohranяти, kar moramo negovati. Ogromno je tukaj ljudi, ki so iz mešanih zakonov. To niso – Kako je rekel kolega Horvat? – priseljenci. Kako se to grdo sliši! To so ljudje, ki so stanovali tukaj, imeli tukaj družine in potem so se spremenile meje države. Država, ki so ji pripadali, je razpadla. Veste, poznam babice, ki se niso nikoli izselile iz ene hiše, pa so zamenjale tri države. Imajo pa pravico do svoje narodnosti. Zelo pomembno je, da ravno tako, kot spoštujemo in si želimo, da so Slovenci drugod spoštovani in da lahko ohranjajo svojo kulturo, moramo tudi mi drugim dati ravno isto, kot pričakujemo za naše ljudi drugje. Kot igralka sem ogromno nastopala, prej sem omenila koroške Slovence, ravno tako sem veliko gostovala recimo na Hrvaškem pri Slovencih, v Bosni in Hercegovini. Če imajo lahko v Bosni ustavno priznanih 17 narodnosti, s Slovenci vred, zakaj ne bi mi priznali najprej ex Yu, v redu, potem pa gremo lahko na Nemce, Žide, kogarkoli. Seveda, zato ker morajo vsi imeti enake pravice, kajti Slovenija je po ustavi država vseh svojih državljanov. Na Hrvaškem imajo kar 21 manjšin, med katerimi je tudi Slovenija. Slovenci povsod uživamo več pravic, kot jih mi zagotavljamo predstavnikom bivših narodov v Jugoslaviji.

Pozabljate ali pa nekateri bi radi izbrisali skupno zgodovino, ki je bila in je bila dejstvo. Skupni temelji in mešani zakoni so dejstvo. Tisti, ki imajo mamo recimo iz bivših republik pa očeta Slovence, v redu, so prijazno zakamuflirani za recimo sprejemljivim priimkom,

obratno pa ne. Vendar naj vas opozorim, da je bilo ogromno Slovencev ekonomskih migrantov ali pa celo službeno napotenih po vseh republikah bivše Jugoslavije tja do Kosova. Hodili so kot tehnično osebje, pri rudnikih, železnicah in tako naprej, tako je tudi moja mama prišla ne v tujo državo, ampak v drugo mesto iste države. Zato danes, ko razpravljamo o pravicah teh manjšin, ne moremo govoriti kot o tujcih, ampak govorimo o narodnostih, ki so bile tukaj in so tukaj in imajo pravico do svoje kulture. Nikomur ne bomo ničesar vzeli, najmanj pa večinskemu prebivalstvu, ampak se bo zagotovilo tistim, kajti naš odnos, svetovni odnos se kaže ravno v tem, kako tretiramo manjšine. Naša veličina se kaže v tem. Za konec naj povem citat enega velikega srbskega pisatelja, ki je rekel: »Vsi mi smo od nekdaj prišli, eni prej in drugi pozneje.« Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Jasna Murgel, pripravi naj se gospod Bojan Podkrajšek in dr. Matej T. Vatovec.

Gospa Murgel, izvolite.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa, predsedujoči in kolegi, kolikor vas je ostalo tukaj.

Morda bi za začetek povedala, zakaj mi je ta problematika varstva manjšin sploh blizu, zakaj sem se tudi odločila, da se v to zadevo aktivno vključim. Zato ker sem se ukvarjala strokovno s to problematiko, s problematiko varstva manjšin. Ko sem to počela, je bila ena izmed prvih ugotovitev, ki sem jih spoznala, da je Evropa, kar vsi vemo, mešanica narodnih, etničnih in različnih manjšin. In prvo spoznanje, ki sem ga tudi v okviru strokovnega izpopolnjevanja na tem področju spoznala, je bilo to, da je vprašanje ureditve statusa teh različnih manjšin v Evropi, ki obstajajo v različnih državah, na različnih ozemljih, eno temeljnih vprašanj stabilnosti in varnosti v Evropi. Manjšine so nastajale zaradi različnih razlogov, največ zaradi spreminjanja mej nacionalnih držav v Evropi, in verjetno bodo še kdaj nastale kakšne etnične, narodne, verske manjšine. Ne moremo jih izbrisati. Ne moremo jih izbrisati. Lahko – in trend po Evropi je, kot vidimo recimo Katalonijo in še druge države, da nastajajo, da – prihaja do tendenc za drobljenje držav. Pa ne bom zdaj tu razpredala dalje, ampak osnovno vprašanje je, kako bodo evropske države in države sveta – Evropa pa še posebej, ker smo tako zelo etnično in kulturno mešani – našle model, da se bodo manjšine, ki zaradi različnih razlogov postanejo manjšine, v državi, v kateri živijo, počutile, da so doma, zato da bodo ali da bomo lahko dali tej državi, v kateri so doma, tisto najboljše od sebe, kar lahko dajo. Seveda ob upoštevanju pravil in vrednot države, v kateri živijo ali živimo.

Samo na hitro bi omenila, da se vprašanju ureditve statusa manjšin oziroma medetničnih odnosov pridružujejo tudi novi elementi. Jaz sem se s tem vprašanjem

ukvarjala, ne vem, 20 let nazaj. Imamo pospešene migracije v okviru Evropske unije in v Evropsko unijo oziroma v Evropo in tudi neugodne demografske projekcije na tem področju. To je nekaj, s čimer se bomo zagotovo ukvarjali vsi tukaj v Sloveniji, Evropski uniji in v svetu, zato je zelo pomembno, kakšen odnos imamo kot država do tega vprašanja, na kakšen način, kakšen trend je v Republiki Sloveniji na področju urejanja pravic manjšin. Mednarodna skupnost se je s tem vprašanjem ukvarjala po prvi svetovni vojni, še bolj intenzivno po drugi svetovni vojni. Če samo omenim mednarodni pakt o državljanskih pravicah, ki v 27. členu omenja pravice pripadnikov manjšin, potem je tu sicer ne pravno zavezujoč dokument, deklaracija o pravicah pripadnikov narodnih ali etničnih verskih manjšin Združenih narodov, in še posebej na ravni Sveta Evrope in drugih organizacij v Evropi imamo mednarodne konvencije, ki zadevajo manjšine, in sicer Okvirna konvencija za varstvo narodnih manjšin in Evropska listina o regionalnih ali manjšinskih jezikih. To je vprašanje, s katerim se mednarodna skupnost, mednarodna organizacija, države ukvarjajo bolj intenzivno po drugi svetovni vojni, in poskušajo nekako ustvariti standarde urejanja teh vprašanj bolj ali manj uspešno.

Namen tudi teh mednarodnih dokumentov, mednarodnih konvencij je, da se na podlagi teh dokumentov opravlja določen nadzor nad tem, kako države izpolnjujejo standarde, ki jih določajo te mednarodne pogodbe. Republika Slovenija je bila večkrat opozorjena na to, da statusa pripadnikov narodov nekdanje Jugoslavije nimamo urejenega na zadovoljiv način. Evropska komisija proti rasizmu nas je na to opozorila v poročilu iz leta 2006, odbor za nadzor nad uresničevanjem mednarodne konvencije za odpravo vseh oblik rasne diskriminacije nas je tudi na to opozoril in za nas najpomembnejši je Svetovalni odbor in nadzor nad implementacijo Okvirne konvencije o narodnih manjšinah, ki je večkrat ugotavljal, da zadeva pri nas ni urejena na zadovoljiv način. Zakaj so ti mednarodni organi oziroma telesa tako pomembna? Ker so to telesa zunaj Republike Slovenije, zunaj naše notranje realnosti, ki na nepristranski in na strokoven način dajejo oceno, kako država izpolnjuje zaveze iz mednarodne pogodbe, ki jo je prostovoljno sprejela in ratificirala. In če pogledamo zadnje poročilo o izvajanju evropske konvencije v Republiki Sloveniji za narodne manjšine, bom zdaj citirala eno ugotovitev iz letošnjega poročila, ki ugotavlja, citiram: »Za Slovenijo je značilno stopicanje na mestu oziroma nepripravljenost za upravljanje heterogenosti, kot se je ta vzpostavila v državi,« je komentirala dr. Petra Roter, predsednica svetovalnega odbora Sveta Evrope za to vprašanje. »Opazamo, kar se kaže tudi v našem mnenju in javnosti, zelo negativen odnos do drugačnosti, ki ga je sprožil tako imenovani

begunski val. Če ima neka družba negativen odnos do drugačnosti, se ta navadno kaže in izraža do kakršnekoli drugačnosti. Tisti, ki so proti etnični, verski, jezikovni raznolikosti, to izražajo v popolnoma neprimernih oblikah v sovražnem govoru in tako dalje.« Konec citata.

Torej ta neodvisna telesa, ki skrbijo za izvrševanje naših zavez v zvezi z narodnimi manjšinami, so že večkrat ugotovila, da je to vprašanje pri nas na en način treba urediti, in k temu nas zavezujejo mednarodne pogodbe, ki smo jih tudi sprejeli. In ne nazadnje, večkrat smo danes povedali, da se je Državni zbor v deklaraciji iz leta 2011 zavezal, da bo Slovenija tudi s pravnimi instrumenti uredila kolektivne pravice točno določenih narodnih skupnosti, ki so navedene v tej deklaraciji, ki pa so nastale na podlagi sporazuma iz leta 1990, ki je nastal na podlagi zakona o plebiscitu in izjave o dobrih namelih iz leta 1990, s katero se je Republika Slovenija obvezala, da vsem pripadnikom drugih narodov in narodnosti zagotovi pravico do vsestranskega kulturnega in jezikovnega razvoja. To je tisto, kar smo sicer res že večkrat povedali, kar želimo s tem zakonom narediti. Izpolniti zavezo, da iz deklarativne ravni postane tudi pravna zaveza na področju kolektivnih kulturnih pravic manjšin v Republiki Sloveniji, in to tistih, na katere se nanaša deklaracija in tisti dogovor, o katerem sem govorila. Gre samo za uresničevanje kulturnih pravic narodnih skupnosti in pripadnikov narodov nekdanje skupne države Jugoslavije. Samo kulturnih, ampak kolektivnih pravic. Torej pravic teh narodov kot skupnosti. In to je vse, kar ta zakon ureja, in to je to, kar je zasnovano in pomeni nadaljevanje zaveze, da se status uredi, tudi pravno. Deklaracija je politična zaveza, tukaj v tem zakonu nadaljujemo to zavezo, izpolnjujemo zavezo in rečemo, bomo to tudi uredili pravno, osnova pa je deklaracija.

Mislim, da se na tem primeru učimo, spoznavamo, da nas različnost bogati, to je priložnost, da to spoznamo, da si to priznamo in da sprejmemo tudi kulturno identiteto teh narodnih skupnosti in da jim tudi nekako na ravni Državnega zbora sporočimo, da jo sprejemamo kot tisto, ki bogati to državo. Kot je povedal kolega Göncz, tisti, ki smo pol-pol, nimamo neke polovične identitete, ampak imamo več identitet, dve ali več, kar nas bogati. In tako kot smo lahko obogateni na ravni posameznika, vsak izmed nas, lahko kulturna identiteta, kulturne skupnosti, narodne manjšine obogatijo Republiko Slovenijo, ampak samo če za to dobijo ustrezno priložnost in imajo za to ustrezen pravni okvir. S tem zakonom bomo torej nekako dali pripadnikom Albancev, Bošnjakov, Črnogorcev, Hrvatov, Makedoncev in Srbov sporočilo, da so dejansko sestavni del mozaika te države, katere državljani so, in da so sestavni del mozaika kot entitete, kot skupnosti, ki ohranjajo svojo identiteto na področju kulture kot skupnost, ampak so sestavni del Republike

Slovenije, jo bogatijo in oplemenitijo s svojo kulturo.

Zato bom zakon, ki takšno ureditev predvideva, seveda podprla. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek, pripravita naj se dr. Matej T. Vatovec in dr. Milan Brglez.

Izvolite, gospod Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala, spoštovani podpredsednik Državnega zbora za dano besedo. Cenjeni kolege in kolegi!

Ko se ustavimo pri tej točki, ko govorimo o narodnostnih skupnostih, se prav gotovo strinjam s kolegom poslancem, ki predstavlja madžarsko narodnostno skupnost, ki je jasno povedal, da nikoli ne smemo ločevati ene skupnosti, da je bolj pomembna ali močnejša od druge. Tudi sam se pridružujem vsem tistim, ki v tem predlogu zakona pogrešajo tudi ostale skupnosti. Skozi ves ta mandat, ko gre za tiste, ki so živeli včasih v bivši skupni državi, ali tiste, ki zdaj prihajajo v skupno državo, večkrat pomešamo te stvari med sabo, pa se tukaj poslanke in poslanci tudi med seboj zelo velikokrat neupravičeno obmetavamo s kakšnimi besedami, ki niti ne sodijo v cenjeni Državni zbor. Kaj hočem s tem povedati? To je jasna posledica vseh nas do odnosa do naše domovine, do našega skupnega doma, dom – domovina. Velikokrat pridem v situacijo, ko govorimo o narodnostnih skupnostih – pa spet govorim o tistih, ki prihajajo v Republiko Slovenijo, oni so seveda že celo obdobje, kolikor je stara naša domovina, oni kasneje, oni mogoče leto – kot da včasih pridejo v hišo, kjer je neurejena družina. V hiši, kjer je neurejeno, se tudi verjetno gostje oziroma tisti, ki so prišli, veliko slabše počutijo kot v nekem urejenem domu.

Ko govorimo o tem zakonu danes, se mi poraja vprašanje, ali ta predlog zakona služi bolj tistim, ki naj bi jim bil namenjen, ali tistim, ki ga predlagajo. Samemu kot poslancu v Državnem zboru mi je neobičajno, kot smo že danes velikokrat slišali, pa moram ponoviti, da k temu predlogu zakona nimamo stališča Vlade in tam, kjer so sedeži za predstavnike Vlade, danes ni nobenega zasedenega. Če nas skozi vso to razpravo poslušajo tisti, za katere naj bi se danes zavzemali, mislim, da imajo tudi oni malo čuden občutek, da ta predlog zakona, pa upam, da mi gospod dr. Matič ne bo zameril, prihaja v tem zimskem času, tri mesece pred volitvami. Že dopoldne smo poslušali pri enem zakonu, kjer smo slišali veliko neljubega, pa mogoče veliko besed neupravičenih. Pogrešam v tem državnem zboru pri tej vladi, ko pride zakon v Državni zbor, da bi bil najprej usklajen v koaliciji, seveda še predhodno z ministrstvom, Vlado, zakonodajno službo, in potem bi bilo veliko lažje pa veliko več besede do tistih, ki jim je ta zakon danes namenjen. Ampak sam ugotavljam, da temu danes ni tako. Vsi tisti, ki

smo še danes v Državnem zboru, verjetno eden drugega prepričujemo – vi, da je to najboljša rešitev, da je ta rešitev nujna, verjetno bo še kdo rekel, da ste jo načrtovali dve leti ali pa še več časa. Nima pa temelja. Nima temelja, to je bilo razvidno v stališčih poslanske skupine, to je vidno, ker poslanke in poslanci nismo dobili stališča Vlade, in še najbolj pomemben odnos je to, da so sedeži, ki so namenjeni predstavnikom Ministrstva za kulturo, pri tem zakonu prazni.

Spoštovani predlagatelj, tukaj se mi postavlja veliko vprašanje: Ali je res ta predlog zakona namenjen tistim, do katerih se opredeljujete v tem dokumentu, ali je zakon namenjen tistemu, ki ga predlaga? Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Matej T. Vatovec. Pripravita se naj dr. Milan Brglez in dr. Mitja Horvat.

Izvolite, dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Najlepša hvala, podpredsednik.

Začel bi z nekaj odzivi nasprotni strani. Vsi ti dvomi, ki prihajajo, predvsem ko se govori o tem, kako se počutijo ljudje, ki bi jih ta zakon naj, ne bom rekel ščitil, ampak jim zagotavljal določene pravice, se sprašujem, ali ste imeli stik s predstavniki teh narodnosti. Jaz sem jih imel, z vsemi od njih, in njihovo prvo pričakovanje oziroma prva rešitev je bila to, da se spremeni ustava, in tudi ta zakon seveda jasno podpirajo, ker jim prinaša nekaj, za kar se je Slovenija že ob plebiscitu zavezala. Bom to potem kasneje še poudaril, za kaj. Gre za neko stvar, ki je namenjena pripadnikom teh narodnih skupnosti. Govoriti o tem, kako se oni počutijo ob tem, da se ta zakon sprejema – lahko se strinjam, res nekoliko pozno ali pa, če hočete, na zimo, ampak mislim, da to ne spremeni bistveno stanja. Skratka, ta zakon prihaja prepozno, ampak to ni noben razlog za to, da se ga ne sprejme.

Drugič. Ne morem skrivati čudenja, še včeraj smo poslušali ob debatah o športu, kako so športniki pomembni, poslušali smo čestitke, predvsem kolegov iz NSi Jakovu Faku, ki je dosegel medaljo, takoj naslednji dan pa, »kje je potreba, kdo so ti narodi, zakaj rabijo te pravice« in tako naprej. Mislim, ta dvoličnost je, oprostite izrazu, ostudna. In ta dvoličnost se izraža skozi predstavnike ljudstva v Državnem zboru in kaže tudi na dvoličnost, ki jo živimo v tej družbi danes. To je tisto, kar je verjetno najbolj boleče, ko odpiramo ta vprašanja. Gre tudi za to, da so recimo nekateri podarjali zmago slovenskih košarkarjev oziroma slovenske košarkarske reprezentance prvaku največje opozicijske stranke, temu istemu človeku, ki je ljudi, kot bi rekla Violeta, s pol strešice oblačil v trenirke in pošiljal z mobiteli in številkami na roki na volišča. Ta dvoličnost je nekaj, kar je popolnoma nesprejemljivo. Ne gre za priseljence, kot je bilo spet slišati, oziroma ne samo. Mislim, da je pomembno poudariti, da so ti ljudje, ki so se

takrat ne priselili, ampak preselili iz iste države k nam, recimo, zgradili oziroma pomagali zgraditi dober del te države, od Kopra do Maribora preko Ljubljane, nastajala so cela naselja, nastajala so podjetja, ki so gnala slovensko gospodarstvo, in tako dlje. Brez njih, oprostite, bi danes živeli veliko slabše.

Tu pozabljamo tudi na njihove potomce, ki se seveda imajo za Slovence, ampak ohranjajo neko jasno vez tudi s svojim matičnim narodom oziroma tam, od koder izvirajo. Govoriti o tem, da gre zdaj ta zakon na račun večinskega prebivalstva, jaz tukaj še enkrat poudarjam – večinsko prebivalstvo ali pa večinski narod, če hočete, je mit. Gremo vsi lepo na testiranje DNK in bomo videli, koliko smo dejansko čistokrvni. Smo v toliko, kolikor smo ljudje. Kljub temu da je narodnost ali pa nacionalna pripadnost nekaj, kar je relativno nov izum ali pa nek nov sentiment, in seveda jaz ne dajem toliko na njega, je kljub vsemu, ravno zaradi tega, ker smo bili v stikih s predstavniki teh narodnih skupnosti, treba temu prisluhniti.

Že v stališču sem povedal, da si v Levici prizadevamo za vključujočo, sodelujočo skupnost, družbo, ki ima neko medsebojno spoštovanje brez delitev, absolutno, in mislim, da, sem jaz odraz tega, da se prisluhne tudi nekim različnim pripadnostim, različnim, včasih tudi mogoče kompleksnim identitetam. Verjetno je včasih težko živeti tudi zaradi tega, kako te družba obravnava z različnimi narodnostmi, ampak zato je tukaj družba in država, da te stvari na nek način olajša, predvsem spodbuja in spreminja to retoriko iz te preprosto sovražno ksenofobne družbe. To je tista, ki je pripeljala do tega, da nimamo zastavonoše, ki je dobil srebrno ... / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dovolite mi, da preberem še zadnje štiri razpravljavce. Kot prvi dobi besedo dr. Milan Brglez, za njim dr. Mitja Horvat, gospa Anja Bah Žibert in dr. Dragan Matić.

Dr. Brglez, imate besedo, izvolite.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Tudi sam podpiram ta zakon, kar je nekako normalno. Če se nekdo zavzema za človekove pravice, preprosto ne more ostati ob takšnem vprašanju nevtralen ali se mu kakorkoli že zoperstavljati. Zame je izhodišče vsega pravzaprav preprosto dejstvo: vsi smo glasovali za samostojno Slovenijo, tudi pripadniki narodov bivše Jugoslavije, ki so takrat imeli volilno pravico. To govorijo podatki. Vse drugo, kar je bilo še zraven politično rečeno, obljubljeno ali karkoli takega, je pa seveda nek zgodovinski dolg, ki se ga je poskušalo z deklaracijo nekako zastaviti, nikakor pa se ni dalo tudi pravne podlage za to, da bi lahko govorili o kolektivnih kulturnih pravicah. Ko govorimo o kolektivnih kulturnih pravicah, mislimo dobesedno na tisto bistvo, ki si ga sami nekako jemljemo, tisto

bistvo, ki naj bi nas skozi zgodovino ohranjalo, dokler nismo prišli do položaja, ko smo lahko razglasili samostojno državo.

Zame zaradi tega ni prvorazrednih in drugorazrednih, in še zlasti na takšnem področju si tega ne želim. Ponosen sem na vsakega kulturnika, športnika, znanstvenika, ki je lojalen tej državi in se zanjo bori. Res mi ni važno, od kod prihaja, ampak če hočeš to lojalnost dejansko spodbuditi na splošno, je to eno bistveno vprašanje, da se dobro počutiš tukaj, da si spoštovan. Zame je v bistvu ključna beseda spoštovanje. Če spoštujem sebe, spoštujem tudi druge. Resnično nimam nobenih problemov s tem in si želim, da smo v tej družbi – da smo, tudi veseli me, ja, takrat ko sem gledal kot politolog na te zadeve, sem videl, da je bilo tovrstnega nasprotovanja veliko veliko preveč iz povsem napačnih razlogov – veseli me, da smo v tem trenutku, da lahko o tem razpravljamo, in iskreno upam, da bomo ta zakon pripeljali do konca ne glede na to, kako je pravzaprav nastal. Ampak to tudi veliko pove o tisti dvoličnosti, o kateri je bilo pravzaprav že govora. Ne želim te dvoličnosti, ne želim, da se jo živi naprej, in nobene potrebe ni. Če hočemo vsi dobro tej državi, bomo to presegli. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Mitja Horvat. Pripravita naj se gospa Anja Bah Žibert in kot zadnji dr. Dragan Matić.

Izvolite, dr. Horvat.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala, spoštovani predsedujoči, za dano besedo. Spoštovani poslanke in poslanci, kolikor nas je še ostalo in vztrajamo ob tej uri v Državnem zboru!

V čem je pravzaprav preskok ali nekaj, o čemer želimo danes tukaj podeliti misli in najti izhodišča za izboljšanje teksta, ki ga imamo trenutno pred sabo? Absolutno se strinjam z dr. Vatovcem, ki je pred menoj govoril o tem, da se nam ne kaže sprenevedati zaradi tega, ker smo vsi sprejeli in se pogovarjali s predstavniki organizacij oziroma predstavniki narodov in narodnosti, ki živijo v Republiki Sloveniji. Tudi ni nobena skrivnost, da je bila temeljna osnovna želja ali pa interes v tem, da bi spremenili ustavo. Dejstvo je, kot so opozorili že mnogi, da smo tudi na deklarativni ravni tako v mednarodnem prostoru kot v Republiki Sloveniji že sprejeli deklaracijo, tako da na deklarativni ravni je vse pravzaprav že lepo in prav, zato seveda lahko spoštujem tudi tiste ugovore, ki govorijo o tem, ali ta zakon sploh potrebujemo. Če bi menili, da ne, potem ga ne bi vložili. To je seveda najbolj preprost odgovor, ki se ponuja sam po sebi, in če bi menili, da sam po sebi predstavlja kakšne nepremostljive težave, potem bi seveda morda ravnali zadržano. Tako pa pravzaprav nismo, in kot je bilo že tudi povedano, ocena je, da spremembe ustave v tem trenutku v tem sklicu državnega zbora ne bi dosegli, se pravi potrebnega kvoruma 60

poslancev ali več. Morda se tudi motim, morda bi nam navsezadnje vendarle z dodatnim naporom in preko razprave uspelo doseči tudi to.

Tukaj se jaz osebno sprašujem, ali res potrebujemo spremembo ustave zaradi tega, da bi priznali ljudem, pripadnikom narodov in narodnosti iz bivše SFRJ ... Ali je zato res treba spreminjati ustavo? In temu primerno seveda tudi narahlo moje stališče ali mnenje, odgovor tistim, ki trdijo, da ta predlog zakona nima podlage v ustavi – ali jo res potrebuje, ali jo imajo vsi zakoni, ki jih sprejemamo v Državnem zboru, kakšno izrecno podlago v ustavi, ali bomo našli takšne določbe ne nazadnje tudi v Poslovniku Državnega zbora, po katerem postopkovno delujemo? V čem je kvalitativen preskok in tisto, kar je treba vedno znova ponoviti, preden pridemo do načelnih vprašanj, do tistega, kar lahko tudi buri duhove? Zakaj ni dovolj, da imamo pravice priznane na individualni ravni? Zakaj ni dovolj 61. člen Ustave Republike Slovenije? In seveda, ali je kaj podlag mogoče najti tudi v 15. členu Ustave? Samo ob robu, mimogrede, če bo koga zanimalo in narahlo v razmislek določba petega odstavka 15. člena Ustave: »Nobene človekove pravice temeljne svobosčine, urejene v pravnih aktih, ki veljajo v Sloveniji, ni dopustno omejevati z izgovorom, da je ta ustava ne priznava ali da jo priznava v manjši meri.« Vsi pa vemo, da za uresničevanje teh pravic, ki so kolektivne pravice, potrebujemo podlago zaradi tega, da lahko delujejo potem tudi na formalni ravni. Mi zelo dobro vemo, ker smo se srečali in smo govorili tudi s predstavniki posameznih narodnih skupnosti v Republiki Sloveniji, tistih, ki so naštetje tudi v tem zakonu. Zato vprašanje, zakaj ni urejeno in recimo nihče danes do sedaj ni omenil, kaj pa pripadniki ali potomci francoskega naroda, zakaj ne potomci špancev in tako dalje, Čehov morda na primer. Vse to je nekaj, kar je zgodovinsko dejstvo, ljudje so bili in so tudi ostali na tem območju, na katerem živimo danes.

Vprašanj je torej kar veliko in v predlogu zakona, ki ga imamo pred seboj, smo s svojimi podpisi poslanci podprli osnovno idejo, da dajmo urediti ne ali imajo ali nimajo te pravice, ampak na kakšen način jih bodo lahko uresničevali v našem prostoru, organizirano. Ali res samo po pravilih na podlagi pravice svobode zbiranja, združevanja ali lahko stopimo tudi korak naprej v tistem svojstvu, kjer ne samo, da lahko izražajo pripadnost svojemu jeziku, veri, kulturi, narodu, ampak da imajo tudi pravico, da to gojijo? Ali jih bomo pri tem prepustili samim sebi ali bomo sprejeli konsenz, da lahko tudi s pomočjo skupnosti, s pomočjo sredstev, ki jih zberemo v proračunu Republike Slovenije? Osnovno vprašanje, ki si ga bomo tukaj zastavili, najverjetneje ni vprašanje, ali nas zdaj to lahko navda z občutkom, da se nam bo nekaj hudega zgodilo, če bomo tem ljudem organizirano po vnaprej določenih postopkih, po vzpostavljenih

organih, ki naj o teh stvareh odločajo, ne da bi posegali v avtonomijo teh skupnosti, da se organizirajo tako, kot so sami pripravljeni in kolikor sami dosežejo dogovor o tem, po svojih postopkih ... Nič ne določamo takega, da bi posegli vanje, da bi jih vezali, da če hočete uveljavljati, uresničevati kolektivne pravice, se morate organizirati na določen način in morate iti v določene postopke, če želite pridobiti ta sredstva. Kaj in koga to ogroža, mi na svetu ni jasno. Zakaj tega, kar si želimo zase, ne bi privoščili tudi drugim, ne vem.

Mislim, da nas to lahko kvečjemu bogati in da bomo s tem dosegli nekaj, kar je za vsaj vsakega malo svobodomiselnega človeka popolnoma jasno – da je posamezniku treba dati enake možnosti za to, da lahko uresničuje svoje interese, takšne interese, ki so skladni s širšimi, na koncu koncev tudi z javnim interesom, in da v organizirani družbi lahko potem opolnomočen in zadovoljen živi svoje življenje, tako kot si ga sam oblikuje, jasno znotraj postavljenih okvirov, ki veljajo za vse in vsakogar. Zato se moramo spopasti z idejo, ali gre tukaj za kakšne posebne privilegije in ali je kaj res tako izjemnega, da bi lahko glasovali proti takšnemu zakonu. Sam moram reči, da trenutno tega ne vidim. Vidim kvečjemu, da je teksta morda nekaj preveč in da v tej želji ali morda celo v neki skrbi vnaprej, da ne bi kdo imel težav, ni dovolj razlogov, da je morda tega teksta v tem zakonu morda celo nekaj preveč. Žal kaj dosti nismo o sami vsebini razpravljali, to delo bomo opravili, verjamem, pri drugi obravnavi na matičnem delovnem telesu, potem ko bomo vsi skupaj premislili, ko bomo dobili mnenje Vlade, ki ste ga želeli danes, ko bomo dobili mnenje Zakonodajno-pravne službe. Zagotovo z naše strani vem, da se bomo potrudili, da bomo na vsa vprašanja, pomisleke odgovorili, če naši argumenti ne bodo prepričljivi za vse ostale, se bomo, kot je to pri nas v navadi, uskladili. Uskladili tudi z mnenjem Vlade, mnenjem Zakonodajno-pravne službe in tudi drugih subjektov v družbi, ki so bili danes naštetji, ki bodo lahko podali svoje pripombe, predloge, morda to predstavili tudi ali v pisni obliki ali pa z udeležbo na seji delovnega telesa.

Predlog zakona je pred nami, zmogli smo voljo in lahko odločno zavrnem, da je ta zakon prišel pred nas samo in izključno zaradi predvolilnih ali volilnih namenov. Ne. Dalj časa je trajalo, verjemite, da je bilo v tem procesu kar precej težko doseči tudi konsenz o tem, da bi bilo sprejemljivo, da vložimo predlog zakona, zato da uredimo vsaj temelj uresničevanja kolektivnih pravic pripadnikov narodnih skupnosti bivše Socialistične federativne Republike Jugoslavije, ki živijo med nami. To je nekaj, kar lahko naredimo iz preprostega razloga, zato ker to znamo in zmoremo, zaradi tega ker lahko sprejmemo in omogočimo tudi našim sodržavljanom ali pa nesodržavljanom, saj ni nujno, da so državljani Republike Slovenije, ljudem, ki se vključujejo in organizirano izražajo, gojijo in uresničujejo svoje

kolektivne interese. Ali bi jih morali za ta namen izbrisati? Mislim, da smo to lekcijsko dali skozi in da ni nobene potrebe, da so izbrisani. Če živijo med nami in če želijo nekaj, za kar imajo na deklarativni ravni dovolj podlag v našem ustavnopravnem redu, kar pomeni tudi v mednarodnih dokumentih, mislim, da je prav, da to uredimo tudi na zakonski ravni, zaradi tega da se lahko uresničujejo tudi na podlagi zakona. Iz vseh razlogov, ki mi jih vsaj v Državnem zboru zagotovo – pa ker tudi ni ravno veliko kolegov, ki bi jih moral zdajle tukaj še argumentirano prepričevati, v tem delu ne bom, kar se tega tiče, žaljiv do tistih, ki so prisotni, ki jih tematika očitno zanima, so pokazali svoj interes in še zdajle vztrajajo tukaj. Mislim, da vsi zelo dobro vemo, zakaj potrebujemo in zakaj sprejemamo zakon za to, da se omogoči uresničevanje kolektivnih pravic pripadnikov narodov in narodnosti.

Kot rečeno, tekst je odprt, pripravljen v obliki predloga in seveda pričakujemo njegovo sprejetje v prvi obravnavi. Sam bom glasoval za, drugače seveda ne bi podpisal samega predloga, da ga obravnavamo na splošni obravnavi, ga vložimo kot predlog. Kot rečeno, v nadaljevanju bomo lahko izpilili, izločili, dopolnili vse tisto, kar je še potrebno, da bo sprejemljiv in da se ga bo dalo uresničevati na učinkovit način. Moja iskrena želja je sodelovati v tem procesu do te mere, da bo ta zakon možno tudi učinkovito uresničevati, da bo dosegel svoj namen, da bodo pripadniki – naši sodržavljeni ali pa naši soprobitalci, tudi glede tega nimam nobenih težav, sem dovolj odprt, nimam nobenega strahu zaradi tega – po tej poti bomo omogočili, da bodo lahko uresničevali, in na ta način jim tudi izrečemo in potrdimo dobrodošlico, ki smo jo izrekli takrat, ko so prihajali med nas, in ki jo vsakodnevno izrekamo, tudi danes. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Anja Bah Žibert, pripravi naj se dr. Dragan Matić.

Izvolite, gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo.

Iz posameznih razprav je bilo začutiti, kot da ta trenutek uresničevanja kolektivnih kulturnih pravic pripadnikov narodnosti bivše SFRJ sploh ni in da moramo postaviti neke temelje. Jaz se s tem enostavno ne strinjam. Ne gre samo za to, da se ne strinjam jaz, ampak dejstvo je, da to področje danes pokriva Služba za kulturne raznolikosti in človekove pravice. Torej temelji so. Če ta služba ne deluje učinkovito, bodisi ima premalo sredstev bodisi teh sredstev ne deli učinkovito, potem ni problem v sami postavitvi sistema, ampak v tem, ali se zadeve izvajajo oziroma zakaj se ne. Posledično tudi nov zakon ne bo prinesel prav nič drugega, kajti danes imamo zadeve urejene, pa ne funkcionirajo – zakaj bi nov zakon stvari spremenil? Nekateri ste rekli, da zato, ker bo

prinesel stalni svet, urad, ampak mi vsi vemo, da gre denar iz ene malhe. Zdaj mi pa povejte, za uresničevanje pravic narodnih skupnosti – če govorimo danes o bivših sodržavljenih bivše republike SFRJ, mi povejte – iz katere malhe bomo vzeli denar za delovanje sveta. V proračunu naj bi zagotavljali v prihodnje denar za delovanje sveta, za sejnine, za potne stroške. Res je, da ne bom dobila potem vprašanja, v odgovor že zdaj odgovarjam: razen če so že zdaj uslužbenci v sestavi ministrstva, vendar tudi to je denar, pač ne bodo opravljali nekaj drugega takrat. To je prvo.

Kot drugo mi povejte, zakaj bo učinek večji, ker bomo ustanovili urad. Jaz sem podrobno pogledala zakon – ali mi lahko sploh kdo pove, kako bo funkcioniral urad? Kdo bo imenoval direktorja? Kakšni so pogoji za to mesto? Kakšne kvalifikacije potrebuje? Tega v predlogu zakona sploh ni. Ustanavlja se urad z nekimi nalogami, sploh pa ne vemo, kdo naj bi ga vodil, na kakšen način ga bo vodil, in oprostite, zame je to neresno. Ob tem, da seveda lahko rečete, da to ni povezano z volitvami, mene težko prepričujete, da bo ta zakon, ker ga boste verjetno sprejeli, zaživel okrog marca, medtem ko so pa zaveze v zakonu, da se vse stvari sproducirajo do junija. Zanimivo – ravno, ko je konec mandata. Naenkrat bomo pa lahko v treh mesecih postavili sistem, ki do zdaj ni učinkovito funkcioniral. Jaz pač tega ne kupim. Ne kupim tega tudi zato, ker ne samo, da danes ni ministra za kulturo, ki bi moral odgovoriti na nekatera vprašanja, zakaj se te pravice iz naslova, ki bi jih morala tako imenovana ta služba opravljati, ne uresničujejo. Zakon predlaga, da bodo svet sestavljali tudi predstavniki različnih ministrstev, ministrstvo za izobraževanje, notranje zadeve, zunanje zadeve. Jaz tudi teh danes ne vidim tukaj, da bi povedali svoje mnenje, ali bodo lahko s svojim sodelovanjem izboljšali stanje, ki ga imamo danes. Imamo nek predlog zakona brez mnenja Vlade, brez tega, da bi Vlada povedala, ali stvari iz zakona stojijo, tudi ali se strinjajo s tem, kdo vse je vključen v izvajanje tega zakona, na kakšen način se bo v končni fazi to tudi realiziralo.

Zdaj pa nekaj o deklaraciji. Res je, imamo deklaracijo, vendar ta deklaracija nas v ničemer ne zavezuje, da ne poskrbimo tudi za ostale narodnosti v tej državi, tiste, ki že tudi stoletja tukaj živijo. In če vam je toliko do reševanja problema narodnosti, iskreno, zakaj niste oblikovali zakona, ki bi reševal pravice vseh narodnosti? Zakaj samo enih? Še vedno trdim, da pa vendarle imamo nekako zagotovljeno uresničevanje Ustave v 14. členu, ki govori o tem, da smo pred zakonom vsi enaki, da imamo ne glede na narodnost, spol, raso in tako naprej ... Če se ta ne uresničuje, potem povejte, kje se ne. Ali kateri otroci v šolskem sistemu ne morejo delovati? Je kdo zato v daljši čakalni dobi, ko se govori o zdravniški oskrbi in tako naprej? Če pa govorite konkretno o

kolektivnih kulturnih pravicah, potem mi dajte povedati, v čem bo zdaj drugače. Mene nek nov organ v tej državi pač ne prepriča, spoštovani. Kar nekaj teh organov v tej državi bi bilo treba ukiniti pa bi zadeve mnogo bolj funkcionirale in bi bilo več denarja za neposredno izvrševanje tistih pravic, ki so določene.

Prej je bilo rečeno, da bo vsak, ki je za dosledno spoštovanje človekovih pravic, takšen zakon podprl. V Levici je kolegica Violeta Tomić dejala: »Mi smo vedno za dosledno spoštovanje človekovih pravic?« A, bejži no! Kaj pa naši otroci v izobraževalnem sistemu? Zakaj otroci v Alojziju Šuštarju nimajo ustavnih pravic na podlagi odločbe Ustavnega sodišča? Ali imamo res in se resno vedno dosledno zavzamemo za vsako človekovo pravico? Seveda se ne. Človekove pravice izkoriščamo takrat, ko nam pridejo prav, pozabimo pa takrat, ko želimo neko zadevo spraviti pod preprogo. Jaz se pač s tem ne strinjam. Če so kršene človekove pravice komurkoli, potem se zadeve naj uredijo, vendar ne kolektivno v smislu, zdaj pa kar rečemo, da je nekomu kršena človekova pravica. Veste, vam bom povedala primer matere, ki prihaja iz Bosne in Hercegovine, tukaj živijo, mislim da, že njeni starši. Ona se je obrnila name takrat, ko je bil problem zdravljenja njenega otroka. Ne njo ne mene ni zanimalo, katere narodnosti je, dejstvo pa je, da je državljanka Republike Slovenije, in to je bilo zame temeljno izhodišče in najbolj pomembno. Še toliko bolj mi je bilo pomembno, da se je že leta borila za to, da se otroku plača zdravljenje v tujini, ker so bila v Sloveniji izrabljena vsa sredstva. Ni ji uspelo, s skupnimi močmi pa nama je uspelo. Otrok je pridobil zdravljenje. In zdaj vas sprašujem: Ali mislite, da njej pomeni dodano vrednost v prvi vrsti urad ali to, da ji bodo zagotovljene ustavne pravice v skladu z ustavo? To, kar je vsem državljanom in državljanom Republike Slovenije. Jaz mislim, da v prvi vrsti to, da bo ta država postavila pogoje, da bodo v njej živeli dobro vsi, vsaj v tistem človeku primerno dostojanstvo izkoriščali pri tem. Kajti danes temu ni tako. Ne glede na narodnost nekateri živijo v bedi in v hudem pomanjkanju. Zame so v prvi vrsti to pravice, ki jih moramo priskrbeti za vse, ki živijo v tej državi, ne glede na to, od kod prihajajo, ne glede na to, katerega izvora so, in ne glede na to, kdo sta mati in oče. Ampak žal ta vlada, kljub temu da govori o gospodarski rasti, da govori o izhodu iz krize, za to ni poskrbela. Tudi za kakšen drug urad v tej državi, ki bi bil več kot potreben, ni poskrbela.

Zato pač mene ta trenutek s tem zakonom ne prepričate. Ne prepričate me tudi zato, ker je predlagatelj predsednik Odbora za kulturo, ki v teh skoraj štirih letih ni sklical nobene seje na to temo, da bi lahko obravnavali, kako se uresničujejo kolektivne kulturne pravice pripadnikov narodnosti SFRJ. Verjetno, če gre za kakršnokoli težavo in pomanjkljivost, bi bila takšna seja več kot upravičena, in da bi prišel minister z ekipo in nekatere stvari pojasnil.

Ampak take razprave mi na odboru nismo imeli. Nekdo je pač odločil, da je ta zakon potreben in da ga bomo sprejeli ne glede na to, ali imamo podlago ali je nimamo. Če gre za nabiranje političnih točk, je zame to res skrajno neumestno, še enkrat, tudi zato ker tudi ti pripadniki živijo v revščini, tako kot drugi, ki živijo v tej državi. Nekateri ste to razpravo želeli izkoristiti tudi za neko polemiko o tem, zakaj Jakov Fak ni nosil slovenske zastave. Tudi jaz vas sprašujem, zakaj ne. Kdo je to preprečil? Če pogledamo izvršilni odbor Olimpijskega komiteja, notri sedi oče predsednika Vlade. Zakaj ni udaril po mizi? Ali mislite, da bo ta zakon prinesel, da pa bo naslednjič Jakov Fak nosil slovensko zastavo? Saj vaši ljudje ne poskrbijo za to, da bi jo nosil! Vi ste na oblasti. Ni dosti, da hodijo ministri na olimpijske igre. So udarili po mizi, če se kršijo pravice posameznikov v tej državi? Kdo je udaril po mizi?! Zdaj izkoriščati to situacijo samo zato, da bi imeli neke polemične razprave, je neumestno. Povsem neumestno. Ob takih zadevah se tudi sprašujem, kaj ne nazadnje Olimpijski komite dela, če sploh dopušča tovrstne razprave. Res sem pogledala ta zakon. Kot rečeno, nekatere zadeve postavlja kar široko. Vključuje ostala ministrstva, mene zanima, kaj menijo oni, kakšno dodano vrednost bodo pri tem prinesli. Potem ni praktično nobene rešitve ali pa jasnosti glede samega urada. Ni. Po navadi v takšnih predlogih vsaj jasno piše, da bo potem urad deloval, ne vem, na podlagi statuta sveta, ki bo določil pogoje. Ampak me ne zanima ne nazadnje, kakšni so pogoji za vodenje takšnega urada, če bomo s tem zakonom potem vse spremenili.

Veste, jaz še vedno trdim, da je Republika Slovenija do različnih narodnosti prijazna država. Prijazna država. Na avtobusih te lahko pozdravljajo v tujem jeziku, pa zato nihče ne vpije. Nekateri otroci govorijo v šolah v tujem jeziku, pa nihče ne kriči. In ne nazadnje tudi v izvršilni veji oblasti, tukaj, v tem državnem zboru so ljudje, ki so druge narodnosti. Če bi naredila pregled zdaj po državah bivše Jugoslavije, me res zanima, koliko predstavnikov v njihovem parlamentu je slovenske narodnosti. Zgolj tako, za primerjavo. Trdim, da smo prijazna država, in če imamo različne narodne opredelitve, kakorkoli že, v vseh vejah oblasti, potem težko rečemo, da smo neprijazni, ksenofobni in tako naprej. Nihče ne želi nikomur ničesar vzeti, tudi če ne podpira tega zakona. Se pa še enkrat sprašujem, ali bo svet, ali bo urad resnično prinesel tisto dodano vrednost, da bo zadeva, če res ne funkcionira, kot bi morala – jaz lahko rečem samo če, ker podatkov nimam – dejansko rešila tisto, kar naj bi bil problem. Če pa se bo iz te malhe uporabljal denar za novega direktorja, za sejnine, za še kakšnega dodatno zaposlenega ... Zdaj seveda pravite, da bodo vsi zaposleni, ki danes delajo na tem področju, prešli potem pod ta urad – ja, oprostite, kako, če ne delajo dobro?! Če pa glava ne dela dobro, to je v tem primeru minister, potem pa bi morali

pred tem zakonom spisati interpelacijo. Če vam je res toliko do narodnosti, do pravic in do tega, da se vsem uresničujejo v skladu z Ustavo Republike Slovenije. Ampak kot rečeno, ne pod pretvezo doslednega spoštovanja človekovih pravic. Prevečkrat so človekove pravice v Državnem zboru ne samo zlorabljene, ampak tudi kršene. Kršene so tudi zato, ker niste sposobni sprejeti zakona na način kot veleva Ustavno sodišče. Otroci niso v enakopravnem položaju, kaj šele kdo drug.

Pravzaprav niti ne vem več, ali ta predlog zdaj podpirajo posamezni poslanci, ki so se podpisali pod ta zakon, ali ga podpira koalicija pod A ali razširjena koalicija pod B, nekateri so v svojih stališčih povedali, nekateri se niso povsem zjasnili, razprava je danes skopa, veliko objavljenih, tako da mislim, da smo še daleč do tega, ko bi res nekemu šlo za to, da bi v tej državi živeli vsi pod isto zvezdo enako.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Replika, gospa Violeta Tomić ... Se opravičujem, nimate časa več, lahko pa postopkovno ali pa počakate na delitev časa. Kot vam bolj ustreza. V redu.

Dr. Dragan Matić, imate besedo. Preden vam jo dam, naj vas opozorim, da po poslovniku dobite besedo kot predstavnik predlagatelja takoj zatem, če želite pa lahko združite svojo razpravo. Kot boste presodili.

Izvolite, dr. Matić.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Rad imel možnost v obeh vlogah, zaenkrat bom kot razpravljavec.

Kar se tiče razprav gospoda Podkrajška in gospe Bah Žibert, je videti, da sta, vsaj gospa Bah, brala zakon površno, deklaracije pa sploh ne. To se pa danes poslanci SDS obnašajo, kot da ne obstaja oziroma da je niso nikoli videli, kaj šele brali, od daleč je niso, s palico se je ne želijo dotikati, čeprav so njihovi kolegi leta 2011 to podprli, med njimi Janez Janša, gospod Grims, ki je raje šel, gospod Gorenak, ki se sploh pojavil ni, gospa Irgl, ki je deklaracijo potrdila najprej na seji komisije za človekove pravice in jo tudi potem na plenarki potrdila. Ampak zdaj oni nič ne vedo o njej in se sprašujejo, zakaj je ta zakon sploh potreben. Gospa Bah pravi, da so zadeve urejene in da je čisto vse v redu in da imamo čisto dobre temelje in da vse funkcionira in da so vsi pripadniki narodnih skupnosti nekdanje SFRJ veseli in zadovoljni in da je treba samo še pomagati kakšni nesrečni mami, ki ima težave z zdravjem ali pa z zdravjem svojih otrok, drugače je pa vse v najlepšem redu. Na tej točki sem pa res prisiljen, da začnem brati deklaracijo, ker je gospa poslanka in gospod poslanec iz SDS ne poznata in njuni kolegi niso bili tako dobri, da bi ju seznanili z vsebino te deklaracije iz leta 2011, ki daje ravno odgovore na tisto, kar onadva sprašujeta, zakaj je ta zakon potreben. Pa ne bom zdaj šel brat cele deklaracije, da ne bom tukaj izpadel preveč dolgočasen in dolgozezen,

samo določene pasuse bom, tako da boste dobili malo občutek, gospod Podkrajšek in gospa Anja Bah, kaj so tisti razlogi, ki so nas vodili k temu, da smo vložili predlog tega zakona, in zakaj že leta 2011 stvari niso bile urejene in zakaj tudi letos, leta 2018, zadeve niso urejene.

Gremo po vrsti. Deklaracija med drugim pravi: »Upoštevajoč priporočila Sveta Evrope, Organizacije združenih narodov, Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi ter Evropske unije, ki vsi, poleg individualnih, poudarjajo tudi ustvarjanje možnosti za uveljavljanje kolektivnih pravic narodnih skupnosti ...« Drugič: »Upoštevajoč dejstvo, da so bili pripadniki teh narodnih skupnosti ob osamosvojitvi in konstituiranju Slovenije kot samostojne in neodvisne države ... postavljeni v objektivno nov in drugačen narodnostnomanjšinski položaj.« Potem naslednjič, zelo pomembno: »Upoštevajoč dejstvo, da je sicer zgledna in v svetu priznana politika Republike Slovenije do avtohtonih narodnih manjšin zaradi odsotnosti organiziranega napredka pri določanju strategije za urejanje kolektivnih pravic narodnih skupnosti, ki jih ne štejemo kot avtohtone in njihove pravice niso posebej navedene v ustavi, ne uživa več celovitega odobravanja in razumevanja v strokovnih raziskavah in mednarodnih institucijah,« to se pravi, Republika Slovenija zaradi tega, ker nima primernega odnosa do pravic narodnih skupnosti, ki jih ne priznava kot avtohtone in ki niso v ustavi, ne uživa celovitega odobravanja v strokovnih raziskavah in v mednarodnih institucijah. In potem še naprej: »Posebej pa upoštevajoč vsakoletna opozorila in priporočila Varuha človekovih pravic v Republiki Sloveniji, ki poziva k sprejemu dodatnih ukrepov države za spodbujanje, razvoj in ohranitev identitete narodnih skupnosti, ki niso posebej opredeljene v Ustavi Republike Slovenije, da bi se z njimi zagotavljala politika na področju ohranjanja njihove kulturne identitete in jezika, prisotnosti v javnih medijih in njihovih drugih interesov, ki prispevajo k ohranjanju in razvoju njihove narodne identitete,« in potem tako naprej.

In potem pridemo na podlagi teh ugotovitev, ki so jih potrdili tudi vaši poslanci, do stališč te deklaracije. Da skrajšam, pomembni sta dve stališči, ki govorita o tem, da je treba ustanoviti stalni svet Vlade za posvetovanje o tem, kako izboljšati položaj teh narodnih skupnosti. Ta je bil ustanovljen, pa ga je vlada Janeza Janše čez eno leto ukinila, čeprav deklaracija jasno pove, da mora biti. In drugič: »Slovenija ne le priznava, temveč takšno dejavnost tudi spodbuja, hkrati pa si bo prizadevala za uveljavitev pravnih okvirov, ki bi zagotovili materialne in druge oblike podpore njihovem delovanju.« To je deklaracija! Poglejte, na podlagi tega je tukaj predlog! In vi se, gospa Bah Žibert, sprašujete, kako da smo mi prišli s tem zakonom, ko je vendarle vse lepo in prav in vse krasno deluje. Ta služba, ki jo tako

radi omenjate, je že takrat obstajala, leta 2011. Pa se parlament ni odločil da bo sklical Odbor za kulturo ali pa plenarno in zaslísal ministra za kulturo, zakaj ta služba ne deluje bolje, in iskal rešitve v tej smeri, ampak se je verjetno naslonil na mnenje Varuha človekovih pravic v Sloveniji in na stališče mednarodnih organizacij, Sveta Evrope, Združenih narodov in ne vem, koga še, da je treba sistemsko izboljšati položaj narodnih skupnosti in jim zagotoviti kolektivne pravice. Poglejte, kolektivne pravice se omenjajo že tukaj notri v deklaraciji, vse to so tudi vaši poslanci potrdili, potem pa je vaša vlada čez eno leto pokazala, da ste očitno to potrjevali s figo v žepu, ker ste ukinili svet čez noč, takole / pokaže z gesto/, ni ga bilo več.

Pripadniki narodnostnih skupnosti so protestirali, tudi v medijih. Tukaj imam članek, zgražali so se nad tem, da je vlada razpustila nekaj, kar so eno leto prej poslanci vladajoče stranke te vlade potrjevali v parlamentu, zdaj pa so jih enostavno ugasnili, čez noč jih ni več. Edini uradni komunikacijski kanal med narodnostmi skupnostmi in Vlado, neka luč, ki je zasvetila leta 2011, ko od leta 1991 ni bilo nič, ni bilo nobenih znakov kakršnegakoli napredka. In potem se vi tukaj sprašujete, zakaj je ta zakon sploh potreben, ker je vse v najlepšem redu, ker je treba samo še pomagati tu in tam kakšnemu posebej, da bo prišel do nekih boljših zdravniških storitev, kakor ste omenili, da je to najhujši problem, ki ga imajo pripadniki narodnostnih skupnosti. Za te kulturne pravice pa jim itak verjetno ni tako zelo pomembno, tako nekako vas je bilo razumeti. Sprašujete za svet Vlade, če bodo vsa ta ministrstva zadovoljna, da so tja uvrščena, pa kaj oni mislijo. Ta ministrstva so že tam, v temu svetu Vlade, samo ta svet Vlade ima eno hibo – da po dobri volji vsake vlade sploh obstaja. In če boste vi prišli na oblast, sem stoprocenten, da če ne bo tega zakona, ga boste spet ugasnili. Kakor ste ga že enkrat. To je prva hiba. In druga hiba je, da danes sedijo v njem uradniki, ki so nizko po rangi, to se pravi, da se na tem svetu težko razpravlja in sprejema zavezujoče sklepe in da je treba to dvigniti vsaj na raven državnih sekretarjev, kar zakon tudi predvideva.

Kaj bo drugače, da ne razumete. Jaz vam predlagam, da do drugega branja še enkrat nadrobno preberete zakon. Tam je zelo natančno napisano, kakšno je sedanje stanje, kakšna je geneza, kakšni so cilji, kakšna so sredstva, na kakšen način bomo prišli do tja. Če še manjka nek postopek, kako se bo imenoval direktor pa kakšne pogoje bo moral izpolnjevati, če to res mora biti v tem zakonu, bo, verjemite, Zakonodajno-pravna služba na to opozorila do drugega branja in bomo to dopolnili z amandmajem. Če želite, da o nomotehnikih razpravljamo, tudi prav, jaz nimam težav, ampak mislim, da to ni najbolj bistvena reč, o kateri bi danes veljalo razpravljati. Sploh pa da govorite, da je v 14. členu Ustave vse že rešeno – še enkrat, gospa Bah Žibert in gospod Podkrajšek,

vzemite si čas, saj ni dolga deklaracija, 10 minut, vse vam bo jasno, zakaj je potrebno.

Gospod Podkrajšek, kako ste že rekli, »prihajajo narodi v hišo, kjer je neurejena družina, in oni se kot gostje slabo počutijo«. Ta citat se meni zdi nadrealističen, jaz ne razumem ... Je zabaven, ampak ne vem čisto dobro, kaj naj bi si pod tem predstavljal. Gospod Podkrajšek, ko govorimo o narodnih skupnostih nekdanje SFRJ, to niso nobeni gostje, ki prihajajo v vašo hišo, vi pa ste v neki družini, ki je slaba in neurejena. To so člani družine. To so državljani tako kot vi in jaz. Samo nimajo iste kulture in istega jezika kot vi. Imajo nek drug jezik in želijo ga ohraniti, ne želijo se asimilirati. In zaradi tega potrebujejo sistemsko podporo. Drugače so pa člani iste slovenske nacije kot vi, samo njihova etnija je druga, jezik je drug. Oni ne želijo postati taki kot vi, so pa del vaše družine. V družini smo tudi različni. Vendar se v družini tudi spoštujemo in eden drugega podpiramo in se ne sprašujemo, na račun koga bo šlo iz neke malhe, ker v to malho tudi člani družine prispevajo, če že govorimo o malhah pa na čigav račun se bo kaj zgodilo. Mislim, da na ta način bi bilo res dobro, če bi začeli nekoliko drugače razmišljati, z neke druge perspektive, ne mi sedimo v hiši, to je naša družina, od tam prihaja nekdo. Govori o perspektivi nekdo, ki očitno ni zapopadel, da vsaj že od leta 1918 člani teh narodnih skupnosti v določenem številu živijo na tem prostoru, od 70. let v bistveno večjem številu. In zdaj govoriti o enih, ki prihajajo v neko družino, mislim – tega jaz ne razumem.

Kar se tiče pa – samo še to povem, da res ne bomo pretirano dolgi – Jakova Faka in zakaj zdaj Miro Cerar starejši ni udaril po mizi in dal Jakovu Faku droga od zastave v roke, da jo ne sel potem na olimpijske igre. Pa saj Jakov Fak – to ni bilo v rokah olimpijskega odbora, da bo zdaj Jakovu Faku ukazal, da bo on nekaj naredil. Jakov Fak je bil zgrožen, kolikor sem razumel preko medijev, nad tem valom nekih žaljivih in po moji oceni tudi dobro orkestriranih napadov, ki jih je bil deležen, žaljivkami in poniževanji, in se je temu v tem svojem razpoloženju odrekel. Ali je storil prav ali ne, o tem se da razpravljati, ampak to je njegova osebna odločitev, ki jo spoštujem. Ampak kaj ima Miro Cerar starejši zveze s tem, res ne razumem, in kaj ima Olimpijski komite zveze s tem, tudi ne razumem. Na ta način obračati dejstva je neprimerno. Olimpijski komite ne ukazuje športnikom, da morajo delati to ali ono. Ali bo nekdo prevzel na koncu čast, da nosi zastavo, ali je ne bo, je njegova osebna odločitev. Verjamem, da bi bil Jakov Fak ponosen na to, da bi lahko nosil slovensko zastavo, za katero preliwa znoj in daruje ure svojega življenja v neprimerno težjih pogojih kot marsikdo drug, ki potem iz udobnega zavetja kavča pošilja žaljive esemese ali elektronska sporočila, polna sovraštva in ksenofobije. Jaz ga razumem, da je bil ogorčen, ker pustiti srce na olimpijski stezi za Slovenijo in potem biti deležen

takih žaljivk, jaz verjamem, da to zelo boli. Tu se kaže, da je treba spreminjati miselnost v naši državi, miselnost, da je Slovenija danes nacija, ne več narod, in da se mora upoštevati tudi, če smo drugačni, da moramo podpirati drugačnost, ker na ta način se bomo samo krepili. S takimi razpravami, v katerih bomo dojemali, da smo mi v hiši in da noter prihaja nekdo, pa čeprav je ta nekdo že zdavnaj med nami, ne bomo dosegli tega cilja.

Zaenkrat toliko. Verjetno bodo še kakšne potrebe za nadaljnjo razpravo, se bom še prijavil. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Imamo repliko.

Gospa Anja Bah Žibert, izvolite, imate besedo.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Dr. Matić, ali vi ne razumete ali pa me niste poslušali. Jaz sem pač povedala, da deklaracija obstaja, da je bila osnova, da se nekatere stvari uresničijo, da pa v vašem zakonu ne vidim tistega, da se bo ta deklaracija resnično uresničila tako, kot bi se morala, in da vidim vse drugo prej. Ne se vi z mano kregati, vi se kregajte z vašimi predstavniki Vlade, ki jih ni tukaj. Ne vem, zakaj vi z mano polemizirate in govorite o tem, da jaz deklaracije ne razumem in da zame ni pomembna. Poglejte si, kako je pomembna vaši vladi! To je nezaupnica vam! Tudi vam osebno, ki ste predlagatelj tega zakona. S tem se ukvarjajte. In tako mimogrede, »saj pač, kako bo deloval urad, to je tako nepomembno« ... Pa dajte nehati, no! Ne se sprenevedati. Še kako je to pomembno! Še kako je to pomembno.

Deklaracijo poznam in zakon sem prebrala. Dejstvo je, da zdaj določate, da morajo biti v tem svetu državni sekretarji, česar do zdaj ni bilo, in zato sem rekla, da bi rada slišala mnenje, ali bo potem res bolje. Dajte poslušati. Vsaj toliko strpnosti bodite, da poslušate druge v razpravi. Jaz sem vas poslušala. Najbolj seveda odjekne vedno tista vaša znana »gospoda«. Jaz nisem gospoda. Z nobenim privilegijem nisem nikamor prišla. Nikoli nisem bila privilegirana v tej družbi in tega tudi ne želim in ne želim, da je v tej družbi kdorkoli privilegiran, in želim, da ustava in zakoni veljajo za vse enako in da ne pripravljamo zakonov takrat, ko so nam potrebne neke politične točke.

Še enkrat, če je karkoli narobe, zakaj niste sklicali seje, zakaj govorite, zakaj je nismo mi? Jaz te dileme nisem opazila do zdaj. Jaz sem se pogovarjala z veliko predstavniki, če se vi pač samo z vodilnimi, jaz se ne. Jaz se najprej vedno obrnem na državljane, zato ker ima vsaka skupina nekega liderja in tisti lider pač včasih kakšno stvar interpretira tako, kot jo vidi neka ožja skupina. Vi ste videli ta problem in ga poznate že od 2011 – prvi teden, ko ste postali predsednik odbora, bi sklicali sejo na to temo,

pa bi morda prišli do boljše rešitve, do izčiščene rešitve! Ne pa govoriti, da zakona nismo prebrali. Prebereš tisto, kar lahko prebereš iz njega, in dejstvo je, da so vam vaši poslanski kolegi rekli, da so notri stvari, ki niso potrebne. Tako da, ne polemizirati z mano.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Replika, gospod Bojan Podkrajšek.

Izvolite, imate besedo.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala.

Dr. Matić, ko govorimo o hiši, tri leta pa pol sva skupaj v Odboru za kulturo – kaj počenjamo v naši skupni hiši? Naj zdaj vam povem pa vsej slovenski javnosti, več kot pol mandata ste se norčevali iz ministrice za kulturo, ki je iz kvote Desusa, pa ste dosegli, da je odšla. Danes o vašem predlogu zakona, ko govorite, kako je pomemben – se strinjam, načeloma, ampak dvomim. Ministrov stol je prazen. Še enkrat ponavljam, v naši skupni hiši, ni nas veliko v Odboru za kulturo, ni bilo veliko sej, največkrat norčevanje predsednika iz ministra. Zato govorim in predvidevam, da je ta zakon verjetno bolj namenjen tistemu, ki ga predlaga, kot pa tistemu, ki mu je namenjen. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Dragan Matić, naj bo to sklepna beseda, če želite, potem bomo pa, ker vidim, da je še interes, sprožili možnost prijave k dodatnemu času oziroma delitvi časa.

Izvolite, dr. Dragan Matić, imate besedo.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Zelo na široko smo začeli razpravljati. Zdaj je že problematika sej Odbora za kulturo prišla na dnevni red. Gospod Podkrajšek, veste, dinamika sklicevanja sej je v veliki meri, če ne v največji meri, odvisna od aktivnosti posameznega ministrstva, da ne rečem ministra. Če minister proizvaja veliko zakonov, če odpira veliko tem, potem je posledično tudi sej odbora več. Poslanski zakoni so praviloma v manjšini, to vemo. Tematske razprave so sem in tja, vendar osnova, ki je, je vendarle na tem, kako minister dela. Če dela veliko in če dela dobro, potem je teh sej precej, če pa je bolj skromen v svojih naporih, je posledično tudi na tej strani manj sej odbora. Saj to, upamo, da – logika, vi bi rekli zdrava kmečka pamet – enostavno na tej ravni vsi razumemo. Tu neke smo doma. Kako ste vi doživljali razprave z moje strani do ministrice, je vaša osebna percepcija. Ali je bilo to norčevanje? Jaz bi rekel bolj, da je ves ta mandat, kar se tiče kulture, kulturnega resorja in kulturne politike, vse skupaj eno veliko norčevanje Desusa iz kulture. Pa tega ne govorim samo jaz, to govori celotna kulturna srenja. Tako slabega mandata, kar se tiče kulture, še ni bilo, odkar imamo samostojno Slovenijo. Verjetno, gospod Podkrajšek, se lahko pozanimate recimo pri nevladnih organizacijah ali pa pri kakšnih

direktorijih javnih zavodov s področja kulture ali pa ne vem, pri kom drugem, da boste dobili nek širši pogled v to, kdo se norčuje iz kulture in kdo je tisti, iz katerega se norčujejo. Malo širše smo zašli, ampak ker ste že tako zastavili, potem na ta način tudi odgovorjam.

Gospa Bah Žibert, spet se vračamo na začetek seje, na eno serijo proceduralnih, pa potem gospod Grims, pri vsebini ga je zmanjkalo, pa ga ni več, se je že iztrošil pri svojih proceduralnih izvajanjih, tudi gospod Podkrajšek je protestiral, ker so stoli prazni, ker ni predstavnikov Vlade, naj vas pomirim, saj je vse v redu, poslovnik ni kršen, naša debata tukaj, tudi prva obravnava poteka po predpisanih postopkih. Mnenja Vlade, mnenja Zakonodajno-pravne službe, vse bo prišlo v pravem času, tako da bodo vse te vaše dileme, dvomi zadovoljeni, ko bo prišel čas za to. Danes bi sklenil s tem, da se načeloma strinjam z gospo Bah Žibert, da je bilo veliko premalo vsebinskega razgovora ali pa debat o tej temi, ni bilo slišati nekih zelo konstruktivnih pripomb, ki bi lahko pomagale pri izboljšanju zakona. Določene kritike so sicer bile, te bomo poskušali preveriti in jih seveda upoštevati. Še enkrat pa vztrajam pri že izrečenem, od nekih pomislekov, da naslov zakona ni pravi, je bilo že videti, da marsikateri od poslancev sploh ne ve, da deklaracija obstaja, še manj, da bi jo prebral in da bi sploh razumel, kako in kaj smo vzeli za temelj, ko smo začeli pisati predlog tega zakona.

Mogoče za zaključek samo še to. Da bi po tem, ko je državni zbor leta 2011 s 63 glasovi definiral, kaj so problemi, ko ponavlja »upoštevajoč, upoštevajoč, upoštevajoč« in na koncu zaključil s tem »sprejema izhodišča«, da bi bilo treba na to temo še enkrat sklicati Odbor za kulturo, jaz ne vem, tukaj se mi pa zdi to res zelo inovativna ideja. Plenarna seja, 63 poslancev, ustavna večina, strinjajo se o tem, kaj je treba upoštevati, strinjajo se o tem, kakšna so stališča, in potem bi bilo treba sklicati še en Odbor za kulturo, da bi vse to, ne vem, ali potrdil ali kako to? Ne razumem. Saj to je jasno. Od leta 2011 se ni zgodilo nič, razen da je bil vladni svet ustanovljen, potem ga je pa Janez Janša ukinil in potem je bil spet ustanovljen, ampak ne deluje dobro, ker tam notri ni dovolj visokih predstavnikov s strani Vlade. In to je vse, kar je bilo storjenega s strani deklaracije, vse, nič drugega ni. In zdaj je to Odbor za kulturo rešil? Jaz mislim, da ne. Mislim, da se ni treba na ta način sprenevedati, treba je izpolniti zavezo iz deklaracije, da je treba postaviti pravni okvir in v okviru pravnega okvira udeležiti tisto, kar je predsednik Državnega zbora prej povedal – izpolniti zgodovinski dolg. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Vsi prijavljeni razpravljalci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, vas vabim, da se na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika zbora prijavite k razpravi. Če se bo k razpravi prijavil tudi

predstavnik predlagatelja predloga zakona dr. Dragan Matić, dobi besedo kot zadnji. Vabim vas, da se prijavite k razpravi. Izvolite.

Gospod Jožef Horvat dobi besedo kot prvi.

Izvolite, gospod Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Najprej hvala vsem tistim, ki ste se zahvaljevali vsem nam, ki spremljamo to razpravo. Pozorno sem spremljal, vmes pa še tudi kaj bral, vezanega na ta predlog zakona. Ne boste verjeli, bral sem Cirila Ribičiča. Predlagam v branje, on ni naš član in nikoli ne bo, bil je ustavni sodnik, ima pa zelo zanimivo razlago. In zdaj razumem, pa to gotovo vi že veste, ne bom tega razlagal, nek opozicijski poslanec, zakaj pravzaprav ni vlade. Zato ker včeraj ni sprejela stališča. Zato ker se je ta točka, ko je obravnavala stališče do tega zakona, ustavila, prekinila. Zakaj? Sejo je najbrž vodil predsednik Vlade in je poslušal, da je ta zakon neustaven, in si najbrž ne more privoščiti še kakšnega neustavnega zakona, ampak o tem jaz ne bom komentiral. To so informacije, ki sem jih dobil. Veste, tudi opozicija kdaj pa kdaj kaj ve, kaj se dogaja na Vladi. Želim, spoštovani predlagatelji, kolegice in kolegi, in upam, da bomo enkrat to vprašanje te zelo pisane sestave slovenske družbe rešili – ker ni rešeno, ni rešeno – na tak način, ki bo dejansko po zgledu in po nekih evropskih standardih. Ampak ne parcialno. Če kdo o tem lahko govori, potem je to dr. László Göncz. Opozoril je na vojvodinske Madžare in tako naprej in mislim, da bi on lahko na tem področju dolgo govoril. Pa dajmo to celovito rešiti. Ja, zdaj se boste najbrž smejali, da ponavljam to, kar opoziciji Vlada govori, »ni sistemski, zato zakona ne podpiramo« in tako dalje, ampak to je vprašanje, kjer bi morali vsi sodelovati, leva in desna opozicija in leva in desna koalicija.

Res je, čas ni primeren. Smo tik pred volitvami in vsak ima nek občutek »aha«, saj veste, za kaj gre. Jaz pa pač imam to srečo, ki ste mi jo vi dali, vi, koalicija, da sem predsednik Odbora za zunanjo politiko in se veliko srečujem z veleposlaniki in delegacijami držav. Meni ljuba veleposlanica zelo podpira ta zakon – zakaj? Zato ker njo, in tudi mene, ne briga, če je ta zakon na podlagi neke deklaracije, ampak mi imamo tu različne etnične skupine, če se natančno in uradno izrazim, imamo nemško govorečo etnično skupino – kaj pa z njo? Če bi sprejeli in če boste sprejeli ta zakon, bodo oni petnajstorazredni, ne tretjerazredni. Bodo rekli: »Aha, zdaj so nas pa čisto pozabili!« Zato govorim, da celovito. Dr. Ciril Ribičič zelo dobro piše v tej reviji, ki je sicer bolj za ustavne pravnike, ampak toliko še razumem slovensko. To sta torej dva, upam, da smem reči argumenta, na eni strani vprašanje ustavnosti tega zakona in na drugi strani – kaj pa ostali

pripadniki ostalih narodnih skupnosti? Lahko smo veseli in srečni, da je naša družbena struktura iz pripadnikov zelo velikega števila narodnosti, da smo in moramo biti bogati zaradi tega. Ampak če bomo zdaj samo nekatere s tem zakonom dvignili, potem bodo ostali, ki ne bodo tukaj zajeti, toliko bolj padli. Dejstvo pa je, da imata samo in samo, kot tukaj spet v tem komentarju dr. Ribičič razlaga, madžarska in italijanska narodna skupnost to avtohtonost in posebno poglavje v ustavi. Veliko je razlogov, nimamo časa, vsi jih poznate.

Res vabim k razmisleku, morda se da zdaj v drugi obravnavi, ker boste najbrž pognali ta zakon v drugo obravnavo, še to, kar sem povedal, upoštevati. Dvomim pa, da bo to šlo. Mi bomo nasprotovali, še enkrat ponavljam.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

Še enkrat, v Slovenski demokratiški stranki seveda predloga zakona ne moremo podpreti. Prvič zato, ker rešuje zadeve, kar se tiče področja narodnosti, necelovito. Oslanja se samo na nekatere narodnosti, drugih ne omenja, ne glede na to, da se sklicuje na deklaracijo kot podlago, pa deklaracija v ničemer ne zavezuje državnega zbora, da stvari ne rešimo celostno. Pri tem, ko nadgradimo delovanje enih, pozabimo na druge, s tem prav tako dodatno kršimo potem člen ustave, da smo pred zakonom vsi enaki. Tudi o tem, da bi bila seja potrebna, se z dr. Matičem ne strinjava. Mislim, da bi bila, če je problem res pravni okvir, potem še toliko bolj, vi ste koalicijski poslanec, vi ste zastopnik Vlade in danes vlade ni. Zato – ker ste dejali, da me želite potolažiti – ne tolažite mene. Upam, da ste potolaženi vi, ko vas Vlada ignorira na celi črti.

Dajte se vprašati, ali je smiselno nadaljevati s tem predlogom ali počakati in poiskati drugo obliko rešitve, ki bo zadevo rešila celostno oziroma na način, da ne bomo nikomur s kakršnimkoli zakonom dali v tej državi občutka, da so pa nekatere druge narodnosti manjvredne. To zame ni pravi pristop in nihče se v tej državi ne sme počutiti manjvredno. Zopet ste omenjali, da sej in vsega ostalega, pa pravnih okvirov, ki bi jih morali zakonsko rešiti odvisno od ministrov ... Se strinjam, zakaj torej niste vložili interpelacije? Čudim se, da če je toliko pomanjkljivosti na tem področju, zakaj potem še imamo ministra. Ena ministrica je odšla zato, ker ni želela delovati po nareku, če ta minister zadev ne uresničuje, kot bi jih moral po vašem, potem bi ga morali vsaj pozvati k odstopu. Enostavno ne gre, verjamem, da ne gre ta trenutek, da bi se ta zadeva resno rešila, kajti k temu me nagovarja že sama določba zakona – tri mesece po nastopu povrat, se pravi ravno ko zaključiti ta vlada, potem se bo določil proračunski okvir, ko bo neka druga vlada, se pravi, da se spet

nekomu drugemu nalaga. Zame so to neresni predlogi zakona. Finančni okvir; natančno, kaj urad, ne samo, katere obveznosti ima, na kakšen način bo deloval; svet, zame ni dovolj, da samo pristojnosti s trenutne službe preneseš na svet, na iste ljudi, vse ostalo, ker tukaj jaz potem res ne vidim dodane vrednosti. Je pa res, da bi lahko marsikaj od tega, kar ste izpostavili v zakonu, omenjena služba že delala, če bi bil interes. Ampak vi ste v koaliciji in vaša je vlada.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Kot zadnja današnja razpravljalna dobi besedo gospa Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Nisem mislila razpravljati, vendar besede gospe Anje Bah Žibert zahtevajo določen odziv z moje strani. Najprej je polemizirala o tem, da se v Levici dosledno borimo za spoštovanje človekovih pravic in je širila temo na šolstvo in zavod Alojzija Šuštarja, ki nima dejansko nobene veze s tem, in na pravico teh otrok. Vsi ti otroci imajo pravico do javnega, kvalitetnega šolstva. In definitivno na račun javnega šolstva nasprotujemo zasebnemu šolstvu, ki izbira svoje otroke po verski pripadnosti, premoženju in tako naprej. Razlika je med nami ta, da mi to povemo naravnost in ne hinavimo, tako kot to počne SDS, ko najprej podpre neko deklaracijo, da ne bi izpadli tako zelo nestrpni, kot dejansko so, in potem naredijo vse, da se zaveže iz deklaracije ne bi uresničile. Mi vsaj stojimo za tem, kar počnemo in kar mislimo in kar govorimo. Najprej so poslanci SDS skušali preprečiti današnjo razpravo na vse načine, in potem seveda svetniško govorili, ko se je ni dalo preprečiti, kako oni načelno so, ampak da to ni dobra rešitev. Jaz se strinjam, da ni dobra rešitev! Najboljša rešitev je vpis v ustavo, in to smo mi v Levici tudi predlagali. Toda ali bi vi, poslanci, ki vas ni, razen gospoda Podkrajška, dali podpis pod to boljšo rešitev, da se problematika bivših narodov iz skupne domovine vpiše v ustavo? Če verjamete v boljše rešitve.

Deklaracija govori izključno o narodnostih iz bivše Jugoslavije in sem mešati Nemce, Žide je bilo rečeno nemoralno. In je hinavščina in je dvoličnost. Zakaj ne bi vpisali vseh, ja, če ima lahko Bosna 17 narodnih manjšin in Hrvaška kar 21, mi pa samo 2, mi imamo seveda še veliko prostora, gospodje in gospe, za vpis, lahko, zakaj ne? Ne mi pa govoriti, »če ne moremo priti do cilja, ne bomo naredili prvega koraka«. Ta zakon je prvi korak v pravo smer. Argument, da zdaj je pa vse v redu, absolutno ne drži. Tukaj sem slišala, da tukaj sedimo v tem državnem zboru predstavniki drugih narodnosti in smo zelo prijazni do vas, vi ste pa tako nevhvaležni. To je naracija, ki jo poslušamo, skrajno desnih medijev, tudi tistih, ki Jakova Faka pljuvajo, zato ker je rojen pač nekje drugje, ne na ozemlju Slovenije. To je zelo

nevarna dikcija, ki jo spodbuja skrajno desna opcija. Večkrat reče njihov Grims: »Ja, novi fašisti bodo sebe imenovali za demokrate.« O, kako prav ima, ampak žal kaže s prstom drugam.

Rekla bom, da to, da nam nuncij v Vatikanu grozi, da se bo pri arbitraži drugače odločil, če ne bomo katoliških šol financirali 100-odstotno, je nedopustno za eno suvereno samostojno državo. Kaj se ima druga država vtikati v naše odločitve tukaj in vršiti pritisk na nas? Konec koncev, če pravite, da je vse v redu, zakaj nas pa potem komite za eliminacijo rasne diskriminacije, ki je del Organizacije združenih narodov, opozarja, da moramo položaj teh narodnosti urediti? Zakaj nas opozarja Svet Evrope, komisar za človekove pravice Sveta Evrope, Evropska komisija za boj proti rasizmu in nestrpnosti? Ampak ne, najbolj desna stranka si je vzela tudi odbor za človekove pravice, kjer dela selekcijo, čigave človekove pravice bomo zastopali in čigavih ne! Za konec naj rečem samo še to, bilo je tudi rečeno s strani njihovega poslanca, da so to neki levičarji iz bivšega režima – dajete biti poštene pa najprej naredite selekcijo v svojih vrstah. Samo vaš vodja ima kumrovsko šolo, vsi ostali smo vajenci. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Z veseljem zaključujem splošno razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v torek, 20. februarja, v okviru glasovanj.

S tem tudi prekinjam 22. točko dnevnega reda in 38. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali v torek, 20. februarja, ob 9. uri.

Vsem skupaj želim miren vikend, spoštujmo se, imejmo se radi. Vse dobro. Nasvidenje!

(SEJA JE BILA PREKINJENA 16. FEBRUARJA 2018 OB 18.51 IN SE JE NADALJEVALA 20. FEBRUARJA 2018 OB 9.01.)

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Spoštovani kolegice poslanke, kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjem z nadaljevanjem 38. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: gospa Marinka Levičar, dr. Simona Kustec Lipicer od 16. do 19. ure, gospa Janja Sluga od 13. do 17. ure, gospa Andreja Potočnik, gospa Urška Ban, gospa Irena Grošelj Košnik, dr. Jasna Murgel, gospa Ljudmila Novak od 15. do 18. ure, gospa Suzana Lep Šimenko, gospod Zvonko Lah, gospod Tomaž Gantar, dr. Vinko Gorenak, gospod Jernej Vrtovec, gospod Peter Vilfan, gospod Tomaž Lisec, gospod Matjaž Hanžek do 14. ure, dr. László Göncz do 14. ure, dr. Milan Brglez do 11. ure, dr. Franc Trček do

11. ure, mag. Bojan Krajnc do 13. ure, dr. Mitja Horvat od 13.30 do 16.30 ure, gospod Marko Ferluga, gospod Ljubo Žnidar od 15. ure in gospod Franc Jurša do 11. ure.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

/ oglašanje iz dvorane/

Izvolite, gospod Jani Möderndorfer, postopkovno.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Samo eno vprašanje.

Podpredsednik, si našteval skoraj pet minut, kdo vse je opravičen. Ali bomo mi cel dan sploh sklepčni? Samo postopkovno vprašanje.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Ja, po Poslovniku. Pri glasovanju bomo seveda spraševali za sklepčnost. Hvala lepa.

Prehajamo na **15. TOČKO DNEVNEGA REDA, to je na DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNEM NAROČANJU V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 39 poslank in poslancev s prvopodpisano gospo Janjo Sluga.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predsednici, oprostite, predstavnici predlagatelja gospe Janji Sluga. Izvolite.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa, gospod predsedujoči.

Veljavni Zakon o javnem naročanju je temeljni zakon, ki je bil sprejet aprila leta 2016. Ta zakon določa, da lahko javni naročnik v postopek javnega naročanja vključi, poleg merila najnižje cene tudi različna socialna merila. Vendar pa se je v praksi v teh skoraj dveh letih izkazalo, da prenekateri javni naročnik kot edino merilo še vedno navaja najnižjo ceno. Večkrat smo v praksi priča tudi temu, da četudi javni naročnik ugotovi evidentne kršitve zakonodaje s strani izvajalca javnega naročila, to še ne pomeni, da ustrezno tudi ukrepa. Kar nekaj je primerov delodajalcev, ki pridobivajo posle na račun kasnejšega krčenja pravic delavcev.

Zato smo se v Poslanski skupini SMC odločili vložiti predlog novele Zakona o javnem naročanju, ki vnaša potrebne zakonske okvire, da do teh zlorab ne bi več prihajalo, da bi dosegli socialno odgovorno javno naročanje in vključevali socialni vidik v merila. Menimo, da mora biti vodilo Zakona o javnem naročanju in javnega naročanja sploh spoštovanje določb socialnega in delovnega prava.

Ena ključnih sprememb v tem predlogu je, da se socialna klavzula nadomešča z uporabo t. i. razveznega pogoja, za katerega pa jasno določamo, v kakšnih okoliščinah se uporabi. Tako je nedvoumno jasno, kdaj pogodba preneha veljati. Prvi pogoj je izpolnjen

v primeru seznanitve javnega naročnika z dejstvom, da je sodišče s pravnomočno odločitvijo ugotovilo kršitev delovne, okoljske ali socialne zakonodaje s strani izvajalca ali pa tudi s strani njegovega podizvajalca. Govorimo torej o pravnomočni sodbi. Ali pa v primeru, če je naročnik seznanjen, da je pristojni državni organ pri izvajalcu ali njegovem podizvajalcu v času izvajanja pogodbe pravnomočno ugotovil najmanj dve kršitvi in za ti dve kršitvi tudi izrekel globo. Gre torej za kršitve v zvezi s plačilom za delo, kot je to veljalo doslej, temu pa se dodajajo tudi kršitve v zvezi z delovnim časom, počitki, opravljanjem dela na podlagi pogodb civilnega prava kljub obstoju elementov delovnega razmerja ali pa v zvezi z zaposlovanjem na črno.

Drugi element, ki mora biti izpolnjen za uresničitev razveznega pogoja, pa je, da je od seznanitve naročnika s kršitvijo in do poteka pogodbe še vsaj šest mesecev, da je takšen razvezni pogoj tudi smiseln.

Predlog novele zakona dodaja tudi nov 67.a člen, v katerem pa velja specialna ureditev za primere naročanja v delovno intenzivnih storitvah, ki so se izkazale za najbolj problematične. Tu se uvaja polletno preverjanje obveznih pogojev za izključitev izvajalca v vseh primerih javnih naročil, ki so sklenjena za veljavnost najmanj enega leta. Storitve, za katere se to preverja, so taksativno našteje v tem členu in so natančno definirane s CPV kodo. Gre za 82 storitev s področja gradbeništva, strežbe, čiščenja, varovanja in cestnih prevozov, to so tiste najbolj kritične storitve. Gre torej za tisti del situacij, ki jih zakon že sedaj šteje med obvezne razloge za izključitev gospodarskih subjektov, in sicer se ta preverjanja nanašajo na plačilo socialnih in davčnih obveznosti, na storjene prekrške v zvezi s plačilom za delo, delovnim časom, počitki, opravljanjem dela na podlagi pogodb civilnega prava kljub obstoju elementov delovnega razmerja ali pa zaposlovanjem na črno ter na uvrstitev v evidenco gospodarskih subjektov z negativnimi referencami. Zakon v ta namen določa tudi nadgradnjo sistema aplikacije e-Dosje, preko katere se bo izpolnjevanje teh pogojev preverjalo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila dajem besedo predsedniku mag. Dušanu Verbiču.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, podpredsednik. Spoštovani poslanke, poslanci, državni sekretar, prav lep pozdrav!

Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo je na 45. seji dne 31. 1. 2018 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju, ki ga je Državnemu

zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisano Janjo Sluga.

V poslovnem roku so amandmaje vložile Poslanska skupina Levica k 2., 5. in 7. členu ter poslanski skupini SMC in SD k 1., 4. in 8. členu.

Predstavnica predlagatelj je v dopolnilni obrazložitvi členov dejala, da se mora javni sektor zavzemati za uresničevanje najvišjih standardov pri varovanju človekovih pravic in s tem varovanju pravic delavcev. Del tega mora biti tudi odgovorno javno naročanje, zato mora biti v razpise vključena tudi socialna odgovornost. Poudarila je, da je praksa v tem času pokazala, da mnoga javna naročila v praksi še vedno kot edino merilo upoštevajo najnižjo ceno in tudi javni naročniki ne sledijo priporočilom Ministrstva za javno upravo, ki navaja upoštevanje socialnih in družbenih vidikov pri javnem naročanju kot njegov sestavni del. Predlog zakona uvaja varovalke, da se praksa kršitev pravic delavcev pri javnih naročilih ne bi več pojavljala. Dejala je, da je ena ključnih sprememb, ki jih uvaja predlog zakona, nadomeščanje socialne klavzule z razveznim pogojem in za ta razvezni pogoj je jasno določeno, kdaj se uporabi.

Prvi element, ki mora biti izpolnjen, je, da se naročnik seznani z dejstvom, da je sodišče s pravnomočno odločitvijo ugotovilo kršitev delovne, okoljske in socialne zakonodaje s strani izvajalca ali njegovega podizvajalca. Drugi element, ki mora biti izpolnjen, pa je, da je od seznanitve naročnika s kršitvijo do izteka veljavne pogodbe še vsaj šest mesecev. Dejala je, da je eden od posrednih učinkov, ki jih bo imel predlog zakona, povečanje plačilne discipline med izvajalci in podizvajalci.

Državni sekretar na Ministrstvu za javno upravo je dejal, da Vlada predlog zakona podpira, saj predlagana ureditev sledi enemu izmed temeljnih načel veljavnega Zakona o javnem naročanju, in sicer obveznost spoštovanja delovne, socialne in okoljske zakonodaje. Dejal je še, da predlagana ureditev krepi socialno odgovorno javno naročanje, javni sektor pa bo s tem dajal zgled zasebnemu.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je povedala, da sta poslanski skupini SMC in SD glede na mnenje Zakonodajno-pravne službe pripravili amandmaje, ki temu sledijo.

Predstavnik Državnega sveta je povedal, da je Komisija za državno ureditev predlog zakona podprla in se strinjala, da so nujni še dodatni napor, da bodo državni organi v postopkih javnega naročanja in v času izvajanja pogodb izbranih izvajalcev in podizvajalcev lahko preverjali, ali izbrani izvajalci storitev izpolnjujejo vse delovnopravne, socialna in okoljske predpise.

Predstavnik delavske svetovalnice je pozdravil usmeritve predloga zakona, ob tem pa opozoril, da bo treba na tem področju urediti še marsikaj.

V razpravi je predstavnica predlagateljica poudarila, da bo predlog zakona zagotovil spoštovanje pravic delavcev v največji možni meri ter podprla opozorila delavske svetovalnice, kot tudi se je strinjala s predlogom amandmaja Poslanske skupine Levica k 7. členu, saj je menila, da je treba na tak način vložiti tudi že za obstoječe pogodbe.

Odbor je sprejel amandmaje poslanskih skupin SMC, SD k 1., 4. in 8. členu ter amandma Poslanske skupine Levica k 7. členu.

Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerem so sprejeti amandmaji vključeni. Dopolnjen predlog zakona je sestavni del tega poročila. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za obrazložitve mnenja dajem besedo predstavniku Vlade dr. Nejcu Brezovarju, državnemu sekretarju na Ministrstvu za javno upravo.

Izvolite.

DR. NEJC BREZOVAR: Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Vlada predlog zakona podpira. Predlagana ureditev namreč sledi, kot je bilo že omenjeno, enemu izmed temeljnih načel zakona, to je obveznost spoštovanja delovne, socialne in okoljske zakonodaje. Predlog zakona tudi ureja nadgradnjo e-Dosjeja, s čimer bo obremenitev naročnikov zaradi sicer dodatnega dela z vidika preverjanja izvajalcev minimalna. Predlagana ureditev tudi krepí socialno odgovorno javno naročanje. Vlada predlog podpira, ker bo s tem tudi javni sektor dajal zgled zasebnemu. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospod Saša Tabaković bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

Izvolite.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Hvala za besedo.

Novembra 2015 je bil sprejet nov Zakon o javnem naročanju, ki je na podlagi nove zakonodaje Evropske unije o javnem naročanju ter ugotovljenih pomanjkljivosti zagotovil poenostavitve, večjo prožnost in učinkovitost javnega naročanja. Ena izmed sprememb, ki jo je uvedel Zakon o javnem naročanju, so tudi nova pravila, na podlagi katerih naročniki lažje uveljavljajo različne vidike okoljske politike, socialnega vključevanja in inovacij. Pri tem pa je treba poudariti, da socialni vidik ne vključuje le socialnega vključevanja, temveč se osredotoča

tudi na spoštovanje pravic, ki izhajajo iz veljavne zakonodaje. Zakon vključuje tako imenovano horizontalno klavzulo, ki zahteva upoštevanje obveznosti iz veljavnega okoljskega, socialnega in delovnega prava Evropske unije, predpisov držav članic, kolektivnih pogodb ter mednarodnega prava. To pomeni, da se podjetje, ki ne izpolnjuje določenih obveznosti, lahko izključi iz postopka javnega naročanja. S tem je javno naročanje postalo pomemben del okoljske in socialne strategije. Skladno z veljavno ureditvijo mora gospodarski subjekt naročniku izročiti enoten evropski dokument v zvezi z oddajo javnega naročila oziroma t. i. ESPD obrazec, ki predstavlja uradno izjavo gospodarskega subjekta, da pri njem ne obstajajo razlogi za izključitev in da izpolnjuje zahtevane pogoje za sodelovanje. Na tej točki torej gospodarski subjekti izkažejo, da ne kršijo obveznosti iz veljavne okoljske, socialne in delovnopravne ureditve. V praksi pa se je kot velik problem izkazalo to, da se naročniki oziroma nosilci javnih naročil po podpisu pogodbe ne informirajo več o poslovanju izvajalca storitve. To pomeni, da se naročnik zanaša na podatke, ki izhajajo iz obrazca EPSD. Izvajalec je lahko dejansko velik davčni dolжник, javni naročnik pa kljub temu še vedno uporablja njegove storitve.

Glede na to, da javni organi v Evropi uporabljajo približno 17 % bruto domačega proizvoda v okviru javnih naročil, je prav, da se posebna pozornost namení izvajalcem javnih naročil oziroma njihovemu poslovanju tudi po podpisu pogodbe. Kljub temu da veljavni zakon vsebuje socialno klavzulo, pa v praksi žal še vedno prihaja do kršitev delavskih in socialnih pravic delavcev. V medijih smo bili večkrat priča situacijam, ko izvajalec storitev čiščenja v javni ustanovi svojim zaposlenim kršil pravice, ki jim pripadajo po delovnopravni zakonodaji, vendar pa naročnik storitev glede tega sploh ni ukrepal. Ključna sprememba, ki jo predvideva novela Zakona o javnem naročanju, ki jo danes obravnavamo, je bolj natančna ureditev socialne klavzule, nadalje pa pri 82 delovno najbolj intenzivnih storitvah, kot so na primer gostinske storitve, čiščenja, varovanje, uvaja polletno preverjanje obveznih pogojev za izključitev izvajalca javnega naročila. Uvajajo pa se tudi dodatna socialna merila, ki jih mora naročnik vedno upoštevati, ko naroča storitve, ki so v predlogu zakona identificirane kot kritične delovno intenzivne storitve.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra predlog zakona podpiramo. Dejstvo je, da javni organi preko javnih naročil naročajo številne storitve, vendar pa se je na žalost izkazalo, da se nekateri izvajalci, potem ko so sklenili posel, poživžgajo na pravice delavcev, ki jim gre do veljavni zakonodaji. Naročnik pa tudi ni bil obvezan, da po sklenitvi pogodbe preverja, ali ta gospodarski subjekt še vedno izpolnjuje vse pogoje, ki jih je izpolnjeval ob sklenitvi pogodbe ob javnem naročilu.

Prepričani smo, da bodo predlagane spremembe prinesle pozitivne rezultate, kljub temu da spremembe same po sebi sicer ne zagotavljajo neposredne zaščite pravic delavcev, pa vplivajo na to, ali se bo nekomu izplačalo kršiti pravice delavcev, če s tem tvega izgubo posla.

Kot rečeno, predlog zakona bomo v Poslanski skupini SMC podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Nada Brinovšek bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Izvolite.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem v dvorani!

Predlagatelj sprememb Zakona o javnem naročanju je v uvodni obrazložitvi zapisal, da je bilo ugotovljeno, da v okviru javnih naročil tudi državni organi sodelujejo z izvajalci, ki svojih delavcev ne plačujejo in do njih ne izpolnjujejo svojih obveznosti iz delovne zakonodaje, in tudi dodaja, da predlagana rešitev s to spremembo zakona ni idealna. No, s tem dodatkom se v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke zelo strinjamo.

S spremembo tega zakona predlagatelj želi v čim večji meri zagotoviti spoštovanje delovnopravne zakonodaje, ključna sprememba v noveli pa je, da se socialno klavzulo nadomešča s t. i. razveznim pogojem. Ta razvezni pogoj pa se uporabi v primeru, ko je naročnik seznanjen z dejstvom, da je sodišče pravnomočno ugotovilo, da izvajalec ali podizvajalec krši delovno, okoljsko ali pa socialno zakonodajo, drugi razvezni pogoj pa je mogoč v primeru, da je do konca izvajanja pogodbe več kot 6 mesecev.

Sprememba določa tudi obveznost naročnika, da mora le-ta vsakih 6 mesecev po sklenitvi pogodbe preveriti, ali izvajalec ali njegov podizvajalec nista v katerem izmed položajev iz prvega ali drugega primera, ki sem ju prej navedla. Po novem mora naročnik javno naročilo oddati na način, da zbere ekonomsko najugodnejšega ponudnika ob upoštevanju socialno odgovornega javnega naročanja. Med merila mora obvezno vključiti tudi socialne elemente, ki sledijo načelu dostojnega dela – ki sledijo načelu dostojnega dela, je zapisal predlagatelj. Iz predlaganih sprememb Zakona o javnem naročanju, pa si dostojno delo zaslužijo le tisti, ki so dobili delo na podlagi javnega naročila na področju storitvenih dejavnosti. Torej predlagatelj meni, da naj bi spremembe tega zakona veljale le za tiste delovno intenzivne storitve, ki so se na podlagi izkušenj izkazale za najbolj problematične.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke se sprašujemo, kaj je imel predlagatelj v mislih, ko je zapisal »na podlagi izkušenj«. Sprašujemo se tudi, ali je predlagatelj napravil kakšno analizo. Ali je prišel do tega

podatka zgolj na podlagi govoric? Ne moremo mimo dejstva, da gre v tem primeru ponovno za delitev, bom rekla, na prvo- in na drugorazredne. Zakaj? Spremembe zakona o javnem naročanju veljajo le za storitveno dejavnost. Kaj pa javna naročila na področju gradenj? Za ta naročila ta zakon ne velja oziroma ta sprememba. Če bi rekla tako, kot je rekel predlagatelj »na podlagi izkušenj«, si upam trditi, da je vsekakor več primerov kršenja zakonodaje na področju javnega naročanja na področju gradbenih del. Tukaj gre za težke fizične delavce, ki delajo cel dan, na soncu, mrazu, vetru in dežju, ob koncu meseca pa prejmejo bore plačilo za svoje delo ali pa še tega ne. Ampak za te delavce sprememba tega zakona ne velja.

Sprašujem se, zakaj v koaliciji spet delate neko razliko. Če se krši delovna zakonodaja, naj velja to za vse zaposlene pri izvajalcih, ki jih je naročnik izbral na podlagi javnega naročila, brez izjemen. In prav zaradi tega v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke zakona ne bomo podprli, seveda pa mu tudi ne bomo nasprotovali. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Benedikt Kopmajer bo predstavil stališče Poslanske skupine Desus. Izvolite.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani podpredsednik, predstavniki Vlade, kolegice in kolegi, vsem lep pozdrav!

Predlog zakona, ki ga imamo na poslanskih klopeh, v prvi vrsti krepi socialno odgovorno naročanje. Z njegovim sprejetjem pa pričakujemo lahko tudi povečanje plačilne discipline. S predlogom se namreč uvaja specialna ureditev za tiste primere javnega naročanja, ki zadevajo delovno intenzivne storitve, in sicer tiste, ki so se v praksi pokazale za najbolj problematične. Uvaja se polletno obvezno preverjanje pogojev za izključitev izvajalca. Tukaj gre predvsem za področje, kot so gradbeništvo, varovanje, strežba, cestni prevozi in čiščenje.

Kot je že bilo rečeno, je predlog sprememb in dopolnitev nastal na podlagi opozoril in opaženih težav, ki so se pokazale v praksi. Primeri kažejo na to, da v okviru javnih naročil tudi državni organi sodelujejo z izvajalci, ki svojih delavcev ne plačujejo in ne izpolnjujejo vseh obveznosti iz delovnopravne zakonodaje. Žal v praksi kljub leta 2016 sprejetem Zakonu o javnem naročanju v postopkih javnega naročanja še vedno prevladuje izbor na osnovi najnižje cene. Naročnik pa po podpisu pogodbe ne preverja, ali izvajalec in podizvajalci izpolnjujejo delovnopravne predpise. Po podatkih Gospodarske zbornice Slovenije za preteklo leto je razmerje med številom izbranih ponudb na podlagi merila najnižja cena ali ekonomsko najugodnejša ponudba v Sloveniji približno v razmerju 80 : 20, evropsko razmerje

pa je približno 70 : 30 v korist ekonomsko najugodnejše ponudbe. Torej lahko povzamem, da tu še vedno krepki zaostajamo za Evropo.

S predlogom, ki ga obravnavamo danes, se želi doseči spoštovanje delovnopravne zakonodaje. Bistvena novost je namreč vpeljava razveznega pogoja, kadar je sodišče pravnomočno ugotovilo, da izvajalec ali podizvajalec krši delovno, okoljsko ali socialno zakonodajo, ali ko je naročnik seznanjen, da je pristojni državni organ ugotovil najmanj dve kršitvi predpisov in je zanj izvajalci izrekel globo. Tukaj gre za kršitve v zvezi s plačilom dela, kršitve v zvezi z delovnim časom in počitki ter za delo na črno. To novost v Poslanski skupini Desus podpiramo. V Sloveniji letno oddamo okoli 3,7 milijarde evrov poslov preko javnih naročil, kar je približno 10 % slovenskega bruto družbenega proizvoda. Že 25 let pa se soočamo s podobnimi težavami, zato v Poslanski skupini Desus pozdravljamo vsako spremembo na področju javnega naročanja, s katero odpravljamo nepravilnosti in napake, na katere je opozorila praksa, ter spremembe, ki bi pripomogle k bolj učinkovitemu procesu javnega naročanja.

Velik korak v pravo smer je bil storjen, kot že rečeno, 2016. Vsekakor gre tudi predlog sprememb in dopolnitev, ki jih sprejemamo danes, v pravo smer, zato ga bomo v Poslanski skupini Desus podprli.

V Poslanski skupini Desus menimo tudi, da je med drugim še kako potrebno spremeniti tudi stopnjo zavedanja naročnikov, da razpolagajo z davkoplačevskim denarjem. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov. Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovani državni sekretar, dragi kolegice in kolegi!

Tudi tokrat imamo pred seboj novelo zakona, ki ne prinaša, žal, nobene dodane vrednosti. Področje javnega naročanja kljub poudarjanju socialno odgovornega vidika ostaja velika cokla pri gospodarjenju z javnim denarjem. Zaradi takšnih, zgolj lepotnih sprememb zakona, ki sicer lepo zvenijo, v praksi zanesljivo ne bo manj javnih naročil, o katerih poročajo mediji pravzaprav ves čas, kot na primer naročanje mimo zakona oziroma iskanje obvodov, kako izvesti javno naročilo po merilu najnižje cene ali celo brez javnega razpisa, kot na primer v UKC Ljubljana. Prav tako bodo še naprej ostajali nepoplačani številni podizvajalci, na kar v Novi Sloveniji ves čas opozarjamo. Na žalost plačilna nedisciplina v Sloveniji predstavlja velik problem, zato je naša dolžnost, da v postopkih javnega naročanja zaščitimo šibkejšo stranke. V tem primeru gre predvsem

za mala in mikro podjetja ter samostojne podjetnike, za katere velja, da so hrbenca našega gospodarstva.

Zakon o javnem naročanju kot eden najpomembnejših sistemskih zakonov mora poleg zasledovanja cilja preglednosti in gospodarnosti porabe javnih sredstev zagotavljati tudi ustrezno varstvo in zaščito pogodbenih strank. Prepuščanje urejanje tega področja zgolj pogodbeni svobodi je rešitev, ki je lahko ustrezna za države z razvito demokracijo, z urejeno plačilno disciplino in učinkovitim pravosodjem ter s tem povezano visoko stopnjo pravne varnosti. V Sloveniji tega nivoja še zdaleč ne dosegamo. V Novi Sloveniji smo ob sprejemanju novele Zakona o javnem naročanju 3 opozarjali, da dejansko poplačilo podizvajalcev ne sme biti prepuščeno le volji oziroma pogodbenemu razmerju med izvajalcem in podizvajalcem. Z amandmaji smo skušali uveljaviti to zakonsko zavezo, kasneje smo iz enakega razloga vložili predlog sprememb in dopolnitve tega zakona. Danes je zakon glede tega popolnoma enak, torej ne zagotavlja zakonske podlage za obvezno neposredno poplačilo podizvajalcev s strani naročnika. Zakon o javnem naročanju 3 je tako v primerjavi s prejšnjim Zakonom o javnem naročanju 2 položaj podizvajalcev bistveno poslabšal. Novela zakona je leta 2010 že določila obvezno neposredno poplačilo podizvajalcev s strani naročnika. Takrat se je stanje na področju plačilne discipline v naši državi izboljšalo. Zaustavljen je bil plaz stečajev manjših gospodarskih družb in prenehanj upravljanja dejavnosti samostojnih podjetnikov. Kot kaže, sedanja vlada v tem ni prepoznala napredka.

Nova Slovenija - krščanski demokrati smo predlagali tudi, da mora glavni izvajalec vsaj 20 % javnega naročila izvesti z lastnimi kapacitetami. Sedaj se namreč kot glavni izvajalci pojavljajo v velikih primerih družbe, ki nimajo niti svojega premoženja niti zaposlenih delavcev, temveč so v teh poslih le posrednice. Zakon še vedno omogoča udeležbo v postopkih javnega naročanja tudi izvajalcem, ki nimajo svojih kapacitet za izvedbo javnega naročila. Ko takšen izvajalec zaide v stanje insolventnosti, podizvajalci ostajajo nepoplačani, kar za samostojne podjetnike, mikro in mala podjetja, ki so dejansko v postopkih javnega naročanja najpogostejše le podizvajalci, pogosto pomeni njihov propad. To pomeni hkrati prenehanje zaposlitev zaposlenih pri takih podizvajalcih.

Današnje spremembe in dopolnitve Zakona o javnem naročanju torej ne prinašajo nujnih sprememb, puščajo pa številne dileme glede izvrševanja v praksi, predvsem glede 82 taksativno naštetih storitev kritično delovno intenzivnih panog, kjer naj bi naročniki vsakih šest mesecev preverjali morebitne kršitve izvajalcev. To kaže na nedelovanje za to pristojnih državnih organov. Skratka, gre ponovno za reševanje problemov z napačne strani.

V Novi Sloveniji smo prepričani, da dokler zakon ne bo bolje zaščitil podizvajalcev in dokler bo možno oddajati javna naročila po edinem kriteriju najnižje cene – to še zlasti velja za gradnje, storitve in blago, ki vključuje namestitvena ali instalacijska dela –, ne moremo govoriti o izboljšanju tega področja. Predloga zakona glede na navedeno ne moremo podpreti.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Bojana Muršič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Dovolite mi, da v tem stališču še enkrat ponovim nekaj izrečenih misli ob sprejemanju novega Zakona o javnem naročanju leta 2016, povezanih z javnimi naročili in varčevanjem.

Ob nenehnem govorjenju o varčevanju v javnem sektorju in iskanju rezerv nenehno ugotavljamo, da v javnem sektorju finančne rezerve še vedno iščemo in jih tudi najdemo na področju javnih naročil. To še posebej velja, ko gre za milijonske posle in ko naročila postanejo nepregledna. Ta nepreglednost se še posebej kaže v nekaj tisoč izdanih naročilnic za nabavo medicinskega in drugega materiala v UKC Ljubljana, to je le en medicinski center. Ob tem se nam upravičeno postavlja vprašanje, koliko izgubljenih zavarovalčevih evrov je iz tega naslova odtekalo v žepe posameznikov, medtem ko zavarovancem in potencialnim bolnikom nenehno grozimo, kaj vse bodo morali plačati, doplačati in podobno. V preteklosti se je odtekanje javnega denarja preko javnih naročil povečevalo. Povečali so se tudi apetiti po javnem denarju. Na žalost pa se je zgodilo, da smo zaradi tega tekmovanja praktično izgubili vsi, na vseh področjih javnega sektorja, z izjemo nekaterih posameznikov.

Z zapisanimi rešitvami v tem predlogu novele zakona se sledi temeljnim načelom javnega naročanja, a se nekoliko bolj izpostavlja vloga javnega sektorja pri izvajanju javnih naročil in upoštevanja najvišjih standardov pri uresničevanju in varovanju človekovih pravic in pravic delavcev. Zato mora javni sektor pri izvajanju javnih naročil ravnati odgovorno v smislu socialno odgovornega javnega naročanja.

Med socialno odgovorne vidike javnega naročanja in novih pravil spadajo tudi določbe, ki dajejo naročniku možnost izključitve gospodarskih subjektov, ki kršijo določena pravila ali obveznosti. Res pa je, da se s tem naročnikom, državnim organom, javnim sektorjem nalaga dodatna obveznost. Naročnikova aktivnost se torej nadaljuje tudi po oddaji javnega naročila. To naj bi se odražalo v polletnih preverjanjih izvajanja pogodbenih

obveznosti, in to kar pri 82 storitvah. Glede na število le-teh jih ne bi navajala.

Socialni demokrati poudarjamo, da sam zakon z na papirju napisanimi najboljšimi rešitvami ne bo prinesel pozitivnih rezultatov, treba bo več energije vložiti v izobraževanje tistih, ki pripravljajo javna naročila in po tem predlogu tudi preverjajo izvajanje naročila oziroma pogodbenih obveznosti. Seveda pa je tudi na strani izvajalcev in podizvajalcev javnih naročil, da o nepravilnostih čim prej seznaniijo pristojne in se čim prej nepravilnosti tudi odpravijo. S tem pa se prepreči oškodovanje podjetij, delavcev in ne nazadnje tudi države in njenih prebivalcev. Še posebej sedaj ob ponovni rasti investicijskega cikla bo treba več pozornosti nameniti apetitom posameznikov, ki bi iz tega naslova lahko dobili več, kot je potrebno.

Socialni demokrati menimo, da je treba podpreti vsako spremembo, ki vodi v izboljšanje postopkov javnih naročil, pravne zaščite delavcev, transparentnosti postopkov in še bi lahko naštevali. Zato bomo Socialni demokrati predlagano novelo Zakona o javnem naročanju podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Matej Tašner Vatovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Levica. Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Hvala, podpredsednik, lep pozdrav vsem!

V Levici bomo spremembe Zakona o javnem naročanju podprli. Spremembe so namreč vsebinsko povsem identične tistim, ki smo jih v obliki amandmajev predlagali ob sprejemu tretjega Zakona o javnem naročanju. Že takrat smo opozarjali, da ureditev sicer pomeni korak v pravo smer, a da je veliko preohlapna. Vse tiste rešitve, ki so šle v smeri popolne izključitve podjetij, ki kršijo delovno, okoljsko in socialno zakonodajo, pa neposrednega poplčila podizvajalcev, odmika od cene kot edinega merila obvezne vključitve dodatnih kriterijev in še bi lahko našteval, so bile takrat s strani koalicije zavrnjene. Prav nobenega interesa ni bilo, da bi ureditev že takrat izboljšali. Zdaj, nekaj mesecev pred volitvami je koalicija le ugotovila, da ureditev glede zaščite pravic delavcev ni primerna in posledično seveda, da smo imeli v Levici prav. Da je nujno treba dodatno zaščititi pravice delavcev in predvsem preprečiti izkoriščevalske prakse delodajalcev in področje javnega naročanja je prvo, kjer mora država narediti red. Podjetje, ki izkorišča delavce in krši delovno in socialno zakonodajo, ne more in ne sme biti izvajalec javnih naročil. In to bi lahko zakon določil že novembra 2015. Pa ne le to, če bi bili sprejeti naši amandmaji takrat, bi bile določbe boljše od teh, ki jih obravnavamo danes.

Zakaj? Določba, ki izvajalca javnega naročila zavezuje k spoštovanju delovne in socialne zakonodaje, namreč obstaja že danes,

problem pa je v tem, da nimamo nikakršnega nadzora. Današnji predlog zaradi tega uvaža obvezno periodično preverjanje izvajalcev javnih naročil. Če bo ugotovljeno, da izvajalec krši delovno ali socialno zakonodajo, torej preprosto rečeno pravice delavcev, bo naročnik prekinil pogodbo. Slabost predlagane ureditve pa se kaže v tem, da se to periodično preverjanje ne bo izvajalo za vsa javna naročila, ampak le za del javnih naročil nekaterih storitev. Lahko se strinjamo, da je seveda tudi to boljše od ničesar, a ureditev, ki nudi zaščito le nekaterim delavcem, je za nas popolnoma nesmiselna. Delavec, ki dela na gradbišču, in delavec, ki čisti prostore, sta za nas enako pomembna, seveda bi morala biti enako zaščitena. Kršitev pravic delavcev je nedopustna ne glede na to, v kateri panogi se te kršitve dejansko dogajajo. Zaradi tega smo v Levici na odboru predlagali amandma, ki bi enako zaščitil pravice vseh delavk in delavcev, ne glede na to, kakšen poklic opravljajo. Amandma žal ni bil deležen podpore, argument za nasprotovanje pa je bil preprosto nesmiseln. Bil je, da periodično preverjanje spoštovanja pravic delavcev za vsa javna naročila, storitev in gradenj bi pomenilo – ja, preveč dela za ministrstvo! Za nas je tak argument seveda nesprejemljiv, v pogodbi o izvedbi naročila mora biti že sedaj določba, da se le-ta odpove v primeru kršitev delavskih pravic, kljub temu pa se bo izpolnjevanje tega pogoja preverjalo le pri javnih naročilih za nekatere storitve. Izvajalci naročil ostalih storitev in predvsem gradenj pa bodo očitno lahko še naprej prakticirali izkoriščevalske prakse, ker nadzora pač ni in ga seveda niti ne bo.

Vse, kar nam je v Levici uspelo izboriti na odboru, je to, da se bo to periodično preverjanje izvajalo tudi za že sklenjene pogodbe, torej za že obstoječe. Ne glede na vse, kot rečeno, bomo predlog v Levici podprli, čeprav menimo, da bi lahko bil seveda veliko boljši. O našem amandmaju, ki omogoča uveljavitev zakona čez tri in ne šele čez 7 mesecev, pa nekoliko več v razpravi. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členu in vložnem amandmaju z dne 19. februarja 2018. V razpravo dajem 8. člen ter amandma Poslanske skupine Levica. Želi kdo razpravljati? Prosim, če se prijavite.

Dr. Matej Tašner Vatovec, izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Hvala še enkrat.

Kot rečeno, ko se je sprejemal Zakon o javnem naročanju številka tri, smo v Levici opozarjali, da ureditev sicer pomeni nekako rahlo v pravo smer, ampak da je veliko preohlapna in da se v praksi najverjetneje ne bo spremenilo kaj dosti. Vse tiste rešitve, ki so šle v

smeri izključitve podjetij, ki kršijo delovno, okoljsko in socialno zakonodajo, pa neposredno poplačilo podizvajalcev, in to, kar sem že prej naštel, bi lahko rešili že takrat. Mi smo vse to predlagali z amandmaji, predvsem to, da bi se ureditev izboljšala na ta način, da bi se črtalo premnogokrat prisotno besedo »lahko«. Trenutno veljavni zakon prevečkrat uporablja besedo »lahko« in omogoča, da se potem stvari ne zgodijo, čeprav bi se lahko oziroma bolje rečeno bi se morale.

Pomislek je lahko, da se zdaj tik pred volitvami to spreminja in da se na nek način stvari vseeno premikajo v boljšo smer, ampak ne bom polemiziral glede tega vidika. Vztrajam pa na tem, da je to premajhen korak, da bi lahko ta ureditev bila veliko boljša. Že recimo z amandmaji, ki smo jih predlagali v Levici na odboru, bi lahko rešili tri stvari oziroma dodatni dve stvari – ena je bila na srečo sprejeta. Prvi je bil ta, da se periodično preverjanje izpolnjevanja pogojev uvede pri vseh naročilih gradenj in določenih storitev oziroma naročilih storitev in ne le za nekatere storitve. S tem bi bistveno razširili ta krog preverjanj. Vemo, da se kršitve seveda pojavljajo povsod, ne samo pri določenih storitvah, predvsem v gradbeništvu pa gre tudi za precej težke pogoje dela in velikokrat tudi ravno zgodbe o izkoriščanju ali pa tudi, če hočete, nespoštovanju delovne zakonodaje se dogajajo predvsem na teh področjih.

Še z enim amandmajem smo predlagali, da se za ta posebej našeta javna naročila, ki so v zakonu, določi tudi obvezno upoštevanje socialnih meril, kar bi bil korak v še boljši zakon in seveda že omenjeno periodično preverjanje tudi za že sklenjene pogodbe, ki pa je bil na srečo sprejet.

Če se vrnem še enkrat na ta argument, ki ga je dalo ministrstvo glede predvsem širitve področij tudi na gradbene storitve in vse storitve. Argument ministrstva je bil, da bi to pomenilo preveč dela za ministrstvo. Zaradi tega argumenta bomo zdaj sicer dobili nekoliko boljšo ureditev, ampak boljša bo zgolj za nekatere delavke in delavce; torej tiste, ki so izrecno navedeni v predlogu zakona, torej, za določene storitve. Še vedno pa bodo kršitve pravic delavcev na gradbišču; recimo, se bodo lahko nadaljevale in ne bodo pod takšnim nadzorom ali pod takšnim drobnogledom, kot bi sicer lahko bile, če bi imeli možnost tega obveznega preverjanja tudi za ta področja. Tako podjetja, ki se že poslužujejo izkoriščevalskih praks, ki ne izplačujejo plač, regresov, socialnih prispevkov in drugače kršijo delavske pravice – to bi moralo biti sporočilo tega zakona in seveda tudi namen našega amandmaja –, bi morala biti izločena iz kateregakoli javnega naročila oziroma pogodbe z državo.

Kot sem že povedal, je vseeno pozitivni vidik to, da bomo to periodično preverjanje uvedli tudi za že sklenjene pogodbe, kar smo predlagali z amandmajem v Levici, ker prvotni predlog namreč je predvideval te periodične

preglede zgolj za pogodbe, ki bodo sklenjene po uveljavitvi zakona. Mislim pa, da je smiselno, da se to uvaja za že sklenjene pogodbe, ker v bistvu obstajajo že vsi pogoji za to, ker že danes te pogodbe morajo vsebovati določila, kdaj je mogoče prekiniti takšno pogodbo, in bi se to upoštevalo.

Predlagali smo še en amandma za sejo zbora, kot rečeno, k 8. členu. Gre za to, da bi lahko nekoliko pospešili odkrivanje teh zlorab oziroma teh kršitev. Predlog namreč določa, da se zakon uveljavi čez 7 mesecev, kar se nam zdi res nedopustno dolg rok. Vsi pogoji, ki jih morajo naročniki izpolnjevati, morajo biti kot razvezni pogoji že sedaj navedeni v sklenjenih pogodbah, in če bi ministrstva opravljala svoje delo, predvsem nadzorno, bi že danes lahko prekinili marsikatero pogodbo s podjetji, ki kršijo pravice delavcem, okoljske standarde in kar je podobnega. Ker nadzor peša, ta zakon uvaja to obvezno periodično preverjanje. Mislim, da ni nobenega tehtnega argumenta, da bi to se začelo izvajati šele čez 7 mesecev in ne čez 3, tako kot predlagamo.

Tako vam polagam na srce, da razmislite o tem, da se ta rok skrajša, da damo to na 3 mesece in da vsaj tistih nekaj stvari dobrih, ki jih prinaša ta zakon, začne veljati veliko prej in seveda tudi s tem zagotovimo nekoliko več socialne in okoljske zaščite za delavce, za okolje in tudi sankcioniramo ustrezna podjetja, ki na teh področjih kršijo te pravice.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Prosim, če se prijavite.

Gospod Janko Veber, izvolite.

JANKO VEBER (NeP): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem.

Ko se pogovarjamo o javnem naročanju in spoštovanju predvsem odnosa do zaposlenih, ki izvajajo potem to javno naročilo, je ta zakon seveda ena od zelo dobrodošlih in potrebnih rešitev. Seveda se postavlja tudi vprašanje, kako bo v praksi to zopet vse skupaj nadzorovano, izvajano, ampak namen zakona je pravi in ga seveda tudi podpiram. Zagotovo bi morali narediti še korak naprej in zelo jasno zapisati, da nobeno javno naročilo, ki je povezano z državnimi ali občinskimi sredstvi in prihaja do zlorab, ne more biti predmet zastaranja. V tistem trenutku, mislim, da bi se odgovornost do tega, kako bo nekdo ravnal pri javnem naročilu, povsem spremenila in ena od naslednjih nalog je prav ta, da uzakonimo ali, če hočete, tudi vpišemo v Ustavo, če bi bilo potrebno, da nobena zadeva, ki je povezana s koruptivno dejavnostjo in je vezana na državni ali občinski denar, ne zastara. To bi bilo zelo jasno sporočilo.

Sicer pa je treba čim prej uvesti tudi model, kot je, recimo, bil in je v Avstriji že vrsto

let v veljavi; merilo najnižja cena je tisto merilo, ki pravzaprav povzroča korupcijo in ki povzroča tudi težave predvsem pri zaposlenih. Kajti, ko se zmanjšujejo stroški, se seveda poskušajo zmanjševati prav na račun tistih, ki so ali na gradbišču ali izvajajo posamezno delo. Zato bi bilo nujno treba uvesti tudi kriterij, da naročnik objavi tisto svojo ceno, ki jo določajo projektanti, ki je razvidna iz samega projekta, popisa del in odstopanje od te cene 20 % navzgor ali pa 20 % navzdol pri oddaji ponudbe je kriterij, ker pač tiste ponudbe takoj odpadejo. S tem se znebimo tisti dampinških najnižjih ponudb, ki običajno prinašajo potem velike težave, hkrati pa seveda tudi izločis tiste, ki pa so očitno želeli nekritično pristopiti k investiciji. To je eden od kriterijev, ki je splošno znan, in vem, da je tudi pred dvema, tremi oziroma sedaj je že mogoče šest let nazaj, tudi avstrijski veleposlanik posredoval zakon o javnem naročanju Republike Avstrije. In Vlada to ima. Pričakoval bi, da se tudi tako uvedeni predlogi, ki že delujejo v praksi, upoštevajo tudi v Sloveniji. Takrat bodo odpadli mnogi problemi, mnoge dileme, kaj pravzaprav v Sloveniji narediti, da se zmanjša korupcija. Kajti, zaradi korupcije izgubljam o ogromno sredstev in zaradi tega smo, seveda, tudi vedno znova v težavah.

Poleg tega koraka bo treba narediti vsaj še ta dva, ki sem ju omenil; torej, da zadeve ne zastarajo in da naredimo tudi bistveno bolj primeren Zakon o javnem naročanju, ki omogoča oddajo del na način, da se spremlja kvaliteto, tudi ustrezno kvalificirano delovno silo, da to opravi, in to je tisto, kar je treba dejansko v nadaljevanju še izboljšati. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Janja Sluga, izvolite.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Naj povem, da smo ob nastajanju tega besedila zelo veliko presedeli na raznoraznih usklajevanjih, mogoče niti ne toliko z ministrstvom kot z Delavsko svetovalnico. Delavska svetovalnica je bila tudi tista, ki je te pobude dala, ki je ves čas sodelovala konstruktivno pri nastajanju tega besedila in s katero smo se potem tudi na koncu uskladili, kaj je tisto, kar bi pomenilo v tem besedilu največji korak naprej.

Seveda se tu lahko strinjam, da mogoče predlog ni popoln, menim pa, da glede na tisto, kar se je v dveh letih prakse izkazalo, pomeni zelo velik korak naprej. Najbolj mi odzvanjajo besede, ko je gospod Horvat omenil te podizvajalce. Seveda tudi podizvajalci so tu vključeni v ta razvezni pogoj; torej obveznosti do svojih delavcev morajo imeti po tem besedilu poravnane tako z izvajalci kot tudi podizvajalci. S tem pričakujem še en učinek; namreč, izvajalec je tisti, s katerim bo prekinjena pogodba, če njegovi podizvajalci ne bodo poravnali svojih obveznosti. Pomeni, da posledično kot dodaten učinek pričakujem,

realno pričakujem, da bodo tudi izvajalci poskrbeli za to, da bodo z njihove strani obveznosti do podizvajalcev poravnane, ker se bodo preverjale tudi poravnane obveznosti s strani podizvajalcev, kot sem rekla.

Moram pa povedati, da smo pri pripravi tega predloga pridobili zelo natančne številke iz prakse, kaj se vse na terenu dogaja. Da se ne bomo kar na pamet pogovarjali, da je teh kršitev čedalje več in da je čedalje več takih delavcev pri javnem naročanju, naj še enkrat izpostavim: moje stališče je, da je javni denar tisti denar, ki mora biti porabljen za to, da se ne plačuje nekoga, ki krši pravice delavcev, ki krši delovnopravno zakonodajo. Tu je ta vidik najbolj pomemben. S strani Inšpektorata Republike Slovenije za delo imam tule podatek za celotno leto 2017, kjer je bilo z njihove strani opravljenih 19 tisoč 559 vpogledov v prekrškovno evidenco. 19 tisoč 559 v enem letu! In inšpekcija pravi, da je v 14 primerih od teh 19 tisoč 559 bil subjekt tak, ki ni izpolnjeval zakonskega pogoja. Če gremo zdaj to računat procentualno, je to 0,0007 %. Ne želim minimizirati kršitev do teh delavcev, ki so tu zajeti, niti slučajno, želim pa, da ne komuniciramo, da je to ne vem kakšen procent znotraj celotnih javnih naročil. Znotraj teh primerov je bilo natančno pogledano, katere storitve so tiste, ki so tu bile največkrat kršene, in to so te storitve, ki smo jih tu poskušali nekako zajeti.

Naj pa še enkrat opozorim, da 67.a člen naročniku omogoča tudi to, da ne glede na to, ali je za njegovo storitev zapovedana klavzula, da tudi če ni, jo lahko vključi. Se pravi, ne prepovedujemo za nobeno storitev, za nobeno dejavnost, za nobena dela, da pa naročnik te klavzule ne bi sam po sebi vključil v to. Ker tudi v tem trenutku, ko že določene stvari obstajajo, smo zaznali, da ker zakon ne prisiljuje v bistvu naročnika k temu, da se pogodba takoj razveže, je dejansko, bom rekla, tisti strah pred tožbo, če bi naročnik to resnično storil, odločilni razlog, zaradi česar se že v tem trenutku naročniki ne odločajo za prekinitve pogodbe. To je ta odločilni dejavnik, ki ga pa zdaj s tem novim besedilom po mojem mnenju v veliki meri odpravljamo. Seveda še vedno ostaja preverjanje ob sklenitvi javnega naročila za čisto vse pogodbe, ne glede na to, za kaj se pogodba sklepa. Dejansko se ob sklenitvi pogodbe največji delež pa kršitev tudi odkrije. To dodatno preverjanje potem na pol leta pomeni samo še nek dodatek k temu, kar že obstaja; se pravi, nič od tega, kar že obstaja, se s tem predlogom ne ukinja. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Ljudmila Novak, izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Hvala za besedo.

Vsako pošteno delo zahteva tudi pošteno plačilo in ta problematika javnega naročanja je v Sloveniji zelo pereča. Na to nas

nenehno opozarjajo naši državljani, ki imajo slabe izkušnje s tem bodisi kot delodajalci, bodisi kot podizvajalci ali tudi enostavno kot državljani. Žal se pa največ korupcije pojavlja ravno v ustanovah, v državnih ustanovah, v javnih ustanovah z javnim denarjem. Na to v Novi Sloveniji nenehno opozarjamo. Jaz bom sicer amandma podprla, da se ta problematike čim prej uredi, v treh mesecih raje kot v sedmih mesecih, vendarle menim, da smo se problema lotili na napačnem koncu. A sedaj bodo naročniki preverjali, ali delodajalec oziroma ali izvajalci poplačujejo vse svoje obveznosti? Mislim, da je to naloga države. In si ne predstavljam, kako se bodo stvari odvijale, kako bodo dejansko naročniki vse to preverjali, kako se bodo dela ustavila in tako naprej in tako naprej. Velikokrat slišimo, da v Avstriji, če delodajalec takoj ne poplača vseh svojih obveznosti do delavcev, potem lahko zapre podjetje. Mi pa delamo tukaj spet neke obkroge, ki pa mislim, da ne bodo ustrezno rešili tega problema. Prav čudno in nenavadno je, da tako veliko podjetje, kot je UKC Ljubljana, lahko izvaja javna naročila mimo zakona. Prav neverjetno je, ker vsi vemo, da se tam vrtijo milijoni, milijoni denarja, ki ga je v zdravstvu odločno premalo in tukaj se, žal, mnogi pasejo na tem denarju. Zato je problematika javnega naročanja res preča, ne verjamem pa, da bo ta zakon ustrezno to reševal.

Seveda tukaj vedno znova slišimo razprave proti zasebnemu sektorju in se povečuje javni sektor, ampak ravno v javnem sektorju gre za naš denar, ki se troši nepregledno, in po vsaki vladi se ugotavlja pa mediji večkrat delajo preglednice, kdo je dobil neka javna naročila, ali z leve ali z desne, odvisno od vlade. Torej menim, da noben zakon tega ne bo ustrezno rešil, ampak gre za to, da spoštujemo gospodarnost, zdravo kmečko pamet, poštenost, odgovorno ravnanje. Vse to so prava zagotovila za to, da se javni denar pošteno tudi uporablja. In seveda, da so delavci tudi pošteno plačani za to, kar delajo, ne glede na sektor, v katerem nekdo opravlja svoje delo. Recimo, en tak banalni primer javnega naročanja je tudi šolska prehrana. Sicer v zadnjem času so se naredile neke izboljšave, ampak nelogično je, da se zaradi tega, da bo nekaj ceneje, sem slišala, da so v šolah tudi naročali egipčanski krompir. To je en banalni primer, medtem ko imamo v Sloveniji veliko zdrave hrane, tudi kmetijstvo ni v zavirljivem položaju, mi se pa gremo javno naročanje z najnižjo ceno, ne glede na kvaliteto in ne glede na zdravo kmečko pamet, ki nam govori drugače.

Vsak zakon je mogoče tudi izigravati, najti luknje. Kot sem že dejala, samo zdrava kmečka pamet, odgovorno in pošteno ravnanje tudi v tem sektorju javnega naročanja lahko prinese izboljšanje rezultatov. Država pa naj na drug način opravi svojo nadzorno funkcijo nad izvajanjem zakona.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ:

Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat, imate besedo. Prosim?

Predlagatelj. Izvolite, gospa Janja Sluga, se opravičujem.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Moram reči, kolegica Novak, da se z vami dejansko strinjam z vsem, kar je bilo izrečeno.

Bi pa mogoče samo eno dejstvo, ki je že danes. Sicer bi se strinjala – govorimo o tem, da država mora preverjati te kršitve in da država mora biti tista, ki ugotavlja, ali nekdo izpolnjuje pogoje ali ne. Ampak, dejstvo je, da že danes ima vsaka pogodba o javnem naročanju svojega skrbnika in ta skrbnik je tisti, ki že ob sklenitvi pogodbe preveri, ali izvajalec izpolnjuje vse pogoje, in tudi zdaj bo ostal ta skrbnik tisti, ki bo potem po 67.a členu vsake pol leta preverjal izpolnjevanje teh pogojev. Je pa ena zelo enostavna aplikacija, s pomočjo katere se to preverja, tako da v bistvu zahteva zgolj dva klika za vsako preverjanje pogodbe. To je ta e-Dosje, kjer so vse informacije, kjer so povezane v bistvu podatkovne baze, tako Fursa, kot Inšpektorata za delo in tako naprej, in zahteva od skrbnika pogodbe, kot sem rekla, zgolj tista dva klika, da preveri, ali določen izvajalec izpolnjuje vse tiste pogoje, ki so tam navedeni. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat, izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Kar zadeva amandma k 8. členu, je že kolegica Ljudmila Novak povedala, da ga mi podpiramo.

Kar zadeva vsebino, moram reči, da smo res pričakovali, da bodo rešitve v tej noveli zakona takšne, kot jih dejansko že nekaj let pričakujemo. Ampak očitno, kot da se ne da, kot da so, bom direktno povedal, zadaj kakšni lobiji, ki enostavno zakonodajni veji oblasti ne dovolijo, ne dopustijo, da bi sistem javnega naročanja uredil, tako da bi dejansko res bilo omogočeno in zahtevano gospodarno ravnanje z javnim denarjem.

Gospa in gospodje, najnižja cena je še vedno glavno merilo pri izbiri ponudbe, in to je največja napaka. Zakaj? Ker je najlažje in najhitreje izbrati glede na najnižjo ceno. Kako zagotoviti kakovost naročenega blaga in storitve, to je ključno vprašanje. Tu pa nimamo kompetentnih ljudi, ki bi dali odgovor na to vprašanje. V 4. razredu otrok, šolar, ve ugotoviti, katera je najnižja ponujena cena, in torej on lahko izbere izvajalca, ker je takšen kriterij. Ne zna pa, tudi državni uradnik ne, odgovoriti na vprašanje, kako zagotoviti kakovost naročenega blaga in storitve. Gre za izjemno pomembno

zadevo znotraj Evropske unije, kjer na leto porabimo več kot 2 tisoč milijard evrov, v Sloveniji pa tam nekje, za lažjo primerjavo, polovico državnega proračuna. In problem je, o čemer sem opozoril tudi v stališču, problem je v pravni varnosti podizvajalcev. Nešteto primerov, tudi zelo tragičnih, poznamo s strani podizvajalcev, ki niso bili poplačani. Pa tudi to, da se lahko prijavi za izvedbo nekih del, tudi velikih, nekaj milijonskih gradbenih ali kakršnihkoli nekdo kar iz dnevne sobe, če smem tako reči; nima nič drugega kot dnevno sobo, pa še ta morda v najemu pa računalnik in se prijavi in seveda, ker je najnižjo ceno ponudil, je izbran. Še posebej v času krize, ko ni dela – spet mislim na gradbeni sektor – seveda bo dobil podizvajalce, ki jih bo stisnil finančno, mogoče jih bo stisnil tudi do propada, ker jim ne bo plačal, ker niso dovolj pravno zavarovani. Podjetja, ki pa imajo kapaciteto tako v številu zaposlenih, mehanizacije in tako naprej, pa so pač ponudila nekoliko višjo ceno za izvedbo nekih gradbenih del, na primer. To podjetje je zdaj lahko samo podizvajalec. Tisti, ki je dobil javno naročilo iz dnevne sobe, bo pokasiral 5 ali 10 %, 50 ali 100 tisoč ali milijon, brez da bi vzel v roke lopato ali motiko, če smem govoriti tako v prispodobi. In problem je, ker v postopku javnega naročanja uradniki še vedno največkrat ne vedo, kaj sploh naročajo in čemu bo naročeno namenjeno. Če ne vedo, kaj naročajo, potem je izbira na podlagi najnižje cene za uradnika najhitrejša in najpreprostejša izbira, s katero bo naredil najmanj napak. Večina državnih uradnikov še vedno ne zna samostojno naročiti opreme, na primer za jedrsko elektrarno, kemijskih snovi in hrane. Tajništvo osnovne šole nima znanja o nutritivnih vrednostnih živil, da bi znalo pripraviti dobro naročilo hrane za učence. In tako dalje in tako dalje. In kdo je odgovoren, kolegice in kolegi, če državni uradnik zaigra ali zakocka 10 milijonov evrov uradno vredno javno naročilo, se sprašujemo davkoplačevalci. Nihče! Nihče ni odgovoren, ker je takšen zakon; ne minister, ne uradnik, nihče. In to je napaka tega sistema.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?

Mag. Julijana Bizjak Makar, izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Sama bi želela opozoriti na to, da nam zadnji mesec prihaja v parlament veliko zakonov, ki so na nek način bolj namenjeni samopromociji določene politične opcije, po drugi strani so pa izjemno pomanjkljivi, nepregledno pripravljene, torej ne vemo, na kakšen način so nastajali, nekako ni javne obravnave teh zakonov, kar se lahko kasneje potem izkaže kot huda pomanjkljivost, ki lahko

vsaj pri nekaterih zakonih prinese tudi precej slabih posledic.

Kar se tiče tega zakona, bom seveda amandma podprla, ni med tistimi najslabšimi zakoni, o katerih sem pravkar govorila, je pa sporno to, da se nam kopičijo ti zakoni, ki jih ne uspemo niti na ustrezen način obravnavati, in prihaja potem – recimo tudi v zvezi s tem zakonom prihaja potem do številnih pobud, da bi se moralo še to upoštevati in še marsikaj drugega. Tako smo prejeli tudi dopis Zveze svobodnih sindikatov, ki sicer zakon podpira, vendar pa tudi sami ugotavljajo, kaj vse je na področju javnih razpisov še narobe in da bi bilo potrebno te stvari tudi urediti. Časa verjetno za takšne dopolnitve ni več in seveda pomeni, da je na tem področju še kar veliko dela. Po drugi strani pa nam praksa, ki jo opažamo, pa kaže na to, da je celotno področje zelo čudno urejeno in da omogoča številnim zasebnim interesom, da črpajo javni denar nekaznovano.

Glede na to, da že 25 let to področje ni ustrezno urejeno, pomeni, da so zadaj tako močni interesi, ki vplivajo na to, da ta zakonodaja ni takšna, kot bi morala biti, da bi se preprečilo številna tudi kriminalna dejanja. Naj samo povem, recimo, ker je bil danes že ravno omenjen Univerzitetni klinični center v Ljubljani in to, da so tam mimo javnih razpisov podelili kar za 70 milijonov evrov javnih sredstev na nezakonit način. Če pomislimo na to, da naj bi po pisanju medijev bila edina kazen za tistega, ki je najbolj odgovorna oseba, to je gospod Simon Vrhunec, samo 500 evrov, medtem ko je breme kazni, tisto večje breme kazni, pa padlo na samo institucijo, za katero pa vemo, da bomo prav mi plačevali potem tisti denar, ki ga bo morala ta institucija plačati v ta namen, seveda pomeni, da je cel sistem precej zgrešen, ker omogoča nekaznovano kršenje zakonodaje. In na tem področju bi morali nekaj storiti.

Naj omenim še drug primer, recimo, kaj se je dogajalo v TEŠ 6, kjer so kriminalisti in tožilci ugotovili, da so bila zaradi škodljive pogodbe s podjetjem Alstom iz Francije oškodovana javna sredstva za 250 milijonov evrov, pa še danes nimamo epiloga tega, kljub temu da je bila ta pogodba podpisana leta 2008. Dejansko se sprašujem, če ni razlog, da se na tem področju še ni ustrezno ukrepalo, prav v tem, da se čaka na zastaranje, tudi vseh, ki so vplivali na to, da se je denar odlival v Francijo in potem po čudnih kanalih verjetno nazaj, ker namreč tisti, ki so bili vpleteni v ta posel iz šaleškega lobija, so v tem času, kot se je ugotavljalo, kar precej obogateli.

Skratka, mislim, da tisto, kar je treba narediti, je treba izboljšati sam sistem informacij zaradi tega, ker danes so mediji zaprti tako na lokalnih nivojih, kjer jih nadzirajo, lahko rečemo, lokalni šerifi, župani, čeprav gredo javna sredstva za lokalne medije. Potem so mediji na državnem nivoju, kjer je prepletenost kapitala z različnimi interesnimi skupinami vse večja in bi bilo treba tudi tu kaj narediti, opolnomočiti

ponovno novinarje, da ne bodo prekarci, seveda je tu še vloga tako nadzora, kriminalistov in sodstva. Vse to je treba bistveno izboljšati / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 23. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 15. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA – PREDLOG ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O STARŠEVSKEM VARSTVU IN DRUŽINSKIH PREJEMKIH, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Predlog zakona je obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Urošu Prikladu.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, spoštovani predsedujoči. Spoštovane kolegice in spoštovani kolegi!

Dovolite, da vam kratko predstavim poročilo našega odbora, ki je na svoji 51. redni seji 31. 1. letošnjega leta obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije. Kolegij predsednika Državnega zbora je odločil, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku.

V poslovniškem roku so bili vloženi amandmaji tako koalicijskih poslanskih skupin kot tudi amandmaji opozicijskih poslanskih skupin.

Uvodoma je predlagatelj predstavil glavne smernice zakona. Poudarek je bil, da se v predlagani noveli odpravlja začasni varčevalni ukrep oziroma ukrepi na področju starševskega varstva in družinskih prejemkov, ki so bili uvedeni z Zakonom za uravnoteženje javnih financ, in sicer cenzus pri upravičenosti do pomoči ob rojstvu otroka. V nadaljevanju se s predlagano novelo nadalje uvaja 30 dni starševskega dopusta za posvojitelje oziroma osebe, ki jim je bil otrok zaupan v vzgojo in varstvo z namenom posvojitve. Uvaja se izplačilo pomoči ob rojstvu otroka v obliki tako imenovanega dobroimetja, ki ga bo mogoče porabiti za otrokovo opremo, potrebščine za otroka in podobno. Novela določa tudi starost otroka, za katerega so starši upravičeni do povečanega zneska otroškega dodatka za 20 %, in sicer za otroke do 4 let.

Prav tako je zakon obravnavala Zakonodajno-pravna služba z vidika svojih pristojnosti. Pri tem je opozorila, da je treba področje uveljavljanja pravic iz javnih sredstev poenotiti, besedila zakonov in členov pa oblikovati tako, da bo uporabnikom razumljivo. Posebej je bilo tudi izpostavljeno oziroma poudarjeno, da se v enem zakonu urejajo zadeve in materija drugega zakona ter da so roki uveljavitve zakonov preveč odmaknjeni.

Prav tako je bilo na odboru predstavljeno mnenje Državnega sveta, ki predlog novele oziroma spremembe zakona podpira.

Sledila je razprava, kjer je bilo največ pozornosti namenjeno predlogu za odvzem otroškega dodatka staršem, katerih otroci iz neupravičenih razlogov ne obiskujejo osnovne šole. Predstavniki Ministrstva za delo so menili, da je največja korist otroka tudi to, da otrok obiskuje osnovno šolo, in poudarili, da šolski inšpektorat v zadnjem letnem poročilu ugotavlja, da se število otrok, ki ne obiskujejo pouka oziroma pouka, iz leta v leto povečuje predvsem pri romski populaciji. Kljub temu da proti staršem ukrepajo s prekrškovnimi postopki na davčnem uradu, se število otrok, ki ne obiskujejo osnovne šole, ne zmanjšuje. Predlogu za odvzem otroškega dodatka so nekateri člani odbora ostro oziroma smo nekateri člani odbora ostro nasprotovali in poudarili, da se je treba najprej vprašati, zakaj otroci v določeni skupnosti ne hodijo v šolo. Zahtevanih družbenih vprašanj ni mogoče reševati z odvzemom otroškega dodatka, ki je nekoliko širše zastavljen pojem. Ukrep sta kot neprimernega ocenila tudi varuhinja človekovih pravic ter Skupnost centrov za socialno delo. Prav tako je bilo veliko pozornosti na razpravi namenjeno predlagani novosti, ki od leta 2020 določa izplačilo pomoči ob rojstvu otroka v obliki dobroimetja in ne več v obliki denarnega zneska. Predlogu so nasprotovali člani odbora s strani opozicije, ki zagovarjajo denarni znesek, saj bo drugače za izbiro ponudnikov vsebine dobroimetja potrebno izpeljati javni razpis, ki pa po navadi daje prednost določenemu oziroma določenim ponudnikom.

V nadaljevanju smo glasovali o posameznih amandmajih. Bili so sprejeti amandmaji poslanskih skupin koalicije ter Poslanske skupine Levica k 7. členu. Ni pa bil sprejet amandma Poslanske skupine Nove Slovenije k 5. členu, ki govori o materiji, o kateri sem malo prej govoril. Odbor je na koncu v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel. Glede na te sprejete amandmaje in na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora je pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerem so sprejeti amandmaji vključeni.

Dopolnjen predlog zakona je sestavni del tega poročila, ki sem vam ga na kratko predstavil. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Naj za začetku povem, da bomo v Slovenski demokratski stranki spremembo zakona podprli. Vsekakor pa je treba vedeti tudi pri sprejetju tega zakona, da je zaradi demografskih, ekonomskih in socialnih sprememb v Sloveniji prihajalo tudi do sprememb na področju števila zakoncev brez otrok, tudi vplivajo te zadeve na povprečje starosti matere ob rojstvu prvega otroka. Po statističnih podatkih je povprečna starost matere ob rojstvu prvega otroka 29,3 leta, kar je za 4 leta več kot, recimo, leta 1995. Slovenske družine imajo danes v povprečju manj otrok, torej 1,16 otroka na slovensko družino. Če pa upoštevamo le družine z otroki, pa je to 1,56 otroka. Kar 53 % družin so družine z enim otrokom, družine z dvema otrokoma – 36 % in družine, ki imajo tri ali več otrok, je le zgolj 11 %. Eden od glavnih razlogov torej za trenutno stanje družin so spremenjene gospodarske in družbene razmere, zlasti skrb za ekonomsko preživetje in spremembe na področju zaposlenosti moških in žensk.

Zaradi demografskih sprememb in izzivov, ki jih prinaša staranje prebivalstva, je izjemnega pomena, da kot država s posebnimi ukrepi spodbujamo odločanje za zakonsko zvezo, ustvarjanje družin in rojstvo otrok. Družina je temeljna celica vsake družbe, saj je njen prvotni namen v osnovanju družine. V SDS smo se zavzeli in se vedno zavzemamo in skrbimo za družino ter spodbujanje družinskega življenja in to skrb postavili visoko na prioriteto lestvico. V okviru danih zmožnostih vplivanja države na družinsko življenje bomo naredili vse, da bo družina ostala osrednja celica našega bivanja. Vse ukrepe, ki gredo v smeri izboljšanja statusa družini, tako seveda podpiramo tudi v zakonu, ki je pred nami, podpiramo spremembe, kot so fleksibilnejši način izrabe očetovskega dopusta, odpravo cenzusa za upravičenost do pomoči ob rojstvu otroka, uvedbo 30 dni starševskega dopusta za posvojitelje, izplačilo pomoči ob rojstvu otroka kot univerzalno pravico, namenjena staršem vseh novorojenčkov, ne glede na materialni položaj družine.

Torej spremembo zakona v Poslanski skupini SDS podpiramo, je pa treba prav ob tem izpostaviti, da gre za majhne spremembe in da bi bilo področju družinske politike treba v prihodnje nameniti veliko več pozornosti in tudi

spremembe mogoče širše, kot so danes pred nami. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Desus, zanjo gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa še enkrat.

Naj kar uvodoma povem, seveda bomo tudi z veseljem v Poslanski skupini Desus podprli predlog spremembe ZSDP oziroma Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih.

Pred nami je predpis, ki poskuša odpraviti varčevalne ukrepe uvedene z, jaz temu večkrat rečem, famoznim ZUJF iz leta 2012. Kot že mnogokrat povedano, se je aktualna vlada odločila oziroma se loteva odprave varčevalnih ukrepov postopoma, upoštevajoč zmožnost javnih financ in države kot take. Seveda tudi mi v Desus to razumemo, da je, ne bom rekel nevarno, ampak mogoče ne najbolj ustrezno, da bi vse varčevalne ukrepe, ki jih je omenjeni ZUJF uvedel čez noč, tudi na ta način čez noč in na hitro odpravili, pa vendar seveda ne gre pri vsem tem hiteti in pri prvih znakih gospodarske rasti ne gre takoj dajati ukrepe, ki bi odpravljali nekako zategovalne ukrepe, ki jih je ZUJF uvedel. Pa vendarle se premika, gremo na boljše in zadovoljni lahko ugotavljamo, da prav na področju socialnih transferov, na pravicah, na področju družinske politike in na področju izplačevanja pokojnin so vidni koraki in koraki, ki gredo v pravo smer. Kot rečeno, je veliko bolj odgovorno ne samo do same državne blagajne in parablagajn, ampak predvsem zaradi vseh državljanov in državljanek, da smo se odprave ukrepov lotili postopoma, korak za korakom. Mi smo prepričani, da je postopno odprava ukrepov mnogo boljša kot pa tveganje enkratnega skoka v ponovno blokado ali pa hromljenje, če hočete, gospodarstva in ponovno slabšanje javnih blagajn. Nekaj zamrznitev oziroma znižanja pravic je že sproščenih, mnogo je že sproščenih, nekaj jih bo še v tem letu, predvsem pa želim na tem mestu izpostaviti, da smo v Poslanski skupini Desus poleg doseženega vsakoletnega usklajevanja penzij v preteklih letih za letošnje leto izpogajali še višje procente uskladitve. Ravno v tem mesecu se bodo pokojnine dvignile za 2,2 % in v aprilu še za 1,1 %, seveda pa to ni vse, to je šele začetek, saj kot sami veste, želimo, vložili smo tudi zakon v proceduro, pretekla prikrajšanja, če lahko temu tako rečem, upokoencev v naslednjih letih do leta 2022 postopoma na nek način nevtralizirati, pokomepenzirati, tako da se bodo pokojnine vrnile realno na višjo raven, kar mislimo, da je edina pravilna odločitev.

Da se vrnem še nekoliko k ZSDP, Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih. Ta predpis je pomemben oziroma sprememba zakona je pomembna za družine, saj odpravlja varčevalni ukrep za novorojenčke.

Z varčevalnimi ukrepi ZUJF je bil namreč uveden cenzus, torej bariera, za pridobitev pomoči ob rojstvu otroka, odprava dohodkovnega cenzusa ne nazadnje lahko in bo pomenila tudi pozitiven poskus ali korak k izboljšanju tudi naše, ne pa seveda izključno ta ukrep, demografske slike. Pri tem ukrepu o družinski politiki je v igri še sprememba pomoči iz denarnega zneska na tako imenovano dobroimetje, ki naj bo namenjeno izključno nakupu opreme za otroke oziroma vseh takšnih ali drugačnih potrebščin, ki jih otrok potrebuje.

Z namenom izrecne namembnosti otroškega dodatka izključno otroku je ministrstvo, pristojno za delo, na pobudo tistega ministrstva, ki je pristojno za izobraževanje, v prvotnem besedilu predloga zakona vpeljalo možnost odvzema otroškega dodatka za primer, če otrok iz neopravičenih razlogov ne obiskuje osnovne šole, ki je obvezna. Razumeli smo sicer namen predlagatelja, da se na ta način želi prisiliti starše, da poskrbijo za izobraževanje svojih otrok in jim na ta način omogočijo vse možnosti za nadaljnje šolanje in boljše popotnico za pridobitev poklica in potem seveda tudi službe. V naši poslanski skupini menimo, da namen otroškega dodatka ne bi smel biti osnovna socialna varnost, ampak je to naloga drugih ukrepov, tudi ali pa predvsem iz socialnega resorja. Ker je tudi varuhinja človekovih pravic, pa tudi druge civilne družbene iniciative, govorila o nesorazmernosti takšnega ukrepa – in tudi mi delimo takšno mišljenje –, seveda tega dela zakona nismo podprli. V Poslanski skupini DeSUS se zavedamo zlorabe pravic, in to ne samo pri otroških dodatkih, ampak tudi širše, zato je potrebno iskati rešitev, kako učinkovito zagotoviti, da bi bili socialni transferji uporabljeni za tisto, čemur so seveda namenjeni, vemo pa, kakšna je definicija otroškega dodatka. Po naši oceni bi to zlahka nadzirale tudi službe centra za socialno delo, zlasti sedaj, ko se je zgodila oziroma se dogaja reorganizacija, katere namen je bil, dovolite mi, da uporabim ta slogan, Na teren in bližje ljudem.

Kar se tiče – s tem pa tudi zaključujem – stališča že omenjenih vsebinskih točk kakor tudi vseh ostalih, ki jih tukaj zaradi omejenega časa nisem uspel navesti, saj so bile rešitve že konkretno predstavljene s strani ministrstva tako na odboru kot tudi v razpravi, se z njimi v Poslanski skupini Desus strinjamo in bomo, kot sem uvodoma povedal, zakon z velikim veseljem podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, za njo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsednik, spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Naj kar takoj na začetku povem, da bomo poslanci Nove Slovenije ta zakon podprli, kljub vsem slabostim pa odpravlja vsaj nekaj

težav in končno sistemsko ureja povračilo razlike v ceni vinjete za osebno vozilo in kombije za velike družine. Pozdravljamo tudi spremembe na področju koriščenja očetovskega dopusta, pozdravljamo tudi spremembe na področju, ki se dotikajo ostalih družinskih zadev, ampak moram hkrati izreči ministrstvu ostro kritiko zaradi omejevanja svobode, na primer pri ukinitvi denarnega prejema ob rojstvu otroka in zaradi tega, ker kljub konjunkturi še vedno velja toliko varčevalnih ukrepov na področju družinskih prejemkov. Socialni demokrati in njihova ministrica Kopač Mrak so popolnoma izgubili občutek za realnost ob vseh varčevalnih ukrepih na področju družin – nižja porodniška po tretjem mesecu, omejitve materinskega, očetovskega in starševskega nadomestila na dvakratnik povprečne plače v Republiki Sloveniji, cenzus 74 % neto povprečne plače v Republiki Sloveniji na osebo pri upravičenosti do pomoči ob rojstvu otroka in dodatku za veliko družino. V tem zakonu odpravljajo le slednje; se pravi dodatek za veliko družino. Ob njem napišejo dolg tekst, kako bodo s tem napovedali boj demografskim spremembam, predvsem veliko prenizki rodnosti. Še posebej pa so ponovno dokazali popolno odsotnost samokritike s tem, ko v uvodu pri oceni stanja in razlogih za sprejetje zakona razglasijo, da je bil edini izrazit poseg v ukrepe družinske politike oziroma družinske prejemke od osamosvojitve naprej ZUJF. To so napisali, ob dejstvu, da so tudi Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo, Zveza prijateljev mladine v projektu Botrstvo in drugi večkrat jasno in strokovno podprli in izjavili, da je daleč največ škode družinskim prejemkom napravil Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, avtorjev takratnega ministra Ivana Svetlika in državne sekretarke Anje Kopač Mrak.

ZUJF je bil seveda zelo težak in neprijeten zakon, ampak vsi, še predvsem pa v Novi Sloveniji, smo se borili, da varčevalni ukrepi niso prizadeli najšibkejših. Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev pa je zelo prizadel ravno te: velike družine, kjer so dijaki ostali brez državnih štipendij, upokojene samske ženske, ki so postale najbolj ogrožena družbena skupina za revščino, in otroke mater samohranilk. Pa še nekaj, če ministrstvo ne bi napravilo nič, bi varčevalni ukrepi na področju družin že pred letom avtomatsko prenehali veljati. Ampak ne; oni so pogoje še zaostriili in podaljšali njihovo veljavnost do danes. Žal je takšno realno stanje.

Kljub vsemu pa bomo poslanci Nove Slovenije zakon podprli.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marija Bačič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Izvolite.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovani podpredsednik, spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Danes imamo pred seboj Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, s sprejemom katerega med drugim uzakonjamo ali na novo določamo: nov način izrabe očetovskega dopusta v trajanju 30 dni z nadomestilom, ki določa, da bodo lahko očetje izrabili vseh 30 dni očetovskega dopusta skupaj, pri čemer morajo najmanj 15 dni izrabiti kadarkoli od rojstva otroka do najkasneje en mesec po poteku starševskega dopusta v strnjem nizu, preostanek pa do končanega 1. razreda osnovne šole. V predlagani noveli se odpravlja na področju starševskega varstva in družinskih prejemkov tudi začasni varčevalni ukrep, cenzus, pri pomoči ob rojstvu otroka. Predvideva se univerzalna pravica za vse družine, ne glede na materialni položaj, v obliki dobroimetja, ki ga bodo lahko starši porabili za otroško opremo, potrebščine, otroško hrano in tako naprej, pri različnih ponudnikih, ki bodo izbrani preko javnega razpisa. Pri tem želimo poudariti, zaradi nekaterih pomislekov, da je do uveljavitve te rešitve še kar nekaj časa in da je mogoče to določbo, v kolikor bi bila ocena, da ni najbolj posrečena, seveda spremeniti.

Nadalje se uvaja 30 dni starševskega dopusta za posvojitelje otrok ali osebe, ki jim je otrok zaupan v vzgojo in varstvo z namenom posvojitve. Z zakonom spreminjamo tudi starostno mejo povišanega otroškega dodatka za otroke, ki niso vključeni v vrtec, in sicer zakon določa, da so starši upravičeni do 20 % povečanega zneska otroškega dodatka za otroka do 4 let, če ta ne hodi v vrtec. S tem namreč želimo spodbuditi vključenost otrok v vrtec vsaj dve leti pred vključitvijo v šolo. Uvaja se natančen starostni pogoj za otroke pri pravici do dodatka za veliko družino in dodatka za nego otroka za tiste otroke, ki imajo status učenca, dijaka, vajenca, študenta, a najdlje do 26. leta starosti; sistemsko urejeno pomoč pri nakupu vinjete za velike družine, če je vozilo razvrščeno v drugi cestninski razred B. V izjemnih primerih se lahko staršu otroka s posebnimi potrebami omogoči, da prejme vsaj sorazmerni del delnega plačila za izgubljeni dohodek kljub namestitvi v zavodu, če zaradi otrokovega zdravstvenega ali siceršnjega stanja veliko časa preživi doma ali na zdravljenju, ker dejansko skrbi za otroka in ne more konkurirati na trgu dela.

To je hiter povzetek tega, kar zakon prinaša. Po mnenju naše poslanske skupine so ti ukrepi dobri, zato bomo predlog zakona seveda podprli. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Miha Kordiš bo predstavil stališče Poslanske skupine Levica.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Predlog, ki je pred nami, ima tako pozitivne kot negativne plati. Na eni strani ga lahko označimo za socialnega, ker širi nekatere pravice, po drugi strani pa ga lahko beremo tudi kot produkt natalitetne politike z latentnimi, a na srečo umaknjenimi elementi mikrofašizmi. V Levici tako podpiramo predlagani način izrabe očetovskega dopusta, ker očetom dopušča več možnosti pri načinu izrabe. Prav tako je pravično, da se starševski dopust prizna tudi posvojiteljem. S tem nimamo nikakršnih težav in ukrep ocenjujemo kot pozitiven. Takisto pozdravljamo sistemsko ureditev pomoči pri nakupu vinjete za velike družine.

Dalje, ne nasprotujemo ukinitvi varčevalnih ukrepov in posledično ponovni univerzalizaciji pomoči ob rojstvu otroka, ampak smo kritični do natalitetne politike, ki se zrcali v takšnih predlogih. Podobno kot pri odmrznitvi otroškega dodatka za premožne starše gre za izločitev socialnih kriterijev iz družinske politike. To pomeni, da bomo vsi subvencionirali premožne družine, ki teh transferjev ne potrebujejo. Na drugi strani pa Vlada vzdržuje sramotno nizko socialne pomoči, otroškega dodatka noče izločiti iz cenusa za pridobitev socialne pomoči in nasprotuje dvigu minimalne plače na raven, ki bi zagotavljala normalno življenje. Namesto da bi resno naslovili problematiko neenakosti in revščine, se Vlada poslužuje z rojstvu obsedene natalitetne politike, ki v družinah vidi le instrument reproduciranja bodoče delovne sile. Po podatkih Statističnega urada kar 280 tisoč ljudi živi pod pragom tveganja revščine. Od tega je kar 50 tisoč mladoletnih otrok oziroma več kot 10 % vseh otrok. Kar četrtnina oseb iz enostarševskih gospodinjstev in več kot tretjina vseh oseb, ki živijo v najemniških stanovanjih živi pod pragom tveganja revščine. Vlada torej, namesto da bi pomagala najprej tistim, ki so zašli v najhujše stiske, raje začena pri tistih, ki pomoči niso nemudno potrebni, in pri tem uporablja še dvojna merila. Vlada je tako na primer osumila romske starše, da otroškega dodatka ne bodo porabili za vzdrževanje otroka, medtem ko bogatih in preskrbljenih družin ne sumi, da tega transferja ne bodo porabili za luksuzno potrošnjo in finančne naložbe.

V Levici ne podpiramo zmanjšanja otroškega dodatka za otroke, ki niso vpisani v vrtec, prav tako pa ne podpiramo ideje, da se dodatek ob rojstvu otroka izplača v obliki dobroimetja. Vlada s takšnimi ukrepi izraža nezaupanje do staršev in dokazuje, da nima stika z življenjskimi okoliščinami ljudi, ki jim vlada.

V skladu z amandmajem, ki smo ga pripravili v Levici, je bil na srečo umaknjen ukrep institucionaliziranega rasizma, ki je predvideval odvzem otroškega dodatka tistim otrokom, ki niso vpisani v osnovno šolo. S tem se je eksplicitno ciljalo na romsko prebivalstvo, ker je bilo v obrazložitvah sicer spretno zakrito. Vpis v šolo je seveda za razvoj otroka bistvenega

pomena, ampak poudarjamo, da se je treba povprašati po vzrokih za tovrstne izostanke. Zahtevnih družbenih vprašanj namreč ni mogoče reševati s palico. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Mirjam Bon Klanjšček bo predstavila stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Vsi prav lepo pozdravljeni!

Cilj novele Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, ki je pred nami, je maksimiranje otroških koristi, spodbujanje enakopravnejše razdelitve bremen, skrbi za dom in družino med staršema, podelitev nekaterih pravic tudi posvojiteljem starejših otrok in izboljšanje položaja družin z otroki, ki potrebujejo posebno nego in varstvo.

V noveli posebej pozdravljamo uvedbo fleksibilnejšega načina izrabe očetovskega dopusta. Prav se mi zdi, da velike družine za vinjeto plačajo enako kot ostale družine, čeprav za prevoz uporabljajo večje prevozno sredstvo. Kočno pa bo zaradi te novele prav vsak par, ki bo dobil otroka, za naraščaj spet prejel tudi finančno darilo države. Vse od uvedbe zloglasnega ZUJF, Zakona o uravnoteženju javnih financ, leta 2012 so to spodbudo države prejeli le tisti pari, ki niso presežali določene meje dohodkov. Novela stvari zdaj ureja tako, kot je bilo to urejeno pred krizo. Prav zaradi tega ukrepa te novele sem tudi najbolj zadovoljna, saj je Vlada očitno končno slišala, kar poslanki stranke Alenke Bratušek govoriva že ves mandat: »Krize je konec, odpravimo varčevalne ukrepe!«

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev bomo predlagano novelo podrli tudi zato, ker je bilo iz nje umaknjeno sporno določilo, po katerem bi otroški dodatek odvzeli družinam, katerih otroci iz neopravičenih razlogov ne obiskujejo osnovne šole. S takšnim kaznovanjem teh družin bi namreč dosegli ravno nasproten učinek od zelenega, odpor teh staršev in otrok do izobraževanja in državnih institucij pa bi se še povečal. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Tanja Cink bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra. Izvolite.

MAG. TANJA CINK (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih je krovni zakon, v katerem so urejene pravice, ki izhajajo iz zavarovanja za starševsko varstvo, in je eden izmed pomembnejših zakonov na polju družinske politike. Ukrepi na področju družinske politike pa

imajo glede na demografske izzive, s katerimi se srečujemo, vedno večji pomen. Nedvomno je, da je izvajanje družinske politike v Sloveniji v preteklih letih v zelo veliki, morda celo preveliki, meri vplival Zakon za uravnoteženje javnih financ. V splošnem je imel omenjeni zakon s posegi na področje starševskega varstva in družinskih prejemkov pomemben negativen vpliv na družine in mlade, kar ugotavlja tudi Vlada.

Z novelo, ki jo obravnavamo danes, se uvaja kar nekaj sprememb na področju starševskega varstva in družinskih prejemkov, pa naj omenim samo nekatere. Uvaja se nov, bolj enostaven, pregleden in fleksibilen način izrabe očetovskega dopusta, na področju upravičenosti do pomoči ob rojstvu otroka se odpravlja varčevalni ukrep, uvaja se izplačilo pomoči ob rojstvu otroka v obliki dobroimetja in sistemsko se ureja pomoč pri nakupu vinjete za velike družine.

Pri tem naj omenim, da je prvotni predlog zakona vseboval tudi določbo, ki je določala odvzem otroškega dodatka v primeru, ko otrok iz neopravičenih razlogov ne obiskuje osnovne šole. Predlagana rešitev je v javnosti dvignila veliko prahu in nenaklonjena ji je bila tudi varuhinja človekovih pravic. Kljub temu da smo koalicijski poslanci izhajali iz stališča, da je osnovnošolsko izobraževanje za otroka izjemnega pomena in da morajo njegovi starši oziroma skrbniki poskrbeti za to, da otrok obiskuje šolo, pa smo nato spremembo, to določbo črtali. Razumen nam je bil sicer namen določbe, vendar se nam je predlagana rešitev zdela neustrezna.

V Poslanski skupini SMC se zavedamo pomembnosti družinske politike in verjamo, da se bodo predlagane spremembe odrazile v tem, da se bodo mladi lažje odločali za družino. Tudi Konvencija o otrokovih pravicah določa, da mora država sprejeti vse ustrezne ukrepe, s katerimi bo staršem ali drugim, ki so odgovorni za otroke, pomagala uveljaviti pravico do življenjske ravni, ki ustreza otrokovemu telesnemu, umskemu, duhovnemu, zdravstvenemu in družbenemu razvoju. Na tem mestu ni odveč poudariti, da je mednarodna organizacija Save the children v raziskavi o kakovosti življenja otrok Slovenijo v konkurenci 172 držav uvrstila na zavidljivo 1. mesto. Poleg tega pa se je treba zavedati tudi, da je Vlada pod vodstvom Mira Cerarja v svojem mandatu odpravila večino varčevalnih ukrepov in sprejela ukrepe s ciljem izboljšati položaj slovenskih družin. Predvsem pa nas veseli tudi to, da so nekatere spremembe, ki jih predvideva predlog zakona, zapisane kot konkretni ukrepi v Resoluciji o družinski politiki za obdobje 2018–2028, ki jo bomo danes tudi obravnavali.

Predlog zakona bomo v Poslanski skupini Stranke moderne centra podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo opravili danes v okviru glasovanja, pol ure po prekinjeni 23. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 2. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **25. TOČKO DNEVNEGA REDA – PREDLOG RESOLUCIJE O DRUŽINSKI POLITIKI 2018–2028 »VSEM DRUŽINAM PRIJAZNA DRUŽBA«.**

Predlog resolucije je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga resolucije dajem besedo predstavnici Vlade gospe Martini Vuk, državni sekretarki Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

MARTINA VUK: Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Spoštovani poslanke in poslanci!

Veseli me izjemno velika podpora Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, ki ste ga obravnavali pod prejšnjo točko, in vsem ukrepom, ki iz njega sledijo, ki so pomemben korak naprej v podpori družinam in še zlasti otrokom v Sloveniji.

Glede na značilnosti družinske politike lahko Slovenijo uvrstimo v skupino nordijskih držav, za katere je značilno, da ukrepi družinske politike omogočajo dobro podporo pri usklajevanju plačanega dela in družine, relativno finančno dostopne in kakovostne javne servise, enakost možnosti, spodbujanje zaposlenost žensk in podobno. Slovenija ima torej v primerjalnem smislu dobro razvito in relativno radodarno družinsko politiko, vendar pa ugotavljamo, da bi bilo treba več ozaveščenja splošne javnosti o ukrepih, ki obstajajo, hkrati pa tudi manj skromnosti, ko se predstavljamo v evropskem in širšem prostoru.

Družinska politika v Sloveniji temelji in bo tudi v prihodnje temeljila na celostnem oziroma integralnem ter vključujočem pristopu. To pomeni, da mora vključevati vse vrste družin, upoštevati pluralnost družinskih oblik in različnih potreb, spoštovati avtonomnost družine in individualnost njenih posameznih članic oziroma članov, ščititi otrokove pravice v družini in tudi širše ter postavljati v ospredje varstvo in kakovost življenja družin, še zlasti otrok. Bistvene elemente družinske politike pa predstavljajo zlasti usklajevanje poklicnega in družinskega življenja, zagotavljanje enakosti spolov, vzpostavljanje širokega spektra programov in storitev za družine ter prispevanje k stroškom za lažje vzdrževanje otrok in varstvo družin v specifičnih življenjskih situacijah.

Pripravo nove resolucije o družinski politiki nam nalaga Družinski zakonik, hkrati pa je seveda tudi čas za posodobitev veljavne

resolucije, ki je bila sprejeta leta 1993. Ta, zdaj še vedno veljavna resolucija je postavila temelje družinske politike in je razvojno naravnana, tudi danes je še v precejšnji meri aktualna, vendar pa je bolj deklaratorna in manj konkretna. Razlika med zdaj še veljavno in predlogom nove resolucije je predvsem v tem, da je nova bolj poglobljena, predstavi stanje na posameznih vsebinskih področjih, kakršno je danes, in je bolj konkretna pri ciljih ter ukrepih, hkrati pa določa tudi kazalnike za njihovo spremljanje. Ena pomembnih razlik je tudi, da je družinska politika v okviru nove resolucije prepoznana kot samostojna politika in ne več kot del socialne politike, v vsakem primeru pa je še vedno neločljivo povezana z vsemi drugimi politikami.

Cilji, ki jih prinaša predlog nove resolucije, so naslednji: izboljšati kakovost družinskega življenja s poudarkom na visoki ravni kakovosti življenja otrok; zagotoviti varstvo in zaščito družin in posameznih družinskih članov, še posebej otrok; ustvariti pogoje, ki bodo spodbudno vplivali na odločanje za družino, ob tem cilju lahko poudarimo, da je predlog resolucije hkrati tudi poglobljen dokument o vprašanju rodnosti. Te cilje želimo doseči s kar 158 ukrepi, ki jih resolucija predvideva v obdobju 10 let na različnih področjih. Izpostavila bom zgolj nekatere. Resolucija poudarja pomen čimprejšnjega končanja vseh varčevalnih ukrepov na področju družinske politike, en korak je narejen s prejšnjim obravnavanim zakonom, naslednji še čakajo. Uvedba vsaj minimalnega otroškega dodatka za vse otroke; zagotoviti možnost postopnega prehoda s starševskega dopusta nazaj na delo; zvišati višino starševskega dodatka vsaj na osnovni znesek minimalnega dohodka ter ga še dodatno zvišati za določene kategorije; zagotoviti višjo pomoč ob rojstvu otroka za drugega, tretjega in nadaljnje otroke; vzpostaviti in krepiti storitve počitniškega varstva za otroke prve triade osnovne šole ter drugega občasnega varstva in zagotoviti določeno število ur varstva za otroke iz enostarševskih družin ter za otroke s posebnimi potrebami na mesečni ravni; razširiti možnost za izrabo dopusta za nego družinskega člana, na primer tako, da bi lahko otroka negovali tudi stari starši, tete, strici, skratka omogočiti večjo fleksibilnost pri dopustu za nego; zagotoviti nadomestilo za nego družinskega člana za čas sobivanja v bolnišnici; vsem otrokom, ki imajo prijavljeno bivališče v Republiki Sloveniji zagotoviti, da bodo samostojni nosilci zdravstvenega zavarovanja; oprostitvev plačila vrtca za drugega in nadaljnje otroke; vsem učencem zagotoviti kakovostno in zdravo brezplačno malico ali kosilo.

Predlog resolucije o družinski politiki po četrto stoletje od zdajšnje resolucije dokazuje, da družinska politika v Sloveniji zaseda pomembno mesto. V tem mandatu so bili narejeni pomembni koraki in lahko rečemo, da je družinska politika dobila nov pospešek, zato vas

prosim, da tudi ta predlog dokumenta podprete. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog resolucije je obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila dajem besedo predsedniku gospodu Urošu Priklu. Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsednik.

Kot rečeno, je Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide obravnaval Predlog resolucije o družinski politiki 2018–2028, z naslovom Vsem družinam prijazna družba. Odbor je navedeni dokument obravnaval na svoji 51. seji 31. 1. 2018.

Slišali smo na sami seji odbora mnenje Državnega sveta, ki Predlog resolucije podpira. Prav tako je bilo posredovano mnenje Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, kjer je bil izpostavljen pomen uvedbe terapevtskih skupin zdravljenj, pripombe pa so imeli iz zavoda tudi glede razširitve možnosti za izrabo dopusta za nego družinskega člana, to je zagotovitve nadomestila za nego družinskega člana za čas sobivanja v bolnici.

Izhajajoč iz resolucije tako družinska politika temelji na celostnem oziroma integralnem in vključujočem pristopu, kar pomeni, da vključuje vse vrste družin, upošteva pluralnost, različnost družinskih oblik in različnih potreb, ki iz tega izhajajo, spoštuje avtonomnost družine in individualnost njenih posameznih članov, uči otroke pravice v družini in širše ter postavlja v ospredje varstvo in kakovost, življenje družin in otrok. Bistvenega pomena, bistveni element družinske politike pa predstavlja tudi ali pa predvsem možnost za usklajevanje poklicnega in družinskega življenja, zagotavljanje enakih možnosti obeh spolov, vzpostavljanje širokega spektra programov in storitev za družine, prispevanje k stroškom za lažje vzdrževanje otrok in varstvo družin v specifičnih življenjskih situacijah. Družinska politika je v okviru Predloga resolucije prepoznana kot samostojna politika in ne več kot del socialne politike, a vendar, to je treba v isti sapi povedati, kot integralni del celotne politike države kot take.

V okviru razprave, ki je sledila, smo članice in člani odbora menili, da resolucija pomeni in predstavlja pomembno usmeritev za družinsko politiko v naslednjih letih in hkrati pomeni na nek način napotek, v katero smer pripraviti akcijske programe. Govora je bilo tudi o nataliteti, ki je v Sloveniji primerljiva z večino evropskih držav, pa tudi širše, tako da imamo nizko smrtnost in tudi nizko rodnost ter mnogokrat tudi negativen naravni prirastek prebivalstva. Izpostavili pa smo tudi pomen visoke stopnje – kar je prav, treba je tako nadaljevati – brezplačnih kontracepcij, pa tudi

pomen učenja sodobnih metod naravnega načrtovanja družine, ki v Sloveniji po mnenju mnogih še ni zadosti uveljavljena.

Po končani razpravi o posameznih poglavjih Predloga resolucije na odboru nismo sprejeli nobenega amandmaja in ker k Predlogu resolucije na matičnem delu niso bili sprejeti amandmaji, Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide Državnemu zboru predlaga, da Predlog resolucije o družinski politiki 2018–2028 Vsem družinam prijazna družba sprejme v predloženem besedilu. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Mag. Julijana Bizjak Mlakar bo predstavila stališče Poslanske skupine Desus.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Družina je dragocena za posameznika in za družbo. 53. člen Ustave Republike Slovenije določa, da država varuje družino, materinstvo, očetovstvo, otroke in mladino ter ustvarja za to varstvo potrebne razmere. Država se je torej zavezala sprejemati za družine primerno spodbudne ukrepe. Resolucija pa je strateški dokument, ki za naslednjih deset let opredeljujejo usmeritve, kam naj družinska politika gre. V Sloveniji smo bili od osamosvojitve naprej priča stabilnemu obsegu ukrepov družinske politike, predvsem kar zadeva materinstvo, očetovstvo, otroke in mladino oziroma celo njihovemu postopnemu širjenju in zviševanju. Ne gre pa pozabiti na hudo pomanjkljivost dela pristojnega ministrstva, namreč da je bilo ves ta čas iz okvira družinske politike izpuščeno področje varstva celotne družine; to je tudi staršev in starih staršev, posebej tedaj, ko ti ne zmorejo več poskrbeti zase.

Najbolj neposreden negativni poseg v ukrepe obstoječe družinske politike, to je v družinske prejemke in nadomestila, se je zgodil leta 2012 s sprejetjem Zakona za uravnoteženje javnih financ. Zakon je na področju družinske politike znižal oziroma omejil višino številnim pravicam, glede katerih pa se stanje v času te vlade postopno sanira. Precej okrnjenih pravic je že povrnjenih. Po vzoru evropskih držav pa se le v tej resoluciji, ne pa še v zakonih, sicer plaho pravicam otrok in njihovim staršev pridružuje tudi skrb za bolne starše oziroma stare starše. Pa še tej pravici v resoluciji je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije nasprotoval, češ da bodo stroški države previsoki. Mimogrede, tudi pred to točko dnevnega reda smo obravnavali enega izmed mnogih zakonov v tem mandatu, ki so vključevali odpravljanje varčevalnih ukrepov. Naj ob tem zakonu ponovno opozorim na pomanjkljivo usposobljenost in socialno neobčutljivost nekaterih odgovornih za zakonodajo na pristojnem Ministrstvu za delo. V

prvotni različici omenjenega zakona se je namreč skušalo družine, katerih otroci ne obiskujejo osnovne šole, kaznovati z odvzemanjem otroškega dodatka. Temu ukrepu smo v Poslanski skupini Desus ves čas nasprotovali. Zahtevali smo, da ministrstvo prepreči zanemarjanje otrok na drug način in poskrbi, da bodo vsi otroci deležni osnovnošolske izobrazbe.

Sama resolucija ni za vrsto ukrepov na posameznih področjih, ki pa so neločljivo povezani med seboj, kot na primer dostopne in zadovoljive stanovanjske razmere, dostopna, varna in staršem prijazna delovna mesta in podobno, zato bi se v luči tega naslova osredotočila na pojem družine, ki jo je sicer opredelil nov Družinski zakonik, ampak vendarle družine ne smemo jemati samo tako ozko po tej definiciji, pač pa so tukaj, kot rečeno, še druge osebe. Govorim o naših starših, dedkih in babicah. V današnji starajoči se družbi namreč postaja vse večji problem skrb za onemogle in bolne starše. Ob tem moramo ponovno ugotoviti, da še vedno nimamo sistemsko rešenega področja oskrbe starejših. Na tem področju je Ministrstvo za delo v celoti odpovedalo, nato pa breme priprave zakonodaje prevzelo Ministrstvo za zdravje, ki prav tako ni zmoglo storiti potrebnih korakov, da bi se to področje uredilo. Ta skrb finančno in časovno zelo obremenjuje svojce. Glede na dejstvo, da skrb za onemogle starše tako kot nad otroci v večji meri prevzemajo ženske, je smiselno tako kot drugod v evropskih državah uvesti pravico do začasne zadržanosti z dela zaradi nege svojega starša. V tej resoluciji je to opredeljeno. Gre za tako imenovan oskrbovalski dopust, kadar gre za bolezensko stanje, ki zahteva nego starejše osebe, in predlog resoluciji gre v smeri podobnosti tega novega dopusta z odsotnostjo z dela z denarnim nadomestilom, kot to velja zdaj za primer nege za zakonca oziroma za nezakonskega partnerja. Potrebo po uvedbi tovrstne pravice ugotavlja tudi Evropska komisija, ki države članice poziva, naj sprejmejo ustrezne ukrepe, s katerimi bi delavcem zagotovile pravico do oskrbovalskega dopusta za sorodnika, in sicer naj bi znašal vsaj 5 delovnih dni letno za posameznega delavca oziroma delavko.

Poslanke in poslanci Desusa takšno razmišljanje vsekakor podpiramo, hkrati pa upamo, da se to čim prej udejanji. Pričujoča resolucija je nadgradnja sedanje, ki je sicer stara že 25 let in tudi ne ustreza več aktualnim razmeram. Po oceni poslank in poslancev Desusa je nova resolucija primeren korak naprej, zato bo Poslanska skupina Desusa ta dokument podprla. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Iva Dimic bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov. Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani predsedujoči, državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Sedaj veljavna resolucija je bila sprejeta daljnega leta 1993, pred 25 leti; toliko o tem, koliko družina pomeni Ministrstvu za delo. Človek ne more verjeti, da je to mogoče in tudi sedaj smo v odločanje dobili nedodelan, pomanjkljiv, slabo pripravljen dokument, brez pravih aktualnih rešitev za prihodnje desetletje. Ravno zaradi tega smo v Novi Sloveniji skrbno pripravili veliko število amandmajev, žal nobeden ni bil sprejet, resnično žal, prav nobeden. Kot je že rekel naš poslanski kolega Tonin, lepe besede o sodelovanju, strpnosti in delu v korist družin, ampak, ko pa pride do glasovanja, vsem socialistom prsti otrpnejo. Škoda.

Družinska politika v Sloveniji mora po našem mnenju temeljiti na nenadomestljivi vlogi za posameznika, skupnost, narod in družbo. Zato je potrebno spodbujati vrednote, kot so svoboda, odgovornost, pravičnost, varnost, strpnost in slediti tem načelom, načelom veselja do življenja, vključevanja, enakopravnosti, zaščite, varstva in spoštovanja. Družinska politika naj bo v podporo in pomoč najranljivejšim, otrokom, hkrati pa je potrebno poskrbeti za socialno šibkejše, ki iz različnih razlogov ne morejo sami poskrbeti zase. V Novi Sloveniji zato zagovarjamo dosledno ločitev ukrepov družinske in socialne politike.

Kot smo že nekajkrat predlagali, je v družbi nujno treba izvesti razpravo o uvedbi univerzalnega otroškega temeljnega dohodka, če je otroški dodatek ukrep družinske politike, naj bo univerzalen, za vse otroke enak. Slovenija je prebogata država, da bi varčevala pri otrocih. Pod ministrom Anje Kopač Mrak in pred njo Ivana Svetlika so se v Sloveniji z Zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev sprejeli številni protidružinski in protisocialni ukrepi. Naj omenim le ukinitve državnih pokojnin, izgubo državnih štipendij zaradi otroških dodatkov, znižanja številnih prejemkov in še danes veliko tega ni odpravljenega.

V Novi Sloveniji se pridružujemo stalnemu opozorilu Zakonodajno-pravne službe glede nepreglednosti zakonodaje, ki ureja družinske in socialne prejemke. In ministrstvo teh razmer ne izboljšuje, ampak – nasprotno – še bolj zapleta. Najbolj neposreden poseg v ukrepe družinske politike oziroma družinske prejemke, nadomestila se je kljub opozorilom o mogočih negativnih vplivih na kakovost življenja predvsem mladih, družin in na rodnost zgodil leta 2012 z uveljavitvijo Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Zakon je na področju družinske politike odpravil, znižal oziroma omejil višino številnim pravicam, na primer odpravil pravico do otroškega dodatka polnoletnim dijakom, znižal državne štipendije, oškodoval predvsem velike in enostarševske družine. Prav tako je nekatere prejemke, varstveni dodatek in denarno-socialno pomoč spremenil v kategorijo vračljivih prejemkov, obenem je v položaj družin

delno posegel tudi ZUJF, ki je znižal višino očetovskega in starševskega nadomestila, pomoč ob rojstvu otroka in dodatek za veliko družino, ki tudi nista bili več univerzalni pravici, ampak pogojeni z dohodkom, zožil je krog upravičencev do otroškega dodatka in razveljavil določilo o brezplačnem vrtčevskem varstvu za drugega otroka. Ti ukrepi so izredno prizadeli številne družine, predvsem velike. Ob res slabi demografski sliki, katastrofalno nizkemu številu rojstev bi pričakovali od pristojnega ministrstva drugačne rešitve.

Poslanci Nove Slovenije Predloga resolucije ne bomo podprli, saj ne odgovarja na glavne izzive bližnje prihodnosti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanj gošpa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovane in spoštovani!

Resolucija o družinski politiki 2018–2028 z naslovom Vsem družinam prijazna družba je še ena zadnjih koalicijskih zavez s področja resorja za družinsko politiko, kjer smo se koalicijski partnerji obvezali, da bomo zagotovili široko strokovno razpravo o novi resoluciji o družinski politiki, ki bo podlaga za zaščito pravic otrok in vsem raznolikim oblik modernih partnerstev in družin. To smo naredili po našem mnenju uspešno, zato danes tudi lahko ta pomemben dokument potrdimo. Razprave o družinah, o različnih družinah, ki med nami so, se odvijajo že veliko časa. Ali so bile pozitivne ali ne, sedaj ni vprašanje. Dejstvo pa je, da smo se od prvega predloga Družinskega zakonika dalje o tem veliko pogovarjali. Kljub temu da je prvi Družinski zakonik na referendumu padel, pa je iz te izkušnje vendarle prišlo nekaj pozitivnega. Toliko smo govorili o različnosti, da je tudi ta postala običajna. Mogoče ne v celoti, ampak malo bliže sprejemanju drugačnosti pa smo že; in to nas veseli. Veseli nas tudi, da imamo dokončno sprejeto prenovljeno družinsko zakonodajo in na tem temelju spisano resolucijo, ki jo obravnavamo danes. Njen namen je določitev temeljnih ciljev in ukrepov na področju družinske politike v naslednjih 10 letih in tako izboljšati kakovost družinskega življenja.

Ključni cilji Predloga resolucije so izboljšanje kakovosti družinskega življenja s poudarkom na visoki ravni kakovosti življenja otrok, zagotavljanje varstva in zaščite družin in posameznih družinskih članov ter ustvarjanje pogojev, ki bodo spodbudno vplivali na odločanje za družino. Socialna in družinska politika nista zgolj politiki socialnih transferjev. Socialna politika je skupek sektorskih politik, ki terja dogovor na podlagi opravljenega dialoga in doseganja soglasij. Če želimo obrniti te negativne demografske trende, bomo morali delovati celostno. Posamični ukrepi namreč ne bodo zadosti v prepričevanju mladih, da je

njihova prihodnost varna, da je varno ustvariti družino in da tudi več kot en otrok njihovega položaja ne bo poslabšal.

Družinska politika temelji na integralnem pristopu. Je sicer samostojna, a vendar neločljivo povezana z drugimi politikami: stanovanjsko, socialno, politiko trga dela, zdravstveno, vzgoje in izobraževanja. Ker velikokrat izpostavljamo problem nizke rodnosti, bo nujen aktiven pristop predvsem na področju stanovanjske politike, ki bo morala postati usmerjena v zagotavljanje čim večje dostopnosti stanovanj, pa ne samo lastniških. V Sloveniji bo treba predvsem ponovno nasloviti vprašanje zagotavljanja najemnih stanovanj. K odločanju za družino bodo pripomogle tudi bolj varne zaposlitve in dostojno plačilo. Raziskave so pokazale, da je želja po ohranjanju dosežene življenjske ravni zelo tehten premislek pri odločanju za otroke, zato je nedvomno treba družine finančno bolj razbremeniti, če želimo, da bi imele več otrok. Ministrstvo za delo na tem področju rezultate dela že ima. Zaradi ukrepov te vlade in tega ministrstva že dlje časa pada brezposelnost, ukinjamo zaznambe in vračilo za prejemke denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka. Sprejeli smo dokazano učinkovite ukrepe za zaposlovanje mladih in tudi ukrepe za podaljševanje delovne aktivnosti starejših. Spremembe socialne zakonodaje so bile usmerjene predvsem k izboljšanju položaja družin, znotraj teh predvsem enostarševskih in velikih družin. Dvignili smo minimalni dohodek, dodali nove štipendije, sprostili dodatne razrede otroškega dodatka in dvignili dodatek za otroka v enostarševski družini. Spremenili smo upoštevanje dodatka za enostarševske družine pri odmeri pravic iz javnih sredstev, način upoštevanja otroškega dodatka in tako naprej. Z ukrepi nadaljujemo naprej. Ravno pri prejšnji točki smo obravnavali nov sveženj ukrepov, za katere upamo, da bodo kot vsi prej našteti tudi dosegli svoj namen na področju družinske politike.

Socialni demokrati vidimo vsebinsko resolucije o družinski politiki kot pomemben in potreben korak naprej na tem področju in jo bomo seveda tudi podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Levice, zanjo Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Kot sem izpostavil že pri stališču Levice k prejšnji točki, kar 280 tisoč naših sodržavljanek in sodržavljanov živi pod pragom tveganja revščine, od tega kar 50 tisoč otrok. Zato v Levici vztrajamo na stališču, da mora biti družinska politika integralni del socialne politike, torej politika, ki se prvenstveno ukvarja s socialnim položajem otrok. Naloga družinske politike ni niti zagotavljanje bodoče delovne sile kapitalu niti ohranjanje naroda, v tem prepričanju

namreč živi slovenski politični razred in v prakso spravlja geslo Otroci za vse, socialna varnost za nikogar. Ne! Družinska politika in njena naloga je: prvič, zagotavljanje čim bolj enakih možnosti otrokom, tudi tistim, ki se rodijo v socialno ogroženih družinah. Drugič, da se za otroke lahko odločajo tudi ljudje, ki jih zgolj z lastnimi dohodki ne bi mogli vzdrževati oziroma do njih ne bi mogli po naravni poti. In tretjič, da vsi, ki se za otroke ne odločijo, predvsem ženske, zaradi svojih odločitev niso deležni družbenega pritiska oziroma drugačnih povračilnih ukrepov. Nasprotno pa predlagana resolucija družinsko politiko razume kot instrument golega razmnoževanja. Z izločanjem socialnih kriterijev in ciljev zmanjševanja neenakosti se družinska politika spreminja v izrazito natalitetno. Družina kot najpomembnejša osnovna družbena skupina je zreducirana na čisto biološko reprodukcijo. To je jasno razvidno iz besedila resolucije. V resoluciji je eksplicitno zapisano, vam bom kar citiral, da »je za demografsko politiko pomembno tudi število rojstev v državi, zato družinska politika zasleduje cilj vzpostavitve spodbudnega okolja za odločanje za otroke.« Ta obsedenost političnega razreda z rojevanjem je popolnoma neutemeljena. Slovenci nismo nikakršna ogrožena vrsta. Število prebivalstva se je od osamosvojitve naprej stalno povečevalo, glede na leto 1991 se je povečalo za 5 %, glede na leto 1948 pa za 48 %. Seveda pa se spreminja struktura družin, znižuje se število štiri- in veččlanskih družin, kar je v razvitih državah nekaj popolnoma normalnega. Problem torej ni natalitetna kriza, pač pa strukturno neravnovesje med starejšo in delovno aktivno populacijo, kar je eden izmed razlogov, ampak zgolj eden izmed razlogov, za preglavice naše pokojninske blagajne. Učinkovit ukrep za okrepitev delovno aktivnega prebivalstva je zaviranje emigracij z izboljšanjem življenjskih razmer zlasti mlajši generaciji, ki se zaradi slabih plač, zaradi slabih zaposlitev, če do njih sploh pridejo, zaradi pomanjkanja stanovanj in tako naprej izseljujejo iz države. Zato so bistveni socialni ukrepi na različnih področjih, na področju revščine, na področju boja proti nestalnim, prekarnim oblikam dela, na področju stanovanjske politik, – če izpostavim zgolj najbolj ključne. Zato odgovor ni v izkoriščanju družinske politike za subvencioniranje prebivalcev z nadpovprečnimi in celo visokimi dohodki s ciljem povečevanja rojstev. Taki ukrepi ne bodo dosegli svojega namena, bodo imeli pa neko drugo posledico – na cedilu bomo pustili socialno najbolj ogrožene prebivalce. Naloga države ni, da subvencionira družine politikov in direktorjev, ampak da vsem otrokom zagotovi vsaj približno enake možnosti. Če izplačamo 53 evrov otroškega dodatka gospodinjstvu z več kot 4 tisoč evrov neto dohodka, potem očitno lahko in moramo poskrbeti tudi za tiste najšibkeje.

Dokler pa dodatek matere samohranilke na socialni pomoči znaša borihih 250 evrov, dokler se zaradi otroških dodatkov

znižuje socialna pomoč najbolj revnih gospodinjstev, bomo v Levici zagovarjali primat socialne politike nad družinsko politiko. Natalitetni resoluciji v Levici nasprotujemo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo mag. Tanja Cink.

MAG. TANJA CINK (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Še enkrat lep pozdrav vsem skupaj!

Družina ima v družbi pomembno vlogo. Prav tako ima velik pomen varstvo družine s strani družbe in države, kar presega samo družinsko in je pomemben element tudi ostalih politik.

V Sloveniji temelji oblikovanje družinske politike na leta 1993 sprejeti Resoluciji o temeljih oblikovanja družinske politike, katere cilj je ustvarjanje pogojev za izboljšanje kakovosti življenja vseh družin in enake možnosti osebnega razvoja vseh članov družine. Dolgo pričakovana resolucija, ki jo obravnavamo danes, je strateški dokument, ki za obdobje od 2018 do 2028 določa cilje ter ukrepe na področju družinske politike. Iz predloga izhaja, da je cilj družinske politike v Sloveniji predvsem skrb za kakovost življenja družin, s posebnim poudarkom na kakovosti življenja otrok, ter varstvo in zaščita družin.

Slovenija ni nobena izjema pri soočanju z demografskimi izzivi, kar pa od odgovornih terja vodenje uspešne demografske politike. Zato je pomembno število rojstev v državi in eden izmed ciljev družinske politike je tudi vzpostavitev spodbudnih življenjskih razmer za načrtovanje družine. Za doseg tega cilja je pomembna ugodna širša družbena situacija, ki sega na polje trga dela, stanovanjske politike, zdravstvenega varstva, vzgoje in izobraževanja in tako dalje. Družinska politika mora zaradi prepletenosti in medsebojne odvisnosti različnih področij, ki se jih dotika, stremeti k temu, da pri ljudeh sproža občutek varnosti in stabilnosti ter promovira ukrepe za lažje usklajevanje poklicnega in družinskega življenja.

Kot je bilo že poudarjeno, je bila Slovenija na podlagi raziskave o kakovosti življenja otrok uvrščena na sam vrh lestvice med 172 državami. Na polju družinske politike je vlada Mira Cerarja sprostila kar nekaj varčevalnih ukrepov, določeni izzivi pa vsekakor ostajajo. Enega od teh smo po 25 letih čakanja pričeli reševati z resolucijo o družinski politiki, kar v Poslanski skupini SMC pozdravljamo. Prepričani smo, da resolucija ustrezno naslavlja probleme, s katerimi se kot sodobna družba srečujemo, in daje konkretne usmeritve na področju družinske politike za prihodnjih 10 let. Zato si še posebej želimo, da ne bi ostala zgolj zapis besedila na kosu papirja, temveč da se cilji v čim večji meri uresničijo in tako presežejo

politične delitve. Navsezadnje je to naša skupna odgovornost.

Kot rečeno, v Poslanski skupini SMC predlog resolucije podpiramo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovani!

Pred nami je sprejetje nove resolucije o družinski politiki. Sedaj veljavna resolucija je bila sprejeta že leta 1993, zato menimo, da je sprejetje nove resolucije potreben. Namesto tega, da bi Vlada Republike Slovenije s takšnim dokumentom prišla v Državni zbor v prvem letu svojega mandata, se je na področju družinske politike prioriteto ukvarjala s temami in rešitvami, ki so delile slovensko javnost, hkrati pa je celo podaljšala varčevalne ukrepe na področju družinske politike, ki bi bili v skladu z ZUJF odpravljeni že pred leti, če sedanja koalicija teh ukrepov takrat ne bi podaljševala.

V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da je vse lepo in prav, da sedanja vlada predlaga Državnemu zboru v sprejem Predlog resolucijo o družinski politiki 2018–2028, ki v naslovu poudarja Vsem družinam prijazna družba. Dejstvo je, da mora resolucija biti temeljni dolgoročni dokument, s katerim vlada določa temeljne cilje in ukrepe na področju družinske politike.

V Slovenski demokratski stranki se še kako zavedamo, da bi moral biti takšen dokument sprejet čim prej. In spet smo pri istem problemu, ko ta vlada poskuša nekaj tednov pred začetkom volilne kampanje zavajati volilno telo s takšnim ali drugačnim pristopom in s črkami na papirju zavesti ljudi in še posebej družine, češ, kako skrbi za njihovo prihodnost. Ta resolucija kot mnoge druge na drugih področjih ne pomenijo nič, razen mrtve črke na papirju, če niso zapisane zaveze potem tudi uresničene v zakonski obliki. Do danes, v treh in pol letih, je sedanja vlada in koalicija dokazala, kaj zmore in kaj je uresničila od velikih besed in predvolilnih obljub. Zato v Slovenski demokratski stranki več ne verjamemo lepo napisanim tekstom, za katere je bilo veliko porabljenega denarja in časa, saj na drugi strani ugotavljamo, da veliko družin živi bistveno slabše, kot pred nastopom te vlade. Prav tako se veliko družin le s težavami prebija iz meseca v mesec. Koliko je lačnih otrok in koliko ljudi živi pod pragom revščine? To je tisto, kar je ključno, in noben, še tako dobro napisani papir, ne more rešiti vedno nižjega standarda posebej enostarševskih družin in velikih družin. Če bi Vlada želela dobro družinam, naj začne z izboljševanjem gospodarskega okolja, novimi investicijami, z nižanjem davkov, zaposlovanjem mladih, primerno stanovanjsko politiko in ne na tisoče napisanih papirjev, med katere sodijo tudi resolucije, ki sedaj, na koncu mandata te vlade, prihajajo v Državni zbor kot po tekočem traku.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke tej resoluciji ne bomo nasprotovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k predlogu resolucije matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbornice ni možno vlagati.

Odločanje o predlogu resolucije bomo v skladu s časovnim potekom seje zbornice opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 23. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 25. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **3. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMI IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZDRAVSTVENEM VARSTVU IN ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU V OKVIRU SKRAJŠANEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zbornice predložila skupina petih poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem.

Predlog zakona je na 29. seji 1. 2. 2018 obravnaval Odbor za zdravstvo kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi odbor členov predloga zakona ni sprejel, je bila druga obravnava predloga zakona na seji delovnega telesa končana.

Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitev stališč. Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik. Dragi kolegice in kolegi!

Poslanci Nove Slovenije se zavedamo problematike, ki jo danes v okviru te točke obravnavamo, in če kdo v tem Državnem zboru, mi razumemo vse obrtnike, podjetnike, skratka vse delavce, ki pripomorejo k blaginji naše države. Obrtniki in podjetniki v okviru zahtev slovenske obrti in podjetništva že vrsto let pozivajo k spremembi določbe Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju in Zakona o delovnih razmerjih v zvezi z dolžino obdobja, ko delodajalec izplačuje nadomestilo plače iz lastnih sredstev, v primerih nezmožnosti delavcev za delo zaradi njegove bolezn ali poškodbe, ki ni povezana z delom. Na podlagi pobude obrtnikov in podjetnikov smo ponovno vložili noveli Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju in Zakona o delovnih razmerjih, ki skrajšuje obdobje nadomestila v breme podjetnika s 30 delovnih dni na 15 delovnih dni. Gre za osnovno solidarnost od ljudi, ki so generatorji proračunskih prihodkov in razvoja Slovenije.

Pozdravljamo predlog Levice, ki predlaga spremembo začetka prejemanja nadomestila zaradičasne nezmožnosti za

delo v breme Zavoda za zdravstveno zavarovanje s sedanjega 31. delovnega dne na 4. delovni dan zadržanosti za samozaposlene osebe, ki ne zaposlujejo drugih delavcev.

Se pa v Poslanski skupini Nove Slovenije nikakor ne moremo strinjati, da Levica s tem predlogom v privilegiran položaj postavlja samo en segment zaposlenih, to so samozaposleni, ki ne zaposlujejo drugih delavcev. Torej je ta predlog zakona v očitnem nasprotju s 14. členom slovenske ustave, ki v zadnjem odstavku pravi, citiram: »Vsi so pred zakonom enaki.« Niti vsi samozaposleni po tem predlogu niso v enakem položaju, na primer samozaposleni, ki zaposlujejo eno ali dve osebi, lastniki enoosebnih družb z omejeno odgovornostjo, ki ne zaposlujejo drugih oseb, ter družinska podjetja oziroma samostojni podjetniki, ki zaposlujejo zgolj enega ali dva družinska člana.

Zato pozivam poslance Levice in vse ostale poslance, da končno stopimo skupaj in sprejmemo predlog spremembe zakona, ki bo v prid vsem delavcem. V Poslanski skupini Nove Slovenije smo odprti za vse konstruktivne predloge za morebitno izboljšavo naših obeh predlogov novel, ki se nanašata na ureditev te pereče problematike, na katero nas opozarja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije že vrsto let.

Poleg tega bi nam tem mestu ponovno opozoril na problematiko prezentizma. Poudaril bi, da prezentizem ne predstavlja zaskrbljujoče težave zgolj v povezavi s samozaposlovanjem, ampak je postal vsesplošen problem, torej tudi za druge skupine delovno aktivnih prebivalcev. V Poslanski skupini Nove Slovenije menimo, da lahko prihaja do prezentizma zaradi strahu pred izgubo službe in zaradi hitrega tempa življenja. V naši poslanski skupini se zavzemamo za zdrav življenjski slog, zdravo hrano in okolje, to je lahko predpogoj za manj bolniških odsotnosti.

V Poslanski skupini Nove Slovenije zaradi neenake obravnave vseh obrtnikov in podjetnikov predloga zakona ne podpiramo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsednik za besedo. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Pred nami je predlog novele Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, s katerim predlagatelji zasledujejo cilj, da bi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije samozaposlenim, ki ne zaposlujejo drugih delavcev, začel izplačevati bolniško nadomestilo od četrtega dne začasne zadržanosti od dela ne pa z 31. dnem, kot to velja danes. Postopek uveljavljanja pravice se ne bi spremenil, samozaposlena oseba bi morala podati vlogo in predložiti ustrezna dokazila, vključno z bolniškim listom, ki ga

izpolniti izbrani zdravnik in Finančna uprava Republike Slovenije. Hkrati, še določajo, da lahko Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije nadomestilo, ki ga je izplačal samozaposleni osebi izterjal delodajalca, pri katerem je samozaposlena oseba v času začasne zadržanosti od dela opravljala delo na podlagi pogodbe civilnega prava v nasprotju z Zakonom o delovnih razmerjih. S tem bi delodajalce odvrčali od tega, da bi pravico do bolniškega nadomestila iz Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije uporabili za vzpodbujanje prisilnega samozaposlovanja.

Vlada Republike Slovenije je, kot je že večkrat prej, izpostavila, da gre za sistemsko vprašanje in bi bilo treba k reševanju problematike pristopiti bolj sistematično. Vsaka sprememba mora biti rezultat konstruktivnega dialoga in doseženega najširšega soglasja socialnih partnerjev.

Zakonodajni postopek za to novelo zakona se je končal na matičnem delovnem telesu, zato o njem danes ne bomo niti odločali. Kljub temu pa želimo in moramo ponovno izpostaviti, da bo to problematiko, ki jo naslavlja predlagatelj, treba urediti. Z novelo se naslavlja eno od področij, na katerem so samozaposleni bistveno prikrajšani v primerjavi z zaposlenimi, to je nadomestilo dohodka v času začasne zadržanosti od dela oziroma bolniško nadomestilo. Ker samozaposleni nimajo delodajalca, prvih 30 dni bolezni de facto nimajo pravice do denarnega nadomestila, ki ga zaposlenim izplačuje delodajalec. Strinjamo se, da trenutna ureditev nadomestil plače za čas zadržanosti z dela za določene skupine predstavlja resno težavo, a tako, kot smo ljudje različni, tako specifični so tudi položaji, v katerih smo. To je tudi razlog, zakaj ne gre vseh poenotiti, saj v tem segmentu obstaja veliko različnih skupin, ki jih zaradi specifične dela in statusa ne moremo enačiti. Ravno zaradi tega bi bilo treba reševati tako, da bo sistem pravično naslovil težave po posameznih skupinah primerljivih primerov. Ker je zakonodajni postopek končan, nerealno pa je pričakovati, da bi karkoli podobnega bilo v tem mandatu sprejeto, na reformni zakon pa tudi ne računamo več, je zdaj čas, da se začne resna razprava. Kako bo naslednja vlada to področje začela naslavljal in ga tudi uredila. Način, kot ga predlagajo predlagatelji, je lahko eden od izhodišč za nadaljnje razprave, ki pa morajo biti povezane z vsemi deležniki v socialnem dialogu in najti najoptimalnejše rešitve. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Levica, zanjo Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

V Levici smo predlagali ta zakon zato, da bi izboljšal položaj samozaposlenih nasploh in znotraj tega prekarnih delavcev posebej.

Eden od glavnih problemov samozaposlenih je namreč ta, da prvih 30 delovnih dni niso upravičeni do bolniškega nadomestila. Redno zaposleni dobijo nadomestilo že od prvega dne, ker ga izplača delodajalec. No, samozaposleni pa delodajalca formalno nimajo, zato so prvih 6 tednov bolezni prepuščeni sami sebi. Ker samozaposleni nimajo pravice do bolniške, delajo tudi ko so bolni, razen če dobesedno padejo dol, ampak takrat njihov zdravstveni problem preraste v socialni problem. Še vedno morajo vzdrževati družine, še vedno morajo plačevati socialne prispevke. Marsikdo tega ne zmore in končna brez zdravstvenega zavarovanja. In iz tega je problem kotaleča se spirala in je iz dneva v dan večja. Hkrati pa je iz dneva v dan vedno več tudi samozaposlenih. 30 % več espejev imamo, kot smo jih imeli pred krizo, povprečni espe je imel predlani samo 330 evrov neto zaslužka na mesec. Pa vi poskušajte priti čez mesec s 300 evri, če lahko. In zato ni čudno, da je bila tudi stopnja revščine med samozaposlenimi temu ustrezna. Petkrat večja kot med redno zaposlenimi. Situacija je resna, zato smo socialisti predlagali, da samozaposleni dobijo pravico do bolniškega nadomestila od 4. dne bolezni dalje in da jim ga izplačuje Zavod za zdravstveno zavarovanje. To pravico bi imeli samo samozaposleni, ki ne zaposlujejo delavcev. Na tak način iz ukrepa izključimo subvencioniranje tistih espejev, ki so v bistvu delodajalci in imajo pod seboj tudi 50, 100 delavcev zaposlenih in tako naprej.

Na odboru je ta naš predlog padel s 6 glasovi proti 5. Proti je glasovala edino SMC. Razlogi proti, ki so jih navedli poslanci SMC, pa ne vzdržijo resne presoje. Prvi navedeni razlog je bil, kot, oh, tako pogosto, varčevanje. Kot smo povedali na odboru, govorimo o največ 10 milijonih evrov na leto. Če bi koalicija v 4 letih izpolnila obljubo, da bo ukinila dopolnilno zdravstveno zavarovanje, bi te stroške brez težav pokrili z novo javno dajatvijo, pa tudi tako to ne bi navrtalo katastrofalne luknje v našo zdravstveno blagajno. Drugi ugovor največje vladne stranke je bil, da bi s to novo pravico še bolj spodbudili espejizacijo. Glede tega moram takoj povedati, da je skrajno cinično, da nas SMC krivi za prekarost, medtem ko se ravno pod Cerarjevo vlado povečuje število drugorazrednih delavcev, ki delajo za javni sektor in državna podjetja preko zunanjih izvajalcev. Poleg tega pa smo v zakon vgradili tudi varovalko proti zlorabam. Zavod za zdravstveno zavarovanje bi lahko od delodajalca iztožil bolniško, ki jo je izplačal temu navideznemu espeju, pri katerem so bili v resnici podani elementi delovnega razmerja.

Dodatno smo v Levici predlagali novelo Zakona o delovnih razmerjih, po kateri bi bili do redne zaposlitve upravičeni vsi espeji, ki več kot vsaj 80 % svojih prihodkov ustvarijo pri enem naročniku. In če vas res skrbi prekarost, gospe in gospodje, boste vsaj tisto našo novelo podprli, če že bolniške za prekarce niste.

Ker je proti našemu predlogu glasovala izključno SMC, smo prejšnji teden pozvali ostale poslanske skupine, da sopodpišejo naš zakon. V tem primeru bi bil lahko sprejet še na aprilski seji, ampak razen prgišča nepovezanih poslancev nas ni podprl nihče, kar je še ena dokonča, če želite, potrditev, da prekarni delavci z izjemo Levice v parlamentu svojih zaveznikov nimajo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo Vlasta Počkaj.

VLASTA POČKAJ (PS SMC): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi!

Predlog zakona, s katerim predlagatelj predlaga določene rešitve, vezane na izplačevanje nadomestila bolniške odsotnosti samozaposlenim, je bil po posameznih členih zavrnjen že med obravnavo na matičnem delovnem telesu. Zato bi v tej fazi povzeli zgolj ključne razloge, zakaj v Poslanski skupini Stranke modernega centra predlogu zakona nasprotujemo.

Menimo namreč, da bi sprejetje zakona v predlagani obliki imelo posledično negativni vpliv na številna druga področja, pri čemer je zlasti zaskrbljujoč znaten odliv sredstev iz zdravstvene blagajne, kar posledično posega v pravice vseh zavarovancev. S predlaganim ukrepom skrajševanja obdobja izplačevanja denarnega nadomestila zaradičasne nezmožnosti za delo v breme delodajalca, samozaposlene osebe ali družbenika, se posledično zmanjšujejo pravice vseh zavarovancev, saj rešitev, kot je predlagana, pomeni širitev te pravice v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja. Glede na omejena sredstva za obvezno zdravstveno zavarovanje, bi to posledično pomenilo, da bi se morale bistveno skrajšati zdravstvene storitve, ki nam danes kot zavarovancem pripadajo, saj sredstva v zdravstveni blagajni niso neomejena. Predlog zakona določa tudi, da lahko Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije nadomestilo, ki ga je izplačal samozaposleni osebi, izterja od delodajalca, pri katerem je samozaposlena oseba v času začasne zadržanosti od dela opravljala delo na podlagi civilnega prava. Slednje ne le, da odstopa od veljavnih določb Zakona o delovnih razmerjih, ampak je sporno tudi to, da oseba v času začasne zadržanosti od dela ne opravlja dela oziroma v tem primeru ni upravičena do nadomestila. Zato ni jasno, katero fizično ali pravno osebo bi na podlagi tega dejstva Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije sploh lahko bremenil za povračilo stroškov.

Vlada je v svojem mnenju k predlogu zakona opozorila tudi na to, da mora biti zakonodaja na področju pridobivanja tovrstnih pravic rezultat konstruktivnega socialnega dialoga in umeščanja v del sistemskih rešitev. Nujno bi bilo oceniti, kakšne bi bile posledice

sprejetja takega predloga z vidika obremenitve gospodarstva in nenazadnje preveriti tudi javnofinančno vzdržnost predlagane spremembe.

V Stranski modernega centra smo naklonjeni rešitvami, ki so usmerjene k izpostavljanju višje stopnje socialne pravičnosti, vendar pa se zavedamo tudi, da je takšne rešitve treba sprejemati previdno in v širokem socialnem dialogu, da se zaradi reševanja določene družbene skupine ne ustvarja novih neravnovesij v družbenem okolju.

Zaradi navedenega predloga zakona ne podpiramo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo Nada Brinovšek.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Pozdravljeni še enkrat! Hvala za besedo, predsednik.

Predlagatelj je želel s predlogom sprememb Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju zagotoviti, da bi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije bolniško nadomestilo samozaposlenim, ki ne zaposlujejo drugih delavcev, začel izplačevati od četrtega dne zadržanosti iz dela in ne po poteku 30 delovnih dni tako, kot je v sedanji ureditvi. Sprememba zakona bi nedvomno izboljšala težko situacijo samozaposlenih, v kateri se ti znajdejo v primeru, če zbolijo. Znano je, da država aktivno spodbuja samozaposlovanje kot način reševanja visoke brezposelnosti, zato bi bilo tudi prav, da tem kategorijam po drugi strani tudi nekaj ponudi. S to spremembo bi se samozaposlenim, ki ne zaposlujejo drugih delavcev, ki bi jih v času njihove bolezni lahko nadomestili, omogočilo normalno zdravljenje in pa počitek. Ena od področij, na katerih so samozaposleni bistveno prikrajšani v primerjavi z zaposlenimi, je seveda nadomestilo dohodkov v času začasne zadržanosti od dela. Ker samozaposleni nimajo delodajalca, prvih 30 dni bolezni nimajo pravice do denarnega nadomestila, ki ga ostalim zaposlenim izplačuje delodajalec. Prav tako ne zaposlujejo delavcev, ki bi jih lahko nadomeščali v času njihove bolezni. Ker je dohodek samozaposlenih, ki ne zaposlujejo drugih delavcev, odvisen zgolj od njihovega osebnega dela, samozaposleni praviloma delajo, čeprav so bolni. To je dejstvo. Po statističnih podatkih ker kar 74 % samostojnih podjetnikov posameznikov. Pri tej kategoriji podjetnikov ni ogroženo le njihovo zdravje, temveč tudi njihova socialna varnost in pa socialna varnost njihovih družin. Torej, če samozaposlen delavec v času bolezni ne more delati, mora pa kljub temu plačati prispevke za socialno varnost. Potemtakem lahko sklepamo, da samozaposlitve, ki jih Vlada tako spodbuja, ne zagotavljajo socialne varnosti, po drugi strani pa Vlada tem samozaposlenim ne ponudi ničesar, kot sem že rekla.

Seveda ni potrebno posebej poudarjati, da bi se s tem povečali izdatki Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Predlagatelj ocenjuje, da cirka 10 milijonov letno. Ob tem pa ne gre zanemariti, da so samozaposlene osebe v letu 2017 plačale okrog 112 milijonov prispevkov za zdravstveno zavarovanje v to blagajno. Ampak Vlada tega predloga ne podpira, saj meni, da ne zagotavlja zastavljenih ciljev. Sprememba mora biti po mnenju Vlade rezultat konstruktivnega socialnega dialoga in doseženega soglasja socialnih partnerjev. Seveda Vlada ob koncu tudi ni pozabila poudariti, da je potrebno s tovrstnimi vprašanji pristopiti sistemsko. Škoda, da se Vlada ni spomnila na sistemskosti sprememb pri Zakonu o pacientovih pravicah, Zakona o zdravniški službi in pa Zakonu o zdravstveni dejavnosti. Ampak za sistemske spremembe, spoštovani kolegi, je tako ali tako že prepozno.

V Poslanski skupini SDS smo predlog Levice na matičnem odboru podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokoencev Slovenije, zanjo Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Vsem prav lep pozdrav!

V naši državi se radi pohvalimo, da smo ena od tistih držav, kjer imamo zdravstveno varstvo in zavarovanje izjemno dobro urejeno. Pa vendarle, če pogledamo, kolikokrat je bila samo v tem mandatu predlagana sprememba Zakona o zdravstvenem varstvu in zavarovanju, očitno zakonska podlaga ni tako dobra, kot si domišljamo. Mogoče je tak sistem ureditve bolniškega varstva dobro deloval v preteklosti, pa se zaradi spremenjenih razmer na delovnem trgu kaže, da vseeno za vse zaposlene ljudi sedanja ureditev bolniškega staleža ni dobra, ni primerna. Kot smo danes že slišali, se z največjim problemom pri bolniških odsotnostih srečujejo tisti, ki so samozaposleni, in še toliko bolj tisti, ki so s strani nekdanjega delodajalca bili prisiljeni v prevzem statusa samostojnega podjetnika. Žal se je na slovenskem trgu dela v zadnjih letih ta oblika prekarnega dela zelo razširila. Seveda se zavedamo, da vsak espe ni bil prisiljen v prevzem tega statusa, pa vendar imajo vsi isti problem, kadar zbolijo.

Zato v Poslanski skupini Desus razumemo in podpiramo intenco predlagatelja novele zakona. Jasno nam je, da novela ni ponudila idealne rešitve, temveč izhod v sili. Sistemske rešitve namreč še vedno nimamo in jo, če lahko sodim po pregledu zadnjega besedila novega predloga zakona o zdravstvenem varstvu in zavarovanju, v tem mandatu ne bomo dočakali. Ministričin pogled na zakon se namreč problema absentizma in prezentizma ne dotika in ne prinaša dobre sistemske rešitve. Hkrati pa se je tako preprosta

novela, kot je ta pred nami, naenkrat dotaknila obeh problemov. S tega vidika smo v naši poslanski skupini menili, da bi si predlog zaslužil podporo, zato predloga zakona nismo enotno zavrnil.

Zavedamo se, da trenutna ureditev sili samozaposlene v to, da delajo tudi, ko so bolni. Po drugi strani pa ogroža njihovo socialno varnost in da je samozaposlitev že sama po sebi dejavnik zdravstvenega tveganja. Tveganje revščine samozaposlenih pa je skoraj petkrat večje kot pri zaposlenih. Obenem pa nam je jasno, da gre za sistemsko vprašanje, ki ga je treba proučiti tudi z vidika posledice za gospodarstvo in z vidika socialne pravičnosti. Sprememba pa mora biti rezultat socialnega dialoga in najširšega soglasja socialnih partnerjev.

Eden od pomislov, ki smo ga imeli v naši poslanski skupini, je bil tudi ta, da bi s sprejetjem predlagane rešitve povzročili nove anomalije in povzročili nove neenakopravnosti in morebiti delodajalce celo spodbudili k siljenju delavcev v samozaposlitev, saj bi se na tak način znebili stroškov denarnega nadomestila, ki ga morajo delavci izplačevati v prvih 30 dneh bolniške odsotnosti.

Poslanke in poslanci v Poslanski skupini Desus se zavedamo, da bo potrebno problematiko absentizma in prezentizma čim prej sistemsko urediti na način, da bo lahko vsak delavec, ki zboli, ne glede na to, na kakšen način je zaposlen, posvetil vso pozornost okrevanju, ne pa da ga bo skrbelo, kako bo preživel, če si bo privoščil bolniško odsotnost. Se pa bojimo, da smo kot družba še daleč pred primernim rešitvi. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. V skladu z razlago Komisije za Poslovnik z dne 9. decembra 2009 Državni zbor ugotavlja, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem 3. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **23. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O INTEGRITETI IN PREPREČEVANJU KORUPCIJE.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 19 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za pravosodje gospodu Darku Staretu.

DARKO STARE: Hvala, gospod predsednik. Spoštovani poslanke, poslanci, drugi prisotni!

Vlada je na seji 18. januarja letošnjega leta sprejela predlog novele Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, ki je pred vami. Pričujoča novela vsebuje rešitve, ki po našem prepričanju pomembno krepijo pogoje za zagotavljanje apolitičnosti, višje stopnje kompetentnosti funkcionarjev KPK, predvsem pa tudi transparentnosti postopka izbire in imenovanja funkcionarjev Komisije za preprečevanje korupcije.

Natančneje v noveli urejamo in določamo pogoje za uvedbo in vodenje posameznih postopkov, ki jih je pristojna voditi Komisija za preprečevanje korupcije. Zelo jasno se definira vrste postopkov in pa zakonske pogoje in pa način vodenja teh posameznih postopkov. Jasno in nedvoumno se torej opredeljuje postopkovne pristojnosti, ki so se v dosednji uporabi zakona in tudi ob sodni praksi, ki se je uveljavila ob uporabi tega zakona, seveda prispevala in predstavila podlago za te rešitve, ki jih imamo pred sabo v pričujoči noveli. Zagotavljamo tudi bistveno višji nivo pravne varnosti v primeru objave javnih dokumentov in pa sprejemanja posameznih odločitev, vključno s pravicami vseh deležnikov v postopkih pred Komisijo za preprečevanje korupcije. Hkrati pa zagotavljamo tudi dodatne možnosti, metode in ukrepe, ki jih predvideva Zakon o integriteti za preprečevanje korupcije z namenom preprečevanja konflikta interesov, krepitve transparentnosti, integritete in pa seveda preprečevanja korupcije. Vse te metode in ukrepe, ki jih vsebuje obstoječi zakon, zdaj nadgrajujemo s tem, da bolj jasno in nedvoumno opredeljujemo pogoje in pa pravila pri posameznih metodah in ukrepih, širimo pa tudi pristojnosti na način, da dajemo možnost in ukrepe po zakonu komisiji na način, da se zdaj lahko na zakonski ravni izvaja in pa seveda predpisuje tudi pogoje za tako imenovan sistemski nadzor, kar je primerljivo z metodami dela Računskega sodišča. Povečuje se možnost in pristojnosti pridobivanja podatkov in dokumentov od fizičnih oseb, kadar nastopajo v pravnem prometu kot samostojni podjetniki oziroma espeji. Hkrati se daje s predlogom nova možnost in ukrep komisiji, da lahko predlaga uvedbo revizije Računskemu sodišču na podlagi ugotovitev v lastnih postopkih, istočasno se pa seveda zagotavlja tudi možnost ustreznega odzivanja, kot sem rekel že uvodoma, deležnikov oziroma posameznih oseb, ki so sodelovale oziroma so predmet nadzora in pa postopkov komisije. Pomembno se krepí možnost učinkovitejšega izvajanja nadzora nad premoženjskim stanjem zavezancev in hkrati se določa in nedvoumno opredeljuje pravna podlaga za javno objavo premoženjskega stanja najodgovornejšega, torej določenega kroga najodgovornejših državnih in pa funkcionarjev lokalnih oblasti. Z dopolnitvijo nadzora oziroma

določb o nadzoru pa se izenačuje pravni položaj funkcionarjev Komisije za preprečevanje korupcije z drugimi državnimi funkcionarji oziroma funkcionarji lokalne oblasti, ki so predmet nadzora komisije, in sicer v delu, ki ureja institut omejitve poslovanja, prepoved opravljanja dejavnosti, sprejemanje daril, nadzora nad premoženjskim stanjem. Skratka, vse te pristojnosti in pravila se zdaj nedvoumno in jasno določajo in so v pristojnosti po predlogu Državnemu zboru, da nadzira v bistvu te institute, kadar zadevajo funkcionarje Komisije za preprečevanje korupcije.

Pred nami je torej priložnost, da obstoječi normativni okvir, ki sam po sebi ni tako slab, je pa pomanjkljiv, izboljšamo in s tem seveda izboljšamo tudi pogoje za uspešnejše preprečevanje korupcije, hkrati pa tudi spodbudimo sedanjo KPK, da z uporabo predlaganih in razširjenih metod in ukrepov, ki jih zakon predvideva, še bolj učinkovito preprečuje korupcijo v Republiki Sloveniji in seveda krepí transparentnost, poslovanje in delovanje javnega sektorja in pa omejuje konflikte interesov. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, državna sekretar, kolegice in kolegi!

Brez dvoma je vprašanje preprečevanja korupcije in standard integritete v naši družbi eno najzahtevnejših vprašanj, ki seveda nikakor ne bo rešeno z zakonom o odpravi korupcije, žal. Vprašanje integritete in odnosa do korupcije se lahko resnično in v svojem temelju reši samo skozi spremembo družbenega okvira, na način, da bomo sami spremenili tudi odnos do tega, kaj pomeni družbeni uspeh, da to na eni strani ne bodo hitri zaslužki in dragi avtomobili, ampak da bo to pošteno delo, za katerega bodo tudi tisti, ki ga najemajo, pripravljeni plačati zgolj in samo pravično plačilo, da ne bodo iskali odvodov in da tudi svojega blagostanja ne bodo skušali uresničevati in izvrševati na račun vseh ostalih. Ker korupcija, četudi kratkoročno za koga lahko pomeni doprinos, je v resnici kraja samemu sebi. Zato je temeljno vprašanje, ali smo sposobni skozi sistem izobraževanja in ozaveščanja bolj kot skozi sistem sankcij in grožnje ustvariti pogoje, kjer bo razumevanje, da korupcija ne sme biti del našega vsakdana, postala družbena norma in da se bo s tem povezano naša država kot celota sposobna odpovedati primarno temu, kar je izvor korupcije – želji po tem, da imaš prekomerno in preko vrste in mimo dejansko opravljenega dela več kot drugi. Da ne bi predolgo zahajal v to, kaj so želje mimo realnosti, do severnih protestantskih dežel nas, žal, loči še precej kilometrov, ne le geografsko, zato bo bržkone mediteranski okvir tako

vrednost in zakonodaje, ki jo posledično moramo sprejemati, ostal še nekaj časa in je prav, da naslovimo integriteto in korupcijo v okviru, kjer pač to moramo storiti – skozi zakon, ki je pred nami.

Naša realnost je Komisija za preprečevanje korupcije, ki se bolj kot s preprečevanjem korupcije ukvarja z vprašanjem, zakaj številne, da ne rečem vse njene odločitve, končajo pred Upravnim in Vrhovnim sodiščem, kjer so pogosto in prepogosto na koncu celo odpravljene. Škoda, ki je povzročena tako komisiji kot tistim, ki so udeleženci v postopkih, ki jih izvaja, posledično pa tudi družbi, ki korupcije ne preganja ustrezno, pa je izjemna. In leta, ko postopkovna in sistemska pristojnost te komisije ni bila ustrezno naslovljena, so bila izgubljena leta za pregon korupcije. Zato je seveda to, kar je danes pred nami, lahko majhen, a ne pomemben korak. Če bi vsebino zakona gledali po točkah, ugotovimo predvsem, da ta komisiji daje nove, bolj natančne pogoje za uvedbo postopkov in na nek način navodila za to, kako naj te postopke vodi. Dovolj žalostno je, da moramo to početi z novim zakonom, ker to ni bilo mogoče do sedaj. Daje možnost predloga za revizijo, daje možnosti sistemskega nadzora, povečuje dostop do podatkov – vse to so orodja, ki jih lahko naštevamo in v zakonu opisujemo do onemoglosti in brez konca. Na koncu se vse izvede na to, ali bodo ljudje, ki so v Komisiji za preprečevanje korupcije, svoje delo želeli, znali in zmogli opravljati brez tega, da bodo dnevno bili bitke med sabo, za svoje lastne pristojnosti, funkcije ali take in drugače, male in velike egoizme. Tega mi kot zakonodajalec ne moremo preprečiti in v to ne moremo poseči.

In spet se vrnemo na tisto, kar povedal na začetku. Socialni demokratki bomo seveda podprli zakon, ker se zavedamo, da živimo v okolju, kjer se dobre odločitve same po sebi ne bodo zgodile zgolj zato, ker so potrebne, ampak jih moramo usmerjati tudi z zakonom. Želimo pa si, da bi tudi Komisija za preprečevanje korupcije ta zakon vzela in razumela dobronamerno, ne zgolj skozi prizmo njenega dela in ne zgolj skozi potrebo, da ubrani svoje dosežke. S korupcijo v tej družbi moramo narediti razkorak. Mora se končati kakršnakoli njena sprejemljivost, ampak ne na način, da je to na plečih ljudi, ki so vključeni v postopke, rezultat pa na koncu v odpravi odločitev. Kot že rečeno, predlog mora v nadaljnjo obravnavo. In verjamemo, da bo z vsemi deležniki mogoče pripraviti najoptimalnejši zakon, ki pa, kot že rečeno, bo spet predmet tega, ali smo ga voljni in pripravljeni uresničevati v njegovem namenu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Levica, zanjo dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Hvala, predsednik. Lep pozdrav še enkrat!

Že dolgo govorimo več kot o preprečevanju korupcije o sami komisiji, ki bi naj to korupcijo preprečevala. Od odstopa senata pod vodstvom Gorana Klemenčiča do neuspelega imenovanja novega senata, do odstopov in ponovnih imenovanj, spornega političnega članstva predsednika, sporov med samimi člani senata in nato odstopom namestnice, je problematika komisije očitno vedno globlja in težav z njo vedno več. Takšno stanje očitno ustreza predvsem dvema skupinama, na eni strani zagovornikom ukinitve komisije, na drugi strani pa vsem, ki se znajdejo tako ali drugače v raznih korupcijskih aferah. Ugotovitve komisije so predmet številnih manipulacij s strani tistih, ki se znajdejo v postopku. Vedno znova se pojavljajo očitki o pristranskosti, politični motiviranosti in vsaka končna ugotovitev je na koncu izpodbijana na sodišču. Problemi, povezani s komisijo, so torej voda na mlin ravno tistim, ki so korupcije osumljeni. Med njimi so tudi, jasno, politiki, ki še danes nemoteno opravljajo svoje funkcije, ves čas pa se sklicujejo na to, da so postopki nezakoniti. Glede na potek tega mandata lahko hitro dobimo občutek, da tudi tej vladi v resnici trenutno stanje prej koristi kot pa škodi.

Brez kratkega zgodovinskega pregleda je nemogoče prikazati celotno stanje boja proti korupciji, predvsem pa nedelovanja komisije za njeno preprečevanje. Zato naj se najprej ozrem nazaj. Po 30 dneh na oblasti je zaradi spornih poslov DZS odstopil gospodarski minister. Zaradi skoraj še 150 tisoč evrov težkih avtorskih honorarjev je odstopila šolska ministrica. Njena naslednica je na ministrskem stolčku sedela vsega 1 vikend, preden je odstopila zaradi plagiatstva in sumov zlorabe položaja. Naslednja afera s področja šolstva, ki je razkrila nezakonito izplačevanje dodatkov, tretje ministrice za izobraževanje sicer ni odnesla in niti ne njenega kolega, ministra za finance. Dalje, v takšnih in drugačnih sumljivih situacijah se je znašlo tudi kar nekaj državnih sekretarjev, eni so, na primer, odstopili zaradi kraje paštet, zaradi zlorabe navajanja svoje izobrazbe pa je po drugi strani državni sekretar na okoljskem ministrstvu bil prestavljen na funkcijo državnega sekretarja na infrastrukturnem ministrstvu ter postal šef projekta drugi tir. Zaradi spornega nakupa barskih miz, ki si ga je privoščil v bivši funkciji, je odstopil generalni sekretar Vlade, zaradi dolgov pa državni sekretar drugega gospodarskega ministra, gospoda Počivalška. Nekateri so na podlagi tega dosegli le karierni preboj. Potem, ko je država ustanovila podjetje 2TDK, je za šefa, na primer, postavila bivšega državnega sekretarja, spet drugi bodo napredovanj deležni po koncu mandata Vlade ali pa tik pred tem. Nekateri bodo direktorji bolnišnic, spet drugi direktorji kakšnega varstveno-delovnega centra. Nekateri so medtem z vladnimi projekti povečali svoje dobičke, s prodajo in postavitvijo rezilne žice, na primer. Če k temu pregledu dodamo še vse

sporno dogajanje okoli DUTB, SDH in nekaterih državnih podjetij, ne moremo mimo vprašanja, ali se to, da trenutna komisija ne deluje, dejansko namerno dopušča. Da ne bo pomote, stanje je seveda ustrezalo tudi preteklim vladam in bivšim funkcionarjem, naj gre za zlorabe položaja, z skrivanje premoženja, za nespodobna samoimenovanja ali denarne nepojasnjene izvora, je vsem akterjem teh afer skupno eno – dokler je sistem, kakršen je, je enostavno lažje izpodbijati ugotovitve komisije na sodišču; dokler je sistem, kakršen je, je s temi ugotovitvami lažje manipulirati, lažje se je prikazovati kot žrtev vedno bolj zapletenih in tematičnih teorij zarot, političnih konstruktov in vsega, kar še pride ob tem. Kljub temu da je bil boj proti korupciji ena glavnih predvolilnih obljub te koalicije, smo v situaciji, kjer se z odkrivanjem korupcije, politične odgovornosti in sumov kaznivih dejanj ukvarjajo le preiskovalne komisije Državnega zbora, opozicija torej, kljub velikim obljubam o pripravi sistemske rešitve, ki bo omogočila preiskavo vseh večjih in s korupcijo prepletenih državnih projektov, se ni zgodilo nič. Vlada je sicer pripravila zakon, ga vehementno predstavila kot ključni projekt te vlade in ga maja 2015 prinesla v Državni zbor. Po skoraj treh letih je popolnoma jasno, da ni šlo za nič drugega kot za nekakšno oglaševalsko potezo in da je zakon napisan tako slabo, da se ga niti ne da popraviti. No, resnici na ljubo, Vlada niti ni vložila posebnega truda v to, da bi ga kakorkoli popravila.

Še večji problem se pa skriva neke drugje – v vseh večjih državnih projektih, pri katerih je v privatne žepe odtekala nepredstavljiva količina javnega denarja, je šlo za tisto, kar lahko imenujemo najnevarnejšo vez, vez med SDS in SD, kot pri TEŠ-6, na primer. To ponavadi pomeni, da ne bo nihče kriv in na koncu ni niti nihče odgovoren. Edini, ki lahko to spremeni, je trenutno kolega Hanžek s preiskovalko, ki smo jo takoj po vstopu v Državni zbor predlagali v Levici.

V luči vsega navedenega je po pregledu sprememb protikorupcijske zakonodaje veliko lažje razumeti nekatere predlagane rešitve. V zakonu je sicer kar nekaj pozitivnih rešitev, ki jih podpiramo, na primer, širitev kroga zavezancev tudi na druge funkcionarje in javne uslužbence, vključno z Banko Slovenije, ki se otepa vsakršnega nadzora, pa nadgradnja informacijskega sistema, kjer bo javno objavljenih več podatkov, kot jih je danes. Podpiramo tudi javno objavo premoženjskega stanja funkcionarjev ter bolj jasne določbe o lobiranju. Ne moremo pa mimo dejstva, da v primeru popolnega nedelovanja komisije še vedno ne bo na koncu možno ukrepati. Še vedno ne bo mogoče senata razrešiti oziroma na kakršenkoli način presekati agonije tega gordijskega voza. Namesto te možnosti in namesto popolne razjasnitve postopka ter pravic posameznikov v teh postopkih se je ministrstvo odločilo, da okrne pristojnosti komisije. Komisija

se bo po novem večinoma ukvarjala zgolj z integriteto ne pa tudi s konkretnimi primeri korupcije. Bo sicer opravljala razgovore, zbiral dokaze, ne bo pa več mogla sprejeti ugotovitev v konkretnih primerih. Ko bo vse gradivo predala pristojnim organom, bo primer enostavno zaključila. Vse, kar bo lahko naredila, je to, da objavi mnenje, v katerem se na načelni ravni opredeli do sistemskih pomanjkljivosti ali neskladij.

V Levici smo prepričani, da je za uspešen boj proti korupciji nujno potrebna močna, ampak res močna komisija za preprečevanje korupcije, to pomeni, s strokovnimi in za funkcijo primernimi vodilnimi kadri, z jasno določenim postopkom, ki bo na koncu vzdržal tudi pred vsakršnim sodiščem, z jasnimi in konkretnimi pooblastili, ki so dovolj široka, da omogočajo dejansko preprečevanje korupcije in obravnavo konkretnih primerov. Če bo komisija na koncu brezzobi tiger, ki svetuje in izdaja samo splošna mnenja, potem to ne more biti Komisija za preprečevanje korupcije, pač pa bolj Komisija za krepitev integritete.

Zaradi vseh tistih rešitev, ki so potrebne in tudi gredo v pravo smer, bomo v Levici predlog tokrat podprli.

V naslednji obravnavi pa ga bomo podprli le, če bodo iz njega črtane določbe, ki komisijo spreminjajo v nekakšen svetovalni organ, ter če bo v primeru nevzdržnega stanja, kakršno je danes, omogočena razrešitev senata. Predvsem pa pričakujemo, da je zakon napisan dovolj dobro, dovolj trdno, da po prejemu mnenja Zakonodajno-pravne službe ne bo obležal v predalu, skupaj s tistem o sistemskih preiskavah državnih projektov.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo dr. Bojan Dobovšek.

DR. BOJAN DOBOVŠEK: (PS NP): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Smo v času turbulentnih sprememb v družbi. Družbo zaznamujejo spremembe v tehniki, smo na pragu četrte industrijske revolucije, prehod v kibernetski svet in pa v družboslovju. Tukaj je še kako pomembno, da na eni strani imamo vedno več ljudi, ki so bogati, in tista majhna peščica, ki drži svet v šahu, in pa vedno več revnih na drugi strani. In tukaj so najbolj izpostavljene problematike korupcije v najširšem smislu. Kaj je pereče? Pereče so tranzitne države in Slovenija pri tem izstopa. Govorimo o sistemski korupciji, ki smo jo v Sloveniji priznali, da obstaja. Govorimo o globoki državi, o prevzemu institucij, prevzemu zakonodaje, zakonodajne veje oblasti, priča smo poplavi zakonov v zadnjem hipu. Vse skupaj rezultira v ugrabljeni državi. In kako jo odpraviti? S protikorupcijskim delovanjem. Komisija za preprečevanje korupcije ima tukaj veliko vlogo. Lahko govorimo o efertu millefoglie, o efektu, pristopu do korupcije na več nivojih. Kazenski

nivo – policija–tožilstvo, na finančnem nivoju – sledenje tokovom denarju in pa medijski nivo, četrta veja oblasti, to so zobje Komisije za preprečevanje korupcije – mediji. Ali so mediji neodvisni? Ali preiskujejo korupcijska dejanja? Menim, da ne. In pa seveda tisto temeljno poslanstvo komisije – preprečevanje korupcije. Koncept komisije, ki je bil sprejet in eden izmed temeljnih pogojev za vstop Slovenije v Evropsko unijo, je bil dober za tisti čas, vendar je prišlo v tem času do toliko sprememb, da potrebujemo povsem nov koncept, ki se približa skandinavskim državam, ki so največ naredile na tem področju.

Predlog, ki je pred nami. Zanima me kaj o tem predlogu meni Služba Vlade za zakonodajo. Ali meni, da je predlog primeren ali potrebujemo nov koncept? Vidimo, da gre za veliko spremembo. Zanimalo me bo, kaj bo o tem dejala Zakonodajno-pravna služba, kako gre to v skladu z resolucijo o normativno dejavnosti. Zanima me mnenje lokalne samouprave. Nekaj teh je negativnih. In pa seveda kaj o tem menita stroka in javnost. Ostaja nerešeno vprašanje, zakaj ravno zdaj, pred koncem mandata, zakaj se hiti, da se ne rešijo vprašanja. Kaj bo s kvaliteto tega zakona? Kako bo v nasprotju z drugimi zakoni? Kako se bo dal izvajati in pa kakšne bodo finančne posledice? To ni točno opredeljeno. Vidimo, da gre v predlogu za obsežne spremembe, in to ni tisto, kar jasno opredeljuje boj proti korupciji. Zadeve se komplicirajo, namesto da bi bile enostavne in jasne. Takšen naj bi bil nov koncept boja proti korupciji. Izpostavimo lahko nastajanje zakona, ki se je prinesel iz Ministrstva za javno upravo na Ministrstvo za pravosodje. Ni pojasnjeno zakaj. Vprašanje individualne odgovornosti. Prenos odgovornosti znotraj komisije na strokovne sodelavce. Kako bo to vplivalo na odločanje? Ni rešen zadostno, vsaj za nas poslance, problem lobiranja, problem zaščite žvižgačev, ni problema rotirajočih vrat.

Kar se tiče podatkov, seveda so nekateri pozitivni premiki, ampak tudi pri podatkih ni ostalo razčiščeno, kako se bodo pridobivali, uporabljali in obdelovali. Jaz mislim, da bo tukaj moralo priti do razjasnitve, kaj se na tem področju lahko dogodi. In pa seveda tisto, kar je najbolj pomembno, položaj, funkcija predsednika in članov komisije. Vidimo, da ima predsednik države velik problem imenovanja teh ljudi. Pridobiti ljudi, ki so strokovni, položaj, mesto in ugled v državi. To ni rešeno in s tem predlogom ne bo rešeno, problem bo ostal. Odgovornost in položaj.

V danih družbenih razmerah, ko vidimo, da je korupcija prisotna povsod in v različnih oblikah in koncem mandata v tem predvolilnem času in vseh odprtih vprašanjih, sploh vloge in položaja, menim, da je bolj primeren nov koncept kot pa takšne korenite spremembe tega koncepta pred koncem mandata.

Zato bomo v Poslanski skupini nepovezanih poslancev glasovali po svoji vesti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo mag. Aleksander Kavčič.

MAG. ALEKSANDER KAVČIČ (PS SMC): Hvala, spoštovani predsednik Državnega zbora. Spoštovani predstavniki Vlade, spoštovani poslanke in poslanci!

Današnja obravnava te točke je namenjena splošni razpravi o predlagani noveli Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije. Gre za matični zakon, na podlagi katerega je bila ustanovljena Komisija za preprečevanje korupcije. Pri tem je treba kot izhodišče izpostaviti, da je komisija samostojen in neodvisen državni organ, da pri svojem delu ni podrejena in ne sme prejemati navodil ali usmeritev za delo s strani Vlade, Državnega zbora in drugih državnih organov, kot tudi drugih pravnih in fizičnih oseb. Neodvisnost in samostojnost sta temeljna konstitutivna elementa, na katerih stoji in pade avtoriteta te institucije.

V Stranki modernega centra vsekakor pozdravljamo vrsto rešitev, ki jo prinaša predlagana novela zakona, vendar pa bi tudi želeli, da se o nekaterih rešitvah in predlogih ponovno premisli in pretehta tudi druge in različne možnosti. Pri tem imamo v mislih zlasti nejasnosti in nedorečenosti glede instituta osebnostne primernosti predsednika in namestnika v predlagani ureditvi kandidacijskega postopka in postopka imenovanja funkcionarjev. Poleg tega ugotavljamo, da se zaradi izpostavljenosti prekrškovnih določb v noveli zakona, ki jih bo dobila Komisija za preprečevanje korupcije, lahko dobi vtis o represivni naravi tega organa, kar pa ni namen in cilj teh sprememb. Razmislek bi veljal tudi v smeri natančnejše ureditve ali ustreznih dopolnitev nekaterih določb predloga zakona, kot je na primer nejasna pravna podlaga Državnega zbora za pridobitev podatkov za izvedbo nadzora premoženjskega stanja ali sploh vprašanje o pravni podlagi za določitev pristojnosti izrekanja glob za prekrške, ki so določene v predlaganem 30. členu.

Za rešitev, ki uvaja obvezno sporočanje o lobističnih stikih tudi za interesne organizacije, ugotavljamo, da ni slaba, menimo pa, da je potrebna natančnejša opredelitev teh interesnih organizacij. Verjetno se vsi strinjamo z ugotovitvijo, da se Komisija za preprečevanje korupcije srečuje z nekaterimi težavami tako na področju vsebinskega in postopkovnega kot tudi kadrovskega delovanja, ki ne utrujejo njihovega ugleda, še več, ta ugled in zaupanje v institucijo se je med ljudmi v zadnjih letih bistveno zmanjšal. Zavedamo se, da pri tem ne gre iskati razloge za tako stanje zgolj v normativni pomanjkljivosti in nedorečenosti, temveč tudi v

konkretnih težavah, s katerimi se srečuje komisija. V okviru tega zlasti pričakujemo, da bi se senat kadrovsko izpopolnil in da bi začel delovati v polni sestavi. Naša pričakovanja so utemeljena na temeljnih načelih delovanja Komisije za preprečevanje korupcije, to je omejevanje korupcije, krepitev pravne države ter integritete, transparentnosti delovanja države in celotne družbe. Ustavnost in zakonitost ter nepristranskost in etika so temelji dela komisije, njena zaveza pa je zlasti v tem, da se prepreči, da se stanje v družbi na tem področju ne bi poslabšalo, temveč da se to stanje bistveno izboljša.

Poslanke in poslanci Stranke modernega centra si želimo sprememb na tem področju, vendar poudarjamo, da je nekatere rešitve v predlagani noveli treba ustrezneje urediti, nekatere pa dodatno preučiti. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije je primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovani kolege in kolegi!

Tokrat stališče začenjam po ministrovo, »olupimo to čebulo« oziroma novelo Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije. Izhajajoč iz dejstva, da več listov, ko bom odstranila, bolj bo peklo. Namerno bom izpustila majhne lističe, kajti v razpravi bo zanje še dovolj časa, dotaknila pa se bom le tistih večjih, ključnih. Prvi, prvi list namenjam postopku in načinu same priprave besedila sprememb zakona, drugi bo namenjen uvedbi novih birokratskih bremen in finančnim posledicam, tretji postopku imenovanja funkcionarjev komisije, kar očitno najbolj skrbi ministra Klemenčiča. Četrtega pa namenjam povrnitvi zaupanja ljudi v državo in njene temeljne stebre državotvornega delovanja, kar naj bi novela predstavljala in kar naj bi bil razlog za njeno sprejetje.

Pa začnimo. Postopek in način same priprave besedila oziroma sprememb zakona. V času, ko je bil minister Klemenčič v vlogi predsednik Komisije za preprečevanje korupcije, v obdobju vlade Janeza Janše, je bil zelo glasen in kritičen, ko je šlo za področje sprejemanja zakonodaje. Takrat je Klemenčič menil, da javne strokovne razprave o posameznih zakonodajnih rešitvah ne smejo biti razumljene kot zavlačevanje in nasprotovanje potrebnim spremembam. Usklajevanje iskanja dobrih rešitev in odprtost za mnenje strokovne javnosti in tudi neodvisnih državnih organov, sta bila po njegovih besedah garant omejevanje parcialnih interesov, boljše kvalitete predpisov in odpravljanje korupcijskih tveganj. Ne glede na to, da je predlagana novela nastajala celotno obdobje te vlade, je treba poudariti, da je novela pod okriljem Ministrstva za javno upravo

nastajala mnogo bolj intenzivno in kooperativno kot po letu 2016, ko je to področje korupcije prišlo na Ministrstvo za pravosodje. Iz tega izhaja, da bi bil predlog zakona pred nami, se pravi pred poslankami in poslanci, mnogo prej, če bi področje obstalo pod prvotnim ministrom za javno upravo. Tako pa materijo obravnavamo v času zadnjih vzdihljev te vlade, zame popolnoma neresno in neodgovorno. Medtem ko je minister v času vodenja KPK ocenjeval strokovno mnenje pri sprejemanju zakonodaje kot garant za sprejemanje dobrih in transparentnih predpisov, se pri svojih zakonskih predlogih na to preprosto poživlža. Stališče službe Vlade za zakonodajo, da tako pomembne in obsežne systemske spremembe, kot so predstavljene v tej noveli, zahtevajo pripravo povsem novega zakona, minister preprosto ignorira. Tudi argument slovenskih občin, ki nasprotujejo nekaterim zakonskim rešitvam, so preslišana. A ministru se očitno mudi. Zato je naša zaskrbljenost nad procesom sprejemanja te zakonodaje, ki je tvegano in netransparentno početje, več kot upravičeno. Ob tem pa najbolj bode v oči in kaže na izjemno ignoranco ministra Klemenčiča podatek, da kljub pozivom aktualnega vodstva KPK na ministra Klemenčiča in tudi predsednika Vlade Mira Cerarja, na strani ministra za pravosodje Klemenčiča ni bilo pripravljenosti, da bi se ta sestal s predsednikom, aktualnim predsednik KPK Borisom Štefanecom, na temo sprememb zakonodaje in izmenjave mnenj. Torej ne glede na to, koliko časa je trajala priprava te novele, je način povsem nesprejemljiv in daleč od tega, da bi se iskalo prave in dobre rešitve. Očitno je razlog in cilj sprememb zakona daleč od tistega, kar bi dejansko moral biti, in je predvsem priprava okvirja za poglobljanje globoke države in ne za borbo zoper nje. Če se minister vsaj delno želi oprati in opravičiti teh dvojnih meril, potem predlagam, da on sam oziroma koalicija predlagate, da se opravi splošna razprava o Zakonu in integriteti in preprečevanju korupcije. Govorim o javni predstavitvi mnenj.

Drugi list. Uvedba novih birokratskih bremen in finančne posledice. Kljub vedenju, da je za uspešno delovanje države na vseh nivojih potrebno odpravljanje odvečnih birokratskih postopkov, v Združenju občin Slovenije opozarjajo, da pri predlaganih rešitvah zakonodajalec sledi vedno večji birokratizaciji postopkov. Torej namesto, da bi zakon odpravljal administrativne ovire, jih še krepi. Prav tako je neodgovorno in nedopustno zavajanje predlagatelja oziroma ministra za pravosodje, da spremembe zakona nimajo finančnih posledic. To preprosto ne drži, saj bodo morale občine izvajati nekatere nove in dodatne naloge, kar pa bo seveda imelo tudi finančne posledice. V primeru sprejetja zakona v Združenju občin Slovenije pozivajo, da se bo to upoštevalo pri določanju višine povprečnine. Skratka, podatek, da zakon nima finančnih posledic, preprosto ne drži, zato od ministra

oziroma ministrstva, ker danes ministra ni, pričakujem, da bo med razpravo pojasnil oziroma podal oceno finančnih posledic zaradi uvajanja novih birokratskih bremen.

Tretji list. Postopek imenovanja funkcionarjev komisije. Postopek imenovanja funkcionarjev komisije je očitno tisti list čebule, ki najbolj skrbi ministra Klemenčiča, saj se novela zakona v veliki meri posveča prav temu področju. Bojazen, da bi po izteku mandata aktualnemu vodstvu KPK sledila neka podobna politično neobremenjena sestava, je prevelika, zato je treba zakonsko to preprečiti. Mesto v senatu mora biti namreč pripravljeno za preverjen kader, z referencami in skupnim imenovalcem, kot smo jim bili priča pri Kosu, Klemenčiču in Praprotniku. Izjava aktualnega predsednika KPK Štefaneca, da so čevlji njegovih predhodnikov okuženi z glivicami nezakonitosti, je bil dovolj jasen signal, da je treba imeti komisijo povsem pod nadzorom. Skrb vzbujajoč zapis Komisije za preprečevanje korupcije v oceni stanja 2016, da na področju boja s korupcijo pomembni vladni ukrepi ostajajo še naprej neuresničeni, je zadnje, kar bi si ta vlada dovolila slišati. Opozoril glede Teš 6 in projektov, kot je drugi tir, očitno KPK v poročilu ne bi smel omenjati.

In četrti, zadnji list: povrnitev zaupanja ljudi v državo in njene temeljne stebre državotvornega delovanja oziroma »čebula je razgaljena«. Predlagatelj, torej minister Goran Klemenčič oziroma Ministrstvo za pravosodje, je v uvodu ocene stanja in razlogov za sprejem sprememb in dopolnitev Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije zapisal, citiram: »Skladno s koalicijskim sporazumom o sodelovanju v Vladi Republike Slovenije za mandatno obdobje 2014–2018 je poslanstvo Vlade Republike Slovenije povrnitev zaupanja ljudi v državo in njene temeljne stebre državotvornega delovanja.« Konec citata. In kako ta vlada in minister Klemenčič uresničujejo omenjeno zavezo? Je državotvorno delovanje to, da sodišča blokirajo delovanje in postavljajo ter predstavljajo oviro pri pridobivanju pomembne dokumentacije, ko gre za delovanje tako imenovane Logarjeve komisije oziroma parlamentarne komisije za ugotavljanje zlorab v bančnem sistemu, ki je v začetku svojega delovanja zaradi tovrstnih početij sodišč izgubila kar 7 mesecev dragocenega časa? Ali pa je morda to, da višje sodišče sklene, da omenjena komisija ni upravičena do informacije kdo od ministrov, direktorjev, tajkunov in ostalih je obiskoval člane Nove Ljubljanske banke, torej banke, ki je v lasti davkoplačevalcev in so za njeno sanacijo morali plačati iz lastnih žepov? Se ta vlada in pravosodno ministrstvo pod taktirko Gorana Klemenčiča tako loteva boja zoper kriminal in korupcijo? Si tako predstavljate povrnitev zaupanja državljanov in državljanov v državo in njene temeljne stebre? Koliko glav, spoštovani, je do sedaj odletelo na podlagi ugotovitev oziroma v Državnem zboru sprejetih

vmesnih poročil preiskovalne komisije za ugotavljanje zlorab v bančnem sistemu, kjer gre pri drugem vmesnem poročilu za ugotovitev o milijardi evrov opranega iranskega denarja, kjer pa se konkretno omenja tudi ime samega pravosodnega ministra, ko je bil ta še v vlogi predsednika KPK in naj bi se na vse pretege boril zoper korupcijo in to tudi v bankah? Ta boj je bil tako temeljit in neizpros, da je bil član senata Praprotnik na podlagi izjemnih izkušenj in kompetenc na področju bančništva po pompoznem odstopu senata KPK nemudoma zaposlen v Novi Ljubljanski banki. Na koliko primerov slabega, koruptivnega in kriminalnega početja v banki vseh davkoplačevalcev je do sedaj opozoril? Sprašujem. Seveda tukaj ne moremo mimo dogajanja v zdravstvenem sistemu. Na račun zdravlja naših bolnikov se dogajajo nedopustna odtekanja denarja in korupcija najvišje stopnje. Mar bo ta predlog zakona to onemogočil? Skratka, spoštovani, če potegnem črto pod zapis glede vrnitve zaupanja ljudi v to državo, ki ga navajate v razlogih za sprejetje tega zakona, lahko samo rečem, da z novelo Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije ob vseh vaših neuresničenih obljubah iz začetka mandata državljanom in državljanom samo mečete pesek v oči.

Čebula je olupljena do konca, žalostno pa je, da oči do solz pečejo predvsem prebivalce Republike Slovenije, ki morajo vse to gledati in plačevati iz lastnih denarnic.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, spoštovani predstavniki Vlade, spoštovani poslanke in poslanci!

Danes odločamo o predlogu sprememb in dopolnitev zakona, na katere smo dolgo čakali, po mnenju nekaterih celo predolgo. Ker gre za obsežne dopolnitve veljavnega zakona, bi veljalo razmisliti, ali ne bi bilo bolje pripraviti novega predloga Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, a predlagatelji so se odločili za drugačno pot. Tako imamo v obravnavi spremembe in dopolnitve, ki po mnenju predlagateljev ustvarjajo pogoje za učinkovitejše delo KPK oziroma za dodatno krepitev vrednosti in načel, kot so integriteta, odgovornost, transparentnost, vladavina prava in javni interes.

V Poslanski skupini Desus pozdravljamo predvsem spremembe, s katerimi komisijo kot kolegijski organ razbremenjujejo ukvarjanja z rutinskimi zadevami in primeri, ki so z vidika ciljev njenega delovanja manj pomembni, kot tudi določene dodatne ukrepe komisije. Da je na področju korupcije in integritete treba še marsikaj postoriti, kažejo tudi rezultati mednarodnih raziskav. Tako je na indeksu zaznave korupcije največje mreže za

boj proti korupciji Transparency International med 168 državami Slovenija dosegla 35. mesto. Verjetno pa bi si vsi želeli slediti vodilnim državam na lestvici, to so Danska, Finska in Švedska. Slovenija je sicer od leta 2012 na lestvici zaznave korupcije napredovala, a do vidnejšega premika do danes še ni prišlo.

Na tem mestu se nam v Poslanski skupini Desus postavlja vprašanje, ali so predlagane rešitve in dopolnitve, ki jih danes obravnavamo, res prava pot do vidnejših rezultatov, torej ali bodo res prispevale k izboljšanju systemskega okvirja boja proti korupciji. Mnenja poslank in poslancev so različna, zato bomo pozorno prisluhnili današnji razpravi in se na podlagi te odločili, ali je predlog primeren za nadaljnjo obravnavo. Kar nekaj pripomb ima tudi Komisija za preprečevanje korupcije, na drugi strani pa nas Transparency International Slovenije poziva k čimprejšnjemu sprejetju zakonodaje, s katero bi vzpostavili trajne systemske rešitve, ki bi dolgoročno pozitivno vplivale na zmanjšan obseg korupcije. Dejstvo je, da se je predlog usklajeval z mnogimi deležniki, upoštevanih je bilo veliko pripomb, nekatera vprašanja pa še vedno ostajajo odprta. Tako, na primer, v Združenju občin Slovenije opozarjajo na oceno finančnih posledic predloga zakona na proračun občin, na prekratke roke, določene za poročanje sprememb premoženjskega stanja. Prav tako predlagajo, da se državne svetnike izvzame iz poročanja o premoženjskem stanju, kot tudi na previsoke kazni tako za odgovorne osebe kot za organe. Vsekakor pa se v Poslanski skupini Desus zavedamo, da je hkrati treba poskrbeti tudi za učinkovito udeležanje zakonodaje v praksi, kajti dejstvo je, da se na področju odkrivanja in pregona korupcije še vedno srečujemo z večjimi pomanjkljivostmi. Zatiskali bi si oči, če ne bi priznali, da k temu prispeva tudi padec ugleda Komisije za preprečevanje korupcije, pri čemer vodstvo že nekaj časa pretresajo notranji spori in številni očitki. Kako torej zaupati komisiji, ki nima urejenih razmer znotraj lastnega delovanja. Na navedene težave je nenazadnje opozorila tudi tuja strokovna javnost, na primer, OECD in komisija Evropske unije. A vendar je treba povedati, da se je stanje znotraj Komisije za preprečevanje korupcije le postavilo na noge. Verjetno je k temu pripomogel odhod namestnice predsednika KPK, s katero sta imela s predsednikom kar nekaj težav, o katerih smo pogosto prebirali v medijih. Zato je še toliko bolj pomembno, kdo bo v prihodnje namestnik predsednika Komisije za preprečevanje korupcije.

Da pa vendarle ni vse tako črnogledo, je treba poudariti, da je ta vlada že sprejela ukrepe, ki so pozitivno vplivali na najbolj tveganih področjih. Kadrovska okrepitev tožilstva s 30 novimi tožilci je, denimo, le en korak v pozitivno smer.

V Poslanski skupini Desus bomo prisluhnili ministrstvu in celotni današnji razpravi,

na podlagi katere se bomo, kot že rečeno, o glasovanju odločali po svoji vesti. Vsekakor pa bo predlog zakona v drugi obravnavi, če seveda do nje pride, potreben določenih dopolnil. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, za njo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik. Spoštovani državni sekretar, dragi kolegice in kolegi!

Imamo problem. Imamo pravzaprav najmanj dva ključna problema. Prvi, avtor zakona, minister za pravosodje, nekdanji predsednik Komisije za preprečevanje korupcije se ne pogovarja z aktualnim predsednikom Komisije za preprečevanje korupcije. In drugi problem, ta zakon smo pričakovali glede na normativni plan dela Vlade v letu 2016, danes smo leta 2018, ampak to ni toliko pomembno, da smo leta 2018, pomembno je to, da smo 5 minut pred volitvami, že v neki predvolilni igri. In zdaj prihaja ta zakon, ki bi naj izboljšal situacijo glede preprečevanja korupcije, ki bi naj zmanjšal korupcijo v Sloveniji. In Vlada bo naredila pač še eno kljukico več, lahko se bo pohvalila, da je številu lepotnih popravkov zakonov na področju pravosodja dodala še enega, še en zakon. To pa je tudi vse.

Pravna država je odvisna od moralne integritete ljudi, ki delujejo na področju odkrivanja in pregona ter na področju pravosodja, in ne od števila sprejetih zakonov. To je dejstvo. Slovenska pravna domačijskost je v naši državi že tako v uveljavljena, da se zdi že kar običajno in že kar sprejemljivo, če se nekemu, beri zelo znani osebi v Sloveniji, zaradi družinskih, prijateljskih, poslovnih ali oblastnih povezav uspe izogniti roki pravice. Kljub temu da zakon Komisijo za preprečevanje korupcije opredeljuje kot samostojen in neodvisen državni organ, gre za organ, ki ima sicer širok nabor pristojnosti, vendar zgolj pri preiskovanju tistega dela ravnanj, pri katerih obstaja sum korupcije, medtem ko nima klasičnih preiskovalno izvršilnih pooblastil za pregon kaznivih dejanj korupcije.

V Novi Sloveniji se še kako zavedamo, da se koruptivnost v državi kljub delovanju omenjene komisije ne zmanjšuje ali pa vsaj dovolj hitro ne zmanjšuje. Statistični podatki sicer kažejo trend navzgor, torej v smeri napredovanja. Zavedamo se, da tudi delovanje takšnega organa samo po sebi ne zagotavlja uspešnega boja proti korupciji, ki preko lobijev obvladuje kapitalske interese. Potrebujemo učinkovito in pravično delo sodstva ter organov odkrivanja in pregona, policijo in tožilstvo in ne komisije s pooblastili in odgovornostjo, kot jo ima sedanja Komisija za preprečevanje korupcije. Razvite demokracije, gospe in gospodje, po katerih se vsi tako radi zgledujemo, takih institucij ne poznajo. Danska in Švedska, na

primer, sodita med države z najmanj korupcije, saj imajo in pravičen sodni sistem ter dobro delujoče organe odkrivanja in pregona. Žal naša realnost kaže, da političnim lobijem ni v interesu komisija oziroma organ za preprečevanje korupcije, ki bi imel sistemsko moč. Zato tudi današnja novela komisiji kot nosilcu boja proti korupciji jemlje še tisto malo postransko vlogo, ki jo ima sedaj. Zdaj komisija ne bo več govorila o imenu in priimku konkretne obravnavane osebe, temveč bo o tem primeru zavzela le načelno mnenje, ker se bo le na načelni ravni opredelila do ugotovljenega ravnanja. Pa naj razume, kdor more! Vse naštetu kaže na to, da bo KPK izgubila vso svojo kredibilnost. Lahko bi rekli celo, da Vladi ustreza stanje, kakršno je, z vso omreženostjo elit. Če bi v naši državi prevladal razum in interes, da resnično postavimo trdne temelje pravne države, potem komisije za preprečevanje korupcije, takšne, kot jo imamo sedaj, še manj pa takšne, kot jo predvideva današnja novela zakona, ne potrebujemo. Vse represivne naloge s področja korupcijskih kaznivih dejanj bi se lahko opravile v okviru policije in tožilstva, preventivne naloge s področja korupcije pa bi lahko opravljala notranja organizacijska enota ministrstva za pravosodje.

Če se vrnem nazaj na današnjo novelo, prinaša celo vrsto nepomembnih sprememb in dopolnitev. Zaradi njihovega velikega obsega bi morali imeti pravzaprav na mizi povsem novi zakon. Seveda nov zakon, ki bi prinesel prepotrebne vsebinske spremembe, o katerih je leta 2013 govoril takratni predsednik te komisije gospod Goran Klemenčič. Nemoč v delovanju komisije je bila takrat razlog, da je senat KPK odstopil. V Novi Sloveniji se danes sprašujemo, zakaj gospod Goran Klemenčič, danes minister za pravosodje, na tej funkciji ni opravil svoje domače naloge. V rokah je imel vse potrebne vzvode, poznal je vse sive lise področja korupcije in imel je vsa pooblastila kot minister, le nečesa ni imel, interesa ni imel, da to stori. Interesa, da Slovenija stopi na pot prave sodne reforme, po zgledu vsaj kakšne držav članic Evropske unije. Niso najpomembnejši lojalni ljudje, ampak so najpomembnejši strokovnjaki, ki bodo za svoje odločitve prevzeli tudi osebno odgovornost. Dokler bo neodvisnost sodstva obstajala le na kolektivni ravni, ne bo pa neodvisnosti posameznih sodnikov, sodna veja oblasti ne bo resnično neodvisna. Odpraviti bi morali birokratski sistem sodstva, imenovani pa bi morali biti le najboljši sodniki, z odlično opravljeno preizkusno dobo, ker kraljica vseh politik, je kadrovska politika. Vse naštetu so odprte rane našega sodstva.

Glede na navedeno bomo v Novi Sloveniji predlogu sprememb in dopolnitev zakona nasprotovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona. Besedo ima mag. Dušan Verbič, pripravita naj se gospa Ljudmila Novak in mag. Alenka Bratušek.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala lepa za besedo, predsednik. Spoštovani državni sekretar, poslanke in poslanci, prav lep pozdrav!

Moram priznati, da je bila zanimiva vsebina pri predstavljanju poslanskih skupin, hkrati pa moram izreči zadovoljstvo, da imamo danes splošno razpravo o tem predlogu sprememb Zakona o preprečevanju korupcije in integritete. In za uvod moramo prav gotovo sami sebi postaviti kar kakšno vprašanje. Ali je v Republiki Sloveniji prisotna korupcija? Odločni da. Ali se je v teh treh letih v Republiki Sloveniji zmanjšala korupcija? Osebno mnenje: ne. In kdo je nosilec boja proti korupciji v Republiki Sloveniji? Za to ustanovljeni institut, ki ga poznamo kot Komisijo za preprečevanje korupcije, in glavni je seveda tisti, ki ga vodi, to se pravi predsednik in podpredsednika Komisije za preprečevanje korupcije. Na začetku tega našega mandata v Državnem zboru, se pravi v letu 2014, je že Evropska komisija zavzela neko stališče in je zelo jasno zapisala, da imamo na podlagi pravnega ali, če lahko temu tako rečem, institucionalnega nivoja ureditve preprečevanja korupcije v državi Republike Slovenije dokaj zadovoljiv način ureditve. Se pravi, imamo dokaj dobro zakonsko podlago. Iz tega smo že v letu 2014 lahko izhajali, da ni toliko problem v normativni ureditvi, problem je predvsem v procesu vodenja, upravljanja, kredibilnosti in vsega tistega, kar je potrebno, da se lahko za tako institucijo, ki jo poznamo in jo imamo, Komisija za preprečevanje korupcije, smatra, da ima ugled tako v strokovni kot v laični javnosti, še posebno pa med državljani in državljanke. Zato se pridružujem vsem tistim, ki so pravili in danes še vedno pravijo, da je Komisija za preprečevanje korupcije v tem sedanjem mandatu dejansko postala, pa upam da ne bom preveč žaljiv, karikatura same sebe. Krivci pa so naslednji, prav gotovo na prvem mestu in daleč najbolj odgovorno je vodstvo KPK, ki je bilo že od samega začetka imenovanja, govorim o sedanjem vodstvu, deležno posameznih afer. Strinjam se z navedbo, ko je bilo kar nekajkrat v teh letih omenjeno, navedeno, vključno z mediji, da je bilo imenovanje tega vodstva KPK na način, da je ustrezalo takratni politiki. Tukaj jaz dodam še nekaj: tudi sedanji politiki. Lahko rečem, da je bilo to imenovanje, če se malce karikirano izrazim, s tako imenovano protikorupcijsko figo v žepu. Prav gotovo moram priznati, da iz strani predsednika KPK ni bilo slišati niti besede, da je v Republiki Sloveniji prisotna tudi tako imenovana globoka država. O tem se bomo prav gotovo pogovarjali tudi v drugih vsebinah. Ampak tisto, kar pa v zvezi s tako imenovano globoko državo vseeno moram omeniti, je naslednje, da še tisti, ki so še pred časom komentirali na izjavo o delovanju globoke

države v Republiki Sloveniji, so v zadnjem času preprosto utihnili. Del odgovornosti za trenutno stanje delovanja KPK je prav gotovo tudi na predsedniku Republike Slovenije, gospodu Borutu Pahorju. Glede na to, da je bila že od samega začetka imenovanja, kot omenjeno, ta komisija v vodstvu deležna raznih notranjih trenj, ni bilo z njegove strani praktično skoraj nobenih aktivnosti. Rezultat tega je, da imamo še danes po dobrih treh letih in pol nepopolno senatno vodenje Komisije za preprečevanje korupcije, praktično vse do danes. Na konec te tako imenovane piramide odgovornosti dajem tudi ta Državni zbor, poslanske skupine, politične stranke, kajti v tem primeru delovanja Komisije za preprečevanje korupcije preprosto tudi sami držimo glavo po nojevsko v pesku. In kljub temu, da smo deležni posamezne kritike, odvisno od posamezne teme, ki jo obravnavamo, nekako vsi čakamo konec tega mandata, morda pa tudi mandata vodstva KPK. Kot je bilo že ob predstavitvi ene od poslanskih skupin rečeno, je bila ta zaskrbljenost glede vodstva Komisije za preprečevanje korupcije s strani OECD v letu 2016 tudi jasno zapisana in dano sporočilo vsem nam v Republiko Slovenijo. Problem je v tem delu normativne ureditve, kjer je preveč ohlapno urejeno imenovanje samega vodstva, še posebno predsednika. Tisto, na kar je bilo tudi z njihove strani močno opozorjeno in rečeno, je tako imenovani porušeni odnos znotraj vodstva, se pravi senata. Posledico pa, mislim, da jo vsi poznamo, odstop članice tega. In če v tem delu dajem neko primerjavo, lahko rečem, da sem trdno na stališču, da bi Komisija za preprečevanje korupcije morala na področju boja proti korupciji imeti pozicijo v državi ali družbi, z močnim ugledom in vplivom, lahko rečem, podoben, enak ali najmanj ekvivalenten tistemu, ki ga ima Računsko sodišče na področju porabe javnih sredstev. Kdo je kriv, da ni ugleda? Prav gotovo ta del institucije, ki ga poznamo kot vodstvo, se pravi predsednik s svojima podpredsednikoma.

Menim, da je moje stališče kot tudi stališče marsikaterega državljana in državljanke podobno, da Komisija za preprečevanje korupcije ne deluje v okviru pričakovanj, deluje dokaj mlačno. In to, kar je bilo tudi uvodoma rečeno, je očitno odraz in interes pretekle in sedanje politike. Če pogledamo v zadnjih 3 letih in pol, tudi v samih predstavitvah so se nekateri predstavniki dotaknili, raje se ne spuščajmo, kaj se dogaja na področju zdravstva. Prav tako pomembno področje, ki pa skoraj ni bilo danes izpostavljeno, je, kaj se dogaja na področju upravljanja z državnim premoženjem. Konkretno imamo v mislih Družbo za upravljanje terjatev, za katero vemo, da so bile določene terjatve bank v državni lasti prenesene, za katero se danes skoraj ugotavlja, da določene terjatve praviloma ne bi smele biti prenesene, ker niso imele slabe klasifikacije. Vendar ravno tovrstne terjatve so danes bistvo tako imenovanih prodaj z astronomskim do 80-odstotnim diskontom. In

tukaj je upravičeno vprašanje, kje je komisija, kje so organi pregona, kje je policija, kje je tožilstvo, kje je tudi sodna veja oblasti, da se na ta način pridobivajo tako imenovane terjatve ali posredno lastninska pravica na posameznih terjativah ali premoženje, ki praviloma sploh ne bi se smelo to zgoditi.

In še enkrat. Komu to stanje delovanja Komisije za preprečevanje korupcije ustreza, to neenotno, in ta nepopolna sestava senata? Lahko direktno rečem, posredno, v prvi vrsti raznoraznim svetovalcem tako vlad kot ministrstev, da ne govorim potem družb s skritimi lastniki, družb, ki so registrirani v davčnih oazah, raznim revizorskim hišam in prav gotovo bi se še lahko naštevalo.

Če zaključim, lahko rečem samo naslednje. Kakršnakoli aktivnost, naj bo to na področju normativne ali kadrovske spremembe, ki bi pripomogle k preprečitvi koruptivnih dejanj, k preprečitvi kakršnegakoli procesa, ki pomeni oškodovanje, sploh tako imenovanih javnih sredstev, je preprosto za pozdraviti. Je pa res, da bi morale biti tovrstne spremembe vsebinsko biti tako naravnane, da se stopnja korupcije, za katero vemo, da je skoraj ni mogoče izkoreniniti, da se približa vsaj tisti višini, ki so v sistemu ali v posameznih evropskih državah, ki imajo zelo nizko stopnjo koruptivnosti, in se v marsikateri zakonski podlagi mi želimo tudi njim približati. Preprosto so nam vzorčni. Kljub posameznim pomislekom je prav gotovo treba potrditi ta predlog zakona v upanju in pričakovanju, da bo deležen marsikatero spremembo na posameznih segmentih v nadaljevanju. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Ljudmila Novak, pripravita naj se mag. Alenka Bratušek in mag. Bojana Muršič.

Gospa Novak, izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani, lepo pozdravljeni!

Vsi vemo, da korupcija v državi je. O tem pričajo številni primeri, o tem govorijo tudi razna poročila o stanju korupcije v Sloveniji. Sama sem veliko pričakovala od sedanjega ministra Klemenčiča, ki je bil predsednik KPK v predhodnem obdobju. Ker se še dobro spomnim, ko je prišel tudi v našo poslansko skupino in podal poročilo o delovanju KPK in pri tem tudi navedel, da je KPK podal številne primere korupcije, vendar pristojni organi niso nadaljevali s svojim delom. Zato sem pričakovala, da bo aktualni sedanji minister takoj spremenil zakonodajo in predlagal izboljšave oziroma vse tisto, kar je videl, da pač ne funkcionira oziroma ovira dobro delo KPK.

Zdaj, ob izteku mandata, imamo na mizi novi zakon, ki pa vendarle ne odpravlja vseh teh pomanjkljivosti in sedanja komisija KPK pravi, da bo imela celo manj pristojnosti, kot jih je imela do sedaj. Torej problema nismo ustrezno rešili. Seveda pa imamo lahko veliko komisij v državi, pa vendarle ne pride do

določenih premikov oziroma ljudje, državljani še vedno ne verjamejo, da te komisije tudi ustrezno delajo oziroma da je zaradi delovanja teh komisij korupcije manj. Sama nisem najbolj naklonjena našim parlamentarnim komisijam, čeprav so nekatere hvala bogu prišle tudi do pomembnih odkritij. Zakaj? Ker mi v Državnem zboru smo politiki, funkcionarji posameznih političnih strank, nismo strokovnjaki, večina komisij tudi ni pripeljala do konca svojega dela ali pa, da bi potem prišlo do nekega konkretnega ukrepanja, četudi smo sprejeli določene sklepe v Državnem zboru, ko je pa prišlo do konkretnih rešitev, pa so bile zavrnjene, na primer Zakon o specializiranem državnem tožilstvu za pregon bančnega kriminala ali specializiranih sodiščih. Torej, vse to je lahko bolj politično – tudi to komisijo dojemam kot nek politični organ, ki jo brezzobi tiger in na koncu se nič ne zgodi. Seveda pa sama največ pričakujem od organov pregona, ki so za to usposobljeni, ki imajo za to pristojnosti. Na tem področju se premalo naredi, da bi se zmanjšala korupcija v državi. Veliko imamo raznih predpisov, nenazadnje mi celo moramo poročati o elektronski pošti, ki jo dobivamo v zvezi z lobiji in podobne stvari, ali si jo prebral ali je nisi prebral, si kriv. To so takšni nesmisli. Pa tudi v parlamentu imamo vedno nove politične stranke, ki zmagajo na volitvah, zmagajo novi obrazi, ljudje pa so na koncu razočarani. Pravim, da je to podobno komediji Hrup za odrom, ko na odru, v parlamentu mi govorimo nekaj, resnične stvari pa se dogajajo v ozadju. In tudi zdaj že slišim, kako določeni strokovnjaki in razni ljudje iščejo zavetišče v novih perspektivnih zmagovitih strankah. Zato nekateri pred volitvami niti nočejo povedati, kdo bo vse nastopal v njihovi stranki, ker bi se takoj odkrilo kakšna so ozadja, kdo je s kom povezan in tista globoka država, o kateri nekateri govorijo.

Izbiranje kadrov, tako na področju sodstva kot tudi za komisijo KPK, to ne sme biti politični organ. Vsak državljan ima seveda pravico, da je član politične stranke, to mene ne moti, to je naša državljanska pravica. Seveda si pa želim in predvidevam, da pa ne glede na politično, strankarsko pripadnost mora vsak na takšnem mestu delovati strokovno, odgovorno in pošteno. Samo tako bo takšna komisija ali katerikoli drugi organ res dobro opravil svojo nalogo in pa tudi potem bo takšna komisija tudi lahko dosegla svoj namen, zaradi česar je pravzaprav bila ustanovljena. S tem zakonom, s temi spremembami pa enostavno nimam zagotovila, da bo ta komisija v prihodnosti delovala bolj strokovno, da bo imela več moči in da bo v državi manj korupcije. Predvsem pa bom verjela, da naši organi pregona, naše komisije delujejo, ko bo prišlo do konkretnih posledic oziroma ko bomo tudi pred zakonom vsi enaki. Poznamo znamenite primere, tudi primere, ki jih je KPK obelodanila. Naj samo spomnim na župana Jankovića, na prisluge, na razne obtožbe, ampak na koncu ne pride do končnega

rezultata. In državljani nam bodo verjeli takrat, kadar bodo tudi takšni razvpiti primeri dobili nek epilog, ne zastaranje, ampak končne odločitve, ali so neki očitki upravičeni ali niso upravičeni.

Tako da tega zakona ne bom podprla, ker dvomim v to, da bo rešil probleme, s katerimi se srečuje KPK pri svojem delovanju.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima mag. Alenka Bratušek, pripravita naj se mag. Bojana Muršič in gospa Eva Irgl.

Izvolite, imate besedo.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala, podpredsednik.

Zakon, ki je danes pred nami, ne bo rešil problema korupcije v naši državi. Tisti, ki to točko spremljamo od začetka, smo lahko ugotovili, da pravzaprav vsi, pravzaprav vse poslanske skupine ugotavljamo, da je bolj kot problem v zakonu, problem v senatu KPK. Res pa je, spoštovani kolegice in kolegi, da pa ko je bil na mizi predlog, da predsedniku republike predlagamo razrešitev tega nekompetentnega senata, ste pa na žalost glasovali proti.

Ja, boj proti korupciji in pravna država, sta bili poleg etike in morale dve največji paroli Mira Cerarja in Stranke modernega centra. Na žalost, na žalost pa od tega, od obljub, ki so bile dane, smo ostali še vedno samo pri obljubah, stvari se ne spreminjajo na bolje, ampak se po moji oceni celo slabšajo. KPK pod vodstvom Štefaneca ni več institucija za preganjanje korupcije, ampak je institucija za diskreditiranje posameznikov, na žalost. Zdaj lahko v medijih beremo, da se je lotil – kljub temu, da ve, da nima prav – z davkoplačevskim denarjem celo svoje namestnice, ker naj bi enega delčka denarja ne vrnila, čeprav ga dokazano je vrnila. Ampak, seveda, gospod Štefanec pač z davkoplačevskim denarjem veselo polni naša sodišča. In s tem zakonom, kot sem že rekla, tega problema ne bomo rešili. Kot sem že povedala in danes ponavljam, gospod Štefanec ima v glavi samo eno strategijo, strategijo 2020, ampak to, na žalost ni strategija za boj proti korupciji, temveč je strategija, kako se bo on do leta 2020 – tako dolgo pač traja njegov mandat – obdržal v sedlu. Seveda bi lahko zdaj govorila tudi o svojem konkretnem primeru. Prvič in edinkrat v zgodovini je KPK preganjal nekoga zaradi kandidature na politično funkcijo, prvokrat in edinkrat; zakaj tako, ve samo gospod Štefanec. Seveda so vse instance, vsa sodišča do vrhovnega, povedala, kaj vse je v tem postopku bilo narobe. Državni sekretar, ki je v tem postopku tudi sodeloval, verjamem, da ga dobro pozna in ve, kakšne in katere napake so takrat bile storjene. In še ena stvar me moti ob tem zakonu. Predsednik komisije veselo hodi okrog po Državnem zboru, preko medijev, skratka, vse kanale izrabi, da pritiska na poslance, kako in zakaj naj glasujemo. In ko sem vprašala, kam je treba lobistični stik prijaviti,

ni institucije. Očitno je gospod Štefanec edini, ki lahko brezmejno lobira za svoje koristi.

Zakon ni dober. Daleč od tega, da bo rešil probleme, ki jih imamo v tem trenutku na KPK in ki jih ima država s korupcijo. Ampak tudi sama bom v tej prvi fazi dala svoj glas za zakon, želim pa si, da tisto, kar se še da dopolniti, v zakonu popravimo oziroma dopolnimo. Ampak, še enkrat, z nekompetentnim vodstvom, in to trenutno na KPK je, bo tistim, ki imajo koristi od korupcije, v naši državi še vedno lepo.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima mag. Bojana Muršič. Pripravita naj se gospa Eva Irgl in gospod Jožef Horvat.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Stališča, ki smo jih slišali, so bila zelo zanimiva, pod marsikatero bi se takoj tudi podpisala oziroma vsaj pod del teh stališč. Korupcija je rakrana našega sistema, pokaže se pa vsa beda, ki jo imamo, in mislim, da je že zadnji čas, da tem neetičnim ravnanjem posameznikov naredimo konec. Toda, ali bo ta zakon ta neetična koruptivna ravnanja rešil, imam pomisleke, kajti, kot smo že danes tudi nekajkrat slišali, institucije ne delajo zakoni, ampak institucijo delajo ljudje. Res je, pokazalo se je v preteklosti, da zakon potrebuje spremembe. Ko smo pred osmimi leti sprejemali ta zakon, smo bili prepričani, da smo postavili dobre temelje za novo strokovno, neodvisno, transparentno komisijo za preprečevanje korupcije; na tem mestu se sprašujem, ali je danes res to tako. Pomembno je, da se področje integritete in preprečevanja korupcije krepí s pozitivnimi ukrepi in da se odvrča od neetičnega in koruptivnega ravnanja posameznike, ki si na takšen in drugačen način želijo boljšega položaja v naši družbi.

Dolgo časa je trajalo, da je zakon sploh prišel k nam na mizo. Smernice in imenovana komisija je bila že leta 2016. Imeli smo nekaj težav v tem mandatu, kajti prenos je šel z Ministrstva za javno upravo na Ministrstvo za pravosodje. Osebnostno menim, da je bilo v štirih letih kar precej časa izgubljenega, da bi te spremembe naredili. Tik pred volitvami smo, zato jaz mislim, da bi ta zadeva res že zdavnaj morala biti rešena, kajti ljudje so pričakovali od nas korenite spremembe. Vemo, da se od leta 2014 soočamo z težavami na Komisiji za preprečevanje korupcije. Kaj smo naredili v tem času? Ničesar. Na spremembe nas je opozarjala tudi mednarodna javnost. Korupcija se je pojavlja vsepovsod, tudi preiskovalne komisije Državnega zbora se ukvarjajo z tem. Ničkolikokrat sem že omenila, da dejansko mi poslanci nismo institut, pravilna institucija, da bi te koruptivna ravnanja reševali, kajti mi nimamo dovolj tega znanja pa tu ne časa, kajti mi smo zakonodajna veja oblasti, nismo sodna veja oblasti, lahko zbiramo informacije, jih dajemo

naprej pristojnim institucijam, ki morajo odigrati svojo vlogo. Da je korupcija prisotna, smo že danes tudi govorili na področju javnih naročil, kjer si posamezniki zaradi izvedbe javnih ali pa neizvedbe javnih naročil pridobivajo koristi, ki gredo v škodo tako države kot posameznikov. Hudo pa je, takrat, ko se pojavi korupcija v zdravstvu, le-te smo resnično vse bolj deležni, imamo tudi primere, kjer je šlo za preskakovanje čakalnih vrst, tako da je pač posameznik prejemal določena sredstva in s tem uredil, da so določeni posamezniki prišli prej na vrsto. Tu smo še bolj občutljivi in mislim, da je treba narediti korak naprej, kajti pred zakonom smo vsi enaki in imamo relativno dober zdravstveni sistem, ki temelji na enakopravni obravnavi, zdravstveni oskrbi, ki pa mora biti dostopna vsem pod enakimi pogoji. Zato želimo še enkrat poudariti, nesprejemljivo je, da posamezniki, ki imajo denar in veze in poznanstva, pod sloganom, bom tako rekla, Jaz tebi – ti meni, pridejo prej do določenih zadev, tako na področju zdravstva, kot tudi, bom izpostavila, upravne enote pri pridobivanju gradbenega dovoljenja, kjer se pospešujejo postopki. S tem, ko dejansko priznavamo oziroma imamo to korupcijo, ljudje dejansko izgubljajo zaupanje tako v institucije kot tudi v nas poslance, ki dejansko v tem času nismo naredili kaj dosti.

Če se dotaknem dejansko tega zakona, ki ga imamo danes v obravnavi, je nadgradnja, gre za zelo obsežne spremembe zakona, zato bi tudi jaz na tem mestu rada izpostavila, da bi pričakovala, da bomo imeli popolnoma nov zakon, kajti so stvari, o katerih bi bilo treba širše govoriti. Moti me to, da dejansko pri pripravi zakona ni bila dovolj upoštevana Komisija za preprečevanje korupcije. Motijo me osebnostne primernosti kandidatov, kajti ne, da bi me motilo, ampak ne vem, kako bo komisija, ki bo izbirala posamezne kandidate, to opredeljevala, kajti vemo, da osebnostna primernost kandidatov se vedno gleda iz subjektivnega vidika, razen če bo kakršenkoli podzakonski predpis ali pravilnik to jasno določil, kateri bodo ti osebnostni kriteriji za takšno pomembno funkcijo, kot je recimo predsednik KPK ali pa namestnik KPK, kot tudi vsi javni uslužbenci, ki so zaposleni v tem organu. Moram pa reči, da bi želela s strani Vlade informacijo, kakšni so bili kriteriji za določitev mandata – šestletni mandat za predsednika, petletni mandat za namestnika KPK. V stališču Vlade je bilo nekako izpostavljeno, da ta funkcija Komisije za preprečevanje korupcije sovпада z Računskim sodiščem. Tako da bi mogoče tukaj želela informacijo, kako to, da ima predsednik daljši staž, namestnik krajši staž, medtem ko je, če gledamo na lokalni ravni, direktor občinske uprave imenovan za 5 let, župani so imenovani za 4 leta, s tem se potem nekako zagotavlja kontinuiteta delovanja občinske uprave. Tako da tu bi želela mogoče s strani Vlade pojasnilo.

Imam pa velik pomislek glede tega lobiranja. Poslanci smo imenovani s strani ljudi

oziroma izvoljeni s strani ljudi, moramo poslušati njihova mnenja, njihova stališča. In kaj se nam pojavlja? Dobivamo, bom rekla, na gore in gore elektronskih sporočil. Prav tako smo dobili ravno včeraj v zvezi z UBERjem elektronsko sporočilo, ki nam ga je poslal registriran lobist pod zaporedno številko 3. Enostavno se mi postavlja vprašanje, jaz sem to sporočilo sprintala, niti prebrala ga nisem, sem ga pa videla, ker sem tu kar končala, tekstualnega dela sploh nisem prebirala. Ali moram ta dokument, ta stik prijaviti Komisiji za preprečevanje korupcije? Ker če bomo morali vsak stik, ki ga imamo kot poslanci, ki smo izvoljeni s strani ljudstva, ki smo jih dolžni poslušati, tako eno kot drugo plat, in si s svojim strokovnim znanjem izoblikovati svoje mnenje, enostavno potem rabimo nekoga, ki se bo s temi maili ukvarjal, ki bo delal. Tudi poslanske skupine, ki sprejemamo v poslanske pisarne raznorazne interesne skupnosti, ki predstavljajo prednosti in slabosti, jih prijavljamo, nekateri jih ne. Potem smo ponovno pozvani s strani komisije, da dodajamo dodatna pojasnila. Enostavno te stvari so mi resnično vprašljive, tako da na tem mestu prosim, da dobim obrazložitev.

Prav tako pa povem, da bom v prvi fazi ta zakon podprla. Verjamem pa, da ga bo treba v nadaljevanju ... / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Eva Irgl. Pripravila naj se gospod Jožef Horvat in gospod Jani Möderndorfer.

Izvolite, gospa Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, gospod državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje!

Jaz bi želela na začetku najprej spomniti, da smo 28. junija 2017 v poslanski skupini vložili zahtevo za sklic seje v zvezi s stanjem na področju korupcije v Republiki Sloveniji. Se pravi, že skoraj leto dni nazaj smo vložili sejo, že prej pa seveda opozarjali, kako pomembno je, da se gre v spremembo zakonodaje. Ne sicer v celoti, tako, kot je sedaj pripravljena, ampak da je potrebno na to opozoriti, se o tem pogovarjati in potem sprejeti neko dobro rešitev, ki bo dejansko zaježila korupcijo v Sloveniji. In tukaj naj spomnim, da smo takrat zapisali 3 priporočila. V kratkem so takšna, da Državni zbor priporoča Vladi, naj v roku 6 mesecev pripravi natančno analizo na področju koruptivnih ravnanj. To je bilo prvo priporočilo. Če se ne motim, popolnoma nobenih, nobene analize, sploh pa ne natančne, ni bilo narejene s strani ministrstva na tem področju. Potem smo predlagali, da se pripravi preventivna zakonodaja v zvezi s koruptivnimi ravnanji. In predlagali smo, da se pripravijo zakonske rešitve, ki bodo pripeljale do učinkovitejšega, hitrejšega odkrivanja, preiskovanja in sojenja v primerih kaznivih dejanj. Vse to smo predlagali v Slovenski

demokratski stranki že leto dni nazaj, obenem pa že prej vsa ta leta opozarjali, da so nekatere stvari nujno potrebne novelacije v primeru protikorupcijske zakonodaje.

In sedaj imamo pred seboj Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije, ki je neke vrste krovni zakon za Komisijo za preprečevanje korupcije, ampak o tem več kasneje. Tisto, kar je mene osebno najbolj zmotilo pri vsej zadevi, je to, da je bil že sam postopek spreminjanja Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije pravzaprav netransparenten. Kolikor je meni znano, Komisija za preprečevanje korupcije je zelo malo sodelovala pri spremembah te zakonodaje, pa čeprav gre za organ, ki naj bi na nek način najbolj vitalno odkrival korupcijska ravnanja. Ko je bil minister za pravosodje gospod Goran Klemenčič še predsednik Komisije za preprečevanje korupcije, je takrat večkrat poudaril, da ne more dovolj učinkovito preganjati korupcije zaradi tega, ker je potrebna nujna novela Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije. Če se ne motim, spoštovani državni sekretar, ste bili vi takrat namestnik predsednika Komisije za preprečevanje korupcije, torej gospoda Gorana Klemenčiča. Danes ste državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje in predsednik Komisije za preprečevanje korupcije je danes minister za pravosodje. Se pravi, imata škarje in platno, da bi lahko te stvari uredila nemudoma in takoj. Ne seveda tik pred volitvami, ampak takoj. Pa tega nista storila. Gospod Goran Klemenčič je iz mesta predsednika Komisije za preprečevanje korupcije odstopil zaradi tega in s tem tudi ves senat, vključno z vami, gospod državni sekretar, zaradi tega, ker se naj ne bi mogel preprečljivo spopadati s korupcijo, in zaradi tega, ker ni bilo neke politične podpore v smislu zakonodaje. Ampak potem, ko pa je bil za nagrado, ker je odlično izpeljal določen projekt rušenja določene osebe, imenovan na mesto ministra za pravosodje, je pa štiri leta čakal, da se začne spreminjati protikorupcijska zakonodaja. Pa koga imate tukaj za norca? Jaz vem, da boste, ko bom zaključila, rekli, da to ne drži čisto in da minister za pravosodje ni imel že od začetka pod svojim resorjem te zakonodaje in je zato ni mogel spreminjati. Res je, na začetku je ta zakonodaja sodila pod Ministrstvo za javno upravo, ampak, spoštovani državni sekretar, jaz sem pa vseeno mislila, da je minister za pravosodje v tej vladi neka avtoriteta in da bi lahko predsedniku Vlade in ministru za javno upravo rekel: »To je nujno potrebno storiti in izpeljati!« Pa tega ni storil. Zdaj se je pet minut pred dvanajsto spomnil, da je potrebno novelirati Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije, in to z veliko veliko pomanjkljivosti, zraven pa se je še odločil, da ne želi, da zraven sodeluje tudi Komisija za preprečevanje korupcije, na kar opozarja tudi sam gospod Štefanec. Torej, on je med drugim opozoril, da v postopkih sprememb zakona skorajda niso sodelovali, pa čeprav se spremembe zakona najbolj, spoštovani kolegica

in kolegi, dotikajo prav Komisije za preprečevanje korupcije, torej njenih pristojnosti in nalog. Vsekakor se tukaj postavlja zanimivo vprašanje: Zakaj minister Klemenčič tako ravna? Ravna tako zaradi politikantskih vzgibov? Ravna tako, ker se zaveda, da ne kot predsednik Komisije za preprečevanje korupcije ne kot minister za pravosodje ni storil praktično nič, da bi dejansko preganjal korupcijo? Spomnimo se samo zadeve v zvezi z bančno luknjo, pa tudi z drugimi stvarmi, da ne govorim o Iran-NLB-gate, in tako naprej. Skratka, minister Klemenčič ni opravil svoje naloge in danes rešuje situacijo dva meseca pred državnoborskimi volitvami. To je popolnoma nesprejemljivo in je tudi nedopustno in neodgovorno, da se gre na tak način tudi v samo razpravo Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije. Zakaj minister te razprave ni odprl že takoj, ko je zasedel ministrski položaj? Najprej na ravni Vlade, kjer bi predlagal ministru za javno upravo, da grejo v smer spremembe protikorupcijske zakonodaje. Zakaj tega ni predlagal? Jaz bi želela, da mi na to, spoštovani državni sekretar, odgovorite. In tega ne govorim na pamet. Tudi Transparency International je opozorila, da se predolgo vleče priprava novele Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije. Veliko predolgo. Zakaj se je toliko časa čakalo? Jaz želim, da mi odgovorite na ta vprašanja.

Ker je kolegica v stališču poslanske skupine zelo natančno pojasnila, kakšno je naše stališče do omenjenega zakona, ne bom šla več v podrobnosti zakonodaje, želim pa, da se v tej razpravi odprejo nekatere stvari, in da se razpravlja tudi o časovnici sprememb te novele Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, ker ta je ključna. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo gospod Jožef Horvat, pripravita naj se gospod Jani Möderndorfer in gospod Roberto Battelli. Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovani državni sekretar s sodelavci, kolegice in kolegi!

Ponavljam, resnično ne razumem, kako je sploh mogoče sprejeti dober zakon, če se dva ključna akterja ne pogovarjata, ne govorita med seboj, pravosodni minister kot, še enkrat pravim, avtor tega zakona, in aktualni predsednik Komisije za preprečevanje korupcije. In če bi bil ta Državni zbor takšen, kot bi moral biti, bi danes ta predlog ali pa tovrstne predloge dejansko vrgel čez ramo, ob upoštevanju, da smo dejansko v neki ihti tik pred koncem mandata, in ob upoštevanju, da se je razprava nekje, ne vem kje, o noveli tega Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije začela tam leta 2016 in takrat je tudi Vlada v svojem normativnem programu imela na seznamu to novelo zakona.

Danes smo v neki časovni stiski in dva ključna akterja se ne pogovarjata, mi poslanci pa naj sprejmemo zelo dober zakon. Ampak jaz

sem šel v ta zakon brati, študirati in nekako avtomatično se mi je utrnila tudi misel, da moram poiskati javno pismo senata Komisije za preprečevanje korupcije, napisano tistega decembra 2013, ko je senat KPK v sestavi Goran Klemenčič, Rok Praprotnik, Lilijana Selinšek, odstopil. To pismo je bilo napisano potem dva, tri dni po odstopu celotnega senata. In že takrat leta 2013, ko sem to pismo bral, torej javno pismo, naslovljeno državljanom in državljanom, vsem predsednikom v tej državi itn., že takrat sem nekako to pismo razumel kot zelo dobronamerno, neka receptura, nek recept pravzaprav, kaj moramo narediti enkrat v prihodnosti, da bo situacija na področju preprečevanja korupcije pri nas boljša. Kar dobrih 15 točk je, 15 točk, ki bi jih bilo treba realizirati po mnenju senata, da bi situacijo izboljšali, in to sem že javno povedal, jaz sem izrazil neko zadovoljstvo, ko je bil prav gospod Goran Klemenčič, nekdanji predsednik KPK, postavljen, imenovan za ministra za pravosodje, ker sem nekako razumel, da bo lahko veliko naredil na področju preprečevanja korupcije. V parlamentarni preiskovalni komisiji v prejšnjem mandatu je preiskovala bančno luknjo, je bil odličen gospod Goran Klemenčič. Povabili smo ga tja kot takrat še predsednika KPK in nam je zelo na plastičen način povedal, kako so se fantje nekje na Tržaški na vampih zmenili za kredit, takšen in drugačen. In to kredit, ki si ga mi težko predstavljamo: 40, 50, 60 milijonski kredit, ne kredita za avto. In seveda med temi priporočili iz tega javnega pisma, ki ga je treba oceniti, jaz ga cenim, je seveda pri točki 15, kot razumem, veliki finale, priporočeno tudi noveliranje Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, sicer po naslednjih izhodiščih. Prvič, odprava subsidiarnosti tega zakona, s čimer bo dejansko dobil naravo sistemskega predpisa. Drugič, krepitev z ustreznimi pooblastili in možnostjo izrekanja sankcij tistih nadzornih pristojnosti KPK, ki jih ne izvajajo drugi organi in se ne prekrivajo, na primer, z organi odkrivanja in pregona, predvsem na področju nadzora nad premoženjskim stanjem funkcionarjev in korupcijsko izpostavljenih kategorij javnih uslužbencev, nasprotjem interesov s poudarkom na klientizmu in nepotizmu, na področju omejitev poslovanja, nezdružljivosti funkcij, nadzora nad sprejemanjem daril, ki ga je treba poenotiti za vse zaposlene v javnem sektorju, na področju omejevanje nejavnih lobističnih vplivov na sprejemanje kadrovskega normativnih in finančnih odločitev nosilcev oblasti in podobno. Tretjič. Vzpostavitev zakonskega okvira za izvajanje preventivnih sistemskih in tematskih nadzorov komisije v subjektih javnega sektorja z namenom svetovanja, krepitev integritete in identifikacije ter odpravljanja sistemskih korupcijskih tveganj. Četrto. Vzpostavitev sveta komisije, imenovanega s strani Državnega zbora z dvotretjinsko večino, kot neodvisnega organa nad delom KPK z vidika integritete, objektivnosti in učinkovitosti njenega delovanja. Jaz težko

sodim, ali je ta zakon, ta novela Zakona o integritete in preprečevanju korupcije dejansko sledila tem priporočilom praktično istega avtorja iz javnega pisma december 2013. Ugotavljam, da ne. Saj pod črto ugotavljamo, da se pravzaprav KPK po tej noveli zakona jemlje še to, kar je danes imela.

In še, v določenih primerih, gospe in gospodje, tukaj gremo res v neke zahteve, ki niso racionalne. Zakaj poslancu, kar se mene tiče, takoj dam pooblastilo, ko se jim tukaj potrdi mandat, ko se mi je potrdil mandat, jaz vam dam, KPK, pooblastilo, da za moj osebni račun ne velja bančna tajnost. Glejte v njega, glejte moje stanje, glejte prilive, glejte odlive. Ne pa sedaj, da je tam neka meja 10 tisoč in mora poslanec poročati, če prekorači 10 tisoč, potem naslednji mesec pride pod 10 tisoč, mora spet poročati. Ali kako sedaj? To je popolnoma noro, z eno besedo noro. Imejte mojo kartico, imejte številko in glejte vse transakcije. Seveda bi enako moralo veljati tudi za ministre in tako dalje. Pa da ne poročamo, ne vem, pa glejte moje maile, glejte moje maile, privatni mail vam dam, službeni mail vam dam in pogledajte, koliko je teh lobističnih ali kakšnih že mailov, ker me menda nekdo nagovarja, kako naj ravnam pri nekem zakonu. In potem se zgodi, da v tej obilici mailov, na dan jih dobim v povprečju 200, seveda je velika večina službenih iz glavne pisarne, da kakšnega spregledaš. In nekdo se bo itak moral pasti v mojem poštnem nabiralniku, da ugotovi, da pa nekega maila nisem prijavil. Kakšen problem!? Vse to jaz hočem kot poslanec, da je vse odprto, in KPK naj gleda te podatke, za božjo voljo, naj gleda tudi doma moje premoženje. Vsak dan naj se kdo tja pripelje. Tu sploh ni problem, čeprav javnost nekako razume in nam očita, da smo mi najbolj skorumpirani državni organi. To je pravzaprav neka žalost in me boli. Tam, kjer pa se pol milijarde na letni ravni izgubi, recimo, govori se o pol milijarde v zdravstvenem sistemu, jaz te številke ne poznam in nihče je ne pozna, ker tega dejansko ne morete ugotoviti, tega ne najdete v knjigovodskih listinah – tam pa dejansko stvar gre naprej in gre za pol milijarde našega skupnega denarja. Zaradi tega imamo takšno situacijo v zdravstvenem sistemu, kot jo imamo.

Iz razlogov, da pač sta skregana, po domače rečeno, avtor zakona gospod Klemenčič, minister za pravosodje, nekdanji predsednik komisije in sedanjí predsednik Komisije za preprečevanje korupcije, torej, to je zelo pomemben zakon, da nista sodelovala pri tem, pri tej noveli. To je pomemben razlog, pa ni edini, zaradi katerega preprosto tega zakona ne morem podpreti. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Jani Möderndorfer. Dovolite pa mi, da naštejem še ostale tri, ki so prijavljeni, za lažje delovanje: za vami so gospod Roberto

Battelli, gospod Franc Jurša in kot zadnja gospa Anja Bah Žibert.

Gospod Jani Möderndorfer, imate besedo.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala lepa, podpredsednik.

Danes razpravljamo o zakonu, ki je pravzaprav na željo oziroma, bolje rečeno, po poslovniku, na zahtevo stranke SDS, da se opravi splošno razpravo. Verjamem, da z nekim namenom, da v bistvu nekako pospremimo ta zakon pred drugo obravnavo, ki bo na odboru. Me pa čudi, da so tisti, ki so zahtevali razpravo, praktično danes v manjšini, kar se tiče razprave. Neverjetno se mi zdi, da bosta – vsaj po tem, kar sem slišal zdaj od podpredsednika – praktično samo dve predstavnici SDS razpravljali na to temo, a zahtevali so splošno razpravo. No, tudi to več ali manj govori o tem, da pravzaprav gre želja popolnoma v drugo smer, kot je bila verjetno z neko željo in iskrenostjo, da se osvetlimo, pogovorimo o širini tega zakona.

Kolegica poslanka Eva Irgl je v svoji znani razpravi na koncu pri vseh očitkih, ki jih je imela, omenila eno stvar in je rekla, češ, kako si lahko dva meseca pred volitvami – nisem vedel, da smo že dva meseca pred volitvami, verjetno pa ve, kakšen bo razpis predsednika države, kdaj bodo volitve, ampak ona to verjetno bolje ve kot vsi mi ostali –, seveda očita, da pravzaprav je to na nek način neodgovorno, da danes šele razpravljamo o zakonu. Roko na srce, tisti, ki so res spremljali celo zadevo, in verjamem, da so v SDS tudi, tudi če bi bila razprava lansko leto junija meseca, bi bila ta razprava gospe Irglove več ali manj enaka, samo da ne bi uporabila številke dva meseca pred volitvami, ampak ostalo bi bilo pa vse isto, nič se ne bi spremenilo, kajti intenca in namera je popolnoma jasna – kako ne storiti ničesar za to, da ostane tako, kot je. Nenavadno je tudi to, tisti, ki se spomnite in imate malo zgodovinskega spomina, da so pravzaprav v SDS še v prejšnjem mandatu bili za to, da se KPK ukine. Preprosto ukine! To so zelo jasno in glasno povedali večkrat na MVK, ko so še celo povedali, kako bi to bilo organizirano. Rekli so, da bi del pristojnosti šlo na Računsko sodišče, ostalo bi šlo pa v okviru kazenskega pregona in tako naprej, skratka, da bi se vse skupaj razdelilo in tega organa ne potrebujemo. V tem mandatu so obrnili ploščo, ker jim seveda ta trenutek predsednik pa ustreza, ker prej jim ni ustrezal, iz znanih razlogov, ki jih je že navedla kolegica poslanka, in je več kot jasno, da se njihovo stališče menja, ne po vsebini in namenu, ampak na podlagi tega, kdo vodi KPK. To je zdaj bolj pomembno in gremo zakon delat ad personam, ne pa tistega, kar je bolj pomembno in čemur bi se pravzaprav morali izogibati. Pa vendar, ne glede na to, prav je, da imamo razpravo in da tudi pogledamo in osvetlimo določene stvari in predloge, ki jih je ministrstvo

pripravilo, zato da bi se danes lahko pogovarjali o konkretnih rešitvah.

Večina vas je že predstavilo svoje poglede in moram reči, da se ponavljajo ena in ista vprašanja, ki so, moram reči, na nek način za mene v bistvu kot neke vrste pleonazem, mašilo, ker pravzaprav več ne vemo, kaj bi ponavljali, in potem govorimo samo še to, ali imamo korupcijo, ali uspešno preganjamo korupcijo, ali se borimo proti korupciji, kdo je kriv za to korupcijo, ker jo imamo. Skratka, konstantno ena in ista vprašanja. In prav je, da enkrat povemo naglas par stvari. Jaz sam trdim, da je korupcija ves čas prisotna, je pa vprašanje, v katerem obdobju jo več odkrivamo. Jaz dvomim, da je bilo prej manj korupcije, preden organa KPK ni bilo, dvomim. Se je pa z nastankom organa KPK začelo osvetljevati določen del korupcije, ki seveda ima popolnoma drug vidik, kot tisti klasičen vidik, kot ga mi priznavamo in gledamo samo to, kaj govori Kazenski zakonik oziroma vsi ostali zakoni, ki seveda določenih stvari ne dovoljujejo oziroma postavljajo neke določene norme. In zato v tem primeru naredim eno tako lepo primerjavo, veste, to je približno tako kot, če bi rekli, določene države, ki niso v Evropski uniji oziroma nimajo določenih deklaracij ali pa sporazumov podpisanih, recimo, bom šel na področje zdravstva, koliko ima v svoji državi ugotovljenega aidsa ali pa hiva, recimo, v Albaniji so še pred 20 leti trdili, da tam pravzaprav hiva ni niti hepatitisa. Danes, ko ga registrirajo in ga preverjajo, ugotavljajo, da je v porastu. In se lahko vprašamo, ali se je pravzaprav hiv tam naenkrat pojavil ali je ves čas prisoten in ga zdaj šele registrirajo. No, nekaj podobnega bi lahko rekli tudi za korupcijo. Postavlja se takoj naslednje vprašanje: Ali bomo kdaj izkoreninili korupcijo? Tisti, ki danes mislite, da jo bomo, ste naivni, ker je ne bomo, ker se vedno novi in novi ljudje pojavljajo in nove in nove luknje in novi in novi ljudje, ki pravzaprav so brezbrizni do teh vprašanj, in enostavno bo temu primerno tudi neka stopnja tveganja koruptivnosti vedno obstajala. Nenazadnje je zato v preteklosti nastal tudi načrt tveganja, ki naj bi ga praktično vsi javni zavodi, organi, skratka vsi, ki delajo v javnem sektorju, postavili in imeli. Jaz se danes bolj sprašujem, kdo te načrte dejansko uveljavlja, kdo to dejansko preverja. Mi smo se zdaj navadili, da v vsak zakon, praktično vsepovsod dajemo te preambule, te antikorupcijske klavzule. Ali kdo to tudi potem dejansko upošteva, če se pa kljub temu potem kasneje pojavijo določena tveganja in nenazadnje tudi pride do ugotovitev samih koruptivnih dejanj. Zato se mi zdi taka razprava, tako na splošno, v bistvu na nek način depasirana. Je pa dejstvo, da je bil prvi Zakon o integriteti svojevrsten in je bila neka novost. Kmalu po tistem smo ugotovili, da je to premalo, in je prišlo do sprememb. No, tukaj pa že nastane nov problem, ki se mu reče »koncepti obvladovanja« – kakšen pristop bomo imeli,

kako bomo ta zakon sploh pripravili. In danes govoriti, recimo, kolega Jožef Horvat, ki je sicer včasih sedel na številki 90, danes pa na številki 1 svoje poslanske skupine, pravi, da ne bo glasoval za ta zakon iz enega ključnega razloga, ker je njegova ugotovitev, da se minister in predsednik KPK ne razumeta in ne pogovarjata. Kdo pa pravi, da se ne? Kdo, kje imate za to dokaze? Jaz ne vem, od kje vam to? To, da imata onadva različen koncept in pogled na reševanje te problematike, je eno. In tudi ne verjamem, da predsednik KPK ni mogel dati svojih pripomb, je pa res, da je vprašanje, če so bile vse njegove pripombe in predlogi upoštevani. Kje pa piše, da morajo biti vse upoštevane? Če je temu tako, potem pa dajmo ta predlog zakona spisati predsedniku KPK in naj ga on prinese v Državni zbor, če je temu tako. Samo potem moramo še kaj drugega spremeniti, postopek, kako bo to šlo, in kdo je predlagatelj v tej celi zadevi. Zato se mi zdi ta razprava dobresedno depasirana, to pač preprosto tako ne gre. Kdo je pa odgovoren za ugled organov v tej državi? V prvi vrsti najprej organi sami z svojim početjem, delom in ravnanjem. Sami ugotavljate, recimo, kolega Jožef Horvat je rekel in pa Ljudmila Novak in ne vem kdo še vse je omenil, da so spoštovali ministra Klemenčiča, ko je bil še na funkciji KPK, da so imeli zaupanje vanj, ker je odkrival določene stvari, ker je opozarjal na določene stvari, ups, čim je postal minister, tega zaupanja ni več. To je neverjetno, kako se to lahko kar na enkrat, čez noč spremeni. Zanimivo je pa, da iščemo odgovor in rešitve v nesporazumu ali pa nerazumevanju dveh oseb. Oprostite, če na tem temelji sprejemanje zakonodaje, potem tri četrte zakonov v Državnem zboru sploh ne bi smelo biti sprejetih, ker imajo nekateri ljudje pač enostavno različne poglede in koncepte. To pač preprosto ne gre. Mi smo se pa dogovorili v tej državi, da imamo demokracijo, in se tudi ve, kdo vlada, in tudi ve se, kako v bistvu tečejo postopki. Prav je, da opozicija opozarja, in prav je, da nenazadnje vlaga tudi zahteve za splošno razpravo. Zakaj pa ne? Saj to je njihova naloga. Vendar temeljiti samo na tem, da je to edino in zveličavno, kar povedo, ne poslušajo pa druge plati cele zgodbe, to pa je drugo. Po drugi strani se pa seveda vsi zavedamo, da smo bili zadnje 3, 4 leta priče vodenju tega KPK, ki mu ni bil pravzaprav ravno najbolj v čast in ponos, in temu, da je izgubil vso kredibilnost. Oprostite, kdo v tej dvorani ali pa v slovenski javnosti še jemlje resno KPK?! Pa ne zato, ker je tam toliko in toliko zaposlenih, pa ker so tam vsi zanič, ampak ker nekdo ne zna voditi in organizirati dela. To je moj očitek in ga lahko povem večkrat na glas, čeprav mi potem seveda predsednik KPK že večkrat preko medijev sporoča, da je to svojevrstna oblika pritiska, ker si je to dovolil poslanec reči. Oprostite, zakaj pa?! Je nedotakljiv? Ne smemo dati več niti javne kritike? Je to tisto, kar si želimo? Oprostite, temu ni tako in niti ne sme biti tako!

Jaz sam osebno moram reči, da sem izredno razočaran, zaradi tega, ker smo videli v bistvu v obstoječem zakonu, da imamo kar nekaj lukenj, ki nam jih je pa priskrbel predsednik KPK s svojim ravnanjem, ko pravzaprav nismo mogli odreagirati. Kolega Horvat je nesrečen zaradi tega, ker pravzaprav po eni strani govori, da naj se KPK kar priklopi na njegov račun in naj gleda vsak dan, kakšno je stanje na njegovem računu. Seveda parafraziram to, kar je povedal in kar se tiče njegovega premoženja. No, jaz si tega ne želim, ker ne vem, zakaj bi to moralo biti potrebno. Ker jaz mislim, da je dolžnost vsakega funkcionarja, po zakonu, takšnega kot ga imamo, da seveda sam prijavlja spremembe, če se pa kasneje ugotovi, da tega ni naredil in da to, da ni spoštoval zakonov, no, tukaj pa mora odreagirati KPK. In to je ta funkcija, vsaj danes jo imamo takšno zapisano. Če jo bomo kdaj kasneje spremenili, je pa drugo. In zato se jaz sprašujem: Ali je naloga KPK preprečevanje ali preganjanje korupcije, ali ugotavljanje? To so različne stvari, ki nas pravzaprav vse skupaj begajo. In si seveda vsak po svoje to tudi tolmači. Kar je še bolj pomembno, je pomembno to, da predvsem vsi pozabljamo, da je Zakon o integriteti pravzaprav prinesel določena, in to še enkrat ponavljam, določena dejanja tveganj oziroma ugotavljanja koruptivnih dejanj, ki jih ostala zakonodaja ne pozna. In zato seveda se danes marsikdo sprašuje, ne, ne, ne, KPK naj tega ne ugotavlja, to naj ugotavljajo tožilci, to naj ugotavljajo vsi ostali in drugi. In tukaj je bil seveda tudi prvi kamen spotike ob prvem t.i. precedenčnem primeru, ko se je ugotavljajo premoženje predsednikov, prvakov strank, kjer sta seveda dva dobila negativno poročilo. In tukaj se je vse zlomilo. In to je problem, zaradi tega, ker smo dobili neko novo kvaliteto, ki je pravzaprav v resnici nobene ni hotel priznati. In to si je treba priznati. Ker smo bili nezadovoljni, ker je nekdo začel ugotavljati, da je pravzaprav treba nadaljevati z nekim nadstandardom in dvigovati počasi določene norme zato, da sami pri sebi razčistimo določene pojme. To je problem, nič drugega. Vse ostalo je samo še politikanstvo in seveda to, da potem vsak na svoj način kreira poglede na to, kako se naj pravzaprav ta korupcija detektira v naši državi. Kdo je odgovoren za koruptivnost v državi? Oprostite, popolnoma vsi državljani. Seveda pa je tukaj hierarhična lestvica in se ve, komu je to namenjeno. Tistim, ki imajo javna pooblastila, tistim, ki imajo izvor moči, tistim, ki delajo z javnimi sredstvi, tistim, ki odločajo in tako naprej in tako naprej. In temu primerno je treba tudi ravnati.

Kaj zakon prinaša? Zakon prinaša kup novosti in sprememb, ki bi na nek način olajšale, seveda v tem konceptu, kot ga predlaga ministrstvo, določeno delo KPK. Gospa Irglova je omenila, da ni bilo nobene razprave. Jaz se opravičujem, ampak bila je okrogla miza, bil je posvet o tem lansko leto v hotelu, sam sem bil prisoten, bili so tudi opozicijski poslanci, res pa

je, da SDS ni bilo zraven, to je pa res, ja. Ampak to je njihov problem, ne več moj. Oni znajo na to samo takrat opozoriti, ko mislijo, da je prav, da se oglasijo. Tam smo razpravljali tudi v tej smeri pravzaprav, ker takrat je bila to velika dilema, kaj pravzaprav narediti, ko pa hočeš člane senata odpoklicati oziroma kdo pravzaprav je tisti, ki postopek pelje. Kolegica Bratuškova je omenila, da večina ni bila za to, da se ta postopek spelje do konca, katerega je sama predlagal. Ni res. Jaz sem bil tudi za iz preprostega razloga, ker je bilo treba pripeljati stvari do konflikta. Včasih je preprosto v tej državi treba speljati stvari do konflikta. In šele pri konfliktu bomo dobili novo kvaliteto in nenazadnje tudi razsodnika, kaj je prav in kaj ne. In če ne drugega, ugotovimo, kje je primanjkljaj v tem zakonu. Namreč, vi se vsi spomnite situacije, ko je predsednik republike govoril na ves glas, da on nima pristojnosti, samo če mu Državni zbor to predlaga. In je v bistvu ves čas kazal s prstom na nas. Naši pravni svetovalci in večina v tem zboru pa seveda, to ni naša pristojnost, mi nimamo podlage, mi tega ne moremo narediti. Torej neke je problem. Kdo bo to naredil? Medtem pa, ko smo se mi pogovarjali in pregovarjali, kdo bo ta prvi korak naredil, in ugotavljali, kdo bo imel večjo politično škodo zaradi tega dejanja, se je stvar odvijala naprej. Še več, absurd imamo, vi ga vsi danes spremljate in berete, kaj se dogaja z bivšo članico senata – pa je ne zagovarjam, daleč od tega, da ne boste mislili, sploh ne. Vedno bolj in bolj daje KPK videz, da se ukvarja še vedno sam s seboj, ne pa s primarnim delom, osnovnim delom, ki mu ga zakon nalaga. In to je seveda ključni problem in zato sem bil vesel na začetku, ko pravzaprav je bil še v prvotnem predlogu ta postopek malo bolj jasno definiran. No, zdaj ta postopek ni tako noter omenjen, kot sem si zaželel, pa vendar. Sem pa zainteresiran, zelo zainteresiran, da pride do določenih sprememb, ker edino s spremembami v zakonu bomo lahko naredili en korak naprej. To je edini način. Drugače ne bo šlo. Seveda danes vsi napovedujejo nekaj, da bojo, ne bojo dali podpore. Glejte, dejansko se bo zgodila temeljita razprava na odboru na drugem branju. Takrat bo imel tudi predsednik KPK možnost priti na odbor in povedati svoja stališča, tisto, kar nam zdaj piše vsem poslancem, kaj ne sprejeti, istočasno pa pozdravlja neke spremembe in tako naprej, vendar manjka mu vse tisto, kar ni v veljavi. Jaz osebno sem postal pozoren na novost, da bi zdaj po novem morale tudi nevladne organizacije ali pa interesne skupine prijavljati KPK svoje stike oziroma tisto, ko s svojim vplivom lahko vplivajo na sprejemanje določene zakonodaje. Jaz sem za to, vendar v bolj specifičnem določilu, kaj to v resnici res pomeni. Dam primer, Zdravniški zbornici je z zakonom določeno, kdaj sodeluje v postopku priprave zakonodaje in kje pravzaprav izkazuje svoj interes in daje neposredne, čisto konkretne predloge pri spremembi zakonodaje. To smo lahko zdaj pred kratkim videli, ko smo

obravnavali Zakon o zdravniški službi. In tukaj sploh ni nobene dileme, jaz tukaj ne vidim nekega resnega problema, da bi to morala Zdravniška zbornica prijavljati, daleč od tega. Imam pa problem, kadar Zdravniška zbornica govori o Zakonu o pacientovih pravicah. Govorimo o pacientovih pravicah, ne o zdravniških pravicah. In več kot jasno se je v preteklosti ugotovilo, da je šlo za zlorabo zdravnikov pri svojem delu, ko so pravzaprav neposredno vplivali na paciente in zbirali podpise na paciente in zbirali podpise za Zakon o pacientovih pravicah. Kaj je bilo takrat rečeno? Da lahko zdravnik to počne tudi na svojem delovnem mestu. Zgrožen sem. Zgrožen sem zaradi tega, ker pacient ne pride k zdravniku, da se bo z njim pogovarjal o zakonodaji, ampak prihaja k njemu zato, ker ima zdravstvene težave. Že tako ga gleda v beli halji kot bogaboječ pacient, ker se boji za svoje zdravje. Če bi mu slučajno rekel – ne, bi mogoče lahko bil, tako preprost človek razmišlja, deležen slabše oskrbe, zato avtomatično pristavi svoj podpis. Tukaj bi recimo konkretno moral KPK ukrepati, ker policija ne bo, ker tega v zakonu ni, če me razumete, niti tožilstvo, niti kdorkoli drug. To se mi zdi ena od tistih dilem, ki jo bo treba v nadaljevanju zelo jasno razčistiti; govorim pa seveda o vseh interesnih skupinah. Tukaj so še sindikati, skratka vsi tisti, ki sodelujejo pri pripravi zakonodaje. Kolegica je omenila Transparency International Slovenia, češ da se sprašujejo, zakaj toliko časa čaka ta zakon na obravnavo in da je neodgovorno in bla bla bla. V tem kontekstu je pač govorila. Seveda je uporabila to organizacijo, čeprav se z njo kaj dosti ne strinja, zgolj samo za potrebe svoje lastne razprave; nikakor pa ne zato, da bi povedala še drugo plat medalje – Transparency International Slovenia je želel, da gre ta zakon vseeno naprej. Tega pa ni povedala. Ker se je čakalo in čakalo in čakalo. Včasih je treba preprosto razumeti določen kontekst in tudi izbrane besede, ki so položene samo za lastno potrebo in namen, kaj hočeš doseči.

Na koncu naj bi povedali še tisto, kar se zdi meni osebno pomembno, to pa je, kdaj je čas za to, da razpravljamo o takšnem zakonu. Kadarkoli. Kadarkoli. Oprostite, jaz ne bom pristal na tezo, da poslanci štiri mesece pred volitvami opravljamo tekoče posle, ali kako si to predstavljate. Saj ne govorimo o Zakonu o volitvah v državni zbor. To bi bilo res neokusno, da bi razpravljali en mesec pred razpisom volitev; nikakor pa ne o zakonu, za katerega bi na začetku mandata vsi rekli, da to ni prva stvar, s katero se moramo ukvarjati, na sredi mandata bi rekli, da imamo ogromno drugega dela, na koncu mandata bomo pa rekli, da zdaj ni pravi čas. Vedno je pravi čas. Tukaj zelo jasno povem – podprl bom ta zakon, ker mislim, da je prav, da gre naprej in da si razčistimo določena vprašanja ter da tudi slovenski javnosti povemo, ali si želimo sprememb in kakšne in v katerem konceptu. Če želimo ukiniti KPK, povejmo to

naglas, če želimo večji nadzor, povejmo to naglas. Ali bo KPK, kot se je izrazil predsednik KPK, samo svetilnik, ki sveti na določen pojav in z neko sondažo ugotavlja, kje je kaj in opozarja na nepravilnosti; istočasno pa vrši nadzor nad premoženjskim stanjem funkcionarjev v državi. Ali bo to tudi organ, ki bo peljal tudi prekrškovne postopke, ali pa bo to organ, ki bo peljal več kot prekrškovne postopke, ali kaj. Mislim, da smo poslanci na podlagi tega dokumenta to dolžni povedati naglas, ne pa se sklicevati na to, da korupcija je in da je ne izkoreninimo. Tako se debata niti ne začne niti ne konča, ker se ne more, ker je presplošna in, kar je najbolj pomembno, to ni namen tega zakona. Namen zakona je tudi obvladovati vsa tveganja, ko pride do same korupcije. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Franc Jurša.

Kot zadnja pa naj se pripravi še gospa Anja Bah Žibert.

Izvolite, gospod Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Podpredsednik, hvala za besedo. Z moje strani tudi lep pozdrav predstavnikom Ministrstva za pravosodje!

Mogoče tri zadeve, ki so v mojem razmišljanju, ki jih je na nek način tudi treba izpostaviti, čeprav so nekateri posamezniki to že danes naredili. Na samem začetku naj povem, nekako sam sebi očitam, da sem takrat, ko je šlo za prenos teh obveznosti z Ministrstva za javno upravo na Ministrstvo za pravosodje, naredil določeno napako, da sem to zadevo podprl. Mislim, da ni bilo prav, da preseljena Komisija za preprečevanje korupcije na pravosodje dejansko potem rešuje na nek način problematiko te komisije oziroma celotnega področja korupcije. Korupcijo v državi imamo in jo je treba na organiziran način tudi zatirati. Ne zdi pa se mi prav, dejansko je bil ta postopek priprave zakona predolg. Jaz bi temu z našimi besedami, prleškimi besedami povedal od prilike tako – pahal se je cel mandat. In dejansko je prišel na klopi nas poslancaev, predstavnikov ljudstva – vsaj tako v Ustavi piše, da smo – tik pred iztekom mandata. Ni prepozno, ampak zadeve bi morale priti bistveno prej. Tudi sam mislim, da bi bilo pametno, da naredimo javno predstavitev mnenj, da se tam sooči tudi stroka in vsa javnost, ki je zainteresirana za to področje. Bom pa rekel tukaj še eno zadevo. Nimam takega mnenja, kot ga ima moj predhodnik Jani Möderndorfer, ki je malo prej razpravljal, da enostavno in preprosto je bilo dovolj časa povedati vse. Ne, ni bilo dovolj časa oziroma nekateri se niste hoteli tudi soočiti. V končni fazi senat Komisije za preprečevanje korupcije, njen predsednik in podpredsednik, na nek način bi morali dati to možnost, da se o tej zadevi vseeno pogovorite.

Kolikor imam jaz informacij, predsednik Komisije za preprečevanje korupcije je predlagal predsedniku Vlade, da pride do srečanja in da

se o tej zadevi pogovarjate; ampak se niste. Zaradi tega imam jaz določene pomisleke in želim izpostaviti, da sem zagovornik javnih predstavitev mnenj. Ko si samokritičen, tudi ta zadeva je v redu, da posamezniki, ki so bili pripadniki iste politične stranke, na nek način so sodelovali pri tej kandidaturi gospoda Štefaneca, takrat je bil dober in njihov; danes pa govorijo čisto drugače, govorijo o slabem delu Komisije za preprečevanje korupcije in izpostavljajo negativne zadeve. Ja, mogoče je res to dobro, da si kritičen sam do sebe, ampak tukaj ne gre samo za kritičnost samega do sebe, ampak za kritičnosti tvojega, od tebe do tvojega. Da pa ne bi govoril samo o svojih opažanjih, ki so na nek način obarvana bolj negativno, bi rad izpostavil tudi nekatere drobne zadeve, o katerih je tudi kolega Horvat že govoril – o visokem številu prijav, o lobiranju. Vsaj jaz po moji presoji ocenjujem, da ta administracija lahko ohromi delo Komisije za preprečevanje korupcije. Na primer, definicija lobiranja je vpliv na odločanje poslank in poslancev. Tukaj ne smemo pozabiti, da smo poslanci in posanke predstavniki ljudstva in da delamo javno. To kar nam nekateri predstavniki civilnih organizacij ali drugih želijo predstaviti na določenih področjih, mi enostavno nismo profesionalni in nam na nek način tudi pomagajo pri razreševanju določene problematike. Res ni rečeno, da obstaja lobiranje za vsako zadevo.

Zanima me, ali sploh obstaja kakšna država s takšno ureditvijo prijave lobiranja, kot jo imamo v Sloveniji, na to bi želel dobiti ustrezen odgovor. Za tako državo v Evropi pa tudi v svetu pač nisem slišal. 4. člen veljavnega zakona navaja: »Za dajanje lobiranja šteje vsak nejasen stik lobista z lobiranci, ki ima namen vplivati na osebo ali postopek sprejemanja odločitev.« Kaj v praksi pomeni nejasen stik? Tudi na to bi želel dobiti odgovor. Poslanke in poslanci ter tudi naši uslužbenci, strokovni sodelavci dnevno prejemamo elektronsko pošto; zgodi se tudi, da včasih kakšno pošto preskočiš nehote ali pa si odsoten, si na bolniškem, na dopustu, pa tega ne storiš. Ali to pomeni, da je potem to že lobističen stik? In tudi ta zadeva, ki je povezana s prenosom odgovornosti na uslužbenca komisije. Kdo bo zdaj tu odgovarjal? Če bodo uslužbenci dejansko neko zadevo reševali, dokončno jo rešili, predsednik komisije oziroma senat komisije tega ne bo videl, kdo je zdaj tisti, ki je odgovoren. Ve se, da je to prvi človek v instituciji; v tem primeru pač to ne bo tako. Moram še reči tudi to, da je v javnosti čutiti, da je po odhodu namestnice predsednika komisije mir na tej komisiji za preprečevanje korupcije in da po nekaterih javnih navedbah tudi ta komisija zdaj nemoteno deluje, brez ene kadrovske rešitve, ki je še pač nimajo. Na koncu še enkrat poudarim, želim javno predstavitev mnenj, zakona pa v nobenem primeru ne bom z veseljem podprl.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Anja Bah Žibert, izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

Sem se morala kar malo nasmejati, ker se v kar velikem delu strinjam z razpravo kolega Jurše. Da pa ne bo izgledalo, da se v nekih stvareh ponavlja, ampak v samem stališču sem že povedala, da bi bila glede na sam postopek priprave tega zakona nujna javna predstavitev mnenj. Zakaj? Še enkrat, zakonodajna služba Vlade je opozorila ministra, da gre za tako pomembne posege, da bi potrebovali nov zakon in ne samo novele zakona; to je prva zadeva, ki je ni za vzeti kot mimogrede. Kot drugo, na predlog zakona so se odzvali tudi v različnih asociacijah, ena od teh je tudi Združenje občin Slovenije, oni imajo konkretne pomisleke. Kot tretje in res nedopustno pa je, da se pri pripravi zakona, ki govori o preprečevanju korupcije in o neki integriteti, ni bilo mogoče sesti minister in predsednik senata KPK. Predsednik senata je šel tako daleč, da je zaprosil tudi predsednika Vlade, da te zadeve uredi. Mene čisto nič ne zanima, kdo je skregan med seboj, to mene ne zanima in to je nepomembno. Gospod Klemenčič je minister in mora opravljati svoje delo, na drugi strani imamo pa predsednika senata, ki je prosil, da se o tej materiji pogovorita. Še v vrtcu se otroci na koncu znajo zmeniti, ampak da osebne zamere, kakršnekoli že, pripeljejo tako daleč, da si nek minister dovoli ignorirati nek pogovor, ki bi zagotovo pripomogel k dopolnitvam, morda kakšnim popravkom ali pa zgolj izmenjavi mnenj o tej materiji. Ampak do takšnega pogovora ni prišlo. In zato še enkrat, če bi prišlo – in jaz upam, da bo prišlo do podpore, kar se tiče javne predstavitve mnenj, upam, da bo prišlo tudi do takšnega soočanja.

Kot je bilo rečeno, razne okrogle mize in tako naprej prav nič ne pomagajo, če se tisti, ki najbolj poznajo to materijo, se z njo dnevno soočajo in morda vedo, kaj je tisto, kar bi bil korak naprej, kaj je tisto, kar bi bilo tudi za izpustiti, ne znajo uvesti skupaj; potem je vsak predlog zakona odveč. Prej nam je bilo očitano, da eni ste bili tudi za to, da se takšna komisija, kot je KPK, ukine. Da ne bo pomote in da še enkrat neke stvari odpremo, čeprav so že znane, poznamo štiri tipe okoli nas, na kakšen način se države soočajo s preprečevanjem korupcije. Ena je, da imamo skupine držav, kjer imajo nek neprofesionalni svetovalni organ, ki vladam svetuje glede politike na področju boja proti korupciji. To so na primer države: Ciper, Gruzija, Nemčija, Slovaška. Potem imamo skupino držav, ki imajo nek profesionalni svetovalni organ, ki pa je v sestavi bodisi ministrstva za notranje zadeve bodisi v sestavi ministrstva za pravosodje, kot je Avstrija, Belgija, Estonija in tako naprej, da ne bom naštevala prav vseh. In imamo skupino držav, spoštovani, ki nima nobene tovrstne službe, nobenega KPK. Ampak ne gre za to, da se ne bi borili proti korupciji. Gre za države, kot je Danska in

Švedska, kjer je stanje na področju korupcije najuspešnejše, v boju zoper korupcijo so te države najuspešnejše, zato ne rabijo nobenih organov. Imamo pa tudi države tipa Slovenija, ki ima zadevo urejeno tako, kot ima. Tukaj zraven pa najdemo potem države, kot so balkanske države in tako naprej. Skratka, nič posebnega. Tudi o tem bi se veljalo v tej državi pogovarjati.

Kaj pa nam prinese neka komisija, če govorimo na eni strani o korupciji na področju bančništva, o bančni kriminaliteti, ki je povezana tudi s korupcijo, ko imamo KPK, pa je njen predsednik obveščen o pranju denarja, in to milijarde evrov; pa ne naredi nič. Ali nam takšna komisija dejansko pomaga?! Po drugi strani imamo korupcijo najvišje stopnje na področju zdravstva, ko posamezniki lahko prihajajo v te sisteme in določajo, kako bodo funkcionirali; pa se tega ne ustavi. Pred nami je pa res neka novela zakona, ki pa, če dobro pogledamo – kaj? Na eni strani, ne bom rekla, da ni nobene dobre rešitve, ne, tega ne bom rekla; bom pa povedala naslednje. Uvaja nove birokratske ovire za slovenske občine. In tukaj res še enkrat prosim za izračun, kako se jim bo to poznalo, kako bo na ta račun dvignjena povprečnina občinam. Imamo notri rešitve tipa da se sedaj o svojem premoženjskem stanju ne bo več poročalo enkrat na leto, ampak kar vsak mesec. Lepo vas prosim, spet se išče malenkosti tam, kjer je povsem nepotrebno. Tam, kjer pa dejansko govorimo o problematiki korupcije, pa ne naredimo tistega, kar bi v tej državi moralo biti. Govori se tudi o dobivanju daril in tako naprej. Mi smo že tako daleč prišli včasih, da v Državnem zboru ne vemo, ali moramo rokovnik prijaviti protikorupcijski komisiji ali ne, tudi svinčnik, ali ko gremo na službeno pot in nam tam dajo drobn material, potem iščemo po Sloveniji podatke, kolikšen je ta znesek, da slučajno kdorkoli ne bi česar koli ne prijavil. Smešno. Ob tem dejstvu, da nam pa izginja, puhti denar na področju, ki so ga davkoplačevalci že večkrat morali sanirati. Na drugi strani pa imamo zdravstveni sistem, kjer imamo tudi zaradi korupcije čakalne vrste, imamo posledično državljane, ki ne pridejo pravočasno na seznam oziroma se zamuja z njihovim zdravljenjem. Tu jaz dodatka ali napredka v tem smislu ne vidim.

Še malo za šalo. Prej je kolega Möderndorfer govoril predvsem o razpravi kolegice Eve Irgl. Še dobro, da je razpravljala, ker ne vem, o čem bi sicer govoril. Pa vendar, roko na srce, danes sem v številnih razpravah in tudi v stališčih poslušala, kakšen problem je, ker se v senatu KPK niso vsi razumeli. Ne vem; ali na primer spreminjamo zakon za SDH, ko imamo odstop, ali pa Programski svet RTV je bil kar lep čas brez predsednika, ker se niso razumeli. Nekateri se pač ne razumejo, ampak dejstvo je, da senat deluje, poročila imamo na mizi. Bolj kot s tem bi se morali ukvarjati s tem, zakaj je v teh poročilih napisano, da obstaja

veliko tveganje, ko gre za sprejemanje zakonodaje, da bi se morali učiti na TEŠ 6, ter opozarjajo tudi na primer na drugi tir. Jaz mislim, da je tu problem. Nekateri hočejo kar naprej govoriti, kako problematičen je ta senat. Zdaj bodo pa potrebna nova merila, kdo bo lahko v tem senatu, zato da bomo potem prišli vedno do članov senata, kot pa so, kot sem že povedala, Klemenčič, Kos, Praprotnik. Praprotnik – neverjetno izkušen je bil, ko je prišel v KPK, imel je res podlago, da je zasedel to mesto in da se je boril zoper korupcijo. In potem tudi tisti vehementni odstop takratne komisije, češ smo brezzobi tiger, nič ne moremo. Za politični obračun v tej državi so bili idealni; tako škodo, kot jo je naredila tista sestava KPK, plačujemo še danes, ker marsikaj bi bilo lahko drugače in marsikatera zadeva bi se realizirala, pa se potem ni mogla.

Zato se res v tej državi začnimo ukvarjati s konkretnimi problemi, s tem, da bomo res opravili korupcijo, da bomo res naredili korak naprej v tem, da bodo ljudje začutili, da je korupcija nesprejemljiva. Ne pa loviti posameznikov z nekimi darilci, ne se iti nekih birokratskih zadev na lokalnem nivoju, ker so smešne. Ne se iti nekih birokratskih podvigov o tem, da bomo mesečno poročali vsake detajle. Kaj pa je tu dodana vrednost? Saj to je pesek v oči. Začnimo se boriti proti korupciji tam, kjer se moramo, in sicer tako, da bomo imeli učinkovito policijo, učinkovito tožilstvo in predvsem učinkovito sodstvo. Da se ne bomo soočali z odločitvami sodišč, ki pravijo – Ne, preiskovalna komisija pa ne sme dobiti podatkov o tem, kdo je hodil na obiske k upravam NLB. Bežite, no! Ljudje morajo to plačevati, na drugi strani pa državljani ne bi smeli biti seznanjeni s tem, kdo je trkal na kakšna vrata. Ali je morda to borba proti korupciji? Morda ta zakon prinaša takšne stvari, da bodo onemogočale tudi takšno ravnanje tudi sodne veje oblasti. In tudi to; ali ta zakonodaja prinaša to, da bo eno sodišče odločalo tako, ko gre za dokumentacijo in je ne bo dalo, medtem ko jo bo drugo sodišče izročilo. Bežite, no. Verjamem pa, da je velik interes po tem, da se ekipa, kot je trenutno in ki ji na KPK nekako predseduje gospod Štefanec, ne sme več zgoditi. To pa verjamem. Tukaj pa je boleče, ker se je pač govorilo o okuženih škornjih ali pa obutvi z glivicami, ker se je govorilo o nekaterih nepravilnostih predhodnikov, ker se je povedalo, da ni bilo primopredaj. Ja, to pa je problem. Samo ne zato delati celih spisov pa ne vem koliko strani namenjati temu, na kakšen način se bo v prihodnje imenovala komisija za preprečevanje korupcije. Povejte, da želite, da v tej komisiji in da je ta komisija uspešna samo takrat, ko so na položaju naši, ko je treba zrušiti kakšno vlado, pa ne glede na to, da se potem krši ustava in zakonodaja; ampak da je korupcija in borba proti korupciji še najmanj pomembna.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v

katerem dobi besedo še predstavnik Vlade, državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje gospod Darko Stare.

Izvolite.

DARKO STARE: Hvala, gospod predsedujoči. Spoštovani poslanke, poslanci!

Poskušal se bom čim bolj strnjeno odzvati na vprašanja o konkretnih predlaganih rešitvah, ki se vam zdijo neustrezne, sporne oziroma ste jih problematizirali. Pred tem pa bi rad uvodoma, ker je bila razprava zelo splošna in se je v mnogočem dotikala vsebin, ki se dejansko, kot ste posamezni razpravljavci že ugotovili, ne dotikajo vsebine niti namena tega zakona. Zakon o preprečevanju korupcije določa ter predpisuje ukrepe in metode, ki omejujejo konflikt interesa, ki zagotavljajo večjo transparentnost delovanja javnega sektorja, ki onemogočajo in omejujejo prepoved poslovanja odgovornih ljudi na javnih funkcijah in ki zagotavljajo integritetno delovanje. V nobenem primeru postopki komisije, ki ugotavlja tovrstna tveganja, ne morejo predstavljati kakršnekoli odgovornosti, niti kazenske, niti prekrškovne, niti upravne, kadar gre za ugotavljanje tveganj, ki predstavljajo možnost korupcije. To se mi zdi pomembno poudariti zaradi tega, da vemo, kakšna pričakovanja imamo lahko od tega zakona. Ta zakon ne pomeni preiskovanja kaznivih dejanj korupcije, ne pomeni preiskovanja kaznivih dejanj v posameznih miljejih družbenih sistemov. Zaradi tega je včasih težko zelo konstruktivno razpravljati, ker imam občutek, da ne govorimo o istem. Poleg tega bi na tej načelni ravni rad še nekaj poudaril, zato da ozaveštim, ker bom v nadaljevanju govoril o posameznih predlaganih rešitvah v tem zakonu. Odgovornost, ki se ugotavlja po tem zakonu in je pričakovana v kontekstu etike in integritete nosilcev javne oblasti, ni enaka krivdni odgovornosti.

Odgovornost pomeni, da je nekdo usposobljen, da je pripravljen pojasnjevati javnosti svoje odločitve, svoja ravnanja, da je zavezan in si prizadeva upoštevati veljavne predpise, zakone, vključno z etičnimi kodeksi, in da je pripravljen prevzeti odgovornost za svoje strokovne napake, ne glede na to, v kakšni krivdni obliki se pojavijo – ali je to naklepno ali malomarno. Gre preprosto za to, da ta odgovornost posameznika zagotavlja, da zaradi lastnih napak, pomanjkljivosti, ki se lahko zgodijo, tako ali drugače, nekatere so pa tudi zavestne, ta predstavnik oblasti, bodisi funkcionar, uradnik na položaju, ne obremenjuje dela tega organa, ki ga vodi. Da se javnost, drugi organi in on sam ukvarja s svojimi ravnanji; ne pa z odgovornostjo, ki jo ima kot bodisi funkcionar bodisi kot predstojnik nekega organa. In o tej odgovornosti se govori. Ukrepi in metode, ki jih določa ta zakon, preprečevanje konflikta interesov, krepitev transparentnosti, krepitev integritete z metodo, ne vem, načrtov integritete, kot so bili tudi danes v razpravi

imenovani, to so metode in ukrepi, ki zagotavljajo, da se tudi omejuje tveganje, da ljudje, ki tovrstnega občutka odgovornosti in integritete nimajo, niti ne pridejo in niso postavljeni na tovrstne položaje. Ne gre pa za to, da bi zdaj ugotovili, ali je nekdo storil kaznivo dejanje. V javnem prostoru in v teh razpravah je uspelo posameznim interesnim skupinam, ki so tako ali drugače povezane s posamezniki po političnostrankarski liniji, po cehovski liniji ali po prijateljski, klientelistični, kakršnihkoli že; niso pripravljeni videti in sporočiti svojim kolegom horizontalno ali vertikalno, da njihovo ravnanje ni primerno, da je neodgovorno, da obremenjuje nek organ, neko institucijo javnega sektorja; in da bi bilo pričakovano, da se nekdo umakne, dokler se to ne razčisti, da nek organ lahko v miru opravlja svoj posel. To so cilji in poslanstvo ukrepov, metod in pooblastil, ki jih ima komisija kot primarno preventivni organ; daleč od tega da je represivni organ. Čeprav v določenem delu je tudi represivni organ, ker je hkrati prekrškovni organ, ampak to ne zaradi korupcije, ampak zaradi neizpolnjevanja zakonskih obveznosti javnih funkcionarjev, predvsem funkcionarjev državnih in lokalnih oblasti ter določenih položajnih najvišjih uradnikov, ker ne izpolnjujejo svojih obveznosti, ki jih določa ta zakon v zvezi z omejitvami poslovanja, v zvezi s prijavi premoženjskega stanja, v zvezi z nezdružljivostjo funkcij in še bi lahko našteval.

To so statusne kršitve, ki predstavljajo očitno kršitev zakona, kot se ve, da če nekdo zapelje čez rdečo luč, je to prekršek. Ni to nobena znanost v preiskovalnem smislu oziroma v smislu ugotavljanja in dokazovanja. To sem želel za uvod povedati. In ta zakonski okvir, ki ga zdaj izboljšujemo in si prizadevamo, to moram poudariti, po naši oceni, v konstruktivnem sodelovanju, tudi s Komisijo za preprečevanje korupcije; je pa dejstvo in ga ne znamo pojasniti, da se predsednik Komisije za preprečevanje korupcije niti namestniki oziroma zdaj namestnik nikoli ni odzval vabilom. Mi smo naslavljali vabila za usklajevalne sestanke na Komisijo za preprečevanje korupcije, nikoli ad personam, ampak na organ, ker je potem odločitev predstojnika primarno, ali bo prišel sam ali pride z ekipo; nikoli se ni odzval. In ta predpostavka v razpravah, da sta minister Klemenčič in gospod Štefanec skregana, absolutno ne drži, to ni res. Zato so vse izvedene misli in sklepi na tej osnovi zmotne in o tem je sploh škoda izgubljati čas in energijo. Dejstvo je tudi to, da vam tukaj lahko naštevam, ampak se mi zdi zdaj škoda tudi vašega časa, mislim pa, da je to v gradivu dovolj konkretno in precizno pojasnjeno, koliko je bilo sestankov s komisijo, koliko je bilo pisne komunikacije. Tukaj imam napisano v opomniku, da smo dobili od komisije v fazi več krogov usklajevanj pripombe in predloge k štiriindvajsetim členom zakona in da smo jih osemnajst v celoti upoštevali, nekatere deloma, nekatere nismo. V drugem krogu smo jih potem dobili k šestindvajsetim

členom ter smo jih v trinajstih primerih v celoti upoštevali. Šlo je za neko konstruktivno, običajno sodelovanje v vseh fazah postopka, je pa dejstvo, da se v vseh primerih z vsem nismo morali strinjati, ker je na koncu ministrstvo odgovorno za pripravo predloga in vlada tista, ki odgovarja in tudi substancira, utemeljuje neke rešitve. Ne moremo imeti o istem vedno vsi enakega mnenja. Zato jaz včasih rečem, bolj za šalo kot zares, ampak je zelo pomenljiv indijski pregovor – Tam, kjer dva enako mislita, je eden odveč. Zato naj to nasprotujoče mnenje rodi neko novo kvaliteto, konflikt sam po sebi ni slab, je lahko zelo konstruktiven in predstavlja podlago za sinergijo.

Želim povedati to, da mi te metode in ukrepe, ki niso represivni ukrepi, želimo izboljšati na podlagi predlogov komisije, na podlagi izkušenj pri uporabi določil tega zakona od leta 2010 naprej, tudi sodne prakse, zato da bi se tveganja, nepravilnosti uporabe teh metod zmanjšala in da bi se s tem tudi povečala pravna varnost vseh sodelujočih s komisijo, vseh ljudi, ki so tako ali drugače vpleteni v te postopke, in da bi se tudi okrepila in povečala učinkovitost ter uspešnost delovanja Komisije za preprečevanje korupcije. In kot ste ugotovili, to je velika resnica. Zakon sam po sebi ne bo reševal ničesar. Vam bom dal za primer, ker si to lahko privoščim, iz lastne izkušnje, ker sem delal štiri leta na komisiji. Ob istem zakonodajnem okviru je komisija v prejšnjem senatu pod istimi pravili igre, istimi ukrepi, pooblastili in tako naprej, vsakih devet dni izdala ugotovitev o konkretnem primeru, sistemsko mnenje, splošna pojasnila in tako naprej; zdaj se to zgodi enkrat na 140 dni, čeprav je zdaj manj dvomov, kar se tiče pravilnosti uporabe posameznih določb, ker so že znani judikati Vrhovnega sodišča. Na koncu je vse odvisno od ljudi, koliko so kompetentni, koliko so odgovorni, koliko so zavzeti, kako si prizadevajo uresničevati svoje naloge, poslanstvo in javni interes, ki ga v tem konkretnem primeru izraža Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije. Iz tega razloga smo tudi mi v obstoječi noveli predlagali rešitve, s katerimi po našem prepričanju v prvi fazi krepimo pogoje, ki bodo zagotovili večjo kakovost postopka izbire in imenovanja članov senata komisije, večjo transparentnost tega postopka, ker bo to moralo biti vse javno, bo posneto. Pred odločitvijo bo tudi predsednik republike, ko bo imenoval primerne kandidata, ki mu ga bo predlagala v ta namen ustanovljena kompetentna komisija, to lahko naredil po predlaganem zakonu po javni razpravi, v kateri bo govora ravno o tem, kar je funkcija tovrstne komisije, da bo znana strategija, ukrepi, metode, torej neke poti za uresničevanje poslanstva, kako ga vidijo tisti, ki kandidirajo na to delovno mesto. S tem se bo sistemsko zagotovilo pogoje, da bo postopek transparentnejši in da bo odločitev tudi vseh tistih, ki imajo pristojnosti, transparentna in, jaz sem prepričan, boljša kot za zaprtimi vrati.

Zaostrujemo tudi pogoje. Pogoje zaostrujemo na način, da bo manjša stopnja politizacije oziroma političnosti kandidatov, da bojo zahtevane višje kompetence, kvalifikacije za tovrstno delo; predvsem pa kompetence v ožjem pomenu besede, da imajo kandidati za ta delovna mesta obvezno najmanj 3, 5 let izkušenj na tem področju, kjer bojo potem, ko so imenovani, delali pet oziroma šest let. Tukaj bi odgovoril še na vprašanje spoštovane poslanke Muršič, da v ureditev mandatorov 6 let za predsednika in 5 let za namestnike mi zdaj ne posegamo. To že velja od leta 2010, odkar je ZIntPK bil sprejet. Logika je pa v tem, da imenuje predsednika in namestnike predsednik republike, ki ima petletni mandat, da se obnovi, da ni isti predsednik; ob predpostavki, da se mandati iztečejo. Hkrati je 6 let tudi polovica mandata v parlamentarnem prostoru, stranke, Državni zbor. Kar pa zadeva razmerje med mandatom predsednika in namestnikov, je pa ta razlika zaradi tega, da se zagotavlja kontinuiteta dela nekega organa, v tem primeru komisije. Če pridejo na novo vsi, potem lahko porabijo pol leta, eno leto, da postanejo polno operativni, tako pa je nek prenos izkušenj, ki se potem lahko z novim predsednikom deloma, v celoti ali kakorkoli spremeni. Ampak v principu gre za nek prenos izkušenj; s tem da se ne zamenja naenkrat kompleten senat. Tako je tudi obrazložena ta rešitev v zakonu, ki je bil sprejet leta 2010, osnovni, ki ga zdaj noveliramo.

Se opravičujem, malo preskakujem, kar zadeva očitka, ko se sklicujejo tudi na pripombe Združenja mestnih občin, da jih zdaj administrativno bolj obremenjujemo. Ta pripomba nikjer, niti v njihovem dopisu ni konkretizirana, ampak je samo napisano, da za njih predstavlja zdaj sprememba večje breme in da pričakujejo, da bomo v finančnih posledicah zakona predvideli tudi višjo povprečnino – to, kar država daje občinam. Absolutno pa se v nobenem delu njih bolj ne obremenjuje, ker obveznosti občin oziroma organov občine, predvsem občinske uprave, so v tem, pa to že velja v obstoječem zakonu, da morajo ciklično, najkasneje v enem mesecu sporočati sezname funkcionarjev oziroma uradnikov, ki so odgovorni za javna naročila in so s tega naslova zavezanci za premoženjsko stanje, poročanje; in podatke o tem, če ima nek funkcionar, v tem primeru recimo župan, podžupan, delež, je lastnik, solastnik v organih opravljanja nadzora neke gospodarske družbe in tako naprej, zaradi prepovedi omejitev poslovanja. Kot metode prevencije tveganja korupcije morajo vsi zaposleni v tem organu sporočiti to organu; organ pa mora sporočiti v 30 dneh vsako spremembo komisiji, kjer je ta centralna evidenca. To že vse obstaja, v to ne posegamo, se ne spreminja. Vam bom pa prebral, da boste videli tudi način razmišljanja, ki je legitim, ampak preprosto z našega vidika in namena tovrstne zakonodaje absolutno nesprejemljiv. Združenje mestnih občin je napisalo, da je treba

navesti, da predlagatelji od zavezancev, torej Vlada od zavezancev, občin v tem primeru, zahteva vedno večjo aktivnost, pozornost in posledično odgovornost, zaradi tega oni pričakujejo večjo povprečnino. To je absolutno nesprejemljivo. Mi smo dolžni po definiciji vsi, ki smo na odgovornih funkcijah bodisi državne bodisi lokalne oblasti, delovati v korist skupnosti po zakonih, predpisih in bolj ali manj po etičnih kodeksih, tam, kjer obstajajo.

To je pričakovana dolžnost, to je integriteta, zame je neintegritetno pričakovati, da se to dodatno plača, ker to me spominja na tisto zgodbo, ki je bila absurda, ko smo imeli v medijskem prostoru veliko informacij o tem, ko je bila Grčija v finančno težki situaciji, ko se je razkrivalo, da nekateri dobijo dodatek, ker točno pridejo v službo in podobno. To so neresne stvari in mislim, da to ni pričakovano in je onkraj tistih vrednot, na katere se zelo pogosto tudi sklicujemo, ko primerjamo naše rešitve s skandinavskimi. Mi smo družba, v kateri so vrednote take, da rabimo bistveno več spodbude v obliki zapovedi, tudi če so v predpisih, zakonih, uredbah in tako naprej, ker očitno se določene stvari same ne zgodijo, in se zgodijo, če nas nek zunanji faktor spodbudi ali pa včasih zapove, da moramo nekaj sprejeti. To je pač naša realnost, ni slabo, ampak v tem kontekstu je tudi tovrstne zakonske rešitve treba razumeti kot neko spodbudo, da se neke vrednote ali neka tveganja pač omejijo v čim večji možni meri, ko gre za pač javne oblasti. In enako je tudi, kar se tiče lobiranja. Tukaj imam seznam držav v Evropi – Avstrija, Estonija; potem v Evropski komisiji, v Evropskem parlamentu je obvezen register prijav lobirancev. V Evropski komisiji obvezno, v Evropskem parlamentu ni obvezen. Ampak de facto je, ker ne moreš priti, če se ne registriraš, s katerim namenom, v sistem pristopne kontrole: Litva, Nizozemska, Slovenija. Potem pa še neobvezujoče, dejansko pa te stvari prijavljajo: Portugalska, Velika Britanija, Poljska, Ciper, da ne naštevam naprej. To je v bistvu samo indikator, kako mi včasih nekaj naredimo samo zato, ker nekdo drug od nas pričakuje, ker ga očitno bolj spoštujemo kot sebe. Če mi ocenjujemo, da je problem korupcija, da je problem neuresničevanje, neveljavljanje odgovornosti, mislim, da je prav in normalno, da sami uredimo z ukrepi, da se tovrstna tveganja obvladujemo; ne pa zato, ker nam to nekdo predpiše, od nas pričakuje.

S tega vidika se mi zdi to pomembno poudariti tudi v kontekstu ukrepov in metod, ki jih ta zakon predpisuje in predpostavlja, da se ravno to krepí – odgovornost in tako naprej. Glede na to, da sem tudi zdaj politik, v tej funkciji, ter v spoštovanem in cenjenem političnem hramu demokracije, bom rekel tako – odgovornost v pomenu besede, ko sem uvodoma poudaril razliko med krivdno odgovornostjo in siceršno odgovornostjo, je v kontekstu korupcije, o čemer se danes pogovarjamo, lahko zanimiva v tem kontekstu,

če primerjam Nemčijo, Avstrijo, Švedsko ali pa katerokoli drugo deželo. Tudi tam je korupcija, tudi tam je kriminal, tudi tam so tveganja korupcije v smislu konflikta interesov, nezdržljivosti funkcij in podobno. Razlika je samo v tem, da tam, ko se to razkrije in odkrije, potem organi, ki so za to pristojni in odgovorni, ukrepajo in sledi nek proces ter neka odločitev v relativno kratkem času. Pri nas pa praktično vsi vse vemo, korupcija v zdravstvu, korupcija ne vem kje; ampak nič se ne zgodi. To je ravno zaradi tega, ker so očitno naše vrednote in odgovornosti še tako šibke, da se dostikrat raje podredimo neki lažni solidarnosti v cehu, lažni solidarnosti v neki skupini – politični, prijateljski ali pa interesni, včasih zaradi denarja. Zato toleriramo nekaj, kar sicer na osebni ravni vsi vedo in vemo, da je nedopustno, da je nezakonito ali pa celo absolutno nesprejemljivo iz takšnih ali drugačnih razlogov, ki so prepovedani. In se pač nič ne zgodi, samo s tem živimo; potem pa pričakujemo, tudi ob takšnih razpravah, da bo en zakon rešil vso to problematiko.

Ta zakon spodbuja, da bodo ta tveganja manjša in da bodo bolj obvladovana. In iz tega razloga mi na podlagi izkušenj komisije, predlogov, tudi OECD, GRECO, drugih deležnikov v tem procesu krepimo te posamezne institute, da se zagotovi čim bolj učinkovito in uspešno delo komisije in predvsem odgovornosti tistih predstojnikov in odgovornih funkcionarjev, v čigar miljejih ta komisija ugotovi neko nepravilnost ali kršitev. In tudi spoštovana poslanka Novak je povedala izkušnjo z ministrom Klemenčičem v vlogi KPK, da smo bili na KPK nezadovoljni, ker smo ugotovili v okviru bančne luknje določene probleme, pomanjkljivosti in nepravilnosti, tudi sume kaznivih dejanj ali pa v zdravstvu; potem pa se nič ne zgodi. In prva naloga, ki jo je minister v tej vlogi opravil, ob tem zavedanju, je, da smo dejansko pristopili k spremembi Kazenskega zakonika, k spremembi Zakona o državnem tožilstvu, k spremembi Zakona o sodiščih, spremembi Zakona o odvetništvu, spremembi Zakona o sodniški službi ter Sodnega reda. Vse te zakone ste, spoštovani poslanci, vi sprejeli. Več kot 30 jih je bilo in v mnogih delih so urejali ravno institute, postopke in metode, ki omejujejo tveganja korupcije in omejujejo neintegritetno delovanje oziroma zagotavljajo sistemske pogoje za bolj učinkovito delovanje imunskega sistema, kot radi rečemo. Informacijski sistem, oprema, kadrovske smo jih okrepili, tudi tožilstvo. Ampak to je ta represivni del. Vse to se je zgodilo in včasih je, vam bom iskreno povedal, težko poslušati, ker ko prideš na neko odgovorno delovno mesto in vidiš, se zaveš, kaj vse je treba narediti, bodisi na podlagi lastne izkušnje bodisi na podlagi upravičenih pričakovanj javnosti, parlamenta, drugih odgovornih strokovnih služb, potem moraš narediti v nekem časovnem oknu prioritete. Ne da se narediti vsega naenkrat, hkrati; sploh pa

ne na ustrezen način, ker so pač predpisane procedure.

Tudi ta zakon je bil že izdelan lansko leto, potem je pa pač šla politična procedura, da pride do odločitve in do te faze, da se danes o tem pogovarjamo. In mislim, da je prav, da se pogovarjamo, želel bi samo to, da se pogovarjamo še bolj konkretno o posameznih rešitvah v tem zakonu, če se jih da morda še izboljšati oziroma kaj popraviti, spremeniti ali dopolniti. V tem kontekstu bi rad še pokomentiral vprašanje glede lobiranja spoštovanega poslanca Jurše, da ravno to, kar ste rekli v tej razpravi glede lobiranja, da naj bi se bistveno obremenjevali postopki pred komisijo v zvezi z lobiranjem. To je zanimiva paradoksalna situacija, mi v tem predlogu zakona spreminjamo 68. člen, kjer urejamo ravno te situacije, ki so po svoje nesmotrne, iracionalne tudi z vidika KPK. Če nekdo dobi po mailu neko obvestilo od nekoga, ki niti ne pove, da je lobist, niti ne pove, v imenu katere interesne organizacije, ampak samo napiše nekaj; poslanec, kdorkoli od lobirancev mogoče niti ni v službi, ne pogleda in tako naprej in je potem v postopku, da v treh dneh ni dal poročila. In na nek način gre za poskus lobiranja, ki niti nima vseh elementov že po obstoječem zakonu, ki so predpisani, da mora biti nejavni stik, vsebina mora biti vplivanje na odločitev organa v zvezi s predpisom in tako naprej; hkrati je pa še predpisano, da lahko lobira samo tisti, ki je registriran lobist, oziroma tako imenovani nepravilni lobist. Nepravilni lobisti pa so po obstoječem zakonu posamezniki, ki so izvoljeni, recimo sindikati, ali pa so zakoniti zastopniki gospodarskih družb, gospodarskih interesnih združenj in tako naprej, ki po definiciji v svoji funkciji zastopajo te interese. Njim ni treba biti kot lobisti registrirani; ampak njihova vsebina, njihov namen, ko pridejo do nekih ministrov oziroma lobirancev, pa je lobiranje. In to so nepravilni lobisti in tudi oni morajo izpolnjevati svoje obveznosti.

In nič od tega ni izpolnjeno, ko vi po mailu dobite od Darka Stareta – ali bi se lahko oglasil pri vas zaradi spremembe tega pa tega zakona. Noben element ni izpolnjen. No, in kaj je paradoksalno? Da v fazi usklajevanja – to je bil eden od zadnjih sestankov, ko sem tudi osebno sam sodeloval s predstavniki KPK, pa žal ni bilo predsednika niti nobenega od namestnikov – smo mi to predlagali in so proti temu. Oni želijo, da je to lobiranje in da se to obvezno sporoča in se to ne spreminja. Se pravi, če vi dobite po mailu, da je to treba poročati v treh dneh, zapis o poskusu lobiranja. Mi smo proti temu, ker se nam ne zdi smiselno, ni nobene dodane vrednosti; pa še obremenitev sistema na KPK. To je recimo ena taka stvar, za katero jaz globoko upam in pričakujem, da boste podprli ta predlog zakona, da gre v nadaljnjo obravnavo in se bomo lahko o teh stvareh pogovarjali tudi na odboru še bolj poglobljeno, se bomo soočali z argumenti in sprejeli, če bo treba tudi v obliki amandmajeve, kakšne boljše

rešitve. Ampak teh ni. Najbolj pogosto je, da se s tem ne strinjamo. Da ne bo izpadlo zelo osebno, jaz imam tukaj seznam zaradi nas samih in tudi zaradi vas, če bo treba, vam bomo dali vse konkretne predloge na konkretne člene, konkretne institute, kaj so dali predstavniki komisije, ki so bili v delovni skupini, in kaj so dali člani senata, predsednik senata. Kot sem rekel, velika večina stvari je bila upoštevanih, ampak na tej konceptualni ravni je bilo pa problematizirano samo to, kar ste tudi dobili v pismu, glede osebnostne primernosti, da to ni ustrezno, kar se tiče imenovanja ter razreševanja pa glede tega omejevanja pristojnosti komisije pri ugotavljanju korupcije. Tukaj bom rekel tako, kot sem prej povedal, pa bom uporabil eno primerjavo. Vi lahko meni daste najboljši telefon, ki zdajle na trgu obstaja, pa če jaz ne vem, katere funkcije ima, kako se uporabljajo, pri najboljši veri bom ostal na ravni, da bom poklical, kakšen message napisal in to je to.

In dostikrat je tudi pri ukrepih, metodah, ki so na voljo, odvisno tudi od tega, koliko je nekdo usposobljen, da jih uporablja; zdaj ne govorim konkretno o komisiji, ampak govorim načelno. In v teh primerih mi ocenjujemo, da bi moral biti učinek ali pa delo komisije bistveno bolj osredotočeno na osnovno poslanstvo, to, kar tudi predsednik komisije sam pove, da je to primarno preventivni organ, ne represivni organ. Ne vem, mogoče to tudi indicira, izkazuje njihove output, se pravi pet ugotovitev v konkretnih primerih, pa od tega eden o ugotovljeni korupciji v treh letih. Ampak treba se je zavedati, da to, kar mi zdaj omejujemo, ne omejujemo zaradi tega, da bi omejevali delo komisije, pač pa da bi ji omogočili bolj učinkovito delo. Ker vsaka kršitev integritete, kar je tudi institut po zakonu in komisija ugotavlja kršitev, ni tudi korupcija; je pa vsaka korupcija hkrati tudi kršitev integritete. In v tem smislu je pomembno za delo organa, da ugotavlja ta tveganja v posameznih miljeih, pri posameznih funkcionarjih in potem pričakuje od odgovornih, tistih, ki jih imenujejo, razrešujejo, da naredijo svoj posel. In tu imamo mi problem – da se marsikaj ugotovi, potem se pa nič ne zgodi. Ampak tu je pa spet tisto, kar sem rekel, to pa je stvar selekcije, negativne selekcije kakovosti kadrov in postopkov, ki omogočajo, da včasih nekompetentni, neodgovorni ljudje pridejo na posamezne funkcije ter bolj iz osebnih, egoističnih ali pa takih ali drugačnih interesov včasih česa ne naredijo, kar bi morali, ali pa naredijo drugače, kot bi bilo prav oziroma je pričakovano od njih na funkcijah. To je pa odvisno spet od vrednot, delovanja sistema pa učinkovitosti sistema. Mi se pogovarjamo zdaj samo o sistemskem okviru in po našem prepričanju to zelo spodbuja, da bi ta sistemski okvir zagotavljal, da bi bili bolj učinkoviti pri ugotavljanju odgovornosti; ampak, kot pravim, ne o krivdi, za to so drugi organi.

Še eno vprašanje je bilo glede prenosa odgovornosti, spoštovani poslanec Jurša, na

uslužbenca komisije. Gre preprosto za to, kar je že v veljavnem zakonu. Imamo Zakon o prekrških, ki ureja; včasih so bili sodniki za prekrške, zdaj so posamezni organi, tako imenovani prekrškovni organi, in vodijo hitre postopke o prekrških. In organ, ki je kolegijski, kot je recimo AVK, kot je KPK, ima dve možnosti – da tudi o prekrških odločajo kolegijsko, tako je recimo urejeno v Agenciji za varstvo konkurence; ali pa da odločajo posamezne pooblaščenice osebe, ki imajo posebne licence, izpite po Zakonu o prekrških, da so kompetentno usposobljene za vodenje teh hitrih prekrškovnih postopkov. In KPK ima že od vsega začetka recimo deset, petnajst pooblaščenih uradnikov, ki vodijo prekrške v postopkih in izdajajo tudi odločbe, se podpišejo kot prekrškovni organ. Hkrati ima recimo vodja Službe za nadzor in preiskave po veljavnem predpisu, poslovniku, ki je v Uradnem listu objavljen, pristojnost, da ko ugotovi, da je neka prijava nerazumljiva, nepopolna, anonimna, brez vsebine, brez dokazne podlage, jo lahko zavrže, zato da se lahko osredotočajo na tiste zadeve, ki so pomembne in kjer je realno pričakovati, da lahko s postopkom nekaj odkriješ, prideš do nekega zaključka. Imajo že zdaj pooblastila po veljavnih predpisih in notranjih splošnih pravnih aktih, da odločajo o postopkih s prikritimi prijavitelji. In mi zdaj te stvari zelo jasno opredeljujemo z namenom, da bodo stvari, ki so statusno enostavne; bom dal primer, če nekdo ne prijavi premoženjskega stanja v 30 dneh po nastopu funkcije ali po prenehanju in to ugotovijo recimo čez tri mesece ali pa to nekdo prijavi, je to prekrškovni postopek, za le-to ni treba obremenjevati senata, da se sestane in sprejme neko odločitev. In na tak način že zdaj to poteka in o tem se pogovarjamo. S tem, da je pa noter tudi še kvantiteta, da če senat odloči, če tako želijo vodstvo, predsednik ali člana senata, pa lahko sprejmejo drugačno politiko in se lahko odločijo, da tudi prekrškovne postopke vodijo in odločajo o njih kot kolegijski organ. Ampak to je avtonomna pravica komisije, senata – in to že sedaj lahko naredijo, ni ovire in tudi v prihodnje ni.

Ko pridemo na te konkretne primere, vidite, da je razprava lahko zelo zanimiva, tudi argumenti so lahko zanimivi. Prepričan sem, ob pričakovanju, da boste podprli ta predlog, da se bomo lahko na drugi obravnavi na odboru o teh stvareh zelo temeljito, kakovostno pogovorili, soočili tudi argumente. Ne gre za neko veliko znanost. Gre preprosto za to, da to, kar je predlagal OECD, GRECO, kar smo sami ugotovili z izkušnjo delovanja KPK, prejšnjega, zdajšnjega, kar judikati Vrhovnega sodišča povedo, da je to sedaj implementirano, da bodo zadeve čim bolj tekoče potekale ter da bo sistem in KPK lahko bolj uspešen in učinkovit. Za to gre. In na teh posameznih primerih bi vam lahko sedaj še našteval posamezne rešitve, ampak sem se osredotočil na to, kar sem si tu zapisal, na vprašanja ali pa dileme spoštovanih

poslancev in poslank; se opravičujem, mogoče sem kaj preskočil. Najbolj pomembno se mi zdi to, da se nič posebej novega ne predpisuje, razen dodatne možnosti pooblastila glede tega, da bodo lahko predlagali revizijo Računskemu sodišču, ko bodo nekaj ugotovili, da bodo lahko predlagali ukrep predstojniku, da recimo nekoga zamenja, ampak to ne bo zavezujoče; to bo pač substancirano z njihovim postopkom z ugotovitvijo. In korupcija kot korupcija v ožjem pomenu besede, ker vi morate vedeti, to je razumljivo, če bi mi za korupcijo uporabljali slovenski izraz pokvarjenost, vsaka pokvarjenost ni kaznivo dejanje; ampak korupcija, kot jo opredeljuje ta zakon že sedaj – mi v definicijo korupcije ne posegamo –, v bistvu vsebuje vse znake uradno pregonljivih kaznivih dejanj.

In že veljavni zakon v 23. členu pove, da če komisija v svojih postopkih iz prijav ali pa po lastni aktivnosti ugotovi znake uradno pregonljivega kaznivega dejanja, je obligirana, da to posreduje organu odkrivanja – policiji oziroma organu pregona – tožilstvu. In tudi že v veljavnem zakonu je predpisano, ker je kazenski postopek, predmet katerega so vrednote, ki so najbolj pomembne v družbi, zaradi tega so tudi najbolj zaščitene in tudi najbolj sankcionirane, če se kršijo, je v bistvu prevladujoč. Zato komisija v takem primeru ne sme objavljati, če je po veljavnem zakonu, ugotovitev o konkretnem primeru, če je to v interesu kazenskega postopka. Bolj je pomembno to, da nekdo, če je storil kaznivo dejanje, za le-to odgovarja po predpisanem postopku in je sankcioniran; kot to, da se načelno ugotovi, da je Stare nekaj narobe naredil, kar je lahko korupcija. Tako v tem pogledu se nič ne spreminja, ampak se samo zelo jasno, nedvoumno in razumljivo določa, kako naj ti postopki tečejo. Upam, da sem vam odgovoril na kakšno vprašanje. Absolutno bom odgovoril z veseljem, če bo še kakšno dodatno. Želim in pričakujem, verjamem, da verjamete, da smo si po najboljših močeh prizadevali glede na dosedanje izkušnje, pobude in predloge vseh, vključno s KPK, narediti nekaj, ker je v tem trenutku mogoče. Prepričani smo, da to, kar izboljšujemo, predstavlja systemske možnosti za uspešnejše delo, hitrejša delo, učinkovitejša delo. Ampak na koncu dne je vse odvisno od posameznikov, ki dobimo neko orodje v roko. Če ga znamo uporabljati, če se trudimo, če si prizadevamo, ga bomo bolj ali manj učinkovito; drugače ne. In samo za to gre. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Vsi prijavitelji razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel in vidim, da je interes po razpravi, vas na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika zbora vabim, da se prijavite k razpravi. Prijava poteka.

Gospod Breznik, izvolite, imate besedo kot prvi.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Sedaj pa gremo k realnosti, gospod Stare.

Štiri leta ste bili na KPK, rezultat nič. Nič od nič. Edini rezultat je, da ste vrgli vlado, da je prišlo do politične krize, da je prišla druga vlada, ki je bila nekompatibilna, ki je Slovenijo ponovno močno zadolževala; in ste naredili milijardno škodo. Kdaj se je sploh ustanovil KPK? To je bil takrat nek organ, ko se je začelo po kuloarjih govoriti, širši strokovnjaki opozarjati, kje so glavna žarišča korupcije. Zelo enostavno, glavna žarišča korupcije so javna naročila. Mislim, da sploh ni kaj dvomiti, tu se vsi strinjamo. Glavna žarišča korupcije desetletja, govorim o desetletjih, zdravstveni sistem, glavna žarišča korupcije so večje mestne občine, govorim večje občine, glavna žarišča korupcije so državna podjetja; glavno žarišče korupcije pa je tudi politika novih obrazov, ki lahko pride čez noč z denarjem, ki je pokraden iz javnih podjetij, v sam parlament, potem pa berejo, ker vidiš, da sploh ne obvladajo materije, berejo in sprejemajo korupcijske zakone. Kaj se je dogajalo v zadnjih treh letih pod vodstvom gospoda Štefaneca? Gospoda Štefaneca osebno nisem poznal, prav tako nisem poznal in sem prvič videl gospoda dr. Lambergerja. Problem je bil, da sta bila ta dva človeka neodvisna. Gospod Štefanec odhaja v pokoj, torej ima čisto vest pred svetom, celo življenje se je nekako moral preživljati, lahko rečemo, kot gospodarski subjekt, kot odvetnik na trgu; po vsej verjetnosti, kolikor sklepam, iz druge, popolnoma drugačne politične opcije kot jaz. Gospod Lamberger, kolikor sem slišal, je velik strokovnjak, poštenjak, velik strokovnjak na področju kriminalistike, doktor ekonomskih znanosti z dolgoletnimi izkušnjami. Zdi se mi, da je bil kot tak primeren za to mesto, čeprav sem takrat nekako zavračal.

Prvi odraz tega, da se je začel senat rušiti, je bil, da sta bila ta dva neposlušna. Spomnite se, začetek gospoda Štefaneca v tem mandatu je bil, da je stopil v glivične čevlje. Del ekipe gospoda Klemenčiča je začel rušiti senat, ki edini nekako ni bil po volji ljudi, lobijev v Sloveniji in paradržave, ki seveda živi od vse te korupcije in je živela desetletja in je desetletja tudi postavljala, lahko rečemo, del teh tranzicijsko levičarskih strank. To boste lahko vsi začutili, spoštovani kolegi. Tisti, ki so jim plačali s preplačanimi državnimi projekti plakate; tisti, ki so nekako tudi postavili del svojih tajkunov. Da se to ne bi izvedelo, si želijo nadzor tudi nad Komisijo za preprečevanje korupcije. Zakon, ki je pred nami, pa dela nekaj drugega. Hoče vse tiste neodvisne člene, ki smo še, tisti neodvisni poslanci, ki ste tu, poštenjaki, ki imate čisto vest pred sabo in svojo družino, želi, da boste odstopili takoj, ko bo nekdo zamahal z rokico pa bo rekel: Vi pa imate tu neko napako. Ne vem, gospod Prikl, če ne boste prijavili kakšnega kredita za 11 tisoč evrov, čeprav niste nič ukradli v življenju, vam bodo takoj rekli – Odstopite. Gospod Trček ali pa jaz, karkoli bo, za neko

malenkost – Odstopite. Vsi kolegi, če boste neposlušni, potem bo prišel gospod Stare ali kdo drug, mogoče bo takrat spet na KPK, in bo to govoril. Kje je ta nekdanji del KPK, ki je vrgel vlado. En nam tu zdaj filozofira, ves v rdeči barvi, drugi je bil celo pri največjem korupcijskem dejanju in je potem še pravi čas odstopil kot državni sekretar, torej gospod Klemenčič pri najemu tiste znamenite stavbe. Potem je naredil katastrofalno ustavno napako, veliko procesno napako pri takratnem premierju – nobenih konsekvenc. In gospod Praprotnik, tretjerazredni novinar, je danes prav v NLB, v največji korupciji, ki je možna, v pralnici denarja, bivšemu udbovskemu podjetju, kot je rekel njen ustanovitelj Niko Kavčič, ki ima danes pralnico denarja po kompletni bivši Jugoslaviji in tudi v Zvezni republiki Nemčiji ter vseh ostalih zadevah. Tam se zbira ta denar in delajo vse, da se to ne proda in vse ostalo. Danes, v tem trenutku kot edini organ, ki se je malo postavil po robu tej paradržavi, sta dva človeka v senatu, to sta po mojem mnenju gospod Lamberger in gospod Štefanec. Zakaj jima verjamem? Verjamem jima zaradi tega, ker sta neodvisna, ker imata zagotovljeno neko blagostanje in ker se upirata temu. To, kar ste danes pripeljali, ni vredno počenega groša. Upam, da prihajajo volitve in ... / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Primož Hainz, izvolite, imate besedo.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Državni sekretar in ekipa, lep pozdrav!

Jaz moram reči, da če gremo na realnost, kot je rekel predgovornik, je realnost lahko tudi malce drugačna, če jo pošteno pogledamo. Naš problem je v osnovi tisto, kar je državni sekretar malce omenjal. Mi korupcijo toleriramo, to je naš problem, v praksi jo toleriramo. Mi seveda na individualni ravni obsojamo, v globalnem pa, moram reči, premalo, jo toleriramo. Dolgo časa je veljala parola, pa mislim, da še vedno ni odveč – Znašel se je. To je nekaj, čemur nekako rečemo – No, dobro, mu ne bom zavidal, ker je pač bil pametnejši in je zato pač bogatejši na nepravi način. Jaz še vedno mislim, da je to naš centralni problem oziroma malce se zadeva sicer izboljšuje, če lahko uporabim ta izraz, ampak gre pa zelo počasi. Da imamo na nek način zaradi tega dve vrsti državljanov, to seveda vemo vsi, celo Ustavno sodišče pravi, da nekateri so nedotakljivi, drugi pa smo dotakljivi. Ampak dobro, to je že širjenje razprave tam, kjer mogoče ne bi bilo nujno. Kar se tiče občin, kot je omenil predhodnik, s tem se seveda ne strinjam. Če bereš poročila Računskega sodišča, jaz ne vidim nobene razlike med velikimi in malimi občinami. Pri velikih občinah so pač večji denarji, so večji odstotki; pri malih so druge številke, ampak ne vidim velikega ... So nepravilnosti in so tudi občine, ki delajo pošteno.

Ampak primer se mi zdi recimo to, kar preganjamo v zdravstvu. Mi na veliko preganjamo direktorja zdravstvenih domov, po možnosti tudi strokovnega direktorja, ampak vsi člani kolegija teh ustanov, od Kliničnega centra Ljubljana, Maribor, zdravstveni domovi, vedo popolnoma isto. In kdo pripravlja materiale? Da direktor piše materiale? Ne, direktor je podpisal, mogoče celo naročil, ampak tisti, ki so pisali, so vedeli enako ali pa so dali strokovne podlage nepravilnostim, če lahko uporabljam ta izraz. In tu se vidi naša toleranca, stvari gredo mimo ali pa gredo bistveno počasneje, kot si mi želimo.

Drugo, kar se tiče neposredno vprašanje KPK, tu je vprašanje tako imenovanega lobiranja. Tu pa moram reči to, kar sem tudi gospodu Štefanecu povedal oziroma smo mu povedali. Sam imam problem s tem, da stalno izpadem negativno, če se pogovarjam z ljudmi oziroma s predstavniki društev, interesov in tako dalje. To je v bistvu domača naloga poslanca. Jaz celo trdim, da imamo v tem mandatu neprimerno preveč sej in smo preveč v dvorani ter premalo med ljudmi. To je sigurno. Recimo državni svetniki imajo v Ustavi opredeljeno – predstavniki interesov; pa morajo prijavljati pogovore z interesnimi skupinami. Tu nekaj ne štima. Ampak mislim, da je položaj poslanca v tem smislu še bolj odgovoren, glede na odnos med Državnim svetom in Državnim zborom. In to je naš, to je moj centralni problem – kar naprej občutek, da če si se z nekom pogovarjal, da je to nekaj koruptivnega. In na to tezo, moram reči, ne pristajam. Ta se je nekako izdelala v teh letih in zato stalno pišejo naše sekretarke neka poročila o nečem, kar je popolnoma drobno in po moje popolnoma nepomembno. Telefoni, računalniške povezave in tako dalje so nekaj najbolj normalnega, zato pa jih na nek način imamo; saj jih nimamo samo zato, da pišemo poročila KPK. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAZ NEMEC: S tem tudi zaključujemo splošno razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 23. točko dnevnega reda in 38. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 15.45.

Hvala lepa.

(Seja je bila prekinjena ob 15.14. in se je nadaljevala ob 15.49.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje, nadaljujem s prekinjeno sejo ter se opravičujem za zamudo, ki je nastala zaradi sestanka s predstavniki Konference lokalnih oblasti znotraj Sveta Evrope.

Preden preidem na postopek glasovanja, vas želim obvestiti, da bo Državni zbor glasovanje opravil po naslednjem vrstnem

redu: 15., 2., 25., 23., 21., 22., 4. in 13. točka dnevnega reda.

Prehajamo na glasovanja Državnega zbora o predlogih odločitev.

Poslanke in poslanca prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 15. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju, v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 19. 2. 2018.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Levica k 8. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Levica ima dr. Matej Tašner Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Najlepša hvala, predsednik.

Ker ta zakon določa, da se bodo uvedla določena obvezna preverjanja pri storitvah, ki so šle preko javnih naročil, seveda samo za nek določen del, ne pa za vse, ampak dobro, to je druga stvar; in ker bo to pomenilo, da se bo dejansko začelo ugotavljati, ali prihaja do kršitev delovne zakonodaje, socialne zakonodaje, okoljskih standardov in tako naprej, je absolutno nerazumen rok uveljavitve, ki ga ministrstvo predlaga v zakonu, to je sedem mesecev. Zato z amandmajem predlagamo, da se ta rok zmanjša na tri mesece. Mislimo, da bi to moralo biti več kot dovolj, da se pripravi vse potrebno, tudi glede na to, da je že zdaj oziroma bi morali biti v podpisanih pogodbah že določeni razvezni pogoji, torej kdaj lahko pride do prekinitve takšnih pogodb. Predlagamo skrajšanje iz sedmih na tri mesece, da se ta zakon, čeprav ni popoln, začne uporabljati čim prej. Glasovali bomo za.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 18, proti 39.

(Za je glasovalo 18.) (Proti 39.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmaju ter drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili sprejeti, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 53, proti nihče.

(Za je glasovalo 53.) (Proti nihče.)
Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem 15. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 2. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, po skrajšanem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 67, proti nihče.

(Za je glasovalo 67.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem 2. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 25. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga resolucije o družinski politiki 2018–2028 »Vsem družinam prijazna družba«.

Ker k predlogu resolucije matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji Državnega zbora ni bilo možno vlagati.

Prehajamo na odločanje o predlogu resolucije.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, proti 8.

(Za je glasovalo 48.) (Proti 8.)

Ugotavljam, da je resolucija sprejeta. S tem zaključujem 25. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 23. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovani!

V Slovenski demokratski stranki predlog novele Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije ne bomo podprli. Podprli ga ne bomo tudi zato, ker je Služba Vlade za zakonodajo opozorila, da rešitev, ki jo je predlagala Vlada, ne more biti v noveli, ampak bi bilo treba pripraviti poseben zakon. Drugič, na določene zadeve so zelo in pomembno opozorili tudi v Združenju občin Slovenije, ki pravijo, da ima zakon tudi finančne posledice, medtem ko

ministrstvo o teh posledicah oziroma o finančni konstrukciji ni govorilo in v predlogu zakona ne govori. Ne ve se, koliko bo to potegnilo za seboj. V Slovenski demokratski stranki tega predloga ne moremo podpreti, ker ta predlog zakona ne rešuje naše države, ampak globoko državo samo še pogloblja. Skratka, mi bomo glasovali proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 40, proti 22.

(Za je glasovalo 40.) (Proti 22.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za pravosodje kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem 23. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 21. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o nujni sanaciji posledic čezmerne obremenitve okolja na območju Celjske kotline.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o nujni sanaciji posledic čezmerne obremenitve okolja na območju Celjske kotline je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra ima gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Leta 1989 so bile znane vse analize za območje Celjske kotline, to je stanje tal za celotno območje Celjske kotline, za katerega vemo, da je zaskrbljujoče. Leta 2005 je bila opravljena analiza zemljine vseh vrtec v celjski občini; enajst od trinajstih vrtec ima onesnaženo zemljo. Pet let obstajajo pravne podlage za sprejetje sanacije Celjske kotline. Štiri leta vsak dan, dan za dnem hodijo otroci v vrtec, v katerem se igrajo na onesnaženi zemljini, in 40 let hodijo v službo vzgojiteljice in pomočnice vzgojiteljic, ki se ravno tako z otroki igrajo na tej onesnaženi zemljini. 20 % več boleznih srca in ožilja je v Celjski kotlini, 30 % več ljudi umre zaradi raka, 50 % več je boleznih dihal, 50 % več je v posameznih letih bolniških odsotnosti z dela, 120 tisoč mikrogramov na liter cinka so našli v enem od vzorcev podtalnice. Naj povem, da je zgornja meja na Nizozemskem za nujno ukrepanje 800 mikrogramov. Vsaj dva mandata bi še trajalo, če bi hoteli sprejeti vse pravne podlage, za katere tako zatrjuje pristojno ministrstvo, da bi jih bilo treba sprejeti. Kje so torej lahko razlogi, da ne podpremo takojšnje sanacije Celjske kotline in vseh območij, ki se ponašajo s takšnimi številkami in na katerih je vsakodnevno ogroženo življenje in zdravje odraslih in tudi otrok? Glasovali bomo seveda za.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Levica ima Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS Levica): Hvala za besedo.

V Levici bomo ta predlog zakona seveda podprli, kajti v Celjski kotlini je prebivalcem že dolgo kršena pravica do življenja v zdravem okolju. In kot je kolegica Janja naštela, so priče mnogim boleznim in prezgodnjim smrti. Zakonu očitamo samo eno pomanjkljivost, in sicer da bodo stroške sanacije okolja nosili občina in država. Cinkarna Celje, ki je glavna povzročiteljica tega onesnaženja, naj bi plačala zgolj okoljsko škodo na območju Cinkarne Celje, ampak onesnaženje se ne konča za ograjo te cinkarne in se ne slepimo, da je to nastalo kar tako. Cinkarna Celje kuje kar velike dobičke in ima velike profite v zadnjem času; in to seveda na račun izkoriščanja delovne sile in na račun umazane industrije. Ves ta kadmij, svinec, titan, ki se nalagajo na tleh celjske kotline, pa ne samo v tleh, ampak tudi v vodah in zraku, so prišli od tukaj. Tukaj je skrivno tudi Ministrstvo za okolje in prostor, kajti toliko časa si zatiska oči pred tolikimi opozorili. Zakon o varstvu okolja jasno pravi, da je povzročitelj obremenitve okolja odgovoren za preprečevanje in sanacijo okoljske škode in da tudi sam nosi stroške vseh teh ukrepov. Šele če njegovo premoženje ne more pokriti teh stroškov, potem lahko nekaj doda država. In ravno zato bo Levica zdaj ta zakon podprla, ampak v nadaljnji obravnavi bomo definitivno vložili amandma, s katerim bomo to dosledno prenesli tudi v ta zakon, ki ga danes obravnavamo. Pri tem tudi računamo na široko podporo poslancev, kajti ne morejo eni imeti ves profit, drugi bomo pa plačevali njihove zapitke. In s tem bomo tudi poslali jasno sporočilo ne samo Cinkarni, ampak tudi vsem drugim onesnaževalcem, od sežigalnic do lakirnic avtomobilov, da ne moremo državljani plačevati vsega onesnaženja, ki ga oni povzročijo. In kot sem že rekla, načelno bomo zakon, ki ga danes obravnavamo, v Levici podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine?

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Desus ima gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Predsednik, hvala za besedo.

Prav je, da še enkrat nekatere stvari ponovim, ki sem jih povedal na seji v prejšnjem tednu, ko smo obravnavali to točko. Ne zdi se mi korektno, ne zdi se mi niti prav, da na tak način obravnavamo ministrico za okolje in prostor. Poudaril sem, da poslanci in poslanke največje koalicijske stranke, ki je vložila ta predlog v obravnavo v Državni zbor, ima predsednika Vlade, ima ministrico za finance; in vse te

sanacije, če bi to bilo sistemsko urejeno, bi lahko tudi v teh štirih letih razrešili. Vem, da težko, ampak da zdaj obsojate Ministrstvo za okolje in prostor, da nekaj ni pripravilo, je neokusno. Vsako zadevo bi lahko predsednik Vlade naložil pristojnemu ministrstvu, ki bi bilo dolžno le-to tudi narediti. Sem za vsako sanacijo, skoraj v celoti bi se morale po Sloveniji določene stvari sanirati. Ampak zdaj rešujemo eno stvar z zakonom, ki bi jo lahko reševali v skladu z zakonom o varstvu narave; z odlukom. Če imamo te odloke za druga okolja, bi ga lahko imeli tudi za celjsko okolje. Tukaj gre samo za dve občini, samo za dve občini, Celje in sosednjo občino. In ni prav, da na tak način v Državnem zboru rešujemo kompleksno problematiko. Zato bom glasoval proti taki rešitvi. Nisem proti sanaciji okolja, ampak proti takšni rešitvi. Celotna poslanska skupina tako misli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine? Imam 2. A je še kakšen več v lastnem imenu?

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala.

Jaz sem na seji dejala, da bom glasovala kvorum. V teh dneh sem si premislila, ker so me poklicali iz civilne iniciative Proseniško, ki deluje že od leta 2001 in so sodelovali pri vseh analizah od leta 2001 skupaj s civilnimi iniciativami iz Celja, Aljažev hrib in tako naprej. V tem zakonu in potem v kasnejših analizah so enostavno izpadli ven iz te zadeve. Gospa, ki je civilno iniciativo vodila od leta 2001 in uradno od 2003 dalje, ima vse dokumente, pridobljene s strani policije, inšpektorata za okolje, Zavoda za zdravstveno varstvo Maribor, Evropske unije, Ministrstva za zdravstvo, ker imam tule celo dokument, dali so mi celo slike, to je na meji z občino Šentjur in Celje; in pravijo, da jim ne gre za denar. Gre jim za življenje oziroma zdravje teh ljudi. V tej družini, ki so se najbolj angažirali za civilno iniciativo, je ta gospa umrla za rakom materničnega vratu, gospod ima kožnega raka, sin pa – ne bom razlagala, da ne bi koga spravila – ima tudi rakavo obolenje. In nedopustno mi je, da se je zadeva tukaj utišala tudi s strani koalicije, ki je morala vedeti za to civilno iniciativo in ni vključila občine Šentjur oziroma tega dela v to sanacijo. In kot je rekel kolega, celjska kotlina se ne konča na meji s Celjem. Sadra, ki je Za Travnikom, kot se reče, vpliva tudi na del Šentjurja, na Proseniško. In nedopustno je, še enkrat, da naredimo mejo občine in rečemo, da občini Celje in Štore bosta dobili ta denar, če želite, se bodo sanirali vrtci, se strinjam; ampak ljudje v tistem delu Proseniškega, lahko pogledate slike, ko je padal dež leta 2008, 2010, je padal rdeč dež. In isti segmenti oziroma isto je kontaminirano kot v celjski občini. Tu si ne moremo zatiskati oči, zato

sem si premislila in bom glasovala proti temu zakonu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Človek posluša vse to skupaj in očitno sem preneumen za ta državni zbor. Skoraj 30 let že vemo, da obstaja ta problematika, vse politične grupacije, ki ste tu sedele, imele vlado, bi morale to urediti najpozneje leta 1994, 1995; tega niste naredili. Lahko se strinjam s kolegico Jelko, ampak to je odgovornost resornega ministrstva, da pove obseg in teritorij tega. To ne more biti izgovor za neglasovanja ali glasovanja proti, poslanke in poslanci imamo tudi neko odgovornost oziroma v izhodišču bi morali imeti odgovornost. Če se navežem na to, kar je govoril vodja Poslanske skupine Desus, sam osebno mislim, da mi moramo nujno sanirati politično kulturo oziroma tu izvesti veliko revolucijo, kot Slovar slovenskega knjižnega jezika opredeljuje večjo družbeno spremembo. Ministrica in njena ekipa se je izgovarjala, da bi to bilo treba sistemsko urejati. Mi sistemsko imamo Zakon o varstvu okolja, ki je nek interventni zakon, ki gre po rednem postopku, kjer se v nadaljnjih branjih – seveda če to drži in verjamem, da drži – mora vključiti še kakšno območje lokalne skupnosti. Naša odgovornost pa je, da se to končno začne sanirati, in sam tudi upam, da bo ta zakon sprejet. Ampak ko bo sprejet, da ne bo to podobno kot s tistim zakonom za časa vlade Alenke Bratušek o razvojni pomoči Mariboru, ko bo nekako naslednja vlada pozabila nanj. Če je kaj, potem so življenja ljudi tisto, iz česar se nobena odgovorna politika ne bi smela zaj...bbbb. Zato bom glasoval za.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev?

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospa Anita Koleča.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Naj povem, da bom podprla ta zakon. Podprla ga bom iz vseh razlogov, ki smo jih danes že slišali. Predvsem tisti razlog je najpomembnejši, da se v vseh teh desetletjih na področju sanacije tal Celjske kotline ni zgodilo nič. Zdi se mi prav smešno reči, da zato, ker ni vključena neka občina v ta zakon, je lahko nekdo, ki v tej občini živi, proti. Moram reči, da vsi tisti, ki živijo v občini Šentjur in so tako ali drugače prizadeti tudi zaradi onesnaženja tal v Celjski kotlini, bodo imeli korist od sanacije tega področja; bodisi kot tisti, ki živijo na tem mejnem področju, kjer so dejansko bile posledice onesnaženja, bodisi kot tisti, ki prihajajo kot dnevni migranti v Celje ali kam drugam v Celjsko kotlino, Štore in podobno. Mislim, da je iz tega razloga zelo prav, da

podpremo nadaljevanje obravnave tega zakona in da v nadaljnji obravnavi najdemo morda še kakšno rešitev, ki smo jih slišali v obravnavi v Državnem zboru. Ponovno pozivam ministrstvo za okolje, da o tej problematiki razmisli in da morda do takrat, ko bo zakon ponovno na poslanskih klopih, najdejo tudi svoje in ustrezne rešitve. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Tudi sama bom v tem branju dala glas za ta zakon. Treba je pa jasno in glasno predvsem Celjanom povedati, da gre za veliko populistično akcijo in da od tega na žalost prav kmalu ne bodo imeli nič. Če bi vlada, če bi koalicijske stranke tako resno mislile s sanacijo, ki jo Celje in okolica nujno potrebuje, potem bi to zahtevale od ministrice in od svojega predsednika Vlade. Imamo Zakon o Triglavskem narodnem parku, ki zahteva, da se občinam, ki spadajo v Triglavski narodni park, nameni denar. Državni zbor je soglasno sprejel sklep, da mora biti ta denar v proračunu za leto 2018 zagotovljen, pa je zagotovljeno – nič. In toliko bodo od tega vašega predloga na žalost imele tudi Celjanke in Celjani. Na takšen način se z zdravjem ljudi ne igra.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS NeP): Hvala lepa, predsedujoči.

Podpiram to idejo, da je treba tudi Cinkarni Celje poslati račun. Jaz imam eno osebno izkušnjo z ravnanjem Cinkarne Celje in ostalih v Celju; in to ne izpred tridesetih let, kot pravi moj kolega Trček, ampak izpred štiridesetih let. Moja prava služba je bila na Inštitutu za sociologijo, kjer smo delali prostorski plan občine Celje. Lokalni ljudje, ki so živeli okoli cinkarne, so hodili k nam, strokovnjakom, kako cinkarna spušča ponoči pa za vikende strupene pline, ne pa takrat – to je že davno –, ko so merili zrak. Oni pa so ponoči in nihče jih ni hotel nič videti. Natančno so počeli, kar tudi druge počnejo, zastrupljali okolje ves čas, zavedajoč se, da spuščajo v zrak strupe. Zato bom zakon podprl, upam pa, da se bo v vnaprejšnji obravnavi razširil predvsem na krivdo tudi tistega, ki je neposredno, zavestno zastrupljal, pa morda še celo razširil okolje iz Celjske kotline, ker navsezadnje se res ne ustavi vpliv strupov na ograji neke tovarne, kot je bilo dano okoljsko dovoljenje za TEŠ, kjer je pisalo, da je vpliv bloka 6 omejen na ograjo okoli bloka 6 oziroma termoelektrarne. In zanesljivo tudi tukaj ni samo na cinkarno in na nekaj občin. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 42, proti pa 22.

(Za je glasovalo 42.) (Proti 22.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za infrastrukturo, okolje in prostor kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem 21. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 22. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o uresničevanju kolektivnih kulturnih pravic narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje Socialistične federativne republike Jugoslavije v Republiki Sloveniji.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o uresničevanju kolektivnih kulturnih pravic narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje Socialistične federativne republike Jugoslavije v Republiki Sloveniji je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ima mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo.

V Slovenski demokratski stranki tega zakona ne bomo podprli. Zakon kot tak je popolnoma nepotreben. To financiranje, ki ga naj bi urejal ta zakon, in vse te aktivnosti, se pravi ohranjanje kulture, narodnosti, njihovo povezovanje in sodelovanje z matičnimi državami oziroma svojim matičnim narodom v novonastalih državah, vse to že poteka, poteka brez velikih težav. To urejajo na državni ravni ustrezne institucije, konkretno tudi je za to posebno delovno telo pri Vladi Republike Slovenije, to na občinskih ravneh lepo teče že dolgo vrsto let, od osamosvojitve naprej brez kakršnihkoli težav. Sam sem iz Mestne občine Kranj, kjer obstaja vrsta kulturnih društev, ki lepo sodeluje z drugimi društvi svojih matičnih narodov na območju novonastalih držav. S tega vidika je to vse popolnoma nepotrebno, je pa tudi nepravilno in zanesljivo, očitno, ustavno sporno, kajti po eni strani se favorizira narodnosti nekdanje Jugoslavije. V teh poimenovanjih in mešanju pojmov je tudi predlagatelj silno nedosleden, ker recimo v nekaterih delih svoje obrazložitve meša avtohtoni narodni skupnosti, ki ju imamo v Sloveniji in ki sta posebni ustavni kategoriji; pa seveda tisto, kar velja za vse druge narodnosti brez izjeme; in to je bistveno. Po drugi strani se tukaj vpraša, zakaj je cilj pumpanje enega naroda proti drugemu oziroma kaj je tukaj cilj, če se gre v tej smeri?! Rekel sem, da je nepravilčen in tudi očitno ustavno sporen. Kaj pa je s tistimi, ki so avtohtone narodnosti na območju Slovenije, recimo kočevski Nemci, Staroavstrijci;

pa jih ne omenjate v tem zakonu pa so 500 let živeli na tem teritoriju.

Vse to bi morali pač pretehtati in na koncu pridemo do zelo preproste ugotovitve, da bi moral biti enoten cilj vseh – in v SDS nam je to zagotovo cilj –, da velja za vse brez izjeme, da se nikogar ne favorizira na račun drugega, da so vse narodnosti, ki tukaj živijo, enakopravne, da se ne daje nikomur posebnih prednosti. Tisto, kar pa je bilo treba urediti za nazaj, so pa že uredili posebni zakoni, s katerimi so bile te narodnosti v določenih potezah, določenih rešitvah v minulih letih tudi privilegirane. Ostane le preprost zaključek, da tega ne potrebujejo narodnosti, da je celo zanje v veliki meri ta predlog žaljiv, saj predvideva, da ne bodo opazile, da se to naredi v predvolilnem obdobju, očitno z enim samim ciljem, da se rešuje zaposlitev za tiste, ki v novem mandatu ne bodo izvoljeni. Gospe in gospodje, tega pa zanesljivo v SDS ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra ima dr. Dragan Matić.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Hvala za besedo, predsednik.

Mi bomo predlog zakona podprli in štejemo, da je primeren za nadaljnjo obravnavo. Predlog zakona ne pomeni nič drugega kot izvrševanje zavez Deklaracije Republike Slovenije o položaju narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji, ki je bila izglasovana v Državnem zboru leta 2011 z ustavno večino 63 glasov, med njimi so glasovali tudi gospodje, ki danes temu nasprotujejo, konkretno moj predgovornik gospod Grims. Deklaracija je že leta 2011 ugotavljala, da so bili pripadniki teh narodnih skupnosti, skupnosti nekdanje SFRJ, ob osamosvojitvi in konstituiranju Slovenije postavljeni v objektivno nov in drugačen narodnostno-manjšinski položaj. Dalje je tudi ugotovila, da Republika Slovenija zaradi odsotnosti organiziranega napredka pri določanju strategije za urejanje kolektivnih pravic narodnih skupnosti, ki jih ne štejemo kot avtohtone in njihove pravice niso posebej navedene v Ustavi, ne uživajo več celovitega odobravanja in razumevanja v strokovnih raziskavah in mednarodnih inštitucijah. Tisto, kar je bilo tem pripadnikom narodnih skupnosti že v osamosvojitvenih dokumentih Republike Slovenije zagotovljeno, se ni izvrševalo do 2011, zato je bila ta deklaracija tudi sprejeta. In ta deklaracija eksplicitno navaja, da država Slovenija priznava pravice tem narodom, da razvijejo kulturo, negujejo svoj jezik in pisavo, ohranjajo svojo zgodovino, si prizadevajo za organizirano prisotnost v javnosti in tako dalje. Obenem pa še prav posebej, in to citiram: »Republika Slovenija ne le priznava, temveč takšno dejavnost tudi spodbuja, hkrati pa si bo

prizadevala za uveljavitev pravnih okvirov, ki bi zagotovili materialne in druge oblike podpore njihovem delovanju.« In točno temu tudi sledimo, zato smo pripravili ta predlog zakona, ki ureja te pravne okvire, da bodo lahko te narodne skupnosti izvrševale svoje kolektivne kulturne pravice.

Predgovornik je govoril o tem, kako že obstaja svet pri vladi, ki pomeni neko uradno vez med temi narodnimi skupnostmi in Vlado Republike Slovenije. Pozabil pa je omeniti, da je njegova vlada, to je vlada Janeza Janše, leta 2012, eno leto po tem, ko so potrdili to deklaracijo, taisti svet ukinila. Torej je lahko kadarkoli ta svet po sedANJI ureditvi ukinjen. In ravno zato, še enkrat poudarjam, je potreben pravni okvir, da bo zagotovljeno institucionalno stalno zastopstvo teh narodnih skupnosti, ki bodo lahko komunicirale z vlado in uveljavljale svoje pravice. Urad, ki ga pa predvideva zakon, bo samo izvrševal tisto, kar je na operativni ravni potrebno, da bodo po 27 letih pripadniki teh narodnih skupnosti dobili tisto, kar jim je država obljubila že ob osamosvojitvi. Zato bomo glasovali za.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ta del je sicer bil obrazložitev. Velik del vaše razprave pa je bil žal razprava.

Prosim, še kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine; v lastnem imenu?

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Primož Hainz.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Sam moram reči, da razumem željo iniciatorja po predvolilni zgodbi in po več denarja za kulturno udejstvovanje narodnih skupnosti bivše Jugoslavije. Tu seveda ni nobenega dvoma. In to je tudi edino, kar dobro razumem. Bojim se pa, da je protiustavno ločevati narodne skupnosti med seboj. In to, da imamo na Slovenskem kočevske Nemce, Staroavstrijce, Žide, tudi vojvodinske Madžare, ki jih je zadnjič dr. Göncz omenjal, in še koga mogoče, to pa je gotovo protiustavno. In to je problem tega predloga. Moram reči naslednje, da se slovenska zgodovina gotovo ni začela leta 1990. Tudi se ni začela leta 1941 ali 1918. Mi smo imeli migracije že pred tem časom. In mi smo dolžni tudi tem, lahko da jih je manj, to je res, ker eni so se izselili, kakorkoli je že bilo, ampak eni so tukaj ostali. In potem bi morali, če gremo v nekaj to, rešiti kot konkreten, kot resničen zakon; na ustaven način. Zato tudi nimamo nobenega dokumenta nobene vladne službe, ker je v prvi verziji povsod pisalo, da je protiustavno oziroma neustavno, pa so potem to potegnili ven. Poznam ozadja. To preprosto je tako in mislim, da ni na ta način korektno, da mi ne priznamo, da smo enkrat pač imeli Beograd za glavno mesto, prej smo imeli pa Dunaj za glavno mesto. To je neka kontinuiteta, nekateri pobudniki bi skoraj morali poznati to genezo. Sam bom v taki

obliki glasoval proti temu zakonu, takem, kot je. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev? Prosim, da se prijavite.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani, tega zakona ne bom podprl zaradi njegove očitne protiustavnosti, ker favorizira ene narodnosti v nasprotju z drugimi. Tisto, kar bi moral biti po mojem trdnem prepričanju cilj vsem in vsakomur ter vsaki politični stranki, ki je zastopana v parlamentu, je, da smo pred zakonom vsi enaki in vedno enaki na enak način. To se pravi, da se v nobenem primeru ne favorizira enega proti drugemu; ta zakon pa ima ravno to ozadje, da vzpostavlja neravnovesje. Vse tisto, kar naj bi pa zakon urejal, pa že ustrezno poteka prav pod to vlado. Zato predloga največje vladne stranke, konkretno gospoda Matiča, sploh ne razumem. Ali je zdaj nastala neka posebna manija v največji vladni stranki, da lastnim ministrom ali v tem primeru kar konkretno celotni vladi delajo nezaupnico s svojim lastnim ravnanjem?! Kot da ta vlada tega področja ne ureja oziroma ga ne ureja na ustrezen način, pa ga je urejala štiri leta in ni bilo nobene težave. Enako kot velja za prav vse minule vlade od osamosvojitve naprej. Nikoli ni bilo nekih velikih pripomb, da se kogarkoli ovira pri ohranjanju njegove kulturne identitete, pri ohranjanju vezi z matičnim narodom, pri različnih oblikah povezovanja. Saj to se je krepilo pod katerokoli vlado, neodvisno od tega, ali je bila ena institucija ali so to delala neposredno ministrstva; ampak vedno so potekala financiranja na državni in občinski ravni brez posebnih težav in potekale so aktivnosti ter potekajo tudi pod to vlado. Zaradi tega je ta zakon popolnoma nepotreben. Zaradi okoliščin, ki jih je predstavil predstavnik Desusa in jih potrjujem tudi sam, pa je očitno tudi protiustaven in protipraven.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS Levica): Hvala za besedo.

Jaz in cela Poslanska skupina Levica bomo ta predlog zakona podprli. Je pravi korak v pravo smer, čeprav prvi. Dobro, prva je bila deklaracija pred sedmimi leti, vendar mi smo želeli predlagati vpis, dopolnitev Ustave, ki je edina pravična in dokončna rešitev tega problema, toda nikakor ne bi dobili dvotretjinske večine. Vsi, ki pravijo, da ne bojo podprli samo zato, ker je zakon krivičen do nekaterih, v Bosni in Hercegovini imajo 17 priznanih narodnostnih manjšin, na Hrvaškem imajo priznanih 21 manjšin, mi imamo samo dve. Slovenci imamo povsod priznanih več pravic, kot jih mi dajemo

svojim sodržavljanom. Nikakor ne drži, da je vse v redu in da vse skupaj deluje, kajti če bi vse skupaj delovalo, kot nekateri trdite, potem nas ne bi opozarjale mednarodne institucije in nas pozivale k nediskriminatorni obravnavi vseh manjšin in narodnih skupnosti. Poziva nas komite za eliminacijo rasne diskriminacije, ki je organ OZN, poziva nas Svet Evrope, komisar za človekove pravice Sveta Evrope, Evropska komisija za boj proti rasizmu in nestrpnosti, Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi. Če ne bomo uresničili svojih zavez, ali bomo spet kaznovani kot pri izbrisanih?! Ni problema, samo naj poslanci in poslanske skupine končno enkrat sprejmejo moralno in tudi materialno odgovornost ter naj rečejo: Mi smo bili pač nestrpni, ampak imamo dovolj denarja, saj se lahko financiramo od tam in tam, pa bomo mi plačali kazen, ko nas bodo evropske institucije kaznovale za našo nestrpnost. Potem pa v redu. Mi bomo glasovali za.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 60 poslank in poslanev, za je glasovalo 36, proti 23.

(Za je glasovalo 36.) (Proti 23.)

Ugotavljam, da je Državni zbor sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za kulturo kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem 22. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 4. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona, po skrajšanem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona.

Prehajamo na razpravo in odločanje o vloženem amandmaju in členu.

V razpravo dajem amandma Poslanske skupine SMC za novi 24.a člen.

Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Če imamo nekaj srednjeročnega spomina, se spomnimo, da je bila takrat še Združena levica v jeseni 2014 pobudnik javne razprave, ki je potekala tukaj, o Energetskem konceptu Slovenije. Nakar je bila neka obljuba resornega ministrstva, da ga bomo dobili 2015, zdaj smo 2018 in upam, da ta koalicija – čeprav imam zadnje dni občutek, da sem edini neopozicijski, kakor se med sabo pingpongirate – ne bo toliko nora, da bi silila naprej z nepremišljenim energetskim konceptom, po katerem bomo kurili kolm oziroma premog do leta 2054. Zdaj boste rekli, kaj ima to zvezo s tem. Ta mandat je izgubljen mandat, pa ne po krivdi Levice, mandat, v katerem bi si morali odgovoriti na vprašanje Energetskega koncepta Slovenije; na vprašanje, kar energetski lobi zelo

nerad sliši, energetske neučinkovitosti; na vprašanje energetske revščine; na vprašanje lokalne energetske samooskrbe. Eni ste se zdaj malo zbudili pred volitvami; ko sem jaz tri leta in pol to tulil v imenu Levice, sem bil nori Trček. In seveda odgovoriti na vprašanje, kaj bomo počeli s TEŠ 6, da nas bo čim manj bolela glava in še zlasti denarnica. Na tem področju ta koalicija zasluži oceno cvek; pika, boldirano, podčrtano. Tukaj imamo neko noveliranje Energetskega zakona, kjer se poskuša delež drobiža, ki ste ga hoteli leto dni nazaj prekanalizirati v TEŠ 6, čeprav toliko so me elektrotehniki podučili, da TEŠ ravno ni najbolj primeren za tisto, kar hočete zdaj, da bomo plačevali, pa se prej ni, primarno regulacijo. In ob tem si SMC potem dovoli še dobesedno nateg Podravja. Jaz sem konkretno na tisti seji spraševal, Dani iz SDS mi kima, ali to pomeni kakšne spremembe za moj kraj, če se tako izrazim; in je bilo rečeno, da ne. Pa s tem ste tudi nategnili kolega Vanča. To je neka, če hočete, nova politika, etika, morala, projektno sodelovanje, sistemski pristop, skratka vse besede, ki mi jih je Cerar priskutil za 27 reinkarnacij. Zdaj nekako poskušate to popravljati z nekim napol zmazkom.

Mi bomo seveda glasovali proti. Kaj je ozadje tega? Verjetno je ozadje tega tudi neka vezana skupina kadrovanja nekoga iz SMC nekam, pa je treba to narediti, bodo že mediji pogruntali, koga; in potihoma se vzame lokalnim skupnostim okoli 10 milijonov koncesnin. Zakaj okoli? Ker se to v bistvu spreminja glede na konkretni letni hidropotencial Dravskih elektrarn. Ta koncesnina je koncesnina, ki jo lokalne skupnosti, po domače povedano občine, potrebujejo za celo vrsto zadev, potrebujejo pa tudi za urejanje zadev ob našem krasnem vodotoku Dravi. Pred kratkim smo imeli težave z določeno zapornico in če ste slučajno gledali, ko se je vodostaj spustil za okoli 7 metrov, imamo velike težave z zamuljenostjo, imamo »dobrososedske odnose« z Avstrijo, ker si spucajo Dravo pa nam mulj vržejo iz remorkerja, odprejo loputo, glede tega je nekoč gospod Židan še kot poslanec postavljaj poslansko vprašanje, in to so vsa dejstva. Ta amandma in sam zakon, ki se ga greste nekako solistično v SMC, je dejansko nekaj, kar se v politiki ne bi smelo dogajati. Glasovali bomo tudi proti temu noveliranju v celoti. Upam, da premoremo toliko pameti, da ta zakon danes ne gre naprej, ker bo sicer doživel veto na Državnem svetu; in tik pred volitvami, ko se bomo preštevali, ko vas bojo iz lokalnih skupnosti prejeli za ušesa, verjetno, skoraj gotovo 46 glasov ne bo dobil. Starejši se spomnite filma Prozor nočas mora pasti. Danes mora ta zakon pasti. Glasovali bomo proti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Ksenija Korenjak Kramar. O amandmaju, prosim.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Hvala lepa.

Naj vas spomnim, spoštovani kolega, glasovanje o amandmaju na odboru je bilo 11 : 0. Takrat nihče ni razpravljal v tej smeri. Želela pa bi povedati naslednje, kaj smo želeli in kaj želimo s tem amandmajem. To je odgovor na pomisleke, ki so se pojavili v javnosti in na katere odgovarja ta amandma, o katerem danes razpravljamo. Z njim želimo v Podravju vrniti razvojni potencial reke Drave in tudi omogočiti podlage za nove investicije. Govorimo o zakonu, ki bo veljal od datuma naprej, torej za nove projekte; in tudi omogočiti podlago za številne tudi lokalne projekte. O mnogih zgolj že leta samo govorimo – o Kozjaku, o Ojstrici, o novih malih hidroelektrarnah. Ja, zgolj govorimo, ker zanje ni kapitala, da bi vanje investirali. S predlogom želimo povečati možnosti prehoda v brezogljnično družbo in tudi zmanjšati pomen električne energije Termoelektrarne Šoštanj. Želimo omogočiti kapital za to, da bomo lahko izvajali ukrepe energetske politike. Predvsem pa vidimo Dravske elektrarne kot pomembno gospodarsko družbo v lokalnem okolju in ne zgolj kot kamen spotike takšnih in drugačnih, tudi političnih interesov, za pridobivanje tudi političnih točk. Gre za pomembno gospodarsko družbo, gre za pomembno družbo, ki tako ali drugače tudi prispeva v okolje. Res pa je to, da bo to še nadalje zahtevalo zelo pomembno proaktivno vlogo lokalne skupnosti. Mimo tega ne gre. In ne glede na vso razpravo si bomo še vedno, tako kot do sedaj, prizadevali za to, da HSE pripeljemo v Maribor, kot je že bil. Prizadevali si bomo to tudi v prihodnje in nadaljevali tudi s tem, da zagotovimo stabilno investicijsko okolje in da omogočimo kapital za investicije ter za projekte, za ljudi. Ja, tako, spoštovani kolega, si prizadevamo. Vendar vprašanje, koliko smo bili sami v teh prizadevanjih? Amandma bom podprla in hkrati tudi zakon. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ker je še interes za razpravo, prosim, da se prijavite.

Ker je razpravljal kot posameznik, je lahko replika.

Repliko ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo.

Moram se odzvati. Prvo, zelo jasno sem povedal, da sem glasoval za, ker sem bil tudi med tistimi nategnjenimi, kar sem tudi povedal včeraj v Mariboru, ker so se konkretno z ministrstva zlagali. Politiki o marsičem ne vemo in tukaj se kaže, Ksenija, te teme ravno ne obvladaš, odkrito povedano. Sicer so ti povedali, kar moraš prebrati. Če bi Stranki modernega centra bilo toliko do tega, bi bila 19. 2. ob 10. uri, včeraj, v Mestni občini v Novem mestu, kjer smo bili od politikov kolega Prikl in jaz, Bojana ni bila povabljena, jo moram opravičiti, in velika večina županov iz Podravja. Pa še tisti, ki so bili odsotni, so se opravičili. Verjetno smo toliko v informacijski družbi, kako že rečete, industrijska

revolucija 4.0, da malo berete, kaj pade v bajto. Podpis vseh županov Podravja, Skupnost občin Slovenije, napaka je bila storjena na spodnji Savi, ne širite je naprej. Včasih je odgovorna politika tudi to, da zabremzaš pa razmisliš, kaj delaš. Se pa nekako bojim ali pa se ne bojim, da na srečo SMC ne bo imel več priložnosti, da bo to počel, kar je bilo prej omenjeno. Tudi skrajno neodgovorna politika je, da morajo po Energetskem zakonu občine delati lokalne energetske koncepte, mi pa resnega krovnega še nimamo. In to ste zakuhali, v veliki osnovi tudi mi, čeprav se recimo SDS pa Levica res v milijon zadevah zelo razlikujemo. Ko pa se pogovarjamo o tej zadevi, pa Danijel Krivec in jaz dobesedno tuliva stereo, ampak vi ste tako zaljubljeni sami vase, da se vam ne da dopovedati. Upam, da v naslednjem sklicu nihče ne bo dobil 20 poslanskih mest ali več, prvo zaradi tega, ker ne bo avta dobil, da se vozimo več z javnim potniškim prometom; in drugo, da nikomur toliko v glavo ne bo stopilo, kot je vam. Ker enega izgubljenega mandata s Šarcem ali z Jarcem ali kom si ne smemo več privoščiti, ker smo že zabluzili 15 let. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ne vem točno, na kaj je bila replika, ampak vseeno.

Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala, spoštovani gospod predsednik. Kolegice in kolegi!

Energetski zakon v Novi Sloveniji jemljemo zelo resno, zato smo včeraj, ko smo dobili predlog amandmaja za tretje branje Poslanske skupine Stranke modernega centra, ta amandma preštudirali in danes upoštevali pri naši končni odločitvi tudi mnenje oziroma pismo, ki smo ga dobili vsi poslanci – pismo Skupnosti občin Slovenije. Mi kot stranka, ki spoštujemo in upošteujemo mnenje lokalnih skupnosti, ki so žal bile mačehovsko obravnavane v tem mandatu, vsaj kar se financ tiče, smo pozorno prebrali, preštudirali tudi to pismo. Na prvi pogled, če preberete obrazložitev predlagatelja amandmaja, rečeš – to je pa v redu. In potem ko se poglubiš in v širšem kontekstu členov Energetskega zakona postaviš ta amandma v strukturo zakona, vidiš, da pa ni v redu. In ta novi amandma k 24.a členu, s katerim se določa, da se nov tretji odstavek 20. člena zakona nanaša izključno za nove investicije v hidroelektrarne, za katere investitorji še nimajo sklenjene koncesijske pogodbe, ne rešuje ničesar. Ne rešuje ničesar. Nepravilno in zahrbtno so bila zmanjšana sredstva lokalnim skupnostim, ki so prejemale koncesnine od hidroelektrarn na spodnji Savi. Z obrazložitvijo, da je treba »pravično« poenotiti to pravilo za vse, se sedaj vnaprej omejujejo sredstva za lokalne skupnosti. Ker v taistem Energetskem zakonu je le nekaj členov naprej veljavno določilo, da občine sprejmejo Lokalni energetski koncept kot program ravnanja z energijo v lokalni skupnosti po predhodnem soglasju

ministra, pristojnega za energijo, in ga objavijo na spletnih straneh. Na podlagi Lokalnega energetskega koncepta se načrtujejo prostorski in gospodarski razvoj lokalne skupnosti, razvoj lokalnih energetskih gospodarskih javnih služb, učinkovita raba energije in njeno varčevanje, uporaba obnovljivih virov energije ter izboljšanje kakovosti zraka na območju lokalne skupnosti. In še nekaj pripomb oziroma argumentov za nasprotovanje temu amandmaju. Poslanska skupna Nove Slovenije bo glasovala proti amandmaju in tudi proti zakonu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Samo enega vidim.

Besedo ima gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi!

Jaz bom ta amandma in zakon podprl. Ne smemo pozabiti na to, da je ta zakon že šel enkrat skozi neko delno proceduro, pa zaradi tistih pomislekov o financiranju TEŠ 6 ni šel potem do končnega sprejetja. Zdaj imamo ponovno nekakšne kolobocije v zvezi z določenimi amandmaji in z določenimi vsebinami, ampak ne pozabimo tega, da nam grozi kazen Evropske komisije zaradi neimplementacije določenih določb neke direktive. Želim izpostaviti, da me čudi, da župani posameznih podravskega občin za ušesa navijajo določene poslance, potem nekaterim Skupnost občin Slovenije, podpisana generalna sekretarka Jasmina Vidmar, pošlje navodilo, kako naj glasujejo; pri tem se sklicuje celo na nepravilno in zahrbtno zmanjšanje sredstev lokalnim skupnostim, ki so prejemale koncesnine na spodnji Savi. Ne pozabimo, da je na spodnji Savi šlo za zakon in dogovor med župani in poslanci iz istih strank, ni bilo nobenega zahrbtnega zmanjšanja koncesnin. Cel kup nekih zavajanj. Potem se sklicujete na dopis generalne sekretarke s Skupnosti občin in s tem opravičujete to, da boste državo postavili pod tveganje, da dobi neko kazen Evropske komisije.

Amandma, ki je vložen, rešuje tisto situacijo. Moram reči, da je ta debata, ki se je razvila ob vsem tem – kdo bolj izčrpava Dravske elektrarne; ali so to občine, ali je to HSE, ali je to država –, ena legitimna in zanimiva debata. Očitno predvolilni čas narekuje, da ostanemo pri takšni situaciji, kot je bila doslej. Dejstvo pa je, da ta amandma rešuje to zadevo oziroma to zagato, ki naj bi bila zagata, kot pravijo nekateri župani, v tem smislu, da se za njih ne bo nič spremenilo. Vsebina amandmaja velja poslej za nove elektrarne. Če jih bomo želeli graditi, bomo rabili tudi investitorje, ki bodo morali imeti neko predvidljivo okolje, ne pa situacije, kjer bodo morali vse svoje prihodke dajati vnaprej občinam. Se bojim, da potem teh investitorjev ne bo in tudi ne bo novih hidroelektrarn.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Videl sem, da sta se še dva prijavila, zato prosim, da to potrdita. Smo v razpravi. Potem pa to vaše razumem za obrazložitev kasneje.

Besedo ima gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa.

Moram odreagirati, ker je razprava in hvala bogu imam to možnost. Najprej o »nekih županih«. Socialni demokrati imamo v Dravski dolini kar nekaj županov. V normalni stranki poslanci, župani, svetniki, predsedniki krajevnih skupnosti sodelujejo in si izmenjujemo stališča ter nas opozarjajo tudi takrat, ko se karkoli v Državnem zboru sprejema, da ni v redu za lokalno samoupravo. Mislim, da samo na tak način lahko funkcioniramo v državi in sprejemamo neke dobre zakone, ki gredo v prid ljudem, ki živijo v neki lokalni samoupravi. Zdaj imamo na vagi Energetski zakon in pred nami neko tožbo ter upravičeno skrb županov, da se jim s tem zakonom režejo koncesijska sredstva, ki jih namensko uporabljajo. Igor, ti zelo dobro veš, kako tudi župani na spodnji Savi sredstva po zakonu namensko uporabljajo, ki jih dobijo od koncesije. In v tem mandatu smo kljub vsem tem sredstvom županom počasi rezali sredstva za njihovo osnovno dejavnost. Zakaj je prišlo zdaj do te velike zgodbe? Ker nam je bil, to, kar je rekla gospa Kramar, podtaknjen ta amandma; je pa res, da predlagatelji niso vedeli točno, kaj podpisujejo. Normalno, Dravske elektrarne in HSE so hoteli znižati na nek način koncesijsko dajatev in da bi občine manj dobile. Seveda bi lahko šla potem sredstva za ne vem kaj, ampak občine bi bile brez denarja. Drži? Drži. Župani, lokalna samouprava in tudi mi v tem državnem zboru nismo krivi za kazen, če bo prišla. Če še zmeraj govorimo, dajmo deliti vlado, parlament in ne vem kaj, vlada oziroma ministristvo je tisto, ki bi nam lahko pravi čas dalo zakon in ne bi imeli strahu, da nas bo Evropska komisija kaznovala. Jaz bom ta amandma zavrnil in bom tudi zavrnil ta zakon. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo še enkrat.

Že cel ta mandat zelo pogosto poslušamo, zlasti s strani Stranke modernega centra – Joj, to moramo narediti, drugače nas bo Evropska unija kaznovala. Prvič, mi smo tudi ta Evropska unija; drugič, v Evropski uniji so časovnice dokaj znane, kar za nekaj let naprej; in tretjič, nekateri, ki smo delali v Evropski uniji ali so se v Bruslju tudi izobraževali, imamo tudi koga med nami, Evropski uniji načeloma ni v interesu, če hočete Bruslju, da neki državi podeli kazen; ampak da se zadeve spremenijo in izboljšajo. Zato to vaše ropotanje »Bruselj nas bo kaznoval, Bruselj nas bo kaznoval« vključno z vami sodi na smetišče politične zgodovine. Tudi če nas kdaj Bruselj kaznuje oziroma se

kaznujemo sami, kot je rekel kolega Han, bo mogoče koristilo v razmislek o neki drugi in drugačni politični kulturi. Gospod Zorčič je rekel – kolobocija z nekakšnim amandmajem. Ja, kolobocija z nekakšnim amandmajem, ki ste ga vložili vi, in nek vaš odnos do županov. Biti župan je najtežja politična funkcija v Sloveniji, če jo hočeš resno in odgovorno opravljati, kar jo večina županov opravlja.

In da na takšen način, kako vi to nabijate, gospod Zorčič, vi ste nekam poslali, v tri krasne vse župane ob reki Dravi, kot da so to neki šalabajzerji, kot da je Skupnost občin Slovenije, v kateri je večji del občin Slovenije, kaj so to spet neki šalabajzerji, ki pojma nimajo, pred Stranko modernega centra sveta ni bilo. Prosim vas lepo, kako se vi pogovarjate, navsezadnje smo vsi mi tudi občanke in občani, ampak očitno ste v vaši samovšečnosti na to pozabili. Jaz lahko razumem interes Dravskih elektrarn, včeraj je tudi direktor rekel – Če bi bil v neki drugi vlogi, bi drugače govoril. Včeraj je bila razprava – visoka politika, takšna politika; sem rekel, kar lahko tudi Prikl potrdi, da mi vsi, ki sedimo tam v Mariboru, smo politiki in se moramo odgovorno vesti in se dogovoriti, tukaj gre za vezane posode. Od kje pridejo ti penezi? Ti penezi pridejo od vseh nas, ki plačujemo elektriko. Bivši poslanec na sedežu 90 je rad rekel, da davke plačujemo ljudje, isto je s temi položnicami. V neki stranki ustavnega pravnika tako vložiti nek amandma, kjer nategneš svoje, kjer nategneš cel Državni zbor, kjer nategneš lokalno skupnost, potem se pa še nekaj peteliniti vizavi vsem nam ostalim; pojdite pod mrzli tuš, res. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Repliko ima gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Kolega Trček, ti zelo rad govoriš in včasih tudi rad poslušam, ne dovolim pa si, da mi polagaš v usta nekaj, česar nisem izrekel. Jaz ne omalovažujem podravskih županov in jih dajem v nekakšen koš; nekoga, ki ga ne bi bilo treba upoštevati. Ta amandma, ki je predlagan, upošteva to, na kar so oni opozorili. Želel sem izpostaviti samo to, da se je odprla debata o tem, kam gredo sredstva Dravskih elektrarn. Sprejetje amandmaja bo zadovoljilo tisti njihov pomislek, ko pravijo, da bodo prikrajšani za določena sredstva z naslova koncesnine pa nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč. Zato bomo ta amandma pa seveda tudi zakon, da ne bomo dobili tiste kazni, podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SMC za novi 24.a člen.

Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo.

Tisto prej je bila razprava, toliko poslovnik obvladamo, zdaj je pa obrazložitev. Kot sem že rekel, glasovali bomo proti amandmaju in proti zakonu v celoti. Upam, da se mi ne bo treba več oglašati glede te točke. Moral pa sem se oglasiti, kje je tudi problem. Zelo malo je zadev, kjer mora zakonodajalno telo – Državni zbor hiteti. To so neke izredne, urgentne situacije, v večini drugih primerov pa si nek resni parlament vzame čas. In kaj je tukaj problem? Tukaj je tudi problem, če včeraj ne bi bilo poslanca iz koalicije, na tisti razpravi jaz in vsi župani tega amandmaja niti videli ne bi. To je pač očitno razumevanje politike na način Stranke modernega centra. Že večkrat sem rekel, da mene kot občana in državljana Slovenije pa večino, kot rečemo v Mariboru, ludekov briga zdaj, kdo je na vladi, kdo je tukaj, kdo je na občini; mi hočemo imeti poštmano državo, v kateri se ne krade, pika. In za neko normalno razpravo potrebuješ čas. Da ste vi zdaj nekaj zmutili pa ruknili nek amandma, ki ga niti večina v Državnem zboru ni videla, ki ga niso videli niti občani in občinski svetniki, takšen način dela, takšno pojmovanje parlamentarnih procedur je treba poslati na smetišče zgodovine. Vi, esemcejevci, ste v dobrih treh letih presegli po vehementnosti vse, kar smo prej več kot 20 let imeli v tej družbi in državi. Tudi zaradi tega jaz nisem zelo naklonjen novim vrečkam presenečenja, strankam, ki bi jih, povedano domače, kakšni strici iz ozadja radi delali.

Tudi tega se moramo v tej družbi in državi končno začeti zavedati. Ali je politika nekaj, da bomo vedno padli ven kot neki zajčki; ali je to neka odgovorna profesija na tej delegatski strani? Imamo potem še neposredno in participativno demokracijo, neka modela, kjer se spet niste ravno blazno izkazali v SMC, čeprav ste se napihovali na začetku, kako se boste. V Levici bomo glasovali proti. Energetika je prepomembno področje, ker energijo vsi rabimo, da bi proti koncu mandata dobesedno to področje, ki je bilo že dovolj kleptokratsko, koruptivno, bom rekel po domače, zasrano v zadnjih 25 letih, vi še dodatno zaštrikali, da se bo morala naslednja vlada cel mandat ukvarjati samo s tem. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Moram priznati, da res obvladate poslovnik, pa tudi zlorabe.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslanev, za je glasovalo 30, proti 33.

(Za je glasovalo 30.) (Proti 35.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z odločanjem o amandmaju. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista obvestili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih v drugi obravnavi, predlog zakona neusklajen.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu
ima gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, spoštovani predsednik.

Seveda moram uvodoma povedati, da sem daleč od nekega strokovnjaka za področje energetike. Ravno iz tega razloga sem se pred razpravo in glasovanjem, odločanjem o tem zakonu pustil podučiti od stroke. Mislim, da sem bil dober učenec v teh nekaj dnevih. Ampak ni treba biti posebno velik strokovnjak, da ugotoviš, da je področje hidroenergetike neurejeno področje pri nas in da se za različna področja različno rešujejo zadeve. In ta zakon tega ne ureja. Še več, zakon, ki ga imamo pred seboj, je škodljiv za Dravske elektrarne Maribor ter tudi za lokalno skupnost v zelo širokem pomenu besede, torej celotno Podravje. Seveda sem za policentrični razvoj in prav je, da se Slovenija policentrično razvija, vendar ne razvoj enega geografskega območja na rovaš, za ceno drugega; v tem konkretnem primeru Maribora oziroma širše okolice. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi! Zakon, ki ni dober, še več; zakon, ki je škodljiv za določeno področje, ki je škodljiv za Maribor, ki je škodljiv za celotno Podravje, pač ne more biti dober za celotno Slovenijo. In slabega zakona, vest mi tako narekuje, pač ne morem podpreti in ga ne bom podprl. Še več, glasoval bom proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 26, proti 35.

(Za je glasovalo 26.) (Proti 35.)

Ugotavljam, da zakon ni sprejet. S tem zaključujem 4. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 13. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o dodatnih ukrepih za odpravo posledic škode zaradi prenamnožitve populacije podlubnikov, v okviru rednega postopka.

Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, je Državni zbor na predlog Vlade kot predlagatelja predloga zakona sklenil, da bo na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravil tretjo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na razpravo o vloženem amandmaju, ki ste ga prejeli in je objavljen na e-klopi.

V razpravo dajem 1. člen in amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD.

Želi kdo razpravljati? Nihče. Ker ne želi nihče razpravljati zaključujem razpravo.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 1. členu.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 56, proti 1.

(Za je glasovalo 56.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na seji matičnega delovnega telesa oziroma Državnega zbora, predlog zakona neusklajen, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev in vsi so soglasno glasovali za.

(Za je glasovalo 63.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem 13. točko dnevnega reda.

Zaključujem 38. sejo Državnega zbora.

Seja se je končala 20. februarja 2018 ob 17.04.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BACIČ, Marija	43, 44, 116, 248, 281, 286
BAH ŽIBERT, ANJA	94, 240, 245, 247, 261, 265, 267, 297, 310, 319
BARLE LAKOTA, DR. ANDREJA	101
BATTELLI ROBERTO	101, 107, 112
BIZJAK MLAKAR, MAG. JULIJANA	40, 41, 206, 277, 285
BON KLANJŠČEK, MIRJAM	73, 241, 282
BOŽIČ TILEN	177, 182, 194
BRATUŠEK, MAG. ALENKA	302, 321
BREZNIK, FRANC	128, 135, 140, 202, 203, 204, 207, 317
BREZOVAR, DR. NEJC	83, 84, 270
BRGLEZ, DR. MILAN	259
BRINOVŠEK, NADA	81, 271, 291

C

CANTARUTTI, ALEŠ	145, 146
CANTARUTTI, MAG. ALEŠ	131
CERAR, DR. MIROSLAV	19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27
CINK, MAG. TANJA	282, 288

D

DIMIC, IVA	218, 280, 286
DOBOVŠEK, DR. BOJAN	134, 160, 295
DOLINŠEK, MARJAN	161

F

FERLUGA, MARKO	46, 47, 115, 127, 191

G

GANTAR, TOMAŽ	123, 136
GAŠPERŠIČ, DR. PETER	75
GODEC, JELKA	74, 230, 245, 246, 279, 320
GÖNCZ, DR. LÁSZLÓ	105, 108, 112, 128, 252
GORENAK, DR. VINKO	18, 19, 20, 21, 27, 88, 109, 216, 217, 232
GRIMS, MAG. BRANKO	55, 56, 57, 243, 245, 322, 323
GYÖRKÖS ŽNIDAR, MAG. VESNA	30, 31, 55, 56

H

HAINZ, PRIMOŽ	120, 146, 198, 206, 244, 317, 323
HAN, MATJAŽ	124, 126, 132, 184, 209, 326
HANŽEK, MATJAŽ	202, 321
HORVAT, DR. MITJA	259
HORVAT, JOŽEF	82, 87, 102, 137, 147, 163, 167, 170, 178, 183, 192, 196, 199, 236, 247, 266, 272, 277, 289, 299, 305, 325
HRŠAK, IVAN	162, 167, 217, 224, 228

I

IRGL, EVA	42, 43, 85, 93, 304

J

JAZBEC, MAG. SAŠA	168, 174
JAZBEC, SAŠA	168, 174
JURŠA, FRANC	237, 309, 320

K

KATIČ, ANDREJA	36, 38, 42, 43
KAVČIČ, MAG. ALEKSANDER	36, 37, 296
KLEMENČIČ, MAG. GORAN	84, 90, 97, 98
KOLAR CELARC, Marija MILOJKA	41, 42, 44, 53, 54, 60, 61
KOLEŠA, ANITA	215, 229, 231, 233, 242, 321
KOPAČ MRAK, DR. ANJA	50, 51, 63, 64, 68, 69
KOPMAJER, BENEDIKT	81, 153, 271
KORDIŠ, MIHA	21, 22, 23, 63, 64, 73, 171, 174, 175, 179, 185, 207, 234, 281, 287, 290
KORENJAK KRAMAR, KSENIJA	325
KOTNIK POROPAT, MARJANA	78, 86, 97, 99, 102, 298
KOTNIK, IRENA	100
KOVAČIČ, Marija ANTONIJA	170, 177, 188, 292
KRAJNC, MAG. BOJAN	77, 117
KRIVEC, DANIJEL	53, 54, 162
KUSTEC LIPICER, DR. SIMONA	25, 26, 197

L

LEP ŠIMENKO, SUZANA	118, 120, 144
LEVIČAR, MARINKA	75, 125

M

MAHNIČ, ŽAN	38, 39, 40
MAJCEN, IRENA	37, 38, 39, 48, 49, 211, 222, 235
MATIČ, DR. DRAGAN	239, 246, 247, 249, 263, 265, 322
MESEC, LUKA	28, 31, 59, 67, 68, 69, 226
MÖDERNDORFER, JANI (JANKO)	226, 268, 306
MURGEL, DR. JASNA	85, 91, 96, 111, 256
MURŠIČ, MAG. BOJANA	59, 60, 69, 70, 71, 72, 83, 167, 171, 179, 273, 289, 303

N

NEMEC, MATJAŽ	212
NOVAK, LJUDMILA	71, 79, 100, 154, 190, 199, 224, 276, 301

P

PERŠAK, ANTON	34, 35, 52, 70
POČKAJ, VLASTA	291
PODGORŠEK, MAG. MARJAN	150, 155
PODKRAJŠEK, BOJAN	45, 46, 238, 258, 265
POGAČNIK, MAG. MARKO	57, 58
POJBIČ, MARIJAN	106, 288
POTISEK, MAG. KLEMEN	159, 165
POTOČNIK, ANDREJA	122, 132, 134, 149, 202
PRIKL, UROŠ	29, 119, 278, 280, 284, 328

R

RAJIČ, MAG. BRANISLAV	51, 52, 251
RANC, DANILO ANTON	205
RANC, DANILO ANTON	126, 143, 157
RANC, DANILO ANTON	233
ROZMAN, MAJA	209

S

SLUGA, JANJA	211, 218, 220, 225, 228, 230, 234, 238, 268, 275, 277, 319
STARE, DARKO	293, 312

Š

ŠERGAN, VOJKA	166, 169, 172, 175, 180, 186, 231
ŠIRCELJ, MAG. ANDREJ	32, 33, 169, 173, 174, 176, 181, 187, 193, 198, 206
ŠKOBERNE, JAN	84, 87, 90, 99, 103, 154, 293
ŠTRAVS PODLOGAR, EVA	114, 121, 130, 200

T

T. VATOVEC, DR. MATEJ	49, 51, 88, 89, 93, 104, 206, 240, 258, 273, 274, 294, 318
TABAKOVIČ, SAŠA	73, 105, 109, 223, 254, 270
TANKO, JOŽE	158
TOMIČ, VIOLETA	34, 35, 36, 65, 66, 67, 151, 203, 205, 237, 255, 267, 320, 323
TONIN, MAG. MATEJ	23, 24, 25
TRČEK, DR. FRANC	77, 79, 96, 110, 116, 119, 121, 124, 133, 138, 143, 164, 196, 199, 201, 203, 204, 205, 213, 321, 324, 325, 326, 327

V

VEBER, JANKO	91, 96, 275
VERBIČ, MAG. DUŠAN	269, 300
VERVEGA, VESNA	61
VRANIČAR ERMAN, MAG. MATEJA	27, 28, 29, 30, 32, 33, 47, 48, 58
VRTOVEC, JERNEJ	115, 181, 189, 195, 196, 198
VUK, MARTINA	283

Z

ZAJC, SIMON	62, 150, 152
ZORČIČ, IGOR	76, 159, 165, 208, 326, 327

Ž

ŽIDAN, MAG. DEJAN	45, 46, 62, 65, 66
ŽNIDAR, LJUBO	48, 49, 78, 153, 155, 157, 166, 228

LEGENDA

PS SMC – Poslanska skupina Stranke modernega centra
PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke
PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije
PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov
PS Levica – Poslanska skupina Levica
PS NSi – Poslanska skupina Nova Slovenija – krščanski demokrati
PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti
PS NP – Poslanska skupina nepovezanih poslancev
NeP – Nepovezani poslanec